Digitized by Google

GENERAL LIBRARY

OF

University of Michigan

Presented by

H. C. Granger

Nov. 1900

Digitized by Google

BS
1965
.1839

Digitized by Google

Digitized by Google

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ. 新遺詔書

ܕܝܬܩܐ ܚܕܬܐ

Novum Testamentum

ΑΓΙΑΤΑ ΕΡΕ.

בְּרִית חֲדָשָׁה

Testament Nevez.

Nye Testamente.

ኪዳን፡ ሐዲስ።

العهد الجديد

Testament Newydd.

קְיָמָא חַדְתָּא

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ नया नियम

Nowy Zakon. Conaant Noa.

The New Testament.

Il Nuovo Testamento.

Testamentitāk Terssa

AN TIOMNADH NUADH:

Tiomnadh Nuadh. Ten Nowi Testament.

La Swenta Derriba Naujas Istatimas. नवा करार.

O Novo Testamento Das Neue Testament

Het Nieuwe Testament. Le Nouveau Testament.

El Nuevo Testamento नूतन नियम: Uuden Testamentin

Wastne Testament Testamen Berrico Ilg Nief Testament

Multæ terricolis linguæ Cœlestibus una.

ΠΟΛΛΑΙ *μεν θνητοις* ΓΛΩΤΤΑΙ, *μια δ' Αθανατοισιν.*

Digitized by Google

Bib. G. N.T. Greek. 1839.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

97799

NOVUM TESTAMENTUM

AD

EXEMPLAR MILLIANUM,

CUM

EMENDATIONIBUS ET LECTIONIBUS GRIESBACHII,

PRÆCIPUIS VOCIBUS ELLIPTICIS,
THEMATIBUS OMNIUM VOCUM DIFFICILIORUM,
ATQUE LOCIS SCRIPTURÆ PARALLELIS.

Studio et Labore
GULIELMI GREENFIELD.

HANC EDITIONEM PRIMAM AMERICANAM,
Summâ curâ recensuit, atque mendis quàm plurimis expurgavit,
JOSEPHUS P. ENGLES, A.M.

PHILADELPHIÆ:
SUMPTIBUS HENRICI PERKINS.
BOSTONIÆ: PERKINS ET MARVIN.
1839.

Digitized by Google

PRINTED BY T. K. AND P. G. COLLINS.

STEREOTYPED BY L. JOHNSON......PHILADELPHIA.

Digitized by Google

PREFACE

TO THE AMERICAN EDITION.

Among the numerous editions of the Greek Testament which have been published of late years, both in Europe and America, none, it is believed, combines the advantages of variety of matter, and convenience of form, in an equal degree with the Polymicrian Testament, edited by the late William Greenfield, and published by Samuel Bagster of London. The text of this edition is that commonly called the Received Text, which was first published at Leyden, A. D. 1624, by Elzevir, and republished in folio at Oxford, by Mill, A. D. 1707. The centre column contains, (1.) The emendations and select various readings, found in Griesbach's Testament, published at Leipsic, in 1805; (2.) The present tenses of all the most difficult verbs; (3.) The words supplied which are necessary to complete the sense; and (4.) Numerous references to passages in the Septuagint, Apocrypha, and New Testament, in which the same Greek word is found.

In carrying this first American edition through the press, no pains have been spared by the editor, or the enterprising publisher, to ensure typographical accuracy. In the attainment of this object, much aid has been derived from the labours of a native Greek compositor, in the printing office. In point of neatness and correctness, it is believed

Rec'd. Mar. 11-2-37

Digitized by Google

that this work will not suffer in comparison with any other Greek book published in the country. This is particularly the case with respect to the Epistles and Apocalypse. In this part of the work, the editor having learned to distrust the accuracy of the English copy, compared the text with a very accurate copy of Mill's Testament, published at Oxford in 1825; the various readings, with Griesbach's Testament, published in Cambridge, New England, in 1809; and corrected the Scripture references by examining every passage referred to in theOld and New Testament and the Apocrypha. The result of his labour has been the correction of *several hundred* errors which are found in the London edition of the Polymicrian Testament. Yet, after all, there may be errors found, for which indulgence must be solicited, in the words of the learned Dalzel: "*Sed quàm sit difficile, vel potiùs quàm sit impossibile, in hisce rebus minutis tractandis omni vitio caruisse, eruditissimi homines optimè norunt.*"

The work is now committed to the candour of the American public, with the humble hope that it may prove an acceptable offering to the theological student and the minister of the gospel, and a valuable help to the youth of our country, in the study of a language so highly favoured in being made the vehicle of divine inspiration.

J. P. E.

The various readings, which in Griesbach are denoted by arbitrary characters, are in this edition expressed by the letters of the alphabet.

Digitized by Google

a, denotes a reading adopted into the text, while the received reading is placed by Griesbach at the bottom of the page.

b, a reading entirely rejected as spurious.

c, a reading which should *probably* be omitted, although there is not sufficient evidence to justify its removal from the text.

d, a reading not found in some manuscripts, but for the omission of which the evidence is still less certain.

e, a reading omitted by some, but in Griesbach's opinion to be retained.

f, an addition made to the text in some copies, but according to Griesbach not genuine.

g, an addition not altogether destitute of speciousness, but yet not approved by Griesbach.

h, a reading equal if not preferable to that in the text.

i, a reading deserving of consideration and further examination, but inferior to the received.

k & *l*, readings adopted by Griesbach into the text, while he acknowledges that the received reading may be defended by arguments more or less specious, though in his judgment insufficient.

m, an addition made to the text by Griesbach, although he had some doubt of the propriety of the addition.

n, varieties of readings or punctuation, which Griesbach thinks unworthy of further notice.

׀ a perpendicular line denotes how far the force of any of these letters extends.

The various readings which could not be inserted in the centre column will be found in the Appendix.

Digitized by Google

ABBREVIATIONS.

acc. . . .	accusative case.
al.	others.
Alex. MS.	Alexandrine Manuscript of the Septuagint.
App. . . .	Appendix.
Att. . . .	Attic dialect.
ch. c. . .	chapter.
cf.	compare.
conj. . . .	conjecture.
Heb. . . .	Hebrew.
i. e. . . .	that is.
i. q. . . .	the same as.
lxx. . . .	the Septuagint.
nom. . .	nominative case.
q. s. . . .	which is understood.
s.	or, understood.
sc.	to wit.
v.	or.
v. ver. . .	verse.
voc. . . .	vocative case.

Digitized by Google

LUKE III v.1.

Digitized by Google

ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ 'ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'.

ΒΙΒΛΟΣ [1]γενέσεως
[2]Ἰησοῦ [3]Χριστοῦ, [4]υἱοῦ
[5]Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.
2 Ἀβραὰμ [6]ἐγέννησε
[7]τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ
ἐγέννησε [8]τὸν Ἰακώβ·
Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε
[9]τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ·
3 Ἰούδας δὲ [6]ἐγέννησε
τὸν Φαρὲς ϗ τὸν Ζαρὰ
ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς
δὲ ἐγέννησε [10]τὸν Ἐσ-
ρώμ· Ἐσρὼμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀράμ·
4 Ἀρὰμ δὲ [6]ἐγέννησε
τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμι-
ναδὰβ δὲ ἐγέννησε
[11]τὸν Ναασσών· Να-
ασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν
Σαλμών·
5 Σαλμὼν δὲ [6]ἐγέννη-
σε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς
[12]Ῥαχάβ· Βοὸζ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ
τῆς Ῥούθ· Ὠβὴδ δὲ
ἐγέννησε [11]τὸν Ἰεσ-
σαί·
6 Ἰεσσαὶ δὲ [6]ἐγέννησε
[11]τὸν Δαβὶδ τὸν βασι-
λέα· Δαβὶδ δὲ ὁ βασι-
λεὺς ἐγέννησε τὸν ‡Σο-
λομῶντα ἐκ τῆς [16]τοῦ
Οὐρίου·
7 Σολομὼν δὲ [6]ἐγέν-
νησε τὸν Ῥοβοάμ· Ῥο-
βοὰμ δὲ [6]ἐγέννησε τὸν
Ἀβιά· Ἀβιὰ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀσά·
8 Ἀσὰ δὲ [6]ἐγέννησε
τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσα-
φὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ὀζίαν·
9 Ὀζίας δὲ [6]ἐγέννησε
τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ·
Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐζεκίαν·
10 Ἐζεκίας δὲ [6]ἐγέν-
νησε τὸν Μανασσῆ·
Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀμών· Ἀμὼν δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰωσί-
αν·
11 Ἰωσίας δὲ [6]ἐγέννη-
σε †τὸν Ἰεχονίαν καὶ
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ,
[13]ἐπὶ τῆς [14]μετοικεσίας
Βαβυλῶνος.
12 Μετὰ δὲ τὴν μετοι-
κεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰε-
χονίας [6]ἐγέννησε τὸν
Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ζορο-
βάβελ.
13 Ζοροβάβελ δὲ [6]ἐγέν-
νησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβι-
οὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλιακείμ· Ἐλιακεὶμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ·

A. M. 4000.

1 Ge. 5. 1.
2 ver. 21.
Ac. 7. 45.
He. 4. 8.
3 Lu. 2. 26.
Jno. 1. 41.
4 ch. 9. 7.
5 Δαυῒδ-k.
ch. 9. 27.
He. 4. 7.
5 Ga. 3. 16.
6 γεννάω.
7 Lu. 3. 34.
Ac. 7. 8.
8 Ro. 9. 10.13
9 Lu. 3.33,34.
Ac. 7. 8.
He. 7. 14.
Re. 7. 5.
10 Lu. 3. 33.
11 Lu. 3. 32.
† τὸν Ἰωα-
κεὶμ, s. τὸν
Ἰωακείμ·
Ἰωακεὶμ
δὲ ἐγέν-
νησε-f.
2 Ki. 23. 34.
2 Ch. 36. 4.
12 He. 11. 31.
13 s. τὰς ὄν-
τας.
14 ver. 17.
Ac. 7. 43.
15 Ac. 13. 22.
‡ Σολομῶ-
να-a.
ch. 6. 29.
Lu. 11. 31.
Ac. 8. 11.
16 s. οὔσης
τῆς χήρας.

14 Ἀζὼρ δὲ [1]ἐγέννησε
τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ·
Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλιοὺδ·
15 Ἐλιȣδ δὲ [1]ἐγέννη-
σε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλε-
άζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ματθάν· Ματθὰν δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ·
16 Ἰακὼβ δὲ [1]ἐγέννη-
σε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄν-
δρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεν-
νήθη Ἰησȣς ὁ λεγόμε-
νος Χριϛός.
17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ
ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δα-
βὶδ, γενεαὶ δεκατέσσα-
ρες· ϗ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως
τῆς μετοικεσίας Βαβυ-
λῶνος, γενεαὶ δεκατέσ-
σαρες· καὶ ἀπὸ τῆς
μετοικεσίας Βαβυλῶ-
νος ἕως τȣ Χριϛȣ γε-
νεαὶ δεκατέσσαρες.
18 Τȣ δὲ d Ἰησȣ l Χρι-
ϛȣ ἡ *γέννησις οὕτως
[13]ἦν· Μνηστευθείσης
γὰρ τῆς μητρὸς αὐτȣ
Μαρίας τῷ Ἰωσὴφ,
πρὶν ἢ [16]συνελθεῖν αὐ-
τοὺς, [17]εὑρέθη ἐν γα-
στρὶ ἔχουσα [18]ἐκ Πνεύ-
ματος ἁγίου.
19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς, [20]δίκαιος [13]ὢν,
ϗ μὴ θέλων αὐτὴν
† [21] παραδειγματίσαι,
[22]ἐβουλήθη λάθρα ἀπο-
λῦσαι αὐτήν.
20 Ταῦτα δὲ αὐτȣ ἐν-
θυμηθέντος, ἰδοὺ, ἄγγε-
λος Κυρίου κατ' ὄναρ
[24]ἐφάνη αὐτῷ, λέγων·
Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ
φοβηθῇς [2] παραλα-
βεῖν [3]Μαριὰμ τὴν γυ-
ναῖκά σȣ· τὸ γὰρ ἐν αὐ-
τῇ [1]γεννηθὲν ἐκ Πνεύ-
ματός [13]ἐϛιν ἁγίου.
21 [4]Τέξεται δὲ υἱὸν, ϗ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτȣ
ἸΗΣΟΥΝ· αὐτὸς γὰρ
σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐ-
τῶν.
22 Τȣτο δὲ ὅλον [6]γέ-
γονεν [7]ἵνα πληρωθῇ
τὸ [8]ῥηθὲν ὑπὸ d τοῦ l
Κυρίου διὰ τȣ προφή-
τȣ, λέγοντος·
23 Ἰδοὺ, ἡ παρθένος
ἐν γαστρὶ [10]ἕξει, καὶ
τέξεται υἱὸν, καὶ [19]κα-
λέσȣσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἘΜΜΑΝΟΥΗΛ· ὅ ἐ-
ϛι μεθερμηνευόμενον,
Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.
24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰω-
σὴφ ἀπὸ τȣ ὕπνȣ ἐποί-
ησεν ὡς [12]προσέταξεν
αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίȣ,
καὶ [2]παρέλαβε τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ.
25 Καὶ ȣκ [14]ἐγίνωσκεν
αὐτὴν ἕως [15]οὗ [4]ἔτεκε
e τὸν υἱὸν e αὐτῆς τὸν
πρωτότοκον, l ϗ [19]ἐκά-
λεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἸΗΣΟΥΝ.

Κεφ. β'.

ΤΟΥ δὲ Ἰησοῦ [1]γεν-
νηθέντος ἐν Βηθλεὲμ
τῆς [23]Ἰουδαίας, ἐν ἡμέ-
ραις Ἡρώδȣ τοῦ βασι-
λέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ
ἀνατολῶν [25]παρεγενόν-
το εἰς Ἱεροσόλυμα,
2 Λέγοντες· Πȣ [13]ἐϛιν
ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν

A. M. 4000.

1 γεννάω.
2 παραλαμβάνω. ch. 2. 13, 14.
3 s. εἰς οἰκίαν.
4 τίκτω.
5 s. ἄνθρωποι.
6 γίνομαι.
7 ch. 2. 15. confer. Jno. 12. 38.
8 ῥέω.
9 Is. 7. 14.
10 ἔχω.
11 διεγείρω. Mar. 4. 38. Lu. 8. 24.
12 προςτάττω.
* γένεσις-k. Lu. 1. 14.
13 εἰμί.
14 γινώσκω. Lu. 1. 34.
15 s. τȣ χρόνου.
16 συνέρχομαι. Ac. 1. 21. 1 Co. 7. 5.
17 εὑρίσκω. Lu. 17. 8.
18 s. ἔμβρυον, s. γόνον.
19 καλέω. ver. 21.
20 Jno. 17. 25. Ro. 3. 26. 1 Jno. 1. 9.
† δειγματίσαι-i.
21 He. 6. 6.
22 βȣλομαι. Ac. 12. 4. 28. 18.
23 Ac. 13. 6, 8.
24 φαίνω.
25 παραγίνομαι.

Digitized by Google

'Ιουδαίων; [1]εἴδομεν γὰρ
αὐτȣ̃ τὸν ἀστέρα ἐν
τῇ ἀνατολῇ, καὶ [3]ἤλ-
θομεν [5]προσκυνῆσαι
αὐτῷ.
3 'Ακούσας δὲ 'Ηρώδης
ὁ βασιλεὺς [6]ἐταράχθη,
καὶ πᾶσα 'Ιεροσόλυμα
μετ' αὐτοῦ.
4 Καὶ [9]συναγαγὼν πάν-
τας τοὺς [11]ἀρχιερεῖς ϗ
[12]γραμματεῖς τοῦ λαοῦ,
[13]ἐπυνθάνετο παρ' αὐ-
τῶν ποῦ ὁ Χριςὸς γεν-
νᾶται.
5 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· 'Εν
Βηθλεὲμ τῆς 'Ιουδαίας·
οὕτω γὰρ [16]γέγραπται
διὰ τοῦ προφήτου.
6 Καὶ σὺ [17]Βηθλεὲμ,
γῆ 'Ιούδα, §ȣ̓δαμῶς ἐλα-
χίςη [19]εἶ ἐν τοῖς ἡγεμό-
σιν 'Ιούδα· ἐκ σȣ̃ γὰρ
[21]ἐξελεύσεται ἡγούμε-
νος, ὅςις [22]ποιμανεῖ
τὸν λαόν μȣ, τὸν 'Ισ-
ραήλ.
7 Τότε 'Ηρώδης, λάθρα
καλέσας τοὺς μάγους,
[25]ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν
τὸν χρόνον τοῦ φαινο-
μένου ἀστέρος.
8 Καὶ πέμψας αὐτοὺς
εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε· Πο-
ρευθέντες, [25]ἀκριβῶς
ἐξετάσατε περὶ τȣ̃ παι-
δίȣ· ἐπὰν δὲ [26]εὕρητε,
ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως
[27]κἀγὼ [3]ἐλθὼν προσκυ-
νήσω αὐτῷ.
9 Οἱ δὲ, ἀκούσαντες τȣ̃
βασιλέως, [28]ἐπορεύθη-
σαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ,
ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ,
[33]προῆγεν αὐτοὺς, ἕως
[3]ἐλθὼν [2]*ἔστη ἐπάνω
[4]οὗ [19]ἦν †τὸ παιδίον.
10 [1]'Ιδόντες δὲ τὸν ἀςέ-
ρα, [7]ἐχάρησαν χαρὰν
μεγάλην σφόδρα.
11 Καὶ [3]ἐλθόντες εἰς
τὴν οἰκίαν [26]‡εὗρον τὸ
παιδίον μετὰ Μαρίας
τῆς μητρὸς αὐτȣ̃· καὶ
[10]πεσόντες [5]προσεκύνη-
σαν αὐτῷ· ϗ [14]ἀνοίξαν-
τες τȣ̀ς θησαυρȣ̀ς αὐ-
τῶν [15]προςήνεγκαν αὐ-
τῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ
λίβανον, καὶ σμύρναν.
12 Καὶ [18]χρηματισθέν-
τες κατ' ὄναρ μὴ ἀνα-
κάμψαι πρὸς 'Ηρώδην,
δι' ἄλλης ὁδȣ̃ [20]ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τὴν χώραν
αὐτῶν.
13 [20]'Αναχωρησάντων
δὲ αὐτῶν, ἰδȣ̀, ἄγγελος
Κυρίου φαίνεται κατ'
ὄναρ τῷ 'Ιωσὴφ, λέ-
γων· [23]'Εγερθεὶς [24]πα-
ράλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, ϗ
[19]ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω
σοι· μέλλει γὰρ 'Ηρώ-
δης ζητεῖν τὸ παιδίον,
[29]τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.
14 'Ο δὲ [23]ἐγερθεὶς
[24]παρέλαβε τὸ παιδίον
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
νυκτὸς, ϗ [20]ἀνεχώρη-
σεν εἰς Αἴγυπτον·
15 Καὶ [19]ἦν ἐκεῖ ἕως
τῆς τελευτῆς [30]'Ηρώ-
δȣ· ἵνα πληρωθῇ τὸ
[31]ῥηθὲν ὑπὸ ᵈτȣ̃ Κυρί-
ου διὰ τȣ̃ προφήτȣ, λέ-
γοντος· [32]'Εξ Αἰγύπτȣ
[34]ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

A. M. 4001.

1 εἴδω.
2 ἵστημι.
* ἐστάθη-h.
3 ἔρχομαι.
4 s. τοῦ τό-
που.
† τοῦ παι-
δίου-n.
5 προσκυνέω
6 ταράσσω.
7 χαίρω.
‡ εἶδον-a.
9 συνάγω.
10 πίπτω.
11 c. 26. 3, 47.
Mar. 14. 1.
12 ch. 7. 29.
13 πυνθάνο-
μαι.
14 ἀνοίγω.
15 προςφέρω.
16 γράφω.
17 Mi. 5. 2.
§ μὴ-n.
18 Lu. 2. 26.
Ac. 10. 22.
19 εἰμί.
20 ἀναχω-
ρέω.
21 ἐξέρχομαι
22 Lu. 17. 7.
Jno. 21. 6.
Re. 2. 27.
7. 17.
23 ἐγείρω.
24 παραλαμ-
βάνω.
25 ἀκριβόω.
Ac. 18. 25.
Ep. 5. 15.
1 Th. 5. 2.
26 εὑρίσκω.
27 καὶ ἐγὼ.
28 πορεύομαι
29 s. ἕνεκα
30 s. τȣ̃ βίου.
ver. 19.
31 ῥέω.
32 Ho. 11. 1.
33 προάγω.
34 καλέω.

Digitized by Google

16 Τότε Ἡρώδης, [1]ἰδὼν
ὅτι [2]ἐνεπαίχθη ὑπὸ
τῶν μάγων [3]ἐθυμώθη
λίαν· καὶ ἀποστείλας
[4]ἀνεῖλε[5] πάντας τοὺς
παῖδας τὸς ἐν Βηθλεὲμ
ϗ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις
αὐτῆς, ἀπὸ διετὸς[7] καὶ
κατωτέρω, κατὰ τὸν
χρόνον ὃν [8]ἠκρίβωσε
παρὰ τῶν μάγων.
17 Τότε [11]ἐπληρώθη τὸ
[12]ῥηθὲν †ὑπὸ Ἱερεμίου
τὸ προφήτυ λέγοντος·
18 [15]Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ
[16]ἠκούσθη, c θρῆνος καὶ
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς
πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίυσα
τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ
οὐκ [18]ἤθελε [19]παρακλη-
θῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί.[20]
19 Τελευτήσαντος [21]δὲ
τοῦ Ἡρώδυ, ἰδυ, ἄγγε-
λος Κυρίου κατ' ὄναρ
φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν
Αἰγύπτῳ,
20 Λέγων· [27]Ἐγερθεὶς
[28]παράλαβε τὸ παιδίον
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,
καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσ-
ραήλ· [29]τεθνήκασι γὰρ
οἱ ζητοῦντες τὴν ψυ-
χὴν τοῦ παιδίου.
21 Ὁ δὲ [27]ἐγερθεὶς
[28]παρέλαβε τὸ παιδίον
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,
καὶ [30]ἦλθεν εἰς γῆν
Ἰσραήλ.
22 Ἀκούσας δὲ ὅτι
Ἀρχέλαος βασιλεύει
dἐπὶ l τῆς Ἰουδαίας ἀν-
τὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, [32]ἐφοβήθη ἐκεῖ
[33]ἀπελθεῖν· [35]χρημα-
τισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ
[6]ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέ-
ρη τῆς Γαλιλαίας.
23 Καὶ ἐλθὼν [8]κατῴ-
κησεν εἰς πόλιν λεγο-
μένην *Ναζαρέτ· ὅπως
πληρωθῇ τὸ [12]ῥηθὲν
διὰ τῶν προφητῶν,
Ὅτι Ναζωραῖος [10]κλη-
θήσεται.

Κεφ. γ'.

ΕΝ d δὲ l ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις παραγί-
νεται Ἰωάννης ὁ Βαπ-
τιστὴς, [13]κηρύσσων ἐν
τῇ [14]ἐρήμῳ τῆς Ἰου-
δαίας,
2 Καὶ λέγων· Μετανο-
εῖτε· [17]ἤγγικε γὰρ ἡ
βασιλεῖα τῶν ὐρανῶν.
3 Οὗτος γάρ [20]ἐστιν ὁ
[12]ῥηθεὶς †ὑπὸ Ἡσαΐου
τὸ προφήτυ, λέγοντος·
[22]Φωνὴ ‡βοῶντος [23]ἐν
τῇ ἐρήμῳ, [24]Ἑτοιμά-
σατε τὴν ὁδὸν Κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς
τρίβους αὐτοῦ.
4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης
[25]εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτὸ
ἀπὸ [26]τριχῶν καμήλου,
καὶ ζώνην δερματίνην
περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ·
ἡ δὲ τροφὴ αὐτὸ [20]ἦν
ἀκρίδες ϗ μέλι ἄγριον.
5 Τότε [31]ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυ-
μα, ϗ πᾶσα ἡ Ἰουδαία,
καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος
τοῦ Ἰορδάνου·
6 Καὶ [34]ἐβαπτίζοντο
ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐ-
τοῦ, ἐξομολογούμενοι
τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
7 [1]Ἰδὼν δὲ πολλοὺς

A. M. 4003.

1 εἴδω.
2 ἐμπαίζω.
3 θυμόω.
4 s. σπεκου-
λατώρας.
5 ἀναιρέω.
6 ἀναχωρέω.
7 s. παιδός.
8 κατοικέω.
* Ναζαρὲθ, s.
Ναζαρά-m.
9 ἀκριβόω.
10 καλέω.
11 πληρόω.
12 ῥέω.
† διὰ-i
13 Lu. 4. 18.
14 s. χώρα.
Lu. 15. 4.
ch. 18. 12.
15 Je. 31. 15.
16 ἀκούω.
17 ἐγγίζω.
18 θέλω.
19 παρακα-
λέω.
20 εἰμί.
21 s. τὸ βίυ.
ver. 14.
‡ βοῶντος.
ἐν τῇ ἐρή-
μῳ ἑτοιμά-
σατε-n.
22 Is. 40. 3.
23 s. ἐστί.
24 Re. 16. 12.
25 ἔχω.
26 θρίξ.
27 ἐγείρω.
28 παραλαμ-
βάνω.
29 θνήσκω.
30 ἔρχομαι.
31 ἐκπορεύο-
μαι.
32 φοβέω.
33 ἀπέρχο-
μαι.
34 Mar. 7. 4.
1 Co. 10. 2.
35 ver. 12.

Digitized by Google

τῶν Φαρισαίων ϗ Σαδ-
δουκαίων [1] ἐρχομένους
ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτȣ̃,
εἶπεν αὐτοῖς· [3] Γεννή-
ματα ἐχιδνῶν, τίς [4] ὑπέ-
δειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆς μελλούσης ὀργῆς;
8 [5] Ποιήσατε οὖν *καρ-
ποὺς ἀξίους τῆς μετα-
νοίας.
9 Καὶ μὴ δόξητε λέγειν
ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα
ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ·
λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύ-
ναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν
λίθων τούτων [11] ἐγεῖ-
ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
10 Ἤδη δὲ d καὶ l ἡ ἀξί-
νη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν
δένδρων [14] κεῖται· πᾶν
οὖν δένδρον μὴ [6] ποιοῦν
καρπὸν καλὸν, ἐκκό-
πτεται, καὶ εἰς πῦρ
βάλλεται.
11 Ἐγὼ μὲν βαπτίζω
ὑμᾶς [15] ἐν ὕδατι εἰς με-
τάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μȣ
ἐρχόμενος ἰσχυρότερός
μου [10] ἐϛὶν, οὗ ȣ̓κ εἰμὶ
ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα
βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς
βαπτίσει [15] ἐν Πνεύμα-
τι ἁγίῳ d καὶ πυρί l.
12 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτȣ̃, ϗ [23] διακα-
θαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐ-
τοῦ, καὶ [25] συνάξει τὸν
σῖτον d αὐτοῦ l εἰς τὴν
ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυ-
ρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέστῳ.
13 Τότε παραγίνεται
ὁ Ἰησȣ̃ς ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδά-
νην πρὸς τὸν Ἰωάννην,
[2] τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ'
αὐτοῦ.
14 Ὁ δὲ Ἰωάννης [5] διε-
κώλυεν αὐτὸν, λέγων·
Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ
σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ
σὺ ἔρχῃ πρός με;
15 [7] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησȣ̃ς εἶπε πρὸς αὐτόν·
[8] Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ
[9] πρέπον [10] ἐϛὶν ἡμῖν
πληρῶσαι πᾶσαν δικαι-
οσύνην. Τότε [8] ἀφίησιν
αὐτόν.
16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ
Ἰησȣ̃ς, [12] ἀνέβη εὐθὺς
ἀπὸ τȣ̃ ὕδατος· ϗ ἰδοὺ,
[13] ἀνεῴχθησαν [16] αὐτῷ
οἱ ȣ̓ρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ
Πνεῦμα τȣ̃ Θεοῦ κατα-
βαῖνον [17] ὡσεὶ περιστε-
ρὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ'
αὐτόν.
17 Καὶ ἰδȣ̀, [18] φωνὴ ἐκ
τῶν ȣ̓ρανῶν, λέγȣσα·
Οὗτός ἐϛιν ὁ υἱός μȣ ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδό-
κησα.

Κεφ. δ'.

ΤΟΤΕ ὁ Ἰησȣ̃ς [19] ἀν-
ήχθη εἰς [20] τὴν ἔρημον
ὑπὸ τοῦ Πνεύματος,
[21] πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ
διαβόλου.
2 Καὶ νηστεύσας ἡμέ-
ρας τεσσαράκοντα καὶ
νύκτας τεσσαράκοντα,
ὕστερον [22] ἐπείνασε.
3 Καὶ [24] προσελθὼν αὐ-
τῷ ὁ πειράζων, εἶπεν·
Εἰ υἱὸς [10] εἶ τοῦ Θεοῦ,
[26] εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι ȣ̃τοι
[27] ἄρτοι [28] γένωνται.
4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶ-
πε· [29] Γέγραπται· [30] Οὐκ

A. D. 26.

1 Lu. 3. 7.
2 s. ἕνεκα.
3 ch. 12. 34.
Lu. 3. 7.
4 ὑποδείκνυμι.
Lu. 3. 7.
5 διακωλύω.
6 ch. 7. 17. 19.
Ja. 3. 12.
Re. 22. 2.
* καρπὸν ἄξιον-α.
7 ἀποκρίνομαι.
8 ἀφίημι.
9 1 Co. 11. 13.
Ep. 5. 3.
1 Ti. 2. 10.
Tit. 2. 1.
10 εἰμί.
11 ἐγείρω.
12 ἀναβαίνω
13 ἀνοίγω.
Mar. 1. 10.
Ac. 7. 56.
14 κεῖμαι.
15 Lu. 3. 16.
Ac. 1. 5.
16 Jno. 1. 32.
17 Lu. 3. 22.
18 Jno. 12. 28.
Re. 6. 1.
19 ἀνάγω.
Lu. 4. 1.
20 Ac. 7. 36.
1 Co. 10. 5.
21 πειράζω.
22 πεινάω.
23 Att. fut. pro διακαθαρίσει.
24 προσέρχομαι.
25 συνάγω.
26 ch. 20. 21.
2 Co. 4. 6.
27 ch. 12. 4.
28 γίνομαι.
29 γράφω.
30 De. 8. 3.

Digitized by Google

ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ [1]ζήσεται
*ἄνθρωπος, ἀλλ' † ἐπὶ
παντὶ [5]ῥήματι ἐκπορευ-
ομένῳ διὰ στόματος
Θεοῦ.
5 Τότε παραλαμβάνει
αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς
τὴν [5]ἁγίαν πόλιν, καὶ
‡ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ
πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ·
6 Καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ
υἱὸς [14]εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε
σεαυτὸν κάτω· [12]γέ-
γραπται γάρ· [13]Ὅτι
τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ
ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ
ἐπὶ χειρῶν [17]ἀροῦσί
σε, μήποτε προσκόψῃς
πρὸς λίθον τὸν πόδα
σου.
7 [19]Ἔφη αὐτῷ †† ὁ Ἰη-
σοῦς· Πάλιν [12]γέγρα-
πται· [20]Οὐκ ἐκπειρά-
σεις Κύριον τὸν Θεόν
σου.
8 Πάλιν παραλαμβά-
νει αὐτὸν ὁ διάβολος
εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν,
καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πά-
σας τὰς βασιλείας τοῦ
[23]κόσμου καὶ τὴν δόξαν
αὐτῶν.
9 Καὶ λέγει αὐτῷ·
Ταῦτα πάντα σοι [26]δώ-
σω, ἐὰν [27]πεσὼν προς-
κυνήσῃς μοι.
10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Ὕπαγε ‡‡ Σα-
τανᾶ· [12]γέγραπται γάρ·
[29] Κύριον τὸν Θεόν
σου προσκυνήσεις, καὶ
αὐτῷ μόνῳ λατρεύ-
σεις.
11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν
ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ,
ἄγγελοι [2]προσῆλθον, ϗ
[3]διηκόνουν[4] αὐτῷ.
12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς [5] ὅτι Ἰωάννης [6]πα-
ρεδόθη,[7] [8]ἀνεχώρησεν
εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
13 Καὶ καταλιπὼν τὴν
Ναζαρὲτ, [10]ἐλθὼν
[11]κατῴκησεν εἰς § Κα-
περναοὺμ τὴν παραθα-
λασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζα-
βουλὼν ϗ Νεφθαλείμ·
14 Ἵνα [15]πληρωθῇ τὸ
[16]ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ
προφήτου, λέγοντος·
15 [18]Γῆ Ζαβουλὼν ϗ
γῆ Νεφθαλεὶμ, [21]ὁδὸν
‖ θαλάσσης, πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, Γαλιλαία
τῶν ἐθνῶν.
16 Ὁ λαὸς, ὁ καθήμε-
νος ἐν σκότει, εἶδε φῶς
μέγα, καὶ τοῖς καθημέ-
νοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ
θανάτου, φῶς [22]ἀνέτει-
λεν αὐτοῖς.
17 Ἀπὸ τότε [24]ἤρξατο
ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν,
καὶ λέγειν· Μετανοεῖ-
τε· [25]ἤγγικε γὰρ ἡ
βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν.
18 Περιπατῶν δὲ ὁ
b Ἰησοῦς l παρὰ τὴν θά-
λασσαν τῆς Γαλιλαίας
εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σί-
μωνα τὸν λεγόμενον
Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
βάλλοντας [28]ἀμφίβλη-
στρον εἰς τὴν θάλασ-
σαν· ([14]ἦσαν γὰρ ἁλι-
εῖς.)
19 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Δεῦτε [30]ὀπίσω μου, ϗ

A. D. 27.

1 ζάω.
* ὁ ἄνθρω-
πος-i.
† ἐν-h.
2 προσέρχο-
μαι.
3 διακονέω.
4 s. τροφὴν.
5 ch. 18. 16.
Lu. 1. 65.
6 παραδί-
δωμι.
7 s. εἰς φυ-
λακὴν.
Ac. 8. 3.
8 ἀναχωρέω
9 ch. 24. 25.
‡ ἔστησεν-i.
10 ἔρχομαι.
11 κατοικέω.
12 γράφω.
§ Καφαρνα-
οὺμ-h.
13 Ps. 91. 11.
14 εἰμί.
15 πληρόω.
16 ῥέω.
17 αἴρω.
18 Is. 9. 1, 2.
‖ θαλάσσης
πέραν-n.
19 φήμι.
†† ὁ Ἰησοῦς
πάλιν-n.
20 De. 6. 16.
21 s. παρὰ
τὴν, seu
κατὰ.
22 ἀνατέλλω
23 ch. 26. 13.
Lu. 4. 5.
24 ἄρχομαι.
25 ἐγγίζω.
26 δίδωμι.
27 πίπτω.
‡‡ ὀπίσω
μου-m.
28 Mar. 1. 15.
29 De. 6. 13.
30 s. ἀκολου-
θεῖτε.

Digitized by Google

ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀν-
θρώπων.
20 Οἱ δὲ, εὐθέως [1]ἀφέν-
τες τὰ δίκτυα, [2]ἠκολού-
θησαν αὐτῷ.
21 Καὶ [3]προβὰς ἐκεῖ-
θεν, εἶδεν ἄλλους δύο
ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον τὸν[5]
τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ
Ζεβεδαίου τοῦ πα-
τρὸς αὐτῶν, καταρτί-
ζοντας τὰ δίκτυα αὐ-
τῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐ-
τούς.
22 Οἱ δὲ, εὐθέως [1]ἀφέν-
τες τὸ πλοῖον καὶ τὸν
πατέρα αὐτῶν, [2]ἠκολού-
θησαν αὐτῷ.
23 Καὶ [10]περιῆγεν ὅλην
τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰη-
σοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς
συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ
κηρύσσων τὸ εὐαγγέ-
λιον τῆς βασιλείας,[11]
καὶ θεραπεύων πᾶ-
σαν νόσον, καὶ πᾶ-
σαν μαλακίαν ἐν τῷ
λαῷ.
24 Καὶ [17]ἀπῆλθεν ἡ
ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην
τὴν Συρίαν· καὶ
[19]προσήνεγκαν αὐτῷ
πάντας τοὺς κακῶς
† ἔχοντας, ποικίλαις
νόσοις καὶ βασάνοις
συνεχομένους, καὶ δαι-
μονιζομένους, καὶ σε-
ληνιαζομένους, καὶ πα-
ραλυτικούς· καὶ [21]ἐθε-
ράπευσεν αὐτούς.
25 Καὶ [2]ἠκολούθησαν
αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
καὶ Δεκαπόλεως καὶ
Ἱεροσολύμων καὶ Ἰου-
δαίας, καὶ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου.

Κεφ. ε΄.

[4]ἸΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχ-
λους, [6]ἀνέβη εἰς τὸ
ὄρος· καὶ καθίσαντος
αὐτοῦ, [7]προσῆλθον αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ·
2 Καὶ [8]ἀνοίξας τὸ στό-
μα αὐτοῦ, [9]ἐδίδασκεν
αὐτοὺς, λέγων·
3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ
τῷ πνεύματι, ὅτι αὐ-
τῶν ἐστιν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν.
4 *Μακάριοι οἱ πεν-
θοῦντες, ὅτι αὐτοὶ [12]πα-
ρακληθήσονται.
5 Μακάριοι οἱ [13]πρᾳ-
εῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονο-
μήσουσι τὴν γῆν.
6 Μακάριοι οἱ [14]πει-
νῶντες καὶ [15]διψῶν-
τες τὴν δικαιοσύνην,
ὅτι αὐτοὶ [16]χορτασθή-
σονται.
7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμο-
νες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθή-
σονται.
8 Μακάριοι οἱ καθα-
ροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐ-
τοὶ τὸν Θεὸν [18]ὄψον-
ται.
9 Μακάριοι οἱ εἰρηνο-
ποιοὶ, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ
Θεοῦ [20]κληθήσονται.
10 Μακάριοι οἱ [22]δε-
διωγμένοι ἕνεκεν δι-
καιοσύνης, ὅτι αὐτῶν
ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν.

A. D. 27.

1 ἀφίημι.
2 ἀκολυθέω.
3 προβαίνω.
4 εἴδω.
5 s. υἱὸν.
6 ἀναβαίνω.
7 προσέρχομαι.
8 ἀνοίγω. ch. 13. 35. Ac. 18. 14. 2 Co. 6. 11.
9 διδάσκω.
10 περιάγω.
11 i. e. τȣ̃ οὐρανȣ̃ v. τῶν οὐρανῶν, ch. 3. 2. 5. 10. v. τοῦ Θεȣ̃, ch. 6. 33. v. τȣ̃ Χριστοῦ. ch. 20. 21.
*4 et 5 transponuntur-*n*.
12 παρακαλέω. 2 Co. 1. 4, 6. Lu. 16. 25.
13 ch. 21. 5. 1 Pe. 3. 4.
14 Lu. 6. 21. Jno. 6. 35.
15 Jno. 4. 14. 6. 35. 7. 37. Re. 7. 16. 21. 6.
16 ch. 14. 20.
17 ἀπέρχομαι.
18 ὄπτομαι.
19 προσφέρω. † ἔχοντας ποικίλαις νόσοις-*n*.
20 καλέω.
21 θεραπεύω.
22 διώκω.

Digitized by Google

11 Μακάριοί [1]ἐστε ὅταν
[2]ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ
διώξωσι, καὶ εἴπωσι
πᾶν πονηρὸν e ῥῆμα l
καθ' ὑμῶν, c ψευδόμε-
νοι,l ἕνεκεν ἐμοῦ.
12 Χαίρετε καὶ [5] ἀ-
γαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισ-
θὸς ὑμῶν πολὺς ἐν
τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω
γὰρ [6] ἐδίωξαν τοὺς
προφήτας τοὺς πρὸ ὑ-
μῶν.
13 Ὑμεῖς [1]ἐστε τὸ ἅλας
τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας
[9]μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁ-
λισθήσεται; εἰς οὐδὲν
ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ [10]βλη-
θῆναι ἔξω, καὶ κατα-
πατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀν-
θρώπων.
14 Ὑμεῖς [1]ἐστε τὸ φῶς
τοῦ κόσμου. Οὐ δύνα-
ται πόλις [11] κρυβῆναι
ἐπάνω ὄρους κειμένη·
15 Οὐδὲ [2]καίουσι λύχ-
νον, καὶ [13]τιθέασιν αὐ-
τὸν ὑπὸ τὸν [15] μόδιον,
ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,
καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς
ἐν τῇ οἰκίᾳ.
16 Οὕτω λαμψάτω τὸ
φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων, ὅπως
[18]ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ
ἔργα, ϗ [19]δοξάσωσι τὸν
πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
17 Μὴ νομίσητε ὅτι
[23]ἦλθον καταλῦσαι τὸν
νόμον, ἢ τοὺς προφή-
τας· οὐκ [23] ἦλθον κα-
ταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶ-
σαι.
18 [24]Ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν, ἕως ἂν [3]παρέλθῃ
ὁ οὐρανὸς, καὶ ἡ γῆ, ἰῶ-
τα ἓν, ἢ μία κεραία οὐ
μὴ [3] παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ
νόμου, ἕως ἂν πάντα
[4]γένηται.
19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ
μίαν τῶν ἐντολῶν τού-
των τῶν ἐλαχίστων, ϗ
[7]διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀν-
θρώπους, ἐλάχιστος
[8]κληθήσεται ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·
ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ
[7]*διδάξῃ, οὗτος μέγας
[8] κληθήσεται ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
νῶν.
20 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ
δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖ-
ον τῶν γραμματέων
καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ
[12] εἰσέλθητε εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν.
21 [14] Ἠκούσατε ὅτι
[16]ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις·
Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν
φονεύσῃ, [17]ἔνοχος [1] ἔ-
σται τῇ κρίσει.
22 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν,
ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ e εἰκῆ l
[17]ἔνοχος [1]ἔσται τῇ κρί-
σει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακὰ,
ἔνοχος [1]ἔσται τῷ [20]συν-
εδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ,
[21]Μωρὲ, ἔνοχος [1]ἔσται
εἰς τὴν [22]γέενναν τοῦ
πυρός.
23 Ἐὰν οὖν [25]προσφέ-
ρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον, [26]κἀ-

A. D. 27.

1 εἰμί.
2 s. ἄνθρω-
ποι.
3 παρέρχο-
μαι.
4 γίνομαι.
5 Lu. 1. 47.
Jno. 1. 35.
1 Pe. 4. 13.
6 διώκω.
7 διδάσκω.
*διδάξῃ οὕτω
μέγας-n.
8 καλέω.
9 μωραίνω.
confer.
Mar. 9. 50.
1 Co. 1. 20.
10 βάλλω.
11 κρύπτω.
12 εἰσέρχο-
μαι.
13 τίθημι.
14 ἀκούω.
15 Mar. 4. 21.
Lu. 11. 33.
16 ῥέω.
17 ch. 26. 66.
Mar. 3. 29.
1Co. 11. 27.
He. 2. 15.
Ja. 2. 10.
18 εἴδω.
19 δοξάζω.
20 confer.
Ac. 5. 21.
Lu. 22. 66.
21 ch. 7. 26.
23. 17,19.
1 Co. 4. 10.
2 Ti. 2. 23.
22 ch. 10. 28.
18. 9.
Mar. 9. 43.
23 ἔρχομαι.
24 confer.
ch. 16. 28.
Lu. 9. 27.
25 ch. 8. 4.
23. 18.
26 καὶ ἐκεῖ.

Digitized by Google

κεῖ [1]μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τὶ κατὰ σοῦ,

24 [3]Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον [4]διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε [5]ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.

25 [6]Ἴσθι εὐνοῶν τῷ [9]ἀντιδίκῳ συυ ταχὺ, ἕως ὅτου [8]εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτέ σε [10]παραδῷ ὁ [9]ἀντίδικος τῷ κριτῇ, ϗ ὁ κριτής σε [10]παραδῷ τῷ [12]ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν [13]βληθήσῃ.

26 Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ [14]ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν [15]ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

27 [16]Ἠκούσατε ὅτι [17]ἐῤῥέθη ᵇτοῖς ἀρχαίοιςˡ· Οὐ μοιχεύσεις.

28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ [19]βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι §αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς [22]σκανδαλίζει σε, [23]ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· [28]συμφέρει γάρ σοι ἵνα [25]ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου [13]βληθῇ εἰς γέενναν.

30 Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ [22]σκανδαλίζει σε, [2]ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ [13]βάλε ἀπὸ σοῦ· [28]συμφέρει γάρ σοι ἵνα [25]ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου *[13]βληθῇ εἰς γέενναν].

31 [17]Ἐῤῥέθη δὲ ὅτι ὃς ἂν [11]ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, [6]δότω αὐτῇ [7]ἀποστάσιον.

32 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι †ὃς ἂν [11]ἀπολύσῃ τὴν γυναίκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· ᵉκαὶ ὃς ἐὰν [11]ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶταιˡ.

33 Πάλιν [16]ἠκούσατε ὅτι [17]ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιορκήσεις, [15]ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τȣ̀ς ὅρκȣς σου.

34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ [18]ὀμόσαι ‡ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τȣ̃ Θεοῦ·

35 Μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν [8]ἐςι τῶν [20]ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι [21]πόλις ἐςὶ τοῦ μεγάλȣ βασιλέως·

36 Μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ [24]δύνασαι μίαν [26]τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι.

37 [8]Ἔστω δὲ ὁ [27]λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναί· οὒ, οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ [28]τοῦ πονηροῦ ἐστιν.

A. D. 27.

1 μιμνήσκω.
2 ἐκκόπτω.
3 ἀφίημι.
4 διαλλάσσω
* ἀπέλθη-n.
5 ἔρχομαι.
6 δίδωμι.
7 confer. ch. 19. 7. Mar. 10. 4.
8 εἰμί.
† πᾶς ὁ ἀπολύων-i.
9 Lu. 18. 3. 1 Pe. 5. 1.
10 παραδίδωμι.
11 ἀπολύω.
12 ch. 26. 58. confer. Lu. 12. 58.
13 βάλλω.
14 ἐξέρχομαι
15 ἀποδίδωμι ch.18.25,28.
16 ἀκούω.
17 ῥέω.
18 ὀμνύω.
‡ ὅλως, μήτε-n.
19 Jno. 13.22. Ac. 3. 4.
20 πούς.
§ αὐτὴν-h. Lu. 22. 15. Ro. 7. 7.
21 Ps. 48. 2. Mal. 1. 14.
22 ch. 18. 6,8.
23 ἐξαιρέω.
24 δύναμαι.
25 ἀπολλύω.
26 θρίξ.
27 1 Co. 2. 1. Ep. 5. 6.
28 Ac. 19. 19. 1 Co. 10.23.
29 ch. 6. 13. Ep. 6. 16. 2 Th. 3. 3. 1 Jno. 2.13.

Digitized by Google

38 [1] Ἠκούσατε ὅτι [2] ἐῤ-
ῥέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ
ὀφθαλμοῦ, καὶ [3] ὀδόντα
ἀντὶ ὀδόντος.
39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν,
μὴ [4] ἀντιστῆναι τῷ πο-
νηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε
[5] ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δε-
ξιάν σου σιαγόνα,
[6] στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν
ἄλλην·
40 Καὶ τῷ θέλοντί σοι
[7] κριθῆναι, ϗ τὸν χιτῶ-
νά σου [9] λαβεῖν, [10] ἄφες
αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
41 Καὶ ὅστις σε [11] ἀγγα-
ρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε
μετ' αὐτοῦ δύο.
42 Τῷ αἰτοῦντί σε
[13] δίδου· καὶ τὸν θέ-
λοντα ἀπὸ σοῦ δανεί-
σασθαι μὴ ἀποστραφῇς.
43 [1] Ἠκούσατε ὅτι
[2] ἐῤῥέθη· Ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου, καὶ
μισήσεις τὸν ἐχθρόν
σου.
44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν·
Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς
[16] καταρωμένους ὑμᾶς,
καλῶς ποιεῖτε †† τοὺς
μισοῦντας ὑμᾶς, | καὶ
προσεύχεσθε ὑπὲρ
τῶν [18] ἐπηρεαζόντων
ὑμᾶς, καὶ | διωκόντων
ὑμᾶς·
45 Ὅπως [20] γένησθε
§§ υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑ-
μῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς·
ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ
ἀνατέλλει ἐπὶ πονη-
ροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ
βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ
ἀδίκους.

A. D. 27.

1 ἀκούω.
2 ῥέω. Ex. 21. 24.
3 ὀδοὺς.
4 ἀνθίστημι.
5 ch. 26. 67. confer. Jno. 18. 22. 19. 3.
* φίλους-i.
6 στρέφω.
† ἐθνικοὶ-l.
7 κρίνω.
‡ τὸ αὐτὸ-n.
8 εἰμί.
9 λαμβάνω.
10 ἀφίημι.
§ ὁ ἐράνιος-h.
11 ch. 27. 32. Mar. 15. 21.
12 s. τὸν νῦν || δικαιοσύνην-a.
13 δίδωμι.
14 θεάομαι, Jno. 1. 14. 1 Jno. 1. 1. confer. 1 Co. 4. 9.
15 confer. ch. 5. 7. Lu. 11. 41. Ac. 3. 2, 3. 10. 2—4. 24. 17.
16 καταράομαι.
17 confer. 1 Co. 14. 8. 15. 52.
†† τοῖς μισοῦσιν-a.
18 Lu. 6. 18. 1 Pe. 3. 16.
19 δοξάζω.
20 γίνομαι.
§§ ὅμοιοι-n.
21 γινώσκω.

46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήση-
τε τοὺς ἀγαπῶντας ὑ-
μᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε;
οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ
αὐτὸ ποιοῦσι;
47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε
τοὺς *ἀδελφοὺς ὑμῶν
μόνον, τί περισσὸν
ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ
† τελῶναι ‡ οὕτω ποιοῦ-
σιν;
48 [8] Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς
τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ
ὑμῶν § ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς τέλειός [8] ἐστι.

Κεφ. ϛ'.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ [12] τὴν
|| ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ
ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, πρὸς τὸ
[14] θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ
δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ
ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ
ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς.
2 Ὅταν οὖν ποιῇς [15] ἐλε-
ημοσύνην, μὴ [17] σαλ-
πίσῃς ἔμπροσθέν σου,
ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
ποιοῦσιν ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς καὶ ἐν ταῖς
ῥύμαις, ὅπως [19] δοξα-
σθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀν-
θρώπων· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μι-
σθὸν αὐτῶν.
3 Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλε-
ημοσύνην, μὴ [21] γνώτω
ἡ ἀριστερά σου τί ποι-
εῖ ἡ δεξιά σου·
4 Ὅπως [8] ᾖ σου ἡ ἐλεη-
μοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ·
ϗ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέ-
πων ἐν τῷ κρυπτῷ,

Digitized by Google

d αὐτὸς l [1]ἀποδώσει σοι
c ἐν τῷ φανερῷ l.
5 Καὶ ὅταν [*]προσεύ-
χῃ, οὐκ [4]ἔσῃ ὥσπερ οἱ
ὑποκριταί· ὅτι ‡ φιλοῦ-
σιν ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς ϗ ἐν ταῖς γωνίαις
τῶν πλατειῶν [7]ἑστῶτες
προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν
[8]φανῶσι τοῖς ἀνθρώ-
ποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἀπέχουσι τὸν μι-
σθὸν αὐτῶν.
6 Σὺ δὲ ὅταν προσεύ-
χῃ, [11]εἴσελθε εἰς τὸ τα-
μιεῖόν σου, ϗ κλείσας τὴν
θύραν σου, πρόσευξαι τῷ
πατρί σου, §τῷ [12]ἐν τῷ
κρυπτῷ· ϗ ὁ πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπ-
τῷ, [1]ἀποδώσει σοι e ἐν
τῷ φανερῷ l.
7 Προσευχόμενοι δὲ
μὴ βαττολογήσητε, ὥς-
περ οἱ [14]ἐθνικοί· δοκοῦ-
σι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυ-
λογίᾳ αὐτῶν εἰσακου-
σθήσονται.
8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε
αὐτοῖς· [17]οἶδε γὰρ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν
ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς
[18]αἰτῆσαι αὐτόν.
9 Οὕτως οὖν προσεύ-
χεσθε ὑμεῖς· ΠΑΤΕΡ
ἡμῶν ὁ [20]ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς· [21]ἁγιασθήτω τὸ
ὄνομά σου.
10 [24]Ἐλθέτω ἡ βασι-
λεία σου· [25]γενηθήτω
τὸ θέλημά σου, ὡς l ἐν
οὐρανῷ [26]ϗ ἐπὶ τῆς γῆς.
11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
[27]ἐπιούσιον [28]δὸς ἡμῖν
σήμερον.

A. D. 27.

1 ἀποδίδωμι.
2 ἀφίημι.
3 Lu. 11. 4.
* προσεύχεσθε, οὐκ ἔσεσθε-n.
† ἀφήκαμεν-n.
4 εἰμί.
5 εἰσφέρω.
6 ch. 26. 41. Lu. 4. 13.
7 ἵστημι.
8 φαίνω.
‡ Vide App.
9 ῥύω.
10 ch. 5. 37. Lu. 11. 4. Ep. 6. 16. 2 Th. 3. 3.
11 εἰσέρχομαι.
§ ἐν τῷ κρυπτῷ-i.
12 s. ὄντι.
13 ch. 18. 35. Ro. 4. 25. 2 Co. 5. 19.
14 ch. 18. 17.
15 Lu. 24. 17.
16 ver. 19. 20. Ac. 13. 41.
17 εἴδω.
18 αἰτέω.
19 Lu. 6. 24. Phi. 4. 18.
20 s. ὤν.
21 Jno. 17. 17. 1 Co. 7. 14. He. 10. 29.
22 ἀλείφω.
23 νίπτω.
24 ἔρχομαι.
25 γίνομαι.
26 s. οὕτω. Lu. 6. 31.
27 Lu. 11. 3.
28 δίδωμι.
29 s. ὄντι.
‖ κρυφαίῳ-h.

12 Καὶ [2]ἄφες ἡμῖν τὰ
[3]ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς ϗ ἡμεῖς [2]†ἀφίεμεν
τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
13 Καὶ μὴ [5]εἰσενέγκῃς
ἡμᾶς εἰς [6]πειρασμόν,
ἀλλὰ [9]ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ
[10]τοῦ πονηροῦ· ‡ὅτι
σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία,
καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ
δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας.
Ἀμήν. l
14 Ἐὰν γὰρ [2]ἀφῆτε
τοῖς ἀνθρώποις τὰ
[13]παραπτώματα αὐ-
τῶν, [2]ἀφήσει ϗ ὑμῖν ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος.
15 Ἐὰν δὲ μὴ [2]ἀφῆτε
τοῖς ἀνθρώποις c τὰ πα-
ραπτώματα αὐτῶν l, οὐ-
δὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν [2]ἀφή-
σει τὰ παραπτώματα
ὑμῶν.
16 Ὅταν δὲ νηστεύητε,
μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ
ὑποκριταί, [15]σκυθρω-
ποί· [16]ἀφανίζουσι γὰρ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν,
ὅπως [8]φανῶσι τοῖς ἀν-
θρώποις νηστεύοντες·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
[19]ἀπέχουσι τὸν μισθὸν
αὐτῶν.
17 Σὺ δὲ νηστεύων
[22]ἄλειψαί σου τὴν κε-
φαλὴν, ϗ τὸ πρόσωπόν
σου [23]νίψαι.
18 Ὅπως μὴ [8]φανῇς
τοῖς ἀνθρώποις νηστεύ-
ων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου
τῷ [29]ἐν τῷ ‖ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέ-
πων ἐν τῷ ‖ κρυπτῷ,
[1]ἀποδώσει σοι b ἐν τῷ
φανερῷ. l

Digitized by Google

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑ-
μῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς
γῆς, ὅπου σὴς ϗ [1]βρῶ-
σις [2]ἀφανίζει, καὶ ὅπου
κλέπται διορύσσουσι ϗ
κλέπτουσι·
20 Θησαυρίζετε δὲ ὑ-
μῖν θησαυροὺς ἐν οὐρα-
νῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔ-
τε βρῶσις ἀφανίζει,
καὶ [4]ὅποι κλέπται οὐ
διορύσσουσιν, οὐδὲ κλέπ-
τουσιν.
21 Ὅπου γάρ [5]ἐστιν ὁ
θησαυρὸς *ὑμῶν, ἐκεῖ
[5]ἔσται καὶ ἡ καρδία
*ὑμῶν.
22 Ὁ λύχνος τοῦ σώ-
ματός [5]ἐστιν ὁ ὀφθαλ-
μός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλ-
μός σου [8]ἁπλοῦς [5]ᾖ, ὅλον
τὸ σῶμά σου φωτεινὸν
[5]ἔσται·
23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός
σου πονηρὸς [5]ᾖ, ὅλον
τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν
[5]ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς
τὸ [12]ἐν σοὶ σκότος [5]ἐ-
στὶ, τὸ σκότος πόσον;
24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ
κυρίοις [13]δουλεύειν· ἢ
γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, ϗ
τὸν ἕτερον ἀγαπήσει·
ἢ ἑνὸς [14]ἀνθέξεται, καὶ
τοῦ ἑτέρου καταφρονή-
σει· οὐ δύνασθε Θεῷ
δουλεύειν καὶ †μαμμω-
νᾷ.
25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑ-
μῖν, Μὴ [15]μεριμνᾶτε τῇ
ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε
καὶ τί [16]πίητε· l μηδὲ
τῷ σώματι ὑμῶν, τί
ἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυ-
χὴ πλεῖόν [5]ἐστι τῆς

A. D. 27.

1 Jno. 4. 32. Ro. 14. 17. 1 Co. 8 4. 2 Co. 9. 10. He. 12. 16. Ja. 5. 2, 3.
2 ver. 16.
3 ἐμβλέπω.
4 confer. Lu. 12. 33.
* σου-ἱ.
5 εἰμί.
6 προςτίθημι
7 Lu. 2. 52. Ep. 4. 13. He. 11. 11.
8 Lu. 11. 34. Ro. 12. 8. 2 Co. 1. 12. Ep. 6. 5. Ja. 1. 5.
9 καταμανθάνω.
10 περιβάλλω.
11 Ps. 90. 5, 6. Ja. 1. 10, 11. 1 Pe. 1. 24.
12 s. ὂν.
13 s. cum Euthym. ἐναντία ἐπιτάττουσι.
14 ἀντέχομαι Lu. 16. 13. 1 Th. 5. 14. Tit. 1. 9.
† μαμωνᾶ·α. Lu. 16. 9, 11. 1 Ti. 6. 9, 10.
15 ver. 27, 28. ch. 13. 22. Mar. 4. 19. Lu. 8. 14. 12. 11. 1 Co. 7. 32. 2Co. 11. 28. Phi. 2. 20. 1 Pe. 5. 7.
16 πίνω.
17 εἴδω.

τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα
τοῦ ἐνδύματος;
26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ
θερίζουσιν, οὐδὲ συνά-
γουσιν εἰς ἀποθήκας, ϗ
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρά-
νιος τρέφει αὐτά· οὐχ
ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρε-
τε αὐτῶν;
27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν με-
ριμνῶν δύναται [6]προσ-
θεῖναι ἐπὶ τὴν [7]ἡλικίαν
αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
28 Καὶ περὶ ἐνδύματος
τί μεριμνᾶτε; [9]καταμά-
θετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ
πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ,
οὐδὲ νήθει·
29 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι
οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ
τῇ δόξῃ αὐτοῦ [10]πε-
ριεβάλετο ὡς ἓν τού-
των.
30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ
ἀγροῦ, [11]σήμερον [5]ὄντα
καὶ αὔριον εἰς κλίβα-
νον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς
οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ
πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς,
ὀλιγόπιστοι;
31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε,
λέγοντες· Τί φάγωμεν,
ἢ τί [16]πίωμεν, ἢ τί πε-
ριβαλώμεθα;
32 Πάντα γὰρ ταῦτα
τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· [17]οἶ-
δε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ
οὐράνιος ὅτι χρῄζετε
τούτων ἁπάντων.
33 Ζητεῖτε δὲ πρῶ-
τον l τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιο-
σύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦ-

Digitized by Google

τα πάντα [2]προςτεθήσε-
ται ὑμῖν.
34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε
εἰς τὴν αὔριον·[3] ἡ γὰρ
αὔριον [4]μεριμνήσει *τὰ
ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡ-
μέρᾳ ἡ κακία [5]αὐτῆς.

Κεφ. ζʹ.

ΜΗ [7]κρίνετε, ἵνα μὴ
[7]κριθῆτε.
2 Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι
κρίνετε, [7]κριθήσεσ-
θε· ϗ ἐν ᾧ μέτρῳ με
τρεῖτε, †ἀντιμετρηθή-
σεται ὑμῖν.
3 Τί δὲ βλέπεις τὸ
[11]κάρφος τὸ [13]ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ
ὀφθαλμῷ [11]δοκὸν οὐ
κατανοεῖς;
4 Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ
ἀδελφῷ σου· [14]Ἄφες
[15]ἐκβάλω τὸ κάρφος
ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· ϗ
ἰδοῦ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφ-
θαλμῷ σου;
5 Ὑποκριτὰ, [15]ἔκβα-
λε πρῶτον τὴν δοκὸν
ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου.
καὶ τότε [18]διαβλέψεις
[15]ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος
ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου.
6 Μὴ [19]δῶτε ‖τὸ ἅγιον
τοῖς κυσὶ, μηδὲ βάλητε
τοὺς [20]μαργαρίτας ὑ-
μῶν ἔμπροσθεν τῶν
χοίρων· μήποτε κατα-
πατήσωσιν αὐτοὺς ἐν
τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ
[22]στραφέντες [23]ῥήξω-
σιν ὑμᾶς.
7 Αἰτεῖτε, ϗ [19]δοθή-
σεται ὑμῖν· ζητεῖτε, ϗ
[1]εὑρήσετε· κρούετε, καὶ
ἀνοιγήσεται ὑμῖν.
8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν
λαμβάνει, ϗ ὁ ζητῶν
εὑρίσκει, ϗ τῷ κρούον-
τι [5]ἀνοιγήσεται.
9 Ἢ τίς [9]ἐστιν ‖ ἐξ
ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν
αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρ-
τον, μὴ λίθον [8]ἐπιδώ-
σει αὐτῷ;
10 Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰ-
τήσῃ, μὴ ὄφιν [8]ἐπιδώ-
σει αὐτῷ;
11 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονη-
ροὶ [9]ὄντες, [10]οἴδατε δό-
ματα ἀγαθὰ [19]διδόναι
τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πό-
σῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑ-
μῶν ὁ [12]ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς, [19]δώσει ἀγαθὰ
τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν
θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑ-
μῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω
καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐ-
τοῖς· §οὗτος γάρ [9]ἐστιν
ὁ νόμος ϗ οἱ προφῆται.
13 [16]Εἰσέλθετε [17]διὰ
τῆς στενῆς πύλης· ὅτι
πλατεῖα ἡ πύλη, ϗ εὐ-
ρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπά-
γουσα εἰς τὴν ἀπώλει-
αν, ϗ πολλοί [9]εἰσιν οἱ
εἰςερχόμενοι δι' αὐ-
τῆς.
14 ††Ὅτι στενὴ ἡ πύλη,
καὶ [21]τεθλιμμένη ἡ ὁ-
δὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν
ζωὴν, καὶ ὀλίγοι [9]εἰ-
σὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐ-
τήν.
15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ
τῶν ψευδοπροφητῶν,

A. D. 27.

1 εὑρίσκω.
2 προςτίθημι
3 s. ἡμέραν.
4 s. ἡμέρα.
* ἑαυτῆς-h. alii ἑαυτῇ.
5 ἀνοίγω.
6 s. πράγματα.
7 κρίνω. confer. Lu. 6. 37. Ja. 2. 13.
8 ἐπιδίδωμι.
9 εἰμί.
10 εἴδω.
† μετρηθήσεται-a.
11 Lu. 6. 41, 42.
12 s. ὤν.
13 s. ὄν.
14 ἀφίημι.
15 ἐκβάλλω.
§ οὕτω-i.
16 εἰςέρχομαι.
17 confer. Lu. 13. 24.
18 διαβλέπω.
19 δίδωμι.
‖ τὰ ἅγια-n.
20 ch. 13. 45, 46.
†† Τί-l.
21 θλίβω. Mar. 3. 9. 2 Co. 1. 6. 2 Th. 1. 6. He. 11. 37.
22 στρέφω.
23 ῥήσσω.

Digitized by Google

οἵτινες ἔρχονται πρὸς
ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προ-
βάτων, [2]ἔσωθεν δέ [3]εἰ-
σι λύκοι [4]ἅρπαγες.
16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν
αὐτῶν [5]ἐπιγνώσεσθε
αὐτούς. [6]Μήτι [1]συλ-
λέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν
ςαφυλὴν, ἢ ἀπὸ τριβό-
λων σῦκα;
17 Οὕτω πᾶν δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς
[9]ποιεῖ· τὸ δὲ [10]σαπρὸν
δένδρον καρποὺς πονη-
ροὺς ποιεῖ.
18 Οὐ δύναται δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺς πονη-
ροὺς [9]ποιεῖν, οὐδὲ δέν-
δρον [10]σαπρὸν καρποὺς
καλοὺς ποιεῖν.
19 Πᾶν δένδρον μὴ ποι-
οῦν καρπὸν καλὸν ἐκ-
κόπτεται, καὶ εἰς πῦρ
βάλλεται.
20 Ἄραγε ἀπὸ τῶν
καρπῶν αὐτῶν [5]ἐπι-
γνώσεσθε αὐτούς.
21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων
μοι, Κύριε, Κύριε, [18]εἰς-
ελεύσεται εἰς τὴν βα-
σιλείαν τῶν οὐρανῶν·
ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλη-
μα τοῦ πατρός μου τοῦ
[19]ἐν οὐρανοῖς.
22 Πολλοὶ [21]ἐροῦσί μοι
[22]ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ·
Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῷ
ὀνόματι προεφητεύσα-
μεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
δαιμόνια [26]ἐξεβάλομεν,
καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυ-
νάμεις πολλὰς [28]ἐποιή-
σαμεν;
23 Καὶ τότε ὁμολογή-
σω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέπο-
τε [1]ἔγνων ὑμᾶς· ἀπο-
χωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐρ-
γαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκού-
ει μου τοὺς λόγους
τούτους, καὶ ποιεῖ αὐ-
τοὺς, ὁμοιώσω αὐτὸν
ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅςτις
[8]ᾠκοδόμησε τὴν οἰκί-
αν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέ-
τραν.
25 Καὶ [11]κατέβη ἡ
βροχὴ, καὶ [12]ἦλθον οἱ
ποταμοὶ, καὶ [13]ἔπνευ-
σαν οἱ ἄνεμοι, ϗ [14]προς-
έπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ,
καὶ οὐκ [15]ἔπεσε· [16]τε-
θεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν
πέτραν.
26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων
μου τοὺς λόγους τού-
τους, καὶ μὴ ποιῶν
αὐτοὺς, [17]ὁμοιωθήσε-
ται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅςτις
[8]ᾠκοδόμησε τὴν οἰκί-
αν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμ-
μον.
27 Καὶ [11]κατέβη ἡ
βροχὴ, καὶ [12]ἦλθον οἱ
ποταμοὶ, καὶ [13]ἔπνευ-
σαν οἱ ἄνεμοι, ϗ [20]προς-
έκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκεί-
νῃ, καὶ [15]ἔπεσε· ϗ ἦν [3]
ἡ πτῶσις αὐτῆς [23]με-
γάλη.
28 Καὶ [24]ἐγένετο ὅτε
[25]συνετέλεσεν ὁ Ἰη-
σοῦς τοὺς λόγους τού-
τους, [27]ἐξεπλήσσοντο
οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ·
29 Ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔ-
χων, καὶ οὐχ ὡς οἱ
γραμματεῖς.

A. D. 27.

1 γίνωσκω.
2 confer. Lu. 11. 39. Ac. 20. 29.
3 εἰμί.
4 ἅρπαξ.
5 ἐπιγινώσκω.
6 confer. Lu. 3. 8. 9. 6. 43. Ja. 3. 12.
7 s. ἄνθρωποι
8 οἰκοδομέω.
9 ch. 3. 8, 10. 13. 23, 26. 21. 43. Mar. 4. 32.
10 ch. 12. 33. 13. 48. Lu. 6. 43. Ep. 4. 29.
11 καταβαίνω.
12 ἔρχομαι.
13 πνέω.
14 προςπίπτω.
15 πίπτω.
16 θεμελιόω.
17 ὁμοιόω.
18 εἰςέρχομαι.
19 s. ὄντος.
20 προςκόπτω.
21 εἴρω, s. ἐρέω.
22 i. e. ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. confer. ch. 10. 15. Lu. 10. 12. Jno. 6. 39.
23 μέγας.
24 γίνομαι.
25 συντελέω
26 ἐκβάλλω.
27 ἐκπλήσσω
28 ποιέω.

Digitized by Google

Κεφ. η΄.

1 ΚΑΤΑΒΑΝΤΙ δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρȣς, [2]ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί.

2 Καὶ ἰδȣ̀, λεπρὸς [3]ἐλθὼν [4]προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με [5]καθαρίσαι.

3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, [7]ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως [5]ἐκαθαρίσθη αὐτȣ̃ ἡ λέπρα.

4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, [9]Ὅρα [10]μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν [13]δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ [15]προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ [16]προσέταξε † Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

5 [18]Εἰςελθόντι δὲ ‡ τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναȣ̀μ, [19]προςῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν,

6 Καὶ λέγων· Κύριε, ὁ [22]παῖς μȣ [23]βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ [24]παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος.

7 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγω [3]ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.

8 Καὶ [26]ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος [27]ἔφη· Κύριε, ȣ̓κ εἰμὶ [28]ἱκανὸς ἵνα μȣ ὑπὸ τὴν στέγην [18]εἰςέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ †† λόγον, ϗ [29]ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξȣσίαν, [32]ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· ϗ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι· ϗ πορεύεται· ϗ ἄλλῳ, Ἔρχου· ϗ [3]ἔρχεται· ϗ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τȣ̃το· ϗ ποιεῖ.

10 Ἀκȣ́σας δὲ ὁ Ἰησȣ̃ς [6]ἐθαύμασε, ϗ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ȣ̓δὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν [8]εὗρον.

11 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν [11]ἥξουσι, καὶ [12]ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ȣ̓ρανῶν·

12 Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας [14]ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ [17]ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ § ἑκατοντάρχῳ· Ὕπαγε, καὶ ὡς [20]ἐπίστευσας [21]γενηθήτω σοι· ϗ [29]ἰάθη ὁ παῖς αὐτȣ̃ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.‖

14 Καὶ [3]ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρȣ, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ [23]βεβλημένην [25]καὶ πυρέσσουσαν·

15 Καὶ [7]ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, ϗ [30]ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρέτος· καὶ [31]ἠγέρθη, καὶ διηκόνει [33] ‡‡αὐτοῖς.

16 Ὀψίας δὲ [21]γενομένης [15]προςήνεγκαν

A. D. 27.

1 καταβαίνω
2 ἀκολȣθέω.
3 ἔρχομαι.
* προςελθὼν-i.
4 προσκυνέω.
5 καθαρίζω.
6 θαυμάζω.
7 ἅπτομαι.
8 εὑρίσκω.
9 ὁράω.
10 s. ἵνα.
11 ἥκω.
12 ἀνακλίνω
13 δεικνύω.
14 ἐκβάλλω.
15 προσφέρω.
16 προςτάττω
† Μωϋσῆς-h.
17 εἰμί.
18 εἰςέρχομαι.
‡ αὐτῷ-a.
19 προςέρχομαι.
§ ἑκατοντάρχῃ-a.
20 πιστεύω.
21 γίνομαι.
s. οὕτω.
22 ch. 2. 16.
23 βάλλω.
‖ Vide App.
24 ch. 4. 24.
25 s. ἐπὶ τῆς κλίνης, Mar. 7. 30.
26 ἀποκρίνομαι.
27 φήμι.
28 i. e. ἄξιος. ch. 3. 11. Jno. 1. 27.
†† λόγῳ-a.
29 ἰάομαι.
30 ἀφίημι.
31 ἐγείρω.
32 s. τασσόμενος, Lu. 7. 8.
33 s. τροφὴν.
‡‡ αὐτῷ-i.

Digitized by Google

αὐτῷ δαιμονιζομένους
πολλούς· καὶ [1]ἐξέβαλε
τὰ πνεύματα λόγῳ, ϗ
πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας [4]ἐθεράπευ-
σεν·
17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ
[5]ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ
προφήτου, λέγοντος·
Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας
ἡμῶν [7]ἔλαβε, ϗ τὰς νό-
σους [8]ἐβάστασεν.
18 [11]Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς πολλοὺς ὄχλους
περὶ αὐτὸν, [12]ἐκέλευ-
σεν [17]ἀπελθεῖν εἰς τὸ
πέραν.
19 Καὶ [14]προσελθὼν
[15]εἷς γραμματεὺς, εἶ-
πεν αὐτῷ· Διδάσκαλε,
ἀκολουθήσω σοι ὅπου
ἐὰν [17]ἀπέρχῃ.
20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες
φωλεοὺς ἔχουσι, ϗ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
[20]κατασκηνώσεις· ὁ δὲ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν
κλίνῃ.
21 Ἕτερος δὲ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐ-
τῷ· Κύριε, [21]ἐπιτρε-
ψόν μοι πρῶτον [17]ἀπελ-
θεῖν, καὶ [24]θάψαι τὸν
πατέρα μου.
22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι,
καὶ [27]ἄφες τοὺς νεκροὺς
[24]θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
νεκρούς.
23 Καὶ [28]ἐμβάντι αὐ-
τῷ εἰς τὸ πλοῖον, [29]ἠ-
κολούθησαν αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ.
24 Καὶ ἰδοὺ, [2]σεισμὸς
μέγας [3]ἐγένετο ἐν τῇ
θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖ-
ον καλύπτεσθαι ὑπὸ
τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ
ἐκάθευδε.
25 Καὶ [14]προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [6]ἤ-
γειραν αὐτὸν, λέγον-
τες· Κύριε, σῶσον ἡ-
μᾶς, ἀπολλύμεθα.
26 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Τί δειλοί [9]ἐστε, [10]ὀλι-
γόπιστοι; Τότε [6]ἐγερ-
θεὶς [13]ἐπετίμησε τοῖς
ἀνέμοις, ϗ τῇ θαλάσσῃ·
ϗ [3]ἐγένετο γαλήνη με-
γάλη.
27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι
[16]ἐθαύμασαν, λέγοντες·
Ποταπός ἐστιν οὗτος,
ὅτι ϗ οἱ ἄνεμοι ϗ ἡ θά-
λασσα ὑπακούουσιν αὐ-
τῷ;
28 Καὶ [18]ἐλθόντι αὐτῷ
εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν
χώραν τῶν * Γεργεση-
νῶν, [19]ὑπήντησαν αὐτῷ
δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ
τῶν μνημείων ἐξερχό-
μενοι, [22]χαλεποὶ λίαν,
ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ
[23]παρελθεῖν διὰ τῆς
ὁδοῦ ἐκείνης.
29 Καὶ ἰδοὺ, [25]ἔκραξαν
λέγοντες· Τί [26]ἡμῖν
καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ
τοῦ Θεοῦ; [18]ἦλθες ὧδε
πρὸ καιροῦ βασανίσαι
ἡμᾶς;
30 [9]Ἦν δὲ [†]μακρὰν ἀπ'
αὐτῶν ἀγέλη χοίρων
πολλῶν βοσκομένη.
31 Οἱ δὲ δαίμονες [30]πα-
ρεκάλουν αὐτὸν, λέγον-

A. D. 27.

1 ἐκβάλλω.
2 ch. 24. 7. Ac. 16. 26.
3 γίνομαι.
4 θεραπεύω.
5 ῥέω.
6 ἐγείρω.
7 λαμβάνω.
8 βαστάζω.
9 εἰμί.
10 ch. 6. 30. Lu. 12. 28.
11 εἴδω.
12 κελεύω.
13 ἐπιτιμάω.
14 προσέρχομαι.
15 i. q. τις, ch. 16. 14.
16 θαυμάζω.
17 ἀπέρχομαι.
18 ἔρχομαι.
* Γερασηνῶν-h. alii Γαδαρηνῶν-i.
19 ὑπαντάω.
20 confer. ch. 13. 32. Mar. 4. 32. Lu. 13. 19.
21 ἐπιτρέπω.
22 2 Ti. 3. 1.
23 παρέρχομαι.
24 θάπτω.
25 κράζω.
26 s. πράγμα
27 ἀφίημι. Ro. 6. 13. Ep. 2. 1, 5. Col. 2. 13.
† οὐ μακραν-n. Mar. 12.34. Lu. 7. 6. Jno. 21. 8.
28 ἐμβαίνω.
29 ἀκολουθέω.
30 παρακαλέω

Digitized by Google

τες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡ-
μᾶς, *ἐπίτρεψον [1] ἡμῖν
[2]ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέ-
λην τῶν χοίρων.
32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑπάγετε. Οἱ δὲ [3]ἐξελ-
θόντες [5]ἀπῆλθον[2] εἰς
† τὴν ἀγέλην τῶν χοί-
ρων· καὶ ἰδοὺ, [7]ὥρμησε
πᾶσα ἡ ἀγέλη [b]τῶν
χοίρων † κατὰ τȣ͂ [8]κρη-
μνȣ͂ εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ [9]ἀπέθανον ἐν τοῖς
[10]ὕδασιν.
33 Οἱ δὲ βόσκοντες
[11]ἔφυγον· καὶ [2]ἀπελ-
θόντες εἰς τὴν πόλιν
[13]ἀπήγγειλαν πάντα,
καὶ τὰ τῶν δαιμονιζο-
μένων.
34 Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ
πόλις [3]ἐξῆλθεν εἰς συν-
άντησιν τῷ Ἰησοῦ·
καὶ [16]ἰδόντες αὐτὸν,
[17]παρεκάλεσαν ὅπως
[18]μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρί-
ων αὐτῶν.

Κεφ. θʹ.

ΚΑΙ [19]ἐμβὰς εἰς [d]τὸ ‡
πλοῖον, [23]διεπέρασε, ϗ
[24]ἦλθεν εἰς τὴν [25]ἰδίαν
πόλιν.
2 Καὶ ἰδȣ, προσέφερον
αὐτῷ παραλυτικὸν, ἐπὶ
κλίνης [26]βεβλημένον·
καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν
πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ
παραλυτικῷ· Θάρσει
τέκνον· [28]ἀφέωνταί
‖ σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
3 Καὶ ἰδȣ, τινὲς τῶν
γραμματέων εἶπον ἐν
ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασ-
φημεῖ.
4 Καὶ ††ἰδὼν[16] ὁ Ἰησȣ͂ς
τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν,
εἶπεν· Ἱνατί ὑμεῖς
ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
5 Τί γάρ ἐστιν [4]εὐκο-
πώτερον, εἰπεῖν· [28]Ἀ-
φέωνταί **σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι; ἢ εἰπεῖν· ‡Ἔγει-
ραι[6] καὶ περιπάτει;
6 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς
γῆς [28]ἀφιέναι ἁμαρτί-
ας· (τότε λέγει τῷ πα-
ραλυτικῷ·) [6]Ἐγερθεὶς
[12]ἆρόν σου τὴν κλίνην,
καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν
σου.
7 Καὶ [6]ἐγερθεὶς, [2]ἀπῆλ-
θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτȣ͂.
8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι
§ ἐθαύμασαν, καὶ [14]ἐδό-
ξασαν τὸν Θεὸν, τὸν
[15]δόντα ἐξουσίαν τοι-
αύτην τοῖς ἀνθρώποις.
9 Καὶ παράγων ὁ Ἰη-
σοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄν-
θρωπον καθήμενον ἐπὶ
τὸ [20]τελώνιον, Ματ-
θαῖον λεγόμενον· καὶ
λέγει αὐτῷ· [21]Ἀκο-
λούθει μοι· καὶ [22]ἀνα-
στὰς [21]ἠκολούθησεν
αὐτῷ.
10 Καὶ [27]ἐγένετο αὐτȣ͂
ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ, ϗ ἰδοὺ, πολλοὶ τε-
λῶναι ϗ [29]ἁμαρτωλοὶ
[24]ἐλθόντες, συνανέκειν-
το τῷ Ἰησȣ͂ ϗ τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ.
11 Καὶ [16]ἰδόντες οἱ Φα-
ρισαῖοι, εἶπον τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Διατί
μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ

A. D. 27.

*ἀπόστειλον ἡμᾶς-l.
1 ἐπιτρέπω.
2 ἀπέρχομαι
3 ἐξέρχομαι.
4 ch. 19. 24. Mar. 2. 9.
** σου-a.
5 s. τὰ δαιμόνια, Lu. 8. 35.
† τοὺς χοίρους-a.
‡ Ἔγειρε-h.
6 ἐγείρω.
7 ὁρμάω.
8 Mar. 5. 13. Lu. 8. 33.
9 ἀποθνήσκω
10 ὕδωρ.
11 φεύγω.
12 αἴρω.
13 ἀπαγγέλλω.
§ ἐφοβήθησαν-h.
14 δοξάζω.
15 δίδωμι.
16 εἴδω.
17 παρακαλέω.
18 μεταβαίνω.
19 ἐμβαίνω.
20 Mar. 2. 14. Lu. 5. 27.
21 ἀκολȣθέω.
22 ἀνίστημι.
23 διαπεράω.
24 ἔρχομαι.
25 ch. 4. 13.
26 βάλλω.
27 γίνομαι.
28 ἀφίημι.—Att. pro ἀφεῖνται.
29 Lu. 5. 8. Ro. 5. 8.
‖ σου αἱ ἁμαρτίαι-i.
†† εἰδὼς-i.

Digitized by Google

ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

12 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν [1]αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

13 Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν· ‡Ἔλεον[3] θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ [4]ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι;

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ [12]νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν [13]ἐστιν ὁ νυμφίος; [4]ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν [16]ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν.

16 Οὐδεὶς δὲ [17]ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους [18]ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον [21]σχίσμα γίνεται.

17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, ϗ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, ϗ οἱ ἀσκοὶ [24]ἀπολοῦνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ *ἀμφότερα συντηροῦνται.

18 Ταῦτα αὐτοῦ [1]λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδού, [2]ἄρχων †ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου [5]ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ [4]ἐλθὼν [6]ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, ϗ [7]ζήσεται.

19 Καὶ [8]ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς [9]ἠκολούθησεν αὐτῷ, ϗ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 (Καὶ ἰδού, γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη, [10]προσελθοῦσα ὄπισθεν, [11]ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·

21 Ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ· Ἐὰν μόνον [11]ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, [14]σωθήσομαι.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [15]ἐπιστραφεὶς, καὶ [19]ἰδὼν αὐτήν, εἶπε· Θάρσει θύγατερ· ἡ πίστις σου [14]σέσωκέ σε. Καὶ [14]ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.)

23 Καὶ [4]ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, ϗ [19]ἰδὼν τοὺς αὐλητάς, ϗ [20]τὸν ὄχλον θορυβούμενον, § λέγει αὐτοῖς·

24 Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ [22]ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ [23]κατεγέλων αὐτοῦ.

25 Ὅτε δὲ [25]ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, [26]εἰσελθὼν

A. D. 27.

* ἀμφότεροι-α.
1 λαλέω.
2 i. e. ἀρχισυναγωγός, Mar. 5. 22.
† εἰς ἐλθὼν-α s. εἰσελθὼν-ι.
‡ Ἔλεος-ι.
3 Ho. 6. 6.
4 ἔρχομαι.
5 Mar. 5. 23, ἐσχάτως ἔχει. Lu. 8. 42, ἀπέθνησκεν.
6 ἐπιτίθημι.
7 ζάω.
8 ἐγείρω.
9 ἀκολουθέω.
10 προσέρχομαι.
11 ἅπτομαι.
12 Jno. 3. 29. Re. 21. 2.
13 εἰμι.
14 σώζω. Lu. 7. 50. Ac. 4. 12.
15 ἐπιστρέφω
16 ἀπαίρω.
17 i. e. ἐπιῤῥάπτει, Mar. 2. 21.
18 Mar. 9. 3.
19 εἴδω.
20 Mar. 5. 35.
21 ch. 27. 51. Jno. 7. 43. 19. 25. 1 Co. 1. 10.
§ ἔλεγεν-ι.
22 ἀποθνήσκω.
23 καταγελάω.
24 ἀπολλύω.
25 ἐκβάλλω.
26 εἰσέρχομαι

Digitized by Google

ἐκράτησε τῆς χειρὸς
αὐτῆς· ϗ [1]ἠγέρθη τὸ
κοράσιον.
26 Καὶ [2]ἐξῆλθεν ἡ φή-
μη αὕτη εἰς ὅλην τὴν
γῆν ἐκείνην.
27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖ-
θεν τῷ Ἰησοῦ, [4]ἠκολού-
θησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ,
κράζοντες, καὶ λέγον-
τες· Ἐλέησον ἡμᾶς,
*υἱὲ Δαβίδ.
28 [5]Ἐλθόντι δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν, προσῆλθον
αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ
λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Πιστεύετε ὅτι δύναμαι
τοῦτο ποιῆσαι; Λέ-
γουσιν αὐτῷ· Ναὶ, Κύ-
ριε.
29 Τότε [11]ἥψατο τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέ-
γων· Κατὰ τὴν πίστιν
ὑμῶν [12]γενηθήτω ὑμῖν.
30 Καὶ [13]ἀνεῴχθησαν
αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· ϗ
[16]ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· [18]Ὁρᾶ-
τε μηδεὶς γινωσκέτω.
31 Οἱ δὲ [2]ἐξελθόντες
[19]διεφήμισαν αὐτὸν ἐν
ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.
32 Αὐτῶν δὲ [2]ἐξερχο-
μένων, ἰδοὺ, [22]προσή-
νεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον
κωφὸν, [23]δαιμονιζόμε-
νον·
33 Καὶ, [24]ἐκβληθέντος
τοῦ δαιμονίου, [25]ἐλάλη-
σεν ὁ κωφός· ϗ ἐθαύ-
μασαν οἱ ὄχλοι, λέγον-
τες· b Ὅτι l οὐδέποτε
[26]ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ
Ἰσραήλ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι [28]ἔ-
λεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι
τῶν δαιμονίων ἐκβάλ-
λει τὰ δαιμόνια.
35 Καὶ [3]περιῆγεν ὁ Ἰη-
σοῦς τὰς πόλεις πάσας
ϗ τὰς κώμας, διδάσκων
ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν, ϗ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασι-
λείας, καὶ θεραπεύων
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶ-
σαν μαλακίαν b ἐν τῷ
λαῷ l.
36 [6]Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχ-
λους, [7]ἐσπλαγχνίσθη
περὶ αὐτῶν, ὅτι [8]ἦσαν
†ἐκλελυμένοι [9] ϗ [10]ἐρ-
ριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα
μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 Τότε λέγει τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν
[15]θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ
[17]ἐργάται ὀλίγοι.
38 [14]Δεήθητε οὖν τοῦ
κυρίου τοῦ [15]θερισμοῦ,
ὅπως ἐκβάλῃ [17]ἐργά-
τας εἰς τὸν θερισμὸν
αὐτοῦ.

Κεφ. ι΄.

ΚΑΙ προσκαλεσάμε-
νος τοὺς δώδεκα μαθη-
τὰς αὐτοῦ, [20]ἔδωκεν αὐ-
τοῖς ‡ἐξουσίαν [21]πνευ-
μάτων ἀκαθάρτων, ὥσ-
τε ἐκβάλλειν αὐτὰ, ϗ
θεραπεύειν πᾶσαν νό-
σον καὶ πᾶσαν μαλα-
κίαν.
2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀπο-
στόλων τὰ ὀνόματά ἐστι
ταῦτα· πρῶτος, Σίμων
ὁ λεγόμενος [27]Πέτρος,
καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ·

A. D. 27.

1 ἐγείρω.
2 ἐξέρχομαι.
3 περιάγω.
4 ἀκολουθέω.
* υἱὸς-ὶ.
5 ἔρχομαι.
6 εἴδω.
7 σπλαγχνίζομαι.
8 εἰμί.
† ἐσκυλμένοι-α.
9 ἐκλύω.
ch. 15. 32.
Mar. 8. 3.
Ga. 6. 9.
He. 12. 3, 5.
10 ῥίπτω,
ch. 27. 5.
Lu. 4. 35.
17. 2.
Ac. 27. 29.
11 ἅπτομαι.
12 γίνομαι.
13 ἀνοίγω.
14 δέομαι.
15 Lu. 10. 2.
Re. 14. 15.
16 ἐμβριμάομαι,
Mar. 1. 43.
14. 5.
Jno. 11. 33, 38.
17 2 Ti. 2. 15.
18 ὁράω.
19 διαφημίζω.
20 δίδωμι.
‡ κατὰ·f.
21 Jno. 17. 2.
Ro. 9. 21.
22 προσφέρω.
23 confer. Lu. 11.14.
24 ἐκβάλλω.
25 λαλέω.
26 φαίνω.
27 Jno. 1. 43.
28 λέγω.

Digitized by Google

3 Ἰάκωβος ὁ [1]τοῦ Ζεβεδαίου, ϗ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, ϗ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ [1] τοῦ Ἀλφαίου, ϗ Λεββαῖος *ὁ [7]ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος·†

4 Σίμων ὁ ‡Κανανίτης, ϗ Ἰούδας §Ἰσκαριώτης. ὁ καὶ [9]παραδοὺς αὐτόν.

5 Τούτȣς τοὺς δώδεκα [10]ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ [13]ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ [2]εἰσέλθητε·

6 Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ [15]ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.

7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες· Ὅτι [16]ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, ††λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· [19]δωρεὰν [20]ἐλάβετε, δωρεὰν [21]δότε.

9 Μὴ [23]κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν.

10 Μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ‡‡ῥάβδον· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτȣ̃ [26]ἐστιν.

11 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην [2]εἰσέλθητε, [3]ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός [26]ἐστι· [4]κἀκεῖ [5]μείνατε ἕως ἂν [6]ἐξέλθητε.

12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν.†

13 Καὶ ἐὰν μὲν [26]ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, [8]ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ [26]ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς [11]ἐπιστραφήτω.

14 Καὶ ὃς ἐὰν μὴ [12]δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, [6]ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, [14]ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων ϗ ‖Γομόῤῥων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

16 Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· [17]γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, ϗ [18]ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί.

17 Προσέχετε [22]δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· [9]παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς [24]συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς [25]συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς·

18 Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς [27]ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ,

A. D. 27.

1 s. υἱὸς.
2 εἰσέρχομαι.
3 ἐξετάζω.
4 καὶ ἐκεῖ.
5 μένω.
6 ἐξέρχομαι.
* alii Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς-d.
7 ἐπικαλέω.
† λέγοντες· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τȣ́τῳ-f.
‡ Καναναῖος-i. al. Κανανίτης.
§ Σκαριώτης-n.
8 ἔρχομαι.
9 παραδίδωμι
10 ἀποστέλλω.
11 ἐπιστρέφω
12 δέχομαι.
13 ἀπέρχομαι
14 ἐκτινάσσω
15 ἀπολλύω.
16 ἐγγίζω.
‖ Γομόῤῥας-h.
†† νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε-a. al. νεκροὺς ἐγείρετε-i.
17 γίνομαι.
18 Ro. 16. 19. Phi. 2. 15.
19 Ro. 3. 24.
20 λαμβανω.
21 δίδωμι.
22 s. ἡμᾶς.
23 κτάομαι.
24 ch. 5. 22.
25 ch. 23. 34.
‡‡ ῥάβδȣς-h.
26 εἰμί.
27 ἄγω.

Digitized by Google

εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ϗ
τοῖς ἔθνεσιν.
19 Ὅταν δὲ [1] παραδι-
δῶσιν ὑμᾶς, μὴ [3] μερι-
μνήσητε πῶς, ἢ τί [4] λα-
λήσητε· [5] δοθήσεται γὰρ
ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
τί [4] λαλήσετε.
20 Οὐ γὰρ ὑμεῖς [9] ἐςε
οἱ [4] λαλοῦντες, ἀλλὰ
τὸ Πνεῦμα τοῦ πατρὸς
ὑμῶν, τὸ [4] λαλοῦν ἐν
ὑμῖν.
21 [1] Παραδώσει δὲ ἀ-
δελφὸς ἀδελφὸν εἰς θά-
νατον, καὶ πατὴρ τέ-
κνον· καὶ [10] ἐπαναστή-
σονται τέκνα ἐπὶ γο-
νεῖς, ϗ [11] θανατώσουσιν
αὐτούς.
22 Καὶ [9] ἔσεσθε μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων διὰ
τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπο-
μείνας εἰς τέλος, οὗτος
[14] σωθήσεται.
23 Ὅταν δὲ διώκωσιν
ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύ-
τῃ, φεύγετε εἰς τὴν
§ ἄλλην· ἀμὴν [d] γὰρ [l]
λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τε-
λέσητε [18] τὰς πόλεις
τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἂν
[19] ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου.
24 Οὐκ [9] ἔστι μαθητὴς
ὑπὲρ τὸν [20] διδάσκαλον,
ἐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύ-
ριον αὐτοῦ·
25 Ἀρκετὸν τῷ μαθη-
τῇ ἵνα [21] γένηται ὡς ὁ
διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος
αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκο-
δεσπότην ‖ Βεελζεβοὺλ
[24] †† ἐκάλεσαν, πόσῳ
μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς
αὐτοῦ;
26 Μὴ οὖν [2] φοβηθῆτε
αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐςι
[6] κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ
[7] ἀποκαλυφθήσεται· ϗ
κρυπτὸν, ὃ οὐ [8] γνωσθή-
σεται.
27 Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν
τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν
τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς
τὸ οὖς ἀκούετε, κη-
ρύξατε ἐπὶ τῶν δωμά-
των.
28 Καὶ μὴ [2]* φοβηθῆτε
ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόν-
των τὸ σῶμα, τὴν δὲ
ψυχὴν μὴ δυναμένων
ἀποκτεῖναι· [2] φοβήθη-
τε δὲ μᾶλλον τὸν δυνά-
μενον καὶ ψυχὴν καὶ
σῶμα [12] ἀπολέσαι ἐν γε-
έννῃ.
29 Οὐχὶ δύο στρουθία
[13] ἀσσαρίου πωλεῖται,
καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ
[15] πεσεῖται [c] ἐπὶ τὴν
γῆν [l] †, ἄνευ ‡ τȢ πατρὸς
ὑμῶν;
30 Ὑμῶν δὲ ϗ αἱ [16] τρί-
χες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι
[17] ἠριθμημέναι εἰσί.
31 Μὴ οὖν [2] φοβηθῆτε·
πολλῶν στρουθίων δια-
φέρετε ὑμεῖς.
32 Πᾶς οὖν ὅςις [22] ὁμο-
λογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀνθρώπων,
ὁμολογήσω [23] κᾀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς.
33 Ὅστις δ' ἂν [25] ἀρ-
νήσηταί με ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀνθρώπων,

A. D. 27.

1 παραδίδωμι
2 φοβέω.
3 μεριμνάω. Lu. 21. 14, προμελετᾷν ἀπολογήθηναι.
4 λαλέω.
5 δίδωμι.
6 καλύπτω.
7 ἀποκαλύπτω.
8 γινώσκω.
9 εἰμί.
* φοβεῖσθε-a.
10 ἐπανίστημι.
11 Ro. 8. 13. He. 12 1-3.
12 ἀπολλύω.
13 Lu. 12. 6.
† al. εἰς τὴν παγίδα.
‡ τῆς βουλῆς-f.
14 σώω, s. σώζω.
15 πίπτω.
16 θρίξ.
§ ἑτέραν κᾂν ἐκ ταύτης διώκωσιν ὑμᾶς. φεύγετε εἰς τὴν-m.
17 ἀριθμέω.
18 s. ὁδὸν διὰ
19 ἔρχομαι.
20 Lu. 2. 46. Jnō. 3. 2.
21 γίνομαι.
22 Heb. pro. ὁμολογήσει ἐμὲ.
23 καὶ ἐγώ.
‖ Βεελζεβοὺβ-n.
24 καλέω.
†† ἐπεκάλεσαν-a.
25 ἀρνέομαι

Digitized by Google

[1]ἀρνήσομαι αὐτὸν [2]κἀ-
γὼ ἔμπροσθεν τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν οὐρα-
νοῖς.
34 Μὴ νομίσητε ὅτι
[4]ἦλθον [5]βαλεῖν εἰρή-
νην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ
[4]ἦλθον [5]βαλεῖν εἰρή-
νην, ἀλλὰ μάχαιραν.
35 [4]Ἦλθον γὰρ διχά-
σαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ, ϗ θυγα-
τέρα κατὰ τῆς μητρὸς
αὐτῆς, ϗ νύμφην κατὰ
τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.
36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀν-
θρώπου, οἱ [8]οἰκιακοὶ αὐ-
τοῦ.
37 Ὁ φιλῶν πατέρα
ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ
[9]ἔστι μου ἄξιος· ϗ ὁ φι-
λῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα
ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ [9]ἔστι μου
ἄξιος.
38 Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, ϗ
ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου,
οὐκ [9]ἔστι μου ἄξιος.
39 Ὁ [13]εὑρὼν τὴν
[16]ψυχὴν αὐτοῦ, [17]ἀπο-
λέσει αὐτήν· ϗ ὁ [17]ἀπο-
λέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἕνεκεν ἐμοῦ, [13]εὑρήσει
αὐτήν.
40 Ὁ [20]δεχόμενος ὑμᾶς,
ἐμὲ δέχεται· ϗ ὁ ἐμὲ
δεχόμενος, δέχεται τὸν
[21]ἀποστείλαντά με.
41 Ὁ [20]δεχόμενος προ-
φήτην εἰς ὄνομα προ-
φήτου, μισθὸν προφήτου
[25]λήψεται· ϗ ὁ [20]δεχό-
μενος δίκαιον εἰς ὄνομα
δικαίου, μισθὸν δικαίου
[25]λήψεται.

A. D. 27.

1 ἀρνέομαι.
2 καὶ ἐγώ.
3 ποτίζω.
* ὕδατος-f.q.s. Mar. 9. 41.
4 ἔρχομαι.
5 βάλλω, Jno. 18. 2.
6 γίνομαι.
7 τελέω.
8 ver. 25.
9 εἰμί.
10 μεταβαίνω.
11 s. ἕνεκα.
12 πέμπω.
† διά-ί.
13 εὑρίσκω.
14 ch. 3. 11. 21. 9. 23. 39. Lu. 19. 38.
15 Lu. 3. 15. 12. 46. 2 Pe. 3. 12.
16 c. 16. 25,26. Mar. 8.35,36. Lu. 9. 24, 25. 17. 33.
17 ἀπολλύω.
18 ἀποκρίνω.
19 πορεύομαι.
20 Lu. 9. 5,11, 53. 2 Co. 7. 15. Ga. 4. 14. He. 11. 31.
21 ἀποστέλλω
22 ch. 20. 34. Mar. 10. 51, 52. Lu. 7. 22. Ac. 22. 11, 13.
23 ch. 5. 29.
24 ἄρχομαι.
25 λαμβάνω.
26 ἐξέρχομαι.

42 Καὶ ὃς ἐὰν [3]ποτίσῃ
ἕνα τῶν μικρῶν τούτων
ποτήριον ψυχροῦ * μό-
νον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
[17]ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν
αὐτοῦ.

Κεφ. ια΄.

ΚΑΙ [6]ἐγένετο ὅτε
[7]ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς δια-
τάσσων τοῖς δώδεκα
μαθηταῖς αὐτοῦ, [10]μετ-
έβη ἐκεῖθεν, [11]τοῦ δι-
δάσκειν καὶ κηρύσ-
σειν ἐν ταῖς πόλεσιν
αὐτῶν.
2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκού-
σας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ
τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ,
[12]πέμψας †δύο τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ,
3 Εἶπεν αὐτῷ· Σὺ [9]εἶ
[14]ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον
[15]προσδοκῶμεν.
4 Καὶ [18]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
[19]Πορευθέντες ἀπαγ-
γείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκού-
ετε καὶ βλέπετε·
5 Τυφλοὶ [22]ἀναβλέπου-
σι, καὶ χωλοὶ περιπα-
τοῦσι, λεπροὶ καθαρί-
ζονται, ϗ κωφοὶ ἀκούου-
σι, νεκροὶ ἐγείρονται,
καὶ πτωχοὶ εὐαγγελί-
ζονται·
6 Καὶ μακάριός [9]ἐστιν
ὃς ἐὰν μὴ [23]σκανδαλι-
σθῇ ἐν ἐμοί.
7 Τούτων δὲ πορευο-
μένων, [24]ἤρξατο ὁ Ἰη-
σοῦς λέγειν τοῖς ὄχ-
λοις περὶ Ἰωάννου·
Τί [26]ἐξήλθετε εἰς τὴν

Digitized by Google

ἔρημον [1] θεάσασθαι;
κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
σαλευόμενον;
8 Ἀλλὰ τί [4] ἐξήλθετε
[5] ἰδεῖν; [6] ἄνθρωπον ἐν
[7] μαλακοῖς ἱματίοις
[8] ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ,
οἱ τὰ μαλακὰ [9] φο-
ροῦντες, ἐν τοῖς οἴ-
κοις τῶν ‡ βασιλέων
[12] εἰσίν.
9 Ἀλλὰ τί [4] ἐξήλθετε
[5] ἰδεῖν; [6] προφήτην;
ναὶ, λέγω ὑμῖν, καὶ
περισσότερον προφή-
του.
10 Οὗτος γάρ [12] ἐστι
περὶ οὗ [18] γέγραπται·
Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου, ὃς κατα-
σκευάσει τὴν ὁδόν σου
ἔμπροσθέν σου.
11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐκ [19] ἐγήγερται ἐν γεν-
νητοῖς γυναικῶν μεί-
ζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτι-
στοῦ· ὁ δὲ †† μικρότε-
ρος [23] ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν, μείζων
αὐτοῦ [12] ἐστιν.
12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν
Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ
ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν [25] βιάζε-
ται, καὶ βιασταὶ [26] ἁρ-
πάζουσιν αὐτήν.
13 Πάντες γὰρ οἱ προ-
φῆται καὶ §§ ὁ νόμος
ἕως Ἰωάννου [27] προε-
φήτευσαν·
14 Καὶ εἰ θέλετε [28] δέ-
ξασθαι, αὐτός [12] ἐστιν
Ἠλίας ὁ μέλλων [16] ἔρ-
χεσθαι.

15 Ὁ ἔχων [2] ὦτα ἀκού-
ειν, ἀκουέτω.
16 [3] Τίνι δὲ ὁμοιώσω
τὴν γενεὰν ταύτην;
ὁμοία [12] ἐστὶ * παιδα-
ρίοις † ἐν ἀγοραῖς κα-
θημένοις, καὶ προσφω-
νοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐ-
τῶν,
17 Καὶ λέγουσιν· [10] Ηὐ-
λήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
[11] ὠρχήσασθε· [13] ἐθρη-
νήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
[14] ἐκόψασθε. [15]
18 [16] Ἦλθε γὰρ Ἰωάν-
νης, [17] μήτε ἐσθίων, μή-
τε πίνων· καὶ λέγουσι·
Δαιμόνιον ἔχει.
19 [16] Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πί-
νων· καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ,
ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν
φίλος καὶ § ἁμαρτωλῶν·
καὶ [20] ἐδικαιώθη ἡ σο-
φία ἀπὸ τῶν ‖ τέκνων
αὐτῆς.
20 Τότε [21] ἤρξατο ὀνει-
δίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς
[22] ἐγένοντο αἱ πλεῖσται
δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ
[24] μετενόησαν·
21 Οὐαί σοι Χοραζὶν,
οὐαί σοι ‡‡ Βηθσαϊδάν·
ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶ-
νι [22] ἐγένοντο αἱ δυνά-
μεις αἱ [22] γενόμεναι ἐν
ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκ-
κῳ καὶ σποδῷ [24] μετε-
νόησαν.
22 Πλὴν λέγω ὑμῖν·
Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀν-
εκτότερον [12] ἔσται ἐν
ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑ-
μῖν.

A. D. 27.

1 θεάομαι.
2 οὖς.
3 Mar. 4. 30.
4 ἐξέρχομαι.
5 εἴδω.
* παιδίοις-a.
6 s. μή.
† καθημένοις ἐν ἀγορᾷ, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις (s. ἑταίροις) λέγουσιν-h.
7 Lu. 7. 25.
8 ἀμφιέννυμι
9 s. ἱματία.
‡ βασιλείων-i.
10 αὐλέω.
11 ὀρχέομαι.
12 εἰμί.
13 θρηνέω.
14 κόπτω.
15 s. τὰ στήθη
16 ἔρχομαι.
17 ch. 3. 4.
18 γράφω.
§ ἁμαρτωλῶν. Καὶ-a.
19 ἐγείρω. Lu. 7. 16.
20 δικαιόω.
‖ ἔργων-n.
†† μικρότερος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων-n.
21 ἄρχομαι.
22 γίνομαι.
23 s. προφήτης.
24 μετανοέω.
‡‡ Βεθσαϊδά-i
25 Lu. 16. 16.
26 Jno. 6. 15. 10. 28, 29.
§§ ὁ νόμος, ἕως-n.
27 προφητεύω
28 δέχομαι.

23 Καὶ σὺ Καπερναοὺμ,
[*] ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ
[†] [1] ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου
[2] καταβιβασθήσῃ· ὅτι
εἰ ἐν Σοδόμοις [3] ἐγένον-
το αἱ δυνάμεις αἱ [3] γε-
νόμεναι ἐν σοὶ, [4] ἔμει-
ναν ἂν μέχρι τῆς σή-
μερον.
24 Πλὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι, γῇ Σοδόμων ἀνεκ-
τότερον [9] ἔςαι ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως, ἢ σοί.
25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ και-
ρῷ [10] ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπεν· [11] Ἐξομο-
λογοῦμαί σοι, πάτερ,
Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, ὅτι [14] ἀπέκρυ-
ψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν
καὶ συνετῶν, καὶ [15] ἀπε-
κάλυψας αὐτὰ νηπί-
οις.
26 Ναὶ ὁ [16] πατὴρ, ὅτι
οὕτως [3] ἐγένετο [17] εὐδο-
κία ἔμπροσθέν σου.
27 Πάντα μοι [22] παρε-
δόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου·
καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει
τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ·
οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπι-
γινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς,
καὶ ᾧ ἐὰν [23] βούληται ὁ
υἱὸς [24] ἀποκαλύψαι.
28 Δεῦτε πρός με πάν-
τες οἱ κοπιῶντες καὶ
[29] πεφορτισμένοι, κἀγὼ
ἀναπαύσω ὑμᾶς.
29 [30] Ἄρατε τὸν ζυγόν
μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ [31] μά-
θετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾷός
εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ
καρδίᾳ· καὶ [33] εὑρήσετε
ἀνάπαυσιν ταῖς ψυ-
χαῖς ὑμῶν.
30 Ὁ γὰρ ζυγός μου
χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον
μου ἐλαφρόν [9] ἐστιν.

Κεφ. ιβ'.

ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ
[5] ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς
τοῖς [6] σάββασι διὰ
τῶν [7] σπορίμων· οἱ δὲ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπεί-
νασαν, καὶ [8] ἤρξαντο
τίλλειν στάχυας, καὶ
ἐσθίειν.
2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι
[12] ἰδόντες, εἶπον αὐτῷ·
Ἰδοὺ, οἱ μαθηταί σου ποι-
οῦσιν ὃ οὐκ [13] ἔξεστι
ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐκ [18] ἀνέγνωτε τί [19] ἐ-
ποίησε Δαβὶδ, ὅτε [20] ἐ-
πείνασεν αὐτὸς, καὶ
οἱ μετ' αὐτοῦ;
4 Πῶς [21] εἰσῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ
τοὺς [25] ἄρτους τῆς προ-
θέσεως [26] ἔφαγεν, οὓς
οὐκ ἐξὸν [9] ἦν αὐτῷ φα-
γεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐ-
τοῦ, [27] εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι
μόνοις;
5 Ἢ οὐκ [18] ἀνέγνωτε
ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς
σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν
τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον
[28] βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί
[9] εἰσι;
6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ
ἱεροῦ [‡] μείζων [9] ἐστὶν
ὧδε.
7 Εἰ δὲ [32] ἐγνώκειτε
τί ἐστιν· Ἔλεον θέλω
καὶ οὐ θυσίαν· οὐκ ἂν
[34] κατεδικάσατε τοὺς
ἀναιτίους.

A. D. 27.

[*] ἢ-h. al. μὴ ἕως.
[†] ὑψώθης-h. al. ὑψωθήσῃ; ἕως (s. ἢ ἕως) ᾅδου.
1 ὑψόω.
2 καταβιβάζω
3 γίνομαι.
4 μένω.
5 πορεύομαι.
6 Lu. 6. 1, 6.
7 s. χωρίων.
8 ἄρχομαι.
9 εἰμί.
10 ἀποκρίνομαι.
11 ch 3. 6. Lu. 10. 21.
12 εἴδω.
13 ἔξειμι.
14 ἀποκρύπτω
15 ἀποκαλύπτω.
16 Nom. pro voc. Att.
17 Lu. 2. 14. Ep. 1. 5, 9.
18 ἀναγινώσκω.
19 ποιέω.
20 πεινάω.
21 εἰσέρχομαι
22 παραδίδωμι, ch. 24. 9.
23 1Co. 12.11.
24 ch. 16. 17.
25 Mar. 2. 26.
26 φάγω.
27 i. q. ἀλλά.
28 Ac. 24. 6.
29 φορτίζω.
30 αἴρω.
31 μανθάνω.
[‡] μεῖζον-i.
32 γινώσκω.
33 εὑρίσκω.
34 καταδικάζω.

Digitized by Google

8 Κύριος γάρ ἐςι [b]καὶ l
τοῦ σαββάτȣ ὁ υἱὸς τȣ̃
ἀνθρώπου.
9 Καὶ [3]μεταβὰς ἐκεῖ-
θεν, [4]ἦλθεν εἰς τὴν συν-
αγωγὴν αὐτῶν.
10 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος
[d][7]ἦν τὴν l χεῖρα ἔχων
ξηράν· καὶ [8]ἐπηρώ-
τησαν αὐτὸν, λέγον-
τες· Εἰ ἔξεστι τοῖς
σάββασι θεραπεύειν;
ἵνα κατηγορήσωσιν αὐ-
τοῦ.
11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Τίς [7]ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄν-
θρωπος, ὃς [11]ἕξει πρό-
βατον ἓν, ϗ ἐὰν [12]ἐμ-
πέσῃ τοῦτο τοῖς σάβ-
βασιν εἰς βόθυνον, ȣ̓χὶ
κρατήσει αὐτὸ καὶ [15]ἐ-
γερεῖ;
12 Πόσῳ οὖν διαφέρει
ἄνθρωπος προβάτου;
ὥςε [16]ἔξεστι τοῖς σάβ-
βασι καλῶς ποιεῖν.
13 Τότε λέγει τῷ ἀν-
θρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν
χεῖρά σου· ϗ [19]ἐξέτει-
νε, ϗ [20]ἀποκατεστάθη
ὑγιὴς, ὡς ἡ ἄλλη.
14 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι
συμβούλιον [21]ἔλαβον
κατ' αὐτȣ̃ [22]ἐξελθόντες,
ὅπως αὐτὸν [23]ἀπολέ-
σωσιν.
15 Ὁ δὲ Ἰησȣ̃ς [25]γνȣ̀ς
[26]ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν·
ϗ [27]ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ, ϗ *[28]ἐθέ-
ράπευσεν αὐτοὺς πάν-
τας.
16 Καὶ [30]ἐπετίμησεν
αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν
αὐτὸν ποιήσωσιν.

17 Ὅπως πληρωθῇ
τὸ [1]ῥηθὲν διὰ [2]Ἠσαΐȣ
τοῦ προφήτου, λέγον-
τος·
18 Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου,
ὃν [5]ᾑρέτισα· ὁ ἀγα-
πητός μου, εἰς ὃν εὐδό-
κησεν ἡ ψυχή μου·
[6]θήσω τὸ πνεῦμά μου
ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν
τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγε-
λεῖ.
19 Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ
κραυγάσει, ȣ̓δὲ ἀκȣ́σει
τις ἐν ταῖς πλατείαις
τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
20 Κάλαμον [9]συντε-
τριμμένον ȣ̓ [10]κατεάξει,
καὶ λίνον τυφόμενον οὐ
[13]σβέσει, ἕως ἂν [14]ἐκ-
βάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρί-
σιν.
21 Καὶ [b]ἐν l τῷ ὀνόμα-
τι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦ-
σι.
22 Τότε [17]προσηνέχθη
αὐτῷ δαιμονιζόμενος,
τυφλὸς ϗ [18]κωφός· ϗ
[28]ἐθεράπευσεν αὐτὸν,
ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ
κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ
βλέπειν.
23 Καὶ [24]ἐξίςαντο πάν-
τες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλε-
γον· Μήτι οὗτός [7]ἐςιν
ὁ υἱὸς Δαβίδ;
24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀ-
κȣ́σαντες, εἶπον· Οὗτος
ȣ̓κ ἐκβάλλει τὰ δαιμό-
νια, εἰ μὴ ἐν τῷ [29]Βεελ-
ζεβοὺλ, ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων.
25 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς
τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν,
εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα

A. D. 27.

1 ῥέω.
2 Is. 42. 1–4.
3 μεταβαίνω
4 ἔρχομαι.
5 αἱρετίζω.
6 τίθημι.
7 εἰμί.
8 ἐπερωτάω.
9 συντρίβω.
10 κατάγω.
11 ἔχω.
12 ἐμπίπτω.
13 σβέννυμι.
14 ἐκβάλλω.
15 ἐγείρω.
16 ἔξειμι.
17 προςφέρω.
18 ch. 9. 32, 33. 11. 5, 14. 15. 30, 31. Mar. 7. 32, 37. 9. 25. Lu. 1. 22. 7. 22.
19 ἐκτείνω.
20 ἀποκαθίστημι.
21 λαμβάνω.
22 ἐξέρχομαι.
23 ἀπολλύω.
24 ἐξίστημι.
25 γινώσκω.
26 ἀναχωρέω
27 ἀκολȣθέω.
28 θεραπεύω.
29 ch. 10. 25. 2 Ki. 1. 2, 3, 16. Mar. 3. 22. Lu. 11. 15, 18, 19.
* ἐθεράπευσεν αὐτούς. Πάντας δὲ, οὓς ἐθεράπευσεν, ἐπέπληξεν, ἵνα μή-n.
30 ἐπιτιμάω.

Digitized by Google

βασιλεία [1] μερισθεῖσα
καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦ-
ται· καὶ πᾶσα πόλις,
ἢ οἰκία, [1] μερισθεῖσα
καθ' ἑαυτῆς, οὐ [2] στα-
θήσεται.
26 Καὶ εἰ ὁ Σατα-
νᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκ-
βάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν [1] ἐ-
μερίσθη· πῶς οὖν [2] στα-
θήσεται ἡ βασιλεία
αὐτοῦ;
27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βε-
ελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν
ἐν τίνι ἐκβάλλου-
σι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ
ὑμῶν [4] ἔσονται κρι-
ταί.
28 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύ-
ματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα [5] ἔφθα-
σεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ.
29 [h] Ἢ πῶς δύναταί τις
[7] εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκί-
αν τοῦ ἰσχυροῦ, ϗ τὰ
σκεύη αὐτῦ διαρπάσαι,
ἐὰν μὴ πρῶτον [8] δήσῃ
τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τότε
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρ-
πάσει;
30 Ὁ μὴ [4] ὢν μετ' ἐμῦ,
κατ' ἐμοῦ [4] ἐστι· ϗ ὁ
μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ,
[9] σκορπίζει.
31 Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν· Πᾶσα ἁμαρτία ϗ
[13] βλασφημία [14] ἀφεθή-
σεται τοῖς ἀνθρώποις·
ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος
βλασφημία οὐκ [14] ἀφε-
θήσεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις.
32 Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λό-
γον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου, [14] ἀφεθήσε-
ται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴ-
πῃ κατὰ τοῦ Πνεύμα-
τος τοῦ ἁγίου, οὐκ
[14] ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔ-
τε * ἐν [3] τούτῳ τῷ αἰ-
ῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλ-
λοντι.
33 [h] Ἢ ποιήσατε τὸ
δένδρον καλὸν, καὶ τὸν
καρπὸν αὐτοῦ καλόν·
ἢ ποιήσατε τὸ δέν-
δρον σαπρὸν, καὶ τὸν
καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν·
ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ
τὸ δένδρον γινώσκε-
ται.
34 Γεννήματα ἐχιδνῶν,
πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λα-
λεῖν, πονηροὶ [4] ὄντες;
ἐκ γὰρ τοῦ [6] περισσεύ-
ματος τῆς καρδίας τὸ
στόμα λαλεῖ.
35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θη-
σαυροῦ [b] τῆς καρδίας [1]
ἐκβάλλει [d] τὰ [1] ἀγαθά·
καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θη-
σαυροῦ ἐκβάλλει πονη-
ρά.
36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
πᾶν ῥῆμα [10] ἀργὸν, †
ὃ ἐὰν [11] λαλήσωσιν
οἱ ἄνθρωποι, [12] ἀπο-
δώσουσι περὶ αὐτοῦ
λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσε-
ως.
37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων
σου δικαιωθήσῃ, ϗ ἐκ
τῶν λόγων σου [15] κατα-
δικασθήσῃ.
38 Τότε [16] ἀπεκρίθησάν
τινες τῶν γραμματέων

A. D. 27.

1 μερίζω.
2 ἵστημι.
* ἐν τῷ νῦν αἰῶνι-ι.
3 ch. 13. 22. Lu. 16. 8. Ro. 12. 2. 1 Co. 1. 20. 2 Co. 4. 4. Ep. 6. 12.
4 εἰμί.
5 φθάνω.
6 Mar. 8. 8. Lu. 6. 45. 2 Co. 8. 14. confer. Ep. 1. 8.
7 εἰσέρχομαι.
8 δέω.
9 Lu. 11. 23. Jno. 10. 12. 16. 32. 2 Co. 9. 9.
10 ch. 20. 3, 6. 1 Ti. 5. 13. Tit. 1. 12. 2 Pe. 1. 8.
† al. πονηρὸν.
11 λαλέω.
12 ἀποδίδωμι.
13 ch. 15. 19. 26. 65. Mar. 2. 7. Jno. 10. 33. Ep. 4. 31. Col. 3. 8. 1 Ti. 6. 4. Jude 9. Re. 13. 1.
14 ἀφίημι.
15 ver. 7. Lu. 6. 37. Ja. 5. 6.
16 ἀποκρίνομαι.

Digitized by Google

καὶ Φαρισαίων, λέγον-
τες· Διδάσκαλε, θέλο-
μεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον
[2] ἰδεῖν.
39 Ὁ δὲ [4] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Γενεὰ
πονηρὰ καὶ [5] μοιχαλὶς
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ
σημεῖον οὐ [8] δοθήσεται
αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖ-
ον Ἰωνᾶ τοῦ προφή-
του.
40 Ὥςπερ γὰρ [9] ἦν
Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ
τοῦ [10] κήτους τρεῖς ἡ-
μέρας καὶ τρεῖς νύκτας,
οὕτως [9] ἔσται ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύ-
κτας.
41 [13] Ἄνδρες Νινευῖ-
ται [14] ἀναστήσονται ἐν
τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κα-
τακρινοῦσιν αὐτήν·
ὅτι [17] μετενόησαν εἰς
τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ·
καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ
ὧδε.
42 Βασίλισσα νότου
[19] ἐγερθήσεται ἐν τῇ
κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης, καὶ κατακρινεῖ
αὐτήν· ὅτι [20] ἦλθεν ἐκ
τῶν περάτων τῆς γῆς
[21] ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν
Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ,
πλεῖον Σολομῶντος
ὧδε.
43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκά-
θαρτον πνεῦμα [22] ἐξέλ-
θῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπυυ,
διέρχεται δι' [23] ἀνύ-
δρων τόπων, ζητοῦν

3

A. D. 27.

1 ἐπιστρέφω.
2 εἴδω.
3 Ex. 5. 8, 17. in lxx. 1 Co. 7. 5.
4 ἀποκρίνομαι.
5 ch. 16. 4. Mar. 8. 38. Ro. 7. 3. Ja. 4. 4. 2 Pe. 2. 14.
6 σαρόω.
7 κοσμέω.
8 δίδωμι.
9 εἰμί.
10 confer. Ge. 1. 21. Jon. 1. 17. 2. 10. in lxx.
11 εἰςέρχομαι.
12 confer. 2 Pe. 2. 20.
13 confer. Lu. 11. 32.
14 ἀνίστημι.
15 λαλέω.
16 ἵστημι.
17 μετανοέω, ch. 3. 2. 4. 17. 11. 20, 21.
18 confer. Mar. 3 20–22, 32. 33. Lu. 8. 19.
* ζητοῦντές σε. n. al. ζητοῦντές σε ἰδεῖν.
19 ἐγείρω.
20 ἔρχομαι.
21 s. ἕνεκα.
22 ἐξέρχομαι.
23 Lu. 11. 24. 2 Pe. 2. 17. Jude 12.
24 ποιέω.

ἀνάπαυσιν, ϗ οὐχ εὑ-
ρίσκει.
44 Τότε λέγει· [1] Ἐπι-
στρέψω εἰς τὸν οἶκόν
μου, ὅθεν [22] ἐξῆλθον.
Καὶ [20] ἐλθὸν, εὑρίσκει
[3] σχολάζοντα, [6] σεσα-
ρωμένον, ϗ [7] κεκοσμη-
μένον.
45 Τότε πορεύεται, ϗ
παραλαμβάνει μεθ'
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα
πνεύματα πονηρότερα
ἑαυτοῦ, καὶ [11] εἰςελθόν-
τα κατοικεῖ ἐκεῖ· [12] ϗ
γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ
ἀνθρώπου ἐκείνου χεί-
ρονα τῶν πρώτων·
Οὕτως [9] ἔσται καὶ τῇ
γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονη-
ρᾷ.
46 Ἔτι δὲ αὐτȣ̃ [15] λα-
λοῦντος τοῖς ὄχλοις,
ἰδȣ̀, ἡ μήτηρ ϗ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτȣ̃ [16] εἱστήκεισαν
ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ
[15] λαλῆσαι.
47 Εἶπε δέ τις αὐτῷ·
Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ
οἱ ἀδελφοί σου [18] ἔξω
[16] ἑστήκασι, * ζητȣ̃ντές
σοι [15] λαλῆσαι.
48 Ὁ δὲ [4] ἀποκριθεὶς,
εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ·
Τίς [9] ἐστιν ἡ μήτηρ μȣ,
ϗ τίνες [9] εἰσὶν οἱ ἀδελ-
φοί μου;
49 Καὶ ἐκτείνας τὴν
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν·
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου, καὶ
οἱ ἀδελφοί μου.
50 Ὅστις γὰρ ἂν
[24] ποιήσῃ τὸ θέλη-
μα τοῦ πατρός μου

Digitized by Google

[1]τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐ-
τός μου ἀδελφὸς, καὶ
ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ
[2]ἐστίν.

Κεφ. ιγ΄.

ΕΝ δὲ τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ [5]ἐξελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας,
[7]ἐκάθητο παρὰ τὴν θά-
λασσαν.
2 Καὶ [8]συνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολ-
λοὶ, ὥςε αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον [9]ἐμβάντα καθῆ-
σθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν [13]εἱ-
στήκει.
3 Καὶ [14]ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς πολλὰ ἐν παραβο-
λαῖς, λέγων· Ἰδοὺ, [5]ἐξ-
ῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ
σπείρειν.
4 Καὶ ἐν τῷ σπείρειν
αὐτὸν, ἃ μὲν [17]ἔπεσε
παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ [18]ἦλ-
θε τὰ πετεινὰ, καὶ κατέ-
φαγεν αὐτά.
5 Ἄλλα δὲ [17]ἔπεσεν
ἐπὶ τὰ [19]πετρώδη, ὅπου
οὐκ [22]εἶχε γῆν πολλήν·
καὶ εὐθέως [23]ἐξανέτειλε,
διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
γῆς·
6 Ἡλίου δὲ [25]ἀνατεί-
λαντος, [26]ἐκαυματίσθη·
καὶ, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥί-
ζαν, [27]ἐξηράνθη.
7 Ἄλλα δὲ [17]ἔπεσεν
ἐπὶ τὰς [29]ἀκάνθας, καὶ
[30]ἀνέβησαν αἱ ἄκαν-
θαι, καὶ [31]ἀπέπνιξαν
αὐτά.
8 Ἄλλα δὲ [17]ἔπεσεν
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν,
καὶ [3]ἐδίδου καρπὸν, ὃ
μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξή-
κοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
9 Ὁ ἔχων [4]ὦτα ἀκού-
ειν, ἀκουέτω.
10 Καὶ [6]προςελθόντες
οἱ μαθηταὶ, εἶπον αὐτῷ·
Διατί ἐν παραβολαῖς
λαλεῖς αὐτοῖς;
11 Ὁ δὲ [10]ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι
ὑμῖν [3]δέδοται [11]γνῶ-
ναι τὰ [12]μυστήρια τῆς
βασιλείας [d]τῶν οὐρα-
νῶν.l ἐκείνοις δὲ οὐ
[3]δέδοται.
12 Ὅστις γὰρ ἔχει,
[15]δοθήσεται αὐτῷ, καὶ
περισσευθήσεται· ὅςις
δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει,
[16]ἀρθήσεται ἀπ' αὐ-
τοῦ.
13 Διὰ τοῦτο ἐν παρα-
βολαῖς αὐτοῖς λαλῶ,
ὅτι βλέποντες οὐ βλέ-
πουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ
ἀκούουσιν, οὐδὲ [20]συν-
ιοῦσι.
14 Καὶ ἀναπληροῦται
[b]ἐπ' l αὐτοῖς ἡ προφη-
τεία [21]Ἡσαΐου, ἡ λέ-
γουσα· Ἀκοῇ ἀκούσε-
τε, καὶ οὐ μὴ [20]συνῆ-
τε· καὶ βλέποντες βλέ-
ψετε, καὶ οὐ μὴ [24]ἴδη-
τε.
15 [28]Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς [4]ὠσὶ βαρέως
[32]ἤκουσαν, καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν [33]ἐ-
κάμμυσαν, μήποτε [24]ἴ-
δωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς,
καὶ τοῖς [4]ὠσὶν ἀκού-
σωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ

A. D. 27.

1 s. ὄντος.
2 εἰμί.
3 δίδωμι.
4 οὖς.
5 ἐξέρχομαι.
6 προςέρχομαι.
7 κάθημαι.
8 συνάγω.
9 ἐμβαίνω.
10 ἀποκρίνομαι.
11 γινώσκω.
12 Ro. 11. 25. 1 Co. 13. 2. Ep. 1. 9. 1 Ti. 3. 9, 16.
13 ἵστημι.
14 λαλέω.
15 s. χρήματα.
16 αἴρω.
17 πίπτω.
18 ἔρχομαι.
19 s. μέρη τοῦ ἀγροῦ, s. χώρια.
20 συνίημι.
21 Is. 6. 9, 10.
22 ἔχω.
23 ἐξανατέλλω, Mar. 4. 5.
24 εἴδω.
25 ἀνατέλλω.
26 καυματίζω, Mar. 4. 6. Re. 16. 8, 9.
27 ξηραίνω.
28 παχύνω, Ac. 28. 27.
29 ver. 22. ch. 7. 16.
30 ἀναβαίνω.
31 ἀποπνίγω, Lu. 8. 33; συνέπνιξαν, Mar. 4. 7; συμπνίγονται, Lu. 8. 14.
32 ἀκούω.
33 καμμύω.

* συνῶσι,[1] καὶ [4]ἐπι-
στρέψωσι, καὶ † ἰάσω-
μαι [5] αὐτούς.
16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ, ὅτι βλέ-
πουσι· καὶ τὰ [6]ὦτα
ὑμῶν, ὅτι ἀκούει.
17 Ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προ-
φῆται ϗ δίκαιοι [9]ἐπε-
θύμησαν [10]ἰδεῖν ἃ βλέ-
πετε, καὶ οὐκ [10]εἶδον·
καὶ [11]ἀκοῦσαι ἃ ἀκού-
ετε, καὶ οὐκ [11]ἤκου-
σαν.
18 Ὑμεῖς οὖν [11]ἀκού-
σατε τὴν παραβολὴν
τοῦ σπείροντος.
19 Παντὸς ἀκούοντος
τὸν λόγον τῆς βασιλεί-
ας,[13] ϗ μὴ [1]συνιέντος,
ἔρχεται ὁ πονηρὸς, ϗ
ἁρπάζει τὸ [14]ἐσπαρμέ-
νον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτȣ̃·
οὗτός [17]ἐστιν ὁ παρὰ
τὴν ὁδὸν [14]σπαρείς.
20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ [19]πε-
τρώδη [14]σπαρεὶς, οὗτός
[17]ἐστιν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ
χαρᾶς λαμβάνων αὐ-
τόν·
21 Οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν
ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ [21]πρόσ-
καιρός ἐστι· γενομέ-
νης δὲ θλίψεως ἢ
διωγμοῦ διὰ τὸν λό-
γον, εὐθὺς [14]σκανδαλί-
ζεται.
22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάν-
θας [14]σπαρεὶς, οὗτός
[17]ἔττιν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων· καὶ ἡ [26]μέρι-
μνα τοῦ [27]αἰῶνος τού-
του, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου [2]συμπνίγει
τὸν λόγον, ϗ [3]ἄκαρπος
γίνεται.
23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν
τὴν καλὴν [14]σπαρεὶς,
οὗτός [17]ἐστιν ὁ τὸν λό-
γον ἀκούων ϗ [1]συνιών·
ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ
ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ
δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριά-
κοντα.
24 Ἄλλην παραβολὴν
[7]παρέθηκεν αὐτοῖς, λέ-
γων· [8]Ὡμοιώθη ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν ἀν-
θρώπῳ σπείροντι κα-
λὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ.
25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν
τοὺς ἀνθρώπους, [12]ἦλ-
θεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, ϗ
[14]ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ
μέσον τȣ̃ σίτȣ, ϗ [15]ἀπ-
ῆλθεν.
26 Ὅτε δὲ [16]ἐβλάστη-
σεν ὁ χόρτος, ϗ καρπὸν
ἐποίησε, τότε [18]ἐφάνη
καὶ τὰ ζιζάνια.
27 [20]Προσελθόντες δὲ
οἱ δοῦλοι τȣ̃ οἰκοδεσπό-
του, εἶπεν αὐτῷ· Κύριε,
οὐχὶ καλὸν σπέρμα [14]ἔσ-
πειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ;
πόθεν οὖν ἔχει b τὰ ζι-
ζάνια;
28 Ὁ δὲ [22]ἔφη αὐτοῖς·
Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦ-
το [23]ἐποίησεν. Οἱ δὲ
δοῦλοι εἶπον αὐτῷ·
Θέλεις οὖν [15]ἀπελθόν-
τες [25]συλλέξωμεν αὐ-
τά;
29 Ὁ δὲ [22]ἔφη· Οὔ·
μήποτε, [25]συλλέγον-
τες τὰ ζιζάνια, ἐκρι-

A. D. 27.

* συνιῶσι-i.
1 συνίημι.
† ἰάσομαι-i.
2 ch. 18. 23. Mar. 4.7,19. Lu. 8.14,42.
3 Mar. 4. 19. 1 Co. 14. 14. Ep. 5. 11. Tit. 3. 14. 2 Pe. 1. 8. Jude 12.
4 ἐπιστρέφω.
5 ἰάομαι.
6 οὖς.
7 παρατίθημι
8 ὁμοιόω.
9 ἐπιθυμέω.
10 εἴδω.
11 ἀκούω.
12 ἔρχομαι.
13 i. e. τῶν οὐρανῶν, s. τοῦ Θεȣ̃, ver. 24. ch. 3. 2.
14 σπείρω.
15 ἀπέρχομαι.
16 βλαστέω, s. βλαστάνω, Mar. 4. 27. He. 9. 4. Ja. 5. 18.
17 εἰμί.
18 φαίνω.
19 s. μέρη τȣ̃ ἀγρȣ̃, ver. 5.
20 προσέρχομαι.
21 πρὸς καιρὸν, Lu.8.13.
22 φήμι.
23 ποιέω.
24 ἀφίστανται, Lu.8.13.
25 συλλέγω.
26 ch. 6.27,31. Mar. 4. 19. Lu. 8. 14.
27 ch. 12. 32.

Digitized by Google

ζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν
σῖτον.
30 [v]Ἄφετε συναυξάνε-
σθαι ἀμφότερα μέχρι
τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν
[b]τῷ[l] καιρῷ τοῦ θερι-
σμοῦ [2]ἐρῶ τοῖς θερι-
σταῖς· [4]Συλλέξατε
πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ
[8]δήσατε αὐτὰ [c]εἰς[l]
[9]δέσμας, πρὸς τὸ κατα-
καῦσαι αὐτά· τὸν δὲ
σῖτον [10]συναγάγετε
εἰς τὴν ἀποθήκην
μου.
31 [w]Ἄλλην παραβολὴν
[12]παρέθηκεν αὐτοῖς,
λέγων· Ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν κόκκῳ σινάπεως,
ὃν [14]λαβὼν ἄνθρωπος
ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ.
32 [x]Ὃ μικρότερον μέν
[16]ἐστι πάντων τῶν
σπερμάτων, ὅταν δὲ
[17]αὐξηθῇ, μεῖζον †τῶν
λαχάνων ἐστί· καὶ γί-
νεται δένδρον, ὥστε
[18]ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ κατασκη-
νοῦν ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ.
33 [y]Ἄλλην παραβολὴν
[20]ἐλάλησεν αὐτοῖς·
Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν [21]ζύ-
μῃ ἣν [14]λαβοῦσα γυνὴ
‡ἐνέκρυψεν [23]εἰς ἀλεύ-
ρου σάτα τρία, ἕως οὗ
ἐζυμώθη ὅλον.
34 Ταῦτα πάντα [20]ἐ-
λάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν
παραβολαῖς τοῖς ὄχ-
λοις, καὶ χωρὶς παρα-
βολῆς οὐκ [20]ἐλάλει αὐ-
τοῖς·
35 [z]Ὅπως πληρωθῇ τὸ
[3]ῥηθὲν διὰ *τοῦ προ-
φήτου, [5]λέγοντος·
[6]Ἀνοίξω ἐν παραβο-
λαῖς τὸ στόμα μου·
[7]ἐρεύξομαι κεκρυμμέ-
να ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου.
36 Τότε, [1]ἀφεὶς τοὺς
ὄχλους, [18]ἦλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν [c]ὁ Ἰησοῦς,[l] καὶ
[11]προσῆλθον αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες·
[13]Φράσον ἡμῖν τὴν πα-
ραβολὴν τῶν ζιζανίων
τοῦ ἀγροῦ.
37 Ὁ δὲ [15]ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ σπεί-
ρων τὸ καλὸν σπέρμα,
[16]ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου·
38 Ὁ δὲ ἀγρὸς, [16]ἔ-
στιν ὁ κόσμος· Τὸ δὲ
καλὸν σπέρμα, οὗτοί
[16]εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βα-
σιλείας· Τὰ δὲ ζιζάνια,
[16]εἰσὶν οἱ υἱοὶ [19]τοῦ
πονηροῦ·
39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπεί-
ρας αὐτὰ, [16]ἔστιν ὁ δι-
άβολος· Ὁ δὲ θερισ-
μὸς, [22]συντέλεια τοῦ αἰ-
ῶνός [16]ἐστιν· Οἱ δὲ θε-
ρισταὶ, ἄγγελοί [16]εἰσιν.
40 [a]Ὥσπερ οὖν [4]συλλέ-
γεται τὰ ζιζάνια, καὶ
πυρὶ §κατακαίεται· οὕ-
τως [16]ἔσται ἐν τῇ συν-
τελείᾳ τοῦ αἰῶνος [d]τού-
του.[l]
41 [24]Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέ-
λους αὐτοῦ, καὶ [4]συλ-

A. D. 27.

1 ἀφίημι.
2 εἴρω.
3 ῥέω.
* Ἡσαΐου-f. al. add. Ἀσάφου.
4 συλλέγω.
5 Ps. 78. 2.
6 ἀνοίγω.
7 ἐρεύγω, Le. 11. 10. Ps. 19. 2. in lxx.
8 δέω.
9 Ex. 12. 22. Am. 9. 6. in lxx.
10 συνάγω.
11 προσέρχομαι.
12 παρατίθημι.
13 φράζω.
14 λαμβάνω.
15 ἀποκρίνομαι.
16 εἰμί.
17 αὐξάνω.
† πάντων-f.
18 ἔρχομαι.
19 ver. 19. ch. 6. 13.
20 λαλέω.
21 c. 10. 5–12. 1 Co. 5. 6–8. Ga. 5. 9.
22 ver. 40, 49. ch. 24. 3. 28. 20. He. 9. 26. συντέλεια, Ne. 9. 31. Job 26. 10. Je. 4. 27. Da. 12. 4, 13. in lxx.
‡ ἔκρυψεν-i.
23 ἐγκρύπτω.
§ καίεται-a.
24 ἀποστέλλω

Digitized by Google

λέξουσιν ἐκ τῆς βα-
σιλείας αὐτοῦ πάντα
τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς
ποιοῦντας τὴν ἀνομί-
αν.
42 Καὶ [4]βαλοῦσιν αὐτοὺς
εἰς τὴν [5]κάμινον τοῦ
πυρός· ἐκεῖ [6]ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.
43 Τότε οἱ δίκαιοι
[9]ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥ-
λιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ
ἔχων [10]ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.
44 Πάλιν ὁμοία [6]ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
θησαυρῷ [13]κεκρυμμένῳ
ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν [14]εὑρὼν
ἄνθρωπος [13]ἔκρυψε, καὶ
ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ
ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα
ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγο-
ράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖ-
νον.
45 Πάλιν ὁμοία [6]ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
[15]ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζη-
τοῦντι καλοὺς μαργα-
ρίτας·
46 †Ὃς, [14]εὑρὼν ἕνα
[19]πολύτιμον μαργαρί-
την, [20]ἀπελθὼν [21]πέ-
πρακε πάντα ὅσα εἶχε,
καὶ [22]ἠγόρασεν αὐτόν.
47 Πάλιν ὁμοία [6]ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν [25]σαγήνῃ [4]βληθεί-
σῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
ἐκ παντὸς γένους [26]συν-
αγαγούσῃ·
48 [27]Ἣν, ὅτε [28]ἐπλη-
ρώθη, ἀναβιβάσαντες
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ
καθίσαντες, [1]συνέλεξαν
τὰ καλὰ εἰς [2]ἀγγεῖα,
τὰ δὲ [3]σαπρὰ ἔξω [4]ἔ-
βαλον.
49 Οὕτως [6]ἔσται ἐν τῇ
συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος·
[7]ἐξελεύσονται οἱ ἄγγε-
λοι, καὶ [8]ἀφοριοῦσι τοὺς
πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν
δικαίων·
50 Καὶ [4]βαλοῦσιν αὐ-
τοὺς εἰς τὴν [5]κάμινον
τοῦ πυρός· ἐκεῖ [6]ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.
51 ⌐Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς·˥ [11]Συνήκατε ταῦτα
πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ·
Ναί, ⌐Κύριε.˥
52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Διὰ τοῦτο πᾶς γραμμα-
τεὺς, [12]μαθητευθεὶς *εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν, ὅμοιός [6]ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅ-
στις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θη-
σαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ
παλαιά.
53 Καὶ [16]ἐγένετο, ὅτε
[17]ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς
τὰς παραβολὰς ταύτας
[18]μετῆρεν ἐκεῖθεν.
54 Καὶ [23]ἐλθὼν εἰς τὴν
[24]πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδα-
σκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συν-
αγωγῇ αὐτῶν· ὥστε
ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς, καὶ
λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ
σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυ-
νάμεις;
55 Οὐχ οὗτός [6]ἐστιν ὁ
τοῦ [29]τέκτονος υἱός; οὐχὶ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται
Μαριὰμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ Ἰάκωβος, καὶ

A. D. 27.

1 συλλέγω.
2 ch. 25. 4.
3 ch. 7. 17, 18. Lu. 6. 43. Ep. 4. 29.
4 βάλλω.
5 Re. 1. 15.
6 εἰμί.
7 ἐξέρχομαι.
8 ἀφορίζω.
9 ἐκλάμπω, Da. 12. 3.
10 οὖς.
11 συνίημι.
12 ch. 27. 57.
* τῇ βασιλείᾳ-a. al. ἐν τῇ βασιλείᾳ.
13 κρύπτω.
14 εὑρίσκω.
15 Re. 18. 3, 11.
16 γίνομαι.
17 τελέω.
18 μεταίρω.
19 Jno. 12. 3.
20 ἀπέρχομαι.
† Εὑρὼν δὲ-l.
21 πιπράσκω.
22 ἀγοράζω.
23 ἔρχομαι.
24 ver. 57. Mar. 6. 1, 4. Lu. 4. 23, 24. Jno. 4. 44. He. 11. 14.
25 Eze. 26. 5.
26 συνάγω.
27 ὅς.
28 πληρόω.
29 Mar. 6. 3. 2 Ki. 22. 6; τέκτων σιδήρου, 1 Sa. 13. 19; ξύλων καὶ λίθων, 2 Sa. 5. 11; χαλκοῦ, 1 Ki. 7. 14.

Digitized by Google

* Ἰωσῆς, ϗ Σίμων, καὶ Ἰούδας;

56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτȣ̃ ȣ̓χὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς [3]εἰσι; πόθεν οὖν τȣ́τῳ ταῦτα πάντα;

57 Καὶ[4] ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ [3]ἔστι προφήτης [5]ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ [8]πατρίδι αὐτοῦ, ϗ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιςίαν αὐτῶν.

Κεφ. ιδ´.

ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ [15]ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ [16]τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ·

2 Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτȣ̃· Οὗτός [3]ἐςιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· αὐτὸς [19]ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, ϗ διὰ τοῦτο αἱ [20]δυνάμεις [23]ἐνεργȣ̃σιν ἐν αὐτῷ.

3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης, κρατήσας τὸν Ἰωάννην, [29]ἔδησεν αὐτὸν, ϗ [30]ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα ε Φιλίππου l τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

4 Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· Οὐκ [33]ἔξεςί σοι ἔχειν αὐτήν.

5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, [34]ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

6 Γενεσίων[38] δὲ ‖ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου, [1]ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ † τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ· καὶ [2]ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ.

7 Ὅθεν μεθ᾽ ὅρκου ‡ ὡμολόγησεν [6] αὐτῇ [7]δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται.

8 Ἡ δὲ [10]προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς· [7]Δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ [12]πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

9 Καὶ [13]ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς [14]ὅρκȣς, ϗ τȣ̀ς συνανακειμένȣς, ἐκέλευσε [7]δοθῆναι.

10 Καὶ πέμψας [17]ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

11 Καὶ [18]ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτȣ̃ ἐπὶ [12]πίνακι, ϗ [7]ἐδόθη τῷ κορασίῳ, ϗ [18]ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς.

12 Καὶ [21]προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτȣ̃ [22]ἦραν τὸ § σῶμα, ϗ [25]ἔθαψαν αὐτό· ϗ [26]ἐλθόντες, [27]ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

13 Καὶ[28] ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, [31]ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ᾽ ἰδίαν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, [32]ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ [35]ἀπὸ τῶν πόλεων.

14 Καὶ [36]ἐξελθὼν ε ὁ Ἰησοῦς l εἶδε πολὺν ὄχλον· ϗ [37]ἐσπλαγχνίσθη **ἐπ᾽ αὐτοὺς, ϗ ἐθερά-

A. D. 27.

* Ἰωσῆφ-n. al. Ἰωάννης.
† αὐτȣ̃ Ἡρωδιάς-n.
1 ὀρχέομαι.
2 ἀρέσκω.
3 εἰμί.
4 ch. 5. 29, 30.
5 Lu. 4. 24.
‡ ὤμοσεν-n.
6 ὁμολογέω.
7 δίδωμι.
8 ver. 54.
9 ποιέω.
10 Ac. 19. 33.
12 Mar. 6. 25.
13 λυπέω.
14 Mar. 6. 26.
15 ἀκούω.
16 Lu. 3. 1, 19.
17 ἀποκεφαλίζω.
18 φέρω.
19 ἐγείρω.
20 ch. 22. 29.
21 προσέρχομαι.
22 αἴρω.
§ πτῶμα-i.
23 ἐνεργέω.
25 θάπτω.
26 ἔρχομαι.
27 ἀπαγγέλλω.
28 s. ἐκεῖνα.
29 δέω.
30 τίθημι.
31 ἀναχωρέω
32 ἀκολȣθέω.
33 ἔξειμι.
34 φοβέω.
35 s. ὁδῷ.
36 ἐξέρχομαι
37 σπλαγχνίζω.
‖ γενομένων-i
38 s. συμποσίων.
** ἐπ᾽ αὐτοῖς-a.

Digitized by Google

πευσε τοὺς [1] ἀῤῥώστȣς
αὐτῶν.
15 Ὀψίας [3] δὲ γενομέ-
νης, [4] προςῆλθον αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτȣ̃, λέγον-
τες· Ἔρημός [6] ἐςιν ὁ
τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη
[7] παρῆλθεν·[9] [5] ἀπόλυ-
σον τȣ̀ς ὄχλους, ἵνα
[10] ἀπελθόντες εἰς τὰς
κώμας, ἀγοράσωσιν
ἑαυτοῖς βρώματα.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔ-
χȣσιν [10] ἀπελθεῖν· [13] δό-
τε αὐτοῖς ὑμεῖς φα-
γεῖν.
17 Οἱ δὲ λέγȣσιν αὐτῷ·
Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ
πέντε ἄρτους καὶ δύο
ἰχθύας.
18 Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ
μοι αὐτοὺς ὧδε.
19 Καὶ κελεύσας τοὺς
ὄχλους [14] ἀνακλιθῆναι
ἐπὶ ‡τοὺς χόρτους, b ϗ l
[15] λαβὼν τȣ̀ς πέντε ἄρ-
τους. ϗ τȣ̀ς δύο ἰχθύας,
[16] ἀναβλέψας εἰς τὸν
ȣ̓ρανὸν, [23] εὐλόγησε· ϗ
[19] κλάσας, [13] ἔδωκε τοῖς
μαθηταῖς τοὺς ἄρτους,
οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄ-
χλοις.
20 Καὶ [24] ἔφαγον πάν-
τες, ϗ [25] ἐχορτάσθησαν·
ϗ [26] ἦραν τὸ [30] περισ-
σεῦον τῶν κλασμάτων,
δώδεκα [31] κοφίνȣς πλή-
ρεις.
21 Οἱ δὲ ἐσθίοντες [6] ἦ-
σαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντα-
κισχίλιοι, χωρὶς γυ-
ναικῶν καὶ παιδίων.
22 Καὶ εὐθέως [34] ἠνάγ-
κασεν b ὁ Ἰησοῦς l τοὺς
μαθητὰς b αὐτȣ̃ l [2] ἐμβῆ-
ναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ
προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ
πέραν, ἕως οὗ [5] ἀπολύ-
σῃ τοὺς ὄχλους.
23 Καὶ [5] ἀπολύσας τȣ̀ς
ὄχλȣς, [8] ἀνέβη εἰς τὸ ὄ-
ρος κατ' ἰδίαν προσεύ-
ξασθαι. Ὀψίας [3] δὲ γε-
νομένης, μόνος [6] ἦν ἐκεῖ.
24 Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη
*[11] μέσον τῆς θαλάσσης
[6] ἦν, [12] βασανιζόμενον
ὑπὸ τῶν κυμάτων· [6] ἦν
γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
25 Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ
τῆς νυκτὸς †[10] ἀπῆλθε
πρὸς αὐτοὺς b ὁ Ἰησȣ̃ς, l
περιπατῶν ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης.
26 Καὶ [17] ἰδόντες αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν περιπατȣ̃ντα,
[18] ἐταράχθησαν, λέγον-
τες, Ὅτι [20] φάντασμά
ἐστι· ϗ ἀπὸ τοῦ φόβου
[21] ἔκραξαν.
27 Εὐθέως δὲ [22] ἐλάλη-
σεν αὐτοῖς ὁ Ἰησȣ̃ς, λέ-
γων· Θαρσεῖτε· ἐγώ
εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
28 [27] Ἀποκριθεὶς δὲ αὐ-
τῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύ-
ριε, εἰ σὺ [6] εἶ, κέλευσόν
με πρός σε [28] ἐλθεῖν ἐπὶ
τὰ ὕδατα.
29 Ὁ δὲ εἶπεν· [28] Ἐλ-
θέ. Καὶ [32] καταβὰς
ἀπὸ τȣ̃ πλοίȣ ὁ Πέτρος,
[33] περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ
[29] ὕδατα, [28] ἐλθεῖν πρὸς
τὸν Ἰησοῦν.
30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνε-
μον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη.

A. D. 27.

1 Mar. 6. 5,13.
2 ἐμβαίνω.
3 s. ὥρας.
4 προςέρχο-
μαι.
5 ἀπολύω.
6 εἰμί.
7 παρέρχο-
μαι.
8 ἀναβαίνω.
9 ἤδη ὥρα
πολλή,
Mar. 6. 35;
ἡ δὲ ἡμέρα
ἤρξατο
κλίνειν,
Lu. 9. 12.
10 ἀπέρχομαι
11 s. κατὰ
* ςαδίȣς πολ-
λοὺς ἀπὸ
τῆς γῆς
ἀπεῖχε-n.
† ἦλθε-h.
12 ch. 8. 6, 29.
13 δίδωμι.
14 ἀνακλίνω.
‡ τοῦ χόρ-
του-n. al.
τὸν χόρτον.
15 λαμβάνω.
16 ἀναβλέπω
17 εἴδω.
18 ταράσσω.
19 κλάω.
20 Mar. 6. 49.
21 κράζω.
22 λαλέω.
23 ch. 15. 36.
24 φάγω.
25 χορτάζω,
ch. 5. 6.
26 αἴρω.
27 ἀποκρίνω.
28 ἔρχομαι.
29 ὕδωρ.
30 s. μέρος.
31 ch. 15. 37.
32 καταβαίνω
33 περιπατέω
34 ἀναγκάζω

Digitized by Google

Καὶ [1]ἀρξάμενος [2]κατα-
ποντίζεσθαι, [3]ἔκραξε,
λέγων· Κύριε, [5]σῶσόν
με.
31 Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς
ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
[6]ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ
λέγει αὐτῷ· [7]Ὀλιγό-
πιϛε, εἰς τί [8]ἐδίϛασας;[9]
32 Καὶ [15]ἐμβάντων αὐ-
τῶν εἰς τὸ πλοῖον, [16]ἐ-
κόπασεν ὁ ἄνεμος.
33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ,
[17]εἐλθόντες† [18]προσεκύ-
νησαν αὐτῷ, λέγοντες·
Ἀληθῶς [21]Θεοῦ υἱὸς
[22]εἶ.
34 Καὶ διαπεράσαντες,
[17]ἦλθον §εἰς τὴν γῆν
Γεννησαρέτ.
35 Καὶ [24]ἐπιγνόντες
αὐτὸν οἱ ἄνδρες τȣ̃ τόπȣ
ἐκείνȣ, [25]ἀπέϛειλαν εἰς
ὅλην τὴν περίχωρον
ἐκείνην, ϗ [26]προσήνεγ-
καν αὐτῷ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας.
36 Καὶ παρεκάλȣν αὐ-
τὸν, ἵνα μόνον [29]ἅψων-
ται τοῦ [30]κρασπέδȣ τȣ̃
ἱματίου αὐτοῦ· ϗ ὅσοι
[29]ἥψαντο, [32]διεσώθη-
σαν.

Κεφ. ιε΄.

ΤΟΤΕ προσέρχονται
τῷ Ἰησȣ̃ οἱ ‖ ἀπὸ Ἱερο-
σολύμων γραμματεῖς ϗ
Φαρισαῖοι, λέγοντες·
2 Διατί οἱ μαθηταί σȣ
παραβαίνȣσι τὴν [34]πα-
ράδοσιν τῶν πρεσβυτέ-
ρων; οὐ γὰρ νίπτονται
τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν
ἄρτον ἐσθίωσιν.

A. D. 28.

1 ἄρχομαι.
2 ch. 18. 6.
3 κράζω.
4 ἀποκρίνομαι.
5 σώζω.
6 ἐπιλαμβάνω.
7 ch. 6. 30.
8 s. αἴτιον.
9 διστάζω.
* εἶπε· Τίμα-h.
10 ἐντέλλω.
11 Ex. 20. 12.
12 Ex. 21. 17.
13 Mar. 9. 39.
14 Mar. 7. 10.
15 ἐμβαίνω.
16 κοπάζω.
17 ἔρχομαι.
† al. ὄντες.
18 προσκυνέω
20 ὠφελέω.
‡ τιμήσει-i.
21 ch. 27. 43.
22 εἰμὶ.
§ ἐπὶ τὴν γῆν εἰς-n.
23 ἀκυρόω.
24 ἐπιγινώσκω.
25 ἀποστέλλω
26 προσφέρω.
27 προφητεύω
28 Is. 29. 13.
‖ Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσι-a.
29 ἅπτομαι.
30 ch. 9. 20. Mar. 6. 56.
31 Mar. 7. 7.
32 διασώζω, Lu. 7. 3. Ac. 23. 24.
34 Mar. 7. 3, 13. 1 Co. 11. 2. Ga. 1. 14.
35 Mar. 7. 15. Ac. 10. 15.

3 Ὁ δὲ [4]ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς· Διατί ϗ
ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν
ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ
τὴν παράδοσιν ὑμῶν;
4 Ὁ γὰρ Θεὸς *ἐνε-
τείλατο,[10] λέγων [11]
Τίμα τὸν πατέρα bσȣ, |
ϗ τὴν μητέρα· καί·
[12]Ὁ [13]κακολογῶν πα-
τέρα ἢ μητέρα, [14]θανά-
τῳ τελευτάτω.
5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε·
Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ,
ἢ τῇ μητρί· Δῶρον, ὃ
ἐὰν ἐξ ἐμȣ̃ [20]ὠφεληθῇς·
d καὶ ǀ ȣ̓ μὴ ‡τιμήσῃ τὸν
πατέρα αὐτȣ̃, ἢ τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ.
6 Καὶ [23]ἠκυρώσατε
τὴν ἐντολὴν τȣ̃ Θεȣ̃ διὰ
τὴν παράδοσιν ὑμῶν.
7 Ὑποκριταὶ, καλῶς
[27]προεφήτευσε περὶ ὑ-
μῶν Ἡσαΐας [28]λέγων·
8 ‖ Ἐγγίζει μοι ὁ λα-
ὸς οὗτος τῷ στόματι
αὐτῶν, ϗ τοῖς χείλεσί
με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία
αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει
ἀπ᾽ ἐμοῦ.
9 [31]Μάτην δὲ σέβον-
ταί με, διδάσκοντες δι-
δασκαλίας, ἐντάλματα
ἀνθρώπων.
10 Καὶ προσκαλεσάμε-
νος τὸν ὄχλον, εἶπεν
αὐτοῖς· Ἀκούετε καὶ
συνίετε.
11 Οὐ τὸ εἰσερχόμενον
εἰς τὸ στόμα [35]κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ
ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ
στόματος, τοῦτο κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον.

Digitized by Google

12 Τότε [1] προςελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτȣ͂, εἶπον
αὐτῷ· [2] Οἶδας, ὅτι οἱ
Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες
τὸν λόγον, ἐσκανδαλί-
σθησαν;
13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς,
εἶπε· Πᾶσα φυτεία, ἣν
οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ
μου ὁ ȣ̓ράνιος, [7] ἐκριζω-
θήσεται.
14 [8] Ἄφετε αὐτούς·
[9] ὁδηγοί [10] εἰσι τυφλοὶ
τυφλῶν. Τυφλὸς δὲ τυ-
φλὸν ἐὰν [12] ὁδηγῇ, ἀμ-
φότεροι εἰς [13] βόθυνον
[14] πεσοῦνται.
15 [15] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ·
[16] Φράσον ἡμῖν τὴν πα-
ραβολὴν ταύτην.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
[17] Ἀκμὴν ꝁ ὑμεῖς ἀσύν-
ετοί [10] ἐστε.
17 Οὔπω νοεῖτε, ὅτι
πᾶν τὸ εἰςπορευόμενον
εἰς τὸ στόμα, εἰς τὴν
κοιλίαν χωρεῖ, ꝁ εἰς
ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;
18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα
ἐκ τȣ͂ στόματος, ἐκ τῆς
καρδίας [3] ἐξέρχεται,
[27] κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.
19 Ἐκ γὰρ [29] τῆς καρ-
δίας ἐξέρχονται διαλο-
γισμοὶ πονηροὶ, φόνοι,
μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλο-
παὶ, ψευδομαρτυρίαι,
[30] βλασφημίαι.
20 Ταῦτα [10] ἐστι τὰ κοι-
νοῦντα τὸν ἄνθρωπον·
τὸ δὲ ἀνίπτοις [34] χερσὶ
φαγεῖν, οὐ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.

21 Καὶ [3] ἐξελθὼν [4] ἐκεῖ-
θεν ὁ Ἰησȣ͂ς, [5] ἀνεχώρη-
σεν εἰς τὰ μέρη Τύρου
καὶ Σιδῶνος.
22 Καὶ ἰδȣ̀, γυνὴ [6] Χα-
ναναία, ἀπὸ τῶν ὁρίων
ἐκείνων [3] ἐξελθοῦσα,
[11] ἐκραύγασεν αὐτῷ, λέ-
γουσα· Ἐλέησόν με
Κύριε, υἱὲ Δαβὶδ, ἡ θυ-
γάτηρ μου κακῶς δαι-
μονίζεται.
23 Ὁ δὲ ȣ̓κ [15] ἀπεκρί-
θη αὐτῇ λόγον. Καὶ
[1] προςελθόντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, [18] ἠρώ-
των αὐτὸν, λέγοντες·
Ἀπόλυσον αὐτὴν, ὅτι
κράζει ὄπισθεν ἡμῶν.
24 Ὁ δὲ [15] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν· Οὐκ [19] ἀπεστάλην
εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ
[20] ἀπολωλότα οἴκου Ἰσ-
ραήλ.
25 Ἡ δὲ [21] ἐλθοῦσα
* προσεκύνει αὐτῷ, λέ-
γουσα· Κύριε, βοήθει
μοι.
26 Ὁ δὲ [15] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν· Οὐκ ἔστι [22] κα-
λὸν [23] λαβεῖν τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων, ꝁ βαλεῖν
τοῖς [24] κυναρίοις.
27 Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ, Κύ-
ριε· [28] ꝁ γὰρ τὰ κυνά-
ρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν
[31] ψιχίων τῶν πιπτόν-
των ἀπὸ τῆς τραπέζης
τῶν κυρίων αὐτῶν.
28 Τότε [15] ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ·
Ὦ γύναι, [32] μεγάλη
σου ἡ πίστις· [33] γενη-
θήτω σοι ὡς θέλεις.
Καὶ [35] ἰάθη ἡ θυγάτηρ

A. D. 28.

1 προςέρχομαι.
2 εἴδω.
3 ἐξέρχομαι.
4 ch. 14. 34.
5 ἀναχωρέω.
6 Ἑλληνίς, Συρυφοίνισσα τῷ γένει, Mar. 7. 26, con. Ac. 7. 11. 13. 19.
7 ch. 13. 29. Lu. 17. 6. Jude 12.
8 ἀφίημι.
9 ch. 23. 16. 24. Ac. 1. 16.
10 εἰμί.
11 κραυγάζω
12 Lu. 6. 39. Jno. 16. 13.
13 ch. 12. 11. Lu. 6. 39.
14 πίπτω.
15 ἀποκρίνομαι.
16 φράζω.
17 s. κατὰ.
18 ἐρωτάω.
19 ἀποστέλλω
20 ἀπολλύω.
21 ἔρχομαι.
* προςεκύνησεν-n.
22 i. e. οὐ πρέπει.
23 λαμβάνω.
24 Mar. 7. 27.
27 καὶ ἐκεῖνα
28 s. ἀλλὰ.
29 ch. 12. 34.
30 ch. 12. 31. Ep. 4. 31.
31 Mar. 7. 28. Lu. 16. 21.
32 μέγας.
33 γίνομαι.
34 χείρ.
35 ἰάομαι.

Digitized by Google

αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας
ἐκείνης.
29 Καὶ [2] μεταβὰς ἐκεῖ-
θεν ὁ Ἰησοῦς, [4] ἦλθε παρὰ
τὴν θάλασσαν τῆς Γα-
λιλαίας· καὶ [6] ἀναβὰς
εἰς τὸ ὄρος, [9] ἐκάθητο
ἐκεῖ.
30 Καὶ [10] προσῆλθον αὐ-
τῷ ὄχλοι πολλοὶ, ἔχον-
τες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς,
τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλ-
λοὺς, καὶ ἑτέρους πολ-
λοὺς· ϗ [14] ἔῤῥιψαν αὐ-
τοὺς παρὰ τοὺς πόδας
* τοῦ Ἰησοῦ· ϗ [16] ἐθε-
ράπευσεν αὐτούς·
31 Ὥστε † τοὺς ὄχλους
θαυμάσαι, βλέποντας
† [20] κωφοὺς λαλοῦντας,
[21] κυλλοὺς ὑγιεῖς, χω-
λοὺς περιπατοῦντας, ϗ
τυφλοὺς βλέποντας· ϗ
[22] ἐδόξασαν τὸν Θεὸν
Ἰσραήλ.
32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προς-
καλεσάμενος τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, εἶπε· Σπλαγ-
χνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄ-
χλον, ὅτι ἤδη ‖ ἡμέρας
τρεῖς προσμένουσί μοι,
ϗ οὐκ ἔχουσι τί φάγω-
σι· ϗ ἀπολῦσαι αὐτοὺς
νήστεις οὐ θέλω, μήπο-
τε [26] ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ
ὁδῷ.
33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πό-
θεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ [27]
ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε
χορτάσαι ὄχλον τοσοῦ-
τον;
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους
ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον·
Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύ-
δια.
35 Καὶ [1] ἐκέλευσε τοῖς
ὄχλοις [3] ἀναπεσεῖν ἐπὶ
τὴν γῆν.
36 Καὶ [5] λαβὼν τοὺς
ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς
ἰχθύας, εὐχαριστήσας, [7]
[8] ἔκλασε, [11] καὶ [12] ἔδωκε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄ-
χλῳ.
37 Καὶ [13] ἔφαγον πάν-
τες, καὶ ἐχορτάσθησαν·
καὶ [15] ἦραν τὸ περισ-
σεῦον τῶν κλασμάτων,
ἑπτὰ [17] σπυρίδας πλή-
ρεις.
38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες [18] ἦ-
σαν τετρακισχίλιοι ἄν-
δρες, χωρὶς γυναικῶν ϗ
παιδίων.
39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς
ὄχλους, ‡ ἐνέβη [6] εἰς τὸ
πλοῖον, ϗ [4] ἦλθεν εἰς τὰ
ὅρια § Μαγδαλά.

Κεφ. ιϛʹ.

ΚΑΙ [10] προσελθόντες
οἱ Φαρισαῖοι ϗ Σαδδου-
καῖοι, πειράζοντες [23] ἐ-
πηρώτησαν αὐτὸν ση-
μεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [24] ἐπι-
δεῖξαι αὐτοῖς.
2 Ὁ δὲ [25] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· c Ὀψίας
[28] γενομένης λέγετε, Εὐ-
δία· πυῤῥάζει γὰρ ὁ οὐ-
ρανός.
3 Καὶ πρωΐ· Σήμερον
χειμών· πυῤῥάζει γὰρ
στυγνάζων ὁ οὐρανός.
c Ὑποκριταὶ, | τὸ μὲν
πρόσωπον τοῦ οὐρα-
νοῦ γινώσκετε διακρί-

A. D. 28.

1 κελεύω.
2 μεταβαίνω
3 ἀναπίπτω, confer. ch. 14. 19.
4 ἔρχομαι.
5 λαμβάνω.
6 ἀναβαίνω.
7 s. τὸν Θεόν.
8 κλάω.
9 κάθημαι.
10 προσέρχομαι.
11 s. τοὺς ἄρτους.
12 δίδωμι.
13 φάγω.
14 ῥίπτω.
* αὐτοῦ-h.
15 αἴρω.
16 θεραπεύω.
17 ch. 16. 10. Mar. 8. 8, 20. Ac. 9. 25. σαργάνη. 2 Co. 11. 33.
† Vide App.
18 εἰμί.
‡ ἀνέβη-a.
20 ch. 12. 22.
21 ch. 18. 8. opponitur τῷ δύο χεῖρας ἔχοντι, Mar. 9. 43.
22 δοξάζω.
§ Μαγαδάν-n
23 ἐπερωτάω.
‖ ἡμέραι τρεῖς-a.
24 ἐπιδείκνυμι.
25 ἀποκρίνομαι.
26 ἐκλύω.
27 s. χώρᾳ, Mar. 8. 4. 2 Co. 11. 26. He. 11. 38.
28 γίνομαι.

Digitized by Google

νειν, τὰ δὲ σημεῖα,
τῶν καιρῶν οὐ *[1] δύνα-
σθε[2];
4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ
[4] μοιχαλὶς σημεῖον ἐπι-
ζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ
[5] δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ [d] τοῦ
προφήτου.[l] Καὶ [7] κατα-
λιπὼν αὐτοὺς [8] ἀπῆλ-
θε.
5 Καὶ [6] ἐλθόντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέ-
ραν, [11] ἐπελάθοντο ἄρ-
τους [12] λαβεῖν.
6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· Ὁρᾶτε ϗ προς-
έχετε ἀπὸ τῆς ζύμης
τῶν Φαρισαίων ϗ Σαδ-
δουκαίων.
7 Οἱ δὲ διελογίζοντο
ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες· [13]
Ὅτι ἄρτους οὐκ [12] ἐλά-
βομεν.
8 [15] Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν [b] αὐτοῖς·[l] Τί δια-
λογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς,
ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτȣς
οὐκ [12] ἐλάβετε;
9 Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ
μνημονεύετε τȣ̀ς πέντε
ἄρτους τῶν πεντακισ-
χιλίων, καὶ πόσους
[18] κοφίνους ἐλάβε-
τε;[12]
10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρ-
τους τῶν τετρακισχι-
λίων, ϗ πόσας [19] σπυρί-
δας [12] ἐλάβετε;
11 Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι
οὐ περὶ † ἄρτου ‡ εἶ-
πον ὑμῖν, προσέχειν
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φα-
ρισαίων καὶ Σαδδου-
καίων;

12 Τότε [8] συνῆκαν ὅτι
οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ
τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου,
ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς
τῶν Φαρισαίων ϗ Σαδ-
δουκαίων.
13 [6] Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησȣ̃ς
εἰς τὰ μέρη Καισαρείας
τῆς Φιλίππου, [9] ἠρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγων· Τίνα [d] με [l] λέ-
γουσιν οἱ ἄνθρωποι
[10] εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου;
14 Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν,
Ἰωάννην τὸν Βαπτι-
στήν· ἄλλοι δὲ, Ἡλίαν·
ἕτεροι δὲ, Ἰερεμίαν, ἢ
ἕνα τῶν προφητῶν.
15 Λέγει αὐτοῖς· Ὑ-
μεῖς δὲ τίνα με λέγετε
εἶναι;
16 [14] Ἀποκριθεὶς δὲ
Σίμων Πέτρος, εἶπε·
Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς
τοῦ Θεȣ̃ τȣ̃ ζῶντος.
17 Καὶ [14] ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ·
Μακάριος [10] εἶ, Σίμων
βὰρ Ἰωνᾶ· ὅτι [16] σὰρξ
καὶ αἷμα οὐκ [17] ἀπεκά-
λυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πα-
τήρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς.
18 [20] Κἀγὼ δέ σοι λέ-
γω, ὅτι σὺ [10] εἶ [21] Πέ-
τρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ
τῇ [22] πέτρᾳ οἰκοδομή-
σω μου τὴν [24] ἐκκλησί-
αν· καὶ πύλαι [25] ᾅδου
οὐ [26] κατισχύσουσιν
§ αὐτῆς.
19 Καὶ [5] δώσω σοι τὰς
κλεῖς τῆς βασιλείας
τῶν οὐρανῶν· ϗ ὃ ἐὰν

A. D. 28.

* συνίετε.
s. δύνασθε
δοκιμάζειν;
1 δύναμαι.
2 s. γινώσκειν
3 συνίημι.
4 ch. 12. 39.
5 δίδωμι.
6 ἔρχομαι.
7 καταλείπω.
8 ἀπέρχομαι.
9 ἐρωτάω.
10 εἰμί.
11 ἐπιλανθά-
νομαι.
12 λαμβάνω.
13 s. ταῦτα
λέγειν, s.
τȣτὸ εἶπεν.
14 ἀποκρίνο-
μαι.
15 γινώσκω
16 1Co. 15. 50.
Ga. 1. 16.
Ep. 6. 12.
He. 2. 14.
17 ἀποκα-
λύπτω,
ch. 10. 26.
Lu. 2. 35.
18 ch. 14. 20.
19 ch. 15. 37.
20 καὶ ἐγώ.
21 ch. 10. 2.
Jno. 1. 43.
22 ch. 7. 24.
Lu. 8. 6.
Ro. 9. 33.
1 Co. 10. 4.
† ἄρτων-h.
‡ Vide App.
24 Ac. 7. 38.
1 Co. 1. 2.
1 Ti. 3. 15.
Philem. 2.
25 Ac. 2. 27.
1 Co. 15. 55.
26 Lu. 23. 23.
confer.
Ac. 19. 16.
§ σε-n.

Digitized by Google

[1] δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς,
[2] ἔσται [1] δεδεμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς· ϗ ὃ ἐὰν
[5] λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς,
[2] ἔσται [5] λελυμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
20 Τότε *διεςείλατο [8]
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν, ὅτι
αὐτός [2] ἐστιν ὁ Ἰησοῦς
ὁ Χριστός.
21 Ἀπὸ τότε [11] ἤρξατο
ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ
αὐτὸν [12] ἀπελθεῖν εἰς
Ἱεροσόλυμα, ϗ [13] πολλὰ
[14] παθεῖν ἀπὸ τῶν πρε-
σβυτέρων, ϗ ἀρχιερέ-
ων, ϗ γραμματέων, καὶ
[17] ἀποκτανθῆναι, ϗ τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ [18] ἐγερθῆ-
ναι.
22 Καὶ [19] προσλαβό-
μενος αὐτὸν ὁ Πέτρος
[11] ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐ-
τῷ, λέγων· "Ἵλεώς σοι
[20] Κύριε· οὐ μὴ [2] ἔσται
σοι τοῦτο.
23 Ὁ δὲ [21] στραφεὶς,
εἶπε τῷ Πέτρῳ· "Ὕπαγε
ὀπίσω μου, σατανᾶ,
[24] σκανδαλόν μου [2] εἶ·
ὅτι οὐ [25] φρονεῖς τὰ τοῦ
Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀν-
θρώπων.
24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπί-
σω μου [27] ἐλθεῖν, ἀπα-
ρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ
[28] ἀράτω τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ, ϗ ἀκολουθείτω
μοι.
25 "Ὃς γὰρ ἂν [32] θέλῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ [33] σῶ-
σαι, [3] ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ,
[4] εὑρήσει αὐτήν.
26 Τί γὰρ ὠφελεῖται
ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσ-
μον ὅλον κερδήσῃ, τὴν
δὲ [6] ψυχὴν αὐτοῦ [7] ζημι-
ωθῇ; ἢ τί [9] δώσει ἄν-
θρωπος [10] ἀντάλλαγμα
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι
ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀγγέ-
λων αὐτοῦ· ϗ τότε [15] ἀ-
ποδώσει ἑκάστῳ κατὰ
τὴν [16] πρᾶξιν αὐτοῦ.
28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
[2] εἰσί τινες τῶν ὧδε † ἑ-
στηκότων, [22] οἵτινες οὐ
μὴ γεύσωνται θανάτου,
ἕως ἂν [23] ἴδωσι τὸν υἱ-
ὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχό-
μενον ἐν τῇ ‡ βασιλείᾳ
αὐτοῦ.

Κεφ. ιζ΄.

ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἓξ
παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς
τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκω-
βον, ϗ Ἰωάννην τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ· ϗ [26] ἀ-
ναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος
ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.
2 Καὶ [29] μετεμορφώθη
ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ
[30] ἔλαμψε τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ
ἱμάτια αὐτοῦ [31] ἐγένετο
λευκὰ ὡς τὸ φῶς.
3 Καὶ ἰδοὺ, [34] ὤφθησαν
αὐτοῖς Μωσῆς, ϗ Ἠλί-
ας, μετ' αὐτοῦ συλλα-
λοῦντες

A. D. 28.

1 δέω.
2 εἰμί.
3 ἀπολλύω.
4 εὑρίσκω.
5 λύω.
6 s. κατὰ.
7 Mar. 8. 36.
* ἐπετίμη-σεν-h. Mar. 8. 30.
8 διαστέλλω.
9 δίδωμι.
10 Mar. 8. 37.
11 ἄρχομαι.
12 ἀπέρχομαι.
13 Mar. 5. 26.
14 πάσχω.
15 ἀποδίδωμι
16 Lu. 23. 51. Ac. 19. 18.
17 ἀποκτείνω
18 ἐγείρω.
19 προςλαμβάνω.
20 s. ἔςω Θέος, He. 8. 12.
21 στρέφω.
† ἑςώτων-a. al. ἑςῶτες.
22 ἵστημι.
23 εἴδω.
‡ δόξῃ-n.
24 ch. 18. 7. Lu. 17. 1.
25 Mar. 8. 33. Ro. 8. 5.
26 Mar. 9. 2.
27 ἔρχομαι.
28 αἴρω.
29 μεταμορφόω, Mar. 9. 2.
30 λάμπω.
31 γίνομαι.
32 ch. 6. 25. Ac. 2. 41. Ro. 11. 3. 1 Co. 15.45.
33 σώζω.
34 ὄπτομαι.

Digitized by Google

4 [1]'Αποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος, εἶπε τῷ 'Ιησȣ̃·
Κύριε, καλόν [2]ἐστιν
ἡμᾶς ὧδε [2]εἶναι· εἰ θέ-
λεις, ποιήσωμεν ὧδε
τρεῖς σκηνὰς, σοὶ μίαν,
καὶ Μωσῇ μίαν, ϗ μίαν
'Ηλίᾳ.
5 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, ἰδοὺ, νεφέλη *φω-
τεινὴ [6]ἐπεσκίασεν αὐ-
τούς· καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ
τῆς νεφέλης, λέγουσα·
Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου
ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐ-
δόκησα· αὐτοῦ [7]ἀκού-
ετε.
6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μαθηταὶ, [9]ἔπεσον ἐπὶ
πρόσωπον αὐτῶν, καὶ
ἐφοβήθησαν σφόδρα.
7 Καὶ [11]προσελθὼν ὁ
'Ιησοῦς, [12]ἥψατο αὐ-
τῶν, καὶ εἶπεν· [13]'Ε-
γέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖ-
σθε.
8 [14]'Επάραντες δὲ τȣ̀ς
ὀφθαλμȣ̀ς αὐτῶν, ȣ̓δένα
εἶδον, εἰ μὴ τὸν 'Ιησοῦν
μόνον.
9 Καὶ καταβαινόντων
αὐτῶν ‡ἀπὸ τοῦ ὄρους,
[17]ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ
'Ιησοῦς, λέγων· Μηδενὶ
εἴπητε [20]τὸ ὅραμα
ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκ νεκρῶν [21]ἀν-
αστῇ.
10 Καὶ [22]ἐπηρώτησαν
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ, λέγοντες· Τί οὖν
οἱ γραμματεῖς λέγȣσιν,
ὅτι 'Ηλίαν δεῖ [24]ἐλ-
θεῖν πρῶτον;
11 'Ο δὲ c'Ιησȣ̃ς| [1]ἀπο-
κριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς·
'Ηλίας μὲν ἔρχεται
cπρῶτον,| καὶ [3]ἀποκα-
ταστήσει πάντα·
12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
'Ηλίας ἤδη [24]ἦλθε, καὶ
οὐκ [4]ἐπέγνωσαν αὐτὸν,
ἀλλ' ἐποίησαν eἐν| αὐ-
τῷ ὅσα [5]ἠθέλησαν. Οὕ-
τω ϗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που μέλλει πάσχειν ὑπ'
αὐτῶν.
13 Τότε [8]συνῆκαν οἱ
μαθηταὶ, ὅτι περὶ 'Ιω-
άννȣ τȣ̃ Βαπτιςȣ̃ εἶπεν
αὐτοῖς.
14 Καὶ [24]ἐλθόντων αὐ-
τῶν πρὸς τὸν ὄχλον,
[11]προσῆλθεν αὐτῷ ἄν-
θρωπος, [10]γονυπετῶν
† αὐτῷ,
15 Καὶ λέγων· Κύριε,
ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν,
ὅτι σεληνιάζεται, καὶ
κακῶς πάσχει· πολλά-
κις γὰρ πίπτει εἰς τὸ
πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς
τὸ ὕδωρ.
16 Καὶ [15]προσήνεγκα
αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς
σου, καὶ οὐκ [16]ἠδυ-
νήθησαν αὐτὸν θερα-
πεῦσαι.
17 [1]'Αποκριθεὶς δὲ ὁ
'Ιησοῦς, εἶπεν· Ὦ γε-
νεὰ ἄπιστος καὶ [18]διε-
στραμμένη, ἕως πότε
[2]ἔσομαι μεθ' ὑμῶν;
ἕως πότε [19]ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐ-
τὸν ὧδε.
18 Καὶ [23]ἐπετίμησεν
αὐτῷ ὁ 'Ιησȣ̃ς, ϗ [25]ἐξ-
ῆλθεν ἀπ' αὐτȣ̃ τὸ δαι-
μόνιον· ϗ [26]ἐθεραπεύθη

A. D. 28.

1 ἀποκρίνομαι.
2 εἰμί.
3 ἀποκαθίςημι, c. 12. 13. Mar. 3. 5. 8. 25. Lu. 6. 10. Ac. 1. 6. He. 13. 19.
* φωτὸς-k.
4 ἐπιγινώσκω
5 θέλω.
6 ἐπισκιάζω.
7 pro ὑπακούετε.
8 συνίημι.
9 πίπτω.
10 γονυπετέω.
11 προσέρχομαι.
† αὐτὸν,-a.
12 ἅπτομαι.
13 ἐγείρω.
14 ἐπαίρω.
15 προσφέρω.
‡ ἐκ-a.
16 δύναμαι.
17 ἐντέλλω.
18 διαςρέφω, Ac. 20. 30.
19 ἀνέχω. Mar. 9. 19. Lu. 9. 41. Ac. 18. 14. 1 Co. 4. 12. 2Co. 11. 1,4, 19, 20. 2 Th. 1. 4.
20 ἃ εἶδον, Mar. 9. 9. ὧν ἑωράκασιν, Lu. 9. 36.
21 ἀνίστημι.
22 ἐπερωτάω
23 ἐπιτιμάω.
24 ἔρχομαι.
25 ἐξέρχομαι.
26 θεραπεύω.

Digitized by Google

ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

19 Τότε [1] προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· Διατί ἡμεῖς οὐκ [2] ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν * ἀπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· [9] Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ [9] μεταβήσεται· ϗ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

21 e Τοῦτο δὲ τὸ γένος [12] οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ;

22 [13] Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [18] παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων·

23 Καὶ [19] ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ [21] ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24 [22] Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, [1] προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, ϗ εἶπον· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν [23] οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;

25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε [27] εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, [28] προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·

A. D. 28.

1 προσέρχομαι.
2 δύναμαι.
* ὀλιγοπιστίαν-n.
3 φάω, s. φήμι.
4 εἰμί.
5 βάλλω.
6 i. e. εἰς τὸ ὕδωρ.
7 ἀναβαίνω.
8 i. e. ἐκ τοῦ ὕδατος.
9 μεταβαίνω
10 αἴρω.
11 ἀνοίγω.
12 i. e. δαιμόνων.
13 παρεπορεύοντο.
Mar. 9. 30.
2 Co. 1. 12.
Ep. 2. 3.
1 Ti. 3. 15.
He. 10. 33.
1 Pe. 1. 17.
2 Pe. 2. 18.
14 εὑρίσκω.
15 λαμβάνω.
16 δίδωμι.
† ἡμέρᾳ-h.
17 μέγας.
18 παραδίδωμι.
19 ἀποκτείνω.
20 ἵστημι.
21 ἐγείρω.
22 ἔρχομαι.
23 pro οὐχὶ.
24 s. τόπῳ.
25 στρέφω, ch. 16. 23. Jno. 20. 16.
26 γίνομαι.
27 εἰσέρχομαι.
28 προφθάνω
‡ ταπεινώσει-h.

Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;

26 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. [3] Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄραγε ἐλεύθεροί [4] εἰσιν οἱ υἱοί.

27 Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, [5] βάλε ἄγκιστρον,[6] καὶ τὸν [7] ἀναβάντα [8] πρῶτον ἰχθὺν [10] ἆρον· καὶ [11] ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, [14] εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον [15] λαβὼν, [16] δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Κεφ. ιη'.

ΕΝ ἐκείνῃ τῇ † ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Τίς ἄρα [17] μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;

2 Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον, [20] ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ [24] αὐτῶν.

3 Καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ [25] στραφῆτε, καὶ [26] γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ [27] εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

4 Ὅστις οὖν ‡ ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός

Digitized by Google

[1]ἐστιν ὁ [2]μείζων ἐν
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
νῶν.
5 Καὶ ὃς ἐὰν [5]δέξηται
παιδίον τοιοῦτον ἓν
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
ἐμὲ [5]δέχεται.
6 Ὃς δ' ἂν [6]σκανδα-
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
τούτων τῶν πιστευόν-
των εἰς ἐμὲ, συμφέρει
αὐτῷ ἵνα [7]κρεμασθῇ
[8]μύλος ὀνικὸς † ἐπὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ
[14]καταποντισθῇ ἐν τῷ
[15]πελάγει τῆς θαλάσ-
σης.
7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ
ἀπὸ τῶν [16]σκανδάλων·
[20]ἀνάγκη γάρ [1]ἐστιν
[21]ἐλθεῖν τὰ σκάνδα-
λα· πλὴν οὐαὶ τῷ
ἀνθρώπῳ e ἐκείνῳ,l δι'
οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχε-
ται.
8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου, ἢ ὁ
πούς σου [16]σκανδαλίζει
σε, [22]ἔκκοψον ‖ αὐτὰ, χ
[23]βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν
σοι [1]ἐστὶν [24]εἰσελθεῖν
εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ
κυλλὸν, [27] ἢ δύο χεῖρας
ἢ δύο πόδας ἔχοντα
[23]βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ
τὸ αἰώνιον.
9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός
σου [16]σκανδαλίζει σε,
[31]ἔξελε αὐτὸν, καὶ
[23]βάλε ἀπὸ σοῦ· κα-
λόν σοι [1]ἐστὶ μονό-
φθαλμον εἰς τὴν ζωὴν
[24]εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφ-
θαλμοὺς ἔχοντα [23]βλη-
θῆναι εἰς τὴν γέενναν
τοῦ πυρός.

A. D. 28.

1 εἰμί.
2 μέγας.
3 s. χρόνου.
4 s. ὄντος.
5 δέχομαι.
6 ch. 5. 29, 30.
7 κρεμάω.
8 Lu. 17. 2.
* ζητῆσαι χ σῶσαι-n.
† εἰς-h. al. περί.
9 σώζω.
10 ch. 10. 6. Lu. 15.6,24.
11 ἀπολλύω.
12 γίνομαι.
13 πλανάω, ch. 24. 4. Jno. 7. 12.
14 ch. 14. 30.
15 Ac. 27. 5.
16 ch. 13. 41.
17 ἀφίημι.
‡ ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευθεὶς-a.
18 Lu. 15. 4.
19 εὑρίσκω.
20 ἀνένδεκτόν ἐστι, Lu. 17. 1.
21 ἔρχομαι.
22 ἐκκόπτω.
§ ἓν-i.
‖ αὐτὸν-h.
23 βάλλω.
24 εἰσέρχομαι.
25 ἐλέγχω.
26 i. e. τῆς ἁμαρτίας, Lu. 3. 19.
27 s. μᾶλλον.
28 ἐὰν μετανοήσῃ, Lu. 17. 3.
30 παραλαμβάνω.
31 ἐξαιρέω.
32 ἵστημι.

10 Ὁρᾶτε μὴ κατα-
φρονήσητε ἑνὸς τῶν
μικρῶν τούτων· λέγω
γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγε-
λοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς
διαπαντὸς [3] βλέπουσι
τὸ πρόσωπον τοῦ πα-
τρός μου, τοῦ [4]ἐν οὐρα-
νοῖς.
11 c Ἦλθε [21]γὰρ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου *σῶσαι*
[10]τὸ [11]ἀπολωλός.l
12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν
[12]γένηταί τινι ἀνθρώ-
πῳ ἑκατὸν πρόβατα, χ
[13]πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν·
οὐχὶ [17]ἀφεὶς τὰ ἐννενη-
κονταεννέα, ‡ ἐπὶ [18]τὰ
ὄρη πορευθεὶς, ζητεῖ τὸ
[13]πλανώμενον;
13 Καὶ ἐὰν [12]γένηται
[19]εὑρεῖν αὐτὸ, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει
ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ
τοῖς ἐννενηκονταεννέα,
τοῖς μὴ [13]πεπλανημέ-
νοις.
14 Οὕτως οὐκ [1]ἔςι θέ-
λημα ἔμπροσθεν τοῦ πα-
τρὸς ὑμῶν, τοῦ [4]ἐν οὐρα-
νοῖς, ἵνα [11]ἀπόληται
§ εἷς τῶν μικρῶν τούτων.
15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ
e εἰς σὲ l ὁ ἀδελφός σου,
ὕπαγε, b καὶ l [25]ἔλεγξον
αὐτὸν [26]μεταξὺ σου καὶ
αὐτοῦ μόνου· [28]ἐάν σου
ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν
ἀδελφόν σου.
16 Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ,
[30]παράλαβε μετὰ σοῦ
ἔτι ἕνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύ-
ρων ἢ τριῶν [32]σταθῇ
πᾶν ῥῆμα.

Digitized by Google

17 'Εὰν δὲ παρακούσῃ
αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκ-
κλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ
τῆς ἐκκλησίας παρα-
κούσῃ, [4] ἔστω σοι ὥς-
περ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τε-
λώνης.
18 'Αμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅσα ἐὰν [5] δήσητε ἐπὶ
τῆς γῆς, [4] ἔσται [5] δε-
δεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ·
καὶ ὅσα ἐὰν [9] λύσητε
ἐπὶ τῆς γῆς, [4] ἔσται
[9] λελυμένα ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ.
19 Πάλιν † λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν
[10] συμφωνήσωσιν ἐπὶ
τῆς γῆς περὶ παντὸς
πράγματος οὗ ἐὰν αἰ-
τήσωνται, [15] γενήσε-
ται αὐτοῖς παρὰ τοῦ
πατρός μου, τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς.
20 Οὗ γάρ [4] εἰσι δύο ἢ
τρεῖς [19] συνηγμένοι εἰς
τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰ-
μι ἐν [20] μέσῳ αὐτῶν.
21 Τότε [23] προσελθὼν
αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε·
Κύριε, ποσάκις ἁμαρ-
τήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός
μου, καὶ [24] ἀφήσω αὐ-
τῷ; ἕως ἑπτάκις;
22 Λέγει αὐτῷ ὁ 'Ιη-
σοῦς· Οὐ λέγω σοι, ἕως
ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδο-
μηκοντάκις ἑπτά.
23 Διὰ τοῦτο [27] ὡμοι-
ώθη [28] ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν [29] ἀνθρώ-
πῳ βασιλεῖ, ὃς [30] ἠθέ-
λησε [33] συνᾶραι λόγον
μετὰ τῶν δούλων αὐ-
τοῦ.
24 [1] 'Αρξαμένυ δὲ αὐτῦ
[2] συναίρειν, [3] προσηνέ-
χθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης
* μυρίων ταλάντων.
25 Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτῦ
[6] ἀποδοῦναι, [7] [8] ἐκέλευ-
σεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐ-
τοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ
τέκνα, καὶ πάντα ὅσα
[11] εἶχε, ϗ [6] ἀποδοθῆναι.
26 [12] Πεσὼν οὖν ὁ δῦ-
λος προσεκύνει αὐτῷ,
λέγων· Κύριε, [13] μα-
κροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ,
καὶ πάντα σοι [6] ἀποδώ-
σω.
27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ
ὁ κύριος [14] τοῦ δούλου
ἐκείνυ, [16] ἀπέλυσεν αὐ-
τὸν, ϗ τὸ δάνειον [24] ἀ-
φῆκεν αὐτῷ.
28 [17] 'Εξελθὼν δὲ ὁ
δοῦλος ἐκεῖνος, [18] εὗρεν
ἕνα τῶν συνδούλων αὐ-
τοῦ, ὃς [21] ὤφειλεν αὐ-
τῷ ἑκατὸν δηνάρια·
καὶ κρατήσας αὐτὸν
[22] ἔπνιγε, λέγων· [6] 'Α-
πόδος c μοι | ‡ ὅ, τι
ὀφείλεις.
29 [12] Πεσὼν οὖν ὁ σύν-
δουλος αὐτοῦ b εἰς τοὺς
πόδας αὐτῦ, | παρεκάλει
αὐτὸν, λέγων· [13] Μα-
κροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ,
καὶ d πάντα | [6] ἀποδώσω
σοι.
30 'Ο δὲ οὐκ [30] ἤθελεν·
ἀλλὰ [25] ἀπελθὼν, [26] ἔ-
βαλεν αὐτὸν εἰς φυλα-
κὴν, ἕως [31] οὗ [6] ἀποδῷ
τὸ ὀφειλόμενον.
31 [32] 'Ιδόντες δὲ οἱ σύν-
δυλοι αὐτοῦ τὰ [15] γενό-

A. D. 28.

1 ἄρχομαι.
2 s. λόγον.
3 προσφέρω, Lu. 12. 11.
* πολλῶν-n.
4 εἰμί.
5 δέω.
6 ἀποδίδωμι.
7 s. τὸ ὀφειλόμενον.
8 κελεύω.
9 λύω.
† ἀμὴν-g.
10 ch. 20.2,13. Lu. 5. 36.
11 ἔχω.
12 πίπτω.
13 Lu. 18. 7.
14 s. περί.
15 γίνομαι.
16 ἀπολύω.
17 ἐξέρχομαι.
18 εὑρίσκω.
19 συνάγω.
20 i. e. μετ' αὐτῶν.
21 ὀφείλω.
22 πνίγω, Mar 5. 13. ἀποπνίγω, ch. 13. 7. συμπνίγω, ch. 13 22.
23 προσέρχομαι.
‡ εἴ τι-a.
24 ἀφίημι.
25 ἀπέρχομαι
26 βάλλω.
27 s. λέγω ὑμῖν ἐστὶ.
28 ὁμοιόω.
29 i. e. τινὶ βασιλεῖ, ch. 20. 1.
30 θέλω.
31 s. τῦ χρόνυ
32 εἴδω.
33 συναίρω, ch. 25. 19.

Digitized by Google

μενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· ϗ [1]ἐλθόντες, [2]διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ [3]γενόμενα.
32 Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην [8]ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·
33 Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα;
34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ [13]παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως [14]οὗ [15]ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ.
35 Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ † ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ [8]ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν b τὰ παραπτώματα αὐτῶν.l

Κεφ. ιθʹ.

ΚΑΙ [3]ἐγένετο ὅτε [21]ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, [22]μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ [1]ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
2 Καὶ [24]ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· ϗ [26]ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
3 Καὶ [27]προσῆλθον αὐτῷ e οἱ l Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν, ϗ λέγοντες c αὐτῷ· l Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ [4]ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;
4 Ὁ δὲ [5]ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ [6]ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας [7]ἀπ' ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς;
5 Καὶ εἶπεν· [9]Ἕνεκεν τούτου [10]καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ *προσκολληθήσεται [11] τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ [21]ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν·
6 Ὥστε οὐκέτι [12]εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὃ οὖν ὁ Θεὸς [16]συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ [17]χωριζέτω.
7 Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωσῆς [18]ἐνετείλατο [19]δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ [4]ἀπολῦσαι αὐτήν; Λέγει αὐτοῖς·
8 Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν [20]σκληροκαρδίαν ὑμῶν, [23]ἐπέτρεψεν ὑμῖν [4]ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ [3]γέγονεν οὕτω.
9 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν [4]ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, b εἰ l μὴ ἐπὶ [25]πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· e καὶ ὁ [4]ἀπολελυμένην γαμήσας, μοιχᾶται.l
10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Εἰ

A. D. 29.

1 ἔρχομαι.
2 διασαφέω.
3 γίνομαι.
4 ἀπολύω.
5 ἀποκρίνομαι.
6 ἀναγινώσκω.
7 s. ἄνθρωπον, ex. v. 3.
8 ἀφίημι.
9 Ge. 2. 24.
10 καταλείπω
* κολληθήσεται-h.
11 Mar. 10. 7. Ep. 5. 31. Lu. 10. 11. Ac. 5. 13. 1Co. 6. 16, 17.
12 εἰμί.
13 παραδίδωμι.
14 s. τοῦ χρόνου
15 ἀποδίδωμι
† οὐράνιος-h.
16 συζευγνύω, Mar. 10. 9.
17 Ac. 1. 4. Ro. 8. 35, 39. 1Co. 7. 10, 11. Philem. 15. He. 7. 26.
18 ἐντέλλομαι.
19 δίδωμι.
20 Mar. 10. 5. 16. 14.
21 τελέω.
22 μεταίρω.
23 ἐπιτρέπω.
24 ἀκολουθέω.
25 ch. 5. 32. 1 Co. 5. 1. Ep. 5. 3. 1 Th. 4. 3.
26 θεραπεύω.
27 προσέρχομαι.

οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία
τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς
γυναικὸς, οὐ συμφέρει
γαμῆσαι.
11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐ πάντες [1] χωροῦσι
τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ'
οἷς [2] δέδοται.[3]
12 Εἰσὶ γὰρ [6] εὐνοῦχοι,
οἵτινες ἐκ κοιλίας μη-
τρὸς [7] ἐγεννήθησαν οὕ-
τω· καί [8] εἰσιν εὐνοῦ-
χοι, οἵτινες εὐνουχί-
σθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων· καί [8] εἰσιν εὐνοῦ-
χοι, οἵτινες εὐνούχι-
σαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν. Ὁ δυνάμενος χω-
ρεῖν, χωρείτω.
13 Τότε [9] προσηνέχθη
αὐτῷ [10] παιδία, ἵνα τὰς
χεῖρας [11] ἐπιθῇ αὐτοῖς,
καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ
μαθηταὶ [15] ἐπετίμησαν
αὐτοῖς.[16]
14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
[17] Ἄφετε τὰ [10] παιδία,
καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ
[20] ἐλθεῖν πρός με· τῶν
γὰρ [21] τοιούτων [8] ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν.
15 Καὶ [11] ἐπιθεὶς αὐ-
τοῖς τὰς χεῖρας, ἐπο-
ρεύθη ἐκεῖθεν.
16 Καὶ ἰδοὺ, εἷς [24] προς-
ελθὼν, εἶπεν αὐτῷ·
Διδάσκαλε c ἀγαθὲ, l τί
ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα
ἔχω ζωὴν αἰώνιον;
17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
[26] ‡ Τί με λέγεις ἀγα-
θόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ
μὴ εἷς, ὁ Θεός. Εἰ δὲ
θέλεις [4] εἰσελθεῖν εἰς
τὴν ζωὴν, [5] τήρησον τὰς
ἐντολάς.
18 Λέγει αὐτῷ· Ποί-
ας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε,
Τό· Οὐ φονεύσεις· Οὐ
μοιχεύσεις· Οὐ κλέ-
ψεις· Οὐ ψευδομαρτυ-
ρήσεις·
19 Τίμα τὸν πατέρα
b σου, l καὶ τὴν μητέρα·
καί· Ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεα-
νίσκος· Πάντα ταῦτα
[12] ἐφυλαξάμην d ἐκ νεό-
τητός μου· l τί ἔτι
ὑστερῶ;
21 [13] Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Εἰ θέλεις τέλει-
ος εἶναι, ὕπαγε, πώλη-
σόν σου τὰ ὑπάρχοντα,
καὶ [2] δὸς πτωχοῖς· καὶ
[14] ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ· ϗ δεῦρο, ἀκο-
λούθει μοι.
22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεα-
νίσκος τὸν λόγον, [18] ἀπ-
ῆλθε [19] λυπούμενος·
[8] ἦν γὰρ ἔχων κτήματα
πολλά.
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
[22] δυσκόλως πλούσιος
[4] εἰσελεύσεται εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν.
24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν,
[23] εὐκοπώτερόν [8] ἐστι
* κάμηλον διὰ τρυπή-
ματος ῥαφίδος † [25] διελ-
θεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
[4] εἰσελθεῖν.

A. D. 29.

1 Mar. 2. 2. Jno. 2. 6. 2 Co. 7. 2.
2 δίδωμι.
3 s. ἐκ Θεοῦ, 1 Co. 7. 7.
4 εἰςέρχομαι.
5 τηρέω.
6 Ac. 8.27, 34, 36, 38, 39.
7 γεννάω.
8 εἰμί.
9 προςφέρω.
10 τὰ βρέφη, Lu. 18. 15.
11 ἐπιτίθημι.
12 φυλάττω, Mar. 10. 20. Lu. 18. 21. Jno. 17. 12. 1 Ti. 6. 20.
13 φήμι.
14 ἔχω.
15 ἐπιτιμάω.
16 s. προςφέρουσι.
17 ἀφίημι.
18 ἀπέρχομαι.
19 ϛυγνάσας -λυπόμενος Mar. 10. 22. περίλυπος, Lu. 18. 23.
20 ἔρχομαι.
21 Mar. 10.15. Lu. 18. 17.
22 Mar. 10 23. Lu. 18. 24.
23 ch. 9. 5.
24 προςέρχομαι.
* κάμιλον-n.
25 διέρχομαι
† εἰςελθεῖν-a.
26 s. κατὰ.
‡ τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός-l.

Digitized by Google

25 Ἀκούσαντες [1] δὲ
οἱ μαθηταὶ *b* αὐτοῦ, |
[2] ἐξεπλήσσοντο σφό-
δρα, λέγοντες· Τίς
[3] ἄρα δύναται [4] σωθῆ-
ναι;
26 [7] Ἐμβλέψας [8] δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο
ἀδύνατόν [10] ἐστι, παρὰ
δὲ Θεῷ πάντα δυνατά
b ἐστι. | [10]
27 Τότε [13] ἀποκριθεὶς
ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ·
Ἰδοὺ, ἡμεῖς [15] ἀφήκα-
μεν πάντα, καὶ [16] ἠκο-
λουθήσαμέν σοι· τί ἄ-
ρα [10] ἔσται ἡμῖν;
28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ
ἀκολουθήσαντες * μοι,
ἐν τῇ [19] παλιγγενε-
σίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ θρόνου δόξης αὐ-
τοῦ, καθίσεσθε καὶ
ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρό-
νους, κρίνοντες τὰς
δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσ-
ραήλ.
29 Καὶ πᾶς ὅστις ‡ [15] ἀ-
φῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελ-
φοὺς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ
πατέρα, ἢ μητέρα, *e* ἢ
γυναῖκα, | ἢ τέκνα, ἢ
ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ ὀ-
νόματός μου, [22] ἑκατον-
ταπλασίονα [24] λήψε-
ται, καὶ ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσει.
30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται
πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ
ἔσχατοι, πρῶτοι.

A. D. 29.

1 s. ταῦτα.
2 ἐκπλήσσω.
3 s. τῶν πλε-σίων, cum Euthym.
4 σώζω.
5 ver. 11. ch. 10. 25. 13. 27, 52. 21. 33. 24. 43. Mar. 14. 34. Lu. 12. 39. 13. 25. 14. 21. 22. 11.
6 ἐξέρχομαι.
7 ἐμβλέπω.
8 s. αὐτοὺς.
9 ver. 16. ch. 18. 19.
10 εἰμί.
11 s. κατὰ.
12 ἀποστέλλω
13 ἀποκρίνο-μαι.
14 ἵστημι.
15 ἀφίημι.
16 ἀκολου-θέω.
17 καὶ ἐκεί-νοις.
* μοι ἐν-n.
18 δίδωμι.
19 Tit. 3. 5.
20 ἀπέρχο-μαι.
† ἐνάτην-h.
21 ποιέω.
‡ τις-g.
22 εὑρίσκω.
23 confer. Mar. 10. 30. Lu. 18. 30.
24 λαμβάνω.
25 s. ὥρας.
26 γίνομαι.
27 Lu. 8. 3. Ga. 4. 2. ἐπιτρόπη, Ac. 26. 12.

Κεφ. κ΄.

ΟΜΟΙΑ γάρ [10] ἐστιν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν
[5] ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπό-
τῃ, ὅστις [6] ἐξῆλθεν ἅμα
πρωῒ μισθώσασθαι ἐρ-
γάτας εἰς τὸν ἀμπελῶ-
να αὐτοῦ.
2 [9] Συμφωνήσας δὲ με-
τὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δη-
ναρίου [11] τὴν ἡμέραν,
[12] ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς
τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
3 Καὶ [6] ἐξελθὼν περὶ
b τὴν | τρίτην ὥραν, εἶ-
δεν ἄλλους [14] ἑστῶτας
ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς·
4 [17] Κἀκείνοις εἶπεν·
Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς
τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν
[10] ᾖ δίκαιον, [18] δώσω
ὑμῖν.
5 Οἱ δὲ [20] ἀπῆλθον.
Πάλιν [6] ἐξελθὼν περὶ
ἕκτην καὶ † ἐννάτην
ὥραν, [21] ἐποίησεν ὡσ-
αύτως.
6 Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκά-
την *c* ὥραν | [6] ἐξελθὼν,
[22] εὗρεν ἄλλους [14] ἑστῶ-
τας *b* ἀργοὺς, | καὶ λέγει
αὐτοῖς· Τί ὧδε [14] ἑστή-
κατε ὅλην τὴν ἡμέραν
ἀργοί;
7 Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅ-
τι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώ-
σατο. Λέγει αὐτοῖς·
Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς
τὸν ἀμπελῶνα· *c* καὶ ὃ
ἐὰν ᾖ δίκαιον, [24] λήψε-
σθε. |
8 Ὀψίας [25] δὲ [26] γενο-
μένης, λέγει ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος τῷ [27] ἐπι-

Digitized by Google

τρόπῳ αὐτοῦ· [1] Κάλεσον
τοὺς ἐργάτας, καὶ [2] ἀπό-
δος αὐτοῖς τὸν μισθὸν,
[3] ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν
ἐσχάτων, ἕως τῶν πρώ-
των.
9 Καὶ [5] ἐλθόντες οἱ περὶ
τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔ-
λαβον [6] ἀνὰ δηνάριον.
10 [5] Ἐλθόντες δὲ οἱ
πρῶτοι, ἐνόμισαν ὅτι
πλείονα [9] λήψονται· [10]
καὶ [10] ἔλαβον καὶ αὐτοὶ
ἀνὰ δηνάριον.
11 [10] Λαβόντες δὲ [11] ἐ-
γόγγυζον κατὰ τοῦ οἰ-
κοδεσπότου,
12 Λέγοντες· ὅτι οὗτοι
οἱ ἔσχατοι [13] μίαν ὥραν
ἐποίησαν, [14] καὶ ἴσους
ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας,
τοῖς βαστάσασι τὸ βά-
ρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν
[17] καύσωνα.
13 Ὁ δὲ [18] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν· Ἑταῖ-
ρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ
[19] δηναρίου [20] συνεφώ-
νησάς μοι;
14 [21] Ἆρον τὸ σὸν, καὶ
ὕπαγε· θέλω δὲ τούτῳ
τῷ ἐσχάτῳ [22] δοῦναι ὡς
καί σοι.
15 Ἢ οὐκ [23] ἔξεστί μοι
ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν
τοῖς ἐμοῖς [24]; † ἢ ὁ ὀ-
φθαλμός σου πονηρός
ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός
εἰμι;
16 Οὕτως [25] ἔσονται οἱ
ἔσχατοι, πρῶτοι· καὶ
οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι·
[e] πολλοὶ γάρ [26] εἰσι
κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκ-
λεκτοί. [1]

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,
[4] παρέλαβε τοὺς δώδε-
κα μαθητὰς κατ' ἰδίαν
ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς·
18 Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
[7] παραδοθήσεται τοῖς
Ἀρχιερεῦσι καὶ γραμ-
ματεῦσι· καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτὸν [8] θα-
νάτῳ·
19 Καὶ [7] παραδώσουσιν
αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς
τὸ ἐμπαῖξαι, καὶ μαστι-
γῶσαι, καὶ σταυρῶσαι·
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
[12] ἀναστήσεται.
20 Τότε [15] προσῆλθεν
αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν
υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦ-
σα, καὶ [16] αἰτοῦσά τι
παρ' αὐτοῦ.
21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ·
Τί θέλεις; Λέγει αὐ-
τῷ· Εἰπὲ ἵνα καθίσω-
σιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί
μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου,
καὶ εἷς ἐξ * εὐωνύ-
μων, ἐν τῇ βασιλείᾳ
σου.
22 [18] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐκ
[25] οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
[27] Δύνασθε πιεῖν τὸ
[28] ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλ-
λω πίνειν, [b] καὶ τὸ
[29] βάπτισμα ὃ ἐγὼ βα-
πτίζομαι, βαπτισθῆ-
ναι; | Λέγουσιν αὐτῷ·
Δυνάμεθα.
23 Καὶ λέγει αὐτοῖς·

A. D. 29.

1 καλέω.
2 ἀποδίδωμι.
3 ἄρχομαι.
4 παραλαμ-
βάνω.
5 ἔρχομαι.
6 Mar. 6. 40.
Lu. 9. 3.
Re. 21. 21.
7 παραδίδωμι
8 confer.
Mar. 14. 64.
9 s. μίσθον.
10 λαμβάνω.
11 γογγύζω,
Lu. 5. 30.
Jno. 6. 41, 43,
61.
7. 32.
1 Co. 10. 10.
Jude 16.
12 ἀνίστημι.
13 εἷς.
14 s. ἔργον.
15 προσέρχο-
μαι.
16 αἰτέω.
17 Lu. 12. 55.
Ja. 1. 11.
18 ἀποκρίνο-
μαι.
19 s. ἐκ, ex
ver. 2.
* εὐωνύμων
σου, -α.
20 συμφω-
νέω, ver. 2.
21 αἴρω.
22 δίδωμι.
23 ἔξειμι.
24 s. χρήμα-
σι.
† εἰ-ί.
25 εἴδω.
26 εἰμί.
27 δύναμαι.
28 c. 26 39, 42.
Jno. 18. 11.
29 Mar. 10. 38,
39.
Lu. 12. 50.

Τὸ μὲν ποτήριόν μου
πίεσθε, [b] καὶ τὸ βάπτι-
σμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι,
βαπτισθήσεσθε· [l] τὸ δὲ
καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου
καὶ ἐξ εὐωνύμων [c] μου,[l]
οὐκ [3] ἔστιν ἐμὸν [4] δοῦ-
ναι, ἀλλ' οἷς [5] ἡτοίμα-
σται ὑπὸ τοῦ πατρός
μου.
24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
δέκα, [7] ἠγανάκτησαν πε-
ρὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.
25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προς-
καλεσάμενος αὐτοὺς,
εἶπεν· [9] Οἴδατε ὅτι
οἱ ἄρχοντες τῶν ἐ-
θνῶν [10] κατακυριεύου-
σιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγά-
λοι [11] κατεξουσιάζουσιν
αὐτῶν.
26 Οὐχ οὕτως [b] δὲ [l] [3] ἔ-
σται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς
ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας
[14] γενέσθαι, * [3] ἔστω
ὑμῶν διάκονος·
27 Καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν
ὑμῖν [3] εἶναι πρῶτος,
† [3] ἔστω ὑμῶν δοῦλος.
28 Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ [17] ἦλθε
διακονηθῆναι, ἀλλὰ
διακονῆσαι, καὶ [4] δοῦ-
ναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
[18] λύτρον ἀντὶ πολ-
λῶν. §
29 Καὶ ἐκπορευομένων
αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχὼ,
[23] ἠκολούθησεν αὐτῷ
ὄχλος πολύς.
30 Καὶ ἰδοὺ, δύο τυ-
φλοὶ καθήμενοι παρὰ
τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες
ὅτι Ἰησοῦς παράγει,
[24] ἔκραξαν, λέγοντες·
Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε,
[1] υἱὸς Δαβίδ.
31 Ὁ δὲ ὄχλος [2] ἐπετί-
μησεν αὐτοῖς, ἵνα σιω-
πήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον
[24] ἔκραζον, λέγοντες·
Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε,
[1] υἱὸς Δαβίδ.
32 Καὶ [6] στὰς ὁ Ἰησοῦς
ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ
εἶπε· Τί θέλετε ποιήσω
ὑμῖν;
33 Λέγουσιν αὐτῷ·
Κύριε, ἵνα [8] ἀνοιχθῶσιν
ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί.
34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς, [12] ἥψατο τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ
εὐθέως [13] ἀνέβλεψαν
[e] αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ,[l]
καὶ [23] ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ.

Κεφ. κα'.

ΚΑΙ ὅτε [15] ἤγγισαν
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
[17] ἦλθον εἰς ‡ Βηθφαγῆ
πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαι-
ῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς
[16] ἀπέστειλε δύο μαθη-
τὰς,
2 Λέγων αὐτοῖς· Πο-
ρεύθητε εἰς τὴν κώ-
μην τὴν ἀπέναντι ὑ-
μῶν, καὶ εὐθέως [19] εὑ-
ρήσετε ὄνον [20] δεδεμέ-
νην, καὶ πῶλον μετ' αὐ-
τῆς· [21] λύσαντες [22] ἀ-
γάγετέ μοι.
3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴ-
πῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύ-
ριος αὐτῶν χρείαν ‖ ἔ-
χει· εὐθέως δὲ ** ἀπο-
στελεῖ αὐτούς.
4 Τοῦτο δὲ [c] ὅλον [14] γέ-

A. D. 29.

1 υἱὸς pro υἱὲ
2 ἐπιτιμάω, ch. 12. 16. 16. 22. 19. 13. Mar. 10. 13.
3 εἰμί.
4 δίδωμι.
5 ἑτοιμάζω.
6 ἵστημι.
7 ἀγανακτέω, ch. 21. 15. 26. 8. Mar. 10. 14, 41. 14. 4. Lu. 13. 14.
8 ἀνοίγω.
9 εἴδω.
10 Mar. 10. 42. Ac. 19. 16. 1 Pe. 5. 3.
11 Mar. 10. 42. Lu. 2. 25.
12 ἅπτομαι.
13 ἀναβλέπω ch. 11. 5. 14. 19. Mar. 6. 41. 10. 51.
14 γίνομαι,
* ἔσται-h.
15 ἐγγίζω.
† ἔσται-h.
‡ Βηθσφαγὴν-n.
16 ἀποστέλλω.
17 ἔρχομαι.
18 Mar. 10. 45.
§ Vide App.
19 εὑρίσκω.
20 δέω.
21 λύω.
22 ἄγω.
23 ἀκολουθέω
‖ ἔχει, εὐθέως-n.
** ἀποστέλλει-a.
24 κράζω.

Digitized by Google

γονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ
[1]ῥηθὲν διὰ τοῦ [2]προφή-
του, λέγοντος·
5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ
Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασι-
λεύς σου ἔρχεταί
* σοι πραῢς, καὶ [4]ἐπι-
βεβηκὼς ἐπὶ ὄνον,
καὶ † πῶλον υἱὸν ὑπο-
ζυγίου.
6 Πορευθέντες δὲ οἱ
μαθηταὶ, καὶ ποιήσαν-
τες καθὼς [7]προσέταξεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
7 [8]Ἤγαγον τὴν ὄνον
ϗ τὸν πῶλον, καὶ [9]ἐπέ-
θηκαν ἐπάνω ‡ αὐτῶν
τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ
§ ἐπεκάθισεν [14] ἐπάνω
‖ αὐτῶν.
8 Ὁ δὲ πλεῖϛος ὄχλος
[15]ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ
ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλ-
λοι δὲ ἔκοπτον κλά-
δους ἀπὸ τῶν δένδρων,
καὶ [15]ἐστρώννυον ἐν
τῇ ὁδῷ.
9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προά-
γοντες καὶ οἱ ἀκολου-
θοῦντες, [18]ἔκραζον, λέ-
γοντες· Ὡσαννὰ τῷ
υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημέ-
νος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό-
ματι Κυρίȣ· Ὡσαννὰ
ἐν τοῖς ὑψίστοις.[19]
10 Καὶ [23]εἰσελθόντος
αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα,
[26]ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις,
λέγουσα· Τίς [27]ἐστιν
οὗτος;
11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον·
Οὗτός [27]ἐστιν ε Ἰησȣ̃ς l
ὁ προφήτης, ὁ [28]ἀπὸ
Ναζαρὲτ τῆς Γαλι-
λαίας.

12 Καὶ [23]εἰσῆλθεν ὁ
Ἰησȣ̃ς εἰς τὸ ἱερὸν d τȣ̃
Θεȣ̃,l καὶ [3]ἐξέβαλε πάν-
τας τοὺς πωλοῦντας
καὶ ἀγοράζοντας ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τρα-
πέζας τῶν [5]κολλυβι-
στῶν [6]κατέστρεψε, καὶ
τὰς καθέδρας τῶν πω-
λούντων τὰς περιστε-
ράς.
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
[10]Γέγραπται· Ὁ οἶκός
μου, οἶκος προσευχῆς
[11]κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ
αὐτὸν ἐποιήσατε σπή-
λαιον [12]λῃστῶν.
14 Καὶ [13]προσῆλθον
αὐτῷ τυφλοὶ ϗ χωλοὶ
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθερά-
πευσεν αὐτούς.
15 [16]Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐ-
ποίησε, καὶ τοὺς παῖδας
κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ λέγοντας· Ὡσαννὰ
τῷ υἱῷ Δαβίδ· [17]ἠγα-
νάκτησαν,
16 Καὶ εἶπον αὐτῷ,
Ἀκούεις τί οὗτοι λέγȣ-
σιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέ-
γει αὐτοῖς· Ναί· ȣ̓δέ-
ποτε [20]ἀνέγνωτε, [21]ὅτι
ἐκ στόματος νηπίων ϗ
θηλαζόντων [22]κατηρ-
τίσω αἶνον;
17 Καὶ [24]καταλιπὼν
αὐτοὺς, [25]ἐξῆλθεν ἔξω
τῆς πόλεως εἰς Βη-
θανίαν· καὶ [29]ηὐλί-
σθη ἐκεῖ.
18 Πρωΐας [30]δὲ ἐπα-
νάγων εἰς τὴν πόλιν,
[31]ἐπείνασε.

A. D. 29.

1 ῥέω.
2 Zec. 9. 9.
3 ἐκβάλλω.
* σοι, πραῢς καὶ-n.
4 ἐπιβαίνω.
5 Mar. 11. 15. Jno. 2. 15.
6 καταϛρέφω
† πῶλον ὑποζυγίȣ, s. πῶλον νέον-n.
7 προϛάττω
8 ἄγω.
9 ἐπιτίθημι.
10 γράφω.
11 καλέω.
12 ch. 24. 44. Lu. 10. 30.
13 προσέρχομαι.
‡ αὐτοῦ, s. ἐπ' αὐτὸν-n.
§ ἐπεκάθισαν
14 ἐπικαθίζω
‖ αὐτοῦ, s. αὐτῆς-n.
15 στρωννύω
16 εἴδω.
17 ἀγανακτέω, c. 20.24.
18 κράζω.
19 s. ȣ̓ρανοῖς.
20 ἀναγινώσκω.
21 Ps. 8. 2.
22 καταρτίζω, Mar.1.19. Lu. 6. 40. Ro. 9. 22.
23 εἰσέρχομαι.
24 καταλείπω
25 ἐξέρχομαι
26 σείω.
27 εἰμί.
28 s. ὤν.
29 αὐλίζομαι Lu. 21. 37.
30 s. ὥρας.
31 πεινάω.

Digitized by Google

19 Καὶ [1] ἰδὼν συκῆν
μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, [2] ἦλ-
θεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐ-
δὲν [3] εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ
μὴ φύλλα μόνον· καὶ
λέγει αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ
σοῦ καρπὸς [7] γένηται
εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ [8] ἐ-
ξηράνθη παραχρῆμα ἡ
συκῆ.
20 Καὶ [1] ἰδόντες οἱ μα-
θηταὶ, ἐθαύμασαν, λέ-
γοντες· Πῶς παρα-
χρῆμα [8] ἐξηράνθη ἡ
συκῆ!
21 [9] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν
ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ
[10] διακριθῆτε, οὐ μόνον
τὸ [11] τῆς συκῆς [12] ποι-
ήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄ-
ρει τȣτῳ εἴπητε· [13] Ἄρ-
θητι, καὶ [14] βλήθητι
εἰς τὴν θάλασσαν, [7] γε-
νήσεται.
22 Καὶ πάντα ὅσα ἂν
αἰτήσητε ἐν τῇ προσευ-
χῇ, πιστεύοντες, [17] λή-
ψεσθε.
23 Καὶ [2] ἐλθόντι αὐτῷ
εἰς τὸ ἱερὸν, [18] προςῆλ-
θον αὐτῷ διδάσκοντι
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι τοῦ λα-
οῦ, λέγοντες· Ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποι-
εῖς; καὶ τίς σοι [21] ἔ-
δωκε τὴν ἐξουσίαν ταύ-
την;
24 [9] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
[22] Ἐρωτήσω ὑμᾶς [25] κἀ-
γὼ λόγον ἕνα· ὃν ἐὰν
εἴπητέ μοι, [25] κἀγὼ
ὑμῖν [4] ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξȣ-
σίᾳ ταῦτα ποιῶ.
25 Τὸ βάπτισμα Ἰω-
άννου πόθεν [5] ἦν; ἐξ
οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώ-
πων; Οἱ δὲ [6] διελογί-
ζοντο *παρ' ἑαυτοῖς,
λέγοντες· Ἐὰν εἴπω-
μεν, Ἐξ ȣρανȣ· [4] ἐρεῖ
ἡμῖν· Διατί οὖν οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν,
Ἐξ ἀνθρώπων· φοβȣ-
μεθα τὸν ὄχλον· πάν-
τες γὰρ ἔχȣσι τὸν Ἰω-
άννην ὡς προφήτην.
27 Καὶ [9] ἀποκριθέντες
τῷ Ἰησοῦ εἶπον· Οὐκ
[1] οἴδαμεν. [15] Ἔφη αὐ-
τοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ
ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ.
28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ;
Ἄνθρωπος [16] εἶχε τέ-
κνα δύο· καὶ [18] προςελ-
θὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε·
Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον
ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπε-
λῶνι c μου.|
29 Ὁ δὲ [9] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν· †Οὐ θέλω. Ὕςε-
ρον δὲ [19] μεταμεληθεὶς,
ἀπῆλθε.[23]
30 Καὶ [18] προςελθὼν
τῷ ‡ δευτέρῳ, εἶπεν ὡς-
αύτως. Ὁ δὲ [9] ἀπο-
κριθεὶς, εἶπεν· § Ἐγὼ,[20]
κύριε. Καὶ οὐκ [23] ἀπ-
ῆλθε.
31 Τίς ἐκ τῶν δύο
[24] ἐποίησε τὸ θέλημα
τοῦ πατρός; Λέγουσιν
αὐτῷ· Ὁ ‖πρῶτος. Λέ-
γει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·

A. D. 29.

1 εἴδω.
2 ἔρχομαι,
3 εὑρίσκω.
4 εἴρω.
5 εἰμι.
6 διαλογίζομαι.
7 γίνομαι.
8 ξηραίνω, ch. 13. 16.
* ἐν ἑαυτοῖς-n.
9 ἀποκρίνομαι.
10 διακρίνω, Mar. 11. 23. Ac. 10. 20. Ro. 4. 20.
11 s. περὶ.
12 s. γεγονός, ἔργον.
13 αἴρω.
14 βάλλω.
15 φημι.
16 ἔχω.
17 λαμβάνω.
18 προςέρχομαι.
† Ἐγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε-n.
19 ver. 32. ch. 27. 3. 2 Co. 7. 8. He. 7. 21.
‡ ἑτέρῳ-l.
§ Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε-n.
20 s. πορεύομαι.
21 δίδωμι.
22 ἐρωτάω.
23 ἀπέρχομαι.
24 ποιέω.
25 καὶ ἐγώ.
‖ ἔσχατος, s. ὕςερος-n.

Digitized by Google

'Αμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι προάγουσιν ὑμᾶς
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.
32 [3] Ἦλθε γὰρ πρὸς
ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ
δικαιοσύνης, καὶ οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ
δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι ἐπίστευσαν αὐτῷ·
ὑμεῖς δὲ [5] ἰδόντες, † οὐ
[6] μετεμελήθητε ὕστε-
ρον, [7] τοῦ πιστεῦσαι
αὐτῷ.
33 Ἄλλην παραβολὴν
ἀκούσατε· Ἄνθρωπός
τις [8] ἦν οἰκοδεσπό-
της, ὅστις ἐφύτευσεν
ἀμπελῶνα, ϗ φραγμὸν
αὐτῷ [11] περιέθηκε, καὶ
[12] ὤρυξεν ἐν αὐτῷ λη-
νὸν, καὶ [13] ᾠκοδόμησε
πύργον, καὶ [14] ἐξέδοτο
αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ
[15] ἀπεδήμησεν.
34 Ὅτε δὲ [21] ἤγγισεν
ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν,
[22] ἀπέστειλε τοὺς δούλους
αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς, [23] λαβεῖν τοὺς καρ-
ποὺς αὐτοῦ.
35 Καὶ [23] λαβόντες οἱ
γεωργοὶ τοὺς δούλους
αὐτοῦ, ὃν μὲν ‖ [24] ἔδει-
ραν, ὃν δὲ [25] ἀπέκτει-
ναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλη-
σαν.
36 Πάλιν [22] ἀπέστειλεν
ἄλλους δούλους πλείο-
νας τῶν πρώτων· καὶ
[28] ἐποίησαν αὐτοῖς ὡς-
αύτως.
37 Ὕστερον δὲ [22] ἀπέ-
στειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, λέγων·
[1] Ἐντραπήσονται τὸν
υἱόν μου.
38 Οἱ δὲ γεωργοὶ, [5] ἰ-
δόντες τὸν υἱὸν, εἶπον
ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος· δεῦτε,
[25] ἀποκτείνωμεν αὐτὸν,
καὶ *[2] κατάσχωμεν τὴν
κληρονομίαν αὐτοῦ.
39 Καὶ [23] λαβόντες αὐ-
τὸν, [4] ἐξέβαλον ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος, ϗ [25] ἀπέκ-
τειναν.
40 Ὅταν οὖν [3] ἔλθῃ ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος,
τί ποιήσει τοῖς γεωρ-
γοῖς ἐκείνοις;
41 Λέγουσιν αὐτῷ· Κα-
κοὺς κακῶς [9] ἀπολέσει
αὐτοὺς, καὶ τὸν ἀμπε-
λῶνα ‡[14] ἐκδόσεται ἄλ-
λοις γεωργοῖς, οἵτινες
[10] ἀποδώσουσιν αὐτῷ
τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς
καιροῖς αὐτῶν.
42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Οὐδέποτε [16] ἀνέ-
γνωτε ἐν ταῖς [17] γρα-
φαῖς· [18] Λίθον ὃν [19] ἀ-
πεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο-
μοῦντες, οὗτος [20] ἐγε-
νήθη εἰς κεφαλὴν γωνί-
ας· παρὰ Κυρίου [20] ἐγέ-
νετο αὕτη, καὶ [8] ἔστι
θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς § ἡμῶν;
43 Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν, ὅτι [26] ἀρθήσεται
ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ, ϗ [27] δοθήσεται
ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρ-
ποὺς αὐτῆς.
44 *d* Καὶ ὁ [29] πεσὼν ἐπὶ
τὸν λίθον τοῦτον [30] συν-

A. D. 29.

1 ἐντρέπομαι, Mar. 12. 6. Lu. 18. 2, 4. 1 Co. 4. 14.
2 κατέχω.
* σχῶμεν-i.
3 ἔρχομαι.
4 ἐκβάλλω.
5 εἴδω.
† οὐδὲ-n.
6 ver. 29.
7 s. ἕνεκα.
8 εἰμί.
9 ἀπολλύω.
10 ἀποδίδωμι.
‡ ἐκδώσεται-a.
11 περιτίθημι.
12 ὀρύσσω.
13 οἰκοδομέω
14 ἐκδίδωμι.
15 ἀποδημέω, ch. 25. 14, 15.
16 ἀναγινώσκω.
17 Ps. 118. 22.
18 s. κατὰ, v. acc. pro nom. Att.
19 ἀποδοκιμάζω, Mar. 8. 31.
20 γίνομαι.
21 ἐγγίζω.
22 ἀποστέλλω
23 λαμβάνω.
§ ὑμῶν ;-n.
‖ ἔδηραν-n.
24 δέρω.
25 ἀποκτείνω.
26 αἴρω.
27 δίδωμι.
28 ποιέω.
29 πίπτω.
30 συνθλάω, Lu. 20. 18. Je. 31. 19. in lxx.

Digitized by Google

θλασθήσεται· ἐφ' ὃν
δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει
αὐτόν.‖
45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
'Αρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι τὰς παραβολὰς
αὐτοῦ, [5] ἔγνωσαν ὅτι
περὶ αὐτῶν λέγει.
46 Καὶ ζητοῦντες αὐ-
τὸν κρατῆσαι, [6] ἐφοβή-
θησαν τὺς ὄχλυς, ἐπει-
δὴ ‡ὡς προφήτην αὐτὸν
[8] εἶχον.

Κεφ. κβ'.

ΚΑΙ [11] ἀποκριθεὶς ὁ
'Ιησῦς, πάλιν εἶπεν αὐ-
τοῖς ἐν παραβολαῖς,
λέγων·
2 [12] 'Ωμοιώθη ἡ βασι-
λεία τῶν ὐρανῶν ἀν-
θρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις
[13] ἐποίησε γάμους τῷ
υἱῷ αὐτοῦ·
3 Καὶ [16] ἀπέστειλε τὺς
δούλους αὐτοῦ [17] καλέ-
σαι τοὺς [18] κεκλημένυς
εἰς τοὺς γάμους· ϗ οὐκ
[19] ἤθελον [23] ἐλθεῖν.
4 Πάλιν [16] ἀπέστειλεν
ἄλλους δούλυς, λέγων·
Εἴπατε τοῖς [18] κεκλημέ-
νοις· 'Ιδυ, το ἄριστόν μυ
[24] ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί
μυ ϗ τὰ σιτιστὰ [27] τεθυ-
μένα, ϗ πάντα ἕτοιμα·
δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.
5 Οἱ δὲ [28] ἀμελήσαντες,
[29] ἀπῆλθον· ὁ μὲν εἰς
τὸν ἴδιον [30] ἀγρὸν, ὁ δὲ
**εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐ-
τοῦ.
6 Οἱ δὲ λοιποὶ, κρατή-
σαντες τὺς δύλυς αὐτῦ,
ὕβρισαν, καὶ [33] ἀπέ-
κτειναν.
7 *'Ακούσας δὲ ὁ †βα-
σιλεὺς, [1] ὠργίσθη· καὶ
[2] πέμψας τὰ στρατεύ-
ματα αὐτοῦ, [3] ἀπώλεσε
τοὺς φονεῖς ἐκείνους, ϗ
τὴν πόλιν αὐτῶν [4] ἐνέ-
πρησε.
8 Τότε λέγει τοῖς δού-
λοις αὐτῦ· 'Ο μὲν γά-
μος ἕτοιμός [7] ἐστιν, οἱ
δὲ [18] κεκλημένοι ὐκ [7] ἦ-
σαν ἄξιοι.
9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ
τὰς διεξόδυς τῶν ὁδῶν,
καὶ ὅσους ἂν [9] εὕρητε,
καλέσατε εἰς τοὺς γά-
μους.
10 Καὶ [10] ἐξελθόντες οἱ
δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς
ὁδὺς, [14] συνήγαγον πάν-
τας ὅσους [9] εὗρον, πονη-
ρούς τε καὶ ἀγαθούς· ϗ
[15] ἐπλήσθη ὁ §γάμος
ἀνακειμένων.
11 [20] Εἰσελθὼν δὲ ὁ βα-
σιλεὺς θεάσασθαι τοὺς
ἀνακειμένυς, εἶδεν ἐκεῖ
ἄνθρωπον οὐκ [21] ἐνδεδυ-
μένον ἔνδυμα γάμου·
12 Καὶ λέγει αὐτῷ·
'Εταῖρε, πῶς [20] εἰσῆλ-
θες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυ-
μα γάμου; 'Ο δὲ [22] ἐφ-
ιμώθη.
13 Τότε εἶπεν ὁ βα-
σιλεὺς τοῖς διακόνοις·
‖ [25] Δήσαντες αὐτοῦ πό-
δας καὶ χεῖρας, [26] ἄρατε
αὐτὸν, καὶ [31] ἐκβάλετε
εἰς τὸ [32] σκότος τὸ ἐξώ-
τερον· ἐκεῖ [7] ἔσται ὁ
κλαυθμὸς ϗ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.
14 Πολλοὶ γάρ [7] εἰσι κλη-
τοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

A. D. 29.

* 'Ο δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη·-h.
† βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίσθη·-i.
1 ὀργίζω.
2 πέμπω.
3 ἀπολλύω.
4 ἐμπρήθω.
5 γινώσκω.
6 φοβέω.
7 εἰμί.
‡ εἰς προφήτην-h.
8 ἔχω.
9 εὑρίσκω.
10 ἐξέρχομαι.
11 ἀποκρίνομαι.
12 ὁμοιόω.
13 ποιέω.
14 συνάγω.
15 πλήθω, s. πλέω.
§ νυμφὼν-n.
16 ἀποστέλλω
17 s. ἕνεκα τῦ
18 καλέω.
19 θέλω.
20 εἰσέρχομαι.
21 ἐνδύω.
22 φιμόω, ver. 34.
23 ἔρχομαι.
24 ἑτοιμάζω, ch. 20. 16.
‖ Vide App.
25 δέω.
26 αἴρω.
27 θύω, Ac. 10. 13.
28 1 Ti. 4. 14.
29 ἀπέρχομαι.
30 Lu. 15. 15.
** ἐπί-i.
31 ἐκβάλλω.
32 ch. 8. 12.
33 ἀποκτείνω

Digitized by Google

15 Τότε πορευθέντες οἱ
Φαρισαῖοι, συμβούλιον
[1] ἔλαβον ὅπως αὐτὸν
[2] παγιδεύσωσιν ἐν λό-
γῳ.
16 Καὶ ἀποστέλλου-
σιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς
αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρω-
διανῶν, λέγοντες· Δι-
δάσκαλε, [7] οἴδαμεν ὅτι
ἀληθὴς [8] εἶ, καὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀλη-
θείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ
μέλει σοι περὶ οὐδε-
νός· οὐ γὰρ βλέπεις
εἰς πρόσωπον ἀνθρώ-
πων.
17 Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί
σοι δοκεῖ; [10] ἔξεστι
[11] δοῦναι κῆνσον Καί-
σαρι, ἢ οὔ;
18 [12] Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησȣ̃ς
τὴν [13] πονηρίαν αὐτῶν,
εἶπε· Τί με πειράζετε,
ὑποκριταί;
19 [14] Ἐπιδείξατέ μοι
τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου.
Οἱ δὲ [15] προσήνεγκαν
αὐτῷ δηνάριον.
20 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ
ἡ ἐπιγραφή;
21 Λέγȣσιν αὐτῷ· Καί-
σαρος. Τότε λέγει αὐ-
τοῖς· [18] Ἀπόδοτε οὖν
τὰ [19] Καίσαρος, Καίσα-
ρι· καὶ τὰ [19] τοῦ Θεοῦ,
τῷ Θεῷ.
22 Καὶ ἀκȣ́σαντες, ἐ-
θαύμασαν· ϗ [21] ἀφέντες
αὐτὸν, [22] ἀπῆλθον.
23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ [23] προσῆλθον αὐτῷ
Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγον-
τες μὴ [8] εἶναι [3] ἀνάστα-
σιν· καὶ [4] ἐπηρώτησαν
αὐτόν,
24 Λέγοντες· Διδά-
σκαλε, Μωσῆς εἶπεν·
Ἐάν τις [5] ἀποθάνῃ μὴ
ἔχων τέκνα, [6] ἐπιγαμ-
βρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, καὶ [9] ἀναστήσει
σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ.
25 [8] Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν
ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ
πρῶτος γαμήσας, ἐτε-
λεύτησε· καὶ μὴ ἔχων
σπέρμα, [21] ἀφῆκε τὴν
γυναῖκα αὐτȣ̃ τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτοῦ.
26 Ὁμοίως ϗ ὁ δεύτε-
ρος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως
τῶν ἑπτά.
27 Ὕστερον δὲ πάντων
[5] ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.
28 Ἐν τῇ οὖν ἀναστά-
σει, τίνος τῶν ἑπτὰ
[8] ἔσται γυνή; πάντες
γὰρ [16] ἔσχον αὐτήν.
29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
[17] Πλανᾶσθε, μὴ εἰδό-
τες τὰς γραφὰς, μη-
δὲ τὴν δύναμιν τοῦ
Θεοῦ.
30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστά-
σει οὔτε γαμοῦσιν, ȣ̃τε
* ἐκγαμίζονται, ἀλλ'
[20] ὡς ἄγγελοι [d] τοῦ Θε-
οῦ | ἐν οὐρανῷ [8] εἰσι.
31 Περὶ δὲ τῆς ἀνα-
στάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ
[24] ἀνέγνωτε τὸ [25] ῥηθὲν
ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεȣ̃, [26] λέ-
γοντος·
32 Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς
Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς

A. D. 29.

1 λαμβάνω.
2 1 Sa. 28. 9. in lxx.
3 Mar. 12. 18. Lu. 20. 27, 36. 1 Co. 15. 12.
4 ἐπερωτάω.
5 ἀποθνήσκω
6 Ge. 38. 8. in lxx.
7 εἴδω.
8 εἰμί.
9 ἀνίστημι.
10 ἔξειμι.
11 δίδωμι.
12 γινώσκω.
13 Mar. 12. 15. ὑπόκρισιν. πανȣργίαν, Lu. 20. 23.
14 ἐπιδεικνύω.
15 προσφέρω.
16 ἔχω.
17 ch. 24. 4. Mar. 13. 5. Ga. 6. 7. 2 Ti. 3. 13. Tit. 3. 3. 1 Jno. 1. 8. 3. 7.
18 ἀποδίδωμι, ch. 5. 26. 18. 25.
19 s. πράγματα.
* γαμίζονται-i.
20 ἰσάγγελοι, Lu. 20. 36.
21 ἀφίημι.
22 ἀπέρχομαι.
23 προσέρχομαι.
24 ἀναγινώσκω.
25 ῥέω.
26 Ex. 3. 6, 15, 16.

Digitized by Google

'Ισαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς 'Ια-
κώβ; * οὐκ [1] ἔστιν ὁ
Θεὸς, Θεὸς νεκρῶν, ἀλ-
λὰ ζώντων.
33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
ὄχλοι, [5] ἐξεπλήσσον-
το ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ-
τοῦ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι,
ἀκούσαντες ὅτι [6] ἐφί-
μωσε τοὺς Σαδδουκαί-
ους, [7] συνήχθησαν ἐπὶ
τὸ αὐτό·
35 Καὶ [11] ἐπηρώτησεν
εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς,
πειράζων αὐτὸν, καὶ
λέγων·
36 Διδάσκαλε, ποία
ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ
νόμῳ;
37 'Ο δὲ 'Ιησοῦς ‖ εἶπεν
αὐτῷ· [12] 'Αγαπήσεις
Κύριον τὸν Θεόν σου
ἐν ** ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου,
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ
σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ δια-
νοίᾳ σου.
38 Αὕτη [1] ἐςὶ †† πρώτη
καὶ μεγάλη ἐντολή.
39 Δευτέρα δὲ ὁμοία
‡‡ αὐτῇ· [17] 'Αγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ὡς §§ σε-
αυτόν.
40 'Εν ταύταις ταῖς
[18] δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος
ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται
κρέμανται.
41 [7] Συνηγμένων δὲ
τῶν Φαρισαίων, [11] ἐπ-
ηρώτησεν αὐτοὺς ὁ 'Ιη-
σοῦς, λέγων·
42 Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ
τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός
[1] ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ,
[21] Τοῦ Δαβίδ.

A. D. 29.

* Οὐκ ἔστι Θεὸς νεκρῶν-n.
1 εἰμί.
† ἁγίῳ-f.
q. s. Mar. 12. 36.
2 Ps. 110. 1.
3 κάθημαι.
‡ ὑποκάτω τῶν-i.
4 τίθημι.
5 ἐκπλήσσω.
6 φιμόω, Mar. 1. 25. 4. 39. Lu. 4. 35. 1 Co. 9. 9. 1 Ti. 5. 15.
7 συνάγω.
§ ἐν πνεύματι-f.
8 δύναμαι.
9 ἀποκρίνομαι.
10 τολμάω.
11 ἐπερωτάω.
‖ ἔφη-a.
12 De. 6. 5.
13 λαλέω.
** ὅλῃ καρδίᾳ-h.
14 καθίζω.
†† μεγάλη ϗ πρώτη-i.
‡‡ αὕτη-h.
15 Ac. 22. 4. Ge. 37. 7. in lxx.
16 Lu. 11. 46. Pr. 27. 3. in lxx.
17 Le. 19. 18.
§§ ἑαυτόν-i.
18 δύο.
‖‖ δὲ-i.
19 ἐπιτίθημι.
20 κινέω.
21 s. υἱός.

43 Λέγει αὐτοῖς· Πῶς
οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι †
Κύριον αὐτὸν καλεῖ;
λέγων·
44 [2] Εἶπεν ὁ Κύριος
τῷ Κυρίῳ μου· [3] Κάθου
ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
[4] θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
‡ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου·
45 Εἰ οὖν Δαβὶδ § κα-
λεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς
υἱὸς αὐτοῦ [1] ἐστι;
46 Καὶ οὐδεὶς [8] ἐδύνατο
αὐτῷ [9] ἀποκριθῆναι λό-
γον· οὐδὲ [10] ἐτόλμησέ
τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέ-
ρας [11] ἐπερωτῆσαι αὐ-
τὸν οὐκέτι.

Κεφ. κγ'.

ΤΟΤΕ ὁ 'Ιησοῦς [13] ἐ-
λάλησε τοῖς ὄχλοις
καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ,
2 Λέγων· 'Επὶ τῆς Μω-
σέως καθέδρας [14] ἐκάθι-
σαν οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι·
3 Πάντα οὖν ὅσα ἂν
εἴπωσιν ὑμῖν d τηρεῖν,‖
τηρεῖτε ϗ ποιεῖτε· κα-
τὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ,
καὶ οὐ ποιοῦσι.
4 [15] Δεσμεύουσι ‖‖ γὰρ
φορτία βαρέα d καὶ
[16] δυσβάστακτα,‖ καὶ
[19] ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς
ὤμους τῶν ἀνθρώπων·
τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν
οὐ θέλουσι [20] κινῆσαι
αὐτά.
5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα
αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ

Digitized by Google

1 θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώ-
ποις. Πλατύνουσι *δὲ
τὰ φυλακτήρια αὐτῶν,
ϗ μεγαλύνουσι τὰ [3]κρά-
σπεδα d τῶν ἱματίων
αὐτῶν.l
6 Φιλοῦσί τε τὴν [4]πρω-
τοκλισίαν ἐν τοῖς δεί-
πνοις, καὶ τὰς [5]πρωτο-
καθεδρίας ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς,
7 Καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς
ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ
[8]καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀν-
θρώπων, ῥαββί, d ῥαβ-
βί.l
8 Ὑμεῖς δὲ μὴ [8]κληθῆ-
τε ῥαββί· εἷς γάρ [9]ἐστιν
ὑμῶν ὁ †καθηγητής, ‡ ὁ
Χριστός·l πάντες δὲ
ὑμεῖς ἀδελφοί [9]ἐστε.
9 Καὶ πατέρα μὴ κα-
λέσητε [14]ὑμῶν ἐπὶ τῆς
γῆς· εἷς γάρ [9]ἐστιν ὁ
πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς.
10 Μηδὲ [8]κληθῆτε κα-
θηγηταί· ‡εἷς γὰρ ὑμῶν
[9]ἐστιν ὁ καθηγητής, ὁ
Χριστός.
11 Ὁ δὲ [16]μείζων ὑ-
μῶν, [9]ἔσται ὑμῶν διά-
κονος.
12 Ὅστις δὲ ὑψώσει
ἑαυτὸν, ταπεινωθήσε-
ται· ϗ ὅστις ταπεινώσει
ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
13 §Οὐαὶ ὑμῖν, γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί· ὅτι [19]κατε-
σθίετε τὰς οἰκίας τῶν
χηρῶν, ϗ προφάσει μα-
κρὰ προσευχόμενοι· διὰ
τοῦτο [20]λήψεσθε πε-
ρισσότερον [21]κρίμα.

A. D. 29.

1 θεάομαι, ch. 6. 1. 22. 11. Lu. 23. 55. Ac. 19. 29, 31. He. 10. 33.
* γάρ-i.
2 Lu. 11. 52.
3 ch. 9. 20.
4 Mar. 12. 39. Lu. 14. 7, 8. 20. 46.
5 Mar. 12. 39. Lu. 11. 43. 20. 46.
6 εἰσέρχομαι.
7 ἀφίημι.
8 καλέω.
9 εἰμί.
10 s. γῆν.
11 Ac. 2. 10. 6. 5. 13. 43.
† διδάσκαλος-i.
‡ ὅτι καθηγητὴς ὁ Χριστός,-i. alii: ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν εἷς, ὁ Χριστός.
12 γίνομαι.
13 i. e. ἄξιον γεέννης, 2 Sa. 12. 5. in lxx.
14 s. τινὰ.
15 s. τοῦτο.
16 μέγας.
17 ὀμνύω.
§ transp. ver. 13, 14.
18 ch. 5. 22.
19 Mar. 12. 40. Lu. 20. 47. 2 Co. 11. 20. Ga. 5. 12. Re. 11. 5.
20 λαμβάνω.
21 Ja. 2. 13.

14 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί· l ὅτι [2]κλεί-
ετε τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς
γὰρ οὐκ [6]εἰσέρχεσθε,
οὐδὲ τοὺς εἰσερχομέ-
νους [7]ἀφίετε [6]εἰσελ-
θεῖν.
15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί· ὅτι περι-
άγετε τὴν θάλασσαν
καὶ τὴν ξηρὰν,[10] ποι-
ῆσαι ἕνα [11]προσήλυ-
τον· καὶ, ὅταν [12]γένη-
ται, ποιεῖτε αὐτὸν [13]υἱ-
ὸν γεέννης διπλότερον
ὑμῶν.
16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ
τυφλοὶ, οἱ λέγοντες·
Ὃς ἂν [17]ὀμόσῃ ἐν τῷ
ναῷ, οὐδέν [9]ἐστιν·[15] ὃς
δ' ἂν [17]ὀμόσῃ ἐν τῷ
χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφεί-
λει.
17 Μωροὶ καὶ τυφλοί·
τίς γὰρ [16]μείζων [9]ἐστιν,
ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁ-
γιάζων τὸν χρυσόν;
18 Καί· Ὃς ἐὰν [17]ὀμό-
σῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ,
οὐδέν [9]ἐστιν· ὃς δ' ἂν [17]ὀ-
μόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ
ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.
19 d Μωροὶ [18]καὶ l τυ-
φλοί· τί γὰρ [16]μεῖζον;
τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσια-
στήριον τὸ ἁγιάζον τὸ
δῶρον;
20 Ὁ οὖν [17]ὀμόσας ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει
ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι
τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ.

Digitized by Google

21 Καὶ ὁ [1] ὀμόσας ἐν
τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐ-
τῷ, καὶ ἐν τῷ * κατοι-
κοῦντι αὐτόν.
22 Καὶ ὁ [1] ὀμόσας ἐν
τῷ οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν
τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, ϗ
ἐν τῷ [2] καθημένῳ ἐπά-
νω αὐτοῦ.
23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑ-
ποκριταί· ὅτι [6] ἀποδε-
κατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, ϗ
τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ κύμι-
νον· ϗ [7] ἀφήκατε τὰ βα-
ρύτερα τοῦ νόμου, τὴν
κρίσιν, ϗ τὸν ἔλεον, καὶ
τὴν πίστιν· ταῦτα † ἔ-
δει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ
[7] ἀφιέναι.
24 Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ
[8] διϋλίζοντες τὸν κώ-
νωπα, τὴν δὲ κάμηλον
[9] καταπίνοντες.
25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί· ὅτι καθα-
ρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ
ποτηρίου ϗ τῆς [10] παρο-
ψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμου-
σιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ
‖ ἀκρασίας.
26 Φαρισαῖε τυφλὲ,
καθάρισον πρῶτον τὸ
ἐντὸς τοῦ ποτηρίου
ϗ καὶ τῆς [10] παροψίδος, ἵ
ἵνα [14] γένηται καὶ τὸ
ἐκτὸς †† αὐτῶν καθα-
ρόν.
27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί· ὅτι παρο-
μοιάζετε τάφοις [17] κε-
κονιαμένοις, οἵτινες
ἔξωθεν μὲν φαίνονται
ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ
γέμουσιν ὀστέων νε-
κρῶν, καὶ πάσης ἀκα-
θαρσίας.
28 Οὕτω ϗ ὑμεῖς ἔξω-
θεν μὲν φαίνεσθε τοῖς
ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔ-
σωθεν δὲ μεστοί [3] ἐστε
ὑποκρίσεως καὶ ἀνο-
μίας.
29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταί· ὅτι [4] οἰκο-
δομεῖτε τοὺς τάφους
τῶν προφητῶν, ϗ [5] κο-
σμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
δικαίων·
30 Καὶ λέγετε· Εἰ ‡ ἤ-
μεν[3] ἐν ταῖς ἡμέραις
τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ
ἂν ‡ ἤμεν[3] κοινωνοὶ αὐ-
τῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν
προφητῶν.
31 Ὥστε μαρτυρεῖτε
ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί [3] ἐστε
τῶν φονευσάντων τοὺς
προφήτας.
32 Καὶ ὑμεῖς § πληρώ-
σατε τὸ μέτρον τῶν πα
τέρων ὑμῶν.
33 Ὄφεις, [11] γεννήμα-
τα ἐχιδνῶν, πῶς φύγη-
τε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς
γεέννης;
34 [12] Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ,
ἐγὼ ** ἀποστέλλω πρὸς
ὑμᾶς προφήτας, ϗ [13] σο-
φοὺς, καὶ γραμματεῖς·
καὶ [15] ἐξ αὐτῶν [16] ἀπο-
κτενεῖτε καὶ σταυρώ-
σετε, καὶ [14] ἐξ αὐτῶν
μαστιγώσετε ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ
[18] διώξετε ἀπὸ πόλεως
εἰς πόλιν.

A. D. 29.

1 ὀμνύω.
* κατοικήσαντι αὐτόν-a.
2 κάθημαι.
3 εἰμί.
4 pro ἀνοικοδομεῖτε.
5 ch. 12. 44. Lu. 11. 25. 21. 5. 1 Ti. 2. 9. Re. 21. 2, 19.
6 Lu. 11. 42. 18. 12.
7 ἀφίημι.
† δεῖ-m.
‡ ἤμεθα-a.
8 Am. 6. 6. in lxx.
9 2 Co. 5. 4. He. 11. 29. 1 Pe. 5. 8. Re. 12. 16.
§ πληρώσετε-n.
10 πίνακος, Lu. 11. 39.
11 ch. 3. 7.
‖ ἀδικίας-l. alii ἀκαθαρσίας, s. πλεονεξίας. s. πονηρίας.
12 ch. 13. 52. Mar. 12. 24.
** ἀποστελῶ-n.
13 ἀποστόλους, Lu. 11. 49.
14 γίνομαι.
†† αὐτοῦ-h.
15 s. τινάς.
16 ἀποκτείνω.
17 κονιάω, Ac. 23. 3.
18 διώκω.

Digitized by Google

35 Ὅπως [1]ἔλθῃ ἐφ'
ὑμᾶς [2]πᾶν αἷμα δίκαι-
ον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς
γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος
Ἄβελ τοῦ δικαίου, ἕως
τοῦ αἵματος Ζαχαρίου
υἱοῦ Βαραχίου, ὃν
ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ
ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστη-
ρίου.
36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
*ἥξει[3] ταῦτα πάντα ἐπὶ
τὴν γενεὰν ταύτην.
37 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερου-
σαλὴμ, ἡ †ἀποκτείνουσα
τοὺς προφήτας, καὶ λι-
θοβολοῦσα τοὺς [7]ἀπ-
εσταλμένους πρὸς αὐ-
τὴν, ποσάκις [8]ἠθέλησα
[10]ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέ-
κνα σου, [11] ὃν τρόπον
ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ
νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς
πτέρυγας, καὶ [12]οὐκ
[8]ἠθελήσατε! [13]
38 Ἰδοὺ, [16]ἀφίεται
ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν e ἔρη-
μος.|
39 Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ
μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι,
ἕως ἂν εἴπητε· Εὐλο-
γημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Κεφ. κδ'.

ΚΑΙ [20]ἐξελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς, ||ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ
ἱεροῦ· καὶ [21]προσῆλθον
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [23]ἐπι-
δεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκο-
δομὰς τοῦ ἱεροῦ.
2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· c Οὐ| βλέπετε
πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, οὐ μὴ [16]ἀφεθῇ|
ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον,
ὃς οὐ b μὴ| καταλυθή-
σεται.
3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ
ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαι-
ῶν, [21]προσῆλθον αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν,
λέγοντες· Εἰπὲ ὑμῖν,
πότε ταῦτα [4]ἔσται, καὶ
τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς
[5]παρουσίας, καὶ τῆς
[6]συντελείας τοῦ αἰῶ-
νος;
4 Καὶ [9]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Βλέπετε, μήτις ὑμᾶς
πλανήσῃ.
5 Πολλοὶ γὰρ [1]ἐλεύ-
σονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μου, λέγοντες· Ἐγώ
εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολ-
λοὺς πλανήσουσι.
6 Μελλήσετε δὲ ἀκού-
ειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς
πολέμων· [14]ὁρᾶτε μὴ
[15]θροεῖσθε· δεῖ γὰρ
d πάντα| [17]γενέσθαι·
ἀλλ' ‡οὔπω [4]ἐστὶ τὸ
[18]τέλος.
7 [19]Ἐγερθήσεται γὰρ
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βα-
σιλεία ἐπὶ βασιλείαν·
καὶ [4]ἔσονται λιμοὶ e καὶ
λοιμοὶ,| καὶ §σεισμοὶ
κατὰ τόπους.
8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρ-
χὴ ὠδίνων.
9 Τότε [22]παραδώσου-
σιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν,
καὶ [24]ἀποκτενοῦσιν ὑ-
μᾶς· καὶ ἔσεσθε μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων
e τῶν| **ἐθνῶν, διὰ τὸ
ὄνομά μου.
10 Καὶ τότε σκανδα-

A. D. 29.

1 ἔρχομαι.
2 i. e. αἷμα πάντων τῶν δικαίων, Lu. 11. 50, πάντων τῶν προφητῶν. Ac. 5. 28.
* ὅτι-m.
3 ἥκω.
4 εἰμί.
5 1 Co. 15. 23. 1 Th. 2. 19. 2Th. 2. 1, 8.
6 c. 13. 39, 40.
† ἀποκτένουσα-h.
7 ἀποστέλλω.
8 θέλω.
9 ἀποκρίνομαι.
10 ἐπισυνάγω
11 s. καθ'.
12 ch. 22. 3. Jno. 5. 40.
13 i. e. συναχθῆναι.
14 ὁράω.
15 Mar. 13. 7. 2 Th. 2. 2.
16 ἀφίημι.
17 γίνομαι.
‡ οὐκ εὐθέως ἐστὶ-n.
18 ver. 13, 14. Mar. 13. 7.
19 ἐγείρω.
§ σεισμοὶ, κατὰ τόπους-a.
20 ἐξέρχομαι
|| ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο-n.
21 προσέρχομαι.
22 παραδίδωμι.
23 ἐπιδεικνύω.
24 ἀποκτείνω
** alii τῶν ἐθνῶν-e.

Digitized by Google

λισθήσονται πολλοὶ,
καὶ ἀλλήλους [1] παρα-
δώσυσι, καὶ μισήσυσιν
ἀλλήλους.
11 Καὶ πολλοὶ ψευ-
δοπροφῆται [4] ἐγερθή-
σονται, καὶ πλανήσυσι
πολλούς.
12 Καὶ διὰ τὸ πληθυν-
θῆναι τὴν ἀνομίαν,
[7] ψυγήσεται ἡ ἀγάπη
τῶν πολλῶν.
13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
τέλος, ὗτος σωθήσεται.
14 Καὶ [8] κηρυχθήσεται
τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον
τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ
τῇ [9] οἰκουμένῃ, εἰς μαρ-
τύριον πᾶσι τοῖς ἔθνε-
σι· καὶ τότε [14] ἥξει τὸ
τέλος.
15 Ὅταν οὖν [15] ἴδητε
[16] τὸ βδέλυγμα τῆς
ἐρημώσεως, τὸ [17] ῥηθὲν
διὰ Δανιὴλ τοῦ προφή-
του, * ἑςὼς[19] ἐν τόπῳ
ἁγίῳ· (ὁ ἀναγινώσκων
νοείτω·)
16 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰυδαίᾳ
[20] φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ
ὄρη·
17 Ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος,
μὴ καταβαινέτω [22] ἆραί
†τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ·
18 Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ
[23] ἐπιστρεψάτω ὀπίσω
ἆραι ‡ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.
19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γα-
στρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς
θηλαζούσαις, ἐν ἐκεί-
ναις ταῖς ἡμέραις.
20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα
μὴ γένηται ἡ φυγὴ
ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ
b ἐν| σαββάτῳ·
21 [2] Ἔσται γὰρ τότε
θλῖψις [3] μεγάλη, οἵα οὐ
[25] γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς
κόσμου, ἕως τοῦ νῦν,
οὐδ' οὐ μὴ [25] γένηται.
22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώ-
θησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖ-
ναι, οὐκ ἂν [5] ἐσώθη
πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τὺς
ἐκλεκτοὺς [6] κολοβωθή-
σονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖ-
ναι.
23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν
εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χρι-
ςὸς, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύ-
σητε.
24 [4] Ἐγερθήσονται γὰρ
ψευδόχριστοι καὶ ψευ-
δοπροφῆται, καὶ [10] δώ-
συσι [11] σημεῖα [3] μεγάλα
καὶ τέρατα, ὥςτε πλα-
νῆσαι, [12] εἰ δυνατὸν, ϗ
τοὺς [13] ἐκλεκτυύς.
25 Ἰδοὺ, [18] πρυείρηκα
ὑμῖν.
26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν
ὑμῖν· Ἰδοῦ, ἐν τῇ ἐρή-
μῳ [2] ἐςί· μὴ [21] ἐξέλθη-
τε. Ἰδοὺ, ἐν τοῖς τα-
μείοις· μὴ πιττεύσητε.
27 Ὥςπερ γὰρ ἡ ἀ-
στραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ
ἀνατολῶν, καὶ φαίνε-
ται ἕως δυσμῶν, οὕτως
[2] ἔσται c καὶ| ἡ παρου-
σία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου.
28 Ὅπου d γὰρ| ἐὰν
[2] ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ
[24] συναχθήσονται οἱ
ἀετοί.
29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν
θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐ-
κείνων, ὁ ἥλιος [26] σκο-
τισθήσεται, ϗ ἡ σελήνη

A. D. 29.

1 παραδίδωμι
2 εἰμί.
3 μέγας.
4 ἐγείρω.
5 σώζω.
6 κολοβόω, Mar. 13. 20. 2 Sa. 4. 12. in lxx.
7 ψύχω.
8 κηρύσσω.
9 Lu. 2. 1. Ac. 11. 28. Ro. 10. 18.
10 δίδωμι.
11 2 Th. 2. 9.
12 Ro. 12. 18.
13 ch. 20. 16. Lu. 18. 7. Ro. 8. 33. Col. 3. 12. 1 Ti. 5. 21. 2 Ti. 2. 10. Tit. 1. 1. 1 Pe. 1. 1.
14 ἥκω.
15 εἴδω.
16 Da. 12. 11. Mar. 13. 14. Lu. 21. 20, ἐρήμωσις. Re. 17. 4.
17 ῥέω.
18 προῤῥέω.
* ἑστὸς-ἰ.
19 ἵστημι.
20 φεύγω.
21 ἐξέρχομαι.
22 αἴρω.
† τὰ ἐκ-α.
23 ἐπιστρέφω
‡ τὸ ἱμάτιον-h.
24 συνάγω.
25 γίνομαι.
26 σκοτίζω, Mar. 13. 24. Lu. 23. 35. Ro. 1. 21. Ep. 4. 18. Re. 8. 12.

Digitized by Google

οὐ [1] δώσει τὸ [2] φέγγος
αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες
[3] πεσοῦνται ἀπὸ τῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις
τῶν οὐρανῶν [5] σαλευ-
θήσονται.
30 Καὶ τότε φανήσεται
τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τῦ
ἀνθρώπου ‡ἐν τῷ οὐρα-
νῷ· καὶ τότε [7] κόψον-
ται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
γῆς, καὶ [8] ὄψονται τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρ-
χόμενον ἐπὶ τῶν νεφε-
λῶν τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ
δυνάμεως καὶ δόξης
πολλῆς.
31 Καὶ [10] ἀποστελεῖ
τοὺς [11] ἀγγέλους αὐτῦ
μετὰ σάλπιγγος φω-
νῆς | μεγάλης, ϗ [13] ἐπι-
συνάξουσι τοὺς ἐκλε-
κτὸς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄ-
κρων οὐρανῶν ἕως ἄ-
κρων αὐτῶν.
32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς
[17] μάθετε τὴν παραβο-
λήν· Ὅταν ἤδη ὁ κλά-
δος αὐτῆς [18] γένηται
ἁπαλὸς, καὶ τὰ φύλλα
§ ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺς τὸ θέρος.
33 Οὕτω ϗ ὑμεῖς, ὅταν
ἴδητε πάντα ταῦτα, γι-
νώσκετε ὅτι ἐγγύς [6] ἐ-
στιν ἐπὶ θύραις.
34 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ [23] παρέλθῃ ἡ γε-
νεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα
ταῦτα [18] γένηται.
35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
** παρελεύσονται [23] οἱ
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ
[23] παρέλθωσι.

36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας
ἐκείνης καὶ b τῆς l* ὥρας
οὐδεὶς [4] οἶδεν, οὐδὲ οἱ
ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν,
† εἰ μὴ ὁ πατήρ b μου l
μόνος.
37 Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι
τοῦ Νῶε, οὕτως [6] ἔσται
ϗ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου.
38 Ὥσπερ γὰρ [6] ἦ-
σαν ἐν ταῖς ἡμέραις
d ταῖς πρὸ l τοῦ [9] κα-
τακλυσμοῦ τρώγοντες
καὶ πίνοντες, γαμοῦν-
τες καὶ ἐκγαμίζοντες,
ἄχρι ἧς ἡμέρας [12] εἰς-
ῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβω-
τόν,
39 Καὶ οὐκ [14] ἔγνωσαν,
ἕως [15] ἦλθεν ὁ κατα-
κλυσμὸς, καὶ [16] ἦρεν ἅ-
παντας· οὕτως [6] ἔσται
καὶ ἡ παρουσία τῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου.
40 Τότε δύο [6] ἔσονται
ἐν τῷ ἀγρῷ· d ὁ l εἷς
παραλαμβάνεται, καὶ
d ὁ l εἷς [19] ἀφίεται·
41 Δύο [20] ἀλήθουσαι [21]
ἐν τῷ [22] μύλωνι· μία
παραλαμβάνεται, καὶ
[24] μία [19] ἀφίεται.
42 Γρηγορεῖτε οὖν,
ὅτι οὐκ [4] οἴδατε ποίᾳ
ὥρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρ-
χεται.
43 Ἐκεῖνο δὲ γινώ-
σκετε, ὅτι εἰ [4] ᾔδει ὁ
οἰκοδεσπότης ποίᾳ ‖φυ-
λακῇ ὁ κλέπτης [15] ἔρ-
χεται, ἐγρηγόρησεν ἂν,
καὶ οὐκ ἂν [25] εἴασε
[26] διορυγῆναι τὴν οἰκί-
αν αὐτοῦ.

A. D. 29.

1 δίδωμι.
2 Mar. 13. 24. Lu. 11. 33.
3 πίπτω.
* alii καὶ τῆς ὥρας-e.
4 εἴδω.
5 σαλεύω.
† οὐδὲ ὁ υἱὸς-f.
6 εἰμί.
‡ τῦ ἐν οὐρανοῖς-n.
7 κόπτω.
8 ὄπτομαι.
9 Lu. 17. 27. 2 Pe. 2. 5. confer. 2 Pe. 3. 6. Ge. 6. 17. 7. 6, 10, 17.
10 ἀποστέλλω
11 ch. 11. 10. Ga. 4. 14. 1 Ti. 3. 16. Re. 1. 20.
12 εἰςέρχομαι.
13 ἐπισυνάγω ch. 23. 37.
14 γινώσκω.
15 ἔρχομαι.
16 αἴρω.
17 μανθάνω.
18 γίνομαι.
19 ἀφίημι.
§ ἐκφυῇ-h.
20 s. γυναικὲς.
21 ἀλήθω.
22 confer. ch. 18. 6. Lu. 17. 2. Re. 18. 21, 22.
23 παρέρχομαι.
24 εἷς.
‖ ὥρᾳ-n.
** παρελεύσεται-a.
25 ἐάω.
26 διορύσσω.

Digitized by Google

44 Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς
[1]γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι
[3]ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-
χεται.
45 [5]Τίς ἄρα [6]ἐστὶν ὁ
πιστὸς δοῦλος καὶ φρό-
νιμος, ὃν [9]κατέστη-
σεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ
τῆς ‡θεραπείας [10]αὐ-
τοῦ, τοῦ §διδόναι[11] αὐ-
τοῖς τὴν τροφὴν ἐν
καιρῷ;
46 Μακάριος ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος, ὃν [12]ἐλθὼν ὁ
κύριος αὐτοῦ [13]εὑρήσει
ποιοῦντα οὕτως.
47 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπ-
άρχουσιν αὐτοῦ [9]κατα-
στήσει αὐτόν.
48 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς
δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ· [15]Χρονί-
ζει ὁ κύριός μου [12]ἐλθεῖν·
49 Καὶ [17]ἄρξηται τύ-
πτειν τοὺς **συνδούλους,
††ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν
μετὰ τῶν μεθυόντων·
50 [18]Ἥξει ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέ-
ρᾳ [3]ᾗ οὐ [19]προσδοκᾷ,
καὶ ἐν ὥρᾳ [3]ᾗ οὐ γινώ-
σκει·
51 Καὶ [22]διχοτομήσει
αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐ-
τοῦ μετὰ τῶν ὑποκρι-
τῶν [23]θήσει· ἐκεῖ [6]ἔσται
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυ-
γμὸς τῶν ὀδόντων.

Κεφ. κε΄.

ΤΟΤΕ ὁμοιωθήσεται
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
δέκα παρθένοις, [27]αἵτι-
νες [2]λαβοῦσαι τὰς λαμ-
πάδας αὐτῶν, [4]ἐξῆλθον
εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμ-
φίου.*
2 Πέντε δὲ [6]ἦσαν ἐξ
αὐτῶν [7]φρόνιμοι, †καὶ
αἱ πέντε [8]μωραί.
3 [27]Αἵτινες μωραὶ, [2]λα-
βοῦσαι τὰς λαμπάδας
‖ἑαυτῶν, οὐκ [2]ἔλαβον
μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·
4 Αἱ δὲ [7]φρόνιμοι [2]ἔ-
λαβον ἔλαιον ἐν τοῖς
ἀγγείοις αὐτῶν, μετὰ
τῶν λαμπάδων αὐτῶν.
5 [15]Χρονίζοντος δὲ τοῦ
νυμφίου, [14]ἐνύσταξαν
πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον.
6 Μέσης δὲ νυκτὸς
κραυγὴ [1]γέγονεν· Ἰδοὺ
ὁ νυμφίος ἔρχεται,[12]
[4]ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτοῦ.
7 Τότε [16]ἠγέρθησαν
πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖ-
ναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς
λαμπάδας αὐτῶν.
8 Αἱ δὲ [8]μωραὶ ταῖς
φρονίμοις εἶπον· [11]Δό-
τε ἡμῖν [20]ἐκ τοῦ ἐλαίου
ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες
ἡμῶν [21]σβέννυνται.
9 [24]Ἀπεκρίθησαν δὲ
αἱ [7]φρόνιμοι, λέγου-
σαι· Μήποτε ‡‡οὐκ ἀρ-
κέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν·
[25]πορεύεσθε δὲ ‖ μᾶλ-
λον πρὸς τοὺς πωλοῦν-
τας, καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖς.
10 [26]Ἀπερχομένων δὲ
αὐτῶν ἀγοράσαι, [12]ἦλ-
θεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ
ἕτοιμοι [28]εἰσῆλθον
μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γά-

A. D. 29.

1 γίνομαι.
2 λαμβάνω.
3 ὅς.
4 ἐξέρχομαι.
* καὶ τῆς νύμφης-f.
5 ch. 7. 9. Lu. 11. 5.
6 εἰμί.
7 ch. 7. 24. Lu. 12. 42. Ro. 12. 25.
† χ πέντε-a.
8 ch. 5. 22.
9 καθίστημι.
‡ οἰκετίας-n.
10 Lu. 9. 11. Re. 22. 2.
§ δοῦναι-l.
11 δίδωμι.
‖ αὐτῶν-a. alii αὑτῶν.
12 ἔρχομαι.
13 εὑρίσκω.
14 νυστάζω, 2 Pe. 2. 3.
15 Lu. 12. 45. He. 10. 37.
16 ἐγείρω.
17 ἄρχομαι.
** συνδούλους αὐτοῦ-i.
†† ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ-a.
18 ἥκω.
19 προσδοκάω
20 s. μέρος, 2 Ch. 30. 7. in lxx.
21 σβέννυμι.
22 Lu. 12. 46.
23 τίθημι.
24 ἀποκρίνομαι.
‡‡ οὐ μὴ-h.
25 πορεύω.
26 ἀπέρχομαι.
27 ἥστις.
28 εἰσέρχομαι.

μους, καὶ [1] ἐκλείσθη ἡ
θύρα.
11 Ὕστερον δὲ ἔρχον-
ται καὶ αἱ λοιπαὶ
παρθένοι, λέγουσαι·
Κύριε, κύριε, [3] ἄνοιξον
ἡμῖν.
12 Ὁ δὲ [4] ἀποκριθεὶς
εἶπεν· Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐκ [5] οἶδα ὑμᾶς.
13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι
οὐκ [5] οἴδατε τὴν ἡμέραν
οὐδὲ τὴν ὥραν, b ἐν [6] ᾗ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται.|
14 Ὥσπερ γὰρ ἄνθρω-
πος ἀποδημῶν [14] ἐκά-
λεσε τοὺς ἰδίους δού-
λους, καὶ [15] παρέδωκεν
αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ·
15 Καὶ [6] ᾧ μὲν [16] ἔδωκε
πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ
δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ
κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν·
καὶ [17] ἀπεδήμησεν † εὐ-
θέως.
16 Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ
πέντε τάλαντα λαβὼν,
[18] εἰργάσατο ἐν αὐ-
τοῖς,[19] καὶ ‡ ἐποίησεν
ἄλλα πέντε d τάλαντα.|
17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ
δύο, ἐκέρδησε d καὶ αὐ-
τὸς | ἄλλα δύο.
18 Ὁ δὲ τὸ ἓν [23] λα-
βὼν, [24] ἀπελθὼν [25] ὤρυ-
ξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ [26] ἀπ-
έκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ
κυρίου αὐτοῦ.
19 Μετὰ δὲ χρόνον πο-
λὺν ἔρχεται ὁ κύριος
τῶν δούλων ἐκείνων, χ
συναίρει μετ' αὐτῶν
λόγον.

A. D. 29.

1 κλείω.
2 προσέρχομαι.
3 ἀνοίγω.
4 ἀποκρίνομαι.
5 εἴδω.
6 ὅς.
7 προσφέρω.
8 ch. 4. 4.
9 φήμι.
* ἐπὶ ἐπὶ ὀλίγα-n.
10 s. καταστα-θεὶς, He. 3.7.
11 εἰμί.
12 καθίστημι.
13 εἰσέρχομαι.
14 καλέω.
15 παραδίδωμι.
16 δίδωμι.
17 ἀποδημέω
† Εὐθέως πορευθεὶς ὁ τὰ-n.
18 ἐργάζομαι Lu. 19.13,15.
19 s. χρήμασι
‡ ἐκέρδησεν-i
20 γινώσκω.
21 Jno. 6. 60. αὐστηρὸς, Lu. 19. 21.
22 σπείρω.
23 λαμβάνω.
24 ἀπέρχομαι.
25 ὀρύττω.
26 ἀποκρύπτω.
27 i. e. κάρπους εἰς τὴν ἀποθήκην, ch. 3. 12.
28 i. e. ἐκεῖθεν ὅπου.
29 διασκορπίζω.
30 κρύπτω.

20 Καὶ [2] προσελθὼν ὁ
τὰ πέντε τάλαντα λα-
βὼν, [7] προσήνεγκεν
ἄλλα πέντε τάλαντα,
λέγων· Κύριε, πέντε
τάλαντά μοι [15] παρέ-
δωκας· ἴδε, ἄλλα πέν-
τε τάλαντα ἐκέρδησα
d [8] ἐπ' αὐτοῖς.|
21 [9] Ἔφη b δὲ | αὐτῷ ὁ
κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦ-
λε ἀγαθὲ καὶ πιστέ·
* ἐπὶ [10] ὀλίγα [11] ἦς πι-
στὸς, ἐπὶ πολλῶν σε
[12] καταστήσω· [13] εἴσ-
ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
κυρίου σου.
22 Προσελθὼν δὲ καὶ
ὁ τὰ δύο τάλαντα d λα-
βὼν, | [23] εἶπε· Κύριε,
δύο τάλαντά μοι [15] παρ-
έδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο
τάλαντα ἐκέρδησα d ἐπ'
αὐτοῖς.|
23 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγα-
θὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα
[11] ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολ-
λῶν σε καταστήσω·
[13] εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν
τοῦ κυρίου σου.
24 Προσελθὼν [2] δὲ καὶ
ὁ τὸ ἓν τάλαντον [23] εἰ-
ληφὼς, εἶπε· Κύριε,
[20] ἔγνων σε ὅτι [21] σκλη-
ρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερί-
ζων ὅπου οὐκ [22] ἔσπει-
ρας, καὶ συνάγων [27] ὅ-
θεν [28] οὐ [29] διεσκόρπι-
σας·
25 Καὶ φοβηθεὶς, [24] ἀπ-
ελθὼν [30] ἔκρυψα τὸ
τάλαντόν σου ἐν τῇ
γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ
σόν.

Digitized by Google

26 [1]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ [2]ὀκνηρὲ, [3]ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ [5]ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ [6]διεσκόρπισα·

27 [7]Ἔδει οὖν σε [8]βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ [9]ἐλθὼν ἐγὼ [13]ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν [14]τόκῳ.

28 [19]Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, ϗ [20]δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.

29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ [20]δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· * ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ † ἔχει, [19]ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.‡

30 Καὶ τὸν [24]ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ [25]ἔσται ὁ κλαυθμὸς ϗ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.‡

31 Ὅταν δὲ [9]ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ [b]ἅγιοι | ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ.

32 Καὶ [27]συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· ϗ [28]ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν [28]ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων.

A. D. 29.

1 ἀποκρίνομαι.
2 Ro. 12. 11. Phi. 3. 1.
3 εἴδω.
4 ἵστημι.
5 σπείρω.
6 διασκορπίζω.
7 δέω, s. δεῖ.
8 βάλλω.—διδόναι, Lu. 19. 23.
9 ἔρχομαι.
10 s. ὑπὸ.
11 ἑτοιμάζω, ch. 20. 23.
12 ch. 13. 35. Lu. 11. 50. Jno. 17. 24.
13 κομίζω.
14 Lu. 19. 23. De. 23. 19, 20. in lxx.
15 πεινάω.
16 διψάω.
17 ποτίζω.
18 s. εἰς τὴν οἰκίαν, Ju. 19. 15.
19 αἴρω.
20 δίδωμι.
21 περιβάλλω.
22 ἀσθενέω.
23 ἐπισκέπτομαι.
* τ8 δὲ μὴ-h.
† δοκεῖ ἔχειν-n.
‡ Vide App.
24 Lu. 17. 10.
25 εἰμί.
26 τρέφω.
27 συνάγω.
28 ch. 13. 49. Ac. 13. 2. Ro. 1. 1.
29 ποιέω.
30 εἷς.
31 ἐλαχύς.

33 Καὶ [4]στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.

34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτ8· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι [10]τ8 πατρός μ8, κληρονομήσατε τὴν [11]ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ [12]καταβολῆς κόσμου.

35 [15]Ἐπείνασα γὰρ, ϗ [20]ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· [16]ἐδίψησα, καὶ [17]ἐποτίσατέ με· ξένος [25]ἤμην, καὶ [27]συνηγάγετέ με· [18]

36 Γυμνὸς, ϗ [21]περιεβάλετέ με· [22]ἠσθένησα, καὶ [23]ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ [25]ἤμην, καὶ [9]ἤλθετε πρός με.

37 Τότε [1]ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ [26]ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ [17]ἐποτίσαμεν;

38 Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ [27]συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν, ϗ [21]περιεβάλομεν;

39 Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, ϗ [9]ἤλθομεν πρός σε;

40 Καὶ [1]ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον [29]ἐποιήσατε [30]ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν [31]ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

Digitized by Google

41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς
ἐξ εὐωνύμων· Πορεύε-
σθε ἀπ' ἐμȣ̃ οἱ [1]κατηρα-
μένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰ-
ώνιον, *τὸ [3]ἡτοιμασμέ-
νον τῷ διαβόλῳ ϗ τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ.
42 [5]'Επείνασα γὰρ, ϗ
οὐκ [6]ἐδώκατέ μοι φα-
γεῖν· [7]ἐδίψησα, καὶ ȣ̓κ
[8]ἐποτίσατέ με·
43 Ξένος [11]ἤμην, καὶ ȣ̓
[12]συνηγάγετέ με· γυ-
μνὸς, καὶ ȣ̓ [15]περιεβά-
λετέ με· ἀσθενὴς ϗ ἐν
φυλακῇ, καὶ οὐκ [16]ἐπε-
σκέψασθέ με·
44 Τότε [17]ἀποκριθή-
σονται [b]αὐτῷ[l] καὶ αὐ-
τοὶ, λέγοντες· Κύριε,
πότε σε εἴδομεν πει-
νῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ
ξένον, ἢ γυμνὸν, ἢ
ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ,
καὶ οὐ [21]διηκονήσαμέν
σοι;
45 Τότε [17]ἀποκριθή-
σεται αὐτοῖς, λέγων·
'Αμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ'
ὅσον οὐκ [22]ἐποιήσατε
[23]ἑνὶ τούτων τῶν ἐλα-
χίστων, ȣ̓δὲ ἐμοὶ [22]ἐ-
ποιήσατε.
46 Καὶ [28]ἀπελεύσον-
ται οὗτοι εἰς κόλασιν
αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι
εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κϛ'.

ΚΑΙ [32]ἐγένετο, ὅτε
[33]ἐτέλεσεν ὁ 'Ιησοῦς
[c]πάντας[l] τοὺς λόγους
τούτους, εἶπε τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ·
2 [34]Οἴδατε ὅτι μετὰ
δύο ἡμέρας τὸ πάσχα
[32]γίνεται, ϗ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπȣ [2]παραδίδοται
εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
3 Τότε [12]συνήχθησαν
[4]οἱ ἀρχιερεῖς, [d]καὶ οἱ
γραμματεῖς,[l] ϗ οἱ πρε-
σβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς
τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-
ρέως τοῦ λεγομένου
Καϊάφα·
4 Καὶ [9]συνεβȣλεύσαν-
το ἵνα τὸν 'Ιησοῦν κρα-
τήσωσι [10]δόλῳ, ϗ ἀπο-
κτείνωσιν.
5 [13]Ἔλεγον δέ, Μὴ ἐν
τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ [14]θό-
ρυβος [32]γένηται ἐν τῷ
λαῷ.
6 Τȣ̃ δὲ 'Ιησȣ̃ [32]γενομέ-
νου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ
Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
7 [18]Προσῆλθεν αὐτῷ
γυνὴ ἀλάβαστρον μύ-
ρου ἔχουσα [19]βαρυτί-
μου, καὶ [20]κατέχεεν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτȣ̃ ἀνα-
κειμένου.
8 [34]'Ιδόντες δὲ οἱ μα-
θηταὶ [c]αὐτȣ̃,[l] [24]ἠγανά-
κτησαν, λέγοντες· Εἰς
τί ἡ [25]ἀπώλεια αὕτη;
9 [26]'Ηδύνατο γὰρ τοῦ-
το [b]τὸ μύρον[l] [27]πρα-
θῆναι πολλοῦ, καὶ [6]δο-
θῆναι † πτωχοῖς.
10 [29]Γνȣ̀ς δὲ ὁ 'Ιησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· [30]Τί [31]κό-
πους παρέχετε τῇ γυ-
ναικί; ἔργον γὰρ καλὸν
[35]εἰργάσατο εἰς ἐμέ.
11 Πάντοτε γὰρ τοὺς
πτωχȣ̀ς ἔχετε μεθ' ἑαυ-
τῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
ἔχετε.

A. D. 29.

1 καταράομαι
2 παραδίδωμι
* ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου τῷ·ί.
3 ἑτοιμάζω.
4 pro συνέδριον, Jno. 11. 47.
5 πεινάω.
6 δίδωμι.
7 διψάω.
8 ποτίζω.
9 συμβȣλεύω
10 s. ἐν, Mar. 14. 1.
11 εἰμί.
12 συνάγω.
13 λέγω.
14 ch. 27. 24.
15 περιβάλλω.
16 ἐπισκέπτομαι.
17 ἀποκρίνομαι.
18 προσέρχομαι.
19 πολυτελȣ̃ς Mar. 14. 3. πολυτίμȣ, Jno. 12. 3.
20 καταχέω.
21 διακονέω.
22 ποιέω.
23 εἷς.
24 ἀγανακτέω
25 Mar. 14. 4.
26 δύναμαι.
27 πιπράσκω
28 ἀπέρχομαι
† τοῖς πτωχοῖς·h.
29 γινώσκω.
30 s. διὰ, Mar. 14. 6.
31 2 Co. 11. 27.
32 γίνομαι.
33 τελέω.
34 εἴδω.
35 ἐργάζω.

Digitized by Google

12 Βαλοῦσα γὰρ αὕτη
τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ
σώματός μου, [1] πρὸς
τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποί-
ησεν.
13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅπου ἐὰν [4] κηρυχθῇ τὸ
εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν
ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαλη-
θήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν
αὕτη, εἰς [6] μνημόσυνον
αὐτῆς.
14 Τότε πορευθεὶς εἷς
τῶν δώδεκα, ὁ λεγό-
μενος Ἰούδας Ἰσκαριώ-
της, πρὸς τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς,
15 Εἶπε· Τί θέλετέ
μοι [13] δοῦναι, [14] κἀγὼ
ὑμῖν [15] παραδώσω αὐ-
τόν; Οἱ δὲ [16] ἔστησαν
αὐτῷ τριάκοντα †ἀργύ-
ρια.
16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζή-
τει [20] εὐκαιρίαν ἵνα αὐ-
τὸν [15] παραδῷ.
17 Τῇ δὲ πρώτῃ [12] τῶν
ἀζύμων [22] προςῆλθον
οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ,
λέγοντες c αὐτῷ· | Ποῦ
θέλεις [23] ἑτοιμάσωμέν
σοι φαγεῖν τὸ πά-
σχα;
18 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπ-
άγετε εἰς τὴν πόλιν
πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ
εἴπατε αὐτῷ· Ὁ δι-
δάσκαλος λέγει· Ὁ
καιρός μου ἐγγύς [29] ἐστι,
πρός σε ποιῶ τὸ πά-
σχα μετὰ τῶν μαθη-
τῶν μου.
19 Καὶ ἐποίησαν οἱ
μαθηταὶ ὡς [30] συνέ-
ταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
καὶ [23] ἡτοίμασαν τὸ
πάσχα.
20 Ὀψίας [2] δὲ γενομέ-
νης, [3] ἀνέκειτο μετὰ τῶν
δώδεκα.
21 Καὶ ἐσθιόντων αὐ-
τῶν, εἶπεν· Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
[15] παραδώσει με.
22 Καὶ λυπούμενοι σφό-
δρα, [8] ἤρξαντο * λέγειν
αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν·
Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύ-
ριε;
23 Ὁ δὲ [9] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν· [10] Ὁ [11] ἐμβά-
ψας μετ' ἐμοῦ ἐν
τῷ [12] τρυβλίῳ τὴν
χεῖρα, οὗτός με [15] παρα-
δώσει.
24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου [17] ὑπάγει, κα-
θὼς [18] γέγραπται περὶ
αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώ-
πῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου [15] παραδί-
δοται· καλὸν [29] ἦν αὐ-
τῷ, εἰ οὐκ [19] ἐγεννήθη ὁ
ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
25 [9] Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰού-
δας, ὁ [15] παραδιδοὺς αὐ-
τὸν, εἶπε· Μήτι ἐγώ
εἰμι, ῥαββί; Λέγει αὐ-
τῷ· [24] Σὺ εἶπας.
26 [25] Ἐσθιόντων δὲ
αὐτῶν, [26] λαβὼν ὁ Ἰη-
σοῦς d τὸν | ἄρτον, καὶ
‡ εὐλογήσας, [27] ἔκλα-
σε, [28] καὶ [13] ἐδίδου τοῖς
μαθηταῖς, καὶ εἶπε·
[26] Λάβετε, φάγετε· τοῦ-
τό [29] ἐστι τὸ σῶμά
μου.
27 Καὶ [26] λαβὼν e τὸ |
ποτήριον, καὶ εὐχαρι-

A. D. 29.

1 confer. Mar. 14. 8. Jno. 12. 7.
2 s. ὥρας.
3 ἀνακεῖμαι.
4 κηρύσσω.
6 Mar. 14. 9.
8 ἄρχομαι.
* λέγειν εἷς ἕκαστος· Μήτι-i.
9 ἀποκρίνομαι.
10 Jno. 13. 26. ὁ ἐμβαπτόμενος, Mar. 14. 20.
11 ἐμβάπτω.
12 Mar. 14. 20.
13 δίδωμι.
14 καὶ ἐγώ.
15 παραδίδωμι.
16 ἵστημι.
† στατῆρας-n.
17 Mar. 14. 21. πορεύεται. Lu. 22. 22.
18 γράφω.
19 γεννάω.
20 Lu. 22. 6. confer. Mar. 14. 11.
21 s. τῇ ἡμέρᾳ
22 προςέρχομαι.
23 ἑτοιμάζω.
24 ver. 64. σὺ λέγεις, ch. 27. 11.
25 μετὰ τὸ δειπνῆσαι, Lu. 22. 30.
26 λαμβάνω.
‡ εὐχαριστήσας-h.
27 s. τὸν Θεὸν
28 s. τὸν ἄρτον.
29 εἰμί.
30 συντάσσω

Digitized by Google

ϛήσας, [1]ἔδωκεν αὐτοῖς,
λέγων· [2]Πίετε ἐξ αὐτȣ̃
πάντες·
28 Τοῦτο ɛ γάρ ǀ [3]ἐστι
τὸ αἷμά μȣ, τὸ τῆς ɛκαι-
νῆς ǃ διαθήκης, τὸ περὶ
πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
29 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
οὐ μὴ [2]πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ
τούτου τοῦ γεννήματος
τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς
ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν
αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν
καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ πατρός μου.
30 Καὶ [8]ὑμνήσαντες,
[9]ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν.
31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ
'Ιησοῦς· Πάντες ὑμεῖς
[13]σκανδαλισθήσεσθε ἐν
ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ·
[14]γέγραπται [15]γάρ·
[16]Πατάξω τὸν ποιμέ-
να, καὶ [18]διασκορπι-
σθήσεται τὰ πρόβατα
τῆς ποίμνης.
32 Μετὰ δὲ τὸ [22]ἐγερ-
θῆναί με, [23]προάξω
ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.
33 [24]'Αποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Εἰ
b καὶǀ πάντες σκανδαλι-
σθήσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ‖
οὐδέποτε σκανδαλισθή-
σομαι.
34 [26]Ἔφη αὐτῷ ὁ 'Ιη-
σοῦς· 'Αμὴν λέγω σοι,
ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ,
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆ-
σαι, τρὶς [27]ἀπαρνήσῃ
με.
35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέ-
τρος· Κἂν [4]δέῃ με σὺν
σοὶ [5]ἀποθανεῖν, οὐ μή
σε [27]ἀπαρνήσομαι. 'Ο-
μοίως * καὶ πάντες οἱ
μαθηταὶ εἶπον.
36 Τότε ἔρχεται μετ'
αὐτῶν ὁ 'Ιησοῦς εἰς χω-
ρίον λεγόμενον †Γεθση-
μανῆ, καὶ λέγει τοῖς
μαθηταῖς· Καθίσατε
αὐτοῦ, ἕως οὗ [6]ἀπελ-
θὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ.
37 Καὶ [7]παραλαβὼν
τὸν Πέτρον καὶ τȣ̀ς δύο
υἱȣ̀ς Ζεβεδαίου, [10]ἤρξα-
το λυπεῖσθαι ϗ [11]ἀδη-
μονεῖν.
38 Τότε λέγει αὐτοῖς ‡
[12]Περίλυπός [3]ἐϛιν ἡ
ψυχή μου ἕως θανά-
του· [19]μείνατε ὧδε,
καὶ γρηγορεῖτε μετ'
ἐμοῦ.
39 Καὶ § [20]προελθὼν
μικρὸν, [21]ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον αὐτοῦ, προς
ευχόμενος, καὶ λέ-
γων· Πάτερ μου, εἰ
δυνατόν [3]ἐστι, [25]παρ-
ελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ πο-
τήριον τοῦτο· πλὴν
οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ'
ὡς σύ.
40 Καὶ ἔρχεται πρὸς
τοὺς μαθητὰς, καὶ εὑ-
ρίσκει αὐτοὺς καθεύ-
δοντας, καὶ λέγει ** τῷ
Πέτρῳ· ††Οὕτως οὐκ
‡‡ ἰσχύσατε μίαν ὥραν
γρηγορῆσαι μετ' ἐ-
μοῦ;
41 Γρηγορεῖτε, καὶ
προσεύχεσθε, ἵνα μὴ
[28]εἰςέλθητε εἰς πειρα-
σμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα

A. D. 29.

1 δίδωμι.
2 πίνω.
3 εἰμί.
4 δέω, s. δεῖ.
5 ἀποθνή-
σκω.
* δὲ·g.
† Γεθσημα-
νεὶ-h.
6 ἀπέρχομαι.
7 παραλαμ-
βάνω.
8 ὑμνέω,
Mar. 14. 26.
Ac. 16. 25.
9 ἐξέρχομαι.
10 ἄρχομαι.
11 Mar. 14.33.
Phi. 2. 26.
‡ ὁ 'Ιησȣ̃ς·g.
12 Mar. 6. 26.
Lu. 18. 23, 24.
13 ch. 5. 29, 30.
14 γράφω.
15 Zec. 13. 7.
16 πατάσσω.
18 c. 25. 24, 26.
Mar. 14. 27.
Lu. 1. 51.
19 μένω.
§ προςελ-
θὼν-i.
20 προέρχο-
μαι.
21 πίπτω.
22 ἐγείρω.
23 προάγω.
24 ἀποκρίνο-
μαι.
25 παρέρχο-
μαι.
‖ δε·g.
** αὐτοῖς·n.
†† Οὕτως;
οὐκ·n.
‡‡ ἴσχυσας-n
26 φήμι.
27 ἀπαρνέο-
μαι.
28 εἰςέρχο-
μαι.

Digitized by Google

[1] πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής.
42 Πάλιν ἐκ δευτέρου
[3]ἀπελθὼν [4]προσηύξατο,
λέγων· Πάτερ μου, εἰ
οὐ δύναται τοῦτο c τὸ
ποτήριον | [7]παρελθεῖν
c ἀπ' ἐμοῦ,| ἐὰν μὴ αὐτὸ
[8] πίω, [9] γενηθήτω τὸ
θέλημά σου.
43 Καὶ † [11] ἐλθὼν εὑρί-
σκει αὐτοὺς πάλιν κα-
θεύδοντας· [12]ἦσαν γὰρ
αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ
[13] βεβαρημένοι.
44 Καὶ [18] ἀφεὶς αὐ-
τοὺς, ‡[3]ἀπελθὼν πάλιν,
[4] προσηύξατο d ἐκ τρί-
του | τὸν αὐτὸν λόγον
εἰπών.
45 Τότε ἔρχεται πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ϗ
λέγει αὐτοῖς· Καθεύ-
δετε c τὸ | λοιπὸν, καὶ
||ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ, [21]ἤγ-
γικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου [22]παρα-
δίδοται εἰς χεῖρας ἁ-
μαρτωλῶν.
46 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν·
ἰδοὺ, [21]ἤγγικεν ὁ [22]πα-
ραδιδούς με.
47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λα-
λοῦντος, ἰδοὺ, Ἰούδας εἷς
τῶν δώδεκα [11] ἦλθε, ϗ
μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύ-
λων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέ-
ων καὶ πρεσβυτέρων
τοῦ λαοῦ.
48 Ὁ δὲ [22] παραδιδοὺς
αὐτὸν, [26]ἔδωκεν αὐτοῖς
σημεῖον, λέγων· Ὃν ἂν
φιλήσω, αὐτός [12] ἐστι·
κρατήσατε αὐτόν.
49 Καὶ εὐθέως [2] προσ-
ελθὼν τῷ Ἰησοῦ, εἶπε·
Χαῖρε, ῥαββί· ϗ [5]κατ-
εφίλησεν αὐτόν.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· [6] Ἑταῖρε, *ἐφ' ᾧ
πάρει; Τότε [2] προσελ-
θόντες [10] ἐπέβαλον τὰς
χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.
51 Καὶ ἰδοὺ, εἷς τῶν
μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας
τὴν χεῖρα, [14] ἀπέσπα-
σε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ·
καὶ [15] πατάξας τὸν δοῦ-
λον τοῦ ἀρχιερέως,
[16] ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ
ὠτίον.
52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· [17] Ἀπόστρε-
ψόν σου τὴν μάχαιραν
εἰς τὸν τόπον αὐτῆς·
πάντες γὰρ οἱ [19]λαβόν-
τες μάχαιραν, ἐν μα-
χαίρᾳ § [20] ἀπολοῦνται.
53 Ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύ-
ναμαι ** ἄρτι παρα-
καλέσαι τὸν πατέρα
μου, καὶ [23] παραστή-
σει μοι πλείους ἢ δώ-
δεκα λεγεῶνας ἀγγέ-
λων;
54 Πῶς οὖν πληρωθῶ-
σιν αἱ γραφαὶ, ὅτι οὕτω
δεῖ [9] γενέσθαι;
55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄ-
χλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν
[24]ἐξήλθετε μετὰ μαχαι-
ρῶν καὶ ξύλων [25] συλ-
λαβεῖν με· καθ' ἡμέραν
d πρὸς ὑμᾶς | [27] ἐκαθε-
ζόμην d διδάσκων | ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρα-
τήσατέ με.

A. D. 29.

1 Mar. 14. 38. Ro. 1. 15.
2 προσέρχομαι.
3 ἀπέρχομαι.
4 προσεύχομαι.
5 καταφιλέω. Mar. 14. 45.
6 ch. 20. 13.
* ἐφ' ὅ-l.
7 παρέρχομαι.
8 πίνω.
9 γίνομαι.
10 ἐπιβάλλω.
† ἐλθὼν πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς-h. s. ἐλθὼν, πάλιν εὑρίσκει αὐτοὺς.
11 ἔρχομαι.
12 εἰμί.
13 βαρέω, Mar. 14. 30.
14 ἀποσπάω.
15 πατάσσω.
16 ἀφαιρέω.
17 ἀποστρέφω
18 ἀφίημι.
‡ ἀπελθὼν, πάλιν προσηύξατο-n.
19 λαμβάνω.
§ ἀποθανοῦνται-n.
20 ἀπολλύω.
|| ἀναπαύεσθε; ἰδοὺ,-a.
21 ἐγγίζω.
** ἄρτι tran. post μοι-n.
22 παραδίδωμι.
23 παρίστημι.
24 ἐξέρχομαι
25 συλλαμβάνω.
26 δίδωμι.
27 καθέζομαι

Digitized by Google

56 Τȣ̃το δὲ ὅλον [1] γέ-
γονεν, ἵνα πληρωθῶσιν
αἱ γραφαὶ τῶν προφη-
τῶν· Τότε οἱ μαθηταὶ
πάντες,[3]ἀφέντες αὐτὸν,
[4] ἔφυγον.
57 Οἱ δὲ κρατήσαντες
τὸν Ἰησοῦν, [10] ἀπήγα-
γον πρὸς Καϊάφαν τὸν
ἀρχιερέα, ὅπου οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι [11] συνήχθη-
σαν.
58 Ὁ δὲ Πέτρος [12]ἠκο-
λȣ́θει αὐτῷ ἀπὸ μακρό-
θεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
ἀρχιερέως· καὶ, [13] εἰς-
ελθὼν ἔσω, [14] ἐκάθητο
μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,
[15] ἰδεῖν τὸ τέλος.
59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς c ϗ
οἱ πρεσβύτεροι | καὶ τὸ
συνέδριον ὅλον [19] ἐζή-
τουν ψευδομαρτυρίαν
κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως
αὐτὸν θανατώσωσι·
60 ‡ Καὶ οὐχ [20] εὗρον·
καὶ d πολλῶν ψευδο-
μαρτύρων [21]προσελθόν-
των,| οὐχ [20]εὗρον. °Ὕ-
στερον δὲ [21] προσελ-
θόντες δύο e ψευδομάρ-
τυρες,|
61 Εἶπον· Οὗτος [26]ἔφη·
Δύναμαι καταλῦσαι
τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ
διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκο-
δομῆσαι αὐτόν.
62 Καὶ [27] ἀναστὰς ὁ
ἀρχιερεὺς, εἶπεν αὐτῷ·
Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί
οὗτοί σου καταμαρτυ-
ροῦσιν;
63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώ-
πα. Καὶ [29]ἀποκριθεὶς ὁ
ἀρχιερεὺς, εἶπεν αὐτῷ·
* Ἐξορκίζω σε κατὰ τȣ̃
Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα
ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ [2] εἶ ὁ
Χριστὸς, ὁ υἱὸς τȣ̃ Θεȣ̃.
64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σȣ̃ς· [5] Σὺ εἶπας· πλὴν
† λέγω ὑμῖν, [6] ἀπ' ἄρτι
[7] ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου [14] καθήμενον
ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμε-
ως,[8] καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρα-
νοῦ.
65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς
[16] διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, λέγων· Ὅτι [17]ἐ-
βλασφήμησε· τί ἔτι
χρείαν ἔχομεν μαρτύ-
ρων; ἴδε, νῦν [18] ἠκού-
σατε τὴν βλασφημίαν
d αὐτοῦ·|
66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ
δὲ [20] ἀποκριθέντες, εἶ-
πον· [22]Ἔνοχος θανά-
του [2] ἐστί.
67 Τότε [23] ἐνέπτυσαν
εἰς τὸ πρόςωπον αὐτοῦ,
ϗ [24]ἐκολάφισαν αὐτόν·
οἱ δὲ [25] ἐῤῥάπισαν,
68 Λέγοντες· Προφή-
τευσον ἡμῖν, Χριστὲ,
τίς [2] ἐστιν ὁ παίσας
σε;
69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω
[14] ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ·
καὶ [21] προςῆλθεν αὐτῷ
μία παιδίσκη, λέγουσα·
Καὶ σὺ [2]ἦσθα μετὰ Ἰη-
σοῦ τοῦ Γαλιλαίου.
70 Ὁ δὲ [28] ἠρνήσατο
ἔμπροσθεν § πάντων,
λέγων· Οὐκ [15] οἶδα τί
λέγεις.
71 [30] Ἐξελθόντα δὲ αὐ-

A. D. 29.

1 γίνομαι.
* Ὁρκίζω-n.
2 εἰμί.
3 ἀφίημι.
4 φεύγω.
5 ver. 25.
ch. 27. 11.
Jno. 18. 27.
† λέγω ὑμῖν
ἀπαρτὶ ὄ-
ψεσθε-n.
6 ἀπὸ τȣ̃ νῦν,
Lu. 22. 69.
7 ὄπτομαι.
8 s. τȣ̃ Θεοῦ,
Lu. 22. 69.
confer.
2 Pe. 1. 3.
10 ἀπάγω.
11 συνάγω.
12 ἀκολȣθέω.
13 εἰςέρχο-
μαι.
14 κάθημαι.
15 εἴδω.
16 διαῤῥήσ-
σω.
17 βλασφη-
μέω.
18 ἀκούω.
19 ζητέω.
‡ Vide App.
20 εὑρίσκω.
21 προςέρχο-
μαι.
22 c. 5. 21, 22.
23 ἐμπτύω.
24 κολαφίζω,
Mar. 14. 65.
1 Co. 4. 11.
2 Co. 12. 7.
25 ῥαπίζω,
ch. 5. 39.
26 φημί.
27 ἀνίστημι.
28 ἀρνέομαι.
§ αὐτῶν-m.
29 ἀποκρίνο-
μαι.
30 ἐξέρχο-
μαι.

Digitized by Google

τῦν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶ-
δεν αὐτὸν ἄλλη,[1] καὶ
λέγει * τοῖς ἐκεῖ· Καὶ
οὗτος [9] ἦν μετὰ Ἰησοῦ
τοῦ Ναζωραίου.
72 Καὶ πάλιν [2] ἠρνή-
σατο, μεθ' ὅρκου· Ὅτι
οὐκ [3] οἶδα τὸν ἄνθρω-
πον.
73 Μετὰ μικρὸν [6] δὲ
[7] προσελθόντες οἱ [8] ἑ-
στῶτες, εἶπον τῷ Πέ-
τρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ
ἐξ αὐτῶν [9] εἶ· εκαὶ γὰρ
ἡ λαλιά σου §δῆλόν σε
ποιεῖ.ǀ
74 Τότε [13] ἤρξατο ‖κατ-
αναθεματίζειν,[14] καὶ
ὀμνύειν· Ὅτι ἐκ [3] οἶδα
τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐ-
θέως ἀλέκτωρ [15] ἐφώ-
νησε.
75 Καὶ [16] ἐμνήσθη ὁ
Πέτρος τῦ ῥήματος **
τῦ Ἰησῦ, εἰρηκότος αὐ-
τῷ· Ὅτι πρὶν ἀλέκτο-
ρα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρ-
νήσῃ με. Καὶ [17] ἐξελθὼν
ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

Κεφ. κζ'.

ΠΡΩΙΑΣ [21] δὲ [22] γενο-
μένης, συμβέλιον [23] ἔ-
λαβον πάντες οἱ ἀρχιε-
ρεῖς ϗ οἱ πρεσβύτεροι
τῦ λαῦ κατὰ τῦ Ἰησοῦ,
ὥςτε θανατῶσαι αὐτόν.
2 Καὶ δήσαντες αὐτὸν,
[26] ἀπήγαγον, καὶ [29] παρ-
έδωκαν αὐτὸν εΠοντίῳǀ
Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
3 Τότε [3] ἰδὼν Ἰούδας ὁ
[29] παραδιδῦς αὐτὸν, ὅτι
[30] κατεκρίθη, μεταμελη-
θεὶς, *† ἀπέστρεψε [32] τὰ
τριάκοντα ἀργύρια
τοῖς ἀρχιερεῦσι ϗ τοῖς
πρεσβυτέροις,
4 Λέγων· [4] Ἥμαρτον,
[29] παραδὺς αἷμα † ἀθῶ-
ον. Οἱ δὲ εἶπον· Τί
πρὸς ἡμᾶς; σὺ ‡[5] ὄψει.
5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀρ-
γύρια ἐν τῷ ναῷ, [10] ἀνε-
χώρησε· ϗ [11] ἀπελθὼν,
[12] ἀπήγξατο.
6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς,
[23] λαβόντες τὰ ἀργύ-
ρια, εἶπον· Οὐκ ἔξεστι
βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν
κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ
αἵματός ἐστι.[9]
7 Συμβούλιον δὲ [23] λα-
βόντες, [18] ἠγόρασαν ἐξ
αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ
κεραμέως εἰς ταφὴν
τοῖς ξένοις.
8 εΔιὸ [19] ἐκλήθη ὁ ἀ-
γρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς
αἵματος, ἕως τῆς σήμε-
ρον.ǀ
9 Τότε ἐπληρώθη τὸ
[20] ῥηθὲν διὰ εἹερεμί-
ου†† τοῦ προφήτου, λέ-
γοντος· Καὶ [23] ἔλαβον
τὰ τριάκοντα ἀργύρια,
τὴν τιμὴν τοῦ [24] τετι-
μημένου, ὃν ‡‡ [24] ἐτιμή-
σαντοǀ ἀπὸ υἱῶν Ἰσ-
ραήλ·
10 Καὶ §§ [25] ἔδωκαν
αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέως, καθὰ
[27] συνεταξέ [28] μοι κύ-
ριος.
11 Ὁ δὲ Ἰησῦς ‖‖ [8] ἔςη
ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμό-
νος· καὶ [31] ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέ-
γων· Σὺ [9] εἶ ὁ βασι-

A. D. 29.

* αὐτοῖς· Ἐκεῖ καὶ-i.
1 s. παιδίσκη
2 ἀρνέομαι.
3 εἴδω.
4 ἁμαρτάνω.
† δίκαιον-i.
‡ ὄψη-n.
5 ὄπτομαι.
6 s. χρόνον.
7 προσέρχομαι.
8 ἵστημι.
9 εἰμί.
§ ὁμοιάζει-n.
10 ἀναχωρέω
11 ἀπέρχομαι
12 ἀπάγχω.
13 ἄρχομαι.
14 s. ἑαυτόν.
‖ καταθεματίζειν-a.
15 φωνέω.
16 μιμνήσκω
** ῥήματος Ἰησοῦ-h.
17 ἐξέρχομαι
18 ἀγοράζω.
19 καλέω.
20 ῥέω.
†† alii Ζαχαρίου-n.
21 s. ὥρας.
22 γίνομαι.
23 λαμβάνω.
‡‡ ἐτιμήσαντο, ἀπὸ-n.
24 τιμάω.
§§ ἔδωκα.
25 δίδωμι.
26 ἀπάγω.
27 pro καθ' ἅ, s. ῥήματα.
28 συντάσσω
‖‖ ἐστάθη-n.
29 παραδίδωμι.
30 κατακρίνω
31 ἐπερωτάω.
32 ἀποςρέφω
*† ἔςρεψε-n.

Digitized by Google

λεὺς τῶν Ἰουδαίων;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς [3]ἔφη αὐ-
τῷ· Σὺ λέγεις.
12 Καὶ ἐν τῷ κατηγο-
ρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
ἀρχιερέων ϗ τῶν πρε-
σβυτέρων, οὐδὲν [4]ἀπ-
εκρίνατο.
13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
Πιλάτος· Οὐκ ἀκούεις
πόσα σου καταμαρτυ-
ροῦσι;
14 Καὶ οὐκ [4]ἀπεκρίθη
αὐτῷ [c]πρὸς οὐδὲ [|] ἓν
ῥῆμα· ὥστε θαυμάζειν
τὸν ἡγεμόνα λίαν.
15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν [7]εἰ-
ώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύ-
ειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμι-
ον, ὃν [8]ἤθελον.
16 [9]Εἶχον δὲ τότε δέ-
σμιον [10]ἐπίσημον λεγό-
μενον * Βαραββᾶν.
17 [13]Συνηγμένων οὖν
αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Πιλάτος· Τίνα θέ-
λετε ἀπολύσω ὑμῖν;
* Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν
τὸν λεγόμενον Χρι-
στόν;
18 [14]Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ
φθόνον [17]παρέδωκαν
αὐτόν.
19 [18]Καθημένου δὲ αὐ-
τοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος,
[19]ἀπέστειλε πρὸς αὐ-
τὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέ-
γουσα· Μηδέν [21]σοι ϗ
τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ·
πολλὰ γὰρ [23]ἔπαθον
σήμερον κατ' ὄναρ δι'
αὐτόν.
20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ πρεσβύτεροι [24]ἔπει-
σαν τοὺς ὄχλους, ἵνα
[1]αἰτήσωνται τὸν Βα-
ραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν
[2]ἀπολέσωσιν.
21 [4]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἡγεμὼν, εἶπεν αὐτοῖς·
Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο [5]ἀπολύσω ὑμῖν;
Οἱ δὲ εἶπον· Βαραβ-
βᾶν.
22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Τί οὖν [6]ποιή-
σω Ἰησοῦν, τὸν λεγό-
μενον Χριστόν; Λέγου-
σιν [c]αὐτῷ [|] πάντες·
Σταυρωθήτω.
23 Ὁ δὲ ἡγεμὼν [3]ἔφη·
Τί γὰρ κακὸν [6]ἐποίη-
σεν; Οἱ δὲ περισσῶς
ἔκραζον, λέγοντες·
Σταυρωθήτω.
24 [14]Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλά-
τος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ,
ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος
γίνεται, [11]λαβὼν ὕδωρ,
[12]ἀπενίψατο τὰς χεῖ-
ρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου,
λέγων· Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ
τοῦ αἵματος [d]τοῦ δι-
καίου [|] τούτου· [15]ὑμεῖς
[16]ὄψεσθε.
25 Καὶ [4]ἀποκριθεὶς πᾶς
ὁ λαὸς, εἶπε· Τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, ϗ ἐπὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν.
26 Τότε [5]ἀπέλυσεν αὐ-
τοῖς τὸν Βαραββᾶν·
τὸν δὲ Ἰησοῦν [20]φρα-
γελλώσας, [17]παρέδω-
κεν ἵνα σταυρωθῇ.
27 Τότε οἱ στρατιῶται
τοῦ ἡγεμόνος, [22]παρα-
λαβόντες τὸν Ἰησοῦν
εἰς τὸ [25]πραιτώριον,
[13]συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν
ὅλην τὴν [26]σπεῖραν.

A. D. 29.

1 αἰτέω.
2 ἀπολλύω.
3 φήμι.
4 ἀποκρίνομαι.
5 ἀπολύω.
6 ποιέω.
7 ἔθω.
8 θέλω.
9 ἔχω.
10 Ro. 16. 7.
* Ἰησοῦν Βαραββᾶν-n.
11 λαμβάνω.
12 ἀπονίπτω, 1 Ki. 22. 38. Pr. 30. 12, 20. in lxx.
13 συνάγω.
14 εἴδω.
15 ver. 4.
16 ὄπτομαι.
17 παραδίδωμι.
18 κάθημαι.
19 ἀποστέλλω
20 Mar. 15. 15. confer. Jno. 2. 15.
21 s. ἔστω.
22 παραλαμβάνω.
23 πάσχω, ch. 16. 21. 17. 12. Mar. 5. 26. 8. 31. Lu. 13. 2. Ac. 9. 16.
24 πείθω.
25 Mar. 15. 16. Jno. 18. 28, 31. 19. 9. Ac. 23. 35. Phi. 1. 13.
26 Mar. 15. 16. Jno. 18. 3, 32. Ac. 10. 1. 21. 31. 27. 1.

Digitized by Google

28 Καὶ *ἐκδύσαντες αὐ-
τὸν, [1] περιέθηκαν αὐτῷ
[2] χλαμύδα [4] κοκκίνην.
29 Καὶ [7] πλέξαντες ςέ-
φανον ἐξ [8] ἀκανθῶν,
[9] ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν αὐτȣ͂, ϗ κάλαμον
† ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ.
Καὶ [11] γονυπετήσαντες
ἔμπροσθεν αὐτȣ͂, [12] ἐνέ-
παιζον αὐτῷ, λέγοντες·
Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων.
30 Καὶ [14] ἐμπτύσαντες
εἰς αὐτὸν, [15] ἔλαβον
τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυ-
πτον εἰς τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.
31 Καὶ ὅτε [12] ἐνέπαι-
ξαν αὐτῷ, [16] ἐξέδυσαν
αὐτὸν τὴν [8] χλαμύδα, ϗ
[18] ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ
ἱμάτια αὐτȣ͂· καὶ [19] ἀπ-
ήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ
σταυρῶσαι.
32 Ἐξερχόμενοι δὲ,
[22] εὗρον ἄνθρωπον Κυ-
ρηναῖον, ὀνόματι Σίμω-
να· τοῦτον [23] ἠγγάρευ-
σαν ἵνα [24] ἄρῃ τὸν ςαυ-
ρὸν αὐτοῦ.
33 Καὶ [25] ἐλθόντες εἰς
τόπον λεγόμενον Γολ-
γοθᾶ, ‡ ὅς [26] ἐστι [d] λε-
γόμενος | § κρανίου τό-
πος,
34 [27] Ἔδωκαν αὐτῷ
[30] πιεῖν ‡‡ ὄξος μετὰ
χολῆς [28] μεμιγμένον·
ϗ γευσάμενος, ȣ̓κ [29] ἤ-
θελε [30] πιεῖν.
35 Σταυρώσαντες δὲ
αὐτὸν, [31] διεμερίσαντο
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλ-
λοντες κλῆρον· [b] ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
[2] τȣ͂ προφήτου· [31] Διε-
μερίσαντο τὰ ἱμάτιά
μου ἑαυτοῖς, ϗ ἐπὶ τὸν
[5] ἱματισμόν μου [6] ἔβα-
λον κλῆρον. |
36 Καὶ καθήμενοι [10] ἐ-
τήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.
37 Καὶ [9] ἐπέθηκαν ἐπά-
νω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
τὴν αἰτίαν αὐτοῦ [13] γε-
γραμμένην· ΟΥΤΟΣ
[26] ΕΣΤΙΝ [c] ΙΗΣΟΥΣ |
Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ
ΙΟΥΔΑΙΩΝ.
38 Τότε σταυροῦνται
σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί·
εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ
εὐωνύμων.
39 Οἱ δὲ παραπορευό-
μενοι [17] ἐβλασφήμουν
αὐτὸν, κινοῦντες τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν,
40 Καὶ λέγοντες· Ὁ
καταλύων τὸν ναὸν,
καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις
οἰκοδομῶν, [20] σῶσον
σεαυτόν· εἰ υἱὸς
[26] εἶ τοῦ Θεοῦ, [21] κα-
τάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυ-
ροῦ.
41 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντες
μετὰ τῶν γραμματέων
καὶ πρεσβυτέρων, ‖ ἔλε-
γον·
42 Ἄλλους [20] ἔσωσεν,
ἑαυτὸν οὐ δύναται
** σῶσαι. [d] Εἰ | βασι-
λεὺς Ἰσραήλ ἐστι, [21] κα-
ταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ, καὶ πιστεύσο-
μεν †† αὐτῷ.
43 [32] Πέποιθεν [33] ἐπὶ
τὸν Θεόν· [34] ῥυσάσθω

A. D. 29.

* Vide App.
1 περιτίθημι.
2 Ps. 22. 18.
3 confer. Mar. 15. 17. Jno. 19. 2.
4 He. 9. 19.
5 Lu. 7. 25.
6 βάλλω.
7 πλέκω.
8 Mar. 15. 17.
9 ἐπιτίθημι.
10 τηρέω.
† ἐν τῇ δεξιᾷ-h.
11 γονυπετέω Mar. 1. 40.
12 ἐμπαίζω.
13 γράφω.
14 ἐμπτύω.
15 λαμβάνω.
16 ἐκδύω.
17 ch. 9. 3.
18 ἐνδύω.
19 ἀπάγω.
20 σώζω.
21 καταβαίνω
22 εὑρίσκω.
23 ἀγγαρεύω, ch. 5. 41.
24 αἴρω.
25 ἔρχομαι.
‡ ὅ ἐστι-a.
26 εἰμί.
§ alii λεγόμενον, s. μεθερμηνευόμενον.
‖ καὶ Φαρισαίων-f.
27 δίδωμι.
** σῶσαι;-n.
†† ἐπ' αὐτῷ-i
‡‡ οἶνον-h.
28 μίγνυμι.
29 θέλω.
30 πίνω.
31 διαμερίζω
32 πείθω.
33 Ps. 22. 8.
34 ῥύω.

Digitized by Google

ενῦν ! αὐτὸν, εἰ θέλει
αὐτόν· εἶπε γάρ· *Ὅτι
Θεοῦ εἰμι υἱός.
44 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ
λῃσταὶ, οἱ συσταυρω-
θέντες αὐτῷ, [4] ὠνείδι-
ζον * αὐτῷ.
45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας
σκότος [8] ἐγένετο ἐπὶ πᾶ-
σαν τὴν γῆν, [9] ἕως ὥρας
ἐννάτης.
46 Περὶ δὲ τὴν ἐννάτην
ὥραν [11] ἀνεβόησεν ὁ Ἰη-
σοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γων· [12] Ἠλὶ! Ἠλὶ!
‡ λαμὰ σαβαχθανί;
τοῦτ' [13] ἔστι, Θεέ μου!
Θεέ μου! ἱνατί με [16] ἐγ-
κατέλιπες;
47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ
[17] ἑστώτων ἀκούσαντες,
ἔλεγον· Ὅτι Ἠλίαν
φωνεῖ οὗτος.
48 Καὶ εὐθέως [21] δρα-
μὼν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ
[22] λαβὼν σπόγγον, πλή-
σας τε ὄξους, καὶ [23] πε-
ριθεὶς καλάμῳ, ἐπότι-
ζεν αὐτόν.
49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον·
[24] Ἄφες, [25] ἴδωμεν [28] εἰ
ἔρχεται Ἠλίας σώσων
αὐτόν.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν
[29] κράξας φωνῇ μεγά-
λῃ, [30] ἀφῆκε [24] τὸ πνεῦ-
μα.
51 Καὶ ἰδοὺ, τὸ [33] κατα-
πέτασμα τοῦ ναοῦ [34] ἐ-
σχίσθη εἰς δύο [35] ἀπὸ
ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ
ἡ γῆ [36] ἐσείσθη, καὶ
αἱ πέτραι [33] ἐσχίσθη-
σαν·

A. D. 29.

1 ἀνοίγω.
2 κοιμάω.
3 ἐγείρω.
4 ὀνειδίζω.
* αὐτόν·α.
5 ἐξέρχομαι.
† μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰςῆλθον·α.
6 εἰςέρχομαι.
8 γίνομαι.
9 s. Ἰουδαίας.
10 ἐμφανίζω.
11 ἀναβοάω.
12 Ps. 22. 1.
‡ λιμὰ s. λεμά·n.
13 εἰμί.
14 φοβέω.
15 ch. 14. 33.
16 ἐγκαταλείπω.
17 ἵστημι.
19 ὅστις.
20 ἀκολουθέω.
21 τρέχω.
22 λαμβάνω.
23 περιτίθημι
§ Ἰωσῆφ, s. Ἰώστος·n.
24 ἀφίημι.
25 s. ἵνα.
26 εἴδω.
27 s. ὥρας.
28 ἔρχομαι.
29 κράζω.
30 confer. Mar. 15. 37. Lu. 23. 46.
31 pro κατὰ τὸ ὄνομα.
32 ch. 13. 52.
33 Mar. 15.38.
34 σχίζω.
35 s. μέρη.
36 σείω.
37 προσέρχομαι.
38 αἰτέω.
39 ἀποδίδωμι

52 Καὶ τὰ μνημεῖα
[1] ἀνεῴχθησαν, καὶ πολ-
λὰ σώματα τῶν [2] κε-
κοιμημένων ἁγίων [3] ἠ-
γέρθη·
53 Καὶ [5] ἐξελθόντες ἐκ
τῶν † μνημείων μετὰ
τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, [6] εἰς-
ῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν
πόλιν, καὶ [10] ἐνεφανί-
σθησαν πολλοῖς.
54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦν-
τες τὸν Ἰησοῦν, [26] ἰδόν-
τες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ
[8] γενόμενα, [14] ἐφοβήθη-
σαν σφόδρα, λέγοντες·
Ἀληθῶς [15] Θεοῦ υἱὸς
[13] ἦν οὗτος.
55 [13] Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυ-
ναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μα-
κρόθεν θεωροῦσαι, [19] αἵ-
τινες [20] ἠκολούθησαν
τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γα-
λιλαίας, διακονοῦσαι
αὐτῷ·
56 Ἐν αἷς [13] ἦν Μαρία
ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μα-
ρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ
§ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ
μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβε-
δαίου.
57 Ὀψίας [27] δὲ [8] γενο-
μένης, [28] ἦλθεν ἄνθρω-
πος πλούσιος ἀπὸ Ἀρι-
μαθαίας, τοὔνομα[31] Ἰω-
σὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς [32] ἐμα-
θήτευσε τῷ Ἰησοῦ.
58 Οὗτος [37] προσελθὼν
τῷ Πιλάτῳ, [38] ᾐτήσατο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέ-
λευσεν [39] ἀποδοθῆναι
τὸ σῶμα.

Digitized by Google

59 Καὶ [1] λαβὼν τὸ σῶ-
μα ὁ Ἰωσὴφ, [2] ἐνετύλι-
ξεν αὐτὸ σινδόνι καθα-
ρᾷ·
60 Καὶ [3] ἔθηκεν αὐτὸ
ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνη-
μείῳ, ὃ † ἐλατόμησεν [4]
ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ, προς-
κυλίσας λίθον μέγαν τῇ
θύρᾳ τοῦ μνημείου, [7] ἀπ-
ῆλθεν.
61 [8] Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία
ἡ Μαγδαληνὴ, ‡ καὶ ἡ
ἄλλη Μαρία, καθήμεναι
ἀπέναντι τοῦ τάφου.
62 Τῇ δὲ [15] ἐπαύριον,
ἥτις [8] ἐστὶ [16] μετὰ τὴν
παρασκευὴν, [17] συνή-
χθησαν οἱ ἀρχιερεῖς ϗ
οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πι-
λάτον,
63 Λέγοντες· Κύριε,
[19] ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖ-
νος ὁ [20] πλάνος εἶπεν
ἔτι [21] ζῶν· Μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἐγείρομαι.
64 Κέλευσον οὖν [22] ἀ-
σφαλισθῆναι τὸν τά-
φον ἕως τῆς τρίτης ἡμέ-
ρας, μήποτε [23] ἐλθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ b νυ-
κτὸς,| [25] κλέψωσιν αὐ-
τὸν, ϗ εἴπωσι τῷ λαῷ·
[26] Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νε-
κρῶν· καὶ [8] ἔσται ἡ
ἐσχάτη [27] πλάνη [28] χεί-
ρων τῆς πρώτης.
65 [18] Ἔφη b δὲ | αὐτοῖς
ὁ Πιλάτος· Ἔχετε
[32] κουστωδίαν· ὑπάγε-
τε, [22] ἀσφαλίσασθε ὡς
[33] οἴδατε.
66 Οἱ δὲ πορευθέντες,
[22] ἠσφαλίσαντο τὸν τά-
φον, σφραγίσαντες τὸν
λίθον, μετὰ τῆς * κου-
στωδίας.

Κεφ. κη΄.

[5] ΟΨΕ δὲ σαββάτων,
τῇ [6] ἐπιφωσκούσῃ εἰς
μίαν [9] σαββάτων, [23] ἦλ-
θε Μαρία ἡ Μαγδαλη-
νὴ, ϗ ἡ ἄλλη Μαρία,
θεωρῆσαι τὸν τάφον.
2 Καὶ ἰδοὺ, [10] σεισμὸς
[11] ἐγένετο μέγας· ἄγγε-
λος γὰρ Κυρίου, [12] κα-
ταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, [13] προς-
ελθὼν [14] ἀπεκύλισε τὸν
λίθον d ἀπὸ τῆς θύρας,|
καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐ-
τοῦ.
3 [8] Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ
ὡς ἀστραπὴ, καὶ τὸ ἔν-
δυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ
χιών.
4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου
αὐτοῦ [18] ἐσείσθησαν οἱ
τηροῦντες, καὶ [11] ἐγέ-
νοντο ὡσεὶ νεκροί.
5 [24] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἄγγελος, εἶπε ταῖς γυ-
ναιξί· Μὴ φοβεῖσθε
ὑμεῖς· [33] οἶδα γὰρ ὅτι
Ἰησοῦν τὸν [29] ἐσταυρω-
μένον ζητεῖτε.
6 Οὐκ [8] ἔστιν ὧδε· [26] ἠ-
γέρθη γὰρ, καθὼς εἶπε.
Δεῦτε, [33] ἴδετε τὸν τό-
πον ὅπου [30] ἔκειτο e ὁ
Κύριος.|
7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖ-
σαι, εἴπατε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, ὅτι [26] ἠγέρ-
θη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· ϗ
ἰδοὺ, προάγει ὑμᾶς εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ
αὐτὸν [34] ὄψεσθε. Ἰδοὺ,
εἶπον ὑμῖν.

A. D. 29.

1 λαμβάνω.
2 ἐντυλίττω, Lu. 23. 53. ἐνείλησε, Mar. 15. 46.
* κυστωδίας, ὀψὲ σαββάτων. Τῇ-n.
3 τίθημι.
4 λατομέω, Mar. 15. 46.
5 confer. Mar. 16. 1. Lu. 24. 1. Jno. 20. 1.
6 Lu. 23. 34.
† ἦν λελατομημένον-n.
7 ἀπέρχομαι.
8 εἰμί.
‡ ϗ ἄλλη-n.
9 s. ἡμέραν.
10 ch. 8. 24.
11 γίνομαι.
12 καταβαίνω.
13 προσέρχομαι.
14 ἀποκυλίω.
15 s. ἡμέρα.
16 s. ἡμέρα.
17 συνάγω.
18 σείω.
19 μιμνήσκω
20 2 Co. 6. 8.
21 ζάω.
22 ἀσφαλίζω, Ac. 16. 14.
23 ἔρχομαι.
24 ἀποκρίνομαι.
25 κλέπτω.
26 ἐγείρω.
27 Ro. 1. 27.
28 κακός.
29 σταυρόω.
30 κεῖμαι.
31 φημι.
32 ch. 28. 11.
33 εἴδω.
34 ὄπτομαι.

Digitized by Google

8 Καὶ [1] ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, [3] ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

9 c Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, l καὶ ἰδοὺ, ὁ Ἰησοῦς [7] ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων· [8] Χαίρετε. Αἱ δὲ [12] προσελθοῦσαι, [13] ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ [14] προσεκύνησαν αὐτῷ.

10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἵνα [18] ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με [19] ὄψονται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς τῆς κουστωδίας, [21] ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, [22] ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ [23] γενόμενα.

12 Καὶ [25] συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε [26] λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ [27] ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις,

13 Λέγοντες· Εἴπατε, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, νυκτὸς [21] ἐλθόντες, [29] ἔκλεψαν αὐτὸν, ἡμῶν [30] κοιμωμένων.

14 Καὶ ἐὰν [2] ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς [4] πείσομεν αὐτὸν, [5] καὶ ὑμᾶς [6] ἀμερίμνους ποιήσομεν.

15 Οἱ δὲ, [26] λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς [9] ἐδιδάχθησαν. Καὶ [10] διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς [11] σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ [15] ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

17 Καὶ [16] ἰδόντες αὐτὸν, [14] προσεκύνησαν αὐτῷ· * οἱ δὲ [17] ἐδίστασαν.

18 Καὶ [12] προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, [20] ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων· [27] Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

19 Πορευθέντες b οὖν l [24] μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος·

20 Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα [28] ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς [31] συντελείας τοῦ αἰῶνος. b Ἀμήν. l

A. D. 29.

1 ἐξέρχομαι.
2 ἀκούω.
3 τρέχω.
4 πείθω.
5 s. μὴ ἀγανακτεῖν.
6 1 Co. 7. 32.
7 ἀπαντάω.
8 Lu. 1. 28. Jno. 19. 3. Ac. 15. 23. 2 Co. 13. 11. Phi. 3. 1. Ja. 1. 1.
9 διδάσκω.
10 διαφημίζω Mar. 1. 45.
11 s. ἡμέρας.
12 προσέρχομαι.
13 κρατέω.
14 προσκυνέω
15 τάσσω.
16 εἴδω.
* οἱ δὲ ἐδίστασαν. conj.
17 διστάζω, ch. 14. 31.
18 ἀπέρχομαι
19 ἵπτομαι.
20 λαλέω.
21 ἔρχομαι.
22 ἀπαγγέλλω.
23 γίνομαι.
24 ch. 13. 52. Ac. 14. 21.
25 συνάγω.
26 λαμβάνω.
27 δίδωμι.
28 ἐντέλλω.
29 κλέπτω.
30 κοιμάω.
31 ch. 13. 39, 40, 49. 24. 3. He. 9. 26.

Digitized by Google

ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΡΚΟΝ 'ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'.

ΑΡΧΗ τοῦ εὐαγγελίȣ
'Ιησοῦ Χριςοῦ, c υἱȣ̃ τȣ̃
* Θεοῦ. |
2 'Ως [1] γέγραπται † ἐν
τοῖς πρυφήταις· [4] 'Ιδȣ̀,
ἐγὼ αποςέλλω τὸν ἄγ-
γελόν μου πρὸ προσώ-
πυυ σου, ὃς κατασκευά-
σει τὴν ὁδόν σου b ἔμ-
προσθέν σου. |
3 [6] Φωνὴ ‡ βοῶντος ἐν
τῇ ἐρήμῳ· [7] 'Ετοιμάσα-
τε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐ-
θείας ποιεῖτε τὰς τρί-
βους αὐτοῦ.
4 [10] 'Εγένετο 'Ιωάννης
βαπτίζων ἐν τῇ ἐρή-
μῳ, [11] ϗ κηρύσσων βά-
πτισμα μετανοίας εἰς
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
5 Καὶ ** ἐξεπορεύε-
το [12] πρὸς αὐτὸν πᾶσα
ἡ 'Ιουδαία χώρα, καὶ
οἱ †† 'Ιεροσολυμῖται·
καὶ ἐβαπτίζοντο πάν-
τες ἐν τῷ 'Ιορδά-
νῃ ποταμῷ ὑπ' αὐ-
τοῦ, [13] ἐξομολογούμε-
νοι τὰς ἁμαρτίας αὐ-
τῶν.
6 [15] ῏Ην δὲ 'Ιωάννης
[16] ἐνδεδυμένος |||| τρί-
χας [17] καμήλου, καὶ ζώ-
νην δερματίνην περὶ
τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· καὶ
ἐσθίων ἀκρίδας ϗ μέλι
ἄγριον.

7 Καὶ ἐκήρυσσε, λέ-
γων· [1] ῎Ερχεται ὁ ἰσχυ-
ρότερός μου ὀπίσω μȣ,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, [2] κύ-
ψας [3] λῦσαι τὸν [4] ἱμάν-
τα τῶν ὑποδημάτων
αὐτοῦ.
8 'Εγὼ μὲν ἐβάπτισα
ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ
βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ.
9 Καὶ [10] ἐγένετο ἐν ἐ-
κείναις ταῖς ἡμέραις,
[8] ἦλθεν 'Ιησȣ̃ς ἀπὸ Να-
ζαρὲτ [9] τῆς Γαλιλαίας,
καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ 'Ιω-
άννȣ εἰς τὸν 'Ιορδάνην.
10 Καὶ εὐθέως ἀναβαί-
νων § ἀπὸ τοῦ ὕδατος,
εἶδε σχιζομένους τοὺς
οὐρανοὺς, καὶ τὸ πνεῦ-
μα, || ὡσεὶ περιστερὰν,
καταβαῖνον ἐπ' αὐ-
τόν.
11 Καὶ φωνὴ [10] ἐγένετο
ἐκ τῶν ȣ̓ρανῶν· Σὺ [15] εἶ
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς,
ἐν §§ ᾧ εὐδόκησα.
12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦ-
μα αὐτὸν [14] ἐκβάλλει
εἰς τὴν ἔρημον.
13 Καὶ [15] ἦν b ἐκεῖ | e ἐν
τῇ ἐρήμῳ | ἡμέρας τεσ-
σαράκοντα, πειραζόμε-
νος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ·
καὶ [15] ἦν μετὰ τῶν θη-
ρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι
[18] διηκόνουν αὐτῷ.

A. D. 26.

* Θεȣ̃ ὡς γέ-
γραπται-n.
1 γράφω.
† ἐν 'Ησαΐᾳ
τῷ προφή-
τῃ·-i.
2 κύπτω.
3 λύω.
4 Mal. 3. 1.
5 Lu. 3. 16.
Jno. 1. 27.
Ac 22. 25.
6 Is. 40. 3-5.
‡ βοῶντος·
'Εν τῇ ἐρή-
μῳ ἑτοιμά-
σατε-n.
7 s. ἀκȣ́εται.
8 ἔρχομαι.
9 s. πόλεως.
10 γίνομαι.
§ ἐκ-h.
11 s. 'Ιȣδαίας
|| ὡς-a.
** ἐξεπορεύ-
οντο-h.
12 ἐκπορεύο-
μαι.
†† 'Ιεροσολυ-
μῖται πάν-
τες· καὶ ἐ-
βαπτίζον-
το ἐν-a.
§§ ἐν σοὶ-i.
13 Mat. 3. 6.
Ac. 19. 18.
Ja. 5. 16.
14 Mat. 9. 38.
15 εἰμί.
16 ἐνδύω.
|||| δέῤῥην-n.
17 θρίξ.
18 διακονέω.

Digitized by Google

14 Μετά δὲ τὸ [1] παρα-
δοθῆναι τὸν Ἰωάννην,
[2] ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς την
Γαλιλαίαν, κηρύσσων
τὸ εὐαγγέλιον ετῆς βα-
σιλείας | τοῦ Θεοῦ,
15 c Καὶ | λέγων· Ὅτι
[5] πεπλήρωται ὁ καιρὸς,
ϗ [6] ἤγγικεν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε,
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐ-
αγγελίῳ.
16 * Περιπατῶν δὲ πα-
ρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας, εἶδε Σί-
μωνα ϗ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν † αὐτοῦ, ‡ βάλ-
λοντας ἀμφίβληστρον
ἐν τῇ θαλάσσῃ· ([14] ἦ-
σαν γὰρ ἁλιεῖς·).
17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω
μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς
[15] γενέσθαι ἁλιεῖς ἀν-
θρώπων.
18 Καὶ εὐθέως [18] ἀφ-
έντες τὰ δίκτυα c αὐ-
τῶν, | [19] ἠκολούθησαν
αὐτῷ.
19 Καὶ [22] προβὰς c ἐ-
κεῖθεν | ὀλίγον, εἶδεν
Ἰάκωβον τὸν [23] τοῦ
Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάν-
νην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ
καταρτίζοντας τὰ δί-
κτυα.
20 Καὶ εὐθέως [24] ἐκά-
λεσεν αὐτούς· καὶ [18] ἀ-
φέντες τὸν πατέρα αὐ-
τῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ τῶν μισθω-
τῶν, [25] ἀπῆλθον ὀπίσω
αὐτοῦ.
21 Καὶ εἰσπορεύονται

A. D. 27.

1 παραδίδωμι
2 εἰσέρχομαι
3 ἔρχομαι.
4 διδάσκω.
5 πληρόω,
Lu. 21. 24.
Jno. 7. 8.
6 ἐγγίζω.
7 ἐκπλήσσω.
* Καὶ παρά-
γων-h.
8 ἔχων πνεῦ-
μα δαιμονίου
ἀκαθάρτου,
Lu. 4. 33.
9 ἀνακράζω.
† τοῦ Σίμω-
νος-h.
‡ ἀμφιβάλ-
λοντας-l.
10 ἐάω.
Lu. 4. 34.
11 ch. 5. 7.
Mat. 8. 29.
12 ἀπολλύω.
13 εἴδω.
14 εἰμί.
15 γίνομαι.
16 ἐπιτιμάω.
17 ἐξέρχομαι.
18 ἀφίημι.
19 ἀκολουθέω.
20 σπαράσσω
ch. 9. 20,26.
Lu. 9. 39.
21 κράζω.
22 προβαίνω.
23 s. υἱὸν.
§ ἀπ'-h.
|| λέγοντες·
Τίς ἡ διδα-
χὴ ἡ καινὴ;
κατ' ἐξουσί-
αν καὶ τοῖς
πνεύμασι-i.
24 καλέω.
25 ἀπέρχο-
μαι.
26 s. γῆν.
** ἐξελθὼν,
ἦλθεν-i.

εἰς Καπερναούμ· καὶ
εὐθέως τοῖς σάββασιν
c [2] εἰσελθὼν | εἰς τὴν
συναγωγὴν, [4] ἐδίδασκε.
22 Καὶ [7] ἐξεπλήσσοντο
ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·
[14] ἦν γὰρ διδάσκων αὐ-
τοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμμα-
τεῖς.
23 Καὶ [14] ἦν ἐν τῇ συν-
αγωγῇ αὐτῶν ἄνθρω-
πος [8] ἐν πνεύματι ἀκα-
θάρτῳ, ϗ [9] ἀνέκραξε,
24 Λέγων· d [10] Ἔα, |
[11] τί ἡμῖν ϗ σοὶ, Ἰησοῦ
Ναζαρηνέ; [3] ἦλθες [12] ἀ-
πολέσαι ἡμᾶς; [13] οἶδά
σε τίς [14] εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ
Θεοῦ.
25 Καὶ [16] ἐπετίμησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Φιμώθητι, ϗ [17] ἔξελθε
ἐξ αὐτοῦ.
26 Καὶ [20] σπαράξαν αὐ-
τὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκά-
θαρτον, καὶ [21] κράξαν
φωνῇ μεγάλῃ, [17] ἐξῆλ-
θεν § ἐξ αὐτοῦ.
27 Καὶ ἐθαμβήθησαν
πάντες, ὥστε συζητεῖν
πρὸς αὐτοὺς, || λέγον-
τας· Τί [14] ἐστι τοῦτο;
τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ
αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν
καὶ τοῖς πνεύμασι
τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπι-
τάσσει, καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ;
28 [17] Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ
αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην
τὴν περίχωρον [26] τῆς
Γαλιλαίας.
29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς
συναγωγῆς ** [17] ἐξελ-

Digitized by Google

θόντες, [1]ἦλθον εἰς τὴν
οἰκίαν Σίμωνος ϗ Ἀν-
δρέου, μετὰ Ἰακώβου ϗ
Ἰωάννου.
30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμω-
νος [2]κατέκειτο πυρέσ-
σουσα· καὶ εὐθέως λέ-
γουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς·
31 Καὶ [3]προσελθὼν [4]ἤ-
γειρεν αὐτὴν, κρατήσας
τῆς χειρὸς αὐτῆς· καὶ
[5]ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρε-
τὸς εὐθέως· καὶ [6]διη-
κόνει αὐτοῖς.
32 Ὀψίας [8]δὲ [9]γενομέ-
νης, ὅτε [10]ἔδυ ὁ ἥλιος,
[11]ἔφερον πρὸς αὐτὸν
πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας, καὶ τοὺς δαι-
μονιζομένους.
33 Καὶ ἡ πόλις ὅλη
[14]ἐπισυνηγμένη [15]ἦν
πρὸς τὴν θύραν.
34 Καὶ ἐθεράπευσε
πολλοὺς κακῶς ἔχον-
τας ποικίλαις νόσοις·
καὶ δαιμόνια πολλὰ
[16]ἐξέβαλε, καὶ οὐκ [5]ἤ-
φιε λαλεῖν τὰ δαιμό-
νια, ὅτι [19]ᾔδεισαν §αὐ-
τόν.
35 Καὶ πρωῒ ‖ἔννυχον
λίαν [20]ἀναστὰς [21]ἐξῆλ-
θε, καὶ [22]ἀπῆλθεν εἰς
ἔρημον τόπον, [26]κἀκεῖ
προσηύχετο.
36 Καὶ [27]κατεδίωξαν
αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ.
37 Καὶ [29]εὑρόντες αὐ-
τὸν, λέγουσιν αὐτῷ·
Ὅτι πάντες ζητοῦσί
σε.
38 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομέ-
νας κωμοπόλεις, ἵνα
[26]κἀκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦ-
το γὰρ *[21]ἐξελήλυθα.
39 Καὶ [15]ἦν κηρύσσων
†ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γα-
λιλαίαν, καὶ τὰ δαιμό-
νια ἐκβάλλων.
40 Καὶ [1]ἔρχεται πρὸς
αὐτὸν λεπρὸς, παρακα-
λῶν αὐτὸν, καὶ [7]γονυ-
πετῶν αὐτὸν, καὶ λέ-
γων αὐτῷ· Ὅτι ἐὰν
θέλῃς, δύνασαί με [12]κα-
θαρίσαι.
41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς
‡σπλαγχνισθεὶς, ἐκτεί-
νας τὴν χεῖρα, [13]ἥψα-
το αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Θέλω, [12]καθαρί-
σθητι.
42 Καὶ d εἰπόντος αὐ-
τοῦ, l εὐθέως [22]ἀπῆλθεν
ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ
[12]ἐκαθαρίσθη.
43 Καὶ [17]ἐμβριμησά-
μενος αὐτῷ, εὐθέως
[16]ἐξέβαλεν αὐτόν.
44 Καὶ λέγει αὐτῷ·
Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴ-
πῃς· ἀλλ' ὕπαγε, σεαυ-
τὸν [23]δεῖξον **τῷ ἱε-
ρεῖ, καὶ [24]προσένεγκε
περὶ τοῦ καθαρισμοῦ
σου ἃ [25]προσέταξε Μω-
σῆς, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς.
45 Ὁ δὲ [21]ἐξελθὼν
[28]ἤρξατο κηρύσσειν
πολλὰ, καὶ διαφημίζειν
τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι
αὐτὸν δύνασθαι φανε-
ρῶς εἰς πόλιν [30]εἰς-
ελθεῖν· ἀλλ' ἔξω
ἐν ἐρήμοις τόποις

A. D. 27.

1 ἔρχομαι.
* ἐλήλυθα, s. ἐξῆλθον-i.
2 κατάκειμαι
† εἰς τὰς συναγωγάς-a.
3 προσέρχομαι.
4 ἐγείρω, ch. 9. 27.
5 ἀφίημι.
6 διακονέω.
7 γονυπετέω
8 s. ὥρας.
9 γίνομαι.
10 δύνω.
11 φέρω.
12 καθαρίζω.
‡ ὀργισθείς-n
13 ἅπτομαι.
14 ἐπισυνάγω.
15 εἰμί.
16 ἐκβάλλω.
17 Mat. 9. 30.
18 ver. 34. ch. 1. 12. Mat. 9. 38.
19 εἴδω.
§ αὐτὸν Χριστὸν εἶναι-n.
‖ ἔννυχα-i.
20 ἀνίστημι.
21 ἐξέρχομαι
22 ἀπέρχομαι.
23 δεικνύω.
** τῷ ἀρχιερεῖ, s. τοῖς ἱερεῦσι-n.
24 προσφέρω.
25 προστάττω
26 καὶ ἐκεῖ.
27 καταδιώκω, Ps. 23. 6. 38. 20. in lxx.
28 ἄρχομαι.
29 εὑρίσκω.
30 εἰσέρχομαι.

Digitized by Google

[1]ἦν, καὶ [2]ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν *πανταχόθεν.

Κεφ. β'.

ΚΑΙ πάλιν [4]εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ δι' [5]ἡμερῶν· καὶ [6]ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν [1]ἐστι.

2 Καὶ εὐθέως [7]†συνήχθησαν πολλοὶ, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ [8]πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.

3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.[9]

4 Καὶ μὴ δυνάμενοι §προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, [10]ἀπεστέγασαν τὴν [11]στέγην ὅπου [1]ἦν· καὶ [12]ἐξορύξαντες [13]χαλῶσι τὸν κράββατον, ** ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς [16]κατέκειτο.

5 [17]Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, [20]ἀφέωνταί †† σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

6 [1]Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ [21]διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν·

7 [23]Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται [20]ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός;

8 Καὶ εὐθέως [26]ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως §§διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

9 Τί [1]ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· [20]Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· ‡Ἔγειρε, καὶ [3]ἆρόν σου τὸν κράββατον, καὶ περιπάτει;

10 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [20]ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας· (λέγει τῷ παραλυτικῷ·)

11 Σοὶ λέγω, ‡ἔγειραι, καὶ [3]ἆρον τὸν [14]κράββατόν σου, καὶ [15]ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

12 Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ [3]ἄρας τὸν [14]κράββατον, [18]ἐξῆλθεν ‖ ἐναντίον πάντων· ὥστε [19]ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν, λέγοντας· Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν.

13 Καὶ [18]ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος [2]ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

14 Καὶ παράγων εἶδε ‡‡Λευῒν τὸν [22]τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ [24]ἀναστὰς [25]ἠκολούθησεν αὐτῷ.

15 Καὶ [27]ἐγένετο ἐν τῷ [16]κατακεῖσθαι αὐτὸν

A. D. 27.

1 εἰμί.
2 ἔρχομαι.
* πάντοθεν-h
3 αἴρω.
4 εἰςέρχομαι.
5 s. τίνων.
6 ἀκούω.
† σου-a.
7 συνάγω.
‡ Ἔγειρε, ἆρόν-a.
8 s. χωρία.
9 s. ἀνθρώπων.
§ προςενέγκαι-n.
10 ἀποστεγάζω.
11 Mat. 8. 8. Lu. 7. 6.
12 ἐξορύσσω, Ga. 4. 15.
13 χαλάω, Lu. 5. 4, 5.
14 ch. 6. 55.
15 ὑπάγω.
16 κατάκειμαι.
17 εἴδω.
18 ἐξέρχομαι
‖ ἔμπροσθεν-n.
** ὅπου ὁ-i.
19 ἐξίστημι, ch. 3. 21.
20 ἀφίημι.
†† σου αἱ ἁμαρτίαι-l.
21 ch. 8. 10. Mat. 16.7,8. Lu. 1. 29.
‡‡ Ἰάκωβον-n.
22 s. υἱὸν.
23 s. διὰ.
24 ἀνίστημι.
25 ἀκολουθέω.
26 ἐπιγινώσκω.
27 γίνομαι.
§§ αὐτοὶ-m.

Digitized by Google

ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ
πολλοὶ τελῶναι καὶ
[1] ἁμαρτωλοὶ [3] συναν έ-
κειντο τῷ Ἰησοῦ, καὶ
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
[4] ἦσαν γὰρ πολλοὶ,
καὶ [5] ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ.
16 Καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι,
[7] ἰδόντες αὐτὸν ἐσθί-
οντα μετὰ τῶν τελω-
νῶν καὶ ἁμαρτωλῶν,
ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· ‡Τί [8] ὅτι μετὰ
τῶν τελωνῶν ϗ ἁμαρ-
τωλῶν ἐσθίει καὶ πί-
νει;
17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰη-
σοῦς, λέγει αὐτοῖς· Οὐ
χρείαν ἔχυσιν οἱ ἰσχύ-
οντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ
κακῶς ἔχοντες. Οὐκ
[11] ἦλθον καλέσαι δικαί-
ους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς
b εἰς μετάνοιαν.|
18 Καὶ [4] ἦσαν οἱ μα-
θηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ
§ τῶν Φαρισαίων νη-
στεύοντες· καὶ ἔρχον-
ται καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰω-
άννυ καὶ οἱ τῶν Φαρι-
σαίων νηστεύουσιν, οἱ
δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νη-
στεύουσι;
19 Καί εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται
οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος.
ἐν [20] ᾧ ὁ νυμφίος μετ'
αὐτῶν [4] ἐςι, νηστεύειν;
d ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυ-
τῶν ἔχουσι τὸν νυμφί-
ον, οὐ δύνανται νηστεύ-
ειν.|
20 [1] Ἐλεύσονται δὲ
ἡμέραι ὅταν [2] ἀπαρθῇ
ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος,
καὶ τότε νηστεύσουσιν
ἐν * ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις.
21 b Καὶ | οὐδεὶς ἐπί-
βλημα ῥάκυς [6] ἀγνάφυ
ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱματίῳ
παλαιῷ· εἰ δὲ μὴ, † αἴ-
ρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ
τὸ καινὸν τοῦ παλαιῦ,
καὶ [9] χεῖρον [10] σχίσμα
γίνεται.
22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει
οἶνον νέον εἰς ἀσκὺς πα-
λαιύς· εἰ δὲ μὴ, ῥήσσει
ὁ οἶνος c ὁ νέος | τοὺς
ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος ἐκ-
χεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ
[12] ἀπολοῦνται· ἀλλὰ
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
καινοὺς βλητέον.
23 Καὶ [13] ἐγένετο πα-
ραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν
τοῖς σάββασι διὰ τῶν
σπορίμων, καὶ [14] ἤρξαν-
το οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
‖ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες
τοὺς στάχυας.
24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι
ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε, [15] τί
ποιοῦσιν c ἐν | τοῖς σάβ-
βασιν ὃ οὐκ [16] ἔξεστι;
25 Καὶ d αὐτὸς | ἔλεγεν
αὐτοῖς· Οὐδέποτε
[17] ἀνέγνωτε τί ἐποίησε
[18] Δαβὶδ, ὅτε χρείαν
[19] ἔσχε. ϗ ἐπείνασεν αὐ-
τὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;
26 Πῶς [21] εἰςῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ,
[22] ἐπὶ Ἀβιάθαρ c τοῦ |
ἀρχιερέως, καὶ τοὺς
[23] ἄρτους τῆς προθέ-

Α. D. 27.

1 Mat. 9. 10.
Lu. 5. 8.
19. 17.
Ro. 5. 8.
Ga. 2.15,17.
2 ἀπαίρω.
3 συνανάκειμαι.
4 εἰμί.
5 ἀκολουθέω.
* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ-a.
6 Mat. 9. 16.
7 εἴδω.
† Vide App.
‡ Διατί, s. Ὅτι μετὰ-n.
8 s. ἔστι αἴτιον.
9 κακός,
10 Jno. 7. 43.
9. 16.
1 Co. 1. 10.
11. 18.
12. 25.
11 ἔρχομαι.
12 ἀπολλύω.
13 γίνομαι.
§ οἱ Φαρισαίων-l.
14 ἄρχομαι.
‖ τίλλειν, s. ὁδοποιοῦντες τίλλειν-n.
15 s. διά.
16 ἔξειμι.
17 ἀναγινώσκω.
18 1 Sa. 21. 3–6.
19 ἔχω.
20 s. τῷ χρόνῳ.
21 εἰσέρχομαι.
22 Mat. 1. 11.
23 Mat. 12. 4.
Lu. 6. 4.
He. 9. 2.

Digitized by Google

σεως [1]ἔφαγεν, οὓς οὐκ
[17]ἔξεστι φαγεῖν [2]εἰ
μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ
[5]ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν
αὐτῷ [6]οὖσι;
27 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Τὸ σάββατον διὰ τὸν
ἄνθρωπον [8]ἐγένετο, οὐχ
ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάβ-
βατον·
28 Ὥςτε κύριός [6]ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ϗ
τοῦ σαββάτου.

Κεφ. γ΄.

ΚΑΙ [13]εἰςῆλθε πάλιν
εἰς τὴν συναγωγήν· ϗ
[6]ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος [14]ἐξ-
ηραμμένην ἔχων τὴν
χεῖρα·
2 Καὶ [15]παρετήρουν αὐ-
τὸν εἰ τοῖς σάββασι θε-
ραπεύσει αὐτὸν, ἵνα κα-
τηγορήσωσιν αὐτοῦ.
3 Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώ-
πῳ τῷ [14]ἐξηραμμένην
ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἔ-
γειραι εἰς τὸ μέσον.
4 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
[17]Ἔξεςι τοῖς σάββα-
σιν [18]ἀγαθοποιῆσαι, ἢ
[19]κακοποιῆσαι; ψυχὴν
[20]σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι;
Οἱ δὲ [21]ἐσιώπων.
5 Καὶ περιβλεψάμε-
νος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς,
[24]συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ
[25]πωρώσει τῆς καρδί-
ας αὐτῶν, λέγει τῷ
ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον
τὴν χεῖρά σου· καὶ [26]ἐξ-
έτεινε, καὶ †[27]ἀποκατ-
εστάθη ἡ χεὶρ αὐ-
τοῦ b ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλ-
λη. |

A. D. 27.

1 φάγω.
2 Mat. 12. 4. Lu. 4.26,27. Jno. 17. 12.
3 ἐξέρχομαι.
4 confer. Mat. 12. 14.
5 δίδωμι.
6 εἰμί.
7 ἀπολλύω.
8 γίνομαι.
9 ἀναχωρέω.
10 ἀκολουθέω.
11 s. λάοι.
12 ἔρχομαι.
13 εἰςέρχομαι.
14 ξηραίνω, Mat. 21. 19, 20.
15 παρατηρέω.
16 Ac.2 42,46. Ro. 12. 12. Col. 4. 2.
17 ἔξειμι.
18 Lu. 6. 9,33, 35. Ac. 14. 17.
19 Lu. 6. 9. 1 Pe. 3. 17. 3 Jno. 11.
20 σώζω.
21 σιώπαω.
22 Jno. 13. 25. Ac. 20. 10, 37.
* Vide App.
23 ἅπτομαι.
24 Ps. 59. 21, in lxx.
25 confer. ch. 6. 32. Ro. 11.7,25. Ep. 4. 18.
26 ἐκτείνω.
† ἀπεκατεστάθη-l.
27 ἀποκαθίστημι.
28 ἐπιτιμάω.

6 Καὶ [8]ἐξελθόντες οἱ
Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ
τῶν Ἡρωδιανῶν [4]συμ-
βούλιον ἐποίουν κατ' αὐ-
τοῦ, ὅπως αὐτὸν [7]ἀπο-
λέσωσι.
7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς [9]ἀνε-
χώρησε μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ b πρὸς | τὴν
θάλασσαν· καὶ πολὺ
πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας h [10]ἠκολούθη-
σαν | d αὐτῷ, | καὶ ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας,
8 Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύ-
μων, καὶ ἀπὸ τῆς
Ἰδουμαίας, καὶ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ
[11]περὶ Τύρον καὶ Σι-
δῶνα, πλῆθος πολὺ,
ἀκούσαντες ὅσα ἐποί-
ει, [12]ἦλθον πρὸς αὐ-
τόν.
9 Καὶ εἶπε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοι-
άριον [16]προςκαρτερῇ
αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον,
ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐ-
τόν.
10 Πολλοὺς γὰρ ἐθερά-
πευσεν, ὥςτε [22]ἐπιπί-
πτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ
*[23]ἅψωνται, ὅσοι εἶ-
χον μάστιγας.
11 Καὶ τὰ πνεύματα
τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν
αὐτὸν *ἐθεώρει, προς-
έπιπτεν αὐτῷ, καὶ
ἔκραζε, λέγοντα· Ὅτι
σὺ [6]εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θε-
οῦ.
12 Καὶ πολλὰ [28]ἐπε-
τίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ
αὐτὸν φανερὸν ποιή-
σωσι.

Digitized by Google

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς [1]ἤθελεν αὐτός· καὶ [2]ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.

14 Καὶ [4]ἐποίησε δώδεκα, ἵνα [5]ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν,

15 Καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια.

16 * Καὶ [6]ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον·

17 Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ [6]ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργὲς, ὅ [5]ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς·

18 Καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν [9]τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν ‡[10]Κανανίτην·

19 Καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ [11]παρέδωκεν αὐτόν· καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον.

20 Καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν.

21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ § παρ' αὐτοῦ, [17]ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι [18]ἐξέστη.[19]

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων [3]καταβάντες, ἔλεγον· Ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει· καὶ, Ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν;

24 Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν [7]μερισθῇ, οὐ δύναται [8]σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη·

25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν [7]μερισθῇ, οὐ δύναται [8]σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη·

26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς [20]ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν, καὶ [7]μεμέρισται, οὐ δύναται [8]σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.

27 †Οὐ δύναται οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, [12]εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, [13]διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν [14]δήσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα [15]ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ‖ [16]βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν·

29 Ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν d εἰς τὸν αἰῶνα, l ἀλλ'

A. D. 27.

1 θέλω.
2 ἀπέρχομαι.
3 καταβαίνω
4 1 Sa. 12. 6. Job 9. 20, in lxx.
5 εἰμί.
* πρῶτον Σίμωνα-m.
6 ἐπιτίθημι.
7 μερίζω.
8 ἵστημι.
9 s. υἱόν.
† Οὐδεὶς δύναται-a.
‡ Κανανα῀ον-n.
10 Ζηλωτὴν, Lu. 6. 15.
11 παραδίδωμι.
12 εἰςέρχομαι.
13 διαρπάζω.
14 δέω.
15 ἀφίημι.
§ περὶ αὐτοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποὶ, ἐξῆλθον-n.
‖ αἱ-m.
16 Mat. 12 31. 15. 19. 26. 65. Jno. 10. 33. Col. 3. 8. Ep. 4. 31. 1 Ti. 6. 4. Jude 9.
17 ἐξέρχομαι.
18 ἐξίστημι, opponitur σωφρονεῖν, 2 Co. 5. 13.
19 s. τοῦ νοὸς, v. τοῦ φρονεῖν.
20 ἀνίστημι.

Digitized by Google

ἔνοχός [1] ἐστιν αἰωνίου * κρίσεως.

30 Ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31 Ἔρχονται οὖν † οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ ἔξω [4] ἑστῶτες, [5] ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν, d φωνοῦντες αὐτόν. | ‡

32 Καὶ [12] ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου § ἔξω ζητοῦσί σε.

33 Καὶ [13] ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· Τίς [1] ἐστιν ἡ μήτηρ μου, ἢ οἱ ἀδελφοί μου;

34 Καὶ περιβλεψάμενος ‖ κύκλῳ τοὺς d περὶ αὐτὸν | [12] καθημένους, λέγει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

35 Ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου, καὶ ἀδελφή μου, καὶ μήτηρ [1] ἐστι.

Κεφ. δ'.

ΚΑΙ πάλιν [24] ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ [25] συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν [26] ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν e ἐπὶ τῆς γῆς [1] ἦν.

2 Καὶ [29] ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·

3 Ἀκούετε· Ἰδοὺ, [2] ἐξῆλθεν ὁ σπείρων [3] τοῦ σπεῖραι.

4 Καὶ [6] ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν [7] ἔπεσε [8] παρὰ τὴν ὁδὸν, ϗ [30] ἦλθε τὰ πετεινὰ b τοῦ οὐρανοῦ, | καὶ [9] κατέφαγεν αὐτό.

5 Ἄλλο [7] δὲ [8] ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, [10] ὅπου οὐκ [11] εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως [14] ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·

6 Ἡλίου δὲ [15] ἀνατείλαντος [16] ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, [17] ἐξηράνθη.

7 Καὶ ἄλλο [7] ἔπεσεν [8] εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ [18] ἀνέβησαν αἱ [19] ἄκανθαι, καὶ [20] συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ καρπὸν οὐκ [21] ἔδωκε.

8 Καὶ ἄλλο [7] ἔπεσεν [8] εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· ϗ [21] ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ ** αὐξάνοντα· καὶ [22] ἔφερεν, †† ἓν τριάκοντα, ϗ †† ἓν ἑξήκοντα, καὶ †† ἓν ἑκατόν.

9 Καὶ [23] ἔλεγεν b αὐτοῖς· | Ὁ ἔχων [27] ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

10 Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας, [28] ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν.

11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·

A. D. 27.

1 εἰμί.
* ἁμαρτήματος, s. ἁμαρτίας-h. alii κολάσεως.
2 ἐξέρχομαι.
3 s. ἕνεκα.
† ἡ μήτηρ αὐτȣ ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ-a.
4 ἵστημι.
5 ἀποστέλλω.
6 γίνομαι.
7 s. σπέρμα.
8 πίπτω.
‡ alii καλȣ̃ντες, s. ζητȣ̃ντες αὐτόν.
9 καταφάγω.
10 s. μέρος τῆς γῆς.
11 ἔχω.
12 κάθημαι.
§ καὶ αἱ ἀδελφαί σου-g.
13 ἀποκρίνομαι.
14 ἐξανατέλλω, Mat. 13.5.
15 ἀνατέλλω
16 καυματίζω, Mat. 13.6.
‖ τȣ̀ς κύκλῳ-i
17 ξηραίνω.
18 ἀναβαίνω
19 Mat. 7. 16.
20 συμπνίγω Lu. 8. 14.
21 δίδωμι.
** αὐξανόμενον.
22 φέρω.
†† ἐν ter-i.
23 λέγω.
24 ἄρχομαι.
25 συνάγω.
26 ἐμβαίνω.
27 οὖς.
28 ἐρωτάω.
29 διδάσκω.
30 ἔρχομαι.

Digitized by Google

Ὑμῖν [1]δέδοται c [2]γνῶ-
ναι | τὸ μυστήριον τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ·
ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν
παραβολαῖς τὰ πάντα
† γίνεται·
12 [4]Ἵνα βλέποντες
‡ βλέπωσι, καὶ μὴ [5]ἴδω-
σι· καὶ ἀκούοντες ἀκού-
ωσι, καὶ μὴ συνιῶσι·
μήποτε ἐπιστρέψωσι,
καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς c τὰ
ἁμαρτήματα.|
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Οὐκ [5]οἴδατε τὴν παρα-
βολὴν ταύτην; καὶ πῶς
πάσας τὰς παραβολὰς
[2]γνώσεσθε;
14 Ὁ σπείρων, τὸν λό-
γον σπείρει.
15 Οὗτοι δέ [8]εἰσιν οἱ
παρὰ τὴν ὁδὸν, ** ὅπου
σπείρεται ὁ λόγος·
καὶ ὅταν ἀκούσωσιν,
εὐθέως ἔρχεται [9]ὁ Σα-
τανᾶς, καὶ αἴρει τὸν λό-
γον τὸν [12]ἐσπαρμένον
‡‡ ἐν ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶν.
16 Καὶ οὗτοί [8]εἰσιν
ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πε-
τρώδη [13] σπειρόμενοι,
οἳ, ὅταν ἀκούσωσι τὸν
λόγον, εὐθέως μετὰ χα-
ρᾶς λαμβάνουσιν αὐ-
τόν·
17 Καὶ οὐκ ἔχουσι ῥί-
ζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ
[17]πρόσκαιροί εἰσιν· εἶ-
τα γενομένης θλίψεως,
ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λό-
γον, εὐθέως [19]σκανδα-
λίζονται.
18 Καὶ c οὗτοί | [8]εἰσιν
οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπει-
ρόμενοι, c οὗτοί [8]εἰσιν |
οἱ τὸν λόγον * ἀκούον-
τες·
19 Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ
[3]αἰῶνος b τούτου,| καὶ
ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου,
e καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ
ἐπιθυμίαι | εἰσπορευό-
μεναι [6]συμπνίγουσι τὸν
λόγον, καὶ [7]ἄκαρπος γί-
νεται.
20 Καὶ οὗτοί [8]εἰσιν οἱ
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν κα-
λὴν [12]σπαρέντες, οἵτι-
νες ἀκούουσι τὸν λό-
γον, καὶ παραδέχονται·
καὶ καρποφοροῦσιν, § ἓν
τριάκοντα, καὶ § ἓν
ἑξήκοντα, καὶ § ἓν ἑκα-
τόν.
21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Μήτι ὁ λύχνος || ἔρχε-
ται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον
[10]τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλί-
νην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν
λυχνίαν [11]ἐπιτεθῇ;
22 Οὐ γάρ [8]ἐστί d τι |
κρυπτὸν, †† ὃ ἐὰν μὴ
φανερωθῇ· οὐδὲ [14]ἐγέ-
νετο ἀπόκρυφον, ἀλλ'
ἵνα εἰς φανερὸν [15]ἔλ-
θῃ.
23 Εἴτις ἔχει [16]ὦτα
ἀκούειν, ἀκουέτω.
24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Βλέπετε τί ἀκούετε· ἐν
ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, με-
τρηθήσεται ὑμῖν, b καὶ
[18]προστεθήσεται ὑμῖν
τοῖς ἀκούουσιν.|
25 Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ,
§§ [1]δοθήσεται αὐτῷ·
καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ
ἔχει, [20]ἀρθήσεται ἀπ'
αὐτοῦ.

A. D. 28.

1 δίδωμι.
2 γινώσκω.
* ἀκούσαντες-i.
† λέγεται-a.
3 Mat. 12. 32. 13. 22.
4 Ὅτι, Mat. 13. 13. Lu. 8. 10.
‡ μὴ-f.
5 εἴδω.
6 Mat. 13. 22. Lu. 8.14,42.
7 1 Co. 14. 14. Ep. 5. 11. Tit. 3. 14.
§ ἓν-i, ter.
|| ἅπτεται, s. καίεται-n.
** οἷς-n.
8 εἰμί.
9 ὁ πονηρὸς, Mat. 13. 19. ὁ διάβολος, Lu. 8. 12.
10 τίθημι.
11 ἐπιτίθημι
†† ἐὰν μὴ (s. εἰ μὴ ἵνα) φανερωθῇ-i.
12 σπείρω.
‡‡ ἐν αὐτοῖς-h.
13 s. μέρη.
14 γίνομαι.
15 ἔρχομαι.
16 οὖς.
17 πρὸς καιρόν πιστεύουσι, Lu. 8. 13. Mat. 13. 21. 2 Co. 4. 18.
18 προστίθημι.
19 Mat. 5. 29. 13. 21.
§§ προστεθήσεται-n.
20 αἴρω.

Digitized by Google

26 Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως
[1]ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος
[3]βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ
τῆς γῆς,
27 Καὶ καθεύδῃ, καὶ
ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡ-
μέραν· καὶ ὁ [5]σπόρος
[6]βλαστάνῃ καὶ † μηκύ-
νηται ὡς οὐκ [8]οἶδεν
αὐτός.
28 [9]Αὐτομάτη γὰρ ἡ
γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον
χόρτον, εἶτα στάχυν,
εἶτα πλήρη σῖτον ἐν
τῷ στάχυϊ.
29 Ὅταν δὲ [13]παραδῷ
[14]ὁ καρπὸς, εὐθέως
ἀποστέλλει τὸ δρέπα-
νον, ὅτι [15]παρέστηκεν
ὁ θερισμός.
30 Καὶ ἔλεγε· §Τίνι
ὁμοιώσωμεν τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ
|| ἐν ποίᾳ παραβολῇ
[17]παραβάλωμεν αὐ-
τήν;
31 Ὡς ‡‡κόκκῳ σινά-
πεως, ὃς, ὅταν [5]σπαρῇ
ἐπὶ τῆς γῆς, §§μικρότε-
ρος πάντων τῶν σπερ-
μάτων [1]ἐστὶ τῶν ἐπὶ
τῆς γῆς·
32 Καὶ ὅταν [5]σπαρῇ,
ἀναβαίνει, καὶ γίνεται
πάντων τῶν λαχάνων
|||| μείζων, καὶ ποιεῖ
κλάδους μεγάλους, ὥς-
τε δύνασθαι ὑπὸ τὴν
σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατασκη-
νοῦν.
33 Καὶ τοιαύταις πα-
ραβολαῖς πολλαῖς
ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λό-

A. D. 27.

1 εἰμί.
2 δύναμαι.
3 βάλλω.
* ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυε-n.
4 ἐπιλύω, Ge. 41. 12.
5 σπείρω.
6 Mat. 13. 26.
† μηκύνηται. Ὡς οὐκ οἶδεν αὐτὸς, αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ-i.
7 διέρχομαι.
8 εἴδω.
9 Ac. 12. 10.
10 ἀφίημι.
11 Lu. 8. 23.
‡ πλοῖα-a.
12 ἐπιβάλλω.
13 παραδίδωμι.
14 s. ἑαυτὸν.
15 παρίστημι.
§ Πῶς-h.
|| ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν-n.
** ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον-h.
16 ch. 15. 36.
17 Ac. 20. 15.
†† ἐν-l.
‡‡ κόκκον-a.
18 ἐπιτιμάω.
§§ μικρότερον-i.
19 φιμόω, ch. 1. 25.
20 κοπάζω.
21 γίνομαι.
|||| μεῖζον-i.
*† οὔπω ἔχετε-i. alii οὕτως οὔπω ἔχετε-i.
22 φοβέω.

γον, καθὼς [2]ἠδύναντο
ἀκούειν·
34 Χωρὶς δὲ παραβο-
λῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς·
κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς *μα-
θηταῖς αὐτοῦ [4]ἐπέλυε
πάντα.
35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας
γενομένης· [7]Διέλθω-
μεν εἰς τὸ πέραν.
36 Καὶ [10]ἀφέντες τὸν
ὄχλον, παραλαμβάνου-
σιν αὐτὸν ὡς [1]ἦν ἐν
τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα
δὲ ‡πλοιάρια [1]ἦν μετ'
αὐτοῦ.
37 Καὶ γίνεται [11]λαί-
λαψ ἀνέμου μεγάλη·
τὰ δὲ κύματα [12]ἐπέ-
βαλλεν εἰς τὸ πλοῖον,
ὥστε **αὐτὸ ἤδη [16]γε-
μίζεσθαι.
38 Καὶ [1]ἦν αὐτὸς ††ἐπὶ
τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προς-
κεφάλαιον καθεύδων· ϗ
διεγείρουσιν αὐτὸν, ϗ
λέγουσιν αὐτῷ· Διδά-
σκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι
ἀπολλύμεθα;
39 Καὶ διεγερθεὶς [18]ἐπ-
ετίμησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ
εἶπε τῇ θαλάσσῃ· Σιώ-
πα, [19]πεφίμωσο. Καὶ
[20]ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, ϗ
[21]ἐγένετο γαλήνη με-
γάλη.
40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τί δειλοί [1]ἐστε *†οὔ-
τω; πῶς οὐκ ἔχετε πί-
στιν;
41 Καὶ [22]ἐφοβήθησαν
φόβον μέγαν, καὶ ἔλε-
γον πρὸς ἀλλήλους· Τίς
ἄρα οὗτός [1]ἐστιν, ὅτι

Digitized by Google

καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θά-
λασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Κεφ. έ.

ΚΑΙ [*1] ἦλθον εἰς τὸ
πέραν τῆς θαλάσσης,
εἰς τὴν χώραν τῶν ‡Γα-
δαρηνῶν.
2 Καὶ [4] ἐξελθόντι αὐ-
τῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέ-
ως [5] ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ
τῶν μνημείων ἄνθρω-
πος ἐν πνεύματι ἀκα-
θάρτῳ,
3 Ὃς τὴν κατοίκησιν
[7] εἶχεν ἐν τοῖς §μνημεί-
οις, καὶ οὔτε [8] ἁλύσεσιν
οὐδεὶς [9] ἠδύνατο αὐτὸν
[10] δῆσαι·
4 Διὰ τὸ αὐτὸν πολ-
λάκις [13] πέδαις καὶ [8] ἁ-
λύσεσι [10] δεδέσθαι καὶ
[14] διεσπᾶσθαι, ὑπ' αὐτοῦ
τὰς [8] ἁλύσεις, καὶ τὰς
πέδας [17] συντετρίφθαι·
καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε
[20] δαμάσαι.
5 Καὶ διαπαντὸς νυ-
κτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς
ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνή-
μασιν [21] ἦν κράζων, καὶ
κατακόπτων ἑαυτὸν λί-
θοις.
6 [23] Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰη-
σοῦν d ἀπὸ | μακρόθεν,
[24] ἔδραμε, καὶ [26] προσε-
κύνησεν αὐτῷ·
7 Καὶ [27] κράξας φωνῇ
μεγάλῃ, ††εἶπε· [28] Τί
ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ
τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
[29] ὁρκίζω σε τὸν Θεόν,
μή με βασανίσῃς.
8 (Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ·
[4] Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ
ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀν-
θρώπου.)
9 Καὶ [2] ἐπηρώτα αὐτόν·
Τί σοι ὄνομα; Καὶ †[3] ἀ-
πεκρίθη, λέγων· Λεγε-
ὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολ-
λοί [21] ἐσμεν.
10 Καὶ [11] παρεκάλει
αὐτὸν πολλὰ, ἵνα μὴ
αὐτοὺς [6] ἀποστείλῃ ἔξω
τῆς χώρας.
11 [21] Ἦν δὲ ἐκεῖ ‖ πρὸς
τὰ ὄρη ἀγέλη χοί-
ρων d μεγάλη | βοσκο-
μένη.
12 Καὶ [11] παρεκάλε-
σαν αὐτὸν b πάντες | c οἱ
δαίμονες, | λέγοντες·
[12] Πέμψον ἡμᾶς εἰς
τοὺς χοίρους, ἵνα
εἰς αὐτοὺς [15] εἰσέλθω-
μεν.
13 Καὶ [16] ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς εὐθέως c ὁ Ἰη-
σοῦς.| Καὶ [4] ἐξελθόντα
τὰ πνεύματα τὰ ἀκά-
θαρτα, [15] εἰσῆλθον εἰς
τοὺς χοίρους· καὶ [18] ὥρ-
μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ
[19] κρημνοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν· c [21] ἦσαν δὲ |
** ὡς δισχίλιοι· καὶ
[22] ἐπνίγοντο ἐν τῇ θα-
λάσσῃ.
14 Οἱ δὲ βόσκοντες
‡‡ τοὺς χοίρους ἔφυγον,
καὶ §§ [25] ἀνήγγειλαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς
ἀγρούς. Καὶ ‖‖ [4] ἐξῆλ-
θον [23] ἰδεῖν τί [21] ἐστι τὸ
γεγονός.
15 Καὶ ἔρχονται πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεω-
ροῦσι τὸν δαιμονιζόμε-
νον καθήμενον, a καὶ |

A. D. 27.

* ἦλθεν-i.
1 ἔρχομαι.
2 ἐπερωτάω.
† ἀπεκρίθη λέγων-l.
3 ἀποκρίνομαι.
‡ Γερασηνῶν-h. alii Γεργεσηνῶν
4 ἐξέρχομαι.
5 ἀπαντάω.
6 ἀποστέλλω.
7 ἔχω.
§ μνήμασι-a.
‖ πρὸς τῷ ὄρει-a. alii-d.
8 Lu. 8. 28.
9 δύναμαι.
10 δέω.
11 παρακαλέω.
12 πέμπω.
13 Lu. 8. 29.
14 διασπάω, Ac. 23. 10.
15 εἰσέρχομαι,
16 ἐπιτρέπω.
17 συντρίβω.
18 ὁρμάω.
19 Mat. 8. 32.
20 Ja. 3. 7, 8.
21 εἰμί.
** alii. ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι-e.
22 πνίγω.
23 εἴδω.
24 τρέχω.
25 ἀναγγέλλω.
26 προσκυνέω
27 κράζω.
†† λέγει-h.
‡‡ αὐτοὺς-a.
§§ ἀπήγγειλαν-a.
‖‖ ἦλθον-h.
28 ch. 1. 24.
29 Ac. 19. 13.

Digitized by Google

ἱματισμένον, καὶ [2]σωφρονοῦντα, c τὸν [3]ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα· ι καὶ [6]ἐφοβήθησαν.

16 Καὶ [10]διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ [29]ἰδόντες, πῶς [13]ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.

17 Καὶ [14]ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν [15]ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

18 Καὶ †ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα [16]ᾖ μετ' αὐτοῦ.

19 ‡Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ [19]ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ Κύριος ‖ [21]ἐποίησε, καὶ [23]ἐλέησέ σε.

20 Καὶ [15]ἀπῆλθε, καὶ [14]ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα [21]ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, [26]συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτὸν, καὶ [16]ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.

22 Καὶ ἰδοὺ, ι ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, d ὀνόματι Ἰάειρος· ι καὶ [29]ἰδὼν αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ,

23 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων· Ὅτι τὸ θυγάτριόν μου [4]ἐσχάτως ἔχει· ἵνα [5]ἐλθὼν [7]ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, *ὅπως [8]σωθῇ· καὶ [9]ζήσεται.

24 Καὶ [15]ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ [11]ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ [12]συνέθλιβον αὐτόν.

25 Καὶ γυνή c τις ι [16]οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,

26 Καὶ πολλὰ [17]παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ [18]δαπανήσασα §τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν [20]ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον [5]ἐλθοῦσα·

27 Ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, [5]ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, [22]ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.

28 Ἔλεγε γάρ· **Ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ [22]ἅψωμαι, [8]σωθήσομαι.

29 Καὶ εὐθέως [24]ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ [25]ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.

30 Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς [27]ἐπιγνοὺς e ἐν ἑαυτῷ ι τὴν ἐξ αὐτοῦ [28]δύναμιν [30]ἐξελθοῦσαν, [31]ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε· Τίς μου [22]ἥψατο τῶν ἱματίων;

31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον [32]συνθλί-

A. D. 27.

1 Lu. 8. 35.
2 Lu. 8. 35. Ro. 12. 3. 2 Co. 5. 13. Tit. 2. 6. 1 Pe. 4. 7.
3 ἔχω.
4 confer. Mat. 9. 18.
5 ἔρχομαι.
6 φοβέω.
* ἵνα-h.
7 ἐπιτίθημι.
8 σώζω.
9 ζάω.
10 διηγέομαι.
11 ἀκολουθέω
12 συνθλίβω.
13 γίνομαι.
14 ἄρχομαι.
15 ἀπέρχομαι.
16 εἰμί.
† ἐμβαίνοντος-h.
17 πάσχω.
‡ Καὶ οὐκ-a.
18 δαπανάω.
§ τὰ παρ' αὐτῆς-a. alii τὰ ἑαυτῆς.
19 ἀφίημι.
20 ὠφελέω.
‖ πεποίηκε-a.
21 ποιέω.
22 ἅπτομαι.
23 ἐλεέω.
** ἐν ἑαυτῇ-f
24 ξηραίνω.
25 γινώσκω.
26 συνάγω.
27 ἐπιγινώσκω.
28 Lu. 6. 19.
29 εἴδω.
30 ἐξέρχομαι.
31 ἐπιστρέφω.
32 ver. 24

Digitized by Google

βοντά σε, καὶ λέγεις·
Τίς μου [1] ἥψατο;
32 Καὶ [2] περιεβλέπετο
[3] ἰδεῖν τὴν τοῦτο [4] ποι-
ήσασαν.
33 Ἡ δὲ γυνὴ [5] φοβη-
θεῖσα καὶ τρέμουσα,
[3] εἰδυῖα ὃ [6] γέγονεν ἐπ'
αὐτῇ, [7] ἦλθε καὶ [8] προσ-
έπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ πᾶσαν τὴν † ἀλή-
θειαν.
34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ·
Θύγατερ, ἡ πίστις σου
[11] σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς
εἰρήνην, καὶ [12] ἴσθι ὑ-
γιὴς ἀπὸ τῆς [15] μάστι-
γός σου.
35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, [16] ἔρχονται ἀπὸ τοῦ
ἀρχισυναγώγου, λέ-
γοντες· Ὅτι ἡ θυγά-
τηρ σου [18] ἀπέθανε, τί
ἔτι [19] σκύλλεις τὸν δι-
δάσκαλον;
36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς a εὐ-
θέως| ἀκούσας τὸν λόγον
λαλούμενον, λέγει τῷ
ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ
[5] φοβοῦ, μόνον πίστευε.
37 Καὶ οὐκ [22] ἀφῆκεν
οὐδένα αὐτῷ συνακολου-
θῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον, καὶ
Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν ‡ Ἰακώβου.
38 Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν
οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώ-
γου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον,
§ κλαίοντας καὶ [26] ἀλαλά-
ζοντας πολλά.
39 Καὶ [27] εἰσελθὼν λέ-
γει αὐτοῖς· Τί θορυ-
βεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ
παιδίον οὐκ [18] ἀπέθανεν,
ἀλλὰ καθεύδει.
40 Καὶ [28] κατεγέλων
αὐτοῦ. Ὁ δὲ, ἐκβαλὼν ἅ-
παντας, παραλαμβάνει
τὸν πατέρα τοῦ παιδίου,
καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύ-
εται ὅπου [12] ἦν τὸ παι-
δίον b ἀνακείμενον.| *
41 Καὶ κρατήσας τῆς
χειρὸς τοῦ παιδίου, λέ-
γει αὐτῇ· Ταλιθὰ κοῦμι·
ὅ ἐστι μεθερμηνευόμε-
νον· Τὸ κοράσιον (σοὶ
λέγω) [9] ἔγειραι.
42 Καὶ εὐθέως [10] ἀνέστη
τὸ κοράσιον, καὶ περιε-
πάτει· [12] ἦν γὰρ ἐτῶν
δώδεκα. Καὶ [13] ἐξέστη-
σαν [14] ἐκστάσει μεγάλῃ.
43 Καὶ [17] διεστείλατο
αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μη-
δεὶς [20] γνῷ τοῦτο· καὶ εἶ-
πε [21] δοθῆναι αὐτῇ φα-
γεῖν.

Κεφ. ϛ'.

ΚΑΙ [23] ἐξῆλθεν ἐκεῖ-
θεν, καὶ [7] ἦλθεν εἰς τὴν
πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκο-
λουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ.
2 Καὶ [6] γενομένου σαβ-
βάτου, [24] ἤρξατο ἐν τῇ
συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ
|| πολλοὶ ἀκούοντες [25] ἐξ-
επλήσσοντο, λέγοντες·
Πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ
τίς ἡ σοφία ἡ [21] δοθεῖ-
σα αὐτῷ, ** b ὅτι | καὶ
δυνάμεις τοιαῦται διὰ
τῶν χειρῶν αὐτοῦ γί-
νονται;
3 Οὐχ οὗτός [12] ἐστιν †† ὁ
τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας,
‡‡ ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου,

A. D. 27.

1 ἅπτομαι.
2 περιβλέπω.
3 εἴδω.
4 ποιέω.
5 φοβέω.
6 γίνομαι.
7 ἔρχομαι.
8 προσπίπτω
* alii κατα-
κεκλιμένον,
s. καταβε-
βλημένον.
† αἰτίαν, s.
αἰτίαν αὐ-
τῆς-n.
9 ἐγείρω.
10 ἀνίστημι.
11 σώζω,
Mat. 9. 22.
12 εἰμί.
13 ἐξίστημι,
ch. 2. 12.
14 ch. 16. 8.
Lu. 5. 26.
15 ch. 3. 10.
16 s. τίνες.
17 διαστέλλω
18 ἀποθνήσκω
19 Lu. 7. 6.
20 γινώσκω.
21 δίδωμι.
22 ἀφίημι.
23 ἐξέρχομαι
‡ αὐτοῦ-i.
24 ἄρχομαι.
§ καὶ-m.
|| οἱ-g.
25 ἐκπλήσσω
26 1 Co. 13. 1.
Je. 25. 34.
27 εἰσέρχο-
μαι.
** alii ἵνα.
28 Mat. 9. 24.
†† ὁ τοῦ τέκτο-
νος υἱὸς καὶ
Μαρίας-n.
alius ὁ τέκ-
των-e.
‡‡ καὶ ἀδελ-
φὸς-i.

καὶ Ἰωσῆ, καὶ Ἰούδα,
καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ
[1] εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ
ὧδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ
[2] ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐ-
τῷ.
4 Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ὅτι οὐκ [1] ἔστι
προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ
ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ϗ
ἐν τοῖς συγγενέσι, ϗ
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
5 Καὶ [4] οὐκ [5] ἠδύνατο
ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν
ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις
[6] ἀῤῥώστοις [7] ἐπιθεὶς
τὰς χεῖρας, [8] ἐθεράπευ-
σε.[9]
6 Καὶ * ἐθαύμαζε διὰ
τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.
Καὶ [12] περιῆγε τὰς κώ-
μας [13] κύκλῳ, διδάσκων.
7 Καὶ προσκαλεῖται
τοὺς δώδεκα, καὶ [17] ἤρ-
ξατο αὐτοὺς ἀποστέλ-
λειν [18] δύο δύο, καὶ [19] ἐ-
δίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν
τῶν πνευμάτων τῶν ἀ-
καθάρτων.
8 Καὶ [20] παρήγγειλεν
αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρω-
σιν εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥά-
βδον μόνον· μὴ πήραν,
μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν
ζώνην χαλκόν·
9 Ἀλλ᾽ ὑποδεδεμένους
[22] σανδάλια· καὶ μὴ
** ἐνδύσησθε δύο χιτῶ-
νας.
10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὅπου ἐὰν [24] εἰσέλθητε
εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε
ἕως ἂν [25] ἐξέλθητε ἐκεῖ-
θεν.
11 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ
[3] δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ
ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπο-
ρευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκ-
τινάξατε τὸν χοῦν τὸν
ὑποκάτω τῶν ποδῶν
ὑμῶν, εἰς μαρτύριον
αὐτοῖς. b Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἀνεκτότερον [1] ἔ-
σται Σοδόμοις ἢ Γο-
μόῤῥοις ἐν ἡμέρᾳ κρί-
σεως, ἢ τῇ πόλει ἐκεί-
νῃ.|
12 Καὶ [25] ἐξελθόντες
ἐκήρυσσον ἵνα μετανο-
ήσωσι·
13 Καὶ δαιμόνια πολ-
λὰ [10] ἐξέβαλλον· ϗ [11] ἤ-
λειφον ἐλαίῳ πολλοὺς
[6] ἀῤῥώστους, ϗ [8] ἐθερά-
πευον.
14 Καὶ [14] ἤκουσεν [15] ὁ
βασιλεὺς Ἡρώδης,†
(φανερὸν γὰρ [16] ἐγένετο
τὸ ὄνομα αὐτοῦ) ϗ ‡ ἔλε-
γεν· Ὅτι Ἰωάννης ὁ
βαπτίζων ἐκ νεκρῶν
[21] ἠγέρθη, ϗ διὰ τοῦτο
ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις
ἐν αὐτῷ.
15 Ἄλλοι § ἔλεγον, Ὅ-
τι Ἠλίας [1] ἐστίν· ἄλ-
λοι δὲ ἔλεγον, Ὅτι
προφήτης [1] ἐστὶν, ἢ ὡς
εἷς τῶν προφητῶν.
16 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώ-
δης, εἶπεν· d Ὅτι | ὃν
ἐγὼ [23] ἀπεκεφάλισα
c Ἰωάννην,| ‖ οὗτός [1] ἐ-
στιν, αὐτὸς [21] ἠγέρθη
ἐκ νεκρῶν.
17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώ-
δης, ἀποστείλας [26] ἐκρά-
τησε τὸν Ἰωάννην, καὶ
[27] ἔδησεν αὐτὸν ἐν
b τῇ | φυλακῇ διὰ Ἡρω-

A. D. 27.

1 εἰμί.
2 Mat. 5. 29, 30. 11. 6.
3 δέχομαι.
4 οὐκ ἐποίησε, Mat. 13. 58.
5 δύναμαι.
6 ch. 16. 18. Mat. 14. 14. 1 Co. 11. 30.
7 ἐπιτίθημι.
8 θεραπεύω.
9 s. αὐτούς.
10 ἐκβάλλω.
11 ἀλείφω.
* ἐθαύμαζον-n.
12 περιάγω.
13 s. κειμένας.
14 ἀκούω.
15 s. ταῦτα.
† τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ-f.
16 γίνομαι.
17 ἄρχομαι.
‡ ἔλεγον-i.
18 Heb. pro ἀνὰ δύο.
19 δίδωμι.
20 παραγγέλλω.
21 ἐγείρω.
§ ἔλ-g.
22 Ac. 12. 8. confer. Mat. 10. 10.
23 ἀποκεφαλίζω.
‖ οὗτος ἠγέρθη a. alii αὐτὸς ἠγέρθη-i.
** ἐνδύσασθαι.
24 εἰσέρχομαι.
25 ἐξέρχομαι
26 κρατέω.
27 δέω.

διάδα τὴν γυναῖκα Φι-
λίππου τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγά-
μησεν.
18 Ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάν-
νης τῷ Ἡρώδῃ· Ὅτι
οὐκ [2]ἔξεστί σοι ἔχειν
τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου.
19 Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς
[3]ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ
[4]ἤθελεν αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, καὶ οὐκ [5]ἠδύ-
νατο.
20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐ-
φοβεῖτο τὸν Ἰωάννην,
εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δί-
καιον καὶ ἅγιον· καὶ
συνετήρει αὐτὸν, ϗ ἀκύ-
σας αὐτοῦ, πολλὰ * ἐ-
ποίει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ
[9]ἤκουε.
21 Καὶ [10]γενομένης
ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε
Ἡρώδης τοῖς † γενεσί-
οις αὐτοῦ δεῖπνον
ἐποίει τοῖς μεγιστᾶ-
σιν αὐτοῦ, καὶ τοῖς
[14]χιλιάρχοις, ϗ τοῖς
πρώτοις τῆς Γαλιλαί-
ας·
22 Καὶ [15]εἰσελθούσης
τῆς θυγατρὸς ‡ αὐτῆς
τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ
[18]ὀρχησαμένης, καὶ
[19]ἀρεσάσης τῷ Ἡρώ-
δῃ καὶ τοῖς συνανα-
κειμένοις, εἶπεν ὁ βα-
σιλεὺς τῷ κορασίῳ·
[24]Αἴτησόν με ὃ ἐὰν
θέλῃς, καὶ [25]δώσω
σοί.
23 Καὶ [26]ὤμοσεν αὐ-
τῇ, Ὅτι ὃ ἐάν d με | αἰ-
τήσῃς, [25]δώσω σοι, ἕως
ἡμίσους τῆς βασιλείας
μου.
24 Ἡ δὲ [1]ἐξελθοῦσα,
εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς·
Τί [24]αἰτήσομαι; Ἡ δὲ
εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰω-
άννου τοῦ Βαπτιστοῦ.
25 Καὶ [15]εἰσελθοῦσα
d εὐθέως | μετὰ σπουδῆς
πρὸς τὸν βασιλέα, [24]ἠ-
τήσατο λέγουσα· Θέλω
ἵνα μοι [25]δῷς ἐξαυ-
τῆς [6]ἐπὶ [7]πίνακι τὴν
κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
Βαπτιστοῦ.
26 Καὶ περίλυπος [10]γε-
νόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ
τοὺς [8]ὅρκους ϗ τοὺς συν-
ανακειμένους οὐκ [4]ἠθέ-
λησεν αὐτὴν [11]ἀθετῆ-
σαι.
27 Καὶ εὐθέως ἀποστεί-
λας ὁ βασιλεὺς [12]σπε-
κουλάτωρα, [13]ἐπέταξεν
[20]ἐνεχθῆναι τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ.
28 Ὁ δὲ [16]ἀπελθὼν
[17]ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν
ἐν τῇ φυλακῇ· ϗ [20]ἤ-
νεγκε τὴν κεφαλὴν αὐ-
τοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ
[25]ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κο-
ρασίῳ· ϗ τὸ κοράσιον
[25]ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μη-
τρὶ αὐτῆς.
29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, [12]ἦλ-
θον, ϗ [22]ἦραν τὸ
πτῶμα αὐτοῦ, καὶ [23]ἔ-
θηκαν αὐτὸ ἐν τῷ μνη-
μείῳ.
30 Καὶ συνάγονται οἱ
ἀπόστολοι πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, ϗ [21]ἀπήγγει-
λαν αὐτῷ πάντα, c καὶ |

A. D. 28.

1 ἐξέρχομαι.
2 ἔξειμι.
3 ἐνέχω, Lu. 11. 53. Ga. 5. 1.
4 θέλω.
5 δύναμαι.
6 s. ὥρας.
7 Mat. 14. 8, 11. Lu. 11. 39.
8 Mat. 14. 9.
* ἠπόρει-n.
9 ἀκούω.
10 γίνομαι.
11 ἀθετέω, Lu. 7. 30. 10. 16. Jno. 12. 48.
12 Ge. 37. 36. 39. 1, in lxx.
† γενεθλίοις-n.
13 ἐπιτάσσω, ch. 1. 27. Lu. 4. 36. 8. 25, 31. Ac. 23. 2.
14 Jno. 18. 12. Ac. 21. 31, 33.
15 εἰσέρχομαι.
‡ αὐτῆς, Ἡρωδιάδος-n.
16 ἀπέρχομαι.
17 ἀποκεφαλίζω.
18 ὀρχέομαι.
19 ἀρέσκω.
20 φέρω.
21 ἔρχομαι.
22 αἴρω.
23 τίθημι.
24 αἰτέω.
25 δίδωμι.
26 ὀμνύω.
27 ἀπαγγέλλω.

δσα ἐποίησαν, καὶ ὅσα [1] ἐδίδαξαν.

31 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ἡμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ [3] ἀναπαύεσθε ὀλίγον· [4] ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· ϗ οὐδὲ φαγεῖν [5] ηὐκαίρουν.

32 Καὶ [9] ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον, τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.

33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας b οἱ ὄχλοι· | καὶ [10] ἐπέγνωσαν b αὐτὸν | πολλοί· ϗ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων [11] συνέδραμον *ἐκεῖ, b ϗ [14] προῆλθον αὐτὺς, ϗ [15] συνῆλθον πρὸς αὐτόν.†

34 Καὶ [16] ἐξελθὼν εἶδεν b ὁ Ἰησοῦς | πολὺν ὄχλον, ϗ [22] ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι [4] ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ [23] ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά.

35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, [24] προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν· Ὅτι ἔρημός [4] ἐστιν ὁ τόπος, ϗ ἤδη ὥρα πολλή·

36 [28] Ἀπόλυσον αὐτοὺς ἵνα [9] ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν § ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν, ὐκ ἔχουσιν·

37 Ὁ δὲ [30] ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· [2] Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· [9] Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτυς, ϗ [2] δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν;

38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε c καὶ | [6] ἴδετε· Καὶ [7] γνόντες, [8] λέγουσι· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.

39 Καὶ [12] ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας [13] συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.

40 Καὶ [17] ἀνέπεσον [18] πρασιαὶ πρασιαὶ, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα.

41 Καὶ [19] λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους ϗ τὺς δύο ἰχθύας, [20] ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ [21] κατέκλασε τὺς ἄρτους· ϗ [2] ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα [25] παραθῶσιν αὐτοῖς· ϗ τὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι.

42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν.

43 Καὶ [26] ἦραν ‡ κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, ϗ [27] ἀπὸ τῶν ἰχθύων.

44 Καὶ [4] ἦσαν οἱ φάγοντες τοὺς ἄρτους, b ὡσεὶ | πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως [29] ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ [31] ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, ϗ προάγειν εἰς

A. D. 28.

1 διδάσκω.
2 δίδωμι.
3 ch. 14. 41. Mat. 26. 45.
4 εἰμί.
5 εὐκαιρέω, Ac. 17. 21.
6 εἴδω.
7 γινώσκω.
8 s. τοῦτο.
9 ἀπέρχομαι.
10 ἐπιγινώσκω.
11 συντρέχω
* καὶ ἦλθον ἐκεῖ-ι.
12 ἐπιτάσσω.
13 Heb. pro κατὰ συμπόσια.
14 προέρχομαι.
15 συνέρχομαι.
† Vide App.
16 ἐξέρχομαι
17 ἀναπίπτω
18 Heb. pro κατὰ πράσιας.
19 λαμβάνω.
20 ἀναβλέπω
21 κατακλάω
22 σπλαγχνίζω.
23 ἄρχομαι.
24 προσέρχομαι.
25 παρατίθημι.
26 αἴρω.
‡ Vide App.
27 s. τί.
28 ἀπολύω.
§ ἑαυτοῖς τί φάγωσιν. Ὁ δὲ-h.
29 ἀναγκάζω
30 ἀποκρίνομαι.
31 ἐμβαίνω.

Digitized by Google

τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊ-
δὰν, ἕως αὐτὸς ἀπολύ-
σῃ τὸν ὄχλον.
46 Καὶ [5]ἀποταξάμενος
αὐτοῖς, [6]ἀπῆλθεν εἰς τὸ
ὄρος προσεύξασθαι.
47 Καὶ ὀψίας γενομέ-
νης, [10]ἦν τὸ πλοῖον ἐν
μέσῳ τῆς θαλάσσης, ϗ
αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς
γῆς.
48 Καὶ εἶδεν αὐτοὺς
[14]βασανιζομένους ἐν
τῷ ἐλαύνειν· [15] ([10]ἦν
γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος
αὐτοῖς·) ϗ περὶ τετάρ-
την φυλακὴν τῆς νυ-
κτὸς ἔρχεται πρὸς αὐ-
τοὺς, περιπατῶν ἐπὶ
τῆς θαλάσσης· ϗ [17]ἤ-
θελε [18]παρελθεῖν αὐ-
τούς.
49 Οἱ δὲ [23]ἰδόντες αὐ-
τὸν περιπατοῦντα ἐπὶ
τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν
[24]φάντασμα [10]εἶναι, ϗ
[25]ἀνέκραξαν.
50 (Πάντες γὰρ αὐτὸν
εἶδον, καὶ [26]ἐταράχθη-
σαν.) Καὶ εὐθέως ἐλά-
λησε μετ' αὐτῶν, καὶ
λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖ-
τε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖ-
σθε.
51 Καὶ [28]ἀνέβη πρὸς
αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον·
καὶ [30]ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος· καὶ d λίαν | d ἐκ
περισσοῦ | ἐν ἑαυτοῖς
ἐξίσταντο, c καὶ ἐθαύ-
μαζον.|
52 Οὐ γὰρ [31] συνῆκαν
ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· [10] ἦν
γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν
[33] πεπωρωμένη.

A. D. 28.

1 s. τὴν λί-
μνην.
* ἐπὶ τὴν γῆν
ἦλθον εἰς
Γεννησα-
ρέτ n.
2 ἔρχομαι.
3 προσορμί-
ζω.
4 s. ἐκεῖ.
5 ἀποτάσσω.
6 ἀπέρχομαι.
7 ἐξέρχομαι.
8 s. οἱ ἔνοι-
κοι, v. οἱ
ἄνδρες.
9 ἐπιγινώσκω
10 εἰμί.
11 περιτρέχω
12 s. γῆν.
13 ἄρχομαι.
† φέρειν, s.
προσφέρειν,
s. ἐπιφέ-
ρειν-n.
14 ch. 5. 7.
15 s. τὸ πλοῖ-
ον.
16 ἀκούω.
17 θέλω.
18 παρέρχο-
μαι.
19 εἰσπορεύο-
μαι.
20 τίθημι.
21 καὶ ἄν.
22 ἅπτομαι.
23 εἴδω.
24 Mat. 14. 26.
25 ἀνακράζω
26 ταράσσω.
27 Ac. 10. 14.
28 ἀναβαίνω
‡ τοὺς-f.
29 μεμφόμαι
§ alii κατέ-
γνωσαν.
30 κοπάζω.
31 συνίημι.
32 Eze. 21. 18.
33 πωρόω.
34 ver. 5, 13.

53 Καὶ διαπεράσαντες[1]
* ἦλθον[2] ἐπὶ τὴν γῆν
Γεννησαρέτ· e ϗ [3]προσ-
ωρμίσθησαν. | [4]
54 Καὶ [7]ἐξελθόντων
αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου,
εὐθέως [8]ἐπιγνόντες[9]
αὐτὸν,
55 [11]Περιδραμόντες ὅ-
λην τὴν περίχωρον [12]ἐ-
κείνην, [13]ἤρξαντο ἐπὶ
τοῖς κραββάτοις τοὺς
κακῶς ἔχοντας †περιφέ-
ρειν, ὅπου [16]ἤκουον ὅτι
ἐκεῖ [10]ἐστι.
56 Καὶ ὅπου ἂν [19]εἰσε-
πορεύετο εἰς κώμας, ἢ
πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν
ταῖς ἀγοραῖς [20]ἐτίθεν
τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα
[21]κἂν τοῦ κρασπέδου
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ [22]ἅ-
ψωνται· καὶ, ὅσοι ἂν
[22]ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσώ-
ζοντο.

Κεφ. ζ'.

ΚΑΙ συνάγονται πρὸς
αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι.καί
τινες τῶν γραμματέων,
[2]ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσο-
λύμων.
2 Καὶ ἰδόντες τινὰς
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
[27]κοιναῖς χερσὶ, τοῦτ'
[10]ἔστιν, ἀνίπτοις, ἐσθί-
οντας ‡ἄρτους, b[29]ἐμέμ-
ψαντο. | §
3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι ϗ
πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν
μὴ [32]πυγμῇ νίψωνται
τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίου-
σι, κρατοῦντες τὴν [34]πα-
ράδοσιν τῶν πρεσβυτέ-
ρων·

Digitized by Google

4 Καὶ [1]ἀπὸ ἀγορᾶς,
ἐὰν μὴ *[2]βαπτίσωνται,
οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα
πολλά [3]ἐστιν ἃ [7]παρέ-
λαβον κρατεῖν, [8]βα-
πτισμοὺς ποτηρίων, ϗ
ξεστῶν, ϗ χαλκίων, ϗ
[9]κλινῶν.
5 †Ἔπειτα ἐπερωτῶ-
σιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι
ϗ οἱ γραμματεῖς· Δια-
τί οἱ μαθηταί σου οὐ
περιπατοῦσι κατὰ τὴν
[11]παράδοσιν τῶν πρε-
σβυτέρων, ἀλλὰ ‡ἀνί-
πτοις χερσὶν ἐσθίουσι
τὸν ἄρτον;
6 Ὁ δὲ [13]ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι κα-
λῶς [14]προεφήτευσεν
[18]Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν
τῶν ὑποκριτῶν, ὡς
[20]γέγραπται· Οὗτος ὁ
λαὸς τοῖς χείλεσί με
§τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐ-
τῶν πόῤῥω ‖ἀπέχει ἀπ'
ἐμοῦ.
7 [21]Μάτην δὲ σέβονταί
με, διδάσκοντες διδα-
σκαλίας, ἐντάλματα
ἀνθρώπων.
8 [23]Ἀφέντες γὰρ τὴν
ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρα-
τεῖτε τὴν παράδοσιν
τῶν ἀνθρώπων, e βα-
πτισμοὺς ξεστῶν ϗ πο-
τηρίων· ϗ ἄλλα παρό-
μοια τοιαῦτα πολλὰ
ποιεῖτε.|
9 Καὶ [24]ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· [26]Καλῶς [27]ἀθε-
τεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ
Θεοῦ, ἵνα τὴν παρά-
δοσιν ὑμῶν ††τηρήση-
τε.

1 s. ἐρχόμενοι.
* ῥαντίσωνται-n.
2 Mat. 3. 6.
3 εἰμί.
4 Ex. 20. 12.
5 Ex. 21. 17.
6 ch. 9. 39. Mat. 15. 10.
7 παραλαμβάνω.
8 Mat. 3. 7. He. 6. 2.
9 ver. 8. Mat. 15. 2.
† Καὶ-i.
10 ὠφελέω.
11 ver. 3.
‡ κοινοῖς-l.
12 Mat. 15. 6. Ga. 3. 17.
13 ἀποκρίνομαι.
14 προφητεύω
18 Is. 29. 13.
19 παραδίδωμι.
20 γράφω.
§ ἀγαπᾷ-n.
‖ ἀφέστηκεν, s. ἀπεστιν-n.
** πάλιν-h.
21 Mat. 15. 8.
22 κοινόω, Mat. 15. 11. Ac. 10. 15. He. 9. 13.
23 ἀφίημι.
24 λέγω.
25 οὖς.
26 ver. 6. Mat. 15. 7.
27 Lu. 7. 30. Jno. 12. 48.
28 εἰςέρχομαι.
29 ἐπερωτάω
†† στήσητε-h.
‡‡ τὴν παραβολην-h.

10 Μωσῆς γὰρ εἶπε·
[4]Τίμα τὸν πατέρα σου
ϗ τὴν μητέρα σου· καί·
[5]Ὁ [6]κακολογῶν πατέ-
ρα, ἢ μητέρα, θανάτῳ
τελευτάτω.
11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε·
Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ
πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ Κορ-
βᾶν (ὅ [3]ἐστι, δῶρον)
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ [10]ὠφελη-
θῇς.
12 e Καὶ | οὐκέτι [23]ἀφί-
ετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι
τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἢ τῇ
μητρὶ αὐτοῦ·
13 [12]Ἀκυροῦντες τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ πα-
ραδόσει ὑμῶν, ᾗ [19]πα-
ρεδώκατε. Καὶ παρό-
μοια τοιαῦτα πολλὰ
ποιεῖτε.
14 Καὶ προσκαλεσάμε-
νος **πάντα τὸν ὄ-
χλον, ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ἀκούετέ μου πάντες, ϗ
συνίετε.
15 Οὐδέν [3]ἐστιν ἔξω-
θεν τοῦ ἀνθρώπου εἰς-
πορευόμενον εἰς αὐ-
τὸν, ὃ δύναται αὐτὸν
[22]κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ
ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐ-
τοῦ, ἐκεῖνά [3]ἐστι τὰ
κοινοῦντα τὸν ἄνθρω-
πον.
16 e Εἴ τις ἔχει [25]ὦτα
ἀκούειν, ἀκουέτω. |
17 Καὶ ὅτε [28]εἰςῆλθεν
εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄ-
χλου, [29]ἐπηρώτων αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ ‡‡περὶ τῆς παρα-
βολῆς.
18 Καὶ λέγει αὐτοῖς·

Digitized by Google

Οὕτω ϗ ὑμεῖς ἀσύνετοί
[2]ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι
πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰςπο-
ρευόμενον εἰς τὸν ἄν-
θρωπον, οὐ δύναται αὐ-
τὸν κοινῶσαι;
19 Ὅτι οὐκ εἰςπορεύε-
ται αὐτοῦ εἰς τὴν καρ-
δίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοι-
λίαν· καὶ εἰς τὸν ‡ἀφε-
δρῶνα ἐκπορεύεται,
§καθαρίζον πάντα τὰ
βρώματα.
20 Ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ
τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευ-
όμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον.
21 Ἔσωθεν γὰρ, ἐκ
τῆς καρδίας τῶν ἀν-
θρώπων, οἱ [8]διαλογι-
σμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύ-
ονται, μοιχεῖαι, πορ-
νεῖαι, φόνοι,
22 Κλοπαὶ, [9]πλεονε-
ξίαι, [10]πονηρίαι, δόλος,
[13]ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς
πονηρὸς, [14]βλασφημία,
ὑπερηφανία, [15]ἀφρο-
σύνη.
23 Πάντα ταῦτα τὰ
πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπο-
ρεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.
24 Καὶ ἐκεῖθεν [17]ἀνα-
στὰς, [12]ἀπῆλθεν εἰς τὰ
μεθόρια Τύρου a ϗ Σιδῶ-
νος· ! ϗ [18]εἰςελθὼν εἰς
c τὴν! οἰκίαν, οὐδένα [19]ἤ-
θελε [20]γνῶναι· ϗ οὐκ
[21]ἠδυνήθη [23]λαθεῖν.
25 Ἀκούσασα γὰρ γυ-
νὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς
[24]εἶχε τὸ θυγάτριον
αὐτῆς πνεῦμα ἀκά-
θαρτον [25]ἐλθοῦσα
[1]προςέπεσε πρὸς τοὺς
πόδας αὐτοῦ.
26 (Ἦν δὲ ἡ γυνὴ
[3]Ἑλληνὶς, *Συροφοί-
νισσα τῷ γένει) ϗ [4]ἠρώ-
τα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμό-
νιον ἐκβάλλῃ, c ἐκ†
τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.
27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῇ· [5]Ἄφες πρῶτον
χορτασθῆναι τὰ τέκνα·
οὐ γὰρ καλόν [2]ἐστι [6]λα-
βεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέ-
κνων, καὶ βαλεῖν τοῖς
κυναρίοις.
28 Ἡ δὲ [7]ἀπεκρίθη,
καὶ λέγει αὐτῷ· Ναὶ
Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυ-
νάρια ὑποκάτω τῆς
τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ
τῶν ψιχίων τῶν παι-
δίων.
29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ·
||Διὰ τοῦτον τὸν λόγον
ὕπαγε· [11]ἐξελήλυθε τὸ
δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγα-
τρός σου.
30 Καὶ [12]ἀπελθοῦσα
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗ-
ρε **τὸ δαιμόνιον [11]ἐξ-
εληλυθὸς, ϗ τὴν θυγα-
τέρα [16]βεβλημένην ἐπὶ
τῆς κλίνης.
31 Καὶ πάλιν [11]ἐξελ-
θὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύ-
ρου ††ϗ Σιδῶνος, [25]‡‡ἦλ-
θε πρὸς τὴν θάλασσαν
τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέ-
σον τῶν ὁρίων Δεκαπό-
λεως.
32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ
κωφὸν §§[22]μογιλάλον,
ϗ παρακαλοῦσιν αὐτὸν
ἵνα [26]ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν
χεῖρα.

A. D. 28.

1 προςπίπτω
2 εἰμί.
3 Ac. 17. 12.
* Συραφοινίκισσα-a.
4 ἐρωτάω
† alii ἀπὸ.
5 ἀφίημι.
‡ ὀχετόν-n.
6 λαμβάνω.
§ καθαρίζων, s. καθαρίζει-n.
7 ἀποκρίνομαι.
8 Mat. 15. 19.
|| Ὕπαγε· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξελήλυθε-n.
9 Lu. 12. 15. Ep. 4. 19.
10 Mat. 22. 18. Ro. 1. 29.
11 ἐξέρχομαι
12 ἀπέρχομαι.
** Vide App.
13 Ro. 13. 13.
14 ch. 2. 7. Mat. 12. 31.
15 2 Co. 11. 1.
16 βάλλω.
17 ἀνίστημι.
†† ἦλθε διὰ Σιδῶνος εἰς-i.
‡‡ ἦλθεν εἰς-a.
18 εἰςέρχομαι.
19 θέλω.
20 γινώσκω.
21 δύναμαι.
§§ καὶ μογγιλάλον-i.
22 Is. 35. 6.
23 λανθάνω.
24 ἔχω.
25 ἔρχομαι.
26 ἐπιτίθημι.

Digitized by Google

33 Καὶ [1]ἀπολαβόμενος
αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου
κατ' ἰδίαν, [2]ἔβαλε τὲς
δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ
ὦτα αὐτοῦ· ϗ πτύσας,
[4]ἥψατο τῆς γλώσσης
αὐτοῦ.
34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε,
καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐφ-
φαθὰ, ὅ [6]ἐστι, διανοί-
χθητι.
35 Καὶ εὐθέως [10]διη-
νοίχθησαν αὐτοῦ αἱ
ἀκοαὶ, καὶ [12]ἐλύθη ὁ
δεσμὸς τῆς γλώσσης
αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρ-
θῶς.
36 Καὶ [15]διεστείλατο
αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴ-
πωσιν· ὅσον [16]δὲ αὐτὸς
αὐτοῖς διεστέλλετο,
μᾶλλον περισσότερον
ἐκήρυσσον.
37 Καὶ ὑπερπερισσῶς
[18]ἐξεπλήσσοντο, λέ-
γοντες· Καλῶς πάντα
[21]πεποίηκε· ϗ τοὺς κω-
φοὺς ποιεῖ ἀκούειν, ϗ
τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

Κεφ. η'.

ΕΝ ἐκείναις ταῖς ἡ-
μέραις, †παμπόλλου ὄ-
χλε [6]ὄντυς, ϗ μὴ ἐχόν-
των τί φάγωσι, προς-
καλεσάμενος ὁ Ἰησῦς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγει αὐτοῖς·
2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ
τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη §ἡ-
μέρας τρεῖς προσμένε-
σί μοι, ϗ ἐκ ἔχουσι τί
φάγωσι.
3 Καὶ ἐὰν [28]ἀπολύσω
αὐτοὺς *νήστεις εἰς οἶ-
κον αὐτῶν, [3]ἐκλυθή-
σονται ἐν τῇ ὁδῷ· τι-
νὲς γὰρ αὐτῶν μακρό-
θεν ἥκασι.
4 Καὶ [5]ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτε·
Πόθεν τούτυς δυνήσε-
ταί τις ὧδε χορτάσαι
ἄρτων [7]ἐπ' [8]ἐρημίας;
5 Καὶ [11]ἐπηρώτα αὐ-
τύς· Πόσυς ἔχετε ἄρ-
τυς; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά.
6 Καὶ [13]παρήγγειλε
τῷ ὄχλῳ [14]ἀναπεσεῖν
ἐπὶ τῆς γῆς· ϗ [17]λαβὼν
τὲς ἑπτὰ ἄρτυυς, εὐχα-
ριστήσας [19]ἔκλασε, καὶ
[20]ἐδίδυ τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ, ἵνα [22]παραθῶ-
σι· ϗ [22]παρέθηκαν τῷ
ὄχλῳ.
7 Καὶ εἶχον ἰχθύδια
ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας,
εἶπε [22]παραθεῖναι ϗ
αὐτά·
8 Ἔφαγον δὲ, ϗ ἐχορ-
τάσθησαν· καὶ [23]ἦραν
περισσεύματα κλασμά-
των, ἑπτὰ [24]σπυρίδας.
9 [6]Ἦσαν δὲ οἱ φά-
γοντες ὡς τετρακις-
χίλιοι· ϗ [28]ἀπέλυσεν
αὐτούς.
10 Καὶ εὐθέως [29]ἐμ-
βὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
[25]ἦλθεν εἰς τὰ μέρη
‡Δαλμανουθά.
11 Καὶ [26]ἐξῆλθον οἱ
Φαρισαῖοι, ϗ [27]ἤρξαν-
το συζητεῖν αὐτῷ, ζη-
τοῦντες παρ' αὐτοῦ ση-
μεῖον ἀπὸ τοῦ ὐρανοῦ,
πειράζοντες αὐτόν.

A. D. 28.

1 ἀπολαμβάνω.
* νήστις-η.
2 βάλλω.
3 ἐκλύω.
4 ἅπτομαι.
5 ἀποκρίνομαι.
6 εἰμί.
7 s. ληφθέντων.
8 Mat. 15. 33. 2 Co. 11. 26. He. 11. 38.
9 s. χώρας.
10 διανοίγω, ver. 25. Lu. 2. 23. Ac. 16. 14.
11 ἐπερωτάω.
12 λύω.
13 παραγγέλλω.
14 ἀναπίπτω, ch. 6. 40. Lu. 17. 6. Jno. 21. 20.
15 διαςέλλω.
16 s. μᾶλλον.
17 λαμβάνω.
18 ἐκπλήσσω.
19 κλάω.
20 δίδωμι.
21 ποιέω.
22 παρατίθημι.
23 αἴρω.
† πάλιν πολλοῦ-i
24 ver. 20. Mat. 15. 37. Ac. 9. 25.
25 ἔρχομαι.
‡ Μαγεδά, s. Μαγδαλά-n.
§ Vide App.
26 ἐξέρχομαι.
27 ἄρχομαι.
28 ἀπολύω.
29 ἐμβαίνω.

Digitized by Google

12 Καὶ ἀναςενάξας τῷ
πνεύματι αὐτοῦ, λέγει·
[1] Τί ἡ γενεὰ αὕτη ση-
μεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, εἰ [3]δοθήσε-
ται τῇ γενεᾷ ταύτῃ ση-
μεῖον.
13 Καὶ [4]ἀφεὶς αὐτοὺς,
[5] ἐμβὰς πάλιν c εἰς τὸ
πλοῖον,| [6] ἀπῆλθεν εἰς
τὸ πέραν.
14 Καὶ [7] ἐπελάθοντο
[8] λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ
μὴ ἕνα ἄρτον ὀκ [9]εἶχον
μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ
πλοίῳ.
15 Καὶ [11]διεστέλλετο
αὐτοῖς, λέγων· Ὁρᾶτε,
βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης
τῶν Φαρισαίων, ϗ τῆς
ζύμης §Ἡρώδου.
16 Καὶ [15]διελογίζοντο
πρὸς ἀλλήλους, λέγον-
τες· Ὅτι ἄρτους οὐκ
ἔχομεν.
17 Καὶ [19] γνοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς, λέγει αὐτοῖς· Τί
[15]διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρ-
τους οὐκ ἔχετε; οὔπω
νοεῖτε, οὐδὲ [20]συνίετε;
d ἔτι| [21] πεπωρωμέ-
νην ἔχετε τὴν καρδίαν
ὑμῶν;
18 Ὀφθαλμοὺς ἔχον-
τες οὐ βλέπετε; καὶ
ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκού-
ετε; καὶ ὀ ††[27] μνημο-
νεύετε.
19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρ-
τους [29]ἔκλασα εἰς τοὺς
πεντακιςχιλίους, πό-
σους κοφίνους πλήρεις
κλασμάτων [32] ἤρατε;
Λέγουσιν αὐτῷ· Δώ-
δεκα.
20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ
εἰς τὸς τετρακιςχιλίυς,
πόσων [2] σπυρίδων πλη-
ρώματα κλασμάτων
[32] ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον·
Ἑπτά.
21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
* Πῶς οὐ [20] συνίετε;
22 Καὶ † ἔρχεται εἰς
‡ Βηθσαϊδάν, καὶ φέ-
ρουσιν αὐτῷ τυφλὸν,
καὶ παρακαλοῦσιν αὐ-
τὸν ἵνα αὐτοῦ [10] ἅψη-
ται.
23 Καὶ [12]ἐπιλαβόμε-
νος τῆς χειρὸς τοῦ τυ-
φλοῦ, [13] ἐξήγαγεν αὐ-
τὸν ἔξω τῆς κώμης·
καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμ-
ματα αὐτοῦ, [14] ἐπιθεὶς
τὰς χεῖρας αὐτῷ, [16] ἐπ-
ηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέ-
πει.
24 Καὶ ἀναβλέψας,
ἔλεγε· Βλέπω τοὺς
ἀνθρώπους· ‖ὅτι ὡς
δένδρα ὁρῶ περιπατοῦν-
τας.
25 Εἶτα πάλιν [14] ἐπέ-
θηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
d καὶ ἐποίησεν αὐτὸν
ἀναβλέψαι·| ϗ [22]ἀπο-
κατεστάθη, ϗ [17]ἐνέβλε-
ψε [24] τηλαυγῶς ** ἅ-
παντας.
26 Καὶ [25] ἀπέστειλεν
αὐτὸν εἰς b τὸν| οἶκον
αὐτοῦ, λέγων· Μηδὲ
εἰς τὴν κώμην [26] εἰσέλ-
θῃς, e μηδὲ εἴπῃς [28]τινὶ
[30]ἐν τῇ κώμῃ.|
27 Καὶ [31]ἐξῆλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ εἰς [33] τὰς κώμας

A. D. 28.

1 s. διά.
2 ver. 8.
3 δίδωμι.
4 ἀφίημι.
* Οὔπω-n.
5 ἐμβαίνω.
6 ἀπέρχομαι.
† ἔρχονται-i.
‡ Βηθανίαν-i
7 ἐπιλανθάνομαι.
8 λαμβάνω.
9 ἔχω.
10 ἅπτομαι.
11 διαςέλλω.
12 ἐπιλαμβάνω.
13 ἐξάγω.
14 ἐπιτίθημι.
§ τῶν Ἡρωδιανῶν-n.
15 διαλογίζομαι.
16 ἐπερωτάω
17 ἐμβλέπω.
19 γινώσκω.
‖ ὡς δένδρα, περιπατοῦντας.
20 συνίημι.
21 πωρόω, ch. 6. 52.
22 ἀποκαθίστημι.
** ἅπαντα-h
†† μνημονεύετε, ὅτε-n.
24 s. πάλιν.
25 ἀποςέλλω
26 εἰςέρχομαι
27 μνημονευω, Mat. 16. 9.
28 s. ταῦτα.
29 κλάω.
30 s. τῶν οἰκοῦντων.
31 ἐξέρχομαι
32 αἴρω.
33 τὰ μέρη, Mat. 16. 13.

Digitized by Google

Καισαρείας τῆς Φι-
λίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ
[1] ἐπηρώτα τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, λέγων αὐ-
τοῖς· Τίνα με λέ-
γουσιν οἱ ἄνθρωποι
[3] εἶναι;
28 Οἱ δὲ [4] ἀπεκρίθη-
σαν· Ἰωάννην τὸν Βα-
πτιςήν· ϗ ἄλλοι, Ἠλί-
αν· ἄλλοι δὲ, ἕνα τῶν
προφητῶν.
29 Καὶ αὐτὸς § λέγει
αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα
με λέγετε [3] εἶναι; Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, λέ-
γει αὐτῷ· Σὺ [3] εἶ ὁ
Χριστός.
30 Καὶ [11] ἐπετίμησεν
αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέ-
γωσι περὶ αὐτοῦ.
31 Καὶ [13] ἤρξατο δι-
δάσκειν αὐτοὺς, ὅτι
δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου πολλὰ πα-
θεῖν, καὶ [16] ἀποδοκι-
μασθῆναι ** ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων †† καὶ ἀρ-
χιερέων, καὶ γραμμα-
τέων, καὶ [17] ἀποκταν-
θῆναι· καὶ μετὰ
τρεῖς ἡμέρας [19] ἀναστῆ-
ναι.
32 Καὶ παῤῥησίᾳ τὸν
λόγον ἐλάλει. Καὶ
[21] προσλαβόμενος αὐτὸν
ὁ Πέτρος, [13] ἤρξατο [11] ἐ-
πιτιμᾷν αὐτῷ.
33 Ὁ δὲ [22] ἐπιστρα-
φεὶς, καὶ [23] ἰδὼν τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, [11] ἐπ-
ετίμησε τῷ Πέτρῳ,
λέγων· Ὕπαγε ὀπίσω
μου, Σατανᾶ· ὅτι οὐ
[2] φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώ-
πων.
34 Καὶ προςκαλεσά-
μενος τὸν ὄχλον σὺν
τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, εἶπεν αὐτοῖς·
* Ὅςτις θέλει ὀπίσω
μου † [5] ἐλθεῖν, [6] ἀπαρ-
νησάσθω ἑαυτὸν, καὶ
[7] ἀράτω τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ, ϗ ἀκολουθείτω
μοι.
35 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ
τὴν [8] ψυχὴν αὐτοῦ σῶ-
σαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ' ἂν [9] ἀπολέσῃ ‡ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν
ἐμοῦ ϗ τοῦ εὐαγγελί-
ου, b οὗτος | [10] σώσει
αὐτήν.
36 Τί γὰρ [12] ὠφελήσει
‖ ἄνθρωπον, ἐὰν κερδή-
σῃ τὸν κόσμον ὅλον, ϗ
ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ;
37 Ἢ τί [14] δώσει ἄν-
θρωπος [15] ἀντάλλαγμα
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
38 Ὃς γὰρ ἂν [18] ἐπαι-
σχυνθῇ με ϗ τοὺς ἐμοὺς
λόγους ἐν τῇ γενεᾷ
ταύτῃ τῇ [20] μοιχαλίδι
καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπ-
αισχυνθήσεται αὐτὸν,
ὅταν [5] ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ με-
τὰ τῶν ἀγγέλων τῶν
ἁγίων.

Κεφ. θ'.

ΚΑΙ [24] ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
[3] εἰσί τινες τῶν ὧδε
[25] ἑστηκότων, οἵτινες

A. D. 28.

1 ἐπερωτάω.
2 Mat. 16. 23. Ro. 8. 5.
3 εἰμί.
4 ἀποκρίνομαι.
* Εἴ τις-i.
† ἀκολουθεῖν-a.
5 ἔρχομαι.
6 ἀπαρνέομαι Mat. 16. 24.
7 αἴρω.
8 Mat. 6. 25. Ro. 11. 3. 1 Co. 15. 45.
9 ἀπολλύω.
‡ τὴν ἑαυτȣ ψυχὴν-a. alii-d.
§ ἐπηρώτα αὐτούς-i.
10 σώζω.
11 ἐπιτιμάω, ch. 1. 25.
12 ὠφελέω.
‖ ἄνθρωπος-i
13 ἄρχομαι.
14 δίδωμι.
15 Mat. 16.26.
16 ch. 12. 10. Mat. 21. 42. Lu. 9. 22.
** ὑπό-h.
†† ϗ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων-l.
17 ἀποκτείνω.
18 Lu. 9. 9,26. Ro. 1. 16. 2 Ti. 1.8,12.
19 ἀνίστημι.
20 Mat. 12.39.
21 προςλαμβάνω.
22 ἐπιστρέφω
23 εἴδω.
24 λέγω.
25 ἵστημι.

Digitized by Google

*οὐ μὴ γεύσωνται θα-
νάτου, ἕως ἂν [1] ἴδωσι
τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ [2] ἐληλυθυῖαν ἐν
δυνάμει.*
2 Καὶ *μεθ' ἡμέρας ἓξ
παραλαμβάνει ὁ* Ἰη-
σοῦς τὸν Πέτρον, *καὶ
τὸν* Ἰάκωβον, *καὶ
b τὸν* | Ἰωάννην, *καὶ
ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς
ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδί-
αν*[7] *μόνους· καὶ* [8]*μετε-
μορφώθη ἔμπροσθεν
αὐτῶν.*
3 Καὶ *τὰ ἱμάτια αὐτοῦ*
[9] *ἐγένετο* [10]*στίλβοντα,
λευκὰ λίαν c ὡς χιὼν,*|
*e οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς
γῆς οὐ δύναται † λευ-
κᾶναι.*|
4 Καὶ [13] *ὤφθη αὐτοῖς*
Ἠλίας *σὺν* Μωσεῖ· *κ*
[14] *ἦσαν συλλαλοῦντες
τῷ* Ἰησοῦ.
5 Καὶ [15] *ἀποκριθεὶς ὁ*
Πέτρος, *λέγει τῷ* Ἰη-
σοῦ· Ῥαββὶ, *καλὸν*
[14]*ἐστιν ἡμᾶς ὧδε* [14] *εἶ-
ναι· καὶ ποιήσωμεν
σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν,
καὶ* Μωσεῖ *μίαν, καὶ*
Ἠλίᾳ *μίαν.*
6 Οὐ *γὰρ* [1]*ᾔδει τί* ||*λα-
λήσῃ·* ***ἦσαν γὰρ* [19]*ἔκ-
φοβοι.*
7 Καὶ [9] *ἐγένετο νεφέ-
λη ἐπισκιάζουσα αὐ-
τοῖς· καὶ* [2] *ἦλθε φωνὴ
ἐκ τῆς νεφέλης, b λέ-
γουσα·* | Οὗτός [14] *ἐ-
στιν ὁ υἱός μου ὁ ἀ-
γαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε.*
8 Καὶ *ἐξάπινα περι-
βλεψάμενοι, οὐκέτι οὐ-
δένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν*
Ἰησοῦν *μόνον μεθ' ἑαυ-
τῶν.*
9 Καταβαινόντων *δὲ
αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους,*
[3] *διεστείλατο, αὐτοῖς,
ἵνα μηδενὶ* [4] *διηγή-
σωνται* [5] *ἃ εἶδον, εἰ
μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν*
[6] *ἀναστῇ.*
10 Καί *τὸν λόγον ἐκρά-
τησαν πρὸς ἑαυτοὺς,
συζητοῦντες τί* [14] *ἐστι*
* *τὸ ἐκ νεκρῶν* [6] *ἀνα-
στῆναι.*
11 Καὶ [11] *ἐπηρώτων
αὐτὸν, λέγοντες·* [12]Ὅ-
*τι λέγουσιν οἱ γραμμα-
τεῖς, ὅτι* Ἠλίαν *δεῖ*
[2] *ἐλθεῖν πρῶτον;*
12 Ὁ *δὲ* ‡[15]*ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς·* Ἠλίας
μὲν, [2] *ἐλθὼν πρῶτον,*
[16] *ἀποκαθιστᾷ πάντα·*
§ *καὶ πῶς* [17] *γέγρα-
πται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, ἵνα πολ-
λὰ* [18] *πάθῃ, καὶ ἐξου-
δενωθῇ.*
13 Ἀλλὰ *λέγω ὑμῖν,
ὅτι καὶ* Ἠλίας [2] *ἐλήλυ-
θε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ
ὅσα* [20]*ἠθέλησαν, καθὼς*
[17] *γέγραπται ἐπ' αὐ-
τόν.*
14 Καὶ [2] *ἐλθὼν πρὸς
τοὺς μαθητὰς, εἶδεν
ὄχλον πολὺν περὶ
αὐτοὺς, καὶ γραμμα-
τεῖς συζητοῦντας αὐ-
τοῖς.*
15 Καὶ *εὐθέως πᾶς ὁ
ὄχλος* †† [1] *ἰδὼν αὐ-
τὸν,* [21]*ἐξεθαμβήθη, καὶ*

A. D. 28.

1 *εἴδω.*
2 *ἔρχομαι.*
3 *διαστέλλω.*
4 *διηγέομαι,* ver. 16. *εἴπητε,* Mat. 17. 9.
5 *τὸ ὅραμα,* Mat. 17. 9. *ὧν ἑωράκασιν,* Lu. 9. 36.
6 *ἀνίστημι.*
7 *κ. ὁδὸν.*
8 *μεταμορφόω,* Mat. 17. 2.
9 *γίνομαι.*
10 Ps. 7. 12, in lxx.
* *ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ-i*
11 *ἐπερωτάω*
12 pro Διότι.
† *οὕτω-f.*
13 *ὅπτομαι.*
14 *εἰμί.*
‡ *ἔφη αὐτοῖς-h.*
15 *ἀποκρίνομαι.*
16 *ἀποκαθίστημι,* c. 3. 5.
§ *καθὼς γέγραπται-n.*
17 *γράφω.*
18 *πάσχω.*
|| *λαλήσει-h.* alii *ἀποκριθῇ.*
** *ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο-h.*
19 He. 12. 21. De. 9. 19, in lxx.
20 *θέλω.*
†† *ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεθαμβήθησαν-h.*
21 *ἐκθαμβέω* ch. 14. 33.

Digitized by Google

[1]προστρέχοντες [2]ἠσπά-
ζοντο αὐτόν.
16 Καὶ [3]ἐπηρώτησε
*τοὺς γραμματεῖς· Τί
συζητεῖτε †πρὸς αὐ-
τούς;
17 Καὶ [5]ἀποκριθεὶς εἷς
ἐκ τοῦ ὄχλυ, εἶπε· Δι-
δάσκαλε, [6]ἤνεγκα τὸν
υἱόν μου πρός σε, ἔχον-
τα πνεῦμα ἄλαλον·
18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν
[8]καταλάβῃ, [9]ῥήσσει
αὐτόν· ϗ [11]ἀφρίζει, ϗ
τρίζει τὺς ὀδόντας e αὐ-
τοῦ, καὶ [13]ξηραίνεται·
ϗ εἶπον τοῖς μαθηταῖς
συ ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι,
καὶ οὐκ ἴσχυσαν.
19 Ὁ δὲ [5]ἀποκριθεὶς
§αὐτῷ, λέγει· Ὦ γε-
νεὰ ἄπιστος, ἕως πότε
πρὸς ὑμᾶς [15]ἔσομαι;
ἕως πότε [16]ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν
πρός με.
20 Καὶ [6]ἤνεγκαν αὐ-
τὸν πρὸς αὐτόν· καὶ
†† [19]ἰδὼν ‡‡ αὐτὸν, εὐθέ-
ως τὸ πνεῦμα [20]ἐσπάρα-
ξεν αὐτὸν ϗ [23]πεσὼν
ἐπὶ τῆς γῆς, [24]ἐκυλίετο
ἀφρίζων.
21 Καὶ [3]ἐπηρώτησε
τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πό-
σος χρόνος [15]ἐςὶν, ||||ὡς
τοῦτο [25]γέγονεν αὐ-
τῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παι-
διόθεν·
22 Καὶ πολλάκις αὐτὸν
ϗ εἰς *†πῦρ ἔβαλε ϗ εἰς
ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐ-
τόν· ἀλλ' εἴτι δύνασαι,
βοήθησον ὑμῖν, σπλαγ-
χνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

A. D. 28.

1 s. οἱ μαθηταί.
2 ἀσπάζω.
3 ἐπερωτάω,
* αὐτούς-k.
† πρὸς αὐτύς;-i. alii ἐν ὑμῖν;
‡ alii πίστευσαι.
4 κράζω.
5 ἀποκρίνομαι.
6 φέρω.
8 καταλαμβάνω.
9 ch. 2. 22.
10 ἐπιτιμάω.
11 s. ὁ παῖς.
12 ἐξέρχομαι
13 Mat. 21.17.
14 εἰςέρχομαι
§ αὐτοῖς-a. al. αὐτοῖς-c.
|| κράξας-a.
** σπαράξας, ἐξῆλθε-a.
15 εἰμί.
16 ἀνέχω.
17 s. τὸ πνεῦμα.
18 ἀποθνήσκω
†† ἰδὸν-n.
19 εἴδω.
‡‡ αὐτὸν τὸ πνεῦμα, εὐθὺς-i.
20 σπαράσσω
21 ἐγείρω.
22 ἀνίστημι.
23 πίπτω.
24 κυλίω.
§§ Διατί, s. Τί ὅτι-n.
|||| ἐξ οὗ, s. ἕως-n.
25 γίνομαι.
26 δύναμαι.
27 s. δαιμονίων.
*† τὸ-g.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· e Τὸ,| εἰ δύνα-
σαι ἀπιστεῦσαι,|‡ πάν-
τα δυνατὰ τῷ πιστεύ-
οντι.
24 Καὶ εὐθέως [4]κράξας
ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου,
μετὰ δακρύων ἔλεγε·
Πιστεύω, b Κύριε,| βο-
ήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.
25 [19]Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
ὅτι ἐπισυντρέχει ὄ-
χλος, [10]ἐπετίμησε τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ,
λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἄλαλον καὶ κω-
φὸν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω·
[12]ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ
μηκέτι [14]εἰσέλθῃς εἰς
αὐτόν.
26 Καὶ ||[4]κράξαν, καὶ
πολλὰ ** [20]σπαράξαν
αὐτὸν, [12]ἐξῆλθε·[17] καὶ
[25]ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς,
ὥστε πολλοὺς λέγειν
ὅτι [18]ἀπέθανεν.
27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, κρα-
τήσας αὐτὸν τῆς χει-
ρὸς, [21]ἤγειρεν αὐτὸν, ϗ
[22]ἀνέστη.
28 Καὶ [14]εἰσελθόντα
αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ [3]ἐπηρώ-
των αὐτὸν κατ' ἰδίαν·
§§Ὅτι ἡμεῖς οὐκ [26]ἠ-
δυνήθημεν ἐκβαλεῖν
αὐτό;
29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τοῦτο τὸ γένος, [27]ἐν ὐ-
δενὶ δύναται [12]ἐξελ-
θεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ
e καὶ νηστείᾳ.|
30 Καὶ ἐκεῖθεν [12]ἐξελ-
θόντες παρεπορεύοντο
διὰ τῆς Γαλιλαίας·

Digitized by Google

καὶ ἐκ [1] ἤθελεν ἵνα τις
[3] γνῷ.
31 [4] Ἐδίδασκε γὰρ τὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔ-
λεγεν αὐτοῖς· Ὅτι ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπυ [5] πα-
ραδίδοται εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων, ϗ ἀποκτε-
νοῦσιν αὐτόν. καὶ
ἀποκτανθεὶς, * τῇ τρί-
τῃ ἡμέρᾳ [7] ἀναστήσε-
ται.
32 Οἱ δὲ [8] ἠγνόουν τὸ
ῥῆμα, ϗ ἐφοβοῦντο αὐ-
τὸν ἐπερωτῆσαι.
33 Καὶ [10] ἦλθεν εἰς Κα-
περναούμ· ϗ ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ γενόμενος, [11] ἐπηρώ-
τα αὐτούς· Τί ἐν τῇ
ὁδῷ c πρὸς ἑαυτοὺς |
[13] διελογίζεσθε;
34 Οἱ δὲ ἐσιώπων·
πρὸς ἀλλήλυς γὰρ [30] δι-
ελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ
τίς [15] μείζων.
35 Καὶ καθίσας ἐφώ-
νησε τοὺς δώδεκα, καὶ
λέγει αὐτοῖς· Εἴ τις
θέλει πρῶτος [17] εἶναι,
[17] ἔσται πάντων ἔσχα-
τος, καὶ πάντων [18] διά-
κονος.
36 Καὶ [20] λαβὼν παιδί-
ον, [21] ἔστησεν αὐτὸ ἐν
μέσῳ αὐτῶν· ϗ ἐναγκα-
λισάμενος αὐτὸ, εἶπεν
αὐτοῖς·
37 Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοι-
ούτων παιδίων [22] δέ-
ξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μου, ἐμὲ [22] δέχεται·
ϗ ὃς ἐὰν ἐμὲ [22] δέξη-
ται, οὐκ [24] ἐμὲ [22] δέ-
χεται, ἀλλὰ [25] τὸν ἀπο-
στείλαντά με.

38 [2] Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ
b ὁ | Ἰωάννης, λέγων·
Διδάσκαλε, εἴδομέν τι-
να τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα δαιμόνια,
b ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ
ἡμῖν· | ϗ [6] ἐκωλύσαμεν
αὐτὸν, c ὅτι οὐκ ἀκολυ-
θεῖ ἡμῖν. |
39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε·
Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐ-
δεὶς γάρ [17] ἐςιν ὃς ποι-
ήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, καὶ δυνή-
σεται ταχὺ [9] κακολογῆ-
σαί με.
40 Ὃς γὰρ οὐκ [17] ἔστι
καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν
ἐστιν.
41 Ὃς γὰρ ἂν [12] ποτίσῃ
ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος
‡ ἐν τῷ ὀνόματί μυ, ὅτι
[14] Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ [16] ἀ-
πολέσῃ τὸν μισθὸν αὐ-
τοῦ.
42 Καὶ ὃς ἂν σκανδα-
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
τῶν πιστευόντων e εἰς
ἐμὲ, | καλόν [17] ἐςιν αὐτῷ
μᾶλλον, εἰ περίκειται
§ λίθος μυλικὸς περὶ
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ϗ
[19] βέβληται εἰς τὴν θά-
λασσαν.
43 Καὶ ἐὰν [23] σκανδα-
λίζῃ σε ἡ χείρ σου,
ἀπόκοψον αὐτήν· κα-
λόν σοι [17] ἐστι κυλλὸν
εἰς τὴν ζωὴν [26] εἰσελ-
θεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας
ἔχοντα [27] ἀπελθεῖν
εἰς τὴν [28] γέενναν, d εἰς
τὸ πῦρ τὸ [29] ἄσβε-
στον· |

A. D. 28.

1 θέλω.
2 ἀποκρίνομαι.
3 γινώσκω.
4 διδάσκω.
5 παραδίδωμι
6 κωλύω.
* μετὰ τρεῖς ἡμέρας-h.
7 ἀνίστημι.
8 ἀγνοέω.
9 ch. 7. 10. Mat. 15. 4. Ac. 19. 9.
10 ἔρχομαι.
11 ἐπερωτάω.
12 ποτίζω.
13 διαλογίζομαι.
14 1 Co. 3. 23. 2 Co. 10. 7.
15 s. μέλλει ἔσεσθαι.
‡ ἐν ὀνόματι, ὅτι-a.
16 ἀπολλύω.
17 εἰμί.
18 Mat. 20.26. Jno. 2. 5, 9. 1 Co. 3. 5.
§ μύλος ὀνικὸς-i. Mat. 18. 6.
19 βάλλω.
20 λαμβάνω.
21 ἵστημι.
22 δέχομαι.
23 Mat. 5. 29. 18. 6.
24 s. μόνον.
25 s. καὶ.
26 εἰςέρχομαι.
27 ἀπέρχομαι.
28 Mat. 5. 22, 29, 30.
29 Mat. 3. 12. Lu. 3. 17.
30 διαλέγομαι.

Digitized by Google

44 d῞Οπου ὁ σκώληξ
αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, [17] κ̧
τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου
[6] σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκο-
ψον αὐτόν· καλόν [7] ἐςί
*σοι [8] εἰςελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν χωλὸν, [10] ἢ τοὺς
δύο πόδας ἔχοντα [9] βλη-
θῆναι [13] εἰς τὴν γέεν-
ναν, c εἰς τὸ πῦρ τὸ
ἄσβεστον·
46 d῞Οπου ὁ σκώληξ
αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, [17] κ̧
τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
47 Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός
σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκ-
βαλε αὐτόν· καλόν σοι
[7] ἐςὶ μονόφθαλμον [8] εἰς-
ελθεῖν εἰς τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ, [10] ἢ δύο
ὀφθαλμὺς ἔχοντα βλη-
θῆναι εἰς τὴν γέενναν
d τοῦ πυρός·
48 ῞Οπου ὁ σκώληξ αὐ-
τῶν οὐ τελευτᾷ, [17] κ̧ τὸ
πῦρ οὐ σβέννυται.
49 e Πᾶς γὰρ πυρὶ
† [22] ἁλισθήσεται, ‡ e κ̧ πᾶ-
σα θυσία [23] ἁλὶ ἁλισθή-
σεται.
50 Καλὸν τὸ ἅλας·
ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄνα-
λον γένηται, ἐν τίνι
αὐτὸ [25] ἀρτύσετε; ἔχε-
τε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας,
καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλή-
λοις.

Κεφ. ί.

ΚΑΚΕΙΘΕΝ [28] d ἀνα-
ςὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια
τῆς Ἰυδαίας, e διὰ τοῦ
|| πέραν τῦ Ἰορδάνυ· κ̧
συμπορεύονται πάλιν
ὄχλοι πρὸς αὐτὸν, καὶ
ὡς [1] εἰώθει, πάλιν [2] ἐδί-
δασκεν αὐτούς.
2 Καὶ [3] προςελθόντες
b οἱ Φαρισαῖοι, [4] ἐπη-
ρώτησαν αὐτὸν, εἰ [5] ἔξ-
εστιν ἀνδρὶ γυναῖκα
[16] ἀπολῦσαι· πειράζον-
τες αὐτόν.
3 Ὁ δὲ [11] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμῖν
[12] ἐνετείλατο Μωσῆς;
4 Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς
[14] ἐπέτρεψε βιβλίον ἀ-
ποςασίου [15] γράψαι, κ̧
[16] ἀπολῦσαι.
5 Καὶ [11] ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Πρὸς τὴν [18] σκληροκαρ-
δίαν ὑμῶν [15] ἔγραψεν
ὑμῖν τὴν ἐντολὴν
ταύτην.
6 Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτί-
σεως, [19] ἄρσεν καὶ θῆλυ
[20] ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ
Θεός.
7 [21] Ἕνεκεν τούτυ κα-
ταλείψει ἄνθρωπος τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν
μητέρα, κ̧ [24] προςκολ-
ληθήσεται πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ·
8 Καὶ [7] ἔσονται οἱ δύο
εἰς σάρκα μίαν. Ὥςτε
οὐκέτι [7] εἰσὶ δύο, ἀλλὰ
μία σάρξ.
9 Ὃ οὖν ὁ Θεὸς [26] συν-
έζευξεν, ἄνθρωπος μὴ
[27] χωριζέτω.
10 Καὶ § ἐν τῇ οἰκίᾳ
πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτῦ
περὶ τοῦ αὐτῦ [4] ἐπηρώ-
τησαν αὐτόν.
11 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ὃς ἐὰν [16] ἀπολύσῃ τὴν

A. D. 29.

1 ἔθω.
2 διδάσκω.
3 προςέρχομαι.
4 ἐπερωτάω.
5 ἔξειμι.
6 ver. 43.
7 εἰμί.
* σε-n.
8 εἰςέρχομαι.
9 βάλλω.
10 s. μᾶλλον.
11 ἀποκρίνομαι.
12 ἐντέλλω.
13 ver. 43.
14 ἐπιτρέπω.
15 γράφω.
16 ἀπολύω.
17 s. τὸν βίον
18 ch. 16. 14. Mat. 19. 8.
19 s. τοῦ κόσμου.
20 ποιέω.
21 Ge. 2. 24.
† conj. ἀλωθήσεται· al. δοκιμασθήσεται.
22 ἁλίζω.
‡ conj. Πᾶσα γὰρ πυρία ἁλισθήσεται
23 ἅλς.
24 Mat. 19. 5. Ac. 5. 36.
25 ἀρτύω, Lu. 14. 34. Col. 4. 6.
26 συζευγνύω, Mat. 19. 6.
27 Mat. 19. 6. Ac. 1. 4. Ro. 8.35,39.
28 ἀνίστημι.
§ εἰς τὴν οἰκίαν-h.
|| alii καὶ πέραν.

Digitized by Google

γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γα-
μήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται
ἐπ' αὐτήν.

12 Καὶ ἐὰν γυνὴ * ἀπο-
λύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
ϗ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοι-
χᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐ-
τῷ [2] παιδία, ἵνα [3] ἅψη-
ται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθη-
ταὶ [5] ἐπετίμων τοῖς
προσφέρουσιν.

14 [9] Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς,
[10] ἠγανάκτησε, ϗ εἶπεν
αὐτοῖς· [11] Ἄφετε τὰ
παιδία ἔρχεσθαι πρός
με, [b] καὶ | μὴ κωλύετε
αὐτά· τῶν γὰρ τοιού-
των [14] ἐςὶν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς
ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ [17] εἰςέλ-
θῃ εἰς αὐτήν.

16 Καὶ [20] ἐναγκαλισά-
μενος αὐτὰ, [21] τιθεὶς
τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ,
[22] ηὐλόγει αὐτά.

17 Καὶ ἐκπορευομένου
αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, [26] προς-
δραμὼν εἷς, ϗ [27] γονυ-
πετήσας αὐτὸν, [28] ἐπη-
ρώτα αὐτόν· Διδάσκα-
λε ἀγαθὲ, τί ποιήσω
ἵνα ζωὴν αἰώνιον κλη-
ρονομήσω;

18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγα-
θόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ
μὴ εἷς, ὁ Θεός.

19 Τὰς ἐντολὰς [9] οἶδας·
Μὴ μοιχεύσῃς· [d] Μὴ
φονεύσῃς· | † Μὴ [30] κλέ-
ψῃς· Μὴ ψευδομαρτυ-
ρήσῃς· [e] Μὴ [1] ἀποστε-
ρήσῃς· | Τίμα τὸν πα-
τέρα σου καὶ τὴν μη-
τέρα.

20 Ὁ δὲ [4] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκα-
λε, ταῦτα πάντα [6] ἐφυ-
λαξάμην ἐκ νεότητός
μου.

21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, [7] ἐμ-
βλέψας αὐτῷ, [8] ἠγάπη-
σεν αὐτὸν, ϗ εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἕν σοι ὑστερεῖ·
ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώ-
λησον, καὶ [12] δὸς [c] τοῖς |
πτωχοῖς, καὶ [13] ἕξεις
θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ·
καὶ δεῦρο, ἀκολούθει
μοι, [15] [c] ἄρας τὸν σταυ-
ρόν. |

22 Ὁ δὲ, [18] στυγνάσας
ἐπὶ τῷ λόγῳ, [19] ἀπῆλ-
θε λυπούμενος· [14] ἦν
γάρ ἔχων κτήματα
πολλά.

23 Καὶ [23] περιβλεψά-
μενος ὁ Ἰησοῦς, λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
Πῶς [24] δυσκόλως οἱ
τὰ χρήματα ἔχοντες
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ [25] εἰςελεύσον-
ται!

24 Οἱ δὲ μαθηταὶ [29] ἐ-
θαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λό-
γοις αὐτοῦ· Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς πάλιν [4] ἀποκριθεὶς,
λέγει αὐτοῖς· Τέκνα,
πῶς [24] δύσκολόν [14] ἐστι
τοὺς πεποιθότας ἐπὶ
[c] τοῖς | χρήμασιν, εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
[25] εἰςελθεῖν!

25 [31] Εὐκοπώτερόν [14] ἐ-
στι κάμηλον διὰ [d] τῆς |

A. D. 29.

* ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνδρός-π.
1 ἀποστερέω, 1 Co. 6. 8.
2 τὰ βρέφη, Lu. 18. 15.
3 ἅπτομαι.
4 ἀποκρίνομαι.
5 ἐπιτιμάω.
6 φυλάσσω, Mat. 19. 20.
7 ἐμβλέπω.
8 ἀγαπάω.
9 εἴδω.
10 ἀγανακτέω, ver. 41.
11 ἀφίημι.
12 δίδωμι.
13 ἔχω.
14 εἰμί.
15 αἴρω.
17 εἰςέρχομαι.
18 Mat. 16. 3. ἀπῆλθε λυπούμενος, Mat. 19. 22. περίλυπος ἐγένετο, Lu. 18. 23.
19 ἀπέρχομαι
20 ch. 9. 36. Lu. 2. 28.
21 τίθημι.
22 εὐλογέω.
23 περιβλέπω
24 Mat. 19. 23. Lu. 18. 24.
25 εἰςέρχομαι.
26 προστρέχω.
27 γονυπετέω.
28 ἐπερωτάω.
29 ver. 32.
† al. Μὴ πορνεύσῃς.
30 κλέπτω.
31 ch. 2. 9.

Digitized by Google

τρυμαλιᾶς d τῆς | ῥαφί-
δος *[1]εἰςελθεῖν, ἢ πλέ-
σιον εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ [1]εἰςελθεῖν.
26 Οἱ δὲ περισσῶς
[3]ἐξεπλήσσοντο, λέγον-
τες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ
τίς [8] δύναται [6]σωθῆ-
ναι;
27 [7]Ἐμβλέψας δὲ αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει·
Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύ-
νατον, ἀλλ' οὐ παρὰ
d τῷ | Θεῷ· d πάντα γὰρ
δυνατά [8] ἐστι παρὰ τῷ
Θεῷ. |
28 b Καὶ [10]ἤρξατο ὁ Πέ-
τρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδοὺ,
ἡμεῖς [11] ἀφήκαμεν πάν-
τα, ϗ [12]ἠκολουθήσαμέν
σοι.
29 [13] Ἀποκριθεὶς b δὲ |
ὁ Ιησοῦς, εἶπεν· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς [8] ἐ-
στιν ὃς [11] ἀφῆκεν οἰκί-
αν, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελ-
φὰς, ἢ πατέρα, ἢ μητέ-
ρα, d ἢ γυναῖκα, | ἢ τέ-
κνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν ἐ-
μοῦ † καὶ e τοῦ | εὐαγ-
γελίου,
30 Ἐὰν μὴ [17] λάβῃ ἑ-
κατονταπλασίονα νῦν
ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκί-
ας, ϗ ἀδελφοὺς, ϗ ἀδελ-
φὰς, ‖ καὶ μητέρας, καὶ
τέκνα, καὶ ἀγροὺς μετὰ
** διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ
αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζω-
ὴν αἰώνιον.
31 Πολλοὶ δὲ [8] ἔσον-
ται πρῶτοι, ἔσχατοι· ϗ
οἱ | ἔσχατοι, πρῶτοι.
32 [8]Ἦσαν δὲ ἐν τῇ
ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς
Ἱεροσόλυμα· καὶ [8] ἦν
προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰη-
σοὺς, ϗ [2] ἐθαμβοῦντο,
ϗ ἀκολουθοῦντες ἐφο-
βοῦντο. Καὶ [4] παραλα-
βὼν πάλιν τοὺς δώδε-
κα, [10]ἤρξατο αὐτοῖς λέ-
γειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ
συμβαίνειν·
33 Ὅτι ἰδοὺ, ἀναβαί-
νομεν εἰς Ἱεροσόλυμα,
ϗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
[9]παραδοθήσεται τοῖς
ἀρχιερεῦσι καὶ c τοῖς |
γραμματεῦσι, καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτὸν θανά-
τῳ, ϗ [9] παραδώσουσιν
αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι·
34 Καὶ [14] ἐμπαίξουσιν
αὐτῷ, καὶ μαστιγώσου-
σιν αὐτὸν, ϗ [15] ἐμπτύ-
σουσιν αὐτῷ, ϗ ἀποκτε-
νοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ [16] ἀναστή-
σεται.
35 Καὶ προςπορεύον-
ται αὐτῷ, Ἰάκωβος, ϗ
Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβε-
δαίου, λέγοντες· Διδά-
σκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ
ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιή-
σῃς ἡμῖν.
36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Τί θέλετε § ποιῆσαί με
ὑμῖν;
37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
[18] Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ
δεξιῶν σου ϗ εἷς ἐξ εὐ-
ωνύμων σου καθίσωμεν
[19] ἐν τῇ δόξῃ σου.
38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτοῖς· Οὐκ [20] οἴ-
δατε τί αἰτεῖσθε·
[21] δύνασθε [22] πιεῖν τὸ
ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω,

A. D. 29.

* διελθεῖν-a. εἰςελθεῖν-h.
1 εἰςέρχομαι.
2 ver. 24. ch. 1. 27. Ac. 9. 6.
3 ἐκπλήσσω.
4 παραλαμβάνω
5 s. πλούσιος.
6 σώζω.
7 ἐμβλέπω.
8 εἰμί.
9 παραδίδωμι
10 ἄρχομαι.
11 ἀφίημι.
12 ἀκολουθέω.
13 ἀποκρίνομαι.
14 ἐμπαίζω, ch. 15. 31. Mat. 2. 16. 20. 19. 27. 29, 31, 41. Lu. 18. 32. 22. 63. 23. 11, 36.
15 ch. 10. 34. 15. 19. Mat. 26. 67. 27. 30. Lu. 18. 32.
† καὶ ἕνεκεν τοῦ-a.
‡ μετὰ τρεῖς ἡμέρας-h.
16 ἀνίστημι.
17 λαμβάνω.
§ ποιήσω ὑμῖν;-h.
‖ ϗ πατέρα-f.
** διωγμόν-n
18 δίδωμι.
19 ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, Mat. 20. 21.
20 εἴδω.
21 δύναμαι.
22 πίνω.

Digitized by Google

*καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ
ἐγὼ βαπτίζομαι, βά-
πτισθῆναι;
39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
[1] Δυνάμεθα· Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ
μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ
πίνω, [3]πίεσθε· καὶ [4]τὸ
βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βα-
πτίζομαι, βαπτισθήσε-
σθε·
40 Τὸ δὲ καθίσαι ἐκ
δεξιῶν μου ϗ ἐξ εὐωνύ-
μων [b] μου,| οὐκ [5] ἔστιν
ἐμὸν [6] δοῦναι, ἀλλ' οἷς
[9] ἡτοίμασται.
41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
δέκα, [10] ἤρξαντο [13]ἀγα-
νακτεῖν περὶ Ἰακώβου
καὶ Ἰωάννου.
42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προς-
καλεσάμενος αὐτοὺς,
λέγει αὐτοῖς· [14] Οἴδα-
τε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρ-
χειν τῶν ἐθνῶν, [15] κα-
τακυριεύουσιν αὐτῶν·
καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν,
[16] κατεξουσιάζουσιν αὐ-
τῶν.
43 Οὐχ οὕτω δὲ [5]§ἔσται
ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν
θέλῃ [19] γενέσθαι μέγας
ἐν ὑμῖν, [5] ἔσται διάκο-
νος ὑμῶν·
44 Καὶ ὃς ἂν θέλῃ
ὑμῶν [19] γενέσθαι πρῶ-
τος, [5] ἔσται πάντων
δοῦλος.
45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ [22] ἦλθε
[24] διακονηθῆναι, ἀλλὰ
διακονῆσαι, ϗ [6] δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ [27] λύ-
τρον ἀντὶ πολλῶν.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς
Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευο-
μένου † αὐτοῦ ἀπὸ Ἱε-
ριχὼ, ϗ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ, ϗ ὄχλου ἱκανοῦ,
‡ υἱὸς Τιμαίου Βαρτί-
μαιος ὁ τυφλὸς, [2] ἐκά-
θητο παρὰ τὴν ὁδὸν
προσαιτῶν.
47 Καὶ ἀκούσας ὅτι
Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός
ἐστιν,[7] [10] ἤρξατο κρά-
ζειν, ϗ λέγειν· Ὁ [8] υἱὸς
Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν
με.
48 Καὶ [11] ἐπετίμων
αὐτῷ πολλοὶ, ἵνα σι-
ωπήσῃ· ὁ δὲ πολ-
λῷ μᾶλλον [12] ἔκρα-
ζεν· Υἱὲ Δαβὶδ ἐλέη-
σόν με.
49 Καὶ [17] στὰς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτὸν [18] φω-
νηθῆναι· καὶ φωνοῦσι
τὸν τυφλὸν, λέγοντες
αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειρε·
φωνεῖ σε.
50 Ὁ δὲ, ἀποβαλὼν
τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, [20] ἀ-
ναστὰς [22] ἦλθε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν.
51 Καὶ [21] ἀποκριθεὶς,
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Τί θέλεις ποιήσω σοι;
Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐ-
τῷ· ‖ Ῥαββονὶ, ἵνα
ἀναβλέψω.
52 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· Ὕπαγε· [23] ἡ
πίστις σου [25] σέσωκέ
σε. Καὶ εὐθέως [26] ἀν-
έβλεψε, καὶ [28] ἠκολού-
θει ** τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ
ὁδῷ.

A. D. 29.

* ἢ τὸ-h.
† αὐτοῦ ἐκεῖθεν. καὶ-i.
1 δύναμαι.
‡ ὁ υἱὸς-h.
2 κάθημαι.
3 πίνω.
4 s. κατὰ.
5 εἰμί.
6 δίδωμι.
7 s. ὁ παράγων.
8 nom. pro voc.
9 Mat. 20. 23. 22. 4. 25. 34. Jno. 14. 2. Ep. 2. 10. He. 11. 16.
10 ἄρχομαι.
11 ἐπιτιμάω.
12 κράζω.
13 ver. 14. ch. 14. 4. Mat. 20. 24. 21. 15. Lu. 13. 14.
14 εἴδω.
15 Mat. 20. 25. Ac. 19. 16. 1 Pe. 5. 3.
16 Mat. 20. 25. Lu. 22. 25.
17 ἵστημι.
18 φωνέω.
§ ἐστιν-n.
19 γίνομαι.
20 ἀνίστημι.
21 ἀποκρίνομαι.
‖ Ῥαββουνὶ-a
22 ἔρχομαι.
23 s. εἰς εἰρήνην, ch. 5. 34.
24 διακονέω.
25 σώζω.
26 ἀναβλέπω
27 Mat. 20. 28.
28 ἀκολουθέω.
** αὐτῷ-a.

Digitized by Google

Κεφ. ια΄.

ΚΑΙ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς * Ἱερουσαλὴμ, εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

2 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, [2]εὑρήσετε πῶλον [3]δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων [5]κεκάθικε· § λύσαντες [6] αὐτὸν [7] ἀγάγετε.

3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ‖[10]Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν **ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν †† ἀποστελεῖ ὧδε.

4 [12]Ἀπῆλθον δὲ, καὶ [2]εὗρον b τὸν | πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.

5 Καί τινες τῶν ἐκεῖ [14] ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;

6 Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς §§ ἐνετείλατο [17] ὁ Ἰησοῦς· καὶ [19] ἀφῆκαν αὐτούς.

7 Καὶ ‖‖ ἤγαγον[7] τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ *§ ἐπέβαλον [21] αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ [5] ἐκάθισεν[22] *‖ ἐπ' αὐτῷ.

8 Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν [1] ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ † στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν ‡ δένδρων, καὶ [1] ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν.

9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, d λέγοντες· | Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία b ἐν ὀνόματι Κυρίου | τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.[4]

11 Καὶ [8] εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα c ὁ Ἰησοῦς, καὶ | εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη [9] οὔσης τῆς ὥρας, [11] ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 Καὶ τῇ [13] ἐπαύριον [11] ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε.

13 Καὶ [15] ἰδὼν συκῆν ‡‡ μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, [16] ἦλθεν [18] εἰ ἄρα [2] εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ· καὶ [16] ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν, οὐδὲν [2] εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· * οὐ γὰρ [9] ἦν καιρὸς σύκων.

14 Καὶ [20] ἀποκριθεὶς b ὁ Ἰησοῦς, | εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα *‡ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ [23] ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

A. D. 29.

* Vide App.
† στιβάδας-n Mat. 21. 8, κλάδους.
‡ ἀγρῶν-n.
1 στρωννύω.
2 εὑρίσκω.
3 δέω.
4 s. τόποις.
5 καθίζω.
§ λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε-h.
6 λύω.
7 ἄγω.
8 εἰσέρχομαι.
9 εἰμί.
‖ Τί ποιεῖτε; τούτῳ εἴπατε-n.
10 s. διά.
11 ἐξέρχομαι
** ἔχει καὶ-n
†† ἀποστέλλει-a. al. ἀποστέλλει πάλιν.
12 ἀπέρχομαι
13 s. ἡμέρα.
14 ἵστημι.
15 εἴδω.
‡‡ ἀπὸ μακρόθεν-h.
16 ἔρχομαι.
17 ἐντέλλω.
18 s. εἰδεῖν.
§§ εἶπεν-h.
19 ἀφίημι.
‖‖ φέρουσι, s. ἄγουσι-h.
20 ἀποκρίνομαι.
*‡ οὐδεὶς.
*§ ἐπιβάλλουσιν-a.
21 ἐπιβάλλω.
22 s. ἑαυτόν.
*‖ ἐπ' αὐτόν, alii ἐπ' αὐτῶν-n.
23 ἀκούω.

Digitized by Google

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ [28] εἰσελθὼν [b] ὁ Ἰησοῦς [l] εἰς τὸ ἱερὸν, [2] ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν [3] κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλοῦντων τὰς περιστερὰς, [8] κατέστρεψε.

16 Καὶ οὐκ [9] ἤφιεν ἵνα τὶς [10] διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ.

17 Καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς· Οὐ [11] γέγραπται· [12] Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς [13] κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; [15] Ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον [16] λῃστῶν.

18 Καὶ [17] ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ [19] ἐζήτουν πῶς αὐτὸν † ἀπολέσουσιν· [20] ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος [21] ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

19 Καὶ ὅτε ὀψὲ [22] ἐγένετο, [23] ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ πρωῒ παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν [24] ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

21 Καὶ [25] ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, ἴδε, ἡ συκῆ ἣν [26] κατηράσω [24] ἐξήρανται.

A. D. 29.

1 ἀποκρίνομαι.
2 ἄρχομαι.
3 Mat. 21. 12. Jno. 2. 15.
4 αἴρω.
5 βάλλω.
6 διακρίνω, Mat. 21. 21. Ac. 10. 20. Ro. 4. 20. 1 Co. 4. 7. Jude 9, 22.
7 εἰμί.
8 καταστρέφω
9 ἀφίημι.
10 διαφέρω.
11 γράφω.
* ἐλάβετε-ἰ.
12 Is. 56. 7.
13 καλέω.
14 στήκω.
15 Je. 7. 11.
16 Mat. 21. 13. Lu. 10. 30. Jno. 18. 40.
17 ἀκούω.
18 Mat. 6. 14, 15. Ro. 4. 25. 2 Co. 5. 19. Ep. 1. 7.
19 ζητέω.
† ἀπολέσωσιν-α.
20 ἀπολλύω.
21 ἐκπλήσσω
22 γίνομαι.
23 ἐκπορεύομαι.
24 ξηραίνω, ch. 3. 3. Mat. 13. 6. Lu. 8. 6.
25 ἀναμιμνήσκω.
26 καταράομαι.
27 δίδωμι.
28 εἰσέρχομαι.

22 Καὶ [1] ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν Θεοῦ.

23 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· [4] Ἄρθητι, ϗ [5] βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ [6] διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει [22] γίνεται· [7] ἔσται αὐτῷ [c] ὃ ἐὰν εἴπῃ. [l]

24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα [c] ἂν [l] προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι * λαμβάνετε· ϗ [7] ἔσται ὑμῖν.

25 Καὶ ὅταν [14] στήκητε προσευχόμενοι, [9] ἀφίετε εἴτι ἔχετε κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς [9] ἀφῇ ὑμῖν τὰ [18] παραπτώματα ὑμῶν.

26 Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ [9] ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς [9] ἀφήσει τὰ [18] παραπτώματα ὑμῶν.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι·

28 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; [e] καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην [27] ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; [l]

Digitized by Google

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [1] ἀπο-
κριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς·
[2] Ἐπερωτήσω ὑμᾶς [4] κἀ-
γὼ ἕνα λόγον, ϗ [1] ἀπο-
κρίθητέ μοι, καὶ [5] ἐρῶ
ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιῶ.
30 Τὸ βάπτισμα Ἰω-
άννου ἐξ ὐρανοῦ [7] ἦν, ἢ
ἐξ ἀνθρώπων; [1] ἀπο-
κρίθητέ μοι.
31 Καὶ * ἐλογίζοντο
πρὸς ἑαυτοὺς, λέγον-
τες· † Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ
οὐρανοῦ, [5] ἐρεῖ· Διατί
οὖν οὐκ [10] ἐπιστεύσατε
αὐτῷ;
32 § Ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν,
Ἐξ ἀνθρώπων· ἐφο-
βοῦντο τὸν λαόν· ἅ-
παντες γὰρ εἶχον τὸν
Ἰωάννην, ὅτι ὄντως
προφήτης [7] ἦν.
33 Καὶ [1] ἀποκριθέντες,
λέγȣσι τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ
[13] οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς [1] ἀποκριθεὶς, λέγει
αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω
ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιῶ.

Κεφ. ιβ'.

ΚΑΙ [14] ἤρξατο αὐ-
τοῖς ἐν παραβολαῖς λέ-
γειν· Ἀμπελῶνα [15] ἐφύ-
τευσεν ἄνθρωπος, καὶ
[16] περιέθηκε φραγμὸν,
ϗ [17] ὤρυξεν [18] ὑπολήνι-
ον, καὶ [21] ᾠκοδόμησε
πύργον, καὶ [22] ἐξέδοτο
αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ
[23] ἀπεδήμησε.
2 Καὶ [25] ἀπέστειλε
πρὸς τοὺς γεωργȣ̀ς τῷ
καιρῷ δȣ̃λον, ἵνα παρὰ
τῶν γεωργῶν [3] λάβῃ
ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ
ἀμπελῶνος.
3 Οἱ δὲ, λαβόντες αὐ-
τὸν, [6] ἔδειραν, ϗ [25] ἀπέ-
στειλαν κενόν.
4 Καὶ πάλιν [25] ἀπέ-
στειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλ-
λον δοῦλον· κἀκεῖνον
c λιθοβολήσαντες ǀ [8] ἐ-
κεφαλαίωσαν, ‡ καὶ
[25] ἀπέστειλαν [9] ἠτιμω-
μένον.
5 Καὶ b πάλιν ǀ ἄλλον
[25] ἀπέστειλε· κἀκεῖνον
ἀπέκτειναν· [11] καὶ πολ-
λȣ̀ς ἄλλȣς, τȣ̀ς μὲν [6] δέ-
ροντες, τοὺς δὲ [11] ἀπο-
κτείνοντες.
6 Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔ-
χων ἀγαπητὸν d αὑτȣ̃, ǀ
[25] ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν
πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον,
λέγων· Ὅτι [21] ἐντρα-
πήσονται τὸν υἱόν μου.
7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωρ-
γοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτούς·
Ὅτι οὗτός [7] ἐστιν ὁ
κληρονόμος· δεῦτε,
[11] ἀποκτείνωμεν αὐτὸν,
ϗ ἡμῶν [7] ἔσται ἡ κλη-
ρονομία.
8 Καὶ λαβόντες αὐτὸν,
[11] ἀπέκτειναν, καὶ [19] ἐξέ-
βαλον ἔξω τοῦ ἀμπε-
λῶνος.
9 Τί οὖν ποιήσει ὁ κύ-
ριος τοῦ ἀμπελῶνος;
[20] ἐλεύσεται καὶ ἀπολέ-
σει τοὺς γεωργοὺς, ϗ
[24] δώσει τὸν ἀμπελῶνα
ἄλλοις.
10 Οὐδὲ τὴν γρα-
φὴν ταύτην [26] ἀνέ-
γνωτε; [27] Λίθον [28] ὃν

A. D. 29.

1 ἀποκρίνομαι.
2 ἐπερωτάω.
3 λαμβάνω.
4 καὶ ἐγώ.
5 εἴρω.
6 δέρω. Lu. 20. 10, 11. Jno. 18. 23. Ac. 5. 40.
7 εἰμί.
8 κεφαλαιόω.
* διελογίζοντο-i.
† Τί εἴπωμεν-n.
‡ καὶ ἠτίμασαν-n.
9 ἀτιμόω,
10 πιστεύω.
§ Vide App.
11 ἀποκτείνω
12 ἐντρέπω, Mat. 21. 37. Lu. 18. 24. 1 Co. 4. 14.
13 εἴδω.
14 ἄρχομαι.
15 φυτεύω.
16 περιτίθημι.
17 ὀρύττω.
18 ληνὸν, Mat. 21. 33.
19 ἐκβάλλω.
20 ἔρχομαι.
21 οἰκοδομέω
22 ἐκδίδωμι.
23 ἀποδημέω, Mat. 21. 33. Lu. 15. 13.
24 δίδωμι.
25 ἀποστέλλω
26 ἀναγινώσκω.
27 s. κατὰ, v. acc. pro nom. Att.
28 Ps. 118. 22, 23.

[1]ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκο-
δομοῦντες, οὗτος [2]ἐγε-
νήθη εἰς κεφαλὴν γω-
νίας.
11 Παρὰ Κυρίου [2]ἐγέ-
νετο αὕτη· καὶ [4]ἔστι
θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς ἡμῶν.
12 Καὶ [5]ἐζήτουν αὐτὸν
κρατῆσαι, ϗ ἐφοβήθη-
σαν τὸν ὄχλον· [7]ἔγνω-
σαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν εἶπε· ϗ
[8]ἀφέντες αὐτὸν, [9]ἀπῆλ-
θον.
13 Καὶ ἀποστέλλουσι
πρὸς αὐτόν τινας τῶν
Φαρισαίων ϗ τῶν Ἡ-
ρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν
* ἀγρεύσωσι λόγῳ.
14 Οἱ δὲ [16]ἐλθόντες
λέγουσιν αὐτῷ· Διδά-
σκαλε, [17]οἴδαμεν ὅτι
ἀληθὴς [4]εἶ, καὶ οὐ μέ-
λει σοι περὶ οὐδενός·
οὐ γὰρ βλέπεις εἰς
πρόσωπον ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις·
[18]ἔξεστι κῆνσον Καί-
σαρι [19]δοῦναι, ἢ οὔ; [20]
δῶμεν,[19] ἢ μὴ [19]δῶμεν;
15 Ὁ δὲ, ‡ εἰδὼς[17] αὐ-
τῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶ-
πεν αὐτοῖς· [21]Τί με
πειράζετε; φέρετέ μοι
δηνάριον, ἵνα [17]ἴδω.
16 Οἱ δὲ [24]ἤνεγκαν.
Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη
καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ
δὲ εἶπον αὐτῷ· Καί-
σαρος.
17 Καὶ [25]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·

A. D. 29.

1 ἀποδοκι-
μάζω,
ch. 8. 31.
Mat. 21. 42.
Lu. 9. 22.
17. 25.
20. 17.
He. 12. 17.
1 Pe. 2. 4, 7.
2 γίνομαι.
3 ἀποδίδωμι.
4 εἰμί.
5 ζητέω.
6 ἐπερωτάω.
7 γινώσκω.
8 ἀφίημι.
9 ἀπέρχομαι
10 De. 25. 5–
10.
11 γράφω.
12 ἀποθνή-
σκω.
13 καταλείπω
14 s. χήραν.
15 λαμβάνω.
* παγιδεύ-
σωσι-n.
Mat. 22. 15.
16 ἔρχομαι.
17 εἴδω.
18 ἔξειμι.
19 δίδωμι.
20 s. δοῦναι.
† Vide App.
‡ ἰδών-i.
21 s. διά.
22 ἀνίστημι.
23 ἔχω.
24 φέρω.
25 ἀποκρίνο-
μαι.
26 ver. 27.
ch. 13. 5.
Mat. 22. 29.
24. 4.
Ga. 6. 7.
2 Ti. 3. 13.
Tit. 3. 3.
Ja. 1. 16.
1 Jno. 1. 8.
3. 7.

[3]Ἀπόδοτε τὰ Καίσα-
ρος, Καίσαρι· ϗ τὰ τοῦ
Θεοῦ, τῷ Θεῷ. Καὶ
ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.
18 Καὶ ἔρχονται Σαδ-
δουκαῖοι πρὸς αὐτὸν,
οἵτινες λέγουσιν ἀνά-
στασιν μὴ εἶναι· καὶ
[6]ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
λέγοντες·
19 Διδάσκαλε, [10]Μω-
σῆς [11]ἔγραψεν ἡμῖν,
ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς
[12]ἀποθάνῃ, καὶ [13]κατα-
λίπῃ γυναῖκα,[14] καὶ τέ-
κνα μὴ [8]ἀφῇ, ἵνα [15]λά-
βῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρ-
μα τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ.
20 Ἑπτὰ ἀδελφοὶ [4]ἦ-
σαν· καὶ ὁ πρῶτος [15]ἔ-
λαβε γυναῖκα, καὶ ἀπο-
θνήσκων οὐκ [8]ἀφῆκε
σπέρμα.
21 Καὶ ὁ δεύτερος [15]ἔ-
λαβεν αὐτὴν, ϗ [12]ἀπέ-
θανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς
[8]ἀφῆκε σπέρμα· † καὶ
ὁ τρίτος ὡσαύτως.
22 Καὶ [15]ἔλαβον αὐ-
τὴν οἱ ἑπτὰ, ϗ οὐκ [8]ἀφ-
ῆκαν σπέρμα· † ἐσχάτη
πάντων [12]ἀπέθανε καὶ
ἡ γυνή.
23 Ἐν τῇ d οὖν | ἀνα-
στάσει, c ὅταν [22]ἀνα-
στῶσι,| τίνος αὐτῶν
[4]ἔσται γυνή; οἱ γὰρ
ἑπτὰ [23]ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα.
24 Καὶ [25]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐ διὰ τοῦτο [26]πλανᾶ-

Digitized by Google

σθε, μὴ εἰδότες τὰς γρα-
φὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν
τοῦ Θεοῦ;
25 Ὅταν γὰρ ἐκ νε-
κρῶν [1] ἀναστῶσιν, οὔτε
γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκον-
ται, ἀλλ' [2] εἰσὶν [3] ὡς ἄγ-
γελοι b οἱ l ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς.
26 Περὶ δὲ τῶν νε-
κρῶν, ὅτι ἐγείρονται,
οὐκ [4] ἀνέγνωτε ἐν τῇ
βίβλῳ † Μωσέως, ἐπὶ
‡ τῆς βάτου ὡς εἶπεν
αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων·
[5] Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβρα-
ὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ,
καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;
27 Οὐκ [2] ἔστιν ὁ Θεὸς
νεκρῶν ἀλλὰ b Θεὸς l
ζώντων· ὑμεῖς οὖν πο-
λὺ [7] πλανᾶσθε.
28 Καὶ [8] προσελθὼν εἷς
τῶν γραμματέων, ἀκού-
σας αὐτῶν συζητούν-
των, εἰδὼς ὅτι [10] καλῶς
αὐτοῖς [11] ἀπεκρίθη, [12] ἐπ-
ηρώτησεν αὐτόν· Ποία
[2] ἐστὶ πρώτη § πασῶν
ἐντολή;
29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [11] ἀπε-
κρίθη αὐτῷ· Ὅτι ‖ πρώ-
τη πασῶν τῶν ἐντο-
λῶν· [15] Ἄκουε Ἰσραὴλ,
Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν,
Κύριος εἷς [2] ἐστι·
30 Καὶ ἀγαπήσεις Κύ-
ριον τὸν Θεόν σου ἐξ
ὅλης τῆς καρδίας σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ-
χῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης
τῆς [17] διανοίας σου, καὶ
ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος
σου. Αὕτη πρώτη ἐν-
τολή.

31 Καὶ δευτέρα * ὁ-
μοία, αὕτη· [16] Ἀγαπή-
σεις τὸν πλησίον σου
ὡς σεαυτόν· μείζων τού-
των ἄλλη ἐντολὴ οὐκ
[2] ἔστι.
32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
γραμματεύς· [10] Καλῶς,
διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθεί-
ας εἶπας, ὅτι εἷς [2] ἐστι
b Θεὸς, l καὶ οὐκ [2] ἔστιν ἄλ-
λος πλὴν αὐτοῦ.
33 Καὶ τὸ ἀγαπᾷν αὐ-
τὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδί-
ας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
[6] συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀ-
γαπᾷν τὸν πλησίον
ὡς ἑαυτὸν, πλεῖόν [2] ἐ-
στι πάντων τῶν [9] ὁλο-
καυτωμάτων καὶ b τῶν l
θυσιῶν.
34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, [13] ἰδὼν
αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς
ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ·
Οὐ μακρὰν [2] εἶ ἀπὸ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ.
Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι [14] ἐ-
τόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆ-
σαι.
35 Καὶ [11] ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγου-
σιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι
ὁ Χριστὸς υἱός [2] ἐστι
Δαβίδ;
36 Αὐτὸς γὰρ [18] Δαβὶδ
εἶπεν ἐν ** τῷ Πνεύμα-
τι τῷ ἁγίῳ· †† Εἶπεν ὁ
Κύριος τῷ Κυρίῳ μου·
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως
ἂν [19] θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ὑποπόδιον τῶν πο-
δῶν σου.

A. D. 29.

1 ἀνίστημι.
* ὁμοία αὕτη-h.
2 εἰμί.
3 ἰσάγγελοι, Lu. 20. 36.
4 ἀναγινώσκω.
† Μωσέως ἐπὶ τοῦ βάτου, ὡς-n.
‡ τοῦ βάτου a.
5 Ex. 3. 2, 6.
6 ver. 30. διανοίας. Lu. 2. 47. 1 Co. 1. 19.
7 ver. 24.
8 προσέρχομαι.
9 Ex. 10. 25. 29. 18, in lxx. He. 10. 6, 8.
10 ch. 7. 9.
11 ἀποκρίνομαι.
12 ἐπερωτάω.
13 εἴδω.
§ πάντων-a.
14 ch. 15. 43. Mat. 22. 46. Lu. 20. 40. Jno. 21. 12.
‖ πρώτη πάντων ἐντολή·-a. alii πρώτη ἐστίν·-h. alii πάντων πρώτη-i.
15 De. 6. 4, 5.
16 Le. 19. 18.
17 Mat. 22.37. Lu. 10. 27. He. 8. 10.
18 Ps. 110. 1.
** πνεύματι ἁγίῳ·-a.
†† Λέγει-l.
19 τίθημι.

Digitized by Google

37 Αὐτὸς *d* οὖν*l* Δαβὶδ
λέγει αὐτὸν Κύριον·
καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ
[2] ἐστι; Καὶ ὁ πολὺς ὄ-
χλος [3] ἤκουεν αὐτοῦ
[8] ἡδέως.
38 Καὶ [8] ἔλεγεν αὐτοῖς
ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·
Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμ-
ματέων, τῶν θελόντων
ἐν στολαῖς περιπατεῖν,
καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς,
39 Καὶ [9] πρωτοκαθε-
δρίας ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς, ꝁ [11] πρωτοκλισί-
ας ἐν τοῖς δείπνοις·
40 Οἱ κατεσθίοντες τὰς
οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ
προφάσει μακρὰ προς-
ευχόμενοι· οὗτοι [14] λή-
ψονται περισσότερον
κρίμα.
41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰη-
σοῦς κατέναντι τοῦ
[15] γαζοφυλακίου, ἐθεώ-
ρει πῶς ὁ ὄχλος βάλ-
λει χαλκὸν εἰς τὸ γα-
ζοφυλάκιον· ꝁ πολλοὶ
πλούσιοι [20] ἔβαλλον
πολλά.
42 Καὶ [17] ἐλθοῦσα μία
χήρα *d* πτωχὴ*l* [20] ἔβα-
λε λεπτὰ δύο, ὅ [2] ἐστι
κοδράντης.
43 Καὶ προσκαλεσάμε-
νος τὸς μαθητὰς αὐ-
τοῦ, † λέγει αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
πλεῖον πάντων [20] βέ-
βληκε τῶν [20] βαλόν-
των εἰς τὸ [15] γαζοφυ-
λάκιον.
44 Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ

A. D. 29.

1 Mat. 5. 20. Lu. 21. 4. Ro. 5. 15. 2 Co. 8. 2. Ep. 1. 8. Phi. 4. 18.
2 εἰμί.
3 ἀκούω.
4 Phi. 4. 11. ὑστερήματος, Lu. 21. 4.
5 ch. 6. 20. 2 Co. 11. 19.
6 ἔχω.
7 Lu. 8. 14. 2 Ti. 2. 4. 1 Jno. 3. 17.
8 λέγω.
9 Mat. 23. 6. Lu. 11. 43.
10 Mat. 8. 27. Lu. 1. 29. 2 Pe. 3. 11. 1 Jno. 3. 1.
11 Mat. 23. 6. Lu. 14. 7, 8. 20. 46.
12 ἀποκρίνομαι.
* ἀφέθῃ ὧδε-i.
13 ἀφίημι.
14 λαμβάνω.
15 Ne. 10. 37, in lxx. Lu. 21. 1. Jno. 8. 20.
16 ἐπερωτάω
17 ἔρχομαι.
18 τῆς σῆς παρυσίας, καὶ τῆς συντελείας τȣ̃ αἰῶνος, Mat. 24. 3.
19 ἄρχομαι.
† εἶπεν-l.
20 βάλλω.
21 Mat. 24. 6. 2 Th. 2. 2.

[1] περισσεύοντος αὐτοῖς
[20] ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ
τῆς [4] ὑστερήσεως αὐτῆς
πάντα ὅσα [6] εἶχεν [20] ἔ-
βαλεν, ὅλον τὸν [7] βίον
αὐτῆς.

Κεφ. ιγ΄.

ΚΑΙ ἐκπορευομένου
αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέ-
γει αὐτῷ εἷς τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ· Διδάσκα-
λε, ἴδε [10] ποταποὶ λί-
θοι, καὶ ποταπαὶ οἰκο-
δομαί.
2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς [12] ἀπο-
κριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ·
Βλέπεις ταύτας τὰς με-
γάλας οἰκοδομάς; οὐ
μὴ * ἀφεθῇ [13] λίθος ἐπὶ
λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυ-
θῇ.
3 Καὶ καθημένȣ αὐτοῦ
εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαι-
ῶν κατέναντι τοῦ ἱερȣ̃,
[16] ἐπηρώτων αὐτὸν κατ'
ἰδίαν Πέτρος, καὶ Ἰά-
κωβος, ꝁ Ἰωάννης, καὶ
Ἀνδρέας·
4 Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα
[2] ἔςαι, ꝁ τί τὸ σημεῖον
[18] ὅταν μέλλῃ πάντα
ταῦτα συντελεῖσθαι;
5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, [12] ἀπο-
κριθεὶς αὐτοῖς, [19] ἤρξα-
το λέγειν· Βλέπετε μή
τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
6 Πολλοὶ γὰρ [17] ἐλεύ-
σονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μȣ, λέγοντες· Ὅτι ἐγώ
εἰμι· καὶ πολλοὺς πλα-
νήσουσιν.
7 Ὅταν δὲ ἀκούσητε
πολέμους ꝁ ἀκοὰς πο-
λέμων, μὴ [21] θροεῖσθε·

Digitized by Google

δεῖ γαρ [1]γενέσθαι· ἀλλ'
οὔπω [2]τὸ τέλος.
8 [8]Ἐγερθήσεται γὰρ
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, ϗ βα-
σιλεία ἐπὶ βασιλείαν·
e ϗ | [9]ἔσονται σεισμοὶ[10]
κατὰ τόπȣς, καὶ [9]ἔσον-
ται λιμοὶ d καὶ [11]ταρα-
χαί. |
9 *Ἀρχαὶ ὠδίνων
[15]ταῦτα. Βλέπετε δὲ
ὑμεῖς ἑαυτούς· [16]παρα-
δώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς
συνέδρια, καὶ εἰς † συν-
αγωγὰς· [18]δαρήσεσθε,
καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων ϗ βα-
σιλέων [19]σταθήσεσθε
ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύ-
ριον αὐτοῖς.
10 Καὶ εἰς πάντα τὰ
ἔθνη δεῖ πρῶτον [20]κη-
ρυχθῆναι τὸ εὐαγγέ-
λιον.
11 Ὅταν δὲ ‡ἀγάγωσιν
ὑμᾶς, [16]παραδιδόντες,
μὴ προμεριμνᾶτε τί λα-
λήσητε, c μηδὲ [22]μελε-
τᾶτε· | ἀλλ' ὃ ἐὰν [23]δο-
θῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ, τȣ̃το λαλεῖτε·
οὐ γάρ [9]ἐστε ὑμεῖς οἱ
λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον.
12 [16]Παραδώσει δε ἀ-
δελφὸς ἀδελφὸν εἰς
θάνατον, καὶ πατὴρ τέ-
κνον· καὶ [26]ἐπαναστή-
σονται τέκνα ἐπὶ γο-
νεῖς, καὶ θανατώσȣσιν
αὐτούς.
13 Καὶ [9]ἔσεσθε μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων διὰ
τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ
[30]ὑπομείνας εἰς τέλος,
οὗτος [31]σωθήσεται.

14 Ὅταν δὲ [3]ἴδητε τὸ
[4]βδέλυγμα τῆς [5]ἐρημώ-
σεως, b τὸ [6]ῥηθὲν [7]ὑπὸ
Δανιὴλ τοῦ προφήτου, |
[19]ἑστὼς ὅπου οὐ δεῖ·
(ὁ ἀναγινώσκων νοεί-
τω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ φευγέτωσαν εἰς
τὰ ὄρη·
15 Ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώμα-
τος, μὴ [12]καταβάτω εἰς
τὴν οἰκίαν, μηδὲ [13]εἰς-
ελθέτω [14]ἆραί τι ἐκ
τῆς οἰκίας αὐτοῦ.
16 Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν
[9]ὤν, μὴ [17]ἐπιςρεψάτω
εἰς τὰ ὀπίσω, [14]ἆραι τὸ
ἱμάτιον αὐτοῦ.
17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γα-
στρὶ [21]ἐχȣ́σαις, ϗ ταῖς
θηλαζούσαις. ἐν ἐκεί-
ναις ταῖς ἡμέραις.
18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα
μὴ [1]γένηται c ἡ φυγὴ
ὑμῶν | χειμῶνος.
19 [9]Ἔσονται γὰρ αἱ
ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις,
οἵα οὐ [1]γέγονε τοιαύτη
ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς
[24]ἔκτισεν ὁ Θεὸς, ἕως
τοῦ [25]νῦν, καὶ οὐ μὴ
[1]γένηται.
20 Καὶ εἰ μὴ Κύριος
[29]ἐκολόβωσε τὰς ἡμέ-
ρας, οὐκ ἂν [31]ἐσώθη πᾶ-
σα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τȣ̀ς
[27]ἐκλεκτοὺς οὓς [28]ἐξε-
λέξατο, [29]ἐκολόβωσε
τὰς ἡμέρας.
21 Καὶ τότε ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ. ὧδε ὁ
Χριςός· d ἤ, | Ἰδȣ̀ ἐκεῖ·
μὴ § πιστεύσητε. |
22 [8]Ἐγερθήσονται γὰρ
ψευδόχριστοι καὶ ψευ-

A. D. 29.

1 γίνομαι.
2 Mat. 24. 6, 13, 14.
3 εἴδω.
4 Mat. 24. 15.
5 Lu. 21. 20.
6 ῥέω.
7 Da. 9. 27.
8 ἐγείρω.
9 εἰμί.
10 s. τῆς γῆς.
11 Jno. 5. 4.
12 καταβαίνω.
* ἀρχὴ-ἡ.
13 εἰςέρχομαι.
14 αἴρω.
15 s. μόνον ἔσονται.
16 παραδίδωμι.
17 ἐπιςρέφω.
†συναγωγὰς δαρήσεσθε-a
18 δέρω, ch. 12. 3, 5. Mat. 21. 35. μαστιγώσουσιν, Mat. 10. 17.
19 ἵστημι.
20 κηρύσσω.
21 s. ἔμβρυον
‡ ἄγωσιν-a.
22 Ac. 4. 25.
23 δίδωμι.
24 κτίζω.
25 s. χρόνου.
26 ἐπανίστημι.
27 ver. 27. Mat. 20. 16.
28 ἐκλέγομαι.
29 κολοβόω, Mat. 24. 22. 2 Sa. 4. 12, in lxx.
30 ὑπομένω.
§ πιστεύετε-a
31 σώζω.

Digitized by Google

δοπροφῆται· καὶ [1] δώ-
σουσι σημεῖα ϗ τέρα-
τα, πρὸς τὸ ἀποπλα-
νᾶν, εἰ δυνατὸν, ϗ τὺς
[23] ἐκλεκτούς.
23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε·
ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν
πάντα.
24 Ἀλλ' ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν
θλῖψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος
[4] σκοτισθήσεται, καὶ ἡ
σελήνη οὐ [1] δώσει τὸ
[7] φέγγος αὐτῆς·
25 Καὶ ‡οἱ ἀστέρες τοῦ
οὐρανοῦ [8] ἔσονται ἐκ-
πίπτοντες, καὶ αἱ δυνά-
μεις αἱ ἐν τοῖς ὐρανοῖς
σαλευθήσονται.
26 Καὶ τότε [11] ὄψονται
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπυ
ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις
μετὰ §δυνάμεως πολ-
λῆς, καὶ δόξης.
27 Καὶ τότε [15] ἀποστε-
λεῖ τοὺς ἀγγέλους ᵈαὐ-
τοῦˡ καὶ [16] ἐπισυνάξει
τοὺς [23] ἐκλεκτοὺς αὐτῦ
ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέ-
μων, ἀπ' ἄκρυ γῆς ἕως
ἄκρου οὐρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς
[18] μάθετε τὴν παραβο-
λήν· ὅταν αὐτῆς ἤδη
ὁ κλάδος ἁπαλὸς [19] γέ-
νηται, καὶ [20] ἐκφυῇ τὰ
φύλλα, γινώσκετε ὅ-
τι ἐγγὺς τὸ θέρος
[8] ἐστίν.
29 Οὕτω καὶ ὑμεῖς,
ὅταν ταῦτα [21] ἴδητε γι-
νόμενα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγύς [8] ἐστιν ἐπὶ θύ-
ραις.
30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι οὐ μὴ [2] παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη, μέχρις οὗ [3]
πάντα ταῦτα [19] γένη-
ται.
31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
*παρελεύσονται· [2] οἱ δὲ
λόγοι μου οὐ μὴ [2] παρ-
έλθωσι.
32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας
ἐκείνης †καὶ τῆς ὥρας
οὐδεὶς [21] οἶδεν, οὐδὲ οἱ
ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ,
ᵉοὐδὲ ὁ υἱός,ˡ εἰ μὴ ὁ
πατήρ. [5]
33 Βλέπετε, [6] ἀγρυ-
πνεῖτε ϗ προσεύχεσθε·
οὐκ [21] οἴδατε γὰρ πότε
ὁ καιρός [8] ἐστιν.
34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπό-
δημος [9] ἀφεὶς τὴν οἰκί-
αν αὐτοῦ, ϗ [1] δοὺς τοῖς
δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξυ-
σίαν, καὶ ἑκάςῳ τὸ ἔρ-
γον αὐτοῦ, ϗ τῷ [12] θυ-
ρωρῷ [13] ἐνετείλατο ἵνα
[14] γρηγορῇ.
35 Γρηγορεῖτε οὖν·
(οὐκ [21] οἴδατε γὰρ πό-
τε ὁ κύριος τῆς
οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ,
ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλε-
κτοροφωνίας, ἢ πρωΐ·)
36 Μὴ, ἐλθὼν ἐξαί-
φνης, [17] εὕρῃ ὑμᾶς κα-
θεύδοντας.
37 Ἃ δὲ ὑμῖν λέγω,
πᾶσι λέγω, [14] Γρηγο-
ρεῖτε.

Κεφ. ιδ'.

[8] ἮΝ δὲ τὸ πάσχα,
καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ
δύο ἡμέρας· καὶ [22] ἐζή-
τουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς, ᵃπῶς

A. D. 29.

1 δίδωμι.
2 παρέρχομαι.
3 s. χρόνου.
* παρελεύσεται-α.
† ἢ-α.
4 σκοτίζω, Mat. 24. 29. Lu. 23. 45. Ro. 1. 21. 11. 10. Ep. 4. 18. Re. 8. 12.
5 s. μόνον.
6 Lu. 21. 36. Ep. 6. 18. He. 13. 17.
7 Mat. 24. 29. Lu. 11. 33.
‡ Vide App.
8 εἰμί.
9 ἀφίημι.
11 ὄπτομαι.
12 Jno. 10. 3. 18. 16, 17.
13 ἐντέλλω.
14 ch. 14. 34, 37, 38. Mat. 25. 13. 26. 38, 40, 41. Ac. 20. 31.
§ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς-n.
15 ἀποστέλλω.
16 ἐπισυνάγω.
17 εὑρίσκω.
18 μανθάνω.
19 γίνομαι.
20 ἐκφύω.
21 εἴδω.
22 ζητέω.
23 Mat. 22. 14. Lu. 18. 7. Ro. 8. 33. 1 Ti. 5. 21.

Digitized by Google

αὐτὸν ἐν δόλῳ κρα-
τήσαντες ἀποκτείνω-
σιν.
2 [2]Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν
τῇ ἑορτῇ, μήποτε [3]θό-
ρυβος [4]ἔσται τοῦ λα-
οῦ.
3 Καὶ [4]ὄντος αὐτοῦ ἐν
Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ
Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
κατακειμένου αὐτοῦ,
[7]ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλά-
βαστρον μύρου, [9]νάρ-
δου πιστικῆς, [10]πολυ-
τελοῦς· καὶ †[11]συντρί-
ψασα ‡τὸ ἀλάβαστρον,
κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ
τῆς κεφαλῆς.
4 Ἦσαν[4] δέ τινες ἀγα-
νακτοῦντες πρὸς ἑαυ-
τοὺς, καὶ λέγοντες· Εἰς τί
ἡ [14]ἀπώλεια αὕτη τοῦ
μύρου [15]γέγονεν;
5 [18]Ἠδύνατο γὰρ τοῦ-
το ‖[19]πραθῆναι ἐπάνω
τριακοσίων δηναρίων,
καὶ [20]δοθῆναι τοῖς πτω-
χοῖς. Καὶ [21]ἐνεβρι-
μῶντο αὐτῇ.
6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
[22]Ἄφετε αὐτήν· τί αὐ-
τῇ κόπους παρέχετε;
καλὸν ἔργον [23]εἰργά-
σατο **εἰς ἐμέ.
7 Πάντοτε γὰρ τοὺς
πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑ-
αυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε,
[18]δύνασθε αὐτοὺς εὖ
ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ
πάντοτε ἔχετε.
8 Ὃ ††εἶχεν[26] αὕτη, ἐ-
ποίησε· [27]προέλαβε μυ-
ρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς
τὸν [28]ἐνταφιασμόν.
9 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅπου *ἂν [1]κηρυχθῇ τὸ
εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς
ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ
ἐποίησεν αὕτη, [5]λαλη-
θήσεται εἰς [6]μνημόσυ-
νον αὐτῆς.
10 Καὶ ὁ Ἰούδας ὁ
Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν
δώδεκα, [8]ἀπῆλθε πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα [12]πα-
ραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς.
11 Οἱ δὲ ἀκούσαντες
[13]ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγεί-
λαντο αὐτῷ §ἀργύριον
[20]δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς
[16]εὐκαίρως αὐτὸν [12]πα-
ραδῷ.
12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέ-
ρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ
πάσχα [17]ἔθυον, λέγου-
σιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις [8]ἀπελ-
θόντες ἑτοιμάσωμεν
ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα;
13 Καὶ ἀποστέλλει δύο
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ
λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγε-
τε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπ-
αντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον ὕδατος βα-
στάζων· ἀκολουθήσατε
αὐτῷ.
14 Καὶ ὅπου ἐὰν [24]εἰς-
έλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκο-
δεσπότῃ, ὅτι ὁ διδά-
σκαλος λέγει· Ποῦ [4]ἐ-
στι τὸ [25]κατάλυμα ὅ-
που τὸ πάσχα μετὰ
τῶν μαθητῶν μου φά-
γω;
15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν
[29]δείξει ‡‡ἀνώγεον μέ-
γα [30]ἐστρωμένον, ἕτοι-
μον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε
ὑμῖν.

A. D. 29.

* ἐὰν-n.
1 κηρύσσω.
2 λέγω.
3 ch. 5. 38. Mat. 26. 5.
4 εἰμί.
5 λαλέω.
6 Mat. 26. 13. Ac. 10. 4.
7 ἔρχομαι.
8 ἀπέρχομαι.
9 Jno. 12. 3.
10 βαρυτίμου, Mat. 26. 7. πολυτίμου, Jno. 12. 3.
11 συντρίβω, ch. 5. 4.
12 παραδίδωμι.
13 χαίρω.
† θραύσασα-n
‡ τὸν, s. τὴν-n
§ ἀργύρια-n.
14 Mat. 26. 8.
15 γίνομαι.
16 2 Ti. 4. 2.
17 θύω.
18 δύναμαι.
‖ τὸ μύρον-m
19 πιπράσκω
20 δίδωμι.
21 ἐμβριμάομαι, Mat. 9. 20.
22 ἀφίημι.
23 ἐργάζομαι
24 εἰσέρχομαι
** ἐν ἐμοί-a.
25 Lu. 2. 7.
†† ἔσχεν-a.
26 ἔχω.
27 προλαμβάνω.
28 Mat. 26.12. Jno. 12. 7.
29 δεικνύω.
‡‡ ἀνάγαιον-a. Lu. 22. 12.
30 στρωννύω

Digitized by Google

16 Καὶ [2] ἐξῆλθον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, ϗ [3] ἦλ-
θον εἰς τὴν πόλιν, καὶ
[4] εὗρον καθὼς εἶπεν αὐ-
τοῖς· καὶ [5] ἡτοίμασαν
τὸ πάσχα.
17 Καὶ ὀψίας [6] γενο-
μένης ἔρχεται μετὰ
τῶν δώδεκα.
18 Καὶ ἀνακειμένων
αὐτῶν, καὶ ἐσθιόντων,
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ
ὑμῶν [8] παραδώσει με, ὁ
ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.
19 Οἱ δὲ [9] ἤρξαντο λυ-
πεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐ-
τῷ εἷς καθ' εἷς· Μή τι
ἐγώ; d Καὶ ἄλλος· Μή
τι ἐγώ; l
20 Ὁ δὲ [11] d ἀποκρι-
θεὶς, l εἶπεν αὐτοῖς·
Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα
[12] ὁ ἐμβαπτόμενος μετ'
ἐμοῦ εἰς τὸ [13] τρυ-
βλίον.
21 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπȣ [20] ὑπάγει, καθὼς
[13] γέγραπται περὶ αὐτȣ̃·
οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τȣ̃
ἀνθρώπȣ παραδίδοται·
καλὸν [21] ἦν αὐτῷ, εἰ ȣ̓κ
[22] ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος.
22 Καὶ ἐσθιόντων αὐ-
τῶν, [23] λαβὼν ὁ Ἰη-
σοῦς ἄρτον, εὐλογήσας
[24] ἔκλασε, καὶ [25] ἔδω-
κεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε·
[23] Λάβετε, b φάγετε· l
τοῦτό [21] ἐστι τὸ σῶμά
μου.
23 Καὶ [23] λαβὼν d τὸ l
ποτήριον, εὐχαριστήσας
[25] ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ
[1] ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάν-
τες.
24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τοῦτό [21] ἐστι τὸ αἷμά
μου, d τὸ l τῆς c καινῆς l
διαθήκης, τὸ περὶ πολ-
λῶν ἐκχυνόμενον.
25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ *[1] πίω
ἐκ τοῦ †γεννήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ
πίνω καινὸν ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
26 Καὶ [7] ὑμνήσαντες,
[2] ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν.
27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ὅτι πάντες
[10] σκανδαλισθήσεσθε c ἐν
ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύ-
τῃ l ὅτι [13] γέγραπται·
[14] Πατάξω τὸν ποι-
μένα, καὶ [15] διασκορπι-
σθήσεται τὰ πρόβα-
τα.
28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ [16] ἐ-
γερθῆναί με, [17] προά-
ξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.
29 Ὁ δὲ Πέτρος [18] ἔφη
αὐτῷ· Καὶ εἰ πάντες
[10] σκανδαλισθήσονται,
ἀλλ' οὐκ ἐγώ.
30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω
σοι, ‡ὅτι σήμερον ἐν τῇ
νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν e ἢ
δὶς l ἀλέκτορα φωνῆ-
σαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με.
31 Ὁ δὲ § ἐκ περισσοῦ
ἔλεγε c μᾶλλον l ‖ Ἐάν
με [26] δέῃ [27] συναπο-
θανεῖν σοι, οὐ μή σε

A. D. 29.

1 πίνω.
2 ἐξέρχομαι.
3 ἔρχομαι.
4 εὑρίσκω.
5 ἑτοιμάζω.
6 γίνομαι.
* προςθῶ πι-στὶν-ι.
† γενήματος-h.
7 Mat. 26. 30. Ac. 16. 25.
8 παραδίδωμι.
9 ἄρχομαι.
10 ch. 4. 17. Mat. 13. 21. Jno. 16. 1.
11 ἀποκρίνομαι.
12 ὁ ἐμβάψας, Mat. 26. 23. Jno. 13. 26.
13 γράφω.
14 Zec. 13. 7.
15 Mat. 25. 24. Lu. 1. 51. Jno. 10. 12.
16 ἐγείρω.
17 προάγω.
18 φημί.
19 Mat. 26. 23.
20 Mat. 26. 24. πορεύεται, Lu. 22. 22.
21 εἰμί.
22 γεννάω.
23 λαμβάνω.
‡ ὅτι σὺ σήμερον-a.
24 κλάω.
25 δίδωμι.
§ ἐκπερισσῶς-h.
‖ alii ἔλεγε· Μᾶλλον ἐάν.
26 δεῖ.
27 συναποθνήσκω.

Digitized by Google

ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύ-
τως δὲ καὶ πάντες ἔλε-
γον.
32 Καὶ [1]ἔρχονται εἰς
χωρίον οὗ τὸ ὄνομα
Γεθσημανῆ· καὶ λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
Καθίσατε ὧδε ἕως
προσεύξωμαι.
33 Καὶ παραλαμβάνει
τὸν Πέτρον, καὶ [b] τὸν |
Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην
μεθ' ἑαυτοῦ· ϗ [7]ἤρξα-
το [8]ἐκθαμβεῖσθαι καὶ
[9]ἀδημονεῖν.
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
[10]Περίλυπός [11]ἐστιν ἡ
ψυχή μου ἕως θανάτου·
μείνατε ὧδε καὶ γρηγο-
ρεῖτε.
35 Καὶ § [13]προελθὼν
μικρὸν, [14]ἔπεσεν ἐπὶ
τῆς γῆς· καὶ [18]προσηύ-
χετο, ἵνα εἰ δυνατόν
[11]ἐστι, [31]παρέλθῃ ἀπ'
αὐτοῦ ἡ [19]ὥρα·
36 Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ
ὁ πατὴρ, πάντα δυνατά
σοι· [20]παρένεγκε τὸ
ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦ-
το· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ
θέλω, [21] ἀλλὰ τί
σύ.[22]
37 Καὶ ἔρχεται, καὶ
εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύ-
δοντας· καὶ λέγει τῷ
Πέτρῳ· Σίμων, καθεύ-
δεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν
ὥραν γρηγορῆσαι;
38 Γρηγορεῖτε καὶ
προσεύχεσθε, ἵνα μὴ
[26]εἰσέλθητε εἰς πειρα-
σμόν· τὸ μὲν πνεῦμα
[29]πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής.

A. D. 29.

1 ἀπέρχομαι.
2 ὑποστρέφω
3 εὑρίσκω.
* καταβαρυ-
νόμενοι-h.
4 βαρέω,
Mat. 26. 43.
Lu. 9. 32.
5 εἴδω.
6 ἀποκρίνο-
μαι.
7 ἄρχομαι.
8 ch. 9. 15.
9 Mat. 26. 37.
10 ch. 6. 26.
Mat. 26. 38.
11 εἰμί.
† ἀναπαύε-
σθε ;-a.
12 Mat. 6. 2.
Lu. 6. 24.
‡ τὸ τέλος-f.
§ προσελ-
θὼν-i.
13 προέρχο-
μαι.
14 πίπτω.
15 ἔρχομαι.
16 ἐγείρω.
17 ἐγγίζω.
18 προσεύχο-
μαι.
19 Lu. 22. 53.
20 παραφέρω
21 s. γενοῖτο.
22 s. θέλεις.
23 δίδωμι.
24 παραδίδω-
μι.
25 ἀπάγω.
26 εἰσέρχομαι
27 προσέρχο-
μαι.
28 καταφι-
λέω,
Mat. 26. 49.
29 Mat.26.41.
Ro. 1. 15.
30 ἐπιβάλλω.
31 παρέρχο-
μαι.

39 Καὶ πάλιν [1]ἀπελ
θὼν [18]προσηύξατο, τὸν
αὐτὸν λόγον εἰπών.
40 Καὶ [2]ὑποστρέψας
[3]εὗρεν αὐτοὺς [c]πάλιν |
καθεύδοντας· [11]ἦσαν
γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
*[4]βεβαρημένοι· ϗ οὐκ
[5]ᾔδεισαν τί αὐτῷ [6]ἀπο-
κριθῶσι.
41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρί-
τον, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Καθεύδετε [c] τὸ | λοιπὸν
καὶ †ἀναπαύεσθε. [12]Ἀπ-
έχει·‡ [15]ἦλθεν ἡ [19]ὥρα·
ἰδοὺ, [24]παραδίδοται ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς
τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρ-
τωλῶν.
42 [16]Ἐγείρεσθε, ἄγω-
μεν· ἰδοὺ, ὁ [24]παραδι-
δούς με [17]ἤγγικε.
43 Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐ-
τοῦ λαλοῦντος, παραγί-
νεται Ἰούδας, εἷς [11][c]ὢν |
τῶν δώδεκα, ϗ μετ' αὐ-
τοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων,
παρὰ τῶν ἀρχιερέων,
καὶ τῶν γραμματέων,
καὶ τῶν πρεσβυτέρων.
44 [23]Δεδώκει δὲ ὁ
[24]παραδιδοὺς αὐτὸν
σύσσημον αὐτοῖς, λέ-
γων· Ὃν ἂν φιλήσω,
αὐτός [11]ἐστι· κρατήσα-
τε αὐτὸν, καὶ [25]ἀπαγά-
γετε ἀσφαλῶς.
45 Καὶ [15]ἐλθὼν, εὐθέ-
ως [27]προσελθὼν αὐτῷ,
λέγει· Ῥαββὶ, [d]ῥαβ-
βί· | καὶ [28]κατεφίλη-
σεν αὐτόν.
46 Οἱ δὲ [30]ἐπέβαλον
ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας

Digitized by Google

αὐτῶν, καὶ [1]ἐκράτησαν
αὐτόν.
47 Εἷς δέ τις τῶν [2]πα-
ρεςηκότων,σπασάμενος
τὴν μάχαιραν, [3]ἔπαισε
τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιε-
ρέως, καὶ [5]ἀφεῖλεν αὐ-
τοῦ τὸ *ὠτίον.
48 Καὶ [6]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Ὡς ἐπὶ [8]λῃστὴν [9]ἐξῆλ-
θετε μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων [10]συλλα-
βεῖν με;
49 Καθ' ἡμέραν [11]ἤμην
πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ
διδάσκων, ϗ οὐκ [1]ἐκρα-
τήσατέ με· ἀλλ' ἵνα
πληρωθῶσιναἱγραφαί.
50 Καὶ [15]ἀφέντες αὐ-
τὸν πάντες [16]ἔφυγον.
51 Καὶ εἷς τις νεανί-
σκος †[17]ἠκολούθει αὐ-
τῷ, [18]περιβεβλημένος
[19]σινδόνα ἐπὶ γυμνȣ̃· [20]
καὶ [1]κρατοῦσιν αὐτόν
c οἱ νεανίσκοι.|
52 Ὁ δὲ [23]καταλιπὼν
τὴν [19]σινδόνα, γυμνὸς,
[16]ἔφυγεν d ἀπ' αὐτῶν.|
53 Καὶ [24]ἀπήγαγον
τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν
ἀρχιερέα· καὶ συνέρ-
χονται e αὐτῷ| πάντες
οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ
πρεσβύτεροι, καὶ οἱ
γραμματεῖς.
54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ
μακρόθεν [17]ἠκολούθη-
σεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς
τὴν αὐλὴν τȣ̃ ἀρχιερέ-
ως· ϗ [11]ἦν συγκαθήμε-
νος μετὰ τῶν [28]ὑπηρε-
τῶν, καὶ θερμαινόμενος
πρὸς τὸ [29]φῶς.
55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ
ὅλον τὸ συνέδριον ἐζή-
τουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ
μαρτύριαν, εἰς τὸ θανα-
τῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ
εὕρισκον.
56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευ-
δομαρτύρουν κατ' αὐ-
τοῦ, καὶ [4]ἴσαι αἱ μαρ-
τυρίαι οὐκ [11]ἦσαν.
57 Καί τινες [7]ἀναςάν-
τες, ἐψευδομαρτύρουν
κατ' αὐτοῦ, λέγοντες·
58 Ὅτι ἡμεῖς [12]ἠκού-
σαμεν αὐτοῦ λέγοντος·
Ὅτι ἐγὼ καταλύσω
τὸν ναὸν τοῦτον τὸν
[13]χειροποίητον, ϗ διὰ
τριῶν ἡμερῶν ἄλλον
[14]ἀχειροποίητον οἰκο-
δομήσω.
59 Καὶ οὐδὲ οὕτως
[4]ἴση [11]ἦν ἡ μαρτυρία
αὐτῶν.
60 Καὶ [7]ἀναστὰς ὁ
ἀρχιερεὺς εἰς b τὸ| μέ-
σον, [22]ἐπηρώτησε τὸν
Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ
[6]ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί
οὗτοί σου καταμαρτυ-
ροῦσιν;
61 Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ
οὐδὲν [6]ἀπεκρίνατο. Πά-
λιν ὁ ἀρχιερεὺς [22]ἐπη-
ρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει
αὐτῷ· Σὺ [11]εἶ ὁ Χρι-
στὸς, ὁ υἱὸς τοῦ [25]εὐλο-
γητοῦ;
62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
[26]Ἐγώ εἰμι. Καὶ [27]ὄ-
ψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου καθήμενον
ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμε-
ως, καὶ ἐρχόμενον § με-
τὰ τῶν νεφελῶν τοῦ
οὐρανοῦ.

A. D. 29.

1 κρατέω.
2 παρίστημι.
3 παίω.
4 Mat. 20. 12. Lu. 6. 34. Jno. 5. 18.
* ὠτάριον-ί.
5 ἀφαιρέω.
6 ἀποκρίνομαι.
7 ἀνίστημι.
8 Mat. 21. 13. 26. 55.
9 ἐξέρχομαι.
10 συλλαμβάνω.
11 εἰμί.
12 ἀκούω.
13 Ac. 7. 48. Ep. 2. 11.
14 2 Co. 5. 1. Col. 2. 11.
15 ἀφίημι.
16 φεύγω.
† ἠκολούθησεν-ί. alii συνηκολούθει-ί.
17 ἀκολȣθέω.
18 περιβάλλω.
19 ch. 15. 46. Mat. 27. 59. Lu. 23. 53.
20 s. σώματος
22 ἐπερωτάω.
23 καταλείπω.
24 ἀπάγω.
25 Mat. 26 63. Lu. 1. 68. Ro. 1. 25. 2 Co. 1. 3.
26 Σὺ εἶπας, Mat. 26. 64.
27 ὄπτομαι.
28 Mat. 5. 25. Jno. 7. 32, 45. Ac. 5. 22, 26.
29 Lu. 22. 56.
§ ἐπὶ-n.

Digitized by Google

63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς
[1]διαῤῥήξας τοὺς χιτῶ-
νας αὐτοῦ, λέγει· Τί
ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρ-
τύρων;
64 [2]Ἠκούσατε τῆς
βλασφημίας· τί ὑμῖν
φαίνεται; Οἱ δὲ πάν-
τες [3]κατέκριναν αὐ-
τὸν [4] [e]εἶναι|[5] ἔνοχον
θανάτου.
65 Καὶ [6]ἤρξαντό τινες
ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ πε-
ρικαλύπτειν τὸ προς-
ωπον αὐτοῦ, καὶ [9]κολα-
φίζειν αὐτὸν, καὶ λέ-
γειν αὐτῷ· Προφήτευ-
σον. Καὶ [c]οἱ ὑπηρέ-
ται| [10]ῥαπίσμασιν αὐ-
τὸν ‖ ἔβαλλον.
66 Καὶ [5]ὄντος τοῦ
Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ
[e]κάτω,|** ἔρχεται μία
τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρ-
χιερέως·
67 Καὶ [13]ἰδοῦσα τὸν
Πέτρον θερμαινόμενον,
ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέ-
γει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ
Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ [5]ἦ-
σθα.
68 Ὁ δὲ [15]ἠρνήσατο,
λέγων· Οὐκ [13]οἶδα, ὐδὲ
ἐπίςαμαι τί σὺ λέγεις.
Καὶ [16]ἐξῆλθεν ἔξω εἰς
τὸ [20]προαύλιον· καὶ
ἀλέκτωρ [8]ἐφώνησε.
69 Καὶ [21]ἡ παιδίσκη,
[13]ἰδοῦσα ‡‡ αὐτὸ πά-
λιν, [6]ἤρξατο λέγειν
τοῖς [22]παρεστηκόσιν·
Ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν
[5]ἐστιν.
70 Ὁ δὲ πάλιν [15]ἠρνεῖ-
το. Καὶ μετὰ μικρὸν[24]
πάλιν οἱ [22]παρεστῶτες
ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· Ἀ-
ληθῶς ἐξ αὐτῶν [5]εἶ·
[e]καὶ γὰρ Γαλιλαῖος
[5]εἶ,| [c]καὶ ἡ λαλιά σου
ὁμοιάζει.|
71 Ὁ δὲ [6]ἤρξατο ἀνα-
θεματίζειν καὶ * ὀμνύ-
ειν· Ὅτι οὐκ [13]οἶδα
τὸν ἄνθρωπον τῦτον ὃν
λέγετε.
72 Καὶ † ἐκ δευτέρου [7]
ἀλέκτωρ [8]ἐφώνησε· ϗ
ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος
‡ τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆ-
σαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με
τρίς. Καὶ § [11]ἐπιβα-
λὼν,[12] ἔκλαιε.

Κεφ. ιε΄.

ΚΑΙ εὐθέως ἐπὶ τὸ
πρωῒ συμβούλιον ποιή-
σαντες οἱ ἀρχιερεῖς με-
τὰ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ †† γραμματέων, καὶ
ὅλον τὸ συνέδριον,
[14]δήσαντες τὸν Ἰη-
σοῦν [17]ἀπήνεγκαν, καὶ
[18]παρέδωκαν τῷ Πιλά-
τῳ.
2 Καὶ [19]ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ Πιλάτος· Σὺ
[5]εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰϑδαίων; Ὁ δὲ [23]ἀπο-
κριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ·
Σὺ λέγεις.
3 Καὶ κατηγόρουν αὐ-
τῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.
4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν
[19]ἐπηρώτησεν αὐτὸν,
λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ
οὐδέν; [13]ἴδε πόσα σου
καταμαρτυροῦσιν.

A. D. 29.

1 διαῤῥήσσω
2 ἀκούω.
* ὀμνύναι-l.
3 κατακρίνω
4 s. φάσκοντες.
5 εἰμί.
6 ἄρχομαι.
† εὐθέως-g.
7 s. χρόνου.
8 φωνέω.
9 Mat. 26. 67.
10 Jno. 18. 22.
‡ τὸ ῥῆμα, ὃ-h
§ ἤρξατο κλαίειν-n. alii ἐπιλαβὼν ἔκλαιε.
11 ch. 4. 37. ἐξελθὼν ἔξω Mat. 26. 75.
12 s. ἑαυτὸν.
‖ ἔλαβον-h.
** alii αὐλῇ, κάτω ἔρχεται.
13 εἴδω.
†† γραμματέων· καὶ ὅλον τὸ συνέδριον δήσαντες-n.
14 δέω.
15 ἀρνέομαι.
16 ἐξέρχομαι
17 ἀποφέρω.
18 παραδίδωμι, ch.14.44.
19 ἐπερωτάω
20 πυλῶνα, Mat. 26. 71.
21 ἄλλη, Mat. 26. 71.
‡‡ αὐτόν, πάλιν ἤρξατο-n. alii πάλιν-e.
22 παρίςημι.
23 ἀποκρίνομαι.
24 s. χρόνον.

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι
οὐδὲν [1] ἀπεκρίθη, ὥστε
θαυμάζειν τὸν Πιλά-
τον.
6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν [3] ἀπ-
έλυεν [4] αὐτοῖς ἕνα δέ-
σμιον, ὅνπερ [5] ᾐτοῦντο.
7 [7] Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος
Βαραββᾶς μετὰ τῶν
συστασιαστῶν [9] δεδεμέ-
νος, οἵτινες ἐν τῇ
στάσει φόνον πεποιή-
κεισαν.
8 Καὶ [12] ἀναβοήσας ὁ
ὄχλος, [12] ἤρξατο αἰτεῖ-
σθαι, καθὼς ἀεὶ ἐποίει
αὐτοῖς.
9 Ὁ δὲ Πιλάτος [1] ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς, λέγων·
Θέλετε [18] ἀπολύσω [4]
ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων;
10 [20] Ἐγίνωσκε γὰρ ὅ-
τι διὰ φθόνον [21] παρα-
δεδώκεισαν αὐτὸν οἱ
ἀρχιερεῖς.
11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
‡ [24] ἀνέσεισαν τὸν ὄ-
χλον, ἵνα μᾶλλον τὸν
Βαραββᾶν [4] ἀπολύσῃ
αὐτοῖς.
12 Ὁ δὲ Πιλάτος
[1] ἀποκριθεὶς, πάλιν εἶ-
πεν αὐτοῖς· Τί οὖν θέ-
λετε [18] ποιήσω [30] ὃν λέ-
γετε ‖ βασιλέα τῶν Ἰου-
δαίων;
13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκρα-
ξαν· Σταύρωσον αὐτόν.
14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλε-
γεν αὐτοῖς· Τί γὰρ κα-
κὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ
** περισσοτέρως ἔκρα-
ξαν· Σταύρωσον αὐ-
τόν.

15 Ὁ δὲ Πιλάτος, βου-
λόμενος τῷ ὄχλῳ [2] τὸ
ἱκανὸν ποιῆσαι, [4] ἀπέ-
λυσεν αὐτοῖς τὸν Βα-
ραββᾶν, καὶ [21] παρέδω-
κε τὸν Ἰησοῦν, [6] φραγελ-
λώσας, ἵνα σταυρωθῇ.
16 Οἱ δὲ στρατιῶται
[8] ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω
τῆς αὐλῆς, ὅ [7] ἐστι
[10] πραιτώριον· καὶ συγ-
καλοῦσιν ὅλην τὴν
[10] σπεῖραν.
17 Καὶ ἐνδύουσιν αὐ-
τὸν [14] πορφύραν, καὶ [15] πε-
ριτιθέασιν αὐτῷ [16] πλέ-
ξαντες [17] ἀκάνθινον στέ-
φανον.
18 Καὶ [13] ἤρξαντο ἀ-
σπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖ-
ρε, † βασιλεῦ τῶν Ἰου-
δαίων.
19 Καὶ [19] ἔτυπτον αὐ-
τοῦ τὴν κεφαλὴν κα-
λάμῳ, καὶ [22] ἐνέπτυον
αὐτῷ, καὶ [23] τιθέντες
τὰ γόνατα, προσεκύνουν
αὐτῷ.
20 Καὶ ὅτε [25] ἐνέπαι-
ξαν αὐτῷ, [26] ἐξέδυσαν
αὐτὸν τὴν πορφύραν,
καὶ [27] ἐνέδυσαν αὐτὸν
[28] τὰ ἱμάτια τὰ ἴ-
δια· § καὶ [29] ἐξάγουσιν
αὐτὸν, ἵνα σταυρώσω-
σιν αὐτόν.
21 Καὶ [31] ἀγγαρεύουσι
παράγοντά τινα Σίμω-
να Κυρηναῖον, ἐρχόμε-
νον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πα-
τέρα Ἀλεξάνδρου καὶ
Ῥούφου, ἵνα [32] ἄρῃ τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ.
22 Καὶ φέρουσιν αὐ-
τὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον·

A. D. 29.

1 ἀποκρίνομαι.
2 Ac. 17. 9.
3 confer. Mat. 27. 15.
4 ἀπολύω.
5 αἰτέω.
6 Mat. 27. 26.
7 εἰμί.
8 ἀπάγω.
9 δέω.
10 Mat. 27.27.
* ἀναβὰς-n. conj. ἀναβήσας.
12 Mat. 27.46.
13 ἄρχομαι.
14 χλαμύδα κοκκίνην, Mat. 27. 28. confer. Jno. 19. 2.
15 περιτίθημι
16 πλέκω.
17 Jno. 19. 5.
18 s. ἵνα.
† ὁ βασιλεὺς-a.
19 τύπτω.
20 γινώσκω.
21 παραδίδωμι.
22 ἐμπτύω.
23 τίθημι.
‡ ἀνέπεισαν, s. ἔπεισαν-n
24 ἀνασείω.
25 ἐμπαίζω.
26 ἐκδύω.
27 ἐνδύω.
28 s. κατὰ.
§ alii αὐτοῦ.
29 ἐξάγω.
30 s. κατὰ τοῦτον.
‖ τὸν βασιλέα-n.
31 Mat. 27.32.
32 αἴρω.
** περισσῶς-a.

Digitized by Google

ὃ [1]ἐστι μεθερμηνευόμε-
νον, κρανίου τόπος.
23 Καὶ [2]ἐδίδουν αὐτῷ
πιεῖν ἐσμυρνισμένον
οἶνον. Ὁ δὲ οὐκ [3]ἔλα-
βε.
24 Καὶ σταυρώσαντες
αὐτὸν, †[7]διεμερίζον τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλον-
τες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ,
τίς τί [8]ἄρῃ.
25 [1]Ἦν δὲ ὥρα τρίτη,
καὶ ἐσταύρωσαν αὐ-
τόν.
26 Καὶ [1]ἦν ἡ [11]ἐπι-
γραφὴ τῆς [12]αἰτίας αὐ-
τοῦ [13]ἐπιγεγραμμένη·
Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ
ἸΟΥΔΑΙΩΝ.
27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυ-
ροῦσι δύο λῃστάς· ἕνα
ἐκ δεξιῶν,[15] καὶ ἕνα ἐξ
εὐωνύμων[15] αὐτοῦ.
28 [c]Καὶ ἐπληρώθη ἡ
γραφὴ ἡ λέγουσα· [16]Καὶ
μετὰ [17]ἀνόμων [18]ἐλο-
γίσθη.[l]
29 Καὶ οἱ παραπορευό-
μενοι [23]ἐβλασφήμουν
αὐτὸν, κινοῦντες τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέ-
γοντες· Οὐαὶ, ὁ κατα-
λύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν
τρισὶν ἡμέραις οἰκοδο-
μῶν,
30 [26]Σῶσον σεαυτὸν,
καὶ [27]κατάβα ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ.
31 Ὁμοίως [b]δὲ [l] ϗ οἱ
ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες
πρὸς ἀλλήλους, μετὰ
τῶν γραμματέων, ἔλε-
γον· Ἄλλους [26]ἔσωσεν,
ἑαυτὸν οὐ δύναται ‖σῶ-
σαι.[26]

32 Ὁ Χριστὸς ὁ βασι-
λεὺς τοῦ Ἰσραὴλ [27]κα-
ταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ, ἵνα [4]ἴδωμεν
καὶ πιστεύσωμεν. *
Καὶ οἱ [5]συνεσταυρω-
μένοι αὐτῷ [6]ὠνείδιζον
αὐτόν.
33 [9]Γενομένης δὲ ὥρας
ἕκτης, σκότος ἐγένετο
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως
ὥρας ἐννάτης.
34 Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐν-
νάτῃ [10]ἐβόησεν ὁ Ἰη-
σοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γων· [14]Ἐλωῒ, Ἐλωῒ,
‡λαμμᾶ σαβαχθανί; ὅ
[1]ἐστι μεθερμηνευόμενον·
Ὁ Θεός [c]μου,[l] ὁ Θεός
μου, εἰς τί με §ἐγκατέ-
λιπες;
35 Καί τινες τῶν
[19]παρεστηκότων ἀκού-
σαντες, ἔλεγον· Ἰδοὺ,
Ἠλίαν φωνεῖ·
36 [20]Δραμὼν δὲ εἷς,
καὶ γεμίσας σπόγγον
ὄξους, [21]περιθείς τε κα-
λάμῳ, [22]ἐπότιζεν αὐ-
τὸν, λέγων· [24]Ἄφετε·
[4]ἴδωμεν εἰ ἔρχεται
Ἠλίας [25]καθελεῖν αὐ-
τόν.
37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, [24]ἀ-
φεὶς φωνὴν μεγάλην,
[28]ἐξέπνευσε.
38 Καὶ τὸ καταπέτα-
σμα τοῦ ναοῦ [29]ἐσχίσθη
εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν
ἕως κάτω.
39 [4]Ἰδὼν δὲ ὁ [30]κεντυ-
ρίων ὁ [19]παρεστηκὼς
ἐξ [31]ἐναντίας αὐτοῦ,
ὅτι οὕτω [e][32]κράξας [l]
[28]ἐξέπνευσεν, εἶπεν·

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 δίδωμι.
3 λαμβάνω.
4 εἴδω.
* αὐτῷ f.
5 συσταυρόω.
6 ὀνειδίζω.
† διαμερίζονται a.
7 διαμερίζω.
8 αἴρω.
9 γίνομαι.
10 βοάω.
11 ch. 12. 16.
12 Mat. 27. 37.
13 ἐπιγράφω.
14 Ps. 22. 1.
‡ λιμᾶ-n.
15 s. μερῶν.
§ ὠνείδισας-n
16 Is. 53. 12.
17 Lu. 22. 37.
18 λογίζομαι, ch. 11. 31.
19 παρίστημι.
20 τρέχω.
21 περιτίθημι
22 ποτίζω.
23 Mat. 9. 3.
24 ἀφίημι.
25 καθαιρέω.
26 σώζω.
27 καταβαίνω
28 ἐκπνέω. Lu. 23. 46. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα, Mat. 27. 50. παρέδωκε, τὸ πνεῦμα, Jno. 19. 30.
29 σχίζω, ch. 1. 10.
30 ver. 44, 45. ἑκατόνταρχος, Mat. 27. 54. Lu. 23. 49.
31 s. χώρας.
‖ σῶσαι;-a.
32 κράζω.

Digitized by Google

'Αληθῶς ὁ ἄνθρωπος
οὗτος υἱὸς [1] ἦν Θεοῦ.
40 [1] Ησαν δὲ καὶ γυ-
ναῖκες ἀπὸ μακρόθεν
θεωροῦσαι· ἐν αἷς [1] ἦν
καὶ Μαρία ἡ Μαγδαλη-
νὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ
'Ιακώβου τοῦ μικροῦ ϗ
† 'Ιωσῆ μήτηρ, καὶ Σα-
λώμη·
41 Αἳ καὶ ὅτε [1] ἦν ἐν
τῇ Γαλιλαίᾳ, [7] ἠκο-
λούθουν αὐτῷ, και [8] δι-
ηκόνουν αὐτῷ· καὶ ἄλ-
λαι πολλαὶ αἱ συνανα-
βᾶσαι αὐτῷ εἰς 'Ιερυσό-
λυμα.
42 Καὶ ἤδη ὀψίας [14] γε-
νομένης, (ἐπεὶ [1] ἦν πα-
ρασκευὴ, ὅ [1] ἐστι προ-
σάββατον,)
43 ‡ [12] Ἦλθεν 'Ιωσὴφ
ὁ ἀπὸ 'Αριμαθαίας,
[17] εὐσχήμων [18] βουλευ-
τὴς, ὃς καὶ αὐτὸς [1] ἦν
[19] προσδεχόμενος τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·
[20] τολμήσας [21] εἰςῆλθε
πρὸς Πιλάτον, καὶ [22] ἠ-
τήσατο τὸ σῶμα τοῦ
'Ιησοῦ.
44 'Ο δὲ Πιλάτος ἐθαύ-
μασεν εἰ ἤδη [23] τέθνηκε·
ϗ προσκαλεσάμενος τὸν
κεντυρίωνα, [24] ἐπηρώ-
τησεν αὐτὸν εἰ § πάλαι
[28] ἀπέθανε.
45 Καὶ [29] γνοὺς ἀπὸ
τοῦ κεντυρίωνος, [30] ἐ-
δωρήσατο τὸ σῶμα τῷ
'Ιωσήφ.
46 Καὶ ἀγοράσας σιν-
δόνα, καὶ [31] καθελὼν
αὐτὸν, [32] ἐνείλησε τῇ
σινδόνι· ϗ [2] κατέθηκεν
αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ [1] ἦν
[3] λελατομημένον ἐκ πέ-
τρας· καὶ [4] προσεκύλισε
λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τȣ̃
μνημείου.
47 Η δὲ Μαρία ἡ Μα-
γδαληνὴ ϗ Μαρία [5] 'Ιω-
σῆ ἐθεώρουν ποῦ [*6] τί-
θεται.

Κεφ. ιϛ'.

ΚΑΙ [9] διαγενομένου
τοῦ σαββάτȣ, Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ, ϗ Μαρία ἡ
[10] τȣ̃ 'Ιακώβȣ, ϗ Σαλώ-
μη, [11] ἠγόρασαν ἀρώμα-
τα, ἵνα [12] ἐλθȣ̃σαι [13] ἀ-
λείψωσιν αὐτόν.
2 Καὶ λίαν πρωῒ τῆς
μιᾶς [15] σαββάτων ἔρ-
χονται ἐπὶ τὸ μνημεῖ-
ον, [16] ἀνατείλαντος τοῦ
ἡλίου.
3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑ-
αυτάς· Τίς ἀποκυλίσει
ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς
θύρας τοῦ μνημείου;
4 Καὶ ἀναβλέψασαι
θεωρȣ̃σιν ὅτι ἀποκεκύ-
λισται ὁ λίθος· [1] ἦν
γὰρ μέγας σφόδρα.
5 Καὶ [21] εἰςελθȣ̃σαι εἰς
τὸ μνημεῖον, εἶδον νεα-
νίσκον καθήμενον ἐν
τοῖς δεξιοῖς, [25] περιβε-
βλημένον [26] ϛολὴν λευ-
κήν· καὶ [27] ἐξεθαμβή-
θησαν.
6 'Ο δὲ λέγει αὐταῖς·
Μὴ [27] ἐκθαμβεῖσθε· 'Ιη-
σοῦν ζητεῖτε τὸν Να-
ζαρηνὸν τὸν ἐσταυρω-
μένον· [33] ἠγέρθη, ȣ̓κ [2] ἔ-
στιν ὧδε· [34] ἴδε, ὁ τό-
πος ὅπȣ [6] ἔθηκαν αὐτόν.

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 κατατίθημι
3 λατομέω, Mat. 27. 60.
4 προςκυλίω, Mat. 27. 60.
5 s. ἡ μήτηρ.
* τέθειται-i.
6 τίθημι.
† 'Ιώσητος-i.
7 ἀκολȣθέω.
8 διακονέω.
9 διαγίνομαι.
10 s. μήτηρ.
11 ἀγοράζω.
12 ἔρχομαι.
‡ ἐλθὼν-h.
13 ἀλείφω.
14 γίνομαι.
15 s. ἡμέρας ἀπό.
16 ἀνατέλλω
17 Ac. 13. 50. 1 Co. 7. 35.
18 Lu. 23. 50.
19 Lu. 2. 25, 38. Tit. 2. 13. He. 10. 38.
20 τολμάω.
21 εἰςέρχομαι.
22 αἰτέω.
23 θνήσκω.
24 ἐπερωτάω
25 s. μέρεσι.
26 περιβάλλω.
27 ἐκθαμβέω, ch. 9. 15.
§ ἤδη-n.
28 ἀποθνήσκω.
29 γινώσκω.
30 δωρέω.
31 καθαιρέω.
32 ἐνειλέω, Mat. 27. 59.
33 ἐγείρω.
34 εἴδω.

Digitized by Google

7 'Αλλ' ὑπάγετε, εἴ-
πατε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, ϗ [4] τῷ Πέτρῳ, ὅτι
προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν
[5] ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν
ὑμῖν.
8 Καὶ [6] ἐξελθοῦσαι
b ταχὺ,| [7] ἔφυγον ἀπὸ
τοῦ μνημείου· [26] εἶχε
δὲ αὐτὰς [10] τρόμος καὶ
[11] ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ
οὐδὲν εἶπον· [12] ἐφοβοῦν-
το γάρ.
9 *[15] 'Αναστὰς δὲ πρωῒ
πρώτῃ [16] † σαββάτου,
[17] ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ
τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς
[18] εκβεβλήκει ἑπτὰ δαι-
μόνια.
10 'Εκείνη πορευθεῖ-
σα [19] ἀπήγγειλε τοῖς
μετ' αὐτοῦ [20] γενομέ-
νοις, πενθοῦσι ϗ κλαί-
ουσι.
11 Κἀκεῖνοι, ἀκούσαν-
τες ὅτι [22] ζῇ, καὶ [23] ἐθε-
άθη ὑπ' αὐτῆς, [24] ἠπί-
στησαν.
12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυ-
σὶν ἐξ αὐτῶν περιπα-
τοῦσιν [27] ἐφανερώθη ἐν
ἑτέρᾳ [28] μορφῇ, πορευ-
ομένοις εἰς ἀγρόν.
13 Κἀκεῖνοι [31] ἀπελθόν-
τες [19] ἀπήγγειλαν τοῖς
λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις
[32] ἐπίστευσαν.
14 Ὕστερον, ἀνακειμέ-
νοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα
[27] ἐφανερώθη, ϗ [33] ὠνεί-
δισε τὴν [1] ἀπιστίαν αὐ-
τῶν, καὶ [2] σκληροκαρ-
δίαν· ὅτι τοῖς [23] θεασα-
μένοις αὐτὸν [3] ἐγηγερ-
μένον οὐκ [32] ἐπίστευ-
σαν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Πορευθέντες εἰς τὸν κό-
σμον ἅπαντα, [8] κηρύξα-
τε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ
τῇ [9] κτίσει.
16 'Ο [32] πιστεύσας καὶ
βαπτισθεὶς, [13] σωθήσε-
ται· ὁ δὲ [24] ἀπιστήσας,
[14] κατακριθήσεται.
17 Σημεῖα δὲ τοῖς [32] πι-
στεύσασι ταῦτα παρα-
κολουθήσει· 'Εν τῷ
ὀνόματί μου δαιμόνια
ἐκβαλοῦσι· γλώσ-
σαις λαλήσουσι ‡και-
ναῖς·
18 Ὄφεις [21] ἀροῦσι·
κἂν θανάσιμόν τι πίω-
σιν, οὐ μὴ αὐτοὺς §βλά-
ψει· ἐπὶ ἀῤῥώστους
χεῖρας [25] ἐπιθήσουσι, ϗ
καλῶς [26] ἕξουσιν.
19 'Ο μὲν οὖν Κύριος,
μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐ-
τοῖς, [29] ἀνελήφθη εἰς
τὸν οὐρανὸν, καὶ [30] ἐκά-
θισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ
Θεοῦ.
20 'Εκεῖνοι δὲ [6] ἐξελ-
θόντες [8] ἐκήρυξαν παν-
ταχοῦ, τοῦ Κυρίου συν-
εργοῦντος, καὶ τὸν λό-
γον, [34] βεβαιοῦντος διὰ
τῶν ἐπακολουθούντων
σημείων. 'Αμήν.

A. D. 29.

1 ch. 6. 6. Ro. 3. 3.
2 Mat. 19. 8.
3 ἐγείρω.
4 s. μάλιστα.
5 ὄπτομαι.
6 ἐξέρχομαι.
7 φεύγω.
8 κηρύσσω.
9 Col. 1. 23.
10 1 Co. 2. 3.
11 ch. 5. 42.
12 φοβέω.
13 σώζω.
14 κατακρίνω, c.10.33.
* Vide App.
15 ἀνίστημι.
16 s. ἡμέρα.
† σαββάτων-n.
17 φαίνω.
18 ἐκβάλλω.
19 ἀπαγγέλλω.
‡ καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὄφεις-n.
20 γίνομαι.
21 αἴρω.
22 ζάω.
23 θεάομαι.
§ βλάψῃ-a.
24 ἀπιστέω, Lu. 24. 41.
25 ἐπιτίθημι.
26 ἔχω.
27 φανερόω.
28 Phi. 2. 6,7.
29 ἀναλαμβάνω.
30 καθίζω.
31 ἀπέρχομαι
32 πιστεύω.
33 ὀνειδίζω, ch. 15. 32.
34 βεβαιόω.

Digitized by Google

ΤΟ ΚΑΤΑ

ΛΟΥΚΑΝ 'ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'.

ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολ-
λοὶ [1]ἐπεχείρησαν [2]ἀνα-
τάξασθαι διήγησιν πε-
ρὶ τῶν [4]πεπληροφορη-
μένων ἐν ἡμῖν *πραγ-
μάτων,
2 Καθὼς [5]παρέδοσαν
ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐ-
τόπται καὶ ὑπηρέται
[11]γενόμενοι τοῦ λό-
γου·
3 [9]Ἔδοξε [10]κἀμοὶ,§
[1]παρηκολουθηκότι [12]ἄ-
νωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς,
[3]καθεξῆς σοι γρά-
ψαι, [14]κράτιστε Θεό-
φιλε·
4 Ἵνα [19]ἐπιγνῷς περὶ
ὧν [20]κατηχήθης λόγων
τὴν ἀσφάλειαν.
5 ΕΓΕΝΕΤΟ [21] ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἡ-
ρώδου τοῦ βασιλέως τῆς
Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνό-
ματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφη-
μερίας Ἀβιά· ϗ ἡ γυνὴ
αὐτοῦ [24]ἐκ τῶν θυγατέ-
ρων Ἀαρὼν, ϗ τὸ ὄνομα
αὐτῆς [24] Ἐλισάβετ.
6 [26]Ἦσαν δὲ δίκαιοι
ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ
‖Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν
πάσαις ταῖς ἐντολαῖς
καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυ-
ρίου ἄμεμπτοι.
7 Καὶ οὐκ [26]ἦν αὐτοῖς
τέκνον, καθότι ἡ Ἐλι-
σάβετ [26]ἦν στεῖρα, ϗ
ἀμφότεροι [3]προβεβη-
κότες ἐν ταῖς ἡμέραις
αὐτῶν [26]ἦσαν.
8 [21]Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ
τάξει τῆς ἐφημερίας αὐ-
τοῦ †ἔναντι τοῦ Θεοῦ,
9 Κατὰ τὸ ἔθος τῆς
‡ἱερατείας, [6]ἔλαχε [7]τοῦ
θυμιάσαι, [8]εἰσελθὼν εἰς
τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.
10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος
τοῦ λαοῦ [26]ἦν προσευ-
χόμενοι ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ
[15]θυμιάματος.
11 [16]Ὤφθη δὲ αὐτῷ
ἄγγελος Κυρίου, [17]ἑ-
στὼς ἐκ δεξιῶν[18] τοῦ
θυσιαστηρίου τοῦ θυ-
μιάματος.
12 Καὶ [22]ἐταράχθη
Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φό-
βος [23]ἐπέπεσεν ἐπ' αὐ-
τόν.
13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν
ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ,
Ζαχαρία διότι [25]εἰσηκ-
ούσθη ἡ δέησίς σου· ϗ
ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ
[27]γεννήσει υἱόν σοι, ϗ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ Ἰωάννην.
14 Καὶ [26]ἔσται χαρά
σοι, καὶ [28]ἀγαλλίασις,
καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ
**γεννήσει αὐτοῦ χα-
ρήσονται.

B. C. 6.

1 ἐπιχειρέω, Ac. 9. 29.
2 ἀνατάσσω.
3 προβαίνω.
4 πληροφορέω, Ro.4 21.
* πραγμάτων· καθῶς-n
5 παραδίδωμι
† ἐναντίον-i.
‡ ἱερατείας ἔλαχε··a.
6 λαγχάνω.
7 s. τὸν κλῆρον, Ac.1.17.
8 εἰσέρχομαι.
9 δοκέω.
10 καὶ ἐμοί.
§ ϗ πνεύματι ἁγίῳ-f.
11 παρακολουθέω.
12 Jno. 3. 3,7.
13 Ac. 3. 24.
14 Ac. 23. 26.
15 Re. 5. 8.
16 ὀπτομαι.
17 ἵστημι.
18 s. μερῶν.
19 ἐπιγινώσκω.
20 κατηχέω.
21 γίνομαι.
22 ταράσσω.
23 ἐπιπίπτω.
24 s. ἦν.
25 εἰσακούω.
26 εἰμί.
27 γεννάω.
‖ Θεοῦ πορευόμενοι-n.
28 ver. 44.
** γενέσει-a.

Digitized by Google

15 [1]Ἔσται γὰρ μέγας
ἐνώπιον [b]τοῦ Κυρίȣ·
καὶ οἶνον καὶ σίκερα
οὐ μὴ [2]πίῃ· καὶ πνεύ-
ματος ἁγίου [3]πλη-
σθήσεται ἔτι ἐκ
κοιλίας μητρὸς αὐ-
τοῦ.
16 Καὶ πολλοὺς τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ [6]ἐπιστρέ-
ψει ἐπὶ Κύριον τὸν
Θεὸν αὐτῶν.
17 Καὶ αὐτὸς [7]προ-
ελεύσεται ἐνώπιον αὐ-
τοῦ ἐν πνεύματι καὶ
δυνάμει Ἠλίου, [6]ἐπι-
στρέψαι καρδίας πατέ-
ρων ἐπὶ τέκνα, ϗ [14]ἀπ-
ειθεῖς ἐν φρονήσει δι-
καίων, ἑτοιμάσαι Κυ-
ρίῳ λαὸν [15]κατασκευ-
ασμένον.
18 Καὶ εἶπε Ζαχαρίας
πρὸς τὸν ἄγγελον·
Κατὰ τί [17]γνώσομαι [18]
τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι
πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή
μου [19]προβεβηκυῖα
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-
τῆς.
19 Καὶ [24]ἀποκριθεὶς ὁ
ἄγγελος, εἶπεν αὐτῷ·
Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ
[26]παρεστηκὼς ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ· καὶ [28]ἀπε-
στάλην λαλῆσαι πρός
σε, καὶ εὐαγγελίσασθαι
σοι ταῦτα.
20 Καὶ ἰδοὺ, [1]ἔσῃ
[29]σιωπῶν, καὶ μὴ δυ-
νάμενος λαλῆσαι, ἄχρι
ἧς ἡμέρας [30]γένηται
ταῦτα· ἀνθ' ὧν οὐκ
[31]ἐπίστευσας τοῖς λό-
γοις μȣ, οἵτινες [4]πλη-

B. C. 6.

1 εἰμί.
2 πίνω.
3 πλήθω.
* πλησθή-
σονται-ι.
4 πληρόω.
5 ch. 12. 45.
Mat. 24. 48.
6 Ja. 6. 19.
7 προέρχομαι
8 ἐξέρχομαι.
9 δύναμαι.
10 ἐπιγινώ-
σκω.
11 ch. 24. 23.
Ac. 26. 19.
12 ὁράω.
13 διαμένω.
14 ἀπειθής.
15 κατασκευ-
άζω.
16 2 Co. 9. 22.
Phi. 2. 17,30
17 s. σημεῖον
18 γινώσκω.
19 προβαίνω.
20 συλλαμ-
βάνω.
21 s. ἔμβρυον
ἐν γαστρί,
s. κοιλίᾳ.
ver. 31, 36.
ch. 2. 21.
22 περικρύ-
πτω.
23 ποιέω.
24 ἀποκρίνο-
μαι.
25 ἀφαιρέω.
26 παρίϛημι.
27 μνηϛεύω,
ch. 2. 5.
Mat. 1. 18.
28 ἀποϛέλλω
29 ch. 18. 39.
30 γίνομαι.
31 πιστεύω.
32 εἰςέρχο-
μαι.
33 ἀπέρχο-
μαι.

ρωθήσονται εἰς τὸν
καιρὸν αὐτῶν.
21 Καὶ [1]ἦν ὁ λαὸς
προςδοκῶν τὸν Ζαχα-
ρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν
τῷ [5]χρονίζειν αὐτὸν
ἐν τῷ ναῷ.
22 [8]Ἐξελθὼν δὲ οὐκ
[9]ἠδύνατο λαλῆσαι αὐ-
τοῖς· καὶ [10]ἐπέγνωσαν
ὅτι [11]ὀπτασίαν [12]ἑώρα-
κεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ
αὐτὸς [1]ἦν διανεύων
αὐτοῖς· καὶ [13]διέμενε
κωφός.
23 Καὶ [30]ἐγένετο ὡς
[3]ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι
τῆς [16]λειτȣργίας αὐτȣ̃,
[33]ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτοῦ.
24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς
ἡμέρας [20]συνέλαβεν [21]
Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐ-
τοῦ· καὶ [22]περιέκρυ-
βεν ἑαυτὴν μῆνας πέν-
τε, λέγουσα·
25 Ὅτι οὕτω μοι
[23]πεποίηκεν ὁ Κύριος
ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖ-
δεν, [25]ἀφελεῖν τὸ
ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώ-
ποις.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ
ἕκτῳ [28]ἀπεστάλη ὁ ἄγ-
γελος Γαβριὴλ ὑπὸ τȣ̃
Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γα-
λιλαίας, ᾗ ὄνομα Ναζα-
ρέτ,
27 Πρὸς παρθένον
[27]μεμνηστευμένην ἀν-
δρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ,
ἐξ οἴκου Δαβίδ· ϗ τὸ
ὄνομα τῆς παρθένου,
Μαριάμ.
28 Καὶ [32]εἰςελθὼν ὁ

Digitized by Google

ἄγγελος πρὸς αὐτὴν,
εἶπε· Χαῖρε, [1]κεχαρι-
τωμένη· ὁ Κύριος με-
τὰ σοῦ· [a]εὐλογημένη
σὺ ἐν γυναιξίν.
29 *Ἡ δὲ †ἰδοῦσα
[4]διεταράχθη ἐπὶ τῷ
λόγῳ αὐτοῦ, καὶ [5]δι-
ελογίζετο ποταπὸς
[6]εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗ-
τος.
30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγε-
λος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ,
Μαριάμ· [8]εὗρες γὰρ
χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.
31 Καὶ ἰδοὺ, [11]συλλή-
ψῃ ἐν γαστρὶ, ϗ [12]τέ-
ξῃ υἱὸν, καὶ [13]καλέσεις
τὸ ὄνομα αὐτοῦ [14]ἸΗ-
ΣΟΥΝ.
32 Οὗτος [6]ἔσται μέ-
γας, καὶ υἱὸς [19]ὑψί-
στου κληθήσεται· [13]
καὶ [20]δώσει αὐτῷ Κύ-
ριος ὁ Θεὸς τὸν θρό-
νον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ.
33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ
τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς
τοὺς αἰῶνας, ϗ τῆς βα-
σιλείας αὐτοῦ ȣ̓κ [6]ἔσται
τέλος.
34 Εἶπε δὲ Μαριὰμ
πρὸς τὸν ἄγγελον·
Πῶς [6]ἔσται § τοῦτο, ἐπεὶ
ἄνδρα οὐ γινώσκω;
35 Καὶ [25]ἀποκριθεὶς ὁ
ἄγγελος, εἶπεν αὐτῇ·
Πνεῦμα ἅγιον [27]ἐπε-
λεύσεται ἐπὶ σὲ, ϗ δύ-
ναμις [19]ὑψίστου [28]ἐπι-
σκιάσει σοι· διὸ ϗ τὸ
[29]γεννώμενον ‖ἅγιον,[31]
[13]κληθήσεται υἱὸς
Θεοῦ.
36 Καὶ ἰδοὺ, Ἐλισά-
βετ ἡ [2]συγγενής σου,
καὶ αὐτὴ [11]συνειλη-
φυῖα υἱὸν ἐν †γήρᾳ
αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν
ἕκτος [6]ἐστὶν αὐτῇ
τῇ [13]καλουμένῃ στεί-
ρᾳ·
37 Ὅτι οὐκ [7]ἀδυνατή-
σει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν
ῥῆμα.
38 Εἶπε δὲ Μαριάμ·
Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου·
[9]γένοιτό μοι κατὰ τὸ
ῥῆμά σου. Καὶ [10]ἀπ-
ῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγ-
γελος.
39 [15]Ἀναστᾶσα δὲ Μα-
ριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις, [16]ἐπορεύθη
εἰς τὴν [17]ὀρεινὴν [18]με-
τὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν
‡Ἰούδα.
40 Καὶ [21]εἰσῆλθε εἰς
τὸν οἶκον Ζαχαρίου, ϗ
[22]ἠσπάσατο τὴν Ἐλι-
σάβετ.
41 Καὶ [9]ἐγένετο ὡς
[23]ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ
τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μα-
ρίας, [24]ἐσκίρτησε τὸ
βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ
αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη
Πνεύματος ἁγίου ἡ
Ἐλισάβετ·
42 Καὶ [26]ἀνεφώνησε
φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶ-
πεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν
γυναιξὶ, καὶ εὐλογημέ-
νος ὁ καρπὸς τῆς κοι-
λίας σου.
43 Καὶ πόθεν μοι [30]τοῦ-
το, ἵνα [32]ἔλθῃ ἡ μήτηρ
τοῦ Κυρίου μου πρός
με;

B. C. 5.

1 χαριτόω, Ep. 1. 6.
2 ver. 58, 61.
* Vide App.
† γήρει-α.
3 εἴδω.
4 διαταράσσω
5 διαλογίζομαι.
6 εἰμί.
7 Ge. 18. 14. Mat. 17. 20.
8 εὑρίσκω.
9 γίνομαι.
10 ἀπέρχομαι.
11 συλλαμβάνω.
12 τίκτω.
13 καλέω.
14 Mat. 1. 21.
15 ἀνίστημι
16 πορεύομαι
17 ver. 65.
18 s. χώραν.
19 ch. 6. 35. Mar. 5. 7.
20 δίδωμι.
‡ Ἰουδαίας-n. al. conj. Ἰέθα, s. Ἰέττα.
21 εἰςέρχομαι.
22 ἀσπάζομαι.
23 ἀκούω.
24 σκιρτάω, ver. 44.
§ μοι-f.
25 ἀποκρίνομαι.
26 ἀναφωνέω
27 ἐπέρχομαι
28 ch. 9. 34.
29 γεννάω.
30 s. ἔστι πράγμα.
‖ ἐκ σοῦ-g.
31 s. παιδίον, v. βρέφος.
32 ἔρχομαι.

Digitized by Google

44 Ἰδοὺ γὰρ, ὡς [1]ἐγέ-
νετο ἡ φωνὴ τȣ̃ ἀσπα-
σμοῦ σου εἰς τὰ ὦτα
μου, [2]ἐσκίρτησεν ἐν ἀ-
γαλλιάσει τὸ βρέφος
ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 Καὶ [3]μακαρία ἡ
‡πιςεύσασα, ὅτι [4]ἔςαι
[5]τελείωσις τοῖς [8]λελα-
λημένοις αὐτῇ παρά
Κυρίου.
46 Καὶ εἶπε Μαριάμ·
[9]Μεγαλύνει ἡ ψυχή
μου τὸν Κύριον·
47 Καὶ [10]ἠγαλλίασε
τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ
Θεῷ τῷ σωτῆρί μου·
48 Ὅτι [13]ἐπέβλεψεν
ἐπὶ τὴν [14]ταπείνωσιν
τῆς δούλης αὐτοῦ· ἰδȣ̀
γὰρ, ἀπὸ τοῦ [17]νῦν
[18]μακαριοῦσί με πᾶσαι
αἱ γενεαί.
49 Ὅτι [21]ἐποίησέ μοι
[22]μεγαλεῖα [23] ὁ δυνα-
τὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ.
50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
εἰς *γενεὰς γενεῶν τοῖς
φοβουμένοις αὐτόν.
51 [21]Ἐποίησε κράτος
ἐν βραχίονι αὐτοῦ·
[25]διεσκόρπισεν [26]ὑπερ-
ηφάνους διανοίᾳ καρδί-
ας αὐτῶν.
52 [27]Καθεῖλε [28]δυνά-
στας ἀπὸ θρόνων, καὶ
ὕψωσε ταπεινούς.
53 Πεινῶντας [29]ἐνέ-
πλησεν ἀγαθῶν, ϗ πλȣ-
τοῦντας ἐξαπέςειλε
κενούς.
54 [32]Ἀντελάβετο Ἰσ-
ραὴλ παιδὸς αὐτοῦ,
[33]μνησθῆναι ἐλέους,

B. C. 5.

1 γίνομαι.
2 σκιρτάω, ch. 6. 23.
* Vide. App.
†ἕως αἰῶνος-l
3 ch. 6.20--22.
‡ πιστεύσα-σα· ὅτι-n.
4 εἰμί.
5 He. 7. 11.
6 μένω.
7 ὑποστρέφω
8 λαλέω.
9 Mat. 23. 5.
10 ἀγαλλιάω, ch. 10. 21.
11 πλήθω.
12 τίκτω.
13 ἐπιβλέπω.
14 Ac. 8. 33.
15 ἀκούω.
16 συγχαίρω, ch. 15. 6; 9.
17 s. χρόνον.
18 Ja. 5. 11.
§ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ-h.
19 ἔρχομαι.
20 περιτέμνω
21 ποιέω.
22 Ac. 2. 11.
23 s. ἔργα.
24 ἀποκρίνομαι.
25 διασκορπίζω, Mat. 25. 24.
‖ ἐκ τῆς συγγενείας-i.
26 Ro. 1. 30.
27 καθαιρέω.
28 Ac. 8. 27.
29 ἐμπλήθω.
30 ἐννεύω.
31 γράφω.
32 ἀντιλαμβάνομαι, Ac. 30. 35.
33 μιμνήσκομαι.
34 καλέω.

55 (Καθὼς [8]ἐλάλησε
πρὸς τοὺς πατέρας *ἡ-
μῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ,)
†εἰς τὸν αἰῶνα.
56 [6]Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ
σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας
τρεῖς· καὶ [7]ὑπέςρεψεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ
[11]ἐπλήσθη ὁ χρόνος τȣ̃
[12]τεκεῖν αὐτήν· ϗ ἐγέν-
νησεν υἱόν.
58 Καὶ [15]ἤκουσαν οἱ
περίοικοι καὶ οἱ συγγε-
νεῖς αὐτῆς, ὅτι [8]ἐμεγά-
λυνε Κύριος τὸ ἔλεος
αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ
[16]συνέχαιρον αὐτῇ.
59 Καὶ ἐγένετο, ἐν
§τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ [19]ἦλ-
θον [20]περιτεμεῖν τὸ
παιδίον, καὶ [34]ἐκάλουν
αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζα-
χαρίαν.
60 Καὶ [24]ἀποκριθεῖσα
ἡ μήτηρ αὐτοῦ, εἶπεν·
Οὐχί· ἀλλὰ [34]κληθή-
σεται Ἰωάννης·
61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐ-
τήν· Ὅτι οὐδείς [4]ἐςιν
‖ἐν τῇ συγγενείᾳ σου,
ὃς καλεῖται τῷ ὀνόμα-
τι τούτῳ.
62 [30]Ἐνένευον δὲ τῷ
πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν
θέλοι καλεῖσθαι αὐ-
τόν.
63 Καὶ αἰτήσας πινα-
κίδιον, [31]ἔγραψε, λέ-
γων· Ἰωάννης [4]ἐστὶ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
Καὶ ἐθαύμασαν πάν-
τες.

Digitized by Google

64 [1] Ἀνεῴχθη δὲ τὸ
στόμα αὐτοῦ παραχρῆ-
μα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐ-
τοῦ· * καὶ [3] ἐλάλει εὐ-
λογῶν τὸν Θεόν.
65 Καὶ [5] ἐγένετο ἐπὶ
πάντας φόβος τοὺς πε-
ριοικοῦντας αὐτούς· ϗ
ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς
Ἰουδαίας [8] διελαλεῖ-
το πάντα τὰ ῥήματα
ταῦτα.
66 Καὶ [9] ἔθεντο πάντες
οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτῶν, λέγον-
τες· Τί ἄρα τὸ παιδίον
τοῦτο [11] ἔσται; Καὶ
χεὶρ Κυρίου [11] ἦν μετ'
αὐτοῦ.
67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ
πατὴρ αὐτοῦ [12] ἐπλή-
σθη Πνεύματος ἁγίου·
καὶ [14] προεφήτευσε, λέ-
γων·
68 Εὐλογητὸς Κύριος
ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ·
ὅτι [17] ἐπεσκέψατο, καὶ
ἐποίησε [18] λύτρωσιν τῷ
λαῷ αὐτοῦ·
69 Καὶ [19] ἤγειρε κέρας
σωτηρίας ἡμῖν, ἐν τῷ
οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς
αὐτοῦ.
70 Καθὼς [3] ἐλάλησε
διὰ στόματος τῶν ἁγί-
ων τῶν [24] ἀπ' αἰῶνος
προφητῶν αὐτοῦ·
71 [25] Σωτηρίαν ἐξ ἐ-
χθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ
χειρὸς πάντων τῶν μι-
σούντων ἡμᾶς·
72 Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ
τῶν πατέρων ἡμῶν, ϗ
[29] μνησθῆναι διαθήκης
ἁγίας αὐτοῦ.
73 Ὅρκον ὃν [2] ὤμοσε
πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πα-
τέρα ἡμῶν, τοῦ [4] δοῦ-
ναι ἡμῖν
74 [6] Ἀφόβως, ἐκ χει-
ρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν
[7] ῥυσθέντας, λατρεύειν
αὐτῷ,
75 Ἐν [10] ὁσιότητι καὶ
δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐ-
τοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας
b τῆς ζωῆς [1] ἡμῶν.
76 Καὶ σὺ, παιδίον,
προφήτης [13] ὑψίστου
κληθήσῃ· προπορεύσῃ
γὰρ πρὸ προσώπου Κυ-
ρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς
αὐτοῦ·
77 [15] Τοῦ [4] δοῦναι γνῶ-
σιν σωτηρίας τῷ λαῷ
αὐτοῦ, ἐν [16] ἀφέσει
ἁμαρτιῶν αὐτῶν.
78 Διὰ [20] σπλάγχνα
ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν,
ἐν οἷς [17] ἐπεσκέψατο
ἡμᾶς [21] ἀνατολὴ ἐξ
ὕψους·
79 [22] Ἐπιφᾶναι τοῖς
ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θα-
νάτου καθημένοις, [15] τοῦ
[23] κατευθῦναι τοὺς πό-
δας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρή-
νης.
80 Τὸ δὲ παιδίον
[26] ηὔξανε καὶ [27] ἐκρα-
ταιοῦτο πνεύματι· καὶ
[11] ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις
ἕως ἡμέρας [28] ἀναδεί-
ξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν
Ἰσραήλ.

Κεφ. β'.

1 ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ
ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, [30] ἐξῆλθε

B.C. 5.

1 ἀνοίγω.
2 ὀμνύω.
* διηρθρώθη· s. ἐλύθη·-f.
3 λαλέω.
4 δίδωμι.
5 γίνομαι.
6 1 Co. 16. 10. Ph. 1. 14.
7 ῥύω.
8 διαλαλέω.
9 τίθημι.
10 Ep. 4. 24. confer. Ac. 2. 27.
11 εἰμί.
12 πλήθω.
13 ver. 35.
14 προφητεύω, Mat. 11. 13. Ac. 21. 9.
15 s. ἕνεκα.
16 ἀφίημι.
17 ἐπισκέπτομαι, ch. 7. 16. Mat. 25. 36.
18 ch. 2. 38. He. 9. 12.
19 ἐγείρω.
20 Ac. 1. 18. 2 Co. 6 12. Phi. 1. 8.
21 ch. 13. 29. Mat. 2 1, 9.
22 ἐπιφαίνω.
23 1 Th. 3. 11. 2 Th. 3. 5.
24 Ac. 15. 18.
25 ver. 69, 77. ch. 19. 9.
26 αὐξάνω.
27 κραταιόω, ch. 2. 40.
28 confer. ch. 10. 1. Ac. 1. 24.
29 μιμνήσκομαι.
30 ἐξέρχομαι

[1]δόγμα παρὰ Καίσαρος
[2]Αὐγούστου, [4]ἀπογρά-
φεσθαι πᾶσαν [6]τὴν [7]οἰ-
κουμένην.
2 * Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ
† πρώτη [8]ἐγένετο [9]ἡγε-
μονεύοντος τῆς Συρίας
‡ Κυρηνίου.
3 Καὶ [10]ἐπορεύοντο
πάντες [4]ἀπογράφεσθαι,
ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν
πόλιν.
4 [11]'Ανέβη δὲ καὶ
'Ιωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας, ἐκ πόλεως Να-
ζαρὲτ, εἰς τὴν 'Ιουδαί-
αν, εἰς πόλιν Δαβὶδ,
ἥτις καλεῖται Βηθλε-
ὲμ, (διὰ τὸ [14]εἶναι αὐ-
τὸν ἐξ οἴκου καὶ πατρι-
ᾶς Δαβὶδ,)
5 [4]'Απογράψασθαι
σὺν Μαριὰμ τῇ [15]με-
μνηστευμένῃ αὐτῷ γυ-
ναικὶ,‖ [14]οὔσῃ [16]ἐγ-
κύῳ.
6 § 'Εγένετο δὲ ἐν τῷ
[14]εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ,
[17]ἐπλήσθησαν αἱ ἡ-
μέραι τοῦ [21]τεκεῖν αὐ-
τήν.
7 Καὶ [21]ἔτεκε τὸν υἱὸν
αὐτῆς τὸν πρωτότοκον,
χ [24]ἐσπαργάνωσεν αὐ-
τὸν, καὶ [25]ἀνέκλινεν
αὐτὸν ἐν d τῇ ‖ [28]φά-
τνῃ, διότι οὐκ [14]ἦν αὐ-
τοῖς τόπος ἐν τῷ [29]κα-
ταλύματι.
8 Καὶ ποιμένες [14]ἦσαν
ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ
ἀγραυλοῦντες, καὶ φυ-
λάσσοντες φυλακὰς
τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποί-
μνην αὐτῶν.

B. C. 4.

1 Ac. 17. 7.
2 ἐφίστημι, ch. 24. 4.
3 Σεβαστοῦ, Ac. 25. 21, 25.
4 ἀπογράφω, He. 12. 23.
5 φοβέω.
6 s. γῆν.
7 ch. 4. 5.
* Αὐτὴ-π.
† conj. ἐγένετο πρώτη πρὸ τῆς ἡγεμ.
8 γίνομαι.
9 ἡγεμονεύω, ch. 3. 1.
‡ conj. Κυϊντιλίου.
10 πορεύομαι
11 ἀναβαίνω
12 s. ἔσται.
13 εὑρίσκω.
14 εἰμί.
15 μνηστεύω, ch. 1. 27.
16 Ja. 1. 18.
17 πλήθω.
18 ch. 19. 38.
19 s. τόποις, v. οὐρανοῖς ἔστω.
§ Vide App.
‖ εὐδοκίας-π.
20 Mar. 11. 26.
21 τίκτω.
22 ἀπέρχομαι.
23 διέρχομαι.
24 σπαργανόω, Eze. 16. 4.
25 ἀνακλίνω.
26 εἴδω.
27 γνωρίζω.
28 ch. 13. 15.
29 Mar. 14. 14.
30 ἔρχομαι.
31 σπεύδω.
32 ἀνευρίσκω

9 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος
Κυρίου [2]ἐπέστη αὐτοῖς,
καὶ δόξα d Κυρίου ‖ πε-
ριέλαμψεν αὐτούς· καὶ
[5]ἐφοβήθησαν φόβον
μέγαν.
10 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε·
ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζο-
μαι ὑμῖν χαρὰν μεγά-
λην, ἥτις [14]ἔσται παντὶ
τῷ λαῷ·
11 Ὅτι [21]ἐτέχθη ὑμῖν
σήμερον σωτὴρ, ὅς [14]ἐ-
στι Χριστὸς Κύριος,
ἐν πόλει Δαβίδ.
12 Καὶ τοῦτο [12]ὑμῖν
τὸ σημεῖον· [13]εὑρήσετε
βρέφος [24]ἐσπαργανω-
μένον, κείμενον ἐν b τῇ ‖
[28]φάτνῃ.
13 Καὶ ἐξαίφνης [8]ἐ-
γένετο σὺν τῷ ἀγγέ-
λῳ πλῆθος στρατιᾶς
οὐρανίου, αἰνούντων
τὸν Θεὸν, καὶ λεγόν-
των·
14 Δόξα ἐν [18]ὑψίστοις[19]
§ Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρή-
νη, ἐν ἀνθρώποις ‖[20]εὐ-
δοκία.
15 Καὶ [8]ἐγένετο, ὡς
[22]ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν
εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγ-
γελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι
οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς
ἀλλήλους· [23]Διέλθω-
μεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ, χ
[26]ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦ-
το τὸ [8]γεγονὸς, ὃ
ὁ Κύριος [27]ἐγνώρισεν
ἡμῖν.
16 Καὶ [30]ἦλθον [31]σπεύ-
σαντες, καὶ [32]ἀνεῦρον
τήν τε Μαριὰμ καὶ

Digitized by Google

τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τὸ
βρέφος κείμενον ἐν τῇ
φάτνῃ.
17 [2]Ἰδόντες δὲ [4]διε-
γνώρισαν περὶ τοῦ ῥή-
ματος τοῦ [5]λαληθέντος
αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου
τούτου.
18 Καὶ πάντες οἱ ἀκού-
σαντες [6] ἐθαύμασαν πε-
ρὶ τῶν [5]λαληθέντων
ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς
αὐτούς.
19 Ἡ δὲ Μαριὰμ πάν-
τα [9]συνετήρει τὰ ῥήμα-
τα ταῦτα, [11] συμβάλ-
λουσα [12] ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῆς.
20 Καὶ † [14] ἐπέστρεψαν
οἱ ποιμένες, δοξάζοντες
καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν
ἐπὶ πᾶσιν οἷς [15]ἤκουσαν
καὶ εἶδον, καθὼς [5] ἐλα-
λήθη πρὸς αὐτούς.
21 Καὶ ὅτε [17]ἐπλήσθη-
σαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ
[19]περιτεμεῖν ‡ τὸ παι-
δίον καὶ [22] ἐκλήθη τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ
[22] κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέ-
λου πρὸ τοῦ [24] συλλη-
φθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ
κοιλίᾳ.
22 Καὶ ὅτε [17]ἐπλήσθη-
σαν αἱ ἡμέραι τοῦ [27]κα-
θαρισμοῦ §αὐτῶν, κατὰ
τὸν νόμον Μωσέως,
[28] ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς
Ἱεροσόλυμα, [29] παρα-
στῆσαι τῷ Κυρίῳ.
23 (Καθὼς [31] γέγρα-
πται ἐν νόμῳ Κυρίου·
Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖ-
γον [32]μήτραν, ἅγιον τῷ
Κυρίῳ [22] κληθήσεται·)

B. C. 4.

1 δίδωμι.
2 εἴδω.
* νοσσοὺς-i.
3 εἰμί.
4 διαγνωρίζω
5 λαλέω.
6 θαυμάζω.
7 s. ἦν.
8 Ac. 2.5; 8.2.
9 συντηρέω, Mar. 6. 20.
10 Mar. 15. 43.
11 ch. 14. 31. Ac. 4. 15.
12 s. ταῦτα.
13 χρηματίζω, Ac. 11. 26.
† ὑπέστρεψαν-a.
14 ἐπιστρέφω
15 ἀκούω.
16 ἔρχομαι.
17 πλήθω.
18 εἰσάγω.
19 περιτέμνω
20 s. ἕνεκα.
21 ἐθίζω.
‡ αὐτὸν-a.
22 καλέω.
23 δέχομαι.
24 συλλαμβάνω.
25 ch. 6. 37. Mat. 1. 19. Ac. 5. 40.
26 Ac. 4. 24. 2 Ti. 2. 21.
27 ch. 5. 14. Mar. 1. 44.
§ αὐτοῦ-i. alii αὐτῆς, alii-e.
28 ἀνάγω.
29 παρίστημι
30 ἑτοιμάζω.
31 γράφω.
32 Ro. 4. 19. Ex. 13. 2.
33 Ro. 2. 5. Ga. 1. 12. Ep. 1. 17.

24 Καὶ τοῦ [1] δοῦναι
θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρη-
μένον ἐν νόμῳ Κυρίου,
ζεῦγος τρυγόνων, ἢ
δύο *νεοσσοὺς περιστε-
ρῶν.
25 Καὶ ἰδοὺ, [3] ἦν ἄν-
θρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ,
ᾧ ὄνομα [7] Συμεών· καὶ
ὁ ἄνθρωπος οὗτος δί-
καιος καὶ [8] εὐλαβὴς,
[10] προσδεχόμενος παρά-
κλησιν τοῦ Ἰσραήλ·
καὶ Πνεῦμα ἅγιον [3] ἦν
ἐπ' αὐτόν.
26 Καὶ [3] ἦν αὐτῷ [13]κε-
χρηματισμένον ὑπὸ τοῦ
Πνεύματος τοῦ ἁγίου,
μὴ [2]ἰδεῖν θάνατον πρὶν
ἢ [2] ἴδῃ τὸν Χριστὸν
Κυρίου.
27 Καὶ [16] ἦλθεν ἐν τῷ
Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν·
καὶ ἐν τῷ [18] εἰσαγαγεῖν
τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον
Ἰησοῦν, [20] τοῦ ποιῆσαι
αὐτοὺς κατὰ τὸ [21] εἰθι-
σμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ·
28 Καὶ αὐτὸς [23] ἐδέξα-
το αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκά-
λας αὐτοῦ, ϗ εὐλόγησε
τὸν Θεὸν, καὶ εἶπε·
29 Νῦν [25]ἀπολύεις τὸν
δοῦλόν σου, [26]Δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν
εἰρήνῃ·
30 Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλ-
μοί μου τὸ σωτήριόν σου·
31 Ὃ [30] ἡτοίμασας κα-
τὰ πρόσωπον πάντων
τῶν λαῶν·
32 Φῶς εἰς [33] ἀποκά-
λυψιν ἐθνῶν, ϗ δόξαν
λαοῦ σου Ἰσραήλ.

Digitized by Google

33 Καὶ [1] ἦν * Ἰωσὴφ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυ-
μάζοντες ἐπὶ τοῖς
[2] λαλουμένοις περὶ αὐ-
τοῦ.
34 Καὶ εὐλόγησεν αὐ-
τοὺς Συμεὼν, καὶ εἶπε
πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέ-
ρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ, οὗτος
κεῖται εἰς [5] πτῶσιν καὶ
[6] ἀνάστασιν πολλῶν ἐν
τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς
σημεῖον [7] ἀντιλεγόμε-
νον.
35 Καί σου δὲ αὐτῆς
τὴν ψυχὴν [8] διελεύσε-
ται [9] ῥομφαία, ὅπως ἂν
[12] ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ
πολλῶν καρδιῶν [13] δια-
λογισμοί.
36 Καὶ [1] ἦν Ἄννα προ-
φῆτις, θυγάτηρ Φανου-
ὴλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕ-
τη [14] προβεβηκυῖα ἐν
ἡμέραις πολλαῖς, [16] ζή-
σασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς
ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενί-
ας αὐτῆς·
37 Καὶ αὕτη χήρα ὡς
ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσ-
σάρων, ἣ οὐκ [19] ἀφίστατο
ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστεί-
αις καὶ [20] δεήσεσι [21] λα-
τρεύουσα [22] νύκτα καὶ
ἡμέραν.
38 Καὶ αὕτη, αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ [26] ἐπιστᾶσα, ἀνθω-
μολογεῖτο τῷ Κυρίῳ,
καὶ [2] ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
πᾶσι τοῖς προσδεχομέ-
νοις λύτρωσιν § ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ.
39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅ-
παντα τὰ κατὰ τὸν νό-
μον Κυρίου, [27] ὑπέστρε-
ψαν εἰς Γαλιλαίαν, εἰς
τὴν πόλιν αὐτῶν Να-
ζαρέτ.
40 Τὸ δὲ παιδίον [3] ηὔ-
ξανε, καὶ [4] ἐκραταιοῦτο
πνεύματι,[l] πληρούμε-
νον σοφίας· καὶ χάρις
Θεοῦ [1] ἦν ἐπ' αὐτό.
41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ
γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος
εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορ-
τῇ τοῦ πάσχα.
42 Καὶ ὅτε [10] ἐγένετο
ἐτῶν δώδεκα, [11] ἀνα-
βάντων αὐτῶν [c] εἰς Ἱε-
ροσόλυμα,[l] κατὰ τὸ
ἔθος τῆς ἑορτῆς·
43 Καὶ τελειωσάντων
τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ [27] ὑ-
ποστρέφειν αὐτοὺς, [15] ὑπ-
έμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς
ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὐκ
† ἔγνω [17] Ἰωσὴφ καὶ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ.
44 Νομίσαντες δὲ αὐ-
τὸν ἐν τῇ [18] συνοδίᾳ
[1] εἶναι, [23] ἦλθον ἡμέ-
ρας ὁδὸν, καὶ [24] ἀνεζή-
τουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγ-
γενέσι καὶ [b] ἐν [l] τοῖς
γνωστοῖς.
45 Καὶ μὴ [25] εὑρόντες
[b] αὐτὸν,[l] [27] ὑπέστρεψαν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, ‡ ζη-
τοῦντες αὐτόν.
46 Καὶ [10] ἐγένετο, μεθ'
ἡμέρας τρεῖς [25] εὗρον
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ
καθεζόμενον ἐν μέ-
σῳ τῶν διδασκά-
λων, καὶ ἀκούοντα
αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶν-
τα αὐτούς.
47 [28] Ἐξίσταντο δὲ
πάντες οἱ ἀκούοντες

A. D. 8.

1 εἰμί.
* Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ-i.
2 λαλέω.
3 αὐξάνω.
4 κραταιόω.
5 Mat. 7. 27.
6 Mat. 22. 23. Ro. 6. 5. 2 Ti. 2. 18. He. 11. 38.
7 ch. 20. 27. Jno. 19. 12. Ac. 13. 45.
8 διέρχομαι.
9 Re. 1. 16. 2 12, 16.
10 γίνομαι.
11 ἀναβαίνω
12 ἀποκαλύπτω, Mat. 16. 17.
13 Mar. 7. 21.
14 προβαίνω.
15 ὑπομένω.
16 ζάω.
† Vide App.
17 γινώσκω.
18 Ne. 7. 5. cf. Ac. 9. 7.
19 ἀφίστημι.
20 δέησις.
21 ch. 1. 74. Ac. 24. 14. Phi. 3. 2.
22 s. τῷ Θεῷ.
23 ἔρχομαι.
24 ἀναζητέω, Ac. 11. 25.
25 εὑρίσκω.
26 ἐφίστημι.
‡ ἀναζητοῦντες-h.
§ Ἱερουσαλὴμ-i. alii ἐν τῷ Ἰσραὴλ, s. τοῦ Ἰσραήλ.
27 ὑποστρέφω
28 ἐξίστημι.

αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει
καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν
αὐτοῦ.
48 Καὶ [2]ἰδόντες αὐτὸν,
[3]ἐξεπλάγησαν· κ πρὸς
αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίη-
σας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ,
ὁ πατήρ σου [5]κἀγὼ
[6]ὀδυνώμενοι [7]ἐζητοῦ-
μέν σε.
49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τί [8]ὅτι ἐζητεῖτέ
με; οὐκ [2]ᾔδειτε ὅτι ἐν
τοῖς [10] τοῦ πατρός μου
δεῖ [11]εἶναί με;
50 Καὶ αὐτοὶ οὐ [14]συ-
νῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ [15]ἐλά-
λησεν αὐτοῖς.
51 Καὶ [16]κατέβη μετ'
αὐτῶν, d καὶ [17]ἦλθεν ‖
εἰς Ναζαρέτ· καὶ [11]ἦν
ὑποτασσόμενος αὐτοῖς.
Καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς [1]διε-
τήρει πάντα τὰ ῥήματα
ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῆς.
52 Καὶ Ἰησοῦς [22]προ-
έκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλι-
κίᾳ, καὶ χάριτι πα-
ρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώ-
ποις.

Κεφ. γ'.

ΕΝ ἔτει δὲ πεντεκαι-
δεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας
Τιβερίου Καίσαρος,
[25]ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος [*]χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος,
2 † Ἐπ' ἀρχιερέων
Ἄννα κ Καϊάφα, [4]ἐγέ-
νετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰω-
άννην τὸν b τοῦ ‖ Ζαχα-
ρίου υἱὸν, ἐν τῇ ἐρήμῳ.
3 Καὶ [17]ἦλθεν εἰς πᾶ-
σαν τὴν περίχωρον
[8]τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσ-
σων βάπτισμα μετα-
νοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν·
4 Ὡς [12]γέγραπται ἐν
βίβλῳ λόγων [13]Ἡσαΐου
τοῦ προφήτου, c λέγον-
τος· ‖ Φωνὴ βοῶντος
‡ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμά-
σατε τὴν ὁδὸν Κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς
τρίβους αὐτοῦ.
5 Πᾶσα [18]φάραγξ
πληρωθήσεται, κ πᾶν
ὄρος καὶ βουνὸς ταπει-
νωθήσεται· κ [11]ἔσται
τὰ [19]σκολιὰ εἰς εὐ-
θεῖαν,[20] καὶ αἱ [21]τρα-
χεῖαι εἰς ὁδοὺς λεί-
ας·
6 Καὶ [23]ὄψεται πᾶσα
σὰρξ τὸ [24]σωτήριον
τοῦ Θεοῦ.
7 [26]Ἔλεγεν οὖν τοῖς
ἐκπορευομένοις ὄχλοις
[27]βαπτισθῆναι ὑπ' αὐ-
τοῦ· Γεννήματα ἐχι-
δνῶν, τίς [28]ὑπέδειξεν
ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς
μελλούσης ὀργῆς;
8 Ποιήσατε οὖν καρ-
ποὺς [29]ἀξίους τῆς με-
τανοίας· καὶ μὴ [30]ἄρ-
ξησθε λέγειν ἐν ἑαυ-
τοῖς· Πατέρα ἔχομεν

A. D. 26.

1 διατηρέω.
* χώρας καὶ Λυσανίυ τῆς Ἀβιλήνης, ἐπὶ ἀρχ.-n.
2 εἴδω.
3 ἐκπλήσσω, ch. 9. 43. Mat. 7. 28.
† Ἐπὶ ἀρχιερέως-z.
4 γίνομαι.
5 καὶ ἐγώ.
6 ch. 16 24.25. Ac. 20. 38.
7 ζητέω.
8 s. γῆν.
9 s. ἔστι αἴτιον.
10 s. πράγμασι, v. τόποις.
11 εἰμί.
12 γράφω.
13 Is. 40. 3–5.
14 συνίημι.
15 λαλέω.
‡ Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε-n.
16 καταβαίνω
17 ἔρχομαι.
18 Is. 40. 4.
19 Ac. 2. 40. Phi. 2. 15.
20 s. ὁδὸν.
21 De. 21. 4. Ac. 27. 29.
22 προκόπτω, Ro. 13. 12. Ga. 1. 14.
23 ὄπτομαι.
24 ch. 2. 30. Ac. 28 28.
25 ἡγεμονεύω, c 2.2.
26 λέγω.
27 Mat. 3. 6.
28 ὑποδείκνυμι.
29 Mat. 3. 8.
30 ἄρχομαι.

Digitized by Google

τὸν Ἀβραάμ· λέγω
γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται
ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων
τούτων [1]ἐγεῖραι τέκνα
τῷ Ἀβραάμ.
9 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη
πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν
δένδρων κεῖται. Πᾶν
οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν
καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτε-
ται, καὶ εἰς πῦρ βάλ-
λεται.
10 Καὶ [4]ἐπηρώτων αὐ-
τὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες·
Τί οὖν *ποιήσομεν;
11 [7]Ἀποκριθεὶς δὲ λέ-
γει αὐτοῖς· Ὁ ἔχων
δύο χιτῶνας, [8]μεταδό-
τω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ
ἔχων βρώματα, ὁμοί-
ως ποιείτω.
12 [9]Ἦλθον δὲ καὶ τε-
λῶναι βαπτισθῆναι, ϗ
εἶπον πρὸς αὐτόν· Δι-
δάσκαλε, τί ποιήσο-
μεν;
13 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς
αὐτούς· Μηδὲν πλέον[12]
παρὰ τό [13]διατεταγμέ-
νον ὑμῖν [14]πράσσετε.
14 [4]Ἐπηρώτων δὲ αὐ-
τὸν ϗ [15]ϛρατευόμενοι,
λέγοντες· Καὶ ἡμεῖς τί
ποιήσομεν; Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτούς· Μηδένα
διασείσητε, μηδὲ [16]συ-
κοφαντήσητε· καὶ [20]ἀρ-
κεῖσθε τοῖς [21]ὀψωνίοις
ὑμῶν.
15 Προσδοκῶντος δὲ
τοῦ λαοῦ, ϗ [23]διαλογιζο-
μένων πάντων ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν περὶ
τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐ-
τὸς [26]εἴη ὁ Χριστός·

16 [7]Ἀπεκρίνατο ὁ Ἰω-
άννης, ἅπασι λέγων·
Ἐγὼ μὲν [2]ὕδατι βα-
πτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται
δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς [3]λῦ-
σαι τὸν ἱμάντα τῶν
ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐ-
τὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
Πνεύματι ἁγίῳ, καὶ
πυρί·
17 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ, καὶ [5]δια-
καθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ· ϗ [6]συνάξει τὸν
σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην
αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον
κατακαύσει πυρὶ ἀσβέ-
στῳ.
18 Πολλὰ μὲν οὖν
καὶ ἕτερα παρακαλῶν
[10]εὐηγγελίζετο τὸν λα-
όν.
19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ
[11]τετράρχης, ἐλεγχό-
μενος ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ
Ἡρωδιάδος τῆς γυ-
ναικὸς Φιλίππου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ
περὶ πάντων ὧν ἐποί-
ησε πονηρῶν ὁ Ἡρώ-
δης,
20 [17]Προσέθηκε καὶ
τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, [18]καὶ
κατέκλεισε τὸν Ἰωάν-
νην ἐν τῇ φυλακῇ.
21 [19]Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
βαπτισθῆναι ἅπαντα
τὸν λαὸν, ϗ Ἰησοῦ βα-
πτισθέντος, καὶ προσ-
ευχομένου, [22]ἀνεῳχθῆ-
ναι τὸν οὐρανὸν,
22 Καὶ [24]καταβῆναι
τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
[25]σωματικῷ εἴδει, ὡσεὶ

A. D. 26.

1 ἐγείρω.
2 ὕδωρ.
3 λύω.
4 ἐπερωτάω.
5 At. pro διακαθαρίσει.
* ποιήσωμεν-ί.
6 συνάγω.
7 ἀποκρίνομαι.
8 μεταδίδωμι
9 ἔρχομαι.
10 εὐαγγελίζομαι.
11 Mat. 14. 1.
12 s. τέλος.
13 διατάσσω, ch. 8. 15. Mat. 11. 1. Ac. 7. 44.
14 ch. 19. 23. Ac. 19. 19.
15 1 Co. 9. 7. 2 Co. 10. 3. 1 Ti. 1. 18. 2 Ti. 2. 4.
16 ch. 19. 8. Le. 19. 11. Job 35. 9.
17 προστίθημι.
18 s. πονηροῖς.
19 γίνομαι.
20 Mat. 25. 9. Jno. 6. 7. 2 Co. 12. 9. 1 Ti. 6. 8. He. 13. 5.
21 Ro. 6. 23. 1 Co. 9. 7.
22 ἀνοίγω.
23 ch. 1. 29. Mat. 16. 7, 8. Jno. 11. 50.
24 καταβαίνω
25 1 Ti. 4. 8. confer. Col. 2. 9.
26 εἰμί.

Digitized by Google

περιστερὰν, ἐπ' αὐτόν·
καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ
[1]γενέσθαι, c λέγουσαν·|
Σὺ [2]εἶ ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ [3]ηὐ-
δόκησα.
23 Καὶ αὐτὸς [2]ἦν ὁ
Ἰησοῦς *ὡσεὶ ἐτῶν τρι-
άκοντα *[4]ἀρχόμενος,
[2]ὢν (ὡς [5]ἐνομίζετο)
υἱὸς Ἰωσὴφ, c τοῦ
[6]Ἡλὶ,|†
24 c Τοῦ Ματθὰτ, τοῦ
Λευῒ,|‡ τοῦ Μελχὶ, τοῦ
Ἰαννὰ, τοῦ Ἰωσὴφ,
25 Τοῦ Ματταθίου, τοῦ
Ἀμὼς, τοῦ Ναοὺμ, τοῦ
Ἐσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ,
26 Τοῦ Μαὰθ, τοῦ
Ματταθίου, τοῦ Σεμεΐ,
τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰού-
δα,
27 Τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥη-
σὰ, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ
Σαλαθιὴλ, τοῦ Νηρὶ,
28 Τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ,
τοῦ Κωσὰμ, τοῦ Ἐλμω-
δὰμ, τοῦ Ἤρ,
29 Τοῦ Ἰωσὴ, τοῦ Ἐλιέ-
ζερ, τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ
Ματθὰτ, τοῦ Λευῒ,
30 Τοῦ Συμεὼν, τοῦ
Ἰούδα, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ
Ἰωνὰν, τοῦ Ἐλιακεὶμ,
31 Τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊ-
νὰν, τοῦ Ματταθὰ, τοῦ
Ναθὰν, τοῦ Δαβὶδ,
32 Τοῦ Ἰεσσαὶ, τοῦ
Ὠβὴδ, τοῦ Βοὸζ, τοῦ
Σαλμὼν, τοῦ Ναασ-
σὼν,
33 Τοῦ Ἀμιναδὰβ, τοῦ
Ἀρὰμ, τοῦ Ἐσρὼμ, τοῦ
Φαρὲς, τοῦ Ἰούδα,
34 Τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ
Ἰσαὰκ, τοῦ Ἀβραὰμ,
τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχὼρ,
35 Τοῦ Σαροὺχ, τοῦ
Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλὲκ, τοῦ
Ἐβὲρ, τοῦ Σαλὰ,
36 c Τοῦ Καϊνὰν,| τοῦ
Ἀρφαξὰδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ
Νῶε, τοῦ Λάμεχ,
37 Τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ
Ἐνὼχ, τοῦ Ἰαρὲδ, τοῦ
Μαλελεὴλ, τοῦ Καϊνὰν,
38 Τοῦ Ἐνὼς, τοῦ Σὴθ,
τοῦ Ἀδὰμ, τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. δ'.

ΙΗΣΟΥΣ δὲ Πνεύμα-
τος ἁγίου πλήρης [7]ὑπ-
έστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορ-
δάνου· καὶ [8]ἤγετο [9]ἐν
τῷ Πνεύματι § εἰς τὴν
ἔρημον,
2 Ἡμέρας τεσσαρά-
κοντα πειραζόμενος
ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
Καὶ οὐκ [10]ἔφαγεν οὐδὲν
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις· καὶ [11]συντελε-
σθεισῶν αὐτῶν, c ὕστε-
ρον| [12]ἐπείνασε.
3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
διάβολος· Εἰ [13]υἱὸς
[2]εἶ τοῦ Θεοῦ, [14]εἰπὲ τῷ
λίθῳ τούτῳ ἵνα [1]γένη-
ται ἄρτος.
4 Καὶ [15]ἀπεκρίθη Ἰη-
σοῦς πρὸς αὐτὸν, λέ-
γων· [16]Γέγραπται·
[17]Ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μό-
νῳ [18]ζήσεται c ὁ| ἄν-
θρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παν-
τὶ ῥήματι Θεοῦ.
5 Καὶ [19]ἀναγαγὼν αὐ-
τὸν c ὁ διάβολος| εἰς
ὄρος ὑψηλὸν, [20]ἔδειξεν
αὐτῷ πάσας τὰς βασι-

A. D. 26.

1 γίνομαι.
2 εἰμί.
3 εὐδοκέω,
Mat. 3. 17.
* Vide App.
4 ἄρχομαι,
ver. 8.
ch. 13. 25.
Mat. 4. 17.
Mar. 6. 7.
Jno. 13. 5.
5 νομίζω,
ch. 2. 44.
Mat. 5. 17.
Ac. 7. 25.
6 s. υἱοῦ post τοῦ usque ad fin. cap.
† alii τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ Ἠλί.
‡ alii τοῦ Ματθὰν, τοῦ Λευΐ.
7 ὑποστρέφω
8 ἄγω· ἀνήχθη, Mat. 4. 1.
9 ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, Mat. 4. 1.
§ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα-h
10 φάγω.
11 συντελέω,
ver. 13.
Mat. 7. 28.
Mar. 13. 11.
Ac. 21. 27.
Ro. 9. 28.
12 πεινάω.
13 Mat. 14. 33.
14 Ge. 1. 3, 6.
2 Co. 4. 6.
15 ἀποκρίνομαι.
16 γράφω.
17 De. 8. 3.
18 ζάω.
19 ἀνάγω.
20 δεικνύω.

Digitized by Google

λείας τῆς οἰκουμένης
ἐν [1] στιγμῇ χρόνου.
6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὁ διάβολος· Σοὶ [3] δώ-
σω τὴν ἐξουσίαν ταύ-
την ἅπασαν, καὶ τὴν
δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ
[5] παραδέδοται, καὶ ᾧ
ἐὰν θέλω, δίδωμι αὐ-
τήν.
7 Σὺ οὖν ἐὰν [8] προσκυ-
νήσῃς ἐνώπιόν μου, [21] ἔ-
σται σου * πάντα.
8 Καὶ [10] ἀποκριθεὶς αὐ-
τῷ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
b Ὕπαγε ὀπίσω μου,
Σατανᾶ·l [11] γέγραπται
b γάρ·l [12] Προσκυνήσεις [8]
Κύριον τὸν Θεόν σου,
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύ-
σεις.
9 Καὶ [18] ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
[19] ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ
τὸ [20] πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Εἰ b ὁ l υἱὸς [21] εἶ τοῦ
Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐν-
τεῦθεν κάτω·
10 [11] Γέγραπται γάρ·
[25] Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ [26] ἐντελεῖται πε-
ρί σου, [27] τοῦ [28] διαφυ-
λάξαι σε·
11 Καὶ ὅτι l ἐπὶ χει-
ρῶν [36] ἀρῦσί σε, μήποτε
[37] προσκόψῃς πρὸς λί-
θον τὸν πόδα σου.
12 Καὶ [10] ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅτι [39] εἴρηται· [40] Οὐκ
ἐκπειράσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου.
13 Καὶ [41] συντελέσας
πάντα πειρασμὸν ὁ

A. D. 27.

1 Is. 29. 5.
2 ἀφίστημι.
3 δίδωμι.
4 ὑποστρέφω
5 παραδίδωμι
6 ἐξέρχομαι.
7 ch. 2. 20.
8 προσκυνέω.
* πᾶσα·α.
i. e. ἐξουσία.
9 ἔρχομαι.
10 ἀποκρίνομαι.
11 γράφω.
12 De. 6. 13.
13 τρέφω.
14 εἰςέρχομαι.
15 ἔθω.
16 ἀνίστημι
17 ἀναγινώσκω.
18 ἄγω.
19 ἵστημι.
20 Mat. 4. 5.
21 εἰμί.
22 ἐπιδίδωμι.
23 ἀναπτύσσω, Ju. 8. 25
24 εὑρίσκω.
25 Ps. 91. 11.
26 ἐντέλλω.
27 s. ἕνεκα.
28 διαφυλάσσω.
29 s. ἔστι.
30 Is. 61. 1--3.
31 ἀποστέλλω
32 ἰάομαι.
34 συντρίβω, ch. 9. 39.
35 s. κατὰ.
36 αἴρω.
37 προσκόπτω
38 θραύω, Ex. 15. 6.
39 εἴρω.
40 De. 6. 16.
41 συντελέω.
42 πτύσσω.
43 ἀποδίδωμι

διάβολος [2] ἀπέστη ἀπ'
αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.
14 Καὶ [4] ὑπέστρεψεν
ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνά-
μει τοῦ Πνεύματος εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· καὶ
φήμη [6] ἐξῆλθε καθ' ὅλης
τῆς περιχώρȣ περὶ αὐ-
τοῦ.
15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδα-
σκεν ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς αὐτῶν, [7] δοξαζό-
μενος ὑπὸ πάντων.
16 Καὶ [9] ἦλθεν εἰς
τὴν Ναζαρὲτ, οὗ [21] ἦν
[13] τεθραμμένος· καὶ
[14] εἰςῆλθε κατὰ τὸ [15] εἰ-
ωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
εἰς τὴν συναγωγήν·
καὶ [16] ἀνέστη [17] ἀνα-
γνῶναι.
17 Καὶ [22] ἐπεδόθη αὐ-
τῷ βιβλίον Ἡσαΐȣ τȣ̃
προφήτου· καὶ [23] ἀνα-
πτύξας τὸ βιβλίον,
[24] εὗρε τὸν τόπον οὗ
[21] ἦν [11] γεγραμμένον·
18 [30] Πνεῦμα Κυρίου
[29] ἐπ' ἐμὲ, οὗ ἕνεκεν
ἔχρισέ με· εὐαγγελίζε-
σθαι πτωχοῖς [31] ἀπέ-
ϛαλκέ με, b [32] ἰάσασθαι
τοὺς [34] συντετριμμένȣς
[35] τὴν καρδίαν,l
19 Κηρύξαι αἰχμαλώ-
τοις ἄφεσιν, καὶ τυ-
φλοῖς ἀνάβλεψιν, [31] ἀ-
ποστεῖλαι [38] τεθραυ-
σμένους ἐν ἀφέσει, κη-
ρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου
δεκτόν.
20 Καὶ [42] πτύξας τὸ
βιβλίον, [43] ἀποδοὺς τῷ
ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ

Digitized by Google

πάντων ἐν τῇ συν-
αγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ
[2]ἦσαν [3]ἀτενίζοντες
αὐτῷ.
21 [4]Ἤρξατο δὲ λέγειν
πρὸς αὐτούς· Ὅτι σή-
μερον [6]πεπλήρωται ἡ
γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς
[7]ὠσὶν ὑμῶν.
22 Καὶ πάντες ἐμαρ-
τύρουν αὐτῷ, καὶ ἐ-
θαύμαζον ἐπὶ τοῖς [9]λό-
γοις τῆς χάριτος, τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ, καὶ
ἔλεγον· Οὐχ οὗτός
[2]ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ;
23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· [12]Πάντως [13]ἐ-
ρεῖτέ μοι τὴν παραβο-
λὴν ταύτην· Ἰατρὲ
θεράπευσον σεαυτόν·
ὅσα [18]ἠκούσαμεν [21]γε-
νόμενα ‡ἐν τῇ Κα-
περναοὺμ, ποίησον καὶ
ὧδε ἐν τῇ πατρίδι
σου.
24 Εἶπε δέ· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς
προφήτης δεκτός [2]ἐ-
στιν ἐν τῇ πατρίδι αὐ-
τοῦ.
25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ
λέγω ὑμῖν, πολλαὶ
χῆραι [2]ἦσαν ἐν ταῖς
ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ
Ἰσραὴλ, ὅτε [24]ἐκλεί-
σθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ
ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ
ὡς [21]ἐγένετο λιμὸς μέ-
γας ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν.
26 Καὶ πρὸς οὐδεμίαν
αὐτῶν [31]ἐπέμφθη Ἠλί-
ας [33]εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα
[34]τῆς *Σιδῶνος, πρὸς
[1]γυναῖκα χήραν.
27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ
[2]ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαί-
ου τοῦ προφήτου ἐν
τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ-
δεὶς αὐτῶν [5]ἐκαθαρί-
σθη, εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ
Σύρος.
28 Καὶ [8]ἐπλήσθησαν
πάντες θυμοῦ ἐν τῇ
συναγωγῇ, ἀκούοντες
ταῦτα.
29 Καὶ [10]ἀναστάντες
[11]ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω
τῆς πόλεως. καὶ [14]ἤγα-
γον αὐτὸν ἕως † τῆς
[15]ὀφρύος τοῦ ὄρους,
ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν
[16]ᾠκοδόμητο, † εἰς τὸ
[17]κατακρημνίσαι αὐ-
τόν.
30 Αὐτὸς δὲ [19]διελ-
θὼν διὰ μέσου αὐτῶν,
[20]ἐπορεύετο.
31 Καὶ [22]κατῆλθε εἰς
Καπερναοὺμ πόλιν τῆς
Γαλιλαίας· καὶ [2]ἦν δι-
δάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς
σάββασι.
32 Καὶ [23]ἐξεπλήσσον-
το ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ [2]ἦν ὁ
λόγος αὐτοῦ.
33 Καὶ ἐν τῇ συναγω-
γῇ [2]ἦν ἄνθρωπος ἔχων
πνεῦμα δαιμονίου ἀκα-
θάρτου, καὶ [25]ἀνέκραξε
φωνῇ μεγάλῃ
34 Λέγων· [26]Ἔα [27]τί
[28]ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ
Ναζαρηνέ; [29]ἦλθες
[30]ἀπολέσαι ἡμᾶς; [32]οἶ-
δά σε τίς [2]εἶ, [35]ὁ ἅγιος
τοῦ Θεοῦ.

A. D. 27.

* Σιδωνίας-i.
1 γύνη.
2 εἰμί.
3 ch. 22. 36. Ac. 1. 10. 2 Co 3. 7, 13.
4 ἄρχομαι.
5 καθαρίζω.
6 πληρόω.
7 οὖς.
8 πλήθω.
9 Ep. 4. 29. Col. 4. 6.
10 ἀνίστημι
11 ἐκβάλλω
12 Ac. 18. 21. Ro. 3. 9. 1 Co. 5. 10.
13 εἴρω.
14 ἄγω, Mat. 10. 18.
15 Le. 14. 9, in lxx.
16 οἰκοδομέω
† ὥστε a.
17 2 Ch. 25. 12.
18 ἀκούω.
‡ εἰς Καπερναοὺμ-i.
19 διέρχομαι
20 πορεύω.
21 γίνομαι.
22 κατέρχομαι.
23 ἐκπλήσσω, Mar. 1. 22.
24 κλείω.
25 ἀνακράζω.
26 ἐάω, Mar. 1. 24.
27 s. ἡμᾶς.
28 Mat. 8. 29. Mar. 5. 7.
29 ἔρχομαι.
30 ἀπολλύω.
31 πέμπω.
32 εἴδω.
33 ver. 27. Jno. 17. 12.
34 s. πόλιν.
35 Mar. 1. 24.

Digitized by Google

35 Καὶ [1] ἐπετίμησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
[2]Φιμώθητι, καὶ [3]ἔξελθε
*ἐξ αὐτοῦ. Καὶ [4]ῥίψαν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς
b τὸ | μέσον, [3] ἐξῆλθεν
ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν [7]βλά-
ψαν αὐτόν.
36 Καὶ [8] ἐγένετο θάμ-
βος ἐπὶ πάντας· καὶ
[9] συνελάλουν πρὸς ἀλ-
λήλους, λέγοντες· Τίς
ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν
ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει
ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρ-
τοις πνεύμασι, καὶ ἐξ-
έρχονται.
37 Καὶ [14] ἐξεπορεύετο
[15] ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς
πάντα τόπον τῆς περι-
χώρου.
38 [18] Ἀναστὰς δὲ ‡ ἐκ
τῆς συναγωγῆς, [19] εἰς-
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
Σίμωνος· b ἡ | πενθερὰ
δὲ τοῦ Σίμωνος [20] ἦν
συνεχομένη πυρετῷ με-
γάλῳ· καὶ [21]ἠρώτησαν
αὐτὸν περὶ αὐτῆς.
39 Καὶ [22]ἐπιςὰς ἐπάνω
αὐτῆς, [1] ἐπετίμησε τῷ
πυρετῷ, ϗ [24] ἀφῆκεν [25]
αὐτήν· παραχρῆμα δὲ
[27]ἀναςᾶσα[18] διηκόνει[28]
αὐτοῖς.
40 [29] Δύνοντος δὲ τοῦ
ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶ-
χον ἀσθενοῦντας νόσοις
ποικίλαις [31]ἤγαγον αὐ-
τοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ
ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς
χεῖρας [34] ἐπιθεὶς, ἐθε-
ράπευσεν αὐτούς.
41 [3] Ἐξήρχετο δὲ καὶ
δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν,
κράζοντα καὶ λέγοντα·
Ὅτι σὺ [20] εἶ b ὁ Χρι-
στὸς,| ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ [5] εἴα
αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι [6]ᾔδει-
σαν τὸν Χριςὸν αὐτὸν
[20] εἶναι.
42 [10] Γενομένης[8] δὲ ἡ-
μέρας [3]ἐξελθὼν ἐπορεύ-
θη εἰς ἔρημον τόπον, ϗ
οἱ ὄχλοι †[11]ἐζήτουν αὐ-
τὸν, καὶ [12] ἦλθον ἕως
αὐτοῦ· καὶ [13]κατεῖχον
αὐτὸν, τοῦ μὴ πορεύε-
σθαι ἀπ' αὐτῶν.
43 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Ὅτι καὶ ταῖς
ἑτέραις [16] πόλεσιν εὐ-
αγγελίσασθαί με δεῖ
τὴν βασιλείαν τȣ͂ Θεȣ͂·
ὅτι εἰς τοῦτο [17] ἀπέ-
σταλμαι.
44 Καὶ [20]ἦν κηρύσσων
ἐν ταῖς συναγωγαῖς
τῆς § Γαλιλαίας.

Κεφ. ε΄.

[8] ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν
τῷ τὸν ὄχλον [23]ἐπικεῖ-
σθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
καὶ αὐτὸς [20] ἦν [26]ἑςὼς
παρὰ τὴν λίμνην Γεν-
νησαρέτ.
2 Καὶ εἶδε δύο πλοῖα
[26] ἑστῶτα παρὰ τὴν
λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς,
[30] ἀποβάντες ἀπ' αὐ-
τῶν, || [32]ἀπέπλυναν τὰ
δίκτυα.
3 [33] Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν
τῶν πλοίων ὃ [20]ἦν τοῦ
Σίμωνος, [21] ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπ-
αναγαγεῖν [35] ὀλίγον·

A. D. 27.

1 ἐπιτιμάω.
2 φιμόω.
3 ἐξέρχομαι.
* ἀπ'-h.
4 ῥίπτω.
5 ἐάω, v. 34.
6 εἴδω.
7 βλάπτω.
8 γίνομαι.
9 συλλαλέω.
10 καὶ πρωῒ ἔννυχον λίαν, Mar. 1. 35.
† ἐπεζήτȣν-a
11 ζητέω.
12 ἔρχομαι.
13 κατέχω, ch. 8. 15. 1 Co. 7. 30.
14 ἐκπορεύω.
15 Ac. 2. 2. He. 12. 19.
16 πόλις.
17 ἀποστέλλω
18 ἀνίστημι.
‡ ἀπὸ-h.
19 εἰςέρχομαι.
§ Ἰȣδαίας-n.
20 εἰμί.
21 ἐρωτάω.
22 ἐφίστημι.
23 ch. 23. 23. Jno. 11. 38. Ac. 27. 20. 1 Co. 9. 16.
24 s. ὁ πυρετὸς.
25 ἀφίημι.
26 ἵστημι.
27 s. αὐτὴ.
28 διακονέω
29 δύνω.
30 ἀποβαίνω
31 ἄγω.
|| ἔπλυναν-i.
32 ἀποπλύνω
33 ἔμβαίνω.
34 ἐπιτίθημι.
35 s. ναῦν.

Digitized by Google

καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους.

4 Ὡς δὲ [2]ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· [3]Ἐπανάγαγε εἰς τὸ [6]βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.

5 Καὶ [9]ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων, εἶπεν αὐτῷ· [10]Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες, οὐδὲν [11]ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον.

6 Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, [13]συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολύ· [15]διεῤῥήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν.

7 Καὶ [17]κατένευσαν τοῖς [19]μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, [20]τοῦ [21]ἐλθόντας [23]συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ [21]ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥςτε *[25]βυθίζεσθαι αὐτά.

8 [28]Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, [31]προςέπεσε τοῖς γόνασι τοῦ Ἰησοῦ, λέγων· [33]Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε.

9 Θάμβος γὰρ [35]περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ [23]συνέλαβον.

10 Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ [4]ἦσαν [1]κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι· καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους [4]ἔσῃ [5]ζωγρῶν.

11 Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, [7]ἀφέντες ἅπαντα, [8]ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ [12]ἐγένετο ἐν τῷ [4]εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ [28]ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, [14]πεσὼν ἐπὶ πρόςωπον, [16]ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.

13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, [18]ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών· Θέλω, [22]καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα [24]ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

14 Καὶ αὐτὸς [26]παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· ἀλλὰ [24]ἀπελθὼν [27]δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ [29]προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς [30]προςέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

15 [32]Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ [34]συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ [20]ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ [1]ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.

16 Αὐτὸς δὲ [4]ἦν [36]ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις,[37] καὶ προσευχόμενος.

A. D. 27.

1 Mat. 23. 30. 1 Co. 10. 18 Phile. 17. He. 10. 33.
2 παύω.
3 ver. 3.
4 εἰμί.
5 2 Ti. 2. 26.
6 Mat. 13. 5. Ro. 8. 39.
7 ἀφίημι.
8 ἀκολουθέω.
9 ἀποκρίνομαι.
10 c. 8. 24, 45.
11 λαμβάνω.
12 γίνομαι.
13 συγκλείω, Ro. 11. 32.
14 πίπτω.
15 διαῤῥήγνυμι, c. 8. 29. Mat. 23. 65.
16 δέομαι.
17 κατανεύω
18 ἅπτομαι.
19 He. 1. 9. 3. 1.
20 s. ἕνεκα.
21 ἔρχομαι.
22 καθαρίζω.
23 συλλαμβάνω.
24 ἀπέρχομαι.
* παρά τι-f.
25 1 Ti. 6. 9.
26 παραγγέλλω.
27 δεικνύω.
28 εἴδω.
29 προςφέρω.
30 προςτάσσω
31 προςπίπτω
32 διέρχομαι
33 ἐξέρχομαι
34 συνέρχομαι.
35 περιέχω.
36 ch. 9. 10.
37 s. χώραις.

Digitized by Google

17 Καὶ [1] ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, χ αὐτὸς [2] ἦν διδάσκων· καὶ [2] ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ [4] νομοδιδάσκαλοι, οἳ [2] ἦσαν [5] ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἰουδαίας, καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου [2] ἦν εἰς τὸ [6] ἰᾶσθαι αὐτούς.

18 Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς [2] ἦν [8] παραλελυμένος· καὶ [9] ἐζήτουν αὐτὸν [11] εἰσενεγκεῖν, καὶ [12] θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ·

19 Καὶ μὴ [14] εὑρόντες ‡διὰ ποίας [15] εἰσενέγκωσιν [11] αὐτὸν, διὰ τὸν ὄχλον, [16] ἀναβάντες ἐπὶ τὸ [17] δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ [21] κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.

20 Καὶ [22] ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν ὁ αὐτῷ·| Ἄνθρωπε, [23] ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι συυ.

21 Καὶ [27] ἤρξαντο [28] διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες· Τίς [2] ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται [23] ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ § μόνος ὁ Θεός;

22 [31] Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς [32] διαλογισμοὺς αὐτῶν, [33] ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτὺς· Τί [28] διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

23 Τί [2] ἐστιν [8] εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· [23] Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου· ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι καὶ περιπάτει;

24 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξυσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς [23] ἀφιέναι ἁμαρτίας, (εἶπε τῷ * [8] παραλελυμένῳ·) Σοὶ λέγω, ἔγειραι· χ [7] ἄρας τὸ [21] κλινιδιόν σου, πυρεύυυ εἰς τον οἰκόν σου.

25 Καὶ παραχρῆμα [10] ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, [7] ἄρας [12] † ἐφ' ᾧ [18] κατέκειτο, [19] ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.

26 ε Καὶ ἔκστασις [20] ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· καὶ [25] ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες· Ὅτι εἴδομεν παράδυξα σήμερον.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα [25] ἐξῆλθε, καὶ [26] ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευΐν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

28 Καὶ [29] καταλιπὼν ἅπαντα, [10] ἀναστὰς [30] ἠκολούθησεν αὐτῷ.

29 Καὶ ἐποίησε [34] δοχὴν μεγάλην ὁ | Λευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῦ· καὶ [2] ἦν ὄχλος τελωνῶν πολὺς, καὶ ἄλλων οἳ [2] ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.

A. D. 27.

1 γίνομαι.
2 εἰμί.
3 ch. 16. 17. Mat. 9. 5.
4 Ac. 5. 34. 1 Ti. 1. 7.
5 ἔρχομαι.
6 ἰάομαι.
* παραλυτικῷ τῷ. [κφ-h
8 παραλύω.
9 ζητέω.
10 ἀνίστημι.
11 εἰσφέρω.
12 τίθημι.
13 s. τὸ κλινίδιον.
† ἐφ' ὃ-h.
14 εὑρίσκω.
‡ ποίας-a. al. διὰ ποίας ὁδοῦ-n.
15 s. ὁδοῦ.
16 ἀναβαίνω
17 ch. 12. 3. 17. 31.
18 κατακεῖμαι.
19 ἀπέρχομαι
20 λαμβάνω.
21 κράββατον Mar. 2. 4, 9.
22 εἴδω.
23 ἀφίημι.
24 πλήθω.
25 ἐξέρχομαι.
26 θεάομαι.
27 ἄρχομαι.
28 ch. 1. 29. 3. 15.
29 καταλείπω
30 ἀκολυθέω.
§ εἷς-n.
31 ἐπιγινώσκω.
32 ch. 2. 35. 6. 8. Mat. 15. 19.
33 ἀποκρίνομαι.
34 ch. 14. 13.

Digitized by Google

30 Καὶ [1]ἐγόγγυζον οἱ
γραμματεῖς αὐτῶν καὶ
οἱ Φαρισαῖοι πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.
λέγοντες· Διατί μετὰ
* τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν ἐσθίετε καὶ
πίνετε;
31 Καὶ [4]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Οὐ χρείαν ἔχου-
σιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰα-
τροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
ἔχοντες.
32 Οὐκ [6]ἐλήλυθα[7] κα-
λέσαι δικαίους, ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετά-
νοιαν.
33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς
αὐτόν· Διατί οἱ μαθη-
ταὶ Ἰωάννου νηςεύεσι
[12]πυκνὰ, καὶ δεήσεις
ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ
οἱ τῶν Φαρισαίων· οἱ
δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πί-
νουσιν;
34 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Μὴ δύνασθε τὺς
υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν
ᾧ[15] ὁ νυμφίος μετ' αὐ-
τῶν [17]ἐστι, ποιῆσαι νη-
στεύειν;
35 [6]Ἐλεύσονται δὲ ἡ-
μέραι καὶ ὅταν [19]ἀπάρ-
θῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμ-
φίος· τότε νηστεύσου-
σιν ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις.
36 [25]Ελεγε δὲ καὶ
παραβολὴν πρὸς αὐ-
τούς· Ὅτι ὐδεὶς [26]ἐπί-
βλημα ‡ἱματίου και-
νοῦ [27]ἐπιβάλλει ἐπὶ
ἱμάτιον παλαιόν· εἰ
δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν
σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ
οὐ συμφωνεῖ c ἐπίβλη-
μα‡ τὸ ἀπὸ τοῦ και-
νοῦ.
37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
παλαιούς· εἰ δὲ μήγε,
[2]ῥήξει ὁ νέος οἶνος τὺς
ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς [3]ἐκ-
χυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ
[5]ἀπολοῦνται.
38 Ἀλλὰ οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς καινοὺς
[8]βλητέον, d καὶ ἀμφό-
τεροι [9]συντηρῦνται.‡
39 Καὶ οὐδεὶς, [10]πιὼν
παλαιὸν, εὐθέως θέλει
νέον· λέγει γάρ· Ὁ πα-
λαιὸς [11]χρηστότερός
[17]ἐστιν.

Κεφ. ϛʹ.

[13]ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν
σαββάτῳ e δευτερο-
πρώτῳ,‡ διαπορεύεσθαι
αὐτὸν διὰ τῶν [14]σπο-
ρίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ
μαθηταὶ αὐτῦ τὺς στά-
χυας, καὶ ἤσθιον, ψώ-
χοντες [16]ταῖς χερσί.
2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρι-
σαίων εἶπον d αὐτοῖς·‡
[18]Τί ποιεῖτε ὃ ὐκ [20]ἔξ-
εστι ποιεῖν ἐν τοῖς
σάββασι;
3 Καὶ [4]ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
Οὐδὲ τοῦτο [21]ἀνέγνωτε
ὃ ἐποίησε Δαβὶδ, [22]ὁ-
πότε [23]ἐπείνασεν αὐ-
τὸς, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
[17]ὄντες;
4 Ὡς [24]εἰςῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ Θεῦ, καὶ
τοὺς ἄρτους τῆς προ-

A. D. 27.

1 γογγύζω, Mat. 20. 11. Jno. 6. 41. 1 Co. 10. 10.
* τῶν τελωνῶν-L.
2 ῥήσσω.
3 ἐκχύω.
4 ἀποκρίνομαι.
5 ἀπολλύω.
6 ἔρχομαι.
7 s. ἕνεκα τῦ.
8 βάλλω.
9 συντηρέω, ch. 2. 19. Mat. 9. 17. Mar. 6. 20.
10 πίνω.
11 ch. 6. 35. Ro. 2. 4. Ep. 4. 32.
12 Ac. 24. 26. 1 Ti. 5. 23.
13 γίνομαι.
14 s. χωρίων.
15 s. χρόνῳ.
16 s. αὐτοῖς.
17 εἰμί.
18 s. διά.
19 ἀπαίρω.
20 ἔξειμι.
21 ἀναγινώσκω.
22 1 Sa. 21. 3–6.
23 πεινάω.
‡ ἀπὸ ἱματίυ καινῦ σχίσας ἐπιβάλλει-i.
24 εἰςέρχομαι.
25 λέγω.
26 Mat. 9. 16. Mar. 2. 21. Is. 3. 20.
27 Mat. 9. 16. ἐπιῤῥάπτει, Mar. 2. 21.

Digitized by Google

θέσεως d[1] ἔλαβε, καὶ
ἔφαγε, καὶ [5] ἔδωκε καὶ
τοῖς μετ' αὐτοῦ· οὓς ὐκ
[6] ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ
μόνους τοὺς ἱερεῖς;
5 † Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
*Ὅτι κύριός [11] ἐςιν ὁ υἱ-
ὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ
τοῦ σαββάτου.
6 [9] Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν
ἑτέρῳ σαββάτῳ [10] εἰς-
ελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν
συναγωγὴν καὶ διδά-
σκειν· καὶ [11] ἦν ἐκεῖ ἄν-
θρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐ-
τοῦ ἡ δεξιὰ [11] ἦν ξηρά.
7 ‡ [14] Παρετήρουν δὲ
αὐτὸν οἱ γραμματεῖς ϗ
οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ
σαββάτῳ θεραπεύσει,
ἵνα [15] εὕρωσι [16] κατηγο-
ρίαν αὐτοῦ.
8 Αὐτὸς δὲ [17] ᾔδει
τοὺς διαλογισμοὺς αὐ-
τῶν καὶ εἶπε τῷ § ἀν-
θρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχον-
τι τὴν χεῖρα· Ἔγειραι
καὶ [19] στῆθι εἰς τὸ μέ-
σον. Ὁ δὲ [20] ἀναστὰς
[18] ἔστη.
9 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτούς· Ἐπερω-
τήσω ‖ ὑμᾶς τι· Ἔξεςι
τοῖς σάββασιν ἀγαθο-
ποιῆσαι, ἢ κακοποιῆ-
σαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ
** ἀπολέσαι;
10 Καὶ περιβλεψάμε-
νος πάντας αὐτοὺς, εἶ-
πε †† τῷ ἀνθρώπῳ· Ἐκ-
τεινον τὴν χεῖρά σου.
Ὁ δὲ ‡‡ ἐποίησεν οὕτω·
καὶ [24] ἀποκατεστάθη ἡ
χεὶρ αὐτοῦ §§ ὑγιὴς ὡς
ἡ ἄλλη.

11 Αὐτοὶ δὲ [2] ἐπλήσθη-
σαν [3] ἀνοίας, καὶ [4] διε-
λάλουν πρὸς ἀλλήλους,
τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰη-
σοῦ.
12 [9] Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς
ἡμέραις ταύταις, * [7] ἐξ-
ῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προς-
εύξασθαι· καὶ [11] ἦν δια-
νυκτερεύων ἐν τῇ προς-
ευχῇ [8] τοῦ Θεοῦ.
13 Καὶ ὅτε [9] ἐγένετο
ἡμέρα, προσεφώνησε
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
καὶ [12] ἐκλεξάμενος ἀπ'
αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ
ἀποστόλους [13] ὠνόμα-
σε·
14 (Σίμωνα, ὃν καὶ
[13] ὠνόμασε Πέτρον, καὶ
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, Ἰάκωβον ϗ Ἰω-
άννην, Φίλιππον καὶ
Βαρθολομαῖον,
15 Ματθαῖον καὶ Θω-
μᾶν, Ἰάκωβον τὸν [18] τȣ̃
Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα
τὸν καλούμενον Ζηλω-
τὴν,
16 Ἰούδαν [21] Ἰακώβȣ,
ϗ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην,
ὃς καὶ [9] ἐγένετο προδό-
της.)
17 Καὶ [22] καταβὰς μετ'
αὐτῶν, [19] ἔστη ἐπὶ τό-
που πεδινοῦ· ϗ ὄχλος
μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ
πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ
ἀπὸ πάσης τῆς Ἰȣδαίας
καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
τῆς [23] παραλίȣ Τύρου ϗ
Σιδῶνος, οἳ [25] ἦλθον
[26] ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ
ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων
αὐτῶν·

A. D. 27.

1 λαμβάνω.
2 πλήθω.
3 2 Ti. 3. 9.
4 διαλαλέω.
5 δίδωμι.
6 ἔξειμι.
* ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς-i.
7 ἐξέρχομαι.
† Vide App.
8 Ac. 16. 13.
9 γίνομαι.
10 εἰςέρχομαι
11 εἰμί.
12 Mar. 13. 20.
13 ὀνομάζω.
‡ Παρετηρȣ̃ντο δὲ αὐτὸν οἱ-h. alii. Παρετήρȣν δὲ οἱ-h.
14 παρατηρέω
15 εὑρίσκω.
16 Jno. 18. 29.
17 εἴδω.
18 s. υἱὸν.
§ τῷ ἀνδρὶ-h. alii e.
19 ἵστημι.
20 ἀνίστημι.
21 s. τὸν ἀδελφὸν.
‖ ὑμᾶς· Τί ἔξεςι-a. ὑμᾶς τι· Ἔξεςι-i.
22 καταβαίνω
** ἀποκτεῖναι-k.
†† αὐτῷ-l.
23 s. χώρας.
‡‡ ἐποίησε-a alii ὁ δὲ ἐξέτεινε-i.
24 ἀποκαθίστημι.
25 ἔρχομαι.
26 s. ἕνεκα.
§§ χεὶρ αὐτȣ̃ ὡς ἡ ἄλλη-a. alii χεὶρ αὐτοῦ-h.

Digitized by Google

18 Καὶ οἱ *[1] ὀχλούμε-
νοι ὑπὸ † πνευμάτων
ἀκαθάρτων· [e] καὶ ‖ [2]ἐ-
θεραπεύοντο.
19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ,
ὅτι [3]δύναμις παρ' αὐτοῦ
[4]ἐξήρχετο, καὶ [5]ἰᾶτο
πάντας.
20 Καὶ αὐτὸς [6]ἐπάρας
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
ἔλεγε· Μακάριοι οἱ
πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα
[7]ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ.
21 Μακάριοι οἱ πεινῶν-
τες νῦν· ὅτι [8]χορτα-
σθήσεσθε. Μακάριοι οἱ
κλαίοντες νῦν· ὅτι [9]γε-
λάσετε.
22 Μακάριοί [7]ἐστε ὅταν
μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄν-
θρωποι, καὶ ὅταν [11]ἀφ-
ορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνει-
δίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι
τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πο-
νηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου.
23 ‖ Χαίρετε ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ, καὶ [15]σκιρτή-
σατε· ἰδοὺ γὰρ, ὁ μισθὸς
ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρα-
νῷ· κατὰ ‡ ταῦτα γὰρ
[16]ἐποίουν τοῖς προφή-
ταις οἱ πατέρες αὐτῶν.
24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν
τοῖς πλουσίοις· ὅτι
[18]ἀπέχετε τὴν παρά-
κλησιν ὑμῶν.
25 Οὐαὶ ὑμῖν οἱ [19]ἐμ-
πεπλησμένοι· ὅτι πει-
νάσετε. Οὐαὶ [d] ὑμῖν ‖ οἱ
γελῶντες νῦν· ὅτι πεν-
θήσετε καὶ κλαύσετε.

A. D. 27.

* ἐνοχλούμενοι-ι.
1 Ac. 5. 16.
† ἀπὸ α.
2 θεραπεύω.
‡ ταὐτὰ-h.
3 ch. 8. 46. Mar. 5. 30.
4 ἐξέρχομαι.
5 ἰάομαι.
6 ἐπαίρω.
7 εἰμί.
§ ὑμᾶς-a.
8 Mat. 5. 6. 14. 20.
9 ver. 25.
10 ἐπηρεάζω, Mat. 5. 44. 1 Pe. 3. 16.
11 Mat. 13. 49. 25. 32. Ac. 13. 2. Ro. 1. 1. 2 Co. 6. 17. Ga. 1. 15.
12 δίδωμι.
13 s. χρήματα.
14 ch. 12. 20. De. 5. 2, 3. Ne. 5. 7.
‖ Χάρητε-a.
15 σκιρτάω, ch. 1. 41, 44. Ge. 25. 22. Ps. 114. 4, 6.
16 ποιέω.
17 1 Pe. 2. 20. μισθὸν, Mat. 5. 46.
18 Ge. 43. 23. Nu. 32. 19. Mat. 6. 2, 5. Phile. 15.
19 ἐμπλήθω, ch. 1. 53. Jno. 6. 12. Ro. 15. 24. Ex. 15. 9. Ps. 107. 9. Je. 31. 25.

26 Οὐαὶ [b] ὑμῖν ‖ ὅταν
καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι
[b] πάντες ‖ οἱ ἄνθρωποι·
κατὰ ‡ ταῦτα γὰρ [16]ἐ-
ποίουν τοῖς ψευδοπρο-
φήταις οἱ πατέρες αὐ-
τῶν.
27 Ἀλλ' ὑμῖν λέγω
τοῖς ἀκούουσιν· Ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν·
καλῶς ποιεῖτε τοῖς μι-
σοῦσιν ὑμᾶς·
28 Εὐλογεῖτε τοὺς κα-
ταρωμένους § ὑμῖν, ‖
[b] καὶ ‖ προσεύχεσθε ὑ-
πὲρ τῶν [10]ἐπηρεαζόν-
των ὑμᾶς.
29 Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ
τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ
τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ
αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον,
καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κω-
λύσῃς.
30 Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦν-
τί σε, [12]δίδου· καὶ ἀπὸ
τοῦ αἴροντος τὰ σὰ, [13]
μὴ [14]ἀπαίτει.
31 Καὶ καθὼς θέλετε
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ
ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς
ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοί-
ως.
32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε
τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς,
ποία ὑμῖν [17]χάρις
[7]ἐστί; καὶ γὰρ οἱ
ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγα-
πῶντας αὐτοὺς ἀγα-
πῶσι.
33 Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆ-
τε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας
ὑμᾶς, ποία ὑμῖν [17]χά-
ρις [7]ἐστι; καὶ γὰρ οἱ
ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
ποιοῦσι.

Digitized by Google

34 Καὶ ἐὰν * δανείζη-
τε παρ' ὧν ἐλπίζετε
[3] ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν
[4] χάρις [5] ἐστί; καὶ γὰρ
[c] οἱ | ἁμαρτωλοὶ ἁμαρ-
τωλοῖς δανείζουσιν,
ἵνα [3] ἀπολάβωσι [e] τὰ
ἴσα. |
35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγα-
θοποιεῖτε, καὶ δανείζετε,
μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ
[5] ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν
πολὺς, καὶ [10] ἔσεσθε [5]
υἱοὶ [b] τοῦ | ὑψίστου· ὅτι
αὐτὸς χρηστός [5] ἐστιν
ἐπὶ τοὺς [11] ἀχαρίστους
καὶ πονηρούς.
36 [12] Γίνεσθε [c] οὖν | [13] οἰ-
κτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ
πατὴρ ὑμῶν [13] οἰκτίρ-
μων [5] ἐστί.
37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ
οὐ μὴ [14] κριθῆτε· μὴ
[15] καταδικάζετε, καὶ οὐ
μὴ [15] καταδικασθῆτε·
ἀπολύετε, καὶ ἀπολυ-
θήσεσθε·
38 [17] Δίδοτε, καὶ [17] δοθή-
σεται ὑμῖν· μέτρον κα-
λὸν, [18] πεπιεσμένον καὶ
[19] σεσαλευμένον καὶ
ὑπερεκχυνόμενον [17] δώ-
σουσιν εἰς τὸν κόλπον
ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ
μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀν-
τιμετρηθήσεται ὑμῖν.
39 Εἶπε δὲ παραβολὴν
αὐτοῖς· Μήτι δύναται
τυφλὸς τυφλὸν ὁδη-
γεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι
εἰς βόθυνον [20] πεσοῦν-
ται;
40 Οὐκ [5] ἔστι μαθητὴς
ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον

A. D. 27.

* δανείζετε-h
1 καταρτίζω,
Mat. 21. 16.
Mar. 1. 19.
Ro. 9. 22.
1 Co. 1. 10.
2 Co. 13. 11.
Ga. 6. 1.
1 Th. 3. 10.
He. 10. 5.
1 Pe. 5. 10.
2 s. μαθητής.
3 ἀπολαμβάνω.
4 ver. 32.
5 εἰμί.
6 s. οὖσαν.
7 s. σου.
8 ἀφίημι.
9 s. ὤν.
10 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, Mat. 5. 45.
11 2 Ti. 3. 2. confer. Ro. 1. 21.
12 γίνομαι.
13 Ja. 5. 11.
14 κρίνω.
15 Mat. 12. 7, 37. Ja. 5. 6.
16 Mat. 7. 17, 18. 12. 33. 13. 48. Ep. 4. 29.
17 δίδωμι.
18 πιέζω, Mi. 6. 15.
19 σαλεύω, ver. 48. ch. 7. 24. 21. 26. Mat. 24. 29. Ac. 4. 31. He. 12. 26.
20 πίπτω.

αὐτοῦ· [1] κατηρτισμέ-
νος [2] δὲ πᾶς [5] ἔσται
ὡς ὁ διδάσκαλος αὐ-
τοῦ.
41 Τί δὲ βλέπεις τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν
δὲ δοκὸν τὴν [6] ἐν τῷ
ἰδίῳ ὀφθαλμῷ [7] οὐ κα-
τανοεῖς;
42 [h] Ἢ πῶς δύνασαι λέ-
γειν τῷ ἀδελφῷ σου·
Ἀδελφὲ, [8] ἄφες ἐκβάλω
τὸ κάρφος τὸ [9] ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου· αὐτὸς τὴν
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δο-
κὸν οὐ βλέπων; Ὑπο-
κριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον
τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου, καὶ τότε δια-
βλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος τὸ [9] ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου.
43 Οὐ γάρ [5] ἐστι δέν-
δρον καλὸν ποιοῦν καρ-
πὸν [16] σαπρόν· οὐδὲ δέν-
δρον [16] σαπρὸν, ποιοῦν
καρπὸν καλόν.
44 Ἕκαστον γὰρ δέν-
δρον ἐκ τοῦ ἰδίου
καρποῦ γινώσκεται· οὐ
γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέ-
γουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βά-
του τρυγῶσι σταφυ-
λήν.
45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θη-
σαυροῦ τῆς καρδίας αὐ-
τοῦ προφέρει τὸ ἀγα-
θόν· καὶ ὁ πονηρὸς [c] ἄν-
θρωπος | ἐκ τοῦ πονη-
ροῦ [e] θησαυροῦ τῆς καρ-
δίας αὐτοῦ | προφέρει
τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ

Digitized by Google

[1] περισσεύματος τῆς
καρδίας λαλεῖ τὸ στό-
μα [d] αὐτοῦ.
46 Τί δέ με καλεῖτε,
Κύριε, Κύριε· καὶ οὐ
ποιεῖτε ἃ λέγω;
47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος
πρός με, καὶ ἀκούων
μου τῶν λόγων, καὶ
ποιῶν αὐτοὺς, [7] ὑπο-
δείξω ὑμῖν τίνι [8] ἐστὶν
ὅμοιος.
48 Ὅμοιός [8] ἐστιν ἀν-
θρώπῳ [11] οἰκοδομοῦντι
οἰκίαν, ὃς [12] ἔσκαψε ϗ
[13] ἐβάθυνε καὶ [14] ἔθηκε
θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέ-
τραν· [15] πλημμύρας δὲ
[16] γενομένης, [17] προσέῤ-
ῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰ-
κίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὀκ ἴσχυ-
σε [18] σαλεῦσαι αὐτήν·
[19] τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ
τὴν πέτραν.
49 Ὁ δὲ ἀκούσας ϗ μὴ
ποιήσας, ὅμοιός [8] ἐστιν
ἀνθρώπῳ [11] οἰκοδομή-
σαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν
γῆν χωρὶς θεμελίου· ᾗ
[17] προσέῤῥηξεν ὁ ποτα-
μός· και εὐθέως [32] ἔπε-
σε, καὶ [16] ἐγένετο τὸ [21]
ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκεί-
νης μέγα.

Κεφ. ζ΄.

ΕΠΕΙ δὲ [25] ἐπλήρωσε
πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ
εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ,
[26] εἰσῆλθεν εἰς Καπερ-
ναούμ.
2 Ἑκατοντάρχου δέ τι-
νος δοῦλος κακῶς ἔχων,
[29] ἤμελλε τελευτᾷν, [30] ὃς
[8] ἦν αὐτῷ [31] ἔντιμος.
3 Ἀκούσας δὲ περὶ
τοῦ Ἰησοῦ, [2] ἀπέστειλε
πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέ-
ρους τῶν Ἰουδαίων,
ἐρωτῶν αὐτὸν, ὅπως
[3] ἐλθὼν διασώσῃ τὸν
δοῦλον αὐτοῦ.
4 Οἱ δὲ [4] παραγενόμε-
νοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
[5] παρεκάλουν αὐτὸν
[6] σπουδαίως, λέγοντες·
Ὅτι [9] ἄξιός [8] ἐστιν ᾧ
[10] παρέξει τοῦτο·
5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος
ἡμῶν, καὶ τὴν συναγω-
γὴν αὐτὸς [11] ᾠκοδόμη-
σεν ἡμῖν.
6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [20] ἐπο-
ρεύετο σὺν αὐτοῖς.
Ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν
ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰ-
κίας, [22] ἔπεμψε πρὸς
αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος
φίλους, λέγων αὐτῷ·
Κύριε, μὴ [23] σκύλλου·
οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου
[24] εἰσέλθῃς.
7 Διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν
[24] ἠξίωσα πρός σε [3] ἐλ-
θεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ,
καὶ [27] ἰαθήσεται ὁ παῖς
μου.
8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρω-
πός εἰμι [28] ὑπὸ ἐξου-
σίαν τασσόμενος, ἔχων
ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-
τας· καὶ λέγω τούτῳ·
[20] Πορεύθητι, καὶ [20] πο-
ρεύεται· ϗ ἄλλῳ· Ἔρ-
χου, καὶ ἔρχεται· καὶ
τῷ δούλῳ μου· Ποίη-
σον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασεν

A. D. 27.

1 Mat. 12. 34. Mar. 8. 8. 2 Co. 8. 14.
2 ἀποστέλλω.
3 ἔρχομαι.
4 παραγίνομαι.
5 παρακαλέω.
6 Tit. 3. 13.
7 ὑποδείκνυ-[μι.]
8 εἰμί.
9 Mat. 10. 11.
10 παρέχω.
11 οἰκοδομέω
12 σκάπτω, ch. 13. 8. 16. 3.
13 βαθύνω.
14 τίθημι.
15 ἦλθον οἱ ποταμοὶ, Mat. 7. 27.
16 γίνομαι.
17 προσρήγνυμι.
18 ver. 38.
19 θεμελιόω.
20 πορεύομαι
21 πτῶσις, Mat. 7. 27.
22 πέμπω.
23 ch. 8. 49. Mat. 9. 36. Mar. 5. 35.
24 ἀξιόω, 2 Th. 1. 11. 1 Ti. 5. 17. He. 3. 3. 10. 29.
25 πληρόω.
26 εἰσέρχομαι.
27 ἰάομαι.
28 Mat. 8. 9.
29 μέλλω.
30 s. τὸν βίον
31 ch. 14. 8. Phi. 2. 29. 1 Pe. 2. 4, 6. 1 Sa. 26. 21.
32 πίπτω.

Digitized by Google

αὐτὸν· καὶ [1]στραφεὶς,
τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ
ὄχλῳ, εἶπε· Λέγω
ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσρα-
ὴλ τοσαύτην πίστιν
[3]εὗρον.
10 Καὶ [5]ὑποστρέψαντες
οἱ [10]πεμφθέντες εἰς τὸν
οἶκον, [3]εὗρον τὸν ἀσθε-
νοῦντα δοῦλον ὑγιαί-
νοντα.
11 Καὶ [8]ἐγένετο ἐν
*τῇ [9] ἑξῆς, ἐπορεύετο
εἰς πόλιν καλουμένην
Ναΐν· καὶ [12]συνεπο-
ρεύοντο αὐτῷ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ, ϗ
ὄχλος πολύς.
12 Ὡς δὲ [13]ἤγγισε τῇ
πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ
ἰδοὺ, [14]ἐξεκομίζετο
[15]τεθνηκὼς, υἱὸς [17]μο-
νογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ,
ϗ αὐτὴ χήρα· ϗ ὄχλος
τῆς πόλεως ἱκανὸς
[11]ἦν σὺν αὐτῇ.
13 Καὶ [19]ἰδὼν αὐτὴν ὁ
Κύριος, [20]ἐσπλαγχνί-
σθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν
αὐτῇ· Μὴ κλαῖε.
14 Καὶ [23]προσελθὼν
[24]ἥψατο τῆς σοροῦ, (οἱ
δὲ βαστάζοντες [25]ἔστη-
σαν,) καὶ εἶπε· Νεανί-
σκε, σοὶ λέγω, [26]ἐγέρ-
θητι.
15 Καὶ [28]ἀνεκάθισεν ὁ
νεκρὸς, ϗ [29]ἤρξατο λα-
λεῖν· καὶ [30]ἔδωκεν αὐ-
τὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.
16 [31]Ἔλαβε δὲ φόβος
ἅπαντας, ϗ [32]ἐδόξαζον
τὸν Θεὸν, λέγοντες·
Ὅτι προφήτης μέγας
[26]ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, ϗ

A. D. 27.

1 στρέφω.
2 ἐπισκέπτομαι, ch. 1. 68. Mat. 25. 36. Ac. 7. 23. He. 2. 6.
3 εὑρίσκω.
4 ἐξέρχομαι.
5 ὑποστρέφω
6 s. γῆ.
7 ἀπαγγέλλω
8 γίνομαι.
* τῷ ἑξῆς-h.
9 s. ἡμέρα καθ'.
10 πέμπω.
11 εἰμί.
12 συμπορεύομαι.
13 ἐγγίζω.
14 ἐκκομίζω.
15 θνήσκω.
16 παραγίνομαι.
17 ch. 9. 38. Jno. 1. 14, 18. He. 11. 17. 1 Jno. 4. 9.
18 ἀποστέλλω
19 εἴδω.
20 σπλαγχνίζω.
21 χαρίζομαι ver. 42. 43. Ac. 25. 11, 16. 1 Co. 2. 12.
22 ἀποκρίνομαι.
23 προσέρχομαι.
24 ἅπτομαι.
25 ἵστημι.
26 ἐγείρω.
27 πορεύομαι
28 ἀνακαθίζω
29 ἄρχομαι.
30 δίδωμι.
31 λαμβάνω.
32 δοξάζω.
33 Mat. 5. 28.
34 ἀκούω.

ὅτι [2]ἐπεσκέψατο ὁ
Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.
17 Καὶ [4]ἐξῆλθεν ὁ λό-
γος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ
Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐν πάσῃ τῇ [6]περι-
χώρῳ.
18 Καὶ [7]ἀπήγγειλαν
Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ περὶ πάντων τούτων.
19 Καὶ προσκαλεσάμε-
νος δύο τινὰς τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης,
[10]ἔπεμψε πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν, λέγων· Σὺ [11]εἶ ὁ
ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν;
20 [16]Παραγενόμενοι δὲ
πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες,
εἶπον· Ἰωάννης ὁ βα-
πτιστὴς [18]ἀπέσταλκεν
ἡμᾶς πρός σε, λέγων·
Σὺ [11]εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ
ἄλλον προσδοκῶμεν;
21 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ
ἐθεράπευσε πολλοὺς
ἀπὸ νόσων καὶ μαστί-
γων καὶ πνευμάτων πο-
νηρῶν, καὶ τυφλοῖς
πολλοῖς [21]ἐχαρίσατο
τὸ βλέπειν.
22 Καὶ [22]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
[27]Πορευθέντες ἀπαγ-
γείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδε-
τε καὶ [34]ἠκούσατε· ὅτι
τυφλοὶ ἀναβλέπουσι,
χωλοὶ περιπατοῦσι, λε-
προὶ καθαρίζονται, κω-
φοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ
ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐ-
αγγελίζονται·
23 Καὶ μακάριός [11]ἐστιν
ὃς ἐὰν μὴ [33]σκανδαλι-
σθῇ ἐν ἐμοί.

Digitized by Google

24 [1]'Απελθόντων δὲ
τῶν [2]ἀγγέλων 'Ιωάν-
νου, ἤρξατο λέγειν
πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ
'Ιωάννου· Τί *[4]ἐξελη-
λύθατε εἰς τὴν ἔρημον
[5]θεάσασθαι; [6]κάλαμον
ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμε-
νον;
25 'Αλλὰ τί *[4] ἐξελη-
λύθατε [5]ἰδεῖν; [6]ἄν-
θρωπον ἐν [7]μαλακοῖς
ἱματίοις [8]ἠμφιεσμένον;
ἰδȣ̀, οἱ ἐν ἱματισμῷ [9]ἐν-
δόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρ-
χοντες, ἐν τοῖς βασι-
λείοις [10]εἰσίν.
26 'Αλλὰ τί *[4] ἐξελη-
λύθατε [5]ἰδεῖν; [6]προφή-
την; ναὶ λέγω ὑμῖν,
καὶ περισσότερον προ-
φήτου.
27 Οὗτός [10]ἐστι περὶ
οὗ [15]γέγραπται· 'Ιδοὺ
ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν
ἄγγελόν μου πρὸ προσ-
ώπου σου, ὃς κατα-
σκευάσει τὴν ὁδόν σου
ἔμπροσθέν συυ.
28 Λέγω γὰρ ὑμῖν, μεί-
ζων ἐν γεννητοῖς [17]γυ-
ναικῶν d προφήτης |
'Ιωάννȣ d τȣ̃ βαπτιςȣ̃ |
οὐδείς [10]ἐστιν· ὁ δὲ μι-
κρότερος ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων
αὐτοῦ [10]ἐστι.
29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἀκούσας καὶ οἱ τελῶ-
ναι [21] ἐδικαίωσαν τὸν
Θεὸν, βαπτισθέντες
[22]τὸ βάπτισμα 'Ιωάν-
νου.
30 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ϗ
οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν
τοῦ Θεοῦ [2]ἠθέτησαν
εἰς ἑαυτοὺς, μὴ βαπτι-
σθέντες ὑπ' αὐτοῦ.
31 b Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· |
Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς
ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
ταύτης; ϗ τίνι [10] εἰσὶν
ὅμοιοι;
32 Ὅμοιοί [10]εἰσι παι-
δίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ κα-
θημένοις, καὶ προσφω-
νοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ
λέγουσιν· [11] Ηὐλήσα-
μεν ὑμῖν, καὶ οὐκ [12]ὠρ-
χήσασθε· [13] ἐθρηνήσα-
μεν ὑμῖν, καὶ οὐκ [14] ἐ-
κλαύσατε.
33 [16]'Ελήλυθε γὰρ 'Ιω-
άννης ὁ βαπτιστὴς
μήτε d ἄρτον | ἐσθίων,
μήτε d οἶνον | πίνων·
καὶ λέγετε· Δαιμόνιον
ἔχει.
34 [16] 'Ελήλυθεν ὁ υἱὸς
τȣ̃ ἀνθρώπου ἐσθίων ϗ
πίνων· ϗ λέγετε· 'Ιδοὺ,
ἄνθρωπος φάγος ϗ οἰ-
νοπότης, φίλος τελω-
νῶν καὶ † ἁμαρτωλῶν.
35 Καὶ [21]ἐδικαιώθη ἡ
σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων
αὐτῆς d πάντων. |
36 [18]'Ηρώτα δέ τις αὐ-
τὸν τῶν Φαρισαίων,
ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ·
καὶ [19] εἰσελθὼν εἰς τὴν
οἰκίαν τȣ̃ Φαρισαίου,
[20] ἀνεκλίθη.
37 Καὶ ἰδȣ̀, γυνὴ ἐν τῇ
πόλει, ἥτις [10] ἦν ‡[23]ἁ-
μαρτωλὸς, [24] ἐπιγνȣ̃σα
ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ τοῦ Φαρισαίȣ, [25]κο-
μίσασα ἀλάβαςρον μύ-
ρου,

A. D. 27.

1 ἀπέρχομαι.
2 ἀθετέω, ch. 10. 16. Mar. 7. 9.
3 ver. 27. 2 Co. 12. 7. Ja. 2. 25.
* ἐξήλθατε-h. ter.
4 ἐξέρχομαι.
5 s. ἕνεκα τȣ̃.
6 s. μὴ.
7 Mat. 11. 8. 1 Co. 6. 9.
8 ἀμφιέννυμι
9 ch. 13. 17. 1 Co. 4. 10. Ep. 5. 27.
10 εἰμί.
11 αὐλέω, Mat. 11. 17. 1 Co. 14. 7.
12 ὀρχέομαι, Mat. 11. 17. Mar. 6. 22.
13 θρηνέω, ch. 23. 27. Mat. 11. 17.
14 κλαίω.
15 γράφω.
16 ἔρχομαι
17 s. ὑπὸ.
† ἁμαρτωλῶν, καὶ-n.
18 ἐρωτάω.
19 εἰςέρχομαι.
20 ἀνακλίνω.
21 δικαιόω, ch. 10. 29. Mat. 11. 19.
22 s. κατὰ.
‡ ἁμαρτωλός· καὶ ἐπιγνȣ̃σα-i.
23 ver. 34, 39. ch. 5. 8.
24 ἐπιγινώσκω.
25 κομίζω, Mat. 25. 27.

Digitized by Google

38 Καὶ [1]στᾶσα παρὰ
τȣ̀ς πόδας αὐτȣ̃ ὀπίσω,
κλαίȣσα, [2]ἤρξατο βρέ-
χειν τοὺς πόδας αὐτοῦ
τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς
θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐ-
τῆς [6]ἐξέμασσε, καὶ
[7]κατεφίλει τοὺς πόδας
αὐτοῦ, καὶ [8]ἤλειφε τῷ
μύρῳ.
39 [9]Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρι-
σαῖος, ὁ καλέσας αὐ-
τὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέ-
γων· Οὗτος, εἰ [13]ἦν
προφήτης, ἐγίνωσκεν
ἂν τίς καὶ [14]ποταπὴ
ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται
αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός
ἐστι.
40 Καὶ [15]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐ-
τόν· Σίμων, ἔχω σοί τι
εἰπεῖν· §Ὁ δέ φησι·
Διδάσκαλε, εἰπέ.
41 Δύο [20]χρεωφειλέ-
ται [13]ἦσαν [21]δανειστῇ
τινι· ὁ εἷς [22]ὤφειλε
δηνάρια πεντακόσια, ὁ
δὲ ἕτερος πεντήκοντα.
42 Μὴ ἐχόντων [c]δὲ
αὐτῶν [24]ἀποδȣ̃ναι, ἀμ-
φοτέροις [25]ἐχαρίσατο.
Τίς οὖν αὐτῶν, [d]εἰπὲ,
πλεῖον αὐτὸν ἀγαπή-
σει;
43 [15]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Σίμων, εἶπεν· [27]Ὑπο-
λαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ
πλεῖον [25]ἐχαρίσατο.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὀρ-
θῶς [28]ἔκρινας.
44 Καὶ [31]ϛραφεὶς πρὸς
τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμω-
νι [32]ἔφη· Βλέπεις ταύ-
την τὴν γυναῖκα; [33]εἰς-
ἦλθον σȣ εἰς τὴν οἰκίαν,
ὕδωρ ἐπὶ τȣ̀ς πόδας μȣ
οὐκ [4]ἔδωκας· αὕτη δὲ
τοῖς δάκρυσιν [5]ἔβρεξέ
μου τοὺς πόδας, ϗ ταῖς
θριξὶ [b]τῆς κεφαλῆς
αὐτῆς [6]ἐξέμαξε.
45 [10]Φίλημά μοι οὐκ
[4]ἔδωκας, αὕτη δὲ, ἀφ'
ἧς [11] *[33]εἰςῆλθον, οὐ
[12]διέλιπε καταφιλοῦσά
μου τοὺς πόδας.
46 Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν
μου οὐκ [8]ἤλειψας· αὕτη
δὲ μύρῳ [8]ἤλειψέ †μου
τοὺς πόδας.
47 ‡[16]Οὗ [17]χάριν, λέγω
σοι, [18]ἀφέωνται αἱ ἁ-
μαρτίαι αὐτῆς αἱ [19]πολ-
λαί, ὅτι [34]ἠγάπησε πο-
λύ· ᾧ δὲ ὀλίγον [18]ἀφίε-
ται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.
48 Εἶπε δὲ αὐτῇ· [18]Ἀφ-
έωνταί σου αἱ ἁμαρ-
τίαι.
49 Καὶ [2]ἤρξαντο οἱ
[23]συνανακείμενοι λέ-
γειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς
οὗτός [13]ἐϛιν ὃς ϗ ἁμαρ-
τίας [18]ἀφίησιν;
50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν
γυναῖκα· Ἡ πίστις σȣ
[26]σέσωκέ σε· πορεύου
εἰς εἰρήνην.

Κεφ. η'.

ΚΑΙ [29]ἐγένετο ἐν τῷ
καθεξῆς, ϗ αὐτὸς [30]δι-
ώδευε κατὰ πόλιν καὶ
κώμην, κηρύσσων καὶ
εὐαγγελιζόμενος τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·
καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐ-
τῷ.
2 Καὶ γυναῖκές τινες,

A. D. 27.

1 ἵστημι.
2 ἄρχομαι.
4 δίδωμι.
5 βρέχω, ver. 38. Mat. 5. 45.
6 ἐκμάσσω, Jno. 11. 2.
7 καταφιλέω.
8 ἀλείφω.
9 εἴδω.
10 ch. 22. 48.
11 s. ὥρας.
* εἰςῆλθεν,-i.
12 διαλείπω, Je. 17. 8.
13 εἰμί.
14 Mat. 8. 27.
† τοὺς πόδας μȣ-a. al.-d.
15 ἀποκρίνομαι.
16 Ga. 3. 19. Ep. 3. 14.
‡ Οὗ χάριν λέγω σοι· Ἀφέωνται-n
17 s. κατά.
18 ἀφίημι.
§ Vide App.
19 s. οὖσαι.
20 ch. 16. 5. ὀφειλέτης, Mat. 18. 24.
21 2 Ki. 4. 1.
22 ὀφείλω.
23 c. 14. 10, 15.
24 ἀποδίδωμι
25 χαρίζομαι, ver. 21.
26 σώζω.
27 Ac. 1. 9.
28 κρίνω.
29 γίνομαι.
30 διοδεύω, Ac. 17. 1.
31 στρέφω.
32 φημί.
33 εἰςέρχομαι.
34 ἀγαπάω.

Digitized by Google

αἳ [1]ἦσαν [2]τεθεραπευμέ-
ναι ἀπὸ πνευμάτων πο-
νηρῶν, καὶ ἀσθενειῶν,
Μαρία ἡ καλουμένη
Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαι-
μόνια ἑπτὰ [6]ἐξεληλύ-
θει,
3 Καὶ Ἰωάννα γυνὴ
Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώ-
δου, καὶ Σουσάννα, καὶ
ἕτεραι πολλαὶ, [7]αἵτινες
[8]διηκόνουν *αὐτῷ †ἀπὸ
τῶν [9]ὑπαρχόντων αὐ-
ταῖς.
4 [21]Συνιόντος δὲ ὄχλου
πολλοῦ, ϗ τῶν [11]κατὰ
πόλιν ἐπιπορευομένων
πρὸς αὐτὸν, εἶπε διὰ
παραβολῆς·
5 [6]Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων
τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον
αὐτοῦ· ϗ ἐν τῷ σπείρειν
αὐτὸν, ὃ μὲν [14]ἔπεσε
παρὰ τὴν ὁδὸν, ϗ [15]κατ-
επατήθη, ϗ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν
αὐτό.
6 Καὶ ἕτερον [14]ἔπεσεν
ἐπὶ τὴν πέτραν, ϗ φυὲν
[16]ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ
ἔχειν [17]ἰκμάδα.
7 Καὶ ἕτερον [14]ἔπεσεν
ἐν μέσῳ τῶν [18]ἀκαν-
θῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ
ἄκανθαι [20]ἀπέπνιξαν
αὐτό.
8 Καὶ ἕτερον [14]ἔπεσεν
‡ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγα-
θὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε
καρπὸν [22]ἑκατονταπλα-
σίονα. Ταῦτα λέγων,
ἐφώνει· Ὁ ἔχων [23]ὦτα
ἀκούειν, ἀκουέτω.
9 [25]Ἐπηρώτων δὲ αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
d λέγοντες,| Τίς [1]εἴη ἡ
παραβολὴ αὕτη;
10 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν
[3]δέδοται [4]γνῶναι τὰ
[5]μυστήρια τῆς βασιλεί-
ας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ
λοιποῖς ἐν παραβολαῖς,
ἵνα βλέποντες μὴ βλέ-
πωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ
[10]συνιῶσιν.
11 [1]Ἔστι δὲ αὕτη ἡ πα-
ραβολή· Ὁ σπόρος, [1]ἐ-
στὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ·
12 Οἱ δὲ [12]παρὰ τὴν
ὁδὸν, [1]εἰσὶν οἱ ἀκούον-
τες· εἶτα ἔρχεται ὁ διά-
βολος, ϗ αἴρει τὸν λό-
γον ἀπὸ τῆς καρδίας
αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύ-
σαντες [13]σωθῶσιν.
13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέ-
τρας, οἳ ὅταν ἀκούσω-
σι, μετὰ χαρᾶς δέχον-
ται τὸν λόγον· ϗ οὗτοι
ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ
πρὸς καιρὸν πιστεύουσι,
καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ
[19]ἀφίστανται.
14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάν-
θας [14]πεσὸν, οὗτοί [1]εἰ-
σιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ
ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλού-
του καὶ ἡδονῶν [21]τοῦ
βίου πορευόμενοι συμ-
πνίγονται, καὶ οὐ τελε-
σφοροῦσι.
15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ
γῇ, οὗτοί [1]εἰσιν [7]οἵτι-
νες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ
ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν
λόγον, κατέχουσι, καὶ
καρποφοροῦσιν ἐν [24]ὑπο-
μονῇ.
16 Οὐδεὶς δὲ, λύχνον
[26]ἅψας, καλύπτει αὐ-

A. D. 27.

1 εἰμί.
2 θεραπεύω.
3 δίδωμι.
4 γινώσκω.
5 Mat. 13. 11. Ro. 11. 25. 1 Co. 13. 2. Ep. 1. 9.
6 ἐξέρχομαι.
7 ὅστις.
8 διακονέω.
* αὐτοῖς-i.
† ἐκ-h.
9 ch. 11. 21. Mat. 19. 21. Ac. 4. 32. 1 Co. 13. 3. He. 10. 34.
10 συνίημι.
11 s. ὄντων.
12 s. δεχόμενοι τὸν σπόρον.
13 σώζω.
14 πίπτω.
15 καταπατέω, c.12.1. Mat. 5. 13. He. 10. 29.
16 ξηραίνω.
17 Je. 17. 8.
18 Mat. 13. 7. He. 6. 8. Ge. 3. 18.
19 ἀφίστημι.
20 ἀποπνίγω, ver. 33. Mat. 13. 7.
21 s. τούτου.
‡ εἰς-a.
22 Mat. 19.29. Mar. 10. 30.
23 οὖς.
24 ch. 21. 19. Ro. 2. 7. 1 Th. 1. 3.
25 ἐπερωτάω.
26 ἅπτω, ch. 11. 33. 15. 8. 22. 55.
27 σύνειμι.

Digitized by Google

τὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω
κλίνης τίθησιν· ἀλλ'
ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθη-
σιν, ἵνα οἱ εἰςπορευόμε-
νοι βλέπωσι τὸ φῶς.
17 Οὐ γάρ [3] ἐστι κρυ-
πτὸν ὃ οὐ φανερὸν [4] γε-
νήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυ-
φον ὃ οὐ [8] γνωσθήσε-
ται, καὶ εἰς φανερὸν
[9] ἔλθῃ.
18 Βλέπετε οὖν πῶς
ἀκούετε· ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ,
[13] δοθήσεται αὐτῷ· καὶ
ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ [14] ὃ
δοκεῖ ἔχειν, [15] ἀρθήσε-
ται ἀπ' αὐτοῦ.
19 [16] Παρεγένοντο δὲ
πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ
οὐκ [17] ἠδύναντο [18] συν-
τυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν
ὄχλον.
20 Καὶ [19] ἀπηγγέλη
αὐτῷ, c λεγόντων· | [20]
Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ
ἀδελφοί σου [21] ἑστήκα-
σιν ἔξω, [22] ἰδεῖν σε θέ-
λοντες.
21 Ὁ δὲ [23] ἀποκριθεὶς,
εἶπε πρὸς αὐτούς· Μή-
τηρ μου καὶ ἀδελφοί μου,
οὗτοί [3] εἰσιν οἱ τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες,
καὶ ποιοῦντες b αὐτόν.|
22 Καὶ [4] ἐγένετο ἐν μιᾷ
τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς
[30] ἐνέβη εἰς πλοῖον, καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς· [31] Δι-
έλθωμεν εἰς τὸ πέραν
τῆς λίμνης. Καὶ [32] ἀν-
ήχθησαν.[33]
23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν
[38] ἀφύπνωσε· καὶ [38] κατ-
ἔβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς
τὴν λίμνην, καὶ [1] συνε-
πληροῦντο, καὶ [2] ἐκιν-
δύνευον.
24 [5] Προσελθόντες δὲ
[6] διήγειραν αὐτὸν, λέ-
γοντες· [7] Ἐπιστάτα, ἐπι-
στάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ
δὲ [10] ἐγερθεὶς [11] ἐπετί-
μησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ
κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ
[12] ἐπαύσαντο, καὶ [4] ἐγέ-
νετο γαλήνη.
25 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ποῦ
[3] ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν;
Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμα-
σαν, λέγοντες πρὸς ἀλ-
λήλους· Τίς ἄρα οὗτός
[3] ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέ-
μοις ἐπιτάσσει, καὶ τῷ
ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ;
26 Καὶ [24] κατέπλευ-
σαν εἰς τὴν χώραν τῶν
* Γαδαρηνῶν, ἥτις [3] ἐ-
στὶν † ἀντιπέραν τῆς Γα-
λιλαίας.
27 [25] Ἐξελθόντι δὲ αὐ-
τῷ ἐπὶ τὴν γῆν, [26] ὑπήν-
τησεν αὐτῷ ἀνήρ τις
ἐκ τῆς πόλεως, ὃς [27] εἶ-
χε δαιμόνια ἐκ χρόνων
ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον
οὐκ [28] ἐνεδιδύσκετο, καὶ
ἐν οἰκίᾳ οὐκ [29] ἔμενεν,
ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμα-
σιν.
28 [22] Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ [34] ἀνακράξας,
[35] προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ
φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί
[37] ἐμοὶ καὶ σοί, d Ἰησοῦ,|
υἱὲ d τοῦ Θεοῦ| τοῦ ὑψί-
στου; δέομαί σου, μή
με βασανίσῃς.

A. D. 27.

1 συμπληρόω
2 κινδυνεύω, Ac. 19.27,40.
3 εἰμί.
4 γίνομαι.
5 προσέρχομαι.
6 διεγείρω.
7 ch. 5. 5.
8 γινώσκω.
9 ἔρχομαι.
10 ἐγείρω.
11 ἐπιτιμάω.
12 παύω.
13 δίδωμι.
14 ὃ ἔχει, Mat. 13. 12.
15 αἴρω.
16 παραγίνομαι.
17 δύναμαι.
18 συντυγχάνω.
19 ἀπαγγέλλω.
20 s. τινῶν.
21 ἵστημι.
22 εἴδω.
23 ἀποκρίνομαι.
24 καταπλέω
* Γερασηνῶν-h. alii. Γεργεσηνῶν
† ἀντιπέρα-h.
25 ἐξέρχομαι.
26 ὑπαντάω.
27 ἔχω.
28 ἐνδιδύσκω, ch. 16. 19.
29 μένω.
30 ἐμβαίνω.
31 διέρχομαι
32 ἀνάγω.
33 s. ναῦν.
34 ἀνακράζω
35 προσπίπτω
36 Ju. 5. 27.
37 s. πρᾶγμα ἐστι.
38 καταβαίνω

Digitized by Google

29 [1]Παρήγγειλε γὰρ
τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
θάρτῳ [2]ἐξελθεῖν ἀπὸ
τȣ̃ ἀνθρώπȣ· πολλοῖς
γὰρ χρόνοις [4]συνηρπά-
κει αὐτόν· ϗ [7]ἐδεσμεῖ-
το [8]ἁλύσεσι καὶ πέδαις
φυλασσόμενος, ϗ [9]διαῤ-
ῥήσσων τὰ [11]δεσμὰ.
[12]ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ
δαίμονος εἰς τὰς[13] ἐρή-
μους.
30 [16]Ἐπηρώτησε δὲ
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Τί σοί [18]ἐστιν ὄνομα;
Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών· ὅτι
δαιμόνια πολλὰ [19]εἰς-
ῆλθεν εἰς αὐτόν.
31 Καὶ ‡παρεκάλει αὐ-
τὸν ἵνα μὴ [21]ἐπιτάξῃ
αὐτοῖς εἰς τὴν [22]ἄβυσ-
σον[23] ἀπελθεῖν.[24]
32 [18]Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέ-
λη χοιρῶν ἱκανῶν βο-
σκομένων ἐν τῷ ὄρει·
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν
ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς
εἰς ἐκείνους [19]εἰςελ-
θεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς.
33 [2]Ἐξελθόντα δὲ τὰ
δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, §[19]εἰςῆλθεν εἰς
τȣ̀ς χοίρȣς· καὶ [31]ὥρ-
μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ
τοῦ [32]κρημνοῦ εἰς τὴν
λίμνην, καὶ [33]ἀπεπνί-
γη.
34 [35]Ἰδόντες δὲ οἱ
βοσκόντες τὸ ‖ [36]γεγε-
νημένον, [37]ἔφυγον· καὶ
b [24]ἀπελθόντες | [14]ἀπ-
ήγγειλαν εἰς τὴν πό-
λιν, καὶ εἰς τοὺς ἀ-
γρούς.

35 [2]Ἐξῆλθον δὲ [35]ἰδεῖν
τὸ γεγονός· καὶ [3]ἦλθον
πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ϗ [5]εὗ-
ρον καθήμενον τὸν ἄν-
θρωπον ἀφ᾽ οὗ τὰ δαι-
μόνια [2]ἐξεληλύθει, ἱμα-
τισμένον καὶ [6]σωφρο-
νȣ̃ντα, παρὰ τοὺς πόδας
τοῦ Ἰησοῦ· καὶ [10]ἐφο-
βήθησαν.
36 [14]Ἀπήγγειλαν δὲ
αὐτοῖς ᶜκαὶ | οἱ [35]ἰδόν-
τες, πῶς [15]ἐσώθη ᶜὁ
δαιμονισθείς. | *
37 Καὶ [17]ἠρώτησαν αὐ-
τὸν ἅπαν τὸ πλῆθος
τῆς [20] περιχώρου τῶν
† Γαδαρηνῶν, [24]ἀπελ-
θεῖν ἀπ᾽ αὐτῶν· ὅτι
φόβῳ μεγάλῳ [25]συνεί-
χοντο· αὐτὸς δὲ, [26]ἐμ-
βὰς εἰς τὸ πλοῖον, [27]ὑπ-
έστρεψεν.
38 [28]Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ
ὁ ἀνὴρ ἀφ᾽ οὗ [2]ἐξελη-
λύθει τὰ δαιμόνια, [18]εἶ-
ναι σὺν αὐτῷ· [29]ἀπέλυ-
σε δὲ αὐτὸν ᶜὁ Ἰησȣ̃ς, |
λέγων·
39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν
οἶκόν σου, καὶ [30]διηγοῦ
ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός.
Καὶ [24]ἀπῆλθε, καθ᾽ ὅ-
λην τὴν πόλιν κηρύσ-
σων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς.
40 [36]Ἐγένετο δὲ ἐν
τῷ [27]ὑποστρέψαι τὸν
Ἰησοῦν, [34]ἀπεδέξατο
αὐτὸν ὁ ὄχλος· [18]ἦσαν
γὰρ πάντες προσδοκῶν-
τες αὐτόν.
41 Καὶ ἰδοὺ, [3]ἦλθεν
ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάει-
ρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων

A. D. 27.

1 παραγγέλλω.
2 ἐξέρχομαι.
3 ἔρχομαι.
4 συναρπάζω
5 εὑρίσκω.
6 Mar. 5. 15.
7 δεσμέω.
8 Mar. 5. 3,4.
9 ch. 5. 6.
10 φοβέω.
11 ch. 13. 16.
12 ἐλαύνω.
13 s. χώρας.
14 ἀπαγγέλλω.
15 σώζω.
16 ἐπερωτάω.
* alii ὁ Λεγεών.
17 ἐρωτάω.
18 εἰμί.
19 εἰςέρχομαι.
20 s. γῆς.
†Γερασηνῶν alii Γεργεσηνῶν-n.
‡ παρεκάλουν-h.
21 ἐπιτάσσω.
22 Ro. 10. 7.
23 s. χώραν.
24 ἀπέρχομαι.
25 συνέχω.
26 ἐμβαίνω.
27 ὑποστρέφω
28 δέομαι.
29 ἀπολύω.
30 διηγέομαι.
§ εἰςῆλθον-h.
31 ὁρμάω.
32 Mat. 8. 32.
33 ἀποπνίγω
34 ἀποδέχομαι, Ac.15.4.
35 εἴδω.
‖ γεγονὸς-a.
36 γίνομαι.
37 φεύγω.

Digitized by Google

τῆς συναγωγῆς [1] ὑπῆρ-
χε· καὶ [3] πεσὼν παρὰ
τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ,
[5] παρεκάλει αὐτὸν [6] εἰς-
ελθεῖν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ·
42 Ὅτι θυγάτηρ μονο-
γενὴς [8] ἦν αὐτῷ ὡς
ἐτῶν δώδεκα, * καὶ αὕ-
τη [9] ἀπέθνησκεν. Ἐν
δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν,
οἱ ὄχλοι [10] συνέπνιγον
αὐτόν.
43 Καὶ γυνὴ [8] οὖσα ἐν
ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐ-
τῶν δώδεκα, ἥτις † εἰς
ἰατροὺς προςαναλώσα-
σα ὅλον τὸν βίον, οὐκ
ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θε-
ραπευθῆναι·
44 [14] Προςελθοῦσα ὄ-
πισθεν, [15] ἥψατο τοῦ
κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα
[17] ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵ-
ματος αὐτῆς.
45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησȣ̃ς·
Τίς ὁ [15] ἁψάμενός μου;
Ἀρνȣμένων δὲ πάντων.
εἶπεν ὁ Πέτρος, καὶ οἱ
§ μετ' αὐτȣ̃· Ἐπιςάτα,
οἱ ὄχλοι [19] συνέχȣσί σε
καὶ ἀποθλίβουσι, d καὶ
λέγεις· Τίς [22] ὁ [15] ἁψά-
μενός μου; |
46 Ὁ δὲ c Ἰησοῦς | εἶ-
πεν· [15] Ἥψατό μου τις·
ἐγὼ γὰρ [24] ἔγνων δύνα-
μιν [25] ἐξελθοῦσαν ἀπ'
ἐμοῦ.
47 [28] Ἰδȣ̃σα δὲ ἡ γυνὴ
ὅτι ȣ̓κ [29] ἔλαθε, [30] τρέ-
μουσα [33] ἦλθε, καὶ
[36] προςπεσοῦσα αὐτῷ,
δι' ἣν αἰτίαν [15] ἥψατο
αὐτȣ̃ [2] ἀπήγγειλεν c αὐ-
τῷ | ἐνώπιον παντὸς
τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς [4] ἰάθη
παραχρῆμα.
48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ·
d Θάρσει, | θύγατερ· ἡ
πίστις σου [7] σέσωκέ σε,
πορεύου εἰς εἰρήνην.
49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, ἔρχεταί τις παρὰ
τοῦ ἀρχισυναγώγου,
λέγων αὐτῷ· Ὅτι
[11] τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ
σου· μὴ [12] σκύλλε τὸν
διδάσκαλον.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκού-
σας, [13] ἀπεκρίθη αὐτῷ,
λέγων· Μὴ φοβοῦ· μό-
νον πίστευε, καὶ [7] σω-
θήσεται.
51 ‡ [6] Εἰςελθὼν δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν, οὐκ [16] ἀφῆ-
κεν [6] εἰςελθεῖν οὐδένα,
εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκω-
βον καὶ Ἰωάννην, καὶ
τὸν πατέρα τῆς παιδὸς,
καὶ τὴν μητέρα.
52 [18] Ἔκλαιον δὲ πάν-
τες ϗ [20] ἐκόπτοντο [21] αὐ-
τήν. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ
κλαίετε· ‖ οὐκ [9] ἀπέθα-
νεν, ἀλλὰ καθεύδει.
53 Καὶ [23] κατεγέλων
αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι [9] ἀπ-
έθανεν.
54 Αὐτὸς δὲ d ἐκβαλὼν
ἔξω πάντας, καὶ | κρα-
τήσας τῆς χειρὸς αὐ-
τῆς, [26] ἐφώνησε, λέγων·
[27] Ἡ παῖς ἐγείρου.
55 Καὶ [31] ἐπέστρεψε τὸ
πνεῦμα αὐτῆς, καὶ [32] ἀν-
έστη παραχρῆμα· καὶ
[34] διέταξεν αὐτῇ [35] δο-
θῆναι φαγεῖν.

A. D. 27.

1 ὑπάρχω.
2 ἀπαγγέλλω
3 πίπτω.
4 ἰάομαι.
5 παρακαλέω
6 εἰςέρχομαι.
7 σώζω, ch. 7. 50.
8 εἰμί.
* ἀποθνή-σκουσα-n.
9 ἀποθνήσκω
10 συμπνίγω
11 θνήσκω.
12 ch. 7. 6. Mar. 5. 35.
† ἰατροῖς-a.
13 ἀποκρίνομαι.
14 προςέρχομαι.
15 ἅπτομαι.
‡ Ἐλθὼν-a.
16 ἀφίημι.
17 ἵστημι.
18 κλαίω.
§ σὺν αὐτῷ-a
19 ch. 4. 38. 2 Co. 5. 14.
20 κόπτω, ch. 23. 27.
21 s. διά.
‖ οὐ γὰρ ἀπέθανεν-n.
22 s. ἐστι.
23 καταγελάω Mat. 9. 24.
24 γινώσκω.
25 ἐξέρχομαι
26 φωνέω.
27 nom. pro voc. At.
28 εἴδω.
29 λανθάνω.
30 s. αὐτόν.
31 ἐπιςρέφω.
32 ἀνίστημι.
33 ἔρχομαι.
34 διατάσσω.
35 δίδωμι.
36 προςπίπτω

Digitized by Google

56 Καί [1] ἐξέστησαν οἱ
γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ
[34] παρήγγειλεν αὐτοῖς
μηδενὶ εἰπεῖν τὸ [3] γεγο-
νός.

Κεφ. θ'.

ΣΥΓΚΑΛΕΣΑΜΕ-
ΝΟΣ δὲ τοὺς δώδεκα
μαθητὰς αὐτοῦ,[1] [6] ἔδω-
κεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ
ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ
δαιμόνια, καὶ νόσους θε-
ραπεύειν.
2 Καὶ [9] ἀπέστειλεν αὐ-
τοὺς κηρύσσειν τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ
[12] ἰᾶσθαι τοὺς * ἀσθε-
νοῦντας.
3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς·
Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁ-
δὸν, μήτε † ῥάβδους, μήτε
πήραν, μήτε ἄρτον, μή-
τε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ
δύο χιτῶνας [16] ἔχειν.
4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν
[19] εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένε-
τε, καὶ ἐκεῖθεν [20] ἐξέρ-
χεσθε.
5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ
§[21] δέξωνται ὑμᾶς, [20] ἐξ-
ερχόμενοι ἀπὸ τῆς πό-
λεως ἐκείνης, καὶ τὸν κο-
νιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν
ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς
μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.
6 [20] Ἐξερχόμενοι δὲ
[26] διήρχοντο κατὰ τὰς
κώμας, εὐαγγελιζόμε-
νοι καὶ θεραπεύοντες
[27] πανταχοῦ.
7 [31] Ἤκουσε δὲ Ἡρώ-
δης ὁ τετράρχης τὰ γι-
νόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάν-
τα· καὶ [32] διηπόρει, διὰ
τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων,
ὅτι Ἰωάννης [2] ἐγήγερ-
ται ἐκ νεκρῶν·
8 Ὑπό τινων δὲ, ὅτι
Ἠλίας [4] ἐφάνη· ἄλλων
δὲ, ὅτι προφήτης εἷς
τῶν ἀρχαίων [5] ἀνέστη.
9 Καὶ εἶπεν ὁ [1] Ἡρώ-
δης· Ἰωάννην ἐγὼ [7] ἀπ-
εκεφάλισα· τίς δέ [8] ἐ-
στιν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ
ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ
ἐζήτει [10] ἰδεῖν αὐτόν.
10 Καὶ ὑποστρέψαντες
οἱ ἀπόστολοι [11] διηγή-
σαντο αὐτῷ ὅσα ἐποί-
ησαν· καὶ [13] παραλα-
βὼν αὐτοὺς, [14] ὑπεχώ-
ρησε κατ' ἰδίαν [15] ‡ εἰς
τόπον ἔρημον πόλε-
ως καλουμένης Βηθσαϊ-
δά.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι [17] γνόν-
τες, [18] ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ· καὶ δεξάμενος αὐ-
τοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς πε-
ρὶ τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν
ἔχοντας θεραπείας [12] ἰ-
ᾶτο.
12 Ἡ δὲ ἡμέρα [22] ἤρξα-
το [23] κλίνειν· [24] [25] προσ-
ελθόντες δὲ οἱ δώδεκα,
εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυσον
τὸν ὄχλον, ἵνα ‖[28] ἀπελ-
θόντες εἰς τὰς κύκλῳ
κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς,
[29] καταλύσωσι, καὶ [30] εὕ-
ρωσιν [33] ἐπισιτισμόν·
ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ
[8] ἐσμέν.
13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·
[6] Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φα-
γεῖν. Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ
[8] εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ

A. D. 27.

1 ἐξίστημι.
2 ἐγείρω.
3 γίνομαι.
4 φαίνω.
5 ἀνίστημι.
6 δίδωμι.
7 ἀποκεφαλίζω.
8 εἰμί.
9 ἀποστέλλω.
10 εἴδω.
11 διηγέομαι.
12 ἰάομαι.
* ἀσθενεῖς-h.
13 παραλαμβάνω.
14 ὑποχωρέω
15 s. ὁδόν.
† ῥάβδον-a.
‡ Vide App.
16 s. δεῖ.
17 γινώσκω.
18 ἀκολουθέω.
19 εἰσέρχομαι.
20 ἐξέρχομαι
§ δέχωνται-h
21 δέχομαι.
22 ἄρχομαι.
23 ch. 24. 29. Ju. 19. 11.
24 s. εἰς δείλην, v. εἰς ἑσπέραν.
25 προσέρχομαι.
26 διέρχομαι
27 s. νόσους.
‖ πορευθέντες-l.
28 ἀπέρχομαι
29 ch. 19. 7. Ge. 24. 23.
30 εὑρίσκω.
31 ἀκούω.
32 διαπορέω, ch. 24. 4. Ac. 2. 12.
33 Ge. 42. 25. Jos. 9. 11.
34 παραγγέλλω.

Digitized by Google

πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰ-
χθύες, εἰ μήτι πορευ-
θέντες ἡμεῖς ἀγοράσω-
μεν εἰς πάντα τὸν
λαὸν τοῦτον βρώμα-
τα.
14 [1]Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ
ἄνδρες πεντακισχίλιοι.
Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ· [2]Κατα-
κλίνατε αὐτὺς κλισίας
ἀνὰ πεντήκοντα.
15 Καὶ [5]ἐποίησαν οὕ-
τω, καὶ ἀνέκλιναν ἅ-
παντας.
16 [7]Λαβὼν δὲ τοὺς
πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας
εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλό-
γησεν αὐτοὺς, καὶ [9]κα-
τέκλασε, καὶ [11]ἐδίδου
τοῖς μαθηταῖς [13]παρα-
τιθέναι τῷ ὄχλῳ.
17 Καὶ [15]ἔφαγον, καὶ
ἐχορτάσθησαν πάντες·
ϗ [17]ἤρθη τὸ περισσεῦ-
σαν αὐτοῖς κλασμάτων
κόφινοι δώδεκα.
18 Καὶ [19]ἐγένετο ἐν τῷ
[1]εἶναι αὐτὸν προσευ-
χόμενον [21]καταμόνας,
[23]συνῆσαν αὐτῷ οἱ μα-
θηταί· ϗ [25]ἐπηρώτησεν
αὐτοὺς, λέγων· Τίνα
με λέγουσιν οἱ ὄχλοι
[1]εἶναι;
19 Οἱ δὲ [27]ἀποκριθέν-
τες, εἶπον· Ἰωάννην
τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι
δὲ,[29] Ἠλίαν· ἄλλοι
δὲ,[29] ὅτι προφήτης τις
τῶν [31]ἀρχαίων [32]ἀνέ-
στη.
20 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑ-
μεῖς δὲ τίνα με λέγετε

A. D. 28.

* υἱὸν-f.
1 εἰμί.
2 ἐπιτιμάω.
3 ch. 14. 8.
4 παραγγέλ-
λω.
† λέγειν-l.
5 ποιέω
6 πάσχω.
7 λαμβάνω.
8 ἀποκτείνω.
9 κατακλάω.
‡ ἀναστῆναι-i
10 ἐγείρω.
11 δίδωμι.
12 λέγω.
13 παρατί-
θημι.
14 Mat. 16. 24.
Jno. 7. 17.
§ ἔρχεσθαι,
ἀρνησά-
σθω-a.
15 φάγω.
16 ἔρχομαι.
17 αἴρω.
18 ἀπαρνέο-
μαι, c. 12. 9.
19 γίνομαι.
20 Mat. 6. 25.
Ac. 15. 26.
21 Ps. 141. 10.
Mar. 4. 10.
22 σώζω.
23 σύνειμι.
24 ἀπολλύω.
25 ἐπερωτάω.
26 ὠφελέω.
27 ἀποκρίνο-
μαι.
28 Mat. 16. 26.
Mar. 8. 36.
29 s. λέγου-
σιν.
30 ἐπαισχύ-
νομαι.
31 ver. 8.
Mat. 5. 21.
32 ἀνίστημι
‖ ὑμῖν· ἀλη-
θῶς εἰσί-n.

εἶναι; [27]Ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ Πέτρος, εἶπε· Τὸν
Χριστὸν *τοῦ Θεοῦ.
21 Ὁ δὲ [2]ἐπιτιμήσας
αὐτοῖς, [4]παρήγγειλε
μηδενὶ †εἰπεῖν τοῦτο,
22 Εἰπών· Ὅτι δεῖ τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπυ πολ-
λὰ [6]παθεῖν, καὶ ἀποδο-
κιμασθῆναι ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ ἀρχι-
ερέων ϗ γραμματέων,
καὶ [8]ἀποκτανθῆναι, καὶ
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ‡[10]ἐ-
γερθῆναι.
23 [12]Ἔλεγε δὲ πρὸς
πάντας· Εἴ τις [14]θέλει
ὀπίσω μου §[16]ἐλθεῖν,
[18]ἀπαρνησάσθω ἑαυ-
τὸν, [d]καὶ [17]ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ [c]καθ'
ἡμέραν,| καὶ ἀκολουθεί-
τω μοι.
24 Ὃς γὰρ ἂν [14]θέλῃ
τὴν [20]ψυχὴν αὐτοῦ
[22]σῶσαι, ἀπολέσει αὐ-
τήν· ὃς δ' ἂν [24]ἀπολέσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνε-
κεν ἐμοῦ, οὗτος [22]σώσει
αὐτήν.
25 Τί γὰρ [26]ὠφελεῖται
ἄνθρωπος κερδήσας τὸν
κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ
[24]ἀπολέσας, ἢ [28]ζημιω-
θείς;
26 Ὃς γὰρ ἂν [30]ἐπαι-
σχυνθῇ με ϗ τὺς ἐμοὺς
λόγυς, τῦτον ὁ υἱὸς τῦ
ἀνθρώπου [30]ἐπαισχυν-
θήσεται, ὅταν [16]ἔλθῃ
ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ ϗ τῦ
πατρὸς, καὶ τῶν ἁγίων
ἀγγέλων.
27 Λέγω δὲ ‖ὑμῖν ἀ-
ληθῶς, [1]εἰσί τινες τῶν

Digitized by Google

ὧδε *[1]ἑστηκότων, οἵ οὐ
μὴ †γεύσονται θανάτȣ,
ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ.
28 [4]Ἐγένετο δὲ μετὰ
τȣ̀ς λόγȣς τȣ́τȣς ὡσεὶ
ἡμέραι ὀκτὼ, ꭓ [6]παρα-
λαβὼν ᵇτὸν ǀ Πέτρον,
ꭓ Ἰωάννην, καὶ Ἰάκω-
βον, [7]ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος
προσεύξασθαι.
29 Καὶ [4]ἐγένετο ἐν
τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν
τὸ [10]εἶδος τοῦ προσώπȣ
αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱ-
ματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς
[11]ἐξαστράπτων.
30 Καὶ ἰδȣ̀, ἄνδρες δύο
[14]συνελάλουν αὐτῷ, οἵ-
τινες [15]ἦσαν Μωσῆς ꭓ
Ἠλίας·
31 Οἳ [18]ὀφθέντες ἐν
δόξῃ, ἔλεγον τὴν §[19]ἔξ-
οδον αὐτȣ̃, ἣν [21]ἔμελ-
λε πληροῦν ἐν Ἱερου-
σαλήμ.
32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ
οἱ σὺν αὐτῷ [15]ἦσαν βε-
βαρημένοι ὕπνῳ· δια-
γρηγορήσαντες δὲ εἶ-
δον τὴν δόξαν αὐτοῦ,
καὶ τοὺς δύο ἄνδρας
τοὺς [24]συνεστῶτας αὐ-
τῷ.
33 Καὶ [4]ἐγένετο ἐν
τῷ διαχωρίζεσθαι αὐ-
τȣ̀ς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν· Ἐπιςάτα, καλόν
[15]ἐστιν ἡμᾶς ὧδε [15]εἶ-
ναι· καὶ ποιήσωμεν
σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοι,
καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ
μίαν Ἠλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ
λέγει.
34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέ-
γοντος, [4]ἐγένετο νεφέ-
λη, ꭓ [2]ἐπεσκίασεν αὐ-
τούς· [3]ἐφοβήθησαν δὲ
ἐν τῷ ἐκείνους [5]εἰςελ-
θεῖν εἰς τὴν νεφέλην.
35 Καὶ φωνὴ [4]ἐγένετο
ἐκ τῆς νεφέλης, λέγου-
σα· Οὗτός [15]ἐςιν ὁ υἱός
μου ὁ ‡ἀγαπητός· αὐτȣ̃
ἀκούετε.
36 Καὶ ἐν τῷ [4]γενέ-
σθαι τὴν φωνὴν, [8]εὑρέ-
θη ᶜὁ ǀ Ἰησοῦς μόνος· ꭓ
αὐτοὶ [9]ἐσίγησαν, ꭓ οὐδε-
νὶ [12]ἀπήγγειλαν ἐν ἐ-
κείναις ταῖς ἡμέραις
οὐδὲν ὧν [13]ἑωράκασιν.
37 [4]Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ
ἑξῆς ἡμέρᾳ, [16]κατελ-
θόντων αὐτῶν ἀπὸ τȣ̃
ὄρȣς, [17]συνήντησεν αὐ-
τῷ ὄχλος πολύς.
38 Καὶ ἰδȣ̀, ἀνὴρ ἀπὸ
τοῦ ὄχλου [20]ἀνεβόησε,
λέγων· Διδάσκαλε, δέ-
ομαί σου, ‖ἐπίβλεψον
ἐπὶ τὸν υἱόν μου,
ὅτι [22]μονογενής [15]ἐστί
μοι.
39 Καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα
λαμβάνει αὐτὸν, καὶ
[23]ἐξαίφνης κράζει, καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ
ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀπο-
χωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συν-
τρίβον αὐτόν.
40 Καὶ [25]ἐδεήθην τῶν
μαθητῶν σου, ἵνα **ἐκ-
βάλλωσιν αὐτὸ, ꭓ οὐκ
[26]ἠδυνήθησαν.
41 [27]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησȣ̃ς, εἶπεν· Ὦ γενεὰ
ἄπιςος καὶ [28]διεςραμ-
μένη, ἕως πότε [15]ἔσομαι

A. D. 28.

* ἑςώτων-α.
1 ἵστημι.
† γεύσων-ται-α.
2 ἐπισκιάζω, ch. 1. 35. Mat. 17. 5. Mar. 9. 7.
3 φοβέω.
4 γίνομαι.
5 εἰςέρχομαι
6 παραλαμβάνω.
7 ἀναβαίνω.
‡ ἐκλελεγμένος-ί. alius ἐκλεκτός.
8 εὑρίσκω.
9 σιγάω.
10 ch. 3. 22.
11 Eze. 1. 7. Na. 3. 3.
12 ἀπαγγέλλω.
13 ὁράω.
14 συλλαλέω.
15 εἰμί.
16 κατέρχομαι.
17 συναντάω
18 ὄπτομαι.
§ δόξαν-η.
19 He. 11. 22. 2 Pe. 1. 15.
20 ἀναβοάω.
21 μέλλω.
‖ ἐπίβλεψαι-α.
22 ch. 7. 12. Jno. 1. 14, 18. He. 11. 17.
23 ch. 2. 13. Mar. 13. 36.
24 συνίςημι.
25 δέομαι.
** ἐκβάλωσιν-α.
26 δύναμαι.
27 ἀποκρίνομαι.
28 διαςρέφω.

Digitized by Google

πρὸς ὑμᾶς, ϗ [1]ἀνέξομαι
ὑμῶν; [2]προσάγαγε
*d ὧδε τὸν υἱόν σου.
42 Ἔτι δὲ προσερχομέ-
νου αὐτοῦ, [5]ἔῤῥηξεν αὐ-
τὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ
[6]συνεσπάραξεν· [7]ἐπετί-
μησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρ-
τῳ, ϗ ἰάσατο τὸν παῖ-
δα, καὶ [10]ἀπέδωκεν αὐ-
τὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
43 [11]Ἐξεπλήσσοντο δὲ
πάντες ἐπὶ τῇ [12]μεγα-
λειότητι τȣ̃ Θεȣ̃. Πάν-
των δὲ θαυμαζόντων
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ‡ [15]ἐποίη-
σεν [c]ὁ Ἰησοῦς,] εἶπε
πρὸς τȣ̀ς μαθητὰς αὐτȣ̃·
44 [17]Θέσθε ὑμεῖς εἰς
τὰ [18]ὦτα ὑμῶν τȣ̀ς λό-
γους τούτους· ὁ γὰρ
υἱὸς τȣ̃ ἀνθρώπου μέλ-
λει [19]παραδίδοσθαι εἰς
χεῖρας ἀνθρώπων.
45 Οἱ δὲ [21]ἠγνόουν τὸ
ῥῆμα τοῦτο, καὶ [22]ἦν
[24] παρακεκαλυμμένον
ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ [25]αἴ-
σθωνται αὐτό· καὶ ἐ-
φοβοῦντο ἐρωτῆσαι
αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήμα-
τος τούτου.
46 [27]Εἰσῆλθε δὲ διαλο-
γισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ,
τίς ἂν [22]εἴη μείζων αὐ-
τῶν.
47 Ὁ δὲ Ἰησȣ̃ς, [29]ἰδὼν
τὸν διαλογισμὸν τῆς
καρδίας αὐτῶν, [30] ἐπι-
λαβόμενος παιδίου,
[31]ἔστησεν αὐτὸ παρ'
ἑαυτῷ·
48 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ὃς ἐὰν [3]δέξηται τοῦτο

A. D. 28.

1 ἀνέχω, Mat. 17. 17.
2 προσάγω.
* τὸν υἱόν σȣ ὧδε-a.
3 δέχομαι.
4 ἀποστέλλω.
5 ῥήσσω, ch. 5. 37.
6 συσπαράσσω, cf. v. 39. ἐσπάραξεν, Mar. 9. 20.
7 ἐπιτιμάω.
† ἐστι-h.
8 ἀποκρίνομαι.
9 Διδάσκαλε, Mar. 9. 38.
10 ἀποδίδωμι
11 ἐκπλήσσω
12 Ac. 19. 27.
13 κωλύω.
14 s. σοί.
‡ ἐποίει-a.
15 ποιέω.
16 s. αὐτὸν.
17 τίθημι.
18 οὖς
§ καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν-a
19 παραδίδωμι.
20 γίνομαι.
21 ἀγνοέω.
22 εἰμί.
23 στηρίζω, ch. 16. 26.
24 παρακαλύπτω, Eze. 22. 26.
25 αἰσθάνομαι.
26 ch. 7. 24.
27 εἰσέρχομαι
28 s. ξένιαν.
29 εἴδω.
30 ἐπιλαμβάνω.
31 ἵστημι.
32 καταβαίνω

τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματί μου, ἐμὲ [3]δέχε-
ται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ
[3]δέξηται, [3]δέχεται τὸν
[4]ἀποστείλαντά με· ὁ
γὰρ μικρότερος ἐν
πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων,
οὗτος † [22]ἔσται μέ-
γας.
49 [8]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰωάννης, εἶπεν· [9]Ἐπι-
στάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ
τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλ-
λοντα [c]τὰ] δαιμόνια,
καὶ [13]ἐκωλύσαμεν αὐ-
τὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ
[14]μεθ' ἡμῶν.
50 Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ
[13]κωλύετε· [16] ὃς γὰρ οὐκ
[22]ἔστι §καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ
ἡμῶν [22]ἐστιν.
51 [20]Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέ-
ρας τῆς ἀναλήψεως αὐ-
τοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ [23]ἐστήριξε
τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ.
52 Καὶ [4]ἀπέστειλεν
[26]ἀγγέλους πρὸ προσ-
ώπου αὐτȣ̃· καὶ πορευ-
θέντες [27]εἰσῆλθον εἰς
κώμην Σαμαρειτῶν, ὥσ-
τε ἑτοιμάσαι [28]αὐτῷ.
53 Καὶ οὐκ [3]ἐδέξαντο
αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ [22]ἦν πορευόμε-
νον εἰς Ἱερουσαλήμ.
54 [29]Ἰδόντες δὲ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος
καὶ Ἰωάννης, εἶπον·
Κύριε, θέλεις εἴπωμεν
πῦρ [32]καταβῆναι ἀπὸ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ

Digitized by Google

[1] ἀναλῶσαι· αὐτοὺς,
[d] ὡς καὶ Ἠλίας [2] ἐποί-
ησε; |
55 [3] Στραφεὶς δὲ [4] ἐπε-
τίμησεν αὐτοῖς, [c] καὶ
εἶπεν· Οὐκ [5] οἴδατε οἵ-
ου πνεύματός [6] ἐστε
ὑμεῖς; |
56 [b] Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ [8] ἦλθε ψυ-
χὰς ἀνθρώπων [9] ἀπολέ-
σαι, ἀλλὰ σῶσαι. | Καὶ
[10] ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέ-
ραν κώμην.
57 * Ἐγένετο δὲ πορευ-
ομένων αὐτῶν, ἐν τῇ ὁ-
δῷ εἶπέ τις πρὸς αὐτόν·
Ἀκολουθήσω σοι ὅπου
ἂν ἀπέρχῃ, [d] Κύριε. |
58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες
φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν
κλίνῃ.
59 Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον·
Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ
εἶπε· Κύριε, [17] ἐπίτρε-
ψόν μοι [18] ἀπελθόντι
πρῶτον [19] θάψαι τὸν
πατέρα μου.
60 Εἶπε δὲ αὐτῷ [c] ὁ
Ἰησοῦς· | [21] Ἄφες τοὺς
νεκροὺς [19] θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ
[18] ἀπελθὼν διάγγελλε
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
61 Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος·
Ἀκολουθήσω σοι, Κύ-
ριε· πρῶτον δὲ [17] ἐπί-
τρεψόν μοι [25] ἀποτά-
ξασθαι τοῖς εἰς τὸν
οἶκόν μου.

A. D. 28.

1 ἀναλίσκω, Ga. 5. 15. 2 Th. 2. 8.
2 ποιέω.
3 στρέφω.
4 ἐπιτιμάω.
5 εἴδω.
6 εἰμί.
7 ch. 14. 35. He. 6. 7.
8 ἔρχομαι.
9 ἀπολλύω.
10 πορεύομαι
11 ἀναδείκνυμι, Ac. 1. 24.
* Καὶ πορευομένων-h.
12 s. μαθητάς.
† δύο-f.
13 μέλλω.
14 λέγω.
‡ δὲ-i.
15 δέομαι.
§ ἐκβάλῃ-a.
16 s. ποιμὴν ἀποστέλλει.
17 ἐπιτρέπω.
18 ἀπέρχομαι.
19 θάπτω.
20 ch. 12. 33. 22. 35, 36.
21 ἀφίημι.
22 ἀσπάζομαι.
|| εἰσέλθητε-h.
23 Ep. 2. 2. 1 Pe. 1. 14.
24 Ro. 2. 17. Nu. 11.25,26. 2 Ki. 2. 15.
25 ἀποτάσσω, c.14.33. Mar. 6. 46. Ac.18.18,21. 2 Co. 2. 13.
26 Mat. 2. 12. Ac. 18. 21. He. 11. 15.

62 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν
ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπι-
βαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων
εἰς τὰ ὀπίσω, [7] εὔθετός
[6] ἐστιν εἰς τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. ι'.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα [11] ἀν-
έδειξεν ὁ Κύριος καὶ
ἑτέρους ἑβδομήκοντα, [12] †
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς
ἀνὰ δύο πρὸ προσώ-
που αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν
πόλιν καὶ τόπον οὗ
[13] ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχε-
σθαι.
2 [14] Ἔλεγεν ‡ οὖν πρὸς
αὐτούς· Ὁ μὲν θερισμὸς
πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται
ὀλίγοι· [15] δεήθητε οὖν
τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ,
ὅπως § ἐκβάλλῃ ἐργά-
τας εἰς τὸν θερισμὸν
αὐτοῦ.
3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἐγὼ
ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς [16]
ἄρνας ἐν μέσῳ λύ-
κων.
4 Μὴ βαστάζετε [20] βα-
λάντιον, μὴ πήραν, μη-
δὲ ὑποδήματα· καὶ μη-
δένα κατὰ τὴν ὁδὸν
[22] ἀσπάσησθε.
5 Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν
|| εἰσέρχησθε, πρῶτον
λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴ-
κῳ τούτῳ.
6 Καὶ ἐὰν [b] μὲν | [6] ᾖ
ἐκεῖ [b] ὁ | [23] υἱὸς εἰρήνης,
[24] ἐπαναπαύσεται ἐπ'
αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν·
εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς
[26] ἀνακάμψει.

Digitized by Google

7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ
μένετε, ἐσθίοντες ϗ πί-
νοντες τὰ[1] παρ' αὐτῶν·
ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τȣ̃
μισθοῦ αὐτοῦ [2]ἐςι. Μὴ
μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας
εἰς οἰκίαν.
8 Καὶ εἰς † ἣν δ' ἂν πό-
λιν εἰσέρχησθε, καὶ δέ-
χωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε
τὰ[5] [6]παρατιθέμενα
ὑμῖν.
9 Καὶ θεραπεύετε τȣ̀ς
ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ
λέγετε αὐτοῖς· [9]Ηγ-
γικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ.
10 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν
§ εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέ-
χωνται ὑμᾶς, [10]ἐξελ-
θόντες εἰς τὰς[11] πλα-
τείας αὐτῆς, εἴπατε·
11 Καὶ τὸν κονιορτὸν
‖ τὸν κολληθέντα ἡμῖν
ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν,††
ἀπομασσόμεθα ὑμῖν·
πλὴν τοῦτο γινώσκετε,
ὅτι [9]ἤγγικεν b ἐφ' ὑμᾶς|
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
12 Λέγω b δὲ | ὑμῖν, ὅτι
Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἀνεκτότερον [2]ἔ-
σται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
13 Οὐαί σοι, Χοραζίν,
οὐαί σοι Βηθσαϊδά· ὅτι
εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
[16]ἐγένοντο αἱ δυνάμεις
αἱ [16]γενόμεναι ἐν ὑμῖν,
πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
σποδῷ καθήμεναι [18]μετ-
ενόησαν.
14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σι-
δῶνι [20]ἀνεκτότερον [2]ἔ-
σαι ἐν τῇ κρίσει, ἢ
ὑμῖν.

15 Καὶ σὺ, Καπερναοὺμ,
* ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑ-
ψωθεῖσα, ἕως ᾅδου [3]κα-
ταβιβασθήσῃ.
16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν,
ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ [4]ἀ-
θετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ·
ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθε-
τεῖ τὸν [7]ἀποστείλαντά
με.
17 [8]Ὑπέστρεψαν δὲ
οἱ ἑβδομήκοντα ‡ μετὰ
χαρᾶς, λέγοντες· Κύ-
ριε, καὶ τὰ δαιμόνια
ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν
τῷ ὀνόματί σου.
18 Εἶπε δὲ αὐτοῖς·
[12]Ἐθεώρουν τὸν Σα-
τανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ [13]πεσόν-
τα.
19 Ἰδοὺ, **δίδωμι ὑμῖν
τὴν ἐξουσίαν τοῦ πα-
τεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ
σκορπίων, καὶ ἐπὶ
πᾶσαν τὴν δύναμιν
τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν
ὑμᾶς οὐ μὴ ‡‡ ἀδική-
σει.
20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ
χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύ-
ματα ὑμῖν ὑποτάσσε-
ται· χαίρετε δὲ b μᾶλ-
λον | ὅτι τὰ ὀνόματα
ὑμῶν [14]ἐγράφη ἐν τοῖς
οὐρανοῖς.
21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ
[15]ἠγαλλιάσατο τῷ
πνεύματι §§ ὁ Ἰησοῦς, ϗ
εἶπεν· [17]Ἐξομολογοῦ-
μαί σοι, Πάτερ, Κύ-
ριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, ὅτι [19]ἀπέκρυ-
ψας ταῦτα ἀπὸ σο-
φῶν καὶ συνετῶν, καὶ

A. D. 28.

* μὴ ἕως τοῦ οὐρανȣ̃ ὑψωθήσῃ; ἕως
s. ἢ ἕως-n.
1 s. ἐσθίοντα, v. παρατιθέμενα, v.8.
2 εἰμί.
3 καταβιβάζω,
Mat. 11. 23.
De. 21. 4.
Jos. 2. 18.
4 ch. 7. 30.
Jno. 12. 48.
1 Co. 1. 19.
Ga. 2. 21.
1 Th. 4. 8.
He. 10. 28.
† ἣν ἂν-h.
5 s βρώματα
6 παρατίθημι.
7 ἀποστέλλω
8 ὑποστρέφω
‡ δύο-f.
9 ἐγγίζω.
§ εἰσέλθητε-h.
10 ἐξέρχομαι
11 s. ὁδοὺς.
12 θεωρέω.
13 πίπτω.
‖ τῶν ποδῶν ἡμῶν-f.
** δέδωκα-n.
†† εἰς τȣ̀ς πόδας, s. εἰς πόδας ἡμῶν-f.
‡‡ ἀδικήσῃ-a
14 γράφω.
15 ἀγαλλιάω.
16 γίνομαι.
§§ τῷ ἁγίῳ-f
17 Mat. 3. 6.
Ro. 14. 11.
Re. 3. 5.
18 μετανοέω.
19 ἀποκρύπτω.
20 Mat. 10. 15.
Mar. 6. 11.

Digitized by Google

[1] ἀπεκάλυψας αὐτὰ νη-
πίοις· ναὶ ὁ Πατὴρ,
ὅτι οὕτως [2] ἐγένετο εὐ-
δοκία ἔμπροσθέν σου.
22 b Καὶ [9] στραφεὶς
πρὸς τοὺς μαθητὰς,
εἶπε· | Πάντα *[4] παρε-
δόθη μοι ὑπὸ τοῦ πα-
τρός μου· καὶ οὐδεὶς
γινώσκει τίς [5] ἐστιν ὁ
υἱὸς, εἰ μὴ ὁ πατὴρ· ϗ
τίς [5] ἐστιν ὁ πατὴρ, εἰ
μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν
βούληται ὁ υἱὸς [1] ἀπο-
καλύψαι.
23 Καὶ [9] στραφεὶς πρὸς
τοὺς μαθητὰς, c κατ' ἰδί-
αν| εἶπε· Μακάριοι
[11] οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέ-
ποντες ἃ βλέπετε.
24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
πολλοὶ προφῆται καὶ
βασιλεῖς [15] ἠθέλησαν
ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε,
καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦ-
σαι ἃ [17] ἀκούετε, καὶ οὐκ
[17] ἤκουσαν.
25 Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις
[18] ἀνέστη, ἐκπειράζων
αὐτὸν, καὶ λέγων· Δι-
δάσκαλε, τί ποιήσας
ζωὴν αἰώνιον κληρονο-
μήσω;
26 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐ-
τόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί
[24] γέγραπται; πῶς ἀνα-
γινώσκεις;
27 Ὁ δὲ [26] ἀποκριθεὶς,
εἶπεν· Ἀγαπήσεις Κύ-
ριον τὸν Θεόν σου ἐξ
ὅλης τῆς καρδίας σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
[32] ἰσχύος σου, καὶ ἐξ
ὅλης τῆς [33] διανοίας
σου· καὶ τὸν πλησίον
σου ὡς σεαυτόν.
28 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρ-
θῶς [26] ἀπεκρίθης· τοῦτο
ποίει, καὶ [3] ζήσῃ.
29 Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν
ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν· Καὶ τίς [5] ἐστί
μου πλησίον;
30 [6] Ὑπολαβὼν [7] δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἄνθρω-
πός τις [8] κατέβαινεν
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς
Ἱεριχὼ, καὶ λῃσταῖς
[10] περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκ-
δύσαντες αὐτὸν, ϗ πλη-
γὰς [12] ἐπιθέντες [13] ἀπ-
ῆλθον, [14] ἀφέντες ἡμι-
θανῆ τυγχάνοντα.
31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ
ἱερεύς τις [8] κατέβαινεν
ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ· καὶ
ἰδὼν αὐτὸν, [16] ἀντιπαρ-
ῆλθεν.
32 Ὁμοίως δὲ καὶ Λευ-
ΐτης, c [2] γενόμενος |
κατὰ τὸν τόπον, d [19] ἐλ-
θὼν | καὶ [20] ἰδὼν, [16] ἀν-
τιπαρῆλθεν.
33 Σαμαρείτης δέ τις
ὁδεύων, [19] ἦλθε κατ' αὐ-
τὸν, καὶ [20] ἰδὼν αὐτὸν,
[21] ἐσπλαγχνίσθη.
34 Καὶ [22] προσελθὼν
[23] κατέδησε τὰ τραύμα-
τα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔ-
λαιον καὶ οἶνον· [25] ἐπι-
βιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ
τὸ ἴδιον [27] κτῆνος, [28] ἤ-
γαγεν αὐτὸν εἰς πανδο-
χεῖον, καὶ [29] ἐπεμελήθη
αὐτοῦ.
35 Καὶ ἐπὶ τὴν [30] αὔ-
ριον c [31] ἐξελθὼν,| ἐκβα-
λὼν δύο δηνάρια [34] ἔδω-

A. D. 28.

1 ἀποκαλύπτω, ch. 2.35. Mat. 11. 25.
2 γίνομαι.
3 ζάω.
* μοι παρεδόθη-α.
4 παραδίδωμι
5 εἰμί.
6 ὑπολαμβάνω, ch. 7. 43. Ac. 1.9; 2.15.
7 s. τὸν λόγον
8 καταβαίνω
9 στρέφω.
10 περιπίπτω, Ac. 27.41. Ja. 1. 2.
11 s. εἰσί.
12 ἐπιτίθημι, Ac. 16. 23.
13 ἀπέρχομαι.
14 ἀφίημι.
15 θέλω.
16 ἀντιπαρέρχομαι.
17 ἀκούω.
18 ἀνίστημι.
19 ἔρχομαι.
20 εἴδω.
21 σπλαγχνίζω.
22 προσέρχομαι.
23 καταδέω, Eze. 34.4,16.
24 γράφω.
25 ἐπιβιβάζω, c. 19. 35.
26 ἀποκρίνομαι.
27 Ac. 23. 24.
28 ἄγω.
29 ἐπιμελέομαι, ver. 35.
30 s. ἡμέραν.
31 ἐξέρχομαι
32 Mat. 12.30.
33 Mat. 22.27.
34 δίδωμι

Digitized by Google

κε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· [1] Ἐπιμελή-
θητι αὐτοῦ, καὶ ὅ, τι ἂν
προσδαπανήσῃς ἐγὼ ἐν
τῷ ἐπανέρχεσθαί με
[3] ἀποδώσω σοι.
36 Τίς οὖν τούτων τῶν
τριῶν δοκεῖ σοι πλησί-
ον [4] γεγονέναι τοῦ [5] ἐμ-
πεσόντος εἰς τοὺς λῃ-
στάς;
37 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποι-
ήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐ-
τȣ̃. Εἶπεν * οὖν αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ
σὺ ποίει ὁμοίως.
38 [4] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ
αὐτὸς [7] εἰσῆλθεν εἰς κώ-
μην τινά· γυνὴ δέ τις
ὀνόματι Μάρθα [8] ὑπε-
δέξατο αὐτὸν εἰς τὸν
οἶκον αὐτῆς.
39 Καὶ τῇδε [11] ἦν ἀδελ-
φὴ καλουμένη Μαρία,
ἣ καὶ παρακαθίσασα
παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
Ἰησοῦ, [13] ἤκουε τὸν λό-
γον αὐτοῦ.
40 Ἡ δὲ Μάρθα [16] πε-
ριεσπᾶτο περὶ πολλὴν
διακονίαν· [19] ἐπιστᾶσα
δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέ-
λει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή
μου μόνην με [29] κατέλι-
πε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν
αὐτῇ ἵνα μοι [23] συναν-
τιλάβηται.
41 [24] Ἀποκριθεὶς δὲ εἶ-
πεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Μάρθα, Μάρθα, μερι-
μνᾷς ϗ ‡ τυρβάζῃ περὶ
πολλά·
42 c [27] Ἑνὸς δέ [11] ἐστι
χρεία | § Μαρία δὲ τὴν

A. D. 29.

1 1 Ti. 3. 5.
2 ἐκλέγομαι.
3 ἀποδίδωμι.
4 γίνομαι.
5 ἐμπίπτω.
6 διδάσκω.
* δὲ-a. alii d.
7 εἰσέρχομαι
8 ὑποδέχομαι, c. 19.6. Ac. 17. 7.
9 s. ὤν.
10 Mat. 6. 9. Jno. 17. 17. 1 Co. 7. 14.
11 εἰμί.
12 ἔρχομαι.
13 ἀκούω.
14 s. γίνεται.
15 s. γενοῖτο
16 περισπάω, 2 Sa. 6. 6.
17 Mat. 6. 11.
18 δίδωμι.
19 ἐφίστημι.
20 ἀφίημι.
† ἀφίομεν-h.
21 εἰσφέρω.
22 ch. 4. 13. Mat. 6. 13. Ac. 20. 19. 1 Co. 10.13. Ga. 4. 14.
23 Ro. 8. 26. Ex. 18. 22.
24 ἀποκρίνομαι.
25 Mat. 5. 37. Ep. 6. 16. 2 Th. 3. 13.
26 ἔχω.
‡ θορυβάζῃ-n
27 εἷς.
§ alii ὀλίγων δέ ἐστι χρεία, s. ὀλίγων δέ ἐστι χρεία, ἢ ἑνός.
|| al. μοι. [μαι
28 παραγίνομαι
29 καταλείπω

ἀγαθὴν μερίδα [2] ἐξελέ-
ξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρε-
θήσεται ἀπ' αὐτῆς.

Κεφ. ια'.

ΚΑΙ [4] ἐγένετο ἐν τῷ
[11] εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ
τινὶ προσευχόμενον, ὡς
ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς
αὐτόν· Κύριε, [6] δίδαξον
ἡμᾶς προσεύχεσθαι, κα-
θὼς καὶ Ἰωάννης [6] ἐδί-
δαξε τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ.
2 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὅ-
ταν προσεύχησθε, λέ-
γετε· Πάτερ b ἡμῶν |
b ὁ [9] ἐν τοῖς οὐρανοῖς, |
[10] ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά
σου· [12] ἐλθέτω ἡ βασι-
λεία σου· b γενηθήτω
[4] τὸ θέλημά σου, ὡς
[14] ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ
τῆς γῆς. [15] |
3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
[17] ἐπιούσιον [18] δίδȣ ἡμῖν
τὸ καθ' ἡμέραν.
4 Καὶ [20] ἄφες ἡμῖν τὰς
ἁμαρτίας ἡμῶν· ϗ γὰρ
αὐτοὶ † [20] ἀφίεμεν παντὶ
ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ
[21] εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
[22] πειρασμὸν, b ἀλλὰ
ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ
[25] πονηροῦ. |
5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τίς ἐξ ὑμῶν [26] ἕ-
ξει φίλον, ϗ πορεύσε-
ται πρὸς αὐτὸν μεσο-
νυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐ-
τῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι
τρεῖς ἄρτους,
6 Ἐπειδὴ φίλος d μȣ ||
[28] παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ

Digitized by Google

πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ
[1] παραθήσω αὐτῷ·
7 Κἀκεῖνος ἔσωθεν [3] ἀ-
ποκριθεὶς εἴπῃ· Μή μοι
κόπους παρέχε· ἤδη ἡ
θύρα [5] κέκλεισται, καὶ
τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ
εἰς τὴν κοίτην εἰσίν·
οὐ δύναμαι [6] ἀναστὰς
[7] δοῦναί σοι.
8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ
[7] δώσει αὐτῷ [6] ἀναστὰς,
διὰ τὸ [9] εἶναι αὐτοῦ
φίλον, διά γε τὴν ἀν-
αίδειαν αὐτοῦ [11] ἐγερ-
θεὶς [7] δώσει αὐτῷ ὅσων
χρῄζει.
9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω·
Αἰτεῖτε, καὶ [7] δοθή-
σεται ὑμῖν· ζητεῖτε,
καὶ [13] εὑρήσετε· κρού-
ετε, καὶ [15] ἀνοιγήσεται
ὑμῖν.
10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν
λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν
εὑρίσκει, καὶ τῷ κρού-
οντι ἀνοιγήσεται.
11 Τίνα δὲ † ὑμῶν τὸν
πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς
ἄρτον, μὴ λίθον [18] ἐπι-
δώσει αὐτῷ; ‡ εἰ καὶ
ἰχθῦν, μὴ ἀντὶ ἰχθύ-
ος ὄφιν [18] ἐπιδώσει αὐ-
τῷ;
12 Ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ
ᾠὸν, μὴ [18] ἐπιδώσει αὐ-
τῷ σκορπίον;
13 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονη-
ροὶ ὑπάρχοντες, [19] οἴδα-
τε ἀγαθὰ δόματα [7] διδό-
ναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ
ὁ [23] ἐξ οὐρανοῦ, [7] δώσει
Πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰ-
τοῦσιν αὐτόν;

14 Καὶ [9] ἦν ἐκβάλλων
δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ
[9] ἦν κωφόν· [2] ἐγένετο
δὲ τοῦ δαιμονίου [4] ἐξελ-
θόντος, [8] ἐλάλησεν ὁ
κωφός· καὶ ἐθαύμασαν
οἱ ὄχλοι.
15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶ-
πον· Ἐν Βεελζεβοὺλ
* ἄρχοντι τῶν δαιμο-
νίων ἐκβάλλει τὰ δαι-
μόνια.
16 Ἕτεροι δὲ πειράζον-
τες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ
[10] ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ.
17 Αὐτὸς δὲ [19] εἰδὼς
αὐτῶν τὰ [12] διανοήμα-
τα, εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶ-
σα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν
[14] διαμερισθεῖσα [16] ἐρη-
μοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ
οἶκον πίπτει.
18 Εἰ δὲ καὶ Σατανᾶς
ἐφ' ἑαυτὸν [14] διεμερί-
σθη, πῶς [17] σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι
λέγετε, ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλειν με τὰ δαιμό-
νια.
19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελ-
ζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν
ἐν τίνι ἐκβάλλουσι;
διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν
αὐτοὶ [9] ἔσονται.
20 Εἰ δὲ ἐν [20] δακτύλῳ
Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαι-
μόνια, ἄρα [21] ἔφθασεν
ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ.
21 Ὅταν ὁ [22] ἰσχυρὸς
[24] καθωπλισμένος φυ-
λάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐ-
λὴν, ἐν εἰρήνῃ [9] ἐστὶ τὰ
ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

A. D. 29.

1 παρατίθημι
ch. 9. 16.
10. 8.
Ac. 16. 34.
1 Co. 10. 27.
Ge. 18. 8.
2 γίνομαι.
3 ἀποκρίνομαι.
4 ἐξέρχομαι.
5 κλείω.
6 ἀνίστημι.
7 δίδωμι.
8 λαλέω.
* τῷ ἄρχοντι-i.
9 εἰμί.
10 ζητέω.
11 ἐγείρω.
12 Eccl. 22. 17.
ἐνθυμήσεις,
Mat. 12. 25.
13 εὑρίσκω.
14 διαμερίζω,
ch. 22. 17.
23. 34.
Mat. 27. 35.
Ac. 2. 45.
15 ἀνοίγω.
16 Mat. 12. 25.
Re. 17. 16.
18. 16.
17 ἵστημι.
† ἐξ ὑμῶν-h.
18 ἐπιδίδωμι.
‡ ἢ-a.
19 εἴδω.
20 Mat. 12. 28.
21 φθάνω.
Mat. 12. 28.
Ro. 9. 31.
Phi. 3. 16.
1 Th. 2. 16.
4. 15.
22 ch. 3. 16.
15. 14.
1 Jno. 2. 14.
23 ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
Mat. 7. 11.
24 καθοπλίζω

22 Ἐπὰν δὲ ὁ [1]ἰσχυρότερος αὐτοῦ [3]ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτὸν, τὴν [4]πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει, ἐφ' ᾗ [5]ἐπεποίθει, καὶ τὰ [7]σκῦλα αὐτοῦ [8]διαδίδωσιν.

23 Ὁ μὴ [9]ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ [9]ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα [10]ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' [11]ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει· [12]Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν [10]ἐξῆλθον.

25 Καὶ [14]ἐλθὸν εὑρίσκει [15]σεσαρωμένον καὶ [16]κεκοσμημένον.

26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ *[17]εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ [19]γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

27 [19]Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, [22]ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.

28 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες [b]αὐτόν.|

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζόμενων [2]ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά [9]ἐστι· σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ [6]δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ [b]τοῦ προφήτου.|

30 Καθὼς γὰρ [19]ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως [9]ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

31 Βασίλισσα νότου [13]ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι [14]ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶντος ὧδε.

32 Ἄνδρες †Νινευῒ [18]ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι [20]μετενόησαν εἰς τὸ [21]κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

33 Οὐδεὶς δὲ λύχνον [23]ἅψας, εἰς κρυπτὸν [24]τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν [25]μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν.

34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός [9]ἐστιν ὁ ‡ὀφθαλμός· ὅταν [d]οὖν| ὁ ὀφθαλμός σου [26]ἁπλοῦς [9]ᾖ, καὶ ὅλον τὸ

A. D. 29.

1 ch. 3. 16. 1 Jno. 2. 14.
2 ἄρχομαι.
3 ἐπέρχομαι.
4 Ep. 6. 11, 13. 2 Sa. 2. 21. Job 39. 20.
5 πείθω.
6 δίδωμι.
7 σκεύη, Mat. 12. 29.
8 διαδίδωμι, ch. 18. 22. Jno. 6. 11. Ac. 4. 35.
9 εἰμί.
10 ἐξέρχομαι.
11 Mat. 12. 43. 2 Pe. 2. 17. Jude 12.
12 ὑποστρέφω
13 ἐγείρω.
14 ἔρχομαι.
15 σαρόω, ch. 15. 8. Mat. 12. 44.
16 κοσμέω, ch. 21. 5. Mat. 12. 44. 1 Ti. 2. 9. Tit. 2. 10.
* ἐλθόντα-i.
17 εἰσέρχομαι.
†Νινευῖται-i
18 ἀνίστημι.
19 γίνομαι.
20 μετανοέω.
21 Mat. 12. 41. 1 Co. 2. 4. Tit. 1. 3. Jno. 3. 2.
22 ἐπαίρω.
23 ἅπτω.
24 τίθημι.
25 Mat. 5. 15. Mar. 4. 21.
‡ ὀφθαλμός σου-h.
26 Mat. 6. 22. cf. Ja. 1. 5.

Digitized by Google

σῶμά σου φωτεινόν [1]ἐ-
στιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς
[1]ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου
σκοτεινόν.
35 Σκόπει οὖν μὴ τὸ
φῶς, τὸ [3]ἐν σοὶ, σκότος
[1]ἐστίν.
36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά
σου ὅλον φωτεινὸν, μὴ
ἔχον τὶ μέρος σκοτει-
νὸν, [1]ἔσται φωτεινὸν
ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος
τῇ [5]ἀστραπῇ [6]φωτίζῃ
σε.
37 Ἐν δὲ τῷ [8]λαλῆ-
σαι, [9]ἠρώτα αὐτὸν Φα-
ρισαῖός τις ὅπως [10]ἀ-
ριστήσῃ παρ' αὐτῷ.
[11]Εἰςελθὼν δὲ [12]ἀνέ-
πεσεν.
38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος
[13]ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι
οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη
πρὸ τοῦ ἀρίστου.
39 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος
πρὸς αὐτὸν· Νῦν ὑμεῖς
οἱ Φαρισαῖοι τὸ [17]ἔξω-
θεν τοῦ ποτηρίου καὶ
τοῦ πίνακος καθαρίζε-
τε· τὸ δὲ [17]ἔσωθεν
ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς ϗ
πονηρίας.
40 Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποι-
ήσας τὸ [17]ἔξωθεν, καὶ
τὸ [17]ἔσωθεν § [20]ἐποίη-
σε;
41 Πλὴν [21] τὰ [22] ἐνόν-
τα [23] [24]δότε ἐλεημοσύ-
νην· καὶ ἰδὺ, πάντα κα-
θαρὰ ὑμῖν [1]ἐστιν.
42 Ἀλλ' ὐαὶ ὑμῖν τοῖς
Φαρισαίοις, ὅτι [27]ἀπο-
δεκατοῦτε τὸ [28] ἡδύο-
σμον καὶ τὸ πήγανον ϗ
πᾶν [29]λάχανον, καὶ πα-

A. D. 29.

1 εἰμ.
* Ταῦτα δὲ-ἰ.
2 καὶ ἐκεῖνος.
3 s. ὄν.
4 ἀφίημι.
5 ch. 10. 18.
6 Jno. 1. 9.
1 Co. 4. 5.
Ep. 1. 18.
2 Ti. 1. 10.
† alii ὑποκρι-
ταὶ-ε.
‡ ἐστὲ μνη-
μεῖα ἄδη-
λα-ι.
7 1 Co. 14. 8.
Ps. 51. 6.
8 λαλέω.
9 ἐρωτάω.
10 Jno. 4. 12.
11 εἰςέρχο-
μαι.
12 ἀναπίπτω
13 εἴδω.
14 ἀποκρίνο-
μαι.
15 ch. 7. 30.
Mat. 23. 35.
Tit. 3 9, 13.
16 ch. 18. 32.
Mat. 22. 6.
17 s. μέρος.
18 s. κατὰ.
19 Mat. 23. 4.
§ ἐποίησε.-π.
20 ποιέω.
21 s. κατὰ.
22 ἔνειμι.
23 s. χρήμα-
τα.
24 δίδωμι.
25 ἀποκτείνω
26 Ac. 8. 1.
Ro. 1. 32.
27 ἀποδεκα-
τόω, c. 18. 12.
Mat. 23. 23.
He. 7. 5.
28 Mat. 23. 23.
29 Mat. 13. 32.
Mar. 4. 32.

ρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ
Θεοῦ· *ταῦτα ἔδει ποι-
ῆσαι, [2]κἀκεῖνα μὴ [4]ἀφ-
ιέναι.
43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φα-
ρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε
τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς, καὶ
τὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς.
44 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁ γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
ὑποκριταὶ,† ὅτι [1]ἐστὲ
‡ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ [7]ἄ-
δηλα, καὶ οἱ ἄνθρω-
ποι οἱ περιπατοῦντες
ἐπάνω οὐκ [13]οἴδα-
σιν.
45 [14]Ἀποκριθεὶς δέ
τις τῶν [15]νομικῶν, λέ-
γει αὐτῷ· Διδάσκαλε,
ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς
[16]ὑβρίζεις.
46 Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ
ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐ-
αὶ, ὅτε φορτίζετε τοὺς
ἀνθρώπους [18]φορτία[19]
δυσβάστακτα, ϗ αὐτοὶ
ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑ-
μῶν οὐ προςψαύετε
τοῖς φορτίοις.
47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰ-
κοδομεῖτε τὰ μνημεῖα
τῶν προφητῶν, οἱ δὲ
πατέρες ὑμῶν [25]ἀπέ-
κτειναν αὐτούς.
48 Ἄρα μαρτυρεῖτε,
καὶ [26]συνευδοκεῖτε τοῖς
ἔργοις τῶν πατέρων
ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν
[25]ἀπέκτειναν αὐτοὺς,
ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖ-
τε αὐτῶν τὰ μνη-
μεῖα.‡

Digitized by Google

49 Διὰ τοῦτο [e] καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· | [1] Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας, καὶ ἀποστόλους, ϗ [2] ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ [3] ἐκδιώξουσιν.

50 Ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης·

51 Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ‡ [11] ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ § [12] εἰσήλθετε, καὶ τοὺς [12] εἰσερχομένους [13] ἐκωλύσατε.

53 ‖ Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, [1] ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι [15] δεινῶς ** [16] ἐνέχειν, καὶ †† ἀποστοματίζειν αὐτὸν †† περὶ πλειόνων·

54 c [17] Ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, | b καὶ | c ζητοῦντες | †† [18] θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, c ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. | ††

Κεφ. ιβʹ.

†† ἘΝ οἷς [21] ἐπισυναχθεισῶν τῶν [22] μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε * καταπατεῖν ἀλλήλους, [1] ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς † αὐτοῦ· Πρῶτον προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις [4] ἐστὶν ὑπόκρισις.

2 Οὐδὲν δὲ [b] [5] συγκεκαλυμμένον [4] ἐστὶν, ὃ οὐκ [6] ἀποκαλυφθήσεται· ϗ κρυπτὸν, ὃ οὐ [7] γνωσθήσεται.

3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· ϗ ὃ πρὸς τὸ οὖς [8] ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, [9] κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ [10] φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, ϗ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.

5 [14] Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα [10] φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέεναν· ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον [10] φοβήθητε.

6 Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ [4] ἔστιν [19] ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

7 Ἀλλὰ καὶ αἱ [20] τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι [23] ἠρίθμηνται. Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολ-

A. D. 29.

* συμπνίγειν-n.
1 ἄρχομαι.
† αὐτοῦ πρῶτον-n.
2 s. τινὰς.
3 ἐκδιώκω.
4 εἰμί.
[τω.
5 συγκαλύπτω.
6 ἀποκαλύπτω.
7 γινώσκω.
8 λαλέω.
9 κηρύσσω.
10 φοβέω.
‡ ἐκρύψατε-n
11 αἴρω.
§ εἰσήλθατε-a
12 εἰσέρχομαι.
13 κωλύω.
‖ Καὶ ἤρξαντο,-h. alii Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο.
14 ὑποδείκνυμι.
15 Mat. 8. 6.
** ἔχειν, s. ἀνέχειν, s. συνέχειν-n
16 Mar. 6. 19. Ga. 5. 1.
†† Vide App.
17 Ac. 23. 21. Jos. 8. 4. 1 Sa. 15. 5.
18 Ps. 59. 4.
19 ἐπιλανθάνομαι, Mat. 16. 5. Mar. 8. 14. Phi. 3. 14.
20 θρίξ.
21 ἐπισυνάγω
22 Ac. 19. 19. He. 12. 22. Re. 9. 16.
23 ἀριθμέω.

Digitized by Google

λῶν στρουθίων [1]διαφέ-
ρετε.
8 Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς
ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν
ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ὁμολο-
γήσει ἐν αὐτῷ ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ
Θεοῦ.
9 Ὁ δὲ [4]ἀρνησάμενός
με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ-
πων, [5]ἀπαρνηθήσεται
ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
τοῦ Θεοῦ.
10 Καὶ πᾶς ὃς [11]ἐρεῖ
λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου [8]ἀφεθήσε-
ται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ
ἅγιον Πνεῦμα d βλασ-
φημήσαντι | οὐκ [8]ἀφε-
θήσεται.
11 Ὅταν δὲ προσφέρω-
σιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συν-
αγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς
καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ
μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί
[13]ἀπολογήσησθε, ἢ τί
εἴπητε·
12 Τὸ γὰρ ἅγιον Πνεῦ-
μα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐ-
τῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰ-
πεῖν.
13 Εἶπε δέ τις αὐτῷ
ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδά-
σκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ
μου [19]μερίσασθαι μετ'
ἐμοῦ τὴν κληρονομί-
αν.
14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἄνθρωπε, τίς με
[21]κατέστησε ‡[23]δι-
καστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ'
ὑμᾶς;
15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·

A. D. 29.

1 Mat. 6. 26.
1 Co. 15. 41.
Ga. 4. 1.
2 ὁράω.
* πάσης-h.
3 Mar. 7. 22.
4 ἀρνέομαι.
5 ἀπαρνέομαι
6 διαλογίζο-
μαι.
7 συνάγω.
8 ἀφίημι.
9 καθαιρέω.
10 μέγας.
† γεννήματα-a
11 εἴρω.
12 πίνω.
13 ch. 24. 14.
Ac. 19. 33.
Ro. 2. 15.
2 Co. 12. 19.
14 ch. 15. 23.
Ac. 2. 26.
Ro. 15. 10.
Re. 18. 20.
15 ch. 11. 40.
Ro. 2. 20.
1 Co. 15. 36.
2 Co. 11. 16.
Ep. 5. 17.
16 ch. 6. 30.
17 εἰμί.
18 Mat. 6. 19.
Ro. 2. 5.
1 Co. 16. 2.
2 Co. 12. 14.
Ja. 5. 3.
2 Pe. 3. 7.
19 μερίζω.
20 Ro. 10. 12.
2 Co. 8. 9.
1 Ti. 6. 9, 18.
Re. 3. 17, 18.
21 καθίστημι.
22 Mat. 6. 25.
‡ κριτὴν-n.
23 Ac. 7. 27, 35.
Ex. 2. 14.
24 ἐνδύω.
§ Ἡ γὰρ-i.
25 ἑτοιμάζω.

[2]Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσε-
σθε ἀπὸ * τῆς [3]πλεονε-
ξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ πε-
ρισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ
αὐτοῦ [17]ἐστιν ἐκ τῶν
ὑπαρχόντων αὐτοῦ.
16 Εἶπε δὲ παραβολὴν
πρὸς αὐτοὺς, λέγων·
Ἀνθρώπου τινὸς πλου-
σίου εὐφόρησεν ἡ χώρα.
17 Καὶ [6]διελογίζετο
ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Τί
ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω
ποῦ [7]συνάξω τοὺς καρ-
πούς μου.
18 Καὶ εἶπε· Τοῦτο
ποιήσω· [9]καθελῶ μου
τὰς ἀποθήκας, ϗ [10]μεί-
ζονας οἰκοδομήσω· καὶ
[7]συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ
†γεννήματά μου, καὶ τὰ
ἀγαθά μου·
19 Καὶ [11]ἐρῶ τῇ ψυχῇ
μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολ-
λὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς
ἔτη πολλά· ἀναπαύου,
φάγε, [12]πίε, [14]εὐφραί-
νου.
20 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ
Θεός· [15]Ἄφρον, ταύ-
τῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν
σου [16]ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ
σοῦ· ἃ δὲ [25]ἡτοίμασας,
τίνι [17]ἔσται;
21 [e]Οὕτως ὁ [18]θησαυ-
ρίζων ἑαυτῷ, ϗ μὴ εἰς
Θεὸν [20]πλουτῶν.|
22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ
τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ
[22]μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ
[c]ὑμῶν,| τί φάγητε· μη-
δὲ τῷ σώματι, τί [24]ἐν-
δύσησθε.
23 §Ἡ ψυχὴ πλεῖόν

Digitized by Google

[1] ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ
τὸ σῶμα, τοῦ ἐνδύμα-
τος.
24 [2] Κατανοήσατε τὺς
κόρακας, ὅτι οὐ σπεί-
ρουσιν, οὐδὲ θερίζου-
σιν· οἷς οὐκ [1] ἔστι τα-
μεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, ϗ
ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς·
πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς
διαφέρετε τῶν πετει-
νῶν;
25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν [4] με-
ριμνῶν δύναται [5] προς-
θεῖναι ἐπὶ τὴν [7] ἡλικί-
αν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
26 Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχι-
στον δύνασθε, τί περὶ
τῶν λοιπῶν μεριμνᾶ-
τε;
27 [2] Κατανοήσατε τὰ
κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ
κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέ-
γω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολο-
μῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ
αὐτῦ [9] περιεβάλετο ὡς
ἓν τούτων.
28 Εἰ δὲ τὸν * χόρτον
ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον
[1] ὄντα καὶ αὔριον εἰς
κλίβανον βαλλόμενον,
ὁ Θεὸς οὕτως [11] ἀμφιέν-
νυσι, πόσῳ μᾶλλον
ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζη-
τεῖτε τί φάγητε, ἢ τί
πίητε· καὶ μὴ [15] μετε-
ωρίζεσθε.
30 Ταῦτα γὰρ πάντα
τὰ ἔθνη τοῦ κόσμυ ἐπι-
ζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ
[17] οἶδεν ὅτι χρῄζετε
τούτων.
31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν
βασιλείαν † τοῦ Θεοῦ,
καὶ ταῦτα πάντα
[5] προστεθήσεται ὑμῖν.
32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μι-
κρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐ-
δόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν
δοῦναι ὑμῖν τὴν βασι-
λείαν.
33 Πωλήσατε τὰ [6] ὑ-
πάρχοντα ὑμῶν, ϗ [3] δό-
τε ἐλεημοσύνην. Ποι-
ήσατε ἑαυτοῖς βαλάν-
τια μὴ παλαιούμενα,
θησαυρὸν ἀνέκλειπτον
ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ὅπου
κλέπτης οὐκ ἐγγίζει,
οὐδὲ σὴς διαφθείρει.
34 Ὅπου γάρ [1] ἐστιν ὁ
θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ϗ
ἡ καρδία ὑμῶν [1] ἔσται.
35 [1] Ἔστωσαν ὑμῶν
αἱ ὀσφύες [8] περιεζω-
σμέναι, καὶ οἱ λύχνοι
καιόμενοι·
36 Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι
[10] ἀνθρώποις προσδεχο-
μένοις τὸν κύριον ἑαυ-
τῶν, πότε [12] ἀναλύσει
ἐκ τῶν γάμων· ἵνα
[13] ἐλθόντος καὶ κρού-
σαντος, εὐθέως [14] ἀνοί-
ξωσιν αὐτῷ.
37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι
ἐκεῖνοι, οὓς [13] ἐλθὼν ὁ
κύριος [16] εὑρήσει γρη-
γοροῦντας· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι [8] περιζώσε-
ται, καὶ [18] ἀνακλινεῖ
αὐτοὺς, καὶ [19] παρελ-
θὼν διακονήσει αὐτοῖς.
38 Καὶ ἐὰν [13] ἔλθῃ ἐν
τῇ δευτέρᾳ [20] φυλακῇ,
καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλα-
κῇ [13] ἔλθῃ, καὶ [16] εὕρῃ
οὕτω, μακάριοί [1] εἰσιν
οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι.

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 κατανοέω, ch. 6. 41. Mat. 7. 3.
3 δίδωμι.
4 ver. 11. Mat. 6. 25.28. 1 Co. 7. 32–34.
5 προστίθημι
6 ver. 15. 44. ch. 14. 33. Mat. 19. 21. Ac. 4. 32. 1 Co. 13. 3. He. 10. 34.
7 ch. 2. 52. Mat. 6. 27. Jno. 9. 21, 23. Ep. 4. 13. He. 11. 11.
8 περιζώννυμι, ch. 17. 8. Ac. 12. 8. Ep. 6. 14.
9 περιβάλλω, ch. 23. 11. Mat 6 29, 31.
10 Phi. 2. 8. 1 Ti. 6. 11. 2 Ti. 3. 17.
* χόρτον, ἐν τῷ-π.
11 ch. 7. 25. Mat. 6. 30.
12 Ph. 1. 23. ἀνάλυσις, 2 Ti. 4. 6.
13 ἔρχομαι.
14 ἀνοίγω.
15 2 Mac. 5. 17.
16 εὑρίσκω.
17 εἴδω.
18 ch. 2. 7. Mat. 8. 11. Mar. 6. 39.
19 παρέρχομαι.
20 ch. 2. 8. Mat. 14 25. Mar. 6. 48.
† αὐτοῦ-k.

Digitized by Google

39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ [1] ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν [3] ἀφῆκε [5] διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

40 Καὶ ὑμεῖς οὖν [7] γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τȢ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας;

42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Τίς ἄρα [11] ἐστὶν ὁ πιϛὸς [12] οἰκονόμος * καὶ φρόνιμος, ὃν [14] καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς † θεραπείας αὐτοῦ τοῦ [15] διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;

43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν [17] ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ [19]εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως.

44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτȢ [14]καταστήσει αὐτόν.

45 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι· καὶ [23] ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι·

46 [24]Ἥξει ὁ κύριος τȢ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει· ϗ [2]διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων [4]θήσει.

47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δȢλος ὁ [6] γνοὺς τὸ θέλημα τȢ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ e ἑτοιμάσας, e μηδὲ l ποιήσας l πρὸς τὸ θέλημα αὐτȢ, [8]δαρήσεται [9]πολλάς.

48 Ὁ δὲ μὴ [6] γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, [8]δαρήσεται [9] ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ [10]ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ [10] παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

49 Πῦρ [17]ἦλθον βαλεῖν ‡ εἰς τὴν γῆν, § καὶ τί θέλω εἰ ἤδη [13]ἀνήφθη;

50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς [16]συνέχομαι ἕως ‖ οὗ [18] τελεσθῇ;

51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην [20] παρεγενόμην [15] δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' [21] ἢ διαμερισμόν.

52 [11] Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ [18]νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ [22] διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσί, καὶ δύο ἐπὶ τρισί.

53 [22] Διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρί, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς.

A. D. 29.

1 εἴδω.
2 Mat. 24. 51. Ex. 29. 17.
3 ἀφίημι.
4 τίθημι.
5 διορύσσω.
6 γινώσκω.
7 γίνομαι.
8 δέρω, Mat. 21. 35. Jno. 18. 23. Ac. 5. 40. 1 Co. 9. 26. 2 Co. 11. 20.
9 s. κατὰ πληγάς.
10 παρατίθημι.
11 εἰμί.
12 c. 16. 1, 3, 8. Ro. 16. 23. 1 Co. 4. 1, 2. Ga. 4. 2. 2 Ti. 1. 7.
* ὁ φρόνιμος-h.
13 ἀνάπτω, Ac. 28. 2. Ja. 3. 5.
14 καθίϛημι.
† οἰκετίας-n.
15 δίδωμι.
‡ ἐπὶ-h.
§ καὶ τί; θέλω εἰ-n.
16 ch. 4. 38. Ac. 18. 5. 2 Co. 5. 14. Phi. 1. 23.
‖ ὅτου-h.
17 ἔρχομαι.
18 s. χρόνου.
19 εὑρίσκω.
20 παραγίνομαι.
21 s. μᾶλλον.
22 διαμερίζω, ch. 11. 17, 18. Mat. 27. 35. Ac. 2. 35.
23 ἄρχομαι.
24 ἥκω.

Digitized by Google

54 [1]Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς
ὄχλοις· Ὅταν [3]ἴδητε
τὴν νεφέλην ἀνατέλλυ-
σαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέ-
ως λέγετε· [5]Ὄμβρος
ἔρχεται· καὶ γίνεται
οὕτω.
55 Καὶ ὅταν [6]νότον
πνέοντα, λέγετε· Ὅτι
[7]καύσων [8]ἔσται· καὶ
γίνεται.
56 Ὑποκριταὶ, τὸ πρόσ-
ωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ
οὐρανοῦ [3]οἴδατε [11]δοκι-
μάζειν· τὸν δὲ καιρὸν
τοῦτον πῶς οὐ δοκιμά-
ζετε;
57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυ-
τῶν οὐ κρίνετε τὸ δί-
καιον;
58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις με-
τὰ τοῦ [15]ἀντιδίκου σου
ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ
[16]δὸς [17]ἐργασίαν [19]ἀπ-
ηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ·
μήποτε κατασύρῃ σε
πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ
κριτής σε [20]παραδῷ τῷ
πράκτορι, καὶ ὁ [21]πρά-
κτωρ σε *βάλλῃ εἰς φυ-
λακήν.
59 Λέγω σοι, οὐ
μὴ [23]ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν,
ἕως οὗ [25]καὶ τὸ ἔσχα-
τον [27]λεπτὸν [28]ἀπο-
δῷς.

Κεφ. ιγ´.

[31]ΠΑΡΗΣΑΝ δέ τινες
ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπ-
αγγέλλοντες αὐτῷ πε-
ρὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν
τὸ αἷμα Πιλάτος [34]ἔ-
μιξε μετὰ τῶν θυσιῶν
αὐτῶν.

A. D. 29.

1 λέγω.
2 ἀποκρίνο-
3 εἴδω. [μαι.
4 γίνομαι.
5 De. 32. 2.
6 s. ἀκούσητε.
7 Mat. 20. 12.
8 εἰμί.
9 πάσχω.
10 Mat. 20. 5.
11 ch. 14. 19.
Ro. 1. 28.
1 Co. 3. 13.
12 ἀπολλύω.
13 πίπτω.
14 ἀποκτείνω
15 ch. 18. 3.
Mat. 5. 25.
1 Pe. 5. 8.
16 δίδωμι.
17 Ac. 16. 16.
Ep. 4. 19.
18 Mat. 6. 12.
19 ἀπαλλάσ-
σω, Ac. 19. 12.
He. 2. 15.
20 παραδίδω-
μι.
21 ὑπηρέτης,
Mat. 5. 25.
* βάλη-α.
22 ἔχω.
23 ἐξέρχομαι
24 φυτεύω.
25 s. χρόνου.
26 ἔρχομαι.
27 ch. 21. 2.
Mar. 12. 42.
28 ἀποδίδωμι
29 ἐκκόπτω.
30 Ro. 3. 31.
1 Co. 1. 28.
31 πάρειμι.
32 ἀφίημι.
33 σκάπτω,
ch. 6. 48.
34 μίγνυμι.
† κόπρια-α.
35 ch. 14. 35.
1 Sa. 2. 8.
2 Ki. 9. 37.

2 Καὶ [2]ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλι-
λαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ
παρὰ πάντας τοὺς Γα-
λιλαίους [4]ἐγένοντο,
ὅτι τοιαῦτα [9]πεπόνθα-
σιν;
3 Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν·
ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε,
πάντες [10]ὡσαύτως [12]ἀ-
πολεῖσθε.
4 Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα ϗ
ὀκτὼ, ἐφ' οὓς [13]ἔπεσεν
ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλω-
ὰμ, καὶ [14]ἀπέκτεινεν
αὐτὺς, δοκεῖτε ὅτι οὗ-
τοι [18]ὀφειλέται [4]ἐγέ-
νοντο παρὰ πάντας ἀν-
θρώπους τὺς κατοικῦν-
τας ἐν Ἱερουσαλήμ;
5 Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν·
ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε,
πάντες ὁμοίως ἀπολεῖ-
σθε.
6 [1]Ἔλεγε δὲ ταύτην
τὴν παραβολήν· Συκῆν
[22]εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπε-
λῶνι αὐτοῦ [24]πεφυτευ-
μένην· καὶ [26]ἦλθε καρ-
πὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, ϗ
οὐχ εὗρεν.
7 Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμ-
πελουργόν· Ἰδοὺ, τρία
ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρ-
πὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ,
καὶ οὐχ εὑρίσκω· [29]ἔκ-
κοψον αὐτήν· ἱνατί ϗ
τὴν γῆν [30]καταργεῖ;
8 Ὁ δὲ [2]ἀποκριθεὶς
λέγει αὐτῷ· Κύριε, [32]ἄ-
φες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ
ἔτος, ἕως ὅτου [33]σκά-
ψω περὶ αὐτὴν, ϗ βά-
λω †[35]κοπρίαν·

Digitized by Google

9 Κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· [1]εἰ δὲ μήγε, [3]εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

10 [s][v]Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι.

11 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ [s]ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα ϗ ὀκτώ· καὶ [s]ἦν [7]συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη [9]ἀνακύψαι εἰς τὸ [11]παντελές.

12 [12]Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, [13]προσεφώνησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, [15]ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου.

13 Καὶ [17]ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα [18]ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

14 [23]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, [25]ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· [v]Ἕξ ἡμέραι [s]εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

15 [23]Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν· *Ὑποκριτὰ, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ [31]ἀπαγαγὼν ποτίζει;

16 Ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀβραὰμ [s]οὖσαν, ἣν [2]ἔδησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει [4]λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, [6]κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς [8]ἐνδόξοις [10]τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 [25][v]Ἔλεγε δέ· Τίνι ὁμοία [s]ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; ϗ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν;

19 Ὁμοία [s]ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν [14]λαβὼν ἄνθρωπος [16]ἔβαλεν εἰς [20]κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ [21]ηὔξησε, καὶ [22]ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα,| καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ [24]κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20 [c]Καὶ | πάλιν εἶπε· Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;

21 Ὁμοία [s]ἐστὶ ζύμῃ, ἣν [14]λαβοῦσα γυνὴ [26]ἐνέκρυψεν εἰς [27]ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ [28]ἐζυμώθη [29]ὅλον.

22 Καὶ [30]διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.

23 Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ [32]σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·

A. D. 29.

1 s. Καλῶς ἔχει.
2 δέω.
3 Heb. pro ἐν τῷ μέλλοντι, s. χρόνῳ.
4 λύω.
5 εἰμί. [νω.
6 καταισχύ-
7 Job 9. 27.
8 ch. 7. 25. 1 Co. 4. 10. Ep. 5. 27. Ex. 34. 10.
9 ch. 21. 28. Jno. 8. 7.
10 s. ἔργοις.
11 He. 7. 25.
12 εἴδω.
13 προσφωνέω
14 λαμβάνω.
15 ἀπολύω.
16 βάλλω.
17 ἐπιτίθημι.
18 ἀνορθόω, Ac. 15. 16. He. 12. 12.
20 Jno. 18. 1. 19. 41.
21 αὐξάνω.
22 γίνομαι.
23 ἀποκρίνομαι.
24 κατασκηνόω, Mat. 13. 32. Mar. 4. 32.
25 λέγω.
26 ἐγκρύπτω.
27 Mat. 13. 33.
28 s. χρόνου.
29 ζυμόω.
* Ὑποκριταὶ h.
30 διαπορεύομαι.
31 ἀπάγω.
32 Ac. 2. 47. 1 Co. 1. 18. 2 Co. 2. 15. Ro. 21. 24.

Digitized by Google

24 [1] Ἀγωνίζεσθε [2] εἰς-
ελθεῖν διὰ τῆς στενῆς
* πύλης· ὅτι πολλοὶ,
λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν
[2] εἰςελθεῖν, ϗ οὐκ ἰσχύ-
σουσιν.
25 Ἀφ' οὗ [3] ἂν [6] ἐγερ-
θῇ δ οἰκοδεσπότης, καὶ
ἀποκλείσῃ τὴν θύραν.
καὶ [7] ἄρξησθε ἔξω
[9] ἑστάναι, καὶ κρού-
ειν [11] τὴν θύραν, λέγον-
τες· Κύριε, κύριε, [12] ἄ-
νοιξον ἡμῖν· καὶ [13] ἀπο-
κριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ
[14] οἶδα ὑμᾶς πόθεν [15] ἐ-
στέ.
26 Τότε [7] ἄρξεσθε λέ-
γειν· [17] Ἐφάγομεν ἐ
νώπιόν σου, καὶ [19] ἐπί-
ομεν, καὶ ἐν ταῖς πλα-
τείαις ἡμῶν [20] ἐδίδα-
ξας.
27 Καὶ [21] ἐρεῖ· Λέγω
ὑμῖν, οὐκ [14] οἶδα ὑμᾶς
e πόθεν [15] ἐστέ· l [23] ἀπό-
στητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες
d οἱ l ἐργάται τῆς ἀδι-
κίας.
28 Ἐκεῖ [15] ἔς͂αι ὁ κλαυ-
θμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων, ὅταν
[25] ὄψησθε Ἀβραὰμ ϗ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ
πάντας τοὺς προφήτας,
ἐν τῇ βασιλείᾳ τȣ̃ Θεȣ̃,
ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους
ἔξω.
29 Καὶ [29] ἥξȣσιν [30] ἀπὸ
ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν,
ϗ c ἀπὸ l βοῤῥᾶ καὶ νό-
του· καὶ [32] ἀνακλιθή-
σονται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ Θεοῦ.
30 Καὶ ἰδοὺ, [15] εἰσὶν
ἔσχατοι οἳ [15] ἔσονται
πρῶτοι, καὶ [15] εἰσὶ πρῶ-
τοι οἳ [15] ἔσονται ἔσχα-
τοι.
31 Ἐν αὐτῇ τῇ † ἡμέ-
ρᾳ [4] προςῆλθόν τινες
Φαρισαῖοι, λέγοντες
αὐτῷ· [5] Ἔξελθε, καὶ
πορεύου ἐντεῦθεν· ὅτι
Ἡρώδης [8] θέλει σε ἀπο-
κτεῖναι.
32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
[10] Πορευθέντες εἴπατε
τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ·
Ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμό-
νια, καὶ ἰάσεις ἐπιτε-
λῶ σήμερον καὶ αὔριον,
καὶ τῇ τρίτῃ [16] [18] τελει-
οῦμαι.
33 Πλὴν δεῖ με σήμε-
ρον καὶ αὔριον [19] καὶ
τῇ ἐχομένῃ [16] πορεύε-
σθαι· [10] ὅτι οὐκ ἐνδέχε-
ται προφήτην [22] ἀπολέ-
σθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ.
34 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερȣ-
σαλὴμ, ἡ ἀποκτείνου-
σα τοὺς προφήτας, καὶ
λιθοβολοῦσα τȣ̀ς [24] ἀπ-
εσταλμένους πρὸς αὐ-
τὴν, ποσάκις [26] ἠθέλη-
σα ἐπισυνάξαι τὰ τέ-
κνα σου, [27] ὃν τρόπον
ὄρνις τὴν ἑαυτῆς [28] νοσ-
σιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυ-
γας, καὶ οὐκ [26] ἠθελή-
σατε;
35 Ἰδȣ̀, [31] ἀφίεται ὑμῖν
ὁ οἶκος ὑμῶν b ἔρη-
μος· l ‡ ἀμὴν δὲ λέγω
ὑμῖν, ὅτι οὐ μή με [14] ἴ-
δητε ἕως ἂν [33] ἥξῃ [30]
ὅτε εἴπητε· Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι Κυρίου.

A. D. 29.

1 Jno. 18. 36. 1 Co. 9. 25. Col. 1. 29.
2 εἰςέρχομαι.
* θύρας-l.
3 s. χρόνου.
† ὥρᾳ-i
4 προςέρχομαι.
5 ἐξ͂έρχομαι.
6 ἐγείρω.
7 ἆοχομαι.
8 Mat. 14. 5.
9 ἵστημι.
10 πορεύομαι
11 s. ἐπὶ, Ju. 19. 22.
12 ἀνοίγω.
13 ἀποκρίνομαι.
14 εἴδω.
15 εἰμί.
16 s. ἡμέρᾳ.
17 φάγω.
18 ch. 2. 43. Jno. 4. 34. Ac. 20. 24. 2 Co. 12. 9. Phi. 3. 12. He. 2. 10.
19 πίνω.
20 διδάσκω.
21 εἴρω.
22 ἀπολλὺω.
23 ἀφίστημι, ch. 2. 37. 2 Ti. 2. 19. He. 3. 12.
24 ἀποστέλλω.
25 ὄπτομαι.
26 θέλω.
27 s. καθ'.
28 Ge. 6. 14. De. 32. 11.
29 s. ἄνθρωποι.
30 ἥκω.
31 ἀφίημι.
‡ Λέγω δὲ ὑμῖν-a.
32 ἀνακλίνω.
33 s. ἡ ὥρα.

Κεφ. ιδ΄.

ΚΑΙ [1] ἐγένετο ἐν τῷ
[2] ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν
τινος τῶν [5] ἀρχόντων
τῶν Φαρισαίων σαβ-
βάτῳ φαγεῖν ἄρτον, ϗ
αὐτοὶ [7] ἦσαν παρατηρȣ-
μενοι αὐτόν.
2 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός
τις [7] ἦν ὑδρωπικὸς ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ.
3 Καὶ [11] ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς
νομικοὺς καὶ Φαρισαί-
ους, λέγων· Εἰ [13] ἔξε-
στι τῷ σαββάτῳ θερα-
πεύειν; Οἱ δὲ [15] ἡσύχα-
σαν.
4 Καὶ [16] ἐπιλαβόμενος
ἰάσατο αὐτὸν, καὶ [17] ἀπ-
έλυσε.
5 Καὶ [c] [11] ἀποκριθεὶς |
πρὸς αὐτοὺς, εἶπε· Τί-
νος ὑμῶν † ὄνος ἢ βοῦς
εἰς φρέαρ [18] ἐμπεσεῖ-
ται, καὶ οὐκ εὐθέως
ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββά-
του;
6 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν
[20] ἀνταποκριθῆναι αὐ-
τῷ πρὸς ταῦτα.
7 [21] Ἔλεγε δὲ πρὸς
τȣ̀ς [22] κεκλημένους πα-
ραβολὴν, ἐπέχων πῶς
τὰς [26] πρωτοκλισίας
[27] ἐξελέγοντο, λέγων
πρὸς αὐτούς·
8 Ὅταν [22] κληθῇς ὑπό
τινος εἰς γάμους, μὴ
[28] κατακλιθῇς εἰς τὴν
πρωτοκλισίαν· μήποτε
ἐντιμότερός σου [7] ἦ
[22] κεκλημένος ὑπ' αὐ-
τοῦ·
9 Καὶ [2] ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ
αὐτὸν καλέσας, [3] ἐρεῖ
σοι· [4] Δὸς τούτῳ τόπον·
καὶ τότε [6] ἄρξῃ μετ'
αἰσχύνης τὸν ἔσχατον
τόπον κατέχειν.
10 Ἀλλ' ὅταν [22] κλη-
θῇς, πορευθεὶς * [8] ἀνά-
πεσον εἰς τὸν ἔσχατον
τόπον· ἵνα ὅταν [2] ἔλθῃ
ὁ [22] κεκληκώς σε, εἴπῃ
σοι· Φίλε, [9] προσανάβη-
θι [10] ἀνώτερον· τότε
[7] ἔσται σοι δόξα ἐνώ-
πιον τῶν [12] συνανακει-
μένων σοι.
11 Ὅτι πᾶς ὁ [14] ὑ-
ψῶν ἑαυτὸν, ταπεινω-
θήσεται· καὶ ὁ ταπει-
νῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσε-
ται.
12 [21] Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ
[22] κεκληκότι αὐτόν· Ὅ-
ταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τȣ̀ς
φίλους σου, [e] μηδὲ τοὺς
ἀδελφούς σου, | [d] μηδὲ
τοὺς συγγενεῖς σου, |
μηδὲ γείτονας ‡ πλουσί-
ους· μήποτε καὶ αὐτοί
σε ἀντικαλέσωσι, καὶ
[1] γένηταί σοι [19] ἀντα-
πόδομα.
13 Ἀλλ' ὅταν ποιῇς
[23] δοχὴν, κάλει πτωχȣ̀ς,
[24] ἀναπήρους, χωλοὺς,
τυφλούς.
14 Καὶ μακάριος [7] ἔσῃ·
ὅτι οὐκ ἔχουσιν [25] ἀν-
ταποδοῦναί σοι· [25] ἀν-
ταποδοθήσεται γάρ σοι
ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν
δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν
συνανακειμένων ταῦτα,

A. D. 29.

1 γίνομαι.
2 ἔρχομαι.
3 εἴρω.
4 δίδωμι.
5 ch. 24. 20. Jno. 3. 1. Ac. 3. 17. 1 Co. 2. 8.
6 ἄρχομαι.
7 εἰμί.
* ἀνάπεσαι-a al. ἀνάπεσε.
8 ἀναπίπτω, ch. 11. 37.
9 προσαναβαίνω.
10 He 10. 8.
11 ἀποκρίνομαι.
12 ver. 15. ch. 7. 49. Mar. 2. 15. Jno. 12. 2.
13 ἔξειμι.
14 ch. 1. 52. Mat. 11. 23.
15 ἡσυχάζω.
16 ἐπιλαμβάνω.
17 ἀπολύω.
† υἱὸς-h.
18 ἐμπίπτω.
‡ μηδὲ τȣ̀ς-f.
19 Ro. 11. 9. 2 Ch. 32.25. Ps. 28. 4.
20 Ro. 9. 20. Ju. 5. 29.
21 λέγω.
22 καλέω.
23 ch. 5. 29. Ge. 21. 8.
24 ver. 21.
25 ἀνταποδίδωμι, Ro. 11. 35.
26 ch. 20. 46. Mat. 23. 6.
27 ἐκλέγομαι
28 κατακλίνω, ch. 9.14.

Digitized by Google

εἶπέν αὐτῷ· Μακάρι-
ος ὃς φάγεται *ἄρτον
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
Θεοῦ.
16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
Ἄνθρωπός τις [3] ἐποίη-
σε δεῖπνον μέγα, καὶ
[4]ἐκάλεσε πολλούς.
17 Καὶ [7] ἀπέστειλε τὸν
δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ
τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς
[4] κεκλημένοις· Ἔρχε-
σθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά
[8] ἐστι πάντα.
18 Καὶ [10] ἤρξαντο ἀπὸ
μιᾶς [13] παραιτεῖσθαι [14]
πάντες. Ὁ πρῶτος εἶ-
πεν αὐτῷ· Ἀγρὸν [16] ἠ-
γόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγ-
κην [17]ἐξελθεῖν ϗ [19]ἰδεῖν
αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε
με [14] παρῃτημένον.
19 Καὶ ἕτερος εἶπε·
Ζεύγη βοῶν [16]ἠγόρασα
πέντε, καὶ πορεύομαι
δοκιμάσαι αὐτά· ἐρω-
τῶ σε, ἔχε με [14] παρῃ-
τημένον.
20 Καὶ ἕτερος εἶπε·
[21] Γυναῖκα [22] ἔγημα, ϗ
διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι
[23] ἐλθεῖν.
21 Καὶ [31] παραγενόμε-
νος ὁ δοῦλος ᶜἐκεῖνος ι
[26] ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ ταῦτα. Τότε
ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπό-
της εἶπε τῷ δούλῳ αὐ-
τοῦ· [17] Ἔξελθε ταχέ-
ως εἰς τὰς πλατείας
[27] καὶ ῥύμας τῆς πόλε-
ως, καὶ τοὺς πτωχοὺς,
καὶ [28] ἀναπήρους, καὶ
χωλοὺς, καὶ τυφλοὺς
[29]εἰσάγαγε ὧδε.
22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος·
Κύριε, [1] γέγονεν ὡς
[2] ἐπέταξας, καὶ ἔτι τό-
πος [8] ἐστί.
23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος
πρὸς τὸν δοῦλον·
[17] Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς
καὶ [5] φραγμοὺς, καὶ [6] ἀ-
νάγκασον [8] εἰσελθεῖν, [11]
ἵνα [12] γεμισθῇ ὁ οἶκός
μου.
24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκεί-
νων τῶν [4] κεκλημένων
[15] γεύσεταί μου τοῦ δεί-
πνου.
25 [18]Συνεπορεύοντο δὲ
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· ϗ
[20] στραφεὶς εἶπε πρὸς
αὐτούς·
26 Εἴ τις ἔρχεται πρός
με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν
πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν
μητέρα, καὶ τὴν [21] γυ-
ναῖκα καὶ τὰ τέκνα, καὶ
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς
ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν
ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύ-
ναταί μου μαθητὴς
[8] εἶναι.
27 Καὶ ὅστις οὐ βαστά-
ζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ,
καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου,
οὐ δύναταί μου [8] εἶναι
μαθητής.
28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέ-
λων πύργον οἰκοδομῆ-
σαι, οὐχὶ πρῶτον καθί-
σας [24]ψηφίζει τὴν [25]δα-
πάνην, εἰ ἔχει † τὰ πρὸς
ἀπαρτισμόν;
29 Ἵνα μήποτε [30] θέν-
τος αὐτοῦ θεμέλιον,
καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτε-
λέσαι, πάντες οἱ θεω-

A. D. 29.

* ἄριστον-ι.
1 γίνομαι.
2 ἐπιτάσσω.
3 ποιέω.
4 καλέω.
5 Mat. 21. 33. Mar. 12. 1. Ep. 2. 14. Nu. 22. 24. Is. 5. 5.
6 Mat. 14. 22. Mar. 6. 45. Ac. 26. 11. 2 Co. 12. 11. Ga. 2. 3, 14.
7 ἀποστέλλω.
8 εἰμί.
9 s. ἄλλους ἀνθρώπους.
10 ἄρχομαι.
11 εἰσέρχομαι.
12 γεμίζω.
13 s. γνωμῆς
14 παραιτέω, Ac 25. 11. 1 Ti. 4. 7. Tit. 3. 10. He. 12. 19, 25.
15 γεύομαι.
16 ἀγοράζω.
17 ἐξέρχομαι
18 συμπορεύομαι.
19 εἴδω.
20 στρέφω.
21 γυνή.
22 γαμέω.
23 ἔρχομαι.
24 Re. 13. 18.
25 Ezr. 6. 4.
26 ἀπαγγέλλω.
† εἰς-α. alii τὰ εἰς-ι.
27 s. ὁδοὺς.
28 ver. 13.
29 εἰσάγω.
30 τίθημι.
31 παραγίνομαι.

Digitized by Google

ρῦντες [1]ἄρξωνται [2]ἐμ-
παίζειν αὐτῷ,
30 Λέγοντες· Ὅτι οὗ-
τος ὁ ἄνθρωπος [1]ἤρξα-
το οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ
ἴσχυσεν ἐκτελέσαι.
31 Ἢ τίς βασιλεὺς πο-
ρευόμενος συμβαλεῖν ἑ-
τέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλε-
μον, οὐχὶ καθίσας πρῶ-
τον βουλεύεται εἰ δυνα-
τός [6]ἐστιν ἐν δέκα χιλι-
άσιν ἀπαντῆσαι τῷ με-
τὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρ-
χομένῳ ἐπ' αὐτόν;
32 Εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐ-
τοῦ πόῤῥω [6]ὄντος, πρε-
σβείαν [7]ἀποστείλας,
ἐρωτᾷ τὰ [9]πρὸς εἰρή-
νην.
33 Οὕτως οὖν, πᾶς ἐξ
ὑμῶν, ὃς οὐκ [11]ἀποτάσ-
σεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ
ὑπάρχουσιν, οὐ δύ-
ναταί μου εἶναι μαθη-
τής.
34 Καλὸν τὸ ἅλας·
ἐὰν δὲ τὸ ἅλας * [13]μω-
ρανθῇ, ἐν τίνι [15]ἀρτυ-
θήσεται;
35 Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε
εἰς κοπρίαν εὔθετόν [6]ἐ-
στιν· ἔξω βάλλουσιν
αὐτό. Ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν, ἀκουέτω.

Κεφ. ιε΄.

1 ΗΣΑΝ δὲ ἐγγίζον-
τες αὐτῷ πάντες οἱ τε-
λῶναι καὶ οἱ [19]ἁμαρτω-
λοὶ, [20]ἀκούειν αὐτοῦ.
2 Καὶ [22]διεγόγγυζον
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς, λέγοντες· Ὅτι
οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσ-
δέχεται, καὶ συνεσθίει
αὐτοῖς.
3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν ταύτην,
λέγων·
4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ
ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρό-
βατα, καὶ [3]ἀπολέσας
[17]ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ κα-
ταλείπει τὰ ἐννενηκον-
ταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ
[3]ἀπολωλὸς,[12] ἕως [4]εὕ-
ρῃ αὐτό;
5 Καὶ [4]εὑρὼν [5]ἐπιτί-
θησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
ἑαυτοῦ χαίρων,
6 Καὶ [8]ἐλθὼν εἰς τὸν
οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς
φίλους καὶ τοὺς γείτονας,
λέγων αὐτοῖς· [10]Συγ-
χάρητέ μοι, ὅτι [4]εὗρον
τὸ πρόβατόν μου τὸ
[12]ἀπολωλός.[3]
7 Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω
[14]χαρὰ [6]ἔσται ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ ἐπὶ [17]ἑνὶ ἁμαρτω-
λῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ
ἐννενηκονταεννέα δι-
καίοις, οἵτινες οὐ χρεί-
αν ἔχουσι μετανοίας.
8 Ἢ τίς γυνὴ [16]δρα-
χμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν
[3]ἀπολέσῃ δραχμὴν
[17]μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύ-
χνον, καὶ σαροῖ τὴν
οἰκίαν, καὶ ζητεῖ [18]ἐπι-
μελῶς, ἕως ὅτου [12]εὕ-
ρῃ;[4]
9 Καὶ [4]εὑροῦσα συγκα-
λεῖται τὰς φίλας καὶ
τὰς γείτονας, λέγουσα·
Συγχάρητέ μοι, ὅτι
[4]εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν
[3]ἀπώλεσα.

A. D. 29

1 ἄρχομαι.
2 ch. 18. 32.
22. 63.
23. 11. 36.
3 ἀπολλύω.
4 εὑρίσκω.
5 ἐπιτίθημι.
6 εἰμί.
7 ἀποστέλλω.
8 ἔρχομαι.
9 s. ἀνήκοντα
10 ver. 9.
ch. 1. 58.
1 Co. 12. 26.
13. 6.
Phi. 2. 17, 18.
Ge. 21. 6.
11 ch. 9. 61.
Mar. 6. 46.
Ac. 18. 18, 21.
2 Co. 2. 13.
12 ver. 24, 32.
ch. 19. 10.
Mat. 18. 11.
* μαρανθῇ-n
13 Mat. 5. 13.
Ro. 1. 22.
1 Co. 1. 20.
14 s. μᾶλλον.
15 ἀρτύω,
Mar. 9. 50.
Col. 4. 6.
16 confer.
δίδραχμα,
Mat. 17. 24.
17 εἷς.
18 Ge. 6. 5.
8. 21.
Es. 5. 29.
19 ch. 5. 30.
7. 34, 37.
13. 2.
18. 13.
Mat. 9. 13.
Jno. 9. 24, 31.
1 Ti. 1. 15.
20 s. ἕνεκα.
21 s. χρονου.
22 διαγογγύ-
ζω, ch. 19. 7.
Ex. 15. 24.

Digitized by Google

10 Οὕτω, λέγω ὑμῖν.
χαρὰ γίνεται ἐνώπιον
τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ
ἐπὶ [2]ἑνὶ ἁμαρτωλῷ [3]με-
τανοοῦντι.
11 Εἶπε δέ· Ἄνθρω-
πός τις εἶχε δύο υἱούς·
12 Καὶ εἶπεν ὁ νεώτε-
ρος αὐτῶν τῷ πατρί·
Πάτερ, [8]δός μοι τὸ
ἐπιβάλλον μέρος τῆς
[9]οὐσίας. Καὶ [10]διεῖλεν
αὐτοῖς τὸν [11]βίον.
13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς
ἡμέρας [12]συναγαγὼν
ἅπαντα ὁ νεώτερος
υἱὸς, [13]ἀπεδήμησεν εἰς
χώραν μακράν· ϗ ἐκεῖ
[18]διεσκόρπισε τὴν οὐ-
σίαν αὐτοῦ, [19]ζῶν ἀσώ-
τως.
14 [21]Δαπανήσαντος δὲ
αὐτοῦ πάντα, [22]ἐγένε-
το λιμὸς * ἰσχυρὸς κα-
τὰ τὴν χώραν ἐκείνην·
καὶ αὐτὸς [23]ἤρξατο
[24]ὑστερεῖσθαι.[25]
15 Καὶ πορευθεὶς [26]ἐ-
κολλήθη [2]ἑνὶ τῶν πολι-
τῶν τῆς χώρας ἐκείνης·
καὶ [29]ἔπεμψεν[30] αὐτὸν
εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ
βόσκειν χοίρους.
16 Καὶ [31]ἐπεθύμει
[32]γεμίσαι τὴν κοιλίαν
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατί-
ων ὧν [35]ἤσθιον οἱ χοῖ-
ροι· καὶ οὐδεὶς [8]ἐδίδου
αὐτῷ.
17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ [37]ἐλ-
θὼν, εἶπε· Πόσοι μί-
σθιοι τοῦ πατρός μου
[40]περισσεύουσιν ἄρτον,
ἐγὼ δὲ § λιμῷ ἀπόλλυ-
μαι;

18 [1]Ἀναστὰς πορεύσο-
μαι πρὸς τὸν πατέρα
μου, καὶ [4]ἐρῶ αὐτῷ·
Πάτερ, [5]ἥμαρτον εἰς
τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώ-
πιόν σου·
19 [b]Καὶ | οὐκέτι εἰμὶ
ἄξιος [6]κληθῆναι υἱός
σου· ποίησόν με ὡς [2]ἕνα
τῶν μισθίων σου.
20 Καὶ [1]ἀναστὰς [37]ἦλθε
πρὸς τὸν πατέρα ἑαυ-
τοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μα-
κρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ,
ϗ [14]ἐσπλαγχνίσθη· ϗ
[15]δραμὼν [16]ἐπέπεσεν
[17]ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐ-
τοῦ, καὶ [20]κατεφίλη-
σεν αὐτόν.
21 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ
υἱός· Πάτερ, [5]ἥμαρτον
εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώ-
πιόν σου, [c]καὶ | οὐκέτι
εἰμὶ ἄξιος [6]κληθῆναι
υἱός σου.
22 Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ
πρὸς τοὺς δούλους αὐ-
τοῦ· [27]Ἐξενέγκατε
[d]τὴν | [28]στολὴν τὴν
πρώτην, καὶ ἐνδύσατε
αὐτὸν, καὶ [8]δότε δακτύ-
λιον εἰς τὴν χεῖρα αὐ-
τοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς
τοὺς πόδας·
23 Καὶ [33]ἐνέγκαντες
τὸν μόσχον τὸν [34]σι-
τευτὸν θύσατε· καὶ φά-
γοντες [36]εὐφρανθῶμεν·
24 Ὅτι οὗτος ὁ υἱός
μου νεκρὸς [38]ἦν, καὶ
[39]ἀνέζησε· [c]καὶ | [41]ἀπο-
λωλὼς [d]ἦν, |‡ καὶ [42]εὑ-
ρέθη. Καὶ [23]ἤρξαντο
εὐφραίνεσθαι.

A. D. 29.

1 ἀνίστημι.
2 εἷς.
3 v. 7. c. 10. 13.
4 εἴρω.
5 ἁμαρτάνω.
6 καλέω.
8 δίδωμι.
9 ver. 13.
10 διαιρέω.
11 ver. 30.
12 συνάγω.
13 ἀποδημέω
14 σπλαγχνίζω.
15 τρέχω.
16 ἐπιπίπτω.
17 Ac. 20. 37.
18 διασκορπίζω.
19 ζάω.
20 καταφιλέω
21 δαπανάω.
22 γίνομαι.
* ἰσχυρὰ-h.
23 ἄρχομαι.
24 ch. 22. 35.
25 s. τροφῆς.
† ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου-f
26 κολλάω.
27 ἐκφέρω.
28 ch. 20. 46.
29 s. οὗτος πολίτης.
30 πέμπω.
31 ἐπιθυμέω.
32 γεμίζω.
33 φέρω.
34 ver. 27, 30.
35 ἐσθίω.
36 ver. 29. 32.
37 ἔρχομαι
38 εἰμί.
39 ἀναζάω.
40 ch. 21. 4.
41 ἀπολλύω.
‡ alii transp.
42 εὑρίσκω.
§ ὧδε λιμῷ-a alii λιμῷ ὧδε-i.

Digitized by Google

25 [1]Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν
ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμε-
νος [3]ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ,
[4]ἤκουσε [5]συμφωνίας ϗ
[7]χορῶν·
26 Καὶ προσκαλεσά-
μενος [8]ἕνα τῶν παίδων
[10]ἐπυνθάνετο τί [1]εἴη
ταῦτα.
27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
Ὅτι ὁ ἀδελφός σου
ἥκει· καὶ [13]ἔθυσεν ὁ
πατήρ σου τὸν μόσχον
τὸν σιτευτὸν, ὅτι [17]ὑ-
γιαίνοντα αὐτὸν [18]ἀπ-
έλαβεν.
28 [19]Ὠργίσθη δὲ, καὶ
οὐκ [20]ἤθελεν [21]εἰσελ-
θεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐ-
τοῦ [22]ἐξελθὼν παρεκά-
λει αὐτόν.
29 Ὁ δὲ [25]ἀποκριθεὶς
εἶπε τῷ πατρί· Ἰδοὺ,
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω
σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντο-
λήν σου [27]παρῆλθον, ϗ
ἐμοὶ οὐδέποτε [28]ἔδωκας
ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν
φίλων μου [29]εὐφραν-
θῶ.
30 Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου
οὗτος, ὁ καταφαγών σου
τὸν βίον μετὰ [31]πορ-
νῶν, [32]ἦλθεν, [13]ἔθυσας
αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν
σιτευτόν.
31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ· Τέκνον, σὺ πάν-
τοτε μετ' ἐμοῦ [1]εἶ, καὶ
πάντα τὰ ἐμὰ σά [1]ἐ-
στιν.
32 [29]Εὐφρανθῆναι δὲ
καὶ [38]χαρῆναι ἔδει, ὅτι
ὁ ἀδελφός σου οὗτος
νεκρὸς [1]ἦν, καὶ [2]ἀνέζη-
σε· d καὶ | [6]ἀπολωλὼς
c ἦν, | καὶ [8]εὑρέθη.

Κεφ. ιϛʹ.

1 ΕΛΕΓΕ δὲ ϗ πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
Ἄνθρωπός τις [1]ἦν
πλούσιος, ὃς εἶχεν [12]οἰ-
κονόμον· ϗ οὗτος [14]δι-
εβλήθη αὐτῷ ὡς [15]δια-
σκορπίζων τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτοῦ.
2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν,
εἶπεν αὐτῷ· Τί [16]τοῦτο
ἀκούω περὶ σοῦ; [23]ἀπό-
δος τὸν λόγον τῆς [24]οἰ-
κονομίας c σου· | οὐ γὰρ
[26]δυνήσῃ ἔτι οἰκονο-
μεῖν.
3 Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ
οἰκονόμος· Τί ποιήσω,
ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαι-
ρεῖται τὴν οἰκονομίαν
ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ
ἰσχύω, [30]ἐπαιτεῖν αἰ-
σχύνομαι.
4 [33]Ἔγνων τί ποιήσω,
ἵνα ὅταν [34]μετασταθῶ
τῆς οἰκονομίας, [35]δέ-
ξωνταί [36]με εἰς τοὺς
οἴκους αὐτῶν.
5 Καὶ προσκαλεσάμε-
νος [8]ἕνα ἕκαστον τῶν
[37]χρεωφειλετῶν τοῦ
κυρίου ἑαυτοῦ, [11]ἔ-
λεγε τῷ πρώτῳ· Πό-
σον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ
μου;
6 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν
βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· [36]Δέξαι σου
τὸ γράμμα, ϗ καθίσας
ταχέως [39]γράψον πεν-
τήκοντα.

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 ἀναζάω.
3 ἐγγίζω.
4 ἀκούω.
5 Da. 3. 15.
6 ἀπολλύω.
7 Ex. 15. 20. Ju. 11. 34.
8 εὑρίσκω.
9 εἷς. [μαι.
10 πυνθάνο-
11 λέγω.
12 ver. 2, 8. ch. 12. 42.
13 θύω.
14 διαβάλλω, 2 Mac. 3.11.
15 ch. 15. 13. Mat. 25. 24.
16 s. i. e. pro Τί ἐστι τοῦτο ὅ.
17 ch. 5. 31. Tit. 1. 13.
18 ἀπολαμβάνω.
19 ὀργίζω.
20 θέλω.
21 εἰσέρχομαι
22 ἐξέρχομαι.
23 ἀποδίδωμι
24 1 Co. 9. 17. Ep. 1. 10.
25 ἀποκρίνομαι.
26 δύναμαι.
27 παρέρχομαι.
28 δίδωμι.
29 εὐφραίνω.
30 Ps. 109. 10.
31 Mat.21.31.
32 ἔρχομαι.
33 γινώσκω.
34 μεθίστημι Ac. 13. 22.
35 s. τινὲς.
36 δέχομαι.
37 ch. 7. 41.
38 χαίρω.
39 γράφω.

Digitized by Google

7 Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε·
Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις;
Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν
[2]κόρους σίτου. Καὶ λέ-
γει αὐτῷ· [3]Δέξαι σου
τὸ [5]γράμμα, καὶ [7]γρά-
ψον ὀγδοήκοντα.
8 Καὶ [8]ἐπήνεσεν ὁ κύ-
ριος τὸν οἰκονόμον τῆς
ἀδικίας, ὅτι φρονίμως
[9]ἐποίησεν· *ὅτι οἱ υἱοὶ
τοῦ αἰῶνος τούτου [11]φρο-
νιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς
υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς
τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν
[13]εἰσι.
9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω·
[9]Ποιήσατε ἑαυτοῖς φί-
λους ἐκ τοῦ [16]μαμωνᾶ τῆς
ἀδικίας· ἵνα ὅταν †[17]ἐκ-
λίπητε,[19] δέξωνται [3]
ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους
[21]σκηνάς.
10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλα-
χίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ
πιστός [13]ἐστι· καὶ ὁ ἐν
ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν
πολλῷ ἄδικός [13]ἐστιν.
11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ
[23]μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ [25]ἐ-
γένεσθε, τὸ ἀληθινὸν
τίς ὑμῖν πιστεύσει;
12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλο-
τρίῳ πιστοὶ οὐκ [25]ἐγέ-
νεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς
ὑμῖν [29]δώσει;
13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύ-
ναται δυσὶ κυρίοις δου-
λεύειν· ἢ γὰρ τὸν [31]ἕνα
μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει· ἢ [31]ἑνὸς
[35]ἀνθέξεται, ϗ τοῦ ἑτέ-
ρου καταφρονήσει. Οὐ
[39]δύνασθε Θεῷ δουλεύ-
ειν καὶ μαμωνᾷ.

A. D. 29.

1 ἀκούω.
2 2 Ch. 2. 10.
3 δέχομαι.
4 2 Ti. 3. 2.
5 ver. 6.
6 ἐκμυκτηρί-
ζω, c.23.35.
7 γράφω.
8 ἐπαινέω.
9 ποιέω.
* Διὸ λέγω.
ὑμῖν· Οἱ-n
10 Ro. 12. 16.
He. 7. 26.
11 ch. 12. 42.
12 Mat. 24.15.
13 εἰμί.
14 s. προεφή-
τευσαν.
15 Mat. 11.12.
16 Mat. 6. 24.
† ἐκλίπῃ-ι.
17 ἐκλείπω.
18 παρέρχο-
μαι.
19 s. τὸν βίον,
v. τὸ ζῆν, v.
τὴν ψυχήν.
20 Mat. 5. 18.
21 ch. 22. 32.
22 πίπτω.
23 ch. 9. 33.
24 ἀπολύω.
25 γίνομαι.
‡ Νινευῆς-f.
27 ἐνδιδύσκω
28 Mar. 15.17.
29 δίδωμι.
30 Re. 18. 12.
31 εἷς.
32 ch. 12. 19.
33 c. 14.13,21.
34 βάλλω,
Mat. 8.6,14.
35 ἀντέχομαι
Mat. 6. 24.
36 ἑλκόω.
37 s. ἦν.
38 ch. 15. 26.
39 δύναμαι.

14 [1]Ἤκουον δὲ ταῦτα
πάντα ϗ οἱ Φαρισαῖοι,
[4]φιλάργυροι ὑπάρχον-
τες· ϗ [6]ἐξεμυκτήριζον
αὐτόν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑμεῖς [13]ἐστε οἱ δικαι-
οῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ
Θεὸς γινώσκει τὰς καρ-
δίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν
ἀνθρώποις [10]ὑψηλὸν,
[12]βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ [13]ἐστιν.
16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προ-
φῆται[14] ἕως Ἰωάννου·
ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζε-
ται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν
[15]βιάζεται.
17 Εὐκοπώτερον δέ
[13]ἐστι τὸν οὐρανὸν ϗ τὴν
γῆν [18]παρελθεῖν, ἢ τοῦ
νόμου μίαν [20]κεραίαν
[22]πεσεῖν.
18 Πᾶς ὁ [24]ἀπολύων
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύ-
ει· καὶ πᾶς ὁ [24]ἀπολε-
λυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς
γαμῶν, μοιχεύει.
19 Ἄνθρωπος δέ τις
[13]ἦν πλούσιος, ‡καὶ
[27]ἐνεδιδύσκετο [28]πορ-
φύραν καὶ [30]βύσσον,
[32]εὐφραινόμενος καθ'
ἡμέραν λαμπρῶς.
20 [33]Πτωχὸς δέ τις
[13]ἦν ὀνόματι Λάζαρος,
ὃς [34]ἐβέβλητο πρὸς
τὸν πυλῶνα αὐτοῦ [36]ἡλ-
κωμένος,
21 Καὶ [37]ἐπιθυμῶν
[38]χορτασθῆναι ἀπὸ
τῶν ψιχίων τῶν πι-

Digitized by Google

πτόντων ἀπὸ τῆς τρα-
πέζης τοῦ πλυσίου· *
ἀλλὰ καὶ οἱ [1] κύνες ἐρ-
χόμενοι [2] ἀπέλειχον τὰ
ἕλκη αὐτοῦ.

22 [3] Ἐγένετο δὲ [4] ἀπο-
θανεῖν τὸν πτωχὸν, ϗ
[7] ἀπενεχθῆναι αὐτὸν
ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς
τὸν [9] κόλπον b τῦ ǀ Ἀβ-
ραάμ· [5] ἀπέθανε δὲ ϗ ὁ
πλούσιος, καὶ [11] ἐτάφη.

23 Καὶ ἐν τῷ [12] ᾅδη
[13] ἐπάρας τοὺς ὀφθαλ-
μὺς αὐτῦ, ὑπάρχων ἐν
[14] βασάνοις, [15] ὁρᾷ τὸν
Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν,
καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς
κόλποις αὐτῦ.

24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας
εἶπε· Πάτερ Ἀβραὰμ,
ἐλέησόν με, ϗ [16] πέμψον
Λάζαρον, ἵνα βάψη τὸ
[17] ἄκρον τοῦ δακτύλου
αὐτοῦ ὕδατος, καὶ κα-
ταψύξῃ τὴν γλῶσσάν
μου· ὅτι [20] ὀδυνῶμαι ἐν
τῇ [21] φλογὶ ταύτῃ.

25 Εἶπε δὲ Ἀβραάμ·
Τέκνον, [23] μνήσθητι ὅτι
[25] ἀπέλαβες b σὺ ǀ τὰ ἀ-
γαθά συ ἐν τῇ ζωῇ σου,
καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ
κακά· νῦν δὲ ‡ ὧδε παρα-
καλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶ-
σαι.

26 Καὶ ἐπὶ πᾶσι τού-
τοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ
ὑμῶν χάσμα μέγα [32] ἐ-
στήρικται, ὅπως οἱ θέ-
λοντες [33] διαβῆναι ‖ ἐν-
τεῦθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ
[34] δύνωνται, μηδὲ οἱ
ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς
[35] διαπερῶσιν.

27 Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ
ὖν σε, πάτερ, ἵνα [16] πέμ-
ψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶ-
κον τοῦ πατρός μου.

28 Ἔχω γὰρ πέντε ἀ-
δελφοὺς, ὅπως [4] διαμαρ-
τύρηται [6] αὐτοῖς, ἵνα
μὴ καὶ αὐτοὶ [8] ἔλθωσιν
εἰς τὸν τόπον τοῦτον
τῆς βασάνου.

29 Λέγει αὐτῷ Ἀβρα-
άμ· Ἔχουσι Μωσέα, ϗ
τοὺς προφήτας· [10] ἀκυ-
σάτωσαν αὐτῶν.

30 Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχὶ,
πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ'
ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πο-
ρευθῇ πρὸς αὐτοὺς, με-
τανοήσουσιν.

31 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ
Μωσέως καὶ τῶν προ-
φητῶν οὐκ ἀκούουσιν,
οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν
[18] ἀναστῇ, [19] πεισθήσον-
ται.

Κεφ. ιζ΄.

ΕΙΠΕ δὲ πρὸς τὺς μα-
θητάς· [22] Ἀνένδεκτόν
[24] ἐστι † μὴ ἐλθεῖν τὰ
σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι'
οὗ ἔρχεται.

2 [26] Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ
[27] § μύλος ὀνικὸς περίκει-
ται περὶ τὸν τράχηλον
αὐτοῦ, καὶ [28] ἔῤῥιπται
εἰς τὴν θάλασσαν, [29] ἢ
ἵνα [30] σκανδαλίσῃ [31] ἕνα
τῶν μικρῶν τούτων.

3 Προσέχετε ἑαυτοῖς·
Ἐὰν c δὲ ǀ ἁμαρτῇ d εἰς
σὲ † ὁ ἀδελφός σου, ἐπι-
τίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν
μετανοήσῃ, [36] ἄφες αὐ-
τῷ.

A. D. 29.

* ϗ ὐδεὶς ἐδί-
δυ αὐτῷ·-f.
1 κύων.
2 ἀπολείχω.
3 γίνομαι.
4 Ac. 2. 40.
5 ἀποθνήσκω
6 s. ταῦτα.
7 ἀποφέρω,
Mar. 15. 1.
8 ἔρχομαι.
9 Jno. 1. 18.
10 ἀκούω.
11 θάπτω.
12 Mat. 11.23.
13 ἐπαίρω.
14 Mat. 4. 24.
15 ὁράω.
16 πέμπω.
17 Mat. 24.31.
18 ἀνίστημι.
19 πείθω,
ch. 20. 6.
20 Ac. 20. 38.
21 Ac. 7. 30.
22 ἀνάγκη,
Mat. 18. 7.
23 μιμνήσκο-
[μαι.
24 εἰμί.
† τοῦ μὴ-a.
τοῦ-e.
25 ἀπολαμ-
βάνω.
‡ ὧδε-h.
26 Eccl.27.11.
§ λίθος μυλι-
κὸς-h.
27 Mat. 18. 6.
28 ῥίπτω.
29 s. μᾶλλον.
30 Mat. 5. 29.
31 εἷς.
32 στηρίζω,
ch. 9. 51.
33 διαβαίνω.
‖ ἔνθεν-a. alii
omitt.
34 δύναμαι.
35 διαπεράω,
Mat. 9. 1.
36 ἀφίημι.

Digitized by Google

4 Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς
ἡμέρας *ἁμάρτῃ εἰς σὲ,
καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας
[2] ἐπιστρέψῃ [b] ἐπὶ σὲ,| †
λέγων· Μετανοῶ· [4] ἀφ-
ήσεις αὐτῷ.
5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστο-
λοι τῷ Κυρίῳ· [5] Προς-
θες ἡμῖν πίστιν.
6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος·
Εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκ-
κον σινάπεως, [7] ἐλέγετε
ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ·
[9] Ἐκριζώθητι, καὶ φυ-
τεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ·
καὶ [11] ὑπήκουσεν ἂν ὑ-
μῖν.
7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦ-
λον ἔχων ἀροτριῶν-
τα, ἢ ποιμαίνοντα, ὃς
[33] εἰσελθόντι ἐκ τοῦ
ἀγροῦ [15] ‡ ἐρεῖ εὐθέως·
[34] Παρελθὼν ἀνάπε-
σαι;
8 Ἀλλ' οὐχὶ [15] ἐρεῖ
αὐτῷ· Ἑτοίμασον τί
δειπνήσω, καὶ [17] περι-
ζωσάμενος διακόνει
μοι, ἕως φάγω καὶ
[20] πίω· καὶ μετὰ ταῦ-
τα φάγεσαι καὶ πίεσαι
σύ;
9 Μὴ [21] χάριν ἔχει τῷ
δούλῳ ἐκείνῳ, ὅτι ἐποί-
ησε τὰ [23] διαταχθέν-
τα [b] αὐτῷ;| [e] οὐ [25] δο-
κῶ.|
10 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅ-
ταν ποιήσητε πάντα
τὰ [23] διαταχθέντα ὑ-
μῖν, λέγετε· Ὅτι δοῦ-
λοι [28] ἀχρεῖοί [31] ἐσμεν·
[d] ὅτι| ὃ ὠφείλομεν
ποιῆσαι, [32] πεποιήκα-
μεν.

A. D. 29.

*ἁμαρτήσῃ-h
1 γίνομαι.
2 ἐπιστρέφω.
† alii πρός σε, s. εἴς σε.
3 διέρχομαι.
4 ἀφίημι.
5 προστίθημι, ch. 3. 20. Mat. 6. 27.
6 ἀπαντάω.
7 λέγω.
8 ἵστημι.
9 Mat. 13. 29. Jude 12.
10 αἴρω.
11 ὑπακούω.
12 εἴδω.
13 ἐπιδεικνύω
14 καθαρίζω.
15 εἴρω.
‡ ἐρεῖ· Εὐθέως παρελθὼν-a.
16 ἰάομαι.
17 c. 12.35,37. Ac. 12. 8.
18 ὑποστρέφω
19 πίπτω.
20 πίνω.
21 ch. 6. 32. 1 Pe. 2.20,21.
22 ἀποκρίνομαι.
23 διατάσσω, ch. 3. 13. Mat. 11. 1.
24 εὑρίσκω.
25 Mat. 26.66. Ac. 25. 27.
26 δίδωμι.
27 Ex. 12. 43.
28 Mat. 25. 30.
29 ἀνίστημι.
30 σώζω.
31 εἰμί.
32 ποιέω.
33 εἰσέρχομαι.
34 παρέρχομαι.

11 Καὶ [1] ἐγένετο ἐν τῷ
πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς
Ἱερουσαλὴμ, καὶ αὐτὸς
[3] διήρχετο διὰ μέσου
Σαμαρείας καὶ Γαλι-
λαίας.
12 Καὶ εἰσερχομένου
αὐτοῦ εἴς τινα κώμην,
[6] ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα
λεπροὶ ἄνδρες, οἳ [8] ἔστη-
σαν πόῤῥωθεν.
13 Καὶ αὐτοὶ [10] ἦραν
φωνὴν, λέγοντες· Ἰη-
σοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον
ἡμᾶς.
14 Καὶ [12] ἰδὼν εἶπεν
αὐτοῖς· Πορευθέντες
[13] ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς
τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ [1] ἐγέ-
νετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐ-
τὺς, [14] ἐκαθαρίσθησαν.
15 Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν,
[12] ἰδὼν ὅτι [16] ἰάθη, [18] ὑπ-
έστρεψε, μετὰ φωνῆς
μεγάλης δοξάζων τὸν
Θεόν.
16 Καὶ [19] ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον παρὰ τὺς πό-
δας αὐτῦ, [e] εὐχαριστῶν
αὐτῷ·| καὶ αὐτὸς [31] ἦν
Σαμαρείτης.
17 [22] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν· Οὐχὶ οἱ
δέκα [14] ἐκαθαρίσθησαν;
οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;
18 Οὐχ [24] εὑρέθησαν
[18] ὑποστρέψαντες [26] δοῦ-
ναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ
μὴ ὁ [27] ἀλλογενὴς οὗ-
τος.
19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ·
[29] Ἀναστὰς πορεύου· ἡ
πίστις σου [30] σέσωκέ σε.
20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑ-
πὸ τῶν Φαρισαίων πότε

ἔρχεται ἡ βασιλεία τȣ̃
Θεȣ̃, [1] ἀπεκρίθη αὐτοῖς,
καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
μετὰ παρατηρήσεως·
21 Οὐδὲ [3] ἐροῦσιν· Ἰ-
δοὺ ὧδε, ἤ, ἰδοὺ ἐκεῖ·
ἰδοὺ γὰρ, ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ [5] ἐντὸς ὑμῶν
[7] ἐστιν.
22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητάς· [9] Ἐλεύσονται
ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσε-
τε μίαν τῶν ἡμερῶν
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
[13] ἰδεῖν· καὶ οὐκ [15] ὄ-
ψεσθε.
23 Καὶ [3] ἐροῦσιν ὑμῖν·
Ἰδȣ̀ ὧδε, * ἤ. † ἰδȣ̀ ἐκεῖ·
μὴ [16] ἀπέλθητε, μηδὲ
[17] διώξητε·
24 Ὥςπερ γὰρ ἡ [19] ἀ-
ςραπὴ, ἡ ἀστράπτου-
σα ἐκ τῆς [21] ὑπ' οὐρα-
νὸν, εἰς τὴν [23] ὑπ' οὐρα-
νὸν λάμπει· οὕτως [7] ἔ-
ςαι [b] καὶ [l] ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου [e] ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ αὐτοῦ.[l]
25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐ-
τὸν πολλὰ [25] παθεῖν, ϗ
[27] ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ
τῆς γενεᾶς ταύτης.
26 Καὶ καθὼς [29] ἐγένε-
το ἐν ταῖς ἡμέραις [b] τȣ̃ [l]
Νῶε, οὕτως [7] ἔςαι καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
27 [31] Ἤσθιον, [32] ἔπι-
νον, [33] ἐγάμȣν, [24] ἐξεγα-
μίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέ-
ρας [35] εἰςῆλθε Νῶε εἰς
τὴν κιβωτόν· ϗ [9] ἦλθεν
ὁ [37] κατακλυσμὸς, καὶ
[39] ἀπώλεσεν ἅπαντας.

28 Ὁμοίως καὶ ὡς [29] ἐ-
γένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
Λώτ· [31] ἤσθιον, [32] ἔπι-
νον, [2] ἠγόραζον, [4] ἐπώ-
λουν, [6] ἐφύτευον, [8] ᾠκο-
δόμουν·
29 Ἡ δὲ ἡμέρᾳ [10] ἐξ-
ῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδό-
μων, [11] ἔβρεξε [12] πῦρ ϗ
[14] θεῖον ἀπ' ȣ̓ρανȣ̃, καὶ
[39] ἀπώλεσεν ἅπαντας.
30 Κατὰ * ταῦτα [7] ἔ-
ςαι ᾗ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἀποκαλύπτε-
ται.
31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
ὃς [7] ἔσται ἐπὶ τοῦ δώ-
ματος, καὶ τὰ σκεύη αὐ-
τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ
[18] καταβάτω [20] ἆραι αὐ-
τά· ϗ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ,
ὁμοίως μὴ [22] ἐπιςρεψά-
τω εἰς τὰ ὀπίσω.
32 Μνημονεύετε τῆς
γυναικὸς Λώτ.
33 Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ [26] σῶσαι,
[39] ἀπολέσει αὐτήν· καὶ
ὃς ἐὰν [39] ἀπολέσῃ αὐ-
τὴν, [28] ζωογονήσει αὐ-
τήν.
34 Λέγω ὑμῖν· Ταύτῃ
τῇ νυκτὶ [7] ἔσονται δύο
ἐπὶ κλίνης μιᾶς· [b] ὁ [l]
εἷς [30] παραληφθήσεται,
καὶ ὁ ἕτερος [34] ἀφεθήσε-
ται.
35 Δύο [7] ἔσονται [36] ἀ-
λήθȣσαι [38] ἐπὶ τὸ αὐτό·
ἡ [l] μία [30] παραληφθή-
σεται, καὶ ἡ ἑτέρα [34] ἀ-
φεθήσεται.
36 ‡ Καὶ [1] ἀποκριθέν-
τες λέγουσιν αὐτῷ·
Πȣ̃, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν

A. D. 28.

1 ἀποκρίνομαι.
2 ἀγοράζω.
3 εἴρω.
4 πωλέω.
5 Mat. 23. 26. Ps. 39. 3.
6 φυτεύω.
7 εἰμί.
8 οἰκοδομέω.
9 ἔρχομαι.
10 ἐξέρχομαι
11 s. Θεὸς, v. Κύριος. Ge. 19. 24.
12 βρέχω, ch. 7. 38, 54.
13 εἴδω.
14 Re. 9. 17, 18.
15 ὄπτομαι.
* ταῦτά-α. alii τὰ αὐτὰ.
† alii καὶ.
16 ἀπέρχομαι
17 διώκω.
18 καταβαίνω
19 ch. 10. 18.
20 αἴρω.
21 s. χώρας.
22 ἐπιςρέφω.
23 s. χώραν.
24 ἐκγαμίζω
25 πάσχω.
26 σώζω.
27 ch. 9. 22.
28 Ac. 7. 19.
29 γίνομαι.
30 παραλαμβάνω.
31 ἐσθίω.
32 πίνω.
33 γαμέω.
34 ἀφίημι
35 εἰςέρχομαι
36 s. γυναικὲς
37 Mat. 24. 38.
38 ἀλέω.
39 ἀπολλύω.
‡ Vide App.

Digitized by Google

αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ [1] συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

Κεφ. ιη΄.

[a] ἜΛΕΓΕ δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ [5] ἐκκακεῖν·

2 Λέγων· Κριτής τις [7] ἦν ἔν τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἀνθρώπου μὴ [9] ἐντρεπόμενος.

3 Χήρα δὲ * [7] ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· καὶ [11] ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· [12] Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ [13] ἀντιδίκου μου.

4 Καὶ οὐκ ‡ [14] ἠθέλησεν ἐπὶ [16] χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι·

5 Διάγε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη § [19] ὑπωπιάζῃ με.

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς [21] ἀδικίας λέγει·

7 Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ [23] ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς;

8 Λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [11] ἐλθὼν ἄρα [26] εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9 Εἶπε δὲ [d] καὶ [1] πρός τινας τοὺς [2] πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι [7] εἰσὶ δίκαιοι, καὶ [4] ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην·

10 Ἄνθρωποι δύο [6] ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν [8] προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

11 Ὁ Φαρισαῖος [10] σταθεὶς † πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα [8] προσηύχετο· [18] Ὁ Θεὸς, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης.

12 Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, [14] ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

13 Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν [10] ἑστὼς οὐκ [15] ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν [17] ἐπᾶραι· ἀλλ' ἔτυπτεν [c] εἰς [1] τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων· [18] Ὁ Θεὸς, [20] ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

14 Λέγω ὑμῖν, [22] κατέβη οὗτος [24] δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ‖ [25] ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

15 [27] Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ [28] βρέφη,

A. D. 29.

1 συνάγω.
2 πείθω.
3 λέγω.
4 ἐξουθενέω, ch. 23. 11.
5 2 Co. 4. 1, 16.
6 ἀναβαίνω,
7 εἰμί.
8 προσεύχομαι.
9 ch. 20. 13.
* τις-b.
10 ἵστημι.
† ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν alii καθ' ἑαυτὸν, ταῦτα-n.
11 ἔρχομαι.
12 Ro. 12. 19.
13 Mat. 5. 25.
14 ch. 11. 42.
‡ ἤθελεν-i.
15 θέλω.
16 s. πολὺν.
17 ἐπαίρω.
18 pro Ὦ Θεε, Att.
§ ὑποπιάζῃ-i alii ὑποπιέζῃ;
19 1 Co. 9. 27.
20 ἱλάομαι, He. 2. 17.
21 ch. 16. 8.
22 καταβαίνω
23 ch 21. 22.
24 δικαιόω, ch. 7. 29, 35.
‖ ἢ γὰρ ἐκεῖνος-a. alii ἤπερ ἐκεῖνος· s. ὑπὲρ ἐκεῖνον· s. παρ' ἐκεῖνον· s. μᾶλλον παρ' ἐκεῖνον.
25 s. μᾶλλον.
26 εὑρίσκω.
27 προσφέρω.
28 c. 1. 41, 44.

ἵνα αὐτῶν [1] ἅπτηται·
[2] ἰδόντες δὲ οἱ μαθη-
ταὶ [3] ἐπετίμησαν αὐ-
τοῖς.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προς-
καλεσάμενος αὐτὰ, εἶ-
πέν· [6] Ἄφετε τὰ παι-
δία ἔρχεσθαι πρός με,
καὶ μὴ κωλύετε αὐτά·
τῶν γὰρ τοιούτων [7] ἐ-
στὶν ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ.
17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὃς ἐὰν μὴ [9] δέξηται τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ [11] εἰςέλ-
θῃ εἰς αὐτήν.
18 Καὶ [12] ἐπηρώτησέ
τις αὐτὸν [13] ἄρχων, λέ-
γων· Διδάσκαλε ἀγαθὲ,
τί ποιήσας ζωὴν αἰώ-
νιον κληρονομήσω;
19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Τί με λέγεις ἀγα-
θόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ
μὴ εἷς, ὁ Θεός.
20 Τὰς ἐντολὰς [15] οἶ-
δας· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ
φονεύσῃς· Μὴ κλέψῃς·
Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς·
Τίμα τὸν πατέρα
σου, καὶ τὴν μητέρα
c σου.l
21 Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα
πάντα [17] ἐφυλαξάμην ἐκ
νεότητός μου.
22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ·
Ἔτι ἕν σοι λείπει·
πάντα ὅσα ἔχεις πώ-
λησον, καὶ [19] διάδος
πτωχοῖς, καὶ [20] ἕξεις
θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ·
καὶ δεῦρο, ἀκολούθει
μοι.

A. D. 29.

1 ἅπτομαι.
2 εἴδω.
3 ἐπιτιμάω.
4 λυπούμενος, Mat. 19. 22. συγνάσας, et λυπούμενος, Mar. 10. 22.
5 γίνομαι.
6 ἀφίημι.
7 εἰμί.
8 Mat. 19. 24. Mar. 10. 23.
9 δέχομαι.
10 ch. 5. 23. Mat. 9. 5. Mar. 2. 9.
* βελόνης-h.
11 εἰςέρχομαι.
12 ἐπερωτάω.
13 ch. 14. 1. Mat. 9. 28. Jno. 3. 1. 1 Co. 2. 6,8.
14 σώζω.
† ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι-h.
15 εἴδω.
16 ἀκολουθέω.
17 φυλάσσω, Mat. 19. 20. Mar. 10. 20. Jno. 17. 12. 1 Ti. 6. 20. 2 Ti. 1. 12.
18 ἀπολαμβάνω.
‡ ἑπταπλασίονα-n.
19 διαδίδωμι, ch. 11. 22. Jno. 6. 11. Ac. 4. 35. Re. 17. 13.
20 ἔχω.
21 παραλαμβάνω.

23 Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦ-
τα, [4] περίλυπος [5] ἐγένε-
το· [7] ἦν γὰρ πλούσιος
σφόδρα.
24 [15] Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς περίλυπον [5] γε-
νόμενον, εἶπε· Πῶς
[8] δυσκόλως οἱ τὰ χρήμα-
τα ἔχοντες [11] εἰςελεύ-
σονται εἰς τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ.
25 [10] Εὐκοπώτερον γάρ
[7] ἐστι κάμηλον διὰ τρυ-
μαλιᾶς *ῥαφίδος [11] εἰς-
ελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
[11] εἰςελθεῖν.
26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκού-
σαντες· Καὶ τίς δύνα-
ται [14] σωθῆναι;
27 Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύ-
νατα παρὰ ἀνθρώποις,
δυνατά [7] ἐστι παρὰ τῷ
Θεῷ.
28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος·
Ἰδοὺ, ἡμεῖς † ἀφήκαμεν
πάντα, καὶ [16] ἠκολου-
θήσαμέν σοι.
29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὐδεὶς [7] ἐστιν ὃς [6] ἀφ-
ῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς,
ἢ ἀδελφοὺς, ἢ γυναῖ-
κα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν
τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ,
30 Ὃς οὐ μὴ [18] ἀπο-
λάβῃ ‡ πολλαπλασίο-
να ἐν τῷ καιρῷ τού-
τῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι
τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰ-
ώνιον.
31 [21] Παραλαβὼν δὲ
τοὺς δώδεκα, εἶπε
πρὸς αὐτούς· Ἰδοὺ,

Digitized by Google

ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα, καὶ [3] τελεσθή-
σεται πάντα τὰ [5] γε-
γραμμένα διὰ τῶν προ-
φητῶν, τῷ υἱῷ τοῦ ἀν-
θρώπου.
32 [7] Παραδοθήσεται
γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ
[8] ἐμπαιχθήσεται, καὶ
ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμ-
πτυσθήσεται.
33 Καὶ μαστιγώσαν-
τες ἀποκτενοῦσιν αὐ-
τόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ
τῇ τρίτῃ [10] ἀναστήσε-
ται.
34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν
τούτων [11] συνῆκαν· καὶ
[13] ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο
[15] κεκρυμμένον ἀπ' αὐ-
τῶν, καὶ οὐκ [17] ἐγίνω-
σκον τὰ λεγόμενα.
35 [19] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
ἐγγίζειν * αὐτὸν εἰς
Ἱεριχὼ, τυφλός τις
[21] ἐκάθητο παρὰ τὴν
ὁδὸν προσαιτῶν.
36 Ἀκούσας δὲ ὄχλου
διαπορευομένου, [23] ἐ-
πυνθάνετο τί [19] εἴη
τοῦτο.
37 [24] Ἀπήγγειλαν δὲ
αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Να-
ζωραῖος παρέρχεται.
38 Καὶ [27] ἐβόησε, λέ-
γων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ,
ἐλέησόν με.
39 Καὶ οἱ προάγοντες
[29] ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα
σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολ-
λῷ μᾶλλον [33] ἔκραζεν·
Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν
με.
40 [35] Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς [38] ἐκέλευσεν αὐτὸν
[1] ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν·
[2] ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ,
[4] ἐπηρώτησεν αὐτὸν,
41 Λέγων· Τί σοι θέ-
λεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶ-
πε· Κύριε, ἵνα [6] ἀνα-
βλέψω.
42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτῷ· [6] Ἀνάβλε-
ψον· ἡ πίστις σου [9] σέ-
σωκέ σε.
43 Καὶ παραχρῆμα [6] ἀ-
νέβλεψε, καὶ [12] ἠκολού-
θει αὐτῷ, δοξάζων τὸν
Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
[14] ἰδὼν, [16] ἔδωκεν αἶνον
τῷ Θεῷ.

Κεφ. ιθ'.

ΚΑΙ [19] εἰσελθὼν [20] δι-
ήρχετο [22] τὴν Ἱεριχώ.
2 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνό-
ματι καλούμενος Ζακ-
χαῖος· καὶ αὐτὸς [13] ἦν
ἀρχιτελώνης, ϗ οὗτος
[13] ἦν πλούσιος.
3 Καὶ ἐζήτει [14] ἰδεῖν
τὸν Ἰησοῦν τίς [13] ἐστι,
καὶ οὐκ [25] ἠδύνατο ἀπὸ
τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ [26] ἡ-
λικίᾳ μικρὸς [13] ἦν.
4 Καὶ [28] προδραμὼν
ἔμπροσθεν, [30] ἀνέβη
ἐπὶ † συκομορέαν, ἵνα
[14] ἴδῃ αὐτόν· ὅτι [b] δι' |
ἐκείνης [31] ἔμελλε [32] δι-
έρχεσθαι.
5 Καὶ ὡς [34] ἦλθεν ἐπὶ
τὸν τόπον, [6] ἀναβλέψας
ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·
Ζακχαῖε, [36] σπεύσας
[37] κατάβηθι· σήμερον
γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ
με [39] μεῖναι.

A. D. 29.

1 ἄγω.
2 ἐγγίζω.
3 τελέω.
4 ἐπερωτάω.
5 γράφω.
6 ἀναβλέπω.
7 παραδίδωμι Mat. 17. 18.
8 ἐμπαίζω, ch. 22. 63. Mat. 2. 16.
9 σώζω.
10 ἀνίστημι.
11 συνίημι.
12 ἀκολουθέω.
13 εἰμί.
14 εἴδω.
15 κρύπτω.
16 δίδωμι.
17 γινώσκω.
18 s. ὁ Ἰησοῦς.
* αὐτὸν, εἰς Ἱεριχὼ τυφλός-n.
19 γίνομαι.
20 εἰσέρχομαι
21 κάθημαι.
22 διέρχομαι.
23 πυνθάνομαι.
24 ἀπαγγέλλω.
25 δύναμαι.
26 ch. 2. 52. Mat. 6. 27.
27 βοάω.
28 προτρέχω
29 ἐπιτιμάω.
30 ἀναβαίνω
† συκομωραίαν, s. συκομωρίαν-h.
31 s. ὁδοῦ.
32 μέλλω.
33 κράζω.
34 ἔρχομαι.
35 ἵστημι.
36 σπεύδω.
37 καταβαίνω
38 κελεύω.
39 μένω.

Digitized by Google

6 Καὶ [1] σπεύσας [3] κα-
τέβη, καὶ [5] ὑπεδέξατο
αὐτὸν χαίρων.
7 Καὶ [7] ἰδόντες ἅπαν-
τες [8] διεγόγγυζον, λέ-
γοντες· Ὅτι παρὰ ἁ-
μαρτωλῷ ἀνδρὶ [9] εἰσῆλ-
θε [11] καταλῦσαι.
8 [13] Σταθεὶς δὲ Ζακ-
χαῖος εἶπε πρὸς τὸν
Κύριον· Ἰδȣ̀, τὰ ἡμίση
τῶν ὑπαρχόντων μου,
Κύριε, δίδωμι τοῖς
πτωχοῖς· ϗ εἴ τινός τι
[15] ἐσυκοφάντησα, ἀπο-
δίδωμι τετραπλοῦν.
9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν
ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον
σωτηρία τῷ οἴκῳ τού-
τῳ [19] ἐγένετο, καθότι
καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβρα-
άμ [20] ἐστιν.
10 [21] Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς
τȣ̃ ἀνθρώπȣ ζητῆσαι ϗ
σῶσαι τὸ [22] ἀπολωλός·
11 Ἀκουόντων δὲ αὐ-
τῶν ταῦτα, [23] προσθεὶς
εἶπε παραβολὴν, διὰ τὸ
ἐγγὺς αὐτὸν [20] εἶναι Ἱε-
ρουσαλὴμ, ϗ δοκεῖν αὐ-
τοὺς ὅτι παραχρῆμα
μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.
12 Εἶπεν οὖν· Ἄνθρω-
πός τις [24] εὐγενὴς [25] ἐπο-
ρεύθη εἰς χώραν μα-
κρὰν, [12] λαβεῖν ἑαυτῷ
βασιλείαν, καὶ [29] ὑπο-
στρέψαι.
13 Καλέσας δὲ δέκα
δούλους ἑαυτοῦ, [30] ἔδω-
κεν αὐτοῖς δέκα [32] μνᾶς,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
[34] Πραγματεύσασθε * ἕ-
ως ἔρχομαι.

14 Οἱ δὲ πολῖται αὐ-
τȣ̃ [2] ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ
[4] ἀπέστειλαν πρεσβεί-
αν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγον-
τες· Οὐ θέλομεν τοῦ-
τον βασιλεῦσαι ἐφ'
ἡμᾶς.
15 Καὶ [6] ἐγένετο ἐν
τῷ [10] ἐπανελθεῖν αὐτὸν
[12] λαβόντα τὴν βασι-
λείαν, καὶ εἶπε [14] φωνη-
θῆναι αὐτῷ τοὺς δέλȣς
τούτους, οἷς [30] ἔδωκε
τὸ ἀργύριον· ἵνα [35] γνῷ
τίς τί [16] διεπραγματεύ-
σατο.
16 [17] Παρεγένετο δὲ ὁ
πρῶτος, λέγων· Κύριε,
ἡ μνᾶ σȣ [18] προσειργά-
σατο δέκα μνᾶς.
17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Εὖ, ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι
ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς [19] ἐ-
γένου, [20] ἴσθι ἐξουσίαν
ἔχων ἐπάνω δέκα πό-
λεων.
18 Καὶ [21] ἦλθεν ὁ δεύ-
τερος, λέγων· Κύριε, ἡ
μνᾶ σου ἐποίησε πέντε
μνᾶς.
19 Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ·
Καὶ σὺ γίνȣ ἐπάνω πέν-
τε πόλεων.
20 Καὶ ἕτερος [21] ἦλθε,
λέγων· Κύριε, ἰδοὺ ἡ
μνᾶ σου, ἣν [26] εἶχον
ἀποκειμένην ἐν [27] σου-
δαρίῳ.
21 [28] Ἐφοβούμην γάρ
σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐ-
στηρὸς [20] εἶ· αἴρεις ὃ
οὐκ [31] ἔθηκας, καὶ θε-
ρίζεις ὃ οὐκ [33] ἔσπει-
ρας.
22 Λέγει ͨ δὲ ǀ αὐτῷ·

A. D. 29.

1 σπεύδω.
2 μισέω.
3 καταβαίνω
4 ἀποστέλλω.
5 ὑποδέχομαι
6 γίνομαι.
7 εἴδω.
8 διαγογγύζω
9 εἰσέρχομαι.
10 ἐπανέρχομαι.
11 ch. 9. 12.
12 λαμβάνω.
13 ἵστημι, Ac. 5. 20.
14 φωνέω.
15 συκοφαντέω, c.3.14. Le. 19. 11. Job 35. 9.
16 διαπραγματεύομαι.
17 παραγίνομαι.
18 προσεργάζομαι.
19 γίνομαι.
20 εἰμί.
21 ἔρχομαι.
22 ἀπολλύω, c.15.6,24,32. Mat. 18. 11.
23 προστίθημι
24 Ac. 17. 11. 1 Co. 1. 26.
25 πορεύομαι
26 ἔχω.
27 Jno. 11.44. Ac. 19. 12.
28 φοβέω.
29 ὑποστρέφω
30 δίδωμι.
31 τίθημι.
32 v. 16,18,20. Eze. 45. 12.
33 σπείρω.
34 ἐιργάσατο, Mat. 25. 16. cf. 2 Ti. 2.4.
* ἐν ᾧ-h.
35 γινώσκω.

Digitized by Google

'Εκ τοῦ στόματός σου κρίνῶ σε, πονηρὲ δοῦλε· [3] ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος [5] αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ [6] ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ [7] ἔσπειρα·

23 Καὶ διατί οὐκ [9] ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μυ ἐπὶ c τὴν | [11] τράπεζαν, καὶ ἐγὼ [12] ἐλθὼν σὺν [13] τόκῳ ἂν [15] ἔπραξα αὐτό;

24 Καὶ τοῖς [16] παρεςῶσιν εἶπεν· [17] Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ [9] δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι.

25 (Καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς.)

26 [19] Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι [9] δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τȣ̃ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει, [17] ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ [21] θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς, [23] ἀγάγετε ὧδε, καὶ [25] κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα, [26] ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

29 Καὶ [27] ἐγένετο ὡς [28] ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ [29] καλούμενον Ἐλαιῶν, [31] ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

30 Εἰπών· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ εἰςπορευόμενοι [1] εὑρήσετε πῶλον [2] δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων [4] ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν [23] ἀγάγετε.

31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς [8] ἐρωτᾷ· Διατί λύετε; οὕτως [10] ἐρεῖτε αὐτῷ· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει.

32 [14] Ἀπελθόντες δὲ οἱ [31] ἀπεσταλμένοι, [1] εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.

33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτȣ̀ς· Τί λύετε τὸν πῶλον;

34 Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ Κύριος αὐτȣ̃ χρείαν ἔχει.

35 Καὶ [23] ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησȣ̃ν· ϗ [18] ἐπιῤῥίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, [20] ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.

36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, [22] ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.

37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ * ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, [30] ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων,

38 Λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.[32]

A. Π. 29.

1 εὑρίσκω.
2 δέω.
3 εἴδω.
4 καθίζω.
5 ver. 21. cf. Mat. 25. 24.
6 τίθημι.
7 σπείρω.
8 ἐρωτάω.
9 δίδωμι.
10 εἴρω.
11 Mat. 21.12. τραπεζίταις, Mat. 25. 27.
12 ἔρχομαι.
13 Mat. 25.27. Ex. 22. 25. De. 23. 19.
14 ἀπέρχομαι
15 πράττω.
16 παρίστημι
17 αἴρω.
18 ἐπιῤῥίπτω, 1 Pe. 5. 7. Nu. 35. 20, 22
19 s. 'Ο δὲ κύριος εἶπε·
20 ἐπιβιβάζω, c. 10. 34. Ac. 23. 24.
21 ver. 14.
22 ὑποστρωννύω, Is. 58. 5. ἔστρωσαν, Mat. 21. 8.
23 ἄγω.
* ἤδη, πρὸς τῇ καταβάσει τȣ̃ ὄρȣς τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο-π.
25 κατασφάζω, Zec. 11. 5. 2 Mac. 5. 12.
26 πορεύομαι
27 γίνομαι.
28 ἐγγίζω.
29 καλέω.
30 ἄρχομαι.
31 ἀποστέλλω
32 s. τόποις.

39 Καί τινες τῶν Φαρι-
σαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου
εἶπον πρὸς αὐτόν· Δι-
δάσκαλε, [1] ἐπιτίμησον
τοῖς μαθηταῖς σου.
40 Καὶ [3] ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπή-
σωσιν, οἱ λίθοι [30] κε-
κράξονται.
41 Καὶ ὡς [5] ἤγγισεν,
[7] ἰδὼν τὴν πόλιν, [8] ἔ-
κλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέ-
γων·
42 Ὅτι εἰ [9] ἔγνως καὶ
σὺ, [c] καί γε | ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ [d] σου | ταύτῃ, τὰ [11]
πρὸς εἰρήνην σου· νῦν
δὲ [12] ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλ-
μῶν * σου.
43 Ὅτι [13] ἥξουσιν ἡμέ-
ραι ἐπὶ σὲ, καὶ περιβα-
λοῦσιν οἱ ἐχθροί σου
[14] χάρακά σοι, καὶ [16] πε-
ρικυκλώσουσί σε, καὶ
[17] συνέξουσί σε πάντο-
θεν.
44 Καὶ [19] ἐδαφιοῦσί σε,
καὶ τὰ τέκνα σου ἐν
σοί· καὶ οὐκ [20] ἀφήσου-
σιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ
λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ [9] ἔ-
γνως τὸν καιρὸν τῆς
[21] ἐπισκοπῆς σου.
45 Καὶ [23] εἰσελθὼν εἰς
τὸ ἱερὸν, [25] ἤρξατο ἐκ-
βάλλειν τοὺς πωλοῦν-
τας [c] ἐν αὐτῷ καὶ ἀγο-
ράζοντας, |
46 Λέγων αὐτοῖς·
[26] Γέγραπται· [27] ‡ Ὁ
οἶκός μου οἶκος προσευ-
χῆς [28] ἐστιν· ὑμεῖς δὲ
αὐτὸν ἐποιήσατε σπή-
λαιον λῃστῶν.

A. D. 29.

1 ἐπιτιμάω.
2 ἀπολλύω.
3 ἀποκρίνομαι.
4 ἐκκρεμάννυμι, Ge. 44. 30.
5 ἐγγίζω.
6 γίνομαι.
7 εἴδω.
8 κλαίω.
9 γινώσκω.
10 ἐφίστημι.
11 s. ἀνήκοντα.
12 κρύπτω.
* σου. ὅτι-n.
† ἱερεῖς-i.
13 ἥκω.
14 δίδωμι.
15 Is. 37. 33. Je. 33. 4.
16 Jos. 7. 9. 2 Ki. 6. 14.
17 συνέχω, ch. 4. 38. Ac. 18. 5. 2 Co. 5. 14.
18 ἐρωτάω.
19 ἐδαφίζω, Ps. 137. 9. Is. 3. 26.
20 ἀφίημι.
21 Ac. 1. 20. 1 Ti. 3. 2.
22 συλλογίζομαι. Mat. 21. 25, διελογίζοντο Mar. 11. 31, ἐλογίζοντο.
23 εἰσέρχομαι.
24 πιστεύω.
25 ἄρχομαι.
26 γράφω.
27 Is. 56. 7.
‡ Ὅτι-f.
28 εἰμί.
29 πείθω.
30 κράζω.

47 Καὶ [28] ἦν διδάσκων
τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ
ἱερῷ· οἱ δὲ † ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν
αὐτὸν [2] ἀπολέσαι, καὶ
οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ.
48 Καὶ οὐχ εὕρισκον
τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λα-
ὸς γὰρ ἅπας [4] ἐξεκρέμα-
το αὐτοῦ ἀκούων.

Κεφ. κ'.

ΚΑΙ [6] ἐγένετο ἐν μιᾷ
τῶν ἡμερῶν [c] ἐκείνων, |
διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν
λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ
εὐαγγελιζομένου, [10] ἐπέ-
στησαν οἱ † ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς
πρεσβυτέροις,
2 Καὶ εἶπον πρὸς αὐ-
τὸν, λέγοντες· Εἰπὲ
ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς [28] ἐ-
στιν ὁ [14] δούς σοι τὴν
ἐξουσίαν ταύτην;
3 [3] Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε
πρὸς αὐτούς· [18] Ἐρωτή-
σω ὑμᾶς κἀγὼ [c] ἕνα |
λόγον· καὶ εἴπατέ μοι.
4 Τὸ βάπτισμα Ἰωάν-
νου ἐξ οὐρανοῦ [28] ἦν, ἢ
ἐξ ἀνθρώπων;
5 Οἱ δὲ [22] συνελογίσαν-
το πρὸς ἑαυτοὺς, λέγον-
τες· Ὅτι ἐὰν εἴπωμεν·
Ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ, Δια-
τί [d] οὖν | οὐκ [24] ἐπιστεύ-
σατε αὐτῷ;
6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ
ἀνθρώπων· πᾶς ὁ λαὸς
καταλιθάσει ἡμᾶς·
[29] πεπεισμένος γάρ [28] ἐ-
στιν Ἰωάννην προφή-
την [28] εἶναι.

Digitized by Google

A. D. 29.

7 Καὶ [1] ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν.

8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9 [3] Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός [b] τις [5] ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ [6] ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ [7] ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς.

10 Καὶ ἐν καιρῷ [9] ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος [11] δῶσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ, [13] δείραντες αὐτὸν, [15] ἐξαπέστειλαν κενόν.

11 Καὶ [17] προσέθετο [19] πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ [21] κἀκεῖνον [13] δείραντες καὶ [22] ἀτιμάσαντες, [15] ἐξαπέστειλαν κενόν.

12 Καὶ [17] προσέθετο [19] πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον [23] τραυματίσαντες [24] ἐξέβαλον.

13 Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; [19] πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον [c] [27] ἰδόντες [28] ἐντραπήσονται.

14 [27] Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ, [30] διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Οὗτός [12] ἐστιν ὁ κληρονόμος· [d] δεῦτε, [35] ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν [2] γένηται ἡ κληρονομία.

15 Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, [35] ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;

16 [4] Ἐλεύσεται καὶ [8] ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ [11] δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις· Ἀκούσαντες δέ εἶπον· [10] Μὴ [2] γένοιτο.

17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς, εἶπε· Τί οὖν [12] ἐστι τὸ [14] γεγραμμένον τοῦτο· [16] Λίθον ὃν [18] ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος [2] ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

18 Πᾶς ὁ [20] πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν [20] πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

19 Καὶ [25] ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ [26] ἐφοβήθησαν [e] τὸν λαόν· [29] ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.

20 Καὶ [31] παρατηρήσαντες [9] ἀπέστειλαν [32] ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους [12] εἶναι· ἵνα [33] ἐπιλάβωνται αὐτοῦ * λόγου, εἰς τὸ [34] παρα-

1 ἀποκρίνομαι.
2 γίνομαι.
3 ἄρχομαι.
4 ἔρχομαι.
5 φυτεύω.
6 ἐκδίδωμι.
7 ἀποδημέω.
8 ἀπολλύω.
9 ἀποστέλλω
10 Ro. 3. 4.
11 δίδωμι.
12 εἰμί.
13 δέρω, ch. 12. 47, 48.
14 γράφω.
15 ἐξαποστέλλω.
16 Ps. 118. 22.
17 προςτίθημι
18 ἀποδοκιμάζω.
19 πέμπω.
20 πίπτω.
21 χ ἐκεῖνος.
22 Jno. 8. 49. Ac. 5. 41. Ro. 1. 24. Ja. 2. 6.
23 Ac. 19. 16. Ex. 28. 16, 23. Ca. 5. 7.
24 ἐκβάλλω.
25 ζητέω.
26 φοβέω.
27 εἴδω.
28 ἐντρέπω.
29 γινώσκω.
30 διαλογίζομαι.
31 2Mac. 5 25.
32 Job 19. 12. 31. 9.
33 ἐπιλαμβάνω.
* τῶν λόγων, alii λόγον, s. λόγους-n.
34 παραδίδωμι.
35 ἀποκτείνω

Digitized by Google

δοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ
καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγε-
μόνος.
21 Καὶ [3] ἐπηρώτησαν
αὐτὸν, λέγοντες· Δι-
δάσκαλε, [5] οἴδαμεν ὅτι
ὀρθῶς λέγεις καὶ δι-
δάσκεις, καὶ οὐ λαμ-
βάνεις πρόςωπον, ἀλλ'
ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν
τοῦ Θεοῦ διδάσκεις.
22 [7] Ἔξεςιν ἡμῖν Καί-
σαρι φόρον [9] δοῦναι, ἢ
οὔ; [10]
23 Κατανοήσας δὲ αὐ-
τῶν τὴν [11] πανουργίαν,
εἶπε πρὸς αὐτούς· [c] Τί
με πειράζετε; |
24 [12] ‡ Ἐπιδείξατέ μοι
δηνάριον· τίνος ἔχει
εἰκόνα καὶ ἐπιγρα-
φήν; [14] Ἀποκριθέν-
τες δὲ εἶπον· Καίσα-
ρος.
25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· [15] Ἀπόδοτε τοί-
νυν τὰ Καίσαρος Καί-
σαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
τῷ Θεῷ.
26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν
[17] ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ
ῥήματος ἐναντίον τοῦ
λαοῦ· καὶ θαυμά-
σαντες ἐπὶ τῇ ἀπο-
κρίσει αὐτοῦ, [19] ἐσίγη-
σαν.
27 [21] Προςελθόντες δέ
τινες τῶν Σαδδουκαί-
ων, οἱ § [23] ἀντιλέγον-
τες ἀνάστασιν μὴ [22] εἶ-
ναι, [3] ἐπηρώτησαν αὐ-
τὸν,
28 Λέγοντες· Διδάσκα-
λε, Μωσῆς [25] ἔγραψεν
ἡμῖν· [26] Ἐάν τινος ἀ-
δελφὸς [1] ἀποθάνῃ ἔχων
[6] γυναῖκα, καὶ οὗτος [2] ἄ-
τεκνος [1] ἀποθάνῃ, ἵνα
[4] λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
τὴν [6] γυναῖκα, καὶ [8] ἐξ-
αναστήσῃ σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ.
29 Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ
[22] ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος,
[4] λαβὼν [6] γυναῖκα, [1] ἀπ-
έθανεν ἄτεκνος.
30 * Καὶ [4] ἔλαβεν ὁ
δεύτερος τὴν [6] γυναῖκα,
καὶ οὗτος [1] ἀπέθανεν ἄ-
τεκνος.
31 Καὶ ὁ τρίτος [4] ἔλα-
βεν † αὐτήν· ὡςαύτως
δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ, [b] καὶ | οὐ
[13] κατέλιπον τέκνα, καὶ
[1] ἀπέθανον.
32 Ὕςερον [c] δὲ | [d] ἀπάν-
των | [1] ἀπέθανε καὶ ἡ
γυνή.
33 Ἐν τῇ οὖν ἀναστά-
σει, τίνος αὐτῶν [16] γίνε-
ται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ
[18] ἔσχον αὐτὴν [6] γυ-
ναῖκα.
34 Καὶ [14] ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τού-
του γαμοῦσι καὶ ἐκγα-
μίσκονται·
35 Οἱ δὲ [20] καταξιω-
θέντες τοῦ αἰῶνος ἐκεί-
νου τυχεῖν, καὶ τῆς ἀ-
ναςάσεως τῆς ἐκ νε-
κρῶν, οὔτε γαμοῦσιν,
οὔτε ἐκγαμίσκονται.
36 Οὔτε γὰρ [1] ἀποθα-
νεῖν ἔτι δύνανται· [24] ἰ-
σάγγελοι γάρ [22] εἰσι·
καὶ υἱοί [22] εἰσι τοῦ Θεοῦ,
τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ
[22] ὄντες.

A. D. 29.

1 ἀποθνήσκω
2 ver. 29, 30. Is. 49. 21. Je. 18. 21.
3 ἐπερωτάω.
4 λαμβάνω.
5 εἴδω.
6 γυνή.
7 ἔξειμι.
8 ἐξανίςημι, Mar. 12. 19. Ac. 15. 5.
9 δίδωμι.
* Vide App.
10 s. δοῦναι.
11 1 Co. 3. 19. 2 Co. 4. 2. Ep. 4. 14.
† αὐτὴν ὡςαύτως· ὡςαύτως δὲ χ-n. [νύω.
12 ἐπιδεικ-
‡ Δείξατέ-a.
13 καταλείπω
14 ἀποκρίνομαι.
15 ἀποδίδωμι
16 γίνομαι.
17 ἐπιλαμβά- [νω.
18 ἔχω.
19 σιγάω.
20 καταξιόω, ch. 21. 36. Ac. 5. 41. 2 Th. 1. 5.
21 προςέρχομαι.
22 εἰμί.
§ λέγοντες-n.
23 ch. 2. 34. Jno. 19. 12. Ac. 13. 45. Ro. 10. 21.
24 ὡς ἄγγελοι, Mat. 22. 30. Mar. 12. 25.
25 γράφω.
26 De. 25. 5–10.

Digitized by Google

37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται
οἱ νεκροὶ, καὶ Μωσῆς
*[1]ἐμήνυσεν [3]ἐπὶ τῆς βά-
του, ὡς λέγει Κύριον,
τὸν Θεὸν Ἀβραὰμ, καὶ
τὸν Θεὸν Ἰσαὰκ, ϗ τὸν
Θεὸν Ἰακώβ.
38 Θεὸς δὲ οὐκ [4]ἔστι
νεκρῶν, ἀλλὰ [5]ζών-
των· πάντες γὰρ αὐτῷ
ζῶσιν.
39 [7]Ἀποκριθέντες δέ
τινες τῶν γραμματέων
εἶπον· Διδάσκαλε, κα-
λῶς εἶπας.
40 Οὐκέτι δὲ [9]ἐτόλ-
μων ἐπερωτᾷν αὐτὸν
οὐδέν.
41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐ-
τούς· Πῶς [11]λέγουσι
τὸν Χριστὸν υἱὸν Δα-
βὶδ d εἶναι; l
42 Καὶ αὐτὸς Δαβὶδ
λέγει ἐν βίβλῳ ψαλ-
μῶν· [15]Εἶπεν ὁ Κύρι-
ος τῷ Κυρίῳ μου·
Κάθου ἐκ δεξιῶν
μου,
43 Ἕως ἂν [17]θῶ τοὺς
ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν σου;
44 Δαβὶδ οὖν Κύριον
αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς
υἱὸς αὐτοῦ [4]ἐστιν;
45 Ἀκούοντος δὲ παν-
τὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ·
46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν
γραμματέων τῶν θε-
λόντων περιπατεῖν ἐν
στολαῖς, καὶ φιλούν-
των ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς, καὶ [26]πρωτο-
καθεδρίας ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς, καὶ [2]πρω-
τοκλισίας ἐν τοῖς δεί-
πνοις.
47 Οἳ κατεσθίουσι τὰς
οἰκίας τῶν χήρων, καὶ
προφάσει † μακρὰ προσ-
εύχονται· οὗτοι [6]λή-
ψονται περισσότερον
κρίμα.

Κεφ. κα΄.

[8]ΑΝΑΒΛΕΨΑΣ δὲ εἶ-
δε τοὺς βάλλοντας τὰ
δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ [10]γα-
ζοφυλάκιον πλουσίους.
2 Εἶδε δὲ d καί l τινα
χήραν [12]πενιχρὰν βάλ-
λουσαν ἐκεῖ δύο [13]λε-
πτά.
3 Καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα
ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον
πάντων [14]ἔβαλεν.
4 Ἅπαντες γὰρ οὗτοι
ἐκ τοῦ [16]περισσεύοντος
αὐτοῖς [14]ἔβαλον εἰς τὰ
δῶρα τοῦ Θεοῦ· αὕτη
δὲ ἐκ τοῦ [18]ὑςερήματος
αὐτῆς ἅπαντα τὸν [19]βί-
ον ὃν εἶχεν [14]ἔβαλε.
5 Καί τινων λεγόντων
περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λί-
θοις καλοῖς καὶ ἀναθή-
μασι [20]κεκόσμηται, εἶ-
πε·
6 [21]Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε,
[22]ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν
αἷς οὐκ [23]ἀφεθήσεται
λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ
καταλυθήσεται.
7 [24]Ἐπηρώτησαν δὲ
αὐτὸν, λέγοντες· Διδά-
σκαλε, πότε οὖν ταῦτα
[4]ἔσται; καὶ τί [25]τὸ
σημεῖον ὅταν μέλλῃ
ταῦτα [27]γίνεσθαι;

A. D. 29.

* ἐμήνυσεν, ἐπὶ τῆς βάτου ὡς-n.
1 μηνύω, Jno. 11. 57. Ac. 23. 30. 1 Co. 10. 28.
2 ch. 14. 7, 8. Mat. 23. 5.
3 Ex. 3. 2-6.
4 εἰμί.
5 ζάω.
† μακρᾷ, alii μακρὰ ν-n.
6 λαμβάνω.
7 ἀποκρίνομαι.
8 ἀναβλέπω.
9 τολμάω.
10 Mar. 12. 41. Jno. 8. 20.
11 s. γραμματεῖς.
12 Ex. 22. 25.
13 ch. 12. 59. Mar 12 42.
14 βάλλω.
15 Ps. 110. 1.
16 Mat. 5. 20. Mar. 12. 44. Ro. 5. 15. 2 Co. 8. 2.
17 τίθημι.
18 1 Co. 6. 18. 2 Co. 8. 13, 14. 1 Th. 3. 10. Phi. 2. 30.
19 ch. 8. 14. Mar. 12. 44. 2 Ti. 2. 4. 1 Jno. 3. 17.
20 κοσμέω.
21 s κατὰ.
22 ἔρχομαι.
23 ἀφίημι.
24 ἐπερωτάω.
25 s. ἔσται.
26 ch. 11. 43. Mat. 23. 5. Mar. 12. 39.
27 γίνομαι.

Digitized by Google

8 Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπε-
τε μὴ [1] πλανηθῆτε·
πολλοὶ γὰρ [3] ἐλεύσον-
ται ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μου, λέγοντες· Ὅτι
ἐγώ εἰμι· καὶ ὁ και-
ρὸς [7] ἤγγικε. Μὴ οὖν
[9] πορευθῆτε ὀπίσω αὐ-
τῶν.
9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε
πολέμους καὶ [10] ἀκα-
ταστασίας, μὴ [11] πτο-
ηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα
[12] γενέσθαι πρῶτον·
ἀλλ' οὐκ εὐθέως [13] τὸ
τέλος.
10 Τότε [14] ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· [15] Ἐγερθήσεται
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ
βασιλεία ἐπὶ βασιλεί-
αν·
11 Σεισμοί τε μεγά-
λοι κατὰ τόπους, καὶ
λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ [17] ἔ-
σονται· [18] φόβητρά
τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐ-
ρανοῦ μεγάλα [17] ἔ-
σται.
12 Πρὸ δὲ τούτων ἁ-
πάντων [20] ἐπιβαλοῦσιν
ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας
αὐτῶν, καὶ [22] διώξου-
σι, [23] παραδιδόντες εἰς
συναγωγὰς καὶ φυλα-
κὰς, ἀγομένους ἐπὶ βα-
σιλεῖς καὶ ἡγεμόνας,
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός
μου.
13 [27] Ἀποβήσεται δὲ
ὑμῖν εἰς μαρτύριον.[28]
14 [33] Θέσθε [34] οὖν εἰς
τὰς καρδίας ὑμῶν, μὴ
[35] προμελετᾶν [36] ἀπολο-
γηθῆναι.
15 Ἐγὼ γὰρ [2] δώσω
ὑμῖν στόμα καὶ σο-
φίαν, ᾗ οὐ [4] δυνήσον-
ται [5] ἀντειπεῖν, * οὐ-
δὲ [6] ἀντιστῆναι πάν-
τες οἱ [8] ἀντικείμενοι
ὑμῖν.
16 [23] Παραδοθήσεσθε
δὲ καὶ ὑπὸ γονέων,
καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγ-
γενῶν, καὶ φίλων·
καὶ θανατώσουσιν ἐξ
ὑμῶν.
17 Καὶ [17] ἔσεσθε μι-
σούμενοι ὑπὸ πάντων
διὰ τὸ ὄνομά μου.
18 Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κε-
φαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ [16] ἀ-
πόληται.
19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑ-
μῶν † [19] κτήσασθε τὰς
ψυχὰς ὑμῶν.
20 Ὅταν δὲ [21] ἴδητε
κυκλουμένην ὑπὸ στρα-
τοπέδων τὴν Ἱερουσα-
λὴμ, τότε [24] γνῶτε ὅτι
[25] ἤγγικεν ἡ [26] ἐρήμω-
σις αὐτῆς.
21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ φευγέτωσαν εἰς
τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ
αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν·
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις,
μὴ [29] εἰσερχέσθωσαν εἰς
αὐτήν.
22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδι-
κήσεως αὗταί [17] εἰσι,
τοῦ ‡ [30] πληρωθῆναι
πάντα τὰ [31] γεγραμμέ-
να.
23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γα-
στρὶ ἐχούσαις, [32] καὶ
ταῖς θηλαζούσαις ἐν
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
[17] ἔσται γὰρ [37] ἀνάγκη
μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς,

A. D. 29.

1 πλανάω, Mat. 24. 4. Mar. 13. 5.
2 δίδωμι.
3 ἔρχομαι.
4 δύναμαι.
5 Ac. 4. 14. Es. 8. 8.
* ἡ-α.
6 ἀνθίστημι, Mat. 5. 13.
7 ἐγγίζω.
8 ch. 13. 17.
9 πορεύομαι.
10 1 Co. 14. 33.
11 πτοέω, ch. 24. 37.
12 γίνομαι.
13 s. ἔσται.
14 λέγω.
15 ἐγείρω.
16 ἀπολλύω.
17 εἰμί.
18 Is. 19. 17.
† κτήσεσθε-ι.
19 κτάομαι.
20 ἐπιβάλλω.
21 εἴδω.
22 διώκω. [μι
23 παραδίδω-
24 γινώσκω.
25 ἐγγίζω.
26 Mat. 24. 14.
27 ἀποβαίνω, ch. 5. 2.
28 s. αὐτοῖς, Mar. 13. 9.
29 εἰσέρχο-μαι. [ναι-α
‡ πλησθῆ-
30 πληρόω.
31 γράφω.
32 s. βρέφος.
33 τίθημι.
34 s. τοῦτο.
35 Mar. 13. 11.
36 ch. 12. 11. Ac. 19. 33. Ro. 2. 15.
37 θλῖψις, Mat. 24. 21.

Digitized by Google

καὶ ὀργὴ [b]ἐν⌉ τῷ λαῷ
τούτῳ.
24 Καὶ [1]πεσοῦνται [2]στό-
ματι μαχαίρας, καὶ [3]αἰ-
χμαλωτισθήσονται εἰς
πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ [4]ἔσται [5]πα-
τουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄ-
χρι [7]πληρωθῶσι [e]και-
ροὶ ἐθνῶν.⌉ *
25 Καὶ [4]ἔσται σημεῖα
ἐν ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ,
καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ
τῆς γῆς [8]συνοχὴ ἐ-
θνῶν † ἐν [9]ἀπορίᾳ, ἠχού-
σης θαλάσσης καὶ [11]σά-
λου.
26 Ἀποψυχόντων ἀν-
θρώπων ἀπὸ φόβου καὶ
[13]προσδοκίας τῶν ἐπερ-
χομένων τῇ [15]οἰκουμέ-
νῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις
τῶν οὐρανῶν σαλευθή-
σονται.
27 Καὶ τότε [17]ὄψον-
ται [19] τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐρχόμενον
ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνά-
μεως καὶ δόξης πολ-
λῆς.
28 Ἀρχομένων δὲ τού-
των [21]γίνεσθαι, [22]ἀνα-
κύψατε καὶ [23]ἐπάρατε
τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· δι-
ότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύ-
τρωσις ὑμῶν.
29 Καὶ εἶπε παραβο-
λὴν αὐτοῖς· [25]Ἴδετε
τὴν συκῆν καὶ πάντα
τὰ δένδρα·
30 Ὅταν [27]προβάλω-
σιν [29]ἤδη, [e]βλέποντες
ἀφ' ἑαυτῶν⌉ ** γινώ-
σκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ
θέρος [4]ἐστίν·

A. D. 29.

1 πίπτω.
2 De. 13. 16.
3 Ro. 7. 23.
4 εἰμί.
5 ch. 10. 19.
6 παρέρχομαι
7 πληρόω.
* alii καὶ ἔσονται καιροὶ ἐθνῶν.
8 2 Co. 2. 4.
† ἐν ἀπορίᾳ ἤχους-l.
‡ βαρηθῶσιν-a.
9 Le. 26. 16.
10 1 Co. 6. 3,4.
11 Jno. 1. 15.
12 ἐφίστημι.
§ ἐκείνη ὡς παγίς· Ἐπελεύσεται γάρ-n.
13 Ac. 12. 11.
14 Ro. 11. 8.
15 s. γῆ.
16 ἐπέρχομαι
17 s. ἄνθρωποι.
18 ch. 1. 29.
19 ὄπτομαι.
‖ οὖν ἐν παντὶ καιρῷ,-a.
20 καταξιόω, ch. 20. 35.
21 γίνομαι.
22 ἀνακύπτω, ch. 13. 11.
23 ἐπαίρω.
24 ἵστημι.
25 εἴδω.
26 αὐλίζομαι, Mat. 21. 17.
27 προβάλλω.
28 ὀρθρίζω.
29 s. τὰ φύλλα, Mat. 24. 32.
** alii βλέποντες, ἀπ' αὐτῶν.

31 Οὕτω καὶ ὑμεῖς,
ὅταν [25]ἴδητε ταῦτα
γινόμενα, γινώσκετε
ὅτι ἐγγύς [4]ἐστιν ἡ βα-
σιλεία τοῦ Θεοῦ.
32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι οὐ μὴ [6]παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν
πάντα [21]γένηται.
33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
[6]παρελεύσονται, οἱ δὲ
λόγοι μου οὐ μὴ [6]παρ-
έλθωσι.
34 Προσέχετε δὲ ἑαυ-
τοῖς, μήποτε ‡ βαρυν-
θῶσιν ὑμῶν αἱ καρδί-
αι ἐν κραιπάλῃ, καὶ
μέθῃ, καὶ μερίμναις
[10]βιωτικαῖς, καὶ αἰ-
φνίδιος ἐφ' ὑμᾶς [12]ἐπ-
ιστῇ ἡ ἡμέρα § ἐκεί-
νη.
35 Ὡς [14]παγὶς γὰρ
[16]ἐπελεύσεται ἐπὶ πάν-
τας τοὺς [18]καθημένους
ἐπὶ πρόσωπον πάσης
τῆς γῆς.
36 Ἀγρυπνεῖτε ‖ οὖν,
ἐν παντὶ καιρῷ δεόμε-
νοι, ἵνα [20]καταξιωθῆ-
τε ἐκφυγεῖν ταῦτα
πάντα τὰ μέλλοντα
[21]γίνεσθαι, καὶ [24]στα-
θῆναι ἔμπροσθεν τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
37 [4]Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας
ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων·
τὰς δὲ νύκτας ἐξερχό-
μενος [26]ηὐλίζετο εἰς τὸ
ὄρος τὸ καλούμενον
Ἐλαιῶν.
38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς
[28]ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν
ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐ-
τοῦ.

Κεφ. κβ΄.
1 ΗΓΓΙΖΕ δὲ ἡ ἑορτὴ
τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομέ-
νη Πάσχα.
2 Καὶ [2]ἐζήτουν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς, τὸ πῶς [3]ἀνέλω-
σιν αὐτόν· [5]ἐφοβοῦντο
γὰρ τὸν λαόν.
3 [7]Εἰςῆλθε δὲ ὁ
Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν
τὸν ἐπικαλούμενον Ἰ-
σκαριώτην, [9]ὄντα ἐκ
τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώ-
δεκα.
4 Καὶ [11]ἀπελθὼν [13]συν-
ελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦ-
σι καὶ τοῖς στρατη-
γοῖς, τὸ πῶς αὐτὸν
[15]παραδῷ αὐτοῖς.
5 Καὶ [17]ἐχάρησαν· καὶ
[19]συνέθεντο αὐτῷ ἀρ-
γύριον [20]δοῦναι.
6 Καὶ [21]ἐξωμολόγησε·
καὶ [2]ἐζήτει [23]εὐκαιρίαν
τοῦ [15]παραδοῦναι αὐτὸν
αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.
7 [24]Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα
τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει
θύεσθαι τὸ πάσχα.
8 Καὶ [25]ἀπέστειλε Πέ-
τρον καὶ Ἰωάννην, εἰ-
πών· [27]Πορευθέντες ἑ-
τοιμάσατε ἡμῖν τὸ πά-
σχα, ἵνα φάγωμεν.
9 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
Ποῦ θέλεις [29]ἑτοιμάσω-
μεν;
10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἰδοὺ, [7]εἰσελθόντων ὑ-
μῶν εἰς τὴν πόλιν,
[32]συναντήσει ὑμῖν ἄν-
θρωπος κεράμιον ὕδα-
τος βαστάζων· ἀκολου-
θήσατε αὐτῷ εἰς τὴν
οἰκίαν οὗ εἰςπορεύε-
ται.
11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκο-
δεσπότῃ τῆς οἰκίας·
Λέγει σοι ὁ διδάσκα-
λος· Ποῦ [9]ἐστι τὸ [4]κα-
τάλυμα, ὅπου τὸ πά-
σχα μετὰ τῶν μαθητῶν
μου φάγω;
12 Κἀκεῖνος ὑμῖν [6]δεί-
ξει *[8]ἀνώγεον μέγα
[10]ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑ-
τοιμάσατε.
13 [11]Ἀπελθόντες δὲ
εὗρον καθὼς εἴρηκεν
αὐτοῖς· καὶ [34]ἡτοίμα-
σαν τὸ πάσχα.
14 Καὶ ὅτε [12]ἐγένετο
ἡ ὥρα, [14]ἀνέπεσε, καὶ
οἱ δώδεκα ἀπόστολοι
σὺν αὐτῷ.
15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· [16]Ἐπιθυμίᾳ [18]ἐπ-
εθύμησα τοῦτο τὸ πά-
σχα φαγεῖν μεθ᾽ ὑ-
μῶν, πρὸ τοῦ με [22]πα-
θεῖν.
16 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ
αὐτοῦ, ἕως ὅτου †[26]πλη-
ρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ Θεοῦ.
17 Καὶ δεξάμενος ‡πο-
τήριον, εὐχαριστήσας
εἶπε· [28]Λάβετε τοῦτο,
καὶ διαμερίσατε ἑαυ-
τοῖς.
18 Λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι οὐ μὴ [31]πίω §ἀπὸ
τοῦ γεννήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ [24]ἔλ-
θῃ.
19 Καὶ [28]λαβὼν ἄρ-
τον, εὐχαριστήσας [33]ἔ-

A. D. 29.

1 ἐγγίζω.
2 ζητέω.
3 ἀναιρέω.
4 ch. 2. 7. Mar. 14. 14.
5 φοβέω.
6 δείκνυμι.
*ἀνάγαιον-α
7 εἰςέρχομαι.
8 Mar. 14. 15.
9 εἰμί.
10 στρωννύω
11 ἀπέρχομαι
12 γίνομαι.
13 συλλαλέω.
14 ἀναπίπτω
15 παραδίδωμι.
16 Ge. 31. 30. Mar. 4. 19. Jno. 8. 44. Ro. 1. 24. Phi. 1. 23.
17 χαίρω.
18 ἐπιθυμέω, ch. 15. 16. Mat. 5. 28. Ac. 20. 33.
19 συντίθημι
20 δίδωμι.
21 ἐξομολογέω.
22 πάσχω.
23 Mat. 26. 16. Ps. 9. 9; 10. 1.
24 ἔρχομαι.
25 ἀποστέλλω
†καινὸν βρωθῇ·n.
26 πληρόω.
‡ τὸ ʃ.
27 πορεύομαι
28 λαμβάνω.
29 s. ἵνα.
31 πίνω.
§ἀπὸ τοῦ νῦν-ʃ al. idem add. ante οὐ μὴ.
32 συναντάω
33 κλάω.
34 ἑτοιμάζω.

Digitized by Google

κλασε· καὶ [1]ἔδωκεν αὐ-
τοῖς, λέγων· Τϰτό [2]ἐςι
τὸ σῶμά μου, [6] τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν [1] διδόμενον· τοῦ-
το ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
[3] ἀνάμνησιν.
20 Ὡςαύτως καὶ [4] τὸ
ποτήριον, μετὰ τὸ δει-
πνῆσαι, λέγων· Τοῦτο
τὸ ποτήριον,[7] ἡ καινὴ
διαθήκη ἐν τῷ αἵματί
μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκ-
χυνόμενον.|
21 Πλὴν ἰδοὺ, ἡ χεὶρ
τοῦ [10]παραδιδόντος με[7]
μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τρα-
πέζης.
22 Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου [11] πορεύεται
κατὰ τὸ [13] ὡρισμένον·
πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι' οὗ [10] παραδί-
δοται.
23 Καὶ αὐτοὶ [15] ἤρ-
ξαντο συζητεῖν πρὸς
ἑαυτοὺς,[17] - τὸ, τίς
ἄρα [2] εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ
τοῦτο μέλλων πράσ-
σειν.
24 [19] Ἐγένετο δὲ καὶ
[20]φιλονεικία ἐν αὐτοῖς,
[17] τὸ, τίς αὐτῶν δοκεῖ
[2] εἶναι μείζων.
25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν
[23] κυριεύϐσιν αὐτῶν· ϗ
οἱ [24] ἐξϐσιάζοντες αὐ-
τῶν, [25] εὐεργέται κα-
λοῦνται.
26 Ὑμεῖς δὲ [27] οὐχ
οὕτως· ἀλλ' ὁ μείζων
ἐν ὑμῖν, [19] γενέσθω ὡς
ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡ-
γούμενος, ὡς ὁ διακο-
νῶν.

27 Τίς γὰρ μείζων; ὁ
ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακο-
νῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμε-
νος; ἐγὼ δέ εἰμι ἐν
μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακο-
νῶν.
28 Ὑμεῖς δὲ [2] ἐστε οἱ
[4]διαμεμενηκότες μετ' ἐ-
μϐ ἐν τοῖς [8] πειρασμοῖς
μου.
29 [8]Κἀγὼ [9]διατίθεμαι
ὑμῖν, καθὼς [9] διέθετό
μοι ὁ πατήρ [*] μου, βα-
σιλείαν·
30 Ἵνα ἐσθίητε καὶ πί-
νητε ἐπὶ τῆς τραπέζης
μου [e] ἐν τῇ βασιλείᾳ
μου,| † καὶ καθίσησθε
ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες
τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ
Ἰσραήλ.
31 [e] Εἶπε δὲ ὁ Κύριος·|
Σίμων, Σίμων, ἰδϐ ὁ
Σατανᾶς [12] ἐξῃτήσατο
ὑμᾶς, τϐ [14]σινιάσαι ὡς
τὸν σῖτον·
32 Ἐγὼ δὲ [16] ἐδεήθην
περὶ σοῦ, ἵνα μὴ [18] ἐκ-
λείπῃ ἡ πίςις σου· καὶ
σύ ποτε [21] ἐπιςρέψας,
[22] στήριξον τοὺς ἀδελ-
φούς σου.
33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
Κύριε, μετὰ σϐ ἕτοιμός
εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν ϗ
εἰς θάνατον [11] πορεύε-
σθαι.
34 Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω
σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φω-
νήσει σήμερον ἀλέ-
κτωρ, πρὶν ἢ τρὶς [26]ἀπ-
αρνήσῃ [e] μὴ| εἰδέναι
με.
35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ὅτε [28] ἀπέςειλα ὑμᾶς

A. D. 29.

1 δίδωμι.
2 εἰμί.
3 1 Co. 11. 24. He. 10. 3. Nu. 10. 10.
4 διαμένω, ch. 1. 22. Ga. 2. 5. He. 1. 11.
5 s. ἔδωκεν αὐτοῖς.
6 Mat. 6. 13.
7 s. ἔστι.
8 καὶ ἐγὼ.
9 διατίθημι, Ac. 3. 25. He. 8. 10.
* μου βασιλείαν, Ἵνα-a. [μι.
10 παραδίδωμι.
11 πορεύομαι
† καὶ καθίσεσθε-a.
12 ἐξαιτέομαι
13 ὁρίζω, Ac. 2. 23. 10. 42. He. 4. 7.
14 σινιάζω.
15 ἄρχομαι.
16 δέομαι.
17 s. κατὰ.
18 ch. 16. 9. He. 1. 12.
19 γίνομαι.
20 1 Co. 11. 16.
21 ἐπιστρέφω
22 στηρίζω.
23 κατακυριεύουσιν, Mat. 20. 25.
24 1 Co. 6. 12. κατεξϐσιάζουσιν, Mat. 20. 25.
25 2 Mac. 4. 2.
26 ἀπαρνέομαι.
27 s. ἔστε.
28 ἀποστέλλω

Digitized by Google

ἄτερ βαλαντίου, ϗ πή-
ρας, ϗ ὑποδημάτων, μή
τινος ὑστερήσατε; Οἱ
δὲ εἶπον· Οὐδενός.
36 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς·
Ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων βα-
λάντιον, *[3] ἀράτω, ὁ-
μοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ
μὴ ἔχων,[5] †πωλησά-
τω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ,
καὶ ‡ἀγορασάτω μά-
χαιραν.
37 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
ἔτι[6] τȣ̃το τὸ [7]γεγραμ-
μένον δεῖ τελεσθῆναι
ἐν ἐμοί, τό· Καὶ μετὰ
ἀνόμων [9] ἐλογίσθη·
Καὶ γὰρ §τὰ [11]περὶ ἐμȣ̃
τέλος ἔχει.
38 Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε,
ἰδȣ̀, μάχαιραι ὧδε δύο·
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
‖[13]Ἱκανόν [15] ἐστι.
39 Καὶ [16] ἐξελθὼν [17] ἐ-
πορεύθη κατὰ τὸ ἔθος
εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαι-
ῶν· [19] ἠκολούθησαν δὲ
αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ.
40 [21] Γενόμενος δὲ ἐπὶ
τοῦ τόπου, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Προσεύχεσθε μὴ
[22]εἰσελθεῖν εἰς πειρα-
σμόν.
41 Καὶ αὐτὸς [23] ἀπε-
σπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡς-
εὶ λίθου βολὴν, καὶ
[25]θεὶς τὰ γόνατα
[27]προσηύχετο,
42 Λέγων· Πάτερ, εἰ
βούλει ‡‡[29]παρενεγκεῖν
τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ'
ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλη-
μά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν
[21] γενέσθω.

43 [21]Ὤφθη δὲ αὐτῷ
ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ,
[4] ἐνισχύων αὐτόν.
44 Καὶ[2] γενόμενος[21] ἐν
ἀγωνίᾳ, [6] ἐκτενέστερον
προσηύχετο· [21]ἐγένετο
δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ
θρόμβοι αἵματος κα-
ταβαίνοντες ἐπὶ τὴν
γῆν.‖
45 Καὶ [8] ἀναστὰς ἀπὸ
τῆς προσευχῆς, [10] ἐλ-
θὼν πρὸς τοὺς μαθη-
τὰς,** [12] εὗρεν αὐτοὺς
κοιμωμένους ἀπὸ τῆς
λύπης·
46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς.
[14] Τί καθεύδετε; [8]ἀνα-
στάντες προσεύχεσθε,
ἵνα μὴ [22] εἰσέλθητε εἰς
πειρασμόν.
47 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λα-
λοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος,
καὶ ὁ λεγόμενος Ἰού-
δας, εἷς τῶν δώδε-
κα, [18] προήρχετο ††αὐ-
τῶν, καὶ [20] ἤγγισε τῷ
Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐ-
τόν.
48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτῷ· Ἰούδα, φι-
λήματι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου [24] παραδί-
δως;
49 [26] Ἰδόντες δὲ οἱ πε-
ρὶ αὐτὸν τὸ [15]ἐσόμενον,
εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ
[28] πατάξομεν ἐν μαχαί-
ρᾳ;
50 Καὶ [28] ἐπάταξεν εἷς
τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦ-
λον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ
[30] ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ȣ̃ς
τὸ δεξιόν.
51 [31] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ

A.D. 29.

1 ὀπτομαι.
2 s. αὐτὸς.
* ἀρεῖ-n.
3 αἴρω.
4 Ac. 9. 19.
5 s. μάχαιραν
† πωλήσει-n.
‡ ἀγοράσει-n
6 Ac. 12. 5. 1 Pe. 4. 8.
7 γράφω.
8 ἀνίστημι.
9 λογίζομαι.
10 ἔρχομαι.
§ τὸ-n. [μένα
11 s. γεγραμ-
12 εὑρίσκω.
‖ Ἀρκεῖ-n.
** αὐτοῦ-b.
13 2 Co. 2. 6. 2 Ti. 2. 2.
14 s. διὰ.
15 εἰμί.
16 ἐξέρχομαι
17 πορεύομαι
18 προέρχο-μαι.
19 ἀκολȣθέω.
†† αὐτοὺς-a.
20 ἐγγίζω.
21 γίνομαι.
22 εἰςέρχο-μαι.
23 ἀποσπάω, Mat. 26. 51.
24 παραδίδω-
25 τίθημι. [μι
26 εἴδω. [μαι
27 προςεύχο-
28 πατάσσω, Mat. 26. 31. Mar. 14. 27.
‡‡ παρε-νέγκαι, alii παρένεγκε-n
29 παραφέρω, Mar. 14. 36. He. 13. 9.
30 ἀφαιρέω.
31 ἀποκρίνο-μαι.

Ιησοῦς, εἶπεν· [1]'Εᾶτε
ἕως τούτου. Καὶ [2]ἁψά-
μενος τοῦ ὠτίου αὐτȣ͂,
[3]ἰάσατο αὐτόν.
52 Εἶπε δὲ ὁ 'Ιησοῦς
πρὸς τοὺς [5]παραγενο-
μένους *ἐπ' αὐτὸν ἀρ-
χιερεῖς, καὶ [7]στρατη-
γοὺς τοῦ ἱεροῦ, καὶ
πρεσβυτέρους· 'Ως ἐπὶ
λῃστὴν [9]ἐξεληλύθατε
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξυ-
λων;
53 Καθ' ἡμέραν [11]ὄν-
τος μου μεθ' ὑμῶν ἐν
τῷ ἱερῷ, οὐκ [13]ἐξετεί-
νατε τὰς χεῖρας ἐπ'
ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ὑμῶν
[11]ἐστιν ἡ ὥρα, καὶ
ἡ ἐξουσία τοῦ [15]σκό-
τους.
54 [17]Συλλαβόντες δὲ
αὐτὸν [19]ἤγαγον, καὶ
[20]εἰςήγαγον c αὐτὸν|
εἰς τὸν οἶκον τȣ͂ ἀρχιε-
ρέως. 'Ο δὲ Πέτρος
[21]ἠκολούθει μακρόθεν.
55 [23]'Αψάντων δὲ πῦρ
ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ
[25]συγκαθισάντων αὐ-
τῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος
ἐν μέσῳ αὐτῶν.
56 [27]'Ιδοῦσα δὲ αὐτὸν
παιδίσκη τις καθήμε-
νον πρὸς τὸ φῶς καὶ
ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε
Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ
[11]ἦν.
57 'Ο δὲ [31]ἠρνήσατο
c αὐτὸν,| λέγων· Γύναι
οὐκ [27]οἶδα αὐτόν.
58 Καὶ μετὰ βραχὺ
ἕτερος [27]ἰδὼν αὐτὸν,
[33]ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ
αὐτῶν [11]εἶ. 'Ο δὲ Πέ-
τρος εἶπεν· Ἄνθρωπε,
οὐκ εἰμί.
59 Καὶ [4]διαστάσης
ὡςεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος
τις [6]διϊσχυρίζετο, λέ-
γων· 'Επ' ἀληθείας καὶ
οὗτος μετ' αὐτοῦ [11]ἦν·
καὶ γὰρ Γαλιλαῖός [11]ἐ-
στιν.
60 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος·
Ἄνθρωπε οὐκ [27]οἶδα ὅ
λέγεις· Καὶ παραχρῆ-
μα, ἔτι λαλοῦντος αὐ-
τοῦ, [8]ἐφώνησεν b ὁ| ἀ-
λέκτωρ.
61 Καὶ [10]στραφεὶς ὁ
Κύριος [12]ἐνέβλεψε τῷ
Πέτρῳ· καὶ [14]ὑπεμνή-
σθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγȣ
τȣ͂ Κυρίȣ, ὡς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ὅτι πρὶν ἀλέκτο-
ρα φωνῆσαι, [16]ἀπαρνή-
σῃ με τρίς.
62 Καὶ [9]ἐξελθὼν ἔξω
b ὁ Πέτρος| [18]ἔκλαυσε
πικρῶς.
63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ
συνέχοντες †τὸν 'Ιησȣ͂ν,
[22]ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέ-
ροντες.
64 Καὶ [24]περικαλύ-
ψαντες αὐτὸν, [26]ἔτυ-
πτον αὐτοῦ τὸ πρόσω-
πον· καὶ [28]ἐπηρώτων
αὐτὸν, λέγοντες· Προ-
φήτευσον, τίς [11]ἐστιν ὁ
[30]παίσας σε;
65 Καὶ ἕτερα πολλὰ
βλασφημοῦντες [32]ἔλε-
γον εἰς αὐτόν.
66 Καὶ ὡς [34]ἐγένετο
ἡμέρα, [35]συνήχθη τὸ
[36]πρεσβυτέριον τοῦ
λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε
καὶ γραμματεῖς, καὶ

A. D. 29.

1 ἐάω.
2 ἅπτομαι.
3 ἰάομαι.
4 διΐστημι, ch. 24. 51. Ac. 27. 28.
5 παραγίνομαι.
6 Ac. 12. 15.
* πρὸς-n.
7 v.4. Ac. 4.1.
8 φωνέω.
9 ἐξέρχομαι.
10 στρέφω.
11 εἰμί.
12 ἐμβλέπω.
13 ἐκτείνω.
14 ὑπομιμνήσκω.
15 Ac. 26. 18. Col. 1. 13.
16 ἀπαρνέομαι.
17 συλλαμβάνω.
18 κλαίω.
19 ἄγω.
20 εἰςάγω.
21 ἀκολȣθέω.
† αὐτὸν-h.
22 ἐμπαίζω.
23 ἅπτω.
24 περικαλύπτω, Mar. 14. 65. He. 9. 4.
25 Ep. 2. 6.
26 τύπτω.
27 εἴδω.
28 ἐπερωτάω.
29 ἀτενίζω, ch. 4. 20. Ac. 1. 10.
30 παίω.
31 ἀρνέομαι.
32 λέγω.
33 φημί.
34 γίνομαι.
35 συνάγω.
36 Ac. 22. 5. 1 Ti. 4. 14.

[1]ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς
τὸ συνέδριον *ἑαυτῶν,
λέγοντες· Εἰ σὺ [3]εἶ ὁ
Χριςός; εἰπὲ ἡμῖν.
67 Εἶπε δὲ αὐτοῖς·
Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ
[5]πιστεύσητε·
68 Ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτή-
σω,[7] οὐ μὴ [8]ἀποκριθῆ-
τέ μοι, ἢ ἀπολύσητε.[9]
69 Ἀπὸ τοῦ [10]νῦν [3]ἔ-
σται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που καθήμενος ἐκ δε-
ξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ
Θεοῦ.
70 Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ
οὖν [3]εἶ ὁ υἱὸς τȣ͂ Θεοῦ;
Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς [11]ἔ-
φη· Ὑμεῖς λέγετε, ὅτι
ἐγώ εἰμι.
71 Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἔτι
χρείαν ἔχομεν μαρτυ-
ρίας; αὐτοὶ γὰρ [15]ἠκύ-
σαμεν ἀπὸ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ.

Κεφ. κγ΄.

ΚΑΙ [17]ἀναστὰν ἅπαν
τὸ πλῆθος αὐτῶν, ‡[19]ἤ-
γαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν
Πιλάτον.
2 [21]Ἤρξαντο δὲ κατη-
γορεῖν αὐτοῦ, λέγον-
τες· Τοῦτον [23]εὕρομεν
[25]διαστρέφοντα τὸ ἔ-
θνος, ϗ κωλύοντα Καί-
σαρι φόρους [27]διδόναι,
λέγοντα ἑαυτὸν Χρι-
στὸν βασιλέα [3]εἶναι.
3 Ὁ δὲ Πιλάτος [29]ἐπ-
ηρώτησεν αὐτὸν, λέ-
γων· Σὺ [3]εἶ ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ
[8]ἀποκριθεὶς αὐτῷ, [11]ἔ-
φη· Σὺ λέγεις.
4 Ὁ δὲ Πιλάτος εἶ-
πε πρὸς τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ τοὺς ὄχλους·
Οὐδὲν εὑρίσκω [2]αἴτιον
ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.
5 Οἱ δὲ [4]ἐπίσχυον,
λέγοντες· Ὅτι [6]ἀνα-
σείει τὸν λαὸν, διδά-
σκων καθ' ὅλης τῆς
Ἰουδαίας, [21]ἀρξάμενος
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕ-
ως ὧδε.
6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας
Γαλιλαίαν, [29]ἐπηρώτη-
σεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γα-
λιλαῖός [3]ἐστι.
7 Καὶ [12]ἐπιγνοὺς ὅτι
ἐκ τῆς [13]ἐξȣσίας Ἡρώ-
δου [3]ἐςὶν, [14]ἀνέπεμψεν
αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην,
[3]ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱε-
ροσολύμοις ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις.
8 Ὁ δὲ Ἡρώδης, [16]ἰ-
δὼν τὸν Ἰησȣ͂ν, [18]ἐχάρη
λίαν· [3]ἦν γὰρ θέλων
ἐξ †ἱκανοῦ [20]ἰδεῖν [16]αὐ-
τὸν, διὰ τὸ ἀκȣ́ειν ᶜπολ-
λὰ ǀ περὶ αὐτοῦ· καὶ
[22]ἤλπιζέ τι σημεῖον [16]ἰ-
δεῖν ὑπ' αὐτȣ͂ γινόμε-
νον.
9 [29]Ἐπηρώτα δὲ αὐ-
τὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς·
αὐτὸς δὲ οὐδὲν [8]ἀπε-
κρίνατο αὐτῷ.
10 [24]Εἱςήκεισαν δὲ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς, [26]εὐτόνως κα-
τηγοροῦντες αὐτοῦ.
11 [28]Ἐξουθενήσας δὲ
αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν
τοῖς [30]στρατεύμασιν
αὐτοῦ, καὶ [31]ἐμπαίξας,
[32]περιβαλὼν αὐτὸν

A. D. 29.

1 ἀνάγω.
* αὐτῶν-i.
2 ver. 14, 22. Ac. 19. 40.
3 εἰμί.
4 Eccl. 29. 1. 1 Mac. 6. 6.
5 πιστεύω.
6 Mar. 15. 11.
7 s. ὑμᾶς.
8 ἀποκρίνομαι.
9 s. με.
10 s. χρόνȣ.
11 φημί.
12 ἐπιγινώσκω.
13 ch. 4. 6. Jno. 17. 2. Ac. 26. 18. Col. 1. 13.
14 ἀναπέμπω, v.11.15. Phile. 12.
15 ἀκούω.
16 εἴδω.
17 ἀνίστημι.
18 χαίρω.
† ἱκανῶν χρονων-n.
‡ ἤγαγον-a.
19 ἄγω.
20 s. χρόνου.
21 ἄρχομαι.
22 ἐλπίζω.
23 εὑρίσκω.
24 ἵστημι.
25 ch. 9. 41. Ac. 13.8.10.
26 Ac. 18. 28. Jos. 6. 8.
27 δίδωμι.
28 ch. 18. 9. Ac. 4. 11. Ro. 14.3,10. 1 Co. 1. 28.
29 ἐπερωτάω.
30 Mat. 22. 7. Ac. 23. 10. Re. 9. 16.
31 ἐμπαίζω.
32 περιβάλλω

Digitized by Google

ἐσθῆτα [1] λαμπρὰν, [3] ἀν-
έπεμψεν αὐτὸν τῷ Πι-
λάτῳ.
12 [5] Ἐγένοντο δὲ φίλοι
ὅ, τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡ-
ρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέ-
ρα μετ' ἀλλήλων· [6] προ-
ϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔ-
χθρᾳ [15] ὄντες πρὸς ἑαυ-
τούς.
13 Πιλάτος δὲ, συγκα-
λεσάμενος τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς, καὶ τοὺς ἄρχοντας,
καὶ τὸν λαὸν,
14 Εἶπε πρὸς αὐτούς·
[9] Προσηνέγκατέ μοι τὸν
ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς
[10] ἀποστρέφοντα τὸν
λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐν-
ώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας,
οὐδὲν [11] εὗρον ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτι-
ον, ὧν κατηγορεῖτε
κατ' αὐτοῦ.
15 Ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης·
† [3] ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ,
οὐδὲν ἄξιον θανάτου
[15] ἐστὶ [19] πεπραγμένον
‡ αὐτῷ.
16 [21] Παιδεύσας οὖν αὐ-
τὸν ἀπολύσω.
17 c Ἀνάγκην δὲ εἶχεν
ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ
ἑορτὴν[23] ἕνα.[25]
18 [27] Ἀνέκραξαν δὲ
παμπληθεὶ, λέγοντες·
[29] Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυ-
σον δὲ ἡμῖν d τὸν l Βα-
ραββᾶν·
19 Ὅστις [15] ἦν διὰ στά-
σιν τινὰ [5] γενομένην ἐν
τῇ πόλει, καὶ φόνον,
[16] βεβλημένος εἰς φυ-
λακήν.

A. D. 29.

1 Ac. 10. 30. Ja. 2. 2. Re. 15. 6.
2 προσφωνέω, c.6.13.
3 ἀναπέμπω, ver. 7.
4 ἐπιφωνέω, Ac. 12. 22.
* Σταυροῦ, σταυροῦ-n.
5 γίνομαι.
6 προϋπάρχω, Ac.8.9.
7 ποιέω.
8 ἐπίκειμαι, ch. 5. 1. Jno. 11. 38.
9 προσφέρω.
10 Mat. 5. 42. Tit. 1. 14.
11 εὑρίσκω.
12 Mat. 16. 18.
† ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς-i.
‡ ἐν-f.
14 ἀπολύω.
15 εἰμί.
16 βάλλω.
17 αἰτέω. [μι
18 παραδίδωμι.
19 πράσσω.
20 ἀπάγω.
21 Ac. 7. 22. 1 Co. 11. 32.
22 ἐπιλαμβάνω.
23 s. τοῦ Πάσχα.
24 ἐπιτίθημι.
25 εἷς.
26 ἀκολουθέω.
27 ἀνακράζω
28 κόπτω, ch. 8. 52. Mat. 11. 17.
29 Jno. 19. 15.
30 θρηνέω.
31 στρέφω.
32 ἐπικρίνω.

20 Πάλιν οὖν ὁ Πιλά-
τος [2] προσεφώνησε, θέ-
λων ἀπολῦσαι τὸν Ἰη-
σοῦν.
21 Οἱ δὲ [4] ἐπεφώνουν,
λέγοντες· *Σταύρωσον,
σταύρωσον αὐτόν.
22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπε
πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ
κακὸν [7] ἐποίησεν οὗτος;
οὐδὲν αἴτιον θανάτου
[11] εὗρον ἐν αὐτῷ· παι-
δεύσας οὖν αὐτὸν ἀπο-
λύσω.
23 Οἱ δὲ [8] ἐπέκειντο
φωναῖς μεγάλαις, αἰτού-
μενοι αὐτὸν σταυρωθῆ-
ναι· καὶ [12] κατίσχυον
αἱ φωναὶ αὐτῶν, e καὶ
τῶν ἀρχιερέων. l
24 Ὁ δὲ Πιλάτος [32] ἐ-
πέκρινε [5] γενέσθαι τὸ
αἴτημα αὐτῶν.
25 [14] Ἀπέλυσε δὲ b αὐ-
τοῖς l τὸν διὰ στάσιν καὶ
φόνον [16] βεβλημένον εἰς
τὴν φυλακὴν, ὃν [17] ἠ-
τοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν
[18] παρέδωκε τῷ θελήμα-
τι αὐτῶν.
26 Καὶ ὡς [20] ἀπήγαγον
αὐτὸν, [22] ἐπιλαβόμενοι
Σίμωνός τινος Κυρη-
ναίου b τοῦ l ἐρχομένου
ἀπ' ἀγροῦ, [24] ἐπέθηκαν
αὐτῷ τὸν σταυρὸν, φέ-
ρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰη-
σοῦ.
27 [26] Ἠκολούθει δὲ αὐ-
τῷ πολὺ πλῆθος τοῦ
λαοῦ, καὶ γυναικῶν, αἳ
d καὶ l [28] ἐκόπτοντο καὶ
[30] ἐθρήνουν αὐτόν.
28 [31] Στραφεὶς δὲ πρὸς
αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε·

Digitized by Google

Θυγατέρες 'Ιερκσαλὴμ,
μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ,
πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαί-
ετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν.
29 "Οτι ἰδοὺ, ἔρχον-
ται ἡμέραι ἐν αἷς [4] ἐ-
ροῦσι· Μακάριαι αἱ
στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ
οὐκ [5] ἐγέννησαν, καὶ
μαστοὶ οἳ οὐκ * [6] ἐθή-
λασαν·
30 Τότε [7] ἄρξονται λέ-
γειν τοῖς ὄρεσι· [9] Πέ-
σετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς
βουνοῖς· [10] Καλύψατε
ἡμᾶς.
31 "Οτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ
ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν,
ἐν τῷ ξηρῷ τί [11] γένη-
ται;
32 [13] "Ηγοντο δὲ καὶ
ἕτεροι δύο, [15] κακοῦρ-
γοι, σὺν αὐτῷ ἀναιρε-
θῆναι.
33 Καὶ ὅτε ‡ [17] ἀπῆλθον
ἐπὶ τὸν τόπον τὸν κα-
λούμενον [19] Κρανίον, ἐ-
κεῖ [21] ἐςαύρωσαν αὐτὸν,
καὶ τοὺς κακούργȣς· ὃν
μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ
ἀριστερῶν.
34 'Ο δὲ 'Ιησοῦς ἔλε-
γε· Πάτερ, [23] ἄφες [25] αὐ-
τοῖς· οὐ γὰρ [27] οἴδασι
τί ποιοῦσι. Διαμερι-
ζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, [29] ἔβαλον ‖ κλῆ-
ρον.
35 Καὶ [30] εἱςήκει ὁ λα-
ὸς θεωρῶν. [31] 'Εξεμυ-
κτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρ-
χοντες d σὺν αὐτοῖς,|
λέγοντες· "Αλλους [32] ἔ-
σωσε, σωσάτω ἑαυτὸν,
εἰ οὗτός [1] ἐστιν ὁ Χρι-
στὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλε-
κτός.
36 [2] 'Ενέπαιζον δὲ αὐ-
τῷ καὶ οἱ στρατιῶται,
προςερχόμενοι καὶ ὄξος
προςφέροντες αὐτῷ,
37 Καὶ λέγοντες· Εἰ
σὺ [1] εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
'Ιουδαίων, σῶσον σεαυ-
τόν.
38 [1] Ἦν δὲ καὶ ἐπιγρα-
φὴ [8] e γεγραμμένη|† ἐπ'
αὐτῷ e γράμμασιν 'Ελ-
ληνικοῖς ϗ 'Ρωμαϊκοῖς
καὶ 'Εβραϊκοῖς·| ΟΥ-
ΤΟΣ [1] ΕΣΤΙΝ Ο ΒΑ-
ΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ-
ΔΑΙΩΝ.
39 Εἷς δὲ τῶν [12] κρε-
μασθέντων κακούργων
[14] ἐβλασφήμει αὐτὸν,
λέγων· Εἰ σὺ [1] εἶ ὁ Χρι-
ςὸς, [32] σῶσον σεαυτὸν
καὶ ἡμᾶς.
40 'Αποκριθεὶς δὲ ὁ
ἕτερος [16] ἐπετίμα αὐτῷ,
λέγων· Οὐδὲ [18] φοβῇ
σὺ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ
αὐτῷ [20] κρίματι [1] εἶ;
41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δι-
καίως· ἄξια γὰρ ὧν [22] ἐ-
πράξαμεν ἀπολαμβάνο-
μεν· οὗτος δὲ ȣ̓δὲν [24] ἄ-
τοπον [22] ἔπραξε.
42 Καὶ § ἔλεγε τῷ 'Ιη-
σοῦ· [26] Μνήσθητί μου,
Κύριε, e ὅταν [28] ἔλθῃς|
** ἐν τῇ βασιλείᾳ
σου.
43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
'Ιησοῦς· 'Αμὴν λέγω
†† σοι, σήμερον μετ' ἐ-
μοῦ [1] ἔσῃ ἐν τῷ παρα-
δείσῳ.

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 ἐμπαίζω.
4 εἴρω.
5 γεννάω.
* ἔθρεψαν, s. ἐξέθρεψαν n
6 θηλάζω.
7 ἄρχομαι.
8 γράφω.
† alii ἐπιγεγραμμένη.
9 πίπτω.
10 καλύπτω.
11 γίνομαι.
12 κρεμάω, Mat. 18. 6.
13 ἄγω.
14 ch. 12. 10.
15 ver. 33, 39.
16 ἐπιτιμάω.
‡ ἦλθον-n.
17 ἀπέρχομαι
18 φοβέω.
19 Mat. 27.33.
20 ch. 20. 47.
21 σταυρόω.
22 πράσσω.
23 ἀφίημι.
24 Ac. 28. 6.
25 s. τοῦτο.
§ ἔλεγεν· 'Ιησοῦ, μνήσθητί μου, ὅταν,-n. al. e. vel trans. κύριε.
26 μιμνήσκομαι
27 εἴδω.
28 ἔρχομαι.
29 βάλλω.
‖ κλήρους-n.
** al. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλεύσεως σȣ.
30 ἵστημι.
31 ἐκμυκτηρίζω, c. 16.14.
32 σώζω.
†† σοι σήμερον-n.

Digitized by Google

44 [1]Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα
ἕκτη, καὶ σκότος [3]ἐγέ-
νετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν,
ἕως ὥρας ἐννάτης.
45 [e]Καὶ [5]ἐσκοτίσθη ὁ
ἥλιος,| *καὶ [7]ἐσχίσθη
τὸ καταπέτασμα τοῦ
ναοῦ μέσον.
46 Καὶ φωνήσας φω-
νῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πε· Πάτερ, εἰς χεῖράς
σου †[9]παραθήσομαι τὸ
πνεῦμά μου. Καὶ ταῦ-
τα εἰπὼν [11]ἐξέπνευ-
σεν.
47 [13]Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκα-
τόνταρχος τὸ [3]γενό-
μενον, [15]ἐδόξασε τὸν
Θεὸν, λέγων· Ὄντως
ὁ ἄνθρωπος οὗτος δί-
καιος [1]ἦν.
48 Καὶ πάντες οἱ
[18]συμπαραγενόμενοι ὄ-
χλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν
ταύτην, θεωροῦντες τὰ
[3]γενόμενα, τύπτοντες
[c]ἑαυτῶν| τὰ στήθη [19]ὑπ-
έστρεφον.
49 [21]Εἱστήκεισαν δὲ
πάντες οἱ γνωστοὶ αὐ-
τοῦ μακρόθεν, καὶ γυ-
ναῖκες αἱ συνακολου-
θήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, [25]ὁρῶσαι
ταῦτα.
50 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνό-
ματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς
ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς
καὶ δίκαιος,
51 (Οὗτος οὐκ [1]ἦν [31]συγ-
κατατεθειμένος [33]τῇ
βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐ-
τῶν,) ἀπὸ Ἀριμαθαίας
πόλεως τῶν Ἰουδαίων·
‖ ὃς καὶ προσεδέχετο χ
αὐτὸς τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ·
52 Οὗτος, [2]προσελθὼν
τῷ Πιλάτῳ, [4]ᾐτήσατο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
53 Καὶ [6]καθελὼν αὐτὸ,
[8]ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδό-
νι, καὶ [10]ἔθηκεν αὐτὸ
ἐν μνήματι [12]λαξευτῷ,
οὗ οὐκ [1]ἦν οὐδέπω οὐ-
δεὶς κείμενος.
54 ‡Καὶ ἡμέρα [1]ἦν
[14]παρασκευὴ, [c]χ| σάβ-
βατον [16]ἐπέφωσκε.
55 Κατακολουθήσασαι
δὲ [c]καὶ|§ γυναῖκες, αἵ-
τινες [1]ἦσαν [17]συνελη-
λυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς
Γαλιλαίας, [20]ἐθεάσαν-
το τὸ μνημεῖον, [e]καὶ
ὡς [10]ἐτέθη τὸ σῶμα| αὐ-
τοῦ.
56 Ὑποστρέψασαι δὲ
[22]ἡτοίμασαν [23]ἀρώμα-
τα καὶ μύρα· καὶ τὸ
μὲν σάββατον [24]ἡσύ-
χασαν κατὰ τὴν ἐντο-
λήν.[26]

Κεφ. κδ'.

ΤΗ δὲ [27]μιᾷ [28]τῶν
σαββάτων, ὄρθρου βα-
θέος, [29]ἦλθον ἐπὶ τὸ
μνῆμα, φέρουσαι ἃ
[22]ἡτοίμασαν ἀρώματα·
[d]καί τινες [32]σὺν αὐ-
ταῖς.|
2 Εὗρον δὲ τὸν λίθον
[34]ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ
τοῦ μνημείου·
3 Καὶ [35]εἰσελθοῦσαι
οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ.
4 Καὶ [3]ἐγένετο ἐν
τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς

A. D. 29.

1 εἰμί. [μαι.
2 προσέρχο-
3 γίνομαι.
4 αἰτέω.
5 σκοτίζω.
6 καθαιρέω.
* al. τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος.
7 σχίζω.
8 ἐντυλίττω.
† παρατίθεμαι, i. alii παρατίθημι
9 παρατίθημι. c. 12.48.
10 τίθημι.
11 ἐκπνέω.
12 De. 4. 49.
13 εἴδω.
‡ Vide App.
14 Mat. 27.62.
15 δοξάζω.
16 ἐπιφώσκω.
§ al. αἱ. [μαι.
17 συνέρχο-
18 συμπαραγίνομαι.
19 ὑποστρέφω
20 θεάομαι.
21 ἵστημι.
22 ἑτοιμάζω.
23 ch. 24. 1.
24 ch. 14. 8.
25 ὁράω.
26 s. τοῦ νόμου.
27 εἷς. [ἀπὸ.
28 s. ἡμέρα
29 ἔρχομαι.
31 συγκατατίθημι.
32 s. γυναικὲς
33 s. τὴν ψῆφον.
34 ἀποκυλίω.
35 εἰσέρχομαι.
‖ προσεδέχετο τὴν-h. al. ὃς χ αὐτὸς προσεδέχετο τὴν.

Digitized by Google

περὶ τούτου, καὶ ἰδού,
ἄνδρες δύο [1]ἐπέστη-
σαν αὐταῖς ἐν ἐσθή-
σεσιν ἀστραπτούσαις.
5 Ἐμφόβων δὲ [3]γενο-
μένων αὐτῶν, καὶ κλι-
νουσῶν τὸ πρόςωπον
εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς
αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν
ζῶντα μετὰ τῶν νε-
κρῶν;
6 Οὐκ [4]ἔστιν ὧδε,
ἀλλ' [6]ἠγέρθη. [5]Μνή-
σθητε ὡς [7]ἐλάλησεν
ὑμῖν, ἔτι [4]ὢν ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ,
7 Λέγων· Ὅτι δεῖ τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου [9]πα-
ραδοθῆναι εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν,
καὶ σταυρωθῆναι· καὶ
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ [11]ἀνα-
στῆναι.
8 Καὶ [5]ἐμνήσθησαν τῶν
ῥημάτων αὐτοῦ.
9 Καὶ ὑποστρέψασαι
ἀπὸ τοῦ μνημείου, [17]ἀ-
πήγγειλαν ταῦτα πάν-
τα τοῖς ἕνδεκα ϗ πᾶσι
τοῖς ‖ λοιποῖς.
10 [4]Ἦσαν δὲ ἡ Μαγ-
δαληνὴ Μαρία, καὶ Ἰω-
άννα, ϗ Μαρία[21] **Ἰα-
κώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ
σὺν αὐταῖς, ^c^αἳ | [23]ἔλε-
γον πρὸς τοὺς ἀποστό-
λους ταῦτα.
11 Καὶ [25]ἐφάνησαν ἐν-
ώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆ-
ρος τὰ ῥήματα αὐ-
τῶν, καὶ [27]ἠπίστουν
αὐταῖς.
12 ‡‡ Ὁ δὲ Πέτρος [11]ἀ-
ναςὰς [29]ἔδραμεν ἐπὶ τὸ
μνημεῖον· καὶ παρακύ-
ψας βλέπει τὰ ὀθόνια
^e^κείμενα | ^c^μόνα | * καὶ
[2]† ἀπῆλθε, πρὸς ἑαυτὸν
θαυμάζων τὸ [3]γεγο-
νός.
13 Καὶ ἰδού, δύο ἐξ αὐ-
τῶν [4]ἦσαν πορευόμενοι
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς
κώμην ἀπέχουσαν στά-
δίους ‡ ἑξήκοντα ἀπὸ
Ἱερουσαλὴμ, § ᾗ ὄνομα
Ἐμμαούς.
14 Καὶ αὐτοὶ [8]ὡμίλουν
πρὸς ἀλλήλους περὶ
πάντων τῶν [10]συμβε-
βηκότων τούτων.
15 Καὶ [3]ἐγένετο ἐν τῷ
ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συ-
ζητεῖν,[12] καὶ αὐτὸς ὁ
Ἰησοῦς [13]ἐγγίσας [14]συν-
επορεύετο αὐτοῖς.
16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ
αὐτῶν [16]ἐκρατοῦντο
τοῦ μὴ [18]ἐπιγνῶναι
αὐτόν.
17 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς·
Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι,
οὓς [19]ἀντιβάλλετε πρὸς
ἀλλήλους περιπατοῦν-
τες, καί [20]ἐστε[4] [22]σκυ-
θρωποί;
18 [24]Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας,
εἶπε πρὸς αὐτόν· Σὺ
μόνος [26]παροικεῖς ^b^ἐν |
†† Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ
[28]ἔγνως τὰ [3]γενόμενα
ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ταύταις;
19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐ-
τῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου, ὃς [3]ἐγένε-
το ἀνὴρ προφήτης, δυ-
νατὸς ἐν ἔργῳ καὶ

A. D. 29.

1 ἐφίστημι.
* alii transp.
2 ἀπέρχομαι.
† ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν, θαυμ.-a.
3 γίνομαι.
4 εἰμί. [μαι.
5 μιμνήσκο-
6 ἐγείρω.
‡ ἑκατὸν-f.
§ ὀνόματι Οὐλαμμαοῦς, s. Ἀμμαοῦς καὶ Κλεόπας-n.
7 λαλέω.
8 ὁμιλέω, Ac. 20. 11.
9 παραδίδωμι
10 συμβαίνω
11 ἀνίστημι.
12 s. ἀλλήλους.
13 ἐγγίζω.
14 συμπορεύομαι.
16 κρατέω.
17 ἀπαγγέλλω. [σκω.
18 ἐπιγινώ-
‖ λοιποῖς ἡ Μαγδαληνὴ, al. λοιποῖς. Ἦν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ-h.
19 2 Mac. 11. 13.
20 s. κατὰ τί.
21 s. ἡ μήτηρ.
** Vide App.
22 Mat. 6. 16.
23 λέγω. [μαι
24 ἀποκρίνο-
25 φαίνω.
26 He. 11. 9.
†† alii εἰς-i.
27 ἀπιστέω.
‡‡ Ὁ δὲ ad γεγονός-e.
28 γινώσκω.
29 τρέχω.

λόγῳ ἐναντίον τοῦ
Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ
λαοῦ·
20 Ὅπως τε [2] παρέδω-
καν αὐτὸν οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες
ἡμῶν εἰς κρίμα θανά-
του, καὶ [5] ἐσταύρωσαν
αὐτόν.
21 Ἡμεῖς δὲ [7] ἠλπί-
ζομεν ὅτι αὐτός [9] ἐστιν
ὁ μέλλων [11] λυτροῦ-
σθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλ-
λά γε σὺν πᾶσι τού-
τοις, τρίτην ταύτην
ἡμέραν ἄγει [13] σήμε-
ρον, ἀφ' οὗ ταῦτα [14] ἐ-
γένετο.
22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές
τινες ἐξ ἡμῶν [15] ἐξέστη-
σαν [17] ἡμᾶς, [14] γενόμε-
ναι [19] ὄρθριαι ἐπὶ τὸ
μνημεῖον.
23 Καὶ μὴ [21] εὑροῦσαι
τὸ σῶμα αὐτοῦ, [22] ἦλ-
θον, λέγȣσαι καὶ ὀπτα-
σίαν ἀγγέλων [23] ἑωρα-
κέναι, οἳ λέγουσιν αὐ-
τὸν [25] ζῇν.
24 Καὶ [27] ἀπῆλθόν τι-
νες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ
τὸ μνημεῖον, καὶ [21] εὗ-
ρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ
γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν
δὲ οὐκ [†] εἶδον.
25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς
αὐτȣ́ς· Ὦ [31] ἀνόητοι ϗ
[33] βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τȣ̃
πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς
[34] ἐλάλησαν οἱ προφῆ-
ται.
26 Οὐχὶ ταῦτα ἔδει
[36] παθεῖν τὸν Χριστὸν,
καὶ [38] εἰςελθεῖν εἰς τὴν
δόξαν αὐτοῦ;

27 Καὶ [1] ἀρξάμενος
ἀπὸ Μωσέως, καὶ ἀπὸ
πάντων τῶν προφη-
τῶν, [3] διηρμήνευεν αὐ-
τοῖς ἐν [c] πάσαις [|] ταῖς
γραφαῖς τὰ [4] περὶ ἑαυ-
τοῦ.
28 Καὶ [6] ἤγγισαν εἰς
τὴν κώμην οὗ [8] ἐπορεύ-
οντο· ϗ αὐτὸς [*10] προς-
εποιεῖτο πορρωτέρω
[8] πορεύεσθαι.
29 Καὶ [12] παρεβιάσαν-
το αὐτὸν, λέγοντες·
[16] Μεῖνον μεθ' ἡμῶν,
ὅτι πρὸς ἑσπέραν [9] ἐ-
στὶ, καὶ [18] κέκλικεν ἡ
ἡμέρα. Καὶ [38] εἰςῆλθε
[20] τοῦ [16] μεῖναι σὺν αὐ-
τοῖς.
30 Καὶ [14] ἐγένετο ἐν
τῷ κατακλιθῆναι αὐ-
τὸν μετ' αὐτῶν, [24] λα-
βὼν τὸν ἄρτον, εὐλό-
γησε, καὶ [26] κλάσας
[28] ἐπεδίδου αὐτοῖς.
31 Αὐτῶν δὲ [29] διηνοί-
χθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, ϗ
[30] ἐπέγνωσαν αὐτόν· ϗ
αὐτὸς ἄφαντος [14] ἐγένε-
το ἀπ' αὐτῶν.
32 Καὶ εἶπον πρὸς αλ-
λήλους· Οὐχὶ ἡ καρδία
ἡμῶν [32] καιομένη [9] ἦν
ἐν ἡμῖν, ὡς [34] ἐλάλει
ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς
[29] διήνοιγεν ἡμῖν τὰς
γραφάς;
33 Καὶ [35] ἀναστάντες
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, [37] ὑπέ-
στρεψαν εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ [21] εὗρον [39] συν-
ηθροισμένους τοὺς ἕν-
δεκα καὶ τοὺς σὺν αὐ-
τοῖς,

A. D. 29.

1 ἄρχομαι.
2 παραδίδωμι
3 διερμηνεύω
4 s. γεγραμ-
μένα.
5 σταυρόω.
6 ἐγγίζω.
7 ἐλπίζω.
8 πορεύομαι.
9 εἰμί.
* προςεποιή-
σατο·ἰ.
10 προςποιέο-
μαι,
1 Sa. 21. 41.
11 Tit. 2. 14.
12 παραβιά-
ζομαι,
Ac. 16. 15.
13 s. χρόνος.
14 γίνομαι.
15 ἐξίστημι,
Ac. 2. 12.
16 μένω.
17 s. τȣ̃ νοός.
18 κλίνω.
19 Job 29. 7.
20 s. ἕνεκα.
21 εὑρίσκω.
22 ἔρχομαι.
23 ὁράω.
24 λαμβάνω.
25 ζάω.
26 κλάω.
27 ἀπέρχομαι
28 ἐπιδίδωμι.
29 διανοίγω,
v. 45. [σκω.
30 ἐπιγινώ-
† εἴδομεν-π.
31 Ro. 1. 14.
32 καίω.
33 Ja. 1. 19.
34 λαλέω.
35 ἀνίστημι.
36 πάσχω.
37 ὑποςρέφω.
38 εἰςέρχο-
μαι.
39 συναθροί-
ζω, Ac. 12. 12.

Digitized by Google

34 Λέγοντας· *"Οτι
[1]ἠγέρθη ὁ Κύριος [3]ὄν-
τως, ϗ [5]ὤφθη Σίμωνι.
35 Καὶ αὐτοὶ [7]ἐξη-
γοῦντο τὰ [9]ἐν τῇ ὁδῷ
καὶ ὡς [10]ἐγνώσθη αὐ-
τοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου.
36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν
[4]λαλούντων, αὐτὸς b ὁ
Ἰησοῦς| [11]ἔστη ἐν μέσῳ
αὐτῶν, e καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.||
37 [13]Πτοηθέντες δὲ ϗ
ἔμφοβοι [15]γενόμενοι
[17]ἐδόκουν ‡ πνεῦμα θεω-
ρεῖν.
38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τί [19]τεταραγμένοι [21]ἐ-
στὲ, καὶ διατί διαλογι-
σμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
39 [25]Ἴδετε τὰς χεῖράς
μου καὶ τοὺς πόδας μϐ,
ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι·
[23]ψηλαφήσατέ με καὶ
[25]ἴδετε· ὅτι πνεῦμα
σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ
ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖ-
τε ἔχοντα.
40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν
[26]ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.
41 Ἔτι δὲ ἀπιςούντων
αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς,
καὶ θαυμαζόντων, εἶ-
πεν αὐτοῖς· "Ἔχετέ τι
[27]βρώσιμον ἐνθάδε;
42 Οἱ δὲ [29]ἐπέδωκαν
αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέ-
ρος, d καὶ ἀπὸ μελισσίϐ
κηρίου.|
43 Καὶ [33]λαβὼν, ἐνώ-
πιον αὐτῶν ἔφαγεν·||
44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗ-
τοι οἱ λόγοι [2]οὓς [4]ἐλά-
λησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι
[21]ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ
[6]πληρωθῆναι πάντα τὰ
[8]γεγραμμένα ἐν τῷ νό-
μῳ Μωσέως, καὶ προ-
φήταις, καὶ ψαλμοῖς
περὶ ἐμοῦ.
45 Τότε [12]διήνοιξεν αὐ-
τῶν τὸν νϐν, [14]τϐ [16]συν-
ιέναι τὰς γραφάς·
46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
"Ὅτι οὕτω [8]γέγραπται,
d καὶ οὕτως ἔδει| [18]πα-
θεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ
[20]ἀναςῆναι ἐκ νεκρῶν
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ·
47 Καὶ [22]κηρυχθῆναι
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν εἰς πάντα
τὰ ἔθνη, [24] § ἀρξάμενον
ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.
48 Ὑμεῖς δέ [21]ἐστε
μάρτυρες τούτων.
49 Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀπο-
ςέλλω τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πατρός μου ἐφ'
ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσα-
τε ἐν τῇ πόλει b Ἱερου-
σαλὴμ,| ἕως [28]οὗ [30]ἐν-
δύσησθε δύναμιν ἐξ
ὕψους.
50 [31]Ἐξήγαγε δὲ αὐτϐς
d ἔξω| ἕως εἰς Βηθανί-
αν· καὶ [32]ἐπάρας τὰς
χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγη-
σεν αὐτούς.
51 Καὶ [15]ἐγένετο ἐν τῷ
εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτϐς,
[34]διέστη ἀπ' αὐτῶν,
d ϗ [35]ἀνεφέρετο εἰς τὸν
οὐρανόν.|
52 Καὶ αὐτοὶ, d προσ-
κυνήσαντες αὐτὸν,| ὑπ-

A. D. 29.

* ὄντως ὁ κύριος ἠγέρθη-h.
1 ἐγείρω.
2 s. εἶσι.
3 ch. 23. 47.
4 λαλέω.
5 ὄπτομαι.
6 πληρόω.
7 ἐξηγέομαι.
8 γράφω.
9 s. γεγενημένα ἑαυτοῖς.
10 γινώσκω.
11 ἵστημι.
12 διανοίγω.
† al. ἐγώ εἰμι. μὴ φοβεῖσθε-f.
13 πτοέω.
14 s. ἕνεκα.
15 γίνομαι.
16 συνίημι.
17 δοκέω.
‡ φάντασμα-a.
18 πάσχω.
19 ταράσσω.
20 ἀνίστημι.
21 εἰμί.
22 κηρύσσω.
23 Ac. 17. 27.
24 s. μετὰ τὸ πρᾶγμα.
§ ἀρξαμένων, s. ἀρξάμενοι, s. ἀρξάμενος-n.
25 εἴδω.
26 ἐπιδεικνύω
27 Le. 19. 23.
28 s. τϐ χρόνϐ
29 ἐπιδίδωμι.
30 ch. 12. 22.
31 ἐξάγω.
32 ἐπαίρω.
33 λαμβάνω.
34 διΐστημι.
35 ἀναφέρω.
|| Vide App.

Digitized by Google

ἔστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
53 Καὶ [1] ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, [2] αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. b Ἀμήν.]

A. D. 29.
1 εἰμί.
2 αἰνέω.

ΤΟ ΚΑΤΑ
ΙΩΑΝΝΗΝ ἉΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'.

ΕΝ [1] ἀρχῇ [2] ἦν ὁ [3] λόγος, καὶ ὁ λόγος [2] ἦν πρὸς τὸν Θεόν, ҳ *Θεὸς † [2] ἦν ὁ λόγος.
2 Οὗτος [2] ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν.
3 Πάντα δι' αὐτοῦ [7] ἐγένετο· καὶ χωρὶς αὐτοῦ [7] ἐγένετο οὐδὲ ‡ ἕν, ὃ [7] γέγονεν.
4 Ἐν αὐτῷ ζωὴ § [2] ἦν, καὶ ἡ ζωὴ [2] ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.
5 Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ [13] κατέλαβεν.
6 [7] Ἐγένετο ἄνθρωπος [15] ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ· ὄνομα αὐτῷ [17] Ἰωάννης.
7 Οὗτος [19] ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ.
8 Οὐκ [2] ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' [21] ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ‖ φωτός.
9 [2] Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ** ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν † κόσμον.
10 Ἐν τῷ κόσμῳ [2] ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ [7] ἐγένετο· καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ [4] ἔγνω.
11 Εἰς τὰ [5] ἴδια [6] ἦλθε, [19] καὶ [8] οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ [9] παρέλαβον.
12 Ὅσοι δὲ [10] ἔλαβον αὐτὸν, [11] ἔδωκεν αὐτοῖς [12] ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ [7] γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
13 † Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ [14] ἐγεννήθησαν.
14 Καὶ ὁ λόγος [16] σὰρξ [7] ἐγένετο, ҳ [18] ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ [20] ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς,) † πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.
15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ [22] κέκραγε, λέγων· Οὗτος [2] ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου [7] γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου [1] ἦν.
16 †† Καὶ ἐκ τοῦ πλη-

B. C. 5.
1 Ge. 1. 1.
2 εἰμί.
3 ver. 14.
4 γινώσκω.
* ὁ θεὸς, conj. Θεοῦ.
† Vide App.
5 ch. 16. 32.
6 s. οἰκήματα.
7 γίνομαι.
8 ch. 13. 1.
9 παραλαμβάνω.
10 λαμβάνω.
11 δίδωμι.
12 ch. 5. 27.
‡ ἕν. Ὃ γέγονεν ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν-n.
§ ἐστι-n.
13 καταλαμβάνω, c. 8. 3.
14 γεννάω.
15 ἀποστέλλω.
16 Ac. 2. 30.
17 s. ἦν.
18 σκηνόω.
19 ἔρχομαι.
20 θεάομαι.
21 s. εἰς τοῦτο ἦλθεν.
22 κράζω.
‖ φωτὸς ἦν. Τὸ φῶς-n.
** ἄνθρωπον, ἐρχόμενον-n.
†† Ὅτι-a.

Digitized by Google

ρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς
πάντες [1] ἐλάβομεν, καὶ
χάριν ἀντὶ χάριτος.
17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ
Μωσέως [3] ἐδόθη· ἡ χά-
ρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ
Ἰησȣ̃ Χριστȣ̃ [4] ἐγένετο.
18 Θεὸν οὐδεὶς [5] ἑώ-
ρακε πώποτε· ὁ μονο-
γενὴς [d] υἱὸς,|* ὁ [10] ὢν
εἰς τὸν [7] κόλπον τοῦ
πατρὸς, ἐκεῖνος [9] ἐξη-
γήσατο.
19 Καὶ αὕτη [10] ἐστὶν ἡ
μαρτυρία τοῦ Ἰωάννȣ,
ὅτε [11] ἀπέςειλαν οἱ Ἰȣ-
δαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων
ἱερεῖς καὶ Λευΐτας, ἵνα
ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ
τίς [10] εἶ;
20 Καὶ [12] ὡμολόγησε,
καὶ οὐκ [13] ἠρνήσατο·
καὶ [12] ὡμολόγησεν·
Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ
Χριστός.
21 Καὶ [15] ἠρώτησαν αὐ-
τόν· Τί οὖν; Ἠλίας
[10] εἶ σύ; Καὶ λέγει· Οὐκ
εἰμί. Ὁ προφήτης [10] εἶ
σύ; Καὶ [17] ἀπεκρίθη·
Οὔ.
22 Εἶπον οὖν αὐτῷ·
Τίς [10] εἶ; ἵνα ἀπόκρι-
σιν [3] δῶμεν τοῖς [19] πέμ-
ψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις
περὶ σεαυτοῦ;
23 Ἔφη[21]· Ἐγὼ [23] φω-
νὴ §βοῶντος ἐν τῇ ἐρή-
μῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν
Κυρίου· καθὼς εἶπεν
Ἡσαΐας ὁ προφήτης.
24 Καὶ [e] οἱ | [11] ἀπεςαλ-
μένοι, [10] ἦσαν ἐκ τῶν
Φαρισαίων.
25 Καὶ [15] ἠρώτησαν αὐ-
τὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ·
[2] Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ
σὺ οὐκ [10] εἶ ὁ Χριστὸς,
οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ
προφήτης;
26 [17] Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰωάννης, λέγων·
Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδα-
τι· μέσος δὲ ὑμῶν [6] ἕςη-
κεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ † [8] οἴ-
δατε·
27 Αὐτός [10] ἐςιν ὁ ὀπί-
σω μου ἐρχόμενος, ὃς
ἔμπροσθέν μου [4] γέγο-
νεν· οὗ [c] ἐγὼ | οὐκ εἰμὶ
ἄξιος ἵνα λύσω αὐτȣ̃ τὸν
ἱμάντα τȣ̃ ὑποδήματος.
28 Ταῦτα ἐν ‡Βηθαβα-
ρᾷ [4] ἐγένετο [14] πέραν τȣ̃
Ἰορδάνου, ὅπȣ [10] ἦν Ἰω-
άννης βαπτίζων.
29 Τῇ [16] ἐπαύριον βλέ-
πει [b] ὁ Ἰωάννης | τὸν
Ἰησȣ̃ν ἐρχόμενον πρὸς
αὐτὸν, ϗ λέγει· [18] Ἴδε
ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴ-
ρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ
κόσμου.
30 Οὗτός [10] ἐστι περὶ
οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω
μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς
ἔμπροσθέν μου [4] γέγο-
νεν· ὅτι πρῶτός[20] μου
[10] ἦν.
31 [22] Κἀγὼ οὐκ [8] ᾔδειν
αὐτόν· ἀλλ' ἵνα [24] φανε-
ρωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ
τοῦτο [25] ἦλθον ἐγὼ ἐν
[d] τῷ | ὕδατι βαπτίζων.
32 Καὶ [26] ἐμαρτύρησεν
Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι
[27] τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα
καταβαῖνον ‖ὡσεὶ περι-
στερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
[28] ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

A. D. 26.

1 λαμβάνω.
2 s. κατά.
3 δίδωμι.
4 γίνομαι.
5 ὁράω.
6 ἵστημι.
* alii Θεὸς, s. θεοῦ, s. υἱὸς θεὸς.
7 ch. 13. 23. Lu. 16. 22, 23.
† Vide App.
8 εἴδω.
9 ἐξηγέομαι, Lu. 24. 35. Ac. 15. 12, 14.
10 εἰμί.
11 ἀποςέλλω
12 ὁμολογέω, ch. 9. 22. Mat. 7. 23.
13 ἀρνέομαι.
‡ Βηθανίᾳ-κ.
14 ch. 3. 26. Mat. 4. 15, 25. Mar. 3. 8.
15 ἐρωτάω.
16 s. ἡμέρα.
17 ἀποκρίνομαι.
18 ver. 36, 47. Mat. 25. 20. Ja. 3. 3.
19 πέμπω.
20 pro πρότερος.
21 φημί.
22 καὶ ἐγώ.
23 s. εἰμί.
§ βοῶντος· Ἐν τῇ ἐρήμῳ εὐθύνατε-π.
24 ch. 2. 11. Mar. 4. 22. 1 Co. 4. 5.
25 ἔρχομαι.
26 μαρτυρέω
27 θεάομαι.
‖ ὡς-α.
28 μένω.

Digitized by Google

33 [1]Κἀγὼ οὐκ [2]ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν [3]ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν [2]ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ϗ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτός [5]ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

34 [1]Κἀγὼ [7]ἑώρακα, ϗ [9]μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ [10]ἐπαύριον πάλιν [12]εἱστήκει ὁ Ἰωάννης, ϗ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

36 Καὶ [13]ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει· [2]Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

37 Καὶ [15]ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ [17]λαλοῦντος, καὶ [18]ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

38 [19]Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ [20]θεασάμενος αὐτοὺς [18]ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς·

39 Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ, (ὃ λέγεται [23]ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε,) ποῦ [24]μένεις;

40 Λέγει αὐτοῖς· [25]Ἔρχεσθε καὶ ‖[2]ἴδετε. [25]Ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ [24]ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ᵇ δὲ ǀ [5]ἦν ὡς δεκάτη.

41 [5]Ἦν Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.

42 Εὑρίσκει οὗτος *πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ· [4]Εὑρήκαμεν τὸν †Μεσσίαν, (ὅ [5]ἐστι [6]μεθερμηνευόμενον, ᵇ ὁ ǀ Χριστός.)

43 Καὶ [8]ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. [13]Ἐμβλέψας ᵇ δὲ ǀ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ [5]εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ [11]κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

44 Τῇ [10]ἐπαύριον [14]ἠθέλησεν ᵇ ὁ Ἰησοῦς ǀ ‡[16]ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

45 [5]Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδὰ, ἐκ τῆς πόλεως, Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.

46 Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, ϗ λέγει αὐτῷ· Ὃν [22]ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, ϗ οἱ προφῆται, [4]εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ §Ναζαρέτ.

47 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· Ἐκ §Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν [5]εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· [25]Ἔρχου καὶ [2]ἴδε.

48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· [2]Ἴδε [26]ἀλη-

A. D. 26.

1 καὶ ἐγώ.
2 εἴδω.
3 ὕδωρ.
* πρῶτον-n.
4 εὑρίσκω.
† Μεσίαν-h.
5 εἰμί.
6 Mat. 1. 23. Mar. 5. 41. Ac. 4. 36.
7 ὁράω.
8 ἄγω.
9 μαρτυρέω.
10 ἡ. ἡμέρα.
11 καλέω.
12 ἵστημι.
13 ἐμβλέπω, Mat. 6. 26. 19. 26. Mar. 10. 21. Lu. 20. 17.
14 θέλω.
15 ἀκούω.
‡ alii ponunt post λέγει αὐτῷ.
16 ἐξέρχομαι
17 λαλέω.
18 ἀκολουθέω.
19 στρέφω.
20 θεάομαι.
21 ver. 50. ch. 3. 2, 26. Mat. 23. 7. Mar. 9. 5. 11. 21. 14. 45.
22 γράφω.
23 ver. 43. ch. 9. 7. He. 7. 2.
24 μένω, Lu. 19. 5. Ac. 18. 3, 21.
§ Ναζαρέθ-a. Ναζαρέτ-h
25 ἔρχομαι.
‖ ὄψεσθε-i.
26 ch. 4. 42. Mat. 14. 33. 27. 54.

Digitized by Google

θῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ
[1] δόλος οὐκ [3] ἔστι.
49 Λέγει αὐτῷ Ναθα-
ναὴλ· Πόθεν με γινώ-
σκεις; [6] Ἀπεκρίθη ὁ
Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ· Πρὸ τοῦ σε Φί-
λιππον φωνῆσαι, [3] ὄν-
τα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶ-
δόν σε.
50 [6] Ἀπεκρίθη Ναθα-
ναὴλ. καὶ λέγει αὐτῷ·
Ῥαββὶ, σὺ [3] εἶ ὁ υἱὸς
τȣ̃ Θεοῦ, σὺ [3] εἶ ὁ βασι-
λεὺς τοῦ Ἰσραήλ.
51 [6] Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι
εἶπόν σοι, εἶδόν σε ὑπο-
κάτω τῆς συκῆς, * πι-
στεύεις; μείζω τȣ́των
† ὄψει.[15]
52 Καὶ λέγει αὐτῷ·
[12] Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· [13] ἀπ' ἄρτι [15] ὄ-
ψεσθε τὸν οὐρανὸν [17] ἀ-
νεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγ-
γέλους τοῦ Θεοῦ ἀνα-
βαίνοντας καὶ κατα-
βαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου.

Κεφ. β'.

ΚΑΙ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-
τῃ γάμος [20] ἐγένετο ἐν
Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας·
καὶ [3] ἦν ἡ μήτηρ τοῦ
Ἰησοῦ ἐκεῖ.
2 Ἐκλήθη [23] δὲ καὶ ὁ
Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.
3 Καὶ [25] ὑστερήσαν-
τος οἴνου, λέγει ἡ μή-
τηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς
αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔ-
χουσι.

4 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· [2] Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ,
[4] γύναι; οὔπω ἥκει ἡ
[5] ὥρα μου.
5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτȣ̃
τοῖς διακόνοις· Ὅ, τι
ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσα-
τε.
6 [3] Ἦσαν δὲ ἐκεῖ [7] ὑ-
δρίαι λίθιναι ἕξ, κείμε-
ναι κατὰ τὸν καθαρι-
σμὸν τῶν Ἰουδαίων,
χωροῦσαι ἀνὰ [8] μετρη-
τὰς δύο ἢ τρεῖς.
7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· [9] Γεμίσατε τὰς
ὑδρίας ὕδατος. Καὶ
[9] ἐγέμισαν αὐτὰς [10] ἕως
ἄνω.
8 Καὶ λέγει αὐτοῖς·
[11] Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέ-
ρετε τῷ [14] ἀρχιτρικλί-
νῳ. Καὶ [16] ἤνεγκαν.
9 Ὡς δὲ [18] ἐγεύσατο ὁ
ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ
οἶνον [20] γεγενημένον,
(καὶ οὐκ [19] ᾔδει πόθεν
[3] ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι
[19] ᾔδεισαν, οἱ [11] ἠντλη-
κότες τὸ ὕδωρ·) φωνεῖ
τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρί-
κλινος,
10 Καὶ λέγει αὐτῷ·
Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον
τὸν καλὸν οἶνον [21] τί-
θησι, καὶ, ὅταν [22] μεθυ-
σθῶσι, τότε τὸν ἐλάσ-
σω· σὺ [24] τετήρηκας τὸν
καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.
11 Ταύτην ἐποίησε τὴν
ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ
Ἰησȣ̃ς ἐν Κανᾶ τῆς Γα-
λιλαίας, καὶ [26] ἐφανέ-
ρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ·
καὶ [27] ἐπίστευσαν εἰς

A. D. 26.

1 Mat. 26. 4. Mar. 7. 22. Ac. 13. 10. 2 Co. 12. 16. Re. 14. 5.
2 Mat. 8. 29. Mar. 1. 24.
3 εἰμί.
4 ch. 19. 26. 1 Co. 7. 16.
5 Mat. 24. 36. Lu. 22. 53.
6 ἀποκρίνομαι.
7 v. 7. ch. 4. 28.
8 2 Ch. 4. 5.
9 γεμίζω.
10 pro ἕως τȣ̃ ὄντος ἄνω μέρους.
* πιστεύεις.-n.
11 ἀντλέω, ch. 4. 7, 15.
12 c. 3.3,5,11. Mat. 6. 5.
13 ch. 13. 19. Mat. 26. 29. Re. 14. 13.
14 ver. 9.
† ὄψη-a.
15 ὄπτομαι.
16 φέρω.
17 ἀνοίγω.
18 γεύομαι.
19 εἴδω.
20 γίνομαι.
21 τίθημι.
22 μεθύσκω, Lu. 12. 45. Ep. 5. 18. 1 Th. 5. 7. Ge. 43. 34.
23 καλέω.
24 τηρέω.
25 Mat. 19 20. Mar. 10.21. Lu. 15. 14. Ro. 3. 23.
26 φανερόω.
27 πιστεύω.

αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ.
12 Μετὰ τοῦτο [1] κατέ-
βη εἰς Καπερναοὺμ, αὐ-
τὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ,
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ϗ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ
ἐκεῖ * [5]ἔμειναν οὐ πολ-
λὰς ἡμέρας.
13 Καὶ ἐγγὺς [6] ἦν τὸ
πάσχα τῶν Ἰουδαίων.
καὶ [8] ἀνέβη εἰς Ἱεροσό-
λυμα ὁ Ἰησοῦς.
14 Καὶ [9] εὗρεν ἐν τῷ
ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας
βόας καὶ πρόβατα καὶ
περιστερὰς, καὶ τοὺς
[11] κερματιστὰς καθημέ-
νους.
15 Καὶ ποιήσας φρα-
γέλλιον ἐκ [12]σχοινίων,
πάντας [13] ἐξέβαλεν ἐκ
τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρό-
βατα καὶ τοὺς βόας·
ϗ τῶν [15] κολλυβιστῶν
[16]ἐξέχεε † τὸ κέρμα, καὶ
τὰς τραπέζας [17] ἀνέ-
στρεψε·
16 Καὶ τοῖς τὰς περι-
στερὰς πωλοῦσιν εἶ-
πεν· [19] Ἄρατε ταῦτα
ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε
τὸν οἶκον τοῦ πατρός
μου, οἶκον [20] ἐμπορί-
ου.
17 Ἐμνήσθησαν [21] δὲ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι
[23] γεγραμμένον [6]ἐστίν·
[25] Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου
σου ‖ κατέφαγέ με.
18 Ἀπεκρίθησαν[26] οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον
αὐτῷ· Τί σημεῖον δει-
κνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα
ποιεῖς;

A. D. 26.

1 καταβαίνω
2 λύω, Ep. 2. 14. 2 Pe. 3. 10.
3 ver. 20, 21. Mat. 26. 61. Mar. 14. 58.
4 ἐγείρω.
* ἔμεινεν-n.
5 μένω.
6 εἰμί.
7 οἰκοδομέω.
8 ἀναβαίνω.
9 εὑρίσκω.
10 λέγω.
11 i. q. κολλυβιστής, ver. 15. Mat. 21. 12.
12 Ac. 27. 32. 2 Sa. 8. 2.
13 ἐκβάλλω.
14 πιστεύω
15 Mat. 21.12. Mar. 11. 15.
16 ἐκχέω.
† τὰ κέρματα n.
‡ τοῖς-e.
17 ἀναστρέφω
18 ver. 22. Lu. 16. 11. Ro. 3. 2. 1 Co. 9. 17. Ga. 2. 7. 1 Th. 2. 4.
19 αἴρω.
20 De. 33. 19. Is 23. 17. Eze. 27. 3.
21 μιμνήσκομαι.
§ πάντα-n.
22 μαρτυρέω.
23 γράφω.
24 γινώσκω.
25 Ps. 69. 9.
‖ καταφάγεταί-a.
26 ἀποκρίνομαι.

19 Ἀπεκρίθη[26] ὁ
Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· [2]Λύσατε τὸν [3]να-
ὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν
ἡμέραις [4]ἐγερῶ αὐτόν.
20 Εἶπον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι· Τεσσαράκοντα ϗ
ἓξ ἔτεσιν [7]ᾠκοδομήθη ὁ
ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν
τρισὶν ἡμέραις [4] ἐγε-
ρεῖς αὐτόν;
21 Ἐκεῖνος δὲ [10] ἔλεγε
περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώ-
ματος αὐτοῦ.
22 Ὅτε οὖν [4] ἠγέρθη
ἐκ νεκρῶν, [21] ἐμνήσθη-
σαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ὅτι τοῦτο [10]ἔλεγεν [b] αὐ-
τοῖς.| καὶ [14] ἐπίστευσαν
τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ
ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.
23 Ὡς δὲ [6] ἦν ἐν ‡ Ἱε-
ροσολύμοις ἐν τῷ πά-
σχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολ-
λοὶ [18] ἐπίστευσαν[14] εἰς
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεω-
ροῦντες αὐτοῦ τὰ ση-
μεῖα ἃ ἐποίει.
24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς
οὐκ [14] ἐπίστευεν ἑαυ-
τὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐ-
τὸν γινώσκειν § πάν-
τας.|
25 Καὶ ὅτι οὐ χρείαν
εἶχεν ἵνα τὶς [22] μαρτυ-
ρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώ-
που· αὐτὸς γὰρ [24] ἐγί-
νωσκε τί [6]ἦν ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ.

Κεφ. γ΄.

[6]ΗΝ δὲ ἄνθρωπος ἐκ
τῶν Φαρισαίων, Νικό-
δημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρ-
χων τῶν Ἰουδαίων.

Digitized by Google

2 Οὗτος [1]ἦλθε πρὸς
* τὸν Ἰησοῦν [2]νυκτὸς,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ῥαβ-
βὶ, [3]οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ
Θεοῦ [1]ἐλήλυθας διδά-
σκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦ-
τα τὰ σημεῖα δύναται
ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν
μὴ [5]ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐ-
τοῦ.
3 Ἀπεκρίθη [4] [c]ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
ἐὰν μή τις [7]γεννηθῇ
ἄνωθεν, οὐ δύναται [3]ἰ-
δεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.
4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ
Νικόδημος· Πῶς δύνα-
ται ἄνθρωπος [7]γεννη-
θῆναι γέρων [5]ὤν; μὴ
δύναται εἰς τὴν κοιλίαν
τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύ-
τερον [11]εἰσελθεῖν, καὶ
[7]γεννηθῆναι;
5 Ἀπεκρίθη [4] [b]ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ἐὰν μή τις [7]γεννη-
θῇ ἐξ [14]ὕδατος καὶ πνεύ-
ματος, οὐ δύναται [11]εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ.
6 Τὸ [7]γεγεννημένον ἐκ
τῆς σαρκὸς, σάρξ [5]ἐστι†
καὶ τὸ [18]γεγεννημένον[7]
ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦ-
μά ἐστι. ‡ [5]
7 Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶ-
πόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς [7]γεν-
νηθῆναι ἄνωθεν.
8 Τὸ πνεῦμα ὅπου [2]θέ-
λει πνεῖ, καὶ τὴν φω-
νὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ'
οὐκ [3]οἶδας πόθεν ἔρ-
χεται, καὶ ποῦ ὑπάγει·
οὕτως [5]ἐστὶ πᾶς ὁ [7]γε-
γεννημένος ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος.
9 Ἀπεκρίθη [4] Νικόδη-
μος, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Πῶς δύναται ταῦτα
[6]γενέσθαι;
10 [4]Ἀπεκρίθη [b]ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Σὺ [5]εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ
Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ
γινώσκεις;
11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ὅτι ὃ [3]οἴδαμεν [8]λα-
λοῦμεν, καὶ ὃ [9]ἑωράκα-
μεν μαρτυροῦμεν. καὶ τὴν
μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε.
12 Εἰ τὰ [10]ἐπίγεια εἶ-
πον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύ-
ετε· πῶς, ἐὰν εἴπω
ὑμῖν τὰ [12]ἐπουράνια,
πιστεύσετε;
13 Καὶ οὐδεὶς [13]ἀνα-
βέβηκεν εἰς τὸν οὐρα-
νὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ [15]καταβὰς, ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου [d]ὁ [5]ὢν
ἐν τῷ οὐρανῷ.
14 Καὶ καθὼς Μωσῆς
[16]ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν
τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψω-
θῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου·
15 Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
εἰς αὐτὸν, [c]μὴ [17]ἀπόλη-
ται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰ-
ώνιον.
16 Οὕτω γὰρ [19]ἠγάπη-
σεν ὁ Θεὸς τὸν [20]κόσμον,
ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν
μονογενῆ [21]ἔδωκεν· ἵνα
πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐ-
τὸν μὴ [17]ἀπόληται,
ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

A. D. 27.

1 ἔρχομαι.
* αὐτὸν α.
2 s. διὰ.
3 εἴδω.
4 ἀποκρίνομαι.
5 εἰμί.
6 γίνομαι.
7 γεννάω.
8 λαλέω.
9 ὁράω.
10 1 Co. 15. 40. 2 Co. 5. 1. Phi. 2. 10. 3. 19. Ja. 3. 15.
11 εἰσέρχομαι.
12 Mat. 18. 35. 1 Co. 15. 40, 48, 49. Ep. 1. 3, 20. 2. 6. 3. 10. Phi. 2. 10. 2 Ti. 4. 18. He. 3. 1. 6. 4.
13 ἀναβαίνω.
14 ὕδωρ.
15 καταβαίνω.
16 ὑψόω.
† ὅτι ἐκ τῆς σαρκὸς ἐγεννήθη f.
17 ἀπολλύω
18 1 Jno. 5. 4.
‡ Vide App.
19 ἀγαπάω.
20 ver. 17, 19. c. 1. 9, 10, 29. 1 Jno. 2. 2. 3. 13, 17. 4. 9, 14, 17. 5. 19.
21 δίδωμι, ch. 6. 51. Lu. 22. 19. Ga. 1. 4.
22 Ro. 9. 16.

Digitized by Google

17 Οὐ γὰρ [1] ἀπέςειλεν
ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ
εἰς τὸν κόσμον, ἵνα
[2] κρίνῃ τὸν κόσμον,
ἀλλ' ἵνα [3] σωθῇ ὁ κό-
σμος δι' αὐτοῦ.
18 Ὁ πιστεύων εἰς
αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ
δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη
[5] κέκριται· ὅτι μὴ [7] πε-
πίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ.
19 Αὕτη δέ [9] ἐστιν ἡ
[11] κρίσις, ὅτι τὸ [12] φῶς
[23] ἐλήλυθεν εἰς τὸν κό-
σμον, καὶ [13] ἠγάπησαν
οἱ ἄνθρωποι [15] μᾶλλον
τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς·
[9] ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν
τὰ ἔργα.
20 Πᾶς γὰρ ὁ [17] φαῦλα
πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς,
καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς
τὸ φῶς, ἵνα μὴ [18] ἐλεγ-
χθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀ-
λήθειαν, ἔρχεται πρὸς
τὸ φῶς, ἵνα [19] φανερω-
θῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι
ἐν Θεῷ [9] ἐστὶν [21] εἰργα-
σμένα.
22 Μετὰ ταῦτα [23] ἦλ-
θεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰȣ-
δαίαν γῆν· ϗ ἐκεῖ [25] δι-
έτριβε [27] μετ' αὐτῶν, ϗ
ἐβάπτιζεν.
23 Ἦν [9] δὲ καὶ Ἰωάν-
νης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν
ἐγγὺς τοῦ Σαλεὶμ, ὅτι
[29] ὕδατα [30] πολλὰ [9] ἦν
ἐκεῖ· ϗ [31] παρεγίνοντο,
καὶ ἐβαπτίζοντο.
24 Οὔπω γὰρ [9] ἦν [32] βε-
βλημένος εἰς τὴν φυλα-
κὴν ὁ Ἰωάννης.
25 Ἐγένετο [4] οὖν ζή-
τησις ἐκ τῶν μαθητῶν
Ἰωάννου μετὰ * Ἰȣδαί-
ων περὶ [6] καθαρισμοῦ.
26 Καὶ [23] ἦλθον πρὸς
τὸν Ἰωάννην, ϗ εἶπον
αὐτῷ· Ῥαββὶ, ὃς [9] ἦν
μετὰ σȣ̃ πέραν τȣ̃ Ἰορ-
δάνου, ᾧ σὺ [8] μεμαρτύ-
ρηκας, [10] ἴδε οὗτος βα-
πτίζει, καὶ πάντες ἔρ-
χονται πρὸς αὐτόν.
27 Ἀπεκρίθη [14] Ἰωάν-
νης, καὶ εἶπεν· Οὐ δύνα-
ται ἄνθρωπος λαμβά-
νειν † οὐδὲν, ἐὰν μὴ [9] ᾖ
[16] δεδομένον αὐτῷ ἐκ τȣ̃
οὐρανοῦ.
28 Αὐτοὶ ὑμεῖς ἐμοὶ [1]
μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον·
Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριςὸς,
ἀλλ' ὅτι [1] ἀπεσταλμέ-
νος εἰμὶ ἔμπροσθεν
ἐκείνου.
29 Ὁ ἔχων τὴν [20] νύμ-
φην, [22] νυμφίος [9] ἐςίν· ὁ
δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ
[24] ἑστηκὼς, καὶ ἀκούων
αὐτοῦ χαρᾷ χαίρει διὰ
τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίȣ.
Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ
[26] πεπλήρωται.
30 Ἐκεῖνον δεῖ αὐξά-
νειν, ἐμὲ δὲ [28] ἐλαττȣ̃-
σθαι.
31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμε-
νος, ἐπάνω πάντων [9] ἐ
στίν. Ὁ [9] ὢν ἐκ τῆς
γῆς, ἐκ τῆς γῆς [2] ἐστι,
καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ.
Ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρ-
χόμενος, [c] ἐπάνω πάν-
των [9] ἐστὶ,

A. D. 27.

1 ἀποστέλλω.
2 ver. 18. ch. 12.47,48.
3 σώζω.
4 γίνομαι.
5 κρίνω.
* Ἰȣδαίου-l. alii conj. Ἰησοῦ.
6 ch. 2. 6. Mar. 1. 44. Lu. 2. 22.
7 πιστεύω.
8 μαρτυρέω.
9 εἰμί.
10 εἴδω.
11 v. 22.24,27. ch. 12. 31.
12 ver. 20, 21. c. 1.4,5,8,9.
13 ἀγαπάω.
14 ἀποκρίνομαι.
15 ch. 12. 43. 1 Ti. 1. 4. 2 Ti. 3. 4.
† ἀφ' ἑαυτȣ̃-f alii transp.
16 δίδωμι.
17 ch. 5. 29. Tit. 2. 8.
18 ch. 8. 46. Mat. 18. 15. Lu. 3. 19.
19 φανερόω.
20 Re. 18. 23.
21 ἐργάζομαι.
22 ch. 2. 9. Mat. 9. 15.
23 ἔρχομαι.
24 ἵστημι.
25 διατρίβω.
26 πληρόω.
27 s. χρόνον.
28 ἐλαττόω, He. 2. 7, 9.
29 ὕδωρ.
30 Re. 1. 15.
31 παραγίνομαι.
32 βάλλω.

32 Καὶ ǀ ὃ [1] ἑώρακε καὶ
[2] ἤκουσε, [c] τοῦτο ǀ μαρ-
τυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμ-
βάνει.
33 Ὁ [5] λαβὼν αὐτοῦ
τὴν μαρτυρίαν, [7] ἐσφρά-
γισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀλη-
θής [9] ἐστιν.
34 Ὃν γὰρ [10] ἀπέστει-
λεν ὁ Θεὸς, τὰ ῥήματα
τȣ̃ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ
ἐκ *μέτρȣ [11] δίδωσιν [c] ὁ
Θεὸς ǀ τὸ Πνεῦμα.
35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν
υἱὸν, καὶ πάντα [11] δέδω-
κεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν
υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνι-
ον· ὁ δὲ [13] ἀπειθῶν τῷ
υἱῷ, ȣ̓κ [15] ὄψεται ζωὴν,
ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ
† μένει ἐπ' αὐτόν.

Κεφ. δ'.

ΩΣ οὖν [17] ἔγνω ὁ Κύ-
ριος ὅτι [2] ἤκουσαν οἱ
Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς
πλείονας μαθητὰς ποι-
εῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰω-
άννης,
2 (Καίτοιγε Ἰησοῦς
αὐτὸς οὐκ [21] ἐβάπτι-
ζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ·)
3 Ἀφῆκε [23] τὴν Ἰȣδαί-
αν, καὶ [24] ἀπῆλθε [d] πά-
λιν ǀ εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
4 Ἔδει [25] δὲ αὐτὸν
[26] διέρχεσθαι διὰ τῆς
Σαμαρείας.
5 Ἔρχεται ȣ̓̃ν εἰς πόλιν
τῆς Σαμαρείας, [27] λεγο-
μένην ‡Συχὰρ, πλησίον
τȣ̃ χωρίȣ § ὃ [11] ἔδωκεν
Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ
αὐτοῦ.
6 Ἦν [9] δὲ ἐκεῖ πηγὴ τȣ̃
Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς
[3] κεκοπιακὼς ἐκ τῆς
[4] ὁδοιπορίας, [6] ἐκαθέζε-
το οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ.
Ὥρα [9] ἦν ὡσεὶ ἕκτη.
7 Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς
Σαμαρείας [8] ἀντλῆσαι
ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦς· [11] Δός μοι [12] πι-
εῖν.
8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐ-
τȣ̃ [24] ἀπεληλύθεισαν εἰς
τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς
ἀγοράσωσι.
9 Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ
γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις·
Πῶς σὺ Ἰȣδαῖος [9] ὢν
παρ' ἐμȣ̃ [12] πιεῖν αἰτεῖς,
[9] οὔσης γυναικὸς Σαμα-
ρείτιδος; (ȣ̓ γὰρ [14] συγ-
χρῶνται Ἰουδαῖοι Σα-
μαρείταις. ǀ)
10 Ἀπεκρίθη [16] Ἰησȣ̃ς,
καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ [18] ᾔ-
δεις τὴν [19] δωρεὰν τοῦ
Θεοῦ, καὶ τίς [9] ἐστιν ὁ
λέγων σοι· [11] Δός μοι
[12] πιεῖν· σὺ ἂν [20] ᾔτη-
σας αὐτὸν, καὶ [11] ἔδω-
κεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν.
11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
Κύριε, οὔτε ἄντλημα
ἔχεις, ϗ τὸ φρέαρ [9] ἐςὶ
βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις
τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;
12 Μὴ σὺ μείζων [9] εἶ τȣ̃
πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς
[11] ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέ-
αρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ
[12] ἔπιε, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτȣ̃,
καὶ τὰ θρέμματα αὐτȣ̃;
13 Ἀπεκρίθη [16] ὁ ǀ

A. D. 27.

1 ὁράω.
2 ἀκούω.
3 κοπιάω, ver. 38. Lu. 5. 5. 1 Co. 15. 10.
4 2 Co. 11. 26. 1 Mac. 6.41.
5 λαμβάνω.
6 καθέζομαι.
7 σφραγίζω, ch. 6. 27. Ro. 15. 28. 2 Co. 1. 22. Ep. 1. 13.
8 ἀντλέω, v. 15. c. 2.8.
9 εἰμί.
10 ἀποςέλλω
* μέρους-n.
11 δίδωμι.
12 πίνω.
13 Ac. 14. 2. Ro. 2. 8. 1 Pe. 2. 7, 8.
14 συγχράομαι.
15 ὄπτομαι.
† μενεῖ-i.
16 ἀποκρίνομαι.
17 γινώσκω.
18 εἴδω.
19 Ac. 2. 38. 8. 20. Ro. 5. 15, 17. 2 Co. 9. 15. Ep. 3. 7. He. 6. 7.
20 αἰτέω.
21 βαπτίζω.
22 ch. 20. 15. Mat. 8. 2.
23 ἀφίημι.
24 ἀπέρχομαι.
25 δεῖ.
26 διέρχομαι.
27 λέγω.
‡ Σιχὰρ.
§ οὗ-a.

Digitized by Google

Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ·
Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ
[1]ὕδατος τούτου, [2]διψή-
σει πάλιν·
14 Ὃς δ' ἂν [3]πίῃ ἐκ
τοῦ [1]ὕδατος οὗ ἐγὼ [4]δώ-
σω αὐτῷ, οὐ μὴ [2]διψή-
σῃ εἰς τὸν [6]αἰῶνα· ἀλ-
λὰ τὸ ὕδωρ ὃ [4]δώσω αὐ-
τῷ, [7]γενήσεται ἐν αὐ-
τῷ πηγὴ [1]ὕδατος [8]ἁλλο-
μένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.
15 Λέγει πρὸς αὐτὸν
ἡ γυνή· Κύριε, [4]δός μοι
τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ
διψῶ, μηδὲ [9]ἔρχωμαι
ἐνθάδε ἀντλεῖν.
16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὕπαγε, [10]φώνη-
σον τὸν ἄνδρα σου, καὶ
[9]ἐλθὲ ἐνθάδε.
17 Ἀπεκρίθη [11] ἡ γυ-
νή, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔ-
χω ἄνδρα. Λέγει αὐ-
τῇ ὁ Ἰησοῦς· [12]Καλῶς
εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ
ἔχω·
18 Πέντε γὰρ ἄνδρας
[13]ἔσχες· καὶ νῦν ὃν
ἔχεις, οὐκ [15]ἔστι σου
ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴ-
ρηκας.
19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
Κύριε, θεωρῶ ὅτι προ-
φήτης [15]εἶ σύ.
20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν
τούτῳ τῷ ὄρει [19]προσ-
εκύνησαν· καὶ ὑμεῖς
λέγετε ὅτι ἐν Ἱερο-
σολύμοις [15]ἐστὶν ὁ τό-
πος, ὅπου δεῖ προσκυ-
νεῖν.
21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· ‡Γύναι, πίστευσόν
μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα,
ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ,
οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις
προσκυνήσετε τῷ πατρί.
22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε
ὃ οὐκ [5]οἴδατε· ἡμεῖς
προσκυνοῦμεν ὃ [5]οἴδα-
μεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ
τῶν Ἰουδαίων [15]ἐστίν.
23 Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα,
καὶ νῦν [15]ἐστιν, ὅτε οἱ
ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ
προσκυνήσουσι τῷ πα-
τρὶ ἐν πνεύματι καὶ
ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πα-
τὴρ τοιούτους ζητεῖ
τοὺς προσκυνοῦντας αὐ-
τόν.
24 Πνεῦμα ὁ Θεός·
καὶ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ
ἀληθείᾳ δεῖ προσκυ-
νεῖν.
25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
[5]Οἶδα ὅτι *Μεσσίας
ἔρχεται, ὁ λεγόμενος
Χριστός· ὅταν [9]ἔλθῃ
ἐκεῖνος, [14]ἀναγγελεῖ
ἡμῖν πάντα.
26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγώ εἰμι, ὁ λα-
λῶν σοι.
27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ [16]ἦλ-
θον[9] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
καὶ †[17]ἐθαύμασαν ὅτι
μετὰ γυναικὸς [18]ἐλά-
λει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε·
Τί ζητεῖς; ἤ, τί λαλεῖς
μετ' αὐτῆς;
28 Ἀφῆκεν [20] οὖν τὴν
[21]ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή,
καὶ [22]ἀπῆλθεν εἰς τὴν
πόλιν, καὶ λέγει τοῖς
§ἀνθρώποις·
29 Δεῦτε, [5]ἴδετε ἄνθρω-
πον ὃς εἶπέ μοι πάντα

A. D. 27.

1 ὕδωρ.
2 διψάω.
3 πίνω.
4 δίδωμι.
5 εἴδω.
6 ch. 8. 51, 52. 10. 28. 11. 26. 13. 8. Mat. 21. 19. Mar. 3. 29. 11. 14. 1 Co. 8. 13.
7 γίνομαι.
8 Ac. 3. 8. 14. 10.
9 ἔρχομαι.
10 φωνέω.
11 ἀποκρίνομαι.
12 ch. 13. 13. Mat. 15. 7. Mar. 7. 6. 12. 28. Lu. 20. 39. Ac. 28. 25.
* Μεσίας-h.
13 ἔχω.
14 ch. 5. 15. 16. 13, 14. Mar. 5. 14, 19. Ac. 14. 27. 15. 4. 16. 38. Ro. 15. 21. 1 Pe. 1. 12.
15 εἰμί.
16 s. πράγματι, v. ῥήματι.
† ἐθαύμαζον-a.
17 θαυμάζω.
18 λαλέω.
19 προσκυνέω
20 ἀφίημι.
21 ch. 2. 6, 7.
22 ἀπέρχομαι
‡ Πίστευέ μοι, γύναι,-h.
§ πολίταις-n.

ὅσα [1]ἐποίησα· μήτι οὗ-
τός [2]ἐστιν ὁ Χριστός;
30 Ἐξῆλθον [3] b οὖν | ἐκ
τῆς πόλεως, ϗ [5] ἤρχον-
το πρὸς αὐτόν.
31 Ἐν c δὲ | τῷ [7] μετα-
ξὺ [8] ἠρώτων αὐτὸν οἱ
μαθηταί, λέγοντες·
[10] Ῥαββί, φάγε.
32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἐγὼ [11] βρῶσιν ἔχω
φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ
[12] οἴδατε.
33 Ἔλεγον[13] οὖν οἱ μα-
θηταὶ πρὸς ἀλλήλους·
Μήτις [15] ἤνεγκεν αὐτῷ
φαγεῖν;
34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐμὸν [16] βρῶμά
[2]ἐςιν, ἵνα *ποιῶ τὸ θέ-
λημα τοῦ πέμψαντός
με, καὶ [17] τελειώσω αὐ-
τοῦ τὸ ἔργον.
35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε,
ὅτι d ἔτι | † τετράμηνόν
[2] ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς
ἔρχεται; ἰδού, λέγω
ὑμῖν· [20] Ἐπάρατε τοὺς
ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ
[21] θεάσασθε τὰς χώρας,
ὅτι λευκαί [2] εἰσι πρὸς
§ θερισμὸν ἤδη.
36 b Καὶ | ὁ θερίζων, μι-
σθὸν λαμβάνει, ϗ συν-
άγει καρπὸν εἰς ζωὴν
αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ
σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ,
καὶ ὁ θερίζων.
37 Ἐν γὰρ τύτῳ ὁ λό-
γος [2]ἐστὶν d ὁ | ἀληθι-
νός, ὅτι ἄλλος [2] ἐστὶν
ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ
θερίζων.
38 Ἐγὼ [27] ἀπέστειλα
ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ
ὑμεῖς [4] κεκοπιάκατε·
ἄλλοι [4] κεκοπιάκασι, ϗ
ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐ-
τῶν [6] εἰσεληλύθατε.
39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως
ἐκείνης πολλοὶ [9] ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτὸν τῶν
Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν
λόγον τῆς γυναικός,
μαρτυρούσης· Ὅτι
εἶπέ μοι πάντα ὅσα
[1]ἐποίησα.
40 Ὡς οὖν [5]ἦλθον πρὸς
αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται,
[8] ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι
παρ' αὐτοῖς· ϗ [14] ἔμει-
νεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.
41 Καὶ πολλῷ πλείους
[9] ἐπίστευσαν διὰ τὸν
λόγον αὐτοῦ·
42 Τῇ τε γυναικὶ [13]ἔ-
λεγον· Ὅτι οὐκέτι διὰ
τὴν σὴν ‡ λαλιὰν πιςεύ-
ομεν· αὐτοὶ γὰρ [18] ἀκη-
κόαμεν, καὶ [12] οἴδαμεν
ὅτι οὗτός [2] ἐστιν ἀλη-
θῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κό-
σμου, c ὁ Χριστός.|
43 Μετὰ δὲ τὰς δύο
ἡμέρας [3] ἐξῆλθεν ἐκεῖ-
θεν, d καὶ [22] ἀπῆλθεν |
εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
44 Αὐτὸς γὰρ b ὁ | Ἰη-
σῦς [23]ἐμαρτύρησεν, ὅτι
προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ
[24] πατρίδι τιμὴν οὐκ
ἔχει.
45 Ὅτε οὖν [5] ἦλθεν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, [25] ἐδέ-
ξαντο αὐτὸν οἱ Γαλι-
λαῖοι, πάντα [26] ἑωρα-
κότες ἃ [1] ἐποίησεν ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ
ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ
[5] ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

A. D. 27.

1 ποιέω.
2 εἰμί.
3 ἐξέρχομαι.
4 κοπιάω. 2 Ti. 2. 6.
5 ἔρχομαι.
6 εἰςέρχομαι.
7 s. χρόνῳ.
8 ἐρωτάω.
9 πιστεύω.
10 ch. 3. 2.
11 c. 6. 27, 55. Mat. 6. 19, 20. Ro. 14. 17.
12 εἴδω.
13 λέγω.
14 μένω.
15 φέρω.
16 Mat. 14. 15. 1 Co. 3. 2.
* ποιήσω-h.
17 ch. 5. 36. Ac. 20. 24.
† τετράμηνός-a. sc. χρόνος.
‡ μαρτυρί-αν-n.
18 ἀκούω.
19 s. διάστημα.
20 ἐπαίρω.
21 θεάομαι.
§ θερισμόν. Ἤδη ὁ θερίζων-n.
22 ἀπέρχομαι.
23 μαρτυρέω.
24 Mat. 13. 54, 57. Mar. 6. 1. 4. Lu. 3. 23. 24. He. 11. 14.
25 δέχομαι.
26 ὁράω.
27 ἀποστέλλω.

Digitized by Google

46 Ἦλθεν[1] οὖν [b] ὁ Ἰη-
σοῦς| πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ
τῆς Γαλιλαίας, ὅπου
ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον.
Καὶ [3] ἦν τις [4] βασιλι-
κὸς,[5] οὗ ὁ υἱὸς [7] ἠσθένει
ἐν Καπερναούμ.
47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι
Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς
Ἰουδαίας εἰς τὴν Γα-
λιλαίαν, [8] ἀπῆλθε πρὸς
αὐτὸν, ※ [9] ἠρώτα αὐτὸν
ἵνα [11] καταβῆ καὶ [13] ἰά-
σηται αὐτοῦ τὸν υἱόν·
[15] ἤμελλε γὰρ ἀποθνή-
σκειν.
48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς πρὸς αὐτόν· Ἐὰν
μὴ σημεῖα καὶ τέρατα
[17] ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύ-
σητε.
49 Λέγει πρὸς αὐτὸν
ὁ βασιλικός· Κύριε,
[11] κατάβηθι πρὶν ἀπο-
θανεῖν τὸ παιδίον μου.
50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Πορεύου, ὁ υἱός
σου [25] ζῇ. d Καὶ ‖ [6] ἐπί-
στευσεν ὁ ἄνθρωπος
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ
Ἰησοῦς· καὶ [19] ἐπορεύ
ετο.
51 Ἤδη δὲ αὐτοῦ κατα-
βαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐ-
τοῦ [21] ἀπήντησαν αὐτῷ,
καὶ [23] ἀπήγγειλαν, λέ-
γοντες· Ὅτι ὁ ‡‡ παῖς
σου [25] ζῇ.
52 Ἐπύθετο[29] οὖν παρ'
αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ
κομψότερον [30] ἔσχε·
καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὅτι
‖‖ χθὲς ὥραν ἑβδόμην
[31] ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυ-
ρετός.

53 Ἔγνω[2] οὖν ὁ πατὴρ
ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν
ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅτι ὁ υἱός σου [25] ζῇ.
Καὶ [6] ἐπίστευσεν αὐτὸς
καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
54 Τοῦτο πάλιν δεύτε-
ρον σημεῖον ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς, [1] ἐλθὼν ἐκ τῆς
Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.

Κεφ. ε΄.

ΜΕΤΑ ταῦτα [3] ἦν
† ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων,
καὶ [10] ἀνέβη c ὁ | Ἰησοῦς
εἰς Ἱεροσόλυμα.
2 Ἔστι[3] δὲ ἐν τοῖς
‡ Ἱεροσολύμοις ἐπὶ [12] τῇ
προβατικῇ [14] κολυμβή-
θρα, ἡ ἐπιλεγομένη
Ἑβραϊστὶ § Βηθεσδὰ,
πέντε [16] στοὰς ἔχουσα.
3 Ἐν ταύταις [18] κατέ-
κειτο πλῆθος c πολὺ ‖
τῶν ἀσθενούντων, τυ-
φλῶν, χωλῶν, ξηρῶν,
‡ ἐκδεχομένων τὴν τοῦ
ὕδατος κίνησιν.
4 Ἄγγελος γὰρ ** κα-
τὰ [20] καιρὸν | †† κατέ-
βαινεν ἐν τῇ κολυμβή-
θρα, καὶ [22] ἐτάρασσε τὸ
ὕδωρ. Ὁ οὖν πρῶτος
[24] ἐμβὰς μετὰ τὴν [26] τα-
ραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς
[27] ἐγίνετο, ᾧ δήποτε
[28] κατείχετο νοσήματι.
5 Ἦν[3] δέ τις ἄνθρω-
πος ἐκεῖ τριάκοντα
§§ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν
τῇ ἀσθενείᾳ.
6 Τοῦτον [17] ἰδὼν ὁ Ἰη-
σοῦς κατακείμενον, καὶ
[2] γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη

A. D. 27.

1 ἔρχομαι.
2 γινώσκω.
3 εἰμί.
4 ver. 49.
5 s. ἀνήρ.
6 πιστεύω.
7 ἀσθενέω.
8 ἀπέρχομαι.
9 ἐρωτάω.
† ἡ-f.
10 ἀναβαίνω
11 καταβαίνω
‡ Vide App.
12 s. θύρα, v. πυλῇ, Ne. 3. 1,32.
13 ἰάομαι.
14 ver. 4.
15 μέλλω.
§ Βηθζαθὰ, s. Βητζεθὰ, s. Βηλζεθὰ, s. Βηθσαϊδὰ.
16 ch. 10. 23.
17 εἴδω.
18 κατάκειμαι.
‖ ὁ Ἰησοῦς-i.
19 πορεύομαι
** Κυρίου-f.
20 Ro. 5. 6.
†† ἐλούετο ἐν, s. ἔλουε τὸν ἐν-n.
21 ἀπαντάω.
22 ταράσσω.
23 ἀπαγγέλλω.
24 ἐμβαίνω.
‡‡ υἱός n.
25 ζάω.
26 Mar. 13. 8.
27 γίνομαι.
28 κατέχω.
29 πυνθάνομαι.
§§ καὶ ὀκτὼ-a
‖‖ ἐχθὲς-h.
30 ἔχω.
31 ἀφίημι.

Digitized by Google

χρόνον ἔχει,[1] λέγει αὐ-
τῷ· Θέλεις ὑγιὴς [2]γε-
νέσθαι;
7 Ἀπεκρίθη[3] αὐτῷ ὁ
ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρω-
πον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν
[5]ταραχθῇ τὸ ὕδωρ,
*βάλλῃ με εἰς τὴν κο-
λυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ [4]ἔρ-
χομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ
ἐμοῦ καταβαίνει.
8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἔγειραι, [8]ἆρον
τὸν [10]κράββατόν σου,
καὶ [12]περιπάτει.
9 Καὶ εὐθέως [2]ἐγένετο
ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος· καὶ
[8]ἦρε τὸν κράββατον
αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει.
[13]Ἦν δὲ σάββατον ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
10 Ἔλεγον[15] οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι τῷ [16]τεθερα-
πευμένῳ· Σάββατόν
[13]ἐστιν, οὐκ [17]ἔξεστί σοι
[8]ἆραι τὸν κράββατον.
11 Ἀπεκρίθη[3] αὐτοῖς·
Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ,
ἐκεῖνός μοι εἶπεν· [8]Ἆ-
ρον τὸν κράββατόν σου,
καὶ περιπάτει.
12 Ἠρώτησαν[20] [d]οὖν|
αὐτόν· Τίς [13]ἐστιν ὁ
ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι·
[8]Ἆρον [e]τὸν κράββα-
τόν σου, | καὶ περιπά-
τει;
13 Ὁ δὲ §[21]ἰαθεὶς οὐκ
[22]ᾔδει τίς [13]ἐστιν· ὁ γὰρ
Ἰησοῦς [23]ἐξένευσεν, ὄ-
χλου [13]ὄντος ἐν τῷ τό-
πῳ.
14 Μετὰ ταῦτα εὑρί-
σκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἴδε, ὑγιὴς [2]γέγο-
νας· μηκέτι ἁμάρτανε,
ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι
[2]γένηται.
15 Ἀπῆλθεν[4] ὁ ἄνθρω-
πος, ϗ [6]ἀνήγγειλε τοῖς
Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς
[13]ἐστιν ὁ ποιήσας † αὐ-
τὸν ὑγιῆ.
16 Καὶ διὰ τοῦτο [9]ἐδί-
ωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰου-
δαῖοι, [b]καὶ [11]ἐζήτουν
αὐτὸν ἀποκτεῖναι,| ὅτι
ταῦτα ἐποίει ἐν σαβ-
βάτῳ.
17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [3]ἀπε-
κρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πα-
τήρ μου ἕως ἄρτι ἐρ-
γάζεται, κἀγὼ ἐργάζο-
μαι.
18 Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλ-
λον [11]ἐζήτουν αὐτὸν οἱ
Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι,
ὅτι οὐ μόνον [14]ἔλυε τὸ
σάββατον, ἀλλὰ καὶ
[18]πατέρα ἴδιον [15]ἔλεγε
τὸν Θεὸν, [19]ἴσον ἑαυ-
τὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.
19 Ἀπεκρίνατο[3] οὖν ὁ
Ἰησοῦς, ϗ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ δύναται ὁ υἱὸς ‡ποι-
εῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδὲν,
ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν
πατέρα ποιοῦντα· ἃ
γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ,
ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοί-
ως ποιεῖ.
20 Ὁ γὰρ πατὴρ φι-
λεῖ τὸν υἱὸν, καὶ πάν-
τα [24]δείκνυσιν αὐτῷ ἃ
αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μεί-
ζονα τούτων [24]δείξει
αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς
θαυμάζητε.

A. D. 27.

1 s ἐν ταύτῃ τῇ ἀσθενείᾳ.
2 γίνομαι.
3 ἀποκρίνομαι.
4 ἀπέρχομαι.
5 ταράσσω.
* βάλῃ·a.
6 ἀναγγέλλω Ac. 14. 27. 15. 4. 16. 38. De. 26. 3.
7 s. χρόνῳ.
† με·n.
8 αἴρω.
9 διώκω, Mat. 5. 10-12, 44. Lu. 21. 12. Ro. 12. 14. Ga. 1. 13.
10 Mar. 2. 4, 11.
11 ζητέω.
12 ver. 11, 12. Ju. 21. 24.
13 εἰμί.
14 λύω, ch. 2. 19. Mat. 5. 19. 18. 18.
15 λέγω.
16 θεραπεύω.
17 ἔξειμι.
18 ch. 1. 11. Ro. 8. 32. 1 Co. 7. 2, 4.
19 Phi. 2. 6.
‡ τοῦ ἀνθρώπου·f.
20 ἐρωτάω.
§ ἀσθενῶν·i. conj. Ὁ δὲ οὐκ.
21 ἰάομαι.
22 εἴδω.
23 ἐκνεύω, Ju. 4. 18. 2 Ki. 2. 24.
24 δείκνυμι.

Digitized by Google

21 Ὥσπερ γὰρ ὁ πα-
τὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς
καὶ [1] ζωοποιεῖ, οὕτω ϗ
ὁ υἱὸς οὓς θέλει, ζωο-
ποιεῖ.
22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ
κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν
κρίσιν πᾶσαν [2] δέδωκε
τῷ υἱῷ·
23 Ἵνα πάντες τιμῶσι
τὸν υἱὸν, καθὼς τιμῶσι
τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τι-
μῶν τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ
τὸν πατέρα τὸν πέμ-
ψαντα αὐτόν.
24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον
μου ἀκούων, καὶ πι-
στεύων τῷ πέμψαντί
με, [4] ἔχει ζωὴν αἰώνι-
ον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ
ἔρχεται, ἀλλὰ [5] μεταβέ-
βηκεν ἐκ τοῦ θανάτου
εἰς τὴν ζωήν.
25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥ-
ρα, καὶ νῦν [10] ἐστιν,
ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσον-
ται τῆς φωνῆς τοῦ
υἱοῦ τοῦ † Θεοῦ· καὶ
οἱ ἀκούσαντες ζήσον-
ται.
26 Ὥσπερ γὰρ ὁ πα-
τὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυ-
τῷ, οὕτως [2] ἔδωκε καὶ
τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν
ἑαυτῷ.
27 Καὶ ἐξουσίαν [2] ἔδω-
κεν αὐτῷ ϗ κρίσιν § ποι-
εῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου
[10] ἐστί.
28 Μὴ θαυμάζετε τοῦ-
το· ὅτι [17] ἔρχεται [18]
ὥρα, ἐν ᾗ πάντες οἱ
ἐν τοῖς μνημείοις ἀκού-
σονται τῆς φωνῆς αὐ-
τοῦ.
29 Καὶ ἐκπορεύσονται
οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαν-
τες, εἰς ἀνάστασιν ζω-
ῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα
πράξαντες, εἰς ἀνάστα-
σιν [3] κρίσεως.
30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποι-
εῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν·
καθὼς ἀκούω, κρίνω· ϗ
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία
[10] ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ
θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ
τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
τός με [b] πατρός.‖
31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ
περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυ-
ρία μου οὐκ [10] ἔστιν ἀλη-
θής.
32 Ἄλλος [10] ἐστὶν ὁ
μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ. ϗ
*[6] οἶδα ὅτι ἀληθής [10] ἐ-
στιν ἡ μαρτυρία ἣν
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 Ὑμεῖς [7] ἀπεστάλκα-
τε πρὸς Ἰωάννην, καὶ
[8] μεμαρτύρηκε τῇ ἀλη-
θείᾳ.
34 Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ
ἀνθρώπου τὴν μαρτυ-
ρίαν λαμβάνω· ἀλλὰ
ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς
[9] σωθῆτε.
35 Ἐκεῖνος [10] ἦν ὁ
[11] λύχνος ὁ [12] καιόμενος
καὶ [13] φαίνων· ὑμεῖς δὲ
[14] ἠθελήσατε ‡ [15] ἀγαλ-
λιασθῆναι πρὸς ὥραν
ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.
36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν
μαρτυρίαν μείζω [16] τοῦ
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα
ἃ [2] ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ
ἵνα [19] τελειώσω αὐτά,

A. D. 27.

1 ch. 6. 63. Ro. 4. 17. 2 Co. 3. 6. Ga. 3. 21. 1 Ti. 6. 13. 1 Pe. 3. 18.
2 δίδωμι.
3 pro κατάκρισις, v. 22,24,27. ch. 3. 19. Mat. 23. 33.
4 ch. 6. 47.
5 μεταβαίνω, ch. 13. 1. 1 Jno. 3. 14.
* οἴδατε-n.
6 εἴδω.
7 ἀποστέλλω.
† ἀνθρώπου-n.
8 μαρτυρέω.
9 σώζω.
10 εἰμί.
11 Mat. 6. 22. Lu. 11.33,34. 2 Pe. 1. 19.
12 ch. 15. 6. Mat. 5. 15. Lu. 24. 32. He. 12. 18. Re. 8. 8.
13 ch. 1. 5. Phi. 2. 15. 2 Pe. 1. 19. 1 Jno. 2. 8. Re. 1. 16.
14 θέλω.
15 Mat. 5. 12
‡ ἀγαλλιαθῆναι-a.
§ ποιεῖν. Ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστὶ. μὴ-n
16 s. τῆς μαρτυρίας.
17 ἔρχομαι.
18 pro ἐλεύσεται.
19 τελειόω, ch. 4. 34. Lu. 13. 32.

Digitized by Google

αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ
ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με
[1] ἀπέσταλκε.
37 Καὶ ὁ πέμψας με
πατὴρ, αὐτὸς [3] μεμαρ-
τύρηκε περὶ ἐμοῦ. Οὔ-
τε φωνὴν αὐτοῦ [5] ἀκη-
κόατε πώποτε, οὔτε [7] εἶ-
δος αὐτοῦ [8] ἑωράκατε.
38 Καὶ τὸν λόγον αὐ-
τοῦ οὐκ ἔχετε [9] μένοντα
ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν [1] ἀπέ-
στειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ
ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.
39 Ἐρευνᾶτε [10] τὰς
γραφὰς, ὅτι ὑμεῖς [11] δο-
κεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν
αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖ-
ναι [13] εἰσιν αἱ μαρτυ-
ροῦσαι περὶ ἐμοῦ.
40 Καὶ οὐ [15] θέλετε
[17] ἐλθεῖν πρός με, ἵνα
ζωὴν ἔχητε.
41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώ-
πων οὐ λαμβάνω·
42 Ἀλλ' [19] ἔγνωκα
ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην
τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν
ἑαυτοῖς.
43 Ἐγὼ [17] ἐλήλυθα ἐν
τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός
μου, καὶ οὐ λαμβάνε-
τέ με· ἐὰν ἄλλος [17] ἔλ-
θῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ
ἰδίῳ, ἐκεῖνον [23] λήψε-
σθε.
44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς
πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ
ἀλλήλων λαμβάνοντες,
καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ
τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζη-
τεῖτε;
45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ
κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς

A. D. 28.

1 ἀποστέλλω
2 ἐλπίζω.
3 μαρτυρέω.
4 πιστεύω.
5 ἀκούω.
6 γράφω.
7 Lu. 3. 22. 9. 29. 2 Co. 5. 7. 1 Th. 5. 22.
8 ὁράω.
9 μένω.
10 ch. 7. 52. Ro. 8. 27. 1 Co. 2. 10. 1 Pe. 1. 11. Re. 2. 23.
11 Mat. 3. 9. Lu. 8. 18.
12 ἀπέρχομαι
13 εἰμί.
* εἰς τὰ μέρη f.
14 s. οὔσης τῆς θαλάσσης.
15 ch. 6. 21.
16 ἀκολουθέω.
17 ἔρχομαι.
18 ἀνέρχομαι Ga. 1. 17, 18. 1 Ki. 13, 12.
19 γινώσκω,
20 κάθημαι.
† conj. τὸ πάσχα-e.
21 ἐπαίρω, ch. 4. 35. Lu. 16. 23. Ge. 22. 4. 1 Ch. 21. 16.
22 ἀγοράζω. Mat. 13. 44. 1 Co. 6. 20. 2 Pe. 2. 1. Ge. 41. 57. 1 Ch. 21. 24.
23 λαμβάνω.
24 εἴδω.
25 μέλλω.
26 ἀποκρίνομαι.

τὸν πατέρα· [13] ἔστιν ὁ
κατηγορῶν ὑμῶν, Μω-
σῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς [2] ἠλπί-
κατε.
46 Εἰ γὰρ [4] ἐπιστεύετε
Μωσῇ, [4] ἐπιστεύετε ἂν
ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ
ἐκεῖνος [6] ἔγραψεν.
47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου
γράμμασιν οὐ πιστεύε-
τε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥή-
μασι πιστεύσετε;

Κεφ. ϛ'.

ΜΕΤΑ ταῦτα [12] ἀπ-
ῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν
τῆς θαλάσσης τῆς Γα-
λιλαίας * τῆς [14] Τιβε-
ριάδος.
2 Καὶ [16] ἠκολούθει αὐ-
τῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι
[8] ἑώρων αὐτοῦ τὰ ση-
μεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν
ἀσθενούντων.
3 Ἀνῆλθε [18] δὲ εἰς τὸ
ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ
[20] ἐκάθητο μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ.
4 Ἦν [13] δὲ ἐγγὺς † τὸ
πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰου-
δαίων.
5 Ἐπάρας [21] οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς,
καὶ θεασάμενος ὅτι
πολὺς ὄχλος ἔρχεται
πρὸς αὐτὸν, λέγει
πρὸς τὸν Φίλιππον·
Πόθεν [22] ἀγοράσομεν
ἄρτους, ἵνα φάγωσιν
οὗτοι;
6 (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πει-
ράζων αὐτόν· αὐτὸς
γὰρ [24] ᾔδει τί [25] ἔμελλε
ποιεῖν.)
7 Ἀπεκρίθη [26] αὐτ–

Digitized by Google

Φίλιππος· Διακοσίων
δηναρίων ἄρτοι ȣ̓κ ἀρ-
κȣ͂σιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκα-
ςος αὐτῶν [1] βραχύ τι
[2] λάβῃ.[3]
8 Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
'Ανδρέας ὁ ἀδελφὸς Σί-
μωνος Πέτρου·
9 Ἔςι [8] παιδάριον ᵃἓν ǀ
ὧδε, * ὃ ἔχει πέντε ἄρ-
τους κριθίνους, καὶ δύο
[9] ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα
τί [7] ἐςιν εἰς τοσȣ́τȣς;
10 Εἶπε ᶜ δὲ ǀ ὁ Ἰησȣ͂ς·
Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώ-
πȣς [14] ἀναπεσεῖν. [7] Ἦν
δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ
τόπῳ. [14] Ἀνέπεσον ᶜ ȣ͂ν ǀ
οἱ ἄνδρες [15] τὸν ἀριθμὸν
ὡσεὶ πεντακισχίλιοι.
11 Ἔλαβε [3] δὲ τοὺς
ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εὐχαριστήσας [17] διέδω-
κε ᶜ τοῖς μαθηταῖς, οἱ
δὲ μαθηταὶ ǀ τοῖς ἀνα-
κειμένοις· ὁμοίως καὶ
ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον
‡ ἤθελον.[19]
12 Ὡς δὲ [21] ἐνεπλήσθη-
σαν,[23] λέγει τοῖς μα-
θηταῖς αὐτȣ͂· [24] Συνα-
γάγετε τὰ περισσεύ-
σαντα κλάσματα, ἵνα
μή τι [26] ἀπόληται.
13 Συνήγαγον[24] οὖν, ϗ
[27] ἐγέμισαν δώδεκα κο-
φίνȣς[29] κλασμάτων ἐκ
τῶν πέντε ἄρτων τῶν
κριθίνων, ἃ [30] ἐπερίσ-
σευσε τοῖς [31] βεβρω-
κόσιν.
14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι
[34] ἰδόντες ὃ ἐποίησε ση-
μεῖον ὁ Ἰησȣ͂ς, ἔλεγον·
Ὅτι οὗτός [7] ἐστιν ἀλη-
θῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρ-
χόμενος εἰς τὸν κό-
σμον.
15 Ἰησοῦς οὖν [4] γνοὺς
ὅτι μέλλουσιν ἔρχε-
σθαι, ϗ [5] ἁρπάζειν αὐ-
τὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐ-
τὸν βασιλέα, [6] ἀνεχώ-
ρησε ᵇ πάλιν ǀ εἰς τὸ ὄ-
ρος αὐτὸς μόνος.
16 Ὡς δὲ ὀψία [10] ἐγέ-
νετο, [11] κατέβησαν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
θάλασσαν.
17 Καὶ [12] ἐμβάντες εἰς
τὸ πλοῖον, [13] ἤρχοντο
πέραν τῆς θαλάσσης εἰς
Καπερναούμ. Καὶ σκο-
τία ἤδη [10] ἐγεγόνει, καὶ
† οὐκ [13] ἐληλύθει πρὸς
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς.
18 Ἥ τε θάλασσα, ἀ-
νέμου μεγάλου πνέον-
τος, [16] διηγείρετο.
19 Ἐληλακότες [18] οὖν
[20] ὡς σταδίους εἰκοσι-
πέντε ἢ τριάκοντα, θε-
ωρȣ͂σι τὸν Ἰησȣ͂ν περι-
πατοῦντα ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ
πλοίου γινόμενον· καὶ
[22] ἐφοβήθησαν.
20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς·
Ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖ-
σθε.
21 [25] Ἤθελον [19] οὖν
[3] λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ
πλοῖον [10] ἐγένετο ἐπὶ
τῆς γῆς εἰς ἣν [28] ὑπῆγον.
22 Τῇ [32] ἐπαύριον ὁ ὄ-
χλος ὁ [33] ἑςηκὼς πέραν
τῆς θαλάσσης, § [34] ἰδὼν
ὅτι [35] πλοιάριον ἄλλο

A. D. 28.

1 Lu. 22. 58. Ac. 5. 34.
2 s. μέρος.
3 λαμβάνω.
4 γινώσκω.
5 c. 10. 12,28. Mat. 11. 12.
6 ἀναχωρέω.
7 εἰμί.
8 Mat. 11. 16.
* ὃς-h.
9 ver. 11. c.21.9,10,13. ἰχθύας. Mat. 13. 17.
10 γίνομαι.
11 καταβαίνω
12 ἐμβαίνω.
13 ἔρχομαι.
14 ἀναπίπτω ch. 13. 12. Mar. 6. 40.
15 s. κατὰ.
† οὔπω-n.
16 διεγείρω.
17 διαδίδωμι.
18 ἐλαύνω.
‡ ἤθελεν-n.
19 θέλω.
20 s. τὴν ναῦν
21 ἐμπλέω.
22 φοβέω.
23 s. τροφῆς.
24 συνάγω.
25 ch. 5. 40.
26 ἀπόλλυμι.
27 γεμίζω.
28 ὑπάγω.
29 Mat. 14.20.
30 περισσεύω
31 βρώσκω.
32 s. ἡμέρᾳ.
33 ἵστημι.
§ εἶδον, s. εἶδεν-n.
34 εἴδω.
35 ver. 23. ch. 21. 8. Mar. 3. 9. πλοῖον, ver. 17, 24.

Digitized by Google

οὐκ [1]ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἓν [b]ἐκεῖνο, εἰ δ [2]ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,| καὶ ὅτι οὐ [21]συνειςῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ *πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [3]ἀπῆλθον·

23 (†Ἄλλα δὲ [5]ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου [7]ἔφαγον τὸν ἄρτον, [d]εὐχαριςήσαντος τοῦ Κυρίου·|)

24 Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ [1]ἔςιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, [2]ἐνέβησαν [b]καὶ | αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ [5]ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ, ζητȣ̃ντες τὸν Ἰησοῦν.

25 Καὶ [10]εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, πότε ὧδε [11]γέγονας;

26 Ἀπεκρίθη[12] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι [7]ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων, καὶ [13]ἐχορτάσθητε.

27 Ἐργάζεσθε [14] μὴ τὴν βρῶσιν τὴν [15]ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν [16]μένȣσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπȣ ὑμῖν [18]δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ [20]ἐσφράγισεν, ὁ Θεός.

28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

29 Ἀπεκρίθη[12] [c]ὁ| Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο [1]ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν [4]ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα [6]ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;

31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα [7]ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς [1]ἐςι [8]γεγραμμένον· [9]Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [18]ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.

32 Εἶπεν [c]οὖν| αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Οὐ Μωσῆς [18]δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τȣ̃ οὐρανȣ̃· ἀλλ' ὁ πατήρ μου [18]δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.

33 Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ [1]ἐςιν ὁ καταβαίνων ἐκ τȣ̃ οὐρανȣ̃, καὶ ζωὴν [18]διδȣ̀ς τῷ κόσμῳ.

34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε [18]δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

35 Εἶπε [c]δὲ| αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ [17]πεινάσῃ· ϗ ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ [19]διψήσῃ πώποτε.

36 Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν

A. D. 28.

1 εἰμί.
2 ἐμβαίνω.
* πλοῖον-α.
3 ἀπέρχομαι
4 ἀποστέλλω
† ἄλλων πλοιαρίων ἐλθόντων ἐκ.π.
5 ἔρχομαι.
6 εἴδω.
7 φάγω.
8 γράφω.
9 Ps. 78, 24, 25. Ne. 9. 15.
10 εὑρίσκω.
11 γίνομαι.
12 ἀποκρίνομαι.
13 χορτάζω, Mat. 14. 20. 15. 37. Mar. 6. 42. Phi. 4. 12. Ja. 2. 16.
14 ver. 28, 30. ch. 3. 21. 5. 17. Mat. 21. 28.
15 ἀπολλύω.
16 μένω.
17 πεινάω, Lu. 6.21,25. Eccl. 24.21.
18 δίδωμι.
19 διψάω, ch. 4. 14. Mat. 5. 6. Re. 7. 16. 21. 6. Ps. 42. 3.
20 σφραγίζω, ch. 3. 33. Mat. 27. 66. 2 Co. 1. 22. Ep. 1. 13. Ro. 15. 28. 2 Ki. 22. 4.
21 συνειςέρχομαι.

Digitized by Google

ὅτι ϗ [1] ἑωράκατέ [e] με,|
καὶ οὐ πιστεύετε.
37 Πᾶν ὃ [3] δίδωσί μοι
ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ [5] ἥ-
ξει· καί τὸν ἐρχόμενον
πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω
ἔξω.
38 Ὅτι [8] καταβέβηκα
ἐκ τȣ͂ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα
ποιῶ τὸ θέλημα τὸ
ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με.
39 Τȣ͂το δέ [9] ἐςι τὸ θέ-
λημα τȣ͂ πέμψαντός με
[b] πατρὸς,| ἵνα πᾶν ὃ
[3] δέδωκέ μοι, μὴ [11] ἀπο-
λέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ
[12] ἀναςήσω αὐτὸ ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
40 Τοῦτο ‡ δέ [9] ἐστι τὸ
θέλημα τοῦ § πέμψαν-
τός με, ἵνα πᾶς ὁ [13] θε-
ωρῶν τὸν υἱὸν, καὶ πι-
στεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον· καὶ [12] ἀ-
ναςήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41 Ἐγόγγυζον [14] ȣ͂ν οἱ
Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ,
ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ
ἄρτος ὁ [8] καταβὰς ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ.
42 Καὶ [16] ἔλεγον· Οὐχ
οὗτός [9] ἐστιν Ἰησοῦς, ὁ
υἱὸς Ἰωσὴφ, οὗ ἡμεῖς
[18] οἴδαμεν τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα; πῶς
οὖν λέγει [d] ȣ͂τος·| Ὅτι
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [8] κατα-
βέβηκα;
43 Ἀπεκρίθη [19] [b] ȣ͂ν | ὁ
Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς. Μὴ γογγύζετε
μετ᾽ ἀλλήλων.
44 Οὐδεὶς δύναται [21] ἐλ-
θεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ
πατὴρ ὁ πέμψας με,
[2] ἑλκύσῃ αὐτὸν, ϗ ἐγὼ
[12] ἀναστήσω αὐτὸν * τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
45 Ἔστι [9] [4] γεγραμμέ-
νον ἐν τοῖς προφήταις·
Καὶ [9] ἔσονται πάντες
[6] διδακτοὶ [b] τȣ͂ | Θεοῦ.
Πᾶς [b] οὖν | ὁ † ἀκούσας
παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ
[10] μαθὼν, ἔρχεται πρός
με.
46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα
τις [1] ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ
[9] ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ·
οὗτος [1] ἑώρακε τὸν πα-
τέρα.
47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον.
48 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
τῆς ζωῆς.
49 Οἱ πάτερες ὑμῶν
ἔφαγον τὸ μάννα ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καὶ [15] ἀπέθα-
νον.
50 Οὗτός [9] ἐστιν ὁ ἄρ-
τος ὁ ἐκ τȣ͂ οὐρανȣ͂ κα-
ταβαίνων, ἵνα τις ἐξ
αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ
[15] ἀποθάνῃ.
51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
ὁ [17] ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ [8] καταβάς· ἐάν τις
φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρ-
του, [17] ζήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ
ὃν ἐγὼ [3] δώσω, ἡ σάρξ
μου [9] ἐστὶν, [d] ἣν ἐγὼ
[3] δώσω | ὑπὲρ τῆς τοῦ
κόσμου ζωῆς.
52 Ἐμάχοντο [20] οὖν
πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰου-
δαῖοι, λέγοντες· Πῶς

A.D. 28.

1 ὁράω.
2 ἑλκύω, ch. 12. 32. Ac. 16. 19.
3 δίδωμι.
* ἐν-m.
4 γράφω.
5 ἥκω.
6 1 Co. 2. 13. Is. 54. 13.
8 καταβαίνω
9 εἰμί.
† ἀκούων-i.
10 μανθάνω, ch. 7. 15. Mat. 9. 13. Mar. 13. 28. Ro. 16. 17. 1 Co. 4. 6. Ep. 4. 20. Phi. 4. 9. Col. 1. 7. 1 Ti. 2. 11. 2 Ti. 3. 7, 14.
11 ἀπολλύω.
12 ἀνίστημι.
‡ γάρ-a.
§ πατρός μου-h.
13 ver. 19. 62. ch. 2. 23. Mat. 27. 55.
14 γογγύζω, ver. 43, 61. ch. 7. 32. Mat. 20. 11. Lu. 5. 30. 1 Co. 10. 10.
15 ἀποθνήσκω.
16 λέγω.
17 ζάω.
18 εἴδω. [μαι
19 ἀποκρίνο-
20 μάχομαι, Ac. 7. 26. 2 Ti. 2. 24. Ja. 4. 2. Ex. 21. 22. Ne. 13. 11.
21 ἔρχομαι.

Digitized by Google

δύναται ὗτος ἡμῖν [1]δῦ-
ναι τὴν σάρκα φαγεῖν;
53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
'Ιησοῦς· 'Αμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ [3]φά-
γητε τὴν σάρκα τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπυ, καὶ
[4]πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα,
οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυ-
τοῖς.
54 'Ο [5]τρώγων μυ τὴν
σάρκα, καὶ πίνων μου
τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰ-
ώνιον· καὶ ἐγὼ [6]ἀνα-
στήσω αὐτὸν τῇ ἐσχά-
τῃ ἡμέρᾳ.
55 'Η γὰρ σάρξ μου
†[7]ἀληθῶς [5]ἐστι βρῶσις,
καὶ τὸ αἷμά μυ †[7]ἀλη-
θῶς [9]ἐστι πόσις.
56 'Ο τρώγων μου τὴν
σάρκα, καὶ πίνων μου
τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει,
[10]κἀγὼ ἐν αὐτῷ.
57 Καθὼς [11]ἀπέστειλέ
με ὁ [13]ζῶν πατὴρ, κά-
γὼ [13]ζῶ διὰ τὸν πατέ-
ρα· καὶ ὁ τρώγων με,
[15]κἀκεῖνος ‡[13]ζήσεται
δι' ἐμέ.
58 Οὗτός [9]ἐστιν ὁ ἄρ-
τος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
[17]καταβάς· οὐ καθὼς
[8]ἔφαγον οἱ πατέρες
[c]ὑμῶν| [b]τὸ μάννα,| καὶ
[19]ἀπέθανον. 'Ο τρώ-
γων τοῦτον τὸν ἄρ-
τον, §[13]ζήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα.
59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συν-
αγωγῇ, διδάσκων ἐν
Καπερναούμ.
60 Πολλοὶ οὖν ἀκού-
σαντες ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτῦ, εἶπον· Σκλη-
ρός [24] [9]ἐστιν οὗτος ὁ
λόγος· τίς δύναται αὐ-
τοῦ ἀκούειν;
61 Εἰδὼς δὲ ὁ 'Ιησοῦς
ἐν ἑαυτῷ, ὅτι [2]γογγύ-
ζουσι περὶ τούτου οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν
αὐτοῖς· Τῦτο ὑμᾶς
σκανδαλίζει;
62 'Εάν οὖν θεωρῆτε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἀναβαίνοντα ὅπου [9]ἦν
τὸ πρότερον;
63 Τὸ [8]πνεῦμά [9]ἐστι
τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ
οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. Τὰ
ῥήματα ἃ ἐγὼ *λαλῶ
ὑμῖν, πνεῦμά [9]ἐστι καὶ
ζωή [9]ἐστιν.
64 'Αλλ' [9]εἰσὶν ἐξ
ὑμῶν τινὲς οἳ οὐ πι-
στεύουσιν. [12]Ἤδει γὰρ
ἐξ ἀρχῆς ὁ 'Ιησοῦς, τί-
νες [9]εἰσὶν οἱ μὴ πι-
στεύοντες, καὶ τίς
[9]ἐστιν ὁ [14]παραδώσων
αὐτόν.
65 Καὶ [16]ἔλεγε· Διὰ
τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν, ὅτι
οὐδεὶς δύναται [18]ἐλ-
θεῖν πρός με, ἐὰν μὴ [9]ᾖ
[1]δεδομένον αὐτῷ ἐκ τῦ
πατρός [c]μου.|
66 'Εκ τούτυ [20]πολλοὶ
[21]ἀπῆλθον τῶν μαθη-
τῶν αὐτῦ εἰς τὰ [22]ὀπί-
σω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐ-
τοῦ [23]περιεπάτουν.
67 Εἶπεν οὖν ὁ 'Ιη-
σοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπά-
γειν;
68 'Απεκρίθη [24] [b]οὖν|
αὐτῷ Σίμων Πέτρος·
Κύριε, πρὸς τίνα [21]ἀπ-

A. D. 28.

1 δίδωμι.
2 ver. 40.
3 φάγω.
4 πίνω.
5 ver. 56-58.
ch. 13. 18.
Mat. 24. 38.
6 ἀνίστημι.
7 ver. 14.
ch. 1. 48.
4. 42.
Mat. 24. 54.
8 Ro. 8. 3.
1 Co. 15. 35.
2 Co. 3. 6.
9 εἰμί.
* λελάλη-
κα-h.
† ἀληθὴς-h.
10 καὶ ἐγὼ.
11 ἀποστέλλω
12 εἴδω.
13 ζάω.
14 παραδίδω-
μι.
15 χ' ἐκεῖνος.
16 λέγω.
‡ ζήσει-i.
17 καταβαί-
νω.
18 ἔρχομαι.
19 ἀποθνή-
σκω.
20 s. χρόνου.
21 ἀπέρχο-
μαι.
22 s. χώρια.
23 περιπα-
τέω, ch. 7. 1.
11. 54.
1 Pe. 5. 8.
§ ζήσει-h.
21 ἀποκρίνο-
μαι.
25 Mat. 25. 24.
Ac. 9. 5.
26. 14.
Ge. 21. 11.
1 Sa. 25. 3.
Is. 19. 4.

Digitized by Google

ελευσόμεθα; ῥήματα
ζωῆς αἰωνίου ἔχεις.
69 Καὶ ἡμεῖς [3]πεπιςεύ-
καμεν ϗ [4]ἐγνώκαμεν ὅτι
σὺ [2]εἶ ὁ *Χριςὸς, ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ τοῦ [5]ζῶντος.
70 Ἀπεκρίθη[6] αὐτοῖς
[c]ὁ Ἰησοῦς·[l] Οὐκ ἐγὼ
ὑμᾶς τοὺς δώδεκα [7]ἐξε-
λεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν
εἷς [9]διάβολός [2]ἐστιν;
71 Ἔλεγε [22] δὲ τὸν Ἰϐ-
δαν [10]Σίμωνος ‡ Ἰσκα-
ριώτην· οὗτος γὰρ [12]ἤ-
μελλεν αὐτὸν παραδι-
δόναι, εἷς [2][c]ὢν[l] ἐκ
τῶν δώδεκα.

Κεφ. ζ΄.

ΚΑΙ [14]περιεπάτει ὁ
Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν
τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ
‖ [15]ἤθελεν ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ [16]περιπατεῖν, ὅτι
[17]ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰϐ-
δαῖοι ἀποκτεῖναι.
2 Ἦν[2] δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορ-
τὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ
[18]σκηνοπηγία.
3 Εἶπον ϐν πρὸς αὐτὸν
οἱ ἀδελφοὶ αὐτϐ· [19]Με-
τάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ
ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαί-
αν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί
σϐ [21]θεωρήσωσι τὰ ἔρ-
γα σου ἃ ποιεῖς·
4 Οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυ-
πτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ
**αὐτὸς ἐν [23]παῤῥησίᾳ
[2]εἶναι. Εἰ ταῦτα ποι-
εῖς, [27]φανέρωσον σεαυ-
τὸν τῷ [25]κόσμῳ.
5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτϐ [3]ἐπίστευον εἰς αὐ-
τόν.††
6 Λέγει [c]οὖν[l] αὐτοῖς
ὁ Ἰησϐς· Ὁ καιρὸς ὁ
ἐμὸς οὔπω [1]πάρεστιν·
ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος
πάντοτέ [2]ἐστιν ἕτοι-
μος.
7 Οὐ δύναται ὁ κόσμος
μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ
μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυ-
ρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ
ἔργα αὐτοῦ πονηρά
[2]ἐστιν.
8 Ὑμεῖς [8]ἀνάβητε εἰς
τὴν ἑορτὴν [c]ταύτην·[l]
ἐγὼ †οὔπω ἀναβαίνω
εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην,
ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔ-
πω [11]πεπλήρωται.
9 Ταῦτα [b]δὲ[l] εἰπὼν
§αὐτοῖς, [13]ἔμεινεν ἐν
τῇ Γαλιλαίᾳ.
10 Ὡς δὲ [8]ἀνέβησαν
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε
καὶ αὐτὸς [8]ἀνέβη εἰς
τὴν ἑορτὴν, ϐ φανερῶς,
ἀλλ' ὡς ἐν τῷ κρυπτῷ.
11 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι
[17]ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ
ἑορτῇ, καὶ [22]ἔλεγον·
Ποῦ [2]ἐστιν ἐκεῖνος;
12 Καὶ [20]γογγυσμὸς
πολὺς περὶ αὐτϐ [2]ἦν ἐν
τοῖς ὄχλοις. Οἱ μὲν
[22]ἔλεγον· Ὅτι ἀγαθός
[2]ἐστιν· ἄλλοι [b]δὲ[l]
[22]ἔλεγον· Οὔ· ἀλλὰ
πλανᾷ τὸν ὄχλον.
13 Οὐδεὶς μέντοι παῤ-
ῥησίᾳ [24]ἐλάλει περὶ αὐ-
τοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων.
14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς
[26]μεσούσης, [8]ἀνέβη ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, ϗ
[28]ἐδίδασκε.
15 Καὶ [29]ἐθαύμαζον οἱ

A. D. 29.

1 πάρειμι.
2 εἰμί.
3 πιστεύω.
4 γινώσκω.
* ἅγιος τοῦ Θεοῦ-l.
5 ζάω. [μαι.
6 ἀποκρίνο-
7 ἐκλέγομαι, ch. 13. 18.
8 ἀναβαίνω.
9 ch. 8. 44. Mat. 25. 41.
† εἰκ-a.
10 s. τὸν υἱὸν
‡ ἀπὸ Καριώτου-n.
11 πληρόω.
12 μέλλω.
§ αὐτὸς ἔμεινεν-i.
13 μένω.
14 περιπατέω, ch. 6. 66.
‖ εἶχεν ἐξυσίαν-n.
15 θέλω.
16 s. γῇ.
17 ζητέω.
18 De. 16. 16. Zec. 14. 16
19 μεταβαίνω
20 Ac. 6. 1. Phi. 2. 14. 1 Pe. 4. 9.
21 θεωρέω.
22 λέγω.
** αὐτὸ-n.
23 ver. 13, 26. ch. 11. 14, 54. Mar. 8. 32. 2 Co. 3. 12.
24 λαλέω.
25 ch. 2. 11. 3. 21.
26 Ex. 34. 22.
27 ver. 7. ch. 8. 23, 26.
†† τότε-f.
28 διδάσκω.
29 θαυμάζω.

'Ιȣδαῖοι,λέγοντες· Πῶς
οὗτος γράμματα [1] οἶδε,
μὴ [3]μεμαθηκώς;
16 'Απεκρίθη [5] †αὐτοῖς
ὁ 'Ιησȣ̃ς. καὶ εἶπεν· 'Η
ἐμὴ διδαχὴ οὐκ [7] ἔστιν
ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαν-
τός με.
17 'Εάν τις θέλῃ τὸ θέ-
λημα αὐτȣ̃ ποιεῖν, [9]γνώ-
σεται περὶ τῆς διδαχῆς.
πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ
[7]ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ λαλῶ.
18 'Ο ἀφ' ἑαυτοῦ λα-
λῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδί-
αν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν
τὴν δόξαν τοῦ πέμψαν-
τος αὐτὸν, οὗτος ἀλη-
θής [7]ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν
αὐτῷ οὐκ [7]ἔστιν.
19 Οὐ Μωσῆς [11] δέδω-
κεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ
ȣ̓δεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν
νόμον; τί με ζητεῖτε
ἀποκτεῖναι;
20 'Απεκρίθη[5] ὁ ὄχλος.
καὶ εἶπε· Δαιμόνιον
ἔχεις· τίς σε ζητεῖ
ἀποκτεῖναι;
21 'Απεκρίθη[5] d ὁ | 'Ιη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
"Εν ἔργον [4] ἐποίησα, ϗ
πάντες § [16] θαυμάζετε.
22 Διὰ τοῦτο Μωσῆς
[11] δέδωκεν ὑμῖν τὴν πε-
ριτομὴν, (ȣ̓χ [19] ὅτι ἐκ
τȣ̃ Μωσέως [7]ἐςὶν. ἀλλ'
ἐκ τῶν πατέρων·) ϗ ἐν
σαββάτῳ περιτέμνετε
[21] ἄνθρωπον.
23 Εἰ περιτομὴν λαμ-
βάνει ἄνθρωπος ἐν σαβ-
βάτῳ, ἵνα μὴ [24] λυθῇ ὁ
νόμος Μωσέως, ** ἐμοὶ
[2]χολᾶτε ὅτι * ὅλον ἄν-
θρωπον ὑγιῆ [4] ἐποίησα
ἐν σαββάτῳ;
24 Μὴ κρίνετε κατ'
[6]ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαί-
αν κρίσιν κρίνατε.
25 "Ελεγον [8] οὖν τινες
ἐκ τῶν 'Ιεροσολυμιτῶν·
Οὐχ οὗτός [7] ἐστιν ὃν
ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι;
26 d Καὶ | ἴδε, παῤῥη-
σίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν
αὐτῷ λέγουσι. Μήπο-
τε b [10] ἀληθῶς | [9]ἔγνω-
σαν οἱ ἄρχοντες ὅτι
οὗτός ἐστιν [10] ἀληθῶς
ὁ Χριστός;
27 'Αλλὰ τȣ̃τον [1] οἴδα-
μεν πόθεν [7]ἐστίν· ὁ δὲ
Χριςὸς ὅταν ἔρχηται,
οὐδεὶς γινώσκει πόθεν
[7] ἐστίν.
28 "Εκραξεν [12] οὖν ἐν τῷ
ἱερῷ διδάσκων ὁ 'Ιησȣ̃ς,
καὶ λέγων· [13]Κἀμὲ [1]οἴ-
δατε, καὶ [1]οἴδατε πόθεν
‡ εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐκ [14] ἐλήλυθα, ἀλλ'
[7] ἔστιν [15] ἀληθινὸς ὁ
πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ
[1] οἴδατε.
29 'Εγὼ b δὲ | [1]οἶδα αὐ-
τὸν, ὅτι παρ' αὐτοῦ
|| εἰμι. [17] κἀκεῖνός με
[18] ἀπέστειλεν.
30 'Εζήτουν [20] οὖν αὐ-
τὸν [22]πιάσαι· καὶ ȣ̓δεὶς
[23] ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν
τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω
[14] ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐ-
τοῦ.
31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ
ὄχλου [25]ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν, ϗ [8]ἔλεγον· "Οτι
ὁ Χριςὸς, ὅταν [14]ἔλθῃ,

A. D. 29.

1 εἴδω.
2 3 Mac. 3. 1.
* χωλὸν-n.
3 μανθάνω.
4 ποιέω.
5 ἀποκρίνομαι
† ȣ̃ν αὐτοῖς-i
6 ch. 11. 44.
Re. 1. 16.
7 εἰμί.
8 λέγω.
9 γινώσκω.
10 ch. 6. 55.
11 δίδωμι.
12 κράζω.
13 καὶ ἐγὼ.
‡ εἰμὶ.-n.
14 ἔρχομαι.
15 Re. 3. 7.
7. 1. 14.
19. 11.
§ θαυμάζετε διὰ τοῦτο. Μωσῆς-a.
16 ch. 5. 28.
7. 21.
Lu. 5. 8.
11. 21.
Ga. 1. 6.
|| εἶμι-n.
17 ϗ ἐκεῖνος.
18 ἀποστέλλω.
19 s. λέγω.
20 ζητέω.
21 ch. 16. 21.
22 πιάζω,
ver. 32, 41.
ch. 8. 20.
10. 39.
11. 57.
Ac. 3. 7.
12. 4.
2 Co. 11. 32.
Re. 19. 20.
Ca. 2. 5.
23 ἐπιβάλλω.
24 λύω.
25 πιστεύω.
** πῶς-f.

Digitized by Google

* μήτι πλείονα σημεῖα
d τούτων | [1] ποιήσει ων
οὗτος [1] ἐποίησεν;
32 Ἤκουσαν[6] οἱ Φαρι-
σαῖοι τοῦ ὄχλου γογ-
γύζοντος περὶ αὐτοῦ
ταῦτα· καὶ ἀπέστει-
λαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ
οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέ-
τας, ἵνα [10] πιάσωσιν
αὐτόν.
33 Εἶπεν οὖν b αὐτοῖς |
ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν
χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι.
καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν
πέμψαντά με.
34 Ζητήσετέ [12] με, καὶ
οὐχ [13] εὑρήσετε· καὶ
ὅπου ‡ εἰμὶ ἐγὼ, ὑ-
μεῖς οὐ δύνασθε [14] ἐλ-
θεῖν.
35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι πρὸς ἑαυτὺς· Πῦ
οὗτος μέλλει [15] πορεύε-
σθαι, ὅτι ἡμεῖς ὐχ [13] εὑ-
ρήσομεν αὐτὸν; μὴ εἰς
τὴν [17] διασπορὰν τῶν
Ἑλλήνων μέλλει [15] πο-
ρεύεσθαι. καὶ διδάσκειν
τοὺς Ἕλληνας;
36 Τίς [19] ἐστιν οὗτος ὁ
λόγος ὃν εἶπε· [12] Ζητή-
σετέ με, καὶ οὐχ [13] εὑ-
ρήσετε· καὶ ὅπου ‡ εἰμὶ
ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
[14] ἐλθεῖν;
37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς
ἑορτῆς [25] εἱστήκει ὁ Ἰη
σοῦς, καὶ [27] ἔκραξε, λέ-
γων· Ἐάν τις διψᾷ
[14] ἐρχέσθω πρός με, καὶ
§ πινέτω.
38 Ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ,
καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ,
ποταμοὶ ἐκ τῆς [2] κοιλί
ας αὐτοῦ [3] ῥεύσουσιν
[4] ὕδατος [5] ζῶντος.
39 (Τοῦτο δὲ εἶπε πε-
ρὶ τοῦ Πνεύματος οὗ
[8] ἔμελλον λαμβάνειν οἱ
πιστεύοντες εἰς αὐτόν·
οὔπω γὰρ [19] ἦν Πνεῦ-
μα d ἅγιον, | † ὅτι c ὁ |
Ἰησοῦς οὐδέπω [9] ἐδοξά-
σθη.)
40 Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ
ὄχλου ἀκούσαντες τὸν
λόγον, [11] ἔλεγον· Οὗτός
[19] ἐστιν ἀληθῶς ὁ προ-
φήτης.
41 Ἄλλοι [11] ἔλεγον·
Οὗτός [19] ἐςιν ὁ Χριςός.
Ἄλλοι c δὲ | [11] ἔλεγον·
Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαί-
ας ὁ Χριςὸς ἔρχεται;
42 Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶ-
πεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρμα-
τος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βη-
θλεὲμ τῆς κώμης ὅπου
[19] ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς
ἔρχεται;
43 Σχίσμα[16] οὖν ἐν τῷ
ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.
44 Τινὲς δὲ [20] ἤθελον
ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν·
ἀλλ' οὐδεὶς [22] ἐπέβαλεν
ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
45 Ἦλθον[23] οὖν οἱ ὑπη-
ρέται πρὸς τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ Φαρισαίους·
ϗ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι·
Διατί οὐκ [24] ἠγάγετε
αὐτόν;
46 Ἀπεκρίθησαν[26] οἱ ὑ-
πηρέται· Οὐδέποτε οὕ-
τως [28] ἐλάλησεν ἄνθρω-
πος, d ὡς οὗτος ὁ ἄν-
θρωπος. |
47 Ἀπεκρίθησαν[26] οὖν

A. D. 29.

* μή-ί.
1 ποιέω.
2 ch. 3. 4. Mat. 12. 40. Phi. 3. 19. Pr. 20. 10. Hab. 3. 16.
3 ῥέω.
4 ὕδωρ.
5 ch. 4. 10.
6 ἀκούω.
7 ἀποςέλλω
8 μέλλω.
† ἐπ' αὐτὺς. f alii δεδομένον. f.
9 δοξάζω. ch. 12. 16. 23. 13. 31, 32. Ac. 3. 13.
10 ver. 30.
11 λέγω.
12 ζητέω.
13 εὑρίσκω.
‡ εἰμι. n.
14 ἔρχομαι.
15 πορεύομαι
16 ch. 9. 16. 10. 19. Mat. 9. 16. Mar. 2. 21. 1 Co. 1. 10. 11. 18. 12. 25.
17 Ja. 1. 1.
18 γίνομαι.
19 εἰμί.
20 θέλω.
21 πιάζω. ver. 30, 33.
22 ἐπιβάλλω.
23 pro ἐπανῆλθον. Mat. 24. 26.
24 ἄγω.
25 ἵστημι.
26 ἀποκρίνομαι.
27 κράζω.
§ Vide App.
28 λαλέω.

Digitized by Google

αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι·
Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνη-
σθε;
48 Μήτις ἐκ τῶν ἀρχόν-
των ἐπίςευσεν εἰς αὐ-
τὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαί-
ων;
49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος
ὁ μὴ γινώσκων τὸν
νόμον, § ἐπικατάρατοί
[2] εἰσι.
50 Λέγει Νικόδημος
πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν
[e] νυκτὸς | ‖ πρὸς αὐτὸν,
εἷς [2] ὢν ἐξ αὐτῶν·
51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν
κρίνει τὸν ἄνθρωπον,
ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐ-
τοῦ ** πρότερον, καὶ
[4] γνῷ τί ποιεῖ;
52 Ἀπεκρίθησαν,[5] καὶ
εἶπον αὐτῷ· Μὴ ϗ σὺ
ἐκ τῆς Γαλιλαίας [2] εἶ;
ἐρεύνησον, ϗ [6] ἴδε †† ὅτι
προφήτης ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας οὐκ ‡‡ἐγήγερται.
53 §§ Καὶ ‖‖ [8] ἐπορεύθη
ἕκαςος εἰς *† τὸν οἶκον
αὐτοῦ.

Κεφ. η'.

ΙΗΣΟΥΣ δὲ [8] ἐπορεύθη
εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.
2 Ὄρθρου δὲ *‡ πάλιν
*‖ [10] παρεγένετο εἰς τὸ
ἱερὸν, [e] καὶ πᾶς ὁ λαὸς
[11] ἤρχετο πρὸς αὐτόν·|‡
[e] καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
αὐτούς.|
3 †§ Ἄγουσι δὲ οἱ
‡§ Γραμματεῖς ϗ οἱ Φα-
ρισαῖοι [e] πρὸς αὐτὸν |
γυναῖκα §‖ ἐν μοιχείᾳ
[14] κατειλημμένην· καὶ
[15] στήσαντες αὐτὴν ἐν
μέσῳ,
4 * Λέγουσιν αὐτῷ·
Διδάσκαλε, †αὕτη ἡ γυ-
νὴ [14] κατελήφθη ἐπαυ-
τοφώρῳ μοιχευομένη.
5 † Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μω-
σῆς ἡμῖν [1] ἐνετείλατο
τὰς τοιαύτας † λιθοβο-
λεῖσθαι· † σὺ οὖν τί λέ-
γεις;
6 [e] Τοῦτο δὲ † ἔλεγον
πειράζοντες αὐτὸν, ἵνα
‡ἔχωσι †κατηγορεῖν αὐ-
τοῦ.| Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω
κύψας, [e] τῷ δακτύλῳ |
† ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.†
7 Ὡς δὲ [3] ἐπέμενον
† ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀν-
ακύψας εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Ὁ ἀναμάρτητος
ὑμῶν, † πρῶτος τὸν λί-
θον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω.
8 Καὶ πάλιν † κάτω
κύψας, ἔγραφεν εἰς τὴν
γῆν.†
9 [e] Οἱ δὲ ἀκούσαντες,|†
[e] καὶ ὑπὸ τῆς συνειδή-
σεως ἐλεγχόμενοι.|† ἐξ-
ήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρ-
ξάμενοι ἀπὸ τῶν πρε-
σβυτέρων [e] ἕως τῶν
ἐσχάτων·|† καὶ [16] κατε-
λείφθη [e] μόνος ὁ Ἰησοῦς,
καὶ | † ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ
* § [15] ἑστῶσα.
10 † Ἀνακύψας δὲ ὁ
Ἰησοῦς, [e] καὶ μηδένα
θεασάμενος πλὴν τῆς
γυναικὸς,| † εἶπεν [e] αὐ-
τῇ·| [e] Ἡ γυνὴ | ‡‖ ποῦ
[2] εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατή-
γοροί σου; † οὐδείς σε
κατέκρινεν;
11 † Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐ-
δείς, Κύριε. † Εἶπε δὲ
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ

A. D. 29.

* εἶπον-n.
† Vide App.
1 ἐντέλλω.
‡ εὑρωσι-n.
§ ἐπάρατοί-n
2 εἰμί. [ρον-f
‖ et τὸ προτε-
3 ἐπιμένω.
** πρῶτον-i.
4 γινώσκω.
5 ἀποκρίνο-
6 εἴδω. [μαι.
†† τὰς γρα-
φάς-f.
‡‡ ἐγείρεται-n
§§ Καὶ ἐπο-
ρεύθη ad c.8.
11. μηκέτι
ἁμάρτανε-c.
‖‖ ἐπορεύθη-
σαν, s. ἀπ-
ῆλθον-n.
8 πορεύομαι.
*† τὰ ἴδια, s.
τὸν τόπον-n
*‡ πάλιν
βαθέως-n.
*§ οὖσα-n.
*‖ ἦλθεν-n.
10 παραγίνο-
μαι.
11 ἔρχομαι.
†‡ al. πρὸς
αὐτόν·-e.
†§ φέρουσι, s.
προσήνεγ-
καν-n.
†‖ al. τῇ γυ-
ναικί·
‡§ ἀρχιε-
ρεῖς n.
‡‖ al. Γύναι.
§‖ ἐπὶ ἁμαρ-
τίᾳ εἰλημ-
μένην, s.
καταληφ-
θεῖσαν-n.
14 καταλαμ-
βάνω.
15 ἵστημι.
16 καταλείπω

Digitized by Google

εγώ σε *κατακρίνω· †πορεύου, καὶ ‡μηκέτι ἁμάρτανε.
12 Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς [c]αὐτοῖς | [2]ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' [3]ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.
13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου ὐκ [5]ἔςιν ἀληθής.
14 Ἀπεκρίθη [r] Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής [5]ἐςιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι [10]οἶδα πόθεν [11]ἦλθον. καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ [10]οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, ‖ καὶ ποῦ ὑπάγω.
15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.
16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ **ἀληθής [5]ἐςιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ. ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ [13]πέμψας με πατήρ
17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ [14]γέγραπται, [16]ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής [5]ἐστιν.
18 Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ [13]πέμψας με πατήρ.
19 Ἔλεγον[1] οὖν αὐτῷ· Ποῦ [5]ἐςιν ὁ πατήρ σου; [r] Ἀπεκρίθη [b] ὁ | Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ [10]οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ [10]ᾔδειτε, ϗ τὸν πατέρα μου [10]ᾔδειτε ἄν.
20 Ταῦτα τὰ ῥήματα [2]ἐλάλησεν [b] ὁ Ἰησοῦς | ἐν τῷ [4]γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς [6]ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι οὔπω [11]ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς [c] ὁ Ἰησοῦς· | Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, § ϗ ἐν [8]τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν [9]ἀποθανεῖσθε. Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε [11]ἐλθεῖν.
22 Ἔλεγον[1] οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μή τι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε [11]ἐλθεῖν;
23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν [12]κάτω [5]ἐςὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν [12]ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου [5]ἐστὲ. ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
24 Εἶπον οὖν ὑμῖν, ὅτι [9]ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, [9]ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
25 Ἔλεγον[1] οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς [5]εἶ; [c] Καὶ | εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· †† Τὴν [15]ἀρχὴν [17]ὅ, τι καὶ λαλῶ ὑμῖν.

A. D. 29.

* κρινῶ-n.
1 λέγω.
† ὕπαγε-n.
‡ ἀπὸ τοῦ νῦν, s. τὸ λοιπὸν-f.
2 λαλέω.
3 ἔχω.
4 Mar. 12. 41, 43.
Lu. 21. 1.
Es. 3. 9.
5 εἰμί.
6 πιάζω, c. 7.30,32,44. 10. 39. 11. 57. 21. 3, 10.
Ac. 3. 7. 12. 4.
2 Co. 11. 32
Ca. 2. 5.
Eccl. 23. 21.
7 ἀποκρίνομαι.
§ καὶ οὐχ εὑρήσετε-f.
8 ταῖς ἁμαρτίαις, ver. 24.
9 ἀποθνήσκω
10 εἴδω.
11 ἔρχομαι.
‖ ἤ-a.
12 s. τοπῶν, v. μερῶν.
** ἀληθινή-n.
13 πέμπω.
14 γράφω.
†† Vide App.
15 s. κατὰ, Ge. 13. 4. 41. 20. 43. 18, 20.
1 Ch. 26. 10.
Da. 8. 1, in lxx.
16 De. 17. 6. 19. 15.
17 ὅστις.

Digitized by Google

26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ [1]πέμψας με ἀληθής [3]ἐστι· [4]κἀγὼ ἃ [5]ἤκυσα παρ' αὐτȣ ταῦτα * λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27 Οὐκ [6]ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς [7]ἔλεγεν.

28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησȣς· Ὅταν [8]ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπȣ, τότε [6]γνώσεσθε ὅτι ἐγώ † εἰμι, ϗ ἀπ' ἐμαυτȣ ποιῶ ȣδὲν, ἀλλὰ καθὼς [11]ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.

29 Καὶ ὁ [1]πέμψας με, μετ' ἐμοῦ [3]ἐστιν. Οὐκ [13]ἀφῆκέ με μόνον [c]ὁ πατὴρ,[l] ὅτι ἐγὼ τὰ [15]ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος, πολλοὶ [16]ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

31 Ἔλεγεν[7] οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς [16]πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰȣδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς [17]μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ·

32 Καὶ [6]γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, ϗ ἡ ἀλήθεια [20]ἐλευθερώσει ὑμᾶς.

33 Ἀπεκρίθησαν[21] αὐτῷ· Σπέρμα Ἀβραάμ [3]ἐσμεν, ϗ οὐδενὶ [22]δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις· Ὅτι ἐλεύθεροι [24]γενήσεσθε;

34 Ἀπεκρίθη[21] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλος [3]ἐςι [c]τῆς ἁμαρτίας.[l]

35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

36 Ἐὰν ȣν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι [3]ἔσεσθε.

37 Οἶδα[9] ὅτι [10]σπέρμα Ἀβραάμ [3]ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ [12]χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

38 Ἐγὼ ὃ [14]ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί [c]μου,[l] λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ‡ [14]ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ [c]ὑμῶν,[l] ποιεῖτε.

39 Ἀπεκρίθησαν[21] καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ [3]ἐστι. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησȣς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ § [3]ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ [15]ἐποιεῖτε [b]ἄν.[l]

40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν [19]λελάληκα, ἣν [5]ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τȣτο Ἀβραὰμ οὐκ [18]ἐποίησεν.

41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τȣ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον [d]οὖν[l] αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας ȣ [23]γεγεννήμεθα· [25]ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 Εἶπεν [b]ȣν[l] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς

A. D. 29.

1 πέμπω.
2 ch. 3. 21. Mat. 13. 41. 1 Jno. 2. 29. 3. 4, 7--9.
3 εἰμί.
4 καὶ ἐγώ.
5 ἀκούω.
* λαλῶ-h.
6 γινώσκω.
7 λέγω.
8 ὑψόω.
9 εἴδω.
10 ver. 33. Lu. 1. 55. Ro. 4. 13. Ga. 3.16,29. Ge. 22. 18.
† εἰμι, ϗ-n.
11 διδάσκω.
12 ch. 21. 25. Mat. 19. 11. 15. 17.
13 ἀφίημι.
14 ὁράω.
15 Ac. 6. 2. 1 Jno. 3. 22.
‡ ἠκȣσατε h.
16 πιστεύω.
17 μένω, ver. 35. c.15.4,7,9,10 1 Jno. 2. 27.
§ ἐστε,-a.
18 ποιέω.
19 λαλέω.
20 ver. 36. Ro. 6. 18,22. Ga. 5. 1.
21 ἀποκρίνομαι.
22 δουλεύω, Mat. 6. 24. Ac. 7. 7. Ro. 6. 6. Ga. 4. 25. Tit. 3. 3. 2 Pe. 2. 19.
23 γεννάω.
24 γίνομαι.
25 εἷς.

Digitized by Google

πατὴρ ὑμῶν [1]ἦν, [2]ἠγα-
πᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ
ἐκ τοῦ Θεοῦ [3]ἐξῆλθον,
καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ
ἀπ' ἐμαυτοῦ [5]ἐλήλυθα,
ἀλλ' ἐκεῖνος με [6]ἀπέ-
στειλε.
43 Διατί τὴν [7]λαλιὰν
τὴν ἐμὴν οὐ [8]γινώσκε-
τε; ὅτι οὐ [9]δύνασθε
ἀκούειν τὸν λόγον τὸν
ἐμόν.
44 Ὑμεῖς ἐκ * πατρὸς
τοῦ διαβόλȣ [1]ἐστὲ, καὶ
τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πα-
τρὸς ὑμῶν θέλετε ποι-
εῖν. Ἐκεῖνος [13]ἀνθρω-
ποκτόνος [1]ἦν ἀπ' ἀρ-
χῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθεία
οὐχ [15]ἕστηκεν· ὅτι οὐκ
[1]ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐ-
τῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ
ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων
λαλεῖ· ὅτι ψεύστης
[1]ἐςὶ, † χ̧ ὁ πατὴρ αὐτȣ̃.
45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν
ἀλήθειαν λέγω, οὐ πι-
στεύετέ μοι.
46 Τίς ἐξ ὑμῶν [17]ἐλέγ-
χει με περὶ ἁμαρτίας;
εἰ ᵇδὲ [1] ἀλήθειαν λέγω,
διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύ-
ετέ μοι;
47 Ὁ [1] ὢν ἐκ τοῦ Θεȣ̃,
τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ
ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς
οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ
Θεοῦ οὐκ [1]ἐστέ.
48 Ἀπεκρίθησαν[19] ᵇȣ̃ν [1]
οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον
αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγο-
μεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμα-
ρείτης [1]εἶ σὺ, καὶ [22]δαι-
μόνιον ἔχεις;
49 Ἀπεκρίθη[19] Ἰησȣ̃ς·
Ἐγὼ δαιμόνιον ȣ̓κ ἔχω,
ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα
μου, καὶ ὑμεῖς [4]ἀτιμά-
ζετέ με.
50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ
τὴν δόξαν μου· [1]ἔστιν
ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.
51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον
τὸν ἐμὸν [10]τηρήσῃ, θά-
νατον οὐ μὴ θεωρήσῃ
εἰς τὸν [11]αἰῶνα.
52 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
Ἰȣδαίοι· Νῦν [12]ἐγνώ-
καμεν ὅτι δαιμόνιον
ἔχεις· Ἀβραὰμ [14]ἀπέ-
θανε καὶ οἱ προφῆται,
καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν
τις τὸν λόγον μȣ [10]τη-
ρήσῃ, οὐ μὴ ‡ [15]γεύσε-
ται θανάτου ᵈεἰς τὸν
αἰῶνα. [1]
53 Μὴ σὺ μείζων [1]εἶ
τȣ̃ πατρὸς ἡμῶν Ἀβρα-
ὰμ, ὅστις [14]ἀπέθανε; χ̧
οἱ προφῆται [14]ἀπέθα-
νον· τίνα σεαυτὸν ᵇσὺ [1]
ποιεῖς;
54 Ἀπεκρίθη[19] Ἰησȣ̃ς·
Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυ-
τὸν, ἡ δόξα μου [18]ȣ̓δέν
[1]ἐστιν· [1]ἔστιν ὁ πατήρ
μου ὁ δοξάζων με, ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς
§ ὑμῶν [1]ἐστι.
55 Καὶ οὐκ [12]ἐγνώκατε
αὐτόν· ἐγὼ δὲ [20]οἶδα
αὐτόν· καὶ ἐὰν εἴπω
ὅτι οὐκ [20]οἶδα αὐτὸν,
[1]ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν,
[21]ψεύςης· ἀλλ' [20]οἶδα
αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον
αὐτοῦ [10]τηρῶ.
56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ
ὑμῶν [23]ἠγαλλιάσατο,

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 ἀγαπάω, 1 Jno. 5. 1.
3 ἐξέρχομαι.
4 Lu. 20. 11. Ac. 5. 41. Ro. 1. 24.
5 ἔρχομαι.
6 ἀποςέλλω.
7 ch. 4. 42.
8 ver. 27. Mat. 13. 16.
9 1 Jno. 3. 9. Ge. 37. 4.
* τοῦ-m.
10 τηρέω.
11 ver. 52. ch. 4. 14.
12 γινώσκω.
13 1 Jno. 3.15.
14 ἀποθνήσκω
15 ἵστημι.
† ὡς, s. καθὼς καὶ ὁ-n
‡ γεύσηται-a
16 γεύομαι, ch. 2. 9. Mat. 16. 28. Lu. 9. 27. He. 2. 9. 1 Pe. 2. 3.
17 ch. 16. 8, 9. Mat. 18. 15.
18 1 Co. 8. 4. Pr. 13. 4. Eccl. 3. 19.
§ ἡμῶν-h.
19 ἀποκρίνομαι.
20 εἴδω.
21 ver. 44. Ro. 3. 4. 1 Ti. 1. 10. Tit. 1. 12. 1 Jno. 1. 10.
22 ver. 49. 52. ch. 10. 20. 21. Mat. 7. 22. Mar. 1. 34, 39.
23 ἀγαλλιάομαι. Lu. 1. 47.

Digitized by Google

ἵνα [1] ἴδῃ τὴν ἡμέραν
τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ
[3]ἐχάρη.
57 Εἶπον ὖν οἱ Ἰουδαῖ-
οι πρὸς αὐτόν· *Πεντή-
κοντα ἔτη οὔπω ἔχεις,
ϗ Ἀβραὰμ [5] ἑώρακας;
58 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ
e [9]γενέσθαι,| ἐγώ εἰμι.
59 Ἦραν[11] ὖν λίθυς
ἵνα [12] βάλωσιν ἐπ' αὐ-
τόν· Ἰησοῦς δὲ [13]ἐκρύ-
βη, καὶ [15]ἐξῆλθεν ἐκ τῦ
ἱερυῦ, b [16] διελθὼν διὰ
μέσου αὐτῶν· ϗ [17]παρ-
ῆγεν οὕτως. | †

Κεφ. θ'.

ΚΑΙ [17] παράγων εἶ-
δεν ἄνθρωπον τυφλὸν
ἐκ γενετῆς.
2 Καὶ [18] ἠρώτησαν αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτυῦ,
λέγοντες· Ῥαββὶ, τίς
[19] ἥμαρτεν; οὗτος ἢ οἱ
γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυ-
φλὸς [21] γεννηθῇ;
3 Ἀπεκρίθη[22] b ὁ | Ἰη-
σῦς· Οὔτε οὗτος [19] ἥ-
μαρτεν,[23] ὔτε οἱ γονεῖς
αὐτῦ· ἀλλ' [24] ἵνα φανε-
ρωθῇ τὰ ἔργα τῦ Θεοῦ
ἐν αὐτῷ.
4 **Ἐμὲ δεῖ ἐργάζε-
σθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμ-
ψαντός **με ἕως ἡμέρα
[26] ἐστίν· ἔρχεται νὺξ,
ὅτε ὐδεὶς δύναται ἐρ-
γάζεσθαι.
5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ
[26] ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κό-
σμου.
6 Ταῦτα εἰπὼν, [27] ἔ-

A. D. 29.

1 εἴδω.
2 νίπτω.
3 χαίρω.
* Τεσσαρά-
κοντα-n.
4 ver. 11.
ch. 5. 2, 4.
5 ὁράω.
6 ver. 11.
Lu. 13. 4.
7 ἑρμηνεύω.
8 ἀπέρχομαι.
9 γίνομαι.
10 ἔρχομαι.
11 αἴρω.
12 βάλλω.
13 κρύπτω,
ch. 12. 36.
† Vide App.
‡ προσαί-
της-a.
14 λέγω.
15 ἐξέρχομαι.
16 διέρχομαι.
17 παράγω,
Mat. 9. 9, 27.
1 Co. 7. 31.
1 Sa. 16. 9, 10.
18 ἐρωτάω.
19 ἁμαρτάνω
20 ἀνοίγω.
§ σοι.
21 γεννάω.
22 ἀποκρίνο-
μαι.
23 s. ἵνα τυφ-
λὸς γεννηθῇ.
24 s. τυφλὸς
ἐγεννήθη.
|| τὸν Σιλω-
ἀμ,-a.
25 ἀναβλέπω.
ch. 15. 18.
Mat. 14. 19.
Mar. 6. 41.
** ἡμᾶς-n.
26 εἰμί.
27 πτύω.
28 ἐπιχρίω.
29 ἀποστέλλω.

πτυσε χαμαὶ, καὶ ἐποί-
ησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύ-
σματος, καὶ [28]ἐπέχρισε
τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς d τοῦ τυ-
φλοῦ· |
7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕ-
παγε, [2] νίψαι εἰς τὴν
[4] κολυμβήθραν τῦ [6] Σι-
λωὰμ, (ὃ [7] ἑρμηνεύεται,
[29]ἀπεσταλμένος.) [8] Ἀπ-
ῆλθεν ὖν καὶ [2]ἐνίψατο,
καὶ [10] ἦλθε βλέπων.
8 Οἱ οὖν γείτονες, καὶ
οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ
πρότερον ὅτι ‡ τυφλὸς
[26] ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗ-
τός [26] ἐστιν ὁ καθήμε-
νος καὶ προσαιτῶν;
9 Ἄλλοι [14]ἔλεγον· Ὅ-
τι οὗτός [26]ἐστιν· ἄλλοι
δέ· Ὅτι ὅμοιος αὐτῷ
[26]ἐστιν. Ἐκεῖνος [14] ἔ-
λεγεν· Ὅτι ἐγώ εἰμι.
10 Ἔλεγον[14] ὖν αὐτῷ·
Πῶς [20]ἀνεῴχθησάν §σῦ
οἱ ὀφθαλμοί;
11 Ἀπεκρίθη[22] ἐκεῖνος,
καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος,
λεγόμενος Ἰησοῦς, πη-
λὸν ἐποίησε, καὶ [26]ἐπέ-
χρισέ μου τοὺς ὀφθαλ-
μῦς, ϗ εἶπέ μοι· Ὕπαγε
εἰς || τὴν κολυμβήθραν
τοῦ Σιλωὰμ, ϗ [2] νίψαι.
[8] Ἀπελθὼν δὲ ϗ [2]νιψά-
μενος, [25]ἀνέβλεψα.
12 Εἶπον οὖν αὐτῷ·
Ποῦ [26] ἐστιν ἐκεῖνος;
Λέγει· Οὐκ [1] οἶδα.
13 Ἄγυσιν αὐτὸν πρὸς
τοὺς Φαρισαίους, τόν
ποτε τυφλόν.
14 Ἦν[26] δὲ σάββατον
ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίη-

Digitized by Google

σεν ὁ Ἰησοῦς, ϗ [1]ἀνέ-
ῳξεν αὐτοῦ τὀς ὀφθαλ-
μούς.
15 Πάλιν ὀν [2]ἠρώτων
αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι
πῶς [3]ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν
[5]ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς
ὀφθαλμός μȣ, καὶ [7]ἐνι-
ψάμην, καὶ βλέπω.
16 Ἔλεγον[9] ὀν ἐκ τῶν
Φαρισαίων τινές· Οὗ-
τος ὁ ἄνθρωπος ὀκ [11]ἔ-
ϛι παρὰ τȣ Θεȣ, [13]ὅτι
τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ.
Ἄλλοι [9]ἔλεγον· Πῶς
δύναται ἄνθρωπος ἁ-
μαρτωλὸς τοιαῦτα ση-
μεῖα ποιεῖν; Καὶ [14]σχί-
σμα [11]ἦν ἐν αὐτοῖς.
17 Λέγουσι τῷ τυφλῷ
πάλιν· Σὺ τί λέγεις πε-
ρὶ αὐτοῦ, ὅτι [1]ἤνοιξέ
σου τοὺς ὀφθαλμούς;
Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προ-
φήτης [11]ἐστίν.
18 Οὐκ [18]ἐπίστευσαν
ὀν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐ-
τȣ ὅτι τυφλὸς [11]ἦν, ϗ
[3]ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτȣ[19]
[15]ἐφώνησαν τὸς γονεῖς
αὐτοῦ τȣ [3]ἀναβλέψαν-
τος.
19 Καὶ [2]ἠρώτησαν αὐ-
τοὺς, λέγοντες· Οὗτός
[11]ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυ-
φλὸς [21]ἐγεννήθη; πῶς
οὖν ἄρτι βλέπει;
20 Ἀπεκρίθησαν[23] αὐ-
τοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ϗ
εἶπον· [25]Οἴδαμεν ὅτι
οὗτός [11]ἐστιν ὁ υἱὸς
ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς
[21]ἐγεννήθη·
21 Πῶς δὲ νῦν βλέπει,
οὐκ [25]οἴδαμεν· ἢ τίς
[1]ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς
ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ
[25]οἴδαμεν· αὐτὸς [4]ἡλι-
κίαν ἔχει, αὐτὸν [2]ἐρω-
τήσατε· αὐτὸς περὶ αὐ-
τοῦ [6]λαλήσει.
22 Ταῦτα εἶπον οἱ γο-
νεῖς αὐτȣ, ὅτι [8]ἐφοβȣν-
το τοὺς Ἰȣδαίους· ἤδη
γὰρ [10]συνετέθειντο οἱ
Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις
αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χρι-
ϛὸν, [12]ἀποσυνάγωγος
γένηται.[24]
23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς
αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλι-
κίαν ἔχει, αὐτὸν [2]ἐρω-
τήσατε.
24 Ἐφώνησαν[15] ὀν ἐκ
δευτέρȣ τὸν ἄνθρωπον
ὃς [11]ἦν τυφλὸς, καὶ
εἶπον αὐτῷ· [16]Δὸς δό-
ξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς
[25]οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος οὗτος [17]ἁμαρτωλός
[11]ἐστιν.
25 Ἀπεκρίθη[23] ὀν
ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Εἰ
ἁμαρτωλός [11]ἐϛιν, οὐκ
[25]οἶδα· ἓν [25]οἶδα, ὅτι
τυφλὸς [11]ὢν, ἄρτι βλέ-
πω.
26 Εἶπον δὲ αὐτῷ πά-
λιν· Τί [20]ἐποίησέ σοι;
πῶς [1]ἤνοιξέ σου τοὺς
ὀφθαλμούς;
27 Ἀπεκρίθη[23] αὐτοῖς·
Εἶπον ὑμῖν ἤδη, ϗ ὀκ
[22]ἠκούσατε· τί πάλιν
θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ
ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μα-
θηταὶ [24]γενέσθαι;
28 Ἐλοιδόρησαν[26] ὀν

A. D. 29.

1 ἀνοίγω.
2 ἐρωτάω.
3 ἀναβλέπω, ver. 11.
4 ver. 23. Mat. 6. 27. Lu. 2. 52. 12. 25. He. 11. 11.
5 ἐπιτίθημι.
6 λαλέω.
7 νίπτω.
8 φοβέω.
9 λέγω.
10 συντίθημι. Lu. 22. 5. Ac. 23. 20. 24. 9. 1 Sa. 22. 13.
11 εἰμί.
12 ch. 12. 42. 16. 2.
13 s. ἀπεϛάλμενος.
14 ch. 7. 43. Mat. 9. 16. 1 Co. 1. 10. 11. 18. 12. 25.
15 φωνέω.
16 δίδωμι.
17 ver. 25, 31. Lu. 15. 1, 2.
18 πιστεύω.
19 Att. pro οὕτινος, sc. χρόνου.
20 ποιέω.
21 γεννάω.
22 ἀκούω.
23 ἀποκρίνομαι.
24 γίνομαι.
25 εἴδω.
26 λοιδορέω, Ac. 23. 4. 1 Co. 4. 12. 1 Pe. 2. 3.

Digitized by Google

αὐτὸν, καὶ εἶπον· Σὺ
[1]εἶ μαθητὴς ἐκείνου·
ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως
[1] ἐσμὲν μαθηταί.
29 Ἡμεῖς [3]οἴδαμεν ὅτι
Μωσῇ [5] λελάληκεν ὁ
Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ [3]οἴ-
δαμεν πόθεν [1] ἐστίν.
30 Ἀπεκρίθη [7] ὁ ἄν-
θρωπος, καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· * Ἐν γὰρ τού-
τῳ [8] θαυμαστόν [1]ἐστιν,
ὅτι ὑμεῖς οὐκ [3] οἴδατε
πόθεν [1]ἐστὶ, καὶ [9] ἀνέ-
ῳξέ μου τοὺς ὀφθαλ-
μούς.
31 Οἴδαμεν[3] c δὲ l ὅτι
ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ
ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις
[11] θεοσεβὴς [1] ᾖ, καὶ τὸ
θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τού-
του ἀκούει.
32 Ἐκ [12] τοῦ αἰῶνος οὐκ
[13] ἠκούσθη ὅτι [9] ἤνοιξέ
τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ
[14] γεγεννημένου.
33 Εἰ μὴ [1] ἦν οὗτος πα-
ρὰ Θεοῦ, οὐκ [15] ἠδύνατο
ποιεῖν οὐδέν.
34 Ἀπεκρίθησαν [7] καὶ
εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρ-
τίαις σὺ [14] ἐγεννήθης
ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις
ἡμᾶς; Καὶ [18] ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω.
35 Ἤκουσεν[13] ὁ Ἰησοῦς
ὅτι [18] ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω· καὶ [19] εὑρὼν αὐτὸν,
εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύ-
εις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ †
Θεοῦ;
36 Ἀπεκρίθη[7] ἐκεῖνος,
καὶ εἶπε· ‡Τίς [1] ἐστι,
Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς
αὐτόν;
37 Εἶπε c δὲ l αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Καὶ [2]ἑώρακας
αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν με-
τὰ σοῦ, ἐκεῖνός [1] ἐστιν.
38 Ὁ δὲ [4] ἔφη· Πι-
στεύω, Κύριε· καὶ [6] προσ-
εκύνησεν αὐτῷ.
39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν
κόσμον τοῦτον [10]ἦλθον,
ἵνα οἱ μὴ βλέποντες
βλέπωσι, καὶ οἱ βλέ-
ποντες τυφλοὶ [22] γέ-
νωνται.
40 c Καὶ l [13] ἤκουσαν ἐκ
τῶν Φαρισαίων ταῦτα
οἱ [1]ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ
ἡμεῖς τυφλοί [1] ἐσμεν;
41 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Εἰ τυφλοὶ [1] ἦτε,
οὐκ ἂν [16] εἴχετε ἁμαρ-
τίαν· νῦν δὲ λέγετε·
Ὅτι βλέπομεν· ἡ c οὖν l
ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

Κεφ. ι'.

ΑΜΗΝ ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· Ὁ μὴ εἰσερχόμε-
νος διὰ τῆς θύρας εἰς
τὴν [17] αὐλὴν τῶν προ-
βάτων, ἀλλὰ ἀναβαί-
νων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος
κλέπτης [1] ἐστὶ καὶ λῃ-
στής.
2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος
διὰ τῆς θύρας, ποιμήν
[1]ἐστι τῶν προβάτων.
3 Τούτῳ ὁ [20] θυρωρὸς
ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβα-
τα τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια
πρόβατα § καλεῖ κατ'
ὄνομα, καὶ [21] ἐξάγει
αὐτά.

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 ὁράω.
3 εἴδω.
4 φήμι.
5 λαλέω.
6 προσκυνέω.
7 ἀποκρίνομαι.
* Ἓν γὰρ τοῦτο-n.
8 s. μέρει.
9 ἀνοίγω.
10 ἔρχομαι.
11 Ex. 18. 21. Job 1. 1, 8. 2. 3. Judith 11. 17, in lxx.
12 Lu. 1. 70. Ac. 15. 18. Ps. 90. 2, in lxx.
13 ἀκούω.
14 γεννάω.
15 δύναμαι.
16 ἔχω.
17 ver. 16.
18 ἐκβάλλω, ver. 35. ch. 6. 37. Lu. 4. 29. 6. 22.
19 εὑρίσκω.
† ἀνθρώπου-i.
20 c. 18. 16, 17. Mar. 13. 34.
‡ Καί-m.
§ φωνεῖ-h.
21 Mar. 8. 23. 15. 20. Lu. 24. 50. Ac. 5. 19. 7. 36, 40. 12. 17. 13. 17. 16. 37, 39. 21. 38. He. 8. 9.
22 γίνομαι.

Digitized by Google

4 ^c^Καὶ | ὅταν τὰ ἴδια
πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμ-
προσθεν αὐτῶν πορεύε-
ται· καὶ τὰ πρόβατα αὐ-
τῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι [2]οἴ-
δασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
5 Ἀλλοτρίῳ[4] δὲ οὐ μὴ
*ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ
[5]φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ·
ὅτι οὐκ [2]οἴδασι τῶν ἀλ-
λοτρίων τὴν φωνήν.
6 Ταύτην τὴν παροι-
μίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ
[7]ἔγνωσαν τίνα [9]ἦν ἃ
ἐλάλει αὐτοῖς.
7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν
προβάτων.
8 ^e^Πάντες | ὅσοι ^e^πρὸ
ἐμοῦ | [10]ἦλθον, κλέπται
[9]εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ'
οὐκ [11]ἤκουσαν αὐτῶν
τὰ πρόβατα.
9 Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα·
δι' ἐμοῦ ἐάν τις [15]εἰσέλ-
θῃ, [13]σωθήσεται· καὶ
[15]εἰσελεύσεται, καὶ [16]ἐξ-
ελεύσεται, καὶ [18]νομὴν
[19]εὑρήσει.
10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρ-
χεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ
καὶ [20]θύσῃ καὶ [21]ἀπολέ-
σῃ· ἐγὼ [10]ἦλθον ἵνα
ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισ-
σὸν ἔχωσιν.
11 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν
ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ κα-
λὸς τὴν [24]ψυχὴν αὐτοῦ
[22]τίθησιν ὑπὲρ τῶν
προβάτων·
12 Ὁ [25]μισθωτὸς δὲ,
καὶ οὐκ [9]ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ
[9]εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια,
θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχό-
μενον, καὶ ἀφίησι τὰ
πρόβατα, καὶ φεύγει·
καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει
^e^αὐτὰ, | καὶ [1]σκορπίζει
^e^τὰ πρόβατα. |
13 ^c^Ὁ δὲ μισθωτὸς
φεύγει, | ὅτι μισθωτός
[9]ἐστι, καὶ οὐ [8]μέλει
αὐτῷ περὶ τῶν προβά-
των.
14 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν
ὁ καλὸς, καὶ γινώσκω
τὰ ἐμὰ,[6] καὶ γινώσκο-
μαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν.
15 Καθὼς γινώσκει με
ὁ πατὴρ, [8]κἀγὼ γινώ-
σκω τὸν πατέρα· καὶ
τὴν ψυχήν μου τίθημι
ὑπὲρ τῶν προβάτων.
16 Καὶ ἄλλα πρόβατα
ἔχω, ἃ οὐκ [9]ἔστιν ἐκ τῆς
αὐλῆς ταύτης· [12]κἀκεῖ-
νά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ
τῆς φωνῆς μου ἀκούσου-
σι· καὶ [14]γενήσεται μία
ποίμνη, εἷς ποιμήν.
17 Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ
με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ
τίθημι τὴν ψυχήν μου,
ἵνα πάλιν [17]λάβω αὐ-
τήν.
18 Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν
ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθη-
μι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ·
ἐξουσίαν ἔχω [22]θεῖναι
αὐτὴν, καὶ [23]ἐξουσίαν
ἔχω πάλιν [17]λαβεῖν
αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐν-
τολὴν [17]ἔλαβον παρὰ
τοῦ πατρός μου.
19 Σχίσμα ^d^οὖν | πάλιν
[14]ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαί-
οις διὰ τοὺς λόγους τούτους.

A. D. 29.

1 ch. 16. 42. Mat. 12. 49. 1 Mac. 6.54.
2 εἴδω.
3 ch. 12. 6. Mat. 22.16. Mar. 4. 38. Lu. 10. 40. Ac. 18. 17. 1 Co. 9. 9. 1 Pe. 5. 7.
4 Mat. 17. 25. Lu. 16. 12. Ac. 7. 6. Ro. 14. 4. 2 Co. 10. 15. 1 Ti. 5. 22. He. 11. 34.
* ἀκολουθήσουσιν-n.
5 φεύγω.
6 s. πρόβατα.
7 γινώσκω.
8 καὶ ἐγώ.
9 εἰμί.
10 ἔρχομαι.
11 ἀκούω.
12 καὶ ἐκεῖνος.
13 σώζω.
14 γίνομαι.
15 εἰσέρχομαι.
16 ἐξέρχομαι.
17 λαμβάνω.
18 2 Ti. 2. 17. Ge. 47. 4. 1 Ch. 4. 34. Ps. 74. 1.
19 εὑρίσκω.
20 θύω, Mat. 22. 4.
21 ἀπολλύω.
22 τίθημι.
23 ch. 1. 12.
24 ver. 15. ch. 13. 37. 1 Jno. 3. 16. 1 Sa. 19. 15.
25 ver. 13. Mar. 1. 20. Ex. 12. 45.

Digitized by Google

20 ˇἜλεγον[1] δὲ πολλοὶ
ἐξ αὐτῶν· [3]Δαιμόνιον
ἔχει, καὶ [5]μαίνεται·
[7]τί αὐτοῦ ἀκούετε;
21 ˇἌλλοι [1]ἔλεγον·
Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ
[9]ἔστι [11]δαιμονιζομένε·
μὴ δαιμόνιον δύναται
τυφλῶν ὀφθαλμὲς ἀν-
οίγειν;
22 Ἐγένετο[13] δὲ τὰ
[14]ἐγκαίνια ἐν [c]τοῖς|
Ἱεροσολύμοις,| [d]καὶ|
χειμὼν [9]ἦν.
23 Καὶ [15]περιεπάτει ὁ
Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν
τῇ στοᾷ *τοῦ Σολο-
μῶντος.
24 Ἐκύκλωσαν[16] οὖν
αὐτὸν οἱ Ἰεδαῖοι, ϗ [1]ἔ-
λεγον αὐτῷ· Ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν †αἴ-
ρεις; εἰ σὺ [9]εἶ ὁ Χριϛὸς,
εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ.
25 Ἀπεκρίθη[18] αὐτοῖς
ὁ Ἰησῆς· Εἶπον ὑμῖν, ϗ
οὐ πιϛεύετε· τὰ ἔργα ἃ
ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ πατρός μου, ταῦτα
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
26 Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πι-
στεύετε· οὐ γάρ [9]ἐστε
ἐκ τῶν προβάτων τῶν
‡ἐμῶν, [d]καθὼς εἶπον
ὑμῖν.|
27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ
τῆς φωνῆς μου ἀκούει,
[24]κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ,
καὶ ἀκολουθοῦσί μοι·
28 Κἀγὼ[24] ζωὴν αἰώ-
νιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ
[25]οὐ μὴ [26]ἀπόλωνται
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ
ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ
τῆς χειρός μου.
29 Ὁ πατήρ μου, ὃς
[2]δέδωκέ [4]μοι, μείζων
πάντων [9]ἐστί· καὶ [6]οὐ-
δεὶς δύναται [8]ἁρπάζειν
ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πα-
τρός μου.
30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ
[10]ἕν [9]ἐσμεν.
31 Ἐβάστασαν[12] οὖν
πάλιν λίθες οἱ Ἰεδαῖοι,
ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
32 Ἀπεκρίθη[18] αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ
ἔργα [17]ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρός μου· διὰ
ποῖον αὐτῶν ἔργον λι-
θάζετέ με;
33 Ἀπεκρίθησαν[18] αὐ-
τῷ οἱ Ἰουδαῖοι, [c]λέγον-
τες·| Περὶ καλοῦ ἔργε
οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ
περὶ βλασφημίας, καὶ
ὅτι σὺ ἄνθρωπος [9]ὢν,
ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν.
34 Ἀπεκρίθη[18] αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ [9]ἔστι
[19]γεγραμμένον ἐν τῷ
νόμῳ ὑμῶν· [20]Ἐγὼ
εἶπα, θεοί [9]ἐστε;
35 Εἰ ἐκείνους εἶπε θε-
ούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος
τοῦ Θεοῦ [13]ἐγένετο, καὶ
οὐ δύναται [21]λυθῆναι ἡ
γραφή·
36 ˇὋν ὁ πατὴρ §[22]ἡ-
γίασε, ϗ [23]ἀπέστειλεν
εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς
λέγετε· Ὅτι βλασφη-
μεῖς· ὅτι εἶπον, υἱὸς τε
Θεοῦ εἰμι;
37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα
τοῦ πατρός μου, μὴ πι-
στεύετέ μοι·
38 Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν
ἐμοὶ μὴ πιϛεύητε, τοῖς

A. D. 29.

1 λέγω.
2 δίδωμι.
3 ver. 21. ch. 8. 48.
4 s. τὰ πρόβατα.
5 ch. 12. 15. 26.24,25. 1 Co. 14. 23.
6 Mat. 11. 27.
7 s. διὰ.
8 ver. 12, 23. ch. 6. 15. Mat. 11. 12. 13. 19.
9 εἰμί.
10 ch. 17. 11. 1 Co. 3. 8.
11 Mat. 4. 24. 9. 32. Mar. 1. 32. Lu. 8. 36.
12 βαστάζω, ch. 8. 59.
13 γίνομαι.
14 Ezr. 6. 17. Ne. 12. 27.
15 περιπατέω
* Σολομῶνος-α.
16 κυκλόω.
17 δεικνύω.
† conj. αἰωρεῖς.
18 ἀποκρίνομαι.
19 γράφω.
20 Ps. 82 6.
21 λύω.
‡ ἐμῶν. Καθὼς εἶπον ὑμῖν, τὰ-α.
§ ἠγάπησε,-n
22 ἁγιάζω, ch. 17. 17,19. Mat. 6. 9. He. 2. 11.
23 ἀποςέλλω.
24 καὶ ἐγώ.
25 ch. 4. 14.
26 ἀπολλύω.

Digitized by Google

ἔργοις πιστεύσατε·
ἵνα [1] γνῶτε, [e] καὶ πι-
στεύσητε [*] ὅτι ἐν ἐμοὶ
[3] ὁ πατὴρ, [5] κἀγὼ [6] ἐν
‡ αὐτῷ.
39 Ἐζήτουν [7] οὖν πάλιν
αὐτὸν [8] πιάσαι· ϗ [9] ἐξ-
ῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐ-
τῶν.
40 Καὶ [11] ἀπῆλθε πάλιν
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς
τὸν τόπον ὅπου [12] ἦν
Ἰωάννης τὸ πρῶτον
βαπτίζων· καὶ [13] ἔμει-
νεν ἐκεῖ.
41 Καὶ πολλοὶ [14] ἦλ-
θον πρὸς αὐτὸν, καὶ
[15] ἔλεγον· Ὅτι Ἰωάννης
μὲν σημεῖον [16] ἐποίησεν
οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα
εἶπεν Ἰωάννης περὶ
τούτου ἀληθῆ [12] ἦν.
42 Καὶ [18] ἐπίστευσαν
πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

Κεφ. ια΄.

ΗΝ [12] δέ τις [20] ἀσθε-
νῶν Λάζαρος ἀπὸ Βη-
θανίας, ἐκ τῆς κώμης
Μαρίας ϗ Μάρθας τῆς
ἀδελφῆς αὐτῆς.
2 (Ἦν [12] δὲ Μαρία ἡ
[21] ἀλείψασα τὸν Κύρι-
ον μύρῳ, καὶ [22] ἐκμάξα-
σα τοὺς πόδας αὐτοῦ
ταῖς θριξὶν αὐτῆς· ἧς
ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος
[23] ἠσθένει.)
3 Ἀπέστειλαν [25] οὖν αἱ
ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν,
λέγουσαι· Κύριε, [27] ἴδε,
ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ.
4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια
οὐκ [12] ἔστι πρὸς θάνα-
τον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δό-
ξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα [2] δο-
ξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ
δι' αὐτῆς.
5 Ἠγάπα † [4] δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς τὴν Μάρθαν καὶ
τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ
τὸν Λάζαρον.
6 Ὡς οὖν [10] ἤκουσεν ὅτι
ἀσθενεῖ, τότε μὲν [13] ἔ-
μεινεν ἐν ᾧ [12] ἦν τόπῳ
δύο ἡμέρας.
7 Ἔπειτα μετὰ τοῦτο
λέγει τοῖς μαθηταῖς·
Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰου-
δαίαν πάλιν.
8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταί· Ῥαββὶ, νῦν
[7] ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ
Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν
ὑπάγεις ἐκεῖ;
9 Ἀπεκρίθη [17] ὁ Ἰη-
σοῦς· Οὐχὶ δώδεκά
[12] εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέ-
ρας; ἐάν τις περιπα-
τῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ
προσκόπτει· [19] ὅτι τὸ
φῶς τοῦ κόσμου τούτου
βλέπει.
10 Ἐὰν δέ τις περιπα-
τῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσ-
κόπτει· [19] ὅτι τὸ φῶς
οὐκ [12] ἔστιν ἐν αὐτῷ.
11 Ταῦτα εἶπε, καὶ με-
τὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς·
Λάζαρος ὁ φίλος ὑμῶν
[24] κεκοίμηται· ἀλλὰ
πορεύομαι ἵνα [26] ἐξυ-
πνίσω αὐτόν.
12 Εἶπον οὖν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ· Κύριε, εἰ
[24] κεκοίμηται, [28] σωθή-
σεται.
13 Εἰρήκει [29] δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς περὶ τοῦ θανάτου

A. D. 29.

1 γινώσκω.
* alii καὶ γινώσκητε.
2 δοξάζω.
3 s. ἔστι.
† Ἐφίλει-η.
4 ἀγαπάω.
5 καὶ ἐγώ.
6 s. εἰμι.
‡ τῷ πατρί.-ί
7 ζητέω.
8 πιάζω.
9 ἐξέρχομαι.
10 ἀκούω.
11 ἀπέρχομαι.
12 εἰμί.
13 μένω.
14 ἔρχομαι.
15 λέγω.
16 ποιέω.
17 ἀποκρίνομαι.
18 πιστεύω.
19 s. τὸν πόδα τινί. Mat. 4. 6. Ro. 9. 32. 1 Pe. 2. 8.
20 Mat. 10. 8. Lu. 4. 40.
21 ἀλείφω.
22 ἐκμάσσω, ch. 12. 3. Lu. 7. 38.
23 ἀσθενέω.
24 κοιμάω. Mat. 27. 52. 28. 13. Lu. 22. 45. Ac. 7. 60. 1 Co. 7. 39. 1 Th. 4. 13--15. 2 Pe. 3. 4.
25 ἀποςέλλω.
26 1 Ki. 3. 15. Job 14. 12. cf. Ac. 16. 27.
27 εἴδω.
28 σώζω.
29 εἴρω.

Digitized by Google

αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ [1]ἔδο-
ξαν ὅτι περὶ τῆς [3]κοι-
μήσεως τοῦ ὕπνου λέ-
γει.
14 Τότε οὖν εἶπεν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς [4]παῤῥη-
σίᾳ· Λάζαρος [5]ἀπέθανε.
15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς,
(ἵνα πιςεύσητε.) ὅτι ὐκ
[7]ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγω-
μεν πρὸς αὐτόν.
16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς,
ὁ λεγόμενος Δίδυμος,
τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄ-
γωμεν ϗ ὑμεῖς, ἵνα [5]ἀπ-
οθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17 Ἐλθὼν [11] ὑν ὁ Ἰη-
σῦς, [12]εὗρεν αὐτὸν τέσ-
σαρας ἡμέρας ἤδη ἔχον-
τα ἐν τῷ μνημείῳ.
18 (Ἦν[7] δὲ ἡ Βηθανία
ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύ-
μων, ὡς ἀπὸ σταδίων
δεκαπέντε.)
19 Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν
* Ἰουδαίων [11]ἐληλύθει-
σαν πρὸς ‡ τὰς περὶ
Μάρθαν ϗ Μαρίαν, ἵνα
[18]παραμυθήσωνται αὐ-
τὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτῶν.
20 Ἡ οὖν Μάρθα ὡς
[17]ἤκουσεν ὅτι ᵇὁ Ἰη-
σῦς ἔρχεται, [19]ὑπήντη-
σεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν
τῷ οἴκῳ [20]ἐκαθέζετο.
21 Εἶπεν ὐν ᵇἡ Μάρ-
θα πρὸς τὸν Ἰησοῦν·
Κύριε, εἰ [7]ἦς ὧδε, ὁ
ἀδελφός μου οὐκ ἂν
§ [21]ἐτεθνήκει.
22 Ἀλλὰ καὶ νῦν [22]οἶ-
δα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ
τὸν Θεὸν, [23]δώσει σοι
ὁ Θεός.

23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· [2]Ἀναστήσεται ὁ
ἀδελφός σου.
24 Λέγει αὐτῷ Μάρ-
θα· [22]Οἶδα ὅτι [2]ἀνα-
στήσεται ἐν τῇ ἀνα-
στάσει ἐν τῇ [6]ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ.
25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνά-
στασις καὶ ἡ ζωή· ὁ
πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν
[5]ἀποθάνῃ, [8]ζήσεται·
26 Καὶ πᾶς ὁ [8]ζῶν
καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ,
οὐ μὴ [5]ἀποθάνῃ [9]εἰς
τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις
τοῦτο;
27 Λέγει αὐτῷ· Ναὶ,
Κύριε· ἐγὼ [10]πεπίςευ-
κα ὅτι σὺ [7]εἶ ὁ Χρι-
στὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ,
ὁ εἰς τὸν κόσμον [13]ἐρ-
χόμενος.
28 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα
[14]ἀπῆλθε, καὶ [15]ἐφώ-
νησε Μαρίαν τὴν ἀδελ-
φὴν † αὐτῆς λάθρα, εἰ-
ποῦσα· Ὁ διδάσκαλος
[16]πάρεστι, ϗ φωνεῖ σε.
29 Ἐκείνη ὡς [17]ἤκου-
σεν, ἐγείρεται ταχὺ, ϗ
ἔρχεται πρὸς αὐτόν.
30 (Οὔπω δὲ [11]ἐληλύ-
θει ὁ Ἰησῦς εἰς τὴν κώ-
μην, ἀλλ' [7]ἦν ἐν τῷ τό-
πῳ ὅπου [19]ὑπήντησεν
αὐτῷ ἡ Μάρθα.)
31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ
[7]ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ
οἰκίᾳ καὶ παραμυθού-
μενοι αὐτὴν, [22]ἰδόντες
τὴν Μαρίαν, ὅτι τα-
χέως [2]ἀνέστη καὶ [24]ἐξ-
ῆλθεν, [25]ἠκολούθησαν

A. D. 29.

1 δοκέω.
Mat. 3. 9.
17. 25.
Lu. 8. 18.
Ac. 25. 27.
2 ἀνίστημι.
3 Eccl. 46.19.
48. 14.
4 ver. 54.
ch. 16. 25.
2 Co. 3. 12.
Ep. 6. 19.
He. 4. 16.
10. 21.
5 ἀποθνήσκω
6 ch. 6. 39, 40,
44, 54.
7 εἰμί.
8 ζάω.
9 ch. 4. 14.
10 πιστεύω.
11 ἔρχομαι.
12 εὑρίσκω.
13 Mat. 11. 6.
21. 9.
Lu. 7. 19.
19. 38.
14 ἀπέρχομαι
15 φωνέω.
* Ἱεροσολύ-
μων-n.
† αὐτῆς, λά-
θρα εἰποῦ-
σα-n.
16 πάρειμι.
17 ἀκούω.
‡ τὴν Μάρ-
θαν-n.
18 ver. 31.
1 Th. 2. 11.
5. 14.
19 ὑπαντάω.
20 καθέζομαι
§ ἀπέθανεν-h.
21 θνήσκω.
22 εἴδω.
23 δίδωμι.
24 ἐξέρχο-
μαι.
25 ἀκολου-
θέω.

Digitized by Google

αὐτῇ, * λέγοντες· [1]Ὅ-
τι ὑπάγει εἰς τὸ μνη-
μεῖον, ἵνα [2]κλαύσῃ
ἐκεῖ.
32 Ἡ οὖν Μαρία ὡς
[4]ἦλθεν ὅπου [5]ἦν ὁ Ἰη-
σοῦς, [6]ἰδοῦσα αὐτὸν,
[7]ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας
αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ·
Κύριε, εἰ [5]ἦς ὧδε, ȣ̓κ ἂν
[9]ἀπέθανέ μȣ ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησȣ̃ς οὖν ὡς εἶδεν
αὐτὴν κλαίȣσαν, ϗ τȣ̀ς
[10]συνελθόντας αὐτῇ Ἰȣ-
δαίους κλαίοντας, [11]ἐν-
εβριμήσατο τῷ [18]πνεύ-
ματι, καὶ [15]ἐτάραξεν
ἑαυτόν,
34 Καὶ εἶπε· Ποῦ [17]τε-
θείκατε αὐτόν; Λέγȣ-
σιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχȣ
καὶ [6]ἴδε.
35 Ἐδάκρυσεν[19] ὁ Ἰη-
σοῦς.
36 Ἔλεγον[21] ȣ̓̃ν οἱ Ἰȣ-
δαῖοι· [6]Ἴδε πῶς ἐφίλει
αὐτόν.
37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
εἶπον· Οὐκ [27]ἠδύνατο
οὗτος, ὁ [29]ἀνοίξας τȣ̀ς
ὀφθαλμοὺς τȣ̃ τυφλοῦ,
ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος
μὴ [9]ἀποθάνῃ;
38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν
[11]ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυ-
τῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνη-
μεῖον· [5]Ἦν δὲ σπήλαι-
ον, καὶ λίθος [32]ἐπέκει-
το ἐπ' αὐτῷ.
39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς·
[34]Ἄρατε τὸν λίθον.
Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ
τȣ̃ ‖ [35]τεθνηκότος, Μάρ-
θα· Κύριε, ἤδη [37]ὄζει·
τεταρταῖος [6]γάρ | [5]ἐςι.
40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σȣ̃ς· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι
ἐὰν πιστεύσῃς, † [3]ὄψει
τὴν ‡ δόξαν τοῦ Θεοῦ;
41 Ἦραν[34] ȣ̓̃ν τὸν λί-
θον, [b] οὗ [5]ἦν ὁ [35]τεθνη-
κὼς κείμενος.|§ Ὁ δὲ
Ἰησοῦς [34]ἦρε τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ
εἶπε· Πάτερ, εὐχαριςῶ
σοι, ὅτι [8]ἤκουσάς μου.
42 Ἐγὼ δὲ [6]ᾔδειν ὅτι
πάντοτέ μου ἀκούεις·
ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν
[12]περιεςῶτα εἶπον, ἵνα
πιστεύσωσιν ὅτι σύ με
[14]ἀπέστειλας.
43 Καὶ ταῦτα εἰπὼν,
φωνῇ μεγάλῃ [16]ἐκραύ-
γασε· Λάζαρε, [18]δεῦρο
ἔξω.
44 [b] Καὶ | [20]ἐξῆλθεν ὁ
[35]τεθνηκὼς, [22]δεδεμέ-
νος τȣ̀ς [23]πόδας ϗ τὰς
χεῖρας [24]κειρίαις· καὶ
ἡ ὄψις αὐτȣ̃ [25]σȣδαρίῳ
[26]περιεδέδετο. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύ-
σατε αὐτὸν, καὶ [28]ἄφε-
τε ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ ȣ̓̃ν ἐκ τῶν
Ἰουδαίων οἱ [4]ἐλθόντες
πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ
[30]θεασάμενοι ἃ ἐποίη-
σεν [b] ὁ Ἰησοῦς,| [31]ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτόν.
46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
[33]ἀπῆλθον πρὸς τοὺς
Φαρισαίους, καὶ εἶπον
αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς.
47 Συνήγαγον[36] οὖν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι συνέδριον, καὶ
[21]ἔλεγον· Τί ποιȣ̃μεν;

A. D. 29.

* δόξαντες, ὅτι-ἰ. [τοῖς.
1 s. ἐν ἑαυ-
2 κλαίω.
† ὄψη-h.
3 ὄπτομαι.
‡ δύναμιν-n.
4 ἔρχομαι.
5 εἰμί.
6 εἴδω.
7 πίπτω.
§ alii ȣ̓̃ ἦν. s. ὅπȣ ἔκειτο.
8 ἀκούω.
9 ἀποθνήσκω
10 συνέρχομαι.
11 ἐμβριμάομαι, ver. 38. Mat. 9. 30.
12 περιΐςημι
13 Lu. 10. 21.
14 ἀποςέλλω
15 ταράσσω. Mat. 14. 26.
16 κραυγάζω
17 τίθημι.
18 Mat. 19. 21. Mar. 10. 21.
19 δακρύω.
20 ἐξέρχομαι.
21 λέγω.
22 δέω.
23 πούς.
24 Pr. 7. 16.
25 Lu. 19. 20.
26 περιδέω.
27 δύναμαι.
28 ἀφίημι.
29 ἀνοίγω.
30 θεάομαι.
31 πιστεύω.
32 ἐπίκειμαι.
33 ἀπέρχομαι.
34 αἴρω. [μαι
‖ τετελευτηκότος-h.
35 θνήσκω.
36 συνάγω.
37 Ex. 8. 14. Ps. 38. 5, v. 6.

Digitized by Google

ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
πολλὰ σημεῖα ποιεῖ.
48 Ἐὰν [3] ἀφῶμεν αὐ-
τὸν οὕτω, πάντες πι-
ϛεύσωσιν εἰς αὐτόν· ϗ
[5] ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖ-
οι, καὶ [6] ἀροῦσιν ἡμῶν
καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ
ἔθνος.
49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐ-
τῶν Καϊάφας, ἀρχιε-
ρεὺς [7] ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑμεῖς οὐκ [11] οἴδατε οὐ-
δέν·
50 Οὐδὲ †διαλογίζεσθε
ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα
εἷς ἄνθρωπος [13] ἀποθά-
νῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ
μὴ ὅλον τὸ ἔθνος
[15] ἀπόληται.
51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυ-
τοῦ οὐκ εἶπεν· ἀλλὰ,
ἀρχιερεὺς [7] ὢν τȣ̃ ἐνι-
αυτοῦ ἐκείνου, [17] προε-
φήτευσεν ὅτι [19] ἔμελ-
λεν ὁ ‡ Ἰησȣ̃ς ἀποθνή-
σκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνȣς·
52 Καὶ οὐκ ὑπὲρ τοῦ
ἔθνους μόνον, ἀλλ'
ἵνα καὶ τὰ [21] τέκνα
τοῦ Θεοῦ τὰ [23] διεσκορ-
πισμένα συναγάγῃ εἰς
[25] ἕν.[26]
53 Ἀπ' ἐκείνης ȣ̃ν τῆς
ἡμέρας [27] συνεβουλεύ-
σαντο ἵνα ἀποκτείνω-
σιν αὐτόν.
54 Ἰησȣ̃ς οὖν οὐκ ἔτι
[29] παῤῥησίᾳ [31] περιεπά-
τει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις,
ἀλλὰ [32] ἀπῆλθεν ἐκεῖ-
θεν εἰς τὴν χώραν **ἐγ-
γὺς τῆς ἐρήμου, εἰς
†† Ἐφραὶμ λεγομένην
πόλιν· κἀκεῖ [1] διέτριβε
[2] μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ.
55 Ἦν[4] δὲ ἐγγὺς τὸ
πάσχα τῶν Ἰουδαίων·
ϗ [4] ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώ-
ρας * πρὸ τοῦ πάσχα, ¦*
ἵνα [8] ἁγνίσωσιν ἑαυ-
τούς.
56 Ἐζήτουν οὖν τὸν
Ἰησοῦν, ϗ ἔλεγον μετ'
ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ
[12] ἑϛηκότες· Τί [14] δοκεῖ
ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ [5] ἔλθῃ
εἰς τὴν ἑορτήν;
57 Δεδώκεισαν[16] δὲ καὶ
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα-
ρισαῖοι ἐντολὴν, ἵνα
ἐάν τις [18] γνῷ πȣ̃ [7] ἐστι,
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν
αὐτόν.

Κεφ. ιβ'.

Ο ΟΥΝ Ἰησοῦς πρὸ
ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα
[5] ἦλθεν εἰς Βηθανίαν,
ὅπου [7] ἦν Λάζαρος ὁ
[22] τεθνηκὼς, ὃν [24] ἤγει-
ρεν ἐκ νεκρῶν.‡
2 Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ
δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρ-
θα [28] διηκόνει· ὁ δὲ Λά-
ζαρος εἷς [7] ἦν τῶν §συν-
ανακειμένων αὐτῷ.
3 Ἡ οὖν Μαρία, [30] λα-
βοῦσα λίτραν ‖ μύρου
νάρδου πιστικῆς πολυ-
τίμου, [33] ἤλειψε τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ
[34] ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν
αὐτῆς τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλη-
ρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ
μύρου.

A. D. 29.

1 διατρίβω.
2 s. τὸν χρόνον.
3 ἀφίημι.
4 ἀναβαίνω.
5 ἔρχομαι.
6 αἴρω.
7 εἰμί.
* al. trans. al. πρὶν τὸ πάσχα, s. πρὸ τῆς ἑορτῆς.
8 ἁγνίζω.
11 εἴδω.
12 ἵστημι.
† λογίζεσθε-h
13 ἀποθνήσκω.
14 Mat.17.25.
15 ἀπολλύω.
16 δίδωμι.
17 προφητεύω
18 γινώσκω.
19 μέλλω.
21 1 Jno. 3.10.
22 θνήσκω.
23 διασκορπίζω.
24 ἐγείρω.
‡ ὁ Ἰησȣ̃ς-f.
25 ch. 10. 30.
26 s. ποίμνιον
27 συμβουλεύω.
28 διακονέω.
§ ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ-a.
29 ch. 7. 4.
30 λαμβάνω.
31 περιπατέω
‖ πιστικῆς μύρου πολυτίμου-n.
32 ἀπέρχομαι
33 ἀλείφω.
** Σαμφουρεὶν-f.
†† Ἐφρὲμ, s. Ἐφρὰμ-n.
34 ἐκμάσσω.

Digitized by Google

4 Λέγει ὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, * e Ἰϐδας Σίμωνος | † Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν [6] παραδιδόναι·

5 Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ [7] ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ [8] ἐδόθη πτωχοῖς;

6 Εἶπε δε τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν [9] ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης [13] ἦν, καὶ τὸ [15] γλωσσόκομον εἶχε, ϗ τὰ βαλλόμενα [16] ἐβάσταζεν.

7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· [18] Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ [19] ἐνταφιασμοῦ μου § [20] τετήρηκεν αὐτό.

8 e Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. |

9 Ἔγνω [23] οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰϐδαίων ὅτι ἐκεῖ [13] ἐστι· ϗ [24] ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον [25] ἴδωσιν, ὃν [36] ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

10 Ἐβουλεύσαντο [27] δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν·

11 Ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν [29] ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ [31] ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 Τῇ [33] ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ [24] ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκϐσαντες ὅτι ἔρχεται b ὁ | Ἰησϐς εἰς Ἱεροσόλυμα,

13 Ἔλαβον [1] τὰ [2] βαΐα τῶν [3] φοινικῶν, καὶ [4] ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ [5] ἔκραζον· Ὡσαννὰ, εὐλογημένος c ὁ | ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι ‡ Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

14 Εὑρὼν [10] δὲ ὁ Ἰησοῦς [11] ὀνάριον, [12] ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ, καθώς [13] ἐστι [14] γεγραμμένον·

15 Μὴ φοβου, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.

16 Ταῦτα δὲ οὐκ [23] ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε [17] ἐδοξάσθη ὁ Ἰησϐς, τότε [21] ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα [13] ἦν ἐπ' αὐτῷ [14] γεγραμμένα, καὶ ταῦτα [22] ἐποίησαν αὐτῷ.

17 Ἐμαρτύρει [26] οὖν ὁ ὄχλος ὁ [13] ὢν μετ' αὐτοῦ, ‖ ὅτι τὸν Λάζαρον [28] ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ [36] ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

18 Διὰ τοῦτο καὶ [30] ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ** [32] ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν [22] πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

19 Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτϐς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ [34] ὠφελεῖτε οὐδέν; [25] ἴδε, ὁ κόσμος †† ὀπίσω αὐτοῦ [35] ἀπῆλθεν.

A. D. 29.

* alii Σίμωνος-e. alii Ἰούδας Σίμων.
1 λαμβάνω.
2 Le. 22. 40.
3 Re. 7. 9.
4 ἐξέρχομαι.
† ἀπὸ Καριώτου-n.
5 κράζω.
6 παραδίδωμι
‡ κυρίου βασιλεὺς-h.
7 πιπράσκω.
8 δίδωμι.
9 μέλλω.
10 εὑρίσκω.
11 πῶλον ὄνϐ, ver. 15.
12 καθίζω.
13 εἰμί.
14 γράφω.
15 ch. 13. 29.
16 βαστάζω.
17 δοξάζω, ch. 7. 39.
18 ἀφίημι.
19 Mat. 26. 11.
§ Vide App.
20 τηρέω.
21 μιμνήσκομαι.
22 ποιέω.
23 γινώσκω.
24 ἔρχομαι.
25 εἴδω.
26 μαρτυρέω.
‖ ὅτε-i.
27 βϐλεύομαι.
28 φωνέω.
29 ὑπάγω.
30 ὑπαντάω.
31 πιστεύω.
** ἤκϐσαν-a.
32 ἀκούω.
33 s. ἡμέρα.
34 ch. 6. 63.
†† ὅλος-f.
35 ἀπέρχομαι
36 ἐγείρω.

Digitized by Google

20 Ἦσαν[1] δέ τινες
[2]Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀνα-
βαινόντων ἵνα προς-
κυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορ-
τῇ.[4]
21 Οὗτοι οὖν [5]προς-
ῆλθον Φιλίππῳ τῷ
[6]ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γα-
λιλαίας, καὶ [8]ἠρώτων
αὐτὸν, λέγοντες· Κύ-
ριε, θέλομεν τὸν Ἰησῦν
[9]ἰδεῖν.
22 Ἔρχεται Φίλιππος,
καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ·
καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ
Φίλιππος λέγουσι τῷ
Ἰησοῦ.
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [15]ἀπ-
εκρίνατο αὐτοῖς, λέ-
γων· [16]Ἐλήλυθεν ἡ
ὥρα ἵνα [7]δοξασθῇ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος
τοῦ σίτου [19]πεσὼν εἰς
τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐ-
τὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ
[21]ἀποθάνῃ, πολὺν καρ-
πὸν φέρει.
25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ, [23]ἀπολέσει
αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κό-
σμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν
αἰώνιον φυλάξει αὐ-
τήν.
26 Ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ
τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω·
καὶ ὅπȣ εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ
καὶ ὁ [26]διάκονος ὁ ἐμὸς
[1]ἔσται· b καὶ ǀ ἐάν τις
ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει
αὐτὸν ὁ πατήρ.
27 Νῦν ἡ ψυχή μȣ [27]τε-
τάρακται, καὶ τί εἴπω;
Πάτερ, [3]σῶσόν με ἐκ
τῆς ὥρας * ταύτης· ἀλ-
λὰ διὰ τοῦτο [16]ἦλθον
εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
28 Πάτερ, [7]δόξασόν
† σȣ τὸ ὄνομα. [16]Ἦλθεν
οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ· Καὶ [7]ἐδόξασα, καὶ
πάλιν δοξάσω.
29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ
[10]ἑστὼς καὶ ἀκούσας,
[11]ἔλεγε [12]βροντὴν [13]γε-
γονέναι. Ἄλλοι [11]ἔλε-
γον· Ἄγγελος αὐτῷ
[14]λελάληκεν.
30 Ἀπεκρίθη[15] ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν· Οὐ δι'
ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ [13]γέ-
γονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.
31 Νῦν κρίσις [1]ἐστὶ τȣ͂
κόσμου c τούτου ǀ νῦν ὁ
[17]ἄρχων τοῦ κόσμου
τούτου ‡ [18]ἐκβληθήσε-
ται ἔξω.
32 Κἀγὼ,[20] ἐὰν ὑψω-
θῶ ἐκ τῆς γῆς, § πάν-
τας [22]ἑλκύσω πρὸς
ἐμαυτόν.
33 (Τοῦτο δὲ [11]ἔλεγε
σημαίνων ποίῳ θανά-
τῳ [24]ἤμελλεν ἀποθνή-
σκειν.)
34 Ἀπεκρίθη[15] αὐτῷ ὁ
ὄχλος· Ἡμεῖς [25]ἠκȣ́σα-
μεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ
Χριστὸς μένει εἰς τὸν
αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέ-
γεις c ὅτι ǀ δεῖ ὑψωθῆ-
ναι τὸν υἱὸν τȣ͂ ἀνθρώ-
πȣ; e τίς [1]ἐστιν οὗτος ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; ǀ ‖
35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν
χρόνον τὸ [28]φῶς **μεθ'
ὑμῶν [1]ἐστι· περιπατεῖτε

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 ch. 7. 35. Ac. 14. 1.
3 σώζω.
* ταύτης; Ἀλλὰ-a.
4 s. τοῦ Πάσχα.
5 προςέρχομαι.
6 s. ὄντι.
7 δοξάζω.
† μȣ τὸ ὄνομα-n. alii σȣ τὸν υἱόν.
8 ἐρωτάω.
9 εἴδω.
10 ἵστημι.
11 λέγω.
12 Mar. 3. 17. Re. 4. 5.
13 γίνομαι.
14 λαλέω.
15 ἀποκρίνομαι.
16 ἔρχομαι
17 ch. 14. 30. Ep. 2. 2.
‡ κάτω βληθήσεται-n.
18 ἐκβάλλω, ch. 9. 34. Re. 12. 9.
19 πίπτω.
20 καὶ ἐγώ.
§ πάντα-n.
21 ἀποθνήσκω.
22 ch. 6. 44.
23 ἀπολλύω.
24 μέλλω.
25 ἀκούω.
26 Mat. 20. 26. Ro. 13. 4. Phi. 1. 1.
‖ alii τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος;
27 ταράσσω, Mat. 14. 26.
28 c. 1. 4; 8. 12.
** ἐν ὑμῖν ἐστι-a.

*ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα
μὴ σκοτία ὑμᾶς [1] κατα-
λάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν
ἐν τῃ σκοτίᾳ οὐκ [3] οἶδε
ποῦ ὑπάγει.
36 †Ἕως τὸ φῶς ἔχετε,
πιστεύετε εἰς τὸ φῶς,
ἵνα [7] υἱοὶ φωτὸς [8] γένη-
σθε. Ταῦτα [9] ἐλάλησεν
ὁ Ἰησοῦς, ⁊ [11] ἀπελθὼν
[12] ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ
σημεῖα [13] πεποιηκότος
ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ
ἐπίστευον εἰς αὐτόν·
38 Ἵνα ὁ λόγος Ἠσαΐȣ
τοῦ προφήτου πληρω-
θῇ, ὃν εἶπε· [16] Κύριε,
τίς [17] ἐπίςευσε τῇ ἀκοῇ
ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων
Κυρίου τίνι [18] ἀπεκα-
λύφθη;
39 Διὰ τοῦτο οὐκ
[19] ἠδύναντο § πιστεύειν·
‖ ὅτι πάλιν εἶπεν [21] Ἠ-
σαΐας·
40 ** Τετύφλωκεν [23]
αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμȣ̀ς,
καὶ †† πεπώρωκεν [25] αὐ-
τῶν τὴν καρδίαν· ἵνα
μὴ [3] ἴδωσι τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς, καὶ ‡‡ νοήσωσι τῇ
καρδίᾳ, καὶ [26] ἐπιστρα-
φῶσι, καὶ [33] ἰάσωμαι
αὐτούς.
41 Ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐ-
ας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν
‖‖ αὐτοῦ, καὶ [9] ἐλάλησε
περὶ αὐτοῦ.
42 Ὅμως μέντοι καὶ
ἐκ τῶν ἀρχόντων πολ-
λοὶ [17] ἐπίστευσαν εἰς
αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς
Φαρισαίους οὐχ [29] ὡ-
μολόγουν, ἵνα μὴ
[2] ἀποσυνάγωγοι [8] γέ-
νωνται.
43 Ἠγάπησαν [4] γὰρ
τὴν [5] δόξαν τῶν ἀνθρώ-
πων μᾶλλον ἤπερ τὴν
δόξαν τοῦ Θεοῦ.
44 Ἰησοῦς δὲ [6] ἔκραξε,
καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ, οὐ πιστεύει εἰς
ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὸν [10] πέμ-
ψαντά με.
45 Καὶ ὁ [14] θεωρῶν ἐμὲ,
θεωρεῖ τὸν [10] πέμψαντά
με.
46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν
κόσμον [15] ἐλήλυθα, ἵνα
πᾶς ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ,
ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μεί-
νῃ.
47 Καὶ ἐάν τις μȣ ἀκȣ́-
σῃ τῶν ῥημάτων, ‡ καὶ
μὴ πιςεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρί-
νω αὐτόν· οὐ γὰρ [15] ἦλ-
θον ἵνα κρίνω τὸν κό-
σμον, ἀλλ' ἵνα [20] σώσω
τὸν κόσμον.
48 Ὁ [24] ἀθετῶν ἐμὲ, ⁊
μὴ λαμβάνων τὰ ῥήμα-
τά μου, ἔχει τὸν κρί-
νοντα αὐτόν· ὁ λόγος
ὃν [9] ἐλάλησα, ἐκεῖνος
κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρα.
49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτȣ̃
οὐκ [9] ἐλάλησα· [27] ἀλλ'
ὁ [10] πέμψας με πατὴρ,
αὐτός μοι ἐντολὴν [28] ἔ-
δωκε, τί εἴπω καὶ τί
λαλήσω.
50 Καὶ [3] οἶδα ὅτι ἡ
ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώ-
νιός ἐστιν. Ἃ οὖν λα-
λῶ ἐγὼ, καθὼς εἴρηκέ
μοι ὁ πατὴρ, οὕτω λα-
λῶ.

A. D. 29.

* ὥς-n. [βάνω
1 καταλαμ-
2 ch. 9. 22.
3 εἴδω.
4 ἀγαπάω.
5 ch. 5. 41, 44.
† Ὡς-n.
6 κράζω,
c. 1. 15; 7. 37.
7 Lu. 16. 9.
8 γίνομαι.
9 λαλέω.
10 πέμπω.
11 ἀπέρχομαι
12 κρύπτω,
ch. 8. 59.
13 ποιέω.
14 ch. 6. 40.
15 ἔρχομαι,
ch. 16. 28.
‡ καὶ μὴ φυ-
λάξῃ,-h. al.
⁊ φυλάξῃ-i.
16 Is. 53. 1.
17 πιστεύω.
18 ἀποκα-
λύπτω.
19 δύναμαι.
§ πιστεύειν,
ὅτι-n.
‖ καὶ γὰρ-n.
20 σώζω.
21 Is. 6. 9, 10.
** Vide App.
23 τυφλόω,
2 Co. 4. 4.
24 Mar. 7. 9.
†† πεπήρω-
κεν-n.
25 πωρόω,
Mar. 6. 52.
‡‡ μὴ-f.
26 ἐπιςρέφω.
§§ ἰάσομαι-h.
27 s. τὸν λό-
γον.
28 δίδωμι.
‖‖ τȣ̃ θεȣ̃ s. τȣ̃
θεȣ̃ αὐ-
τοῦ-n.
29 ὁμολογέω.

Digitized by Google

Κεφ. ιγ'.

ΠΡΟ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι *[3]ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα [4]μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα [5]ἀγαπήσας τοὺς [7]ἰδίȣς τοὺς [9]ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς [10]τέλος [5]ἠγάπησεν αὐτούς.

2 Καὶ δείπνου [11]γενομένου, (τȣ̃ διαβόλȣ ἤδη [12]βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν †Ἰούδα [13]Σίμωνος Ἰσκαριώτȣ, ἵνα αὐτὸν [15]παραδῷ·)

3 Εἰδὼς [c]ὁ Ἰησȣ̃ς| ὅτι πάντα [17]δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ [18]ἐξῆλθε, ϗ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει·

4 Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησι τὰ [19]ἱμάτια· καὶ [20]λαβὼν [21]λέντιον, [22]διέζωσεν ἑαυτόν.

5 Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ [25]ἤρξατο νίπτειν τοὺς [2]πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ [27]ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ, ᾧ [28]ἦν [22]διεζωσμένος.

6 Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· [c]καὶ| λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς [2]πόδας;

7 Ἀπεκρίθη [30] Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ [32]οἶδας ἄρτι, [33]γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα.

8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ [1]νίψῃς τȣ̀ς [2]πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. [30]Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ [1]νίψω σε, οὐκ ἔχεις [6]μέρος μετ' ἐμοῦ.

9 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, [8]μὴ τȣ̀ς [2]πόδας μȣ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν.

10 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ [14]λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει [d]ἢ τȣ̀ς [2]πόδας| †[1]νίψασθαι, ἀλλ' [28]ἔστι καθαρὸς [16]ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί [28]ἐστε, ἀλλ' ȣ̓χὶ πάντες.

11 Ἤδει [32] γὰρ τὸν [15]παραδιδόντα αὐτόν· [e]διὰ τȣ̃το εἶπεν· Οὐχὶ πάντες καθαροί [28]ἐστε.|

12 Ὅτε ȣ̃ν [1]ἔνιψε τȣ̀ς [2]πόδας αὐτῶν, καὶ [20]ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, [23]ἀναπεσὼν ‡πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί [24]πεποίηκα ὑμῖν;

13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ [26]κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.

14 Εἰ οὖν ἐγὼ [1]ἔνιψα ὑμῶν τȣ̀ς [2]πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων [29]νίπτειν τοὺς [2]πόδας.

15 Ὑπόδειγμα [31] γὰρ [17]ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ [24]ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς [24]ποιῆτε.

A. D. 29.

1 νίπτω.
2 πούς.
* ἦλθεν-h.
3 ἔρχομαι.
4 μεταβαίνω.
5 ἀγαπάω.
6 2 Co. 6. 15. Re 20. 6.
7 ch. 1. 11. 10. 12.
8 s. νίπτε.
9 s. ὄντας.
10 Mat. 10 22. Mar. 13. 7, 13. Lu. 18. 5.
11 ch. 21. 4. Lu. 4. 42. Ac. 12. 18.
12 βάλλω.
† Vide App.
13 s. τȣ̃ υἱοῦ.
14 λȣ́ω. [μι.
15 παραδίδωμι.
16 ch. 7. 23.
17 δίδωμι.
18 ἐξέρχομαι.
19 ch. 19. 23. Mat. 17. 2. Esdr. 9. 4. Job 1. 20.
20 λαμβάνω.
21 v. 5. [μι.
22 διαζώννυμι.
23 ἀναπίπτω, ch. 6. 10.
‡ πάλιν εἶπεν-n.
24 ποιέω.
25 ἄρχομαι.
26 Ac. 2. 36. 1 Co. 8. 2.
27 ch. 11. 2.
28 εἰμί.
29 v. 5, 6. 8, 10. 1 Ti. 5. 10.
30 ἀποκρίνομαι.
31 He. 4. 11. Ja. 5. 10.
32 εἴδω.
33 γινώσκω.

Digitized by Google

16 'Αμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐκ [1]ἔστι [2]δοῦ-
λος [3]μείζων τοῦ κυρίυ
αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος
[3]μείζων τῦ πέμψαντος
αὐτόν.
17 Εἰ ταῦτα [5]οἴδατε.
[6]μακάριοί [1]ἐστε, ἐὰν
ποιῆτε αὐτά.
18 Οὐ περὶ πάντων
ὑμῶν λέγω·[7] ἐγὼ [5]οἶδα
οὓς [9]ἐξελεξάμην· ἀλλ'
[11]ἵνα ἡ γραφὴ πληρω-
θῇ· [13]Ὁ [15]τρώγων
‡μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον.
[17]ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν
[19]πτέρναν αὐτοῦ.
19 'Απ'[22] ἄρτι λέγω
ὑμῖν πρὸ τοῦ [23]γενέ-
σθαι, ἵνα ὅταν [23]γένη-
ται, πιστεύσητε ὅτι
[25]ἐγώ εἰμι.[26]
20 'Αμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· 'Ο λαμβάνων.
ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ
λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ
λαμβάνων, λαμβάνει
τὸν πέμψαντά με.
21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ 'Ιη-
σοῦς [28]ἐταράχθη τῷ
πνεύματι, χ [30]ἐμαρτύ-
ρησε, καὶ εἶπεν· 'Αμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἷς ἐξ ὑμῶν [32]παραδώ-
σει με.
22 Ἔβλεπον[33] c ὖν ǀ εἰς
ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ.
[37]ἀπορούμενοι περὶ τί-
νος λέγει.
23 Ἦν δὲ ἀνακείμενος
εἷς ‖τῶν μαθητῶν αὐτῦ
ἐν τῷ κόλπῳ τῦ 'Ιησῦ.
ὃν [38]ἠγάπα ὁ 'Ιησοῦς.
24 Νεύει οὖν τύτῳ Σί-
μων Πέτρος ** [39]πυθέ-
σθαι τίς ἂν [1]εἴη περὶ
οὗ λέγει.
25 * 'Επιπεσὼν[4] δὲ ἐ-
κεῖνος ἐπὶ τὸ ςῆθος τῦ
'Ιησοῦ, λέγει αὐτῷ· Κύ-
ριε, τίς [1]ἐστιν;
26 'Αποκρίνεται ὁ 'Ιη-
σοῦς· 'Εκεῖνός [1]ἐστιν ᾧ
ἐγὼ [8]βάψας τὸ ψωμί-
ον ἐπιδώσω. Καὶ [10]ἐμ-
βάψας τὸ [12]ψωμίον,
†[14]δίδωσιν 'Ιούδα [16]Σί-
μωνος 'Ισκαριώτῃ.
27 Καὶ μετὰ τὸ ψω-
μίον τότε [18]εἰςῆλθεν
εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς.
Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ 'Ιη-
σῦς· Ὃ ποιεῖς, ποίησον
[20]τάχιον.
28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς
[24]ἔγνω τῶν ἀνακειμέ-
νων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ.
29 Τινὲς γὰρ [27]ἐδόκυν,
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον
εἶχεν ὁ 'Ιὔδας, ὅτι λέγει
αὐτῷ ὁ 'Ιησῦς· 'Αγόρα-
σον [29]ὧν χρείαν ἔχομεν
εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς
πτωχοῖς ἵνα τὶ [14]δῷ.
30 Λαβὼν [31] οὖν τὸ
ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέ-
ως [34] ἐξῆλθεν· [1]ἦν δὲ
§ νύξ.
31 Ὅτε οὖν [34]ἐξῆλθε,
λέγει ὁ 'Ιησοῦς· Νῦν
[35]ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς
[35]ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.
32 Εἰ ὁ Θεὸς [36]ἐδοξά-
σθη ἐν αὐτῷ, χ ὁ Θεὸς
[36]δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυ-
τῷ, καὶ εὐθὺς [36]δοξάσει
αὐτόν.
33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν
μεθ' ὑμῶν εἰμί. Ζητή-

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 ch. 15. 20.
3 μέγας.
• 'Αναπε-
σὼν-ί.
4 ἐπιπίπτω.
5 εἴδω.
6 ch. 20. 29.
7 s. ταῦτα.
8 βάπτω.
9 ἐκλέγομαι.
10 ἐμβάπτω.
11 s. ἐστ.
12 ver. 27, 30.
13 Ps. 41. 9.
† λαμβανει
καὶ-ƒ.
14 δίδωμι.
15 ch. 6. 54.
16 s. τῷ υἱῷ.
‡ μου τὸν-π.
17 ἐπαίρω.
18 εἰςέρχο-
μαι.
19 Ge. 3. 15.
0 He. 13. 19.
22 ch. 1. 51.
23 γίνομαι.
24 γινώσκω.
25 ch. 8. 51.
26 s. ἐκεῖνος.
27 δοκέω.
28 ταράσσω
29 s. τὰ πράγ-
ματα.
30 μαρτυρέω.
31 λαμβάνω.
32 παραδίδω-
μι.
33 βλέπω.
34 ἐξέρχομαι.
§ νὺξ, ὅτε ἐξ-
ῆλθε-π.
35 δοξάζω.
37 ἀπορέω.
‖ ἐκ τῶν.
38 ἀγαπάω.
** Vide App.
39 πυνθάνο-
μαι.

Digitized by Google

σετέ με, καὶ καθὼς
εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις·
Ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ,
ὑμεῖς οὐ [1] δύνασθε [3] ἐλ-
θεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω
ἄρτι.
34 Ἐντολὴν καινὴν
δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγα
πᾶτε ἀλλήλους· καθὼς
[5] ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα
καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλους.
35 Ἐν τέτω [10] γνώσον-
ται πάντες ὅτι ἐμοὶ μα-
θηταί [8] ἐστε, ἐὰν ἀγά-
πην [11] ἔχητε ἐν ἀλλή-
λοις.
36 Λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· Κύριε, πε ὑπά-
γεις; [12] Ἀπεκρίθη αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου‡ ὑπά-
γω ε [1] δύνασαί μοι νῦν
ἀκολεθῆσαι, ὕςερον δὲ
ἀκολουθήσεις μοι.
37 Λέγει αὐτῷ ὁ
Πέτρος· Κύριε, διατί
οὐ δύναμαί σοι § ἀκολε-
θῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν
μου ὑπέρ σου [15] θήσω.
38 Ἀπεκρίθη [12] αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σε
ὑπὲρ ἐμοῦ [15] θήσεις;
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνή-
σει ἕως οὗ [17] ἀπαρνήσῃ
με τρίς.

Κεφ. ιδ'.

ΜΗ [18] ταρασσέσθω
ὑμῶν ἡ καρδία· || πιςεύ-
ετε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ
εἰς ἐμὲ πιστεύετε.
2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πα-
τρός με [19] μοναὶ πολλαὶ
[8] εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον

A. D. 29.

1 δύναμαι.
* ὑμῖν. πο-
ρεύομαι, s.
ὑμῖν, ὅτι
πορεύο-
μαι-n.
2 ver. 12. 23.
ch. 7. 33.
16. 5, 28.
3 ἔρχομαι.
4 ch. 12. 32.
13. 20.
† πορευθῶ ἑ-
τοιμάσαι al.
πορευθῶ, ἑ-
τοιμάσω-n.
5 ἀγαπάω.
6pro ἀντελεύ-
σομαι
7 παραλαμ-
βάνω.
8 εἰμί.
9 εἴδω.
10 γινώσκω.
11 ἔχω. [μαι.
12 ἀποκρίνο-
‡ ἐγὼ-f.
13 ὁράω.
§ νῦν ἀκολε-
θῆσαι; τὴν
alii νῦν ἀ-
κολεθῆσαι;
ἄρτι τὴν-n.
14 δεικνύω.
15 τίθημι.
16 ch. 6. 7.
Mat. 25. 9.
Lu. 3. 14.
1 Ti. 6. 8.
He. 3. 5.
3 Jno. 10.
17 ἀπαρνέο-
μαι.
18 ver. 27.
ch. 12. 27.
|| μηδὲ δειλι-
άτω-f.
** καὶ-f.
19 ver. 23.
20 ver. 11, 20.
ch. 10. 38.

ἂν * ὑμῖν· [2] πορεύομαι
ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν.
3 Καὶ [4] ἐὰν † πορευθῶ,
καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τό-
πον, [6] πάλιν ἔρχομαι,
καὶ [7] παραλήψομαι ὑμᾶς
πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα ὅπε
εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς
[8] ἦτε.
4 Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπά-
γω, [9] οἴδατε, καὶ τὴν
ὁδὸν [9] οἴδατε.
5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς·
Κύριε, οὐκ [9] οἴδαμεν πε
ὑπάγεις· καὶ πῶς [1] δυ-
νάμεθα τὴν ὁδὸν [9] εἰδέ-
ναι;
6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ
ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή·
οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς
τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι'
ἐμοῦ.
7 Εἰ [10] ἐγνώκειτέ με,
καὶ τὸν πατέρα με [10] ἐ-
γνώκειτε ἄν· καὶ ἀπ' ἄρ-
τι γινώσκετε αὐτὸν,
καὶ [13] ἑωράκατε αὐτόν.
8 Λέγει αὐτῷ Φίλιπ-
πος· Κύριε, [14] δεῖξον
ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ
[16] ἀρκεῖ ἡμῖν.
9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Τοσοῦτον χρόνον μεθ'
ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ [10] ἔ-
γνωκάς με, Φίλιππε; ὁ
[13] ἑωρακὼς ἐμὲ, [13] ἑώ-
ρακε ** τὸν πατέρα· καὶ
πῶς σὺ λέγεις· [14] Δεῖ-
ξον ἡμῖν τὸν πατέρα;
10 Οὐ πιστεύεις ὅτι
ἐγὼ [20] ἐν τῷ πατρὶ, καὶ
ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί [8] ἐστι;
Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λα-
λῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτε οὐ

Digitized by Google

λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ, ὁ ἐν
ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ
τὰ ἔργα.
11 Πιστεύετέ μοι ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ
πατὴρ ἐν ἐμοί· *εἰ δὲ
μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ
πιστεύετέ [d] μοι. |
12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
ποιῶ, [5] κἀκεῖνος ποιή-
σει, καὶ [6] μείζονα τού-
των ποιήσει· ὅτι ἐγὼ
πρὸς τὸν πατέρα [c] μου|
πορεύομαι.
13 Καὶ ὅ, τι ἂν [10] αἰτή-
σητε ἐν τῷ ὀνόματί
μου, τοῦτο ποιήσω· ἵνα
[9] δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν
τῷ υἱῷ.
14 Ἐάν τι [10] αἰτήσητε†
ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ
ποιήσω.
15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με,
τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς
[13] τηρήσατε.
16 Καὶ ἐγὼ [14] ἐρωτή-
σω τὸν πατέρα, καὶ
ἄλλον [15] παράκλητον
[17] δώσει ὑμῖν, ἵνα § μέ-
νῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν
αἰῶνα·
17 Τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ
δύναται [19] λαβεῖν· ὅτι
οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ
γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς
δὲ γινώσκετε αὐτὸ.
ὅτι παρ' ὑμῖν †† μέ-
νει, καὶ ἐν ὑμῖν ‡‡ [21] ἔ-
σται.
18 Οὐκ [23] ἀφήσω ὑμᾶς
[25] ὀρφανούς· ἔρχομαι
πρὸς ὑμᾶς.
19 Ἔτι μικρὸν,[1] καὶ ὁ
κόσμος με οὐκ ἔτι θεω-
ρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ
με· ὅτι ἐγὼ [2] ζῶ, καὶ
ὑμεῖς [2] ζήσεσθε.
20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ [3] γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου,
καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, [4] κἀ-
γὼ ἐν ὑμῖν.
21 Ὁ [7] ἔχων τὰς ἐντο-
λάς μου, καὶ τηρῶν αὐ-
τὰς, ἐκεῖνός [21] ἐστιν ὁ
ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγα-
πῶν με, ἀγαπηθήσεται
ὑπὸ τοῦ πατρός μου· ϗ
ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν,
καὶ [8] ἐμφανίσω αὐτῷ
ἐμαυτόν.
22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας·
(οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης,) Κύ-
ριε, ‡ τί [11] γέγονεν ὅτι
ἡμῖν μέλλεις ἐμφανί-
ζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ
τῷ κόσμῳ;
23 Ἀπεκρίθη [12] ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν
λόγον μου τηρήσει· ϗ
ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει
αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν
‖ [16] ἐλευσόμεθα, ϗ [18] μο-
νὴν παρ' αὐτῷ ** ποιή-
σομεν.
24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με,
τοὺς λόγους μου οὐ [20] τη-
ρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκού-
ετε, οὐκ [21] ἔστιν ἐμὸς,
ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με
πατρός.
25 Ταῦτα [22] λελάληκα
ὑμῖν, παρ' ὑμῖν μένων.
26 Ὁ δὲ [24] Παράκλη-
τος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγι-
ον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν

A. D. 29.

1 s. μέρος τοῦ χρόνου ἐστι.
2 ζάω.
* ἐστιν-b.
3 γινώσκω.
4 καὶ ἐγώ.
5 καὶ ἐκεῖνος.
6 μέγας.
7 Ac. 25. 26.
8 ἐμφανίζω, ver. 22. Mat. 27. 53 Ac. 23. 15, 22. He. 9. 24.
9 δοξάζω.
10 αἰτέω.
† με-f. alii τὸν πατέρα-f.
‡ καὶ τί-l.
11 γίνομαι.
12 ἀποκρίνομαι.
13 τηρέω.
14 ἐρωτάω.
15 ver. 26. ch. 15. 26. 1 Jno. 2. 1.
16 ἔρχομαι.
17 δίδωμι.
§ ᾖ n.
‖ ἐλεύσομαι-n.
18 ver. 2.
** ποιήσομαι-n.
19 λαμβάνω.
20 ver. 15. Mat. 19. 17. Mar. 6. 20.
†† μενεῖ-n.
‡‡ ἐστιν-n.
21 εἰμί.
22 λαλέω.
23 ἀφίημι.
24 ver. 16.
25 Ja. 1. 27. Ex. 22. 22--24. De. 10. 10. Job 29. 12. Ps. 82. 3.

Digitized by Google

τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς [1] διδάξει πάντα, ϗ [3] ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.

27 Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω.

28 Ἠκούσατε [8] ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Ὑπάγω ϗ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ [9] ἠγαπᾶτέ με, [24] ἐχάρητε ἄν, ὅτι [b] εἶπον,[l] πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ [d] μου [l] [11] μείζων μου [2] ἐστί.

29 Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν [13] γενέσθαι· ἵνα ὅταν [13] γένηται, πιστεύσητε.

30 Οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ [17] κόσμου [b] τούτου[l] ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ * οὐκ ἔχει οὐδέν.

31 Ἀλλ' ἵνα [16] γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα. ϗ καθὼς [19] ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

Κεφ. ιε'.

ΕΓΩ εἰμὶ ἡ ἄμπελος ἡ [20] ἀληθινὴ, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός [2] ἐστι.

2 Πᾶν [21] κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, ** [22] καθαίρει αὐτὸ, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.

3 Ἤδη ὑμεῖς καθαροί [2] ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν [4] λελάληκα ὑμῖν.

4 Μείνατε [5] ἐν ἐμοὶ, [6] κἀγὼ [7] ἐν ὑμῖν· καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ [5] μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ [5] μείνητε.

5 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς [10] τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, [6] κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι [12] χωρὶς ἐμοῦ [14] οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

6 Ἐὰν μή τις [5] μείνῃ ἐν ἐμοὶ [15] ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· [26] καὶ συνάγουσιν † αὐτὰ, καὶ εἰς ‡ πῦρ βάλλουσι, καὶ [18] καίεται.

7 Ἐὰν [5] μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν [5] μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε, § αἰτήσεσθε, καὶ [13] γενήσεται ὑμῖν.

8 Ἐν τούτῳ [25] ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ ‖ [13] γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.

9 Καθὼς [9] ἠγάπησέ με ὁ πατὴρ, [6] κἀγὼ [9] ἠγάπησα ὑμᾶς· [5] μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου [23] τηρήσητε, [5] μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου·

A. D. 29.

1 διδάσκω.
2 εἰμί.
3 ὑπομιμνήσκω, Lu. 22. 61. 2 Ti. 2. 14. Tit. 3. 1. 2 Pe. 1. 12. 3 Jno. 10.
4 λαλέω.
5 μένω, ch. 8. 31.
6 καὶ ἐγώ.
7 s. μενῶ.
8 ἀκούω.
9 ἀγαπάω.
10 s. ἔστε.
11 ch. 4. 12. Mat. 11. 11. Ro. 9. 12.
12 ch. 20. 7. Mat. 14. 21. Ep. 2. 12.
13 γίνομαι.
14 s. ὄντες.
15 βάλλω.
16 γινώσκω.
17 ch. 12. 31.
* εὑρήσει οὐδέν-n. alii ἔχει οὐδὲν εὑρεῖν.
† αὐτὸ,-i.
‡ τὸ πῦρ-i.
18 καίω.
§ αἰτήσασθε-i.
19 ἐντέλλω.
20 ch. 1. 9. 6. 32. Re. 3. 7, 14. 6. 10.
‖ γένησθε-i.
21 ver. 4, 5 6. Eze. 15. 2.
** καθαριεῖ-n.
22 He. 10. 2.
23 τηρέω.
24 χαίρω.
25 δοξάζω.
26 ξηραίνω.

Digitized by Google

καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς
τοῦ πατρός μου [1] τετή-
ρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ
ἐν τῇ ἀγάπῃ.
11 Ταῦτα [3] λελάληκα
ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ
ἐμὴ ἐν ὑμῖν * μείνῃ,
καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
ρωθῇ.
12 Αὕτη [5] ἐστὶν ἡ ἐν-
τολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγα-
πᾶτε ἀλλήλους, καθὼς
[7] ἠγάπησα ὑμᾶς.
13 Μείζονα ταύτης ἀ-
γάπην οὐδεὶς ἔχει, [8] ἵνα
τὶς τὴν [9] ψυχὴν αὐτοῦ
[10] θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων
αὐτοῦ.
14 Ὑμεῖς [12] φίλοι μου
[5] ἐστὲ. ἐὰν ποιῆτε
ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι
ὑμῖν.
15 Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω
δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ
[13] οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ
ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρη-
κα φίλους, ὅτι πάντα ἃ
[15] ἤκουσα παρὰ τοῦ πα-
τρός μου, [17] ἐγνώρισα
ὑμῖν.
16 Οὐχ ὑμεῖς με [19] ἐξ-
ελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ
[19] ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ
[21] ἔθηκα [10] ὑμᾶς, ἵνα
ὑμεῖς ὑπάγητε, καὶ
καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ
καρπὸς ὑμῶν μένῃ·
ἵνα [29] ὅ, τι ἂν [23] αἰτή-
σητε τὸν πατέρα ἐν
τῷ ὀνόματί μου, [25] δῷ
ὑμῖν.
17 Ταῦτα ἐντέλλομαι
ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλους.
18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς

A. D. 29.

1 τηρέω.
2 μισέω,
ch. 1. 15,30.
Mat. 22 38.
Mar. 26. 21.
3 λαλέω.
4 φιλέω.
* ἤ-h.
5 εἰμί.
6 μνημονεύω
7 ἀγαπάω.
8 s. ἤ.
9 c. 10. 11, 15.
1 Jno. 3. 16.
10 τίθημι.
11 διώκω.
12 ver. 13,15.
ch. 3. 29.
Mat. 11. 19.
Lu. 12. 4.
Ja. 2. 23.
† εἰς ὑμᾶς
δια-ι.
13 εἴδω.
14 ἔρχομαι.
15 ἀκούω.
16 ver. 24.
ch. 9. 41.
17 γνωρίζω.
18 Mat. 23. 14.
Mar. 12. 40.
Lu. 20. 47.
Ac. 27. 30.
19 ἐκλέγομαι,
ver. 19.
ch. 6. 70.
Ac. 1. 2, 24.
1 Co. 1. 27, 28.
20 ποιέω.
21 Ac. 13. 47.
Ro. 4. 17.
1 Th. 5. 9.
He. 1. 2.
22 ἔχω.
23 αἰτέω.
24 ὁράω.
25 δίδωμι.
26 s. δεῖ.
27 γράφω.
28 Mat. 10. 8.
Ps. 35. 19.
29 ὅστις.

μισεῖ, γινώσκετε ὅτι
ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν [2] με-
μίσηκεν.
19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου
[8] ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ
ἴδιον [4] ἐφίλει· ὅτι δὲ
ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ [5] ἐστὲ,
ἀλλ' ἐγὼ [19] ἐξελεξάμην
ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ
τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κό-
σμος.
20 Μνημονεύετε [6] τοῦ
λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν· Οὐκ [5] ἔστι δοῦλος
μείζων τοῦ κυρίου αὐ-
τοῦ. Εἰ ἐμὲ [11] ἐδίωξαν,
καὶ ὑμᾶς [11] διώξουσιν· εἰ
τὸν λόγον μου [1] ἐτήρη-
σαν, καὶ τὸν ὑμέτερον
[1] τηρήσουσιν.
21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα
ποιήσουσιν † ὑμῖν διὰ
τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ
[13] οἴδασι τὸν πέμψαντά
με.
22 Εἰ μὴ [14] ἦλθον καὶ
[3] ἐλάλησα αὐτοῖς, [16] ἁ-
μαρτίαν οὐκ [22] εἶχον·
νῦν δὲ [18] πρόφασιν οὐκ
ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρ-
τίας αὐτῶν.
23 Ὁ ἐμὲ [2] μισῶν καὶ
τὸν πατέρα μου μισεῖ.
24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ [20] ἐ-
ποίησα ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐ-
δεὶς ἄλλος [20] πεποίηκεν,
ἁμαρτίαν οὐκ [22] εἶχον·
νῦν δὲ καὶ [24] ἑωράκασι,
καὶ [2] μεμισήκασι καὶ ἐμὲ
καὶ τὸν πατέρα μου.
25 Ἀλλ' [26] ἵνα πληρω-
θῇ ὁ λόγος ὁ [27] γεγραμ-
μένος ἐν τῷ νόμῳ αὐ-
τῶν· Ὅτι [2] ἐμίσησάν
με [28] δωρεάν.

Digitized by Google

26 Ὅταν δὲ [1] ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς [3] ἐκπορεύεται, [5] ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

27 Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ [7] ἐστε.

Κεφ. ιϛ'.

ΤΑΥΤΑ [9] λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.

2 Ἀποσυναγώγους [11] ποιήσουσιν ὑμᾶς· [13] ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς, [14] δόξῃ [15] λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ.

3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν, ὅτι οὐκ [17] ἔγνωσαν τὸν πατέρα, οὐδὲ ἐμέ.

4 Ἀλλὰ ταῦτα [9] λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν [1] ἔλθῃ ἡ † ὥρα, [19] μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν [7] ἤμην.

5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπάγεις;

6 Ἀλλ' ὅτι ταῦτα [9] λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη ‖ [23] πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, [24] συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ [2] ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ * μὴ [2] ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ [1] ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ [4] πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

8 Καὶ [1] ἐλθὼν ἐκεῖνος [6] ἐλέγξει τὸν κόσμον [8] περὶ ἁμαρτίας, ϗ περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ κρίσεως.

9 Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·

10 Περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα [c] μου ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με.

11 Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου [10] κέκριται.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ [12] δύνασθε [16] βαστάζειν ἄρτι.

13 Ὅταν δὲ [1] ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, [18] ὁδηγήσει ὑμᾶς ‡ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα [20] ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ [21] τοῦ ἐμοῦ [22] λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ, ἐμά [7] ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ § [22] λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μικρὸν, [25] καὶ οὐ

A. D. 29.

1 ἔρχομαι.
2 ἀπέρχομαι.
* ἐγὼ μὴ-i.
3 Mat. 3. 5. Mar. 6. 11.
4 πορεύομαι.
5 ch. 14. 26.
6 ἐλέγχω, ch. 8. 9, 46. Mat. 18. 15. 1 Co. 14. 24.
7 εἰμί.
8 v. 9–11, 26. ch. 6. 41. Mat. 16. 11. Mar. 5. 16.
9 λαλέω.
10 κρίνω.
11 ch. 9. 22.
12 δύναμαι.
13 Lu. 12. 7.
14 δοκέω.
15 Ro. 9. 4. He. 9. 1. 6.
16 ch. 10. 31. Mat. 8. 17. Ga. 5. 10.
17 γινώσκω.
† ὥρα αὐτῶν, μνημονεύητε, ὅτι-n.
18 Mat. 15. 14.
‡ ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ-i.
19 ver. 21. ch. 15. 20. Mat. 16. 9. Ac. 20. 31, 35.
20 v. 14, 15, 25. ch. 4. 25.
21 ver. 15. ch. 7. 16.
§ λαμβάνει-a
22 λαμβάνω.
‖ πεπώρωκεν-n.
23 πληρόω.
24 ch. 11. 50. Mat. 5. 29, 30.
25 s. κατὰ χρόνον.

Digitized by Google

θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν
μικρὸν, καὶ [1]ὄψεσθέ με.
a ὅτι b ἐγὼ | ὑπάγω
πρὸς τὸν πατέρα.|
17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς
ἀλλήλυς· Τί [6]ἐστι τοῦ-
το ὃ λέγει ἡμῖν· Μι-
κρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ
με· καὶ πάλιν μικρὸν,
καὶ [1]ὄψεσθέ με· καί·
"Οτι e ἐγὼ | ὑπάγω
πρὸς τὸν πατέρα;
18 "Ελεγον[5] οὖν· Τοῦ-
το τί [6]ἐστιν ὃ λέγει,
τὸ μικρόν· οὐκ [9]οἴδα-
μεν τί λαλεῖ.
19 "Εγνω [11] b οὖν | ὁ
'Ιησῦς ὅτι [12]ἤθελον αὐ-
τὸν ἐρωτᾷν, καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· Περὶ τέτυ ζη-
τεῖτε μετ' ἀλλήλων,
ὅτι εἶπον· Μικρὸν, καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ
πάλιν μικρὸν, καὶ [1]ὄ-
ψεσθέ με;
20 'Αμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι [14]κλαύσετε
καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ
δὲ κόσμος [15]χαρήσε-
ται· ὑμεῖς c δὲ | [16]λυ-
πηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη
ὑμῶν εἰς χαρὰν [17]γενή-
σεται.
21 'Η γυνὴ ὅταν τίκτῃ,
λύπην ἔχει, ὅτι [20]ἦλ-
θεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν
δὲ [21]γεννήσῃ τὸ παιδί-
ον, οὐκ ἔτι μνημονεύει
τῆς θλίψεως, διὰ τὴν
χαρὰν, ὅτι [21]ἐγεννήθη
ἄνθρωπος εἰς τὸν κό-
σμον.
22 Καὶ ὑμεῖς οὖν λύ-
πην μὲν νῦν †ἔχετε· πά-

A. D. 29.

1 ὄπτομαι.
2 ἐρωτάω.
ver. 19, 30.
ch. 8. 7.
Lu. 20. 3.
1 Th. 4. 1.
2 Th. 2. 1.
2 Jno. 5.
3 αἰτέω,
ch. 4. 10.
Mat. 7. 7–10.
Lu. 11. 9, 10.
1 Jno. 5. 14–16.
4 λαμβάνω.
5 λέγω.
6 εἰμί.
7 πληρόω,
ver. 6.
ch. 15. 11.
Ac. 2. 28.
Ro. 15. 13.
1 Jno. 1. 4.
2 Jno. 12.
8 ch. 10. 6.
2 Pe. 2. 22.
Pr. 1. 1.
26. 7.
9 εἴδω.
10 λαλέω.
11 γινώσκω.
12 θέλω.
13 ver. 29.
ch. 7. 4, 13, 26.
10. 24.
Mar. 8. 32.
2 Co. 3. 12.
7. 4.
Ep. 6. 19.
14 κλαίω.
15 χαίρω.
16 λυπέω.
17 γίνομαι.
18 φιλέω.
19 πιστεύω.
20 ἔρχομαι.
21 γεννάω.
22 ἐξέρχομαι.
* ἐκ-n.
† ἕξετε-n.
23 δίδωμι.

λιν δὲ [1]ὄψομαι ὑμᾶς,
καὶ [15]χαρήσεται ὑμῶν
ἡ καρδία, καὶ τὴν χα-
ρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει
ἀφ' ὑμῶν.
23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ [2]ἐρωτή-
σετε οὐδέν. 'Αμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν
[3]αἰτήσητε τὸν πατέρα
ἐν τῷ ὀνόματί μου,
[23]δώσει ὑμῖν.
24 "Εως ἄρτι ὐκ [3]ἠτή-
σατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνό-
ματί μου· αἰτεῖτε, καὶ
[4]λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ
ὑμῶν [6]ᾖ [7]πεπληρω-
μένη.
25 Ταῦτα ἐν [8]παροι
μίαις [10]λελάληκα ὑμῖν
b ἀλλ' | ἔρχεται ὥρα
ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροι-
μίαις [10]λαλήσω ὑμῖν,
ἀλλὰ [13]παῤῥησίᾳ περὶ
τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ
ὑμῖν.
26 'Εν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἐν τῷ ὀνόματί μυ [3]αἰ-
τήσεσθε· καὶ οὐ λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω
τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν·
27 Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ
φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς
ἐμὲ [18]πεφιλήκατε, καὶ
[19]πεπιςεύκατε ὅτι ἐγὼ
παρὰ τοῦ Θεοῦ [22]ἐξῆλ-
θον.
28 'Εξῆλθον[22] *παρὰ
τοῦ πατρὸς, καὶ [20]ἐλή-
λυθα εἰς τὸν κόσμον·
πάλιν ἀφίημι τὸν κό-
σμον, ϗ πορεύομαι πρὸς
τὸν πατέρα.
29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτου.· [9]"Ιδε,

Digitized by Google

νῦν παῤῥησίᾳ λαλεῖς,
καὶ παροιμίαν ὐδεμίαν
λέγεις.
30 Νῦν [2]οἴδαμεν ὅτι
[2]οἶδας πάντα, καὶ οὐ
χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε
[3]ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πι-
ϛεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
[5]ἐξῆλθες.
31 Ἀπεκρίθη [7] αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι †πι-
στεύετε·
32 Ἰδὺ, [8]ἔρχεται ὥρα,
καὶ ᶜνῦν ˡ [8]ἐλήλυθεν,
ἵνα [9]σκορπισθῆτε ἕκα-
ϛος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ
μόνον [11]ἀφῆτε· καὶ οὐκ
εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ
μετ' ἐμοῦ [13]ἐστι.
33 Ταῦτα [15]λελάληκα
ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρή-
νην ἔχητε· ἐν τῷ κό-
σμῳ θλῖψιν §[16]ἕξετε·
ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ
[17]νενίκηκα τὸν κόσμον.

Κεφ. ιζ΄.

ΤΑΥΤΑ [15]ἐλάλησεν
ὁ Ἰησοῦς, καὶ [18]ἐπῆρε
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὑτοῦ
εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ
εἶπε· Πάτερ, [8]ἐλήλυ-
θεν ἡ ὥρα· [21]δόξα-
σόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα
ᶜκαὶ ˡ ὁ υἱός σου δοξά-
σῃ σε.
2 Καθὼς [22]ἔδωκας αὐ-
τῷ [23]ἐξουσίαν πάσης
σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ [22]δέ-
δωκας αὐτῷ, [22]δώσῃ
αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.
3 Αὕτη δέ [13]ἐστιν ἡ
αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώ-
σκωσί σε τὸν μόνον
[25]ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ
ὃν [1]ἀπέστειλας Ἰησοῦν
Χριστόν.
4 Ἐγώ σε [21]ἐδόξασα
ἐπὶ τῆς *γῆς· τὸ ἔργον
[4]ἐτελείωσα ὃ [22]δέδω-
κάς μοι ἵνα ποιήσω.
5 Καὶ νῦν [21]δόξασόν
με σὺ, Πάτερ, [6]παρὰ σε-
αυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ [16]εἶ-
χον πρὸ τῦ τὸν κόσμον
[13]εἶναι, [6]παρὰ σοί.
6 Ἐφανέρωσά [10] σȣ τὸ
ὄνομα τοῖς ‡ἀνθρώποις
οὓς [22]δέδωκάς μοι ἐκ
τοῦ κόσμου· σοὶ [13]ἦσαν,
καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς [22]δέ-
δωκας· καὶ τὸν λόγον
σου [12]τετηρήκασι.
7 Νῦν ‖[14]ἔγνωκαν ὅτι
πάντα, ὅσα [22]δέδωκάς
μοι, παρὰ σοῦ [13]ἐστιν.
8 Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ
[22]δεδωκάς μοι, [22]δέδω-
κα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ
**[19]ἔλαβον, ϗ [14]ἔγνω-
σαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ
σȣ̑ [5]ἐξῆλθον, καὶ [20]ἐπί-
ϛευσαν ὅτι σύ με [1]ἀπέ-
ϛειλας.
9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν
[3]ἐρωτῶ· οὐ περὶ τȣ̑ κό-
σμȣ [3]ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ
ὧν [22]δεδωκάς μοι, ὅτι
σοί [13]εἰσι·
10 Καὶ τὰ [24]ἐμὰ πάν-
τα σά [13]ἐϛι, καὶ τὰ σὰ
ἐμά· καὶ ††[21]δεδόξα-
σμαι ἐν αὐτοῖς.
11 Καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ
ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ
οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ
[13]εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρός
σε ἔρχομαι. Πάτερ
ἅγιε, [12]τήρησον αὐτὸς
ἐν τῷ ὀνόματί σου,

A. D. 29.

1 ἀποϛέλλω.
2 εἴδω.
* γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας-n.
3 ἐρωτάω.
4 τελειόω, ch. 4. 34.
5 ἐξέρχομαι.
6 ch. 14. 17, 23. Ac. 10. 6. Nu. 22. 9. 1 Sa. 22. 3. Pr. 8. 30.
7 ἀποκρίνομαι.
† πιϛεύετε;-n.
8 ἔρχομαι.
9 σκορπίζω.
10 φανερόω.
‡ Vide App.
11 ἀφίημι.
12 τηρέω, v. 11, 12, 15. Mat. 26. 36.
13 εἰμί.
14 γινώσκω.
15 λαλέω.
§ ἔχετε-a.
‖ ἔγνωκα-n.
16 ἔχω.
17 νικάω.
18 ἐπαίρω.
** ἔλαβον, ἀληθῶς ὅτι-n.
19 λαμβάνω.
20 πιστεύω.
21 δοξάζω.
22 δίδωμι.
23 ch. 1. 12. 3. 35. 5. 22, 25, 27. Mat. 28. 18.
24 ch. 16. 14.
†† conj. δεδοξάσομαι.
25 ch. 15. 1. 1 Th. 1. 9. 1 Jno. 2. 8. Re. 3. 7, 14.

Digitized by Google

* οὓς [1]δέδωκάς μοι, ἵνα
[2]ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς.[3]
12 Ὅτε [2]ἤμην μετ' αὐ-
τῶν [d]ἐν τῷ κόσμῳ,|
ἐγὼ [5]ἐτήρουν αὐτὺς ἐν
τῷ ὀνόματί σου· ‡οὓς
[1]δέδωκάς μοι [6]ἐφύλαξα,
ϗ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν [7]ἀπ-
ώλετο, [8]εἰ μὴ ὁ [9]υἱὸς
τῆς [10]ἀπωλείας· ἵνα ἡ
γραφὴ [11]πληρωθῇ.
13 Νῦν δὲ πρός σε ἔρ-
χομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ
ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχω-
σι τὴν [12]χαρὰν τὴν
ἐμὴν [11]πεπληρωμένην
ἐν αὐτοῖς.
14 Ἐγὼ [1]δέδωκα αὐ-
τοῖς τὸν λόγον σϑ, καὶ
ὁ κόσμος [13]ἐμίσησεν
αὐτοὺς, ὅτι οὐκ [2]εἰσὶν
ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς
ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κό-
σμου.
15 Οὐκ [15]ἐρωτῶ ἵνα
[26]ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ
κόσμου, ἀλλ' ἵνα [5]τηρή-
σῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ [17]πο-
νηροῦ.
16 Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
[2]εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τϑ
κόσμου οὐκ εἰμί.
17 Ἁγίασον[19] αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀληθείᾳ [c]σου·| ὁ
λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά
[2]ἐστι.
18 Καθὼς ἐμὲ [21]ἀπέ-
στειλας εἰς τὸν κόσμον,
κἀγὼ [21]ἀπέστειλα αὐ-
τοὺς εἰς τὸν κόσμον.
19 Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ
ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα ϗ
αὐτοὶ [2]ὦσιν [19]ἡγιασμέ-
νοι ἐν ἀληθείᾳ.
20 Οὐ περὶ τούτων δὲ
[15]ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ
καὶ περὶ τῶν †πιστευ-
σόντων διὰ τοῦ λόγου
αὐτῶν εἰς ἐμέ·
21 Ἵνα πάντες [4]ἓν
[2]ὦσι, καθὼς σὺ, Πάτερ,
ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν
[c]ἓν| [2]ὦσιν· ἵνα ὁ κό-
σμος πιστεύσῃ ὅτι σύ
με [21]ἀπέστειλας.
22 Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν,
ἣν [1]δέδωκάς μοι, [1]δέ-
δωκα αὐτοῖς· ἵνα [2]ὦ-
σιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἓν
[2]ἐσμεν.
23 Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς,
καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ, ἵνα
[2]ὦσι [14]τετελειωμένοι
εἰς ἓν, [d]καὶ| ἵνα γινώ-
σκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ
με [21]ἀπέστειλας, καὶ
[16]ἠγάπησας αὐτοὺς,
καθὼς ἐμὲ [16]ἠγάπη-
σας.
24 Πάτερ, §οὓς [1]δέδω-
κάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου
εἰμὶ ἐγὼ, [18]κἀκεῖνοι
[2]ὦσι μετ' ἐμοῦ· ἵνα
[20]θεωρῶσι τὴν δόξαν
τὴν ἐμὴν ἣν [1]ἔδωκάς
μοι, ὅτι [16]ἠγάπησάς με
πρὸ [22]καταβολῆς κό-
σμου.
25 Πάτερ δίκαιε, καὶ
ὁ κόσμος σε οὐκ [24]ἔγνω,
ἐγὼ δέ σε [24]ἔγνων, καὶ
οὗτοι [24]ἔγνωσαν ὅτι
σύ με [21]ἀπέστειλας.
26 Καὶ [25]ἐγνώρισα αὐ-
τοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ
[25]γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγά-
πη, ἣν [16]ἠγάπησάς με,
ἐν αὐτοῖς [2]ᾖ, κἀγὼ ἐν
αὐτοῖς.

A. D. 29.

* ὧ-α. alii δ.
1 δίδωμι.
2 εἰμί.
† πιστευόν-
των-α.
3 s. ἐσμεν ἕν.
4 v. 11, 22, 23.
ch. 10. 30.
5 τηρέω,
ver. 6, 11, 15.
Mat. 27. 36.
‡ ὃ, s. ὧ-η.
6 φυλάσσω,
ch. 12. 25.
Ac. 12. 4.
7 ἀπολλύω.
8 Mat. 12. 4.
Lu. 4. 26, 27.
Ga. 1. 7.
Re. 9. 4.
9 2 Th. 2. 3.
10 Mat. 7. 13.
Ro. 9. 22.
1 Ti. 6. 9.
11 πληρόω.
12 ch. 16. 24.
13 μισέω.
14 τελειόω.
15 ἐρωτάω.
16 ἀγαπάω.
§ ὃ-η.
17 Mat. 5. 37.
Lu. 11. 4.
Ga. 1. 4.
2 Th. 3. 3.
2 Ti. 4. 18.
1 Jno. 5. 19.
18 ϗ ἐκεῖνος.
19 ἁγιάζω,
ver. 19.
ch. 10. 36.
Mat. 6. 9.
Lu. 11. 2.
1 Co. 6. 11.
1 Th. 5. 23.
20 c. 6. 40, 52
21 ἀποστέλλω.
22 Mat. 25. 34.
24 γινώσκω.
25 γνωρίζω.
26 αἴρω.

Digitized by Google

Κεφ. ιη'.

ΤΑΥΤΑ εἰπὼν ὁ 'Ιη-
σοῦς, [3]ἐξῆλθε σὺν τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν
τοῦ [5]χειμάῤῥου * τῶν
Κέδρων, ὅπου [7]ἦν κῆ-
πος, εἰς ὃν [9]εἰσῆλθεν
αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ.
2 Ἤδει[11] δὲ καὶ 'Ιού-
δας, ὁ [13]παραδιδοὺς αὐ-
τὸν, τὸν τόπον, ὅτι
πολλάκις [14]συνήχθη ὁ
'Ιησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ.
3 'Ο οὖν 'Ιούδας [15]λα-
βὼν τὴν [17]σπεῖραν, καὶ
ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ
Φαρισαίων ὑπηρέτας,
ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φα-
νῶν καὶ λαμπάδων καὶ
ὅπλων.
4 'Ιησοῦς οὖν εἰδὼς
πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ'
αὐτὸν, [3]ἐξελθὼν εἶ-
πεν αὐτοῖς· Τίνα ζη-
τεῖτε;
5 'Απεκρίθησαν[23] αὐ-
τῷ· 'Ιησοῦν τὸν Ναζω-
ραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ
'Ιησοῦς· 'Εγώ εἰμι.
[24]Εἱστήκει δὲ καὶ 'Ιὔδας
ὁ [13]παραδιδοὺς αὐτὸν,
μετ' αὐτῶν.
6 'Ως οὖν εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὅτι ἐγώ εἰμι·
[25]ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπί-
σω, καὶ [27]ἔπεσον [28]χα-
μαί.
7 Πάλιν οὖν αὐτοὺς
[29]ἐπηρώτησε· Τίνα ζη-
τεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον· 'Ιη-
σοῦν τὸν Ναζωραῖον.
8 'Απεκρίθη[23] ὁ 'Ιη-
σοῦς· Εἶπον ὑμῖν ὅτι
ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ
ζητεῖτε, [1]ἄφετε τούτȣς
ὑπάγειν.
9 Ἵνα [2]πληρωθῇ ὁ
λόγος ὃν εἶπεν· Ὅτι
οὓς [4]δέδωκάς μοι, οὐκ
[6]ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐ-
δένα.
10 Σίμων οὖν Πέτρος
ἔχων μάχαιραν, [8]εἵλ-
κυσεν αὐτὴν, καὶ [10]ἔ-
παισε τὸν τοῦ ἀρχι-
ερέως δοῦλον, καὶ
[12]ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ
ὠτίον τὸ δεξιόν· [7]ἦν
δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ
Μάλχος.
11 Εἶπεν οὖν ὁ 'Ιησοῦς
τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν
μάχαιράν σȣ εἰς τὴν
θήκην· τὸ ποτήριον ὃ
[16]δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ,
οὐ μὴ [18]πίω αὐτό;
12 'Η οὖν σπεῖρα καὶ ὁ
[19]χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπ-
ηρέται τῶν 'Ιουδαίων
[20]συνέλαβον τὸν 'Ιη-
σȣ̃ν, ϗ [21]ἔδησαν αὐτόν.
13 Καὶ [22]ἀπήγαγον αὐ-
τὸν πρὸς Ἄνναν πρῶ-
τον· † ἦν[7] γὰρ πενθερὸς
τοῦ Καϊάφα, ὃς [7]ἦν ἀρ-
χιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου.
14 Ἦν[7] δὲ Καϊάφας ὁ
συμβȣλεύσας τοῖς 'Ιȣ-
δαίοις, ὅτι συμφέρει
[26]ἕνα ἄνθρωπον ‡ [6]ἀπο-
λέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.
15 'Ηκολούθει[30] δὲ τῷ
'Ιησοῦ Σίμων Πέτρος,
καὶ ὁ ἄλλος μαθητής·
ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος
[7]ἦν [31]γνωστὸς τῷ ἀρ-
χιερεῖ, ϗ [32]συνεισῆλθε

A. D. 29.

1 ἀφίημι.
2 πληρόω.
3 ἐξέρχομαι.
4 δίδωμι.
5 Le. 11. 9, 10. Nu. 21 14, 15. Jos. 13. 9.
* τοῦ Κεδρὼν-α.
6 ἀπολλύω.
7 εἰμί.
8 ἑλκύω.
9 εἰσέρχομαι.
10 παίω.
11 εἴδω.
12 ἀποκόπτω.
13 παραδίδωμι.
14 συνάγω.
15 λαμβάνω.
16 δίδωμι.
17 ver. 12. Mat. 27. 27.
18 πίνω.
19 Mar. 6. 21. Ac. 21. 31--33, 37. Re. 6. 15. 19. 18.
20 συλλαμβάνω.
21 δέω.
22 ἀπάγω.
† Vide App.
23 ἀποκρίνομαι.
24 ἵστημι.
25 ἀπέρχομαι.
26 εἷς.
‡ ἀποθανεῖν h.
27 πίπτω.
28 ch. 9. 6.
29 ἐπερωτάω.
30 ἀκολȣθέω.
31 ver. 16. Lu. 2. 44. 23. 49. Ne. 5. 10. Ps 88. 8.
32 συνεισέρχομαι.

Digitized by Google

τῷ Ἰησῦ εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ ἀρχιερέως.
16 Ὁ δὲ Πέτρος [1] εἱ-
στήκει πρὸς τῇ θύρα ἔξω.
[3] Ἐξῆλθεν ὖν ὁ μαθητὴς
ὁ ἄλλος ὃς [5] ἦν [6] γνω-
στὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ
εἶπε τῇ [7] θυρωρῷ, καὶ
[8] εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.
17 Λέγει οὖν ἡ παιδί-
σκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέ-
τρῳ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ
τῶν μαθητῶν [5] εἶ τῦ ἀν-
θρώπυ τούτου; Λέγει
ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί.
18 Εἱστήκεισαν[1] δὲ οἱ
δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται
[11] ἀνθρακιὰν [12] πεποιη-
κότες, ὅτι [13] ψύχος [5] ἦν,
ϗ [14] ἐθερμαίνοντο· [5] ἦν
δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος
[1] ἑστὼς καὶ θερμαινόμε-
νος.
19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς
[15] ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν
περὶ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ, καὶ περὶ τῆς διδα-
χῆς αὐτοῦ.
20 Ἀπεκρίθη[18] αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ παῤ-
ῥησίᾳ [20] ἐλάλησα τῷ κό-
σμῳ· ἐγὼ πάντοτε [21] ἐ-
δίδαξα ἐν [b] τῇ | συνα-
γωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ,
ὅπου † πάντοτε οἱ Ἰου-
δαῖοι συνέρχονται, καὶ
ἐν κρυπτῷ [20] ἐλάλησα
οὐδέν.
21 Τί με ἐπερωτᾷς;
ἐπερώτησον τοὺς [25] ἀ-
κηκοότας, τί [20] ἐλάλη-
σα αὐτοῖς· [27] ἴδε, οὗ-
τοι [27] οἴδασιν ἃ εἶπον
ἐγώ.
22. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰ-
πόντος, εἷς τῶν ὑπηρε-
τῶν [2] παρεστηκὼς [29] ἔδω-
κε [4] ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ,
εἰπών· Οὕτως [18] ἀπο-
κρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;
23 Ἀπεκρίθη[18] αὐτῷ ὁ
Ἰησῦς· Εἰ κακῶς [20] ἐλά-
λησα, μαρτύρησον περὶ
τοῦ κακῦ· εἰ δὲ καλῶς,
τί με δέρεις;
24 Ἀπέστειλεν[9]* αὐ-
τὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον
πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρ-
χιερέα.
25 Ἦν[5] δὲ Σίμων Πέ-
τρος [1] ἑστὼς ϗ θερμαι-
νόμενος. Εἶπον οὖν αὐ-
τῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ [5] εἶ;
[16] Ἠρνήσατο ἐκεῖνος,
καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰμί.
26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν
δύλων τοῦ ἀρχιερέως,
συγγενὴς [5] ὢν οὗ [17] ἀπ-
έκοψε Πέτρος τὸ ὠτί-
ον· Οὐκ ἐγώ σε εἶδον
ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;
27 Πάλιν οὖν [16] ἠρνή-
σατο [c] ὁ | Πέτρος, καὶ
εὐθέως ἀλέκτωρ [22] ἐφώ-
νησεν.
28 Ἄγουσιν [c] οὖν | τὸν
Ἰησοῦν ἀπὸ τῦ Καϊάφα
εἰς τὸ [23] πραιτώριον·
[5] ἦν δὲ ‡ [24] πρωΐα· καὶ
αὐτοὶ οὐκ [26] εἰσῆλθον
εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα
μὴ [28] μιανθῶσιν, ἀλλ'
ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.
29 Ἐξῆλθεν[3] οὖν ὁ Πι-
λάτος πρὸς αὐτοὺς, καὶ
εἶπε· Τίνα κατηγορίαν
φέρετε κατὰ τῦ ἀνθρώ-
που τούτου;
30 Ἀπεκρίθησαν[18] καὶ

A. D. 29.

1 ἵστημι.
2 παρίστημι.
3 ἐξέρχομαι.
4 Mat. 5. 39. 26. 67.
5 εἰμί.
6 ver. 15.
7 ver. 17. Mar. 13. 34.
8 εἰσάγω.
9 ἀποστέλλω.
* οὖν-b.
11 ch. 21. 9.
12 ποιέω.
13 Ac. 28. 2. 2 Co. 11. 27.
14 θερμαίνω, ver. 25. Mar. 14. 54, 67. Ja. 2. 16.
15 ἐρωτάω.
16 ἀρνέομαι.
17 ἀποκόπτω.
18 ἀποκρίνομαι.
20 λαλέω.
21 διδάσκω.
22 φωνέω.
† πάντες οἱ-a πάντοτε-h. alii πάντοθεν οἱ n.
23 ver. 33. ch. 20. 1. Mat. 27. 27.
‡ πρωΐ-a.
24 ch. 21. 4. Mat. 21. 18. 27. 1.
25 ἀκούω.
26 εἰσέρχομαι.
27 εἴδω.
28 μιαίνω, Tit. 1. 15. He. 12. 15. Jude 8. Le. 5. 3. 11. 24, 43, 44.
29 δίδωμι.

Digitized by Google

εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ [1] ἦν οὗτος [2] κακοποιὸς, οὐκ ἂν σοι [3] παρεδώκαμεν αὐτόν.

31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· [5] Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰȣδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ [8] ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα.

32 Ἵνα [9] ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ [11] ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

33 Εἰσῆλθεν [12] οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, ϗ [13] ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ [1] εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 Ἀπεκρίθη [15] αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;

35 Ἀπεκρίθη [15] ὁ Πιλάτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς [3] παρέδωκάν σε ἐμοί· τί [18] ἐποίησας;

36 Ἀπεκρίθη [15] ὁ Ἰησȣ͂ς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ [1] ἔστιν ἐκ τȣ͂ κόσμου τούτȣ· εἰ ἐκ τοῦ κόσμȣ τούτου [1] ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ [22] ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ [3] παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ [1] ἔστιν ἐντεῦθεν.

37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς [1] εἶ σύ; [15] Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· [4] Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς [6] τȣ͂το [7] γεγέννημαι, ϗ εἰς τοῦτο [6] ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ [1] ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί [1] ἐστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν [10] ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ.

39 Ἔστι [1] δὲ [14] συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 Ἐκραύγασαν [16] οὖν πάλιν πάντες, λέγοντες· Μὴ [17] τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· [1] ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

Κεφ. ιθ΄.

ΤΟΤΕ οὖν [5] ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ [19] ἐμαστίγωσε.

2 Καὶ οἱ στρατιῶται [20] πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, [21] ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν [23] περιέβαλον αὐτόν·

3 Καὶ [24] ἔλεγον· Χαῖρε

A. D. 29.

1 εἰμί.
2 1 Pe. 2. 12, 14. 3. 16. 4. 15.
3 παραδίδωμι, Mat. 4. 12. 5. 25. 2 Co. 4. 11.
4 Mat. 26. 25.
5 λαμβάνω.
6 s. πράγμα.
7 γεννάω.
8 ἔξειμι.
9 s. δ ἐγένετο.
10 ἐξέρχομαι.
11 μέλλω.
12 εἰσέρχομαι.
13 φωνέω.
14 1 Co. 11. 16.
15 ἀποκρίνομαι.
16 κραυγάζω
17 s. ἀπολύσον.
18 ποιέω.
19 μαστιγόω, Mat. 10. 17. 20. 19. 23. 34. Mar. 10. 34. Lu. 18. 33.
20 πλέκω.
21 ἐπιτίθημι.
22 ἀγωνίζομαι, Lu. 13. 24. 1 Co. 9. 25. Col. 1. 29. 4. 12. 1 Ti. 6. 12. 2 Ti. 4. 7.
23 περιβάλλω, Mat. 25. 36, 43. Lu. 23. 11.
24 λέγω.

Digitized by Google

ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων· καὶ [1]ἐδίδουν αὐ-
τῷ [2]ῥαπίσματα.
4 Ἐξῆλθεν[3] [b]οὖν ǀ πά-
λιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ
λέγει αὐτοῖς· [9]Ἴδε,
ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα [4]γνῶτε ὅτι ἐν αὐ-
τῷ οὐδεμίαν [5]αἰτίαν
εὑρίσκω.
5 Ἐξῆλθεν[3] οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς ἔξω, [7]φορῶν τὸν
ἀκάνθινον ςέφανον, καὶ
τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον.
Καὶ λέγει αὐτοῖς· [9]Ἴδε
ὁ ἄνθρωπος.
6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐ-
τὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
ὑπηρέται, [12]ἐκραύγα-
σαν, λέγοντες· Σταύ-
ρωσον, σταύρωσον.*
Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλά-
τος· [14]Λάβετε αὐτὸν
ὑμεῖς, καὶ ςαυρώσατε·
ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω
ἐν αὐτῷ αἰτίαν.
7 Ἀπεκρίθησαν[17] αὐ-
τῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς
νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ
τὸν νόμον ἡμῶν ὀφεί-
λει [19]ἀποθανεῖν, ὅτι
ἑαυτὸν υἱὸν [b]τοῦ ǀ Θεοῦ
[20]ἐποίησεν.
8 Ὅτε οὖν [21]ἤκουσεν
ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν
λόγον, μᾶλλον [22]ἐφο-
βήθη.
9 Καὶ [23]εἰσῆλθεν εἰς
τὸ πραιτώριον πάλιν,
καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ·
[25]Πόθεν [26]εἶ σύ; Ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ
[1]ἔδωκεν αὐτῷ.
10 Λέγει [c]οὖν ǀ αὐτῷ
ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ
λαλεῖς; οὐκ [9]οἶδας ὅτι
ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶ-
σαί σε, καὶ ἐξουσίαν
ἔχω ἀπολῦσαί σε;
11 Ἀπεκρίθη[17] [b]ὁ ǀ Ἰη-
σοῦς· Οὐκ [28]εἶχες ἐξου-
σίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ,
εἰ μὴ [26]ἦν σοι [1]δεδομέ-
νον [6]ἄνωθεν· διὰ τοῦτο
ὁ [8]παραδιδούς με σοί,
[10]μείζονα ἁμαρτίαν
ἔχει.
12 Ἐκ τούτου [11]ἐζή-
τει ὁ Πιλάτος ἀπολῦ-
σαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰου-
δαῖοι [27]ἔκραζον, λέ-
γοντες· Ἐὰν τοῦτον
ἀπολύσῃς, οὐκ [26]εἶ φί-
λος τοῦ Καίσαρος· πᾶς
ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποι-
ῶν, [13]ἀντιλέγει τῷ
Καίσαρι.
13 Ὁ οὖν Πιλάτος
ἀκούσας †τοῦτον τὸν
λόγον, [15]ἤγαγεν ἔξω
τὸν Ἰησοῦν, καὶ [16]ἐκά-
θισεν ἐπὶ [c]τοῦ ǀ βή-
ματος εἰς τόπον λεγό-
μενον [18]Λιθόστρω-
τον, Ἑβραϊςὶ δὲ ‡Γαβ-
βαθᾶ.
14 Ἦν[26] δὲ παρασκευὴ
τοῦ πάσχα, §ὥρα δὲ ὡς-
εὶ ǁἕκτη· καὶ λέγει τοῖς
Ἰουδαίοις· [9]Ἴδε ὁ βα-
σιλεὺς ὑμῶν.
15 Οἱ δὲ [12]ἐκραύγασαν·
Ἆρον, [24]ἆρον, ςαύρω-
σον αὐτόν· Λέγει αὐ-
τοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν
βασιλέα ὑμῶν σταυ-
ρώσω; [17]Ἀπεκρίθη-
σαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ
ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ
Καίσαρα.

A. D. 29.

1 δίδωμι.
2 ch. 18. 22. Mar. 14. 65.
3 ἐξέρχομαι.
4 γινώσκω.
5 ver. 6. ch. 18. 38. Mat. 19 3. Ac. 13. 28.
6 ch. 3. 27 31. Ja. 1. 17. Da. 4. 17, 25.
7 φορέω.
8 παραδίδωμι
9 εἴδω.
10 μέγας.
11 s. χρόνου.
12 κραυγάζω
13 Lu. 2. 34. Ro. 10. 21. Is. 22. 22.
* αὐτόν-m.
14 λαμβάνω.
† τῶν λόγων τούτων-h.
15 ἄγω.
16 καθίζω.
17 ἀποκρίνομαι.
18 2 Ch. 7. 3. Es. 1. 6. Ca. 3. 10.
‡ Γαββαθᾶ-n.
19 ἀποθνήσκω.
20 ποιέω, ch. 5. 18. 8. 53. 10. 33.
21 ἀκούω.
§ ὥρα ἦν ὡς-h.
ǁ τρίτη-h.
22 φοβέω.
23 εἰσέρχομαι
24 αἴρω.
25 Jos. 9. 8. 2 Sa. 1. 3.
26 εἰμί.
27 κράζω.
28 ἔχω.

Digitized by Google

16 Τότε οὖν [1] παρέδω-
κεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα
σταυρωθῇ. d [3] Παρέλα-
βον δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ
* [5] ἀπήγαγον.
17 Καὶ βαστάζων τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ [7] ἐξῆλ-
θεν εἰς † τὸν λεγόμενον
Κρανίου τόπον, [6] ὃς
λέγεται [4] Ἑβραϊστὶ
Γολγοθᾶ·
18 Ὅπου αὐτὸν [11] ἐσταύ-
ρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ
ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν
καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ
τὸν Ἰησοῦν.
19 Ἔγραψε [15] δὲ καὶ
τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ
[17] ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυ-
ροῦ· [19] ἦν δὲ [15] γε-
γραμμένον· ἸΗΣΟΥΣ
Ὁ ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ὁ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ Ἰ-
ΟΥΔΑΙΩΝ.
20 Τοῦτον οὖν τὸν τί-
τλον πολλοὶ [21] ἀνέγνω-
σαν τῶν Ἰουδαίων· ὅτι
ἐγγὺς [19] ἦν τῆς πόλεως
ὁ τόπος ὅπου [11] ἐσταυ-
ρώθη ὁ Ἰησοῦς· ϗ [19] ἦν
[15] γεγραμμένον Ἑβραϊ-
στὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥω-
μαϊστί.
21 Ἔλεγον [24] οὖν τῷ
Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς
τῶν Ἰȣδαίων· Μὴ γρά-
φε· Ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰȣδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖ-
νȣς εἶπε· Βασιλεύς εἰμι
τῶν Ἰουδαίων.
22 Ἀπεκρίθη [27] ὁ Πιλά-
τος· Ὃ [15] γέγραφα, γέ-
γραφα.[15]
23 Οἱ οὖν στρατιῶται,
ὅτε [11] ἐσταύρωσαν τὸν
Ἰησοῦν, [2] ἔλαβον τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, (ϗ [4] ἐποί-
ησαν τέσσαρα μέρη,
ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέ-
ρος) καὶ τὸν χιτῶνα·
[19] ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄῤῥα-
φος, ἐκ τῶν ἄνωθεν
[6] ὑφαντὸς δι' ὅλου.
24 Εἶπον οὖν πρὸς ἀλ-
λήλους· Μὴ [8] σχίσωμεν
αὐτὸν, ἀλλὰ [9] λάχω-
μεν[10] περὶ αὐτοῦ, τίνος
[19] ἔσται. Ἵνα ἡ [12] γραφὴ
πληρωθῇ ἡ λέγουσα·
[13] Διεμερίσαντο τὰ ἱμά-
τιά μου ἑαυτοῖς, ϗ ἐπὶ
τὸν ἱματισμόν μου [14] ἔ-
βαλον κλῆρον. Οἱ μὲν
οὖν στρατιῶται ταῦτα
[4] ἐποίησαν.
25 Εἱστήκεισαν [16] δὲ
παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ
Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ
τῆς μητρὸς αὐτοῦ,
Μαρία ἡ[18] τοῦ Κλωπᾶ,
καὶ Μαρία ἡ Μαγδα-
ληνή.
26 Ἰησοῦς οὖν [20] ἰδὼν
τὴν μητέρα, καὶ τὸν
μαθητὴν [22] παρεστῶτα
ὃν [23] ἠγάπα, λέγει τῇ
μητρὶ αὐτοῦ· [25] Γύναι,
‡ ἰδοὺ ὁ υἱός σου.
27 Εἶτα λέγει τῷ μα-
θητῇ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ
σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης
τῆς ὥρας [2] ἔλαβεν αὐ-
τὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ
ἴδια.[26]
28 Μετὰ τοῦτο § [20] εἰ-
δὼς ὁ Ἰησȣ̃ς ὅτι πάντα
ἤδη ‖ [28] τετέλεσται, ἵνα
** [29] τελειωθῇ ἡ γραφὴ,
λέγει· Διψῶ.

A. D. 29.

1 παραδίδωμι
2 λαμβάνω.
3 παραλαμβάνω.
4 ποιεω.
* ἤγαγον-α.
5 ἀπάγω.
6 Ex. 39. 21, in lxx.
7 ἐξέρχομαι.
† τόπον λεγόμενον-n.
8 σχίζω.
9 λαγχάνω, Lu. 1. 9. 2 Pe. 1. 1. Wisd. 8. 19.
10 s. τὸν κλῆρον, Ac. 1. 17.
11 σταυρόω.
12 Ps. 22. 18.
13 διαμερίζω.
14 βάλλω.
15 γράφω.
16 ἵστημι.
17 τίθημι.
18 s. γυνή.
19 εἰμί.
20 εἴδω.
21 ἀναγινώσκω.
22 παρίστημι.
23 ἀγαπάω.
‡ ἴδε l.
24 λέγω.
25 ch. 2. 4.
26 s. οἰκήματα, v. δώματα, c. 16. 32. Ac. 21. 6. 2 Esdr. 5. 47. 2 Mac. 6. 27.
§ ἰδὼν-ι.
27 ἀποκρίνομαι.
‖ Vide App.
28 τελέω.
** πληρωθῇ-n.
29 τελειόω.

29 Σκεῦος οὖν [1] ἔκειτο
ὄξους μεστόν· οἱ δὲ,
[2] πλήσαντες σπόγγον
† ὄξους, καὶ ‡ [3] ὑσσώπῳ
[5] περιθέντες, [7] προσή-
νεγκαν αὐτοῦ τῷ στό-
ματι.
30 Ὅτε οὖν [9] ἔλαβε
τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πε· [13] Τετέλεσται· καὶ
κλίνας τὴν κεφαλὴν,
[15] παρέδωκε τὸ πνεῦ-
μα.
31 Οἱ ȣ̃ν Ἰουδαῖοι, ἵνα
μὴ [16] μείνῃ ἐπὶ τȣ̃ ςαυ-
ροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ
σαββάτῳ, ἐπεὶ [17] παρα-
σκευὴ [19] ἦν, ([19] ἦν γὰρ
μεγάλη ἡ ἡμέρα ‖ ἐκεί-
νου τοῦ σαββάτȣ,) [21] ἠ-
ρώτησαν τὸν Πιλάτον
ἵνα [22] κατεαγῶσιν αὐ-
τῶν τὰ σκέλη, καὶ [23] ἀρ-
θῶσιν.
32 Ἦλθον [24] οὖν οἱ
στρατιῶται, καὶ τοῦ
μὲν πρώτου [22] κατέα-
ξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ
ἄλλου τοῦ συσταυρω-
θέντος αὐτῷ.
33 Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησρῦν
[24] ἐλθόντες, ὡς εἶδον
αὐτὸν ἤδη [27] τεθνηκότα,
οὐ [22] κατέαξαν αὐτοῦ
τὰ σκέλη·
34 Ἀλλ' εἷς τῶν ςρα-
τιωτῶν [28] λόγχῃ αὐτȣ̃
τὴν πλευρὰν ‡‡ [29] ἔνυξε,
καὶ εὐθὺς [31] ἐξῆλθεν
αἷμα καὶ ὕδωρ.
35 Καὶ ὁ [33] ἑωρακὼς
[34] μεμαρτύρηκε, καὶ
ἀληθινὴ αὐτοῦ [19] ἐστιν
ἡ μαρτυρία· [35] κἀκεῖ-
νος [36] οἶδεν ὅτι ἀληθῆ
λέγει, ἵνα * ὑμεῖς πι-
στεύσητε.
36 Ἐγένετο [4] γὰρ ταῦ-
τα ἵνα ἡ γραφὴ [6] πλη-
ρωθῇ [8] Ὀστȣ̃ν ȣ̓ [10] συν-
τριβήσεται § αὐτοῦ.
37 Καὶ πάλιν ἑτέρα
[11] γραφὴ λέγει· [12] Ὄ-
ψονται εἰς ὃν [14] ἐξεκέν-
τησαν.
38 Μετὰ [c] δὲ [l] ταῦτα
[21] ἠρώτησε τὸν Πιλά-
τον [c] ὁ [l] Ἰωσὴφ [d] ὁ [l] ἀπὸ
Ἀριμαθαίας, ([19] ὢν μα-
θητὴς τοῦ Ἰησȣ̃, [18] κε-
κρυμμένος δὲ διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων,)
ἵνα [23] ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ· καὶ [20] ἐπέτρε-
ψεν ὁ Πιλάτος. [24] Ἦλ-
θεν οὖν καὶ [23] ἦρε τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
39 Ἦλθε [24] δὲ καὶ Νι-
κόδημος (ὁ [24] ἐλθὼν
πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυ-
κτὸς τὸ πρῶτον) φέρων
[25] μίγμα σμύρνης καὶ
ἀλόης ** ὡσεὶ λίτρας
ἑκατόν.
40 Ἔλαβον [9] οὖν τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, χ [26] ἔ-
δησαν αὐτὸ †† ὀθονίοις
μετὰ τῶν ἀρωμάτων,
καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς
Ἰȣδαίοις ἐνταφιάζειν.
41 Ἦν [19] δὲ ἐν τῷ τόπῳ
ὅπου [30] ἐσταυρώθη, κῆ-
πος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ
μνημεῖον §§ καινὸν, ἐν
ᾧ ȣ̓δέπω ȣ̓δεὶς [32] ἐτέθη.
42 Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν
παρασκευὴν τῶν Ἰου-
δαίων, ὅτι ἐγγὺς [19] ἦν
τὸ μνημεῖον, [32] ἔθηκαν
τὸν Ἰησοῦν.

A. D. 29.

1 κεῖμαι.
* καὶ-m.
2 πλέω.
† ὄξȣς χ ὑσσώπου-n.
‡ Vide App.
3 He. 9. 19.
4 γίνομαι.
5 περιτίθημι.
6 πληρόω.
7 προσφέρω.
8 Ps. 34. 20.
9 λαμβάνω.
10 Mat. 12.20.
§ ἀπ' αὐτȣ̃-ι.
11 Zec. 12.10.
12 ὄπτομαι.
13 τελέω, Mat. 11. 1.
14 ἐκκεντέω, Re. 1.7. [μι,
15 παραδίδω- Mat. 27. 50.
16 μένω.
17 Mat.27.62.
18 κρύπτω.
19 εἰμί.
‖ ἐκείνη.
20 ἐπιτρέπω.
21 ἐρωτάω.
22 κατάγω. Mat. 12. 20.
23 αἴρω.
24 ἔρχομαι.
25 Eccl. 38. 8.
** ὡς-a.
26 δέω. [οἷς-h
†† ἐν ὀθονι-
27 θνήσκω,
28 Ju. 5. 8.
‡‡ ἤνοιξε-n.
29 νύσσω, Eccl. 22.20.
30 σταυρόω.
31 ἐξέρχομαι.
§§ κενὸν-n.
32 τίθημι.
33 ὁράω.
34 μαρτυρέω.
35 χ ἐκεῖνος.
36 εἴδω.

Digitized by Google

Κεφ. κ΄.

ΤΗ δὲ [1]μιᾷ [2]τῶν
σαββάτων Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ ἔρχεται
πρωῒ, σκοτίας ἔτι [3]οὔ-
σης, εἰς τὸ μνημεῖον·
καὶ βλέπει τὸν λίθον
[5]ἠρμένον ἐκ τοῦ μνη-
μείου.
2 Τρέχει οὖν ϗ ἔρχε-
ται πρὸς Σίμωνα Πέ-
τρον, ϗ πρὸς τὸν ἄλλον
μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ
Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· [5]Ἦραν τὸν [8]Κύ-
ριον ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ οὐκ [11]οἴδαμεν ποῦ
[13]ἔθηκαν αὐτόν.
3 Ἐξῆλθεν[14] οὖν ὁ Πέ-
τρος, ϗ ὁ ἄλλος μαθη-
τὴς, καὶ [15]ἤρχοντο εἰς
τὸ μνημεῖον.
4 Ἔτρεχον[17] δὲ οἱ δύο
ὁμοῦ, καὶ ὁ ἄλλος μα-
θητὴς [18]προέδραμε τά-
χιον τοῦ Πέτρου, καὶ
[15]ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ
μνημεῖον.
5 Καὶ [21]παρακύψας
βλέπει κείμενα τὰ [23]ὀ-
θόνια· οὐ μέντοι [24]εἰς-
ῆλθεν.
6 Ἔρχεται οὖν Σίμων
Πέτρος ἀκολουθῶν αὐ-
τῷ, καὶ [24]εἰςῆλθεν εἰς
τὸ μνημεῖον, καὶ θε-
ωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμε-
να.
7 Καὶ τὸ [26]σουδάριον,
ὃ [3]ἦν *ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ
τῶν ὀθονίων κείμενον,
ἀλλὰ χωρὶς [27]ἐντε-
τυλιγμένον εἰς ἕνα τό-
πον.
8 Τότε οὖν [24]εἰςῆλ-
θε καὶ ὁ ἄλλος μα-
θητὴς ὁ [15]ἐλθὼν πρῶ-
τος εἰς τὸ μνημεῖον,
καὶ εἶδε, καὶ [4]ἐπίστευ-
σεν.
9 Οὐδέπω γὰρ [11]ᾔδει-
σαν τὴν γραφὴν, ὅτι
δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν
[6]ἀναστῆναι.
10 Ἀπῆλθον[7] οὖν πά-
λιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μα-
θηταί.
11 Μαρία δὲ [9]εἱστήκει
πρὸς *τὸ μνημεῖον
κλαίουσα ἔξω. Ὡς οὖν
[10]ἔκλαιε, [21]παρέκυψεν
εἰς τὸ μνημεῖον·
12 Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγ-
γέλους ἐν λευκοῖς [12]
[16]καθεζομένους, [1]ἕνα
πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ
[1]ἕνα πρὸς τοῖς [19]ποσὶν,
ὅπου [20]ἔκειτο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ.
13 Καὶ λέγουσιν αὐτῇ
ἐκεῖνοι· [22]Γύναι, τί
κλαίεις; Λέγει αὐ-
τοῖς· Ὅτι [5]ἦραν τὸν
Κύριόν μου, καὶ οὐκ
[11]οἶδα ποῦ [13]ἔθηκαν
αὐτόν.
14 b Καὶ l ταῦτα εἰποῦ-
σα, [25]ἐστράφη εἰς τὰ
ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν
Ἰησοῦν [9]ἑστῶτα· καὶ οὐκ
[11]ᾔδει ὅτι b ὁ l Ἰησοῦς
[3]ἐστι.
15 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Γύναι, τί κλαί-
εις; τίνα ζητεῖς; Ἐ-
κείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ
κηπουρός [3]ἐστι, λέγει
αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ
[28]ἐβάστασας αὐτὸν,

A. D. 29.

1 εἷς.
2 pro πρώτῃ sc. ἡμέρᾳ ἀπὸ.
3 εἰμί.
4 πιστεύω.
5 αἴρω.
6 ἀνίστημι.
7 ἀπέρχομαι
8 ver. 25. ch. 21. 7,12. Mat. 21. 3. Mar. 11. 3. Lu. 2. 11. Ac. 10. 36. 1 Co. 15. 47.
9 ἵστημι.
* τῷ μνημείῳ a.
10 κλαίω.
11 εἴδω.
12 s. ἱματίοις
13 τίθημι.
14 ἐξέρχομαι.
15 ἔρχομαι.
16 καθέζομαι
17 τρέχω.
18 προτρέχω. Lu. 19. 4.
19 πούς.
20 κεῖμαι.
21 παρακύπτω, ver. 11. Lu. 24. 12. Ja. 1. 25. 1 Pe. 1. 12.
22 ver. 15. ch. 2. 4.
23 ver. 7. ch. 19. 40. Lu. 24. 12.
24 εἰςέρχομαι.
25 στρέφω.
26 ch. 11. 44. Lu. 19. 20. Ac. 19. 12.
27 ἐντυλίττω, Mat. 27. 59.
28 βαστάζω.

εἰπέ μοι ποῦ [1] ἔθηκας
αὐτόν· [2] κἀγὼ αὐτὸν
[3] ἀρῶ.
16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Μαρία. [5] Στρα-
φεῖσα ἐκείνη λέγει *αὐ-
τῷ· [7] Ῥαββουνί. ὃ λέ-
γεται, διδάσκαλε.
17 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Μή μου ἅπτου·
οὔπω γὰρ [10] ἀναβέβη-
κα πρὸς τὸν πατέρα
μου· † πορεύου δὲ πρὸς
τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ
εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαί-
νω πρὸς τὸν πατέρα
μου καὶ πατέρα ὑμῶν,
καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν
ὑμῶν.
18 Ἔρχεται Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλ-
λουσα τοῖς μαθηταῖς
ὅτι [13] ἑώρακε τὸν Κύ-
ριον, καὶ ταῦτα εἶπεν
αὐτῇ.
19 Οὔσης [17] οὖν ὀψίας
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ
μιᾷ [15] τῶν σαββάτων,
καὶ τῶν θυρῶν [18] κε-
κλεισμένων ὅπου [17] ἦ-
σαν οἱ μαθηταὶ d [19] συν-
ηγμένοι † διὰ τὸν φό-
βον τῶν Ἰουδαίων,
[20] ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
[21] ἔστη εἰς τὸ μέσον, χ
λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη [22]
ὑμῖν.
20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν,
[23] ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς
χεῖρας καὶ τὴν πλευ-
ρὰν [24] αὐτοῦ. [25] Ἐχά-
ρησαν οὖν οἱ μαθη-
ταὶ [26] ἰδόντες τὸν Κύ-
ριον.
21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη [22]
ὑμῖν· καθὼς [4] ἀπέσταλ-
κέ με ὁ πατὴρ, [2] κἀγὼ
πέμπω ὑμᾶς.
22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν,
[6] ἐνεφύσησε, [8] καὶ λέγει
αὐτοῖς· [9] Λάβετε Πνεῦ-
μα ἅγιον.
23 Ἄν τινων [11] ἀφῆτε
τὰς ἁμαρτίας, [11] ἀφί-
ενται αὐτοῖς· ἄν τι-
νων κρατῆτε, [12] κεκρά-
τηνται.
24 Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ
τῶν δώδεκα, ὁ λε-
γόμενος Δίδυμος, οὐκ
[17] ἦν μετ᾽ αὐτῶν
ὅτε [20] ἦλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς.
25 Ἔλεγον [14] οὖν αὐτῷ
οἱ ἄλλοι μαθηταί· [13] Ἑ-
ωράκαμεν τὸν Κύριον.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἐὰν μὴ [26] ἴδω ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ τὸν † [16] τύ-
πον τῶν ἥλων, καὶ βά-
λω τὸν δάκτυλόν μου
εἰς τὸν τύπον τῶν
ἥλων, καὶ βάλω τὴν
χεῖρά μου εἰς τὴν πλευ-
ρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πι-
στεύσω.
26 Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας
ὀκτὼ πάλιν [17] ἦσαν
ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
χ Θωμᾶς μετ᾽ αὐτῶν·
ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν
θυρῶν [18] κεκλεισμένων,
καὶ [21] ἔστη εἰς τὸ μέ-
σον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνη
[22] ὑμῖν.
27 Εἶτα λέγει τῷ Θω-
μᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν
σου ὧδε, καὶ [26] ἴδε τὰς
χεῖράς μου· καὶ φέρε

A. D. 29.

1 τίθημι.
2 καὶ ἐγώ.
3 αἴρω.
4 ἀποστέλλω.
5 στρέφω.
6 ἐμφυσάω, Ge. 2. 7. 1 Ki. 17. 21. Job 4. 21. Eze. 21. 31. 37. 9.
* αὐτῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνί.
7 Mar. 10. 51.
8 s. αὐτοῖς, v. αὐτοῖς.
9 λαμβάνω.
10 ἀναβαίνω.
11 ἀφίημι.
12 κρατέω.
13 ὁράω.
14 λέγω.
15 pro πρώτῃ, s. ἀπὸ, ver. 1.
† τόπον-n.
16 Ac. 7. 43, 44. 23. 25. Ro. 5. 14. 6. 17. 1 Co. 10.6,11. Phi. 3. 17. 1 Th. 1. 7. He. 8. 5. 1 Pe. 5. 3. Am. 5. 26.
17 εἰμί.
18 κλείω.
19 συνάγω.
20 ἔρχομαι.
21 ἵστημι.
22 s. ἔστω.
23 δεικνύω.
24 ver. 25,27. ch. 19. 34. Ac. 12. 7.
25 χαίρω.
26 εἴδω.

Digitized by Google

τὴν χεῖρά σου, καὶ βά-
λε εἰς τὴν πλευράν μου·
καὶ μὴ [1]γίνου [2]ἄπιστος,
ἀλλὰ πιστός.
28 *b* Καὶ | [3]ἀπεκρίθη
b ὁ | Θωμᾶς, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· [7]'Ο Κύριός μου
καὶ ὁ Θεός μου.
29 Λέγει αὐτῷ ὁ 'Ιη-
σοῦς· "Οτι [8]ἑώρακάς
με, *b* Θωμᾶ,| † [10]πεπί-
στευκας· μακάριοι οἱ
μὴ [13]ἰδόντες, καὶ πι-
στεύσαντες.
30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ
ἄλλα [14]σημεῖα [15]ἐποί-
ησεν ὁ 'Ιησοῦς ἐνώπι-
ον τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ, ἃ οὐκ [17]ἔστι [18]γε-
γραμμένα ἐν τῷ βι-
βλίῳ τούτῳ.
31 Ταῦτα δὲ [18]γέγρα-
πται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι
b ὁ | 'Ιησοῦς [17]ἐστιν ὁ
Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
καὶ ἵνα πιστεύοντες
ζωὴν § [21]ἔχητε ἐν τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ.

Κεφ. κα'.

ΜΕΤΑ ταῦτα [22]ἐφα-
νέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν
ὁ 'Ιησοῦς τοῖς μαθηταῖς
ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς
Τιβεριάδος· [22]ἐφανέ-
ρωσε δὲ οὕτως·
2 Ἦσαν [17] ὁμοῦ Σί-
μων Πέτρος, καὶ Θω-
μᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυ-
μος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ
ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλι-
λαίας, καὶ οἱ [27] τοῦ Ζε-
βεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
δύο.

A. D. 29.

1 γίνομαι.
2 Mat. 17. 17. Mar. 9. 19. 1 Co. 6. 6.
3 ἀποκρίνομαι.
4 ἔρχομαι.
5 ἐξέρχομαι.
* ἐνέβησαν-n
6 ἀναβαίνω, ver. 11. Mar. 6. 51.
7 s. σὺ εἶ, v. nom. pro Voc. Att.
8 ὁράω.
9 πιάζω.
† πεπίστευκας;-n.
10 πιστεύω.
11 s. ὥρας.
12 ἵστημι.
13 εἴδω.
‡ ἐπὶ-i.
14 ch. 4. 48. Mat. 12. 38. 16. 1. He. 2. 4. Re. 12. 1.
15 ποιέω.
16 1 Jno. 2. 13.
17 εἰμί.
18 γράφω.
19 εὑρίσκω.
20 βάλλω.
§ αἰώνιον-f.
21 ἔχω.
22 φανερόω, ver. 14. ch. 2. 11. 2 Co. 5. 10.
23 ἀγαπάω.
24 2 Sa. 13. 18.
25 διαζώννυμι.
|| ἥλλατο εἰς-n.
26 Mat. 25. 36. Ja. 2. 15. 1 Sa. 19. 24.
27 s. υἱοί.

3 Λέγει αὐτοῖς Σί-
μων Πέτρος· 'Υπάγω
ἁλιεύειν. Λέγουσιν αὐ-
τῷ· [4]'Ερχόμεθα καὶ
ἡμεῖς σὺν σοί. [5]'Εξ-
ῆλθον, καὶ * [6]ἀνέβη-
σαν εἰς τὸ πλοῖον
εὐθὺς,| καὶ ἐν ἐκείνῃ
τῇ νυκτὶ [9]ἐπίασαν οὐ-
δέν.
4 Πρωΐας [11]δὲ ἤδη
[1]γενομένης, [12]ἔστη ὁ
'Ιησοῦς ‡ εἰς τὸν αἰγι-
αλόν· οὐ μέντοι [13]ᾔδει-
σαν οἱ μαθηταὶ ὅτι 'Ιη-
σοῦς [17]ἐστι.
5 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ
'Ιησοῦς· [16]Παιδία, μή
τι προσφάγιον ἔχετε;
[3]'Απεκρίθησαν αὐτῷ·
Οὔ.
6 'Ο δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ
μέρη τοῦ πλοίου τὸ
δίκτυον, καὶ [19]εὑρή-
σετε. [20]Ἔβαλον οὖν,
καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλ-
κῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ
τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύ-
ων.
7 Λέγει οὖν ὁ μαθη-
τὴς ἐκεῖνος, ὃν [23]ἠγά-
πα ὁ 'Ιησοῦς, τῷ Πέτρῳ·
'Ο Κύριός [17]ἐστι. Σί-
μων οὖν Πέτρος, ἀκού-
σας ὅτι ὁ Κύριός [17]ἐστι,
τὸν [24]ἐπενδύτην [25]διε-
ζώσατο, ([17]ἦν γὰρ [26]γυ-
μνός·) καὶ || [20]ἔβαλεν
ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασ-
σαν.
8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ
τῷ πλοιαρίῳ [4]ἦλθον,
(οὐ γὰρ [17]ἦσαν μακρὰν
ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς

17

Digitized by Google

ἀπὸ πηχῶν διακοσίων,)
σύροντες τὸ δίκτυον
τῶν ἰχθύων.
9 Ὡς οὖν [2] ἀπέβησαν
εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν
[4] ἀνθρακίαν κειμένην,
καὶ [5] ὀψάριον ἐπικεί-
μενον, καὶ ἄρτον.
10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· [7] Ἐνέγκατε ἀπὸ
τῶν ὀψαρίων ὧν [8] ἐπι-
άσατε νῦν.
11 Ἀνέβη[9] Σίμων Πέ-
τρος, καὶ [10] εἵλκυσε τὸ
δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς.
μεστὸν ἰχθύων μεγά-
λων ἑκατὸν πεντηκον-
τατριῶν· καὶ τοσούτων
[30] ὄντων οὐκ [11] ἐσχίσθη
τὸ δίκτυον.
12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· [12] Δεῦτε. [13] ἀριστή-
σατε. Οὐδεὶς δὲ [15] ἐτόλ-
μα τῶν μαθητῶν [17] ἐξε-
τάσαι αὐτόν· Σὺ τίς
[30] εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύ-
ριός [30] ἐστιν.
13 Ἔρχεται οὖν ὁ
Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει
τὸν ἄρτον, καὶ [19] δίδω-
σιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψά-
ριον ὁμοίως.
14 Τοῦτο ἤδη τρίτον
[20] ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
[21] ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.
15 Ὅτε οὖν [13] ἠρίστη-
σαν, λέγει τῷ Σίμωνι
Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων
* Ἰωνᾶ, [24] ἀγαπᾷς με
πλεῖον τούτων; Λέγει
αὐτῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ
[1] οἶδας ὅτι [27] φιλῶ σε.
Λέγει αὐτῷ· [28] **Βόσκε**
τὰ [29] ἀρνία μου.
16 Λέγει αὐτῷ πάλιν
δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ,
ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐ-
τῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ [1] οἶ-
δας ὅτι φιλῶ σε. Λέ-
γει αὐτῷ· [3] Ποίμαινε
τὰ πρόβατά μου.
17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρί-
τον· Σίμων Ἰωνᾶ, φι-
λεῖς με; [6] Ἐλυπήθη ὁ
Πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐ-
τῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς
με; καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Κύριε, σὺ πάντα [1] οἶ-
δας· σὺ γινώσκεις ὅτι
φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς. Βόσκε τὰ
πρόβατά μου.
18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ὅτε [30] ἦς νεώτερος,
[14] ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ
[16] περιεπάτεις ὅπου [18] ἤ-
θελες· ὅταν δὲ γηρά-
σῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖ-
ράς σου, καὶ ἄλλος σε
[14] ζώσει, καὶ [7] οἴσει ὅπου
οὐ θέλεις.
19 Τοῦτο δὲ εἶπε,
σημαίνων ποίῳ θανά-
τῳ δοξάσει τὸν Θεόν·
καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέ-
γει αὐτῷ· Ἀκολούθει
μοι.
20 Ἐπιστραφεὶς[22] δὲ ὁ
Πέτρος βλέπει τὸν μα-
θητὴν ὃν [23] ἠγάπα ὁ
Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, (ὃς
καὶ [25] ἀνέπεσεν ἐν τῷ
δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος
αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε,
τίς [30] ἐστιν ὁ [26] παραδι-
δούς σε;)
21 Τοῦτον [1] ἰδὼν ὁ Πέ-
τρος λέγει τῷ Ἰησοῦ·
Κύριε, οὗτος δὲ τί;

A. D. 29.

1 εἴδω.
2 ἀποβαίνω.
3 Mat. 2. 6.
Ac. 20. 28.
1 Co. 9. 7.
1 Pe. 5. 2.
Re. 2. 27.
4 ch. 18. 18.
5 ver. 10, 13.
ch. 6. 9.
6 λυπέω.
7 φέρω.
8 πιάζω.
9 ἀναβαίνω.
10 ἑλκύω.
11 σχίζω.
12 Mat. 11. 28.
13 ἀριστάω,
ver. 15.
Lu. 11. 37.
14 ζώννυμι.
15 τολμάω.
16 περιπατέω
17 ἐξετάζω.
18 θέλω.
19 δίδωμι.
20 φανερόω.
21 ἐγείρω.
22 ἐπιστρέφω.
23 ἀγαπάω.
* Ἰωάννου-ης.
24 ver. 16.
ch. 3. 16, 19.
Ep. 5. 2.
Re. 1. 5.
25 ἀναπίπτω.
26 παραδίδωμι.
27 ver. 16, 17.
ch. 5. 20.
1 Co. 16. 22.
Re. 3. 19.
28 ver. 17.
Mat. 8. 30, 33.
Mar. 5. 11, 14.
Lu. 8. 32, 34.
15. 15.
29 Re. 5. 6. 8,
12, 13.
6. 1, 16.
30 εἰμί.

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω
μένειν* ἕως ἔρχομαι,
τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολού-
θει μοι.
23 Ἐξῆλθεν[4] οὖν ὁ
λόγος οὗτος εἰς τοὺς
ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθη-
τὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀπο-
θνήσκει. Καὶ οὐκ εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι
οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ'·
Ἐὰν αὐτὸν θέλω μέ-
νειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρὸς σέ;

24 Οὗτός [1]ἐστιν ὁ
μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν
περὶ τούτων, καὶ [2]γρά-
ψας ταῦτα· καὶ †[3]οἴ-
δαμεν ὅτι ἀληθής [1]ἐ-
στιν ἡ μαρτυρία αὐ-
τοῦ.
25 Ἔστι[1] δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ [5]ὅσα [6]ἐποίησεν
ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν
[2]γράφηται καθ' ἓν,
οὐδὲ αὐτὸν [7]οἶμαι τὸν
κόσμον [8]χωρῆσαι τὰ
[2]γραφόμενα βιβλία.
b Ἀμήν.l

A. D. 29.

1 εἰμί.
* οὕτως-f.
2 γράφω.
† οἴδαμεν-n.
3 εἴδω.
4 ἐξέρχομαι.
5 s. σημεῖα.
6 ποιέω.
7 οἴομαι, Phi. 1. 16. Ja. 1. 7.
8 χωρέω, ch. 2. 6. Mar. 2. 2.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ἉΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Κεφ. α'.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λό-
γον [1]ἐποιησάμην περὶ
πάντων, ὦ Θεόφιλε,
ὧν [3]ἤρξατο ὁ Ἰη-
σοῦς ποιεῖν τε καὶ δι-
δάσκειν,
2 Ἄχρι ἧς ἡμέρας, [5]ἐν-
τειλάμενος τοῖς *ἀπο-
στόλοις διὰ Πνεύματος
ἁγίου, οὓς [6]ἐξελέξατο,
[8]ἀνελήφθη.
3 Οἷς καὶ [9]παρέστη-
σεν ἑαυτὸν [11]ζῶντα
μετὰ τὸ [13]παθεῖν αὐ-
τὸν, ἐν πολλοῖς τεκμη-
ρίοις, δι' ἡμερῶν τεσ-
σαράκοντα ὀπτανόμε-
νος αὐτοῖς, καὶ λέγων
τὰ [15]περὶ τῆς βασιλεί-
ας τοῦ Θεοῦ.
4 Καὶ †συναλιζόμενος
[17]παρήγγειλεν αὐτοῖς
ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ
χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περι-
μένειν τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πατρὸς, ἣν *[2]ἠκού-
σατέ [4]μου.
5 Ὅτι Ἰωάννης μὲν
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν
Πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ
πολλὰς ταύτας *ἡμέ-
ρας.
6 Οἱ μὲν οὖν [7]συν-
ελθόντες ἐπηρώτων αὐ-
τὸν, λέγοντες· Κύριε,
εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τού-
τῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν
βασιλείαν τῷ Ἰσρα-
ήλ;
7 Εἶπε δὲ πρὸς αὐ-
τούς· Οὐχ ὑμῶν [10]ἐστι
[12]γνῶναι χρόνους ἢ
καιροὺς, οὓς ὁ πατὴρ
[14]ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ
ἐξουσίᾳ.
8 Ἀλλὰ [16]λήψεσθε
‡δύναμιν [18]ἐπελθόντος
τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ'

A. D. 29.

1 ποιέω.
2 ἀκούω.
3 ἄρχομαι.
4 pro ἐξ ἐμοῦ.
5 ἐντέλλω.
* Vide App.
6 ἐκλέγομαι.
7 συνέρχομαι
8 ἀναλαμβάνω.
9 παρίστημι.
10 εἰμί.
11 ζάω.
12 γινώσκω.
13 πάσχω.
14 τίθημι.
15 s. πράγματα.
† συναυλιζόμενος-n.
16 λαμβάνω.
17 παραγγέλλω.
‡ δύναμιν, ἐπελθόντος-n
18 ἐπέρχομαι.

Digitized by Google

ὑμᾶς· καὶ [1] ἔσεσθέ μοι
μάρτυρες ἔν τε Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ
Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,
καὶ ἕως [3] ἐσχάτου [5] τῆς
γῆς.
9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν,
βλεπόντων αὐτῶν [7] ἐπ-
ήρθη· καὶ νεφέλη [8] ὑπέ-
λαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
10 Καὶ ὡς ἀτενίζον-
τες [9] * [1] ἦσαν εἰς τὸν
οὐρανὸν, πορευομένου
αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες
δύο [11] παρειστήκεισαν
αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευ-
κῇ,
11 Οἳ καὶ εἶπον· Ἄν-
δρες Γαλιλαῖοι, τί [13] ἑ-
στήκατε [15] ἐμβλέποντ-
τες εἰς τὸν οὐρανόν;
οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ [17] ἀνα-
ληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς
τὸν οὐρανὸν, οὕτως
[19] ἐλεύσεται ὃν τρόπον
[21] ἐθεάσασθε αὐτὸν πο-
ρευόμενον εἰς τὸν οὐ-
ρανόν.
12 Τότε [23] ὑπέστρεψαν
εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ
ὄρους τοῦ καλουμένου
ἐλαιῶνος, ὅ [1] ἐστιν ἐγ-
γὺς Ἱερουσαλὴμ σαβ-
βάτου ἔχον ὁδόν.
13 Καὶ ὅτε [25] εἰσῆλ-
θον, [27] ἀνέβησαν εἰς τὸ
[29] ὑπερῷον, οὗ [1] ἦσαν
[31] καταμένοντες ὅ, τε
Πέτρος καὶ Ἰάκωβος,
καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀν-
δρέας, Φίλιππος ϗ Θω-
μᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ
Ματθαῖος, Ἰάκωβος [33]
Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ
Ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας [2]
Ἰακώβου.
14 Οὗτοι πάντες [1] ἦ-
σαν [4] προσκαρτεροῦντες
[6] ὁμοθυμαδὸν τῇ προσ-
ευχῇ [b] καὶ τῇ δεήσει,|
[c] σὺν| γυναιξὶ, καὶ Μα-
ρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰη-
σοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτοῦ.
15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις [10] ἀναστὰς Πέ-
τρος ἐν μέσῳ τῶν † μα-
θητῶν, εἶπεν· ([1] ἦν τε
ὄχλος ‡ [12] ὀνομάτων
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν
εἴκοσιν·)
16 Ἄνδρες ἀδελφοὶ,
ἔδει [14] πληρωθῆναι τὴν
γραφὴν [d] ταύτην,| ἣν
προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ
ἅγιον διὰ στόματος
Δαβὶδ, περὶ Ἰούδα τοῦ
[16] γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς
[18] συλλαβοῦσι τὸν Ἰη-
σοῦν·
17 Ὅτι [20] κατηριθμη-
μένος [1] ἦν § σὺν ἡμῖν, ϗ
[22] ἔλαχε τὸν [24] κλῆρον
τῆς διακονίας ταύτης.
18 Οὗτος μὲν οὖν [26] ἐκ-
τήσατο χωρίον ἐκ [b] τοῦ|
μισθοῦ τῆς ἀδικίας· καὶ
πρηνὴς [16] γενόμενος
|| [28] ἐλάκησε μέσος, καὶ
[30] ἐξεχύθη πάντα τὰ
σπλάγχνα αὐτοῦ.
19 Καὶ γνωστὸν [16] ἐγέ-
νετο πᾶσι τοῖς κατοι-
κοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥσ-
τε [32] κληθῆναι τὸ χω-
ρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ αὐτῶν, Ἀκελ-
δαμὰ, τοῦτ' ἔστι, χω-
ρίον αἵματος.

A. D. 29.

1 εἰμί. [φὸς.
2 s. ὁ ἀδελ-
3 ch. 13. 47.
4 ch. 2. 42, 46. Mar. 3. 9.
5 s. μέρους.
6 ch. 2. 1, 46. Ro. 15. 6.
7 ἐπαίρω.
8 ὑπολαμβάνω, ch. 2. 15.
9 s. τοὺς ὀφθαλμοὺς.
* ἦσαν, εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου-n.
10 ἀνίστημι.
† ἀδελφῶν-i.
11 παρίστημι.
‡ ἀνδρῶν-n.
12 Re. 3. 4.
13 ἵστημι.
14 πληρόω.
15 ch. 22. 11.
16 γίνομαι.
17 ἀναλαμβάνω, v. 2, 22.
18 συλλαμβάνω.
19 ἔρχομαι.
20 καταριθμέω.
§ ἐν-a. [μέω.
21 θεάομαι.
22 λαγχάνω. Lu. 1. 9.
23 ὑποστρέφω
24 ver. 25, 26. ch. 8. 21.
25 εἰσέρχομαι.
26 κτάομαι.
27 ἀναβαίνω.
|| ἐλάκισε-n.
28 λακέω.
29 ch. 9. 37.
30 ἐκχύω, ch. 2. 17.
31 Nu. 22. 8.
32 καλέω.
33 s. ὁ υἱὸς.

Digitized by Google

20 Γέγραπται [1] γὰρ
ἐν βίβλῳ [2] ψαλμῶν·
[3] Γενηθήτω ἡ ἔπαυ-
λις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ
μὴ [4] ἔστω ὁ κατοικῶν
ἐν αὐτῇ· καὶ· Τὴν ἐπι-
σκοπὴν αὐτοῦ [5] λάβοι
ἕτερος.
21 Δεῖ οὖν τῶν [27] συν-
ελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν
ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ
[7] εἰςῆλθε καὶ [8] ἐξῆλθεν
ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰη-
σοῦς,
22 Ἀρξάμενος [12] ἀπὸ
τοῦ βαπτίσματος Ἰω-
άννου ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ἧς [14] ἀνελήφθη ἀφ'
ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
ἀναστάσεως αὐτοῦ [3] γε-
νέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα
τούτων.
23 Καὶ ** [17] ἔστησαν
δύο, †† Ἰωσὴφ τὸν κα-
λούμενον ‡‡ Βαρσαβᾶν,
ὃς [18] ἐπεκλήθη Ἰοῦστος,
καὶ Ματθίαν.
24 Καὶ [20] προςευξάμε-
νοι εἶπον· Σὺ, Κύριε,
[22] καρδιογνῶστα πάν-
των, [24] ἀνάδειξον §§ ἐκ
τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν
[26] ἐξελέξω,
25 Λαβεῖν [5] τὸν ‖‖ κλῆ-
ρον τῆς διακονίας ταύ-
της καὶ ἀποστολῆς, ἐξ
ἧς [28] παρέβη Ἰούδας,
πορευθῆναι εἰς τὸν τό-
πον τὸν *† ἴδιον.
26 Καὶ [31] ἔδωκαν κλή-
ρους αὐτῶν, καὶ [32] ἔπε-
σεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματ-
θίαν, καὶ συγκατεψη-
φίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα
ἀποστόλων.

A. D. 29.

1 γράφω.
2 Ps. 69. 25.
3 γίνομαι.
4 εἰμί.
* alii πάντες οἱ ἀπόστολοι.
† alii ὁμοῦ.
5 λαμβάνω.
6 s. χωρίον.
7 εἰςέρχομαι.
8 ἐξέρχομαι.
9 Lu. 4. 37.
10 ch. 17. 25.
11 πληρόω.
12 ἄρχομαι.
13 ὅπτομαι.
14 ἀναλαμβάνω.
15 Mat. 27. 35.
‡ πυρός· ἐκάθισέ-a.
§ καὶ ἐκάθισαν-n.
16 καθίζω.
‖ αὐτῶν· χ-n
** ἔστησε-n.
17 ἵστημι.
†† Ἰωσῆν-n.
‡‡ Βαρνάβαν-n.
18 ἐπικαλέω.
19 πλέω.
20 προςεύχομαι.
21 ch. 26. 25.
22 ch. 15. 8.
24 ἀναδεικνύω
§§ ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα,-a.
25 s. ὄντων.
26 ἐκλέγομαι.
‖‖ τόπον-i.
27 συνέρχομαι.
28 παραβαίνω.
29 συγχύω.
30 ἀκούω.
*† δίκαιον.-n
31 δίδωμι.
32 πίπτω.

Κεφ. β'.

ΚΑΙ ἐν τῷ συμπλη-
ροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς
Πεντηκοστῆς, [4] ἦσαν
[e] ἅπαντες ‖ *[e] ὁμοθυμα-
δὸν ‖ † ἐπὶ τὸ αὐτό.[6]
2 Καὶ [3] ἐγένετο ἄφνω
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [9] ἦ-
χος ὥσπερ φερομένης
[10] πνοῆς βιαίας, καὶ
[11] ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν
οἶκον οὗ [4] ἦσαν καθή-
μενοι.
3 Καὶ [13] ὤφθησαν αὐ-
τοῖς [15] διαμεριζόμεναι
γλῶσσαι ὡςεὶ ‡ πυρὸς,
§ [16] ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα
ἕκαστον ‖ αὐτῶν.
4 Καὶ [19] ἐπλήσθησαν
ἅπαντες Πνεύματος ἁ-
γίου, καὶ [12] ἤρξαντο λα-
λεῖν ἑτέραις γλώσσαις,
καθὼς τὸ Πνεῦμα [31] ἐδί-
δου αὐτοῖς [21] ἀποφθέγ-
γεσθαι.
5 Ἦσαν [4] δὲ ἐν Ἱερου-
σαλὴμ κατοικοῦντες
Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλα-
βεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους
τῶν [25] ὑπὸ τὸν οὐρα-
νόν.
6 Γενομένης [3] δὲ τῆς
φωνῆς ταύτης, [27] συν-
ῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ
[29] συνεχύθη· ὅτι [30] ἤκου-
ον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ λαλούντων
αὐτῶν.
7 Ἐξίσταντο δὲ [d] πάν-
τες ‖ καὶ ἐθαύμαζον, λέ-
γοντες πρὸς ἀλλήλους·
Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοι
[4] εἰσὶν οἱ λαλοῦντες
Γαλιλαῖοι;
8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκού-

Digitized by Google

ομεν ἕκαστος [1] τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ
[3] ἐγεννήθημεν;
9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι
καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ
κατοικοῦντες τὴν Μεσο-
ποταμίαν, * Ἰουδαίαν τε
ϗ Καππαδοκίαν, Πόν-
τον καὶ τὴν Ἀσίαν,
10 Φρυγίαν τε ϗ Παμ-
φυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ
τὰ μέρη τῆς Λιβύης
τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ
οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖ-
οι, Ἰουδαῖοί τε καὶ
[7] προσήλυτοι,
11 Κρῆτες ϗ Ἄραβες,
ἀκούομεν λαλούντων αὐ-
τῶν ταῖς ἡμετέραις
γλώσσαις τὰ [8] μεγα-
λεῖα [9] τοῦ Θεοῦ.
12 Ἐξίσταντο [10] δὲ πάν-
τες καὶ [11] διηπόρουν, ἄλ-
λος πρὸς ἄλλον λέγον-
τες· Τί ἂν θέλοι τοῦτο
[13] εἶναι;
13 Ἕτεροι δὲ ‡ [15] χλευ-
άζοντες [16] ἔλεγον· Ὅτι
[17] γλεύκους [19] μεμεστω-
μένοι [13] εἰσί.
14 Σταθεὶς [20] δὲ Πέ-
τρος σὺν τοῖς ἕνδεκα,
ἐπῆρε § τὴν φωνὴν αὐ-
τοῦ, καὶ [21] ἀπεφθέγ-
ξατο αὐτοῖς· Ἄνδρες
Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατ-
οικοῦντες Ἱερουσαλὴμ
ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν
γνωστὸν [13] ἔστω, καὶ
[23] ἐνωτίσασθε τὰ ῥήμα-
τά μου.
15 Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς
ὑπολαμβάνετε, οὗτοι με-
θύουσιν· [13] ἔστι γὰρ
ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας·
16 Ἀλλὰ τοῦτό [13] ἐστι
τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ
προφήτου [2] Ἰωήλ·
17 Καὶ [13] ἔσται ἐν ταῖς
[4] ἐσχάταις ἡμέραις (λέ-
γει ὁ Θεός) ἐκχεῶ ἀπὸ
τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
πᾶσαν σάρκα· καὶ προ-
φητεύσουσιν οἱ υἱοὶ
ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι
ὑμῶν ὁράσεις [5] ὄψονται,
ϗ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν
† ἐνύπνια [6] ἐνυπνιασθή-
σονται.
18 Καί γε ἐπὶ τοὺς
δούλους μου καὶ ἐπὶ
τὰς δούλας μου ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις ἐκ-
χεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύμα-
τός μου, καὶ προφητεύ-
σουσι.
19 Καὶ [12] δώσω τέρατα
ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κά-
τω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ
ἀτμίδα καπνοῦ.
20 Ὁ ἥλιος [14] μετα-
στραφήσεται εἰς σκό-
τος, καὶ ἡ σελήνη εἰς
αἷμα, πρὶν ἢ [18] ἐλ-
θεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου
τὴν μεγάλην καὶ ἐπι-
φανῆ.
21 Καὶ [13] ἔσται, πᾶς
ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ
ὄνομα Κυρίου, [22] σωθή-
σεται.
22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖ-
ται, ἀκούσατε τοὺς λόγους
τούτους· Ἰησοῦν τὸν Να-
ζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ
Θεοῦ [24] ἀποδεδειγμένον
εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ
τέρασι καὶ σημείοις οἷς

A. D. 29.

1 s. λαλούντων
2 Joel 2. 28-32.
3 γεννάω.
4 2 Ti. 3. 1. He. 1. 1. Ja. 5. 3. 1 Pe. 1. 20. 2 Pe. 3. 3.
* conj. Ἰνδίαν, s. Λυδίαν, s. Ἰδουμαίαν, s. Βιθυνίαν.
5 ὄπτομαι.
† ἐνυπνίοις-α
6 ἐνυπνιάζω, Jude 8. Ju. 7. 13. Je. 23. 25.
7 Mat. 23. 15.
8 Lu. 1. 49. Ps. 71. 19.
9 s. πράγματα
10 ἐξίστημι.
11 διαπορέω.
12 δίδωμι.
13 εἰμί.
14 μεταστρέφω, Ga. 1. 7. Ja. 4. 9. Am. 8. 10. Joel 2. 31.
‡ διαχλευάζοντες-α.
15 ch. 17. 32. 2 Mac. 7. 27.
16 λέγω.
17 Job. 32. 19.
18 ἔρχομαι.
19 μεστόω.
20 ἵστημι.
§ πρῶτος-f.
21 ἀποφθέγγομαι.
22 σώζω.
23 ἐνωτίζομαι. Ge. 4. 23. Job 33. 1.
24 ἀποδεικνύω, ch. 25. 7.

Digitized by Google

[1]ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ
Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν,
καθὼς ᶜκαὶ | αὐτοὶ [2]οἴ-
δατε,
23 Τοῦτον τῇ [3]ὡρισμέ-
νῃ [5]βουλῇ καὶ προγνώ-
σει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον
ᶜ[6]λαβόντες,| διὰ *χει-
ρῶν ἀνόμων [7]προσπή-
ξαντες,[9] ††[10]ἀνείλετε·
24 Ὃν ὁ Θεὸς [12]ἀνέστη-
σε, λύσας τὰς [13]ὠδῖνας
τοῦ ‡θανάτου, καθότι
οὐκ [15]ἦν δυνατὸν κρα-
τεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ.
25 Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς
αὐτόν· [17]Προωρώμην
τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου
διὰ παντὸς, ὅτι ἐκ δε-
ξιῶν μου [15]ἐστὶν, ἵνα
μὴ σαλευθῶ.
26 Διὰ τοῦτο εὐφράν-
θη ἡ καρδία μου, καὶ
[19]ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσ-
σά μου· ἔτι δὲ χ ἡ σάρξ
μου [22]κατασκηνώσει ἐπ'
**ἐλπίδι,
27 Ὅτι οὐκ [22]ἐγκατα-
λείψεις τὴν ψυχήν μου
εἰς[25] ††[26]ᾅδου, οὐδὲ
[28]δώσεις τὸν ὅσιόν σου
[2]ἰδεῖν διαφθοράν.
28 Ἐγνώρισάς[30] μοι
ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις
με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ
προσώπου σου.
29 Ἄνδρες ἀδελφοὶ,
[33]ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ
[34]παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς
περὶ τοῦ [35]πατριάρχου
Δαβὶδ, ὅτι καὶ [36]ἐτε-
λεύτησε καὶ [38]ἐτάφη,
καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ
[15]ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι
τῆς ἡμέρας ταύτης.

A. D. 29.

1 ποιέω.
2 εἴδω.
3 ὁρίζω.
4 ὀμνύω.
5 ch. 4. 28.
6 λαμβάνω.
* χειρός-h.
7 προσπήγνυμι.
8 προείδω.
9 s. τῷ σταυρῷ
† ἀνείλατε-a.
10 ἀναιρέω.
11 καταλείπω
12 ἀνίστημι.
13 Mat. 24. 8.
‡ ᾅδου-i.
§ οὔτε ἐγκατελείφθη-h.
14 s. πράγματος
‖ οὔτε-h.
15 εἰμί.
16 s. χειρί.
17 προοράω.
18 v. 39. c. 1. 4.
19 ἀγαλλιάω.
20 ἐκχέω.
21 s. πνεῦμα.
22 Mat. 13. 32.
** ἐλπίδι.
"Ὅτι-n.
23 Mat. 27. 46.
24 ἀναβαίνω
25 s. τὸ δῶμα.
†† ᾅδην-h.
26 Mat. 11. 23.
27 Ps. 110. 1.
28 δίδωμι.
29 κάθημαι.
30 γνωρίζω.
31 τίθημι.
32 ch. 16. 23.
33 ἔξειμι.
34 Jno. 18. 20.
35 ch. 6. 8, 9.
‡‡ Vide App.
36 τελευτάω.
37 σταυρόω.
38 θάπτω.
39 s. τοῦτο.
40 κατανύσσω

30 Προφήτης οὖν ὑπ-
άρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι
ὅρκῳ [4]ὤμοσεν αὐτῷ ὁ
Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσ-
φύος αὐτοῦ ᵇτὸ κατὰ
σάρκα [12]ἀναστήσειν τὸν
Χριστὸν,| καθίσαι ἐπὶ
τοῦ θρόνου αὐτοῦ·
31 Προϊδὼν[8] ἐλάλησε
περὶ τῆς ἀναστάσεως
τοῦ Χριστοῦ, ὅτι §οὐ
[11]κατελείφθη ᵇἡ ψυχὴ
αὐτοῦ | εἰς [25]ᾅδου. ‖ οὐ-
δὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε
διαφθοράν.
32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν
[12]ἀνέστησεν ὁ Θεὸς,
οὗ[14] πάντες ἡμεῖς [15]ἐ-
σμεν μάρτυρες.
33 Τῇ δεξιᾷ [16]οὖν τοῦ
Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε
[18]ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγί-
ου Πνεύματος [6]λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς, [20]ἐξ-
έχεε τοῦτο[21] ὃ ᵇνῦν|
ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκού-
ετε.
34 Οὐ γὰρ Δαβὶδ [24]ἀν-
έβη εἰς τοὺς οὐρανούς·
λέγει δὲ αὐτός· [27]Εἶ-
πεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ
μου, [28]Κάθου ἐκ δεξιῶν
μου,
35 Ἕως ἂν [31]θῶ τοὺς
ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν σου.
36 Ἀσφαλῶς[32] οὖν γι-
νωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσ-
ραὴλ, ‡‡ὅτι Κύριον καὶ
Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς
[1]ἐποίησε, τοῦτον τὸν
Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς [37]ἐσταυ-
ρώσατε.
37 Ἀκούσαντες[39] δὲ
[40]κατενύγησαν τῇ καρ-

Digitized by Google

δία, εἶπόν τε πρὸς τὸν
Πέτρον καὶ τὺς λοιπὺς
ἀποςόλους· Τί ποιήσο-
μεν, ἄνδρες ἀδελφοί;
38 Πέτρος δὲ [5] ἔφη
πρὸς αὐτούς· Μετανο-
ήσατε, καὶ βαπτισθή-
τω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν· καὶ [8] λήψεσθε
τὴν [9] δωρεὰν τοῦ ἁγίου
Πνεύματος.
39 Ὑμῖν γάρ [12] ἐστιν ἡ
ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέ-
κνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι
τοῖς εἰς μακράν,[13] ὅσυς
ἂν προςκαλέσηται Κύ-
ριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.
40 Ἑτέροις τε λόγοις
πλείοσι ‡[15] διεμαρτύρε-
το, ꭓ παρεκάλει, λέγων·
[17] Σώθητε ἀπὸ τῆς γενε-
ᾶς τῆς [18] σκολιᾶς ταύ-
της.
41 Οἱ μὲν οὖν c [19] ἀ-
σμένως | [21] ἀποδεξάμε-
νοι τὸν λόγον αὐτοῦ,
ἐβαπτίσθησαν· καὶ
[22] προσετέθησαν [25] τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ
ὡςεὶ τριςχίλιαι.
42 Ἦσαν[12] δὲ προςκαρ-
τεροῦντες τῇ διδαχῇ
τῶν ἀποστόλων, ꭓ τῇ
[27] κοινωνίᾳ, ꭓ τῇ κλά-
σει τῦ ἄρτου, καὶ ταῖς
προςευχαῖς.
43 Ἐγένετο[29] δὲ πάσῃ
ψυχῇ φόβος· πολλά τε
τέρατα καὶ σημεῖα διὰ
τῶν ἀποστόλων [29] ἐγί-
νετο.
44 Πάντες δὲ οἱ πιςεύ-
οντες [12] ἦσαν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαντα
[33] κοινά·
45 Καὶ τὰ [1] κτήματα
καὶ τὰς [2] ὑπάρξεις [3] ἐπί-
πρασκον, καὶ [4] διεμέρι-
ζον αὐτὰ *πᾶσι, καθότι
ἄν τις χρείαν † εἶχε.
46 Καθ' ἡμέραν τε
[6] προςκαρτερῦντες ὁμο-
θυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
[7] κλῶντές τε κατ' οἶκον [10]
ἄρτον, μετελάμβανον
τροφῆς ἐν [11] ἀγαλλιάσει
καὶ ἀφελότητι καρδίας,
47 Αἰνῦντες τὸν Θεὸν,
καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς
ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ
Κύριος [22] προσετίθει
τὺς [14] σωζομένυς § καθ'
ἡμέραν τῇ [16] ἐκκλησίᾳ.

Κεφ. γ'.

ΕΠΙ [20] τὸ αὐτὸ δὲ
Πέτρος καὶ Ἰωάννης
[23] ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱε-
ρὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς
προςευχῆς τὴν ἐννάτην.
2 Καί τις ἀνὴρ χωλὸς
ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῦ
ὑπάρχων, [24] ἐβαςάζετο·
ὃν [26] ἐτίθην καθ' ἡμέραν
πρὸς τὴν ‖ θύραν τῦ ἱερῦ
τὴν λεγομένην [28] Ὡραί-
αν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημο-
σύνην παρὰ τῶν εἰςπο-
ρευομένων εἰς τὸ ἱερόν.
3 Ὃς [30] ἰδὼν Πέτρον
καὶ Ἰωάννην μέλλοντας
εἰςιέναι εἰς τὸ ἱερὸν,
[31] ἠρώτα ἐλεημοσύνην
c λαβεῖν. |
4 Ἀτενίσας [32] δὲ Πέ-
τρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ
Ἰωάννῃ, εἶπε· [34] Βλέ-
ψον εἰς ἡμᾶς.

A. D. 29.

1 ch. 5. 1, 3.
2 He. 10. 34.
3 ch. 4. 34.
* καθ' ἡμέραν πᾶσι,-n.
4 διαμερίζω.
5 φήμι.
† εἶχε καθ' ἡμέραν. Προςεκαρτέρυν τε-n.
6 ver. 42.
7 κλάω.
8 λαμβάνω.
9 Jno. 4. 10.
10 s. ἕκαςον.
11 Lu. 1. 41.
12 εἰμί.
13 s. χώραν οὖσι.
14 Lu. 13. 23.
‡ διεμαρτύρατο-h.
15 διαμαρτύρομαι.
§ καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτό. Πέτρος δὲ-n.
16 Mat. 16.18.
17 σώζω.
18 Lu. 3. 5.
19 ch. 21. 17.
20 ch. 2. 1, 44.
21 ἀποδέχομαι. [μι.
22 προςτίθημι.
23 ἀναβαίνω
24 βαστάζω.
25 s. τῇ ἐκκλησίᾳ.
26 τίθημι.
27 Ro. 15. 26.
‖ πύλην-n.
28 Mat. 23.27.
29 γίνομαι.
30 εἴδω.
31 ἐρωτάω.
32 ἀτενίζω.
33 κτήματα, ver. 45.
34 βλέπω.

Digitized by Google

5 Ὁ δὲ [1]ἐπεῖχεν [3]αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν [5]λαβεῖν.

6 Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειραι καὶ περιπάτει.

7 Καὶ [11]πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς [13]ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ [15]ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά.

8 Καὶ [19]ἐξαλλόμενος [20]ἔστη, καὶ [21]περιεπάτει· καὶ [23]εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν, περιπατῶν καὶ [25]ἁλλόμενος, καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν.

9 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν.

10 Ἐπεγίνωσκόν[28] τε αὐτὸν ὅτι οὗτος [29]ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· ϗ [31]ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ [33]ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ [34]συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος[35] δὲ ‡τοῦ [37]ἰαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, [39]συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος, ἔκθαμβοι.

12 Ἰδὼν[41] δὲ Πέτρος [42]ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ,[2] ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ [6]πεποιηκόσι [7]τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;

13 Ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ ϗ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν [8]ἐδόξασε τὸν [9]παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς *[10]παρεδώκατε, [12]καὶ [14]ἠρνήσασθε d αὐτὸν | κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.[16]

14 Ὑμεῖς δὲ τὸν [18]ἅγιον καὶ δίκαιον [14]ἠρνήσασθε, ϗ [22]ᾐτήσασθε ἄνδρα [23]φονέα [24]χαρισθῆναι ὑμῖν·

15 Τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς [27]ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς [13]ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές [29]ἐσμεν.

16 Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε ϗ [41]οἴδατε, †[15]ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ϗ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ [30]ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

17 Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ, [41]οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν [36]ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.

18 Ὁ δὲ Θεὸς, ἃ [38]προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν § αὐτοῦ, [40]παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω.

A. D. 29.

1 ἐπέχω.
2 s. πράγματι
3 s. τοὺς ὀφθαλμούς.
5 λαμβάνω.
6 ποιέω.
7 s. τοῦτο ὥστε.
8 δοξάζω.
9 c. 4. 25. 27. 30.
* μὲν-m. [μι.
10 παραδίδωμι.
11 πιάζω.
12 s. εἰς θάνατον.
13 ἐγείρω.
14 ἀρνέομαι
15 στερεόω.
16 s. ζεῖν.
18 Mar. 1. 24.
19 Joel 2. 5.
20 ἵστημι.
21 περιπατέω.
22 αἰτέω. [μαι.
23 εἰσέρχο-
24 Lu. 7. 21.
25 ch. 14. 10.
26 ch. 7. 52.
27 ἀποκτείνω
28 ἐπιγινώ-
29 εἰμί. [σκω.
† ἐστερέωσε· τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ-n.
30 δίδωμι.
31 πλέω.
33 Mar. 5. 42.
34 συμβαίνω
35 Col. 2. 19.
36 πράσσω.
37 ἰάομαι.
‡ αὐτοῦ τὸν Πέτρον-a.
38 προκαταγγέλλω, v. 24.
39 συντρέχω.
§ παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ-h.
40 πάσχω.
41 εἴδω. [μαι.
42 ἀποκρίνο-

Digitized by Google

19 Μετανοήσατε [1] οὖν
καὶ [2] ἐπιστρέψατε, εἰς
τὸ [3] ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν
τὰς ἁμαρτίας· [5] ὅπως
ἂν [6] ἔλθωσι καιροὶ [7] ἀν-
αψύξεως ἀπὸ προσώπȣ
τοῦ Κυρίου,
20 Καὶ [9] ἀποστείλῃ τὸν
† [11] προκεκηρυγμένον ὑ-
μῖν Ἰησοῦν Χριστόν·
21 Ὃν δεῖ οὐρανὸν
μὲν [12] δέξασθαι [13] ἄχρι
χρόνων ἀποκαταστά-
σεως πάντων ὧν [15] ἐλά-
λησεν ὁ Θεὸς διὰ στό-
ματος ‡ πάντων ἁγίων
αὐτοῦ προφητῶν [c] ἀπ'
αἰῶνος.
22 Μωσῆς μὲν [b] γὰρ
[c] πρὸς τοὺς πατέρας
εἶπεν· Ὅτι [19] προφή-
την ὑμῖν [21] ἀναστήσει
Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν
ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν.
ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκού-
σεσθε κατὰ πάντα ὅ-
σα ἂν λαλήσῃ πρὸς
ὑμᾶς.
23 Ἔσται [23] δὲ, πᾶσα
ψυχὴ, ἥτις ἂν μὴ ἀκȣ́-
σῃ τοῦ προφήτου ἐκεί-
νου, [25] ἐξολοθρευθήσε-
ται ἐκ τοῦ λαοῦ.
24 Καὶ πάντες δὲ οἱ
προφῆται ἀπὸ Σαμȣὴλ
καὶ τῶν [27] καθεξῆς, ὅσοι
[15] ἐλάλησαν, ϗ ‖ [30] προ-
κατήγγειλαν τὰς ἡμέ-
ρας ταύτας.
25 Ὑμεῖς †† [23] ἐστε υἱοὶ
τῶν προφητῶν, καὶ
τῆς διαθήκης ἧς [32] διέ-
θετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς
πατέρας ἡμῶν, λέγων
πρὸς Ἀβραάμ· Καὶ

A. D. 29.

1 ch. 2. 38.
2 ἐπιστρέφω.
* ἐν-m.
3 Col. 2. 14.
4 Lu. 2. 4.
5 ch. 15. 17.
6 ἔρχομαι.
7 Ex. 8. 15.
8 Mat. 25. 34.
9 ἀποστέλλω.
10 Mat. 5. 42.
† προκεχειρισμένον-a.
11 προκηρύσσω, c. 13. 24.
12 δέχομαι.
13 ch. 20. 6.
14 ἐφίστημι.
15 λαλέω.
‡ τῶν ἁγίων-a al. πάντων τῶν ἁγίων-i
16 c. 5. 24, 26.
17 ch. 15. 18.
18 ch. 16. 18.
19 De. 18. 15--[19.
§ τῶν-h.
20 ἐπιβάλλω.
21 ἀνίστημι.
22 τίθημι.
23 εἰμί.
24 ch. 5. 18.
25 Ge. 17. 14.
26 γίνομαι.
27 s. γεγονότων.
28 s. ἡμέραν.
29 συνάγω.
‖ κατήγγειλαν-a.
30 προκαταγγέλλω.
31 Jno. 3. 1.
** ἐν-h.
†† ἐστε οἱ υἱοί-a. ἐστε υἱοὶ-l.
32 διατίθημι.
33 s. ἀρχιερέα Jno. 11. 49.
‡‡ Ἰωνάθαν-n

* τῷ σπέρματί σου ἐν-
ευλογηθήσονται πᾶ-
σαι αἱ [4] πατριαὶ τῆς
γῆς.
26 Ὑμῖν πρῶτον ὁ Θε-
ὸς, [21] ἀναστήσας τὸν παῖ-
δα αὐτȣ̃ [b] Ἰησȣ̃ν, [9] ἀπέ-
στειλεν αὐτὸν [8] εὐλογȣ̃ν-
τα ὑμᾶς, ἐν τῷ [10] ἀπο-
στρέφειν ἕκαστον ἀπὸ
τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

Κεφ. δ'.

ΛΑΛΟΥΝΤΩΝ [15] δὲ
αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν,
[14] ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ
ἱερεῖς καὶ ὁ [16] στρατη-
γὸς τοῦ ἱεροῦ, καὶ οἱ
Σαδδουκαῖοι,
2 Διαπονούμενοι [18] διὰ
τὸ διδάσκειν αὐτȣ̀ς τὸν
λαὸν, ϗ καταγγέλλειν
ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνά-
στασιν § τὴν ἐκ νεκρῶν.
3 Καὶ [20] ἐπέβαλον αὐ-
τοῖς τὰς χεῖρας, καὶ
[22] ἔθεντο εἰς [24] τήρησιν
εἰς τὴν αὔριον· [28] ἦν [23]
γὰρ ἑσπέρα ἤδη.
4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκου-
σάντων τὸν λόγον, ἐπί-
στευσαν· καὶ [26] ἐγενήθη
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
ὡσεὶ χιλιάδες πέντε.
5 Ἐγένετο [26] δὲ ἐπὶ
τὴν αὔριον [28] συναχθῆ-
ναι [29] αὐτῶν τοὺς [31] ἄρ-
χοντας ϗ πρεσβυτέρȣς
καὶ γραμματεῖς ** εἰς
Ἱερουσαλὴμ·
6 Καὶ Ἄνναν τὸν ἀρ-
χιερέα, καὶ Καϊάφαν, [33]
καὶ ‡‡ Ἰωάννην, ϗ Ἀλέ-
ξανδρον, ϗ ὅσοι [23] ἦσαν
ἐκ γένȣς ἀρχιερατικȣ̃,

Digitized by Google

7 Καὶ [1] στήσαντες αὐτοὺς ἐν [b] τῷ | μέσῳ,[3] ἐπυνθάνοντο·[5] Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι [7] ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;

8 Τότε Πέτρος [9] πλησθεὶς Πνεύματος ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ,

9 Εἰ ἡμεῖς σήμερον [11] ἀνακρινόμεθα ἐπὶ [13] εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου [15] ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος [17] σέσωσται·

10 Γνωστὸν [23] ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς [18] ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς [19] ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος [21] παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.†

11 Οὗτός [23] ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν ‡οἰκοδομούντων, ὁ [28] γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.

12 [d] Καὶ οὐκ [23] ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ [28] σωτηρία·|§ οὔτε γὰρ ὄνομά [23] ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ [31] δεδομένον [e] ἐν | ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ [17] σωθῆναι ἡμᾶς.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παῤῥησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ [35] καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί [23] εἰσι καὶ [2] ἰδιῶται, [4] ἐθαύμαζον, [6] ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ [23] ἦσαν.

14 Τὸν * δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς [1] ἑστῶτα, τὸν [37] τεθεραπευμένον, οὐδὲν [8] εἶχον [10] ἀντειπεῖν.

15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου [12] ἀπελθεῖν, [14] συνέβαλον [16] πρὸς ἀλλήλους,

16 Λέγοντες· Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον [28] γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερὸν, καὶ οὐ δυνάμεθα [20] ἀρνήσασθαι.

17 Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον [22] διανεμηθῇ [24] εἰς τὸν λαὸν, [25] ἀπειλῇ [26] ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων.

18 Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, [27] παρήγγειλαν [c] αὐτοῖς | τὸ [30] καθόλου μὴ [32] φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.

19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης [33] ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· Εἰ [34] δίκαιόν [23] ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε.

20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἴδομεν καὶ

A. D. 29.

1 ἵστημι.
2 1 Co. 14. 16. 2 Co. 11. 6.
3 s. τοῦ συνεδρίου.
4 θαυμάζω.
5 πυνθάνομαι
6 ἐπιγινώσκω
7 ποιέω.
* τε-h.
8 ἔχω.
9 πλέω.
10 Lu. 21. 15.
11 ch. 12. 19.
12 ἀπέρχομαι.
13 1 Ti. 6. 2.
14 συμβάλλω.
15 c. 5. 15,16.
16 s. βουλάς.
17 σώζω.
18 σταυρόω.
19 ἐγείρω.
20 ἀρνέομαι.
21 παρίστημι.
22 Dc. 29. 26.
23 εἰμί.
† καὶ ἐν ἄλλῳ οὐδενί.f.
24 s. σημεῖον, v. διδαχῇ.
25 v. 29. c. 9. 1.
26 1 Pe. 2. 23. Ep. 6. 9.
‡ οἰκοδόμων-h. [λω.
27 παραγγέλ-
28 γίνομαι.
29 ch. 13. 26.
§ al. ἡ σωτηρία-e.
30 Eze. 13. 3.
31 δίδωμι.
32 2 Pe. 2. 16.
33 ἀποκρίνομαι.
34 ch. 3. 14.
35 καταλαμβάνω,
Jno. 1. 5.
37 θεραπεύω.

Digitized by Google

[1] ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν.

21 Οἱ δὲ [3] προσαπειλησάμενοι [5] ἀπέλυσαν αὐτοὺς, μηδὲν [6] εὑρίσκοντες τὸ, πῶς [9] κολάσωνται αὐτοὺς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι πάντες [11] ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ [13] γεγονότι.

22 Ἐτῶν γὰρ [14] ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν [13] ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἀπολυθέντες [5] δὲ [15] ἦλθον πρὸς τοὺς [7] ἰδίους, καὶ [19] ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον.

24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες, [21] ὁμοθυμαδὸν [23] ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν, ϗ εἶπον· [24] Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ϗ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

25 * Ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ b τοῦ l παιδός σου εἰπών· Ἱνατί [25] ἐφρύαξαν ἔθνη, ϗ λαοὶ [27] ἐμελέτησαν κενά;

26 Παρέστησαν [29] οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες [31] συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

27 Συνήχθησαν [31] γὰρ ἐπ' ‡ ἀληθείας ἐπὶ τὸν [33] ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν [35] ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι ϗ λαοῖς Ἰσραὴλ,

28 Ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ [2] βουλή σου [4] προώρισε [13] γενέσθαι.

29 Καὶ τανῦν, [7] Κύριε, [8] ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ [10] δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ [12] παῤῥησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,

30 Ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα, καὶ τέρατα [13] γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.

31 Καὶ [16] δεηθέντων αὐτῶν [18] ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ [14] ἦσαν [31] συνηγμένοι· καὶ [20] ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου, ϗ [22] ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παῤῥησίας.

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων [14] ἦν ἡ καρδία ϗ ἡ ψυχὴ μία· † καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ [26] ἔλεγεν [28] ἴδιον [14] εἶναι, ἀλλ' [14] ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.

33 Καὶ μεγάλῃ δυνάμει [30] ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· [32] χάρις τε μεγάλη [14] ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.

34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις [34] ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν [34] ὑπῆρ-

A. D. 30.

1 ἀκούω.
2 ch. 2. 23.
3 cf. ver. 17.
4 προορίζω.
5 ἀπολύω.
6 s. αἴτιον.
7 i. e. κατὰ πράγματα τὰ νῦν ἔχοντα.
8 ἐπείδω.
9 κολάζω, 2 Pe. 2. 9.
10 δίδωμι.
11 δοξάζω.
12 Jno. 16. 25.
13 γίνομαι.
14 εἰμί.
15 ἔρχομαι.
16 δέομαι.
17 ch. 24. 23.
18 σαλεύω.
19 ἀπαγγέλλω.
20 πλέω.
21 ch. 1. 1, 14.
22 λαλέω.
23 αἴρω.
24 Lu. 2. 29.
* Vide App.
† καὶ οὐκ ἦν διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία-f. al. καὶ οὐκ ἦν χωρισμὸς ἐν αὐτοῖς τις-f.
25 φρυασσω, Ps. 2. 1.
26 λέγω.
27 μελετάω.
28 Jno. 10. 3.
29 παρίστημι.
30 ἀποδίδωμι
31 συνάγω.
32 ch. 2. 47.
‡ ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ.
33 v. 30. c. 3. 13.
34 ὑπάρχω.
35 χρίω.

Digitized by Google

χον, πωλῦντες [1]ἔφερον
τὰς τιμὰς τῶν πιπρα-
σκομένων,
35 Καὶ [2]ἐτίθουν παρὰ
τοὺς πόδας τῶν ἀπο-
στόλων· [5]διεδίδοτο δὲ
ἑκάστῳ καθότι ἄν τις
χρείαν [7]εἶχεν.
36 Ἰωσῆς† δὲ, ὁ [9]ἐπι-
κληθεὶς ‡[11] Βαρνάβας
ὑπὸ τῶν ἀποστόλων,
(ὅ ἐστι μεθερμηνευόμε-
νον, υἱὸς [13]παρακλήσε-
ως,) Λευΐτης, Κύπριος
τῷ γένει,
37 Ὑπάρχοντος αὐτῷ
§ἀγρῦ, [23]πωλήσας [1]ἤ-
νεγκε τὸ [15]χρῆμα, καὶ
[2]ἔθηκε παρὰ τὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων.

Κεφ. ε΄.

ΑΝΗΡ δέ τις Ἀνανί-
ας ὀνόματι, σὺν Σαπ-
φείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτῦ,
[23]ἐπώλησε [25]κτῆμα·
2 Καὶ [26]ἐνοσφίσατο
[27]ἀπὸ τῆς τιμῆς, συν-
ειδυίας [28]καὶ τῆς γυ-
ναικὸς ᶜαὐτοῦ·ˡ καὶ [1]ἐν-
έγκας μέρος τι, παρὰ
τοὺς πόδας τῶν ἀπο-
στόλων [2]ἔθηκεν.
3 Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀ-
νανία, διατί [29]ἐπλήρω-
σεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρ-
δίαν συ, [30]ψεύσασθαί σε
τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ϗ
[26]νοσφίσασθαι [27]ἀπὸ
τῆς τιμῆς τῦ [31]χωρίυ;
4 Οὐχὶ μένον, σοι [33]ἔ-
μενε, ϗ [34]πραθὲν ἐν τῇ
σῇ ἐξυσίᾳ [35]ὑπῆρχε; τί
[36]ὅτι [37]ἔθυ [2]ἐν τῇ καρ-
δίᾳ συ τὸ πρᾶγμα τῦτο;
οὐκ [30]ἐψεύσω ἀνθρώ-
ποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.
5 Ἀκύων δὲ *Ἀνανίας
τοὺς λόγους τούτους,
[3]πεσὼν [4]ἐξέψυξε·[6] καὶ
[8]ἐγένετο φόβος μέγας
ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκύον-
τας ᶜταῦτα.ˡ
6 Ἀναστάντες[10] δὲ οἱ
νεώτεροι [12]συνέστειλαν
αὐτὸν, ϗ [14]ἐξενέγκαν-
τες [16]ἔθαψαν.
7 Ἐγένετο[8] δὲ ὡς
ὡρῶν τριῶν [17]διάστη-
μα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
μὴ εἰδυῖα τὸ [8]γεγονὸς
[18]εἰςῆλθεν.
8 Ἀπεκρίθη[19] δὲ αὐτῇ
ὁ Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ
[20]τοσούτυ [21]τὸ χωρίον
[22]ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶ-
πε· Ναὶ, τοσούτου.
9 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε
πρὸς αὐτήν· Τί [36]ὅτι
[24]συνεφωνήθη ὑμῖν πει-
ράσαι τὸ Πνεῦμα Κυ-
ρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν
θαψάντων τὸν ἄνδρα
σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ
[14]ἐξοίσουσί σε.
10 Ἔπεσε[3] δὲ παρα-
χρῆμα παρὰ τὺς πόδας
αὐτοῦ, καὶ [4]ἐξέψυξεν.[6]
[18]Εἰςελθόντες δὲ οἱ νε-
ανίσκοι [32]εὗρον αὐτὴν
νεκρὰν, ϗ [14]ἐξενέγκαν-
τες [16]ἔθαψαν πρὸς τὸν
ἄνδρα αὐτῆς.
11 Καὶ [8]ἐγένετο φό-
βος μέγας ἐφ᾽ ὅλην τὴν
ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάν-
τας τοὺς ἀκούοντας
ταῦτα.
12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν
τῶν ἀποστόλων [8]ἐγένετο

A. D. 33.

1 φέρω.
2 τίθημι.
* ὁ-m.
3 πίπτω.
4 ἐκψύχω.
5 διαδίδωμι.
6 s. τὸν βίον.
7 ἔχω.
8 γίνομαι.
† Ἰωσῆφ-i.
9 ἐπικαλέω.
10 ἀνίστημι.
‡ Βαρσαβ-
βᾶς-n.
11 1 Co. 14.3.
12 συστέλλω.
13 ch. 9. 31.
§ χωρίον-n.
14 ἐκφέρω.
15 τιμὰς, v.34.
16 θάπτω.
17 Ge. 32. 16.
18 εἰςέρχο-
μαι. [μαι.
19 ἀποκρίνο-
20 s. διὰ [τος
21 s. τιμήμα-
22 ἀποδίδωμι.
23 πωλέω.
24 συμφωνέω.
ch. 15. 15.
25 c. 2. 45.
χωρίον, v.3.
26 νοσφίζω.
Tit. 2. 10.
Jos. 7. 1.
27 s. μέρος τι.
28 s. τοῦτο.
29 πληρόω.
30 ψεύδω.
31 v.8 c. 1.18.
32 εὑρίσκω.
33 μένω.
34 πιπράσκω,
ch. 2. 45.
35 ὑπάρχω.
36 s. γέγονεν.
Jno. 14. 22.
37 ch. 21. 14.
Hag. 2. 19.
Da. 1. 8.

Digitized by Google

σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ [1]ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος.

13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς [5]ἐτόλμα [7]κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ' [9]ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός.

14 Μᾶλλον δὲ [11]προςετίθεντο πιςεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν·

15 Ὥςτε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ [15]τιθέναι ἐπὶ † [17]κλινῶν ϗ κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ [20]ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν ‡

16 Συνήρχετο[21] δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν [23]πέριξ πόλεων [d] εἰς | Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· οἵτινες [26]ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

17 Ἀναςὰς[27] δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ϗ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ [1]ὖσα [28]αἵρεσις τῶν Σαδδυκαίων, [29]ἐπλήσθησαν [31]ζήλου·

18 Καὶ [33]ἐπέβαλον τὰς χεῖρας [c]αὐτῶν| ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ [15]ἔθεντο αὐτὺς ἐν [34]τηρήσει δημοσίᾳ.

19 Ἄγγελος δὲ Κυρίυ διὰ τῆς νυκτὸς [35]ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς· [36]ἐξαγαγών τε αὐτοὺς, εἶπε·

20 Πορεύεσθε,[2] ϗ [3]ςαθέντες [4]λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς *ζωῆς ταύτης.

21 Ἀκούσαντες δὲ [6]εἰςῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ [8]ἐδίδασκον. [10]Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ϗ οἱ σὺν αὐτῷ, [12]συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν [13]γερυσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ [14]ἀπέςειλαν εἰς τὸ [16]δεσμωτήριον, [18]ἀχθῆναι αὐτούς.

22 Οἱ δὲ ὑπηρέται [10]παραγενόμενοι ὐχ [19]εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· [22]ἀναστρέψαντες δὲ [24]ἀπήγγειλαν,

23 Λέγοντες· Ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον [19]εὕρομεν [25]κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τὺς φύλακας [b]ἔξω| [3]ἑςῶτας πρὸ τῶν θυρῶν· [35]ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα [19]εὕρομεν.

24 Ὡς δὲ [30]ἤκυσαν τὺς λόγους τούτους § ὅ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, [32]διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν [37]γένοιτο τοῦτο.

25 Παραγενόμενος[10] δέ τις [24]ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, [b]λέγων·| Ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς [15]ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, [1]εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ [3]ἑςῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.

A. D. 30.

1 εἰμί.
2 πορεύομαι.
3 ἵστημι.
4 ch. 17. 22.
* conj. ὁδοῦ.
5 τολμάω.
6 εἰςέρχομαι.
7 ch. 8. 29. Mat. 19. 5.
8 διδάσκω.
9 μεγαλύνω.
10 παραγίνομαι. [μι.
11 προςτίθημι.
12 συγκαλέω.
13 Judith 4. 8. 2 Mac. 1. 10.
14 ἀποστέλλω
15 τίθημι.
16 ver. 23. Mat. 11. 2.
17 Mar. 2. 4.
† κλιναρίων-ἰ
18 ἄγω.
19 εὑρίσκω.
20 Mat. 17. 5.
‡ Vide App.
21 συνέρχομαι.
22 ἀναστρέφω
23 s. κειμένων, v. ὄντων.
24 ἀπαγγέλλω.
25 κλείω.
26 θεραπεύω.
27 ἀνίστημι.
28 ch. 15. 5.
29 πλέω.
30 ἀκούω.
§ ὅ, τε στρατηγὸς-n.
31 Jno. 2. 17. Ro. 10. 2.
32 διαπορέω, ch. 2. 12. Lu. 9. 7.
33 ἐπιβάλλω.
34 ch. 4. 3.
35 ἀνοίγω.
36 ἐξάγω.
37 γίνομαι.

Digitized by Google

26 Τότε [1]ἀπελθὼν ὁ
ϛρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπ-
ηρέταις,[3]ἤγαγεν αὐτὺς,
e οὐ | μετὰ βίας· [5]ἐφο-
βοῦντο γὰρ τὸν λαὸν
ἵνα μὴ [7]λιθασθῶσιν.
27 Ἀγαγόντες[3] δὲ αὐ-
τοὺς [9]ἔστησαν ἐν τῷ
συνεδρίῳ· καὶ [10]ἐπη-
ρώτησεν αὐτοὺς ὁ † ἀρ-
χιερεὺς,
28 Λέγων· d Οὐ | παρ-
αγγελίᾳ [12]παρηγγείλα-
μεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ;
καὶ ἰδοὺ, [13]πεπληρώκα-
τε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς
διδαχῆς ὑμῶν, ϗ βού-
λεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ'
ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀν-
θρώπου τούτου.
29 Ἀποκριθεὶς[15] δὲ ὁ
Πέτρος ϗ οἱ ἀπόϛολοι
εἶπον· [17]Πειθαρχεῖν
δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀν-
θρώποις.
30 Ὁ Θεὸς τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν [19]ἤγειρεν
Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς [21]διε-
χειρίσασθε κρεμάσαν-
τες ἐπὶ ξύλου.
31 Τῦτον ὁ Θεὸς [25]ἀρ-
χηγὸν ϗ σωτῆρα ὕψω-
σε τῇ ‡‡ δεξιᾷ αὐτοῦ,
[27]δοῦναι μετάνοιαν τῷ
Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν.
32 Καὶ ἡμεῖς [29]ἐσμεν
c αὐτῦ | §§ μάρτυρες τῶν
ῥημάτων τούτων, καὶ
τὸ Πνεῦμα d δὲ | τὸ
ἅγιον, ὃ [27]ἔδωκεν ὁ
Θεὸς τοῖς πειθαρχῦ-
σιν αὐτῷ.
33 Οἱ δὲ ἀκούσαντες
[32]διεπρίοντο, καὶ [2]ἐβυ-
λεύοντο [4]ἀνελεῖν αὐ-
τούς.
34 Ἀναστὰς[6] δέ τις
ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρι-
σαῖος, ὀνόματι Γαμα-
λιὴλ, νομοδιδάσκαλος,
τίμιος παντὶ τῷ λαῷ,
[8]ἐκέλευσεν ἔξω e βρα-
χύ τι | * τοὺς ‡ ἀποστό-
λους ποιῆσαι·
35 Εἶπέ τε πρὸς αὐ-
τούς· Ἄνδρες Ἰσραη-
λῖται, προσέχετε ἑαυ-
τοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώ-
ποις § τούτοις, τί μέλ-
λετε πράσσειν.
36 Πρὸ γὰρ τούτων
τῶν ἡμερῶν [6]ἀνέστη
Θευδᾶς, λέγων εἶναί τι-
να ἑαυτὸν, || ᾧ ** [16]προσ-
εκολλήθη ἀριθμὸς ἀν-
δρῶν ὡσεὶ τετρακοσί-
ων· ὃς [4]ἀνηρέθη. καὶ
πάντες ὅσοι [18]ἐπείθον-
το αὐτῷ [20]διελύθησαν,
ϗ [22]ἐγένοντο εἰς ὐδέν.
37 Μετὰ τοῦτον [6]ἀνέ-
στη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖ-
ος, ἐν ταῖς ἡμέραις
τῆς ἀπογραφῆς, καὶ
[26]ἀπέστησε λαὸν d ἱκα-
νὸν | †† ὀπίσω αὐτῦ· κἀ-
κεῖνος [28]ἀπώλετο. καὶ
πάντες ὅσοι [18]ἐπείθον-
το αὐτῷ, [30]διεσκορπί-
σθησαν.
38 Καὶ [31]τανῦν λέγω
ὑμῖν, [26]ἀπόστητε ἀπὸ
τῶν ἀνθρώπων τύτων,
ϗ |||| ἐάσατε αὐτούς· **
ὅτι ἐὰν [29]ᾖ ἐξ ἀνθρώ-
πων ἡ βυλὴ d αὕτη | ἢ
τὸ ἔργον τοῦτο, κατα-
λυθήσεται·

A. D. 30.

1 ἀπέρχομαι.
2 βουλεύω.
3 ἄγω.
4 ἀναιρέω.
5 φοβέω.
6 ἀνίστημι.
7 λιθάζω.
8 κελεύω.
* alii transp.
alii τι-d.
9 ἵστημι.
10 ἐπερωτάω.
† ἱερεὺς-n.
‡ ἀνθρώπυς-i.
12 παραγγέλλω, ch. 1.4.
§ τούτοις· τί μέλλετε πράσσειν;-n.
13 πληρόω.
|| μέγαν-f.
15 ἀποκρίνομαι.
** Vide App.
16 προσκολλάω.
17 ch. 27. 21.
18 πείθω.
19 ἐγείρω.
20 διαλύω.
21 διαχειρίζομαι.
22 γίνομαι.
†† al. transp.
al. πολὺν.
25 s. ὡς, v. τὸ εἶναι.
26 ἀφίστημι,
‡‡ δόξῃ-n.
27 δίδωμι.
28 ἀπολλύω.
29 εἰμί. [ζω.
30 διασκορπί-
§§ al. transp.
al. αὐτῷ, s. ἐν αὐτῷ.
31 pro κατὰ τὰ νῦν ἔχοντα.
|||| ἄφετε-i.
32 διαπρίομαι.

Digitized by Google

39 Εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐςιν, οὐ *δύνασθε καταλῦσαι †αὐτὸ, [2]μήποτε καὶ θεομάχοι [3]εὑρεθῆτε.
40 Ἐπείσθησαν[5] δὲ αὐτῷ· καὶ προςκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, [7]δείραντες [8]παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ [11]ἀπέλυσαν αὐτούς.
41 Οἱ μὲν οὖν [13]ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ‖ αὐτοῦ ‖ [15]κατηξιώθησαν [16]ἀτιμασθῆναι.
42 Πᾶσαν[17] τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ [18]ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

Κεφ. ς΄.

ΕΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις [21]πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, [23]ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν [25]Ἑλληνιςῶν πρὸς τὺς [26]Ἑβραίυς, ὅτι [27]παρεθεωρῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.
2 Προςκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον· Οὐκ [29]ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τῦ Θεῦ, [30]διακονεῖν τραπέζαις.
3 Ἐπισκέψασθε[31] οὖν, ἀδελφοὶ ἄνδρας ἐξ ὑμῶν [1]μαρτυρουμένυς ἑπτὰ, πλήρεις Πνεύματος ‡ἁγίυ ‡καὶ σοφίας, οὓς §[4]καταςήσομεν ἐπὶ τῆς [6]χρείας ταύτης.
4 Ἡμεῖς δὲ τῇ προςευχῇ καὶ τῇ [8]διακονίᾳ τοῦ λόγου [10]προςκαρτερήσομεν.
5 Καὶ [12]ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ [14]ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίςεως ꭗ Πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν, ꭗ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα.
6 Οὓς [19]ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· **καὶ προςευξάμενοι [20]ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ [22]ηὔξανε, καὶ [21]ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερυσαλὴμ σφόδρα· πολύς τε ὄχλος τῶν †† ἱερέων [24]ὑπήκουον τῇ πίστει.
8 Στέφανος δὲ πλήρης ‡‡ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.
9 Ἀνέστησαν[28] δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης §§Λιβερτίνων, ꭗ Κυρηναίων, ꭗ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας ꭗ καὶ Ἀσίας ‖ [32]συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ.

A. D. 31.

* δυνήσεσθε-h.
1 ch. 10. 22.
† αὐτοὶ ς-l.
2 s. ὁρᾶτε.
3 εὑρίσκω.
‡ alii κυρίου.
§ καταστήσωμεν.
4 καθίστημι.
5 πείθω.
6 ch. 2. 45.
7 δέρω.
8 ch. 1. 17, 25.
9 παραγγέλλω.
10 ch. 1. 14.
11 ἀπολύω.
12 ἀρέσκω.
13 πορεύομαι.
14 ἐκλέγομαι.
‖ alii Ἰησῦ, s Χριστῦ, s. κυρίυ, s. Θεοῦ.
15 καταξιόω.
16 ἀτιμάζω.
17 s. καθ' ἑκάστην.
18 παύομαι.
19 ἵστημι.
** Οἵτινες-n.
20 ἐπιτίθημι.
21 πληθύνω.
22 αὐξάνω.
23 γίνομαι.
†† Ἰυδαίων-n
24 ὑπακούω.
25 ch. 9. 29.
26 2 Co. 11. 22.
27 παραθεωρέω.
‡‡ χάριτος-a
28 ἀνίστημι.
29 ch. 12. 3.
§§ Λιβυστίνων-n.
30 ch. 19. 22. Mat. 4. 11.
31 ἐπισκέπτομαι.
32 συζητέω.

10 Καὶ οὐκ ἴσχυον
[1] ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ,
καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλά-
λει.

11 Τότε [3] ὑπέβαλον
ἄνδρας λέγοντας· Ὅτι
[5] ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λα-
λοῦντος ῥήματα *βλάς-
φημα εἰς Μωσῆν καὶ
τὸν Θεόν.

12 Συνεκίνησάν [7] τε
τὸν λαὸν ϗ τοὺς πρεσ-
βυτέρους καὶ τὸς γραμ-
ματεῖς· καὶ [9] ἐπιςάντες
[11] συνήρπασαν αὐτὸν,
καὶ [13] ἤγαγον εἰς τὸ
συνέδριον.

13 Ἔστησάν [15] τε μάρ-
τυρας ψευδεῖς, λέγον-
τας· Ὁ [17] ἄνθρωπος οὗ-
τος οὐ παύεται ῥήματα
ᵇβλάσφημα| λαλῶν κα-
τὰ τοῦ [19] τόπου τοῦ
ἁγίου ᵇ τούτου | καὶ τȣ͂
νόμου.

14 Ἀκηκόαμεν [5] γὰρ αὐ-
τȣ͂ λέγοντος, ὅτι Ἰησȣ͂ς
ὁ Ναζωραῖος οὗτος κα-
ταλύσει τὸν τόπον τοῦ-
τον· καὶ [23] ἀλλάξει τὰ
[21] ἔθη ἃ [25] παρέδωκεν
ἡμῖν Μωϋσῆς.

15 Καὶ [27] ἀτενίσαντες
εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ
καθεζόμενοι ἐν τῷ συν-
εδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσω-
πον ἀγγέλου.

Κεφ. ζ'.

ΕΙΠΕ δὲ ὁ ἀρχιε-
ρεύς· Εἰ ᶜἄρα| ταῦτα
οὕτως ἔχει;

2 Ὁ δὲ [28] ἔφη· [29] Ἄν-
δρες ἀδελφοὶ καὶ πα-
τέρες, ἀκούσατε· Ὁ
Θεὸς τῆς δόξης [2] ὤ-
φθη τῷ πατρὶ ἡμῶν
Ἀβραὰμ [24] ὄντι ἐν τῇ
Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ
κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
Χαῤῥάν·

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τόν· [4] Ἔξελθε [6] ἐκ τῆς
γῆς σȣ καὶ ἐκ τῆς συγ-
γενείας σου, καὶ δεῦρο
[8] † εἰς γῆν ἣν ἄν σοι
[10] δείξω.

4 Τότε [6] ἐξελθὼν ἐκ
γῆς Χαλδαίων, [12] κατ-
ῴκησεν ἐν Χαῤῥάν.
Κἀκεῖθεν μετὰ τὸ [14] ἀπ-
οθανεῖν τὸν πατέρα
αὐτοῦ, ‡ [16] μετῴκισεν
αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύ-
την εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν
κατοικεῖτε.

5 Καὶ οὐκ [18] ἔδωκεν
αὐτῷ κληρονομίαν ἐν
αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός·
καὶ [22] ἐπηγγείλατο αὐ-
τῷ [18] δοῦναι εἰς κατά-
σχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ μετ'
αὐτὸν, οὐκ [24] ὄντος αὐ-
τῷ τέκνου.

6 Ἐλάλησε [26] δὲ οὕτως
ὁ Θεός· Ὅτι [24] ἔςαι τὸ
σπέρμα αὐτȣ͂ πάροικον
ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ
δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ
κακώσουσιν ἔτη τετρα-
κόσια.

7 Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ
ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ
ἐγὼ, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ
μετὰ ταῦτα [6] ἐξελεύσον-
ται, ϗ λατρεύσουσί μοι
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

8 Καὶ [18] ἔδωκεν αὐτῷ

A. D. 31.

1 ἀνθίστημι, Lu. 21. 15.
2 ὄπτομαι.
3 ὑποβάλλω.
4 Ge. 12. 1.
5 ἀκουω.
* βλαςφημίας·n.
6 ἐξέρχομαι.
7 συγκινέω.
8 s. ἐλθὲ.
† εἰς τὴν γῆν·h.
9 ἐφίστημι.
10 δεικνύω.
11 συναρπάζω, c. 19. 29.
12 κατοικέω.
13 ἄγω, Mat. 10. 18.
14 ἀποθνήσκω.
15 ἵστημι.
‡ μετώκησεν·n.
16 μετοικίζω. ver. 43. 1 Ch. 5. 26.
17 ch. 21. 28. Lu. 15. 30.
18 δίδωμι.
19 ch. 21. 28. 25. 8. Ezr. 9. 8. Ps. 24. 3. Is. 60. 13.
20 s. ὁ Θεός.
21 ch. 16. 21. 25. 16. Lu. 22. 39. Jno. 19. 40.
22 ἐπαγγέλλω.
23 ἀλάσσω.
24 εἰμί. [μι.
25 παραδίδωμι.
26 λαλέω.
27 ἀτενίζω, Lu. 22. 56.
28 φημί.
29 ch. 1. 11.

Digitized by Google

διαθήκην περιτομῆς· ϗ οὕτως [1] ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ [3] περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ Ἰσαὰκ [5] τὸν Ἰακὼβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ [5] τοὺς δώδεκα πατριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ [11] ἀπέδοντο [13] εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

10 Καὶ §[17] ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ [19] ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ [23] κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

11 Ἦλθε [25] δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην ** τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν, καὶ θλῖψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.

12 Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα †† σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον.

13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ,[31] [32] ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ϗ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος |||| τοῦ Ἰωσήφ.

14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ d Ἰακὼβ, |*‡ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν b αὐτοῦ | [2] ἐν ψυχαῖς ἑβδομηκονταπέντε.

15 Κατέβη [4] δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ [6] ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.

16 Καὶ [8] μετετέθησαν εἰς Συχὲμ, καὶ [10] ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι, * ὃ ὠνήσατο † Ἀβραὰμ [14] τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ ‡ τοῦ Συχέμ.

17 Καθὼς δὲ [18] ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ||[20] ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, [22] ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ·

18 Ἄχρις οὗ [24] ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ [26] ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.

19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν [29] τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.[30]

20 Ἐν ᾧ καιρῷ [1] ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος ‡‡ τῷ Θεῷ· ὃς [33] ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς b αὐτοῦ.|

21 §§ Ἐκτεθέντα [34] δὲ αὐτὸν *† [35] ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, ϗ [33] ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν.

22 Καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυ-

A. D. 31.

1 γεννάω.
2 s. συνισταμένην.
3 περιτέμνω.
4 καταβαίνω
5 s. ἐγέννησε.
6 τελευτάω.
8 μετατίθημι.
10 τίθημι.
11 ἀποδίδωμι
* ᾧ-a.
† con. Ἰακὼβ, s. ρ' ἀμνῶν.
13 s. ἵνα ἀπάγηται.
14 s. ἀντί.
‡ ἐν Συχέμ. s. τοῦ ἐν Συχέμ-n.
§ ἐξείλατο-a.
17 ἐξαιρέω.
18 ἐγγίζω.
19 δίδωμι.
|| ὡμολόγησεν-h. al. ἐπηγγείλατο.
20 ὀμνύω.
22 αὐξάνω.
23 καθίστημι
24 ἀνίστημι.
25 ἔρχομαι.
** τὴν Αἴγυπτον-h.
26 εἴδω.
29 s. ἕνεκα.
30 s. τὰ βρέφη
†† σιτία εἰς Αἴγυπτον-h
31 s. χρόνῳ.
‡‡ conj. τῇ θέᾳ. [ρίζω.
32 ἀναγνω-
33 ἀνατρέφω.
§§ Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ-n.
34 ἐκτίθημι.
|||| αὐτοῦ-n.
*† ἀνείλατο-a
35 ἀναιρέω.
*‡ al. transp.

Digitized by Google

πτίων· [1]ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ [c]ἐν | ἔργοις.*

23 Ὡς δὲ [2]ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος, [3]ἀνέβη [5] ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

24 Καὶ [7]ἰδών τινα ἀδικύμενον, [10]ἠμύνατο, [11]ϗ [13]ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ [14]καταπονυμένῳ, [15]πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.

25 Ἐνόμιζε[17] δὲ [18]συνιέναι τοὺς ἀδελφὺς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ [18]συνῆκαν.

26 Τῇ § τε ἐπιύσῃ ἡμέρᾳ [19]ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, ϗ ‖[21]συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών· **Ἄνδρες, ἀδελφοί [1]ἐστε ὑμεῖς· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους;

27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον, [23]ἀπώσατο αὐτὸν, εἰπών· Τίς σε [29]κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽ ἡμᾶς;

28 Μὴ [34]ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, [31]ὃν τρόπον [34]ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον;

29 Ἔφυγε[35] δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ [36]ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιὰμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.

30 Καὶ [2]πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, [19]ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος [d]Κυρίου | ἐν †φλογὶ πυρὸς βάτου.

31 Ὁ δὲ Μωσῆς [7]ἰδὼν, ‡[4]ἐθαύμασε τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐτῦ [6]κατανοῆσαι, [36]ἐγένετο φωνὴ Κυρίου [c]πρὸς αὐτόν·|

32 Ἐγὼ [8] ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ [36]γενόμενος Μωσῆς οὐκ [16]ἐτόλμα κατανοῆσαι.

33 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ [20]ἕστηκας γῆ ἁγία [1]ἐστίν.

34 Ἰδὼν[7] εἶδον τὴν κάκωσιν τῦ λαοῦ μου τοῦ [22]ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ [24]στεναγμῦ αὐτῶν [25]ἤκουσα, καὶ [26]κατέβην [27]ἐξελέσθαι αὐτούς· ϗ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.

35 Τοῦτον[28] τὸν Μωϋσῆν ὃν [30]ἠρνήσαντο, εἰπόντες· Τίς σε [29]κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν [33]ἀπέστειλεν †† ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ [19]ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.

36 Οὗτος [37]ἐξήγαγεν αὐτὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ ‡‡Αἰγύπτου, καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ϗ ἐν τῇ ἐρή-

A. D. 31.

1 εἰμί.
* αὐτοῦ-m.
† πυρὶ φλογὸς-h.
2 πληρόω.
3 s. διαλογίσμος.
‡ ἐθαύμαζε-a.
4 θαυμάζω.
5 ἀναβαίνω.
6 s. ὥστε v. εἰς τὸ.
7 εἴδω.
8 s. εἰμι.
10 ἀμύνω.
11 s. τῷ ἀδικυμένῳ v. αὐτῷ.
13 ποιέω.
14 2 Pe. 2. 7.
15 πατάσσω.
16 τολμάω.
17 νομίζω.
18 συνίημι.
§ δὲ-a. τε-h.
19 ὄπτομαι.
20 ἵστημι.
‖ συνήλλασσεν-i. [νω.
21 συνελαύ-
** Ἄνδρες ἀδελφοί ἐστε ἱνατί-h.
22 s. ὄντος.
23 ἀπωθέομαι, ver. 39.
24 Ro. 8. 26.
25 ἀκούω.
26 καταβαίνω
27 ἐξαιρέω.
28 s. κατὰ.
29 καθίστημι
30 ἀρνέομαι.
31 s. καθ᾽.
†† σὺν-h.
33 ἀποστέλλω
34 ἀναιρέω.
35 φεύγω.
36 γίνομαι.
37 ἐξάγω.
‡‡ Αἰγύπτῳ-a

Digitized by Google

μῳ, ἔτη τεσσαράκοντα.

37 Οὗτός [1]ἐςιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Προφήτην ὑμῖν [3]ἀναςήσει [c]Κύριος| ὁ Θεὸς [b]ὑμῶν|* ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· [d]αὐτῦ ἀκύσεσθε.|

38 Οὗτός [1]ἐστιν ὁ [7]γενόμενος ἐν τῇ [9]ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν· ὃς [11]ἐδέξατο [13]λόγια ζῶντα, [15]δοῦναι ἡμῖν·

39 Ὧ οὐκ [17]ἠθέλησαν ὑπήκοοι [7]γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' [18]ἀπώσαντο, ϗ [35]ἐςράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,

40 Εἰπόντες τῷ Ἀαρών· Ποίησον ἡμῖν θεὺς οἳ [20]προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς ὗτος ὃς [21]ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ [23]οἴδαμεν τί [7]γέγονεν αὐτῷ.

41 Καὶ [25]ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ [27]ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, ϗ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

42 [35]Ἔστρεψε [28] δὲ ὁ Θεὸς, καὶ [31]παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ [33]ςρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς [34]γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν·

Μὴ σφάγια καὶ θυσίας [2]προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, [4]οἶκος Ἰσραήλ;

43 Καὶ [5]ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν †Ῥεμφὰν, τὺς τύπους οὓς [6]ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· ϗ [8]μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα[10] Βαβυλῶνος.

44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου [1]ἦν [c]ἐν| τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς [12]διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν [14]τύπον ὃν [16]ἑωράκει·

45 Ἣν καὶ [19]εἰςήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν [22]ἐξῶσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβίδ·

46 Ὃς [24]εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ [26]ᾐτήσατο εὑρεῖν [28]σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

47 Σολομῶν δὲ [30]ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.

48 Ἀλλ' ὐχ ὁ ὕψιστος ἐν [32]χειροποιήτοις [b]ναοῖς| κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει·

49 Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἰκονοἰκοδομήσετέ μοι;

A. D. 34.

1 εἰμί.
2 προςφέρω.
3 ἀνίστημι.
4 nom. pro voc. Att.
5 ἀναλαμβάνω.
* al. ἡμῶν.
† Ῥεφὰν,-ι. al. Ῥεφφᾶ, s. Ῥομφᾶ.
6 ποιεω.
7 γίνομαι.
8 1 Ch. 5. 26. Ho. 10. 5.
9 Mat. 16. 18.
10 pro ἐπὶ ἐκεῖνα s. μέρη.
11 δέχομαι.
12 διατάσσω.
13 Ro. 3. 2. He. 5. 12.
14 ch. 23. 25. Jno. 20. 25.
15 δίδωμι.
16 ὁράω.
17 θέλω.
18 ἀπωθέομαι ch. 13. 16.
19 εἰςάγω.
20 Lu. 1. 76.
21 ἐξάγω.
22 ἐξωθέω.
23 εἴδω.
24 εὑρίσκω.
25 μοσχοποιέω.
26 αἰτέω.
27 ἀνάγω.
28 2 Pe. 1. 13.
29 s. ἑαυτὸν, v. γνώμην, v. τρόπους.
30 οἰκοδομέω.
31 παραδίδωμι.
32 ch. 17. 24.
33 1 Ki. 22. 19.
34 γράφω. Am. 5. 25, 26.
35 στρέφω.

λέγει Κύριος· ἢ τίς τό-
πος τῆς [1] καταπαύσεώς
μου;
50 Οὐχὶ ἡ χείρ μου
[5] ἐποίησε ταῦτα πάν-
τα;
51 Σκληροτράχηλοι,[7]
καὶ [8] ἀπερίτμητοι τῇ
καρδίᾳ καὶ τοῖς [9] ὠσὶν,
ὑμεῖς ἀεὶ τῷ Πνεύματι
τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε,
ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, ϗ
ὑμεῖς.
52 Τίνα τῶν προφητῶν
οὐκ [11] ἐδίωξαν οἱ πατέ-
ρες ὑμῶν; καὶ [13] ἀπ-
έκτειναν τοὺς [14] προκα-
ταγγείλαντας περὶ τῆς
ἐλεύσεως τοῦ δικαίου,
οὗ νῦν ὑμεῖς [15] προδό-
ται καὶ φονεῖς [17] γεγέ-
νησθε.
53 Οἵτινες [19] ἐλάβετε
τὸν νόμον εἰς [21] διατα-
γὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ
[23] ἐφυλάξατε.
54 Ἀκούοντες δὲ ταῦ-
τα, [25] διεπρίοντο ταῖς
καρδίαις αὐτῶν, καὶ
[27] ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας
ἐπ' αὐτόν.
55 Ὑπάρχων δὲ πλή-
ρης Πνεύματος ἁγίου,
[29] ἀτενίσας εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν, εἶδε δόξαν Θεοῦ,
καὶ Ἰησοῦν [30] ἑστῶτα ἐκ
δεξιῶν τοῦ Θεοῦ,
56 Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ,
θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς
[31] ἀνεῳγμένους, καὶ τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ
δεξιῶν [30] ἑστῶτα τοῦ
Θεοῦ.
57 Κράξαντες [33] δὲ φω-
νῇ μεγάλῃ, [35] συνέσχον
τὰ [9] ὦτα αὐτῶν, καὶ
[2] ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν
ἐπ' αὐτόν.
58 Καὶ ἐκβαλόντες ἔξω
τῆς πόλεως, [3] ἐλιθοβό-
λουν· καὶ οἱ μάρτυρες
[4] ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια
αὐτῶν παρὰ τοὺς [6] πό-
δας νεανίου καλουμένου
Σαύλου,
59 Καὶ [3] ἐλιθοβόλουν
τὸν Στέφανον, [10] ἐπικα-
λούμενον καὶ λέγοντα·
Κύριε Ἰησοῦ, [12] δέξαι
τὸ πνεῦμά μου.
60 Θεὶς [16] δὲ τὰ γόνατα,
[33] ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ·
Κύριε, μὴ [30] στήσῃς αὐ-
τοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύ-
την. Καὶ τοῦτο εἰπὼν,
[18] ἐκοιμήθη.

Κεφ. η΄.

ΣΑΥΛΟΣ δὲ [20] ἦν
[22] συνευδοκῶν τῇ [24] ἀν-
αιρέσει αὐτοῦ. [17] Ἐγέ-
νετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν
ἐν Ἱεροσολύμοις· πάν-
τες τε [26] διεσπάρησαν
κατὰ τὰς χώρας τῆς
Ἰουδαίας καὶ Σαμα-
ρείας, πλὴν τῶν ἀπο-
στόλων.
2 Συνεκόμισαν [28] δὲ
τὸν Στέφανον ἄνδρες
[32] εὐλαβεῖς, καὶ [5] ἐποιή-
σαντο κοπετὸν μέγαν
ἐπ' αὐτῷ.
3 Σαῦλος δὲ [34] ἐλυ-
μαίνετο τὴν ἐκκλησίαν,
κατὰ τοὺς οἴκους εἰς-
πορευόμενος, σύρων τε
ἄνδρας καὶ γυναῖκας,

A. D. 32.

1 He. 3.11,18. Ps. 132. 14. Is. 66. 1.
2 ὁρμάω.
3 λιθοβολέω.
4 ἀποτίθημι.
5 ποιέω.
6 πούς.
7 Ex. 33. 3, 5. De. 9. 6.
8 Ge. 17. 14. Ex. 12. 48. Le. 26. 41. Je. 6. 10.
9 οὖς
10 ch. 9. 14. Ro. 10.12,13.
11 διώκω.
12 δέχομαι.
13 ἀποκτείνω
14 ch. 3. 18.
15 Lu. 6. 16. 2 Ti. 3. 4.
16 τίθημι.
17 γίνομαι.
18 κοιμάω, Jno. 11. 11.
19 λαμβάνω.
20 εἰμί.
21 Ro. 13. 2. Ezr. 4. 11.
22 ch. 22. 20. Lu. 11. 48. Ro. 1. 32.
23 φυλάσσω.
24 ch. 22. 20.
25 διαπρίομαι ch. 5. 33.
26 διασπείρω, v. 4. c.11.19.
27 βρύχω, Job 16. 9. Ps. 35. 16.
28 συγκομίζω
29 ἀτενίζω.
30 ἵστημι.
31 ἀνοίγω.
32 Lu. 2. 25.
33 κράζω[μαι
34 λυμαίνο-
35 συνέχω.

Digitized by Google

[1] παρεδίδου εἰς φυλακήν.

4 Οἱ μὲν οὖν [3] διασπαρέντες [4] διῆλθον,[5] [6] εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.[7]

5 Φίλιππος δὲ [8] κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, [9] ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν.

6 Προσεῖχόν[11] [12] τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

7 Πολλῶν† γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, [13] βοῶντα μεγάλῃ φωνῇ, [15] ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ [17] παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ [19] ἐθεραπεύθησαν.

8 Καὶ [21] ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων [23] προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ [25] ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων [27] εἶναί τινα ἑαυτὸν [29] μέγαν,

10 Ὧ [11] προσεῖχον [d] πάντες‖ § ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες· Οὗτός [27] ἐστιν ἡ [31] δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ ** μεγάλη.

11 Προσεῖχον [12] δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις [25] ἐξεστακέναι αὐτούς.

12 Ὅτε δὲ [35] ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ [c] τὰ† περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ὀνόματος [b] τοῦ‖ Ἰησοῦ Χριστοῦ, [24] ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.

13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς [35] ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς [27] ἦν [10] προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε * σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας, [25] ἐξίστατο.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι [37] δέδεκται ἡ Σαμαρεία τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, [14] ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην·

15 Οἵτινες [16] καταβάντες [18] προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως [20] λάβωσι Πνεῦμα ἅγιον.

16 (‡ Οὔπω γὰρ [27] ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν [22] ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ [24] βεβαπτισμένοι [26] ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.)

17 Τότε [28] ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ [20] ἐλάμβανον Πνεῦμα ἅγιον.

18 ‖ Θεασάμενος [30] δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς [32] ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων [33] δίδοται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, [34] προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,

19 Λέγων· [33] Δότε [36] κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύ-

A. D. 32.

1 παραδίδωμι
2 s. πράγματα
3 διασπείρω.
4 διέρχομαι.
5 s. τὰς χώρας
6 v. 12, 25. 35. ch. 5. 42.
7 s. τοῦ Θεοῦ.
8 κατέρχομαι
9 κηρύσσω.
10 ch. 1. 14.
11 προσέχω.
12 s. τὸν νοῦν.
* δυνάμεις καὶ σημεῖα μεγάλα γινόμενα-a.
† Πολλοὶ....ἐξήρχοντο-n.
13 βοάω.
14 ἀποστέλλω
15 ἐξέρχομαι.
16 καταβαίνω
17 παραλύω.
18 προσεύχομαι.
19 θεραπεύω.
20 λαμβάνω.
21 γίνομαι.
‡ Οὐδέπω-h.
22 ἐπιπίπτω.
23 προϋπάρχω.
24 βαπτίζω.
25 ἐξίστημι.
26 ὑπάρχω.
§ al. transp.
27 εἰμί.
28 ἐπιτίθημι.
29 ch. 5. 36.
30 θεάομαι.
‖ Ἰδὼν a.
31 Ro. 1. 16.
** καλουμένη-m.
32 1 Ti. 4. 14.
33 δίδωμι.
34 προσφέρω.
35 πιστεύω.
36 καὶ ἐμοί.
37 δέχομαι.

Digitized by Google

την, ἵνα ᾧ ἐὰν [1]ἐπιθῶ
τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ
Πνεῦμα ἅγιον.
20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς
αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν
σου σὺν σοὶ [2]εἴη εἰς
[5]ἀπώλειαν, ὅτι τὴν
[6]δωρεὰν τοῦ Θεοῦ [7]ἐνό-
μισας διὰ χρημάτων
[9]κτᾶσθαι.
21 Οὐκ [2]ἔστι σοι μερὶς
ὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ
τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία
συ οὐκ [2]ἔστιν [11]εὐθεῖα
†ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
22 Μετανόησον οὖν
ἀπὸ τῆς κακίας συ ταύ-
της, καὶ [15]δεήθητι τοῦ
‡Θεοῦ, εἰ ἄρα [16]ἀφεθή-
σεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς
καρδίας σου.
23 Εἰς γὰρ [17]χολὴν
[19]πικρίας καὶ [21]σύνδε-
σμον ἀδικίας ὁρῶ σε
[2]ὄντα.
24 Ἀποκριθεὶς [23]δὲ ὁ
Σίμων εἶπε· [15]Δεήθητε
ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς
τὸν Κύριον, ὅπως μη-
δὲν[25] [27]ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ
ὧν εἰρήκατε.§
25 Οἱ μὲν οὖν [29]δια-
μαρτυράμενοι καὶ λα-
λήσαντες τὸν λόγον τȣ̃
Κυρίου, [31]ὑπέστρεψαν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολ-
λάς τε κώμας τῶν Σα-
μαρειτῶν [33]εὐηγγελί-
σαντο.
26 Ἄγγελος δὲ Κυρίȣ
[35]ἐλάλησε πρὸς Φίλιπ-
πον, λέγων· [3]Ἀνάστηθι
καὶ πορεύου κατὰ με-
σημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν
τὴν καταβαίνȣσαν ἀπὸ
Ἱερουσαλὴμ εἰς *Γά-
ζαν· αὕτη [2]ἐστὶν ἔρη-
μος.
27 Καὶ [3]ἀναστὰς [4]ἐπο-
ρεύθη· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ
[8]Αἰθίοψ εὐνȣ̃χος, [10]δυ-
νάστης Κανδάκης d τῆς|
βασιλίσσης Αἰθιόπων,
ὃς [2]ἦν [12]ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς, ὃς [13]ἐλη-
λύθει προσκυνήσων εἰς
Ἱερουσαλὴμ,
28 Ἦν[2] τε ὑποστρέφων,
καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ
ἅρματος αὐτοῦ, ϗ [14]ἀν-
εγίνωσκε τὸν προφήτην
Ἡσαΐαν.
29 Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα
τῷ Φιλίππῳ· [18]Πρόσ-
ελθε, καὶ [20]κολλήθητι
τῷ ἅρματι τούτῳ.
30 Προσδραμὼν [22] δὲ
ὁ Φίλιππος [24]ἤκουσεν
αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος
τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,
καὶ εἶπεν· Ἆρά γε [26]γι-
νώσκεις ἃ ἀναγινώ-
σκεις;
31 Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς
γὰρ ἂν [28]δυναίμην, ἐὰν
μή τις [30]ὁδηγήσῃ με;
[32]Παρεκάλεσέ τε τὸν
Φίλιππον [34]ἀναβάν-
τα καθίσαι σὺν αὐ-
τῷ.
32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς
γραφῆς ἣν [14]ἀνεγίνω-
σκεν, [2]ἦν αὕτη· [36]Ὡς
πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν
[37]ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς
ἐναντίον τοῦ κείροντος
αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως
οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα
αὐτοῦ.
33 Ἐν τῇ ταπεινώσει

A. D. 32.

1 ἐπιτίθημι.
* Γάζαν. Αὔτη al. Γάζαν· αὐτή-n
2 εἰμί.
3 ἀνίστημι.
4 πορεύομαι.
5 ch. 25. 16.
6 Jno. 4. 10.
7 νομίζω.
8 Je. 13. 23.
9 κτάομαι.
10 Lu. 1. 52.
11 ch. 9. 11.
12 s. τεταγμένος, v. καθιστάμενος.
13 ἔρχομαι.
† ἐναντι α.
14 ἀναγινώσκω.
15 δέομαι.
‡ κυρίου-h.
16 ἀφίημι.
17 Mat.27.34.
18 προσέρχομαι.
19 Ro. 3. 14.
20 κολλάω.
21 Ep. 4. 3.
22 προστρέχω
23 ἀποκρίνομαι.
24 ἀκȣ́ω.
25 s. τούτων.
26 Ge. 26. 9.
27 ἐπέρχομαι.
§ ὃς πολλὰ κλαίων οὐ διελίμπανεν -f.
28 δύναμαι.
29 ch. 2. 40.
30 Mat.15.14.
31 ὑποστρέφω.
32 παρακαλέω.
33 εὐαγγελίζω.
34 ἀναβαίνω.
35 λαλέω.
36 Is. 53. 7,8.
37 ἄγω.

αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ
[1]ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν
αὐτοῦ τίς [3]διηγήσεται;
ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς
γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.
34 Ἀποκριθεὶς [4] δὲ ὁ
εὐνοῦχος τῷ Φιλίπ-
πῳ, εἶπε· Δέομαί σου,
περὶ τίνος ὁ προφήτης
λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυ-
τοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τι-
νός;
35 Ἀνοίξας [5] δὲ ὁ Φί-
λιππος τὸ ςόμα αὐτοῦ,
καὶ [7]ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
γραφῆς ταύτης, [9]εὐηγ-
γελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰη-
σοῦν.
36 Ὡς δὲ [11]ἐπορεύοντο
κατὰ τὴν ὁδὸν, [13]ἦλθον
ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν
ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ·
τί κωλύει με βαπτι-
σθῆναι;
37 * b Εἶπε δὲ ὁ Φίλιπ-
πος· Εἰ πιςεύεις ἐξ ὅ-
λης τῆς καρδίας, ἔξε-
ςιν. [4] Ἀποκριθεὶς δὲ
εἶπε· Πιςεύω τὸν υἱὸν
τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰη-
σοῦν Χριστόν.|
38 Καὶ ἐκέλευσε [20]ςῆ-
ναι τὸ ἅρμα· ϗ [21]κατέ-
βησαν ἀμφότεροι [22] εἰς
τὸ ὕδωρ, ὅ, τε Φίλιπ-
πος ϗ ὁ εὐνοῦχος· καὶ
[25] ἐβάπτισεν αὐτόν.
39 Ὅτε δὲ [27]ἀνέβησαν
[23]ἐκ τοῦ ὕδατος, §Πνεῦ-
μα Κυρίου ἥρπασε τὸν
Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶ-
δεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐ-
νοῦχος· [11] ἐπορεύετο
γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
χαίρων.

40 Φίλιππος δὲ [2] εὑρέ-
θη εἰς Ἄζωτον· καὶ δι-
ερχόμενος [9]εὐηγγελίζε-
το τὰς πόλεις πάσας,
ἕως τοῦ [13]ἐλθεῖν αὐτὸν
εἰς Καισάρειαν.

Κεφ. θ΄.

Ο ΔΕ Σαῦλος ἔτι
ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ
φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς
τοῦ Κυρίȣ, [6]προςελθὼν
τῷ ἀρχιερεῖ,
2 Ἠτήσατο [8] παρ' αὐ-
τοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δα-
μασκὸν πρὸς τὰς συν-
αγωγὰς, ὅπως ἐάν τι-
νας [2] εὕρῃ τῆς [10] ὁδοῦ
[12] ὄντας ἄνδρας τε καὶ
γυναῖκας, [14]δεδεμένους
[15] ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσα-
λήμ.
3 Ἐν δὲ τῷ [11] πορεύε-
σθαι, [16] ἐγένετο αὐτὸν
ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ·
καὶ ἐξαίφνης [17] περιή-
στραψεν αὐτὸν φῶς
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.
4 Καὶ [18]πεσὼν ἐπὶ τὴν
γῆν, [19] ἤκουσε φωνὴν
λέγουσαν αὐτῷ· Σα-
οὺλ, Σαοὺλ, τί με διώ-
κεις;
5 Εἶπε δέ· Τίς εἶ, Κύ-
ριε; Ὁ δὲ c Κύριος εἶ-
πεν·| Ἐγώ εἰμι Ἰησȣ̃ς†
ὃν σὺ διώκεις·‡ [26]σκλη-
ρόν σοι πρὸς [24] κέντρα
[26] λακτίζειν.
6 Τρέμων τε καὶ θαμ-
βῶν εἶπε· Κύριε, τί
με θέλεις ποιῆσαι;
Καὶ ὁ Κύριος [28] πρὸς
αὐτόν· [29] Ἀνάστηθι
καὶ [30] εἴςελθε εἰς τὴν

A. D. 33.

1 αἴρω.
2 εὑρίσκω.
3 διηγέομαι.
4 ἀποκρίνομαι.
5 ἀνοίγω.
6 προςέρχομαι.
7 ἄρχομαι.
8 αἰτέω. [ζω.
9 εὐαγγελί-
10 c. 19. 9, 23.
11 πορεύομαι.
12 εἰμί.
13 ἔρχομαι.
14 δέω.
15 ἄγω.
16 γίνομαι.
* Vide App.
17 περιαστράπτω, ch. 22. 6.
18 πίπτω.
19 ἀκούω.
20 ἵστημι.
21 καταβαίνω.
22 c. 7. 3,5,26.
23 c. 7. 3,4,10, 37, 40.
† ὁ Ναζωραῖος-f.
‡ Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴςελθε a.
24 ch. 26. 14. 1 Co. 15. 55.
25 βαπτίζω.
26 ch. 26. 14.
27 ἀναβαίνω.
§ πνεῦμα ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δὲ κυρίου-n.
28 s. εἶπε.
29 ἀνίστημι.
30 εἰςέρχομαι.

Digitized by Google

πόλιν, καὶ [1] λαληθήσε-
ταί σοι * τί σε δεῖ ποι-
εῖν.
7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συν-
οδεύοντες αὐτῷ, [3] εἱςή-
κεισαν [5]† ἐννεοὶ, ἀκούον-
τες μὲν τῆς φωνῆς, μη-
δένα δὲ θεωροῦντες.
8 Ἠγέρθη[7] δὲ ὁ Σαῦ-
λος ἀπὸ τῆς γῆς· [10]ἀνε-
ωγμένων δὲ τῶν ὀ-
φθαλμῶν αὐτοῦ, ‡ οὐδέ-
να [11]ἔβλεπε· [13] χειρα-
γωγοῦντες δὲ αὐτὸν,
[15] εἰσήγαγον εἰς Δαμα-
σκόν.
9 Καὶ [17] ἦν ἡμέρας
τρεῖς μὴ βλέπων· καὶ
οὐκ [18] ἔφαγεν, οὐδὲ
[19] ἔπιεν.
10 Ἦν[17] δέ τις μαθη-
τὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνό-
ματι Ἀνανίας, χ εἶπε
πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος
ἐν ὁράματι· Ἀνανία.
Ὁ δὲ εἶπεν· [21] Ἰδοὺ
ἐγὼ, Κύριε.
11 Ὁ δὲ Κύριος [40]πρὸς
αὐτόν· [25] Ἀναστὰς πο-
ρεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην
τὴν καλουμένην [27] Εὐ-
θεῖαν, καὶ ζήτησον ἐν
οἰκίᾳ Ἰούδα [30] Σαῦλον
ὀνόματι, Ταρσέα· ἰδοὺ
γὰρ προσεύχεται·
12 Καὶ εἶδεν c ἐν ὁρά-
ματι ‖ § ἄνδρα ὀνόματι
Ἀνανίαν [31]εἰςελθόντα.
καὶ [33] ἐπιθέντα αὐτῷ
χεῖρα, ὅπως ἀναβλέ-
ψῃ.
13 Ἀπεκρίθη[37] δὲ b ὁ ‖
Ἀνανίας· Κύριε, [39]ἀκή-
κοα ἀπὸ πολλῶν περὶ
τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα
κακὰ [2] ἐποίησε τοῖς
[4]ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσα-
λήμ.
14 Καὶ ὧδε ἔχει ἐξου-
σίαν παρὰ τῶν ἀρχιε-
ρέων, [6] δῆσαι πάντας
τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ
ὄνομά σου.
15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν
ὁ Κύριος· Πορεύου, ὅτι
[8] σκεῦος [9] ἐκλογῆς μοι
[17]ἐστὶν οὗτος. τοῦ βαστά-
σαι τὸ ὄνομά μου ἐνώ-
πιον ἐθνῶν, καὶ βασι-
λέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ.
16 Ἐγὼ γὰρ [12] ὑποδεί-
ξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου
[14] παθεῖν.
17 Ἀπῆλθε [16] δὲ Ἀνα-
νίας, καὶ [31]εἰςῆλθεν εἰς
τὴν οἰκίαν· χ [33]ἐπιθεὶς
ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας,
εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ
Κύριος [20]ἀπέσταλκέ με
(c Ἰησοῦς ‖ ὁ [22]ὀφθείς σοι
ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ [23] ἤρχου)
ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ
[24] πλησθῇς Πνεύματος
ἁγίου.
18 Καὶ εὐθέως [26] ἀπέ-
πεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
μῶν αὐτοῦ ὡσεὶ [28] λε-
πίδες. [29] ἀνέβλεψέ τε
b παραχρῆμα ‖ χ [25]ἀνα-
στὰς ἐβαπτίσθη.
19 Καὶ [32] λαβὼν τρο-
φὴν, [34] ἐνίσχυσεν. [35]
[36] Ἐγένετο δὲ b ὁ Σαῦ-
λος ‖ μετὰ τῶν ἐν Δα-
μασκῷ μαθητῶν ἡμέρας
τινάς.
20 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς [38]ἐκήρυσ-
σε τὸν ‖Χριστὸν, ὅτι

A. D. 33.

1 λαλέω.
2 ποιέω.
* ὅ, τι-ί.
3 ἵστημι.
4 ver. 32.
Ro. 1. 7.
5 Pr. 17. 29.
Is. 56. 10.
† ἔνεοι-h.
6 δέω.
7 ἐγείρω.
8 Ro. 9. 21.
9 Ro. 9. 11.
10 ἀνοίγω.
‡ οὐδὲν-n.
11 βλέπω.
12 ὑποδεικνύω.
13 ch. 22. 11.
14 πάσχω.
15 εἰςάγω.
16 ἀπέρχομαι
17 εἰμί.
18 φάγω.
19 πίνω.
20 ἀποςέλλω.
21 εἴδω.
22 ὅπτομαι.
23 ἔρχομαι.
24 πλέω.
25 ἀνίστημι.
26 ἀποπίπτω.
27 ch. 8. 21.
28 Le. 11. 9, 10.
29 ἀναβλέπω.
30 s. ἄνδρα, ver. 12.
§ alii transp.
31 εἰςέρχομαι.
32 λαμβάνω.
33 ἐπιτίθημι.
34 Ge. 48. 2.
35 s. ἑαυτόν.
36 γίνομαι.
37 ἀποκρίνομαι.
38 κηρύσσω.
39 ἀκούω.
‖ Ἰησοῦν-a.
40 s. εἶπε.

Digitized by Google

οὗτός [1] ἐστιν ὁ υἱὸς τȣ͂
Θεοῦ.
21 Ἐξίσταντο[3] δὲ πάν-
τες οἱ ἀκούοντες, καὶ
ἔλεγον· Οὐχ οὗτός
[1]ἐστιν ὁ [6]πορθήσας ἐν
Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπι-
καλουμένους τὸ ὄνομα
τοῦτο; καὶ ὧδε εἰς
τοῦτο [7]ἐληλύθει ἵνα
[8]δεδεμένους αὐτοὺς [9]ἀ-
γάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς.
22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον
[10]ἐνεδυναμοῦτο,‡ καὶ
[11]συνέχυνε τοὺς Ἰȣδαί-
ους τοὺς κατοικοῦντας
ἐν Δαμασκῷ, [13]συμβι-
βάζων ὅτι οὗτός [1]ἐςιν
ὁ Χριστός.
23 Ὡς δὲ [15]ἐπληροῦν-
το ἡμέραι ἱκαναὶ, [17]συν-
εβουλεύσαντο οἱ Ἰου-
δαῖοι [19]ἀνελεῖν αὐτόν.
24 Ἐγνώσθη[21] δὲ τῷ
Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐ-
τῶν· §[23]παρετήρουν τε
τὰς πύλας ἡμέρας τε
ϗ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν
[19]ἀνέλωσι.
25 Λαβόντες[26] δὲ αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς,
[5]καθῆκαν διὰ τοῦ τεί-
χους, [27]χαλάσαντες ἐν
σπυρίδι.
26 Παραγενόμενος[29] δὲ
[b]ὁ Σαῦλος ‖ εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, [31]ἐπειρᾶτο
κολλᾶσθαι τοῖς μαθη-
ταῖς· καὶ πάντες [34]ἐφο-
βοῦντο αὐτὸν, μὴ πι-
στεύοντες ὅτι [1]ἐςὶ μα-
θητής.
27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλα-
βόμενος αὐτὸν, [9]ἤγαγε
πρὸς τοὺς ἀποστόλους,
καὶ διηγήσατο αὐτοῖς
πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν
Κύριον, καὶ ὅτι [2]ἐλά-
λησεν αὐτῷ, καὶ πῶς
ἐν Δαμασκῷ [4]ἐπαῤῥησι-
άσατο ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ Ἰησοῦ.
28 Καὶ [1]ἦν μετ' αὐτῶν
εἰσπορευόμενος καὶ ἐκ-
πορευόμενος *ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ, [d]καὶ ‖ παῤ-
ῥησιαζόμενος ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ.
29 Ἐλάλει[2] τε καὶ
[12]συνεζήτει πρὸς τοὺς
†Ἑλληνιςάς· οἱ δὲ ἐπ-
εχείρουν αὐτὸν [19]ἀνε-
λεῖν.
30 Ἐπιγνόντες[14] [16]δὲ
οἱ ἀδελφοὶ [18]κατήγα-
γον αὐτὸν εἰς Καισά-
ρειαν, καὶ ἐξαπέςειλαν
αὐτὸν εἰς Ταρσόν.
31 Αἱ ‖ μὲν οὖν ἐκκλη-
σίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰȣ-
δαίας καὶ Γαλιλαίας
καὶ Σαμαρείας **[24]εἶ-
χον εἰρήνην, ††[25]οἰκο-
δομούμεναι καὶ πο-
ρευόμεναι τῷ φόβῳ
τοῦ ‡‡Κυρίου καὶ τῇ
παρακλήσει τοῦ ἁγίου
Πνεύματος, §§[28]ἐπλη-
θύνοντο.
32 Ἐγένετο[30] δὲ Πέ-
τρον διερχόμενον διὰ
πάντων, [32]κατελθεῖν[33]
καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
τȣ̀ς κατοικοῦντας Λύδ-
δαν.
33 Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄν-
θρωπόν τινα Αἰνέαν
ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ

A. D. 36.

1 εἰμί.
2 λαλέω.
3 ἐξίστημι.
4 παῤῥησιάζομαι.
5 καθίημι.
6 πορθέω.
7 ἔρχομαι.
8 δέω.
9 ἄγω.
* εἰς-h. [n.
† Ἕλληνας·
10 ἐνδυναμόω
‡ τῷ λόγῳ-f.
11 συγχύνω.
12 συζητέω.
13 ch. 16. 10.
14 ἐπιγινώσκω.
15 πληρόω.
16 s. τοῦτο.
17 συμβουλεύω.
18 κατάγω.
19 ἀναιρέω.
21 γινώσκω.
§ παρετηροῦντο δὲ ϗ τὰς-n
23 παρατηρέω
‖ Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία-n.
** εἶχεν-n.
24 ἔχω.
†† οἰκοδομȣμένη ϗ πορευομένη-n.
25 Mat. 7. 24.
‡‡ κυρίȣ· καὶ τῇ-n.
26 λαμβάνω.
27 Mar. 2. 4.
§§ ἐπληθύνετο-n.
28 πληθύνω.
29 παραγίνομαι
‖ ἐκ-n.
30 γίνομαι.
31 πειράω.
32 s. χωρίων.
33 κατέρχομαι
34 φοβέω

Digitized by Google

κατακείμενον ἐπὶ κραβ-
βάτῳ, ὃς [1]ἦν [3]παραλε-
λυμένος.
34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί
σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός·
[5]ἀνάστηθι, καὶ [7]στρῶ-
σον [9] σεαυτῷ. Καὶ εὐ-
θέως [5]ἀνέστη.
35 Καὶ εἶδον αὐτὸν
πάντες οἱ κατοικοῦντες
Λύδδαν καὶ τὸν *Σαρω-
νᾶν, οἵτινες [11] ἐπέστρε-
ψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.
36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις
[1]ἦν μαθήτρια ὀνόματι
Ταβιθὰ, ἣ διερμηνευο-
μένη λέγεται Δορκάς·
αὕτη [1]ἦν πλήρης ἀγα-
θῶν ἔργων καὶ ἐλεημο-
συνῶν ὧν ἐποίει.
37 Ἐγένετο [15] δὲ ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἀσθενήσασαν αὐτὴν
[17] ἀποθανεῖν· λούσαντες
δὲ αὐτὴν [18] ἔθηκαν ἐν
[19]ὑπερῴῳ.
38 Ἐγγὺς δὲ [1]οὔσης
Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ
μαθηταὶ ἀκούσαντες
ὅτι Πέτρος [1] ἐστὶν ἐν
αὐτῇ,[23] [24] ἀπέστειλαν
d δύο ἄνδρας | πρὸς αὐ-
τὸν, ‡ παρακαλοῦντες
μὴ [27] ὀκνῆσαι [28] διελ-
θεῖν ἕως αὐτῶν.
39 Ἀναστὰς[5] δὲ Πέτρος
[31]συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν
[32] παραγενόμενον [33]ἀν-
ήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷ-
ον· καὶ [35] παρέστησαν
αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι
κλαίουσαι, καὶ ἐπιδει-
κνύμεναι χιτῶνας καὶ
ἱμάτια, ὅσα ἐποίει

A. D. 37.

1 εἰμί.
2 Mat. 9. 25.
3 παραλύω.
4 προσεύχομαι.
5 ἀνίστημι.
6 ἀνοίγω.
7 στρωννύω.
8 εἴδω.
9 s. κλίνην.
10 ἀνακαθίζω
* Σάρωνα,-α. al. Ἀσσάρωνα-ν.
11 ἐπιστρέφω.
12 δίδωμι.
13 πιστεύω.
14 μένω.
15 γίνομαι.
16 c. 10. 6, 32. Job 16. 15.
17 ἀποθνήσκω
18 τίθημι.
19 v. 39. c. 1. 13.
† τις ἐν-α. τις ἦν ἐν-ἰ.
20 Mat. 27. 27.
21 καλέω.
22 v. 7. c. 3. 12.
23 s. πόλει.
24 ἀποστέλλω
‡ παρακαλοῦντες· Μὴ ὀκνήσῃς δ. ἑ. ἡμῶν-ν.
25 ch. 13. 26.
26 ch. 11. 14.
27 Nu. 22. 16.
28 διέρχομαι.
29 ch. 4. 31.
30 ch. 2. 25. 2 Th. 3. 16.
31 συνέρχομαι. [μαι.
32 παραγίνομαι.
33 ἀνάγω.
34 Mar. 1. 45.
35 παρίστημι.
36 s. καθ'.
37 εἰσέρχομαι.

μετ' αὐτῶν [1] οὖσα ἡ
Δορκάς.
40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω
πάντας ὁ Πέτρος,
[18]θεὶς τὰ γόνατα, [4]προσ-
ηύξατο· καὶ [11]ἐπιστρέ-
ψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶ-
πε· Ταβιθὰ, [5]ἀνάστηθι.
Ἡ δὲ [6] ἤνοιξε τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ
[8] ἰδοῦσα τὸν Πέτρον,
[10]ἀνεκάθισε.
41 Δοὺς [12] δὲ αὐτῇ
χεῖρα, [5] ἀνέστησεν αὐ-
τήν· φωνήσας δὲ τοὺς
ἁγίους, καὶ τὰς χήρας,
[35] παρέστησεν αὐτὴν
ζῶσαν.
42 Γνωστὸν δὲ [15] ἐγέ-
νετο καθ' ὅλης τῆς
Ἰόππης· καὶ πολλοὶ
[13] ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν
Κύριον.
43 Ἐγένετο[15] δὲ ἡμέ-
ρας ἱκανὰς [14]μεῖναι αὐ-
τὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι
Σίμωνι [16]βυρσεῖ.

Κεφ. ι'.

ΑΝΗΡ δέ † τις [1] ἦν
ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι
Κορνήλιος, ἑκατοντάρ-
χης ἐκ [20] σπείρης τῆς
[21] καλουμένης Ἰταλικῆς,
2 Εὐσεβὴς[22] καὶ [25]φο-
βούμενος τὸν Θεὸν. σὺν
παντὶ τῷ [26]οἴκῳ αὐτοῦ,
ποιῶν d τε | ἐλεημοσύ-
νας πολλὰς τῷ λαῷ, κ
[29] δεόμενος τοῦ Θεοῦ
[30] διαπαντός.
3 Εἶδεν ἐν ὁράματι
[34]φανερῶς, ὡσεὶ [36] ὥραν
ἐννάτην τῆς ἡμέρας, ἄγ-
γελον τοῦ Θεοῦ [37]εἰσελ-

Digitized by Google

θόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ
εἰπόντα αὐτῷ· Κορνή-
λιε.
4 Ὁ δὲ ἀτενίσας [3] αὐ-
τῷ, καὶ ἔμφοβος [5] γε-
νόμενος, εἶπε· Τί [26] ἐ-
στι, Κύριε; Εἶπε δὲ
αὐτῷ· Αἱ προσευχαί
σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι
σȣ [7] ἀνέβησαν εἰς [9] μνη-
μόσυνον * ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ.
5 Καὶ νῦν [11] πέμψον εἰς
Ἰόππην ἄνδρας, καὶ με-
ταπέμψαι Σίμωνα § ὃς
ἐπικαλεῖται Πέτρος.
6 Οὗτος [13] ξενίζεται
παρά τινι Σίμωνι βυρ-
σεῖ, ᾧ [26] ἐςιν οἰκία πα-
ρὰ θάλασσαν· [b] οὗτος
λαλήσει σοι τί σε δεῖ
ποιεῖν.‖
7 Ὡς δὲ [15] ἀπῆλθεν ὁ
ἄγγελος ὁ λαλῶν ** τῷ
Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο
τῶν [17] οἰκετῶν [c] αὐτοῦ,
καὶ ςρατιώτην εὐσεβῆ
τῶν [19] προσκαρτερούν-
των αὐτῷ,
8 Καὶ [22] ἐξηγησάμενος
αὐτοῖς ἅπαντα, [23] ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
Ἰόππην.
9 Τῇ [25] δὲ ἐπαύριον ὁ-
δοιπορȣ́ντων ‡‡ ἐκείνων,
ϗ τῇ πόλει ἐγγιζόντων,
[7] ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ
δῶμα [27] προσεύξασθαι,
περὶ ὥραν ἕκτην.
10 Ἐγένετο [5] δὲ πρόσ-
πεινος, ϗ [29] ἤθελε γεύ-
σασθαι· [31] παρασκευα-
ζόντων [32] δὲ ‡‡ ἐκείνων
§§ [33] ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν
ἔκστασις,

11 Καὶ θεωρεῖ τὸν οὐ-
ρανὸν [1] ἀνεῳγμένον, καὶ
καταβαῖνον [b] ἐπ' αὐ-
τὸν ‖ [2] σκεῦός τι ὡς ὀθό-
νην μεγάλην, τέσσαρ-
σιν ἀρχαῖς [4] [c] δεδεμέ-
νον, καὶ ‖ [6] καθιέμενον
ἐπὶ τῆς γῆς·
12 Ἐν ᾧ [8] ὑπῆρχε πάν-
τα τὰ τετράποδα [d] τῆς
γῆς ‖ † [c] καὶ τὰ θηρία, ‖ ‡ ϗ
τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
13 Καὶ [5] ἐγένετο φωνὴ
πρὸς αὐτόν· [12] Ἀνα-
στὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ
φάγε.
14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε·
Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι
οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν
κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον.
15 Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ
δευτέρου [16] πρὸς αὐτόν·
Ἃ ὁ Θεὸς [18] ἐκαθάρισε,
σὺ μὴ κοίνου.
16 Τοῦτο δὲ [5] ἐγένετο
ἐπὶ τρίς· καὶ [c] πάλιν ‖ ††
[21] ἀνελήφθη τὸ σκεῦος
εἰς τὸν οὐρανόν.
17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ
[24] διηπόρει ὁ Πέτρος τί
ἂν [26] εἴη τὸ ὅραμα ὃ
εἶδε, ϗ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες
οἱ [23] ἀπεςαλμένοι ἀπὸ
τοῦ Κορνηλίου, διερω-
τήσαντες τὴν οἰκίαν
Σίμωνος, [28] ἐπέστησαν
ἐπὶ τὸν πυλῶνα.
18 Καὶ φωνήσαντες
[30] ἐπυνθάνοντο εἰ Σί-
μων ὁ ἐπικαλούμενος
Πέτρος ἐνθάδε ξενίζε-
ται.
19 Τοῦ δὲ Πέτρȣ ‖‖ ἐν-
θυμουμένου περὶ τοῦ

A. D. 41.

1 ἀνοίγω.
2 v. 16. c. 9. 15.
3 s. τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς.
4 δέω.
5 γίνομαι.
6 καθίημι.
7 ἀναβαίνω.
8 ὑπάρχω.
9 Mat. 26. 13.
* ἔμπρο-
σθεν-η.
11 πέμπω.
† al. transp.
post ἑρπετὰ.
‡ alii transp.
§ τὸν ἐπικα-
λούμενον
Πέτρον-i.
12 ἀνίστημι.
‖ Vide App.
13 ch. 17. 20.
** αὐτῷ-a.
15 ἀπέρχομαι
16 s. χρόνου
ἐγένετο.
17 Lu. 16. 13.
18 καθαρίζω.
19 ch. 1. 14.
†† al. transp.
al. εὐθὺς s.
εὐθέως.
21 ἀναλαμ-
βάνω.
22 ἐξηγέομαι.
23 ἀποστέλλω
24 διαπορέω.
25 s. ἡμέρᾳ.
‡‡ αὐτῶν-h.
26 εἰμί. [ὥςε.
27 s. εἰς τὸ v.
28 ἐφίστημι.
29 θέλω. [μαι.
30 πυνθάνο-
31 s. τῆς τρο-
φῆς.
32 s. τροφὴν.
§§ ἐγένετο-h.
33 ἐπιπίπτω.
‖‖ διενθυμȣ-
μένου-a.

Digitized by Google

ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ
τὸ Πνεῦμα· Ἰδοὺ, ἄν-
δρες [c] τρεῖς | ‡ ζητοῦσί
σε.

20 Ἀλλὰ [3] ἀναστὰς
[5] κατάβηθι, καὶ πορεύ-
ου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν
§ [7] διακρινόμενος· διότι
ἐγὼ [9] ἀπέσταλκα αὐ-
τούς.

21 Καταβὰς [5] δὲ Πέ-
τρος πρὸς τοὺς ἄνδρας
[b] τοὺς [9] ἀπεσταλμένους
ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου
πρὸς αὐτὸν, | εἶπεν·
Ἰδȣ̀, ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖ-
τε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν
[10] πάρεστε;

22 Οἱ δὲ εἶπον· Κορ-
νήλιος ἑκατοντάρχης,
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβȣ́-
μενος τὸν Θεὸν, [16] μαρ-
τυρούμενός τε ὑπὸ ὅλȣ
τοῦ ἔθνους τῶν Ἰου-
δαίων, [17] ἐχρηματίσθη
ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου
μεταπέμψασθαί σε εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ
σοῦ.

23 Εἰςκαλεσάμενος οὖν
αὐτοὺς, [19] ἐξένισε. Τῇ [31]
δὲ ἐπαύριον ** ὁ Πέ-
τρος [23] ἐξῆλθε σὺν αὐ-
τοῖς· καί τινες τῶν
ἀδελφῶν τῶν [32] ἀπὸ
[b] τῆς | Ἰόππης [24] συνῆλ-
θον αὐτῷ.

24 Καὶ τῇ [31] ἐπαύριον
[25] εἰςῆλθον εἰς τὴν Και-
σάρειαν. Ὁ δὲ Κορνή-
λιος [22] ἦν [27] προσδοκῶν
αὐτȣ̀ς, συγκαλεσάμενος
τȣ̀ς συγγενεῖς αὐτοῦ, ϗ
τȣ̀ς [29] ἀναγκαίȣς φίλȣς.

25 * Ὡς δὲ [1] ἐγένετο
[a] † εἰςελθεῖν [25] τὸν Πέ-
τρον, συναντήσας αὐ-
τῷ ὁ Κορνήλιος, [4] πε-
σὼν ἐπὶ τοὺς πόδας,
[6] προσεκύνησεν.

26 Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν
[8] ἤγειρε, λέγων· [3] Ἀνά-
στηθι· κἀγω αὐτὸς ἄν-
θρωπός εἰμι.

27 Καὶ συνομιλῶν αὐ-
τῷ, [25] εἰςῆλθε, καὶ εὑρί-
σκει [24] συνεληλυθότας
πολλούς.

28 Ἔφη [11] τε πρὸς αὐ-
τούς· Ὑμεῖς [12] ἐπίςα-
σθε ὡς [13] ἀθέμιτόν [22] ἐ-
ςιν ἀνδρὶ Ἰȣδαίῳ [14] κολ-
λᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι
ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ
Θεὸς [15] ἔδειξε μηδένα
κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέ-
γειν ἄνθρωπον.

29 Διὸ καὶ ἀναντιῤῥή-
τως [18] ἦλθον μεταπεμ-
φθείς. Πυνθάνομαι οὖν,
[20] τίνι λόγῳ [21] μετεπέμ-
ψασθέ με;

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος
[11] ἔφη· Ἀπὸ ‖ τετάρ-
της ἡμέρας μέχρι ταύ-
της τῆς ὥρας [22] ἤμην
νηςεύων, ϗ | τὴν ἐννά-
την [c] ὥραν | προσευχό-
μενος ἐν τῷ οἴκῳ μȣ· ϗ
ἰδȣ̀, ἀνὴρ [30] ἔςη ἐνώπιον
μȣ ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ.

31 Καί φησι· Κορνή-
λιε, [26] εἰςηκούσθη σου
ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλε-
ημοσύναι σου [28] ἐμνή-
σθησαν ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ.

32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ-
πην, καὶ μετακάλεσαι

A. D. 41.

* Vide App.
1 γίνομαι.
2 s. ἕνεκα τȣ̃.
† τοῦ a.
‡ al. δύο.
3 ἀνίστημι.
4 πίπτω.
5 καταβαίνω.
6 προσκυνέω.
7 ch. 11. 2, 12. Mat. 21. 21.
§ διακρινόμενος ὅτι-l.
8 ἐγείρω.
9 ἀποστέλλω.
10 πάρειμι.
11 φήμι.
12 ἐπίσταμαι.
13 1 Pe. 4. 3.
14 ch. 5. 13. Lu. 10. 11.
15 δεικνύω.
16 ch. 6. 3.
17 χρηματίζω, c. 11. 26. Mat. 2. 12, 22.
18 ἔρχομαι.
19 ξενίζω.
20 s. ἐπὶ.
‖ τῆς τρίτης n
** ἀναστὰς ἐξῆλθε a.
21 μεταπέμπω, v. 5. 22. ch. 11. 13.
22 εἰμί.
23 ἐξέρχομαι.
24 συνέρχομαι.
25 εἰςέρχομαι.
26 εἰςακούω.
27 ch. 3. 5. Mat. 11. 3. Lu. 1. 21.
28 μιμνήσκω s. μνάομαι.
29 ch. 13. 46. Phi. 1. 24.
30 ἵστημι.
31 s. ἡμέρᾳ.
32 s. ὄντων.

Digitized by Google

Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται
Πέτρος· ὗτος ξενίζεται
ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρ-
σέως παρὰ θάλασσαν·
ὃς [1]παραγενόμενος λα-
λήσει σοι.‡
33 Ἐξαυτῆς [2]οὖν [3]ἔ-
πεμψα πρός σε· σύ τε
καλῶς [4]ἐποίησας [1]πα-
ραγενόμενος. Νῦν οὖν
πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον
† τοῦ Θεοῦ [5]πάρεσμεν,
ἀκοῦσαι πάντα τὰ
[7]προστεταγμένα σοι
ὑπὸ τοῦ ‡ Θεοῦ.
34 Ἀνοίξας [9] δὲ Πέ-
τρος τὸ στόμα, εἶπεν·
Ἐπ' ἀληθείας [11]κατα-
λαμβάνομαι ὅτι οὐκ
[13]ἔστι προσωπολήπτης
ὁ Θεός·
35 Ἀλλ' ἐν παντὶ ἔ-
θνει ὁ φοβούμενος αὐ-
τὸν, καὶ ἐργαζόμενος
δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐ-
τῷ [13]ἐστι.
36 Τὸν [20] λόγον ὃν‖
[21]ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς
Ἰσραὴλ, [24]εὐαγγελιζό-
μενος εἰρήνην διὰ Ἰησȣ̃
Χριστοῦ· οὗτός [13]ἐστι
πάντων [25] Κύριος·
37 Ὑμεῖς [26] οἴδατε τὸ
[14]γενόμενον ῥῆμα καθ'
ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
‡‡ [27]ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, μετὰ τὸ
βάπτισμα ὃ [29]ἐκήρυξεν
Ἰωάννης·
38 Ἰησοῦν τὸν [30] ἀπὸ
Ναζαρὲτ, ὡς [31]ἔχρισεν
αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύματι
ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς
[32]διῆλθεν εὐεργετῶν ϗ
[34] ἰώμενος πάντας τοὺς
[35] καταδυναστευομένȣς
ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι
ὁ Θεὸς [13] ἦν μετ' αὐ-
τοῦ.
39 Καὶ ἡμεῖς [13b] ἐσμεν
μάρτυρες πάντων ὧν
[4]ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώ-
ρα τῶν Ἰȣδαίων καὶ ἐν
Ἱερουσαλήμ· ὃν * [6] ἀν-
εῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ
ξύλου.
40 Τοῦτον ὁ Θεὸς
[8] ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέ-
ρᾳ, καὶ [10] ἔδωκεν αὐ-
τὸν [12] ἐμφανῆ [14] γενέ-
σθαι·
41 § Οὐ παντὶ τῷ λαῷ,
ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς
[15] προκεχειροτονημέ-
νοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
ἡμῖν, οἵτινες [16]συνεφά-
γομεν καὶ [17]συνεπίομεν
‖αὐτῷ· μετὰ τὸ [18] ἀνα-
στῆναι αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν.**
42 Καὶ [19]παρήγγειλεν
ἡμῖν [29]κηρύξαι τῷ λαῷ,
καὶ [22] διαμαρτύρασθαι
ὅτι †† αὐτός [13] ἐστιν ὁ
[23] ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ κριτὴς ζώντων ϗ
νεκρῶν.
43 Τούτῳ πάντες οἱ
προφῆται μαρτυροῦ-
σιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν
[28] λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ πάντα
τὸν πιστεύοντα εἰς αὐ-
τόν.
44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ
Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦ-
τα, [33]ἐπέπεσε τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάν-
τας τοὺς ἀκȣ́οντας τὸν
λόγον.

A. D. 41.

1 παραγίνομαι.
2 i.e. ἐξ αὐτῆς s. ὥρας.
3 πέμπω.
4 ποιέω.
* καὶ·a.
† σοῦ·i. alii τοῦ κυρίȣ.
5 πάρειμι.
6 ἀναιρέω.
7 προστάττω
‡ κυρίου-h.
8 ἐγείρω.
9 ἀνοίγω.
10 δίδωμι.
11 ch. 4. 13.
12 Ro. 10. 20.
13 εἰμί.
§ (οὐ-n.
14 γίνομαι.
15 προχειροτονέω.
16 συμφάγω.
‖ αὐτῷ)-n.
17 συμπίνω.
18 ἀνίστημι.
** δι' ἡμερῶν μ΄.-f.
19 παραγγέλλω.
20 s. κατὰ.
21 ἀποστέλλω
22 ch. 2. 40.
†† οὗτος·i.
23 ὁρίζω.
24 Ro. 10. 15.
25 Ro. 10. 12.
26 εἴδω.
27 ἄρχομαι.
‡‡ ἀρξάμενος-n.
28 λαμβάνω.
29 κηρύσσω.
30 s. ὄντα.
31 χρίω.
32 διέρχομαι.
33 ἐπιπίπτω.
34 ἰάομαι.
35 Ja. 2. 6.
Ex. 1. 13.

Digitized by Google

45 Καὶ [1] ἐξέστησαν οἱ
ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅ-
σοι [2] συνῆλθον τῷ Πέ-
τρῳ, ὅτι ꝁ ἐπὶ τὰ ἔθνη
ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίȣ Πνεύ-
ματος [3] ἐκκέχυται.
46 Ἤκȣον [5] γὰρ αὐτῶν
λαλούντων γλώσσαις,
καὶ [7] μεγαλυνόντων τὸν
Θεόν. Τότε [10] ἀπεκρίθη
ὁ Πέτρος·
47 Μήτι τὸ ὕδωρ [11] κω-
λῦσαι δύναταί τις, [12] τȣ̃
μὴ βαπτισθῆναι τȣ́τȣς.
οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ
ἅγιον [13] ἔλαβον καθὼς
καὶ ἡμεῖς;
48 Προσέταξέ [15] τε αὐ-
τοὺς [16] βαπτισθῆναι ἐν
τῷ ὀνόματι * τȣ̃ Κυρίȣ.
Τότε [17] ἠρώτησαν αὐ-
τὸν [18] ἐπιμεῖναι ἡμέρας
τινάς.

Κεφ. ια΄.

Ἤκουσαν [5] δὲ οἱ
ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ οἱ [25] ὄντες κατὰ
τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ
τὰ ἔθνη [21] ἐδέξαντο τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ.
2 † Καὶ ὅτε [23] ἀνέβη
Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυ-
μα, [27] διεκρίνοντο πρὸς
αὐτὸν οἱ [25] ἐκ περιτο-
μῆς,
3 Λέγοντες· Ὅτι
πρὸς ἄνδρας [29] ἀκρο-
βυστίαν ἔχοντας [31] εἰς-
ῆλθες, καὶ [32] συνέφαγες
αὐτοῖς.
4 Ἀρξάμενος [33] δὲ ὁ
Πέτρος [34] ἐξετίθετο αὐ-
τοῖς ‡ καθεξῆς, λέγων·
5 Ἐγὼ [28] ἤμην ἐν πόλει
Ἰόππῃ προσευχόμενος·
καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει
ὅραμα, καταβαῖνον
σκεῦός τι ὡς ὀθόνην με-
γάλην, τέσσαρσιν ἀρ-
χαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ [4] ἦλθεν
ἄχρις ἐμοῦ.
6 Εἰς ἣν ἀτενίσας [8] κα-
τενόουν· [9] καὶ εἶδον τὰ
τετράποδα τῆς γῆς, καὶ
τὰ θηρία, καὶ τὰ ἑρπε-
τὰ, καὶ πετεινὰ τοῦ οὐ-
ρανοῦ.
7 Ἤκουσα [5] δὲ φωνῆς
λεγούσης μοι· [14] Ἀνα-
στὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ
φάγε.
8 Εἶπον δέ· Μηδαμῶς,
Κύριε· ὅτι ᵇ πᾶν ǀ κοι-
νὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέ-
ποτε [31] εἰςῆλθεν εἰς τὸ
στόμα μου.
9 Ἀπεκρίθη [10] δέ μοι
φωνὴ ἐκ δευτέρου [19] ἐκ
τοῦ οὐρανȣ̃· Ἃ ὁ Θεὸς
[20] ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοί-
νου.
10 Τοῦτο δὲ [22] ἐγένετο
ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν
[24] ἀνεσπάσθη ἅπαντα
εἰς τὸν οὐρανόν.
11 Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς
τρεῖς ἄνδρες [26] ἐπέστη-
σαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν
ᾗ [28] ἤμην, [30] ἀπεσταλμέ-
νοι ἀπὸ Καισαρείας
πρός με.
12 Εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦ-
μα [2] συνελθεῖν αὐτοῖς,
ᵈ μηδὲν διακρινόμενον. ǀ §
[4] Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ
ꝁ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι,
ꝁ [31] εἰςήλθομεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ ἀνδρός.

A. D. 42.

1 ἐξίστημι.
2 συνέρχομαι
3 ἐκχύω.
4 ἔρχομαι.
5 ἀκούω.
7 Lu. 1. 46.
8 s. τοὺς ὀ-
φθαλμούς.
9 κατανοέω.
10 ἀποκρίνο-
μαι.
11 Lu. 6. 29.
Ge. 23. 5.
12 s. ἕνεκα.
13 λαμβάνω.
14 ἀνίστημι.
15 προστάττω
16 βαπτίζω.
* Ἰησοῦ
Χριστοῦ-i.
17 ἐρωτάω.
18 ἐπιμένω.
19 s. χρόνου.
20 καθαρίζω.
21 δέχομαι.
22 γίνομαι.
† Vide App.
23 ἀναβαίνω.
24 ἀνασπάω,
Lu. 14. 5.
25 s. ὄντες.
26 ἐφίστημι.
27 διακρίνω,
ver. 12.
ch. 10. 20.
28 εἰμί.
29 Ro. 3. 30.
1 Co. 7. 18.
Ga. 2. 7.
5. 6.
Col. 3. 11.
30 ἀποστέλλω
31 εἰςέρχο-
μαι.
32 συμφάγω.
33 ἄρχομαι.
34 ἐκτίθημι.
‡ τὰ-ſ.
§ al. μηδὲν
διακρίναν-
τα.

Digitized by Google

13 'Απήγγειλέ[1] τε
ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγ-
γελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτȣ̃
[2]σταθέντα καὶ εἰπόντα
αὐτῷ· 'Απόστειλον εἰς
'Ιόππην b ἄνδρας,| καὶ
μετάπεμψαι Σίμωνα
τὸν ἐπικαλούμενον Πέ-
τρον,
14 Ὃς λαλήσει ῥήμα-
τα πρός σε, ἐν οἷς σω-
θήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός
σου.
15 'Εν δὲ τῷ [7]ἄρξα-
σθαί με λαλεῖν, [8]ἐπέπε-
σε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ
ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.
16 'Εμνήσθην[12] δὲ τοῦ
ῥήματος ‡ Κυρίου, ὡς
ἔλεγεν· 'Ιωάννης μὲν
[13]ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσε-
σθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.
17 Εἰ οὖν τὴν [15]ἴσην
[17]δωρεὰν [21] ἔδωκεν αὐ-
τοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ
ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ
τὸν Κύριον 'Ιησοῦν
Χριστὸν, ἐγὼ d δὲ | τίς
[3]ἤμην δυνατὸς [23]κωλῦ-
σαι τὸν Θεόν;
18 'Ακούσαντες δὲ ταῦ-
τα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδό-
ξαζον τὸν Θεὸν, λέγον-
τες· Ἄρα γε καὶ τοῖς
ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν
μετάνοιαν [21]ἔδωκεν εἰς
ζωήν.
19 Οἱ μὲν οὖν [27]διασπα-
ρέντες ἀπὸ τῆς θλίψε-
ως τῆς γενομένης ἐπὶ
§ Στεφάνῳ, [29] διῆλθον
ἕως Φοινίκης καὶ Κύ-
πρου καὶ 'Αντιοχείας,
μηδενὶ λαλοῦντες τὸν
λόγον εἰ μὴ μόνον 'Ιου-
δαίοις.
20 Ἦσαν[3] δέ τινες ἐξ
αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι
καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες
*[4] εἰσελθόντες εἰς 'Αν-
τιόχειαν, [5]ἐλάλȣν πρὸς
τοὺς [†6] 'Ελληνιστὰς, εὐ-
αγγελιζόμενοι τὸν Κύ-
ριον 'Ιησοῦν.
21 Καὶ [3]ἦν χεὶρ Κυρίȣ
μετ' αὐτῶν· πολύς τε
ἀριθμὸς πιστεύσας [9]ἐπ-
έστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύ-
ριον.
22 'Ηκούσθη[10] δὲ ὁ λό-
γος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκ-
κλησίας τῆς [11]ἐν 'Ιερου-
σαλύμοις περὶ αὐτῶν·
καὶ [14]ἐξαπέστειλαν Βαρ-
νάβαν [29] διελθεῖν ἕως
'Αντιοχείας.
23 Ὃς [16] παραγενόμε-
νος ꝁ [20]ἰδὼν τὴν χάριν
τοῦ Θεοῦ, [19]ἐχάρη, καὶ
[18] παρεκάλει πάντας τῇ
[22] προθέσει τῆς καρδί-
ας [24]προσμένειν τῷ Κυ-
ρίῳ·
24 Ὅτι [3] ἦν ἀνὴρ ἀγα-
θὸς, ꝁ πλήρης Πνεύμα-
τος ἁγίου καὶ πίστεως.
Καὶ [25]προσετέθη ὄχλος
ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ.
25 'Εξῆλθε[26] δὲ εἰς
Ταρσὸν c ὁ Βαρνάβας |
ἀναζητῆσαι Σαῦλον· ꝁ
[28]εὑρὼν d αὐτὸν,| [30]ἤγα-
γεν d αὐτὸν | εἰς 'Αντιό-
χειαν.
26 'Εγένετο[31] δὲ αὐ-
τοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον
[32]συναχθῆναι e ἐν | τῇ
ἐκκλησίᾳ, ꝁ [33] διδάξαι

A. D. 43.

1 ἀπαγγέλλω.
2 ἵστημι.
3 εἰμί.
* ἐλθόντες-α.
4 εἰσέρχομαι.
5 λαλέω.
† Ἕλληνας-α
6 ch. 6. 1.
7 ἄρχομαι.
8 ἐπιπίπτω.
9 ἐπιστρέφω, ch. 9. 35.
10 ἀκούω.
11 s. οὔσης.
12 μιμνήσκω, s. μνάομαι.
‡ τοῦ-m.
13 βαπτίζω.
14 ἐξαποστέλλω.
15 Jno. 5. 18. Phi. 2. 6.
16 παραγίνομαι.
17 Jno. 4. 10.
18 παρακαλέω.
19 χαίρω.
20 εἴδω.
21 δίδωμι.
22 ch. 27. 13. Ro. 8. 28. Ep. 1. 11. 2 Th. 1. 9.
23 ch. 8. 36. Mar. 9. 38, 39.
24 ch. 18. 18 Mat. 15. 32. Mar. 8. 2.
25 προστίθημι, ch. 2. 47.
26 ἐξέρχομαι.
27 διασπείρω, ch. 8. 1.
28 εὑρίσκω.
§ Στεφάνȣ-h.
29 διέρχομαι.
30 ἄγω.
31 γίνομαι.
32 συνάγω.
33 διδάσκω.

Digitized by Google

ὄχλον ἱκανὸν, [1]χρημα-
τίσαι τε πρῶτον ἐν
'Αντιοχείᾳ τοὺς μαθη-
τὰς [3]Χριστιανούς.
27 'Εν ταύταις δὲ ταῖς
ἡμέραις [5]κατῆλθον ἀπὸ
'Ιεροσολύμων προφῆται
εἰς 'Αντιόχειαν.
28 * 'Αναστὰς [7] δὲ εἷς
ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι "Α-
γαβος, [9]ἐσήμανε διὰ τȢ
Πνεύματος, λιμὸν † μέ-
γαν μέλλειν [11]ἔσεσθαι
ἐφ' ὅλην τὴν [13] οἰκου-
μένην· § ὅςτις ϗ [15]ἐγέ-
νετο ἐπὶ Κλαυδίου
Καίσαρος.||
29 Τῶν δὲ μαθητῶν,
καθὼς [17] ηὐπορεῖτό
[18]τις, [19]ὥρισαν ἕκαςος
αὐτῶν εἰς [21] διακονίαν
πέμψαι[22] τοῖς κατοικȢ-
σιν ἐν τῇ 'Ιȣδαίᾳ ἀδελ-
φοῖς·
30 "Ο καὶ [23]ἐποίησαν
[25]ἀποστείλαντες πρὸς
τοὺς [27]πρεσβυτέρους
διὰ χειρὸς Βαρνάβα ϗ
Σαύλου.

Κεφ. ιβ'.

ΚΑΤ' ἐκεῖνον δὲ τὸν
καιρὸν [29] ἐπέβαλεν 'Η-
ρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς
χεῖρας [31]κακῶσαί τινας
τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.
2 'Ανεῖλε [33] δὲ 'Ιάκω-
βον τὸν ἀδελφὸν 'Ιω-
άννου, μαχαίρᾳ.
3 Καὶ [35] ἰδὼν ὅτι [37]ἀ-
ρεςόν [11]ἐστι τοῖς 'Ιου-
δαίοις, [38] προςέθετο
[39]συλλαβεῖν ϗ Πέτρον·
([11] ἦσαν δὲ †† ἡμέραι
τῶν ἀζύμων·)
4 "Ον ϗ πιάσας [43] ἔθε-
το εἰς φυλακὴν, [2]πα-
ραδοὺς τέσσαρσι τε-
τραδίοις ςρατιωτῶν
φυλάσσειν αὐτὸν, βου-
λόμενος μετὰ τὸ [4] πά-
σχα [6]ἀναγαγεῖν αὐτὸν
τῷ λαῷ.
5 'Ο μὲν οὖν Πέτρος
[8]ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλα-
κῇ· προσευχὴ δὲ [11] ἦν
[10]ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ
τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν
Θεὸν ‡ ὑπὲρ αὐτοῦ.
6 "Οτε δὲ [12] ἔμελλεν
αὐτὸν προάγειν [16]ὁ 'Η-
ρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ
[11]ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμε-
νος μεταξὺ δύο ςρατι-
ωτῶν, [20]δεδεμένος ἁλύ-
σεσι δυσί. φύλακές τε
πρὸ τῆς θύρας [8]ἐτήρȣν
τὴν φυλακήν.
7 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος
Κυρίου [24]ἐπέςη, ϗ φῶς
[26] ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκή-
ματι· || [28] πατάξας δὲ
τὴν πλευρὰν τοῦ Πέ-
τρου, [30] ἤγειρεν αὐτὸν,
λέγων· [7] 'Ανάςα ἐν τά-
χει. Καὶ [32] ἐξέπεσον
αὐτȢ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν
χειρῶν.
8 Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτόν· ** [34] Πε-
ρίζωσαι, καὶ [36]ὑπόδη-
σαι τὰ σανδάλιά σου.
[23] 'Εποίησε δὲ οὕτω.
Καὶ λέγει αὐτῷ·
Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν
σου, καὶ ἀκολούθει
μοι.
9 Καὶ [41] ἐξελθὼν [42] ἠ-
κολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ
[35]ᾔδει ὅτι ἀληθές [11]ἐςι
τὸ γινόμενον διὰ τοῦ

A. D. 44.

1 ch. 10. 22.
2 παραδίδωμι
3 ch. 26. 28.
4 Jno. 18. 28.
5 κατέρχομαι
6 ἀνάγω.
* Vide App.
7 ἀνίστημι.
8 τηρέω.
9 σημαίνω.
† μεγάλην-h.
10 Lu. 22. 44.
11 εἰμί.
‡ περὶ-h.
12 μέλλω.
13 s. γῆν.
§ ἥτις-h.
15 γίνομαι.
16 s. εἰς ἐκκλησίαν, v. εἰρήνην. [μαι.
17 εὐπορέο-
18 s. χρημά- [των
19 ὁρίζω
20 δέω.
21 2 Co. 9.12.
22 s. τί.
23 ποιέω.
24 ἐφίστημι.
25 ἀποστέλλω
26 λάμπω.
27 ch. 14. 23.
|| νύξας-h.
28 πατάσσω.
29 ἐπιβάλλω.
30 ἐγείρω.
31 ch 7. 6.
32 ἐκπίπτω.
33 ἀναιρέω.
** Ζῶσαι-h.
34 περιζώννυμι
35 εἴδω.
36 ὑποδέω.
37 ch. 6. 2.
38 προςτίθημι. [βάνω.
39 συλλαμ-
†† αἱ-m.
41 ἐξέρχομαι.
42 ἀκολουθέω.
43 τίθημι.

Digitized by Google

ἀγγέλου· [1]ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν.

10 Διελθόντες[4] δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, [5]ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρυσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις [7]αὐτομάτη [8]ἠνοίχθη αὐτοῖς· καὶ [9]ἐξελθόντες †[11]προῆλθον ῥύμην μίαν· καὶ εὐθέως [13]ἀπέςη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.

11 Καὶ ὁ Πέτρος, [15]γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· Νῦν ‡[17]οἶδα ἀληθῶς ὅτι [18]ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, ϰ §[19]ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης τῆς προςδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.

12 Συνιδών[21] τε [5]ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικαλυμένου Μάρκου, οὗ [23]ἦσαν ἱκανοὶ [25]συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι.

13 Κρούσαντος δὲ ‖ τῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, [38]προςῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη.

14 Καὶ [30]ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρυ, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ [8]ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, [33]εἰςδραμοῦσα δὲ [35]ἀπήγγειλεν [37]ἑστᾶναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.

15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ [3]ἔλεγον· *Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ [23]ἐστιν.

16 Ὁ δὲ Πέτρος [6]ἐπέμενε κρούων· [8]ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ [10]ἐξέστησαν.

17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν [14]ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δέ· [35]Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ ϰ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ [9]ἐξελθὼν [16]ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης[15] δὲ ἡμέρας, [23]ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς ςρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος [15]ἐγένετο.

19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν, καὶ μὴ [22]εὑρὼν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, [24]ἐκέλευσεν [26]ἀπαχθῆναι· καὶ [27]κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν, [28]διέτριβεν.[29]

20 Ἦν[23] δὲ ὁ Ἡρώδης[|] θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ [31]παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ [32]πείσαντες Βλάστον, τὸν [34]ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τῦ βασιλέως, [36]ᾐτοῦντο εἰρήνην· διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.[39]

21 Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ

A. D. 44.

1 δοκέω.
2 Lu. 22. 59.
3 λέγω.
* Τυχὸν ὁ-n.
4 διέρχομαι.
5 ἔρχομαι.
6 ἐπιμένω.
7 Mar. 4. 28.
8 ἀνοίγω.
9 ἐξέρχομαι.
10 ἐξίστημι.
† κατέβησαν τοὺς ἑπτὰ βαθμοὺς, καὶ-[illegible]μαι.
11 προέρχο-
13 ἀφίστημι.
14 ἐξάγω.
15 γίνομαι.
16 πορεύομαι.
‡ οἶδα, ὅτι ἀληθῶς-n.
17 εἴδω. [λω.
18 ἐξαποςέλ-
§ ἐξείλατό-a.
19 ἐξαιρέω.
21 συνείδω.
22 εὑρίσκω.
23 εἰμί.
24 κελεύω.
25 συναθροίζω, c. 19.25.
26 ἀπάγω.
27 κατέρχομαι.
28 διατρίβω.
29 s. τὴν ὥραν v. τὸν χρόνον, ἐκεῖ.
‖ αὐτῦ-a. [κω.
30 ἐπιγινώσ-
31 πάρειμι.
32 πείθω.
33 εἰςτρέχω.
34 s. ὄντα, v. τεταγμένον
35 ἀπαγγέλ-
36 αἰτέω. [λω.
37 ἵςημι [μαι
38 προςέρχο-
39 s. χώρας.

Digitized by Google

'Ηρώδης ἐνδυσάμενος
[1]ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ
καθίσας ἐπὶ τυῦ βήματος,
[3] ἐδημηγόρει πρὸς
αὐτούς.
22 *'Ο δὲ δῆμος [5] ἐπεφώνει·
Θεοῦ φωνὴ, καὶ
οὐκ ἀνθρώπου.
23 Παραχρῆμα δὲ [7]ἐπάταξεν
αὐτὸν ἄγγελος
Κυρίου, ἀνθ' ὧν ὐκ
[9] ἔδωκε [b]τὴν| δόξαν τῷ
Θεῷ· καὶ [11] γενόμενος
σκωληκόβρωτος, [13]ἐξέψυξεν.
24 'Ο δὲ λόγος τοῦ
Θεοῦ [15] ηὔξανε καὶ [17]ἐπληθύνετο.
25 Βαρνάβας δὲ καὶ
Σαῦλος [19] ὑπέστρεψαν
‡ ἐξ 'Ιερουσαλὴμ, πληρώσαντες
τὴν διακονίαν,
συμπαραλαβόντες
καὶ 'Ιωάννην τὸν [21]ἐπικληθέντα
Μάρκον.

Κεφ. ιγ'.

ΗΣΑΝ[27] δέ [c]τινες| ἐν
'Αντιοχείᾳ κατὰ τὴν
[27]οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται
καὶ [29] διδάσκαλοι,
ὅ, τε Βαρνάβας ϗ
Συμεὼν ὁ καλούμενος
Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ
Κυρηναῖος, Μαναήν τε
'Ηρώδου τοῦ τετράρχου
σύντροφος, καὶ
Σαῦλος.
2 Λειτυργούντων[31] δὲ
αὐτῶν τῷ Κυρίῳ, καὶ
νηστευόντων, εἶπε τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον· 'Αφορίσατε[32]
δή μοι τόν
[b]τε| Βαρνάβαν καὶ
[c]τὸν| Σαῦλον εἰς τὸ
ἔργον ὃ [2]προσκέκλημαι
αὐτούς.
3 Τότε νηστεύσαντες
καὶ προσευξάμενοι, καὶ
[4] ἐπιθέντες τὰς χεῖρας
αὐτοῖς, [6]ἀπέλυσαν.
4 Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες
ὑπὸ τοῦ
Πνεύματος τοῦ ἁγίου,
[8] κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν,
ἐκεῖθέν τε
[10]ἀπέπλευσαν εἰς τὴν[12]
Κύπρον.
5 Καὶ [11] γενόμενοι ἐν
Σαλαμῖνι, [14]κατήγγελλον
τὸν λόγον τῦ Θεοῦ
ἐν ταῖς συναγωγαῖς
τῶν 'Ιουδαίων· [16]εἶχον
δὲ καὶ 'Ιωάννην † [18] ὑπηρέτην.
6 Διελθόντες[20] δὲ §τὴν
νῆσον ἄχρι Πάφου,
[22]εὗρόν τινα ‖ [23] μάγον
ψευδοπροφήτην 'Ιουδαῖον,
ᾧ [24]ὄνομα ‡Βαρϊησοῦς,
7 Ὃς [27] ἦν σὺν τῷ
[25] ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ
Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.
Οὗτος, προσκαλεσάμενος
Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον,
[26] ἐπεζήτησεν ἀκῦσαι
τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ.
8 'Ανθίστατο[28] δὲ αὐτοῖς
**'Ελύμας ὁ μάγος,
(οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται
τὸ ὄνομα αὐτοῦ,)
ζητῶν [30] διαστρέψαι
τὸν ἀνθύπατον
ἀπὸ τῆς πίστεως.††
9 Σαῦλος δὲ (ὁ ϗ Παῦλος)
[33] πλησθεὶς Πνεύματος
ἁγίυ, [c]καὶ| ἀτενίσας
εἰς αὐτὸν,

A. D. 45.

1 s. κατὰ.
2 προςκαλέω.
3 δημηγορέω.
4 ἐπιτίθημι.
* Καταλλαγέντος δὲ αὐτοῦ τοῖς Τυρίοις, ὁ δῆμος-n.
5 ἐπιφωνέω.
6 ἀπολύω.
7 πατάσσω.
8 κατέρχομαι
9 δίδωμι.
10 ἀποπλέω.
11 γίνομαι.
12 s. νῆσον.
13 ἐκψύχω.
14 καταγγέλλω.
15 αὐξάνω.
16 ἔχω.
17 πληθύνω.
† ὑπηρετῦντα αὐτοῖς, al. εἰς διακονίαν.-n.
18 ver. 22, 26.
19 ὑποστρέφω.
‡ Vide App.
20 διέρχομαι.
21 ἐπικαλέω.
§ ὅλην-l.
22 εὑρίσκω.
‖ ἄνδρα-f.
23 v. 8. c. 8. 9.
24 s. ἦν.
25 ver. 8, 12.
26 ἐπιζητέω.
27 εἰμί.
28 ἀνθίστημι.
** 'Ετοίμας-n.
29 1 Co. 12.29.
30 διαστρέφω.
†† ἐπειδὴ ἥδιστα ἤκυεν αὐτῶν-f.
31 R. 15. 27.
32 Mat. 25.32.
33 πλέω.

Digitized by Google

10 Εἶπεν· Ὦ πλήρης
παντὸς δόλου καὶ πά-
σης ῥαδιουργίας, υἱὲ
διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
δικαιοσύνης, οὐ [1] παύ-
σῃ [3] διαστρέφων τὰς
ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐ-
θείας;
11 Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ
[b] τοῦ Κυρίου ἐπὶ σέ·
καὶ [7] ἔσῃ τυφλὸς, μὴ
βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι
καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ
[9] ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν
ἀχλὺς καὶ σκότος· καὶ
περιάγων [10] ἐζήτει χει-
ραγωγούς.
12 Τότε [11] ἰδὼν ὁ ἀνθ-
ύπατος τὸ [13] γεγονὸς,
ἐπίστευσεν, ἐκπλησσό-
μενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ
Κυρίου.
13 Ἀναχθέντες [15] δὲ
ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ
τὸν Παῦλον, [17] ἦλθον
εἰς Πέργην τῆς Παμ-
φυλίας· Ἰωάννης δὲ
ἀποχωρήσας ἀπ' αὐ-
τῶν, [19] ὑπέστρεψεν εἰς
Ἱεροσόλυμα.
14 Αὐτοὶ δὲ [21] διελθόν-
τες ἀπὸ τῆς Πέργης,
[23] παρεγένοντο εἰς Ἀν-
τιόχειαν [24] τῆς Πισιδί-
ας, καὶ [25] εἰσελθόντες
εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ
ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
[26] ἐκάθισαν.
15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνά-
γνωσιν τοῦ νόμου καὶ
τῶν προφητῶν, [28] ἀπέ-
στειλαν οἱ [31] ἀρχισυνά-
γωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέ-
γοντες· Ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ, εἰ ‖ ἔστι [7] λόγος
ἐν ὑμῖν * [2] παρακλήσε-
ως πρὸς τὸν λαὸν, λέ-
γετε.
16 Ἀναστὰς [4] δὲ Παῦ-
λος, καὶ κατασείσας τῇ
χειρὶ, [5] εἶπεν· Ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φο-
βούμενοι τὸν Θεὸν,
ἀκούσατε.
17 Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ
τούτου [b] Ἰσραὴλ [6] ἐξε-
λέξατο τοὺς πατέρας
ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν
[8] ὕψωσεν ἐν τῇ παροι-
κίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ
μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ
[12] ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ
αὐτῆς.
18 Καὶ ὡς τεσσαρακον-
ταετῆ χρόνον † [14] ἐτρο-
ποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ
ἐρήμῳ.
19 Καὶ [16] καθελὼν ἔθνη
ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν,
‡ [18] κατεκληροδότησεν
αὐτοῖς τὴν γῆν § αὐ-
τῶν.
20 Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς
ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ
πεντήκοντα, [20] ἔδωκε
κριτὰς ἕως Σαμουὴλ
τοῦ προφήτου.
21 Κἀκεῖθεν [22] ᾐτή-
σαντο βασιλέα, καὶ
[20] ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ
Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν
Κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς
Βενιαμὶν, ἔτη τεσσα-
ράκοντα.
22 Καὶ [29] μεταστήσας
αὐτὸν, [30] ἤγειρεν αὐ-
τοῖς τὸν Δαβὶδ εἰς βα-
σιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυ-
ρήσας· [32] Εὗρον [33] Δα-
βὶδ τὸν [27] τοῦ Ἰεσσαὶ,

A. D. 46.

* παρακλήσεως, πρὸς τὸν λαὸν λέγετε-n.
1 παύω.
2 ch. 9. 31. Ro. 12. 8.
3 ch. 20. 30. Mat. 17. 17.
4 ἀνίστημι.
5 s. ἵνα σιγῶσι.
6 ἐκλέγομαι.
7 εἰμί.
8 ὑψόω.
9 ἐπιπίπτω.
10 ζητέω.
11 εἴδω.
12 ἐξάγω.
13 γίνομαι.
† ἐτροφοφόρησεν-l.
14 τροποφορέω, De. 1. 31.
15 ἀνάγω.
16 καθαιρέω.
17 ἔρχομαι.
‡ κατεκληρονόμησεν-a.
18 κατακληροδοτέω, Jos. 19. 51.
§ Vide App.
19 ὑποστρέφω.
20 δίδωμι.
21 διέρχομαι.
22 αἰτέω.[μαι
23 παραγίνομαι.
24 s. πόλιν.
25 εἰσέρχομαι.
26 καθίζω.
27 s. υἱὸν.
28 ἀποστέλλω.
29 μεθίστημι.
30 ἐγείρω.
31 c. 18. 8, 17. Mat. 9. 18.
32 εὑρίσκω.
33 1 Sa. 13. 14.
‖ τις-f.

Digitized by Google

d ἄνδρα | κατὰ τὴν καρ-
δίαν μου, ὃς ποιήσει
πάντα τὰ θελήματά
μου.
23 Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ
τοῦ σπέρματος κατ' ἐπ-
αγγελίαν *[5] ἤγειρε τῷ
'Ισραὴλ † σωτῆρα 'Ιη-
σοῦν,
24 Προκηρύξαντος [7]
'Ιωάννου πρὸ προςώπȣ
τῆς εἰςόδου αὐτοῦ βάπ-
τισμα μετανοίας ἐπαν-
τὶ τῷ λαῷ | 'Ισραήλ.
25 'Ως δὲ [10]ἐπλήρου ὁ
'Ιωάννης τὸν [11]δρόμον,
[13]ἔλεγε· Τίνα με [15]ὑπο-
νοεῖτε [9]εἶναι; οὐκ εἰμὶ
ἐγὼ, ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται
μετ' ἐμὲ, οὗ οὐκ εἰμὶ
ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν
ποδῶν λῦσαι.
26 Ἄνδρες ἀδελφοὶ,
υἱοὶ [19]γένους 'Αβραὰμ,
καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φο-
βούμενοι τὸν Θεὸν,
ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σω-
τηρίας ταύτης [21] ἀπε-
στάλη.
27 Οἱ γὰρ κατοικȣ̃ντες
ἐν 'Ιερουσαλὴμ, καὶ οἱ
ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦ-
τον ἀγνοήσαντες, καὶ
τὰς φωνὰς τῶν προφη-
τῶν τὰς κατὰ πᾶν σάβ-
βατον ἀναγινωσκομέ-
νας, κρίναντες, [10]ἐπλή-
ρωσαν.
28 Καὶ μηδεμίαν αἰ-
τίαν θανάτου [27] εὑρόν-
τες, [29] ᾐτήσαντο Πι-
λάτον ἀναιρεθῆναι αὐ-
τόν.
29 'Ως δὲ [33] ἐτέλεσαν
ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ
[1] γεγραμμένα, [2] καθε-
λόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου,
[3]ἔθηκαν [4]εἰς μνημεῖον.
30 'Ο δὲ Θεὸς [5]ἤγειρεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
31 "Ος [6] ὤφθη ἐπὶ ἡμέ-
ρας πλείȣς τοῖς συνανα-
βᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας εἰς 'Ιερȣσα-
λὴμ, [8] οἵτινές ‡ [9] εἰσι
μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς
τὸν λαόν.
32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐ-
αγγελιζόμεθα τὴν πρὸς
τοὺς πατέρας ἐπαγγε-
λίαν [12]γενομένην, ὅτι
ταύτην ὁ Θεὸς [14] ἐκπε-
πλήρωκε τοῖς τέκνοις
§ αὐτῶν ἡμῖν, [16]ἀναςή-
σας 'Ιησοῦν·
33 'Ως καὶ ἐν τῷ ||ψαλ-
μῷ τῷ [18] δευτέρῳ [1] γέ-
γραπται· Υἱός μου εἶ
σὺ, ἐγὼ σήμερον [20] γε-
γέννηκά σε.
34 "Οτι δὲ [16]ἀνέςησεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέ-
τι μέλλοντα ὑποστρέ-
φειν εἰς διαφθορὰν, οὕ-
τως εἴρηκεν· [22]"Οτι
[26]δώσω ὑμῖν τὰ [23]ὅσια
[24]Δαβὶδ τὰ πιστά.
35 Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ
λέγει· [25] Οὐ [26]δώσεις
τὸν ὅσιόν σου [28] ἰδεῖν
διαφθοράν.
36 Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ
γενεᾷ **[30] ὑπηρετήσας
τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ, |
[31]ἐκοιμήθη, καὶ [32]προς-
ετέθη πρὸς τοὺς πατέ-
ρας αὐτοῦ· καὶ εἶδε
διαφθοράν.
37 "Ον δὲ ὁ Θεὸς [5]ἤγει-
ρεν, ȣ̓κ εἶδε διαφθοράν.

A. D. 46.

1 γράφω.
2 καθαιρέω.
3 τίθημι.
4 s. τὸ σῶμα.
* ἤγαγε-α.
5 ἐγείρω.
† Vide App.
6 ὄπτομαι.
7 προκηρύσσω, c. 3. 20.
8 ὅςτις.
‡ νῦν εἰσι-ί.
9 εἰμί.
10 πληρόω.
11 ch. 20 24.
12 γίνομαι.
13 λέγω.
14 ἐκπληρόω.
§ ἡμῶν, ἀναστήσας-n. al. αὐτῶν, ἀναςήτας al. αὐτῶν, ἡμῖν ἀνας.
15 ch. 25. 18.
16 ἀνίστημι.
|| πρώτῳ ψαλμῷ l. al. ψαλμῷ omisso δευτέρῳ.
18 Ps. 2. 7.
19 ch. 4. 36.
20 γεννάω.
21 ἀποστέλλω
22 Is. 55. 3.
23 ver. 35.
24 s. ἔπεα.
25 Ps. 16. 10.
26 δίδωμι.
27 εὑρίσκω.
28 εἴδω.
29 αἰτέω.
** ὑπηρετήσας. τῇ τȣ̃ Θεοῦ βȣλῇ ἐκοιμήθη-n.
30 ch. 20. 34.
31 κοιμάω.
32 προστίθημι
33 τελέω.

Digitized by Google

38 Γνωστὸν οὖν [1]ἔςω
ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοὶ,
ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν
ἄφεσις ἁμαρτιῶν [3]κα-
ταγγέλλεται.
39 Καὶ ἀπὸ πάντων ὧν
οὐκ [5]ἠδυνήθητε ἐν τῷ
νόμῳ Μωσέως [9]δικαι-
ωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς
ὁ πιστεύων δικαιοῦ-
ται.
40 Βλέπετε οὖν μὴ
[10]ἐπέλθῃ [e]ἐφ' ὑμᾶς | τὸ
εἰρημένον ἐν τοῖς προ-
φήταις·
41 Ἴδετε[4] οἱ [11]κατα-
φρονηταὶ, καὶ θαυμά-
σατε καὶ [12]ἀφανίσθητε·
ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζο-
μαι ἐν ταῖς ἡμέραις
ὑμῶν,‡ [d]ἔργον | § ᾧ οὐ
μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις
[15]ἐκδιηγῆται ὑμῖν.
42 Ἐξιόντων[18] δὲ ‖ ἐκ
τῆς συναγωγῆς τῶν
Ἰουδαίων, [e][19]παρεκά-
λουν | ** [b]τὰ ἔθνη | εἰς
τὸ †† μεταξὺ ‡‡ σάββα-
τον [21]λαληθῆναι αὐ-
τοῖς §§ τὰ ῥήματα [d]ταῦ-
τα. |
43 Λυθείσης[23] δὲ τῆς
συναγωγῆς, [25]ἠκολού-
θησαν πολλοὶ τῶν Ἰου-
δαίων καὶ τῶν σεβο-
μένων προσηλύτων τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνά-
βᾳ· οἵτινες προσλα-
λοῦντες [d]αὐτοῖς, | ἔπει-
θον αὐτοὺς ‖‖ [31]ἐπιμέ-
νειν τῇ χάριτι τοῦ
Θεοῦ.
44 ‡ Τῷ *† δὲ ἐρχομένῳ
σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα
ἡ πόλις [2]συνήχθη ἀκοῦ-
σαι τὸν λόγον τοῦ
* Θεοῦ.
45 Ἰδόντες[4] δὲ οἱ
Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους,
[6]ἐπλήσθησαν [7]ζήλου,
καὶ [8]ἀντέλεγον τοῖς
ὑπὸ τοῦ Παύλου λε-
γομένοις, [d]ἀντιλέγον-
τες καὶ | † βλασφημοῦν-
τες.
46 Παῤῥησιασάμενοι
δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρ-
νάβας εἶπον· Ὑμῖν [1]ἦν
ἀναγκαῖον πρῶτον λα-
ληθῆναι[21] τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ
[13]ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ
οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυ-
τοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς,
ἰδοὺ, [14]στρεφόμεθα εἰς
τὰ ἔθνη.
47 Οὕτω γὰρ [16]ἐντέ-
ταλται ἡμῖν ὁ Κύρι-
ος·[17] [33]Τέθεικά σε εἰς
φῶς ἐθνῶν, τοῦ [1]εἶναί
σε εἰς σωτηρίαν ἕως
ἐσχάτου τῆς γῆς.
48 Ἀκούοντα δὲ τὰ
ἔθνη [20]ἔχαιρον, καὶ
[22]ἐδόξαζον τὸν λόγον
τοῦ Κυρίου· καὶ [24]ἐπί-
στευσαν ὅσοι [1]ἦσαν
[26]τεταγμένοι εἰς ζωὴν
αἰώνιον.
49 Διεφέρετο[27] δὲ ὁ
λόγος τοῦ Κυρίου δι'
ὅλης τῆς χώρας.
50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι [28]πα-
ρώτρυναν τὰς [29]σεβο-
μένας γυναῖκας [b]καὶ |
τὰς [30]εὐσχήμονας, καὶ
τοὺς πρώτους τῆς πό-
λεως, καὶ [32]ἐπήγειραν
διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦ-
λον ꭓ [c]τὸν | Βαρνάβαν,

A. D. 46.

1 εἰμί.
2 συνάγω.
* κυρίου-i.
3 ch. 4. 2.
4 εἴδω.
5 δύναμαι.
6 πλέω.
7 ch. 5. 17.
8 ἀντιλέγω.
9 δικαιόω.
† al. ἐναντιού-μενοι καὶ.
10 ἐπέρχομαι
11 Hab. 1. 5.
12 Mat. 6. 16.
‡ Vide App.
13 ch. 7. 39.
14 στρέφω.
§ ὃ-h. [μαι.
15 ἐκδιηγέο-
16 ἐντέλλω.
17 s. λέγων.
18 ἔξειμι.
‖ αὐτῶν, πα-ρεκάλουν-a.
19 παρακα-λέω.
** al. ἠξίουν.
†† ἑξῆς-n.
‡‡ conj. σαβ-βάτων.
20 χαίρω.
21 λαλέω.
22 δοξάζω. [n.
§§ τὸν λόγον-
23 ch. 2. 24.
24 πιστεύω.
25 ἀκολουθέω.
26 τάσσω.
27 διαφέρω.
28 παροτρύνω
29 ch. 16. 14.
30 ch. 17. 12.
31 ch. 10. 48.
‖‖ προσμέ-νειν-a.
32 ἐπεγείρω.
33 τίθημι, Is. 42. 1, 6.
*† τε ἐχομέ-νῳ-l.

Digitized by Google

καὶ [1] ἐξέβαλον αὐτοὺς
ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐ-
τῶν.
51 Οἱ δὲ [3] ἐκτιναξά-
μενοι τὸν κονιορτὸν
τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
αὐτοὺς, [4] ἦλθον εἰς Ἰκό-
νιον.
52 Οἱ δὲ μαθηταὶ [5] ἐ-
πληροῦντο χαρᾶς καὶ
Πνεύματος ἁγίου.

Κεφ. ιδ'.

ΕΓΕΝΕΤΟ [9] δὲ ἐν
Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ
[11] εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς
τὴν συναγωγὴν τῶν
Ἰουδαίων, καὶ [13] λαλῆ-
σαι οὕτως ὥστε πιςεῦ-
σαι Ἰουδαίων τε καὶ
Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.
2 Οἱ δὲ [15] ἀπειθοῦντες
Ἰουδαῖοι [16] ἐπήγειραν
‡ καὶ [19] ἐκάκωσαν τὰς
ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ
τῶν ἀδελφῶν.§
3 Ἱκανὸν μὲν οὖν χρό-
νον [21] διέτριψαν παῤ-
ῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ
Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι
τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
αὐτοῦ, ᵇ καὶ ˡ [23] διδόντι
σημεῖα καὶ τέρατα [9] γί-
νεσθαι διὰ τῶν χειρῶν
αὐτῶν.
4 Ἐσχίσθη [25] δὲ τὸ
πλῆθος τῆς πόλεως· ϗ
οἱ μὲν [28] ἦσαν σὺν τοῖς
Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
τοῖς ἀποστόλοις.
5 Ὡς δὲ [9] ἐγένετο [30] ὁρ-
μὴ τῶν ἐθνῶν τε ϗ Ἰου-
δαίων σὺν τοῖς ἄρχου-
σιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ
[31] λιθοβολῆσαι αὐτοὺς,

6 Συνιδόντες [2] [6] κατέ-
φυγον εἰς τὰς πόλεις
τῆς Λυκαονίας, Λύ-
στραν καὶ Δέρβην, καὶ
τὴν περίχωρον·
7 Κἀκεῖ [28] ἦσαν εὐαγ-
γελιζόμενοι.
8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύ-
στροις [7] ἀδύνατος τοῖς
ποσὶν [8] ἐκάθητο, χω-
λὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ ᵇ ὑπάρχων,ˡ ὃς
οὐδέποτε * [10] περιεπεπα-
τήκει.
9 Οὗτος [12] ἤκουε τοῦ
Παύλου λαλοῦντος· ὃς
ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ [14] ἰ-
δὼν ὅτι πίστιν ἔχει
τοῦ [17] σωθῆναι,
10 Εἶπε μεγάλῃ τῇ
φωνῇ· † [18] Ἀνάςηθι ἐπὶ
τοὺς πόδας σου ὀρθός.
Καὶ † [20] ἥλλετο, ϗ [10] πε-
ριεπάτει.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι [14] ἰδόν-
τες ὃ [22] ἐποίησεν ὁ
Παῦλος, [24] ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν, Λυκα-
ονιστὶ λέγοντες· Οἱ
θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀν-
θρώποις [26] κατέβησαν
πρὸς ἡμᾶς.
12 Ἐκάλουν [27] τε τὸν
ᶜ μὲν ˡ Βαρνάβαν, Δία·
τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρ-
μῆν· ἐπειδὴ αὐτὸς [28] ἦν
ὁ [29] ἡγούμενος τοῦ λό-
γου.
13 Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς
τοῦ [28] ὄντος πρὸ τῆς πό-
λεως ᵇ αὐτῶν,ˡ ταύρους
καὶ ςέμματα ἐπὶ τοὺς
πυλῶνας [32] ἐνέγκας, σὺν
τοῖς ὄχλοις [33] ἤθελε
θύειν.

A. D. 46.

1 ἐκβάλλω.
2 συνείδω.
3 ἐκτινάσσω.
4 ἔρχομαι.
5 πληρόω.
6 καταφεύγω.
7 Mat. 19. 26. Ro. 8. 3.
8 κάθημαι.
9 γίνομαι.
* περιπεπατήκει-α. al. περιεπάτησεν.
10 περιπατέω
11 εἰσέρχομαι.
12 ἀκούω.
13 λαλέω.
14 εἴδω.
15 ch. 17. 5. Jno. 3. 26.
16 ἐπεγείρω. ch. 13. 50.
17 σώζω.
18 ἀνίστημι.
† Vide App.
‡ διωγμον f.
19 κακόω. ch. 7. 6, 19.
§ Ὁ δὲ κύριος εἰρήνην ἐποίησεν. s. ταχὺ ἔδωκεν f.
20 ἅλλομαι.
21 διατρίβω.
22 ποιέω.
23 δίδωμι.
24 ἐπαίρω.
25 σχίζω. Mat. 27. 51.
26 καταβαίνω
27 καλέω.
28 εἰμί.
29 ἡγέομαι.
30 Ja. 3. 4. Pr. 3. 25.
31 λιθοβολέω.
32 φέρω.
33 θέλω.

Digitized by Google

14 * Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας ϗ Παῦλος, [2]διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, † [3]εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες,

15 Καὶ λέγοντες· Ἄνδρες, [8]τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς [9]ὁμοιοπαθεῖς [35]ἐσμὲν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων[11] ἐπιστρέφειν ‡ ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ [13]ἐν αὐτοῖς·

16 Ὃς ἐν ταῖς [18]παρῳχημέναις γενεαῖς [19]εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι [20]ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·

17 Καίτοιγε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν [21]ἀφῆκεν, § [23]ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν || ἡμῖν ὑετοὺς [25]διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, [27]ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ** ἡμῶν.

18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις [29]κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπῆλθον[32] δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, ††καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.

20 Κυκλωσάντων[1] δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, [4]ἀναστὰς [5]εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ [6]ἐπαύριον [7]ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ [10]μαθητεύσαντες ἱκανούς, [12]ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν.

22 Ἐπιστηρίζοντες [14] τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες [16]ἐμμένειν τῇ πίστει, ϗ [17]ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς [5]εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

23 Χειροτονήσαντες[22] δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, [26]παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν [28]πεπιστεύκεισαν.

24 Καὶ [30]διελθόντες τὴν Πισιδίαν, [31]ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.

25 Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, [33]κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν·

26 Κἀκεῖθεν [34]ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν [35]ἦσαν [36]παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.

27 Παραγενόμενοι[37] δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, [39]ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ

A. D. 48.

* Ἀκούσας δὲ Βαρνάβας καὶ-n.
1 κυκλόω.
2 διαῤῥήσσω.
† ἐξεπήδησαν-a.
3 εἰσπηδάω.
4 ἀνίστημι.
5 εἰσέρχομαι.
6 s. ἡμέρα.
7 ἐξέρχομαι.
8 s. διά.
9 Ja. 5. 17.
10 Mat. 28. 19.
11 s. εἰδώλων.
‡ Θεὸν ζῶντα-h.
12 ὑποστρέφω
13 s. πράγματα ὄντα.
14 c. 15. 32. 41.
16 ch. 13. 43.
17 s. λέγοντες
18 παροίχομαι.
19 ἐάω.
20 s. ἐν.
21 ἀφίημι.
22 2 Co. 8. 19.
§ ἀγαθουργῶν,-h.
23 Lu. 6. 9, 33.
|| ὑμῖν-a. al-c.
25 δίδωμι.
26 παρατίθημι.
27 ἐμπιπλάω.
28 πιστεύω.
** ὑμῶν-a.
29 καταπαύω.
30 διέρχομαι.
31 ἔρχομαι.
32 ἐπέρχομαι.
33 καταβαίνω
34 ἀποπλέω.
35 εἰμί.
36 παραδίδωμι.
†† Vide App.
37 παραγίνομαι.
38 s. αὐτον.
39 ἀναγγέλλω

Digitized by Google

Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ
ὅτι [1]ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι
θύραν πίστεως.
28 Διέτριβον[4] δὲ ἐκεῖ
χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν
τοῖς μαθηταῖς.

Κεφ. ιε'.

ΚΑΙ τινες [5]κατελθόν-
τες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,*
[7]ἐδίδασκον τοὺς ἀδελ-
φούς· Ὅτι ἐὰν μὴ †πε-
ριτέμνησθε τῷ ἔθει
Μωϋσέως, οὐ δύνασθε
[9]σωθῆναι.
2 Γενομένης [11] οὖν
[13]στάσεως καὶ §[14] συζη-
τήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνά-
βα πρὸς αὐτοὺς, ‖[17]ἔ-
ταξαν ἀναβαίνειν Παῦ-
λον καὶ Βαρνάβαν καί
τινας ἄλλους ἐξ αὐ-
τῶν πρὸς τοὺς ἀποστό-
λους καὶ πρεσβυτέ-
ρους εἰς Ἱερουσαλὴμ,
περὶ τοῦ [19]ζητήματος
τούτου.
3 Οἱ μὲν οὖν [21]προ-
πεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας, [31]διήρχοντο
τὴν Φοινίκην καὶ Σαμά-
ρειαν, ἐκδιηγούμενοι
τὴν ἐπιστροφὴν τῶν
ἐθνῶν· καὶ [24]ἐποίουν
χαρὰν μεγάλην πᾶσι
τοῖς ἀδελφοῖς.
4 Παραγενόμενοι [27] δὲ
εἰς Ἱερουσαλὴμ, [29]ἀπε-
δέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας καὶ τῶν ἀπο-
στόλων καὶ τῶν πρεσ-
βυτέρων, [30]ἀνήγγειλάν
τε ὅσα ὁ Θεὸς [24] ἐποίη-
σε μετ' αὐτῶν.
5 Ἐξανέστησαν[2] δέ τι-
νες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέ-
σεως τῶν Φαρισαίων
[3]πεπιστευκότες, λέγον-
τες· Ὅτι δεῖ περιτέ-
μνειν αὐτοὺς, παραγ-
γέλλειν τε τηρεῖν τὸν
νόμον Μωϋσέως.
6 Συνήχθησαν[6] δὲ οἱ
ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι [8]ἰδεῖν περὶ τοῦ
λόγου τούτου.
7 Πολλῆς δὲ συζητή-
σεως γενομένης, [10]ἀνα-
στὰς Πέτρος εἶπε πρὸς
αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ, ὑμεῖς [12]ἐπίστασθε
ὅτι ἀφ' ἡμερῶν [16] ἀρ-
χαίων ὁ Θεὸς [e]ἐν
ἡμῖν ‡ [18] ἐξελέξατο διὰ
τοῦ στόματός μου ἀκοῦ-
σαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον
τοῦ εὐαγγελίου, καὶ
πιστεῦσαι.
8 Καὶ ὁ [20] καρδιογνώ-
στης Θεὸς [22]ἐμαρτύρη-
σεν αὐτοῖς, [23] δοὺς αὐ-
τοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγι-
ον, καθὼς καὶ ἡμῖν·
9 Καὶ οὐδὲν [25] διέκρι-
νε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ
αὐτῶν, τῇ πίστει [26]κα-
θαρίσας τὰς καρδίας
αὐτῶν.
10 Νῦν οὖν τί πειρά-
ζετε [e] τὸν Θεὸν, [28]ἐπι-
θεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
τράχηλον τῶν μαθη-
τῶν, ὃν οὔτε οἱ πα-
τέρες ἡμῶν οὔτε ἡ-
μεῖς ἰσχύσαμεν βαστά-
σαι;
11 Ἀλλὰ διὰ τῆς χά-
ριτος **Κυρίου Ἰησοῦ
[b] Χριστοῦ | πιστεύομεν

A. D. 52.

1 ἀνοίγω.
2 ἐξανίστημι.
3 πιστεύω.
4 διατρίβω.
5 κατέρχομαι.
* τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων-f.
6 συνάγω.
7 διδάσκω.
8 εἴδω.
† περιτμηθῆτε-h.
9 σώζω.
10 ἀνίστημι.
11 γίνομαι.
12 ἐπίσταμαι.
‡ alii transp. al. ἐν ὑμῖν.
13 ch. 19. 40.
§ ζητήσεως-a alii καὶ ζητήσεως-c.
14 ch. 28. 29.
16 ch. 15. 21. 2 Co. 7. 17.
‖ Vide App.
17 τάσσω.
18 ἐκλέγομαι.
19 ch. 18. 15.
20 ch. 1. 24.
21 προπέμπω, ch. 20. 38. Ro. 15. 24.
22 μαρτυρέω.
23 δίδωμι.
24 ποιέω.
25 διακρίνω.
26 καθαρίζω.
27 παραγίνομαι.
28 ἐπιτίθημι.
29 ἀποδέχομαι.
30 ἀναγγέλλω.
** τοῦ-m.
31 διέρχομαι.

[1]σωθῆναι, καθ' ὃν τρό-
πον κἀκεῖνοι.
12 * Ἐσίγησε[3] δὲ πᾶν
τὸ [2]πλῆθος, καὶ [5]ἤκουον
Βαρνάβα καὶ Παύλου
[7]ἐξηγουμένων ὅσα [9]ἐ-
ποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα
καὶ τέρατα ἐν τοῖς
ἔθνεσι δι' αὐτῶν.
13 Μετὰ δὲ τὸ [3]σιγῆ-
σαι αὐτοὺς, [11]ἀπεκρίθη
Ἰάκωβος, λέγων· Ἄν-
δρες ἀδελφοὶ, ἀκούσατέ
μου.
14 Συμεὼν [7]ἐξηγήσατο
καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς
§ [12]ἐπεσκέψατο [13]λα-
βεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν
[c]ἐπὶ | τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
15 Καὶ τούτῳ συμφω-
νοῦσιν οἱ λόγοι τῶν
προφητῶν, καθὼς [15]γέ-
γραπται·
16 Μετὰ ταῦτα ἀνα-
στρέψω, καὶ ἀνοικοδο-
μήσω τὴν σκηνὴν Δα-
βὶδ τὴν [17]πεπτωκυῖαν,
καὶ τὰ [19]κατεσκαμμέ-
να [22]αὐτῆς ἀνοικοδο-
μήσω, καὶ [20]ἀνορθώσω
αὐτήν·
17 Ὅπως ἂν ἐκζητή-
σωσιν οἱ [23]κατάλοιποι
τῶν ἀνθρώπων τὸν
Κύριον, καὶ πάντα τὰ
ἔθνη ἐφ' οὓς [25]ἐπικέ-
κληται τὸ ὄνομά μου
ἐπ' αὐτούς· λέγει Κύ-
ριος ὁ ποιῶν * ταῦτα
πάντα.
18 Γνωστὰ ἀπ' [27]αἰ-
ῶνός [29]ἐστι τῷ Θεῷ
πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ[31]
[32]παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ
τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφου-
σιν ἐπὶ τὸν Θεόν·
20 Ἀλλὰ [4]ἐπιστεῖλαι
αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι
ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων
τῶν † εἰδώλων, καὶ τῆς
‡ [6]πορνείας, [d]καὶ τοῦ
[8]πνικτοῦ, | καὶ τοῦ αἵ-
ματος.*
21 Μωσῆς γὰρ ἐκ γε-
νεῶν ἀρχαίων κατὰ
[10]πόλιν τοὺς κηρύσσον-
τας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς
συναγωγαῖς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκό-
μενος.
22 Τότε [14]ἔδοξε τοῖς
ἀποστόλοις καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ
τῇ ἐκκλησίᾳ, [16]ἐκλεξα-
μένους ἄνδρας ἐξ αὐ-
τῶν πέμψαι εἰς Ἀντι-
όχειαν, σὺν τῷ Παύλῳ
καὶ Βαρνάβᾳ· Ἰούδαν
τὸν ἐπικαλούμενον Βαρ-
σαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἄν-
δρας [18]ἡγουμένους ἐν
τοῖς ἀδελφοῖς·
23 Γράψαντες [21]διὰ
χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ
ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι [d]καὶ οἱ | ἀδελ-
φοὶ, τοῖς κατὰ τὴν Ἀν-
τιόχειαν καὶ Συρίαν &
Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς
ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν.
24 Ἐπειδὴ [5]ἠκούσαμεν
ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν [28]ἐξ-
ελθόντες [30]ἐτάραξαν
ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευ-
άζοντες τὰς ψυχὰς
ὑμῶν, [c]λέγοντες περι-
τέμνεσθαι, καὶ τηρεῖν
τὸν νόμον, | οἷς οὐ [33]δι-
εστειλάμεθα·

A. D. 52.

1 σώζω.
* Vide App.
2 ch. 4. 32.
3 σιγάω.
4 ἐπιστέλλω.
5 ἀκούω
† εἰδωλοθύ-
των. n.
‡ conj. πορ-
κείας s.
χοιρείας.
6 ver. 29.
1 Cor. 7. 2.
7 ἐξηγέομαι.
8 ver. 29.
ch. 21. 25.
9 ποιέω.
10 s. πᾶσαν.
11 ἀποκρίνο-
μαι. [το. n.
§ ἐπελέξα-
12 ἐπισκέ-
πτομαι.
13 λαμβάνω.
14 δοκέω.
15 γράφω.
16 ἐκλέγομαι.
17 πίπτω.
18 ἡγέομαι.
19 κατασκά-
πτω.
Am. 9. 11.
20 Lu. 13. 13.
21 γράφω.
22 s. μέσα.
23 Am. 9. 12.
25 ἐπικαλέω,
Ja. 2. 7.
26 ἀκούω.
27 ch. 3. 21.
Lu. 1. 70.
28 ἐξέρχομαι.
29 εἰμί.
30 ταράσσω,
ch. 17. 8.
31 s. δεῖν.
32 παρενο-
χλέω,
Ju. 14. 17.
33 διαστέλλω,
Mat. 16. 20.

Digitized by Google

25 ᵛἜδοξεν[1] ἡμῖν [20] γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, *[2]ἐκλεξαμένους ἄνδρας [3]πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ,

26 Ἀνθρώποις [5] παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

27 Ἀπεστάλκαμεν [29] οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.

28 ᵛἜδοξε [1] γὰρ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ϗ ἡμῖν, μηδὲν πλέον [9] ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν τῶν ἐπάναγκες c τούτων‖,||

29 Ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων, καὶ αἵματος, d καὶ πνικτοῦ,| καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε.†† [16]ᵛἜρρωσθε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες §§ [17] ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, [21]ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν.

31 Ἀναγνόντες [25] δὲ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.

32 Ἰούδας |||| δὲ καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται [27] ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ [28] παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, ϗ [31]ἐπεστήριξαν.

33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον,[32] [33] ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς † ἀποστόλους.

34 cᵛἜδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ [4]ἐπιμεῖναι αὐτοῦ.| ‡

35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας [6] διέτριβον [7] ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν· Ἐπιστρέψαντες δὴ [11] ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς b ἡμῶν | κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς [13]κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι.

37 Βαρνάβας δὲ §[14]ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν ** τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον.

38 Παῦλος δὲ ‡‡ [15] ἠξίου, τὸν [18] ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ [19] συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον.

39 Ἐγένετο [20] οὖν παροξυσμὸς, ὥστε [24] ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων· τόν τε Βαρνάβαν, [26]παραλαβόντα τὸν Μάρκον, ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον.

40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν, [34] ἐξῆλθε, [5] παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ *† Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν

A. D. 53.

1 δοκέω [νοις-i
* ἐκλεξαμέ-
2 ἐκλέγομαι.
† ἀποςόλυς-l.
3 πέμπω.
4 ἐπιμένω.
‡ Μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη-f.
5 παραδίδωμι, c. 14. 26.
6 διατρίβω.
7 s. τὸν χρόνον
9 ἐπιτίθημι.
§ ἐβούλετο-h.
‖ alii transp.
11 ἐπισκέπτομαι. [λω.
13 καταγγέλ-
14 βυλεύομαι.
** ϗ Ἰωάννην-a. alii Ἰωάννην-i
†† φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι-f
‡‡ οὐκ ἐβούλετο-n.
15 ἀξιόω.
16 ῥωννύω.
§§ κατῆλθον-h
17 ἔρχομαι.
18 ἀφίστημι.
19 συνέρχομαι.
20 γίνομαι.
21 ἐπιδίδωμι.
24 ἀποχωρίζομαι.
25 ἀναγινώσκω.
26 παραλαμ-
|||| τε-a. [βάνω
27 εἰμί. [λέω.
28 παρακα-
29 ἀποστέλλω
31 ἐπιςηρίζω
32 s. τινά.
33 ἀπολύω.
34 ἐξέρχομαι.
*† κυρίου-i.

Digitized by Google

41 [1]Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιςηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

Κεφ. ις'.

ΚΑΤΗΝΤΗΣΕ [5] δὲ εἰς Δέρβην ϗ Λύςραν· καὶ ἰδοὺ, μαθητής τις [7]ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος υἱὸς γυναικός τινος| ᵉἸυδαίας| ‡πιστῆς, πατρὸς δὲ "Ἕλληνος·

2 "Ος [11]ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύςροις ϗ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν.

3 Τοῦτον [14]ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ [15]ἐξελθεῖν· καὶ [17]λαβὼν [19]περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς [7]ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· [21]ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι "Ἕλλην [23]ὑπῆρχεν.

4 Ὡς δὲ [25]διεπορεύοντο τὰς πόλεις, [28]παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ [29]δόγματα τὰ [30]κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποςόλων ϗ τῶν πρεσβυτέρων τῶν [31]ἐν Ἱερουσαλήμ.

5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι [32]ἐστερεοῦντο τῇ πίςει, καὶ [33]ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

6 Διελθόντες [1] δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίυ Πνεύματος [35]λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

7 Ἐλθόντες[2] κατὰ τὴν Μυσίαν, [3]ἐπείραζον *κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ [4]εἴασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα.†

8 Παρελθόντες[6] δὲ τὴν Μυσίαν, [8]κατέβησαν εἰς Τρωάδα.

9 Καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς [9]ὤφθη τῷ Παύλῳ· Ἀνήρ τις [7]ἦν Μακεδὼν [10]εςὼς, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· [12]Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν, [13]βοήθησον ἡμῖν.

10 § Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως [16]ἐζητήσαμεν [15]ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, [18]συμβιβάζοντες ὅτι [20]προςκέκληται ἡμᾶς ὁ ‖ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

11 Ἀναχθέντες [22] οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, [24]εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ τε [26]ἐπιούσῃ[27] εἰς Νεάπολιν·

12 Ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις [7]ἐστὶ **πρώτη ᵈτῆς μερίδος| ††ᶜτῆς| Μακεδονίας πόλις, κολώνια. [7]Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς.

13 Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων [15]ἐξήλθομεν ἔξω τῆς ‡‡πόλεως παρὰ ποταμὸν, οὗ §§ [34]ἐνομίζετο προσευχὴ [7]εἶναι· καὶ καθίσαντες [35]ἐλαλοῦμεν ταῖς [36]συνελθούσαις γυναιξί.

A. D. 53.

1 διέρχομαι.
2 ἔρχομαι.
3 πειράζω.
* εἰς-a.
4 ἐάω.
† Ἰησοῦ-m.
5 καταντάω.
6 παρέρχομαι.
7 εἰμί.
‡ alii χήρας al. Ἰυδαίας χήρας.
8 καταβαίνω.
9 ὄπτομαι.
10 ἵστημι.
11 μαρτυρέω.
12 διαβαίνω.
13 ch. 21. 28.
14 θέλω.
15 ἐξέρχομαι.
§ Vide App.
16 ζητέω.
17 λαμβάνω.
18 ch. 9. 22.
19 περιτέμνω.
20 προςκαλέω.
‖ Θεὸς-h.
21 εἴδω.
22 ἀνάγω.
23 ὑπάρχω.
24 ch. 21. 1.
25 διαπορεύομαι.
26 ἔπειμι.
27 s. ἡμέρα [μι.
28 παραδίδωμι.
29 ch. 17. 7.
30 κρίνω.
** κεφαλὴ-n.
con. πρώτης.
31 s. ὄντων.
†† al. μερὶς.
32 στερέω.
33 περισσεύω.
‡‡ πύλης-h.
§§ ἐνομίζομεν προσευχὴν-n
34 νομίζω.
35 λαλέω.
36 συνέρχομαι.

Digitized by Google

14 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις, πόλεως Θυατείρων, [3] σεβομένη τὸν Θεὸν, [5] ἤκουεν· ἧς ὁ Κύριος [7] διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου.

15 Ὡς δὲ [9] ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, [11] παρεκάλεσε, λέγουσα· Εἰ [13] κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ [14] εἶναι, [15] εἰςελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, [17] μείνατε. Καὶ [19] παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16 Ἐγένετο [21] δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς *προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα †Πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις [23] ἐργασίαν πολλὴν [25] παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, [27] μαντευομένη.

17 Αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ‡ἡμῖν, [31] ἔκραζε λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου [14] εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ‖ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. [35] Διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ [36] ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε· Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, [2] ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ [2] ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 Ἰδόντες [1] δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι [2] ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, [4] ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, [6] εἵλκυσαν εἰς τὴν [8] ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας.

20 Καὶ [10] προςαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς [12] στρατηγοῖς, εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες·

21 Καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη, ἃ οὐκ [16] ἔξεστιν ἡμῖν [18] παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις [14] οὖσι.

22 Καὶ [20] συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν· καὶ οἱ στρατηγοὶ, [22] περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, [24] ἐκέλευον [26] ῥαβδίζειν.

23 Πολλάς τε [28] ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, [29] ἔβαλον εἰς φυλακὴν, [30] παραγγείλαντες τῷ [32] δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς·

24 Ὃς παραγγελίαν τοιαύτην §[33] εἰληφὼς, [29] ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν [34] ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον.

25 Κατὰ δὲ τὸ [37] μεσονύκτιον Παῦλος ϗ Σίλας προσευχόμενοι [38] ὕμνην τὸν Θεόν· [39] ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.

26 Ἄφνω δὲ [40] σεισμὸς

A. D. 53.

1 εἴδω.
2 ἐξέρχομαι.
3 σέβω. [νω.
4 ἐπιλαμβά-
5 ἀκούω.
6 ἑλκύω.
7 διανοίγω.
8 ch. 17. 17.
9 βαπτίζω.
10 προςάγω.
11 παρακαλέω.
12 v.22. 35,36.
13 κρίνω.
14 εἰμί. [μαι.
15 εἰςέρχο-
16 ἔξειμι.
17 μένω.
18 παραδέχομαι.
19 παραβιάζομαι. [μι.
20 συνεφίστη-
21 γίνομαι.
* τὴν προσευχὴν-h.
† πύθωνα-i.
22 2 Mac.4.28.
23 ch. 19. 24.
24 κελεύω.
25 παρέχω.
26 2 Co. 11.25.
27 De. 18. 10.
28 ἐπιτίθημι.
29 βάλλω.
30 παραγγέλλω.
‡ τῷ Σίλᾳ-n.
31 κράζω.
32 v. 27, 36.
§ λαβὼν.-h.
33 λαμβάνω·
‖ ὑμῖν.
34 ἀσφαλίζω.
35 ch. 4. 2.
36 ἐπιστρέφω
37 ch. 20. 7. Mar. 13. 35.
38 ὑμνέω.
39 ἐπακροάομαι.
40 Mat. 8. 24.

Digitized by Google

[7] ἐγένετο μέγας, ὥςτε [1] σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τȣ͂ δεσμωτηρίου· [3] ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, ϗ πάντων τὰ δεσμὰ * [6] ἀνέθη.

27 Ἔξυπνος δὲ [7] γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ [9] ἰδὼν [3] ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν, [11] ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων [13] ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους.

28 Ἐφώνησε [15] δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· Μηδὲν [16] πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ [17] ἐσμεν ἐνθάδε.

29 Αἰτήσας [19] δὲ φῶτα [21] εἰςεπήδησε, καὶ [22] ἔντρομος [7] γενόμενος [23] προςέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ.

30 Καὶ [27] προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, ‡ [20] ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα [29] σωθῶ;

31 Οἱ δὲ εἶπον· Πίςευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

32 Καὶ [30] ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τȣ͂ Κυρίȣ. § καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

33 Καὶ [32] παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, [35] ἔλȣσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ [37] ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.

34 Ἀναγαγών [2] τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, [4] παρέθηκε τράπεζαν, καὶ [5] ἠγαλλιάσατο πανοικὶ [8] πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ.

35 Ἡμέρας δὲ [7] γενομένης † [10] ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς [12] ῥαβδούχους, λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.

36 Ἀπήγγειλε [14] δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι [10] ἀπεςάλκασιν οἱ ςρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν [18] ἐξελθόντες, πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

37 Ὁ δὲ Παῦλος [20] ἔφη πρὸς αὐτούς· [24] Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, [25] ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, [26] ἔβαλον εἰς φυλακὴν, ϗ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ [28] ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς [34] ἐξαγαγέτωσαν.

38 Ἀνήγγειλαν [39] δὲ τοῖς ςρατηγοῖς οἱ ῥαβδȣ͂χοι τὰ ῥήματα ταῦτα † καὶ [31] ἐφοβήθησαν ἀκȣ́σαντες ὅτι Ῥωμαῖοί [17] εἰσι.

39 Καὶ [28] ἐλθόντες [33] παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ [34] ἐξαγαγόντες [36] ἠρώτων [18] ἐξελθεῖν τῆς πόλεως.

40 Ἐξελθόντες [18] δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς [38] εἰςῆλθον

A. D. 53.

1 σαλεύω.
2 ἀνάγω.
3 ἀνοίγω.
4 παρατίθημι
5 ἀγαλλιάομαι, Lu.1.47.
* ἀνείθη. s. ἀνεῴχθη. s. ἀνελύθη-n.
6 ἀνίημι.
7 γίνομαι.
8 πιστεύω.
9 εἴδω.
† Vide App.
10 ἀποστέλλω
11 μέλλω.
12 v. 38.
13 ἐκφεύγω.
14 ἀπαγγέλλω
15 φωνέω.
16 πράσσω.
17 εἰμί.
18 ἐξέρχομαι.
19 αἰτέω.
20 φῆμι.
21 εἰςπηδάω.
22 ch. 7. 32. He. 12. 21.
23 προςπίπτω
24 δέρω.
25 ch. 22. 25.
26 βάλλω.
27 προάγω.
‡ τὰς λοιπὰς ἀσφαλισάμενος. ϗ-f.
28 ἔρχομαι.
29 σώζω.
30 λαλέω.
§ σὺν-a.
31 φοβέω.
32 παραλαμβάνω.
33 παρακαλέω.
34 ἐξάγω.
35 λούω.
36 ἐρωτάω.
37 βαπτίζω.
38 εἰςέρχομαι.
39 ἀναγγέλλω.

Digitized by Google

* εἰς τὴν Λυδίαν· καὶ [1]ἰδόντες τοὺς ἀδελφὸς, [3]παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ [5]ἐξῆλθον.

Κεφ. ιζ΄.

ΔΙΟΔΕΥΣΑΝΤΕΣ[7] δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, [9]ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπε [11]ἦν e ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων.

2 Κατὰ δὲ τὸ [13]εἰωθὸς τῷ Παύλῳ [15]εἰςῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία [17]διελέγετο † αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν,

3 Διανοίγων[19] ϗ [21]παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριςὸν [22]ἔδει [23]παθεῖν καὶ [24] ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός [11]ἐστιν ‡ ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.

4 Καί τινες ἐξ αὐτῶν [26]ἐπείσθησαν, ϗ [27]προςεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλα, τῶν τε [29]σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.

5 § Ζηλώσαντες[31] δὲ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι, καὶ προςλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηρὸς καὶ ὀχλοποιήσαντες, [34]ἐθορύβυν τὴν πόλιν· [35]ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ ‖ Ἰάσονος, [36]ἐζήτυν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.

6 Μὴ [37] εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, [2] ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελφὸς ἐπὶ τοὺς [4] πολιτάρχας, [6]βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν[8] οἰκουμένην [10]ἀναστατώσαντες,[24] οὗτοι ϗ ἐνθάδε [12]πάρεισιν·

7 Οὓς [14] ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν [16]δογμάτων Καίσαρος πράττουσι, βασιλέα λέγοντες ἕτερον [11] εἶναι, Ἰησοῦν.

8 Ἐτάραξαν[18] δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα.

9 Καὶ [20] λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, [25] ἀπέλυσαν αὐτούς.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς [28] ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν· οἵτινες [30] παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων [32]ἀπῄεσαν.

11 Οὗτοι δὲ [11] ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες [33] ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, e τὸ ‖ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως.

12 Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων, καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.

A. D. 53.

* πρὸς-l.
1 εἴδω.
2 σύρω.
3 παρακαλέω
4 ver. 8.
5 ἐξέρχομαι.
6 βοάω.
7 Lu. 8. 1.
8 s. γῆν.
9 ἔρχομαι.
10 ch. 21. 38.
11 εἰμί.
12 πάρειμι.
13 ἔθω.
14 ὑποδέχομαι.
15 εἰςέρχομαι.
16 ch. 16. 4.
17 διαλέγομαι, v. 17.
† αὐτοῖς.ἀπὸ τῶν γραφῶν διανοίγων καὶ-n.
18 ταράσσω.
19 ch. 16. 14.
20 λαμβάνω.
21 παρατίθημι.
22 δεῖ.
23 πάσχω
24 ἀνίστημι.
25 ἀπολύω.
‡ Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, ὃν-n. al. ὁ Χριστὸς, Ἰησοῦς ὃν.
26 πείθω.
27 προςκληρόω
28 ἐκπέμπω.
29 σέβω. [μαι.
30 παραγίνομαι
§ Vide App.
31 ch. 14. 2.
32 ἄπειμι.
33 δέχομαι.
34 θορυβέω.
35 ἐφίστημι.
‖ Ἰάσωνος-n
36 ζητέω.
37 εὑρίσκω.

Digitized by Google

13 'Ως δὲ [1]ἔγνωσαν οἱ
ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης
'Ιουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ
Βεροίᾳ [3]κατηγγέλη ὑπὸ
τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ
Θεοῦ, [5]ἦλθον κἀκεῖ,
[7]σαλεύοντες *τοὺς ὄ-
χλους.†
14 Εὐθέως δὲ τότε τὸν
Παῦλον ἐξαπέστειλαν
οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι
[e]ὡς ‡§ ἐπὶ τὴν ‖ θάλασ-
σαν· [20]ὑπέμενον δὲ ὅ,
τε Σίλας ϗ ὁ Τιμόθεος
ἐκεῖ.
15 Οἱ δὲ [10]καθιστῶν-
τες τὸν Παῦλον, [11]ἤγα-
γον [c]αὐτὸν ‖ ἕως 'Αθη-
νῶν· ††καὶ [12]λαβόν-
τες ἐντολὴν πρὸς τὸν
Σίλαν καὶ Τιμόθεον,
ἵνα ὡς τάχιστα [5]ἔλθω-
σι πρὸς αὐτὸν, [29]ἐξῄε-
σαν.
16 'Εν δὲ ταῖς 'Αθή-
ναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς
τοῦ Παύλου, [15]παρωξύ-
νετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
ἐν αὐτῷ, §§θεωροῦντι
κατείδωλον [27]οὖσαν τὴν
πόλιν.
17 Διελέγετο[18] μὲν οὖν
ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς
'Ιουδαίοις καὶ τοῖς σεβο-
μένοις, καὶ ἐν τῇ [22]ἀγο-
ρᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν
πρὸς τοὺς παρατυγχά-
νοντας.
18 Τινὲς δὲ *†τῶν
'Επικουρείων καὶ τῶν
Στωϊκῶν φιλοσόφων
[25]συνέβαλλον αὐτῷ·
καί τινες ἔλεγον· Τί
ἂν θέλοι ὁ σπερμολό-
γος οὗτος λέγειν; Οἱ,

A. D. 54.

1 γινώσκω.
2 ver. 21. Mat. 25. 35.
3 καταγγέλλω.
4 1 Co. 10. 20. 1 Ti. 4. 1.
5 ἔρχομαι.
6 εὐαγγελίζω.
7 ch. 2. 25.
* καὶ ταράσσοντες.-f.
† ὁ διελίμπανον.-f.
‡ Οὐ.-f.
§ al. ἕως.
‖ conj. Θεσσαλίαν·
8 λαλέω.
9 1 Pe. 4. 4, 12.
** τίνα θέλοι.-i.
10 καθίστημι.
11 ἄγω.
†† Vide App.
12 λαμβάνω.
13 Mar. 6. 31.
‡‡ ἢ καί.-n.
14 Mat. 9. 17.
15 παροξύνω.
16 ἵστημι.
17 φημί.
§§ θεωροῦντος.-i. [μαι.
18 διαλέγομαι.
‖‖ ἱστορῶν s. διιστορῶν-n
19 He. 13. 7.
20 2 Th. 2. 4.
21 εὑρίσκω.
22 ch. 16. 19.
23 ἐπιγράφω.
24 ch. 13. 27.
*† ϗ τῶν-i.
25 συμβάλλω, c. 14. 15.
26 s. ὄντα.
27 εἰμί.
28 ὑπομένω.
29 ἔξειμι.

δέ· [2]Ξένων [4]δαιμονίων
δοκεῖ καταγγελεὺς [27]εἶ-
ναι· [d]ὅτι τὸν 'Ιησοῦν,
καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐ-
τοῖς [6]εὐηγγελίζετο.‖
19 'Επιλαβόμενοί τε
αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον
πάγον [11]ἤγαγον, λέγον-
τες· ‡Δυνάμεθα [1]γνῶ-
ναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ
ὑπὸ σοῦ [8]λαλουμένη δι-
δαχή;
20 Ξενίζοντα [9] γάρ τι-
να εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀ-
κοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα
οὖν [1]γνῶναι **τί ἂν
θέλοι ταῦτα [27]εἶναι.
21 ('Αθηναῖοι δὲ πάν-
τες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες
ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον
[13]εὐκαίρουν, ἢ λέγειν
‡‡ τι καὶ ἀκούειν [14]και-
νότερον.)
22 Σταθεὶς[16] δὲ ὁ Παῦ-
λος ἐν μέσῳ τοῦ 'Αρείου
πάγου, [17]ἔφη· Ἄνδρες
'Αθηναῖοι, κατὰ πάντα
ὡς δεισιδαιμονεστέρους
ὑμᾶς θεωρῶ.
23 Διερχόμενος γὰρ
καὶ ‖‖ [19]ἀναθεωρῶν τὰ
[20]σεβάσματα ὑμῶν,
[21]εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ
[23]ἐπεγέγραπτο· 'Αγνώ-
στῳ Θεῷ. [c]Ὃν οὖν [24]ἀ-
γνοοῦντες εὐσεβεῖτε,
τοῦτον ἐγὼ καταγγέλ-
λω ὑμῖν.
24 Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας
τὸν κόσμον καὶ πάντα
τὰ [26]ἐν αὐτῷ, οὗτος
οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύ-
ριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν
χειροποιήτοις ναοῖς
κατοικεῖ·

Digitized by Google

25 Οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν
* ἀνθρώπων θεραπεύε-
ται, προσδεόμενος τι-
νὸς, αὐτὸς [3] διδοὺς πᾶσι
ζωὴν καὶ πνοὴν † καὶ
τὰ πάντα·
26 Ἐποίησέ [5] τε ἐξ
ἑνὸς d αἵματος | πᾶν
ἔθνος ἀνθρώπων κατοι-
κεῖν ἐπὶ ‡ πᾶν τὸ πρόσ-
ωπον τῆς γῆς, [7] ὁρίσας
§ [9] προτεταγμένους και-
ροὺς, καὶ τὰς ὁροθεσί-
ας τῆς κατοικίας αὐ-
τῶν·
27 Ζητεῖν ‖ τὸν Κύρι-
ον, εἰ ἄραγε [11] ψηλαφή-
σειαν αὐτὸν καὶ [13] εὕ-
ροιεν· ** καίτοιγε οὐ
μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκά-
στου ἡμῶν †† ὑπάρχον-
τα.
28 Ἐν αὐτῷ γὰρ [14] ζῶ-
μεν, καὶ κινούμεθα, καί
[15] ἐσμεν· ὡς καί τινες
τῶν καθ' ὑμᾶς [17] d ποιη-
τῶν | [19] εἰρήκασι· Τοῦ
γὰρ καὶ γένος [15] ἐσμέν.
29 Γένος οὖν ὑπάρχον-
τες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφεί-
λομεν νομίζειν χρυσῷ
ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, [20] χα-
ράγματι τέχνης καὶ ἐν-
θυμήσεως ἀνθρώπου,
τὸ [21] Θεῖον [15] εἶναι
ὅμοιον.
30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους
τῆς [23] ἀγνοίας [25] ὑπερι-
δὼν ὁ Θεὸς, τανῦν πα-
ραγγέλλει τοῖς ἀνθρώ-
ποις ‡‡ πᾶσι [27] πανταχοῦ
μετανοεῖν.
31 §§ Διότι [29] ἔστησεν
ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρί-
νειν τὴν [31] οἰκουμένην
ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀν-
δρὶ ‖‖ ᾧ [1] ὥρισε, πίστιν
[2] παρασχὼν πᾶσιν, [4] ἀν-
αστήσας αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν.
32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνά-
στασιν νεκρῶν, οἱ μὲν
[6] ἐχλεύαζον· οἱ δὲ εἶ-
πον· Ἀκουσόμεθά σου
πάλιν περὶ τούτου.
33 Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος
[8] ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐ-
τῶν.
34 Τινὲς δὲ ἄνδρες
[10] κολληθέντες αὐτῷ,
[12] ἐπίστευσαν· ἐν οἷς
καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεο-
παγίτης, καὶ γυνὴ ὀνό-
ματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι
σὺν αὐτοῖς.

Κεφ. ιη'.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα χω-
ρισθεὶς [16] ὁ Παῦλος ἐκ
τῶν Ἀθηνῶν [18] ἦλθεν
εἰς Κόρινθον.
2 Καὶ [19] εὑρών τινα
Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύ-
λαν, Ποντικὸν τῷ γέ-
νει, [22] προσφάτως [18] ἐλη-
λυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλί-
ας, καὶ Πρίσκιλλαν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, (διὰ τὸ
[24] διατεταχέναι e Κλαύ-
διον | χωρίζεσθαι πάν-
τας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ
τῆς Ῥώμης,) [26] προσῆλ-
θεν αὐτοῖς·
3 Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχ-
νον εἶναι, [28] ἔμενε παρ'
αὐτοῖς, καὶ [30] εἰργάζε-
το· d ἦσαν [15] γὰρ σκη-
νοποιοὶ τὴν τέχνην. |
4 Διελέγετο [32] δὲ ἐν
τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν

A. D. 54.

* ἀνθρωπίνων-h.
1 ὁρίζω.
2 παρέχω.
3 δίδωμι.
4 ἀνίστημι.
† κατὰ πάντα-n.
5 ποιέω.
6 χλευάζω.
‡ παντὸς προσώπου-n.
7 ver. 31.
8 ἐξέρχομαι.
§ προστεταγμένους-l.
9 προτάσσω.
10 κολλάω.
‖ τὸν Θεὸν,-k. al. τὸ Θεῖον.
11 Lu. 24. 39.
12 πιστεύω.
13 εὑρίσκω.
** καίγε-h. al. καίτοι.
†† ἀπέχοντα-n.
14 ζάω.
15 εἰμί.
16 χωρίζω.
17 Ro. 2. 13.
18 ἔρχομαι.
19 εὑρίσκω.
20 Re. 13. 16
21 2Pe. 1. 3,4.
22 2 Mac. 14. 36.
23 ch. 3. 17.
24 διατάσσω.
25 ὑπερείδω.
26 προσέρχομαι.
‡‡ πάντας-h.
27 ch. 21. 28.
28 μένω.
§§ καθότι-h.
29 ἵστημι.
30 ἐργάζομαι
31 s. γῆν.
‖‖ Vide App.
32 διαλέγομαι

σάββατον,* [1] ἔπειθέ
τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλ-
ληνας.
5 Ὡς δὲ [3] κατῆλθον
ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ,
τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθε-
ος, [4] συνείχετο τῷ † πνεύ-
ματι ὁ Παῦλος, [5] δια-
μαρτυρόμενος τοῖς Ἰου-
δαίοις § τὸν Χριστὸν
Ἰησοῦν.
6 Ἀντιτασσομένων [7]
δὲ αὐτῶν ϗ βλασφημούν-
των, [9] ἐκτιναξάμενος τὰ
ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τὸ αἷμα [11] ὑμῶν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ [13]
νῦν εἰς τὰ ἔθνη [15] πο-
ρεύσομαι.
7 Καὶ [17] μεταβὰς ἐκεῖ-
θεν, [19] ἦλθεν εἰς οἰκίαν
τινὸς ὀνόματι ** Ἰού-
στου, σεβομένου τὸν
Θεὸν, οὗ ἡ οἰκία [20] ἦν
συνομοροῦσα τῇ συνα-
γωγῇ.
8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχι-
συνάγωγος [21] ἐπίστευσε
τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ· ϗ πολλοὶ
τῶν Κορινθίων ἀκού-
οντες [21] ἐπίστευον, καὶ
[23] ἐβαπτίζοντο.
9 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος
δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ
τῷ Παύλῳ· Μὴ φοβοῦ,
ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ σιω-
πήσῃς·
10 Διότι ἐγώ εἰμι με-
τὰ σοῦ, ϗ οὐδεὶς [26] ἐπι-
θήσεταί σοι τοῦ κακῶ-
σαί σε· διότι λαός [20] ἐστί
μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ.

11 Ἐκάθισέ [2] τε ἐνιαυ-
τὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδά-
σκων ἐν αὐτοῖς τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ.
12 Γαλλίωνος δὲ ‡ ἀν-
θυπατεύοντος τῆς Ἀχα-
ΐας, [6] κατεπέστησαν ὁ-
μοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι
τῷ Παύλῳ, ϗ [8] ἤγαγον
αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
13 Λέγοντες· Ὅτι πα-
ρὰ τὸν νόμον οὗτος
‖ [10] ἀναπείθει τοὺς ἀν-
θρώπους [12] σέβεσθαι
τὸν Θεόν.
14 Μέλλοντος δὲ τοῦ
Παύλου ἀνοίγειν τὸ στό-
μα, εἶπεν ὁ Γαλλίων
πρὸς τοὺς Ἰουδαίους·
Εἰ μὲν οὖν [20] ἦν ἀδί-
κημά τι ἢ [14] ῥᾳδιούργη-
μα πονηρὸν, ὦ Ἰουδαῖοι,
κατὰ λόγον ἂν [16] ἠνε-
σχόμην ὑμῶν.
15 Εἰ δὲ †† ζήτημά
[20] ἐστι περὶ λόγου καὶ
ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ
καθ' ὑμᾶς, [18] ὄψεσθε
αὐτοί· κριτὴς γὰρ
ἐγὼ τούτων οὐ βούλο-
μαι [20] εἶναι.
16 Καὶ [22] ἀπήλασεν
αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήμα-
τος.
17 Ἐπιλαβόμενοι [24] δὲ
πάντες οἱ Ἕλληνες ‡‡
Σωσθένην τὸν ἀρχισυν-
άγωγον, ἔτυπτον ἔμ-
προσθεν τοῦ βήμα-
τος· καὶ οὐδὲν τούτων
τῷ Γαλλίωνι [25] ἔμε-
λεν.
18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι
[27] προσμείνας ἡμέρας
ἱκανὰς, τοῖς ἀδελφοῖς

A.D. 55.

* ἐντιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ-f.
1 πείθω.
2 καθίζω.
3 κατέρχομαι.
4 συνέχω. ch. 7. 5, 7.
† τῷ λόγῳ-a. conj. utrumque-c.
5 ch. 2. 40.
‡ ἀνθυπάτου ὄντος-i.
6 κατεφίστημι.
§ εἶναι τὸν-i.
7 Ro. 13. 2.
8 ἄγω.
9 ἐκτινάσσω. ch. 13. 51.
‖ ἀνατρέπει-n.
10 Je. 29. 8.
11 s. ἔστω.
12 σέβω.
13 s. χρόνου
14 cf. c. 13.10.
15 πορεύομαι
16 ἐνέχω.
17 μεταβαίνω.
18 ὄπτομαι.
19 ἔρχομαι.
** Τίτου, s. Τίτου Ἰούστου-n.
†† ζητήματά-i.
20 εἰμί.
21 πιστεύω.
22 ἀπελαύνω.
‡‡ al. Ἰουδαῖοι
23 βαπτίζω.
24 ἐπιλαμβάνω.
25 μέλλω.
26 ἐπιτίθημι.
27 προσμένω.

[22]ἀποταξάμενος, [1]ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρισκίλλα καὶ Ἀκύλας, [3]κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· [7]εἶχε γὰρ εὐχήν.
19 Κατήντησε [9] δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους [11]κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ [13]εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, [15]διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις.
20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον [17]μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ [21]ἐπένευσεν·
21 Ἀλλ' §[22]ἀπετάξατο αὐτοῖς, εἰπών· c Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα·ǀ πάλιν c δὲ ǀ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος. Καὶ [29]ἀνήχθη ἀπὸ τῆς [33]Ἐφέσου.
22 Καὶ [35]κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, [37]ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, [38]κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.
23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ, [41]ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.
24 Ἰουδαῖος δέ τις ‡‡Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, [9]κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς [2]ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.
25 Οὗτος [2]ἦν κατηχημένος * τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου· καὶ [5]ζέων τῷ πνεύματι, [6]ἐλάλει καὶ [8]ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ † Κυρίου, [10]ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου.
26 Οὗτός τε [12]ἤρξατο παῤῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, [14]προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ [19]ἐξέθεντο τὴν c τοῦ Θεοῦ ǀ ‡ ὁδόν.
27 § Βουλομένου δὲ αὐτοῦ [20]διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ‖προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ [26]ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς [27]ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς [28]παραγενόμενος ** [30]συνεβάλετο πολὺ τοῖς [31]πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος.
28 Εὐτόνως[34] γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις [36]διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν, [2]εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Κεφ. ιθ'.

ΕΓΕΝΕΤΟ § [40] δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ [2]εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον [20]διελθόντα τὰ †† ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών τινας μαθητὰς,
2 Εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἰ Πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ

A. D. 56.

1 ἐκπλέω.
2 εἰμί.
3 κείρω.[εἰ-f.
* ἐν τῇ πατρί-.
5 Ro. 12. 11.
6 λαλέω.
7 ἔχω.
8 διδάσκω.
† Ἰησοῦ-n.
9 καταντάω.
10 ἐπίσταμαι
11 καταλείπω
12 ἄρχομαι
13 εἰσέρχομαι. [βάνω
14 προσλαμ-
15 διαλέγο-
17 μένω.[μαι
‡ alii transp. al. τοῦ κυρίου.
§ Vide App.
19 ἐκτίθημι.
20 διέρχομαι.
21 ἐπινεύω.
22 ἀποτάσσω
23 s. χώραν.
‖ προπεμψάμενοι-n.
26 γράφω.
27 ἀποδέχομαι. [μαι
28 παραγίνο-
29 ἀνάγω.
30 συμβάλλω
** συνελάβετο-n.
31 πιστεύω.
33 s. πόλεως.
34 Lu. 23. 10.
35 κατέρχομαι.[γχομαι
36 διακατελέ-
37 ἀναβαίνω.
38 καταβαίνω
40 γίνομαι.
41 ἐξέρχομαι
†† ἀνατολικά-n.
‡‡ Ἀπολλώνιος al. Ἀπελλῆς-n.

δὲ [c]εἶπον | πρὸς αὐτόν·
'Αλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα
ἅγιόν *[1] ἐστιν, [2] ἠκού-
σαμεν.
3 Εἶπέ τε [c]πρὸς αὐ-
τούς | Εἰς τί οὖν [3] ἐβα-
πτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον·
Εἰς τὸ 'Ιωάννȣ βάπτι-
σμα.
4 Εἶπε δὲ Παῦλος·
'Ιωάννης [b]μὲν | [3]ἐβά-
πτισε βάπτισμα μετα-
νοίας, τῷ λαῷ λέγων,
εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ'
αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι,
τȣτ' ἔϛιν, εἰς τὸν [b]Χρι-
στὸν | 'Ιησοῦν.
5 'Ακȣσαντες δὲ [3]ἐβα-
πτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Κυρίου 'Ιησοῦ.
6 Καὶ [9] ἐπιθέντος αὐ-
τοῖς τȣ Παύλȣ τὰς χεῖ-
ρας, [11]ἦλθε τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς,
[12]ἐλάλεν τε γλώσσαις,
καὶ [13] προεφήτευον.
7 Ἦσαν [1] δὲ οἱ πάντες
ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο.
8 Εἰϛελθὼν [14] δὲ εἰς
τὴν συναγωγὴν, ἐπαῤ-
ῥησιάζετο, ἐπὶ **μῆνας
τρεῖς [16] διαλεγόμενος,
καὶ πείθων τὰ περὶ
τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ.
9 'Ως δέ τινες [17]ἐσκλη-
ρύνοντο καὶ [18] ἠπείθȣν,
κακολογοῦντες τὴν ὁ-
δὸν ἐνώπιον τοῦ πλή-
θους.†† [21] ἀποστὰς ἀπ'
αὐτῶν, [23] ἀφώρισε τȣς
μαθητὰς, καθ' ἡμέραν
διαλεγόμενος ἐν τῇ
σχολῇ Τυράννου τι-
νός.‡‡
10 Τοῦτο δὲ [25]ἐγένετο
ἐπὶ ἔτη δύο, ὥϛε πάν-
τας τοὺς κατοικοῦντας
τὴν 'Ασίαν ἀκȣσαι τὸν
λόγον τοῦ Κυρίου [b]'Ιη-
σοῦ.| 'Ιουδαίους τε καὶ
Ἕλληνας.
11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς
τυχȣσας [4]ἐποίει ὁ Θεὸς
διὰ τῶν χειρῶν Παύλȣ.
12 Ὥϛτε καὶ ἐπὶ τοὺς
ἀσθενοῦντας †[5] ἐπιφέ-
ρεσθαι ἀπὸ τοῦ [6] χρω-
τὸς αὐτȣ σȣδάρια ἢ σι-
μικίνθια, χ ἀπαλλάσ-
σεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς
νόσȣς, τά τε πνεύματα
τὰ πονηρὰ ‡ ἐξέρχεσθαι
[b] ἀπ' αὐτῶν.|
13 'Επεχείρησαν [9] δέ
τινες §ἀπὸ τῶν [10] περι-
ερχομένων 'Ιουδαίων
ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν
ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ
πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ
ὄνομα τȣ Κυρίȣ 'Ιησοῦ,
λέγοντες· ‖[15] 'Ορκίζο-
μεν ὑμᾶς τὸν 'Ιησȣν, ὃν
ὁ Παῦλος κηρύσσει.
14 Ἦσαν [1] δέ τινες
υἱοὶ Σκευᾶ 'Ιȣδαίου ἀρ-
χιερέως ἑπτὰ, οἱ τοῦτο
ποιοῦντες.
15 'Αποκριθὲν [18] δὲ τὸ
πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶ-
πε· Τὸν 'Ιησοῦν γινώ-
σκω, καὶ τὸν Παῦλον
[20] ἐπίϛαμαι· ὑμεῖς δὲ
τίνες [1]ἐστέ;
16 Καὶ [22] ἐφαλλόμενος
ἐπ' αὐτȣς ὁ ἄνθρωπος
ἐν ᾧ [1] ἦν τὸ πνεῦμα τὸ
πονηρὸν, [c]καὶ | §§[24] κα-
τακυριεύσας ‖‖ αὐτῶν,
ἴσχυσε κατ' αὐτῶν,

A. D. 57.

* λαμβάνουσί τινες,-n.
1 εἰμί.
2 ἀκούω.
3 βαπτίζω.
4 ποιέω.
5 ἐπιφέρω.
6 Le. 13. 2–4.
7 ἐξέρχομαι.
† ἀποφέρεσθαι-h.
‡ ἐκπορεύεσθαι-n.
8 ἐπιχειρέω.
9 ἐπιτίθημι.
§ καὶ-h. al. ἐκ s. χ ἐκ s. καὶ ἀπὸ.
10 ch. 28. 13.
11 ἔρχομαι.
12 λαλέω.
13 προφητεύω.
14 εἰϛέρχομαι.
‖ 'Ορκίζω-a.
15 Mar. 5. 7.
** ἡμέρας-n.
16 ch. 17. 2.
17 σκληρύνω.
18 ἀποκρίνομαι.
19 ἀπειθέω, ch. 17. 5.
20 ch. 10. 28.
†† τῶν ἐθνῶν-f.
21 ἀφίστημι.
22 1 Sa. 10. 6. 11. 6.
23 ἀφορίζω.
‡‡ ἀπὸ ὥρας πέμπτης ἕως δεκάτης-f.
§§ κατακυριεύσαν-i.
24 Mat. 20. 25.
25 γίνομαι.
‖‖ ἀμφοτέρων-h. al. e.

ὥςτε γυμνοὺς καὶ [1] τε-
τραυματισμένους [3] ἐκ-
φυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου
ἐκείνου.
17 Τοῦτο δὲ [5] ἐγένετο
γνωςὸν πᾶσιν Ἰȣδαίοις
τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κα-
τοικοῦτι τὴν Ἔφεσον·
καὶ [6] ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ
πάντας αὐτȣς, ϗ [7] ἐμε-
γαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ.
18 Πολλοί τε τῶν [11] πε-
πιςευκότων [13] ἤρχοντο
ἐξομολογούμενοι † καὶ
ἀναγγέλλοντες τὰς
πράξεις αὐτῶν.
19 Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ
[15] περίεργα [17] πραξάν-
των, [19] συνενέγκαντες
τὰς βίβλους, [20] κατέ-
καιον ἐνώπιον πάντων·
καὶ [21] συνεψήφισαν τὰς
τιμὰς αὐτῶν, καὶ [23] εὗ-
ρον ἀργυρίου μυριάδας
πέντε.
20 Οὕτω κατὰ [24] κρά-
τος ὁ λόγος τȣ̃ Κυρίου
[25] ηὔξανε καὶ ἴσχυεν.
21 Ὡς δὲ [27] ἐπληρώθη
ταῦτα, [28] ἔθετο ὁ Παῦ-
λος ἐν τῷ Πνεύματι,
[31] διελθὼν τὴν Μακεδο-
νίαν καὶ Ἀχαΐαν, πο-
ρεύεσθαι εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, εἰπών· Ὅτι μετὰ
τὸ [5] γενέσθαι με ἐκεῖ,
δεῖ με καὶ Ῥώμην [33] ἰ-
δεῖν.
22 Ἀποστείλας [35] δὲ
εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο
τῶν διακονȣ́ντων αὐτῷ,
Τιμόθεον καὶ Ἔραςον,
αὐτὸς [37] ἐπέσχε χρό-
νον **εἰς τὴν Ἀσίαν.

A. D. 59.

1 τραυματίζω
2 ch. 12. 18.
3 ἐκφεύγω.
4 ch. 9. 2.
5 γίνομαι.
6 ἐπιπίπτω.
7 μεγαλύνω.
8 Je. 6. 29.
* ἴσως ὡς κιβώτια μικρὰ-f.
9 He. 11. 10.
10 ch. 16. 16.
11 πιστεύω.
12 ch. 12. 12.
13 ἔρχομαι.
14 ἐπίςαμαι.
† τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν-f.
‡ ὑμῶν h.
15 1 Ti. 5. 13.
16 εἰμί.
17 πράσσω.
18 πείθω.
19 συμφέρω.
20 κατακαίω.
21 συμψηφίζω.
22 Jno. 13. 8.
23 εὑρίσκω.
24 Col. 1. 11.
25 αὐξάνω.
26 v. 28. 34. 35.
27 πληρόω.
§ Vide App.
28 λογίζομαι
29 τίθημι.
30 καθαιρέω.
‖ τῆς μεγαλειότητος-n.
31 διέρχομαι.
32 Lu. 9. 43.
33 εἴδω.
34 σέβω.
35 ἀποστέλλω
36 s. ταῦτα.
37 ἐπέχω.
38 κράζω.
39 παρέχω.
** ὀλίγον-f.
40 μεθίστημι.

23 Ἐγένετο [5] δὲ κατὰ
τὸν καιρὸν ἐκεῖνον [2] τά-
ραχος οὐκ ὀλίγος περὶ
τῆς [4] ὁδοῦ.
24 Δημήτριος γάρ τις
ὀνόματι, [8] ἀργυροκό-
πος, ποιῶν ναοὺς ἀργυ-
ρȣ̃ς * Ἀρτέμιδος, [39] πα-
ρείχετο τοῖς [9] τεχνί-
ταις [10] ἐργασίαν οὐκ
ὀλίγην.
25 Οὓς [12] συναθροίσας,
καὶ τοὺς περὶ τὰ τοι-
αῦτα ἐργάτας, εἶπεν·
Ἄνδρες, [14] ἐπίστασθε
ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐρ-
γασίας ἡ εὐπορία
‡ ἡμῶν [16] ἐστι·
26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ
ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον
Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν
πάσης τῆς Ἀσίας ὁ
Παῦλος οὗτος [18] πείσας
[40] μετέστησεν ἱκανὸν
ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ
[16] εἰσὶ Θεοὶ οἱ διὰ χει-
ρῶν γινόμενοι.
27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο
κινδυνεύει ἡμῖν τὸ
[22] μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
[13] ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ
τῆς μεγάλης θεᾶς
[26] Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς
οὐδὲν § [28] λογισθῆναι,
μέλλειν δὲ καὶ [30] καθ-
αιρεῖσθαι ‖ τὴν [32] με-
γαλειότητα αὐτῆς, ἣν
ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ
οἰκουμένη [34] σέβε-
ται.
28 Ἀκȣ́σαντες δὲ, [36] ϗ
[5] γενόμενοι πλήρεις θυ-
μοῦ, [38] ἔκραζον λέγον-
τες· Μεγάλη ἡ Ἄρτε-
μις Ἐφεσίων.

Digitized by Google

29 Καὶ *[1] ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη †[2] συγχύσεως, [3] ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, [5] συνεκδήμȣς [b] τȣ̃ Παύλου.

30 Τοῦ δὲ Παύλου βȣλομένου [7] εἰςελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ [9] εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί.

31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν [11] ὄντες αὐτῷ φίλοι, [12] πέμψαντες [13] πρὸς αὐτὸν, [14] παρεκάλȣν μὴ [15] δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ [17] θέατρον.

32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· [11] ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία [19] συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ [21] ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν [23] συνεληλύθεισαν.

33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου **[25] προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰȣδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα, [26] ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.

34 ‡‡ Ἐπιγνόντων [27] δὲ ὅτι Ἰουδαῖός [11] ἐστι, φωνὴ [29] ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

35 Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ [11] ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον [11] οὖσαν τῆς μεγάλης [b] θεᾶς [!] Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ [4] Διοπετοῦς;

36 Ἀναντιῤῥήτων οὖν [11] ὄντων τούτων, δέον [11] ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν [6] προπετὲς πράττειν.

37 Ἠγάγετε [8] γὰρ τȣ̀ς ἄνδρας τούτους, οὔτε [10] ἱεροσύλȣς, οὔτε βλασφημοῦντας ‡ τὴν θεὰν § ὑμῶν.

38 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρός τινα λόγον ἔχȣσιν, ‖ ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ [16] ἀνθύπατοί [11] εἰσιν· [18] ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις.

39 Εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ [20] ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.

40 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι [24] στάσεως περὶ τῆς [28] σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ †† οὗ [30] δυνησόμεθα [31] ἀποδȣ̃ναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης.

41 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, [32] ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

Κεφ. κʹ.

ΜΕΤΑ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προςκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ §§ ἀσπασάμενος [33] ἐξῆλ-

A. D. 59.

* συνεχύθη ὅλη ἡ πόλις αἰσχύνης,-n
1 πλέω.
† τῆς-m.
2 1 Sa. 5. 11.
3 ὁρμάω.[τος
4 s. ἀγάλμα-
5 2 Co. 8. 19.
6 2 Ti. 3. 4.
7 εἰςέρχομαι.
8 ἄγω.
9 ἐάω.
10 2Mac.4.42.
‡ τὴν θεὸν-a. al. τὸν θεὸν.
§ ἡμῶν-h.
11 εἰμί.
12 πέμπω.
13 s. ἀγγέλȣς.
14 παρακαλέω.
15 δίδωμι.
‖ ἀγόραιοι-a.
16 ch. 13. 7.
17 1 Co. 4. 9.
18 ch. 23. 28.
19 συγχυω.
20 1 Co. 9. 21.
21 εἴδω. [μαι
23 συνέρχομαι.
24 ch. 23 7. 10.
** συνεβίβασαν s. κατεβίβασαν-n.
25 προβιβάζω
26 θέλω.[σκω
27 ἐπιγινώ-
28 s. ἡμέρας.
29 γίνομαι.
†† οὐ δυνησόμεθα δȣ̃ναι-i. [τες-a.
‡‡ Ἐπιγνόν-
30 δύναμαι.
31 ἀποδίδωμι
32 ἀπολύω.
§§ παρακαλέσας ἀσπασάμενός τε-n.
33 ἐξέρχομαι.

θε [1] πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν.

2 Διελθὼν[3] δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ꝁ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, [5] ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα·

3 Ποιήσας[7] τε μῆνας τρεῖς, [9] γενομένης αὐτῷ [11] ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰȣδαίων μέλλοντι [13] ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, [9] ἐγένετο γνώμη τȣ͂ ὑποϛρέφειν διὰ Μακεδονίας.

4 Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας ‡ Σώπατρος § Βεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δὲ, Ἀρίϛαρχος, ꝁ Σεκȣ͂νδος. καὶ Γάϊος Δερβαῖος. καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος.

5 Οὗτοι [17]προελθόντες [18] ἔμενον ** ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.

6 Ἡμεῖς δὲ [21]ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ [5] ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα †† ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ [26]διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ [27] τῶν [29]σαββάτων, [31] συνηγμένων ‡‡ τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος [32] διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ [33]ἐπαύριον· [34] παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.

8 Ἦσαν[2] δὲ §§ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ * [2] ἦσαν [31] συνηγμένοι.

9 Καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, † καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, [6] κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, [8]ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριϛέγου κάτω· καὶ [10] ἤρθη νεκρός.

10 Καταβὰς[12] δὲ ὁ Παῦλος [14] ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ [2]ἐστιν.

11 Ἀναβὰς[16] δὲ, καὶ κλάσας ‖ ἄρτον ꝁ γευσάμενος, ἐφ᾽ ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως [20] ἐξῆλθεν.

12 Ἤγαγον[22] δὲ τὸν παῖδα [23] ζῶντα, καὶ [24] παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δὲ [17] προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, [13]ἀνήχθημεν εἰς τὴν [25] Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ [2]ἦν [28] διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.

14 Ὡς δὲ [30]συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν [25] Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν [5] ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην·

15 Κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ [33] [35] κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ ‖‖ ἑτέρᾳ [33] [36] παρεβάλομεν

A. D. 60.

1 πορεύομαι.
* ἦμεν-a.
2 εἰμί.
3 διέρχομαι.
† κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ n.
5 ἔρχομαι.
6 καταφέρω.
7 ποιέω.
8 πίπτω.
9 γίνομαι.
10 αἴρω.
11 ch. 9. 24.
12 καταβαίνω
13 ἀνάγω.
14 ἐπιπίπτω.
‡ Πύῤῥου-m.
§ Βεροιαῖος·-a
16 ἀναβαίνω.
17 προέρχομαι.
18 μένω. [μαι
‖ τὸν ἄρτον-h
** αὐτὸν-n.
20 ἐξέρχομαι.
21 ἐκπλέω.
22 ἄγω.
23 ζάω. [λέω.
24 παρακα-
25 s. πόλιν.
†† πεμπταῖοι, ἐν ᾗ καὶ διετρίψαμεν-n
26 διατρίβω.
27 s. ἡμέρᾳ ἀπὸ.
28 διατάσσω.
29 Lu. 24. 1.
‡‡ ἡμῶν κλάσαι-a.
30 συμβάλλω
31 συνάγω.
32 διαλέγομαι.
33 ἡμέρα.
34 παρατείνω
35 καταντάω
§§ ὑπολαμπάδες-n. [λω.
36 παραβάλ-
‖‖ ἑσπέρᾳ-n.

εἰς Σάμον· *καὶ [1]μεί-
ναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,
τῇ ἐχομένῃ[2] [3]ἤλθομεν
εἰς Μίλητον.
16 †Ἔκρινε[4] γὰρ ὁ
Παῦλος παραπλεῦσαι
τὴν[5] Ἔφεσον, ‡ὅπως
μὴ [7]γένηται αὐτῷ χρο-
νοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀ-
σίᾳ· [8]ἔσπευδε γὰρ, εἰ
δυνατὸν [9]ἦν αὐτῷ, τὴν
ἡμέραν τῆς Πεντηκο-
στῆς [7]γενέσθαι εἰς Ἱε-
ροσόλυμα.
17 Ἀπὸ δὲ τῆς [11]Μι-
λήτου [12]πέμψας [13]εἰς
Ἔφεσον, [14]μετεκαλέσα-
το τοὺς πρεσβυτέρους
τῆς ἐκκλησίας.
18 Ὡς δὲ ‡‡ [15]παρεγέ-
νοντο πρὸς αὐτὸν.§§
εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς
[17]ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώ-
της ἡμέρας ἀφ' ἧς
[19]ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσί-
αν, πῶς ‖‖ μεθ' ὑμῶν
τὸν πάντα χρόνον [7]ἐγε-
νόμην·
19 Δουλεύων[20] τῷ Κυ-
ρίῳ μετὰ πάσης [21]τα-
πεινοφροσύνης, καὶ
ᵇπολλῶν| δακρύων. καὶ
πειρασμῶν, τῶν [23]συμ-
βάντων μοι ἐν ταῖς
ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰου-
δαίων·
20 Ὡς οὐδὲν [26]ὑπε-
στειλάμην τῶν συμφε-
ρόντων, τοῦ ᶜμὴ| ἀν-
αγγεῖλαι ὑμῖν καὶ [27]δι-
δάξαι ὑμᾶς δημόσιᾳ καὶ
κατ' οἴκους·
21 Διαμαρτυρόμενος
Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλ-
λησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν
μετάνοιαν, καὶ πίστιν
τὴν εἰς τὸν Κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
22 Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ
[6]δεδεμένος τῷ πνεύμα-
τι, πορεύομαι εἰς Ἱερου-
σαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συν-
αντήσοντά μοι μὴ εἰ-
δώς·
23 Πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον κατὰ
[10]πόλιν διαμαρτύρε-
ται,§ λέγον ὅτι δεσμά
με καὶ θλίψεις μένου-
σιν.
24 Ἀλλ' ‖ οὐδενὸς λό-
γον ** ποιοῦμαι, οὐδὲ
ἔχω τὴν ψυχήν ᶜμου|
τιμίαν ἐμαυτῷ, †† ὡς
τελειῶσαι τὸν [16]δρό-
μον μου ᶜμετὰ χαρᾶς,|
καὶ τὴν διακονίαν ἣν
[18]ἔλαβον παρὰ τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ, δια-
μαρτύρασθαι τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς χάριτος τοῦ
Θεοῦ.
25 Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ
[22]οἶδα ὅτι οὐκέτι
[24]ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν
μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
οἷς [25]διῆλθον κηρύσ-
σων τὴν βασιλείαν ᶜτοῦ
Θεοῦ.|
26 Διὸ μαρτύρομαι
ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον
ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς
ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος
πάντων.
27 Οὐ γὰρ [26]ὑπεστειλά-
μην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι
ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν
τοῦ Θεοῦ.

A. D. 60.

* τῇ δὲ ἐχομένῃ-h.
1 μένω.
2 s. ἡμέρᾳ.
3 ἔρχομαι.
4 κρίνω.
† Κεκ; ἰκει-l.
5 s. πόλιν.
6 δέω.
‡ μήποτε γενηθῇ αὐτῷ κατάσχεσίς τις-n.
7 γίνομαι.
8 σπεύδω.
9 εἰμί.
10 s. πᾶσαν.
§ μοι-m. al. e.
‖ Vide App.
11 s. πόλεως.
12 πέμπω.
13 s. ἀγγέλους.
** ἔχω οὐδὲ ποιοῦμαι τὴν-n. [λέω.
14 μετακα-
†† ὥστε-n. al. τοῦ.
‡‡ ἐσκληρύνοντο-n.
§§ ὁμοῦ s. ὁμόσε ὄντων αὐτῶν, al. ὁμοθυμαδὸν-f
15 παραγίνομαι.
16 ch. 13. 25.
17 ἐπίσταμαι
18 λαμβάνω
19 ἐπιβαίνω.
20 ch. 7. 7.
21 Ep. 4: 2.
‖‖ τριετίαν ἢ καὶ πλεῖον-f.
22 εἴδω.
23 συμβαίνω
24 ὄπτομαι
25 διέρχομαι.
26 ὑποστέλλω
27 διδάσκω.

Digitized by Google

28 Προσέχετε[1] ȣ̃ν ἑαυτοῖς, ϗ παντὶ τῷ [3]ποιμνίῳ, ἐν ῳ̃ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον [5]ἔθετο [7]ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τȣ̃ * Θεοῦ, ἣν [9]περιεποιήσατο διὰ τοῦ † ἰδίου αἵματος.

29 Ἐγὼ [c]γὰρ | [11]οἶδα ς τοῦτο,| ὅτι [12]εἰςελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου.

30 Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν [13]ἀναςήσονται ἄνδρες λαλοῦντες [15]διεστραμμένα, [39]τοῦ ‡ ἀποσπᾷν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.

31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι § τριετίαν ȣ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ [17]ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων [21]νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.

32 Καὶ τανῦν [23]παρατίθεμαι ὑμᾶς, [d]ἀδελφοὶ,| τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτȣ̃, τῷ δυναμένῳ **ἐποικοδομῆσαι,[25] καὶ δοῦναι[27] ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς [29]ἡγιασμένοις πᾶσιν.

33 Ἀργυρίȣ ἢ χρυσίȣ ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς [31]ἐπεθύμησα.

34 Αὐτοὶ [b]δὲ | γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς [6]οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται.

35 Πάντα[37] [38]ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ [2]ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν [4]ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησȣ̃, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριόν [6]ἐστι [27]διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, [8]θεὶς[5] τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς [10]προσηύξατο.

37 Ἱκανὸς δὲ [14]ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ [16]ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου, [18]κατεφίλουν αὐτόν·

38 Ὀδυνώμενοι [19]μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόςωπον αὐτοῦ θεωρεῖν· [20]προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Κεφ. κα΄.

ΩΣ δὲ [14]ἐγένετο [22]ἀναχθῆναι ἡμᾶς [24]ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες [26]ἤλθομεν εἰς τὴν [28] || Κῶν, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον,[28] κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα.††

2 Καὶ [30]εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες [22]ἀνήχθημεν.

3 Ἀναφανέντες[32] δὲ τὴν [28]Κύπρον, ϗ [33]καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον [34]ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ [35]κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ [6]ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν [36]γόμον.

A. D. 60.

1 ch. 16. 14. Lu. 12. 1.
2 Lu. 1. 54.
3 Lu. 12. 32.
4 ch. 9. 37.
5 τίθημι.
* Vide App.
6 εἰμί.
7 Phi. 1. 1.
8 ch. 7. 60.
9 περιποιέω.
† αἵματος τȣ̃ ἰδίου-l.
10 προσεύχομαι.
11 εἴδω. [μαι.
12 εἰςέρχομαι.
13 ἀνίστημι.
14 γίνομαι.
15 διαςρέφω.
‡ ἀποστρέφειν-n.
16 ἐπιπίπτω.
§ διετίαν-n.
17 παύω.
18 καταφιλέω
19 Lu. 2. 48
20 προπέμπω
21 Ro. 15. 14.
22 ἀνάγω. [μι
23 παρατίθημι
24 ch. 20. 30.
25 1 Co. 3. 10.
26 ἔρχομαι.
27 δίδωμι.
|| Κῶ-a. [σαι-h
** οἰκοδομῆ-
28 s. νῆσον.
†† ϗ Μύρα.-f.
29 ἁγιάζω.
30 εὑρίσκω.
31 ἐπιθυμέω.
32 ἀναφαίνω
33 καταλείπω
34 πλέω.
35 κατάγω.
36 Ro. 15. 11.
37 s. κατὰ.
38 ὑποδείκνυμι.
39 s. ἕνεκα.

Digitized by Google

4 Καὶ [1] ἀνευρόντες
τοὺς | μαθητὰς, [3] ἐπε-
μείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας
ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύ-
λῳ [5] ἔλεγον διὰ τοῦ
Πνεύματος, μὴ ἀνα-
βαίνειν εἰς * Ἱερουσα-
λήμ.
5 Ὅτε δὲ [7] ἐγένετο
ἡμᾶς [9] ἐξαρτίσαι τὰς
ἡμέρας. [11] ἐξελθόντες
ἐπορευόμεθα, προπεμ-
πόντων ἡμᾶς πάντων
σὺν γυναιξὶ ϗ τέκνοις,
ἕως ἔξω τῆς πόλεως·
καὶ [12] θέντες τὰ γόνατα
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν,
§ [13] προσηυξάμεθα.
6 Καὶ ‖ ἀσπασάμενοι
ἀλλήλους, [15] ἐπέβημεν
εἰς τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι
δὲ [17] ὑπέστρεψαν εἰς τὰ
ἴδια. [19]
7 Ἡμεῖς δὲ τὸν [20] πλοῦν
διανύσαντες, ἀπὸ Τύ-
ρου [21] κατηντήσαμεν
εἰς Πτολεμαΐδα· καὶ
ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
φοὺς, [22] ἐμείναμεν ἡ-
μέραν μίαν παρ' αὐ-
τοῖς.
8 Τῇ δὲ [23] ἐπαύριον
[11] ἐξελθόντες ὁ οἱ περὶ
τὸν Παῦλον, [4] ἤλθομεν
εἰς Καισάρειαν· καὶ
[26] εἰσελθόντες εἰς τὸν
οἶκον Φιλίππου τοῦ
[25] εὐαγγελιστοῦ, (ὄντος |
[27] ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ)
[22] ἐμείναμεν παρ' αὐ-
τῷ.
9 Τούτῳ δὲ [27] ἦσαν θυ-
γατέρες παρθένοι τέσ-
σαρες προφητεύουσαι.
10 Ἐπιμενόντων δὲ
ἡμῶν ἡμέρας πλείους,
[2] κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας προφήτης ὀνό-
ματι Ἄγαβος·
11 Καὶ [4] ἐλθὼν πρὸς
ἡμᾶς, καὶ [6] ἄρας τὴν ζώ-
νην τοῦ Παύλου, [8] δή-
σας † τε αὐτοῦ ‡ τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς [10] πόδας,
εἶπε· Τάδε λέγει τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τὸν
ἄνδρα, οὗ [27] ἐστιν ἡ ζώ-
νη αὕτη, οὕτω [8] δήσου-
σιν ἐν Ἱερουσαλὴμ
οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ [14] πα-
ραδώσουσιν εἰς χεῖρας
ἐθνῶν.
12 Ὡς δὲ [16] ἠκούσαμεν
ταῦτα, παρεκαλοῦμεν
ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐν-
τόπιοι, τοῦ μὴ ἀναβαί-
νειν αὐτὸν εἰς Ἱερου-
σαλήμ.
13 Ἀπεκρίθη [18] δὲ ὁ
Παῦλος· Τί ποιεῖτε,
κλαίοντες καὶ ** συν-
θρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ
μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ
καὶ [24] ἀποθανεῖν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως
ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ματος τοῦ Κυρίου Ἰη-
σοῦ.
14 Μὴ πειθομένου δὲ
αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰ-
πόντες· Τὸ θέλημα τοῦ
Κυρίου [7] γενέσθω.
15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας
ταύτας †† ἀποσκευασά-
μενοι [30] ἀνεβαίνομεν
εἰς ‡‡ Ἱερουσαλήμ.
16 Συνῆλθον [28] δὲ καὶ
[29] τῶν μαθητῶν ἀπὸ
Καισαρείας σὺν ἡμῖν,

A. D. 60

1 ἀνευρίσκω.
2 κατέρχομαι
3 ἐπιμένω.
4 ἔρχομαι.
5 λέγω. [μα-α
* Ἱεροσόλυ-
6 αἴρω.
7 γίνομαι.
8 δέω.
† ἑαυτοῦ.-ἡ.
al. τε αὐτοῦ.
‡ τοὺς πόδας ϗ
τὰς χεῖρας-η
9 2 Ti. 3. 17.
10 πούς.
11 ἐξέρχομαι.
12 τίθημι.
§ προσευξά-
μενοι-η.
13 προσεύχο
μαι. [μι.
14 παραδίδω-
‖ Vide App.
15 ἐπιβαίνω.
16 ἀκούω.
17 ὑποστρέφω
18 ἀποκρίνο-
μαι. [τα
19 s. οἰκήμα-
20 c. 27. 9, 10.
21 καταντάω
** θορυβοῦν-
τές-η.
22 μένω.
23 s. ἡμέρα
24 ἀποθνήσκω
25 Ep. 4. 11.
26 εἰσέρχο-
27 εἰμί [μαι.
†† ἐπισκευα-
σάμενοι-i.
al. παρα-
σκευασ. s.
ἐπισκεψ. s.
ἀποταξά-
μενοι. [μαι.
28 συνέρχο-
29 s. τινές.
‡‡ Ἱεροσόλυ
μα.-h.
30 ἀναβαίνω.

Digitized by Google

ἄγοντες * παρ' ᾧ [1] ξενι-
σθῶμεν, Μνάσωνί τινι
Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθη-
τῇ.
17 Γενομένων [5] δὲ ἡ-
μῶν εἰς Ἱερυσόλυμα,
[9] ἀσμένως ‡ [7] ἐδέξαντο
ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.
18 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ [11]
[12] εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν
ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον·
πάντες τε [13] παρεγένον-
το οἱ πρεσβύτεροι.
19 Καὶ ἀσπασάμενος
αὐτὲς [15] ἐξηγεῖτο καθ'
ἓν ἕκαστον ὧν [16] ἐποίη-
σεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνε-
σι διὰ τῆς διακονίας
αὐτοῦ.
20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες
[17] ἐδόξαζον τὸν § Κύρι-
ον· εἶπόν τε αὐτῷ· Θε-
ωρεῖς, ἀδελφὲ, [18] πόσαι
μυριάδες [19] εἰσὶν ‖ Ἰου-
δαίων τῶν [20] πεπιστευ-
κότων· ϗ πάντες [21] ζη-
λωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρ-
χουσι.
21 Κατηχήθησαν [23] δὲ
περὶ σοῦ, ὅτι [25] ἀποςα-
σίαν διδάσκεις ἀπὸ Μω-
σέως τὲς κατὰ τὰ ἔθνη
d πάντας | Ἰεδαίες, λέ-
γων μὴ περιτέμνειν αὐ-
τοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ
τοῖς ἔθεσι ** περιπα-
τεῖν.
22 * Τί οὖν [19] ἐστι;
πάντως δεῖ [31] πλῆθος
[32] συνελθεῖν· ἀκούσον-
ται γὰρ ὅτι [33] ἐλήλυ-
θας.
23 Τẽτο οὖν [16] ποίησον
ὅ σοι λέγομεν· [19] Εἰσὶν
ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες
εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυ-
τῶν.
24 Τούτους [2] παραλα-
βὼν, [3] ἁγνίσθητι σὺν
αὐτοῖς, ϗ [4] δαπάνησον
ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα [6] ξυρή-
σωνται τὴν κεφαλὴν·
ϗ † [8] γνῶσι πάντες ὅτι
ὧν κατήχηνται περὶ σẽ
οὐδέν [19] ἐστιν, ἀλλὰ
[10] στοιχεῖς ϗ αὐτὸς τὸν
νόμον φυλάσσων.
25 Περὶ δὲ τῶν [20] πεπι-
ςευκότων ἐθνῶν * ἡμεῖς
[14] ἐπεςείλαμεν, κρίναν-
τες c μηδὲν τοιοῦτον τη-
ρεῖν αὐτὲς, εἰ μὴ | φυ-
λάσσεσθαι αὐτοὺς τό,
τε εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ
αἷμα, d ϗ πνικτὸν, | καὶ
πορνείαν.
26 Τότε ὁ Παῦλος
[2] παραλαβὼν τοὺς ἄν-
δρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρα
σὺν αὐτοῖς [3] ἁγνισθεὶς
[12] εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν,
διαγγέλλων τὴν ἐκπλή-
ρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ
[22] ἁγνισμοῦ, ἕως [24] οὗ
[26] προσηνέχθη ὑπὲρ
ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ
προσφορά.
27 †† Ὡς δὲ [29] ἔμελλον
αἱ ἑπτὰ ἡμέραι [30] συν-
τελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς
Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεα-
σάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ, [34] συνέχεον πάντα
τὸν ὄχλον, ϗ [35] ἐπέβα-
λον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐ-
τόν·
28 Κράζοντες· Ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε·
οὗτός [19] ἐστιν ὁ ἄνθρω-
πος ὁ κατὰ τοῦ λαẽ καὶ

A. D. 60.

* Vide App.
1 ξενίζω.
2 παραλαμβάνω.
3 ἁγνίζω.
4 δαπανάω.
5 γίνομαι.
6 ξυράω.
7 δέχομαι. [I.
† γνώσονται.
8 γινώσκω.
9 ch. 2 41.
‡ ἀπεδέξαντο-h.
10 Ro. 4. 12.
11 s. ἡμέρᾳ.
12 εἴςειμι.
13 παραγίνομαι.
14 ἐπιστέλλω.
15 ἐξηγέομαι.
16 ποιέω.
17 δοξάζω.
§ Θεόν-a.
18 ch. 19. 19.
19 εἰμί.
‖ ἐν τοῖς Ἰεδαίοις-h.
20 πιστεύω.
21 ch. 1. 13.
22 Nu. 6. 5.
23 κατηχέω.
24 s. τẽ χρόνου.
25 2 Th. 2. 3.
26 προσφέρω.
** πατρώοις-f.
†† Συντελεμένης δὲ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας-n.
29 μέλλω.
30 Mat. 7.28.
31 ch. 6. 2.
32 συνέρχομαι.
33 ἔρχομαι.
34 συγχέω, Ge. 11. 7, 9.
35 ἐπιβάλλω.

τοῦ νόμου καὶ τοῦ τό-
πȣ τούτȣ πάντας † παν-
ταχοῦ διδάσκων· ἔτι
τε καὶ Ἕλληνας [3] εἰσή-
γαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ
[5] κεκοίνωκε τὸν ἅγιον
τόπον τοῦτον.
29 Ἦσαν[7] γὰρ ‡ [9] προ-
εωρακότες Τρόφιμον
τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ
πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν
[11] ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ
ἱερὸν [3] εἰσήγαγεν ὁ
Παῦλος.
30 Ἐκινήθη[13] τε ἡ πό-
λις ὅλη, καὶ [15] ἐγένετο
[16] συνδρομὴ τοῦ λαοῦ·
καὶ [18] ἐπιλαβόμενοι τοῦ
Παύλȣ, [19] εἷλκον αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐ-
θέως [20] ἐκλείσθησαν αἱ
θύραι.
31 Ζητούντων δὲ αὐ-
τὸν ἀποκτεῖναι, [21] ἀνέ-
βη φάσις τῷ [24] χιλιάρ-
χῳ τῆς σπείρης, ὅτι
ὅλη [25] συγκέχυται Ἱε-
ρουσαλήμ.
32 Ὃς ἐξαυτῆς[27] πα-
ραλαβὼν στρατιώτας
ϗ ἑκατοντάρχους, κατ-
έδραμεν [29] ἐπ' αὐτούς·
οἱ δὲ [30] ἰδόντες τὸν χι-
λίαρχον καὶ τοὺς στρα-
τιώτας, [31] ἐπαύσαντο
τύπτοντες τὸν Παῦ-
λον.
33 Τότε [33] ἐγγίσας ὁ
χιλίαρχος [18] ἐπελάβετο
αὐτȣ͂, καὶ [35] ἐκέλευσε
[36] δεθῆναι ἁλύσεσι δυ-
σί· καὶ [37] ἐπυνθάνετο
τίς ἂν [7] εἴη, καὶ τί [7] ἐςι
[39] πεποιηκώς.
34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι

A. D. 60.

* ἐπεφώνȣν-h
1 βοάω.
2 γινώσκω.
† πανταχῆ-h
3 εἰςάγω.
4 ἄγω.
5 κοινόω.
6 c. 23. 10, 16. He. 11. 34.
7 εἰμί.
‡ ἑωρακότες-n
8 ver. 40.
9 προοράω.
10 συμβαίνω
11 νομίζω.
12 ἀκολȣθέω.
§ κράζοντες-h
13 κινέω.
14 Lu. 23. 18.
15 γίνομαι.
16 Judith 10. 18.
17 ἔξειμι.
18 ἐπιλαμβάνω
19 ἕλκω.
20 κλείω.
21 ἀναβαίνω.
22 φημί.
23 s. λαλεῖν.
24 ver. 33. 37. Mar. 6. 21.
25 συγχύω, ch. 2. 6.
26 ἀνίστημι, ch. 17. 26.
27 s. ὥρας.
‖ τετρακοσίους-n.
28 s. χώραν.
29 κατατρέχω.
30 εἴδω.
31 παύω.
32 ἐπιτρέπω.
33 ἐγγίζω.
34 λαλέω.
35 κελεύω.
36 δέω. [μαι.
37 πυνθάνο-
38 ἵστημι.
39 ποιέω.
40 κατασείω.

* [1] ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ·
μὴ δυνάμενος δὲ [2] γνῶ-
ναι τὸ ἀσφαλὲς, διὰ
τὸν θόρυβον, [35] ἐκέ-
λευσεν [4] ἄγεσθαι αὐ-
τὸν εἰς τὴν [6] παρεμβο-
λήν.
35 Ὅτε δὲ [15] ἐγένετο
ἐπὶ τοὺς [8] ἀναβαθμοὺς,
[10] συνέβη βαστάζεσθαι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ςρατι-
ωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ
ὄχλου.
36 Ἠκολούθει [12] γὰρ
τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ,
§ κράζον· [14] Αἶρε αὐτόν.
37 Μέλλων τε [3] εἰσάγε-
σθαι εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν ὁ Παῦλος, λέγει
τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ
[17] ἔξεστί μοι εἰπεῖν
d τι [1] πρός σε; Ὁ δὲ
[22] ἔφη· Ἑλληνιστὶ γι-
νώσκεις; [23]
38 Οὐκ ἄρα σὺ [7] εἶ ὁ
Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τȣ́των
τῶν ἡμερῶν [26] ἀναστα-
τώσας ϗ ἐξαγαγὼν εἰς
τὴν [28] ἔρημον τοὺς ‖ τε-
τρακισχιλίους ἄνδρας
τῶν σικαρίων;
39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος·
Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν
εἰμι Ἰουδαῖος Ταρ-
σεὺς, τῆς Κιλικίας
οὐκ ἀσήμου πόλεως
πολίτης· δέομαι δέ
σου, [32] ἐπίτρεψόν μοι
[34] λαλῆσαι πρὸς τὸν
λαόν.
40 Ἐπιτρέψαντος[32] δὲ
αὐτοῦ, ὁ Παῦλος [38] ἑ-
στὼς ἐπὶ τῶν ἀναβα-
θμῶν [40] κατέσεισε τῇ
χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς

Digitized by Google

δὲ σιγῆς [1]γενομένης,
[2]προσεφώνησε τῇ *'Ε-
βραΐδι διαλέκτῳ, λέ-
γων·

Κεφ. κβ'.

ΑΝΔΡΕΣ ἀδελφοὶ ϗ
πατέρες, ἀκούσατέ μου
τῆς πρὸς ὑμᾶς †νῦν
[5]ἀπολογίας.
2 'Ακούσαντες δὲ ὅτι
τῇ 'Εβραΐδι διαλέκτῳ
[2]προσεφώνει αὐτοῖς,
μᾶλλον [7]παρέσχον ἡ-
συχίαν.
3 Καί [9]φησιν· 'Εγὼ
c μέν| εἰμι ἀνὴρ 'Ιουδαῖ-
ος, [11]γεγεννημένος ἐν
Ταρσῷ τῆς Κιλικίας,
[12]ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν
τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ
τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ,
[13]πεπαιδευμένος κατὰ
ἀκρίβειαν τȣ̃ [15]πατρώ-
ου νόμου, [16]ζηλωτὴς
ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, κα-
θὼς πάντες ὑμεῖς [17]ἐστε
σήμερον·
4 Ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν
[19]ἐδίωξα ἄχρι θανάτου,
δεσμεύων καὶ [21]παρα-
διδοὺς εἰς φυλακὰς ἄν-
δρας τε καὶ γυναῖκας·
5 'Ως καὶ ὁ ἀρχιερεὺς
‡μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν
τὸ [23]πρεσβυτέριον·
παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς
||[25]δεξάμενος πρὸς τοὺς
ἀδελφοὺς, εἰς Δαμα-
σκὸν [29]ἐπορευόμην, ἄ-
ξων καὶ τȣ̀ς ἐκεῖσε [17]ὄν-
τας, [31]δεδεμένους εἰς
'Ιερουσαλὴμ, ἵνα [33]τι-
μωρηθῶσιν.
6 'Εγένετο[1] δέ μοι πο-
ρευομένῳ ϗ ἐγγίζοντι

A. D. 60.

1 γίνομαι.
2 προσφωνέω
* ἰδία-n.
3 πίπτω.
4 Nu 5. 17.
1 Ki. 6. 15.
† νυνὶ a.
5 ch. 15. 16.
1 Co. 9. 3.
2 Co. 7. 11.
6 ἀκούω.
7 παρέχω.
8 ἀποκρίνο-[μαι.
9 φήμι.
10 θεάομαι.
11 γεννάω.
12 ἀνατρέφω, ch. 7. 22.
13 παιδεύω.
14 ἀνίστημι.
15 ch. 24. 14. 28. 17.
16 ch. 21. 20.
17 εἰμί.
18 καὶ ἐκεῖ.
19 διώκω.
20 λαλέω. [μι
21 παραδίδω-
22 τάσσω, ch. 13. 18.
‡ 'Ανανίας f.
23 Lu. 22. 66.
1 Ti. 4. 14.
24 ἐμβλέπω.
25 δέχομαι.
26 σύνειμι.
27 ἔρχομαι.
§ εὐλαβὴς-n. alii e.
|| δεξάμενος, πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς-n.
28 ch. 10. 2.
29 πορεύομαι.
30 ch. 6. 3.
31 δέω.
** ἐν Δαμασκῷ-f.
32 ἐφίστημι.
33 ch. 26. 11.
34 καὶ ἐγώ.

τῇ Δαμασκῷ περὶ με-
σημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ περιαστρά-
ψαι φῶς ἱκανὸν περὶ
ἐμέ.
7 Ἔπεσόν[3] τε εἰς τὸ
[4]ἔδαφος, καὶ [6]ἤκουσα
φωνῆς λεγούσης μοι·
Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με
διώκεις;
8 'Εγὼ δὲ [8]ἀπεκρίθην·
Τίς εἶ, Κύριε; Εἶπέ τε
πρός με· 'Εγώ εἰμι 'Ιη-
σοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ
διώκεις.
9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ [17]ὄν-
τες τὸ μὲν φῶς [10]ἐθεά-
σαντο, c καὶ ἔμφοβοι
[1]ἐγένοντο·| τὴν δὲ φω-
νὴν οὐκ [6]ἤκουσαν τοῦ
λαλοῦντός μοι.
10 Εἶπον δέ· Τί ποιή-
σω, Κύριε; 'Ο δὲ Κύ-
ριος εἶπε πρός με· 'Ανα-
στὰς [14] πορεύου εἰς Δα-
μασκόν· [18]κἀκεῖ σοι
[20]λαληθήσεται περὶ
πάντων ὧν [22]τέτακταί
σοι ποιῆσαι.
11 'Ως δὲ οὐκ [24]ἐνέ-
βλεπον ἀπὸ τῆς δόξης
τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χει-
ραγωγούμενος ὑπὸ τῶν
[26]συνόντων μοι, [27]ἦλ-
θον εἰς Δαμασκόν.
12 'Ανανίας δέ τις,
ἀνὴρ §[28]εὐσεβὴς κατὰ
τὸν νόμον, [30]μαρτυρού-
μενος ὑπὸ πάντων τῶν
κατοικούντων **'Ιου-
δαίων,
13 'Ελθὼν[27] πρός με,
καὶ [32]ἐπιστὰς εἶπέ μοι·
Σαȣ̀λ ἀδελφὲ, ἀνάβλε-
ψον. [34]Κἀγὼ αὐτῇ τῇ

Digitized by Google

ὥρα [1] ἀνέβλεψα εἰς αὐ-
τόν.
14 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ
Θεὸς τῶν πατέρων
ἡμῶν [4] προεχειρίσατό
σε [5] γνῶναι τὸ θέλη-
μα αὐτοῦ, καὶ [7] ἰδεῖν
τὸν [8] δίκαιον, καὶ ἀκοῦ-
σαι φωνὴν ἐκ τοῦ ϛό-
ματος αὐτοῦ.
15 Ὅτι [11] ἔσῃ μάρτυς
αὐτῷ πρὸς πάντας ἀν-
θρώπȣς, ὧν [13] ἑώρακας
καὶ [15] ἤκουσας.
16 Καὶ νῦν τί μέλλεις;
[17] ἀναστὰς βάπτισαι, ϗ
ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρ-
τίας σου, ἐπικαλεσάμε-
νος τὸ ὄνομα § τοῦ Κυ-
ρίου.
17 Ἐγένετο [19] δέ μοι
ὑποστρέψαντι εἰς Ἰε-
ρουσαλὴμ, καὶ προσευ-
χομένȣ μȣ ἐν τῷ ἱερῷ,
[19] γενέσθαι με ἐν [21] ἐκ-
στάσει,
18 Καὶ [7] ἰδεῖν αὐτὸν
λέγοντά μοι· [23] Σπεῦ-
σον, καὶ [25] ἔξελθε ἐν τά-
χει ἐξ Ἱερουσαλήμ· δι-
ότι οὐ παραδέξονταί σȣ
τὴν μαρτυρίαν περὶ
ἐμοῦ.
19 Κἀγὼ [27] εἶπον· Κύ-
ριε, αὐτοὶ [31] ἐπίσταν-
ται ὅτι ἐγὼ [11] ἤμην φυ-
λακίζων καὶ δέρων
κατὰ τὰς συναγωγὰς
τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ
σέ.
20 Καὶ ὅτε [33] ἐξεχεῖτο
τὸ αἷμα d Στεφάνου
τοῦ ‡‡ μάρτυρός σου,
καὶ αὐτὸς [11] ἤμην [35] ἐφ-
εστὼς, ϗ [2] συνευδοκῶν

A. D. 60.

1 ἀναβλέπω.
2 ch. 8. 1.
3 ch. 2. 23.
4 προχειρίζω
5 γινώσκω.
* ἡ φωνή-f.
6 ἐπαίρω.
7 εἴδω.
† καθῆκεν-a.
8 Ro. 1. 28.
9 ch. 3. 14.
10 ζάω.
11 εἰμί.
12 Mat. 12. 19.
13 ὁράω.
‡ ῥιπτόν-των-n.
14 Mat. 9. 36.
15 ἀκούω.
16 κελεύω.
17 ἀνίστημι.
§ αὐτοῦ-a.
|| οὐρανὸν-i.
** εἰςάγεσθαι-a.
18 Mar. 3. 10.
19 γίνομαι.
20 ver. 29.
21 ch. 10. 10.
22 ἐπιγινώσκω.
23 σπεύδω.
†† προέτειναν-a. alii προέτεινον-s προσέτειναν.
24 προτείνω.
25 ἐξέρχομαι.
26 Mar. 1. 7.
27 καὶ ἐγώ.
28 ἵστημι.
29 ch. 16. 37.
30 ἔξειμι.
31 ἐπίσταμαι.
32 προσέρχομαι.
33 ἐκχέω. [λω.
34 ἀπαγγέλλω.
‡‡ πρωτομάρτυρός-n.
35 ἐφίστημι.

b τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ,
καὶ φυλάσσων τὰ ἱμά-
τια τῶν [3] ἀναιρούντων
αὐτόν.
21 Καὶ εἶπε * πρός με·
Πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς
ἔθνη μακρὰν ἐξαποστε-
λῶ σε.
22 Ἤκουον [15] δὲ αὐτοῦ,
ἄχρι τούτου τοῦ λόγȣ,
καὶ [6] ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν, λέγοντες· Αἶρε
ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦ-
τον· οὐ γὰρ † [8] καθῆκον
αὐτὸν [10] ζῆν.
23 Κραυγαζόντων [12] δὲ
αὐτῶν, καὶ ‡ [14] ῥιπτούν-
των τὰ ἱμάτια, καὶ κο-
νιορτὸν βαλλόντων εἰς
τὸν || ἀέρα,
24 Ἐκέλευσεν [16] αὐτὸν
ὁ χιλίαρχος ** ἄγεσθαι
εἰς τὴν παρεμβολὴν,
εἰπὼν [18] μάστιξιν [20] ἀν-
ετάζεσθαι αὐτόν· ἵνα
[22] ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν
οὕτως ἐπεφώνουν αὐ-
τῷ.
25 Ὡς δὲ †† [24] προέτει-
νεν αὐτὸν τοῖς [26] ἱμᾶ-
σιν, εἶπε πρὸς τὸν [28] ἑ-
στῶτα ἑκατόνταρχον ὁ
Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον
Ῥωμαῖον καὶ [29] ἀκατά-
κριτον [30] ἔξεστιν ὑμῖν
μαστίζειν;
26 Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκα-
τόνταρχος, [32] προσελ-
θὼν [34] ἀπήγγειλε τῷ
χιλιάρχῳ, λέγων·
b Ὅρα τί μέλλεις
ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρω-
πος οὗτος Ῥωμαῖός
[11] ἐστι.
27 Προσελθὼν [32] δὲ ὁ

Digitized by Google

Digitized by Google

ST. PAUL'S TRAVELS and

COUNTRIES referred to in the ACTS.

Digitized by Google

Digitized by Google

χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ·
Λέγε *μοι, bεἰ| σὺ
'Ρωμαῖος [1]εἶ; 'Ο δὲ
[3]ἔφη· Ναί.
28 'Απεκρίθη[5] τε ὁ χι-
λίαρχος· 'Εγὼ [6]πολλῦ
κεφαλαίου τὴν [7]πολι-
τείαν ταύτην [9]ἐκτησά-
μην· 'Ο δὲ Παῦλος [3]ἔ-
φη· 'Εγὼ δὲ καὶ [10]γε-
γέννημαι.
29 Εὐθέως οὖν [11]ἀπέ-
στησαν ἀπ' αὐτῦ οἱ μέλ-
λοντες αὐτὸν ἀνετά-
ζειν· ϗ ὁ χιλίαρχος δὲ
[13]ἐφοβήθη, [15]ἐπιγνοὺς
ὅτι 'Ρωμαῖός [1]ἐστι.
καὶ ὅτι [1]ἦν αὐτὸν [17]δε-
δεκώς.
30 Τῇ δὲ [19]ἐπαύριον
βυλόμενος [18]γνῶναι τὸ
ἀσφαλὲς, τὸ, τί κατη-
γορεῖται ‡παρὰ τῶν 'Ιυ-
δαίων, [21]ἔλυσεν αὐτὸν
bἀπὸ τῶν δεσμῶν.| ϗ
[23]ἐκέλευσεν ‖ [25]ἐλθεῖν
τὺς ἀρχιερεῖς, καὶ **ὅ-
λον τὸ συνέδριον bαὐ-
τῶν| ϗ [27]καταγαγὼν
τὸν Παῦλον, [29]ἔστησεν
εἰς αὐτούς.

Κεφ. κγ'.

[30]ΑΤΕΝΙΣΑΣ[31] δὲ ὁ
Παῦλος τῷ συνεδρίῳ,
εἶπεν· "Ανδρες ἀδελφοί.
ἐγὼ πάσῃ [33]συνειδήσει
ἀγαθῇ [34]πεπολίτευμαι
τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης
τῆς ἡμέρας.
2 'Ο δὲ ἀρχιερεὺς 'Α-
νανίας [35]ἐπέταξε τοῖς
[36]παρεστῶσιν αὐτῷ, τύ-
πτειν αὐτοῦ τὸ στόμα.
3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς
αὐτὸν εἶπε· Τύπτειν
σε μέλλει ὁ Θεὸς, τοῖχε
[2]κεκονιαμένε· καὶ σὺ
κάθῃ κρίνων με κατὰ
τὸν νόμον, καὶ †[4]παρα-
νομῶν κελεύεις με τύ-
πτεσθαι;
4 Οἱ δὲ [36]παρεστῶ-
τες εἶπον· Τὸν ἀρχιε-
ρέα τοῦ Θεοῦ [8]λοιδο-
ρεῖς;
5 "Εφη[3] τε ὁ Παῦλος·
Οὐκ [12]ᾔδειν, ἀδελφοὶ,
ὅτι [1]ἐστὶν ἀρχιερεύς·
[14]γέγραπται γάρ· "Αρ-
χοντα [16]τοῦ λαοῦ σου
οὐκ ἐρεῖς κακῶς.
6 Γνοὺς[18] δὲ ὁ Παῦ-
λος ὅτι τὸ ἓν μέρος
[1]ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ
δὲ ἕτερον Φαρισαίων,
[20]ἔκραζεν ἐν τῷ συν-
εδρίῳ· "Ανδρες ἀδελ-
φοὶ, ἐγὼ Φαρισαῖός
εἰμι, υἱὸς §Φαρισαίου·
περὶ ἐλπίδος cκαὶ| ἀνα-
στάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι.
7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λα-
λήσαντος,[22] [24]ἐγένετο
[26]στάσις τῶν Φαρισαί-
ων καὶ τῶν Σαδδουκαί-
ων· καὶ [28]ἐσχίσθη τὸ
πλῆθος.
8 Σαδδυκαῖοι μὲν γὰρ
λέγουσι μὴ [1]εἶναι ἀνά-
στασιν, μηδὲ ἄγγελον,
μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖ-
οι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ
ἀμφότερα.
9 'Εγένετο[24] δὲ κραυ-
γὴ μεγάλη· καὶ [32]ἀνα-
στάντες ††οἱ γραμμα-
τεῖς τοῦ μέρυς τῶν Φα-
ρισαίων [37]διεμάχοντο,

A. D. 60.

* μοι σὺ-n.
1 εἰμί.
2 κονιάω, Mat. 23. 27.
3 φήμι.
† παρὰ τὸν νόμον-n.
4 Ps. 119. 51.
5 ἀποκρίνομαι.
6 s. διὰ [μαι.
7 Ep. 2. 12.
8 Jno. 9. 28.
9 κτάομαι.
10 γεννάω.
11 ἀφίστημι.
12 εἴδω.
13 φοβέω.
14 γραφω.
15 ἐπιγινώσκω.
16 Ex. 22. 28.
17 δέω.
18 γινώσκω.
19 s. ἡμέρα.
20 κράζω.
‡ ὑπὸ-h.
21 λύω. [ων-h
§ Φαρισαί-
22 λαλέω.
23 κελεύω.
24 γίνομαι.
‖ συνελθεῖν-a
25 ἔρχομαι.
** πᾶν a.
26 ver. 10.
27 κατάγω.
28 σχίζω.
29 ἵστημι.
30 ἀτενίζω.
31 s τοὺς ὀφθαλμούς.
32 ἀνίστημι.
33 ch. 24. 16.
34 πολιτεύω. Phi. 1. 27.
35 ἐπιτάσσω.
36 παρίστημι.
†† Vide App.
37 διαμάχομαι, Ecclus. 8. 1.

λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα [3]ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, ᵇμὴ [4]θεομαχῶμεν.ǀ

10 Πολλῆς δὲ [5]γενομένης στάσεως, *[6]εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ [7]διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, [9]ἐκέλευσε τὸ [11]στράτευμα [13]καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ [15]ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε· Θάρσει, ᵇΠαῦλε·ǀ ὡς γὰρ [17]διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης[5] δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές ‡τινες τῶν Ἰουδαίων [21]συστροφὴν, [23]ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε φαγεῖν, μήτε [25]πιεῖν, ἕως [26]οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον.

13 Ἦσαν [8] δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν §[27]πεποιηκότες·

14 Οἵτινες [29]προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον· [31]Ἀναθέματι [23]ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως [26]οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον

A. D. 60.

1 ἐμφανίζω. Mat. 27. 23.
2 κατάγω.
3 λαλέω.
4 2 Mac .7.19.
5 γίνομαι.
* φοβηθεὶς-i.
6 εὐλαβέομαι He. 11. 7. 1 Sa. 18. 29.
7 Mar. 5. 4.
8 εἰμί.
9 κελεύω.
10 ἀναιρέω.
11 Mat. 22. 7. Lu. 23. 11.
† τὴν ἐνέδραν,-a. τὸ ἔνεδρον.-h. ch. 25. 3.
12 παραγίνομαι. [νω.
13 καταβαί-
14 εἰσέρχομαι.
15 ἐφίστημι.
16 ἀπαγγέλλω. [ρομαι.
17 διαμαρτύ-
18 φήμι.
19 ἀπάγω.
‡ συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀνεθ.-a.
20 παραλαμβάνω.
21 ch. 19. 40.
22 ἄγω.[τίζω
23 ἀναθεμα-
24 ἐρωτάω.
25 πίνω. [νου.
26 s. τοῦ χρό-
§ ποιησάμενοι-h.
27 ποιέω.[νω.
28 ἐπιλαμβά-
29 προσέρχομαι. [μαι.
30 πυνθάνο-
31 Ro. 9. 3.
32 συντίθημι

15 Νῦν οὖν ὑμεῖς [1]ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως ᵇαὔριονǀ αὐτὸν [2]καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί [8]ἐσμεν τοῦ [10]ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου †τὸ ἔνεδρον, [12]παραγενόμενος καὶ [14]εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν, [16]ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.

17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων, [18]ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε[19] πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι [16]ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.

18 Ὁ μὲν οὖν [20]παραλαβὼν αὐτὸν [22]ἤγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον, καί [18]φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με, [24]ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν [22]ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι [3]λαλῆσαί σοι.

19 Ἐπιλαβόμενος[28] δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν, [30]ἐπυνθάνετο· Τί [8]ἐστιν ὃ ἔχεις [16]ἀπαγγεῖλαί μοι;

20 Εἶπε δέ· Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι [32]συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ

Digitized by Google

συνέδριον [14] καταγά-
γῃς τὸν Παῦλον, ὡς
* μέλλοντές τι ἀκριβέ-
ϛερον πυνθάνεσθαι πε-
ρὶ αὐτοῦ.
21 Σὺ οὖν μὴ [5] πεισθῇς
αὐτοῖς· [7] ἐνεδρεύουσι
γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν
ἄνδρες πλείους τεσσα-
ράκοντα, οἵτινες [8] ἀνε-
θεμάτισαν ἑαυτοὺς μή-
τε φαγεῖν, μήτε [9] πιεῖν,
ἕως [10] οὗ [13] ἀνέλωσιν
αὐτόν· καὶ νῦν ἕτοι-
μοί [15] εἰσι, προςδεχόμε-
νοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγ-
γελίαν.
22 Ὁ μὲν οὖν χιλίαρ-
χος [17] ἀπέλυσε τὸν νεα-
νίαν, παραγγείλας μη-
δενὶ ἐκλαλῆσαι, ὅτι
ταῦτα [19] ἐνεφάνισας
πρός με.
23 Καὶ προσκαλεσά-
μενος δύο τινὰς τῶν
ἑκατοντάρχων, εἶπεν·
Ἑτοιμάσατε στρατιώ-
τας διακοσίους, ὅπως
πορευθῶσιν ἕως Και-
σαρείας, καὶ ἱππεῖς
ἑβδομήκοντα, καὶ ‡ δε-
ξιολάβους διακοσίους
ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς
νυκτός·
24 Κτήνη [25] τε [27] παρα-
στῆσαι, ἵνα [29] ἐπιβιβά-
σαντες τὸν Παῦλον δι-
ασώσωσι [31] πρὸς Φήλι-
κα τὸν ἡγεμόνα·
25 Γράψας [32] ἐπιστο-
λὴν [33] περιέχουσαν τὸν
§ τύπον τοῦτον·
26 Κλαύδιος Λυσίας
τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι
Φήλικι χαίρειν. [36]

A. D. 60.

1 s. κατὰ.
* μέλλων, s. μελλόντων. s. μέλλοντά-n. [νω.
2 συλλαμβά-
3 ἐφίστημι.
4 ἐξαιρέω.
5 πείθω.
6 μανθάνω.
7 Lu. 11. 54.
8 ἀναθεματίζω, ver. 12.
9 πίνω.
10 s. τȣ χρόνου.
11 γινώσκω.
12 ἐγκαλέω.
13 ἀναιρέω.
14 κατάγω.
15 εἰμί.
16 εὑρίσκω.
17 ἀπολύω.
18 ch. 25. 16.
19 ἐμφανίζω.
† Vide App.
20 ch. 9. 24.
21 πέμπω.
22 ver. 35.
‡ δεξιοβόλȣς n δγδοήκοντα-n. alii e.
23 ch. 15. 29.
24 διατάσσω.
25 Lu. 10. 34.
26 ἀναλαμβάνω.
27 παρίϛημι.
28 ἄγω. [ζω.
29 ἐπιβιβά-
30 s. ἡμέρᾳ.
31 c. 27. 43, 44
32 γράφω.
33 Lu 5. 9.
34 ὑποϛρέφω.
§ con. τρόπον
‖ ἀπέρχεσθαι-i. [μαι.
35 εἰςέρχο-
36 s. εὔχεται.
37 ἀναδίδωμι

27 Τὸν [1] ἄνδρα τοῦ-
τον, [2] συλληφθέντα
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ
μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι
ὑπ' αὐτῶν, [3] ἐπιστὰς
σὺν τῷ στρατεύματι
[4] ἐξειλόμην d αὐτὸν,
[6] μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός
[15] ἐστι.
28 Βουλόμενος δὲ γνῶ-
ναι [11] τὴν αἰτίαν δι' ἣν
[12] ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατ-
ήγαγον [14] αὐτὸν εἰς τὸ
συνέδριον αὐτῶν.
29 Ὃν [16] εὗρον [12] ἐγ-
καλούμενον περὶ ζητη-
μάτων τοῦ νόμȣ αὐτῶν,
μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτȣ
ἢ δεσμῶν [18] ἔγκλημα
ἔχοντα.
30 Μηνυθείσης δέ μοι
† [20] ἐπιβουλῆς εἰς τὸν
ἄνδρα μέλλειν [15] ἔσε-
σθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαί-
ων, ἐξαυτῆς [21] ἔπεμψα
πρός σε, παραγγείλας
καὶ τοῖς [22] κατηγόροις
λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν
ἐπὶ σοῦ. d [23] Ἔῤῥωσο.
31 Οἱ μὲν οὖν στρατι-
ῶται κατὰ τὸ [24] διατε-
ταγμένον αὐτοῖς, [26] ἀν-
αλαβόντες τὸν Παῦ-
λον, [28] ἤγαγον διὰ τῆς
νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντι-
πατρίδα.
32 Τῇ [30] δὲ ἐπαύριον
ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς
‖ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ,
[34] ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν.
33 Οἵτινες [35] εἰσελ-
θόντες εἰς τὴν Καισά-
ρειαν, καὶ [37] ἀναδόν-
τες τὴν ἐπιστολὴν τῷ

Digitized by Google

ἡγεμόνι, [1]παρέστη-
σαν καὶ τὸν Παῦλον
αὐτῷ.
34 Ἀναγνοὺς[3] δὲ ὁ [b]
ἡγεμὼν,[1] καὶ ἐπερωτή-
σας ἐκ ποίας [4]ἐπαρχίας
[7]ἐστὶ, καὶ [11] πυθόμενος
ὅτι [9] ἀπὸ Κιλικίας·
35 Διακούσομαί σου,
[13]ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κα-
τήγοροί σου [14]παραγέ
νωνται. [15]Ἐκέλευσέ
τε αὐτὸν ἐν τῷ [17]πραι-
τωρίῳ ετοῦ ‡ Ἡρώδȣ
φυλάσσεσθαι.

Κεφ. κδ΄.

ΜΕΤΑ δὲ πέντε ἡμέ-
ρας [19]κατέβη ὁ ἀρχιε-
ρεὺς Ἀνανίας μετὰ
§ τῶν πρεσβυτέρων, ϗ
ῥήτορος Τερτύλλȣ τι-
νὸς, οἵτινες [21]ἐνεφάνι-
σαν [23]τῷ ἡγεμόνι κατὰ
τοῦ Παύλου.
2 Κληθέντος[25] δὲ αὐ-
τοῦ, [26] ἤρξατο κατηγο-
ρεῖν ὁ Τέρτυλλος, λέ-
γων· Πολλῆς εἰρήνης
τυγχάνοντες διὰ σοῦ,
καὶ **κατορθωμάτων
γινομένων τῷ ἔθνει
τούτῳ διὰ τῆς σῆς
†† [27] προνοίας,
3 Πάντη τε καὶ παν-
ταχοῦ ἀποδεχόμεθα,
κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ
πάσης[29] εὐχαριστίας.
4 Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖ-
όν σε [31]ἐγκόπτω παρα-
καλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν
συντόμως τῇ σῇ ἐπιει-
κείᾳ.
5 Εὑρόντες γὰρ τὸν
ἄνδρα τȣτον λοιμὸν, ϗ
κινοῦντα *στάσιν πᾶσι
τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς
κατὰ τὴν [2] οἰκουμένην,
πρωτοστάτην τε τῆς
τῶν Ναζωραίων [4]αἱρέ-
σεως·
6 [c]Ὃς καὶ τὸ ἱερὸν
[6]ἐπείρασε [8]βεβηλῶσαι,
ὃν καὶ [10] ἐκρατήσαμεν,
καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον
νόμον [12] ἠθελήσαμεν
κρίνειν.
7 Παρελθὼν[16] δὲ Λυ-
σίας ὁ χιλίαρχος, † με-
τὰ πολλῆς βίας ἐκ
τῶν χειρῶν ἡμῶν [18]ἀπ-
ήγαγε·
8 Κελεύσας τοὺς κατη-
γόρους αὐτοῦ ἔρχε-
σθαι ἐπὶ σέ·[1] παρ' οὗ
[20] δυνήσῃ αὐτὸς ἀνα-
κρίνας περὶ πάντων
τούτων [22] ἐπιγνῶναι,
ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦ-
μεν αὐτοῦ.
9 ‖ Συνέθεντο[24] δὲ καὶ
οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες
ταῦτα οὕτως ἔχειν.
10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦ-
λος, νεύσαντος αὐτῷ
τοῦ ἡγεμόνος λέγειν·
Ἐκ πολλῶν ἐτῶν [7]ὄντα
σε κριτὴν ‡‡ τῷ ἔθνει
τούτῳ ἐπιστάμενος,
§§ [30]εὐθυμότερον τὰ πε-
ρὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦ-
μαι·
11 Δυναμένȣ σȣ γνῶ-
ναι [32] ὅτι οὐ πλείους
[7]εἰσί μοι ἡμέραι ἢ [b][1]
δεκαδύο, ἀφ' ἧς [33]ἀνέ-
βην προσκυνήσων |||| ἐν
Ἱερουσαλήμ.
12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱε-
ρῷ εὗρόν με πρός τινα

A. D. 60.

1 παρίστημι.
* στάσεις-h.
2 s. γῆν.[σκω
3 ἀναγινώ-
4 ch. 5. 17.
5 ch. 25. 1.
6 πειράω.
7 εἰμί.
8 Mat. 12. 5.
9 s. ἔστι.
10 κρατέω.
11 πυνθάνο-
12 θέλω.[μαι.
13 φήμι.[μαι.
14 παραγίνο-
15 κελεύω.
16 παρέρχο-
μαι.
† Vide App.
17 Jno. 18 28.
‡ alii τῷ.
18 ἀπάγω.
19 καταβαίνω
20 δύναμαι.
§ πρεσβυτέ-
ρων τινῶν-n
21 ἐμφανίζω.
22 ἐπιγινώ-
σκω.
23 s. ἑαυτȣ̀ς.
‖ Συνεπέθεν-
το-a.
24 συντίθημι
25 καλέω.
26 ἄρχομαι.
** διορθωμά-
των-i.
†† προνοίας
πάντη τε ϗ
πανταχοῦ.
ἀποδεχόμε-
θα-n.
27 Ro. 13. 14.
‡‡ δίκαιον-f.
§§ εὐθύμως-h
29 2 Co. 9 12.
30 ch. 27. 36.
31 Ro. 15. 22.
32 γινώσκω.
33 ἀναβαίνω
|||| εἰς-n.

Digitized by Google

διαλεγόμενον, ἢ *[1] ἐπι-
σύστασιν ποιοῦντα ὄ-
χλον, οὔτε ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς, οὔτε κατὰ
τὴν πόλιν·
13 Οὔτε [3] παραστῆσαι
† δύνανται περὶ ὧν νῦν
κατηγοροῦσί μου.
14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό
σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν
ἣν λέγουσιν [5] αἵρεσιν,
οὕτω λατρεύω τῷ [7] πα-
τρῴῳ Θεῷ, πιστεύων
πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νό-
μον ϗ § τοῖς προφήταις
[11] γεγραμμένοις·
15 Ἐλπίδα ἔχων εἰς
τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ
οὗτοι προσδέχονται, ἀ-
νάστασιν μέλλειν [21] ἔ-
σεσθαι c νεκρῶν, ‖ δικαί-
ων τε καὶ ἀδίκων.
16 Ἐν τούτῳ ** δὲ αὐ-
τὸς ἀσκῶ, [14] ἀπρόσκο-
πον [15] συνείδησιν †† ἔ-
χειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ
τοὺς ἀνθρώπους δια-
παντός.
17 Δι' ἐτῶν δὲ πλειό-
νων [17] παρεγενόμην ἐλε-
ημοσύνας ποιήσων εἰς
τὸ ἔθνος μου, καὶ προς-
φοράς.
18 Ἐν §§ οἷς [20] εὗρόν με
[21] ἡγνισμένον ἐν τῷ
ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου,
οὐδὲ μετὰ *† θορύβου.
Τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσί-
ας Ἰουδαῖοι,
19 Οὓς *‡ δεῖ ἐπὶ σοῦ
παρεῖναι καὶ κατηγο-
ρεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρός
με.
20 Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπά-
τωσαν δεῖ ‖ τι [20] εὗρον

A. D. 60.

1 2 Co. 11.28.
2 ἵστημι.
* ἐπίστασιν-i.
3 παρίστημι.
4 κράζω.
† σοι s. με,-f.
‡ Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ-l.
5 ver. 5.
6 ἀναβάλλω.
7 ch. 22. 3.
8 ch. 18. 26.
9 καταβαίνω.
10 διαγινώσκω.
§ τοῖς ἐν-a. alii ἐν τοῖς.
11 γραφω.
12 διατάσσω.
‖ αὐτὸν.-a.
13 2 Co. 2. 13.
** καὶ-h.
14 1 Co. 10.32.
†† ἔχων-i.
15 ch. 23. 1.
16 μεταπέμπω
‡‡ al. ἰδίᾳ
17 παραγίνομαι
18 ἀκούω.
19 ch. 20. 21.
§§ αἷς-i.
20 εὑρίσκω.
21 ἁγνίζω, ch. 21. 24.
22 ch. 18. 4.
23 Ga. 5. 23.
‖‖ μέλλοντος κρίματος-h.
*† θορύβου, τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι-i.
24 ch. 10. 4.
25 γίνομαι
26 s. κατὰ τὸ πρᾶγμα.
*‡ ἔδει-a. δεῖ-i.
27 εἰμί. [μαι
28 ἀποκρίνομαι

ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, [2] στάν-
τος μου ἐπὶ τοῦ συνε-
δρίου·
21 Ἢ περὶ μιᾶς ταύ-
της φωνῆς, ἧς [4] ἔκραξα
[2] ἑστὼς ἐν αὐτοῖς· Ὅτι
περὶ ἀναστάσεως νε-
κρῶν ἐγὼ κρίνομαι σή-
μερον ὑφ' ὑμῶν.
22 ‡ Ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Φῆλιξ [6] ἀνεβάλετο
αὐτοὺς, [8] ἀκριβέστερον
εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
εἰπών· Ὅταν Λυσίας
ὁ χιλίαρχος [9] καταβῇ,
[10] διαγνώσομαι τὰ καθ'
ὑμᾶς.
23 Διαταξάμενός [12] τε ‖
τῷ ἑκατοντάρχῃ τη-
ρεῖσθαι ‖ τὸν Παῦλον,
ἔχειν τε [13] ἄνεσιν, καὶ
μηδένα κωλύειν τῶν
ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν,
c ἢ προσέρχεσθαι ‖ αὐ-
τῷ.
24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τι-
νὰς [17] παραγενόμενος ὁ
Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ
τῇ γυναικὶ ‡‡ αὐτοῦ ‖ ‡‡
[21] οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, [16] μετ-
επέμψατο τὸν Παῦ-
λον, καὶ [18] ἤκουσεν αὐτοῦ
[19] περὶ τῆς εἰς Χριστὸν
πίστεως.
25 Διαλεγομένου [22] δὲ
αὐτοῦ περὶ δικαιοσύ-
νης καὶ [23] ἐγκρατείας ϗ
τοῦ ‖‖ κρίματος τοῦ
μέλλοντος [27] ἔσεσθαι, ‖
[24] ἔμφοβος [25] γενόμενος
ὁ Φῆλιξ [28] ἀπεκρίθη·
[26] Τὸ νῦν ἔχον πορεύ-
ου· καιρὸν δὲ μετα-
λαβὼν μετακαλέσομαί
σε.

Digitized by Google

26 "Αμα δὲ || καὶ ἐλπί-
ζων ὅτι χρήματα [1] δο-
θήσεται αὐτῳ ὑπὸ τοῦ
Παύλου, *ὅπως λύσῃ
αὐτόν· | διὸ καὶ πυκνό-
τερον αὐτὸν μεταπεμ-
πόμενος [3] ὡμίλει αὐτῷ.
27 Διετίας δὲ πληρω-
θείσης [7] ἔλαβε [8] διάδο-
χον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον
Φῆστον· θέλων τε χά-
ριτας [9] καταθέσθαι τοῖς
Ἰȣδαίοις ὁ Φῆλιξ, κατ-
έλιπε [11] τὸν Παῦλον
[14] δεδεμένον.

Κεφ. κε΄.

ΦΗΣΤΟΣ οὖν [15] ἐπι-
βὰς τῇ [17] ἐπαρχίᾳ, μετὰ
τρεῖς ἡμέρας [19] ἀνέβη
εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ
Καισαρείας.
2 Ἐνεφάνισαν [21] δὲ αὐ-
τῷ ||ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ
πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων
κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ
[22] παρεκάλουν αὐτὸν,
3 Αἰτȣ́μενοι χάριν κατ'
αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμ-
ψηται αὐτὸν εἰς Ἱερȣ-
σαλὴμ· [23] ἐνέδραν ποι-
οῦντες [25] ἀνελεῖν αὐτὸν
κατὰ τὴν ὁδόν.
4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος
[27] ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι
τὸν Παῦλον ** ἐν Και-
σαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλ-
λειν ἐν τάχει ἐκπορεύε-
σθαι.
5 Οἱ οὖν δυνατοὶ [29] ἐν
ὑμῖν, φησὶ, συγκατα-
βάντες, εἴ τι [32] ἐςὶν
‡‡ ἐν τῷ ἀνδρὶ ȣ̔τούτῳ,|
κατηγορείτωσαν αὐ-
τοῦ.
6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐ-
τοῖς ἡμέρας * πλείȣς ἢ
δέκα, [2] καταβὰς εἰς Και-
σάρειαν, τῇ [4] ἐπαύριον
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήμα-
τος, [5] ἐκέλευσε τὸν Παῦ-
λον [6] ἀχθῆναι.
7 Παραγενομένου [10] δὲ
αὐτοῦ, [12] περιέστησαν
† οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
[2] καταβεβηκότες Ἰου-
δαῖοι, πολλὰ καὶ [13] βα-
ρέα ‡ αἰτιάματα φέρον-
τες *κατὰ τοῦ Παύλου,|
§ἃ οὐκ ἴσχυον [16] ἀποδεῖ-
ξαι·
8 Ἀπολογουμένȣ [18] αὐ-
τοῦ· "Οτι οὔτε εἰς τὸν
νόμον τῶν Ἰουδαίων,
οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε
εἰς Καίσαρά τι [20] ἥμαρ-
τον.
9 Ὁ Φῆστος δὲ τοῖς
Ἰουδαίοις θέλων χάριν
[9] καταθέσθαι, [27] ἀποκρι-
θεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε·
Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα
[19] ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ
τούτων κρίνεσθαι ἐπ'
ἐμοῦ;
10 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος·
Ἐπὶ τοῦ βήματος Καί-
σαρος [24] ἑστὼς εἰμι, οὗ
με δεῖ κρίνεσθαι· Ἰου-
δαίους ȣ̓δὲν [26] ἠδίκησα,
ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπι-
γινώσκεις.
11 Εἰ μὲν †† γὰρ ἀδικῶ,
καὶ ἄξιον θανάτου [28] πέ-
πραχά τι, οὐ [30] παρ-
αιτοῦμαι τὸ [31] ἀποθα-
νεῖν· εἰ δὲ οὐδέν [32] ἐςιν
ὧν οὗτοι κατηγοροῦ-
σί μου, οὐδείς με δύνα-
ται αὐτοῖς χαρίσασθαι·

A. D. 62.

1 δίδωμι.
* ȣ̔ πλείους ὀ-
κτὼ ἢ δέκα-a
al. πλείȣς ὀ-
κτὼ ἢ δέκα-i
2 καταβαίνω
3 ὁμιλέω.
4 s. ἡμέρᾳ.
5 κελεύω.
6 ἄγω.
7 λαμβάνω.
8 Ecclus. 49. 1.
9 κατατίθημι
10 παραγίνο-
μαι.
11 καταλείπω
12 περιΐςημι
† αὐτὸν, s.
αὐτῷ f. i.
13 ch. 20. 29.
14 δέω. [τα-a.
‡ αἰτιώμα-
§al. κατ' αὐτȣ̃
15 ἐπιβαίνω.
16 ἀποδει-
κνύω, c. 2. 22.
17 ch. 23. 34.
18 ch. 24. 13.
19 ἀναβαίνω.
20 ἁμαρτάνω
21 ἐμφανίζω.
|| οἱ ἀρχιε-
ρεῖς-i. [λέω.
22 παρακα-
23 Jos. 8. 2,
7, 9, 14.
24 ἵστημι.
25 ἀναιρέω.
26 ἀδικέω.
27 ἀποκρίνο-
μαι.
** εἰς Καισά-
ρειαν-h.
†† οὖν-h.
28 πράττω.
29 s. ὄντες.
30 Lu. 14. 18.
31 ἀποθνή-
32 εἰμί. [σκω
‡‡ ἄτοπον-f.
ch. 28. 6.

Digitized by Google

Καίσαρι [1] ἐπικαλοῦ-
μαι.
12 Τότε ὁ Φῆστος συλ-
λαλήσας μετὰ τοῦ συμ-
βουλίου, [5] ἀπεκρίθη·
Καίσαρα [7] ἐπικέκλη-
σαι; ἐπὶ Καίσαρα πο-
ρεύσῃ.
13 Ἡμερῶν δὲ [9] δια-
γενομένων τινῶν, Ἀ-
γρίππας ὁ βασιλεὺς
καὶ Βερνίκη [11] κατήν-
τησαν εἰς Καισάρειαν,
ἀσπασόμενοι τὸν Φῆ-
στον.
14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέ-
ρας [13] διέτριβον ἐκεῖ, ὁ
Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀν-
έθετο [17] τὰ κατὰ τὸν
Παῦλον, λέγων· Ἀνήρ
τις [36] ἐστὶ [20] καταλελειμ-
μένος ὑπὸ Φήλικος, δέ-
σμιος·
15 Περὶ οὗ, [21] γενομέ-
νου μου εἰς Ἱεροσόλυμα,
[23] ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμε-
νοι κατ᾽ αὐτοῦ § [25] δί-
κην.
16 Πρὸς οὓς [5] ἀπεκρί-
θην, ὅτι οὐκ [36] ἔστιν
ἔθος Ῥωμαίοις [26] χαρί-
ζεσθαί ** τινα ἄνθρω-
πον || εἰς [27] ἀπώλειαν,
πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμε-
νος κατὰ πρόσωπον
ἔχοι τοὺς [29] κατηγόρους,
τόπον τε ἀπολογίας
[31] λάβοι περὶ τοῦ [32] ἐγ-
κλήματος.
17 Συνελθόντων [33] οὖν
αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβο-
λὴν μηδεμίαν ποιησά-
μενος, τῇ [35] ἑξῆς καθί-
σας ἐπὶ τοῦ βήματος,
[2] ἐκέλευσα [3] ἀχθῆναι
τὸν ἄνδρα.
18 Περὶ οὗ [4] σταθέντες
οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν
αἰτίαν * [6] ἐπέφερον ὧν
[8] ὑπενόουν ἐγώ· †
19 Ζητήματα δέ τινα
περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαι-
μονίας [10] εἶχον πρὸς αὐ-
τὸν, καὶ περί τινος Ἰη-
σοῦ [12] τεθνηκότος, ὃν
[14] ἔφασκεν ὁ Παῦλος
[15] ζῆν.
20 Ἀπορούμενος [16] δὲ
ἐγὼ εἰς τὴν περὶ ‡ τού-
του ζήτησιν, [18] ἔλεγον
εἰ [19] βούλοιτο πορεύε-
σθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ,
κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ
τούτων.
21 Τοῦ δὲ Παύλου
ἐπικαλεσαμένου τηρη-
θῆναι αὐτὸν εἰς τὴν
τοῦ [22] Σεβαστοῦ διά-
γνωσιν, [2] ἐκέλευσα τη-
ρεῖσθαι αὐτὸν, ἕως
[24] οὗ || πέμψω αὐτὸν
πρὸς Καίσαρα.
22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς
τὸν Φῆστον [28] ἔφη· [19] Ἐ-
βουλόμην καὶ αὐτὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι.
Ὁ δέ· Αὔριον, φησὶν,
ἀκούσῃ αὐτοῦ.
23 Τῇ [35] οὖν ἐπαύριον
[30] ἐλθόντες τοῦ Ἀγρίπ-
πα καὶ τῆς Βερνίκης
μετὰ πολλῆς φαντα-
σίας, καὶ [34] εἰσελθόν-
των εἰς τὸ ἀκροατή-
ριον σύν τε τοῖς χι-
λιάρχοις, καὶ ἀνδρά-
σι τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν
[36] οὖσι τῆς πόλεως,

A. D. 62.

1 ch. 7. 59. 26. 32.
2 κελεύω.
3 ἄγω.
4 ἵστημι. [μαι.
5 ἀποκρίνο-
* ἔφερον-h.
6 ἐπιφέρω.
7 ἐπικαλέω.
8 ὑπονοέω.
† πονηράν· s. πονηρῶν.-f. i
9 διαγίνομαι
10 ἔχω.
11 καταντάω
12 θνήσκω.
13 διατρίβω.
14 φάσκω.
15 ζάω.
16 Jno. 13.22. 2 Co. 4. 8.
17 ἀνατίθημι
‡ τούτων-h.
18 λέγω.
19 βούλομαι.
20 καταλείπω. c. 18. 19.
21 γίνομαι.
22 ch. 27. 1.
23 ἐμφανίζω.
§ καταδίκην-h
24 s. τοῦ χρόνου.
25 ch. 28. 4. 2 Th. 1. 9. Jude 7. [n.
|| ἀναπέμψω-
26 χαρίζομαι.
** τινι-i.
27 ch. 8. 20.
28 φημί.
29 c. 23. 30, 35. Jno. 8. 10.
30 ἔρχομαι.
31 λαμβάνω.
32 ch. 23. 29.
33 συνέρχομαι. [μαι.
34 εἰσέρχο-
35 s. ἡμέρα.
36 εἰμί.

καὶ κελεύσαντος τοῦ
Φήστου, [1] ἤχθη ὁ Παῦ-
λος.
24 Καί φησιν ὁ Φῆ-
στος· 'Αγρίππα βασι-
λεῦ, καὶ πάντες οἱ συμ-
παρόντες ἡμῖν ἄνδρες,
θεωρεῖτε τοῦτον περὶ
οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν
'Ιουδαίων [3] ἐνέτυχόν
μοι ἔν τε 'Ιεροσολύμοις
καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες
μὴ δεῖν [5] ζῆν αὐτὸν μη-
κέτι.
25 'Εγὼ δὲ [7] καταλαβό-
μενος μηδὲν ἄξιον θα-
νάτου αὐτὸν [9] πεπραχέ-
ναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τȣ́τȣ
ἐπικαλεσαμένȣ τὸν Σε-
βαστὸν, [11] ἔκρινα πέμ-
πειν [c] αὐτόν.|
26 Περὶ οὗ [13] ἀσφαλές
τι γράψαι τῷ κυρίῳ
οὐκ ἔχω. Διὸ [15] προή-
γαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν,
καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ,
βασιλεῦ 'Αγρίππα, ὅ-
πως τῆς ἀνακρίσεως
[17] γενομένης, [29] σχῶ τι
‡ γράψαι.
27 "Αλογον [19] γάρ μοι
δοκεῖ, πέμποντα δέσμι-
ον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐ-
τοῦ αἰτίας σημᾶναι.

Κεφ. κϛʹ.

ΑΓΡΙΠΠΑΣ δὲ πρὸς
τὸν Παῦλον [23] ἔφη· 'Ε-
πιτρέπεταί σοι § ὑπὲρ
σεαυτȣ̃ λέγειν. Τότε ὁ
Παῦλος [25] ἀπελογεῖτο,
ἐκτείνας τὴν χεῖρα·
2 Περὶ πάντων ὧν ἐγ-
καλοῦμαι [27] ὑπὸ 'Ιȣδαί-
ων, βασιλεῦ 'Αγρίππα,
[28] ἥγημαι ἐμαυτὸν μα-
κάριον, μέλλων ἀπο-
λογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σή-
μερον·
3 Μάλιστα * γνώστην
[2] ὄντα σε πάντων τῶν
κατὰ 'Ιουδαίȣς ἐθῶν τε
ϗ ζητημάτων· διὸ δέο-
μαί [c] σου,| μακροθύμως
ἀκοῦσαί μου.
4 Τὴν μὲν ȣ̃ν [4] βίωσίν
μȣ τὴν ἐκ νεότητος, τὴν
ἀπ' ἀρχῆς [17] γενομένην
ἐν τῷ ἔθνει μȣ ἐν 'Ιερο-
σολύμοις, [6] ἴσασι πάν-
τες οἱ 'Ιουδαῖοι·
5 Προγινώσκοντές [8] με
[10] ἄνωθεν, (ἐὰν θέλωσι
μαρτυρεῖν) ὅτι κατὰ
τὴν [12] ἀκριβεστάτην αἵ-
ρεσιν [14] τῆς ἡμετέρας
[16] θρησκείας [5] ἔζησα
Φαρισαῖος.
6 Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι
τῆς † πρὸς τȣ̀ς πατέρας
ἐπαγγελίας [17] γενομέ-
νης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, [18] ἕ-
στηκα κρινόμενος·
7 Εἰς ἣν τὸ δωδεκά-
φυλον ἡμῶν ἐν [20] ἐκτε-
νείᾳ νύκτα καὶ ἡμέ-
ραν [21] λατρεῦον ἐλπί-
ζει [22] καταντῆσαι· πε-
ρὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκα-
λȣ̃μαι, [e] βασιλεῦ| [c] 'Α-
γρίππα,| ὑπὸ [b] τῶν| 'Ιȣ-
δαίων.
8 Τί [24] ἄπιστον κρίνε-
ται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς
νεκροὺς ἐγείρει;
9 'Εγὼ μὲν οὖν [26] ἔδο-
ξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνο-
μα 'Ιησοῦ τοῦ Ναζω-
ραίου δεῖν πολλὰ ἐν-
αντία [9] πρᾶξαι.

A. D. 62.

1 ἄγω. [νος
* ἐπιστάμε-
s. εἰδὼς-f.
2 εἰμί.
3 ἐντυγχάνω
4 Prol. ad.
Ecclus.
5 ζάω.
6 ἴσημι.
7 καταλαμ-
βάνω.
8 Ro. 8. 29.
1 Pe. 1. 20.
2 Pe. 3. 17.
9 πράσσω.
10 Lu. 1. 3.
Jno. 3. 3.
11 κρίνω.
12 ch. 24. 22.
13 ch. 21. 34.
22. 30.
14 ch. 5. 17.
15 προάγω.
16 Col. 2. 18.
Ja. 1. 26,27.
† εἰς τȣ̀ς πα-
τέρας ἡμῶν
ἐπαγγελί-
ας-h.
17 γίνομαι.
‡ γράψω-h.
18 ἵστημι.
19 2 Pe. 2. 12.
Ex. 6. 12.
20 2 Mac. 4. 38.
21 ch. 24. 14.
Lu. 2. 37.
22 καταντάω.
23 φήμι.
24 Mat. 17. 17.
Jno. 20. 27.
1 Ti. 5. 8.
§ περὶ-h.
25 ἀπολογέο-
μαι, ver. 2.
Lu. 12. 11.
26 δοκέω.
27 ver. 7.
ch. 19. 38.
28 ἡγέομαι.
29 ἔχω.

Digitized by Google

10 Ὃ καὶ [1]ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ πολλοὺς *τῶν ἁγίων ἐγὼ †φυλακαῖς [3]κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν [5]λαβών· ἀναιρουμένων τε αὐτῶν [7]κατήνεγκα ψῆφον.[9]

11 Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις [10]τιμωρῶν αὐτοὺς, [11]ἠνάγκαζον βλασφημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, [13]ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.

12 Ἐν οἷς [c]καὶ πορευόμενος εἰς τὴν [15]Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς [d]τῆς [17]παρὰ τῶν ἀρχιερέων,

13 Ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, [19]οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν [23]λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους.

14 Πάντων δὲ [25]καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, [27]ἤκουσα φωνὴν §λαλοῦσαν πρός με, χ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

15 Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.

16 Ἀλλὰ [33]ἀνάστηθι, καὶ [2]στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ [4]ὤφθην σοι, [6]προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες, ὧν τε [4]ὀφθήσομαί σοι.

17 Ἐξαιρούμενός [8] σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ‡νῦν σε ἀποστέλλω,

18 Ἀνοῖξαι [12] ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ τῆς [14]ἐξουσίας τοῦ [16] Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεὸν, τοῦ [5]λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ [18]κλῆρον ἐν τοῖς [20]ἡγιασμένοις, πίστει τῇ [21]εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ [22]ἐγενόμην [24]ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ [26] ὀπτασίᾳ·

20 Ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, [28]ἀπήγγελλον μετανοεῖν, καὶ [29]ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας.

21 Ἕνεκα τούτων με οἱ Ἰουδαῖοι [30]συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο [31] διαχειρίσασθαι.[32]

22 Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς [17]παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης [2]ἕστηκα, μαρτυρούμενος μικρῷ τε καὶ

A. D. 62.

1 ποιέω.
2 ἵστημι.
* τε τῶν-i.
† ἐν-m.
3 κατακλείω, Lu. 3. 20.
4 ὄπτομαι.
5 λαμβάνω.
6 ch. 22. 14.
7 καταφέρω.
8 ch. 7. 10,34. Mat. 5. 29.
9 Re. 2. 17. Ex. 4. 25.
‡ ἐγώ σε-l.
10 ch. 22. 5.
11 ἀναγκάζω
12 ἀνοίγω.
13 διώκω.
14 Lu. 22. 53. Col. 1. 13.
15 s. πόλιν.
16 ch. 5. 3. Mat. 4. 10.
17 s. οὐσῆς.
18 ch. 1. 17.
19 ch. 14. 17.
20 ἁγιάζω, ch. 20. 32.
21 s. οὔσῃ.
22 γίνομαι.
23 Is. 60. 3. Da. 12. 3.
24 Lu. 1. 17. Ro. 1. 30. 2 Ti. 3. 2. Tit. 1. 16.
25 καταπίπτω
26 Lu. 1. 22. 2 Co. 12. 1.
27 ἀκούω.
§ Vide App.
28 ἀπαγγέλλω.
29 ver. 18. ch. 3. 19.
30 συλλαμβάνω.
31 πειράω.
32 ch. 5. 30.
33 ἀνίστημι.

Digitized by Google

μεγάλῳ. οὐδὲν ἐκτὸς
λέγων ὧν τε οἱ προ-
φῆται [1] ἐλάλησαν μελ-
λόντων γίνεσθαι, καὶ
Μωσῆς·
23 Εἰ παθητὸς ὁ Χρι-
στὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀνα-
στάσεως νεκρῶν φῶς
μέλλει καταγγέλλειν
τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνε-
σι.
24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ
ἀπολογουμένου, ὁ Φῆ-
στος μεγάλῃ τῇ φωνῇ
[5] ἔφη· [6] Μαίνῃ, Παῦ-
λε· τὰ πολλά σε γράμ-
ματα εἰς μανίαν περι-
τρέπει.
25 Ὁ δέ· Οὐ μαίνομαι,
φησὶ, κράτιστε Φῆστε,
ἀλλ' ἀληθείας καὶ [7] σω-
φροσύνης ῥήματα ἀπο-
φθέγγομαι.[8]
26 Ἐπίσταται [9] γὰρ
περὶ τούτων ὁ βασι-
λεὺς, πρὸς ὃν ϗ [11] παῤ-
ῥησιαζόμενος λαλῶ·
λανθάνειν γὰρ αὐτόν
τι τέτων † οὐ πείθομαι
οὐδέν· οὐ γάρ [30] ἐστιν
ἐν [15] γωνίᾳ [17] πεπραγ-
μένον τοῦτο.
27 Πιστεύεις, βασιλεῦ
Ἀγρίππα, τοῖς προφή-
ταις; [19] οἶδα ὅτι πι-
στεύεις.
28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας
πρὸς τὸν Παῦλον [c 5] ἔ-
φη· [l] Ἐν ὀλίγῳ με πεί-
θεις [22] Χριστιανὸν γε-
νέσθαι.[25]
29 Ὁ δὲ Παῦλος [c] εἶ-
πεν· [l] [29] Εὐξαίμην ἂν τῷ
Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ
ἐν ‖ πολλῷ οὐ μόνον σὲ,

ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντάς μου σήμερον,
[25] γενέσθαι τοιούτους
ὁποῖος [2] κἀγώ εἰμι, πα-
ρεκτὸς [3] τῶν δεσμῶν
τούτων.
30 * Καὶ ταῦτα εἰπόν-
τος αὐτοῦ, [4] ἀνέστη ὁ
βασιλεὺς ϗ ὁ ἡγεμὼν,
ἥ τε Βερνίκη, ϗ οἱ συγ-
καθήμενοι αὐτοῖς.
31 Καὶ ἀναχωρήσαντες
[1] ἐλάλουν πρὸς ἀλλή-
λους, λέγοντες· Ὅτι
οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ
δεσμῶν πράσσει ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος.
32 Ἀγρίππας δὲ τῷ
Φήστῳ [a] ἔφη· [10] Ἀπολε-
λύσθαι [12] ἐδύνατο ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος, εἰ μὴ
[13] ἐπεκέκλητο Καίσα-
ρα.

Κεφ. κζ'.

ΩΣ δὲ [14] ἐκρίθη τοῦ
[16] ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς
τὴν Ἰταλίαν, [18] παρεδί-
δουν τόν τε Παῦλον
καί τινας ἑτέρους [20] δε-
σμώτας ἑκατοντάρχῃ,
ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπεί-
ρης [21] Σεβαστῆς.
2 Ἐπιβάντες [22] δὲ
πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ,
‡ μέλλοντες πλεῖν § τοὺς
κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους,
[24] ἀνήχθημεν, [30] ὄντος
σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου
Μακεδόνος Θεσσαλονι-
κέως.
3 Τῇ τε ἑτέρᾳ [31] κατή-
χθημεν [26] εἰς Σιδῶνα.
[27] Φιλανθρώπως τε ὁ Ἰού-
λιος τῷ Παύλῳ [28] χρη-

A. D. 62.

1 λαλέω.
2 καὶ ἐγώ.
3 Mat. 5. 22. 2 Co. 11. 28.
* Ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς-k.
4 ἀνίστημι.
5 φήμι.
6 ver. 25. ch. 12. 15. Jno. 10. 20. 1 Co. 14.23.
7 1 Ti. 2.9,15.
8 ch 2. 4, 14. 1 Ch. 25. 1. Eze. 13. 9.
9 ἐπίσταμαι.
10 ἀπολύω.
11 c. 9 27 29.
12 δύναμαι.
13 ἐπικαλ ω.
† Vide App.
14 κρίνω.
15 ch. 4. 11. Mat. 6. 5.
16 ch. 13. 4.
17 πράσσω.
18 παραδίδω-
19 εἴδω. [μι.
20 ver. 42. Ge. 39. 20.
21 ch. 25. 21.
22 ἐπιβαίνω.
‡ μέλλοντι-h.
23 ch. 11. 26.
§ εἰς-f.
24 ἀνάγω.
25 γίνομαι.
26 κατάγω.
27 2 Mac.9.27.
28 χράω, ver. 17. 1 Co. 7. 21. 2 Co. 3. 12.
29 εὔχομαι, ch. 27. 29. Ro. 9. 3. 2 Co. 13. 7.
‖ μεγάλῳ-i.
30 εἰμί.
31 s. ἡμέρα.

Digitized by Google

σάμενος, [1] ἐπέτρεψε
πρὸς * φίλους † πορευ-
θέντα, [2]ἐπιμελείας [3]τυ-
χεῖν.
4 Κἀκεῖθεν [5]ἀναχθέν-
τες [7]ὑπεπλεύσαμεν τὴν[9]
Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ‡
ἀνέμους [10]εἶναι ἐναντί-
ους.
5 Τό, τε [11]πέλαγος τὸ
κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ
Παμφυλίαν διαπλεύ-
σαντες, [13]κατήλθομεν
εἰς § Μύρα [14] τῆς Λυ-
κίας.
6 Κἀκεῖ [15]εὑρὼν ὁ ἑκα-
τόνταρχος πλοῖον Ἀ-
λεξανδρῖνον πλέον εἰς
τὴν Ἰταλίαν, [17] ἐνεβί-
βασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.
7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέ-
ραις βραδυπλοοῦντες, ϗ
μόλις [25]γενόμενοι κατὰ
τὴν[9] Κνίδον, μὴ προσε-
ῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου,
[7] ὑπεπλεύσαμεν τὴν [9]
Κρήτην κατὰ Σαλμώ-
νην·
8 Μόλις τε παραλεγό-
μενοι αὐτὴν, ἤλθομεν
εἰς τόπον τινὰ καλούμε-
νον Καλοὺς λιμένας, ᾧ
ἐγγὺς [10]ἦν πόλις ††Λα-
σαία.
9 Ἱκανοῦ δὲ χρόνου
[33]διαγενομένου, ϗ [10]ὄν-
τος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ
πλοὸς, διὰ τὸ καὶ τὴν
νηστείαν ἤδη [35]παρεληλυ-
θέναι, [37] παρῄνει ὁ
Παῦλος,
10 Λέγων αὐτοῖς· Ἄν-
δρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ
ὕβρεως καὶ πολλῆς ζη-
μίας οὐ μόνον τοῦ §§φόρ-
του καὶ τοῦ πλοίου, ἀλ-
λὰ καὶ τῶν ψυχῶν
ἡμῶν μέλλειν [10]ἔσεσθαι
τὸν πλοῦν.
11 Ὁ δὲ ‡ ἑκατόνταρ-
χος τῷ κυβερνήτῃ καὶ
τῷ ναυκλήρῳ [6]ἐπείθετο
μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ
Παύλου λεγομένοις.
12 Ἀνευθέτου δὲ τοῦ
[8] λιμένος ὑπάρχοντος
πρὸς παραχειμασίαν,
οἱ πλείους [12]ἔθεντο βου-
λὴν [5] ἀναχθῆναι κἀκεῖ-
θεν, εἴπως δύναιντο κα-
ταντήσαντες εἰς Φοί-
νικα παραχειμάσαι, λι-
μένα τῆς Κρήτης βλέ-
ποντα κατὰ [18] Λίβα ϗ
κατὰ Χῶρον.
13 Ὑποπνεύσαντος δὲ
Νότου, [20] δόξαντες τῆς
[21] προθέσεως [22]κεκρα-
τηκέναι, [23] ἄραντες,[24]
|| ἆσσον [26] παρελέγον-
το τὴν Κρήτην.
14 Μετ' οὐ πολὺ δὲ
[27]ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνε-
μος τυφωνικὸς, ὁ κα-
λούμενος ** Εὐροκλύ-
δων.
15 Συναρπασθέντος δὲ
τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυ-
ναμένου ἀντοφθαλμεῖν
τῷ ἀνέμῳ, [30] ἐπιδόν-
τες[31] ἐφερόμεθα.[32]
16 Νησίον δέ τι [34]ὑπο-
δραμόντες καλούμενον
‡‡Κλαύδην, μόλις ἰσχύ-
σαμεν περικρατεῖς [25]γε-
νέσθαι τῆς σκάφης·
17 Ἣν [23]ἄραντες, βοη-
θείαις [36]ἐχρῶντο, ὑπο-
ζωννύντες τὸ πλοῖον·
φοβούμενοί τε μὴ εἰς

A. D. 62.

1 ἐπιτρέπω.
* τοὺς-ε. [τι-n.
† πορευθέν-
2 1 Mac. 16. 14.
3 τυγχάνω.
‡ ἑκατοντάρ-
χης-α.
5 ἀνάγω.
6 πείθω.
7 ὑποπλέω.
8 Ps. 107. 30.
9 s. νῆσον.
10 εἰμί.
11 Mat. 18. 6.
12 τίθημι.
13 κατέρχο-
μαι.
§ Σμύρναν-n
alii Λύστρα.
con. Λίμυρα.
14 s. πόλιν.
15 εὑρίσκω.
16 Ps. 78. 26.
17 ἐμβιβάζω.
18 ch. 23. 13.
20 δοκέω.
21 ch. 11. 23.
22 κρατέω.
23 αἴρω. [ρας
24 s. τὰς ἀγκύ-
|| Ἆσσον-n.
25 γίνομαι.
26 παραλέγο-
μαι.
27 βάλλω.
** Εὐρυκλύ-
δων.-a al. Εὐ-
ρακλύδων. al
Εὐρακύλων
30 ἐπιδίδωμι.
31 s. ἡμᾶς.
†† Ἄλασσα-
32 φέρω. [n.
33 διαγίνομαι
34 ὑποτρέχω.
‡‡ Κλαύδαν.
al. Καῦδα.
35 παρέρχο-
36 χράω. [μαι
37 παραινέω.
§§ φορτίου-a.

Digitized by Google

την Σύρτιν ἐκπέσωσι,
χαλάσαντες * τὸ σκεῦ-
ος, οὕτως [1]ἐφέροντο.
18 Σφοδρῶς[3] δὲ χειμα-
ζομένων ἡμῶν, τῇ [5]ἑξ-
ῆς ἐκβολὴν [33] ἐποιοῦν-
το·
19 Καὶ τῇ τρίτῃ [5] αὐ-
τόχειρες τὴν [7] σκευὴν
τοῦ πλοίου † [9]ἐῤῥίψα-
μεν·
20 Μήτε δὲ ἡλίȣ, μήτε
ἄστρων ἐπιφαινόντων
ἐπὶ πλείονας ἡμέρας,
[11]χειμῶνός τε ȣκ ὀλίγȣ
ἐπικειμένȣ, λοιπὸν πε-
ριῃρεῖτο [13] πᾶσα ἐλπὶς
τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.
21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας
ὑπαρχȣ́σης, τότε [17] ϛα-
θεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ
αὐτῶν, εἶπεν· [19] Ἔδει
μὲν, ὦ ἄνδρες, [20] πει-
θαρχήσαντάς μοι, μὴ
[21] ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς
Κρήτης, κερδῆσαί τε
τὴν ὕβριν ταύτην καὶ
τὴν ζημίαν.
22 Καὶ τανῦν παραινῶ
ὑμᾶς εὐθυμεῖν· [23] ἀπο-
βολὴ γὰρ ψυχῆς ** οὐ-
δεμία [25] ἔϛαι ἐξ ὑμῶν,
πλὴν τοῦ πλοίου.
23 Παρέστη[29] γάρ μοι
τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγε-
λος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι,
ᾧ καὶ λατρεύω,
24 Λέγων· Μὴ φοβοῦ,
Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ
[29]παραστῆναι· καὶ ἰδȣ̀,
[31] κεχάρισταί σοι ὁ
Θεὸς πάντας τοὺς πλέ-
οντας μετὰ σοῦ.
25 Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄν-
δρες· πιστεύω γὰρ τῷ
Θεῷ, ὅτι οὕτως [25]ἔϛαι
καθ' ὃν τρόπον [2] λελά-
ληταί μοι·
26 Εἰς νῆσον δέ τινα
δεῖ ἡμᾶς [4]ἐκπεσεῖν.
27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαι-
δεκάτη νὺξ [6] ἐγένετο,
διαφερομένων ἡμῶν ἐν
τῷ [8] Ἀδρίᾳ, κατὰ μέ-
σον τῆς νυκτὸς [10] ὑπε-
νόουν οἱ ναῦται προς-
άγειν τινὰ αὐτοῖς χώ-
ραν.
28 Καὶ βολίσαντες,
[12]εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι·
βραχὺ δὲ [14]διαστήσαν-
τες, καὶ πάλιν βολίσαν-
τες, [12] εὗρον ὀργυιὰς
δεκαπέντε.
29 Φοβούμενοί τε ‡ μή-
πως § εἰς [15]τραχεῖς τό-
πους ‖ [4] ἐκπέσωσιν, ἐκ
πρύμνης [9]ῥίψαντες ἀγ-
κύρας[16] τέσσαρας, ηὔ-
χοντο[18] ἡμέραν [6] γενέ-
σθαι.
30 Τῶν δὲ [24] ναυτῶν
ζητούντων [22]φυγεῖν ἐκ
τοῦ πλοίου, καὶ χαλα-
σάντων τὴν σκάφην εἰς
τὴν θάλασσαν, [26] προ-
φάσει ὡς ἐκ πρώρας
μελλόντων ἀγκύρας ἐκ-
τείνειν,
31 Εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ
ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς
στρατιώταις· Ἐὰν μὴ
οὗτοι [34]μείνωσιν ἐν τῷ
πλοίῳ, ὑμεῖς [27] σωθῆ-
ναι οὐ [28]δύνασθε.
32 Τότε οἱ στρατιῶται
[30] ἀπέκοψαν τὰ σχοι-
νία τῆς σκάφης, καὶ
[32] εἴασαν αὐτὴν [4] ἐκπε-
σεῖν.

A. D. 62.

* τὰ ἱϛία, s. τὸ ἱστίον-n.
1 φέρω.
2 λαλέω.
3 Eccl. 13 13.
4 ἐκπίπτω, Ga. 5. 4. 2 Pe. 3. 17. Re. 2. 5.
5 s. ἡμέρα.
6 γίνομαι.
7 Jno. 1. 5.
8 s. πελάγει.
† ἔῤῥιψαν-l.
9 ῥίπτω.
10 ὑπονοέω.
11 Mat. 16. 3.
12 εὑρίσκω.
13 περιαιρέω, 2 Co. 3. 16.
14 διΐστημι.
‡ μήπου-h.
§ κατὰ-h.
15 Lu. 3. 5. Is. 40. 4.
‖ ἐκπέσωμεν-a.
16 He. 6. 19.
17 ἵστημι.
18 εὔχομαι, ch. 26. 29.
19 δεῖ.
20 c. 5. 29,32. Tit. 3. 1.
21 ἀνάγω.
22 φευγω.
23 Ro. 11. 15.
24 ver. 27. Re. 18. 17.
** ȣ̓δεμιᾶς-n
25 εἰμί.
26 Jno 15 22.
27 σώζω.
28 δύναμαι.
29 παρίστημι
30 ἀποκόπτω
31 χαρίζομαι ch. 25. 11.
32 ἐάω.
33 ποιέω.
34 μένω.

Digitized by Google

33 *Ἄχρι δὲ οὗ [4]ἔμελλεν ἡμέρα [3]γίνεσθαι, [5]παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· Τεσσαρεςκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε μηδὲν [11]προσλαβόμενοι.

34 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς *[11]προσλαβεῖν τροφῆς· τῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας [13]σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς †[17]πεσεῖται.

35 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, χ [19]λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, χ κλάσας [22]ἤρξατο ἐσθίειν.

36 Εὔθυμοι[23] δὲ [3]γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ [11]προσελάβοντο τροφῆς.

37 Ἦμεν[27] δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ, διακόσιαι ἑβδομηκονταέξ.

38 Κορεσθέντες[29] δὲ τροφῆς, [31]ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα [3]ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· [34] κόλπον δέ τινα [35]κατενόουν ἔχοντα [37]αἰγιαλὸν, εἰς ὃν §[39]ἐβουλεύσαντο, εἰ ||δύναιντο, [41]ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

40 Καὶ τὰς ἀγκύρας [42]περιελόντες [43]εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα [2]ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν [4]πηδαλίων· καὶ [6]ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ, [8]κατεῖχον [9]εἰς τὸν αἰγιαλόν.

41 Περιπεσόντες[10] δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, [12]ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· χ ἡ μὲν πρῶρα [14]ἐρείσασα [15]ἔμεινεν [16]ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα [18]ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων.

42 Τῶν δὲ ςρατιωτῶν βυλὴ [3]ἐγένετο ἵνα τὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκκολυμβήσας ‡[20]διαφύγοι.

43 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, [24]ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, [25]ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀποῤῥίψαντας [26]πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν [28]ἐξιέναι·

44 Καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ [30]σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν [32]ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως [3]ἐγένετο πάντας [33] διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Κεφ. κη'.

ΚΑΙ διασωθέντες, τότε [34]ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται.

2 Οἱ δὲ [38]βάρβαροι [40]παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· [44]ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν, [11]προσελάβοντο

A. D. 62.

1 μέλλω.
2 ἀνίημι.
3 γίνομαι.
4 Ja. 3. 4.
5 παρακαλέω.
6 ἐπαίρω.
7 s. αὔρα.
8 κατέχω.
9 s. τὴν ναῦν
10 περιπίπτω
* μεταλαβεῖν-a.
11 προςλαμβάνω.
12 ἐποκέλλω.
13 ch. 4. 12.
14 ἐρείδω.
15 μένω.
16 He. 12. 28.
† ἀπολεῖται-a
17 πίπτω.
18 λύω.
19 λαμβάνω.
‡ διαφύγῃ-a.
20 διαφεύγω.
22 ἄρχομαι.
23 ch. 24. 10.
24 κωλύω.
25 κελεύω.
26 s. ἑαυτὸς.
27 εἰμί.
28 ἔξειμι.
29 κορεννύω.
30 Co. 8. 9.
31 κουφίζω.
32 s. μερέων.
33 c. 23. 24. [κω
34 ἐπιγινώσ
35 κατανοέω.
37 ch. 21. 5.
38 Ro. 1. 14.
§ ἐβουλεύοντο, s. ἐβούλοντο-i.
39 βυλεύομαι.
|| δυνατὸν,-i.
40 παρέχω.
41 ἐξωθέω.
42 περιαιρέω.
43 ἐάω.
44 ἀνάπτω.

πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν [1] ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ [3] ψύχος.

3 Συστρέψαντος [4] δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων * πλῆθος, ϗ [5] ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, [7] ἔχιδνα † ἐκ τῆς θέρμης [9] ἐξελθοῦσα [11] καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ [12] θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, [13] ἔλεγον πρὸς ἀλλήλȣς· Πάντως φονεύς [15] ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ [17] δίκη [18] ζῆν οὐκ [19] εἴασεν.

5 Ὁ μὲν οὖν, [21] ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, [24] ἔπαθεν οὐδὲν κακόν·

6 Οἱ δὲ [25] προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν [27] πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων, ϗ θεωρȣ́ντων μηδὲν [33] ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι [29] [13] ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον [35] ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσȣ, ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς [37] ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας [38] φιλοφρόνως [39] ἐξένισεν.

8 Ἐγένετο [6] δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίȣ πυρετοῖς ϗ ‡ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος [2] εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, [5] ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.

9 Τούτου οὖν [6] γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ, [8] προσήρχοντο, καὶ [10] ἐθεραπεύοντο·

10 Οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς [14] ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ [16] ἀναγομένοις [5] ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.[20]

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν [16] ἐν πλοίῳ [22] παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, [23] παρασήμῳ Διοσκούροις.

12 Καὶ [26] καταχθέντες εἰς Συρακούσας, ἐπεμείναμεν [28] ἡμέρας τρεῖς.

13 Ὅθεν [30] περιελθόντες [31] κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν [32] ἐπιγενομένου νότου, δευτεραῖοι [34] ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους.

14 Οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, [36] παρεκλήθημεν ἐπ᾽ αὐτοῖς [28] ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην [34] ἤλθομεν.

15 Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, [9] ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρȣ ϗ Τριῶν ταβερνῶν· οὓς, [40] ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, [41] ἔλαβε θάρσος

A. D. 62.

1 ἐφίστημι.
2 εἰςέρχομαι.
3 Jno. 16. 20.
4 συστρέφω, Ju. 11. 3.
* τι πλῆθος-ί.
5 ἐπιτίθημι.
6 γίνομαι.
7 Mar. 8. 7.
† ἀπὸ τῆς θέρμης διεξελθοῦσα καθήψατο-ί. [μαι
8 προςέρχομαι.
9 ἐξέρχομαι.
10 θεραπεύω.
11 καθάπτω.
12 ch. 10. 12.
13 λέγω.
14 τιμάω.
15 εἰμί.
16 ἀνάγω.
17 ch. 25. 15.
18 ζάω.
19 ἐάω.
20 ch. 2. 45.
21 ἀποτινάσσω. [μάζω.
22 παραχει-
23 2 Mac. 2. 29.
24 πάσχω.
25 προσδοκάω
26 κατάγω.
27 πίμπρημι.
28 ἐπιμένω.
29 s. γνώμην.
30 περιέρχομαι.
31 καταντάω
32 ἐπιγίνομαι
33 Lu. 23. 41.
34 ἔρχομαι.
35 ὑπάρχω.
36 παρακαλέω
37 ἀναδέχομαι.
38 2 Mac. 3. 9.
39 ξενίζω.
40 εἴδω. [π.
‡ δυσεντερίῳ-
41 λαμβάνω.

Digitized by Google

16 Ὅτε δὲ [1] ἤλθομεν [*] εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος [3] παρέδωκε τὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ [5] ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

17 Ἐγένετο [7] δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι [†] τὸν Παῦλον τὺς [9] ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτυς· [11] συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε [13] πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ ὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ, ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος [16] ἐξ Ἱεροσολύμων [3] παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·

18 Οἵτινες ἀνακρίναντές με [17] ἐβύλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτυ ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.

19 Ἀντιλεγόντων [19] δὲ τῶν Ἰουδαίων, [21] ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα· οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.

20 Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν [23] παρεκάλεσα ὑμᾶς [24] ἰδεῖν ϗ προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ [25] τὴν [27] ἅλυσιν ταύτην [28] περίκειμαι.

21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ [29] ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε [2] παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν [4] ἀπήγγειλεν ἢ [6] ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν.

22 Ἀξιοῦμεν [8] δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς [10] αἱρέσεως ταύτης γνωστόν [9] ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι [12] δὲ αὐτῷ ἡμέραν, [‡] [14] ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο [15] διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμυ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.

24 Καὶ οἱ μὲν [18] ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ [20] ἠπίστουν.

25 Ἀσύμφωνοι δὲ [9] ὄντες πρὸς ἀλλήλους, [22] ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν· Ὅτι καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον [6] ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,

26 Λέγον· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ [§] εἰπέ· [30] Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ [26] συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ [24] ἴδητε.

27 Ἐπαχύνθη [31] γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτυ,

A. D. 62.

1 ἔρχομαι.
* Ῥώμην, ἐπετράπη τῷ Παύλῳ μένειν-*h*.
2 παραγίνομαι.
3 παραδίδωμι
4 ἀπαγγέλλω
5 ἐπιτρέπω.
6 λαλέω.
7 γίνομαι.
8 Lu. 7. 7. 2 Th. 1. 11.
† αὐτὸν-*a*.
9 εἰμί.
10 ch. 5. 17. 24. 5.
11 συνέρχομαι
12 τάσσω
13 λέγω.
‡ ἦλθον-*h*.
14 ἥκω.
15 ἐκτίθημι.
16 s. ἀπαχθεὶς.
17 βούλομαι.
18 πείθω, ch. 17. 4. 19. 8.
19 Lu. 2. 34.
20 ἀπιστέω, Mar. 16. 11. Lu. 24. 11.
21 ἀναγκάζω
22 ἀπολύω.
23 παρακαλέω.
24 εἴδω.
25 s κατὰ.
26 συνίημι.
27 ch. 21. 33. Ep. 6. 20. 2 Ti. 1. 16.
28 Mar. 9. 42. Lu. 18. 2. He. 5. 2.
29 δέχομαι.
§ εἰπόν-*a*.
30 Is. 6. 9, 10.
31 παχύνω, Mat. 13. 15.

καὶ τοῖς [1] ὠσὶ βαρέως
[2] ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀ-
φθαλμȣ̀ς αὐτῶν [4] ἐκάμ-
μυσαν· μήποτε [5] ἴδωσι
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ
τοῖς [1] ὠσὶν ἀκȣ́σωσι, ϗ
τῇ καρδίᾳ [6] συνῶσι, καὶ
[7] ἐπιστρέψωσι, ϗ *[9] ἰά-
σωμαι αὐτούς.
28 Γνωςὸν οὖν [11] ἔςω
ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν
[13] ἀπεστάλη † τὸ σωτή-
ριον τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ ϗ
ἀκούσονται.
29 c Καὶ ταῦτα αὐτȣ̃ εἰ-
πόντος, [3] ἀπῆλθον οἱ ᾽Ιȣ-
δαῖοι, πολλὴν ἔχοντες
ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.[1]
30 Ἔμεινε[8] δὲ ὁ Παῦ-
λος [1] διετίαν ὅλην ἐν
ἰδίῳ μισθώματι· καὶ
[10] ἀπεδέχετο πάντας
τοὺς εἰσπορευομένους
πρὸς αὐτὸν,
31 Κηρύσσων τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ
διδάσκων τὰ [12] περὶ τȣ̃
Κυρίου ᾽Ιησοῦ Χριςοῦ
μετὰ πάσης παῤῥησίας,
ἀκωλύτως

A. D. 63.

1 οὖς.
2 ἀκούω.
3 ἀπέρχομαι.
4 καμμύω.
5 εἴδω.
6 συνίημι.
7 ἐπιστρέφω.
* ἰάσομαι-i.
8 μένω.
9 ἰάομαι.
10 ἀποδέχομαι
11 εἰμί. [τα.
12 s. πράγμα-
13 ἀποστέλλω
† τοῦτο-f.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

῾Η ΠΡΟΣ ῾ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ, δȣ̃λος ᾽Ιη-
σοῦ Χριςοῦ, [1] κλητὸς [3]
ἀπόστολος, [4] ἀφωρισμέ-
νος εἰς εὐαγγέλιον
Θεοῦ,
2 (῝Ο [5] προεπηγγείλα-
το[7] διὰ τῶν προφητῶν
αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγί-
αις.)
3 Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτȣ̃,
(τȣ̃ [9] γενομένȣ ἐκ σπέρ-
ματος Δαβὶδ κατὰ σάρ-
κα·
4 Τοῦ † [11] ὁρισθέντος
υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει,
κατὰ Πνεῦμα [12] ἁγιω-
σύνης, ἐξ ἀναστάσεως
νεκρῶν) ᾽Ιησοῦ Χριςοῦ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν,
5 (Δι᾽ οὗ [13] ἐλάβομεν
[14] χάριν ϗ [15] ἀποςολὴν
εἰς [2] ὑπακοὴν πίστεως
ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν,
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐ-
τοῦ·
6 ᾽Εν οἷς [6] ἐστε καὶ
ὑμεῖς, κλητοὶ ᾽Ιησοῦ
Χριστοῦ·)
7 Πᾶσι [8] τοῖς [6] οὖσιν
*ἐν ῾Ρώμῃ, e ἀγαπητοῖς
Θεοῦ,[1] [10] κλητοῖς ἁγί-
οις· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
ρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ Κυρίου ᾽Ιησȣ̃
Χριστοῦ.
8 Πρῶτον μὲν εὐχαρι-
ςῶ τῷ Θεῷ μου διὰ ᾽Ιη-
σοῦ Χριςοῦ ‡ ὑπὲρ πάν-
των ὑμῶν, ὅτι ἡ πίςις
ὑμῶν καταγγέλλεται
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.
9 Μάρτυς γάρ μȣ [6] ἐςιν
ὁ Θεὸς, ᾧ [16] λατρεύω

A. D. 58.

1 ch. 8. 28.
2 ch. 5. 19.
3 s. παρὰ Θεȣ̃ ἵνα γένηται
4 ἀφορίζω.
5 s. ὁ Θεὸς.
6 εἰμί.
7 προεπαγγέλλομαι.
8 s. γράφει.
9 γίνομαι.
* ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ,-n.
10 1 Co 1. 1.2.
† προορισθέντος-n.
11 ὁρίζω.
12 2 Co. 7. 1.
‡ περὶ-i.
13 λαμβάνω.
14 ch. 12. 3.
15 Ac. 1. 25.
16 Mat. 4. 10.

Digitized by Google

ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ, ὡς [1] ἀδιαλεί-
πτως [3] μνείαν ὑμῶν
* ποιοῦμαι·
10 Πάντοτε ἐπὶ τῶν
προσευχῶν μου δεόμε-
νος, εἴπως ἤδη ποτὲ
[5] εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ
θελήματι τοῦ Θεοῦ, ἐλ-
θεῖν[7] πρὸς ὑμᾶς.
11 Ἐπιποθῶ[9] γὰρ [11] ἰ-
δεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι [12] με-
ταδῶ [13] χάρισμα ὑμῖν
πνευματικὸν, εἰς τὸ ϛη-
ριχθῆναι[15] ὑμᾶς·
12 Τοῦτο δέ [16] ἐστι,
συμπαρακληθῆναι[19] ἐν
ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλή-
λοις πίστεως, ὑμῶν τε
καὶ ἐμοῦ.
13 ‡Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι
πολλάκις [21] προεθέμην
[7]ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ
ἐκωλύθην ἄχρι τȣ̃ δεῦ-
ρο,[29]) ἵνα καρπόν τινα
[28] σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, κα-
θὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς
ἔθνεσιν.
14 Ἕλλησί τε καὶ βαρ-
βάροις,[31] σοφοῖς τε καὶ
[33] ἀνοήτοις ὀφειλέτης
εἰμί·
15 Οὕτω τὸ [37]κατ' ἐμὲ
πρόθυμον ϗ ὑμῖν [e] τοῖς
ἐν Ῥώμῃ | εὐαγγελίσα-
σθαι.
16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνο-
μαι τὸ εὐαγγέλιον [b] τȣ̃
Χριϛοῦ· | δύναμις γὰρ
§ Θεοῦ [16]ἐϛιν εἰς σωτη-
ρίαν παντὶ τῷ πιστεύ-
οντι, Ἰουδαίῳ τε [e] πρῶ-
τον | καὶ Ἕλληνι.

17 Δικαιοσύνη γὰρ Θεȣ̃
ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται
ἐκ [2] πίστεως εἰς πίϛιν·
καθὼς [4] γέγραπται· Ὁ
δὲ † δίκαιος ἐκ πίστεως
[6] ζήσεται.
18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ
[8]ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανȣ̃,
ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν ϗ
ἀδικίαν ἀνθρώπων, τῶν
τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ
[10] κατεχόντων·
19 Διότι τὸ [14] γνωϛὸν
τοῦ Θεοῦ, φανερόν [16]ἐ-
ϛιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ
Θεὸς αὐτοῖς [17] ἐφανέ-
ρωσε·
20 (Τὰ γὰρ [18] ἀόρατα
αὐτοῦ ἀπὸ [20] κτίσεως
κόσμȣ τοῖς [21] ποιήμασι
[22]νοȣ́μενα [23]καθορᾶται,
ἥ τε [24]ἀΐδιος αὐτοῦ δύ-
ναμις ϗ [25]θειότης·) εἰς
τὸ [16]εἶναι αὐτȣ̀ς [26]ἀνα-
πολογήτους.
21 Διότι [30]γνόντες τὸν
Θεὸν, οὐχ ὡς Θεὸν [32]ἐ-
δόξασαν, ἢ εὐχαρίστη-
σαν· ἀλλ' ἐματαιώθη-
σαν ἐν τοῖς διαλογι-
σμοῖς αὐτῶν, ϗ ἐσκοτί-
σθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν
καρδία.
22 Φάσκοντες [38] εἶναι
σοφοὶ, [39]ἐμωράνθησαν·
23 Καὶ [40] ἤλλαξαν τὴν
δόξαν τοῦ ἀφθάρτου
Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰ-
κόνος φθαρτοῦ ἀνθρώ-
που, καὶ πετεινῶν καὶ
τετραπόδων καὶ ἑρπε-
τῶν.
24 Διὸ [c]καὶ | [41]παρέδω-
κεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν
ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν

A. D. 58.

1 ch. 9. 2.
2 ch. 3. 3.
3 Ep. 1. 16.
* ποιοῦμαι πάντοτε, s. ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ τῶν-π.
4 γράφω. Hab. 2. 4.
5 1 Co. 16. 2.
† δίκαιος, ἐκ-[π.
6 ζάω.
7 ἔρχομαι.
8 Jno. 3. 36.
9 2 Co. 5. 2.
10 ch. 7. 6.
11 εἴδω. [μι.
12 μεταδίδω-
13 c. 5. 15 16.
14 Jno. 18. 15.
15 στηρίζω.
16 εἰμί.
17 φανερόω.
18 Col. 1. 15.
19 συμπαρακαλέω.
20 Mar. 10. 6.
21 Ep. 2. 10.
22 Mat. 14. 15.
23 Nu. 14. 2.
24 Jude 6.
‡ Οὐκ οἴμαι-π
25 Wis. 18. 9.
26 ch. 2. 1.
27 προτίθημι
28 ἔχω.
29 s. χρόνου.
30 γινώσκω.
31 Ac. 25. 2.
32 δοξάζω.
33 Lu. 24. 25.
§ θεῖον σταυροῦ εἰς-π.
36 σκοτίζω.
37 s. μέρος ἐϛι
38 Ac. 24. 9.
39 μωραίνω.
40 ἀλλάσσω.
41 παραδίδωμι.

καρδιῶν αὐτῶν εἰς [1] ἀ-
καθαρσίαν, τοῦ [3]ἀτιμά-
ζεσθαι τὰ σώματα αὐ-
τῶν ἐν ἑαυτοῖς·
25 Οἵτινες [5] μετήλλα-
ξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ
Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ
[7] ἐσεβάσθησαν καὶ [9] ἐ-
λάτρευσαν τῇ κτίσει
παρὰ τὸν κτίσαντα,
ὅς [11] ἐστιν [13] εὐλογη-
τὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.
Ἀμήν.
26 Διὰ τοῦτο [14] παρέ-
δωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς
εἰς [15] πάθη [17]ἀτιμίας·
αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐ-
τῶν [5] μετήλλαξαν τὴν
[19] φυσικὴν χρῆσιν εἰς
τὴν παρὰ φύσιν·
27 Ὁμοίως ** τε ϗ οἱ
ἄῤῥενες [20] ἀφέντες τὴν
φυσικὴν χρῆσιν τῆς θη-
λείας, [21] ἐξεκαύθησαν ἐν
τῇ [23] ὀρέξει αὐτῶν εἰς
ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν
ἄρσεσι τὴν [24]ἀσχημο-
σύνην κατεργαζόμενοι,
καὶ τὴν [25]ἀντιμισθίαν,
ἣν ἔδει, τῆς [26] πλάνης
αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπο-
λαμβάνοντες.
28 Καὶ καθὼς οὐκ [27]ἐ-
δοκίμασαν τὸν Θεὸν
ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει,[28]
[14] παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
Θεὸς εἰς [29] ἀδόκιμον
νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθ-
ήκοντα·
29 Πεπληρωμένους [31]
πάσῃ ἀδικίᾳ, b πορ-
νείᾳ,‖ ‡‡ πονηρίᾳ, πλεο-
νεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς
φθόνου, φόνου, ἔριδος,
δόλου, [32] κακοηθείας·

A. D. 58.

1 ch. 6. 19.
* θεοστύγεις n.
2 1 Ti. 1. 13.
3 ch. 2. 23.
4 2 Ti. 3. 2.
5 μεταλλάσσω, ver. 26.
6 Je. 3. 7, 10.
7 σεβάζομαι.
8 2 Ti. 3. 3.
9 λατρεύω.
† alii transp.
10 Pr. 5. 9.
11 εἰμί. [σκω.
12 ἐπιγινώ-
‡ οὐκ ἐνόησαν, s. οὐκ ἔγνωσαν, s. οὐ συνῆκαν-f.
13 c. 9. 5. [μι.
14 παραδίδω-
§ γάρ, s. ϗ-f.
‖ ποιοῦντες, ἀλλὰ καὶ συν.-n.
15 Col. 3. 5.
16 Ac. 8. 1.
17 ch. 9. 21.
18 ch. 1. 20.
19 2 Pe. 2. 12.
** δὲ-h. al. e.
20 ἀφίημι.
21 ἐκκαίομαι.
†† κατακρίνεις, al. κρίματι κρίνεις-n.
22 εἴδω.
23 Eccl. 23. 6.
24 Re. 16. 15.
25 2Co. 6. 13.
26 Mat 27.64.
27 δοκιμάζω.
28 s. οὕτω.
29 1 Co. 9. 27.
30 ch. 3. 12.
31 πληρόω.
‡‡ Vide App.
32 2Mac.3.22.
33 s πράγματι

30 Ψιθυριστάς, καταλά-
λους, * θεοστυγεῖς, [2] ὑ-
βριστάς, ὑπερηφάνους,
[4] ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς
κακῶν, γονεῦσιν ἀπει-
θεῖς,
31 Ἀσυνέτους, [6] ἀσυν-
θέτους, [8]ἀστόργους, c ἀ-
σπόνδους,‡ †[10]ἀνελεήμο-
νας·
32 Οἵτινες τὸ δικαίω-
μα τοῦ Θεοῦ [12]ἐπιγνόν-
τες,‡ (ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα
πράσσοντες ἄξιοι θανά-
του [11] εἰσίν,) οὐ μόνον
§ αὐτὰ ‖ ποιοῦσιν, ἀλλὰ
καὶ [16]συνευδοκοῦσι τοῖς
πράσσουσι.

Κεφ. β΄.

ΔΙΟ [18] ἀναπολόγητος
[11]εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ
κρίνων. Ἐν ᾧ [33] γὰρ
†† κρίνεις τὸν ἕτερον,
σεαυτὸν κατακρίνεις·
τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις
ὁ κρίνων.
2 Οἴδαμεν [22] δὲ ὅτι τὸ
κρίμα τοῦ Θεοῦ [11] ἐστι
κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς
τὰ τοιαῦτα πράσσον-
τας.
3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ
ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς
τὰ τοιαῦτα πράσσον-
τας, καὶ ποιῶν αὐτά,
ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρί-
μα τοῦ Θεοῦ;
4 Ἢ τοῦ πλούτου τῆς
[30] χρηστότητος αὐτοῦ,
καὶ τῆς ἀνοχῆς, ϗ τῆς
μακροθυμίας καταφρο-
νεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ
χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς
μετάνοιάν σε ἄγει;

Digitized by Google

5 Κατὰ δὲ τὴν [1] σκλη-
ρότητά σου καὶ ἀμετα-
νόητον καρδίαν, θησαυ-
ρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν
ἡμέρᾳ ὀργῆς, καὶ † ἀπο-
καλύψεως ‡ [3] δικαιοκρι-
σίας τοῦ Θεοῦ·
6 Ὃς [5] ἀποδώσει ἑκά-
στῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ·
7 Τοῖς μὲν καθ' [7] ὑπο-
μονὴν ἔργου ἀγαθοῦ,
δόξαν καὶ τιμὴν καὶ [9] ἀ-
φθαρσίαν ζητοῦσι, ζω-
ὴν [11] αἰώνιον·
8 Τοῖς δὲ ἐξ [13] ἐριθεί-
ας, καὶ ἀπειθοῦσι c μὲν l
τῇ ἀληθείᾳ, πειθομέ-
νοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυ-
μὸς καὶ ὀργή.
9 Θλῖψις [15] καὶ [16] στε-
νοχωρία ἐπὶ πᾶσαν
ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ
[18] κατεργαζομένου τὸ
κακὸν, Ἰȣδαίου τε πρῶ-
τον καὶ Ἕλληνος·
10 Δόξα δὲ καὶ τιμὴ
καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐρ-
γαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν,
Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ
Ἕλληνι.
11 Οὐ γάρ [24] ἐςι προς-
ωποληψία [25] παρὰ τῷ
Θεῷ.
12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως
[27] ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ
[17] ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι
ἐν νόμῳ [27] ἥμαρτον,
διὰ νόμου [28] κριθήσον-
ται,
13 (Οὐ γὰρ οἱ [29] ἀκρο-
αταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι
παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ
[33] ποιηταὶ c τοῦ l νόμου
[31] δικαιωθήσονται.

14 Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ
μὴ νόμον * ἔχοντα φύ-
σει [2] τὰ [4] τοῦ νόμου
ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ
ἔχοντες, ἑαυτοῖς [24] εἰ-
σι νόμος·
15 Οἵτινες ἐνδείκνυν-
ται τὸ ἔργον τοῦ νό-
μου γραπτὸν ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν, [6] συμ-
μαρτυρȣ́σης αὐτῶν τῆς
[8] συνειδήσεως, καὶ με-
ταξὺ ἀλλήλων τῶν λο-
γισμῶν [10] κατηγορούν-
των, ἢ καὶ [12] ἀπολογου-
μένων,)
16 Ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρι-
νεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ
τῶν ἀνθρώπων, κατὰ
τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
17 § Ἴδε, σὺ Ἰουδαῖος
[14] ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαν-
απαύῃ c τῷ l νόμῳ, καὶ
[19] καυχᾶσαι ἐν Θεῷ,
18 Καὶ γινώσκεις τὸ
θέλημα, [20] καὶ [21] δοκιμά-
ζεις τὰ [22] διαφέροντα,
[23] κατηχούμενος ἐκ τοῦ
νόμου·
19 Πέποιθάς [34] τε σε-
αυτὸν ὁδηγὸν [24] εἶναι
τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν
σκότει,
20 Παιδευτὴν [26] ἀφρό-
νων, διδάσκαλον νηπί-
ων, ἔχοντα τὴν μόρφω-
σιν τῆς γνώσεως ϗ τῆς
ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ.
21 Ὁ οὖν διδάσκων ἕ-
τερον, σεαυτὸν ȣ̓ ‖ διδά-
σκεις; ὁ κηρύσσων [30] μὴ
κλέπτειν, κλέπτεις;
22 Ὁ λέγων μὴ μοιχεύ-
ειν, μοιχεύεις; ὁ [32] βδε-

A. D. 58.

1 De. 9. 27.
* ἔχοντα φύσει,-n.
2 ch. 1. 26.
† ἀνταποδόσεως-n.
‡ καὶ δικαιοκρισίας-i.
3 cf. 2 Th. 1. 5.
4 s. ἔργα.
5 ἀποδίδωμι.
6 ch. 8. 16.
7 ch. 5. 3, 4.
8 Ac. 23. 1.
9 1 Co. 15. 42.
10 2 Co. 10. 5.
11 s. ἀποδώσει.
12 Ac. 22. 1.
13 2 Co. 12. 20.
§ El δὲ-a. al. Ἴδε.
14 2 Ki. 2. 15. Mi. 3. 11.
15 ch. 5. 3.
16 ch. 8. 35.
17 ἀπόλλυμι.
18 ch. 1. 27. Phi. 2. 12.
19 καυχάομαι ch. 5. 2, 11.
20 s. αὐτοῦ.
21 ch. 1. 28. Lu. 12. 56.
22 Mat. 6. 26. 1 Co. 15. 41.
23 Lu. 1. 24.
24 εἰμί.
25 Ep. 6. 9.
26 He. 12. 9.
27 ἁμαρτάνω
28 κρίνω.
29 Ja. 1. 22, 23.
‖ διδάσκεις·-n
30 s. δεῖν.
31 δικαιόω.
32 Re. 21. 8. Le. 18. 30.
33 Ja. 4. 11.
34 πείθω.

Digitized by Google

λυσσόμενος τὰ εἴδωλα,
ἱεροσυλεῖς;
23 "Ος ἐν νόμῳ [1] καυ-
χᾶσαι, διὰ τῆς [2] παρα-
βάσεως τοῦ νόμου τὸν
Θεὸν [5] ἀτιμάζεις;
24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ
Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφη-
μεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι,
καθὼς [7] γέγραπται.
25 Περιτομὴ μὲν γὰρ
ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον
πράσσης· ἐὰν δὲ παρα-
βάτης νόμȣ [11] ἦς, ἡ πε-
ριτομή σȣ[13] [15] ἀκροβυ-
ςία [17] γέγονεν.
26 'Εὰν οὖν ἡ ἀκροβυ-
ςία τὰ [19] δικαιώματα
τȣ͂ νόμȣ φυλάσση, οὐχὶ
ἡ ἀκροβυςία αὐτοῦ εἰς
περιτομὴν § [21] λογισθή-
σεται;
27 Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύ-
σεως ‖ ἀκροβυςία τὸν
νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν
διὰ γράμματος καὶ πε-
ριτομῆς παραβάτην νό-
μου;
28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φα-
νερῷ,[24] 'Ιȣδαῖός [11] ἐςιν·
οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ,
ἐν σαρκὶ, περιτομή·
29 'Αλλ' ὁ ἐν τῷ [26] κρυ-
πτῷ, 'Ιουδαῖος· ϗ περι-
τομὴ καρδίας, ἐν πνεύ-
ματι,[28] οὐ γράμματι·
οὗ ὁ [29] ἔπαινος οὐκ ἐξ
ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ
Θεοῦ.

Κεφ. γ'.

ΤΙ οὖν τὸ [32] περισσὸν
τοῦ 'Ιουδαίου, ἢ τίς ἡ
[33] ὠφέλεια τῆς περιτο-
μῆς;
2 Πολὺ, κατὰ πάντα
τρόπον. *Πρῶτον μὲν
γὰρ ὅτι [4] ἐπιςεύθησαν
τὰ [6] λόγια τοῦ Θεοῦ;
3 Τί γὰρ, εἰ [8] ἠπίστη-
σάν τινες; μὴ ἡ ἀπι-
ςία αὐτῶν τὴν †[9] πίςιν
τοῦ Θεοῦ [10] καταργή-
σει;
4 Μὴ [12] γένοιτο· [17] γι-
νέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀλη-
θὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος
ψεύςης· καθὼς [7] γέ-
γραπται· [14] "Οπως ἂν
δικαιωθῇς ἐν τοῖς λό-
γοις σȣ, καὶ νικήσῃς ἐν
τῷ [16] κρίνεσθαί σε.
5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν
Θεȣ͂ [18] δικαιοσύνην συν-
ίςησι,[20] τί [22] ἐροῦμεν;
μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπι-
φέρων τὴν ‡[23] ὀργήν;
(κατὰ ἄνθρωπον λέγω.)
6 Μὴ [17] γένοιτο· ἐπεὶ
πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν
κόσμον;
7 Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τȣ͂
Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύ-
σματι [25] ἐπερίσσευσεν
εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ,
** τί ἔτι κἀγὼ ὡς
ἁμαρτωλὸς κρίνομαι;
8 Καὶ μὴ (καθὼς βλας-
φημούμεθα,[27] καὶ καθώς
φασί τινες ἡμᾶς λέ-
γειν,) ὅτι †† ποιήσω-
μεν τὰ κακὰ, ἵνα [30] ἔλθῃ
τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα
[31] ἔνδικόν [11] ἐστι.
9 ‡‡ Τί οὖν; προεχόμε-
θα; οὐ πάντως· [34] προ-
ῃτιασάμεθα γὰρ 'Ιȣδαί-
ους τε καὶ "Ελληνας
πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν
[11] εἶναι·

A. D. 58.

* Vide App.
1 καυχάομαι.
2 s. τοῖς 'Ιȣ-
δαίοις.
3 ch. 4. 15.
4 πιστεύω.
5 ch. 1. 24.
6 Ac. 7. 38.
7 γράφω.
8 ἀπιστέω.
† δόξαν-n.
9 v. 6. c. 6. 2.
10 ch. 4. 14.
11 εἰμί.
12 ch. 1. 17.
13 s. ὦς.
14 Ps. 51. 4.
15 ch. 3. 30.
16 κρίνω.
17 γίνομαι.
18 ch. 1. 17.
19 ch. 1. 32.
20 ch. 5. 8.
21 λογίζομαι
v. 3. c. 3. 28.
22 εἴρω.
‡ ὀργὴν κατ' ἀνθρώπων;-n.
§ μετατραπήσεται;-n.
‖ πιστέως-n.
23 ch. 1. 18.
24 Mat. 6. 4, 6.
25 περισσεύω
** τί ἔτι;-n.
26 1 Co. 4. 5.
27 ch. 2. 24.
Mat. 27. 39.
28 ch. 7. 6.
Jno. 3. 6.
†† conj. ἔτι.
29 ch. 13. 3.
30 ἔρχομαι.
31 He. 2. 2.
‡‡ Vide App.
32 Mat. 5. 47.
Jno. 10. 10.
33 Jude 16.
34 προαιτιάομαι.

Digitized by Google

10 Καθὼς [1]γέγραπται·
[e]"Οτι | [2]οὐκ [3]ἔςι δί-
καιος οὐδὲ εἷς·
11 Οὐκ [3]ἔςιν [a]ὁ | συν-
ιῶν,[4] οὐκ [3]ἔςιν [e]ὁ | [5]ἐκ-
ζητῶν τὸν Θεόν.
12 Πάντες [6]ἐξέκλιναν,
ἅμα [7]ἠχρειώθησαν· ὐκ
[3]ἔστι ποιῶν χρηστό-
τητα, οὐκ [3]ἔστιν ἕως
ἑνός.
13 Τάφος [9]ἀνεῳγμέ-
νος ὁ [11]λάρυγξ αὐτῶν·
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν
[13]ἐδολιοῦσαν· [15]ἰὸς
[17]ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεί-
λη αὐτῶν.
14 Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς
καὶ [19]πικρίας γέμει·
15 'Οξεῖς οἱ πόδες αὐ-
τῶν ἐκχέαι αἷμα.
16 Σύντριμμα [20] καὶ
[25]ταλαιπωρία ἐν ταῖς
ὁδοῖς αὐτῶν.
17 Καὶ ὁδὸν εἰρήνης ὐκ
[29]ἔγνωσαν.
18 Οὐκ [3]ἔστι φόβος
Θεοῦ ἀπέναντι τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
19 Οἴδαμεν [36] δὲ ὅτι
ὅσα ὁ νόμος λέγει,
τοῖς [31] ἐν τῷ νόμῳ λα-
λεῖ· ἵνα πᾶν στόμα
[33]φραγῇ, καὶ ὑπόδικος
[35]γένηται πᾶς ὁ κόσμος
τῷ Θεῷ.
20 Διότι ἐξ ἔργων νό-
μου οὐ δικαιωθήσεται
πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον
αὐτοῦ· διὰ γὰρ νό-
μου ἐπίγνωσις ἁμαρτί-
ας.
21 Νυνὶ δὲ [37]χωρὶς
νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ
[39]πεφανέρωται, μαρ-
τυρουμένη ὑπὸ τοῦ
νόμου καὶ τῶν προφη-
τῶν·
22 Δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ
διὰ πίςεως 'Ιησοῦ Χρι-
ςοῦ, εἰς πάντας [c]καὶ
ἐπὶ πάντας | τοὺς πι-
ςεύοντας· οὐ γάρ [3]ἐςι
[8]διαστολή.
23 Πάντες γὰρ [10]ἥ-
μαρτον, καὶ [12]ὑστε-
ροῦνται τῆς δόξης τοῦ
Θεοῦ·
24 Δικαιούμενοι [14]δω-
ρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι,
διὰ τῆς [16]ἀπολυτρώ-
σεως τῆς ἐν Χριςῷ 'Ιη-
σοῦ·
25 "Ον [18]προέθετο ὁ
Θεὸς [21]ἱλαςήριον [e]διὰ
τῆς πίςεως | *ἐν τῷ
αὐτοῦ αἵματι, εἰς [23]ἔν-
δειξιν τῆς δικαιοσύνης
αὐτȣ̃, διὰ τὴν †πάρεσιν
τῶν [24]προγεγονότων
‡ἁμαρτημάτων·
26 'Εν τῇ [26]ἀνοχῇ
τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδει-
ξιν τῆς δικαιοσύνης
αὐτοῦ, ἐν τῷ νῦν και-
ρῷ· εἰς τὸ [3]εἶναι αὐτὸν
δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα
τὸν [27]ἐκ [28]πίςεως [d]'Ιη-
σοῦ. | §
27 Ποῦ οὖν ἡ [30]καύχη-
σις; [32]'Εξεκλείσθη.
Διὰ ποίου [34]νόμȣ; τῶν
ἔργων; Οὐχί ἀλλὰ
διὰ νόμου πίστεως.
28 Λογιζόμεθα [38] ||οὖν,
πίστει δικαιοῦσθαι ἄν-
θρωπον, χωρὶς ἔργων
νόμου.
29 "Η 'Ιȣδαίων ὁ Θεὸς
μόνον; οὐχὶ [e]δὲ | [40]καὶ

A. D. 58.

1 γράφω.
2 Ps. 14. 1–3.
3 εἰμί.
4 συνίημι.
5 He. 11. 6.
6 ἐκκλίνω.
7 ἀχρειόω.
8 ch. 10. 12.
9 ἀνοίγω.
10 ἁμαρτάνω
11 Ps. 5. 9, 10.
12 Mat. 19.20.
13 δολιόω.
14 s. κατὰ.
15 Ja. 3. 8.
16 ch. 8. 23.
17 Ps. 140. 3.
18 προτίθημι
19 Ps. 10. 7.
20 Ps. 14. 3.
21 He. 9. 5.
* al. διὰ τῆς πιστεως, al. διὰ πιςεως-h
23 2 Co. 8. 24.
† πώρωσιν-n.
24 προγίνομαι.
25 Ja. 5. 1.
‡ ἁμαρτημάτων ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεȣ̃· πρὸς-a.
26 ch. 2. 4.
27 s. ὄντα.
28 Mar. 11. 22.
29 γινώσκω.
§ al. 'Ιησȣ̃ν.
30 ch. 2. 17.
31 s. οὖσι.
32 ἐκκλείω.
33 φράσσω.
34 ch. 7. 23.
35 γίνομαι.
36 εἴδω.
37 Jno. 15. 5.
38 c. 2. 5; 6. 11.
|| γάρ-a.
39 φανερόω.
40 s. ὁ θεὸς.

Digitized by Google

ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐ-
θνῶν.
30 *'Επείπερ εἷς ὁ
Θεὸς, [1]ὃς δικαιώσει πε-
ριτομὴν ἐκ πίστεως, ϰ̀
ἀκροβυστίαν διὰ τῆς
πίστεως.
31 Νόμον οὖν [2]καταρ-
γοῦμεν διὰ τῆς πίςεως;
Μὴ [3]γένοιτο· ἀλλὰ νό-
μον † [5]ἱστῶμεν.

Κεφ. δ'.

ΤΙ οὖν [7]ἐροῦμεν ‡'Α-
βραὰμ τὸν πατέρα ἡ-
μῶν [9]εὑρηκέναι κατὰ
[11]σάρκα;
2 Εἰ γὰρ 'Αβραὰμ ἐξ
ἔργων [12]ἐδικαιώθη, ἔ-
χει [13]καύχημα, ἀλλ' οὐ
πρὸς τὸν Θεόν.
3 Τί γὰρ ἡ [14]γραφὴ
λέγει; [15]'Επίςευσε δὲ
'Αβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ
[17]ἐλογίσθη [18]αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην.
4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ
[19]μισθὸς οὐ λογίζεται
κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ
b τὸ | [21]ὀφείλημα·
5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομέ-
νῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ
τὸν δικαιοῦντα τὸν
[23]ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ
πίςις αὐτοῦ εἰς δικαιο-
σύνην.
6 Καθάπερ καὶ Δαβὶδ
λέγει τὸν [25]μακαρι-
σμὸν τοῦ ἀνθρώπȣ, ᾧ ὁ
Θεὸς λογίζεται δικαι-
οσύνην χωρὶς ἔργων·
7 Μακάριοι ὧν [27]ἀφέ-
θησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
ὧν [28]ἐπεκαλύφθησαν αἱ
ἁμαρτίαι·

8 Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ
μὴ [18]λογίσηται Κύριος
ἁμαρτίαν.
9 'Ο μακαρισμὸς οὖν
οὗτος, [6]ἐπὶ τὴν περιτο-
μὴν, [4]ἢ e καὶ | ἐπὶ τὴν
ἀκροβυςίαν; λέγομεν
γὰρ ὅτι [18]ἐλογίσθη τῷ
'Αβραὰμ ἡ πίστις εἰς
δικαιοσύνην.
10 Πῶς οὖν [18]ἐλο-
γίσθη; ἐν περιτομῇ
[8]ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυ-
στίᾳ; Οὐκ ἐν περι-
τομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυ-
στίᾳ.
11 Καὶ σημεῖον [30]ἔλα-
βε §περιτομῆς, [10]σφρα-
γῖδα τῆς δικαιοσύνης
τῆς πίστεως τῆς [16]ἐν
τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ
[8]εἶναι αὐτὸν πατέρα
πάντων τῶν πιστευόν-
των δι' ἀκροβυστίας,
(εἰς τὸ [18]λογισθῆναι
e καὶ | αὐτοῖς e τὴν | ‖
δικαιοσύνην·)
12 Καὶ πατέρα περιτο-
μῆς, ** τοῖς [22] οὐκ ἐκ
περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ
καὶ τοῖς [24]στοιχοῦσι
τοῖς [20]ἴχνεσι †† τῆς ἐν
b τῇ | ἀκροβυςίᾳ πίςε-
ως τοῦ πατρὸς ἡμῶν
'Αβραάμ.
13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ
ἐπαγγελία τῷ 'Αβρα-
ὰμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐ-
τοῦ, τὸ κληρονόμον αὐ-
τὸν [8]εἶναι b τοῦ | κό-
σμου, ἀλλὰ διὰ [26]δικαι-
οσύνης πίστεως.
14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νό-
μου, κληρονόμοι, [29]κε-
κένωται ἡ πίστις, καὶ

A. D. 58.

* Εἴπερ-ί.
1 s. ἔστι.
2 v. 3.
3 γίνομαι.
4 s μόνον.
†ἱςάνομεν.-ί al. συνιστῶ-μεν.
5 ἵστημι, ch. 10. 3.
6 s. πίπτει, v. γίνεται.
7 εἴρω.
‡ Vide App.
8 εἰμί.
9 εὑρίσκω.
10 1 Co. 9. 2.
§περιτομὴνη
11 ch. 1. 3. Ac. 2 30.
12 δικαιόω.
13 1 Co. 5. 6. 2 Co. 1. 14.
14 Ge. 15. 6.
15 πιστεύω.
16 γεγενημένης.
17 s. αὕτη πίστις.
18 λογίζομαι
‖ alii εἰς.
19 Mat. 5. 12.
20 Ac. 21. 24.
21 Mat. 6. 12
** οὐ τοῖς ἐκ-n.
22 s. οὖσι.
23 ch. 5. 6. 1 Ti. 1. 9.
24 2 Co. 12.18.
†† τῆς πίςεως τῆς ἐν ἀκρο.-i.
25 Ga. 4. 15.
26 ch. 9. 30.
27 ἀφίημι.
28 ἐπικαλύπτω, Ps. 32.1.
29 κενόω, 1 Co. 1. 17.
30 λαμβάνω.

Digitized by Google

[1] κατήργηται ἡ ἐπαγγε-
λία.
15 'Ο γὰρ νόμος ὀργὴν
[3]κατεργάζεται· οὗ [*]γὰρ
οὐκ [5]ἔστι [7]νόμος, οὐδὲ
[8]παράβασις.
16 Διὰ τοῦτο [10]ἐκ πί-
στεως, ἵνα κατὰ χάριν,
εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν
τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ
τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ
τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ
χ τῷ ἐκ πίστεως 'Αβρα-
ὰμ. ὅς [5]ἐστι πατὴρ πάν-
των ἡμῶν·
17 (Καθὼς [13]γέγρα-
πται· [15]"Οτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν [16]τέθει-
κά σε·) κατέναντι οὗ
[17]ἐπίστευσε Θεοῦ, τοῦ
[19]ζωοποιοῦντος τοὺς
νεκροὺς, καὶ καλοῦν-
τος τὰ μὴ [5]ὄντα ὡς
[5]ὄντα.
18 "Ος παρ' [21]ἐλπίδα
ἐπ' ἐλπίδι [17]ἐπίστευσεν,
εἰς τὸ [23]γενέσθαι αὐ-
τὸν πατέρα πολλῶν
ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημέ-
νον· [37]Οὕτως [5]ἔσται τὸ
σπέρμα σου·
19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας
τῇ πίστει, c οὐ | [25]κατ-
ενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶ-
μα ἤδη [27]νενεκρωμέ-
νον, ἑκατονταέτης που
ὑπάρχων, καὶ τὴν [29]νέ-
κρωσιν τῆς μήτρας
Σάῤῥας·
20 Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγε-
λίαν τοῦ Θεοῦ οὐ [31]διε-
κρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ'
[33]ἐνεδυναμώθη τῇ πί-
στει, [35]δοὺς δόξαν τῷ
Θεῷ;

21 e Καὶ | [2]πληροφορη-
θεὶς ὅτι ὃ [4]ἐπήγγελ-
ται, δυνατός [5]ἐστι καὶ
ποιῆσαι.
22 Διὸ d χ | [8]ἐλογίσθη[8]
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
23 Οὐκ [13]ἐγράφη δὲ δι'
αὐτὸν μόνον, ὅτι [8]ἐλο-
γίσθη αὐτῷ·
24 'Αλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς,
οἷς μέλλει [11]λογίζε-
σθαι, τοῖς πιστεύουσιν
ἐπὶ τὸν [12]ἐγείραντα
'Ιησοῦν τὸν Κύριον
ἡμῶν ἐκ νεκρῶν,
25 "Ος [14]παρεδόθη διὰ
τὰ παραπτώματα ἡμῶν,
καὶ [12]ἠγέρθη διὰ τὴν
† [18]δικαίωσιν ἡμῶν.

Κεφ. ε'.

ΔΙΚΑΙΩΘΕΝΤΕΣ [20]
οὖν ἐκ [22]πίστεως, εἰρήνην
‡ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν
διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
'Ιησοῦ Χριστοῦ·
2 Δι' οὗ χ τὴν [24]προσ-
αγωγὴν [26]ἐσχήκαμεν
d τῇ πίστει | εἰς τὴν χά-
ριν ταύτην ἐν ᾗ [28]ἑστή-
καμεν, καὶ καυχώμεθα
ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης
τοῦ Θεοῦ.
3 Οὐ μόνον δὲ, [30]ἀλλὰ
καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς
θλίψεσιν· εἰδότες ὅτι
ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατ-
εργάζεται· [32]
4 'Η δὲ ὑπομονὴ [34]δο-
κιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλ-
πίδα·
5 'Η δὲ ἐλπὶς οὐ κατ-
αισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη
τοῦ Θεοῦ [36]ἐκκέχυται ἐν
ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ

A. D. 58.

1 καταργέω.
2 ch. 14. 5.
3 ch. 2. 9.
4 ἐπαγγέλλω.
5 εἰμί.
6 s. αὕτη πί-
* δέ-ί. [στις.
7 ch. 2. 12.
8 λογίζομαι.
9 ch. 2. 23.
10 s. ἔστι.
11 s. ἡ πίστις
εἰς δικαιο-
σύνην.
12 ἐγείρω.
13 γράφω. [μι.
14 παραδίδω-
15 Ge. 17. 5.
16 τίθημι.
17 πιστεύω.
† δικαιοσύ-
νην-n.
18 ch. 5. 18.
19 ch. 8. 11.
Jno. 5. 21.
20 δικαιόω,
ch. 2. 3.
21 ch. 14. 5.
Lu. 3. 13.
22 ch. 1. 17.
23 γίνομαι.
‡ ἔχωμεν-n.
24 Ep. 2. 18.
25 κατανοέω.
26 ἔχω.
27 νεκρόω,
Col. 3. 5.
28 ἵστημι.
29 2 Co. 4. 10.
30 s. καυχώ-
μεθα οὕτως,
v. s. τοῦτο.
31 διακρίνω.
32 ch. 2 9.
33 ἐνδυναμόω
Ac. 9. 22
34 2Co. 2. 9.
35 δίδωμι.
36 ἐκχύω,
Ac. 1. 18.
37 Ge. 15. 5, 6.

Digitized by Google

Πνεύματος ἁγίου τοῦ
[1] δοθέντος ἡμῖν.
6 *ˇἜτι γὰρ Χριστὸς,
[3] ὄντων ἡμῶν † [5] ἀσθε-
νῶν ‡ κατὰ καιρὸν ὑπὲρ
[7] ἀσεβῶν [9] ἀπέθανε.
7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ § δι-
καίου[11] τις [9] ἀποθανεῖ-
ται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγα-
θοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ
[9] ἀποθανεῖν.
8 Συνίστησι[12] δὲ τὴν
ἑαυτȣ̃ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς
e ὁ Θεὸς,| || ὅτι ** ἔτι
ἁμαρτωλῶν [3] ὄντων
ἡμῶν, Χριστὸς ὑπὲρ
ἡμῶν [9] ἀπέθανε.
9 Πολλῷ e οὖν| μᾶλ-
λον, δικαιωθέντες νῦν
ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,
[15] σωθησόμεθα δι' αὐ-
τοῦ ἀπὸ τῆς [17] ὀρ-
γῆς.[18]
10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ
[19] ὄντες [3] [21] κατηλλά-
γημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ
θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ, πολλῷ μᾶλλον
[21] καταλλαγέντες [15] σω-
θησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ
αὐτοῦ.
11 Οὐ μόνον δὲ, [23] ἀλλὰ
καὶ ‡‡ [25] καυχώμενοι ἐν
τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρί-
ου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν
[27] καταλλαγὴν [28] ἐλά-
βομεν.
12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ
δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ
ἁμαρτία εἰς τὸν κό-
σμον [29] εἰσῆλθε, καὶ
διὰ τῆς ἁμαρτίας d ὁ
θάνατος,| || καὶ οὕτως
εἰς πάντας ἀνθρώπους

A. D. 58.

1 δίδωμι.
* Εἴγε-n.
2 διέρχομαι.
3 εἰμί.
4 ἁμαρτάνω.
† Vide App.
5 Mar. 14. 38.
‡ ἔτι-m.
6 ch. 4. 15.
7 ch. 4. 5.
8 Philem. 18.
9 ἀποθνήσκω
10 βασιλεύω.
§ ἀδίκου-n.
11 s. ἀνθρώπȣ
12 ch. 3. 5.
|| al. transp.
** εἰ s. εἰ ἔτι-n.
13 ch. 6. 17.
14 ch. 4. 25.
15 σώζω.
16 ch. 1. 11.
17 ch. 1. 18.
18 s. μελλούσης.
19 s. τῷ Θεῷ.
20 v. 19. [σω.
21 καταλλάσ
22 περισσεύω
23 s. καυχώμεθα οὕτως. v. s. τοῦτο.
†† ἁμαρτήματος i.
24 Ja. 1. 17.
‡‡ καυχώμεθα-n.
25 καυχάομαι
26 ch. 1. 32.
§§ ἐν ἑνὶ s ἐν τῷ ἑνὶ-i. al. ἐν ἑνός.
27 2Co. 5. 19.
28 λαμβάνω.
29 εἰσέρχομαι.
|||| al. τὴν δωρεὰν alii τῆς δωρεᾶς καὶ.

ὁ θάνατος [2] διῆλθεν,
ἐφ' ᾧ πάντες [4] ἥμαρ-
τον.
13 ˇἌχρι γὰρ [6] νόμου
ἁμαρτία [3] ἦν ἐν κόσμῳ·
ἁμαρτία δὲ οὐκ [8] ἐλλο-
γεῖται, μὴ [3] ὄντος νό-
μου.
14 Ἀλλ' [10] ἐβασίλευ-
σεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀ-
δὰμ μέχρι Μωσέως, ϗ
ἐπὶ τοὺς d μὴ | [4] ἁμαρ-
τήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοι-
ώματι τῆς παραβάσεως
Ἀδὰμ, ὅς [3] ἐςι [13] τύπος
τοῦ μέλλοντος.
15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ
[14] παράπτωμα, οὕτω ϗ
τὸ [16] χάρισμα· εἰ γὰρ
τῷ τοῦ ἑνὸς παρα-
πτώματι οἱ [20] πολλοὶ
[9] ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλ-
λον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ
καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι
τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου
Ἰησοῦ Χριστȣ̃ εἰς τοὺς
πολλοὺς [22] ἐπερίσσευ-
σε.
16 Καὶ οὐχ ὡς δι'
ἑνὸς †† [4] ἁμαρτήσαντος,
τὸ [24] δώρημα· τὸ μὲν
γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς
κατάκριμα· τὸ δὲ χά-
ρισμα ἐκ πολλῶν πα-
ραπτωμάτων, εἰς [25] δι-
καίωμα.
17 Εἰ γὰρ §§ τῷ τοῦ
ἑνὸς παραπτώματι ὁ
θάνατος [10] ἐβασίλευσε
διὰ τοῦ ἑνὸς, πολλῷ
μᾶλλον οἱ τὴν περισ-
σείαν τῆς χάριτος καὶ
d τῆς δωρεᾶς | |||| τῆς δι-
καιοσύνης λαμβάνον-
τες, ἐν ζωῇ βασιλεύ-

Digitized by Google

σουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.
18 Ἄρα οὖν ὡς δι'
ἑνὸς * παραπτώματος,
εἰς πάντας ἀνθρώπους,
εἰς κατάκριμα· οὕτω
καὶ δι' ἑνὸς † δικαιώ-
ματος, εἰς πάντας ἀν-
θρώπους, εἰς [5] δικαίω-
σιν ζωῆς.
19 Ὥςπερ γὰρ διὰ τῆς
[7]παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀν-
θρώπȣ ἁμαρτωλοὶ [6]κα-
τεστάθησαν οἱ πολλοὶ,
οὕτω καὶ διὰ τῆς [9]ὑπα-
κοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι
[6] κατασταθήσονται οἱ
πολλοί.
20 Νόμος δὲ [11] παρεισ-
ῆλθεν, ἵνα [13] πλεονάσῃ
τὸ παράπτωμα. Οὗ δὲ
[13] ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρ-
τία, [15] ὑπερεπερίσσευ-
σεν ἡ χάρις.
21 Ἵνα ὥσπερ [19]ἐβασί-
λευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ
θανάτῳ, οὕτω ϗ ἡ χά-
ρις [19]βασιλεύσῃ διὰ δι-
καιοσύνης εἰς ζωὴν αἰ-
ώνιον, διὰ Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃
τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Κεφ. ς'.

ΤΙ οὖν [23] ἐροῦμεν;
§[24]ἐπιμενȣ̃μεν τῇ ἁμαρ-
τίᾳ, ἵνα ἡ χάρις [13]πλε-
ονάσῃ;
2 Μὴ [25]γένοιτο· οἵτι-
νες [28] ἀπεθάνομεν τῇ
ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζή-
σομεν[29] ἐν αὐτῇ;
3 Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι
[33] ἐβαπτίσθημεν εἰς
Χριςὸν Ἰησȣ̃ν, εἰς τὸν
θάνατον αὐτοῦ [33] ἐβα-
πτίσθημεν;
4 Συνετάφημεν [1] οὖν
αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτί-
σματος εἰς τὸν θάνα-
τον· ἵνα ὥςπερ [2] ἠγέρ-
θη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν
διὰ τῆς δόξης τοῦ πα-
τρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν
[3] καινότητι ζωῆς περι-
πατήσωμεν.
5 Εἰ γὰρ [4] σύμφυτοι
[25] γεγόναμεν τῷ ὁμοιώ-
ματι τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ, ‡ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνα-
στάσεως [8]ἐσόμεθα·
6 Τοῦτο γινώσκοντες,
ὅτι ὁ [10] παλαιὸς ἡμῶν
ἄνθρωπος [12] συνεσταυ-
ρώθη, ἵνα [14]καταργηθῇ
τὸ [16]σῶμα τῆς ἁμαρ-
τίας,[17] τοῦ μηκέτι δου-
λεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρ-
τίᾳ.
7 e Ὁ γὰρ [28] ἀποθα-
νὼν [18] [20] δεδικαίωται
ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.ǀ
8 Εἰ δὲ [28] ἀπεθάνομεν
σὺν Χριςῷ, πιςεύομεν
ὅτι καὶ [21] συζήσομεν
αὐτῷ·
9 Εἰδότες ὅτι Χριςὸς
[2]ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ȣ̓κ-
έτι ἀποθνήσκει· θάνα-
τος αὐτοῦ οὐκέτι [22]κυ-
ριεύει.
10 Ὃ [26] γὰρ [28] ἀπέ-
θανε,[27] τῇ ἁμαρτίᾳ
[28] ἀπέθανεν [30] ἐφάπαξ·
[26] ὃ δὲ ζῇ, [29] ζῇ τῷ
Θεῷ.
11 ‖ Οὕτω ϗ ὑμεῖς λο-
γίζεσθε[31] ἑαυτȣ̀ς [32] νε-
κρȣ̀ς μὲν [8] b εἶναι ǀ τῇ
ἁμαρτίᾳ, [29] ζῶντας δὲ
τῷ Θεῷ ἐν Χριςῷ Ἰησȣ̃
b τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.ǀ

A. D. 58.

1 συνθάπτω, Col. 2. 12.
* τὸ παράπτωμα εἰς-n.
2 ἐγείρω.
3 ch. 7. 6.
4 Zec. 11. 2.
† τὸ δικαίωμα εἰς-n.
5 ch. 4. 25.
6 καθίστημι.
7 2 Co. 10. 6.
‡ ἅμα-n.
8 εἰμί.
9 ch. 1. 5.
10 Ep. 4. 22.
11 παρεισέρχομαι.
12 συςαυρόω
13 πλεονάζω.
14 καταργέω, ch. 3. 3, 31.
15 ὑπερπερισσεύω.
16 Col. 2. 11.
17 s. ἕνεκα.
18 s. τῇ ἁμαρτίᾳ,
19 βασιλεύω.
20 δικαιόω.
21 συζάω.
22 ch. 7. 1.
23 εἴρω.
§ ἐπιμένωμεν-l.
24 ch. 11. 22.
25 γίνομαι.
26 s. καθ'.
27 s. ἐπί.
28 ἀποθνήσκω.
29 ζάω.
30 1 Co. 15. 6.
‖ Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς (s. ἑαυτȣ̀ς,) νεκ.-n.
31 λογίζομαι.
32 Ep. 2. 1, 5.
33 βαπτίζω.

Digitized by Google

12 Μὴ ὖν [1]βασιλευέτω
ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ
ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ
* ὑπακούειν αὐτῇ ἐν
ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ.
13 Μηδὲ [3] παριςάνετε
τὰ [5] μέλη ὑμῶν [6] ὅπλα
ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ·
ἀλλὰ [7] παραστήσατε
ἑαυτὲς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ
νεκρῶν [9]ζῶντας, καὶ τὰ
μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαι-
οσύνης τῷ Θεῷ.
14 'Αμαρτία γὰρ ὑμῶν
οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ
[10] ἐστε ὑπὸ [11] νόμον,
ἀλλ' ὑπὸ χάριν.
15 Τί οὖν; § ἁμαρτή-
σομεν, ὅτι οὐκ [10] ἐ-
σμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ'
ὑπὸ χάριν; Μὴ [13] γέ-
νοιτο.
16 Οὐκ [30] οἴδατε ὅτι
ᾧ παριστάνετε ἑαυτὲς
ε δούλους ‖ εἰς ὑπακο-
ὴν, δοῦλοί [10]ἐστε ᾧ ὑπ-
ακούετε, ἤτοι [15] ἁμαρ-
τίας c εἰς θάνατον,‖ ἢ
[16] ὑπακοῆς εἰς δικαιο-
σύνην;
17 Χάρις δὲ [17]τῷ Θεῷ,
ὅτι [10] ἦτε δοῦλοι τῆς
ἁμαρτίας, [19]ὑπηκέσατε
δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν
[21] παρεδόθητε [23] τύπον
[24] διδαχῆς.
18 'Ελευθερωθέντες [25]
δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας,
[26] ἐδελώθητε τῇ δικαι-
οσύνῃ.
19 [27]'Ανθρώπινον [29]
λέγω, διὰ τὴν ἀσθένει-
αν τῆς σαρκὸς ὑμῶν.
"Ωςπερ γὰρ [7] παρεστή-
σατε τὰ μέλη ὑμῶν
δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ
καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν
ἀνομίαν, οὕτω νῦν [7] πα-
ραστήσατε τὰ μέλη
ὑμῶν † δοῦλα τῇ δικαι-
οσύνῃ εἰς [2] ἁγιασμόν.
20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι
[10] ἦτε τῆς ἁμαρτίας,
[4] ἐλεύθεροι [10] ἦτε τῇ
δικαιοσύνῃ.
21 Τίνα οὖν καρπὸν
εἴχετε ‡ τότε, ἐφ' οἷς
νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ
γὰρ [8] τέλος ἐκείνων,
θάνατος.
22 Νυνὶ δὲ ἐλευθερω-
θέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτί-
ας, [26] δουλωθέντες δὲ
τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρ-
πὸν ὑμῶν εἰς ἁγια-
σμόν· τὸ δὲ τέλος, ζω-
ὴν αἰώνιον.
23 Τὰ γὰρ [12]ὀψώνια
τῆς ἁμαρτίας, θάνατος·
τὸ δὲ [14] χάρισμα τοῦ
Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν
Χριςῷ 'Ιησȣ τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν.

Κεφ. ζ'.

Η ΑΓΝΟΕΙΤΕ, ἀδελ-
φοὶ, (γινώσκȣσι γὰρ νό-
μον λαλῶ) ὅτι ὁ νόμος
[16]κυριεύει τοῦ ἀνθρώπȣ
ἐφ' ὅσον χρόνον [9]ζῇ;
2 'Η γὰρ [18] ὕπανδρος
γυνὴ τῷ [9] ζῶντι ανδρὶ
[20]δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ
[31]ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατ-
ήργηται [22] ἀπὸ τȣ νόμȣ
τοῦ ἀνδμός.
3 Ἄρα οὖν [9]ζῶντος τȣ
ἀνδςὸς, μοιχαλὶς χρη-
ματίσει,[28] ἐὰν [13] γένη-
ται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν

A. D. 58.

1 ch. 5. 14.
* Vide App.
† ὅπλα n.
2 ver. 22.
1 Co. 1. 30.
3 ver. 16.
4 Jno. 8. 33, 36.
5 ch. 7. 5, 23
Mat. 5. 29, 30.
6 ch. 13. 12.
7 παρίστημι.
ch. 12. 1.
‡ τότε; -- ἐπαισχύνεσθε--a.
8 v. 22. c. 10. 4.
9 ζάω.
10 εἰμί.
11 ch. 4. 15.
§ ἁμαρτήσωμεν-i.
12 Lu. 3. 14.
13 γίνομαι.
14 ch. 1. 11.
15 s. δοῦλοι.
16 ch. 6. 9, 14.
17 s. ἔστι ὀφειλομένη, v. ἔστω.
18 Nu. 5. 20.
19 ὑπακούω.
20 δέω.
21 παραδίδωμι, ch. 4. 25.
22 καταργέω, v. 6. c. 3. 3.
23 ch. 5. 14.
24 ch. 16. 17.
Mat. 16. 12.
25 ch. 8. 2. 21.
Jno. 8. 32, 36.
26 δουλόω,
1 Co. 7. 15.
Ga. 4. 3.
27 s. κατὰ τὸν τρόπον.
28 Ac. 11. 26.
29 1 Co. 2. 4, 13.
Ja. 3. 7.
1 Pe. 2. 13.
30 εἴδω, [σκω
31 ἀποθνή-

Digitized by Google

δὲ [4] ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ
ἐλευθέρα [15]ἐςὶν ἀπὸ τοῦ
νόμου· τοῦ μὴ εἶναι αὐ-
τὴν μοιχαλίδα, [1] γενο-
μένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.
4 Ὥςτε, ἀδελφοί μου,
ϗ ὑμεῖς [5] ἐθανατώθητε
τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώμα-
τος τοῦ Χριςοῦ· εἰς τὸ
[1]γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ,
τῷ ἐκ νεκρῶν [7]ἐγερθέν-
τι, ἵνα [9] καρποφορήσω-
μεν τῷ Θεῷ.
5 Ὅτε γὰρ [13] ἦμεν ἐν
τῇ σαρκὶ, τὰ [11] παθή-
ματα τῶν ἁμαρτιῶν
τὰ [12] διὰ τοῦ νόμου.
[17]ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς
μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ
καρποφορῆσαι τῷ θα-
νάτῳ.
6 Νυνὶ δὲ [18] κατηργή-
θημεν ἀπὸ τοῦ νόμου.
§ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατ
ειχόμεθα· [19] ὥςτε δου-
λεύειν ἡμᾶς ἐν [21] και-
νότητι πνεύματος, καὶ
οὐ παλαιότητι [23] γράμ-
ματος.
7 Τί οὖν [25] ἐροῦμεν;
Ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ
[1]γένοιτο· ἀλλὰ τὴν
ἁμαρτίαν οὐκ [27] ἔγνων
εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε
γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ [24]ᾔ-
δειν [31] εἰ μὴ ὁ νόμος
[32] ἔλεγεν· Οὐκ [33] ἐπι-
θυμήσεις.
8 Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦ-
σα ἡ ††ἁμαρτία διὰ τῆς
ἐντολῆς. [34]κατειργάσα-
το ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν. Χωρὶς γὰρ νό-
μου ἁμαρτία νεκρά.
9 Ἐγὼ δὲ [35]ἔζων χω-
ρὶς νόμου ποτέ· ἐλθού-
σης δὲ τῆς [2]ἐντολῆς,
ἡ ἁμαρτία [3]ἀνέζη-
σεν·
10 Ἐγὼ δὲ [4]ἀπέθανον·
καὶ [5]εὑρέθη μοι ἡ ἐντο-
λὴ ἡ [8] εἰς ζωὴν, * αὕτη
εἰς θάνατον.
11 Ἡ γὰρ ἁμαρτία
ἀφορμὴν † λαβοῦσα διὰ
τῆς ἐντολῆς. [12]ἐξηπά-
τησέ με, καὶ δι' αὐτῆς[14]
[16]ἀπέκτεινεν.
12 Ὥςτε ὁ μὲν νόμος
ἅγιος· καὶ ἡ ἐντολὴ
ἁγία καὶ δικαία καὶ
ἀγαθή.
13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν,
ἐμοὶ ‡ γέγονε θάνατος;
Μὴ [1] γένοιτο· ἀλλὰ ἡ
ἁμαρτία, ἵνα φανῇ
ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ
μοι κατεργαζομένη θά-
νατον, ἵνα [1] γένηται
καθ' [20] ὑπερβολὴν [22] ἁ-
μαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία
διὰ τῆς ἐντολῆς.
14 ‖ Οἴδαμεν [24] γὰρ
ὅτι ὁ νόμος [26] πνευμα-
τικός [15] ἐστιν· ἐγὼ δὲ
**σαρκικός [28] εἰμι, πε-
πραμένος [30] ὑπὸ τὴν
ἁμαρτίαν.
15 Ὃ γὰρ κατεργά-
ζομαι, οὐ γινώσκω· οὐ
γὰρ ὃ θέλω, d τοῦτο |
πράσσω· ἀλλ' ὃ μισῶ,
τοῦτο ποιῶ.
16 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω,
τοῦτο ποιῶ, σύμφημι
τῷ νόμῳ ὅτι καλός.
17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι
ἐγὼ κατεργάζομαι αὐ-
τὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν
ἐμοὶ ἁμαρτία.

A. D. 58.

1 γίνομαι.
2 ver. 8. 13.
3 ἀναζάω.
4 ἀποθνήσκω
5 θανατόω.
6 εὑρίσκω.
7 ἐγείρω.
8 s. οὖσα, v. γεγονυῖα.
* αὐτὴ-a.
† λαβοῦσα, διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτ.-a.
9 Mat. 13. 23.
11 ch. 8. 18.
12 ἐξαπατάω.
13 s. ὄντα, v. γεγονότα.
14 s. ἐντολῆς.
15 εἰμί.
16 ἀποκτείνω
17 ἐνεργέω.
18 καταργέω.
‡ ἐγένετο-h.
§ ἀποθανόντες,-a alii ἀποθανόντος, al. τοῦ θανάτου.
19 κατέχω.
20 1Co. 12. 31.
21 ch. 6. 4.
22 c. 3. 7 5. 8.
23 c. 2. 27, 29.
‖ Οἶδα μὲν-n
24 εἴδω.
25 εἴρω.
26 ch. 1. 11.
27 γινώσκω.
** σάρκινός-a
28 ch. 15. 27.
30 πιπράσκω.
31 s. εἶναι ἁμαρτιαν.
32 λέγω.
33 Ex. 20. 17.
†† ἁμαρτία, διὰ τῆς ἐντολῆς κατ.-a.
34 κατεργάζομαι.
35 ζάω.

Digitized by Google

18 Οἶδα[1] γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ (τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου) ἀγαθόν· τὸ γὰρ [2]θέλειν[3] [5]παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, * οὐχ εὑρίσκω.

19 Οὐ γὰρ ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν, τοῦτο πράσσω.

20 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω † ἐγὼ,‖ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

21 Εὑρίσκω ἄρα τὸν ‖ [11]νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν †† τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται.

22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ ‡‡ Θεοῦ κατὰ τὸν [13] [15]ἔσω ἄνθρωπον·

23 Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ [19]αἰχμαλωτίζοντά με §§ τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ [21]ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.

24 Ταλαίπωρος[23] ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με [25]ῥύσεται ἐκ τοῦ [27]σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

25 ‖‖ Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ· τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.

Κεφ. η'.

Οὐδὲν ἄρα [e]νῦν ‖ † κατάκριμα τοῖς ἐν [4]Χριστῷ Ἰησοῦ, [b]μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ [6]πνεῦμα.‖ ‡

2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ [7]πνεύματος τῆς § ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέ [8] με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

3 Τὸ γὰρ [9]ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει [10] διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν ** πέμψας ἐν [12]ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ [14]ἁμαρτίας, [16]κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί.

4 Ἵνα τὸ [17]δικαίωμα τοῦ νόμου [18]πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα [21]ὄντες, τὰ [20]τῆς σαρκὸς [22]φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα,[24] τὰ [20]τοῦ πνεύματος.

6 Τὸ γὰρ [26]φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ [28]φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη.

7 Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς Θεόν. Τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσ-

A. D. 58.

1 εἴδω.
2 Phi. 2. 13.
3 s. τὸ καλὸν.
4 ch. 16. 17.
5 ver. 21.
* οὐ-h Οὐ al. οὐ γινώσκω. Οὐ.
† alii transp. al. conj. οὖν.
6 ch. 1. 3, 4.
‡ alii κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, omissis rel.
7 1 Co. 15. 45.
§ ζωῆς, ἐν Χ. Ι. ἠλευθέρωσέ-n.
8 ἐλευθερόω.
9 Mat. 10. 26.
10 ἀσθενέω.
‖ νόμον,-n.
11 ch. 8. 2.
** πέμψας,-n
†† conj. τὸ καλὸν-e.
‡‡ νοός-n.
12 ch. 1. 23.
13 s. ὄντα.
14 He. 10. 6
15 2 Co. 4. 16
16 κατακρίνω
17 ch. 1. 32.
18 πληρόω.
19 Lu. 21. 24.
§§ ἐν-f. [τα.
20 s. πράγματα.
21 εἰμί.
22 ch. 12. 3, 16.
23 Re. 3. 17. 2 Mac. 4. 47.
24 s. ὄντες.
25 ch. 11. 26.
26 ver. 7.
27 ch. 6. 6.
28 ver. 27.
‖‖ Χάρις τῷ Θεῷ-h. alii Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, s. κυρίου.

Digitized by Google

σεται· οὐδὲ γὰρ δύνα-
ται.
8 Οἱ δὲ ἐν [1]σαρκὶ [3]ὄν-
τες, Θεῷ [5]ἀρέσαι οὐ
δύνανται.
9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ [3]ἐ-
στὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ'
ἐν πνεύματι, εἴπερ
Πνεῦμα Θεοῦ [6]οἰκεῖ
ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις
Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ
ἔχει, οὗτος οὐκ [3]ἔστιν
αὐτοῦ.
10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν
ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νε-
κρὸν δι' ἁμαρτίαν· τὸ
δὲ πνεῦμα †ζωὴ διὰ δι-
καιοσύνην.
11 Εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τȣ͂
ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ
νεκρῶν, οἰκεῖ ἐν ὑμῖν,
ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν
ἐκ νεκρῶν [17]ζωοποιή-
σει καὶ τὰ [19]θνητὰ σώ-
ματα ὑμῶν, διὰ §τὸ
ἐνοικοῦν αὐτȣ͂ Πνεῦμα
ἐν ὑμῖν.
12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ,
[21]ὀφειλέται [3]ἐσμὲν οὐ
τῇ σαρκὶ, τοῦ [23]κατὰ
σάρκα [25]ζῇν.
13 Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα
[25]ζῆτε, μέλλετε ἀπο-
θνήσκειν· εἰ δὲ πνεύμα-
τι τὰς [27]πράξεις ‖‖ τοῦ
σώματος [28]θανατοῦτε,
[25]ζήσεσθε.
14 Ὅσοι γὰρ Πνεύ-
ματι Θεοῦ [29]ἄγον-
ται, οὗτοί [3]εἰσιν υἱοὶ
Θεοῦ.
15 Οὐ γὰρ [31]ἐλάβετε
πνεῦμα *‡ δȣλείας ε πά-
λιν ι εἰς φόβον, ἀλλ'
[31]ἐλάβετε πνεῦμα υἱο-
θεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν,
Ἀββᾶ *[2]ὁ πατήρ.
16 Αὐτὸ τὸ πνεῦμα
[4]συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύ-
ματι ἡμῶν ὅτι [3]ἐσμὲν
τέκνα Θεοῦ.
17 Εἰ δὲ τέκνα, καὶ
κληρονόμοι· κληρονό-
μοι μὲν Θεοῦ· [7]συγ-
κληρονόμοι δὲ Χρι-
στοῦ· εἴπερ [8]συμπά-
σχομεν, ἵνα καὶ συνδο-
ξασθῶμεν.
18 Λογίζομαι[9] γὰρ ὅτι
οὐκ ἄξια [10]τὰ παθήμα-
τα τοῦ νῦν καιρȣ͂ πρὸς
τὴν μέλλουσαν δόξαν
[11]ἀποκαλυφθῆναι εἰς
ἡμᾶς.
19 Ἡ γὰρ [12]ἀποκαρα-
δοκία τῆς ‡κτίσεως τὴν
[14]ἀποκάλυψιν τῶν υἱ-
ῶν τοῦ Θεοῦ [15]ἀπεκδέ-
χεται.
20 Τῇ γὰρ ‖ [16]ματαιό-
τητι ἡ κτίσις [18]ὑπετά-
γη, ** οὐχ ἑκȣ͂σα, ἀλλὰ
διὰ τὸν †‡ [20]ὑποτάξαν-
τα [22]ἐπ' ἐλπίδι.
21 ‡‡Ὅτι καὶ §§αὐτὴ
ἡ κτίσις [24]ἐλευθερω-
θήσεται ἀπὸ τῆς δου-
λείας τῆς [26]φθορᾶς εἰς
τὴν ἐλευθερίαν τῆς δό-
ξης τῶν τέκνων τοῦ
Θεοῦ.
22 Οἴδαμεν [32] γὰρ ὅτι
πᾶσα ἡ κτίσις *†συστε-
νάζει ϗ συνωδίνει ἄχρι
τοῦ [30]νῦν.
23 Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ
καὶ *§αὐτοὶ τὴν ἀπαρ-
χὴν τοῦ Πνεύματος
ἔχοντες, ϗ ἡμεῖς αὐτοὶ
ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν,

A. D. 58.

1 ch. 7. 5.
* Conj. δ.
2 s. ὃ ἑρμηνεύεται.
3 εἰμί.
4 ch. 2. 15.
5 ἀρέσκω.
6 ch. 7. 17.
7 Ep. 3. 6.
8 1 Co. 12. 26.
9 ch. 2. 3.
† ζῶν s. ζῆ-n
10 s. ἐξετάζεσθαι.[πτω
11 ἀποκαλύ-
12 Phi. 1. 20.
‡ πίστεως-n.
14 ch. 16. 25.
15 ἀπεκδέχομαι.
16 Ep. 4. 17.
17 Jno. 5. 21.
18 ὑποτάσσω
19 ch. 6. 12.
§ τȣ͂ ἐνοικȣ͂ντος αὐτοῦ πνεύματος.
20 s. Θεόν.
‖ φθορᾷ-n.
** (οὐχ-a.
†‡ ὑποτάξαντα,)-a.
21 ch. 1. 14.
22 s. τὴν κτί-
23 v. 1, 5. [σιν
‡‡ διότι-n.
§§ αὕτη-n.
24 ch. 6. 18.
25 ζάω.
26 1 Co. 15. 42.
27 ch. 6. 6. [-ί.
‖‖ τῆς σαρκὸς
28 ch. 7. 4.
29 Lu. 4. 1.
*† στενάζει ϗ ὠδίνει-n.
30 s. χρόνον.
31 λαμβάνω.
*‡ δειλίας-n.
*§ Vide App.
32 εἴδω.

Digitized by Google

[e]υἱοθεσίαν | ἀπεκδεχόμενοι, τὴν [3]ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.

24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· [7]ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ [9]ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ *βλέπει τις, τί [e]καὶ | †ἐλπίζει;

25 Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, δι' [13]ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

26 'Ωςαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα [15]συναντιλαμβάνεται ‡ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί ||[19]πρυςευξώμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ [21]οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει [d]ὑπὲρ ἡμῶν | στεναγμοῖς ἀλαλήτοις.

27 'Ο δὲ [25]ἐρευνῶν τὰς καρδίας, [21]οἶδε τί τὸ φρόνημα τȣ̃ πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.

28 Οἴδαμεν [21] δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα [29]συνεργεῖ ‡‡εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ [31]πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν.[9]

29 Ὅτι οὓς [33]προέγνω, [35]καὶ [36]προώρισε [37]συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ [9]εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς.

30 Οὓς δὲ [36]προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· χ̧ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ [1]ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ [1]ἐδικαίωσε, τούτους χ̧ [4]ἐδόξασε.

31 Τί οὖν [6]ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεὸς [9]ὑπὲρ ἡμῶν, τίς [8]καθ' ἡμῶν;

32 Ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ [12]ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων [14]παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ [e]τὰ | πάντα ἡμῖν [16]χαρίσεται;

33 Τίς [17]ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεȣ̃; Θεὸς ὁ §δικαιῶν.

34 Τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ [18]ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ [c]καὶ | ἐγερθεὶς,[20] ὃς [d]καὶ | [9]ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν.

35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ **Χριστοῦ; θλῖψις, ἢ [24]στενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα;

36 (Καθὼς [28]γέγραπται· [30]Ὅτι ††ἕνεκά σȣ θανατούμεθα [32]ὅλην τὴν ἡμέραν· [34]ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.)

37 'Αλλ' ἐν τȣ́τοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ §§τȣ̃ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς.

38 Πέπεισμαι [38] γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι, ȣ̓́τε ἀρχαὶ,|||| [b]οὔτε δυνάμεις,| οὔτε [39]ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα,

A. D. 58.

1 δικαιόω.
3 Ep. 1. 14.
4 δοξάζω.
6 εἴρω.
7 σώζω.
8 s. ἡ.
* βλέπει, τίς ἐλπίζει;-n.
† ἀπομένει; s. ὑπομένει;-n
9 εἰμί.
12 φείδομαι.
13 c. 2. 7. [μι.
14 παραδίδωμι.
15 Lu. 10. 40.
‡ τῇ ἀσθενείᾳ-h. alii τῆς δεήσεως
§ δικαιῶν;-a.
16 χαρίζομαι
17 Ac. 23. 29.
18 ἀποθνήσκω. [μαι.
19 προσεύχομαι.
20 ἐγείρω.
|| προςευξόμεθα-h
21 εἴδω.
** Θεοῦ;-n. al. Θεȣ̃ τῆς ἐν Χ. 'I.
24 ch. 2. 9.
25 1 Co. 2.10.
28 γραφω.
†† ἕνεκεν-a.
29 Mar. 16. 20.
‡‡ ὁ Θεὸς-f.
30 Ps. 44. 22.
31 ch. 9. 11.
32 s. καθ' [σκω
33 προγινώσκω
34 λογίζομαι
35 s. τούτȣς.
36 προορίζω.
37 s. εἶναι.
§§ τὸν ἀγαπήσαντα-n.
38 πείθω.
|||| ȣ̓́τε ἐξȣσίαι,-f. alii transp.
39 ἐνίστημι.

Digitized by Google

39 Οὔτε [1] ὕψωμα, οὔ-
τε βάθος. οὔτε τὶς
κτίσις ἑτέρα [3] δυνή-
σεται ἡμᾶς χωρίσαι
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ
Θεοῦ, τῆς [5] ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν.

Κεφ. θ'.

ΑΛΗΘΕΙΑΝ λέγω ἐν
Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι,
([9] συμμαρτυρούσης μοι
τῆς συνειδήσεώς μȣ ἐν
Πνεύματι ἁγίῳ,)
2 Ὅτι λύπη μοι [11] ἐςὶ
μεγάλη, καὶ [13] ἀδιάλει-
πτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ
μου.
3 † Ηὐχόμην[17] γὰρ αὐ-
τὸς§ ἐγὼ ἀνάθεμα [11] εἶ-
ναι **ἀπὸ τοῦ Χριςοῦ
ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μȣ,
τῶν συγγενῶν μȣ κατὰ
σάρκα·
4 Οἵτινές [11] εἰσιν Ἰσ-
ραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθε-
σία καὶ ἡ δόξα, καὶ ††αἱ
διαθῆκαι, καὶ ἡ [21] νο-
μοθεσία, καὶ ἡ [25] λα-
τρεία, καὶ ‡‡ αἱ ἐπαγγε-
λίαι·
5 Ὧν οἱ πατέρες, ᵉκαὶ||
ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ
§§ κατὰ σάρκα, |||| ὁ
[11] ὢν ἐπὶ *† πάντων
ᵉ Θεὸς | *‡ ᵉ [31] εὐλογη-
τὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.
Ἀμήν.|
6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκ-
πέπτωκεν[33] ὁ λόγος τȣ̃
Θεοῦ· οὐ γὰρ πάντες οἱ
ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι *§Ἰσ-
ραήλ·
7 Οὐδ' * ὅτι [11] εἰσὶ
σπέρμα Ἀβραὰμ, πάν-
τες τέκνα· [2] ἀλλ' ἐν
Ἰσαὰκ [4] κληθήσεταί σοι
σπέρμα.
8 Τοῦτ' ἔςιν, οὐ τὰ
τέκνα τῆς σαρκὸς, ταῦ-
τα τέκνα τοῦ Θεοῦ· ἀλ-
λὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγ-
γελίας λογίζεται εἰς
σπέρμα.
9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ
λόγος οὗτος· [7] Κατὰ
τὸν καιρὸν τȣ̃τον ἐλεύ-
σομαι,[8] καὶ [11] ἔσται τῇ
Σάῤῥᾳ υἱός.
10 Οὐ μόνον δὲ, ἀλ-
λὰ καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ
ἑνὸς [12] κοίτην ἔχου-
σα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς
ἡμῶν.
11 Μήπω γὰρ [14] γεν-
νηθέντων,[16] μηδὲ πρα-
ξάντων τί ἀγαθὸν ἢ
‡ κακὸν, ἵνα ἡ κατ' ἐ-
κλογὴν τȣ̃ Θεοῦ πρόθε-
σις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔρ-
γων, ἀλλ' ἐκ τοῦ || κα-
λοῦντος,
12 Ἐῤῥήθη[22] ᵉ αὐτῇ· |
[23] Ὅτι ὁ μείζων δȣλεύ-
σει τῷ ἐλάσσονι.
13 Καθὼς [24] γέγρα-
πται· [25] Τὸν Ἰακὼβ
[27] ἠγάπησα, τὸν δὲ
Ἠσαῦ [28] ἐμίσησα.
14 Τί οὖν [29] ἐροῦ-
μεν; μὴ ἀδικία [30] πα-
ρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ [32] γέ-
νοιτο.
15 Τῷ γὰρ Μωσῇ λέ-
γει· [34] Ἐλεήσω ὃν ἂν
ἐλεῶ, ϗ οἰκτειρήσω ὃν
ἂν οἰκτείρω.
16 Ἄρα οὖν οὐ τȣ̃ θέ-
λοντος, [35] οὐδὲ τȣ̃ τρέ-

A. D. 53.

1 2 Co. 10. 5.
2 Ge. 21. 12.
3 δύναμαι.
4 καλέω.
5 s. οὔσης.
6 s. ἔστι.
7 Ge. 18. 10.
8 ἔρχομαι.
9 ch. 2. 15.
11 εἰμί.
12 ch. 13. 13.
13 2 Ti. 1. 3.
14 s. τῶν παί-δων.
16 γεννάω.
† Εὐχόμην-i
17 εὔχομαι.
‡ φαῦλον,-h.
21 2 Mac. 6. 23.
§ ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ-i.
|| λαλȣ̃ντος-n
** ὑπὸ-n.
†† ἡ διαθήκη-n.
22 ῥέω.
23 Ge. 25. 23.
24 γράφω.
25 ch. 12. 1.
‡‡ ἡ ἐπαγγελία,-n.
16 Mal. 1.2,3.
27 ἀγαπάω.
28 μισέω.
29 εἴρω.
30 s. ἔστι.
§§ Vide App.
|||| conj. ὧν ὁ.
*† πάντας, s. πάντα-n.
31 ch. 1. 25.
32 γίνομαι.
*‡ al. transp.
33 ἐκπίπτω.
34 Ex. 33. 19.
*§ Ἰσραηλῖται-n.
35 s. ἔργον ἔστι.
* ὅτοι s. ὅσοι-n.

χοντος, ἀλλὰ τῦ *¹ἐλε-
οῦντος Θεοῦ.
17 Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ
τῷ Φαραώ· ⁴"Οτι εἰς
αὐτὸ τοῦτο ⁵ ἐξήγειρά
σε, ὅπως, ⁶ ἐνδείξωμαι
ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου.
καὶ ὅπως ⁷διαγγελῇ τὸ
ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ
γῇ.
18 Ἄρα οὖν ὃν θέλει,
† ἐλεεῖ· ὃν δὲ θέλει,
⁹ σκληρύνει·
19 Ἐρεῖς ¹¹ οὖν μοι·
¹³Τί ἔτι ¹⁶ μέμφεται;
¹⁷τῷ ‡ γὰρ | ¹⁸ βουλή-
ματι αὐτοῦ τίς ¹⁹ἀνθέ-
στηκε;
20 ‡ d Μενοῦνγε, | ²¹ ὦ
ἄνθρωπε, σὺ τίς ¹⁴ εἶ ὁ
²²ἀνταποκρινόμενος τῷ
Θεῷ; Μὴ ¹¹ ἐρεῖ τὸ
²³ πλάσμα τῷ πλάσαν-
τι· Τί με ‖ ²⁶ἐποίησας
οὕτως;
21 "Η οὐκ ἔχει ἐξου-
σίαν ὁ ²⁹ κεραμεὺς τοῦ
πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐ-
τοῦ ³⁰ φυράματος ποι-
ῆσαι, ὃ μὲν εἰς τιμὴν
σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμί-
αν;
22 ᵉ Εἰ δὲ | θέλων ὁ
Θεὸς ⁶ ἐνδείξασθαι τὴν
ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ
δυνατὸν αὐτῦ, ³¹ ἤνεγ-
κεν | ἐν πολλῇ μακρο-
θυμίᾳ †† ³⁵ σκεύη ὀργῆς
³⁶κατηρτισμένα εἰς ἀπ-
ώλειαν·
23 ᵉ Καὶ | ἵνα γνωρίσῃ
τὸν πλῦτον τῆς δόξης
αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέυς,
ἃ ⁴⁰ προητοίμασεν εἰς
δόξαν;

A. D. 58.

1 ἐλεέω.
* ἐλεῶντος-n
2 καλέω.
4 Ex. 9. 16.
5 ἐξεγείρω.
6 ἐνδεικνύω.
7 Ac. 21. 26.
8 Hos. 1. 9.
9 Ac. 19. 9.
10 ἀγαπάω.
11 εἴρω.
12 ῥέω.
13 s. ἐιά.
† ἐλεᾷ-n.
14 εἰμί.
15 Mar. 7. 2.
16 ζάω. [μῖν.
17 s. ὁ Θεὸς ἡ-
‡ al. transp.
18 Ac. 27. 43.
19 ἀνθίστημι.
20 Is. 10. 22.
21 Lu. 11. 28.
22 Lu. 14. 6.
23 Is. 29. 16.
§ ὑπόλειμ-
μα-n.
24 Is. 14. 22.
25 Is. 45. 9.
‖ ἔπλασας-n.
26 ποιέω.
27 σώζω.
** al. ἐν δικ-
συντετμη-
μένον-e.
28 Mat. 18. 23.
29 Mat. 27. 7.
30 ch. 11. 16.
31 φέρω.
32 συντέμνω.
33 Is. 1. 9. [πω.
34 ἐγκαταλεί-
†† εἰς σκεύη-n
35 2 Ti. 2. 20.
36 καταρτίζω
37 γίνομαι.
38 ὁμοιόω.
39 καταλαμ-
βάνω. [ζω.
40 προετοιμά-
41 φθάνω.

24 Οὓς καὶ ² ἐκάλεσεν
ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ Ἰου-
δαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ
ἐθνῶν·
25 Ὡς καὶ ἐν τῷ ⁸ Ὠ-
σηὲ λέγει· Καλέσω τὸν
οὐ λαόν μου, λαόν μου·
καὶ τὴν οὐκ ¹⁰ἠγαπημέ-
νην, ¹⁰ ἠγαπημένην.
26 Καὶ ¹⁴ ἔσται, ἐν τῷ
τόπῳ οὗ ¹² ἐῤῥήθη αὐ-
τοῖς· Οὐ λαός μυ ὑμεῖς,
ἐκεῖ ²κληθήσονται υἱοὶ
Θεοῦ ¹⁶ζῶντος.
27 Ἡσαΐας ²⁰ δὲ κρά-
ζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ·
Ἐὰν ¹⁴ ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμ-
μος τῆς θαλάσσης, τὸ
²⁴§κατάλειμμα ²⁷σωθή-
σεται.
28 Λόγον γὰρ ᵉ συντε-
λῶν, καὶ συντέμνων
** ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι
²⁸ λόγον | ³² συντετμη-
μένον ποιήσει Κύριος
ἐπὶ τῆς γῆς.
29 Καὶ καθὼς προεί-
ρηκεν Ἡσαΐας· ³³ Εἰ
μὴ Κύριος σαβαὼθ ἐγ-
κατέλιπεν³⁴ ἡμῖν σπέρ-
μα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγε-
νήθημεν,³⁷ καὶ ὡς Γό-
μοῤῥα ἂν ³⁸ ὡμοιώθη-
μεν.
30 Τί οὖν ¹¹ ἐρῦμεν;
ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκον-
τα δικαιοσύνην, ³⁹ κατ-
έλαβε δικαιοσύνην, δι-
καιοσύνην δὲ τὴν ἐκ
πίστεως·
31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων
νόμον δικαιοσύνης, εἰς
νόμον δικαιοσύνης | ὐκ
⁴¹ἔφθασε.

Digitized by Google

32 Διατί; Ότι οὐκ ἐκ
πίστεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔρ-
γων [c]νόμου.| [1]Προσ-
έκοψαν [c]γὰρ| τῷ λίθῳ
τοῦ [3]προσκόμματος·
33 Καθὼς [5]γέγραπται·
[7]Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιὼν
λίθον προσκόμματος, ϗ
πέτραν [9]σκανδάλȣ, καὶ
[c]πᾶς| ὁ πιστεύων ἐπ'
αὐτῷ, οὐ [11]καταισχυν-
θήσεται.

Κεφ. ι'.

ΑΔΕΛΦΟΙ, ἡ μὲν εὐ-
δοκία[12] τῆς ἐμῆς καρ-
δίας, καὶ [c]ἡ| δέησις ἡ
πρὸς τὸν Θεὸν, ὑπὲρ
†τȣ̃ Ἰσραὴλ [b][2]ἐστιν|
εἰς σωτηρίαν.
2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς
ὅτι [14]ζῆλον Θεοῦ ἔχȣ-
σιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπί-
γνωσιν.
3 Ἀγνοȣ̃ντες[15] γὰρ τὴν
τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην,
καὶ τὴν ἰδίαν [b]δικαιο-
σύνην| ζητοῦντες [16]ςῆ-
σαι, τῇ [17]δικαιοσύνῃ
τοῦ Θεοῦ οὐχ [18]ὑπετά-
γησαν.
4 Τέλος γὰρ νόμου
Χριστὸς, εἰς δικαιοσύ-
νην παντὶ τῷ πιστεύ-
οντι.
5 Μωσῆς γὰρ γράφει
τὴν δικαιοσύνην ‡τὴν
ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ
ποιήσας αὐτὰ ἄνθρω-
πος, [20]ζήσεται ἐν αὐ-
τοῖς.
6 Ἡ δὲ ἐκ [21]πίστεως
δικαιοσύνη οὕτω λέγει·
[28]Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρ-
δίᾳ σου· Τίς [24]ἀναβή-
σεται εἰς τὸν οὐρανόν;
τοῦτ' [2]ἔστι, Χριστὸν
καταγαγεῖν.[4]
7 Ἤ, Τίς [6]καταβήσε-
ται εἰς τὴν [8]ἄβυσσον;
τοῦτ' [2]ἔστι, Χριςὸν ἐκ
νεκρῶν [10]ἀναγαγεῖν.
8 Ἀλλὰ τί λέγει; *
Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά
[2]ἐστιν ἐν τῷ στόματί
σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ
σου· τοῦτ' [2]ἔστι τὸ ῥῆ-
μα τῆς πίστεως ὃ κη-
ρύσσομεν·
9 Ὅτι ἐὰν ὁμολογή-
σῃς ἐν τῷ στόματί σου
Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πι-
στεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ
σου, ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν
[13]ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
[22]σωθήσῃ.
10 Καρδίᾳ γὰρ πιςεύ-
εται εἰς δικαιοσύνην,
ςόματι δὲ ὁμολογεῖται
εἰς σωτηρίαν.
11 Λέγει γὰρ ἡ γρα-
φή· [27]Πᾶς ὁ πιςεύων
ἐπ' αὐτῷ, ȣ̓ καταισχυν-
θήσεται.
12 Οὐ γάρ [2]ἐστι [19]δια-
στολὴ Ἰουδαίου τε καὶ
Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐ-
τὸς Κύριος πάντων,
πλουτῶν εἰς πάντας
τοὺς ἐπικαλουμένȣς αὐ-
τόν.
13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν
ἐπικαλέσηται τὸ ὄνο-
μα Κυρίου, [22]σωθήσε-
ται.
14 Πῶς οὖν § ἐπικαλέ-
σονται [23]εἰς ὃν οὐκ
[25]ἐπίστευσαν; πῶς δὲ
‖πιστεύσουσιν οὗ οὐκ
[26]ἤκουσαν; πῶς δὲ

A. D. 58.

1 προσκόπτω, ch. 14. 21. Lu. 4. 11. Jno. 11. 9, 10.
2 εἰμί.
3 ch. 14. 13, 20. 1 Co. 8. 9. 1 Pe. 2. 8.
4 κατάγω.
5 γράφω.
6 καταβαίνω
7 Is. 28. 16.
8 Lu. 8. 31.
9 Mat. 16. 23.
10 ἀνάγω.
11 ch. 5. 5. 10. 11.
* ἡ γραφή :-f.
12 Mat. 11. 26.
† αὐτῶν-a.
13 ἐγείρω.
14 Phi. 3. 6. Col. 4. 13. Ja. 3. 16.
15 Ac. 17. 23.
16 ἵστημι. ch. 3. 31. 14. 4.
17 ch. 1. 17.
18 ὑποτάσσω
19 ch. 3. 22.
‡ Vide App.
20 ζάω.
21 ch. 9. 30.
22 σώζω.
§ ἐπικαλέσωνται-n.
23 s. αὐτὸν.
24 ἀναβαίνω.
25 πιστεύω.
‖ πιστεύσωσιν-n.
26 ἀκούω.
27 Is. 28. 16. 49. 23.
28 De. 10. 11-14.

Digitized by Google

* ἀκούσουσι χωρὶς κη-
ρύσσοντος;
15 Πῶς δὲ †κηρύξου-
σιν, ἐὰν μὴ [2]ἀποστα-
λῶσι; καθὼς [3]γέγρα-
πται· [4]Ὡς [5]ὡραῖοι οἱ
πόδες τῶν [6]εὐαγγελι-
ζομένων εἰρήνην, τῶν
εὐαγγελιζομένων c τὰ |
ἀγαθά.
16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπ-
ήκυσαν[7] τῷ εὐαγγελίῳ.
Ἡσαΐας γὰρ λέγει·
[9] Κύριε, τίς [11]ἐπίςευσε
τῇ [13]ἀκοῇ ἡμῶν;
17 Ἄρα ἡ πίστις [15]ἐξ
ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ
ῥήματος e Θεοῦ.| ‡
18 Ἀλλὰ λέγω· Μὴ
οὐκ [17]ἤκουσαν; Με-
νοῦνγε εἰς πᾶσαν
τὴν γῆν [19]ἐξῆλθεν ὁ
[21] φθόγγος αὐτῶν, καὶ
εἰς τὰ [23]πέρατα τῆς
οἰκουμένης τὰ ῥήματα
αὐτῶν.
19 Ἀλλὰ λέγω· Μὴ
οὐκ [25]ἔγνω Ἰσραήλ;
πρῶτος Μωσῆς λέγει·
Ἐγὼ [26]παραζηλώσω
ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ
ἔθνει ἀσυνέτῳ [27]παρ-
οργιῶ ὑμᾶς.
20 Ἡσαΐας δὲ e ἀπο-
τολμᾶ.| [30]καὶ λέγει·
[31]Εὑρέθην § τοῖς ἐμὲ μὴ
ζητοῦσιν, [33]ἐμφανὴς
[34]ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ
ἐπερωτῶσι.
21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσρα-
ὴλ λέγει· Ὅλην τὴν
ἡμέραν [35]ἐξεπέτασα
τὰς χεῖράς μου πρὸς
λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀν-
τιλέγοντα.

A. D. 58.

* ἀκόσωσι·n.
† κηρύξω-
σιν,-n.
1 ἀπωθέω.
2 ἀποστέλλω.
3 γράφω.
4 Is. 52. 7.
5 Mat. 23. 27.
6 Ac. 10. 36.
7 ὑπακούω.
8 προγινώσκω
9 Is. 53. 1.
10 εἴδω.
11 πιστεύω.
12 ch. 8.26,27.
13 Lu. 7. 1.
14 1 Ki. 19.10.
15 s. ἔστι.
16 ἀποκτείνω
‡ al. Χριστῦ.
17 ἀκούω.
18 κατασκάπτω, Ac. 15.16.
19 ἐξέρχομαι
20 ὑπολείπω.
21 1 Co. 14. 7.
22 2 Mac 2. 14.
23 Mat. 12. 42.
24 καταλείπω
25 γινώσκω.
26 De. 32. 21.
27 Ep. 6. 4.
28 κάμπτω.
29 s. εἰκόνι.
30 Is. 65. 1, 2.
31 εὑρίσκω.
32 2 Ki. 19. 4.
§ ἐν.f.
33 Ac. 10. 40.
34 γίνομαι.
|| Vide App.
35 ἐκπετάω, Is. 65. 2.
36 s. ἔρθμεν, v. λεκτέον.
** ἐπιζήτει·n
†† τοῦτο·a.
37 ἐπιτυγχάνω, He. 6. 15.
38 ver. 5. ch. 9. 15.

Κεφ. ιαʹ.

ΛΕΓΩ οὖν· Μὴ [1]ἀπώ-
σατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ; Μὴ [34]γένοιτο·
καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλί-
της εἰμί, ἐκ σπέρματος
Ἀβραάμ, φυλῆς Βενϊα-
μίν.
2 Οὐκ [1]ἀπώσατο ὁ
Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ,
ὃν [8]προέγνω. Ἢ οὐκ
[10]οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί
λέγει ἡ γραφή; ὡς
[12]ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ
κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, b λέ-
γων· |
3 Κύριε,[14] τοὺς προφή-
τας σου [16]ἀπέκτειναν,
c καὶ | τὰ θυσιαστήριά
σου [18]κατέσκαψαν· κἀ-
γὼ [20]ὑπελείφθην μόνος,
καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν
μου.
4 Ἀλλὰ τί λέγει αὐ-
τῷ ὁ [22]χρηματισμός;
[24] Κατέλιπον ἐμαυτῷ
ἑπτακισχιλίους ἄν-
δρας, οἵτινες οὐκ
[28] ἔκαμψαν γόνυ τῇ
[29] Βάαλ.
5 Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ
νῦν καιρῷ [32]λεῖμμα
κατ' ἐκλογὴν χάριτος
[34] γέγονεν.
6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι
ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις
οὐκέτι [34]γίνεται χά-
ρις. || b Εἰ δὲ ἐξ ἔργων,
οὐκέτι ἐστὶ χάρις·
ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι
ἐστὶν ἔργον.|
7 Τί οὖν; [36]ὃ **ἐπιζη-
τεῖ Ἰσραήλ, ††τούτου
οὐκ [37]ἐπέτυχεν· ἡ δὲ
[38] ἐκλογὴ [37]ἐπέτυχεν.

Digitized by Google

οἱ δὲ λοιποὶ *[1] ἐπωρώ-
θησαν,
8 (Καθὼς [2]γέγραπται·
[36]"Εδωκεν αὐτοῖς ὁ
Θεὸς πνεῦμα [3]κατανύ-
ξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ
βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ
μὴ ἀκούειν) ἕως τῆς
σήμερον ἡμέρας.
9 Καὶ Δαβὶδ λέγει·
[5]Γενηθήτω[7] ἡ τράπεζα
αὐτῶν† εἰς παγίδα, καὶ
εἰς θήραν, καὶ εἰς σκάν-
δαλον, καὶ εἰς [9]ἀντα-
πόδομα αὐτοῖς.
10 Σκοτισθήτωσαν[11] οἱ
ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ
βλέπειν; καὶ τὸν νῶτον
αὐτῶν διαπαντὸς σύγ-
καμψον.[13]
11 Λέγω οὖν, Μὴ [17]ἔ-
πταισαν, ἵνα [18]πέσωσι;
Μὴ [7]γένοιτο· ἀλλὰ [21]τῷ
αὐτῶν [22]παραπτώματι
ἡ σωτηρία [23]τοῖς ἔθνε-
σιν, εἰς τὸ [25]παραζη-
λῶσαι αὐτούς.
12 Εἰ δὲ τὸ παράπτω-
μα αὐτῶν πλοῦτος κό-
σμου, καὶ τὸ [27]ἥττημα
αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν,
πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή-
ρωμα[29] αὐτῶν;
13 Ὑμῖν ‖γὰρ λέγω
τοῖς ἔθνεσιν, ἐφ' [32]ὅ-
σον ς μὲν | ** εἰμι ἐγὼ
ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν
διακονίαν μου δοξά-
ζω·
14 Εἴπως παραζηλώ-
σω μου τὴν σάρκα,
καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐ-
τῶν.
15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ
αὐτῶν, καταλλαγὴ κό-
σμου· τίς ἡ πρόςληψις,
εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν;
16 Εἰ δὲ ἡ [4]ἀπαρχὴ
ἁγία, καὶ τὸ [6]φύραμα·
καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ
οἱ κλάδοι.
17 Εἰ δέ τινες τῶν
κλάδων [8]ἐξεκλάσθησαν,
σὺ δὲ [10]ἀγριέλαιος ὢν
[12]ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐ-
τοῖς, καὶ [14]συγκοινω-
νὸς ς τῆς ῥίζης | καὶ
τῆς [15]πιότητος τῆς
ἐλαίας [7]ἐγένου,
18 Μὴ [16]κατακαυχῶ
τῶν κλάδων· εἰ δὲ κα-
τακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν
ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ
ῥίζα σέ.
19 Ἐρεῖς[18] οὖν, [8]Ἐξε-
κλάσθησαν ‡οἱ κλά-
δοι, ἵνα ἐγὼ [12]ἐγκεν-
τρισθῶ.
20 Καλῶς·[20] [21]τῇ ἀπι-
στίᾳ [8]ἐξεκλάσθησαν, σὺ
δὲ τῇ πίστει [26]ἕστηκας·
μὴ [24]ὑψηλοφρόνει, ἀλ-
λὰ φοβοῦ.
21 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν
κατὰ φύσιν κλάδων
οὐκ [30]ἐφείσατο,[28] ς μή-
πως | οὐδὲ σοῦ § [30]φεί-
σηται.
22 Ἴδε οὖν χρηστότη-
τα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ·
ἐπὶ μὲν τοὺς [19]πεσόν-
τας,[31] ††ἀποτομίαν· ἐπὶ
δέ σε, ‡‡ [31]χρηστότητα,
ἐὰν [33]ἐπιμείνῃς τῇ χρη-
στότητι· ἐπεὶ [34]καὶ σὺ
[35]ἐκκοπήσῃ.
23 Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν
μὴ [33]ἐπιμείνωσι τῇ
ἀπιστίᾳ, [12]ἐγκεντρισθή-
σονται· δυνατὸς γάρ

A. D. 58.

* ἐπηρώθη-σαν-π.
1 πωρόω.
2 γράφω.
3 Is. 29. 10.
4 ch. 8. 23.
5 Ps. 69. 22–28.
6 ch. 9. 21.
7 γίνομαι.
8 ἐκκλάω.
† ἐνώπιον αὐτῶν-f.
9 Lu. 14. 12.
10 ver. 24.
11 σκοτίζω.
12 ἐγκεντρίζω
13 συγκάμπτω, Ps. 69. 23.
14 1 Co. 9. 23.
15 Ju. 9. 9.
16 Ja. 2. 13.
17 πταίω.
18 εἴρω.
‡ κλάδοι-l.
19 πίπτω.
20 Mar. 7. 9.
21 s. ἐπί.
22 ch. 5. 16.
23 s. συμβέβηκε, v. ἐγένετο.
24 1 Ti. 6. 17.
25 ch. 10. 19.
26 ἵστημι.
27 1 Co. 6. 7.
28 s. φυλάσσου, v. ὅρα.
29 ch. 13. 10.
§ φείσεται-π.
30 φείδομαι.
31 s. ἰδέ.
‖ δὲ-n.
32 s. μέρος.
** al. μὲν οὖν.
†† ἀποτομία-i. [τῆς,-i.
‡‡ χρηστό.
33 ἐπιμένω.
34 s. ἄλλως.
35 ἐκκόπτω.
36 δίδωμι.

Digitized by Google

ἔστιν ὁ Θεὸς πάλιν [1]ἐγ-
κεντρίσαι αὐτούς.
24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς
κατὰ φύσιν [2]ἐξεκό-
πης ἀγριελαίου, καὶ
παρὰ φύσιν [1]ἐνεκεντρί-
σθης εἰς καλλιέλαιον.
πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ
κατὰ φύσιν, ἐγκεντρι-
σθήσονται τῇ ἰδίᾳ
ἐλαίᾳ;
25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, τὸ
μυστήριον τοῦτο, (ἵνα
μὴ [5]ἦτε [e]παρ' | ‡ἑαυ-
τοῖς [7]φρόνιμοι) ὅτι
[8]πώρωσις ἀπὸ μέρους
τῷ Ἰσραὴλ [9]γέγο-
νεν, ἄχρις οὗ τὸ πλή-
ρωμα[11] τῶν ἐθνῶν εἰσ-
έλθῃ.[13]
26 Καὶ οὕτω πᾶς
Ἰσραὴλ [15]σωθήσεται,
καθὼς [17]γέγραπται·
[18]Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυ-
όμενος,[19] καὶ [20]ἀποστρέ-
ψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰα-
κώβ.
27 Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ
παρ' ἐμȣ̃ διαθήκη, ὅταν
[21]ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρ-
τίας αὐτῶν.
28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγ-
γέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑ-
μᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλο-
γὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τȣ̀ς
πατέρας.
29 Ἀμεταμέλητα[26] γὰρ
τὰ χαρίσματα ϗ ἡ κλῆ-
σις τοῦ Θεοῦ.
30 Ὥσπερ γὰρ [b]καὶ |
ὑμεῖς ποτὲ [29]ἠπειθήσα-
τε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλε-
ήθητε[31] τῇ τȣ́των ἀπ-
ειθείᾳ.[35]
31 Οὕτω καὶ οὗτοι νῦν
*[29]ἠπείθησαν τῷ ὑμετέ-
ρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐ-
τοὶ †[31]ἐλεηθῶσι.
32 Συνέκλεισε[3] γὰρ ὁ
Θεὸς τοὺς πάντας εἰς
ἀπείθειαν, ἵνα τȣ̀ς πάν-
τας [31]ἐλεήσῃ.
33 Ὦ [4]βάθος πλούτου
[e]καὶ | σοφίας καὶ γνώ-
σεως Θεȣ̃· ὡς ἀνεξε-
ρεύνητα τὰ κρίματα
αὐτȣ̃, ϗ [6]ἀνεξιχνίαστοι
αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ.
34 Τίς γὰρ [10]ἔγνω
νοῦν Κυρίου; ἢ τίς
[12]σύμβουλος αὐτȣ̃ ἐγέ-
νετο;[9]
35 Ἢ τίς [14]προέδωκεν
αὐτῷ, καὶ [16]ἀνταποδο-
θήσεται αὐτῷ;
36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ
δι' αὐτοῦ, καὶ § εἰς αὐ-
τὸν τὰ πάντα. [22]Αὐτῷ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
Ἀμήν.

Κεφ. ιβ'.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑ-
μᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τῶν
[23]οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ,
[24]παραστῆσαι τὰ σώ-
ματα ὑμῶν θυσίαν ζῶ-
σαν, ἁγίαν, [25]εὐάρε-
στον τῷ Θεῷ, τὴν λο-
γικὴν[27] [28]λατρείαν
ὑμῶν·
2 Καὶ μὴ ‖ [30]συσχημα-
τίζεσθε τῷ [32]αἰῶνι
τούτῳ· ἀλλὰ **[33]μετα-
μορφοῦσθε τῇ [34]ἀνα-
καινώσει τοῦ νοὸς
[c]ὑμῶν, | εἰς τὸ [36]δοκι-
μάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέ-

A. D. 58.

1 ἐγκεντρίζω
* ἠπείθησαν, τῷ ὑμ. ἐλέει ἵνα-a.
2 ἐκκόπτω.
† νῦν, s. ὕστερον-f.
3 συγκλείω.
4 ch. 8. 39. 1 Co. 2. 10.
5 εἰμί.
‡ alii ἐν.
6 Ep. 3. 8.
7 ch. 12. 16. 1 Co. 4. 10.
8 Mar. 3. 5.
9 γίνομαι.
10 γινώσκω.
11 ver. 12.
12 Is. 40. 13.
13 εἰσέρχομαι.
14 προδίδωμι
15 σώζω.
16 ἀνταποδίδωμι.
17 γράφω.
18 ἥκω.
19 Is. 59. 20.
§ ἐν αὐτῷ-n.
20 ἀποστρέφω.
21 ἀφαιρέω.
22 s. ἔστω.
23 2 Co. 1. 3.
24 παρίστημι
25 ch. 14. 18.
26 2 Co. 7. 10.
27 1 Pe. 2. 2.
28 ch. 9. 4.
29 ἀπειθέω.
‖ συσχηματίζεσθαι-h.
30 1 Pe. 1. 14.
31 ἐλεέω.
32 Mat. 13. 22.
** μεταμορφοῦσθαι-h.
33 Mat. 17. 2.
34 Tit. 3. 5.
35 Ep. 2. 2.
36 ch. 1. 28.

Digitized by Google

λημα τοῦ * Θεοῦ τὸ
ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον
καὶ τέλειον.
3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς
χάριτος τῆς [5] δοθείσης
μοι, παντὶ τῷ [7] ὄντι ἐν
ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν
παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν· ἀλ-
λὰ φρονεῖν εἰς τὸ [9] σω-
φρονεῖν, ἑκάςῳ ὡς ὁ
Θεὸς‡ [11] ἐμέρισε μέτρον
πίστεως.
4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ
σώματι μέλη πολλὰ
ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη
πάντα οὐ τὴν αὐτὴν
ἔχει [14] πρᾶξιν·
5 Οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν
σῶμά [7] ἐσμεν ἐν Χριςῷ,
|| ὁ δὲ καθεῖς, ἀλλήλων
** μέλη.
6 Ἔχοντες δὲ [15] χα-
ρίσματα κατὰ τὴν
χάριν τὴν [5] δοθεῖσαν
ἡμῖν διάφορα, εἴτε
προφητείαν,[17] κατὰ τὴν
ἀναλογίαν τῆς πίστε-
ως·
7 Εἴτε διακονίαν, [19] ἐν
τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ δι-
δάσκων, [19] ἐν τῇ διδα-
σκαλίᾳ·
8 [d] Εἴτε | ὁ παρακα-
λῶν, [19] ἐν τῇ παρακλή-
σει· ὁ [25] μεταδιδοὺς,[26]
ἐν ἁπλότητι· ὁ [31] προ-
ϊστάμενος, ἐν σπουδῇ·
ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότη-
τι.
9 Ἡ ἀγάπη,[34] ἀνυπό-
κριτος. Ἀποςυγοῦντες
τὸ πονηρὸν, κολλώμε-
νοι τῷ ἀγαθῷ.
10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς
ἀλλήλους φιλόςοργοι.

Τῇ τιμῇ ἀλλήλȣς προ-
ηγούμενοι.
11 Τῇ [1] σπουδῇ μὴ [2] ὀ-
κνηροί. Τῷ πνεύματι
ζέοντες.[3] Τῷ † καιρῷ
δουλεύοντες.[4]
12 Τῇ ἐλπίδι χαίρον-
τες. Τῇ θλίψει [6] ὑπομέ-
νοντες. Τῇ προσευχῇ
[10] προσκαρτεροῦντες.
13 Ταῖς § χρείαις τῶν
ἁγίων κοινωνοῦντες.
Τὴν [12] φιλοξενίαν [13] δι-
ώκοντες.
14 Εὐλογεῖτε τȣ̀ς διώ-
κοντας ὑμᾶς· εὐλογεῖ-
τε καὶ μὴ καταρᾶσθε.
15 Χαίρειν μετὰ χαι-
ρόντων, ϗ κλαίειν μετὰ
κλαιόντων.
16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλή-
λȣς φρονȣ̃ντες. Μὴ τὰ
ὑψηλὰ φρονȣ̃ντες, ἀλλὰ
τοῖς [18] ταπεινοῖς [20] συν-
απαγόμενοι. Μὴ [21] γί-
νεσθε [22] φρόνιμοι παρ'
ἑαυτοῖς.
17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ
κακοῦ [24] ἀποδιδόντες.
[27] Προνοούμενοι καλὰ
†† ἐνώπιον [e] πάντων | ‡‡
ἀνθρώπων.
18 Εἰ δυνατὸν, [28] τὸ
[29] ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάν-
των ἀνθρώπων εἰρη-
νεύοντες.
19 Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδι-
κοῦντες, ἀγαπητοί· ἀλ-
λὰ [5] δότε τόπον τῇ ὀρ-
γῇ·§§ [30] γέγραπται γάρ·
[33] Ἐμοὶ ἐκδίκησις· ἐγὼ
ἀνταποδώσω, λέγει Κύ-
ριος.
20 |||| Ἐὰν [35] οὖν πεινᾷ
ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε

A. D. 58.

* Θεοῦ, τὸ-a.
1 Mar. 6. 25.
2 Mat. 25. 26.
3 Ac. 18. 25.
† κυρίῳ.
4 Ep. 6. 7.
5 δίδωμι.
6 Mat. 10. 22.
7 εἰμί.
9 Mar. 5. 15.
10 Ac. 1. 14.
‡ ἐμέτρησε al. ἐχάρισε-n.
§ μνείαις-n.
11 μερίζω.
12 He. 13. 2.
13 Ac. 9. 4, 5.
14 ch. 8. 13.
|| τὸ-n.
** μ λη, ἔχοντες-n.
15 ch. 1. 11.
17 s. ἔχομεν, ἔχωμεν αὐτὴν.
18 Mat. 11. 29.
19 s. μενέτω.
20 Ga. 2. 13.
21 γίνομαι.
22 ch. 11. 25.
24 ἀποδίδωμι.
25 μεταδίδωμι.
26 s. μεταδίδῳ.
27 2 Co. 8. 21.
†† Vide App.
‡‡ alii τῶν.
28 s. κατὰ.
29 s. μέρος.
30 γράφω.
31 προΐστημι.
§§ Θεοῦ-f.
33 De. 32. 35.
34 s. ἔστω.
|||| Ἐὰν πεινᾷ-h. al. Ἀλλὰ ἐὰν π.
35 Pr. 25. 21, 22.

Digitized by Google

αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, [1] πό-
τιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ
ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς
[3] σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ.
21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ
κακοῦ· ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ
ἀγαθῷ τὸ κακόν.

Κεφ. ιγ'.

ΠΑΣΑ* ψυχὴ [11] ἐξȣ-
σίαις [13] ὑπερεχούσαις
[15] ὑποτασσέσθω. Οὐ
γάρ [16] ἔστιν ἐξουσία εἰ
μὴ † ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ
[16] οὖσαι [b] ἐξȣσίαι,| ὑπὸ
[b] τοῦ| Θεοῦ [17] τεταγμέ-
ναι [16] εἰσίν.
2 Ὥςτε ὁ [18] ἀντιτασ-
σόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ
τȣ̃ Θεȣ̃ [19] διαταγῇ ἀνθ-
έστηκεν·[21] οἱ δὲ [21] ἀνθ-
εςηκότες ἑαυτοῖς κρί-
μα [24] λήψονται.
3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ
[16] εἰσὶ φόβος § τῶν ἀγα-
θῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν
κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ
φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσί-
αν; τὸ ἀγαθὸν ποίει,
καὶ [25] ἕξεις ἔπαινον ἐξ
αὐτῆς.
4 Θεοῦ γὰρ διάκονός
[16] ἐστι σοὶ| εἰς τὸ
ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κα-
κὸν ποιῇς, φοβȣ̃· ȣ̓ γὰρ
[30] εἰκῇ τὴν μάχαιραν
φορεῖ. Θεοῦ γὰρ διά-
κονός [16] ἐςιν, [31] ἔκδικος
[d] εἰς ὀργὴν| †† τῷ τὸ
κακὸν πράσσοντι.
5 ‡‡ Διὸ ἀνάγκη ὑπο-
τάσσεσθαι, οὐ μόνον
διὰ τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ ϗ
διὰ τὴν συνείδησιν.

A. D. 58.

1 Mat. 25. 42.
2 Lu. 20. 22.
3 2 Ti. 3. 6.
4 ch. 15. 16.
5 ch. 12. 12.
6 ἀποδίδωμι.
7 s. ὀφείλετε.
8 s. ἀπόδοτε.
9 Mat. 18. 32.
10 Mat. 17. 25.
* Vide App.
11 Mat. 28. 18.
12 Mat. 18. 28.
13 Phi. 2. 3.
14 πληρόω.
15 Lu. 2. 51.
† ὑπὸ-h.
16 εἰμί.
17 τάσσω.
18 Ac. 18. 6.
‡ al. transp.
19 Ac. 7. 53.
20 Ep. 1. 10.
21 ἀνθίστημι
|| σεαυτόν.-n
22 Att. pro σεαυτόν.
24 λαμβάνω
§ τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ-i.
25 ἔχω.
26 s. ποιεῖτε.
** ἰδόντες.-n
27 Mar. 11. 13.
28 Jno 2. 4.
29 ἐγείρω.
30 Mat. 5. 22.
31 1 Th. 4. 6.
†† al. pon. ante ἐκδ.
‡‡ Διὸ ὑποτάσσεσθε,-i. al. ἀνάγκη ὑποτάσσεσθε
32 s. τὸ πρώτον.
33 πιστεύω.
34 προκόπτω
35 ἐγγίζω.
36 ἀποτίθημι

6 Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
[2] φόρους τελεῖτε· [4] λει-
τουργοὶ γὰρ Θεοῦ [16] εἰ-
σιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο
[5] προςκαρτεροῦντες.
7 Ἀπόδοτε [6] [c] οὖν| πᾶ-
σι τὰς [9] ὀφειλάς· τῷ
[7] τὸν φόρον, [8] τὸν φό-
ρον· τῷ [7] τὸ [10] τέ-
λος, [8] τὸ τέλος· τῷ [7]
τὸν φόβον, [8] τὸν φό-
βον· τῷ [7] τὴν τιμὴν,
[8] τὴν τιμήν.
8 Μηδενὶ μηδὲν ὀ-
φείλετε,[12] εἰ μὴ τὸ
ἀγαπᾷν ἀλλήλους· ὁ
γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτε-
ρον, νόμον [14] πεπλήρω-
κε.
9 Τὸ γάρ· Οὐ μοιχεύ-
σεις· οὐ φονεύσεις· οὐ
κλέψεις· [b] οὐ ψευδο-
μαρτυρήσεις·| ‡ οὐκ
ἐπιθυμήσεις· καὶ εἴ
τις ἑτέρα ἐντολὴ, ἐν
τούτῳ τῷ λόγῳ, ἀν-
ακεφαλαιοῦται,[20] ἐν
τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς || ἑαυ-
τόν.[22]
10 Ἡ ἀγάπη τῷ πλη-
σίον κακὸν οὐκ ἐργάζε-
ται· πλήρωμα οὖν νόμȣ
ἡ ἀγάπη.
11 Καὶ τȣ̃το, [26] ** εἰδό-
τες τὸν [27] καιρὸν, ὅτι
[28] ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνȣ
[29] ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ
ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σω-
τηρία, ἢ [32] ὅτε [33] ἐπι-
στεύσαμεν.
12 Ἡ νὺξ [34] προέκο-
ψεν, ἡ δὲ ἡμέρα [35] ἤγ-
γικεν. [36] Ἀποθώμεθα
οὖν τὰ ἔργα τȣ̃ σκότȣς,

Digitized by Google

καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ * ὅ-
πλα τοῦ φωτός·
13 'Ως ἐν ἡμέρᾳ, [1] εὐ-
σχημόνως περιπατήσω-
μεν· μὴ κώμοις καὶ μέ-
θαις, μὴ [2] κοίταις καὶ
[3] ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι
καὶ ζήλῳ·
14 'Αλλ' [4] ἐνδύσασθε
τὸν Κύριον 'Ιησοῦν Χρι-
στον, καὶ τῆς σαρκὸς
[6] πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε
† εἰς ἐπιθυμίας.

Κεφ. ιδ'.

ΤΟΝ δὲ [7] ἀσθενοῦν-
τα τῇ πίστει, [9] προς-
λαμβάνεσθε, μὴ εἰς
[11] διακρίσεις [12] § διαλο-
γισμῶν.
2 Ὃς μὲν πιστεύει
[14] φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ
ἀσθενῶν [15] λάχανα [17]
** ἐσθίει.
3 'Ο ἐσθίων,[19] τὸν μὴ
ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενεί-
τω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων,
τόν ἐσθίοντα μὴ κρινέ-
τω. 'Ο Θεὸς γὰρ αὐ-
τὸν [23] προσελάβετο.
4 Σὺ τίς [24] εἶ ὁ κρίνων
ἀλλότριον [25] οἰκέτην;
τῷ ἰδίῳ κυρίῳ [27] στήκει
ἢ πίπτει. Σταθήσε-
αι δέ· §§ δυνατὸς γάρ
[24] ἐστιν ὁ |||| Θεὸς στῆ-
σαι αὐτόν.
5 Ὃς μὲν κρίνει ἡμέ-
ραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ
κρινεῖ πᾶσαν ἡμέραν·
[30] ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ
νοῒ πληροφορείσθω.
6 'Ο φρονῶν τὴν ἡμέ-
ραν, Κυρίῳ φρονεῖ· d χ
ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέ-
ραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ·| *†
ὁ ἐσθίων, Κυρίῳ ἐσθί-
ει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ
Θεῷ· χ ὁ μὴ ἐσθίων,
Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ
εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ.
7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν
ἑαυτῷ [5] ζῇ, καὶ οὐδεὶς
ἑαυτῷ ἀποθνήσκει.
8 'Εάν τε γὰρ [5] ζῶ-
μεν, τῷ Κυρίῳ [5] ζῶμεν·
ἐάν τε ‡ ἀποθνήσκωμεν,
τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκο-
μεν. 'Εάν τε οὖν [5] ζῶ-
μεν, ἐάν τε ‡ ἀποθνή-
σκωμεν, τοῦ Κυρίου
[24] ἐσμέν.
9 Εἰς τοῦτο γὰρ Χρι-
στὸς || c καὶ | [8] ἀπέθανε
e καὶ [10] ἀνέστη | e καὶ
[12] ἀνέζησεν,| ἵνα καὶ
νεκρῶν καὶ [5] ζώντων
κυριεύσῃ.
10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν
ἀδελφόν σου; †† ἢ καὶ
σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν
ἀδελφόν σου; πάντες
γὰρ [16] παραστησόμεθα
τῷ [18] βήματι τοῦ ‡‡ Χρι-
στοῦ.
11 Γέγραπται [20] γάρ·
[22] Ζῶ [5] ἐγώ, λέγει Κύ-
ριος· ὅτι ἐμοὶ κάμψει
πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα
γλῶσσα ἐξομολογήσε-
ται τῷ Θεῷ.
12 Ἄρα οὖν ἕκαστος
ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ
λόγον [29] δώσει e τῷ
Θεῷ. |
13 Μηκέτι οὖν ἀλλή-
λους κρίνωμεν· ἀλλὰ
τοῦτο [31] κρίνατε μᾶλλον,
τὸ μὴ [32] τιθέναι πρόσ-
κομμα τῷ ἀδελφῷ, ἢ
σκάνδαλον.

A. D. 58.

* ἔργα-n.
1 1 Co. 14. 40.
2 ch. 9. 10.
3 Mar. 7. 22.
4 ver. 12.
5 ζάω.
6 Ac. 24. 3.
† ἐν ἐπιθυμίαις.-n.
‡ ἀποθνήσκομεν,-n.
|| χ ἀπέθανε καὶ ἔζησεν, ἵνα-a.
7 ch. 4. 19.
8 ἀποθνήσκω
9 ch. 15. 7.
10 ἀνίστημι.
11 1 Co. 12. 10.
12 ἀναζάω.
§ λογισμῶν-n conj. διὰ λογισμῶν.
13 ch. 1. 21.
14 s. ἔξεῖναι.
15 s. ἐν πίστει.
16 παρίστημι.
17 Mat. 13. 32.
** ἐσθιέτω-n.
†† ἐν τῷ μὴ ἐσθίειν;-f.
‡‡ Θεοῦ-i.
18 Jno. 19. 13.
19 s. πάντα.
20 γράφω.
22 Is. 45. 23.
23 προσλαμβάνω.
24 εἰμί.
25 Lu. 16. 13.
27 στήκω.
§§ δυνατεῖ γάρ. s. δύναται γάρ.-i
|||| κύριος-n.
29 δίδωμι.
30 s. ὁμοίαν.
31 s. εἶναι πρακτέον.
32 τίθημι.
*† Καὶ-m.

Digitized by Google

14 Οἶδα[1] καὶ [2]πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν [3]κοινὸν δι' †ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι,[5] ἐκείνῳ κοινόν.
15 Εἰ ‡δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς [9]ἀπέθανε.
16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ‖ὑμῶν **τὸ ἀγαθόν.
17 Οὐ γάρ [5]ἐστιν ἡ βασιλεία τῦ Θεῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη, †† καὶ εἰρήνη, καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
18 Ὁ γὰρ ἐν ‡‡τούτοις [15]δουλεύων τῷ Χριςῷ, [17]εὐάρεστος τῷ Θεῷ, ϗ [19]δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.
19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης [21] διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς [23]οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους.
20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος [25]κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρά· ἀλλὰ [27]κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι.
21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ [29] ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σε προσκόπτει ἢ [31] σκανδαλίζεται ἢ [32] ἀσθενεῖ.‖

A. D. 58.

1 εἴδω.
2 πείθω.
* ἣν ἔχεις κατὰ σαυτὸν ἔχε-n.
3 Mar. 7. 2.
† αὐτοῦ,-a. al. αὑτοῦ.
4 1 Co. 16. 3.
5 εἰμί.
‡ γὰρ-i.
6 ch. 4. 20.
7 κατακρίνω
8 s. φάγει v. ποιεῖ.
9 ἀποθνήσκω
§ versus 25, 26,27.cap.16. huic loco adjiciendi sunt.-a.
‖ ἡμῶν-n.
** ἡ πίςις-n.
10 Ac. 18. 24.
11 ch. 3. 4.
12 Mat. 0.12.
†† ϗ ἄσκησις-
13 s. ὄντι. [f.
14 ch. 14. 19.
‡‡ τούτῳ-k.
15 s. πράγμα-
16 ἀρέσκω.[σι
17 ch. 12. 1.
18 γράφω.
19 ch. 16. 10.
20 Ps. 69. 9.
21 ch. 12. 13.
22 ἐπιπίπτω.
23 ch. 15. 2.
24 προγράφω
25 Mat. 5. 17.
26 Mat. 15. 9.
§§ ἐγράφη-h.
27 s. βρῶμα.
28 ch. 2. 7.
‖‖ διὰ τῆς-h.
29 s. ποιεῖν, v. πιεῖν.
30 δίδωμι.
31 Mat. 5. 29.
32 ver. 1.

22 Σὺ πίστιν *ἔχεις; κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ [4]δοκιμάζει.
23 Ὁ δὲ [6]διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, [7]κατακέκριται, ὅτι [8]οὐκ ἐκ πίστεως. Πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία [5]ἐστιν.§

Κεφ. ιε'.

1 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ [10]δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν [11]ἀδυνάτων [12]βαςάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.
2 Ἕκαςος [b]γὰρ† ἡμῶν τῷ [13]πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς [14]οἰκοδομήν.
3 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς ὐχ ἑαυτῷ [16]ἤρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς [18]γέγραπται· [20]Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, [22]ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
4 Ὅσα γὰρ [24]προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν [26]διδασκαλίαν §§[24] προεγράφη· ἵνα διὰ τῆς [26] ὑπομονῆς καὶ ‖‖ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν, τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.
5 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως [30]δώῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις, κατὰ Χριςὸν Ἰησοῦν·
6 Ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν ϗ πατέρα τῦ

Digitized by Google

Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ
Χριστοῦ.
7 Διὸ προςλαμβάνε-
σθε ἀλλήλους, καθὼς
καὶ ὁ Χριστὸς [5] προςε-
λάβετο *ἡμᾶς εἰς δόξαν
Θεοῦ.
8 Λέγω ‡ δὲ [c] 'Ιησοῦν |
Χριστὸν [7] διάκονον γε-
γενῆσθαι [8] περιτομῆς
ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ,
εἰς τὸ [9] βεβαιῶσαι τὰς
ἐπαγγελίας τῶν πατέ-
ρων·
9 Τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ
ἐλέους [11] δοξάσαι τὸν
Θεὸν, καθὼς [13] γέγρα-
πται· [15] Διὰ τοῦτο ἐξ-
ομολογήσομαί σοι ἐν
ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί
σου ψαλῶ.
10 Καὶ πάλιν [18] λέγει·
[19] Εὐφράνθητε ἔθνη με-
τὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
11 Καὶ πάλιν· [21] Αἰνεῖ-
τε τὸν Κύριον [22] πάντα
τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσα-
τε αὐτὸν [22] πάντες οἱ
λαοί.
12 Καὶ πάλιν 'Ησαΐας
λέγει· [23] Ἔσται [24] ἡ
ῥίζα τοῦ 'Ιεσσαὶ, καὶ ὁ
[27] ἀνιστάμενος ἄρχειν
ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη
[29] ἐλπιοῦσιν.
13 'Ο δὲ [31] Θεὸς τῆς
ἐλπίδος [2] πληρώσαι
ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ
εἰρήνης [e] ἐν τῷ πιστεύ-
ειν, | εἰς τὸ περισσεύειν
ὑμᾶς [e] ἐν | τῇ ἐλπίδι,
ἐν δυνάμει Πνεύματος
ἁγίου.
14 Πέπεισμαι [34] δὲ,
ἀδελφοί μου, ϗ αὐτὸς
ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ
αὐτοὶ μεϛοί [24] ἐϛε [1] ἀγα-
θωσύνης, [2] πεπληρωμέ-
νοι πάσης γνώσεως, δυ-
νάμενοι καὶ † ἀλλήλους
[3] νουθετεῖν.
15 Τολμηρότερον δὲ
[13] ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελ-
φοὶ, [4] ἀπὸ μέρους, ὡς
ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς,
διὰ τὴν χάριν τὴν
[35] δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ,
16 Εἰς τὸ [24] εἶναί με
[6] λειτȣργὸν 'Ιησȣ͂ Χρι-
ϛȣ͂ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουρ-
γοῦντα τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ Θεοῦ, ἵνα [8] γένη-
ται ἡ [10] προςφορὰ τῶν
ἐθνῶν [12] εὐπρόσδεκτος,
[14] ἡγιασμένη ἐν Πνεύ-
ματι ἁγίῳ.
17 Ἔχω οὖν καύχησιν
ἐν Χριστῷ 'Ιησοῦ [16] τὰ
§ πρὸς Θεόν.
18 Οὐ γὰρ [20] τολμήσω
λαλεῖν τι ὧν οὐ κατ-
ειργάσατο [25] Χριστὸς
δι' ἐμοῦ, εἰς [26] ὑπακο-
ὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔρ-
γῳ,
19 'Εν δυνάμει σημεί-
ων καὶ τεράτων, ἐν δυ-
νάμει Πνεύματος ‖ Θεȣ͂·
ὥϛτε με ἀπὸ 'Ιερουσα-
λὴμ καὶ [28] κύκλῳ μέχρι
τοῦ 'Ιλλυρικȣ͂ [30] πεπλη-
ρωκέναι [2] τὸ εὐαγγέ-
λιον τοῦ Χριστοῦ·
20 Οὕτω δὲ ** [32] φιλο-
τιμȣ́μενον εὐαγγελίζε-
σθαι, οὐχ ὅπȣ [33] ὠνομά-
σθη Χριϛὸς, ἵνα μὴ ἐπ'
ἀλλότριον θεμέλιον οἰ-
κοδομῶ·

A. D. 58.

1 Ga. 5. 22. Ep. 5. 9.
2 πληρόω.
3 Ac. 20. 31. 1 Co. 4. 14.
4 ch. 11. 25.
5 προςλαμβάνω, c. 14. 1.
* ὑμᾶς-a. al. ὑμᾶς, εἰς.
† ἄλλους-i.
6 ch. 13. 6.
‡ γὰρ-h.
7 ch. 13. 4.
8 γίνομαι.
9 Mat. 16. 20.
10 Ac. 21. 26.
11 δοξάζω.
12 2 Co. 6. 2.
13 γράφω.
14 ἁγιάζω.
15 Ps. 18. 49.
16 pro κατὰ τὰ ἀνήκοντα
17 ch. 14. 11.
18 De. 32. 43.
19 εὐφραίνω, Lu. 12. 19.
§ πρὸς τὸν Θεόν·-a.
20 τολμάω.
21 Ps. 117. 1.
22 s. ὦ.
23 Is. 11. 10.
24 εἰμί. [μαι.
25 κατεργάζο-
26 ch. 1. 5.
27 ἀνίστημι.
‖ ἁγίου·-l. al. c.
28 Mar. 3. 34.
29 Mat. 12. 21.
30 ch. 8. 3.
31 ver. 12.
** φιλοτιμȣ͂μαι-n.
32 2 Co. 5. 9.
33 ὀνομάζω, Ac. 19. 13.
34 πείθω.
35 δίδωμι.

Digitized by Google

21 'Αλλὰ,[1] καθὼς γέ-
γραπται·[3] [4]Οἷς οὐκ
[5]ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ,
[6]ὄψονται· καὶ οἱ οὐκ
[7]ἀκηκόασι, [8]συνήσου-
σι.
22 Διὸ καὶ [9]ἐνεκοπτό-
μην * τὰ πολλὰ τοῦ ἐλ-
θεῖν[11] πρὸς ὑμᾶς.
23 Νυνὶ δὲ μηκέτι τό-
πον ἔχων ἐν τοῖς [12]κλί-
μασι τούτοις, ἐπιποθίαν
δὲ ἔχων τοῦ [11]ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν
ἐτῶν·
24 'Ως ἐὰν πορεύωμαι
εἰς τὴν Σπανίαν, b [11]ἐ-
λεύσομαι πρὸς ὑμᾶς·|
ἐλπίζω bγὰρ! διαπο-
ρευόμενος θεάσασθαι
ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν
[15]προπεμφθῆναι ἐκεῖ,
ἐὰν ὑμῶν πρῶτον
ἀπὸ μέρους [17]ἐμπλη-
σθῶ.
25 Νυνὶ δὲ πορεύομαι
εἰς 'Ιερουσαλὴμ, διακο-
νῶν τοῖς ἁγίοις.
26 Εὐδόκησαν γὰρ Μα-
κεδονία ϗ 'Αχαΐα κοι-
νωνίαν[18] τινὰ [19]ποιή-
σασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς
τῶν ἁγίων τῶν ἐν 'Ιε-
ρουσαλήμ.
27 **Εὐδόκησαν[21] γὰρ,
καὶ [23]ὀφειλέται αὐτῶν
[24]εἰσιν· εἰ γὰρ τοῖς
[25]πνευματικοῖς αὐτῶν
[33]ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη,
[27]ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς
[28]σαρκικοῖς [29]λειτουρ-
γῆσαι αὐτοῖς.
28 Τοῦτο οὖν ἐπιτελέ-
σας, καὶ [32]σφραγισάμε-
νος αὐτοῖς τὸν καρπὸν
τοῦτον, [2]ἀπελεύσομαι
δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπα-
νίαν.
29 Οἶδα[10] δὲ ὅτι ἐρ-
χόμενος πρὸς ὑμᾶς,
ἐν †πληρώματι εὐλο-
γίας bτοῦ εὐαγγελίου
τοῦ| Χριστοῦ [11]ἐλεύσο-
μαι.
30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγά-
πης τοῦ Πνεύματος, συν-
αγωνίσασθαί μοι ἐν
ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ
ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν·
31 ῞Ινα [13]ῥυσθῶ ἀπὸ
τῶν [14]ἀπειθούντων ἐν
τῇ 'Ιουδαίᾳ, καὶ cἵνα|
ἡ ‡διακονία μου ἡ εἰς
'Ιερουσαλὴμ εὐπρόσδε-
κτος [16]γένηται τοῖς
ἁγίοις·
32 ῞Ινα ἐν χαρᾷ§ ἔλ-
θω πρὸς ὑμᾶς διὰ θε-
λήματος Θεοῦ, dκαὶ
συναναπαύσωμαι ‖ὑ-
μῖν.|
33 'Ο δὲ Θεὸς τῆς εἰ-
ρήνης μετὰ πάντων
ὑμῶν. d'Αμήν.|

Κεφ. ις΄.

ΣΥΝΙΣΤΗΜΙ[20] dδὲ|
ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελ-
φὴν ἡμῶν, [24]οὖσαν διά-
κονον[22] τῆς ἐκκλησίας
τῆς ἐν Κεγχρεαῖς·
2 ῞Ινα αὐτὴν [26]προσδέ-
ξησθε ἐν Κυρίῳ [30]ἀξίως
τῶν ἁγίων, καὶ [31]παρα-
στῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν
χρῄζῃ πράγματι· καὶ
γὰρ ††αὕτη προστάτις

A. D. 58.

1 s. εὐηγγελισάμην.
2 ἀπέρχομαι.
3 γράφω.
4 Is. 52. 15.
5 ἀναγγέλλω
6 ὄπτομαι.
7 ἀκούω.
8 συνίημι.
9 ἐγκόπτω.
* πολλάκις-n.
10 εἴδω. [α-n.
† πληροφορί-
11 ἔρχομαι.
12 2 Co. 11. 10.
13 ῥύω.
14 ch. 10. 21.
15 Ac. 15. 3.
‡ δωροφορία-n.
16 γίνομαι.
17 ἐμπλέω.
§ ἐλθὼν π. ὑ. δ. θ. Θεοῦ, συναναπ.-n
‖ al. συναναπαύσω ὑμᾶς. al. καὶ ἀναψύξω μεθ' ὑμῶν.
18 1 Co. 1. 9.
19 ποιέω.
20 ch. 3. 5.
** 'Οφειλέται γάρ εἰσιν αὐτῶν-n.
21 Mat. 11. 26.
22 ch. 13. 4.
23 ch. 1. 14.
24 εἰμί.
25 ch. 1. 11.
26 προσδέχομαι.
27 ch. 13. 8.
28 ch. 7. 14.
29 ch. 13. 2.
30 Ep. 4. 1.
31 παρίστημι
32 σφραγίζω.
33 κοινόω.
†! αὐτὴ-l.

Digitized by Google

πολλῶν [1] ἐγενήθη, καὶ
αὐτοῦ ἐμοῦ.
3 Ἀσπάσασθε[2] * Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς
[3] συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
4 (Οἵτινες ὑπὲρ τῆς
ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν
[4] τράχηλον [5] ὑπέθηκαν·
οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν
ἐθνῶν.)
5 Καὶ τὴν κατ' οἶκον
αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε[2] Ἐπαίνετον
τὸν ἀγαπητόν μου,
ὅς [6] ἐστιν [7] ἀπαρχὴ
τῆς † Ἀχαΐας εἰς Χριστόν.
6 Ἀσπάσασθε [2] Μαριὰμ, ἥτις πολλὰ [8] ἐκοπίασεν ‡ εἰς ἡμᾶς.
7 Ἀσπάσασθε [2] Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν
τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ
[9] συναιχμαλώτους μου·
οἵτινές [6] εἰσιν [11] ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, § οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ
[1] γεγόνασιν ἐν Χριστῷ.
8 Ἀσπάσασθε [2] Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν
μου ἐν Κυρίῳ.
9 Ἀσπάσασθε [2] Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν
ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ
Στάχυν τὸν ἀγαπητόν
μου.
10 Ἀσπάσασθε[2] Ἀπελλῆν τὸν [16] δόκιμον ἐν
Χριστῷ. [2] Ἀσπάσασθε
τοὺς ἐκ τῶν [18] Ἀριστοβούλου.

A. D. 58.

1 γίνομαι.
2 ἀσπάζομαι
* Πρίσκαν-a.
3 ver. 9. 21.
1 Co. 3. 9.
2 Co. 1. 24.
Phi. 2. 25.
4 Lu. 15. 22.
5 ὑποτίθημι,
2 Ti. 4. 6.
6 εἰμί.
7 ch. 11. 16.
1 Co. 16. 15.
Ja. 1. 18.
† Ἀσίας-a.
Ἀχαΐας-i.
8 κοπιάω,
Mat. 11.28.
Jno. 4.6,38.
‡ εἰς ὑμᾶς, s.
ἐν ὑμῖν.-h.
9 Col. 4. 10.
Phile. 23.
10 v. 3. 5–15.
21–23.
Mat. 10. 12.
Lu. 10. 4.
11 Mat. 27. 16.
§ τοῖς πρὸ
ἐμοῦ ἐν-n.
12 Lu. 7. 45.
1 Co. 16. 20.
2 Co. 13. 12.
‖ πᾶσαι-m.
** ἀσφαλῶς
σκοπεῖτε-n.
13 Lu. 11. 35.
2 Co. 4. 6.
14 1 Co. 3. 3.
Ga. 5. 20.
15 μανθάνω.
†† λέγοντας
ἢ-f.
16 ch. 14. 18.
17 ch. 3. 12.
Mal. 2. 8.
18 s. οἰκέτων.
‡‡ ἡμῶν Χριστῷ-a. alii
Χριστῷ
ἡμῶν-i.

11 Ἀσπάσασθε[2] Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου.
[2] Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ
τῶν[18] Ναρκίσσου, τοὺς
[6] ὄντας ἐν Κυρίῳ.
12 Ἀσπάσασθε [2] Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν
τὰς [8] κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. [2] Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητὴν, ἥτις πολλὰ [8] ἐκοπίασεν
ἐν Κυρίῳ.
13 Ἀσπάσασθε [2] Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν
Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.
14 Ἀσπάσασθε[2] Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.
15 Ἀσπάσασθε [2] Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ
τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας
ἁγίους.
16 [2] Ἀσπάσασθε [10] ἀλλήλους ἐν [12] φιλήματι
ἁγίῳ. [2] ἐ Ἀσπάζονται
ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι ‖ τοῦ
Χριστοῦ.
17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοί, ** [13] σκοπεῖν
τοὺς τὰς [14] διχοστασίας
καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ
τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς
[15] ἐμάθετε, †† ποιοῦντας·
καὶ [17] ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν.
18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ
Κυρίῳ ‡‡ ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν,
ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρη-

Digitized by Google

στολογίας [e]καὶ [1]εὐ-
λογίας| ἐξαπατῶσι τὰς
καρδίας τῶν [3]ἀκά-
κων.
19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπα-
κοὴ εἰς πάντας [4]ἀφίκε-
το. Χαίρω οὖν [d]τὸ|
[5]ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς
σοφοὺς [c]μὲν| εἶναι εἰς
τὸ ἀγαθὸν, [7]ἀκεραίους
δὲ εἰς τὸ κακόν.
20 Ὁ δὲ [9]Θεὸς τῆς εἰ-
ρήνης [10]συντρίψει τὸν
Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πό-
δας ὑμῶν ἐν [13]τάχει.
[e]Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μεθ' ὑμῶν.|‡
21 Ἀσπάζονται[15] ὑμᾶς
Τιμόθεος ὁ συνεργός
μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰά-
σων καὶ Σωσίπατρος,
οἱ συγγενεῖς μου.||
22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς
ἐγὼ Τέρτιος ὁ [20]γρά-
ψας τὴν **ἐπιστολὴν ἐν
Κυρίῳ.
23 Ἀσπάζεται ὑμᾶς
Γάϊος ὁ [22]ξένος μου καὶ
τῆς ἐκκλησίας ὅλης.
[15] Ἀσπάζεται ὑμᾶς
Ἔραστος ὁ [2]οἰκονό-
μος τῆς πόλεως, καὶ
Κούαρτος ὁ ἀδελ-
φός.
24 [c]Ἡ χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ἀμήν.|*
25 †Τῷ δὲ [6]δυναμένῳ
ὑμᾶς [8]στηρίξαι κατὰ τὸ
εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ
[12]κήρυγμα Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, κατὰ ἀποκάλυ-
ψιν μυστηρίου [14]χρό-
νοις αἰωνίοις [16]σεσιγη-
μένου·
26 φανερωθέντος[17] δὲ
§νῦν διά [e]τε| γραφῶν
προφητικῶν κατ' [18]ἐπι-
ταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ,
εἰς ὑπακοὴν πίστεως, εἰς
πάντα τὰ ἔθνη [19]γνω-
ρισθέντος·
27 Μόνῳ σοφῷ Θεῷ,
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, [e]ᾧ
ἡ| ††δόξα [21]εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.||

A. D. 58.

1 1 Co. 10. 16.
2 Lu. 12. 42.
3 He. 7. 26.
4 ἀφικνέομαι.
5 s. μέρος.
* alii transp. post vs. 27.
† vers. 25--27. transp. post c. 14.23.-a.
6 Ep. 3. 20.
7 Mat. 10. 16.
8 στηρίζω.
9 ch. 15. 33.
10 συντρίβω.
12 Mat. 12. 41.
13 Lu. 18. 8.
14 2 Ti. 1. 9.
‡ Ἀμήν·b.
15 ver. 3, 16.
16 σιγάω.
17 φανερόω.
§ νῦν, διά-a.
18 1 Co. 7. 6, 25.
|| Vide App.
19 γνωρίζω.
20 γράφω.
** ἐπιστολὴν, ἐν-a.
†† alii αὐτῷ ἡ alii εἴη.
21 s. ἔστω.
22 Mat. 25. 35.

Digitized by Google

Ἡ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ,[1] ὁ κλητὸς
ἀπόςολος Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, διὰ [2]θελήματος
Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ
ἀδελφὸς,
2 Τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
Θεοῦ τῇ [3]οὔσῃ ἐν Κο-
ρίνθῳ, [5]ἡγιασμένοις ἐν
Χριςῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς
ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς
[8]ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνο-
μα τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριςοῦ, ἐν παν-
τὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ
ἡμῶν·
3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
ρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
4 Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ
μου πάντοτε περὶ
ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι
τοῦ Θεοῦ τῇ [14]δοθεί-
σῃ ὑμῖν ἐν Χριςῷ Ἰη-
σοῦ·
5 Ὅτι ἐν [16]παντὶ [17]ἐ-
πλουτίσθητε ἐν αὐτῷ,
ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ
γνώσει·
6 Καθὼς τὸ §μαρτύρι-
ον τοῦ Χριςοῦ [19]ἐβε-
βαιώθη ἐν ὑμῖν·
7 Ὥςτε ὑμᾶς μὴ [23]ὑςε-
ρεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρί-
σματι, [24]ἀπεκδεχομέ-
νους τὴν [25]ἀποκάλυψιν
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ·
8 Ὃς καὶ βεβαιώσει
ὑμᾶς ἕως [26]τέλους [27]ἀν-
εγκλήτους, ἐν τῇ *ἡμέ-
ρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριςοῦ.
9 Πιςὸς [4]ὁ Θεὸς, δι'
οὗ [6]ἐκλήθητε εἰς [7]κοι-
νωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν.
10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀνόμα-
τος τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριςοῦ, ἵνα τὸ
αὐτὸ λέγητε πάντες,
καὶ μὴ [3]ᾖ ἐν ὑμῖν
[9]σχίσματα, [3]ἦτε δὲ κατ-
ηρτισμένοι[10] ἐν τῷ αὐ-
τῷ νοῒ, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ
[11]γνώμῃ.
11 Ἐδηλώθη[12] γάρ
μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελ-
φοί μου, ὑπὸ τῶν Χλό-
ης,[13] ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν
[3]εἰσι.
12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι
ἕκαστος ὑμῶν λέγει·
Ἐγὼ μέν εἰμι [16]Παύλου,
ἐγὼ δὲ Ἀπολλὼ, ἐγὼ δὲ
Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ †Χριςοῦ.
13 Μεμέρισται[18] ὁ
‡Χριςός; μὴ Παῦλος
[20]ἐςαυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν,
ἢ εἰς τὸ [21]ὄνομα Παύλου
[22]ἐβαπτίσθητε;
14 Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ
ὅτι οὐδένα ὑμῶν [22]ἐβά-
πτισα, εἰ μὴ Κρίσπον
καὶ Γάϊον·
15 Ἵνα μή τις εἴπῃ
ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα
‖[22]ἐβάπτισα.
16 **Ἐβάπτισα[22] δὲ

A. D. 57.

* παρουσίᾳ-n.
1 Ro. 1. 1.
2 2 Co. 1. 1.
3 εἰμί.
4 s. ἔστι.
5 ἁγιάζω, ch. 6. 11.
6 καλέω.
7 ch. 10. 16. Ro. 15. 26.
8 Ac. 2. 21. Ro. 10. 12.
9 ch. 11. 18. Mat. 9. 16.
10 καταρτίζω Mat. 21. 16.
11 ch. 7. 40.
12 δηλόω.
13 s. οἰκέτων
14 δίδωμι.
15 s. χαρίσματι.
16 s. μέρους.
17 πλουτίζω, 2 Co. 6. 10.
† Conj. Κρίσπου.
18 μερίζω.
‡ Χριστός. Μὴ-n.
§ κήρυγμα-n.
19 βεβαιόω. Mar. 16. 20.
20 σταυρόω.
21 Mat. 28. 19.
22 βαπτίζω.
23 ch. 8. 8. Ro. 3. 21.
24 Ro. 8. 19.
25 2 Th. 1. 7.
26 2 Co. 1. 13.
27 Col 1. 22.
‖ ἐβαπτίσθητε. s. ἐβαπτίσθη-n.
** Βεβάπτικα-n.

Digitized by Google

καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ [1]οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

17 Οὐ γὰρ [3]ἀπέςειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ [5]λόγου, ἵνα μὴ [7]κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ ςαυροῦ τοῖς μὲν [9]ἀπολλυμένοις [11]μωρία [12]ἐςὶ, τοῖς δὲ [13]σωζομένοις ἡμῖν [15]δύναμις Θεοῦ [12]ἐστι.

19 Γέγραπται [16] γάρ· [18]Ἀπολῶ [19]τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.[20]

20 Πῦ σοφός; πῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ [21]αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ [22]ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου [c]τούτου; |

21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ [23]ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, [25]εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ [27]κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.

22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰυδαῖοι ‡σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ ″Ελληνες σοφίαν ζητῦσιν·

23 Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριςὸν [31]ἐςαυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, §″Ελλησι δὲ μωρίαν·

24 Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς[36] Ἰουδαίοις τε καὶ ″Ελλησι Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.

25 ″Οτι τὸ [2]μωρὸν τῦ Θεοῦ, σοφώτερον [4]τῶν ἀνθρώπων [12]ἐςί· καὶ τὸ [6]ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχυρότερον [8]τῶν ἀνθρώπων [12]ἐστί.

26 Βλέπετε * γὰρ τὴν [10]κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ [14]εὐγενεῖς·

27 Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου [17]ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου [17]ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά·

28 Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου, καὶ τὰ [24]ἐξουθενημένα [17]ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, [c]καὶ | τὰ μὴ [12]ὄντα, ἵνα τὰ [12]ὄντα καταργήσῃ·

29 ″Οπως μὴ [28]καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον † αὐτοῦ.

30 Ἐξ αὐτῦ [29]δὲ ὑμεῖς [12]ἐςὲ ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ, ὃς [30]ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ [32]ἁγιασμὸς καὶ [33]ἀπολύτρωσις·

31 ″Ινα, [34]καθὼς [16]γέγραπται· [36]Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ [28]καυχάσθω.

Κεφ. β'.

ΚΑΓΩ [37]ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, [37]ἦλθον

A. D. 57.

1 εἴδω.
2 ver. 27.
3 ἀποστέλλω.
4 s. τοῦ σοφῦ.
5 v. 18. c. 2. 4.
6 ver. 28.
7 κενόω.
8 s. τῦ ἰσχυροῦ.
9 2 Co. 2. 15. 2 Th. 2. 10.
* οὖν-n.
10 ch. 7. 20. Ro. 11. 29. Ep. 1. 18.
11 ch. 2. 14.
12 εἰμί.
13 Ac. 2. 47.
14 Ac. 17. 11.
15 Ro. 1. 16.
16 γράφω.
17 ἐκλέγομαι
18 Is. 29. 14.
19 ἀπολλύω.
20 Lu. 10. 16.
21 ch. 2. 6, 7. Mat. 13. 22. Mar. 4. 19.
22 μωραίνω, Mat. 5. 13.
23 γινώσκω.
24 ch. 6. 4.
25 Mat. 3. 17. Lu. 12. 32.
26 Ro. 3. 3, 31.
27 Ro. 16. 25.
28 καυχάομαι
† τοῦ Θεοῦ-a.
‡ σημεῖα-a.
29 s. μόνου.
30 γίνομαι, Jno. 1. 14.
31 σταυρόω.
32 Ro. 6. 19.
33 Lu. 21. 28. Ro. 3. 24.
34 s. γένηται
35 Je. 9. 24.
36 v. 2. Ro. 1. 1.
§ ἔθνεσι-a.
37 ἔρχομαι.

Digitized by Google

οὐ καθ' [1]ὑπεροχὴν [2] λό-
γου ἢ σοφίας, [3] καταγ-
γέλλων ὑμῖν τὸ * μαρ-
τύριον τοῦ Θεοῦ.
2 Οὐ γὰρ [7]ἔκρινα †τοῦ
εἰδέναι τι [9] ἐν ὑμῖν, εἰ
μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν,
καὶ τοῦτον ἐςαυρωμέ-
νον.
3 Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ
ϗ ἐν φόβῳ ϗ ἐν [13] τρό-
μῳ πολλῷ [15]ἐγενόμην
πρὸς ὑμᾶς.
4 Καὶ ὁ λόγος μου, καὶ
τὸ κήρυγμά μȣ οὐκ ‡ ἐν
πειθοῖς [16] ἀνθρωπίνης
σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν
‖ ἀποδείξει Πνεύματος
καὶ δυνάμεως·
5 Ἵνα ἡ πίςις ὑμῶν
μὴ [17]ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώ-
πων, ἀλλ' ἐν δυνάμει
Θεοῦ.
6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν
ἐν τοῖς [19]τελείοις· σο-
φίαν δὲ οὐ τοῦ [21] αἰῶ-
νος τούτου, οὐδὲ τῶν
ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος
τούτου τῶν [23] καταρ-
γουμένων·
7 Ἀλλὰ λαλοῦμεν σο-
φίαν Θεοῦ [25] ἐν μυςη-
ρίῳ, τὴν [27] ἀποκεκρυμ-
μένην, ἣν [29]προώρισεν
ὁ Θεὸς [31]πρὸ τῶν αἰώ-
νων εἰς δόξαν ἡμῶν·
8 Ἣν ȣ̓δεὶς τῶν ἀρχόν-
των τοῦ αἰῶνος τούτȣ
[33]ἔγνωκεν· εἰ γὰρ [33]ἔ-
γνωσαν, οὐκ ἂν τὸν
[35] Κύριον τῆς δόξης
ἐςαύρωσαν·
9 Ἀλλὰ, καθὼς [37] γέ-
γραπται· [39] Ἃ ὀφθαλ-
μὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς
οὐκ [3] ἤκουσε, καὶ ἐπὶ
καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ
[4]ἀνέβη, ἃ [6] ἡτοίμασεν
ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν
αὐτόν.
10 Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς
[8] ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ
Πνεύματος ‖ αὐτοῦ. Τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα
[10]ἐρευνᾷ, καὶ τὰ [11]βάθη
τοῦ Θεοῦ.
11 Τίς γὰρ [12]οἶδεν ἀν-
θρώπων τὰ [14] τοῦ ἀν-
θρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ ἀνθρώπου τὸ [3]
ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ
[14]τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς §[12]οἶ-
δεν, εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα
τοῦ Θεοῦ.
12 Ἡμεῖς δὲ ȣ̓ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ κόσμου [18] ἐλά-
βομεν, ἀλλὰ τὸ Πνεῦ-
μα τὸ [3] ἐκ τοῦ Θεοῦ,
ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ
τȣ̃ Θεοῦ [20] χαρισθέντα
ἡμῖν·
13 Ἃ [22] καὶ λαλοῦμεν
ȣ̓κ ἐν [24]διδακτοῖς [26]ἀν-
θρωπίνης σοφίας λό-
γοις, ἀλλ' ἐν ** διδακ-
τοῖς Πνεύματος ἁγίȣ,
πνευματικοῖς πνευμα-
τικὰ [28]συγκρίνοντες.
14 Ψυχικὸς [30] δὲ ἄν-
θρωπος οὐ [32] δέχεται
τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ
Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐ-
τῷ [17] ἐςι, καὶ οὐ δύ-
ναται [33] γνῶναι, ὅτι
[34] πνευματικῶς [36] ἀνα-
κρίνεται.
15 Ὁ δὲ [38]πνευματικὸς
ἀνακρίνει ȣ μὲν †† πάν-
τα, αὐτὸς δὲ ὑπ' ȣ̓δενὸς
ἀνακρίνεται.

A. D. 57.

1 1 Ti. 2. 2.
2 ch. 1. 17,18.
3 ἀκούω.
4 ἀναβαίνω.
5 ch. 9. 14.
* μυςήριον-h
6 ἑτοιμάζω.
7 κρίνω. [ἕν-α
† τι εἰδέναι
8 ἀποκαλύ-
9 s. ὂν. [πτω.
10 Jno. 5. 39.
11 Ro. 11. 33.
12 εἴδω.
13 Mar. 16. 8.
14 s. βάθη.
15 γίνομαι.
‡ Vide App.
§ ἔγνωκεν-n
16 ch. 4. 3.
‖ ἀποκαλύ-
ψει-n.
17 εἰμί.
18 λαμβάνω.
19 ch. 14. 20.
20 Lu. 7. 21.
21 ch. 1. 20.
22 s. χαρι-
σθέντα.
23 Ro. 3. 3.
24 Jno. 6. 45.
25 s. πότε
οὖσαν.
26 ver. 4.
** διδαχῇ-n.
27 ἀποκρύ-
πτω.
28 2Co.10.12.
29 προορίζω.
30 ch. 15. 44.
31 2 Ti. 1. 9.
32 Lu. 8. 13.
33 γινώσκω.
34 Re. 11. 8.
35 Ja. 2. 1.
36 ch. 4. 3, 4.
37 γράφω.
38 v. 13. c.3,1.
39 Is. 64. 4.
†† τὰ πάντα,
al. πάντας,-n

Digitized by Google

16 Τίς γὰρ [1]ἔγνω νȣ̃ν
Κυρίȣ, ὃς [3]συμβιβάσει
αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν
* Χριςοῦ ἔχομεν.

Κεφ. γ'.

ΚΑΙ† ἐγὼ, ἀδελφοὶ,
οὐκ [11]ἠδυνήθην λαλῆ-
σαι ὑμῖν ὡς πνευματι-
κοῖς, ἀλλ' [12]ὡς ‡[13]σαρ-
κικοῖς, §ὡς [14]νηπίοις ἐν
Χριςῷ.
2 Γάλα[15] ὑμᾶς [16]ἐπό-
τισα, [b]καὶ [l] οὐ βρῶμα·
οὔπω γὰρ [11]ἠδύνασθε.[17]
ἀλλ' ‖ οὔτε ἔτι νῦν δύ-
νασθε.[11]
3 Ἔτι γὰρ **σαρκικοί
[2]ἐςε. Ὅπȣ γὰρ ἐν ὑμῖν
[18]ζῆλος καὶ ἔρις [c]καὶ
[19]διχοςασίαι,[l] ȣ̓χὶ σαρ-
κικοί [2]ἐςε, καὶ κατὰ
ἄνθρωπον περιπατεῖτε;
4 Ὅταν γὰρ λέγῃ τις·
Ἐγὼ μέν εἰμι [20]Παύ-
λου· ἕτερος δέ· Ἐγὼ
[20]Ἀπολλώ· οὐχὶ ††σαρ-
κικοί [2]ἐςε;
5 Τίς οὖν [2]ἐςι ‡‡ Παῦ-
λος, τίς δὲ Ἀπολλὼς,
[b]ἀλλ' ἢ [l] διάκονοι δι'
ὧν [22]ἐπιςεύσατε. ‖‖ καὶ
ἑκάςῳ ὡς ὁ Κύριος
*† ἔδωκεν; [7]
6 Ἐγὼ [24]ἐφύτευσα,
Ἀπολλὼς [16]ἐπότισεν,
ἀλλ' ὁ Θεὸς [25]ηὔξανεν.
7 Ὥςε ȣ̓́τε ὁ φυτεύων
[2]ἐςί τι, ȣ̓́τε ὁ ποτίζων,
ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός.
8 Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ
ποτίζων [29]ἕν [2]εἰσιν·
ἕκαςος δὲ τὸν ἴδιον μι-
σθὸν [31]λήψεται κατὰ
τὸν ἴδιον κόπον.

A. D. 57.

1 γινώσκω.
2 εἰμί.
3 Ac. 9. 22.
4 Ro. 16. 3.
5 Pr. 24. 30.
* κυρίου-n.
6 Mar. 13.1,2.
7 δίδωμι.
8 Is. 3. 2.
9 τίθημι.
10 Ac. 20. 32.
† Κἀγὼ-a.
11 δύναμαι.
12 s. οὖσι.
‡ σαρκίνοις-a
13 Ro. 7. 14.
§ Ὡς νηπίȣς ἐν Χριστῷ γάλα-n.
14 ch. 13. 11.
15 s. κατὰ.
16 ποτίζω.
17 s. πάσχειν v. πέπτειν.
‖ οὐδὲ-a.
** σάρκινοι-h
18 Ac. 13. 45.
19 Ro. 16. 17.
20 s. μέρους.
21 γίνομαι.
†† ἄνθρωποί-n.
‡‡ Ἀπολλὼς, τίς δὲ Παῦλος:-h.
22 πιστεύω.
§§ μενεῖ-a.
23 ἐποικοδομέω.
‖‖ Καὶ-n.
*† ἔδωκεν, ἐγὼ-n.
24 φυτεύω.
25 αὐξάνω.
26 κατακαίω.
27 Mat. 16.26.
28 σώζω.
29 Jno. 10.30.
30 εἴδω.
31 λαμβάνω.
32 ch. 15. 33.

9 Θεοῦ γάρ [2]ἐσμεν
[4]συνεργοί· Θεοῦ [5]γε-
ώργιον, Θεȣ̃ [6]οἰκοδομή
[2]ἐστε.
10 Κατὰ τὴν χάριν
τοῦ Θεοῦ τὴν [7]δοθεῖ-
σάν μοι, ὡς σοφὸς [8]ἀρ-
χιτέκτων θεμέλιον τέ-
θεικα, ἄλλος δὲ [10]ἐποι-
κοδομεῖ· ἕκαστος δὲ
βλεπέτω πῶς ἐποικο-
δομεῖ.
11 Θεμέλιον γὰρ ἄλ-
λον οὐδεὶς δύναται θεῖ-
ναι [9] παρὰ τὸν κείμε-
νον, ὅς [2]ἐςιν Ἰησȣ̃ς [b]ὁ [l]
Χριστός.
12 Εἰ δέ τις ἐποικοδο-
μεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον
[d]τοῦτον,[l] χρυσὸν, ἄρ-
γυρον, λίθους τιμίους,
ξύλα, χόρτον, καλά-
μην·
13 Ἑκάςου τὸ ἔργον
φανερὸν [21]γενήσεται·
ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει·
ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύ-
πτεται· καὶ ἑκάςου τὸ
ἔργον ὁποῖόν [2]ἐςι, τὸ
πῦρ δοκιμάσει.
14 Εἴ τινος τὸ ἔργον
§§ μένει ὃ [23]ἐπῳκοδό-
μησε, μισθὸν [13]λήψε-
ται·
15 Εἴ τινος τὸ ἔργον
[26]κατακαήσεται, [27]ζη-
μιωθήσεται· αὐτὸς δὲ
[28]σωθήσεται, οὕτω δὲ
ὡς διὰ πυρός.
16 Οὐκ [30]οἴδατε ὅτι
ναὸς Θεοῦ [2]ἐςε, καὶ τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ
ἐν ὑμῖν;
17 Εἴ τις τὸν ναὸν τȣ̃
Θεοῦ [32]φθείρει, φθερεῖ

Digitized by Google

* τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ
[1] ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός
[2] ἐστιν, οἵτινές [3] ἐστε
ὑμεῖς.
18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξα-
πατάτω· † εἴ τις δοκεῖ
[7] σοφὸς [3] εἶναι ἐν ‡ ὑμῖν
ἐν τῷ [9] αἰῶνι τούτῳ,
[10] μωρὸς [11] γενέσθω, ἵνα
[11] γένηται σοφός.
19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ
κόσμου τούτου, μωρία
παρὰ τῷ Θεῷ [3] ἐστι. Γέ-
γραπται [13] γάρ· [15] Ὁ
[17] δρασσόμενος τοὺς σο-
φοὺς ἐν τῇ [18] πανουργίᾳ
αὐτῶν.
20 Καὶ πάλιν· Κύριος
γινώσκει τοὺς [18] διαλο-
γισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι
[3] εἰσὶ μάταιοι.
21 Ὥστε μηδεὶς [21] καυ-
χάσθω ἐν ἀνθρώποις.
Πάντα γὰρ ὑμῶν [3] ἐστιν·
22 Εἴτε Παῦλος, εἴτε
Ἀπολλῶς, εἴτε Κηφᾶς,
εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ,
εἴτε θάνατος, εἴτε [25] ἐν-
εστῶτα, [26] εἴτε [25] μέλ-
λοντα· πάντα ὑμῶν
[3] ἐστιν· |
23 Ὑμεῖς δὲ, [27] Χριστοῦ·
Χριστὸς δὲ, Θεοῦ.

Κεφ. δ΄.

ΟΥΤΩΣ ἡμᾶς [31] λογι-
ζέσθω ἄνθρωπος, ὡς
[33] ὑπηρέτας Χριστοῦ, καὶ
[35] οἰκονόμους μυστηρίων
Θεοῦ.
2 ‖ Ὃ δὲ [38] λοιπὸν,
** ζητεῖται ἐν τοῖς οἰ-
κονόμοις, ἵνα πιστός τις
[39] εὑρεθῇ.
3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχι-
στόν [3] ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν
[2] ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ [4] ἀν-
θρωπίνης [5] ἡμέρας·
ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνα-
κρίνω.
4 Οὐδὲν [6] γὰρ ἐμαυτῷ
σύνοιδα·[8] ἀλλ' οὐκ ἐν
τούτῳ [12] δεδικαίωμαι·
ὁ δὲ ἀνακρίνων με, Κύ-
ριός [3] ἐστιν.
5 Ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ
τι κρίνετε, ἕως ἂν [14] ἔλ-
θῃ ὁ Κύριος· ὃς καὶ φω-
τίσει [16] τὰ κρυπτὰ τοῦ
σκότους, καὶ φανερώσει
τὰς βουλὰς τῶν καρδι-
ῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος
[11] γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ.
6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοὶ,
[20] μετεσχημάτισα εἰς
ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ, δι'
ὑμᾶς· ἵνα ἐν ἡμῖν μά-
θητε [22] § τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ
[12] γέγραπται φρονεῖν,
ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς
[23] φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ
ἑτέρου.
7 Τίς γάρ σε [24] διακρί-
νει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ
[28] ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ
[28] ἔλαβες, τί καυχᾶσαι
ὡς μὴ [28] λαβών;
8 Ἤδη [29] κεκορεσμένοι
[3] ἐστὲ, ἤδη [30] ἐπλουτή-
σατε, χωρὶς ἡμῶν
[32] ἐβασιλεύσατε· καὶ
[34] ὄφελόν γε [32] ἐβασι-
λεύσατε· ἵνα καὶ ἡμεῖς
ὑμῖν συμβασιλεύσω-
μεν.
9 Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ
Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστό-
λους ἐσχάτους [40] ἀπέδει-
ξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι

A. D. 57.

* αὐτὸν-i.
1 ch. 6. 19.
2 ἀνακρίνω.
3 εἰμί.
4 ch. 2. 4.
5 ch. 3. 13.
6 s. κακὸν.
† κενοῖς λό-
γοις-f.
7 ch. 1. 19,20.
8 συνείδω.
‡ ὑμῖν ἐν τ.
al. τούτῳ
μωρὸς-n.
9 ch. 1. 20.
10 ch. 1. 25.
11 γίνομαι.
12 δικαιόω.
13 γράφω.
14 ἔρχομαι.
15 Ps. 94. 11.
16 Lu. 11. 36.
17 δράσσω.
18 Lu. 20. 23.
19 Ro. 1. 21.
20 μετασχη-
ματίζω.
21 καυχάομαι
22 μανθάνω.
§ τὸ μὴ ὑπὲρ
ἃ γέγραπται
ἵνα εἷς-n.
23 ch. 5. 2.
24 c. 11. 29, 31.
25 s. τὰ
πράγματα.
26 ἐνίστημι.
27 s. ἔστε.
28 λαμβάνω.
29 κορεννύω.
30 πλουτέω.
31 Ro. 4. 3.
32 βασιλεύω.
33 Mat. 5. 25.
34 2 Co. 11. 1.
35 Lu. 12. 42.
‖ Ὧδε-n.
** ζητεῖτε-n.
38 s. ἔστι.
39 εὑρίσκω.
40 ἀποδεικνύω

Digitized by Google

[1] θέατρον [15]ἐγενήθημεν
τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις
καὶ ἀνθρώποις.
10 Ἡμεῖς [2] μωροὶ διὰ
Χριςὸν, ὑμεῖς δὲ φρό-
νιμοι ἐν Χριςῷ· ἡμεῖς
ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυ-
ροί· ὑμεῖς [3] ἔνδοξοι,
ἡμεῖς δὲ [5]ἄτιμοι.
11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥ-
ρας καὶ πεινῶμεν, καὶ
διψῶμεν, καὶ γυμνη-
τεύομεν, καὶ [9] κολα-
φιζόμεθα, καὶ ἀςατοῦ-
μεν,
12 Καὶ κοπιῶμεν, ἐρ-
γαζόμενοι ταῖς ἰδίαις
χερσί· λοιδορούμενοι,
εὐλογοῦμεν· διωκόμε-
νοι, ἀνεχόμεθα·
13 † Βλασφημούμενοι,[11]
παρακαλοῦμεν· ‡ὡς πε-
ρικαθάρματα[13] τοῦ κό-
σμȣ [15] ἐγενήθημεν, πάν-
των περίψημα ἕως
ἄρτι.
14 Οὐκ [17] ἐντρέπων
ὑμᾶς γράφω ταῦτα.
ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγα-
πητὰ § [19] νουθετῶ.
15 Ἐὰν γὰρ μυρίους
[21] παιδαγωγοὺς ἔχητε
ἐν Χριςῷ, ἀλλ' οὐ πολ-
λοὺς πατέρας· ἐν γὰρ
Χριςῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ
εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς
[25] ἐγέννησα.
16 Παρακαλῶ ȣ̃ν ὑμᾶς,
[27] μιμηταί μου [15] γίνε-
σθε.††
17 Διὰ τοῦτο [31] ἔπεμ-
ψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς
[23]ἐστι τέκνον μου ἀγα-
πητὸν καὶ πιςὸν ἐν
Κυρίῳ, ὅς ὑμᾶς ἀνα-
μνήσει τὰς ὁδούς μου
τὰς ἐν Χριςῷ, καθὼς
πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκ-
κλησίᾳ διδάσκω.
18 Ὡς μὴ ἐρχομένου
δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυ-
σιώθησάν[4] τινες.
19 Ἐλεύσομαι[6] δὲ τα-
χέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν
ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ
[7]γνώσομαι [8] οὐ τὸν λό-
γον * τῶν [4] πεφυσιω-
μένων, ἀλλὰ τὴν δύνα-
μιν.
20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ
βασιλεία τȣ̃ Θεοῦ, ἀλλ'
ἐν δυνάμει.
21 Τί [10] θέλετε; ἐν
[12] ῥάβδῳ [6] ἔλθω πρὸς
ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ,
πνεύματί τε [14] πρᾳότη-
τος;

Κεφ. ε'.

ΟΛΩΣ [16] ἀκούεται
[18]ἐν ὑμῖν [20]πορνεία, καὶ
τοιαύτη πορνεία ἥτις
οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
ǁ [22] ὀνομάζεται,ǁ ὥστε
γυναῖκά τινα τοῦ πα-
τρὸς ἔχειν.
2 Καὶ ὑμεῖς [4]πεφυσιω-
μένοι [23] ἐστὲ, καὶ οὐχὶ
μᾶλλον [24] ἐπενθήσατε,
ἵνα ǁ[26]ἐξαρθῇ ἐκ μέσου
ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τȣ̃το
** ποιήσας;
3 Ἐγὼ μὲν γὰρ [c] ὡς [1]
[28]ἀπὼν τῷ σώματι, πα-
ρὼν δὲ τῷ πνεύματι
ἤδη [29] κέκρικα ὡς πα-
ρὼν, τὸν οὕτω τοῦτο
[30] κατεργασάμενον,
4 ‡‡ Ἐν τῷ ὀνόματι
τȣ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

A. D. 57

1 Ac. 19. 29.
2 s. ἐχόμεθα.
3 Lu. 13. 17.
4 φυσιόω, v. 6.
5 ch. 12. 23. Mat. 13. 57.
6 ἔρχομαι.
7 s. τοτε.
8 γινώσκω.
9 Mat. 26. 67. 2 Co. 12. 7.
* τὸν πεφυσιωμένον-n.
10 s. πότερον.
† δυςφημούμενοι,-h.
11 ch. 10. 3.
12 Mar. 6. 9.
‡ ὡςπερεὶ καθάρματα-n.
13 Pr. 21. 18.
14 2 Co. 10. 1.
15 γίνομαι.
16 ch. 6. 7.
17 Mat. 21. 37.
18 s. εἶναι.
§ νȣθετῶν-i.
19 Ac. 20. 31.
20 v. 18. c. 7. 2.
21 Ga. 3. 24.
22 Ep. 5. 3.
23 εἰμί.
24 πενθέω.
25 γεννάω.
ǁ ἀρθῇ-a.
26 ἐξαίρω.
** πράξας;-h
27 ch. 11. 1.
†† καθὼς ἐγὼ Χριστοῦ.-j.
28 ἄπειμι.
29 κρίνω.
30 κατεργάζομαι.
31 πέμπω.
‡‡ ('Εν τῷ ὀνόματι.... Χριςȣ̃, συναχθέντων ....πνεύματος,)-n.

Digitized by Google

Χριςȣ̃, *[1]συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμȣ̃ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησȣ̃ Χριστοῦ.

5 Παραδȣ̃ναι[5] τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα [9] σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίȣ Ἰησοῦ.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ [11]οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ [12] φύραμα **ζυμοῖ;

7 Ἐκκαθάρατε ᵇοὖν | τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα [15]ἦτε νέον φύραμα, καθώς [15]ἐςε [18]ἄζυμοι· ϗ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ᶜὑπὲρ ἡμῶν | ††[19] ἐτύθη Χριστος.

8 Ὥςτε ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ §§πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις [21] εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἔγραψα [25] ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συναναμίγνυσθαι [27] πόρνοις.

10 ᶜΚαὶ | οὐ [28] πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμȣ τούτου, ἢ τοῖς [29] πλεονέκταις, *† ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ [31] *‡ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου [32] ἐξελθεῖν.

11 Νυνὶ δὲ [25] ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος *|| [15] ᾖ πόρνος, ἢ πλεονέκτης,

24

A. D. 57.

*(συναχθέντων....πνεύματος σὺν... Χριστȣ̃,)-n.
1 συνάγω.
2 ch. 6. 10.
3 Pr. 23. 21.
4 Lu. 15. 2.
5 παραδίδωμι.
6 s. διαφέρει.
† Οὐχί. Τȣ̀ς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, τȣ̀ς δὲ-n
7 1 Th. 5. 3.
8 ἐξαίρω.
9 σώζω.
‡ κρινεῖ-a.
§ Ἐξάρατε-l.
|| con. πόρνον
11 εἴδω.
** δολοῖ; i.
12 Mat. 22.46.
13 Ro. 9. 21.
15 εἰμί.
16 ver. 2, 3, 6.
17 s. μᾶλλον.
18 Mat. 26.17.
†† ἐθύθη.
19 θύω.
‡‡ Ἢ-m.
§§ πορνείας-n
20 v. 4. Ja. 2. 6.
21 s. ἄρτοις.
22 Lu. 21. 34.
24 ch. 1. 28.
25 γράφω.
26 ch. 15. 34.
27 2 Th. 3. 14.
28 s. λέγω.
29 ch. 6. 10.
|||| ἔνι-a. alii transp.
30 δύναμαι.
*† καὶ-i. [n.
*‡ ὠφείλετε-
31 s. ἄλλως.
32 ἐξέρχομαι.
*§ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ-f.
33 s. γίνεται.
*|| ἢ.

ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος,[2] ἢ [3] μέθυσος, ἢ ἅρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ [4] συνεσθίειν.

12 Τί γάρ μοι[6] ᶜκαὶ | τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ† τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;

13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς ‡κρίνει. §Καὶ [8]ἐξαρεῖτε τὸν ||πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Κεφ. ϛ'.

ΤΟΛΜΑ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, [16]κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ [17]ἐπὶ τῶν ἁγίων;

2 ‡‡Οὐκ [11]οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινȣ̃σι; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί [15]ἐστε [20]κριτηρίων ἐλαχίστων;

3 Οὐκ [11]οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτιγε βιωτικά;

4 Βιωτικὰ μὲν ȣ̃ν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς [24] ἐξουθενημένȣς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτȣς καθίζετε.

5 Πρὸς [26] ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω· Οὕτως οὐκ |||| [15]ἔςιν ἐν ὑμῖν σοφὸς ᵈοὐδὲ εἷς, | ὃς [30]δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφȣ̃ *§αὐτοῦ;

6 Ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο [33]ἐπὶ ἀπίστων;

7 Ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ᵇἐν | ὑμῖν ἐςιν,

Digitized by Google

ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ'
ἑαυτῶν· Διατί οὐχὶ
μᾶλλον ἀδικεῖσθε; δι-
ατί οὐχὶ μᾶλλον [3] ἀπο-
στερεῖσθε;
8 Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖ-
τε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ
‡ ταῦτα ἀδελφούς.
9 Ἢ οὐκ [6] οἴδατε ὅτι
ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ
οὐ [7] κληρονομήσουσι;
Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρ-
νοι, οὔτε εἰδωλολάτραι,
οὔτε μοιχοὶ, οὔτε [9] μα-
λακοὶ, οὔτε [12] ἀρσενο-
κοῖται,
10 Οὔτε κλέπται, οὔτε
πλεονέκται, οὔτε μέ-
θυσοι, οὐ λοίδοροι,
οὐχ ἅρπαγες βασιλεί-
αν Θεοῦ [d] οὐ [l] κληρο-
νομήσουσι.
11 Καὶ ταῦτά τινες
[14] ἦτε· ἀλλὰ [15] ἀπελού-
σασθε, ἀλλὰ [16] ἡγιά-
σθητε. ἀλλὰ [17] ἐδικαιώ-
θητε. ἐν τῷ ὀνόματι τȣ͂
Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν
τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν.
12 Πάντα μοι ‖ [20] ἔξε-
ϛιν. ἀλλ' οὐ πάντα συμ-
φέρει· [18] πάντα μοι ‖ ἔξ-
εϛιν. [20] ἀλλ' ȣ̓κ ἐγὼ ἐξ-
ουσιασθήσομαι [23] ὑπό
τινος.
13 Τὰ βρώματα τῇ
κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία
τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ
Θεὸς καὶ ταύτην καὶ
ταῦτα [25] καταργήσει.
Τὸ δὲ σῶμα οὐ [27] τῇ
πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυ-
ρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ
σώματι.

14 Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν
Κύριον [1] ἤγειρε, καὶ
* ἡμᾶς [2] ἐξεγερεῖ διὰ
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
15 Οὐκ [6] οἴδατε ὅτι τὰ
σώματα ὑμῶν, μέλη
Χριϛοῦ [14] ἐϛιν; † [4] ἄρας
οὖν τὰ μέλη τȣ͂ Χριϛȣ͂,
ποιήσω πόρνης μέλη;
Μὴ [5] γένοιτο.
16 [c] Ἢ οὐκ [6] οἴδατε
ὅτι ὁ [8] κολλώμενος τῇ
πόρνῃ, ἓν σῶμά [14] ἐϛιν;
[14] Ἔσονται γὰρ, [10] φη-
σὶν, [11] οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν.
17 Ὁ δὲ κολλώμενος
τῷ Κυρίῳ, ἓν πνεῦμά
[14] ἐστι.
18 Φεύγετε τὴν πορ-
νείαν. Πᾶν ἁμάρτημα
ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος,
ἐκτὸς τοῦ σώματός [14] ἐ-
στιν· ὁ δὲ [13] πορνεύων,
εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρ-
τάνει.
19 Ἢ οὐκ [6] οἴδατε ὅτι
§ τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς
τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίȣ Πνεύ-
ματός [14] ἐστιν. οὗ ἔχετε
ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ȣ̓κ [14] ἐϛὲ
ἑαυτῶν;
20 Ἠγοράσθητε [19] γὰρ
[21] τιμῆς· [22] δοξάσατε
** δὴ τὸν Θεὸν ἐν
τῷ σώματι ὑμῶν, [b] καὶ
ἐν τῷ πνεύματι ὑ-
μῶν, ἅτινά [14] ἐστι τοῦ
Θεοῦ.l

Κεφ. ζ΄.

ΠΕΡΙ δὲ ὧν [24] ἐγρά-
ψατέ μοι, [26] καλὸν ἀν-
θρώπῳ γυναικὸς μὴ
[28] ἅπτεσθαι.

A. D. 57.

1 ἐγείρω.
* ὑμᾶς.
2 ἐξεγείρω.
3 v. 8. c. 7. 5.
Mar. 10. 19.
† ἄρα-n.
4 αἴρω.
‡ τοῦτο-h.
5 γίνομαι.
6 εἴδω.
7 ver. 10.
ch. 15. 50.
8 ver. 17.
Mat. 17. 5.
9 Mat. 11. 8.
10 φήμι.
11 s. ἡ γραφὴ
Ge. 2. 24.
12 1 Ti. 1. 10.
13 ch. 10. 8.
Re. 2. 14.
14 εἰμί.
15 ἀπολούω,
Ac. 22. 16.
16 ἁγιάζω.
17 δικαιόω.
§ τὰ σώμα-
τα-i.
18 ch. 7. 35.
Mat. 5.29,30.
19 ἀγοράζω,
ch. 7. 23.
2 Pe. 2. 1.
‖ ἔξεστιν;-n.
20 ἔξειμι.
21 Mat. 27 6,9.
Ac. 4. 34.
22 δοξάζω.
** δὴ ἄρα τὸν
al. δὴ, ἄρατε
τὸν, alii καὶ
ἄρατε τὸν-n
23 ch. 7. 4.
Lu. 22. 25.
24 γράφω.
25 c. 13. 8,10.
26 s. ἀποκρί-
νεσθαι.
27 s. ἐστι.
28 ἅπτομαι.
2 Co. 6. 17.

Digitized by Google

2 Διὰ δὲ τὰς [1] πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν [2] ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.

3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν † ὀφειλομένην [5] εὔνοιαν [7] ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.

4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίȣ σώματος οὐκ [9] ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίȣ σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή.

5 Μὴ [13] ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι [15] ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα ‡ σχολάζητε [17] § τῇ νηστείᾳ καὶ ‖ τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ** συνέρχησθε.[19] ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν [21] ἀκρασίαν ὑμῶν.

6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, ȣ κατ' ἐπιταγήν.

7 Θέλω ‖‖ γὰρ πάντας ἀνθρώπους [2] εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· *† ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον [23] χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ. *‡ ὃς μὲν οὕτως, *‡ ὃς δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις[25] καὶ ταῖς [27] χήραις· καλὸν αὐτοῖς [2] § ἐστιν ‖ ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ.

9 Εἰ δὲ οὐκ [29] ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν. Κρεῖσσον γάρ [2] ἐστι * γαμῆσαι ἢ [4] πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ [6] γεγαμηκόσι παραγγέλλω οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ [8] χωρισθῆναι·[10]

11 (Ἐὰν δὲ καὶ [10] χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ [11] καταλλαγήτω·) ϗ ἄνδρα γυναῖκα μὴ [12] ἀφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιϛον, καὶ αὐτὴ [14] συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ [12] ἀφιέτω αὐτήν.

13 Καὶ γυνὴ [16] § ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιϛον, καὶ ‖ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω †† αὐτόν.

14 Ἡγίασται[18] γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί· ‡‡ ϗ [18] ἡγίαϛαι ἡ γυνὴ ἡ ἄπιϛος ἐν τῷ §§ ἀνδρί. Ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν [20] ἀκάθαρτά [2] ἐϛι· νῦν δὲ [22] ἅγιά [2] ἐστιν.

15 Εἰ δὲ ὁ ἄπιϛος χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ [24] δεδȣ́λωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ [26] κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός.

16 Τί γὰρ [28] οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; Ἢ τί [28] οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα *§ σώσεις;

17 Ἐι μὴ ἑκάστῳ ὡς

A. D. 57.

1 Mat. 19. 9.
2 εἰμί.
* γαμεῖν,-i.
3 Jno. 1. 42.
4 2 Co. 11. 29.
5 Ep. 6. 7.
† ὀφειλὴν ἀποδ. a.
6 γαμέω, v.9.
7 ἀποδίδωμι.
8 s. δεῖν.
9 ch. 6. 12.
10 χωρίζω.
11 Ro. 5. 10.
12 ἀφίημι.
13 ch. 6. 8.
14 Ac. 8. 1.
15 s. ἔστι.
16 s. ἀδελφή.
‡ σχολάσητε-a.
§ εἴ τις-n.
17 Mat. 12. 44.
‖ οὗτος-h.
18 ἁγιάζω.
** ἦτε,-a. al. συνέρχεσθε.
19 συνέρχομαι. [h.
†† τὸν ἄνδρα
‡‡ τῇ πιϛῇ f.
§§ ἀδελφῷ· al. ἀνδρὶ τῷ πιστῷ-n.
20 Ac. 10. 14.
‖‖ δὲ-h.
21 Mat. 23. 25.
22 Lu. 2. 23.
*† ἐν ἐγκρατείᾳ·-f.
23 Ro. 1. 11.
24 δουλόω.
*‡ ὁ-n.
25 v. 11, 32, 34.
26 καλέω.
27 Lu. 2. 37.
28 εἴδω.
29 ch. 9. 25.
*§ σώσεις, ἢ μή; Ἑκάστῳ-n.

[1]ἐμέρισεν ὁ *Θεός,
ἕκαστον ὡς [3]κέκλη-
κεν ὁ †Κύριος, οὕτω
περιπατείτω. Καὶ οὕ-
τως ἐν ταῖς ἐκκλησί-
αις πάσαις διατάσσο-
μαι.
18 Περιτετμημένος [5]
τις [3]ἐκλήθη; μὴ [7]ἐπι-
σπάσθω. Ἐν ἀκροβυ-
ςίᾳ τις [3]ἐκλήθη; μὴ
περιτεμνέσθω.
19 Ἡ περιτομὴ οὐδέν
[11]ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυ-
ςία οὐδέν [11]ἐστιν, ἀλλὰ
[13]τήρησις ἐντολῶν
Θεοῦ.
20 Ἕκαςος ἐν τῇ κλή-
σει ᾗ [3]ἐκλήθη, ἐν ταύ-
τῃ [15]μενέτω.
21 Δοῦλος [3]ἐκλήθης;
μή σοι μελέτω· ἀλλ'
εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθε-
ρος [17]γενέσθαι, μᾶλ-
λον [18]χρῆσαι.[19]
22 Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ
[3]κληθεὶς δοῦλος, ἀπε-
λεύθερος Κυρίου [11]ἐςίν·
ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος
[3]κληθεὶς, δοῦλός [11]ἐςι
Χριστοῦ.
23 Τιμῆς [24]ἠγοράσθη-
τε· μὴ [17]γίνεσθε δοῦλοι
ἀνθρώπων.
24 Ἕκαςος ἐν ᾧ [3]ἐ-
κλήθη, ἀδελφοὶ, ἐν τού-
τῳ [15]μενέτω παρὰ τῷ
Θεῷ.
25 Περὶ δὲ τῶν [27]παρ-
θένων, ἐπιταγὴν Κυρίου
οὐκ ἔχω· [29]γνώμην δὲ
δίδωμι ὡς [30]ἠλεημένος
ὑπὸ Κυρίου πιςὸς [11]εἶ-
ναι.
26 Νομίζω οὖν τοῦ-

A. D. 57.

1 μερίζω, ch. 1. 13. Ro. 12. 3.
* κύριος,-α.
2 ἐνίστημι, ch. 3. 22.
3 καλέω.
† Θεὸς,-α.
4 ch. 9. 16. 2 Co. 6. 4.
5 περιτέμνω.
6 δέω. [στίαν
7 s. ἀκροβυ-
8 λύω.
9 γαμέω.
‡ λάβῃς γυναῖκα-n.
10 ἁμαρτάνω
11 εἰμί.
12 s. τι ἔστι.
13 Ecclus. 32. (27.) 23. Wisd. 6. 18.
14 ἔχω.
15 μένω.
§ ὅτι-b.
‖ Vide App.
16 συστέλλω, Ac. 5. 6.
17 γίνομαι.
18 χράομαι.
** τὸν κόσμον, ὡς-n.
19 s. ἐλευθερίᾳ.
20 ch. 11. 2. Ro. 7. 6.
21 ch. 9. 18.
22 Mat. 20.30. Jno. 8. 59.
23 Ro. 12. 2. Phi. 2. 8.
24 ἀγοράζω.
25 Mat. 28.14.
26 Mat. 6. 25.
27 Mat. 1. 23. Ac. 21. 9.
28 ἀρ σκω.
29 ch. 1. 10.
30 ἐλεέω. [τα.
31 s. πράγμα.

το καλὸν ὑπάρχειν
διὰ τὴν [2]ἐνεστῶσαν
[4]ἀνάγκην, ὅτι καλὸν
ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶ-
ναι.[11]
27 Δέδεσαι [6] γυναικί;
μὴ ζήτει λύσιν. [8]Λέλυ-
σαι ἀπὸ γυναικός; μὴ
ζήτει γυναῖκα.
28 Ἐὰν δὲ καὶ ‡γή-
μῃς,[9] οὐχ [10]ἥμαρ-
τες· καὶ ἐὰν [9]γήμῃ ἡ
παρθένος, οὐχ [10]ἥμαρ-
τε· θλῖψιν δὲ τῇ σαρ-
κὶ [14]ἕξουσιν οἱ τοιοῦ-
τοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φεί-
δομαι.
29 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελ-
φοὶ, § ὁ καιρὸς ‖ [16]συν-
εςαλμένος· τὸ λοιπόν
[11]ἐςιν ἵνα καὶ οἱ ἔχον-
τες γυναῖκας, ὡς μὴ
ἔχοντες [11]ὦσι·
30 Καὶ οἱ κλαίοντες,
ὡς μὴ κλαίοντες· ϗ οἱ
χαίροντες, ὡς μὴ χαί-
ροντες· καὶ οἱ ἀγορά-
ζοντες, ὡς μὴ [20]κατέ-
χοντες·
31 Καὶ οἱ [18]χρώμενοι
** τῷ κόσμῳ τούτῳ,
ὡς μὴ [21]καταχρώμενοι·
[22]παράγει γὰρ τὸ σχῆ-
μα [23]τοῦ κόσμου τού-
του.
32 Θέλω δὲ ὑμᾶς
[25]ἀμερίμνους [11]εἶναι.
Ὁ ἄγαμος [26]μεριμνᾷ
τὰ [31] τοῦ Κυρίου, πῶς
[28]ἀρέσει τῷ Κυρίῳ·
33 Ὁ δὲ γαμήσας μερι-
μνᾷ τὰ [31] τοῦ κόσμου,
πῶς [28]ἀρέσει ‖ τῇ γυ-
ναικί.
34 Μεμέρισαι[1] ἡ γυνὴ

Digitized by Google

καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄ-
γαμος μεριμνᾷ τὰ [5] τοῦ
Κυρίου, ἵνα [1] ᾖ ἁγία
καὶ σώματι καὶ πνεύ-
ματι· ἡ δὲ [3] γαμήσασα
μεριμνᾷ τὰ [5] τοῦ κό-
σμου, πῶς [7] ἀρέσει τῷ
ἀνδρί.
35 Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ
ὑμῶν αὐτῶν [9] συμφέ-
ρον λέγω· οὐχ ἵνα βρό-
χον ὑμῖν ἐπιβάλω,
ἀλλὰ πρὸς τὸ [11] εὔσχη-
μον καὶ † εὐπρόσεδρον
τῷ Κυρίῳ ἀπερισπά-
στως.
36 Εἰ δέ τις [13] ἀσχημο-
νεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον
αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν [1] ᾖ
ὑπέρακμος, καὶ [15] οὕ-
τως ὀφείλει [16] γίνε-
σθαι· ὃ θέλει, ποιεί-
τω· οὐχ ἁμαρτάνει·
[3] γαμείτωσαν.
37 Ὃς δὲ [17] ἕστηκεν
[19] d ἑδραῖος | § ἐν τῇ
καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγ-
κην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει
περὶ τοῦ ἰδίου θελήμα-
τος, καὶ τοῦτο [20] κέκρι-
κεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν
ἑαυτοῦ παρθένον, κα-
λῶς ποιεῖ.
38 Ὥςτε καὶ ὁ ‖ [21] ἐκ-
γαμίζων, καλῶς ποιεῖ·
** ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων,
κρεῖσσον ποιεῖ.
39 Γυνὴ [23] δέδεται νό-
μῳ | ἐφ' ὅσον χρόνον
[24] ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν
δὲ [25] κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ
c αὐτῆς | ἐλευθέρα [1] ἐστὶν,
[26] ᾧ θέλει [3] γαμηθῆναι·
μόνον ἐν Κυρίῳ.

A. D. 57.

1 εἰμί.
2 μένω.
3 γαμέω.
4 ch. 3. 18.
5 s. πράγματα.
6 c. 10. 19, 28. Ac. 15. 29.
7 ἀρέσκω.
* οἴδαμεν, ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν· (ἡ γνῶσις-n.
8 εἴδω.
9 ch. 6. 12.
10 ch. 13. 2. 8.
11 ch. 12. 24.
† εὐπάρεδρον·a.
12 ch. 4. 6.
13 ch. 13. 5.
‡ ἐγνωκέναιn
14 γινώσκω, 1 Jno. 4. 6.
15 s. ἐὰν.
16 γίνομαι.
17 ἵστημι.
18 s. ἔστιν.
19 ch. 15. 58.
§ al. transp.
20 κρίνω.
‖ γαμίζων,-i
21 Mat. 22. 30.
** καὶ ὁ μὴ γαμίζων,-a.
22 Lu. 2. 11. Ac. 10. 36.
†† δι' ὃν-n
‡‡ δι' αὐτόν-n
§§ Vide App.
23 δέω.
24 ζάω.
25 κοιμάω, Jno. 11. 11.
26 v. τῷ ἀνθρώπῳ.
‖‖ συνηθείᾳ-h
27 ch. 10. 25, 28, 29. Ac. 23. 1.

40 Μακαριωτέρα δέ [1] ἐ-
στιν ἐὰν οὕτω [2] μείνῃ,
κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην·
[4] δοκῶ δὲ κἀγὼ Πνεῦμα
Θεοῦ ἔχειν.

Κεφ. η'.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν [6] εἰδω-
λοθύτων *[8] οἴδαμεν ὅτι
πάντες γνῶσιν ἔχο-
μεν. Ἡ [10] γνῶσις φυ-
σιοῖ, [12] ἡ δὲ ἀγάπη οἰ-
κοδομεῖ.
2 Εἰ c δέ | τις δοκεῖ
‡ εἰδέναι τι, οὐδέπω
d οὐδὲν | [14] ἔγνωκε κα-
θὼς δεῖ [14] γνῶναι.
3 Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν
Θεὸν, οὗτος [14] ἔγνωσται
ὑπ' αὐτοῦ.
4 Περὶ τῆς βρώσεως
οὖν τῶν εἰδωλοθύτων,
[8] οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴ-
δωλον [18] ἐν κόσμῳ, καὶ
ὅτι οὐδεὶς Θεὸς c ἕτε-
ρος | εἰ μὴ εἷς.
5 Καὶ γὰρ εἴπερ [1] εἰσὶ
λεγόμενοι θεοὶ, εἴτε ἐν
οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ b τῆς |
γῆς· (ὥςπερ [1] εἰσὶ θεοὶ
πολλοὶ, καὶ κύριοι πολ-
λοί·)
6 Ἀλλ' ἡμῖν εἷς
Θεὸς ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ
τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς
εἰς αὐτόν· καὶ [22] εἷς
Κύριος Ἰησοῦς Χρι-
στὸς, †† δι' οὗ τὰ πάν-
τα, καὶ ἡμεῖς δι' ‡‡ αὐ-
τοῦ. §§
7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν
ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ
‖‖ [27] συνειδήσει τοῦ εἰ-
δώλου ἕως ἄρτι, ὡς εἰ-
δωλόθυτον ἐσθίουσι,

Digitized by Google

καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν
ἀσθενὴς [1] οὖσα [3] μολύ-
νεται.
8 Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ
* παρίστησι τῷ Θεῷ·
οὔτε [e] γὰρ | ἐὰν φάγω-
μεν, [7] περισσεύομεν· οὔ-
τε ἐὰν μὴ φάγωμεν,
[9] ὑστερούμεθα.
9 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ
[11] ἐξουσία ὑμῶν αὕτη
πρόσκομμα [13] γένηται
τοῖς § ἀσθενοῦσιν.
10 Ἐὰν γάρ τις [14] ἴδῃ
σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν,
ἐν [15] εἰδωλείῳ κατακεί-
μενον, οὐχὶ ἡ συνείδη-
σις αὐτοῦ ἀσθενοῦς [1] ὄν-
τος [16] οἰκοδομηθήσεται
εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα
ἐσθίειν;
11 Καὶ [17] ἀπολεῖται
ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς
** ἐπὶ τῇ σῇ †† γνώσει,
δι' ὃν Χριστὸς [19] ἀπέ-
θανεν;
12 Οὕτω δὲ ἁμαρτά-
νοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ [20] τύπτοντες αὐτῶν
τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦ-
σαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρ-
τάνετε.[21]
13 Διόπερ εἰ βρῶμα
[23] σκανδαλίζει τὸν ἀ-
δελφόν μου, οὐ μὴ φά-
γω κρέα εἰς τὸν [25] αἰῶ-
να, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν
μου σκανδαλίσω.

Κεφ. θ'.

ΟΥΚ *† εἰμὶ ἀπόστο-
λος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθε-
ρος; οὐχὶ Ἰησοῦν Χρι-
στὸν τὸν Κύριον ἡμῶν
[27] ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον
μου ὑμεῖς [1] ἐστε ἐν Κυ-
ρίῳ;
2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ
ἀπόστολος, ἀλλά γε
ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφρα-
γίς[2] τῆς ἐμῆς [4] ἀποστο-
λῆς ὑμεῖς [1] ἐστε ἐν † Κυ-
ρίῳ.[6]
3 Ἡ ἐμὴ [8] ἀπολογία
τοῖς ἐμὲ [10] ἀνακρίνου-
σιν, αὕτη ‡ ἐστί.[1]
4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
σίαν φαγεῖν καὶ [12] πι-
εῖν;
5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
σίαν || ἀδελφὴν γυναῖκα
περιάγειν, ὡς καὶ οἱ
λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ
οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου,
καὶ Κηφᾶς;
6 Ἢ μόνος ἐγὼ καὶ
Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν
ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργά-
ζεσθαι;
7 Τίς [18] στρατεύεται
ἰδίοις [18] ὀψωνίοις πο-
τέ; τίς φυτεύει ἀμπε-
λῶνα, καὶ ‡‡ ἐκ τοῦ καρ-
ποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει;
ἢ τίς ποιμαίνει ποί-
μνην, καὶ ἐκ τοῦ γά-
λακτος τῆς ποίμνης οὐκ
ἐσθίει;
8 Μὴ [22] κατὰ ἄνθρω-
πον ταῦτα λαλῶ; §§ Ἢ
οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα
λέγει;
9 |||| Ἐν γὰρ τῷ Μω-
σέως νόμῳ [24] γέγρα-
πται· [26] Οὐ φιμώσεις
βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ
τῶν βοῶν μέλει τῷ
Θεῷ;
10 Ἢ δι' ἡμᾶς [28] πάν-
τως λέγει; Δι' ἡμᾶς

A. D. 57.

1 εἰμί.
2 Ro. 4. 11.
3 Re. 3. 4.
4 Ac. 1. 25.
* παραστή-
σει-i. al.
συνίστησι.
Ro. 3. 5
† κυρίῳ· ἡ
ἐμή-a.
6 s. ὄντες.
7 Mar. 12. 44.
8 Ac. 22. 1.
9 ch. 12. 24.
10 ch. 2. 15.
‡ ἐστί· μὴ-n.
11 ch. 9. 4–6.
12 πίνω.
13 γίνομαι.
§ ἀσθενέσιν-h
|| ἀδελφὰς
γυναῖκας
al. γυναῖ-
κας-n.
14 εἴδω.
15 1Ma.10.83.
16 ch. 14. 17.
17 ἀπολλύω.
** ἐν-h.
†† βρώσει-n.
18 Lu. 3. 14.
‡‡ τὸν καρ-
πὸν-n. [σκω.
19 ἀποθνή-
20 Mat.24.49.
21 cf. Ps. 51.4.
22 ch. 3. 3.
§§ ἢ καὶ ὁ νό-
μος ταῦτα
οὐ λέγει;-h
23 Mat. 11. 6.
|||| Γέγραπται
γάρ· Οὐ
κημώσεις-n
24 γράφω.
25 Mat.21.19.
26 De. 25. 4.
*† Vide App.
27 ὁράω.
28 ch. 16. 12.
Lu. 4. 23.

Digitized by Google

γὰρ [1]ἐγράφη, ὅτι * ἐπ'
ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀρο-
τριῶν ἀροτριᾷν· καὶ ὁ
ἀλοῶν ‡ τῆς ἐλπίδος
αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλ-
πίδι.
11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ [10]
[3]πνευματικὰ [8]ἐσπείρα-
μεν, μέγα[9] εἰ ἡμεῖς
ὑμῶν τὰ [10]σαρκικὰ θε-
ρίσομεν;
12 Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξου-
σίας ὑμῶν μετέχου-
σιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς;
[12]ἀλλ' οὐκ [13]ἐχρησά-
μεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύ-
τῃ· ἀλλὰ πάντα στέ-
γομεν,[15] ἵνα μὴ ἐγκο-
πήν τινα [16]δῶμεν τῷ
εὐαγγελίῳ τοῦ Χρι-
στοῦ.
13 Οὐκ [17]οἴδατε ὅτι
οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι,
ἐκ τȢ̃ ἱεροῦ ἐσθίουσιν;
οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ
** προσεδρεύοντες, τῷ
θυσιαστηρίῳ συμμερί-
ζονται;
14 Οὕτω καὶ ὁ Κύριος
[22]διέταξε τοῖς τὸ εὐ-
αγγέλιον καταγγέλλȢ-
σιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου
[23]ζῆν.
15 Ἐγὼ δὲ |||| οὐδενὶ
[13]ἐχρησάμην τούτων.
Οὐκ [1]ἔγραψα δὲ ταῦτα,
ἵνα οὕτω [26]γένηται ἐν
ἐμοί· καλὸν γάρ μοι
μᾶλλον [25]ἀποθανεῖν, ἢ
τὸ καύχημά μου ἵνα
τις κενώσῃ.
16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελί-
ζωμαι, οὐκ [2]ἔστι μοι
* § καύχημα· ἀνάγκη
γάρ μοι ἐπίκειται· Ȣαὶ
† δέ μοι [2]ἐστὶν, ἐὰν μὴ
εὐαγγελίζωμαι.
17 Εἰ γὰρ [4]ἑκὼν τοῦ-
το πράσσω, μισθὸν
ἔχω· § εἰ δὲ ἄκων,[5] οἰ-
κονομίαν[6] [7]πεπίστευ-
μαι.
18 Τίς οὖν μοι [2]ἐστὶν
ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγε-
λιζόμενος ἀδάπανον θή-
σω[11] τὸ εὐαγγέλιον c τȢ̃
Χριςοῦ, | εἰς τὸ μὴ κα-
ταχρήσασθαι[14] τῇ ἐξȢ-
σίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγε-
λίῳ.
19 Ἐλεύθερος γὰρ [2]ὢν
ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυ-
τὸν [18]ἐδούλωσα, ἵνα
τοὺς πλείονας κερδή-
σω.
20 Καὶ [26]ἐγενόμην τοῖς
Ἰουδαίοις ὡς ἸȢδαῖος,
ἵνα ἸȢδαίους κερδήσω·
τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ
νόμον, || ἵνα τȢ̀ς ὑπὸ νό-
μον κερδήσω·
21 Τοῖς [20]ἀνόμοις ὡς
ἄνομος, (μὴ [2]ὢν ἄνομος
†† Θεῷ, ἀλλ' [22]ἔννομος
‡‡ Χριςῷ) ἵνα §§ κερδή-
σω ἀνόμους.
22 Ἐγενόμην[26] τοῖς
ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενὴς,
ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερ-
δήσω· τοῖς πᾶσι γέ-
γονα[26] d τὰ | πάντα,
ἵνα * † πάντως τινὰς
σώσω.
23 * ‡ Τοῦτο δὲ ποιῶ
διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα
συγκοινωνὸς αὐτοῦ γέ-
νωμαι.[26]
24 Οὐκ [17]οἴδατε ὅτι
οἱ ἐν σταδίῳ τρέχον-
τες, πάντες μὲν τρέ-

A. D. 57.

1 γράφω.
* Vide App.
† γάρ-a.
2 εἰμί.
‡ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν.-a.
3 Ro. 15. 27.
4 Ro. 8. 20.
§ εἰ δὲ ἄκων οἰκ. πεπίςευμαι, τίς Ȣ̃ν-n
5 s. κατὰ.
6 Lu. 16 2.
7 πιστεύω.
8 σπείρω.
9 s. ἔργον μὴ ἔστι. [τα.
10 s. πράγματα.
11 τίθημι.
12 s. μεθέξομεν.
13 χράομαι.
14 καταχράομαι, c.7.31.
15 ch. 13. 7.
16 δίδωμι.
17 εἴδω.
18 δουλόω.
|| (μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον,)-m.
** παρεδρεύοντες,-h.
20 Mar. 15.28.
21 διατάσσω.
†† Θεοῦ.-h.
22 Ac. 19. 39.
‡‡ ΧριστȢ̃,-n
§§ κερδανῶ
23 ζάω [τȢ̀ς-i.
|||| οὐ κέχρημαι οὐδενὶ τούτων.-a.
25 ἀποθνήσκω.
26 γίνομαι.
*† πάντας σώσω-n.
*‡ Πάντα-h.
*§ χάρις-n.

Digitized by Google

χουσιν, εἷς δὲ λαμβά-
νει τὸ [1]βραβεῖον; Οὕ-
τω τρέχετε ἵνα [3]κατα-
λάβητε.
25 Πᾶς δὲ ὁ [5]ἀγωνιζό-
μενος,[7] πάντα [9]ἐγκρα-
τεύεται· ἐκεῖνοι μὲν ȣ̃ν
[11]ἵνα φθαρτὸν στέφα-
νον [13]λάβωσιν, ἡμεῖς
δὲ ἄφθαρτον.
26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτω
τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως·
οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ
ἀέρα δέρων.
27 Ἀλλ' †[15]ὑπωπιάζω
μου τὸ σῶμα, καὶ δου-
λαγωγῶ· [17] μήπως
‡ἄλλοις κηρύξας, αὐ-
τὸς [19]ἀδόκιμος [21]γέ-
νωμαι.

Κεφ. ι'.

ΟΥ θέλω ‖ δὲ ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι
οἱ πατέρες ἡμῶν πάν-
τες ὑπὸ τὴν νεφέλην
[24]ἦσαν, καὶ πάντες διὰ
τῆς θαλάσσης [25]διῆλ-
θον·
2 Καὶ πάντες εἰς τὸν
Μωσῆν ἐβαπτίσαντο
ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ
θαλάσσῃ·
3 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ
βρῶμα [31]πνευματικὸν
[33]ἔφαγον·
4 Καὶ πάντες τὸ αὐ-
τὸ [35]πόμα πνευματι-
κὸν [37]ἔπιον· ἔπινον
γὰρ ἐκ πνευματικῆς
ἀκολουθȣ́σης πέτρας·
ἡ δὲ πέτρα [24]ἦν ὁ Χρι-
στός.
5 Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς
πλείοσιν αὐτῶν [41]εὐ-
δόκησεν ὁ Θεός· [2]κατ-
εστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ
[4]ἐρήμῳ.
6 Ταῦτα δὲ [6]τύποι
ἡμῶν [21]ἐγενήθησαν, εἰς
τὸ μὴ [24]εἶναι ἡμᾶς
[8]ἐπιθυμητὰς κακῶν, κα-
θὼς κἀκεῖνοι [10]ἐπεθύ-
μησαν.
7 Μηδὲ εἰδωλολάτραι
[21]γίνεσθε, καθώς τινες
αὐτῶν· * ὡς [12]γέγρα-
πται· [14]Ἐκάθισεν ὁ
λαὸς φαγεῖν ϗ [37]πιεῖν,
καὶ [16]ἀνέστησαν [18]παί-
ζειν.
8 Μηδὲ [20]πορνεύωμεν,
καθώς τινες αὐτῶν
ἐπόρνευσαν, καὶ [22]ἔπε-
σον [23]ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰ-
κοσιτρεῖς χιλιάδες.
9 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν
τὸν § Χριστὸν, καθὼς
ᶜκαί| τινες αὐτῶν ἐπεί-
ρασαν,[26] καὶ ὑπὸ τῶν
ὄφεων [27]ἀπώλοντο.
10 Μηδὲ γογγύζετε,
καθὼς ᶜκαί| τινες αὐ-
τῶν ἐγόγγυσαν, ϗ ἀπώ-
λοντο[27] ὑπὸ τοῦ ὀλο-
θρευτοῦ.
11 Ταῦτα δὲ πάντα
** τύποι [29]συνέβαινον
ἐκείνοις· [12]ἐγράφη δὲ
πρὸς [30]νȣθεσίαν ἡμῶν,
εἰς οὓς τὰ [32]τέλη τῶν
αἰώνων [34]κατήντησεν.
12 Ὥςτε ὁ [36]δοκῶν [38]
[39]ἑςάναι, βλεπέτω μὴ
[22]πέσῃ.
13 Πειρασμὸς ὑμᾶς ȣ̓κ
[13]εἴληφεν εἰ μὴ [40]ἀν-
θρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ
Θεὸς, ὃς ȣ̓κ ἐάσει ὑμᾶς
πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ

A. D. 57.

1 Phi. 3. 14,
2 καταστρώω
3 καταλαμ-
βάνω.
4 s. χώρα.
5 Lu. 13. 24.
6 Jno. 20. 25.
7 s. κατὰ.
8 Nu. 11. 34.
9 ch. 7. 9.
10 ἐπιθυμέω.
11 s. ἀγωνί-
ζονται.
* ὥςπερ-i.
12 γράφω.
13 λαμβάνω.
14 καθίζω.
† ὑποπιάζω-i.
al. ὑποπιέ-
ζω.
15 Lu. 18. 5.
16 ἀνίστημι.
17 2 Co. 11. 23.
18 Ex. 32. 6.
‡ conj. ἄλλȣς.
19 Ro. 1. 28.
20 ch. 6. 18.
21 γίνομαι.
22 πίπτω.
23 s. νεκροί.
§ κύριον,-h.
alii Θεὸν,
‖ γάρ-a.
24 εἰμί.
25 διέρχομαι.
26 s. αὐτόν.
27 ἀπολλύω.
** τυπικῶς-n.
29 συμβαίνω
30 Ep. 6. 4.
31 Ro. 7. 14.
32 He. 9. 26.
33 φάγω.
34 καταντάω
35 He. 9. 10.
36 ch. 7. 40.
37 πίνω.
38 s. ἑαυτῷ.
39 ἵστημι.
40 ch. 2. 4, 13.
41 Mat. 3. 17.

Digitized by Google

[1]δύνασθε,* ἀλλὰ ποιή-
σει σὺν τῷ πειρασμῷ ꭓ
τὴν [3]ἔκβασιν, τοῦ [1]δύ-
νασθαι [b]ὑμᾶς| [4]ὑπε-
νεγκεῖν.
14 Διόπερ, ἀγαπητοί
μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς
εἰδωλολατρείας.
15 Ὡς [5]φρονίμοις λέ-
γω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ
φημι.
16 Τὸ [6]ποτήριον τῆς
†εὐλογίας ὃ εὐλογοῦ-
μεν, οὐχὶ [7]κοινωνία τȣ̃
αἵματος τοῦ Χριςοῦ
[10]ἐστι; [6]τὸν ἄρτον ὃν
[9]κλῶμεν, οὐχὶ κοινω-
νία τοῦ σώματος τοῦ
‡Χριςοῦ [10]ἐστιν;
17 Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν
σῶμα οἱ πολλοὶ [10]ἐ-
σμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ
τοῦ ἑνὸς ἄρτου [11]μετέ-
χομεν.
18 Βλέπετε τὸν Ἰσρα-
ὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ
ἐσθίοντες τὰς θυσίας,
[12]κοινωνοὶ τοῦ θυσια-
ςηρίου εἰσί;
19 Τί οὖν φημι; [c]ὅτι
εἴδωλον, τί [10]ἐστιν;
ἤ| **ὅτι εἰδωλόθυτον
τί [10]ἐστιν;
20 Ἀλλ' [16]ὅτι ἃ ††θύ-
ει[17] τὰ ἔθνη, [18]δαιμονί-
οις θύει, καὶ οὐ Θεῷ·
οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινω-
νοὺς τῶν δαιμονίων
[19]γίνεσθαι.
21 Οὐ [1]δύνασθε ποτή-
ριον Κυρίου πίνειν, καὶ
ποτήριον δαιμονίων·
οὐ [1]δύνασθε τραπέζης
Κυρίου μετέχειν, καὶ
τραπέζης δαιμονίων.
22 Ἢ [20]παραζηλοῦμεν
τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρό-
τεροι αὐτοῦ [10]ἐσμεν;
23 Πάντα [b]μοι| [2]ἔξ-
εστιν, ἀλλ' οὐ πάντα
συμφέρει· πάντα [b]μοι|
[2]ἔξεςιν, ἀλλ' οὐ πάντα
οἰκοδομεῖ.
24 Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ
ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ
ἑτέρου [b]ἕκαστος.|
25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ
πωλούμενον ἐσθίετε,
μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ
τὴν συνείδησιν.
26 Τοῦ [8]γὰρ Κυρίου ἡ
γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐ-
τῆς.
27 Εἰ [d]δέ| τις καλεῖ
ὑμᾶς τῶν ἀπίςων, §καὶ
θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν
τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν
ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρί-
νοντες[13] διὰ τὴν [14]συν-
είδησιν.
28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴ-
πῃ· Τοῦτο ‖ εἰδωλόθυ-
τόν [10]ἐστι· μὴ ἐσθίετε,
δι' ἐκεῖνον τὸν [15]μηνύ-
σαντα, καὶ τὴν συνεί-
δησιν· [b]τοῦ γὰρ Κυρίȣ
ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα
αὐτῆς.|
29 Συνείδησιν δὲ λέγω
οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ
τὴν τοῦ ἑτέρου. Ἱνατί
γὰρ ἡ ἐλευθερία μου
κρίνεται ὑπὸ ἄλλης
συνειδήσεως;
30 Εἰ [b]δὲ| ἐγὼ χάριτι
μετέχω, τί βλασφημȣ̃-
μαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχα-
ριστῶ;
31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε,
εἴτε πίνετε, εἴτέ τι

A. D. 57.

1 δύναμαι.
* ὑπενεγκεῖν,-f.
2 ἔξειμι.
3 He. 13. 7.
4 ὑποφέρω, 2 Ti. 3. 11. 1 Pe. 2. 19. Ps. 55. 12.
5 ch. 4. 10. Mat. 25. 2.
6 s. κατὰ.
† εὐχαριστίας-n.
7 Ro. 15. 26.
8 Ps. 24. 1.
9 κλάω.
‡ κυρίου-n.
10 εἰμί.
§ εἰς δεῖπνον-f. q. s.
11 ver. 21,30. ch. 9. 10.12. He. 2. 14. 5. 13. 7. 13.
12 ver. 20. Lu. 5. 10.
13 ch. 2. 14.
14 ver. 28. 29. Ro. 13. 5.
‖ ἱερόθυτόν-h
** al. transp. al. ἢ ὅτι εἰδ. τί ἐστιν;-e.
15 Lu. 20. 37. Jno. 11. 57. Ac. 23. 30.
16 s. φημι.
†† ἃ θύουσι, δαιμ. θύουσι,-h.
17 ch. 5. 7.
18 ver. 21. Jno. 7. 20. Ac. 17. 18.
19 γίνομαι.
20 Ro. 10. 19. De. 32. 21. Ecclus. 30. 3.

Digitized by Google

ποιεῖτε, πάντα εἰς δό-
ξαν Θεοῦ ποιεῖτε.
32 Ἀπρόσκοποι[1] [2]γί-
νεσθε καὶ Ἰουδαίοις ϗ
Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκκλη-
σίᾳ τοῦ Θεοῦ·
33 Καθὼς [3]κἀγὼ πάν-
τα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ
ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμ-
φέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν
πολλῶν, ἵνα [4]σωθῶσι.

Κεφ. ια'.

ΜΙΜΗΤΑΙ[5] μου [2]γί-
νεσθε, καθὼς [3]κἀγὼ
Χριστοῦ.
2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, ὅτι [7]πάντα
μου [8]μέμνησθε, καὶ κα-
θὼς [8]παρέδωκα ὑμῖν
τὰς παραδόσεις [11]κατ-
έχετε.
3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέ-
ναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς
ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστὸς
[12]ἐστι· κεφαλὴ δὲ
γυναικὸς, ὁ ἀνήρ· κε-
φαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ
Θεός.
4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχό-
μενος ἢ προφητεύων,
κατὰ [13]κεφαλῆς ἔχων,
[14]καταισχύνει τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ.
5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσ-
ευχομένη ἢ προφητεύ-
ουσα [17]ἀκατακαλύπτῳ
τῇ κεφαλῇ, καταισχύ-
νει τὴν κεφαλὴν ‖ ἑαυ-
τῆς· ἓν γάρ [12]ἐστι καὶ
τὸ αὐτὸ τῇ [19]ἐξυρημέ-
νῃ.
6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύ-
πτεται[20] γυνὴ, ϗ [21]κει-
ράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν
γυναικὶ τὸ κείρασθαι
ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυ-
πτέσθω.[20]
7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ
ὀφείλει κατακαλύπτε-
σθαι τὴν κεφαλὴν, εἰ-
κὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπ-
άρχων· γυνὴ δὲ δόξα
ἀνδρός [12]ἐστιν.
8 Οὐ γάρ [12]ἐστιν ἀνὴρ
ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυνὴ
ἐξ ἀνδρός.
9 Καὶ γὰρ οὐκ [6]ἐκτί-
σθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυ-
ναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ
τὸν ἄνδρα.
10 Διὰ τοῦτο *ὀφεί-
λει ἡ γυνὴ †ἐξουσίαν
ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς, διὰ τοὺς ‡ἀγγέ-
λους.
11 Πλὴν §οὔτε ἀνὴρ
χωρὶς γυναικὸς, οὔτε
γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς, ἐν
Κυρίῳ.
12 Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ
ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὕτω καὶ
ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναι-
κός· τὰ δὲ πάντα [15]ἐκ
τοῦ Θεοῦ.
13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς
κρίνατε· πρέπον [12]ἐστὶ
[16]γυναῖκα ἀκατακάλυ-
πτον τῷ Θεῷ προσεύ-
χεσθαι;
14 [c]Ἢ | οὐδὲ [d]αὐτὴ |
**ἡ φύσις διδάσκει
ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν
[18]κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ
ἐστι·
15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ,
δόξα αὐτῇ [12]ἐστιν,
ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ [22]πε-
ριβολαίου [23]δέδοται
[c]αὐτῇ.|

A. D. 57.

1 Ac. 24. 16. Phi. 1. 10.
2 γίνομαι.
3 καὶ ἐγώ.
4 σώζω.
5 ch. 4. 16.
6 κτίζω
7 s. κατὰ.
* οὐκ-f.
† conj. ἐξουβίαν, s. ἐξιοῦσα.
‡ conj. ἀγελαίους, s. ὄχλους.
§ οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς,-a
8 μιμνήσκομαι.
10 ch. 7. 30. Ro. 1. 18.
11 Mat. 15. 2. Col. 2. 8.
12 εἰμί.
13 ver. 5,7,10.
14 s. ἱμάτιον, v. τι, i. e. κάλυμμα.
15 s. ἐστι.
16 γυνή.
17 ver. 13. Ge. 38. 15.
18 ver. 15.
‖ αὐτῆς· s. αὐτῆς·-n.
** al. transp.
19 ξυράω, ver. 6. Ac. 21. 24.
20 s. κατὰ τὴν κεφαλήν.
21 κείρω, Ac. 8. 32.
22 He. 1. 12. Job 26. 6.
23 δίδωμι.

Digitized by Google

16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φι-
λόνεικος [1]εἶναι, ἡμεῖς
τοιαύτην [3]συνήθειαν
οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκ-
κλησίαι τοῦ Θεοῦ.
17 Τοῦτο δὲ *παραγ-
γέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι
οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον,
ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον [5]συν-
έρχεσθε.
18 Πρῶτον μὲν γὰρ
συνερχομένων ὑμῶν ἐν
[b]τῇ| ἐκκλησίᾳ, ἀκούω
[10]σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπ-
άρχειν· καὶ μέρος [11]τι
πιστεύω.
19 Δεῖ γὰρ καὶ [12]αἱρέ-
σεις [e]ἐν ὑμῖν| [1]εἶ-
ναι, ἵνα οἱ [13]δόκιμοι
φανεροὶ [14]γένωνται [c]ἐν
ὑμῖν.|
20 Συνερχομένων οὖν
ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, οὐκ
[1]ἔστι[15] [17]Κυριακὸν δεῖ-
πνον φαγεῖν.
21 Ἕκαστος γὰρ τὸ
ἴδιον δεῖπνον προλαμ-
βάνει [19] ἐν τῷ φαγεῖν·
καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ
[21]μεθύει.
22 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ
ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν
καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκ-
κλησίας τοῦ Θεοῦ
[23]καταφρονεῖτε, καὶ
καταισχύνετε τοὺς μὴ
ἔχοντας; [25] Τί ὑμῖν
εἴπω; ἐπαινέσω ‖ὑμᾶς
ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαι-
νῶ.
23 Ἐγὼ γὰρ [27]παρέ-
λαβον ἀπὸ τοῦ Κυρί-
ου, ὃ καὶ [29]παρέδωκα
ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰη-
σοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ [29]
παρεδίδοτο, [3]ἔλαβεν
ἄρτον·
24 Καὶ εὐχαριστήσας
[4]ἔκλασε[6] καὶ εἶπε·
[b2]Λάβετε, φάγετε·|
τοῦτό μου [1]ἐστὶ τὸ σῶμα
τὸ ὑπὲρ ὑμῶν [c4]κλώμε-
νον·| †τοῦτο ποιεῖτε εἰς
τὴν ἐμὴν [7]ἀνάμνησιν.
25 Ὡσαύτως καὶ [8]τὸ
ποτήριον, μετὰ τὸ δει-
πνῆσαι, λέγων· Τοῦτο
τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ
[9]διαθήκη [1]ἐστὶν ἐν τῷ
ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποι-
εῖτε ὁσάκις ἂν πίνη-
τε,[1] εἰς τὴν ἐμὴν ἀνά-
μνησιν.
26 Ὁσάκις γὰρ ἂν
ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦ-
τον, καὶ τὸ ποτήριον
[c]τοῦτο| πίνητε, τὸν θά-
νατον τοῦ Κυρίου κατ-
αγγέλλετε.[16] ἄχρις οὗ[18]
[b]ἂν| [20]ἔλθῃ.
27 Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ
τὸν ἄρτον [b]τοῦτον,| ἢ
πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ
Κυρίου [22]ἀναξίως,‡ ἔνο-
χος [1]ἔσται τοῦ σώμα-
τος καὶ §αἵματος τοῦ
Κυρίου.
28 Δοκιμαζέτω [24] δὲ
ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ
οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ πο-
τηρίου πινέτω.
29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ
πίνων [c]ἀναξίως,| [26]κρί-
μα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ
πίνει, μὴ [28]διακρίνων
τὸ σῶμα [c]τοῦ Κυρί-
ου.|
30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν
πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ

A. D. 57.

1 εἰμί.
2 λαμβάνω.
3 Jno. 18. 39.
4 κλάω.
* παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν,-i.
5 c. 14. 23, 26. Ac. 10. 27.
6 s. τὸν ἄρτον,
† al. θρυπτόμενον· al. διδόμενον.
7 Lu. 22. 19.
8 s. ἔλαβε.
9 Mat. 26 28.
10 ch. 1. 10. Mat. 9. 16.
11 s. κατὰ.
12 Ac. 5. 17. Ga. 5. 20.
13 Ro. 14. 18.
14 γίνομαι.
15 s. τοῦτο.
16 ch. 2. 1.
17 Re. 1. 10.
18 s. τοῦ χρόνου.
19 Mar. 14. 8.
20 ἔρχομαι.
‡ τοῦ κυρίου,-f.
§ τοῦ-m.
21 Mat. 24. 49. Ac. 2. 15.
22 ver. 29.
23 Mat. 6. 24. Lu. 16. 13.
24 ch. 3. 13.
25 s. χρήματα.
26 Mat. 23. 14.
‖ ὑμᾶς; Ἐν τούτῳ οὐκ-a.
27 παραλαμβάνω, ch. 15. 3.
28 Mat. 16. 3. Ac. 15. 9.
29 παραδίδωμι, ver. 2.

Digitized by Google

[1]ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.

31 Εἰ *γὰρ ἑαυτοὺς [3]διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα.

32 Κρινόμενοι †δὲ, ὑπὸ τοῦ Κυρίου [5]παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ [3]κατακριθῶμεν.

33 Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι [9]εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε.

34 Εἰ [b]δέ | τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν [10]ἔλθω, διατάξομαι.

Κεφ. ιβ'.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν [11]πνευματικῶν,[12] ἀδελφοὶ, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

2 Οἴδατε[15] §ὅτι ἔθνη [2]ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ||[17]ἄφωνα, ὡς ἂν [18]ἤγεσθε, [19]ἀπαγόμενοι.

3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν, †† λέγει [21]ἀνάθεμα Ἰησοῦν· καὶ οὐδεὶς δύναται ‡‡εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

4 Διαιρέσεις[22] δὲ χαρισμάτων [2]εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα·

5 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν[23] [2]εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος·

6 Καὶ διαιρέσεις [24]ἐνεργημάτων [2]εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτός [2]ὁ ἐστι | Θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

7 Ἑκάστῳ δὲ [4]δίδοται ἡ [6]φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ [8]συμφέρον.

8 Ὧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος [4]δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα·

9 Ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι· ἄλλῳ δὲ χαρίσματα [13]ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι·

10 Ἄλλῳ δὲ ‡ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ [14]διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ [16]ἑρμηνεία γλωσσῶν.

11 Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἑ ἰδίᾳ[20] **ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν [2]ἐστι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος [c]τοῦ ἑνὸς | πολλὰ [2]ὄντα, ἕν [2]ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστός.

13 Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ Πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν· εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες

A. D. 57.

1 Mat. 14. 14.
2 εἰμί.
* ἐε-h.
3 διακρίνω.
4 δίδωμι.
† δὲ ὑπὸ κυρίου, παιδ.-a.
5 Ac. 7. 22. 2 Co. 6. 9.
6 2 Co. 4. 2.
7 Mar. 16. 16.
8 ch. 6. 12.
9 s. εἰς τὸ κυριακὸν δεῖπνον.
10 ἔρχομαι.
11 s. πραγμάτων v. χαρισμάτων.
12 Ro. 7. 14.
13 Je. 33. 6.
‡ ἐνέργεια δυνάμεως,-n.
14 Ro. 14. 1.
15 εἴδω.
16 ch. 14. 26. Ecc. 47. 17.
§ ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε,-h. al. ὅτε ἔθνη ἦτε, conj. ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε. ἦτε.
|| ἄμορφα,-n.
17 ch. 14. 10.
18 ἄγω.
19 Mat. 27. 2, 31
** alii ἴδια.
20 s. μερίζει.
†† λέγει· Ἀνάθεμα Ἰησοῦς· s. Ἰησοῦ·-i.
21 ch. 16. 22.
‡‡ εἰπεῖν Κύριος Ἰησοῦς·-n.
22 ver. 5. 6.
23 ch. 16. 15. Lu. 10. 40.
24 ver. 10.

Digitized by Google

*εἰς ἓν Πνεῦμα [1]ἐποτί-
σθημεν.
14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα
οὐκ [3]ἔστιν ἓν μέλος,
ἀλλὰ πολλά.
15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς·
Ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ,
οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώμα-
τος· οὐ παρὰ τοῦτο
οὐκ [3]ἔστιν ἐκ τοῦ σώ-
ματος;
16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ
οὖς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ
ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ
τοῦ σώματος· οὐ παρὰ
τοῦτο οὐκ [3]ἔστιν ἐκ τοῦ
σώματος;
17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα
ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή;
εἰ ὅλον ἀκοὴ, ποῦ ἡ
[12]ὄσφρησις;
18 Νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς
[13]ἔθετο τὰ μέλη, ἓν
ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ
σώματι, καθὼς [14]ἠθέ-
λησεν.
19 Εἰ δὲ [3]ἦν τὰ πάν-
τα ἓν μέλος, ποῦ τὸ
σῶμα;
20 Νῦν δὲ πολλὰ
μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶ-
μα.
21 Οὐ δύναται [b]δὲ ‖
†† ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ
χειρί· Χρείαν σου οὐκ
ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ
τοῖς [17]ποσί· Χρείαν
ὑμῶν οὐκ ἔχω.
22 Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλ-
λον τὰ δοκοῦντα μέλη
τοῦ σώματος ἀσθενέσ-ε-
ρα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά
[3]ἐστι.
23 Καὶ [18]ἃ δοκοῦμεν
[19]ἀτιμότερα [3]εἶναι τοῦ
σώματος, τούτοις τι-
μὴν περισσοτέραν πε-
ριτίθεμεν· καὶ τὰ ἀ-
σχήμονα ἡμῶν εὐσχη-
μοσύνην περισσοτέραν
ἔχει.
24 Τὰ δὲ [5]εὐσχήμο-
να ἡμῶν, οὐ χρείαν
ἔχει.† Ἀλλ' ὁ Θεὸς
[7]συνεκέρασε τὸ σῶ-
μα, τῷ [8]ὑστεροῦντι
[9]περισσοτέραν [21]δοὺς
τιμήν·
25 Ἵνα μὴ [3]ᾖ ‡σχί-
σμα ἐν τῷ σώματι, ἀλ-
λὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλ-
λήλων μεριμνῶσι τὰ
μέλη.
26 Καὶ εἴτε πάσχει
ἓν μέλος, [10]§συμπάσχει
πάντα τὰ μέλη· εἴτε
δοξάζεται ἓν μέλος,
[11]‖συγχαίρει πάντα τὰ
μέλη.
27 Ὑμεῖς δέ [3]ἐσ-ε σῶμα
Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ
** μέρους.
28 Καὶ οὓς μὲν [13]ἔθε-
το ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ πρῶτον ἀποστό-
λους, δεύτερον προφή-
τας, τρίτον διδασκά-
λους, ἔπειτα δυνάμεις,
εἶτα χαρίσματα ἰαμά-
των, [15]ἀντιλήψεις,
[16]κυβερνήσεις, γένη
γλωσσῶν.
29 Μὴ πάντες ‡‡ἀπό-
σ-ολοι; μὴ πάντες προ-
φῆται; μὴ πάντες δι-
δάσκαλοι; μὴ πάντες
δυνάμεις;
30 Μὴ πάντες χαρί-
σματα ἔχουσιν [20]ἰαμά-
των; μὴ πάντες γλῶσ-

A. D. 57.

* Vide App.
1 ποτίζω.
2 περιτίθημι, Mat. 21. 33. 27. 28, 48. Mar. 12. 1. 15. 17, 36. Jno. 19. 29.
3 εἰμί.
4 ver. 23.
5 Mar. 15. 43.
† τιμῆς.-f.
6 s. ἵνα αὐτοῖς τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν.
7 συγκεράννυμι, He. 4. 2. 2 Mac. 15.39.
8 s. μέρει.
9 s. τιμῆς.
‡ σχίσματα-n.
§ συμπάσχῃ-n.
10 Ro. 8. 17.
‖συγχαίρῃ-n
11 ch. 13. 6. Lu. 15. 6. Phi. 2.17,18.
** μέλους-n.
12 Ju. 16. 9. 1 Sa. 26. 19.
13 τίθημι.
14 θέλω.
15 Ps. 20. 19. 83. 8. 108. 8.
16 Pr. 1. 5. 11. 14.
†† ὁ-m.
17 πούς.
‡‡ ἀπόστολοι-n.
18 s. κατὰ.
19 s. μέρη.
20 ver. 9, 28. Je. 46. 11.
21 δίδωμι.

Digitized by Google

σαις λαλοῦσι; μὴ πάν-
τες [1] διερμηνεύουσι;
31 Ζηλοῦτε [3] δὲ τὰ
χαρίσματα τὰ * κρείτ-
τονα· καὶ ἔτι καθ'
[5] ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν
δείκνυμι.

Κεφ. ιγ'.

ΕΑΝ ταῖς γλώσσαις
τῶν ἀνθρώπων λαλῶ
καὶ τῶν ἀγγέλων, [7] ἀ-
γάπην δὲ μὴ ἔχω, ‡ γέ-
γονα[9] χαλκὸς [11] ἠχῶν,
ἢ κύμβαλον [13] ἀλαλά-
ζον.
2 Καὶ ἐὰν ἔχω προφη-
τείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυ-
στήρια πάντα, καὶ πᾶ-
σαν τὴν γνῶσιν· ϗ ἐὰν
ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν,
ὥστε ὄρη [16] μεθιστάνειν,
ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐ-
δέν[17] εἰμι.
3 Καὶ ἐὰν ‖ [19] ψωμί-
σω πάντα τὰ ὑπάρχον-
τά μου, καὶ ἐὰν παρα-
δῶ τὸ σῶμά μου ἵνα
** [21] καυθήσωμαι, ἀγά-
πην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν
[23] ὠφελοῦμαι.
4 Ἡ ἀγάπη [25] μακρο-
θυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ
ἀγάπη ȣ̓ ζηλοῖ· ἡ ἀγά-
πη οὐ περπερεύεται, οὐ
[27] φυσιοῦται,
5 Οὐκ [29] ἀσχημονεῖ, οὐ
ζητεῖ †† τὰ ἑαυτῆς, οὐ
[31] παροξύνεται, οὐ [32] λο-
γίζεται τὸ κακὸν,
6 Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ
ἀδικίᾳ, [33] συγχαίρει δὲ
τῇ ἀληθείᾳ·
7 Πάντα [34] §§ στέγει,
πάντα πιστεύει, πάντα
ἐλπίζει, πάντα ὑπομέ-
νει.
8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε
[2] ἐκπίπτει. Εἴτε δὲ προ-
φητεῖαι, καταργηθήσον-
ται· εἴτε γλῶσσαι, παύ-
σονται· εἴτε γνῶσις,
[4] καταργηθήσεται.
9 Ἐκ [6] μέρους † γὰρ γι-
νώσκομεν, καὶ ἐκ μέρȣς
προφητεύομεν·
10 Ὅταν δὲ [8] ἔλθῃ τὸ
τέλειον, ᶜ τότε ǀ τὸ ἐκ
μέρους [4] καταργηθήσε-
ται.
11 Ὅτε [10] ἤμην [12] νήπι
ος, ὡς νήπιος [14] ἐλάλȣν,
ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς
νήπιος [15] ἐλογιζόμην·
ὅτε δὲ [9] γέγονα ἀνὴρ,
[4] κατήργηκα τὰ τοῦ νη-
πίου.
12 Βλέπομεν ᵈ γὰρ ǀ ἄρ-
τι δι' [18] ἐσόπτρου § ἐν
[20] αἰνίγματι, τότε δὲ
πρόσωπον πρὸς πρόσω-
πον· ἄρτι γινώσκω ἐκ
μέρους, τότε δὲ [22] ἐπι-
γνώσομαι καθὼς ϗ ἐπ-
εγνώσθην.[22]
13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις,
ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία
ταῦτα· μείζων δὲ τού-
των ἡ ἀγάπη.

Κεφ. ιδ'.

ΔΙΩΚΕΤΕ[24] τὴν ἀγά-
πην· [26] ζηλοῦτε δὲ τὰ
[28] πνευματικά· μᾶλλον
δὲ ἵνα προφητεύητε.
2 Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσ-
σῃ ‡‡[30] οὐκ ἀνθρώποις
λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ·
ȣ̓δεὶς γὰρ ἀκȣ́ει, ‖‖ πνεύ-
ματι[35] δὲ λαλεῖ μυστή-
ρια.

A. D. 57.

1 Lu. 24. 27.
2 Ro. 9. 6.
3 ch. 13. 4.
* μείζονα.-n.
4 καταργέω.
5 Ro. 7. 13.
6 ch. 12. 27.
† δὲ-i.
7 ch. 8. 1.
8 ἔρχομαι.
‡ ἔνειμι ἢ χαλκὸς-n.
9 γίνομαι.
10 εἰμί.
11 Lu. 21. 25.
12 ch. 3. 1.
13 Mar. 5. 38.
14 λαλέω.
15 λογίζομαι.
16 Lu. 16. 4.
17 Jno. 8. 54.
18 Ja. 1. 23.
19 Ro. 12. 20.
§ ὡς s. καὶ-f.
‖ ψωμίζω.
20 Nu. 12. 8.
** καυχήσωμαι,-n.
21 καίω.[σκω
22 ἐπιγινώ-
23 ch. 14. 6.
24 Ro. 12. 13.
25 Mat. 18 26.
26 ch. 12. 31.
27 ch. 5. 2.
28 s. χαρίσματα.
29 ch. 7. 36.
†† τὸ μὴ ἑαυτῆς-n.
‡‡ γλώσσαις-n.
30 Ac. 2. 4.
31 Ac. 17. 16.
32 ch. 4. 1.
2 Co. 10. 2.
33 ch. 12. 26.
34 ch. 9. 12.
§§ στέογει-n.
35 v. 15, 32.
‖‖ πνεῦμα-n.

Digitized by Google

3 Ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ [1]οἰκοδομὴν καὶ [3]παράκλησιν καὶ [28]παραμυθίαν.

4 Ὁ λαλῶν * γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.

5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν [7]λάβῃ.

6 Νυνὶ δὲ, ἀδελφοὶ, ἐὰν [9]ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς [11]ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν [13]ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν [15]προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ;

7 § Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν [16]διδόντα, εἴτε αὐλὸς,[17] εἴτε [18]κιθάρα, ἐὰν [19]διαστολὴν τοῖς [20]φθόγγοις μὴ ‖ [16]δῷ, πῶς [21]γνωσθήσεται τὸ [23]αὐλούμενον ἢ τὸ [24]κιθαριζόμενον;

8 Καὶ γὰρ ἐὰν [25]ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ [16]δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον;

9 Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον [16]δῶτε, πῶς [21]γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; [2]ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα [27]λαλοῦντες.

10 Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν [2]ἐστὶν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν d αὐτῶν | [4]ἄφωνον.

11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, [2]ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν, e ἐν | ἐμοὶ βάρβαρος.

12 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ [5]ζηλωταί [2]ἐστε † [6]πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα ‡ περισσεύητε.

13 Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, [8]προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ.

14 Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ [10]πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ [12]νοῦς μου [12]ἄκαρπός [2]ἐστι.

15 Τί οὖν [2]ἐστι; προσεύξομαι[8] τῷ πνεύματι, [8]προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ.

16 Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς d τῷ | πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ [22]ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις, οὐκ οἶδε.[26]

17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.

18 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ b μου, | πάντων ὑμῶν μᾶλλον ** γλώσσαις [27]λαλῶν.

A. D. 57.

1 ch. 3. 9. Ro. 14. 19.
2 εἰμί.
3 Lu. 2. 25. Ac. 4. 36.
4 ch. 12. 2.
* γλώσσαις-n
5 ch. 12. 31. Lu. 6. 15.
† πνευματικῶν-n.
6 pro πνευματικῶν, sc. χαρισμάτων
7 λαμβάνω.
‡ προφητεύητε-n. [μαι.
8 προσεύχομαι.
9 ἔρχομαι.
10 ver. 15, 32. ch. 2. 11. Ro. 1. 9.
11 ὠφελέω.
12 ver. 15, 19. ch. 1. 10. Lu. 24. 45.
13 ver. 26. ch. 1. 7.
14 Mat. 13. 22. Ep. 5. 11.
15 ch. 12. 10. Ro. 12. 6.
§ conj. Ὁμῶς s. Ὁμοίως
16 δίδωμι.
17 1 Sa. 10. 5. Is. 5. 12.
18 Re. 5. 8.
19 Ro. 3. 22.
20 Ro. 10. 18.
‖ διδῷ-i.
21 γινώσκω.
22 ver. 23, 24. Ac. 4. 13.
23 Mat 11. 17.
24 Re. 14. 2.
25 Lu. 11. 44.
26 εἴδω.
27 λαλέω.
** γλώσσῃ i.
28 Wis. 19. 12.

Digitized by Google

19 'Αλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ
θέλω πέντε λόγυς * διὰ
τοῦ νοός μου λαλῆσαι,
ἵνα καὶ ἄλλους [1]κατη-
χήσω, ἢ μυρίους λόγυς
ἐν γλώσσῃ.
20 'Αδελφοί, μὴ παι-
δία [3]γίνεσθε ταῖς φρε-
σίν· [4] ἀλλὰ τῇ κακίᾳ
νηπιάζετε, ταῖς δὲ
φρεσὶ [5]τέλειοι [3]γίνε-
σθε.
21 'Εν τῷ νόμῳ [6]γέ-
γραπται· "Οτι ἐν ἑτε-
ρογλώσσοις,‡ καὶ ἐν
χείλεσιν §ἑτέροις λα-
λήσω τῷ λαῷ τούτῳ,
καὶ οὐδ' οὕτως εἰσα-
κούσονταί μου, λέγει
Κύριος.
22 "Ωςτε αἱ γλῶσσαι
εἰς σημεῖόν [7]εἰσιν, οὐ
τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ
τοῖς ἀπίςοις· ἡ δὲ προ-
φητεία, οὐ τοῖς ἀπί-
ςοις, ἀλλὰ τοῖς πιςεύ-
ουσιν.
23 'Εὰν οὖν [11]συνέλ-
θῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη
ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάν-
τες γλώσσαις λαλῶσιν,
[13]εἰςέλθωσι δὲ ἰδιῶ-
ται [e]ἢ ἄπιστοι,| οὐκ
[14]ἐροῦσιν ὅτι μαίνε-
σθε;
24 'Εὰν δὲ πάντες προ-
φητεύωσιν, [13]εἰςέλθῃ
δέ τις ἄπιστος, ἢ ἰδιώ-
της, [15]ἐλέγχεται ὑπὸ
πάντων, [17]ἀνακρίνεται
ὑπὸ πάντων.
25 ᵇΚαὶ οὕτω| τὰ κρυ-
πτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ
φανερὰ [3]γίνεται· καὶ
ὕτω [18]πεσὼν ἐπὶ πρόσ-
ωπον, προσκυνήσει τῷ
Θεῷ, [1]ἀπαγγέλλων ὅτι
ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν
[7]ἐστι.
26 Τί οὖν [7]ἐστιν,
ἀδελφοί; ὅταν [11]συν-
έρχησθε, ἕκαςος ὑμῶν
ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν
ἔχει, γλῶσσαν ἔχει,
ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρ-
μηνείαν ἔχει· πάντα
πρὸς οἰκοδομὴν †γενέ-
σθω.[3]
27 Εἴτε γλώσσῃ τὶς
λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ
πλεῖστον τρεῖς,[8] καὶ
ἀνὰ μέρος· καὶ εἷς δι-
ερμηνευέτω.
28 'Εὰν δὲ μὴ [7]ᾖ δι-
ερμηνευτὴς, [9]σιγάτω
ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ
δὲ λαλείτω καὶ τῷ
Θεῷ.
29 Προφῆται δὲ δύο ἢ
τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ
[e]οἱ| ἄλλοι διακρινέτω-
σαν.[10]
30 'Εὰν δὲ ἄλλῳ [12]ἀ-
ποκαλυφθῇ καθημένῳ,
ὁ πρῶτος σιγάτω.
31 Δύνασθε γὰρ καθ'
ἕνα πάντες προφητεύ-
ειν, ἵνα πάντες μανθά-
νωσι, καὶ πάντες παρα-
καλῶνται.
32 Καὶ ‖πνεύματα
προφητῶν προφήταις
ὑποτάσσεται.
33 Οὐ γάρ [7]ἐςιν ἀκα-
ταστασίας [16] ὁ Θεὸς,
ἀλλ' **εἰρήνης, ὡς ἐν
πάσαις ταῖς ἐκκλησί-
αις τῶν ††ἁγίων.
34 Αἱ‡‡ γυναῖκες ὑμῶν|
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σι-

A. D. 57.

1 Mat. 2. 8. 11. 4.
* τῷ νοΐ μυ-i
2 Lu. 1. 4. Ac. 21. 21. Ro. 2. 18. Ga. 6. 6.
3 γίνομαι.
4 Pr. 7. 7. 9. 4. 11. 12.
5 ch. 2. 6. Phi. 3. 15. He. 5. 14.
† γινέσθω-a.
6 γράφω, Is. 28. 11,12.
‡ ἑτέραις γλώσσαις-n.
§ ἑτέρων-n.
7 εἰμί.
8 s. ἔστω, v. λαλείτωσαν.
9 s. τις.
10 ch. 4. 7. 6. 5. 11. 29, 31. Mat. 16. 3.
11 συνέρχομαι.
12 ἀποκαλύπτω.
13 εἰςέρχο-
14 εἴρω.[μαι.
‖ πνεῦμα-i.
15 Mat. 18.15.
16 Lu. 21. 9. 2 Co. 6. 5. 12. 20. Ja. 3. 16. Pr. 26. 28.
17 ch. 2. 14.
** εἰρήνης. 'Ως ἐν-a.
18 πίπτω.
†† ἁγίων, αἱ γυναῖκες-a.
‡‡ 34 et 35, transp. post vs. 40.

Digitized by Google

γάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπι-
τέτραπται *[3] αὐταῖς
λαλεῖν, ἀλλ' †ὑποτάσ-
σεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νό-
μος λέγει.
35 Εἰ δέ τι [28] μαθεῖν
θέλουσιν, [5]ἐν οἴκῳ τοὺς
ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτά-
τωσαν. [7] Αἰσχρὸν γάρ
[8] ἐστι ‡γυναιξὶν ἐν ἐκ-
κλησίᾳ λαλεῖν.
36 Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λό-
γος τοῦ Θεοῦ [9]ἐξῆλθεν;
ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατ-
ήντησεν;[11]
37 Εἴ τις δοκεῖ προ-
φήτης [8]εἶναι ἢ [13] πνευ-
ματικὸς, ἐπιγινωσκέ-
τω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι
b τοῦ | Κυρίου §[8] εἰσὶν
ἐντολαί.
38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ,
|| ἀγνοείτω.
39 Ὥστε, ἀδελφοὶ, ζη-
λοῦτε[15] τὸ προφητεύειν,
καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις
μὴ κωλύετε.
40 Πάντα †† [17] εὐσχη-
μόνως καὶ κατὰ [18]τάξιν
[19] γινέσθω.

Κεφ. ιε΄.

ΓΝΩΡΙΖΩ δὲ ὑμῖν,
ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέ-
λιον ὃ [25] εὐηγγελισά-
μην ὑμῖν, ὃ καὶ [2] παρε-
λάβετε, ἐν ᾧ καὶ [23]ἑστή-
κατε·
2 Δι' οὗ καὶ σώζεσθε·
§§[24] τίνι λόγῳ [25] εὐηγ-
γελισάμην ὑμῖν, |||| εἰ
[26] κατέχετε· [27] ἐκτὸς
εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσα-
τε.
3 Παρέδωκα[1] γὰρ ὑμῖν
ἐν πρώτοις ὃ καὶ [2]παρ-
έλαβον, ὅτι Χριστὸς
[4]ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ
τὰς γραφάς·
4 Καὶ ὅτι [6]ἐτάφη, καὶ
ὅτι [29] ἐγήγερται τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς
γραφάς·
5 Καὶ ὅτι [10]ὤφθη Κη-
φᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα.
6 Ἔπειτα [10]ὤφθη ἐπά-
νω πεντακοσίοις ἀδελ-
φοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ
πλείους μένουσιν [12] ἕως
ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ [14] ἐ-
κοιμήθησαν.
7 Ἔπειτα [10]ὤφθη Ἰα-
κώβῳ· εἶτα τοῖς ἀπο-
στόλοις πᾶσιν.
8 Ἔσχατον δὲ πάν-
των, ** ὡσπερεὶ τῷ ἐκ-
τρώματι,[16] [10]ὤφθη κἀ-
μοί.
9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλά-
χιστος τῶν ἀποστόλων,
ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κα-
λεῖσθαι ἀπόστολος, διό-
τι [20]ἐδίωξα τὴν ἐκκλη-
σίαν τοῦ Θεοῦ.
10 Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰ-
μὶ ὅ εἰμι· καὶ ἡ χάρις
αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ, ‡‡ οὐ
[21] κενὴ [19]ἐγενήθη, ἀλλὰ
περισσότερον αὐτῶν
πάντων [22] ἐκοπίασα·
οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ
χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν
ἐμοί.
11 Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε
ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσο-
μεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύ-
σατε.
12 Εἰ δὲ Χριστὸς κη-
ρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν

A. D. 57.

1 παραδίδωμι
2 παραλαμβάνω.
[ται-i
* ἐπιτρέπε-
3 ἐπιτρέπω.
† ὑποτασσέσθωσαν-n.
4 ἀποθνήσκω
5 ch. 7. 2.
6 θάπτω.
7 ch. 11. 6.
8 εἰμί.
‡ γυναικὶ-i.
9 ἐξέρχομαι.
10 ὄπτομαι.
11 καταντάω
12 s. ἐν βίῳ.
13 ch. 2. 15.
14 κοιμάω.
§ ἐστιν ἐντολή· al. ἐστιν, s. εἰσιν absque ἐντολαί.
|| ἀγνοεῖται.-n. al. conj. ἀγνοείσθω.
15 ch. 12. 31.
** ὡσπερεί τω-h.
16 Nu. 12. 12.
†† δὲ-m.
17 ch. 12. 23.
18 Col. 2. 5.
19 γίνομαι.
20 διώκω.
‡‡ πτωχὴ ἐκ ἐγενήθη-n.
21 2 Co. 6. 1.
22 κοπιάζω.
23 ἵστημι.
§§ (τίνι...ὑμῖν,)-n.
24 s. ἐπὶ.
25 εὐαγγελίζομαι.
|||| ὀφείλετε κατέχειν-n
26 Ro. 1. 18.
27 s. λόγον.
28 μανθάνω.
29 ἐγείρω.

[1]ἐγήγερται, πῶς λέγου-
σί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι
ἀνάςασις νεκρῶν οὐκ
[3]ἔστιν;
13 Εἰ δὲ ἀνάςασις νε-
κρῶν οὐκ [3]ἔςιν, οὐδὲ
Χριςὸς [1]ἐγήγερται.
14 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ
[1]ἐγήγερται, κενὸν ἄρα
*τὸ κήρυγμα ἡμῶν,
κενὴ ⸢δὲ⸣ καὶ ἡ πίςις
†ὑμῶν.
15 Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ
[7]ψευδομάρτυρες τοῦ
Θεοῦ· ὅτι [11]ἐμαρτυρή-
σαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ
ὅτι [1]ἤγειρε τὸν Χρι-
ςὸν, ὃν οὐκ [1]ἤγειρεν,
⸢εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ
[1]ἐγείρονται.⸣
16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ
[1]ἐγείρονται, οὐδὲ Χρι-
ςὸς [1]ἐγήγερται.
17 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ
[1]ἐγήγερται, [15]ματαία
ἡ πίςις ὑμῶν· ἔτι [3]ἐςὲ
ἐν ταῖς [17]ἁμαρτίαις
ὑμῶν·
18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμη-
θέντες ἐν Χριςῷ, [19]ἀπ-
ώλοντο.
19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύ-
τῃ [21]ἠλπικότες [3]ἐσμὲν
ἐν Χριςῷ μόνον, [22]ἐλε-
εινότεροι πάντων ἀν-
θρώπων [3]ἐσμέν.
20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς
[1]ἐγήγερται ἐκ νε-
κρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κε-
κοιμημένων[23] ⸢[24]ἐγέ-
νετο.⸣
21 Ἐπειδὴ γὰρ [25]δι'
ἀνθρώπου ὁ θάνατος,
καὶ [25]δι' ἀνθρώπυ ἀνά-
στασις νεκρῶν.
22 Ὥςπερ γὰρ ἐν τῷ
Ἀδὰμ πάντες ἀποθνή-
σκυσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ
Χριςῷ πάντες [2]ζωοποι-
ηθήσονται.
23 Ἕκαςος δὲ ἐν τῷ
ἰδίῳ τάγματι· [4]ἀπαρ-
χὴ Χριςὸς, ἔπειτα οἱ
Χριςοῦ,[5] ‡ἐν τῇ παρου-
σίᾳ αὐτοῦ.
24 Εἶτα [6]τὸ [8]τέλος,
ὅταν §[9]παραδῷ τὴν
βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ
πατρί· ὅταν [10]καταρ-
γήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ
πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύ-
ναμιν.
25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βα-
σιλεύειν, ἄχρις [12]οὗ
⸢ἂν⸣ [13]θῇ πάντας τὺς
ἐχθροὺς ὑπὸ τὺς πόδας
‖ αὐτοῦ.
26 Ἔσχατος ἐχθρὸς
καταργεῖται ὁ θάνα-
τος.
27 Πάντα[14] γὰρ [16]ὑπέ-
ταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας
αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ
ὅτι πάντα [16]ὑποτέτα-
κται, δῆλον [4]ὅτι ἐκτὸς
τοῦ [16]ὑποτάξαντος αὐ-
τῷ τὰ πάντα.
28 Ὅταν δὲ [16]ὑποτα-
γῇ αὐτῷ τὰ [20]πάν-
τα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ
υἱὸς [16]ὑποταγήσεται
τῷ [16]ὑποτάξαντι αὐ-
τῷ τὰ πάντα, ἵνα [3]ᾖ ὁ
Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶ-
σιν.
29 Ἐπεὶ τί ποιήσου-
σιν οἱ βαπτιζόμενοι
**ὑπὲρ τῶν ††νεκρῶν,
εἰ ὅλως νεκροὶ ὐκ ἐγεί-
ρονται;

A. D. 57.

1 ἐγείρω.
2 Jno. 5. 21.
3 εἰμί.
4 s. ἐστὶν.
* καὶ τὸ-h.
† ἡμῶν-n.
5 s. ἀναστή-
σονται.
‡ οἱ ἐν τ. π.
αὐτῦ ἐλπί-
σαντες-n.
6 s. ἐλεύσε-
ται.
7 Mat. 26. 60.
8 ch. 1. 8.
Ro. 6. 21.
1 Pe. 4. 7.
§παραδιδῷ-h
9 παραδίδωμι
10 Ro. 3. 3.
11 μαρτυρέω.
12 s. τῦ χρό-
νου.
13 τίθημι.
‖ αὐτοῦ-n.
14 Ps. 8. 6.
15 ch. 3. 20.
Ac. 14. 15.
Tit. 3. 9.
Ja. 1. 26.
16 ὑποτάσσω
ver. 28.
17 Jno. 8. 21.
19 ἀπολλύω,
ch. 1. 18.
20 ch. 12. 6.
Ep. 1. 23.
Col. 3. 11.
21 ἐλπίζω.
22 Re. 3. 17.
23 κοιμάω.
24 γίνομαι.
** conj. ἀπ'
ἔργων νε-
κρῶν.
†† νεκρῶν:
εἰ ὅ. ν. οὐκ
ἐγείρονται,
τί-n.
25 Ro. 5. 12,
18, 19.

Digitized by Google

τί καὶ βαπτίζονται
ὑπὲρ *τῶν νεκρῶν;
30 Τί καὶ ἡμεῖς [1]κινδυ-
νεύομεν πᾶσαν ὥραν;
31 Καθ' ἡμέραν ἀπο-
θνήσκω, [2]νὴ [3]τὴν † ἡμε-
τέραν [5]καύχησιν, ἣν
ἔχω ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ
τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.
32 Εἰ [7]κατὰ ‡ἄνθρω-
πον [8]ἐθηριομάχησα ἐν
Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ
§[9]ὄφελος,[10] εἰ νεκροὶ
οὐκ ἐγείρονται; Φά-
γωμεν καὶ [11]πίωμεν·
αὔριον γὰρ ἀποθνήσκο-
μεν.
33 Μὴ πλανᾶσθε· Φθεί-
ρουσιν[12] ἤθη ‖χρῆσθ'
[13]ὁμιλίαι κακαί.
34 Ἐκνήψατε[15] [17]δι-
καίως, καὶ μὴ ἁμαρτά-
νετε· [19]ἀγνωσίαν γὰρ
Θεοῦ τινες ἔχουσι.
Πρὸς [21]ἐντροπὴν ὑμῖν
λέγω.
35 Ἀλλ' [23]ἐρεῖ τις·
Πῶς ἐγείρονται οἱ νε-
κροί; ποίῳ δὲ σώματι
ἔρχονται;
36 Ἄφρον,[25] σὺ ὃ σπεί-
ρεις, οὐ ††ζωοποιεῖται,
ἐὰν μὴ [27]ἀποθάνῃ.
37 Καὶ ὃ σπείρεις, οὐ
τὸ σῶμα τὸ [29]γενησό-
μενον σπείρεις, ἀλλὰ
γυμνὸν κόκκον, εἰ [31]τύ-
χοι, σίτου, ἤ τινος τῶν
λοιπῶν.
38 Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ
δίδωσι σῶμα καθὼς
[33]ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ
τῶν σπερμάτων [c]τὸ
ἴδιον σῶμα.
39 Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ
αὐτὴ σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη
μὲν [b]σὰρξ [l] ἀνθρώπων,
ἄλλη δὲ [d]σὰρξ [l] κτη-
νῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων,
ἄλλη δὲ πτηνῶν.
40 Καὶ σώματα [4]ἐπ-
ουράνια, καὶ σώματα
[6]ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα
μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων
δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν
ἐπιγείων.
41 Ἄλλη δόξα ἡλίου,
καὶ ἄλλη δόξα σελή-
νης, καὶ ἄλλη δόξα
ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ
ἀστέρος διαφέρει ἐν
δόξῃ.
42 Οὕτω καὶ ἡ ἀνάςα-
σις τῶν νεκρῶν. Σπεί-
ρεται [14] ἐν [16]φθορᾷ,
ἐγείρεται ἐν [18]ἀφθαρ-
σίᾳ·
43 Σπείρεται ἐν ἀτι-
μίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ·
σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ,
ἐγείρεται ἐν δυνάμει·
44 Σπείρεται σῶμα ψυ-
χικόν,[20] ἐγείρεται σῶ-
μα πνευματικόν. **Ἔ-
ςι[22] σῶμα ψυχικόν, ϗ
[22]ἔςτι [d]σῶμα[l] πνευμα-
τικόν.
45 Οὕτω καὶ [24]γέγρα-
πται· [26]Ἐγένετο[29] ὁ
πρῶτος ἄνθρωπος Ἀ-
δὰμ εἰς ψυχὴν [28]ζῶ-
σαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ
[30]εἰς πνεῦμα [32]ζωοποι-
οῦν.
46 Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ
πνευματικὸν· ἀλλὰ τὸ
ψυχικόν, ἔπειτα τὸ
πνευματικόν.
47 Ὁ πρῶτος ἄνθρω-
πος ἐκ γῆς, [34]χοϊκός· ὁ

A. D. 57.

* αὐτῶν;-a.
†ὑμετέραν-a ἡμετέραν-i.
1 Lu. 8. 23.
2 Ge. 42. 15.
3 s. μαρτύρομαι.
4 Jno. 3. 12.
5 Ro. 3. 27.
6 2 Co. 5. 1.
7 Ro. 3. 5.
‡ con. ἀνθρώπων. [χέω.
8 θηριομα-
§ ὄφελος; εἰ ν. οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν-a.
9 Ja. 2. 14, 16.
10 s. ἐστι v. ἔσται.
11 πίνω.
12 ch. 3. 17.
‖ χρηστὰ-a.
13 Lu. 24. 14.
14 s. σῶμα.
15 ἐκνήφω.
16 Ro. 8. 21.
17 Lu. 23. 41.
18 Ro. 2. 7.
19 1 Pe. 2. 15.
20 ch. 2. 14.
21 ch. 6. 5.
** Εἰ ἔςι σῶμα ψυχικόν, ἔστι καὶ-n.
22 εἰμί.
23 εἴρω.
24 γράφω.
25 Lu. 12. 20.
†† ζωογονεῖται,-n.
26 Ge. 2. 7.
27 ἀποθνή-
28 ζάω. [σκω.
29 γίνομαι.
30 s. γίνεται.
31 ch. 14. 10.
32 2 Co. 3. 6.
33 θέλω.
34 v. 48, 49.

Digitized by Google

δεύτερος ἄνθρωπος, [c] ὁ Κύριος [†] ἐξ οὐρανοῦ.

48 Οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι.

49 Καὶ καθὼς [3] ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, * [3] φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοὶ, ὅτι [5] σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.

51 Ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· † Πάντες μὲν οὐ [11] κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ [12] ἀλλαγησόμεθα·

52 Ἐν [13] ἀτόμῳ, ἐν ‡ ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει [15] γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ [17] ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, ϗ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.[12]

53 Δεῖ γὰρ τὸ [19] φθαρτὸν τοῦτο [21] ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι [26] ἀθανασίαν.

54 Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε [29] γενήσεται ὁ λόγος [31] ὁ [33] γεγραμμένος· [35] Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς ** [36] νῖκος.

55 Ποῦ σου, θάνατε, τὸ [1] κέντρον; Ποῦ σου, [2] ᾅδη, τὸ νῖκος;

56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος.

57 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ [4] διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, [6] ἑδραῖοι γίνεσθε, [29] ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ [7] ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ [8] κόπος ὑμῶν οὐκ [9] ἔστι [10] κενὸς ἐν Κυρίῳ.

Κεφ. ιϛ΄.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς [14] λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ [16] διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

2 Κατὰ μίαν [18] § σαββάτων [20] ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ [22] τιθέτω, [23] θησαυρίζων ὅ, τι ἂν [24] εὐοδῶται· ἵνα μὴ ὅταν [25] ἔλθω, τότε λογίαι [29] γίνωνται.

3 Ὅταν δὲ [27] παραγένωμαι, οὓς ἐὰν ‖ δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω [28] ἀπενεγκεῖν τὴν [30] χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.

4 Ἐὰν δὲ [9] ᾖ [32] ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται.

5 Ἐλεύσομαι [25] δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν [34] διέλθω· (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι.)

A. D. 57.

1 Ac. 9. 5.
2 Lu. 16. 23.
3 φορέω, Mat. 11. 8.
4 δίδωμι.
* φορέσωμεν-n.
5 Mat. 16. 17.
6 ch. 7. 37.
7 ch. 16. 10.
8 ch. 3. 8.
9 εἰμί.
10 ver. 10.
† Vide App.
11 κοιμάω, ch. 7. 39.
12 ἀλλάσσω, Ac. 6. 14.
13 s. χρόνῳ.
‡ ῥοπῇ-n.
14 ver. 2.
15 s. ἡ σάλπιγξ.
16 διατάσσω.
17 ἐγείρω.
18 s. ἡμέραν ἀπὸ.
§ σαββάτου-i.
19 ch. 9. 25.
20 Lu. 24. 1.
21 Ro. 13. 12.
22 τίθημι.
23 Mat. 6. 19.
24 εὐοδόω.
25 ἔρχομαι
26 1 Ti. 6. 16.
27 παραγίνομαι.
‖ δοκιμάσητε, δι' ἐπιστ. τούτους-a.
28 ἀποφέρω.
29 γινομαι.
30 ch. 15. 10.
31 Is. 25. 8.
32 s. πρᾶγμα.
33 γράφω.
34 διέρχομαι.
35 καταπίνω
** νεῖκος.-n.
36 Mat. 12. 20.

Digitized by Google

6 **Πρὸς** ὑμᾶς δὲ τυχὸν
παραμενῶ, ἢ χ [1] παρα-
χειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με
προπέμψητε οὗ ἐὰν
πορεύωμαι.
7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς
ἄρτι ἐν [5] παρόδῳ ἰδεῖν·
ἐλπίζω † δὲ χρόνον τινὰ
[7] ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς,
ἐὰν ὁ Κύριος ‡ ἐπιτρέπῃ.
8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέ-
σῳ ἕως [9] τῆς [10] πεντηκο-
στῆς.
9 Θύρα γάρ μοι [11] ἀνέ-
ῳγε μεγάλη χ § [13] ἐνερ-
γής, καὶ [15] ἀντικείμενοι
πολλοί.
10 Ἐὰν δὲ [16] ἔλθῃ Τι-
μόθεος, βλέπετε ἵνα
[17] ἀφόβως [18] γένηται
πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔρ-
γον Κυρίου ἐργάζεται
ὡς καὶ ἐγώ.
11 Μή τις οὖν αὐτὸν
[19] ἐξουθενήσῃ· προπέμ-
ψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρή-
νῃ, ἵνα [16] ἔλθῃ πρός με·
[20] ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν
e μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ‖
12 Περὶ δὲ Ἀπολλὼ
τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ
[21] παρεκάλεσα αὐτὸν
ἵνα [16] ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς
μετὰ τῶν ἀδελφῶν· χ
πάντως οὐκ [23] ἦν θέλη-
μα ἵνα νῦν [16] ἔλθῃ·
[16] ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐ-
καιρήσῃ.[25]
13 Γρηγορεῖτε, [26] στή-
κετε ἐν τῇ πίστει, [27] ἀν-
δρίζεσθε, [28] κραταιοῦ-
σθε.
14 **Πάντα** ὑμῶν ἐν
ἀγάπῃ [18] γινέσθω.
15 **Παρακαλῶ** δὲ ὑμᾶς,

A. D. 57.

1 Ac. 27. 12.
* καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ,-f
2 s. εἰς Χριστόν.
3 τάσσω, Ac. 13. 48.
4 Mar. 16. 20.
5 Ge. 38. 14.
† γάρ-a.
6 ch. 4. 12. Mat. 11. 28.
7 ἐπιμένω.
‡ ἐπιτρέψῃ-h
8 Lu. 21. 4.
9 s. ἡμέρας.
10 Ac. 2. 1.
11 ἀνοίγω.
12 ἀναπληρόω.
§ ἐναργής-n.
13 Philem. 6. He. 4. 12.
14 ἀναπαύω, Mat. 11. 28.
15 Lu. 21. 15.
16 ἔρχομαι.
17 Lu. 1. 74.
18 γινομαι.
19 ch. 1. 28.
20 ch. 11. 33. Jno. 5. 3. Ac. 17. 16. He. 10. 13.
21 παρακαλέω.
‖ παρ' οἷς καὶ ξενίζομαι.-f.
22 s. γεγραμμένος.
23 εἰμί.
24 ch. 12. 3.
25 Mar. 6. 31.
26 στήκω.
27 De. 31. 6, 7. Jos. 10. 25.
• 2 Ch. 32. 7.
28 Lu. 1. 80.
29 εἴδω.
** Vide. App.

ἀδελφοί· [29] οἴδατε τὴν
οἰκίαν Στεφανᾶ,* ὅτι
[23] ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς
Ἀχαΐας,[2] καὶ εἰς δια-
κονίαν τοῖς ἁγίοις [3] ἔ-
ταξαν ἑαυτούς·
16 Ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑπο-
τάσσησθε τοῖς τοιού-
τοις, καὶ παντὶ τῷ συν-
εργοῦντι [4] καὶ [5] κοπι-
ῶντι.
17 **Χαίρω** δὲ ἐπὶ τῇ
παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ
Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊ-
κοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν [8] ὑστέ-
ρημα οὗτοι ἀνεπλήρω-
σαν·[12]
18 Ἀνέπαυσαν [14] γὰρ
τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ
ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε
οὖν τοὺς τοιούτους.
19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς
αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσί-
ας. Ἀσπάζονται ὑμᾶς
ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύ-
λας καὶ Πρισκίλλα. σὺν
τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν
ἐκκλησίᾳ. ‖
20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς
οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀ-
σπάσασθε ἀλλήλους ἐν
φιλήματι ἁγίῳ.
21 Ὁ ἀσπασμὸς [22] τῇ
ἐμῇ χειρὶ Παύλου.
22 Εἴτις οὐ φιλεῖ τὸν
Κύριον c Ἰησοῦν Χρι-
στόν, ‖ [23] ἤτω [24] ἀνάθεμα,
μαρὰν ἀθά.
23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ'
ὑμῶν.
24 Ἡ ἀγάπη e μου ‖
μετὰ πάντων ὑμῶν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
c Ἀμήν. ‖ **

Digitized by Google

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόςολος
Ἰησοῦ Χριςοῦ διὰ θε-
λήματος Θεοῦ, καὶ Τι-
μόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ
ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ
[2]οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν
τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς
[3]οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ
Ἀχαΐᾳ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριςοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς
καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, ὁ
[11]πατὴρ τῶν [9]οἰκτιρ-
μῶν, καὶ [12]Θεὸς πάσης
[13]παρακλήσεως·
4 Ὁ [15]παρακαλῶν ἡ-
μᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλί-
ψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύ-
νασθαι ἡμᾶς παρακα-
λεῖν τοὺς ἐν πάσῃ
θλίψει, διὰ τῆς παρα-
κλήσεως ἧς παρακα-
λούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ.
5 Ὅτι καθὼς περισ-
σεύει τὰ [17]παθήματα
τοῦ Χριςοῦ εἰς ἡμᾶς,
οὕτω διὰ Χριςοῦ πε-
ρισσεύει καὶ ἡ παρά-
κλησις ἡμῶν.
6 Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,
ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρα-
κλήσεως, καὶ σωτηρίας,

A. D. 58.

* Vide App.
1 1 Co. 12. 6. Ja. 5. 16.
2 εἰμί.
3 ch. 8. 23. Lu. 5. 10.
4 s. ἔστε.
† περὶ-ί.
5 γίνομαι.
6 c. 4. 7, 17. 12. 7. Ro. 7. 13.
7 βαρέω, ch. 5. 4. Mat. 26. 43.
8 ch. 4. 8.
9 Ro. 12. 1.
10 ζάω.
11 Lu. 6. 36.
12 Ro. 15. 5.
13 ver. 4-7. c. 7. 4, 7, 13. Ac. 4. 36.
14 ἔχω.
15 ver. 6. ch. 2. 7, 8. 5. 20. 6. 1. 7. 6, 7, 13.
16 πείθω.
17 ver. 6, 7. Ro. 7. 5. 8. 18. Ph. 3. 10. Col. 1. 24. 2 Ti. 3. 11.
18 He. 2. 3. Ja. 3. 4. Re. 16. 18.
19 ῥύω.
‡ ῥύσεται-n. al. e.
20 ἐλπίζω.

* τῆς [1]ἐνεργουμένης ἐν
ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν
παθημάτων, ὧν καὶ
ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε
παρακαλούμεθα, ὑπὲρ
τῆς ὑμῶν παρακλήσεως
καὶ σωτηρίας· καὶ ἡ
ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία
ὑπὲρ ὑμῶν·
7 Εἰδότες ὅτι ὥςπερ
[3]κοινωνοί [2]ἐςε τῶν πα-
θημάτων, οὕτω καὶ [4]τῆς
παρακλήσεως.
8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, †ὑπὲρ
τῆς θλίψεως ὑμῶν τῆς
[5]γενομένης c ἡμῖν l ἐν
τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' [6]ὑ-
περβολὴν [7]ἐβαρήθημεν
ὑπὲρ δύναμιν, ὥςτε ἐξ-
απορηθῆναι [8] ἡμᾶς καὶ
τοῦ [10]ζῆν.
9 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυ-
τοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ
θανάτου [14]ἐσχήκαμεν,
ἵνα μὴ [16]πεποιθό-
τες [2]ὦμεν ἐφ' ἑαυ-
τοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ
τῷ ἐγείροντι τοὺς νε-
κρούς·
10 Ὃς ἐκ [18]τηλικούτου
θανάτου [19]ἐῤῥύσατο
ἡμᾶς, καὶ ‡ῥύεται· εἰς
ὃν [20]ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ
ἔτι ῥύσεται·
11 Συνυπουργούντων
καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν
τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολ-

Digitized by Google

λῶν [1]προσώπων τὸ [5]εἰς ἡμᾶς [3]χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριςηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

12 Ἡ γὰρ [7]καύχησις ἡμῶν αὕτη [8]ἐςὶ, [9]τὸ [10]μαρτύριον τῆς [11]συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ‡ [12]ἁπλότητι καὶ [13]εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ [15]σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ [17]ἀνεςράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.

13 Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ [19]ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι c καὶ ἕως τέλους [19]ἐπιγνώσεσθε·

14 Καθὼς καὶ [19]ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι [21]καύχημα ὑμῶν [8]ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς [23] ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει [27]ἐβουλόμην πρὸς ἡμᾶς [29]ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν ‖ χάριν [31]ἔχητε·

16 Καὶ δι' ὑμῶν ** διελθεῖν [32] εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας [29]ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι [34] εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

17 Τοῦτο οὖν ††βȣλευόμενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ [38]ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα [2]βουλεύομαι, ἵνα [8]ᾖ παρ' ἐμοὶ * τὸ ναὶ [4]ναὶ, καὶ τὸ οὒ οὔ;

18 Πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ † [6]ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ.

19 Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χριςὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν [14]κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ [6]ἐγένετο ναὶ καὶ οὒ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ [6] γέγονεν.

20 Ὅσαι γὰρ [16] ἐπαγγελίαι Θεȣ̃, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ, § καὶ ἐν αὐτῷ τὸ [18]ἀμὴν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν.

21 Ὁ δὲ [20]βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριςὸν, καὶ [22]χρίσας ἡμᾶς, Θεός·

22 Ὁ καὶ [24] σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ [26]δοὺς τὸν [28]ἀῤῥαβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι [29]ἦλθον εἰς Κόρινθον.

24 Οὐχ ὅτι [30]κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ [32]συνεργοί [8]ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίςει [35] ἑστήκατε.

Κεφ. β'.

ΕΚΡΙΝΑ [36] δὲ ἐμαυτῷ [37] τȣ̃το, τὸ μὴ πάλιν [29] ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς.

A. D. 58.

1 ch. 2. 10.
2 Lu. 14. 31.
* conj. τὸ ναὶ οὒ, καὶ τὸ οὒ ναί;
3 1 Co. 7. 7.
4 Mat. 5. 37.
5 s. διδόμενον
† ἔστι-h.
6 γίνομαι.
7 ch. 7. 4, 14.
8 εἰμί.
9 Ro. 2. 15.
‡ ἁγιότητι-n.
10 Mat. 8. 4.
11 Ac. 23. 1.
12 c. 8. 2; 11. 3.
13 ch. 2. 17.
14 κηρύσσω.
15 ch. 10. 4.
16 s. εἰσι.
17 ἀναςρέφω
§ χ δι' αὐτȣ̃ τὸ-n. al. διὸ χ δι' αὐτȣ̃ τὸ. i
18 Jno. 3. 3, 5.
19 ἐπιγινώσκω. c. 6. 9.
20 Mar. 16 20.
21 c. 5. 12.; 9. 3.
22 χρίω.
23 s. ἔσεσθε καύχημα.
24 Mat. 27. 66.
26 δίδωμι.
27 βούλομαι.
28 ch. 5. 5.
29 ἔρχομαι.
‖ χαρὰν-n.
30 Lu. 22. 25.
31 ἔχω. [i.
** ἀπελθεῖν-
32 διέρχομαι
33 ch. 8. 23.
34 Ac. 15. 3.
35 ἵςημι.
†† βȣλόμενος-h.
36 κρίνω.
37 s. ἐν.
38 χράομαι.

Digitized by Google

2 Εἰ γὰρ ἐγὼ [1] λυπῶ
ὑμᾶς, καὶ τίς [d] [3] ἐστιν l
ὁ [5] εὐφραίνων με, εἰ
μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ
ἐμοῦ;
3 Καὶ [7] ἔγραψα [c] ὑμῖν l
τȣτο αὐτὸ, ἵνα μὴ [9] ἐλ-
θὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν
ἔδει με χαίρειν· [11] πε-
ποιθὼς ἐπὶ πάντας
ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ,
πάντων ὑμῶν [3] ἐστιν.
4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλί-
ψεως καὶ [13] συνοχῆς
καρδίας [7] ἔγραψα ὑμῖν
διὰ πολλῶν δακρύων,
οὐχ ἵνα [15] λυπηθῆτε,
ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα
[17] γνῶτε ἣν ἔχω περισ-
σοτέρως εἰς ὑμᾶς.
5 Εἰ δέ τις [15] λελύπη-
κεν, οὐκ ἐμὲ [15] λελύπη-
κεν, ἀλλ' ἀπὸ μέρους,
ἵνα μὴ * [19] ἐπιβαρῶ
πάντας ὑμᾶς.
6 Ἱκανὸν [21] τῷ τοιȣτῳ
ἡ [25] ἐπιτιμία αὕτη [e] ἡ
ὑπὸ τῶν πλειόνων. l
7 Ὥςτε τοὐναντίον
[27] μᾶλλον ὑμᾶς χαρί-
σασθαι, καὶ παρακαλέ-
σαι, μήπως τῇ περισσο-
τέρᾳ λύπῃ [28] καταποθῇ
ὁ τοιοῦτος.
8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς
[29] κυρῶσαι εἰς αὐτὸν
ἀγάπην.
9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ
[7] ἔγραψα, ἵνα [17] γνῶ
τὴν [30] δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ
εἰς πάντα ὑπήκοοί
[3] ἐστε.
10 Ὧ δέ τι χαρίζε-
σθε, καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ
ἐγὼ ** εἴ τι [2] κεχάρι-
σμαι, ᾧ [2] κεχάρισμαι,
δι' ὑμᾶς, ἐν [4] προσώπῳ
Χριςοῦ,
11 Ἵνα μὴ [6] πλεονε-
κτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σα-
τανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ
τὰ [8] νοήματα ἀγνοοῦ-
μεν.
12 Ἐλθὼν [9] δὲ εἰς τὴν
Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέ-
λιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ
θύρας μοι [10] ἀνεῳγμέ-
νης ἐν Κυρίῳ,
13 Οὐκ [12] ἔσχηκα [14] ἄ-
νεσιν τῷ πνεύματί μου,
τῷ μὴ [16] εὑρεῖν με Τί-
τον τὸν ἀδελφόν μου·
ἀλλὰ [18] ἀποταξάμενος
αὐτοῖς, [20] ἐξῆλθον εἰς
Μακεδονίαν.
14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις
τῷ πάντοτε [22] θριαμ-
βεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ
Χριςῷ, ϗ τὴν [23] ὀσμὴν
τῆς γνώσεως αὐτοῦ φα-
νεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν
παντὶ τόπῳ.
15 Ὅτι Χριςοῦ [24] εὐ-
ωδία [3] ἐσμὲν τῷ Θεῷ
ἐν τοῖς [26] σωζομένοις
καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμέ-
νοις·
16 Οἷς μὲν, † ὀσμὴ θα-
νάτου εἰς θάνατον· οἷς
δὲ, ‡ ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζω-
ήν· καὶ πρὸς ταῦτα τίς
ἱκανός;
17 Οὐ γάρ [3] ἐσμεν, ὡς
οἱ § πολλοὶ, καπηλεύον-
τες τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ [31] εἰ-
λικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ
Θεοῦ, ‖ [32] κατενώπιον
τοῦ l Θεοῦ, ἐν Χριςῷ
λαλοῦμεν.

A. D. 58.

1 ch. 6. 10. Jno. 16. 20.
2 χαρίζομαι.
3 εἰμί.
4 c. 1. 11: 4. 6.
5 Lu. 15. 23.
6 ch. 7. 2.
7 γράφω.
8 c. 3. 4; 14. 4.
9 ἔρχομαι.
10 ἀνοίγω.
11 πείθω.
12 ἔχω.
13 Lu. 21. 25.
14 c 7. 5: 8. 13.
15 λυπέω.
16 εὑρίσκω.
17 γινώσκω.
18 ἀποτάσσω
19 1 Th. 2. 9.
* ἐπιβαρῶ, πάντας-a.
20 ἐξέρχομαι.
21 s. χρῆμα.
22 Col. 2. 15.
23 Jno. 12. 3.
24 Ep. 5. 2.
25 Wis. 3. 10. cf. 2 Mac. 6. 13.
26 1 Co. 1. 18.
27 s. ἐεῖ.
28 καταπίνω, ch. 5. 4. 1 Co. 15. 54.
† ὀσμὴ ἐκ θανάτου-n.
29 Ga. 3. 15.
‡ ὀσμὴ ἐκ ζωῆς-n.
§ λοιποὶ,-i.
30 c. 8 2; 9. 13. Ro. 5. 4.
31 ch. 1. 12.
‖ κατέναντι-h.
32 ch. 12. 19. Ep. 1. 4.
** ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι-a.

Digitized by Google

Κεφ. γ'.

ΑΡΧΟΜΕΘΑ πάλιν
ἑαυτοὺς συνιστάνειν;
*εἰ μὴ χρήζομεν, ὥς τι-
νες, συςατικῶν ἐπιςο-
λῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ
ὑμῶν d συςατικῶν;|
2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν
ὑμεῖς [4]ἐςε, [5]ἐγγεγραμ-
μένη ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν, γινωσκομένη
καὶ ἀναγινωσκομένη
ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
πων·
3 Φανερούμενοι ὅτι
[4]ἐςὲ ἐπιςολὴ Χριςοῦ
διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν,
[5]ἐγγεγραμμένη [6]οὐ μέ-
λανι,[7] ἀλλὰ Πνεύματι
Θεοῦ ζῶντος· οὐκ ἐν
πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ'
ἐν [10]πλαξὶ καρδίας σαρ-
κίναις·[11]
4 Πεποίθησιν [13] δὲ
τοιαύτην ἔχομεν διὰ
τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν
Θεόν·
5 Οὐχ ὅτι ἱκανοί [4]ἐ-
σμεν e ἀφ' ἑαυτῶν| §λο-
γίσασθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυ-
τῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης
ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ·
6 Ὃς καὶ [19]ἱκάνωσεν
ἡμᾶς [20]διακόνυς καινῆς
διαθήκης, οὐ ‖γράμμα-
τος, ἀλλὰ πνεύματος·
τὸ γὰρ γράμμα ** ἀπο-
κτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα
ζωοποιεῖ.
7 Εἰ δὲ ἡ [23]διακονία
τοῦ θανάτου ἐν [24]γράμ-
μασιν, [25]ἐντετυπωμένη
c ἐν| λίθοις, [27]ἐγενήθη
ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνα-
σθαι [1]ἀτενίσαι τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ
πρόσωπον Μωσέως, διὰ
τὴν δόξαν τοῦ προσώπυ
αὐτῦ, τὴν [2]καταργυμέ-
νην·
8 Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ
διακονία τῦ πνεύματος
[4]ἔσται ἐν δόξῃ;
9 Εἰ γὰρ † ἡ διακονία
τῆς [3]κατακρίσεως, δό-
ξα, πολλῷ μᾶλλον πε-
ρισσεύει ἡ διακονία
τῆς δικαιοσύνης c ἐν|
δόξῃ.
10 Καὶ γὰρ ‡ οὐδὲ [9]δε-
δόξασται τὸ [8]δεδοξα-
σμένον,[9] ἐν τούτῳ τῷ
μερει, ἕνεκεν τῆς
[12]ὑπερβαλλούτης δό-
ξης.
11 Εἰ γὰρ τὸ [8]καταρ-
γούμενον, διὰ δόξης·
πολλῷ μᾶλλον τὸ μέ-
νον, ἐν δόξῃ.
12 Ἔχοντες οὖν τοι-
αύτην ἐλπίδα, πολλῇ
[14]παῤῥησίᾳ [15]χρώμε-
θα·
13 Καὶ οὐ [16]καθάπερ
Μωσῆς [17]ἐτίθει [18]κά-
λυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον
ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ [1]ἀ-
τενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσ-
ραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ
καταργουμένου.
14 Ἀλλ' [21]ἐπωρώθη
τὰ [22]νοήματα αὐτῶν·
ἄχρι γὰρ τῆς †† σημε-
ρον τὸ αὐτὸ κάλυμ-
μα ἐπὶ τῇ ἀναγνώ-
σει τῆς παλαιᾶς δια-
θήκης μένει, μὴ [26]ἀνα-
καλυπτόμενον, ‡‡ ὅ, τι
ἐν Χριστῷ καταργεῖ-
ται.

A. D. 58.

1 ἀτενίζω, Lu. 4. 20.
* ἢ μὴ-l.
2 v. 11, 13, 14. Ro. 3. 3.
3 Ro. 8. 1.
4 εἰμί.
5 ἐγγράφω, v. 3.
† τῇ διακονίᾳ-n.
6 2 Jno. 12.
7 s. χρώματι.
‡ οὐ-l.
8 s. πρᾶγμα.
9 δοξάζω.
10 He. 9. 4.
11 Eze. 11. 19.
12 ch. 9. 14. Ep. 1. 19.
13 ch. 1. 15.
14 Jno. 7. 4.
15 χράομαι.
§ al. transp.
16 s. παρακαλύπτομεν.
17 τίθημι.
18 ver. 14--16. Ex 34. 33--35.
19 Col. 1. 12.
20 ch. 6. 4. Mat. 20. 28.
21 πωρόω, Mar. 6. 52.
22 ch. 2. 11.
‖ γράμματι, ἀλλὰ πνεύματι.-n.
** ἀποκτείνει s. ἀποκτέννει-h.
†† σήμερον ἡμέρας τὸ-i
23 ver. 8, 9. c. 4. 1; 5. 18.
24 Ro. 2. 29.
25 ἐντυπόω.
26 Job 12. 22. Is. 3. 17.
‡‡ ὅτι-a.
27 γίνομαι.

15 'Αλλ' ἕως σήμερον,
ἡνίκα *ἀναγινώσκεται
Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ
τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖ-
ται.
16 'Ηνίκα δ' ἂν [3] ἐπι-
στρέψῃ [5] πρὸς Κύριον,
[6] περιαιρεῖται τὸ κά-
λυμμα.
17 §'Ο δὲ Κύριος τὸ
πνεῦμά [7]ἐστιν· οὗ δὲ τὸ
πνεῦμα Κυρίου, c ἐκεῖ |
ἐλευθερία.
18 'Ημεῖς δὲ πάντες ἀ-
νακεκαλυμμένῳ[8] προς-
ώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου
κατοπτριζόμενοι, [9] τὴν
αὐτὴν [11]εἰκόνα [13] μετα-
μορφούμεθα ἀπὸ [15]δόξης
εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
[17] Κυρίου §§πνεύματος.

Κεφ. δ'.

ΔΙΑ τοῦτο ἔχοντες
τὴν διακονίαν ταύτην,
καθὼς [19]ἠλεήθημεν, οὐκ
[21]ἐκκακοῦμεν·
2 'Αλλ' [23] ἀπειπάμεθα
τὰ κρυπτὰ τῆς [25]αἰσχύ-
νης, μὴ περιπατοῦντες
ἐν [27]πανουργίᾳ, μηδὲ
[29]δολοῦντες τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φα-
νερώσει[31] τῆς ἀληθείας
[33] συνιστῶντες ἑαυτοὺς
πρὸς πᾶσαν συνείδησιν
ἀνθρώπων. ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ.
3 Εἰ δὲ καὶ [7]ἐστι κεκα-
λυμμένον[34] τὸ εὐαγγέ-
λιον ἡμῶν, ἐν τοῖς
[35] ἀπολλυμένοις [7] ἐστὶ
[34] κεκαλυμμένον·
4 'Εν οἷς ὁ Θεὸς τοῦ
αἰῶνος τούτου [36] ἐτύ-
φλωσε τὰ [1] νοήματα
τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ
† αὐγάσαι ‡αὐτοῖς | τὸν
φωτισμὸν τοῦ εὐαγ-
γελίου [2] τῆς δόξης τοῦ
Χριστοῦ, ὅς [7] ἐστιν εἰ-
κὼν τοῦ Θεοῦ.‡
5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κη-
ρύσσομεν, ἀλλὰ Χρι-
στὸν 'Ιησοῦν Κύριον·
ἑαυτοὺς δὲ, δούλους
ὑμῶν διὰ ‖ 'Ιησοῦν.
6 Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ [4] εἰ-
πὼν ἐκ σκότους φῶς
**λάμψαι, e ὃς | ††[10] ἔ-
λαμψεν ἐν ταῖς καρδί-
αις ἡμῶν, πρὸς φωτι-
σμὸν τῆς γνώσεως τῆς
δόξης ‡‡ τοῦ Θεοῦ ἐν
[12] προσώπῳ 'Ιησοῦ Χρι-
στοῦ.
7 Ἔχομεν δὲ τὸν θη-
σαυρὸν τοῦτον ἐν [14] ὀ-
στρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα
ἡ [16]ὑπερβολὴ τῆς δυνά-
μεως [7] ᾖ τοῦ Θεοῦ, καὶ
μὴ ἐξ ἡμῶν·
8 'Εν παντὶ [18]θλιβόμε-
νοι,[20] ἀλλ' οὐ [22] στενο-
χωρούμενοι· [24] ἀπορού-
μενοι, ἀλλ' οὐκ [26] ἐξα-
πορούμενοι·
9 Διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ
[28] ἐγκαταλειπόμενοι·
καταβαλλόμενοι, ἀλλ'
οὐκ ἀπολλύμενοι·
10 Πάντοτε τὴν [30] νέ-
κρωσιν τοῦ b Κυρίου |
'Ιησοῦ ἐν τῷ σώματι
[32] περιφέροντες. ἵνα ᾖ
ἡ ζωὴ τοῦ 'Ιησοῦ ἐν τῷ
σώματι |||| ἡμῶν φανε-
ρωθῇ.
11 'Αεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ
ζῶντες, εἰς θάνατον

A. D. 58.

* ἀναγινώσκηται-n.
1 ch. 2. 11.
† καταυγάσαι τὸν, s. διαυγ. τὸν-n.
2 Tit. 2. 13.
3 ἐπιστρέφω.
4 Mat. 4. 3.
5 s. ἑαυτὴν ἡ καρδία.
6 Ac. 27. 20, 40.
7 εἰμί.
‡ τοῦ ἀοράτου-f
§ conj. Οὗ.
‖ 'Ιησοῦ.-n.
** λάμψει,-n.
8 ἀνακαλύ·
9 s. εἰς. [πτω
†† al. οὗτος.
10 λάμπω.
‡‡ αὐτοῦ ἐν-h.
11 ch. 4. 4.
12 c 3. 7, 13, 18.
13 Mat. 17. 2.
14 2 Ti. 2. 20.
15 c. 4. 6, 15, 17.
16 Ro. 7. 13.
17 v. 6, 8, 17.
§§ πνεύματι-n
18 s. τόπῳ.
19 ἐλεέω.
20 s. ἐσμεν, v. ὄντες.
21 Lu. 18. 1.
22 ch. 6. 12.
23 Job 6. 14.
24 Jno. 13. 22.
25 Lu. 14. 9.
26 ch. 1. 8.
27 ch. 11. 3.
28 Mat. 27. 46.
29 Ps. 14. 3.
30 Ro. 4. 19.
31 1 Co. 12. 7.
32 Mar. 6. 55.
33 συνίστημι.
34 καλύπτω.
|||| conj. ὑμῶν
35 ch. 2. 15.
36 τυφλόω.

[1] παραδιδόμεθα διὰ Ἰη-
σοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ
ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
* ἡμῶν.
12 Ὥστε ὁ [b] μὲν [1] θά-
νατος ἐν ἡμῖν [4] ἐνερ-
γεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν
ὑμῖν.
13 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐ-
τὸ πνεῦμα τῆς πίστεως,
κατὰ τὸ [7] γεγραμμένον·
[9] Ἐπίστευσα,[11] διὸ [13] ἐ-
λάλησα· καὶ ἡμεῖς πι-
στεύομεν, διὸ καὶ λα-
λοῦμεν·[15]
14 Εἰδότες [5] ὅτι ὁ ἐγεί-
ρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν,
καὶ ἡμᾶς [e] διὰ Ἰησοῦ [1] †
ἐγερεῖ, καὶ [19] παραστή-
σει σὺν ὑμῖν.
15 Τὰ γὰρ πάντα [21]
δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις
‖ [23] πλεονάσασα, διὰ
τῶν πλειόνων τὴν εὐ-
χαριστίαν περισσεύσῃ
εἰς τὴν δόξαν τοῦ
Θεοῦ.
16 Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν·
ἀλλ' εἰ καὶ ὁ [25] ἔξω
ἡμῶν ἄνθρωπος δια-
φθείρεται, ἀλλ' ὁ [25] [31] ἔ-
σωθεν [33] ἀνακαινοῦται
ἡμέρα καὶ ἡμέρα.
17 Τὸ γὰρ παραυτί-
κα †† ἐλαφρὸν τῆς θλί-
ψεως ἡμῶν, καθ' ὑπερ-
βολὴν εἰς ὑπερβο-
λὴν, αἰώνιον βάρος
δόξης κατεργάζεται
ἡμῖν·
18 Μὴ σκοπούντων
ἡμῶν τὰ βλεπόμενα,
ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα.
Τὰ γὰρ βλεπόμενα,

[2] πρόσκαιρα· [3] τὰ δὲ μὴ
βλεπόμενα, αἰώνια.

Κεφ. ε'.

ΟΙΔΑΜΕΝ[5] γὰρ ὅτι
ἐὰν ἡ [6] ἐπίγειος ἡμῶν
οἰκία τοῦ σκήνους
[8] καταλυθῇ, οἰκοδο-
μὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν,
οἰκίαν [10] ἀχειροποίη-
τον, αἰώνιον ἐν τοῖς
οὐρανοῖς.
2 Καὶ γὰρ [12] ἐν τού-
τῳ[14] στενάζομεν,[16] τὸ
[17] οἰκητήριον ἡμῶν
τὸ [18] ἐξ οὐρανοῦ [20] ἐπ-
ενδύσασθαι [22] ἐπιπο-
θοῦντες.
3 ‡ Εἴγε καὶ § ἐνδυσά-
μενοι, οὐ γυμνοὶ [24] εὑ-
ρεθησόμεθα.
4 Καὶ γὰρ οἱ [26] ὄντες
ἐν τῷ σκήνει στενά-
ζομεν [27] βαρούμενοι·
** ἐπειδὴ οὐ θέλομεν
[28] ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπ-
ενδύσασθαι, ἵνα [29] κατα-
ποθῇ τὸ [30] θνητὸν ὑπὸ
τῆς ζωῆς.
5 Ὁ δὲ [32] κατεργασά-
μενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ
τοῦτο, Θεὸς, ὁ [c] καὶ [1]
[34] δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥα-
βῶνα τοῦ Πνεύματος.
6 Θαῤῥοῦντες οὖν πάν-
τοτε,[35] καὶ εἰδότες ὅτι
ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώ-
ματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ
τοῦ Κυρίου·
7 (Διὰ πίστεως γὰρ
περιπατοῦμεν, οὐ διὰ
εἴδους·)
8 Θαῤῥοῦμεν [d] δὲ,[1] ‡‡
καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλ-
λον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ

A. D. 58.

1 παραδίδωμι
2 Mat. 13. 21.
3 s. μόνον.
* conj. ὑμῶν.
4 ch. 1. 6.
5 εἴδω.
6 Jno. 3. 12.
7 γράφω.
8 Mat. 24. 2.
9 Ps. 116. 10.
10 Mar. 14. 58.
11 πιστεύω.
12 s. ὄντες.
13 λαλέω.
14 s. σκήνει.
15 s. τοῦτο.
16 Mar. 7. 34.
17 Jude 6.
18 s. διδόμενον. [σοῦ-i.
† al. σὺν Ἰη-
19 παρίστημι
20 ver. 4.
21 s. πράγματα ἔστι.
22 ch. 9. 14.
‡ Εἴπερ-n.
§ ἐκδυσάμενοι-i.
‖ πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων, τὴν-a.
23 ch. 8. 15.
24 εὑρίσκω.
25 s. ὤν.
26 εἰμί.
27 ch. 1. 8.
** ἐφ' ᾧ οὐ-a.
28 Mat. 27. 28.
29 καταπίνω.
30 ch. 4. 11.
31 ch. 7. 5.
32 ch. 4. 17.
33 Col. 3. 10.
34 δίδωμι.
†† πρόσκαιρον καὶ-f.
35 s. ἐσμεν.
‡‡ al. οὖν, s. γάρ.

Digitized by Google

σώματος, χ ἐνδημῆσαι
πρὸς τὸν Κύριον.
9 Διὸ καὶ [3]φιλοτιμού-
μεθα, εἴτε ἐνδημοῦν-
τες, εἴτε ἐκδημοῦντες,
[5]εὐάρεστοι αὐτῷ [7]εἶ-
ναι.
10 Τοὺς γὰρ πάντας
ἡμᾶς [9]φανερωθῆναι δεῖ
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος
τοῦ Χριστοῦ, ἵνα [11]κομί-
σηται ἕκαστος τὰ[13] †ἴδια
τοῦ σώματος, πρὸς ἃ
[15]ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν,
εἴτε § κακόν.
11 Εἰδότες ‖ οὖν τὸν
φόβον τοῦ Κυρίου, ἀν-
θρώπους πείθομεν, Θεῷ
δὲ [19]πεφανερώμεθα· ἐλ-
πίζω δὲ χ ἐν ταῖς συν-
ειδήσεσιν ὑμῶν [19]πε-
φανερῶσθαι.
12 Οὐ [c]γὰρ ‡ πάλιν
ἑαυτοὺς συνιστάνο-
μεν ὑμῖν, ἀλλὰ [23]ἀφ-
ορμὴν [25]διδόντες ὑμῖν
καυχήματος ὑπὲρ ἡ-
μῶν· ἵνα ἔχητε [27]πρὸς
τοὺς ἐν [28]προσώπῳ
καυχωμένους, καὶ οὐ
καρδίᾳ.
13 Εἴτε γὰρ [29]ἐξέ-
στημεν,[31] Θεῷ· εἴτε
[33]σωφρονοῦμεν,[31] ὑμῖν.
14 Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ
** Χριστοῦ [35]συνέχει
ἡμᾶς·
15 Κρίναντας τοῦτο,
ὅτι [d]εἰ ‡ εἷς ὑπὲρ πάν-
των [1]ἀπέθανεν, ἄρα
[37]οἱ πάντες [1]ἀπέθανον·
καὶ ὑπὲρ πάντων [1]ἀπέ-
θανεν, ἵνα οἱ [38]ζῶντες
μηκέτι ἑαυτοῖς [38]ζῶ-
σιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐ-
τῶν [1]ἀποθανόντι καὶ
[2]ἐγερθέντι.
16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ
τοῦ [4]νῦν οὐδένα [6]οἴδα-
μεν [8]κατὰ σάρκα· εἰ
δὲ καὶ [10]ἐγνώκαμεν
κατὰ σάρκα Χριστὸν,
ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γι-
νώσκομεν.
17 Ὥστε εἴτις [12]ἐν
*Χριστῷ,[12] [14]καινὴ κτί-
σις· [16] τὰ [17]ἀρχαῖα
[18]παρῆλθεν, ἰδοὺ [20]γέγο-
νε καινὰ [d]τὰ πάντα.‡
18 Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
Θεοῦ τοῦ [21]καταλλά-
ξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ
[c]Ἰησοῦ ‡ Χριστοῦ, καὶ
[25]δόντος ἡμῖν τὴν δια-
κονίαν τῆς [22]καταλλα-
γῆς·
19 Ὡς ὅτι Θεὸς [7]ἦν
ἐν [24]Χριστῷ κόσμον
[21]καταλλάσσων ἑαυτῷ,
μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς
τὰ παραπτώματα αὐ-
τῶν, καὶ [26]θέμενος ἐν
ἡμῖν, τὸν λόγον τῆς
καταλλαγῆς.
20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν
[30]πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ
Θεοῦ παρακαλοῦντος δι'
ἡμῶν· δεόμεθα [32]ὑπὲρ
Χριστοῦ, [21]καταλλάγητε
τῷ Θεῷ.
21 Τὸν [d]γὰρ ‡ μὴ γνόν-
τα [10] ἁμαρτίαν, ὑπὲρ
ἡμῶν [34]ἁμαρτίαν ἐποί-
ησεν,[36] ἵνα ἡμεῖς [20]γι-
νώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ
ἐν αὐτῷ.

Κεφ. ϛʹ.

ΣΥΝΕΡΓΟΥΝΤΕΣ [39]
δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ

A. D. 58.

1 ἀποθνήσκω
2 ἐγείρω.
3 Ro. 15. 20.
4 s. χρόνου.
5 Ro. 12. 1.
6 εἴδω.
7 εἰμί.
8 ch. 1. 17.
9 c. 2. 14; 3. 3.
10 γινώσκω.
11 κομίζω.
12 s. ἔστι.
* Χριστῷ καινὴ κτίσις-n.
13 s. πεπραγμένα.
† ἴδια-n.
14 ch. 3. 6.
15 πράσσω.
16 Ro. 8. 19.
17 Mat. 5. 21.
18 παρέρχομαι.
19 φανερόω.
20 γίνομαι.
‡ al. transp.
§ φαῦλον-i.
‖ οὖν, τὸν φ. τ. κυρίου ἀνθρώπους-n
21 καταλλάσσω.
22 Ro. 5. 11.
23 ch. 11. 12.
24 Ro. 6. 23.
25 δίδωμι.
26 τίθημι. [θαι
27 s. καυχᾶσ-
28 ch. 1. 11.
29 ἐξίστημι.
30 Ep. 6. 20.
31 s. τοῦτο ἐστι
32 Ro. 5. 8.
33 Ro. 12. 3.
34 Ro. 8. 3.
** Θεοῦ-n.
35 Lu. 12. 50.
36 ποιέω.
37 s. ἂν.
38 ζάω.
39 s. τῷ Θεῷ.

Digitized by Google

εἰς [1] κενὸν τὴν χάριν
τοῦ Θεοῦ [2] δέξασθαι
ὑμᾶς.
2 Λέγει γάρ· [a] Καιρῷ
δεκτῷ [b] ἐπήκουσά σου,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας
[7] ἐβοήθησά σοι. Ἰδοὺ
νῦν καιρὸς [9] εὐπρόςδε-
κτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα
σωτηρίας.
3 Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ
[11] διδόντες προςκοπὴν,
ἵνα μὴ [13] μωμηθῇ ἡ δια-
κονια·
4 Ἀλλ' ἐν παντὶ
[15] συνιστῶντες [19] ἑαυ-
τοὺς ὡς Θεοῦ διάκο-
νοι· ἐν ὑπομονῇ πολ-
λῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν
ἀνάγκαις, ἐν [21] στενο-
χωρίαις,
5 Ἐν πληγαῖς, ἐν φυ-
λακαῖς,[23] ἐν [24] ἀκατα-
στασίαις, ἐν κόποις, ἐν
[25] ἀγρυπνίαις, ἐν [26] νη-
στείαις,
6 Ἐν ἁγνότητι, ἐν
γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ,
ἐν χρηστότητι, εν Πνεύ-
ματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
[27] ἀνυποκρίτῳ,
7 Ἐν λόγῳ ἀληθείας,
ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ
τῶν ὅπλων τῆς δικαι-
οσύνης τῶν δεξιῶν καὶ
ἀριστερῶν·
8 Διὰ δόξης καὶ
ἀτιμίας, διὰ δυςφη-
μίας καὶ εὐφημίας·
ὡς [32] πλάνοι, καὶ ἀλη-
θεῖς·
9 Ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ
ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς
ἀποθνήσκοντες, ϗ ἰδοὺ
[35] ζῶμεν· ὡς ** παιδευ-
όμενοι, καὶ μὴ θανατού-
μενοι·
10 Ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ
δὲ χαίροντες· ὡς πτω-
χοὶ, πολλοὺς δὲ [4] πλου-
τίζοντες· ὡς μηδὲν
ἔχοντες, ϗ πάντα κατ-
έχοντες.[6]
11 Τὸ στόμα ἡμῶν [8] ἀ-
νέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κο-
ρίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν
[10] πεπλάτυνται.
12 Οὐ [12] στενοχωρεῖσθε
ἐν ἡμῖν· * στενοχωρεῖ-
σθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγ-
χνοις ὑμῶν.
13 Τὴν [14] δὲ αὐτὴν ἀν-
τιμισθίαν,[16] ὡς τέκνοις
λέγω, [10] πλατύνθητε ϗ
[18] ὑμεῖς.
14 Μὴ [20] γίνεσθε ἑτε-
ροζυγοῦντες ἀπίστοις.
Τίς γὰρ μετοχὴ † δικαι-
οσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; ‡ τίς
δὲ [22] κοινωνία φωτὶ
πρὸς σκότος;
15 Τίς δὲ συμφώνησις
Χριστῷ πρὸς § Βελίαρ;
ἢ τίς [28] μερὶς πιστῷ με-
τὰ ἀπίστου;
16 Τίς δὲ συγκατάθε-
σις ναῷ Θεοῦ μετ' ‖ εἰ-
δώλων; ὑμεῖς γὰρ να-
ὸς Θεοῦ [29] ἐστε [35] ζῶν-
τος· καθὼς εἶπεν ὁ
Θεός· [30] Ὅτι [31] ἐνοική-
σω ἐν αὐτοῖς, καὶ [33] ἐμ-
περιπατήσω· καὶ [29] ἔ-
σομαι αὐτῶν Θεὸς, καὶ
αὐτοὶ [29] ἔσονταί μοι
λαός.
17 Διὸ [34] [36] ἐξέλθετε ἐκ
μέσου αὐτῶν, καὶ [37] ἀφ-
ορίσθητε, λέγει Κύρι-
ος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ

A. D. 58.

1 1 Co. 15. 10.
2 δέχομαι.
3 Is. 49 8.
4 ch. 9. 11.
5 ἐπακούω.
6 Mat. 21. 38.
7 βοηθέω.
8 ἀνοίγω.
9 ch. 8. 12.
10 πλατύνω.
11 δίδωμι.
12 ch. 4. 8.
* Conj. στε-
νοχωρού-
μεθα δὲ.
13 μωμέομαι.
14 s. κατὰ. [τι
15 s. πράγμα-
16 Ro. 1. 27.
17 s. ὄντες.
18 s. οὕτως.
19 συνίστημι.
20 γίνομαι.
21 ch. 12. 10.
† δικαιοσύνης
ϗ ἀδικιας.-n
‡ ἢ τίς κοι-
νωνία-h.
§ Βελίαλ;
al. Βελίαν;
s. Βελίαβ;
22 ch. 8. 4.
23 ch. 11. 23.
24 ch. 12. 20.
25 ch. 11. 27.
26 Mat. 17. 21.
27 Ro. 12. 9.
28 Lu. 10. 42.
‖ conj. εἰδω-
λείων;
29 εἰμί. [12.
30 Le. 26. 11.
31 Ro. 8. 11.
32 Mat. 27. 63.
33 De. 23. 14.
34 Is. 52. 11.
35 ζάω.
** πειραζό-
μενοι-n.
36 ἐξέρχομαι
37 Mat. 25. 32.

[1]ἅπτεσθε· κἀγὼ [2]εἰς-
δέξομαι ὑμᾶς·
18 Καὶ [3]ἔσομαι ὑμῖν
εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς
[3]ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς ϗ
θυγατέρας, λέγει Κύρι-
ος [4]παντοκράτωρ.

Κεφ. ζ'.

ΤΑΥΤΑΣ οὖν ἔχον-
τες τὰς ἐπαγγελίας,
ἀγαπητοὶ, [7]καθαρίσω-
μεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παν-
τὸς [8]μολυσμοῦ ‡σαρκὸς
καὶ πνεύματος [11]ἐπιτε-
λοῦντες [13]ἁγιωσύνην ἐν
φόβῳ Θεοῦ.
2 Χωρήσατε[14] ἡμᾶς·
οὐδένα [15]ἠδικήσαμεν,
οὐδένα [16]ἐφθείραμεν,
οὐδένα [17]ἐπλεονεκτή-
σαμεν.
3 Οὐ πρὸς κατάκρισιν
λέγω· προείρηκα γὰρ
ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν [3]ἐστε εἰς τὸ συν-
αποθανεῖν[18] καὶ [19]συ-
ζῆν.
4 Πολλή μοι παῤῥησία
πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι
καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν·
[21]πεπλήρωμαι τῇ παρα-
κλήσει, ὑπερπερισσεύ-
ομαι[24] τῇ χαρᾷ ἐπὶ πά-
σῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.
5 Καὶ γὰρ [25]ἐλθόντων
ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν,
οὐδεμίαν [27]ἔσχηκεν ἄνε-
σιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ'
ἐν παντὶ [29]θλιβόμε-
νοι· [30]ἔξωθεν μάχαι,
ἔσωθεν φόβοι.
6 Ἀλλ' ὁ [31]παρακα-
λῶν τοὺς ταπεινοὺς,[31]
παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ
Θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ
Τίτου.
7 Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ
παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ
καὶ ἐν τῇ παρακλήσει
*ᾗ [31]παρεκλήθη ἐφ'
ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν
τὴν ὑμῶν [5]ἐπιπόθησιν,
τὸν ὑμῶν [6]ὀδυρμὸν,
τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ
ἐμοῦ· ὥστε με μᾶλλον
[8]χαρῆναι.
8 Ὅτι εἰ καὶ [10]ἐλύπη-
σα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστο-
λῇ, οὐ †μεταμέλομαι,
εἰ καὶ [12]μετεμελόμην.
Βλέπω γὰρ ἡ ὅτι ἐπι-
στολὴ ἐκείνη, §εἰ καὶ
πρὸς ὥραν, [10]ἐλύπησεν
ὑμᾶς.
9 Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι
[10]ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι
[10]ἐλυπήθητε εἰς μετά-
νοιαν· [10]ἐλυπήθητε
γὰρ [20]κατὰ Θεὸν, ἵνα
ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ
ἡμῶν.
10 Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν
λύπη [22]μετάνοιαν εἰς
σωτηρίαν [23]ἀμεταμέ-
λητον κατεργάζεται· ἡ
δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνα-
τον κατεργάζεται.
11 Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο
τὸ κατὰ Θεὸν [10]λυπη-
θῆναι d ὑμᾶς,| πόσην
[32]κατειργάσατο ‖ ὑμῖν
σπουδὴν, ἀλλὰ [26]ἀπολο-
γίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτη-
σιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ
ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆ-
λον, ἀλλ' ἐκδίκησιν· ἐν
παντὶ [28]συνεστήσατε
ἑαυτοὺς [33]ἁγνοὺς εἶναι
d ἐν| τῷ πράγματι.

A. D. 58.

1 ἅπτομαι.
2 εἰσδέχομαι.
3 εἰμί.
4 Re. 1. 8; 4. 8.
* ἦν παρεκλήθην-n.
5 ver. 11.
6 Mat. 2. 18.
7 καθαρίζω.
8 χαίρω.
9 Je. 23. 15.
10 λυπέω.
† μεταμέλομαι· εἰ δὲ ϗ μετεμελόμην, βλέπω, ὅτι-n.
‡ σαρκὸς, καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες-n
11 c. 8. 6, 11.
12 μεταμέλομαι.
§ εἰ καὶ, πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς.-n
13 Ro. 1. 4.
14 Mat. 19. 11.
15 ἀδικέω.
16 φθείρω.
17 πλεονεκτέω, c. 2. 11.
18 Mar. 14. 31.
19 συζάω.
20 ver. 10, 11.
21 πληρόω.
22 Mat. 3. 8, 11.
23 Ro. 11. 29.
24 Ro. 5. 20.
25 ἔρχομαι.
‖ ἐν-f.
26 Ac. 22. 1.
27 ἔχω.
28 συνίστημι
29 s. τόπῳ v. χρόνῳ.
30 s. ἐσμεν.
31 παρακαλέω. [ζομαι.
32 κατεργάζομαι.
33 ch. 11. 2.

Digitized by Google

12 Ἄρα εἰ καὶ [1] ἔγρα-
ψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τȣ̃
ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνε-
κεν τοῦ ἀδικηθέντος·
ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανε-
ρωθῆναι τὴν σπουδὴν
‡ ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν
πρὸς ὑμᾶς, ἐνώπιον τȣ̃
Θεοῦ.
13 Διὰ τοῦτο § [6] παρα-
κεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρα-
κλήσει ὑμῶν· περισσο-
τέρως δὲ μᾶλλον [7] ἐχά-
ρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τί-
του, ὅτι [10] ἀναπέπαυται
τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ
πάντων ὑμῶν·
14 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ
ὑπὲρ ὑμῶν [11] κεκαύχη-
μαι, οὐ [13] κατῃσχύνθην·
ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀλη-
θείᾳ [15] ἐλαλήσαμεν ὑ-
μῖν, οὕτω ϗ ἡ καύχησις
ἡμῶν ἡ ‖ ἐπὶ Τίτȣ, ἀλή-
θεια [16] ἐγενήθη·
15 Καὶ τὰ [17] σπλάγχνα
αὐτȣ̃ περισσοτέρως εἰς
ὑμᾶς [19] ἐστιν, ἀναμι-
μνησκομένου τὴν πάν-
των ὑμῶν ὑπακοήν·
ὡς μετὰ [21] φόβου καὶ
τρόμου [22] ἐδέξασθε αὐ-
τόν.
16 Χαίρω ** ὅτι ἐν
παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.

Κεφ. η΄.

ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ [25] δὲ
ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὴν
[27] χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν
[29] δεδομένην ἐν ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Μακε-
δονίας·
2 Ὅτι ἐν πολλῇ [31] δο-
κιμῇ θλίψεως ἡ περισ-
σεία τῆς * χαρᾶς αὐ-
τῶν, καὶ ἡ κατὰ [2] βάθȣς
[3] πτωχεία αὐτῶν [4] ἐπε-
ρίσσευσεν εἰς τὸν πλȣ̃-
τον τῆς † [5] ἁπλότητος
αὐτῶν·
3 Ὅτι κατὰ δύναμιν
(μαρτυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύ-
ναμιν [8] αὐθαίρετοι· [9]
4 Μετὰ πολλῆς πα-
ρακλήσεως δεόμενοι
ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ
τὴν κοινωνίαν τῆς
διακονίας τῆς εἰς τοὺς
ἁγίους, [22] b δέξασθαι
ἡμᾶς.[1]
5 Καὶ οὐ καθὼς [12] ἠλ-
πίσαμεν,[14] ἀλλ' ἑαυ-
τοὺς [29] ἔδωκαν πρῶτον
τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ
θελήματος Θεοῦ·
6 Εἰς τὸ παρακαλέσαι
ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς
[18] προενήρξατο, οὕτω ϗ
[20] ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς
καὶ τὴν χάριν ταύτην.
7 Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παν-
τὶ περισσεύετε, πίστει,
καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,
καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ
τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύ-
τῃ τῇ χάριτι περισσεύ-
ητε.
8 Οὐ κατ' [23] ἐπιταγὴν
λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς
ἑτέρων σπουδῆς, καὶ
τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγά-
πης [24] γνήσιον [26] δοκι-
μάζων.
9 Γινώσκετε γὰρ τὴν
χάριν τοῦ Κυρίȣ ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι'
ὑμᾶς [28] ἐπτώχευσε, πλȣ́-
σιος [30] [19] ὤν· ἵνα ὑμεῖς

A. D. 58.

1 γράφω.
* χάριτος-n.
2 Ro. 11. 33.
1 Co. 2. 10.
3 Re. 2. 9.
4 περισσεύω.
† χρηστότητος-n.
5 c. 1. 12; 9. 11.
‡ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν-n
§ Vide App.
6 παρακαλέω
7 χαίρω.
8 ver. 17.
9 s. ἦσαν διδόναι.
10 ἀναπαύω.
11 καυχάομαι.
12 ἐλπίζω.
13 καταισχύνομαι.
14 s. ἐποιήσαν μόνον, v. ἐδίδοσαν.
15 λαλέω. [n.
‖ πρὸς Τίτον-
16 γίνομαι.
17 ch. 6. 12.
Lu. 1. 78.
18 προενάρχομαι, v. 10.
19 εἰμί.
20 ch. 7. 1.
21 1 Co. 2. 3.
22 δέχομαι.
** οὖν, b.
23 Ro. 16. 26.
24 Phi. 4. 3.
25 Lu. 2. 15.
26 ch. 13. 5.
Lu. 12. 56.
27 c. 1. 12, 15.
28 πτωχεύω,
Ps. 34. 10.
29 δίδωμι.
30 Lu. 19. 2.
Re. 2. 9.
31 c. 2. 9; 9. 13.
Ro. 5. 4.

Digitized by Google

τῇ ἐκείνȣ πτωχείᾳ πλȣ-
τησητε.
10 Καὶ [1]γνώμην ἐν τȣ́-
τῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ
ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες
οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι,
ἀλλὰ καὶ τὸ [3]θέλειν
[5]προενήρξασθε ἀπὸ πέ-
ρυσι.[7]
11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποι-
ῆσαι ἐπιτελέσατε· ὅ-
πως καθάπερ ἡ [8]προθυ-
μία τοῦ θέλειν, οὕτω ϗ
τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ
ἔχειν.[10]
12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία
πρόκειται, καθὸ ἐὰν
ἔχῃ ‹τις,| εὐπρόσδε-
κτος, [11]οὐ καθὸ ȣ̓κ ἔχει.
13 Οὐ γὰρ [13]ἵνα ἄλ-
λοις [15]ἄνεσις, [16]ὑμῖν δὲ
θλῖψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότη-
τος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ
ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ
ἐκείνων ὑστέρημα·
14 Ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων
[17]περίσσευμα [18]γένηται
εἰς τὸ ὑμῶν [20]ὑστέρη-
μα, ὅπως [18]γένηται ἰσό-
της·[21]
15 Καθὼς [22]γέγρα-
πται· [25]Ὁ τὸ πολὺ
[26]οὐκ [28]ἐπλεόνασε· καὶ
ὁ τὸ ὀλίγον, [26]οὐκ [29]ἠ-
λαττόνησε.
16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ
τῷ [38]‖διδόντι τὴν αὐ-
τὴν σπȣδὴν ὑπὲρ ὑμῶν
ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου·
17 Ὅτι τὴν μὲν παρά-
κλησιν [31] [32]ἐδέξατο·
[33]σπουδαιότερος δὲ ὑπ-
άρχων, [35]αὐθαίρετος
[36]ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.
18 Συνεπέμψαμεν[37] δὲ
μετ' αὐτȣ̃ τὸν ἀδελφὸν,
οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐ-
αγγελίῳ διὰ πασῶν
τῶν ἐκκλησιῶν·
19 (Οὐ μόνον δὲ, ἀλ-
λὰ καὶ [2]χειροτονηθεὶς
ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν
[4]συνέκδημος ἡμῶν,
*σὺν τῇ χάριτι ταύ-
τῃ τῇ διακονουμένῃ
ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν
ᵈαὐτοῦ| τοῦ Κυρίου
δόξαν, καὶ [6]προθυμίαν
†ὑμῶν.)
20 Στελλόμενοι [8]τοῦ-
το, μήτις ἡμᾶς [12]μωμή-
σηται ἐν τῇ ἁδρότητι
ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
ὑφ' ἡμῶν·
21 ‡Προνοούμενοι [14]
§καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον
Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώ-
πιον ἀνθρώπων.
22 Συνεπέμψαμεν[37] δὲ
αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν
ἡμῶν, ὃν [19]ἐδοκιμάσα-
μεν ἐν πολλοῖς πολ-
λάκις σπουδαῖον [23]ὄν-
τα, νυνὶ δὲ πολὺ σπου-
δαιότερον,[24] πεποι-
θήσει ᵉπολλῇ| τῇ εἰς
ὑμᾶς.
23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,
[30]κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς
ὑμᾶς συνεργός· εἴτε
ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστο-
λοι ἐκκλησιῶν, δόξα
Χριστοῦ.
24 Τὴν οὖν [34]ἔνδειξιν
τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ
ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ
** ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐν-
δείξασθε, ᵇκαὶ| εἰς
πρόσωπον τῶν ἐκκλη-
σιῶν.

A. D. 58.

1 Ac. 20. 3.
2 Ac. 14. 23.
* ἐν-i.
3 Ro. 7. 18.
4 Ac. 19. 29.
5 προενάρχομαι, ver. 6.
6 s. πρὸς.
7 ch. 9. 2.
8 2 Th. 3. 6.
9 ch. 9. 2.
† ἡμῶν-l.
10 s. ὑμᾶς τὰ χρήματα.
11 s. ἐστί.
12 μωμέομαι
13 s. βȣ́λομαι
‡ προνοοῦμεν-i.
14 Ro. 12. 17.
§ γὰρ-m.
15 ch. 2. 13.
16 s. ᾖ.
17 Mat. 12. 34.
18 γίνομαι.
19 δοκιμάζω.
20 ch. 9. 12.
21 Col. 4. 1.
22 γράφω.
23 εἰμί.
24 s. δοκιμάζομεν.
25 Ex. 16. 18.
26 s. συλλέξας
28 πλεονάζω.
29 ἐλαττονέω
30 s. ἐρωτήσει τις, ἐκεῖνος ἐστι.
‖ δόντι-h
31 s. ἡμετέραν.
32 δέχομαι.
33 2 Ti. 1. 17.
34 Ro. 3. 25.
35 ver. 3.
** ὑμῶν εἰς αὐτοὺς-n.
36 ἐξέρχομαι.
37 συμπέμπω
38 δίδωμι.

Κεφ. θ'.

ΠΕΡΙ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους [3]περισσόν μοι [5]ἐστὶ τὸ γράφειν [7]ὑμῖν.

2 Οἶδα[8] γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν [9]ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, [11]ὅτι Ἀχαΐα [13]παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος [15]ἠρέθισε τοὺς πλείονας.

3 Ἔπεμψα[17] δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα (καθὼς [21]ἔλεγον) παρεσκευασμένοι [5]ἦτε·

4 Μήπως ἐὰν [23]ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, ϗ [25]εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, (ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς) ἐν τῇ [29]ὑποστάσει ταύτῃ [b]τῆς καυχήσεως.

5 Ἀναγκαῖον οὖν [31]ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφὸς, ἵνα προέλθωσιν[33] εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν ‖ [35]προκατηγγελμένην [37]εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην [5]εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ **ὥσπερ πλεονεξίαν.

6 Τοῦτο δὲ, [39]ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.

7 Ἕκαςος καθὼς *προαιρεῖται[1] τῇ καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης,[2] ἢ ἐξ ἀνάγκης· [4]ἱλαρὸν γὰρ [6]δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς.

8 Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς· ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν [10]αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν·

9 Καθὼς [12]γέγραπται· [14]Ἐσκόρπισεν,[16] ἔδωκε[18] τοῖς [19]πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

10 Ὁ [20]δὲ [22]ἐπιχορηγῶν †σπέρμα τῷ ‡σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι, καὶ [24]πληθύναι τὸν σπόρον[26] ὑμῶν, καὶ [27]αὐξήσαι τὰ [28]γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·

11 Ἐν παντὶ [30]πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' §ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ.

12 Ὅτι ἡ [32]διακονία τῆς λειτυργίας ταύτης οὐ μόνον [5]ἐστὶ [34]προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ·

13 Διὰ τῆς [36]δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ [38]ὑποταγῇ τῆς

A. D. 58.

* προήρηται-n.
1 De. 7. 6, 7.
2 s. εἰδότω.
3 ch. 10. 8.
4 Job 33. 26.
5 εἰμί.
6 Pr. 22. 8.
7 s. πλείω.
8 εἴδω.
9 s. διαλεγόμενος, v. λαλῶν.
10 1 Ti. 6. 6.
11 s. λαλῶν.
12 γράφω.
13 παρασκευάζω.
14 Ps. 112. 9.
15 ἐρεθίζω.
16 σκορπίζω.
17 πέμπω.
18 δίδωμι.
19 πένης.
20 Is. 55. 10.
21 λέγω.
22 Ga. 3. 5.
† σπόρον-n.
‡ Vide App.
23 ἔρχομαι.
24 πληθύνω.
25 εὑρίσκω.
26 Mar. 4. 26.
27 αὐξάνω.
28 Mat. 26 29.
29 ch. 11. 17.
30 ch. 6. 10.
§ ὑμῶν-n.
31 ἡγέομαι.
32 ch. 3. 7- 9.
33 προέρχομαι.
34 ch. 11. 9.
‖ προεπηγγελμένην-h.
35 προκαταγγέλλω.
36 ch. 8. 2.
37 1 Co. 10. 16.
** ὡς-a.
38 Ga. 2. 5.
39 s. φημι.

ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ Χριςοῦ,
καὶ [1]ἁπλότητι τῆς κοι-
νωνίας[3] εἰς αὐτοὺς καὶ
εἰς πάντας.
14 Καὶ αὐτῶν δεήσει
ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούν-
των ὑμᾶς διὰ τὴν [5] ὑ-
περβάλλουσαν χάριν
τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.
15 Χάρις ⌜δὲ⌝ τῷ Θεῷ
ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ
αὐτοῦ δωρεᾷ.

Κεφ. ι'.

ΑΥΤΟΣ δὲ ἐγὼ Παῦ-
λος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ
τῆς [7]πραότητος καὶ
[9]ἐπιεικείας τοῦ Χρι-
ςοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον
μὲν [11]ταπεινὸς ἐν ὑ-
μῖν,[13] [14]ἀπὼν δὲ [15]θαῤ-
ῥῶ εἰς ὑμᾶς·
2 Δέομαι δὲ τὸ μὴ
[16]παρὼν θαῤῥῆσαι τῇ
πεποιθήσει ᾗ λο-
γίζομαι [19]τολμῆσαι
ἐπί τινας τοὺς λο-
γιζομένους ἡμᾶς ὡς
[20]κατὰ σάρκα περιπα-
τοῦντας.
3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περι-
πατοῦντες, οὐ κατὰ σάρ-
κα [21]ςρατευόμεθα·
4 (Τὰ γὰρ ὅπλα τῆς
[23]στρατείας ἡμῶν οὐ
σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ
τῷ Θεῷ πρὸς [25]καθ-
αίρεσιν [27]ὀχυρωμά-
των·)
5 Λογισμοὺς καθαιροῦν-
τες, καὶ πᾶν [28]ὕψωμα
[29]ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς
γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ
[30]αἰχμαλωτίζοντες πᾶν
[2]νόημα εἰς τὴν ὑπακο-
ὴν τοῦ Χριστοῦ·
6 Καὶ ἐν ἑτοίμῳ [4]
ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶ-
σαν [6]παρακοὴν, ὅταν
πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπα-
κοή.
7 Τὰ κατὰ πρόσωπον
βλέπετε; εἴτις [17]πέ-
ποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ
*εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω
πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι
καθὼς αὐτὸς [8]Χριςοῦ,
οὕτω καὶ ἡμεῖς[10] ⌜Χρι-
στοῦ.⌝
8 Ἐάν ⌜τε⌝ γὰρ ⌜καὶ⌝
περισσότερόν τι καυχή-
σωμαι περὶ τῆς ἐξου-
σίας ἡμῶν, ἧς [12]ἔδωκεν
ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκο-
δομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθ-
αίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰ-
σχυνθήσομαι·
9 Ἵνα †μὴ δόξω ὡς
ἂν [18]ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ
τῶν ἐπιστολῶν.
10 Ὅτι αἱ μὲν ἐπιστο-
λαὶ, φησὶ, βαρεῖαι καὶ
ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία
τοῦ σώματος ἀσθενὴς,
καὶ ὁ λόγος [22]ἐξουθενη-
μένος.
11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ
τοιοῦτος, ὅτι οἷοί [24]ἐ-
σμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπι-
στολῶν [14]ἀπόντες, τοι-
οῦτοι καὶ [16]παρόντες
[26]τῷ ἔργῳ.
12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν
ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι
ἑαυτούς τισι τῶν ἑαυ-
τοὺς συνιςανόντων· ἀλ-
λὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ
συγκρίνοντες ἑαυτοὺς

A. D. 58.

1 ver. 11. ch. 1. 12. 8. 2. Ro. 12. 8.
2 ch. 2. 11.
3 ch. 6. 14. 8. 4. Ac. 2. 42.
4 s. θυμῶ.
5 ch. 3. 10.
6 Ro. 5. 19.
* δοῦλος-f.
7 1 Co. 4. 21.
8 s. ἔστι.
9 Ac. 24. 4.
10 s. ἔσμεν.
11 ch. 7. 6.
12 δίδωμι.
13 s. εἰμι.
14 ἄπειμι.
15 ver. 2. ch. 5. 6. 8. He. 13. 6.
17 πάρειμι.
16 πείθω.
† δὲ-f.
18 De. 28. 26. Na. 2 11. Zep. 3. 13.
19 τολμάω, ver. 12. ch. 11. 21. 1 Co. 6. 1.
20 Ro. 8. 1.
21 Lu. 3. 14.
22 Lu. 18. 9. 1 Co. 1. 28.
23 1 Ti. 1. 18.
24 εἰμί.
25 ver. 8. ch. 13. 10.
26 s. ἐσόμεθα.
27 2 Ki. 8. 12. La. 2. 2. 5.
28 Ro. 8. 39.
29 ch. 11. 20. Lu. 6. 20. 11. 27.
1 Ti. 2. 8.
30 Lu. 21. 24. Ro. 7. 23.

Digitized by Google

ἑαυτοῖς [c] οὐ [1] συνιοῦσιν.

13 Ἡμεῖς δὲ | * οὐχὶ εἰς τὰ [3] ἄμετρα [5] [d] καυχησόμεθα, |† ἀλλὰ [7] κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ [9] ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρου, [11] ἐφικέσθαι[13] ἄχρι καὶ ὑμῶν.

14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ [13] ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν [15] ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τȣ̃ Χριστοῦ.

15 Οὐκ εἰς τὰ [3] ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν [19] μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν·

16 Εἰς τὰ [21] ὑπερέκεινα ὑμῶν [11] εὐαγγελίσασθαι· [23] ȣ̓κ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ [25] ἕτοιμα [5] καυχήσασθαι.

17 Ὁ δὲ [5] καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ [5] καυχάσθω.

18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν ** [27] συνιστῶν, ἐκεῖνός [29] ἐστι [31] δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

Κεφ. ια'.

Ὄφελον †† [35] ἀνείχεσθέ μου ‡‡ μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ [35] ἀνέχεσθέ μου.

2 Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ· [37] ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν [2] παραστῆσαι, τῷ Χριστῷ·

3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφις Εὔαν [6] ἐξηπάτησεν ἐν τῇ [8] πανουργίᾳ αὐτοῦ, [d] οὕτω | [10] φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς [12] ἁπλότητος ‡ τῆς εἰς τὸν Χριστόν.

4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησȣ̃ν κηρύσσει ὃν ȣ̓κ [14] ἐκηρύξαμεν, ἢ Πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ [16] ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ ȣ̓κ [17] ἐδέξασθε, καλῶς § [35] ἠνείχεσθε.[18]

5 Λογίζομαι γὰρ μηδὲν [20] ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν [20] ἀποστόλων.

6 Εἰ δὲ καὶ [24] ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ ‖ φανερωθέντες [e] ἐν πᾶσιν | εἰς ὑμᾶς.

7 Ἢ [26] ἁμαρτίαν [28] ἐποίησα, ἐμαυτὸν [30] ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε: [32] ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;

8 Ἄλλας ἐκκλησίας [34] ἐσύλησα, [16] λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ [36] κατενάρκησα οὐδενός.

9 Τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ [38] ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ

A. D. 58.

1 συνίημι.
2 παρίστημι.
* οὐκ ν.
3 s. μέρη.
5 καυχάομαι
6 ἐξαπατάω.
† al. καυχώμενοι.
7 s. καυχησόμεθα.
8 ch. 4. 2.
9 μερίζω.
10 φθείρω.
11 s. ὥστε.
12 ch. 1. 12.
‡ καὶ τῆς ἁγνότητος f.
13 ἐφικνέομαι.
14 κηρύσσω.
15 φθάνω.
16 λαμβάνω.
17 δέχομαι.
§ ἀνείχεσθε-l
18 s. αὐτόν.
19 Lu. 1. 46.
20 ch. 12. 11.
21 s. χωρία.
23 s. με.
24 Ac. 4. 13.
‖ Vide App.
25 s. ἔργα.
26 1 Jno. 3. 4.
** συνιστάνων,-h.
27 συνίστημι
28 ποιέω.
29 εἰμί.
30 ch. 12 21.
31 ch. 13. 7.
32 ὑψόω.
34 συλάω.
†† ἠνείχεσθε
35 ἀνέχω.
‡‡ μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης-i.
36 καταναρκάω.
37 ἁρμόζομαι
38 ἔρχομαι.

Digitized by Google

ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν
ἐμαυτὸν [1]ἐτήρησα, καὶ
τηρήσω.
10 ᾿Εστιν[2] ἀλήθεια
Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ, ὅτι
ἡ καύχησις αὕτη οὐ
*[5] σφραγίσεται εἰς ἐμὲ
ἐν τοῖς κλίμασι τῆς
᾿Αχαΐας.
11 Διατί; ὅτι οὐκ ἀγα-
πῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς [7]οἶ-
δεν.
12 ῝Ο δὲ ποιῶ, καὶ
ποιήσω, ἵνα [9] ἐκκόψω
τὴν [11] ἀφορμὴν τῶν
θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα
ἐν ᾧ [13] καυχῶνται,
[15] εὑρεθῶσι καθὼς καὶ
ἡμεῖς.
13 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι
ψευδαπόστολοι, ἐργά-
ται δόλιοι, [18]μετασχη-
ματιζόμενοι εἰς ἀπο-
στόλους Χριστοῦ.
14 Καὶ οὐ ‡ θαυμα-
στόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σα-
τανᾶς [18] μετασχημα-
τίζεται εἰς ἄγγελον
φωτός.
15 Οὐ μέγα οὖν εἰ
καὶ οἱ διάκονοι αὐ-
τοῦ μετασχηματίζον-
ται ὡς διάκονοι δικαι-
οσύνης· ὧν τὸ τέλος
[3] ἔσται κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν.
16 Πάλιν λέγω, μή τίς
με δόξῃ [23]ἄφρονα [3]εἶ-
ναι· εἰ δὲ μή γε, κἂν
ὡς ἄφρονα [25] δέξασθέ
με, ἵνα μικρόν τι [27] κἀ-
γὼ [13] καυχήσωμαι.
17 ῝Ο λαλῶ, οὐ λαλῶ
[31]κατὰ Κύριον, ἀλλ᾽ ὡς
ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ
τῇ [2] ὑποστάσει τῆς καυ-
χήσεως.
18 ᾿Επεὶ πολλοὶ καυ-
χῶνται κατὰ τὴν σάρ-
κα, [27] κἀγὼ [13]καυχήσο-
μαι.
19 ῾Ηδέως [4] γὰρ [6] ἀνέ-
χεσθε τῶν ἀφρόνων,
φρόνιμοι [3]ὄντες.
20 ᾿Ανέχεσθε[6] γὰρ, εἴ
τις ὑμᾶς [8] καταδουλοῖ,
εἴ τις [10] κατεσθίει, εἴ
τις [12] λαμβάνει, εἴ τις
ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς
εἰς πρόσωπον δέρει.
21 Κατὰ [16]ἀτιμίαν λέ-
γω, ὡς ὅτι ἡμεῖς [17] ἠ-
σθενήσαμεν· † ἐν ᾧ δ᾽
ἄν τις τολμᾷ, (ἐν ἀφρο-
σύνῃ λέγω) τολμῶ κἀ-
γώ.[27]
22 ῾Εβραῖοί [3] εἰσι, κἀ-
γώ· [27] ᾿Ισραηλῖταί
[3]εἰσι, [27]κἀγώ· σπέρμα
᾿Αβραάμ [3] εἰσι, [27] κἀ-
γώ·
23 Διάκονοι Χριστοῦ
[3]εἰσι, (παραφρονῶν λα-
λῶ) § ὑπὲρ [19]ἐγώ· ἐν
κόποις [20]περισσοτέρως,
ἐν πληγαῖς [21]ὑπερβαλ-
λόντως, ἐν φυλακαῖς
περισσοτέρως, ἐν θανά-
τοις [22] πολλάκις.
24 ῾Υπὸ ᾿Ιουδαίων
πεντάκις [24] τεσσαρά-
κοντα παρὰ μίαν [26]ἔλα-
βον.
25 Τρὶς [28] ἐῤῥαβδί-
σθην, ἅπαξ [29] ἐλιθά-
σθην, τρὶς [30] ἐναυάγη-
σα, νυχθήμερον ἐν τῷ
[32]βυθῷ [33] πεποίηκα.
26 ῾Οδοιπορίαις[34] πολ-
λάκις, κινδύνοις ποτα-

A. D. 58.

1 τηρέω.
2 ch. 9. 4.
3 εἰμί.
4 ch. 12. 9, 15. Mar. 6. 20.
* φραγήσεται·a.
5 σφραγίζω, ch. 1. 22.
6 ἀνέχω.
7 εἴδω.
8 Ga. 2. 4. Ge. 47. 21.
9 Mat. 5. 30.
10 Mat. 23. 13.
11 ch. 5. 12. Ro. 7. 8.
12 ch. 12. 16.
13 καυχάομαι.
15 εὑρίσκω.
16 ch. 6. 8.
17 ἀσθενέω.
† ἐν τούτῳ τῷ μέρει·-f.
‡ θαῦμα·-i.
18 Ro. 12. 2.
§ con. ὑπερέχω·
19 s. αὐτούς εἰμί.
20 ch. 1. 12. Mar. 15. 14.
21 Job 15. 11.
22 ch. 8. 22.
23 c 12. 6, 11. Lu. 11. 40.
24 s. πληγὰς.
25 δ χομαι
26 λαμβάνω.
27 καὶ ἐγώ.
28 ῥαβδίζω.
29 λιθάζω.
30 ναυαγέω, 1 Ti. 1. 19.
31 1 Co. 7. 6, 40.
32 Ex. 15. 5. Ps. 107. 24.
33 ποιέω.
34 Jno. 4. 6. 1 Mac. 6. 41.

Digitized by Google

μῶν, κινδύνοις λῃστῶν,
κινδύνοις ἐκ [1]γένυς, κιν-
δύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύ-
νοις ἐν πόλει, κινδύνοις
ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν
θαλάσσῃ. κινδύνοις ἐν
[8]ψευδαδέλφοις·
27 d'Ἐν | [4]κόπῳ ϗ μό-
χθῳ, ἐν [5]ἀγρυπνίαις
πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ
δίψει, ἐν νηστείαις
πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ
γυμνότητι·
28 Χωρὶς τῶν [7]παρε-
κτὸς,[8] ἡ *[9]ἐπιςύστασίς
μου ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ
[10]μέριμνα πασῶν τῶν
ἐκκλησιῶν.
29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ ὐκ
ἀσθενῶ; Τίς [11]σκανδα-
λίζεται. καὶ οὐκ ἐγὼ
[12]πυροῦμαι;
30 Εἰ καυχάσθαι δεῖ,
τὰ [13]τῆς ἀσθενείας μου
[16]καυχήσομαι.
31 Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ [17]οἶδεν, ὁ
[19]ὢν εὐλογητὸς εἰς τὺς
αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδο-
μαι.
32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ [21]ἐ-
θνάρχης Ἀρέτα τῦ βα-
σιλέως [22]ἐφρούρει τὴν
Δαμασκηνῶν πόλιν, πι-
άσαι με d θέλων·|
33 Καὶ διὰ θυρίδος ἐν
[25]σαργάνῃ [27]ἐχαλά-
σθην διὰ τοῦ τείχους
καὶ [29]ἐξέφυγον τὰς χεῖ-
ρας αὐτοῦ.

Κεφ. ιβ'.

ΚΑΥΧΑΣΘΑΙ [16]§ δὴ
οὐ ||[31]συμφέρει μοι·
[33]ἐλεύσομαι γὰρ εἰς
[2]ὀπτασίας καὶ ἀποκα-
λύψεις Κυρίου.
2 Οἶδα [17]ἄνθρωπον ἐν
Χριςῷ πρὸ ἐτῶν δεκα-
τεσσάρων, (εἴτε ἐν σώ-
ματι, οὐκ [17]οἶδα· εἴτε
ἐκτὸς τοῦ σώματος, ὐκ
[17]οἶδα· ὁ Θεὸς [17]οἶ-
δεν·) [6]ἁρπαγέντα [36]τὸν
τοιοῦτον ἕως τρίτου
οὐρανοῦ.
3 Καὶ [17]οἶδα τὸν τοιῦ-
τον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν
σώματι, εἴτε † ἐκτὸς τῦ
σώματος. οὐκ [17]οἶδα· ὁ
Θεὸς [17]οἶδεν·)
4 Ὅτι [36]ἡρπάγη εἰς
τὸν [14]παράδεισον, καὶ
[15]ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥή-
ματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀν-
θρώπῳ λαλῆσαι.
5 Ὑπὲρ τοῦ [18]τοιύτου
[16]καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ
ἐμαυτοῦ οὐ [16]καυχήσο-
μαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθε-
νείαις μου.
6 Ἐὰν γὰρ θελήσω
[16]καυχήσασθαι, ὐκ [19]ἔ-
σομαι ἄφρων· ἀλήθει-
αν γὰρ [20]ἐρῶ. Φείδο-
μαι δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ
λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέ-
πει με, ἢ ἀκούει e τι |
ἐξ ἐμοῦ.
7 Καὶ τῇ [23]ὑπερβολῇ
τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα
μὴ [24]ὑπεραίρωμαι. ἐδό-
θη[24] μοι [28]σκόλοψ τῇ
σαρκὶ. [30]ἄγγελος ‡ Σα-
τᾶν, ἵνα με [32]κολαφί-
ζῃ, d ἵνα μὴ ὑπεραίρω-
μαι.|
8 Ὑπὲρ τούτυ [34]τρὶς
τὸν Κύριον [35]παρεκά-

A. D. 58.

1 s. ἐμοῦ.
2 Lu. 1. 22.
3 Ga. 2. 4.
4 1 Th. 2. 9.
5 ch. 6. 5.
6 1 Th. 4. 17.
7 s. γενομέ-
νων.
* ἐπίστασίς
μου s. μοι n.
8 Mat. 5. 32.
9 Ac. 24 12.
10 Mat. 13. 22
11 Mat. 5. 29.
12 1 Co. 7. 9.
13 s. κατὰ
πράγματα.
† χωρὶς-n.
14 Lu. 23 43.
15 ἀκούω.
16 καυχάο-
17 εἴδω. [μαι.
18 s. ἀνθρώ-
που.
19 εἰμί.
20 εἴρω.
21 1 Ma. 14. 47.
22 φρουρέω.
23 Ro. 7. 13.
24 2 Th. 2. 4.
2 Mac. 5. 23.
25 cf. Ac. 9. 25.
26 δίδωμι.
27 χαλάζω.
28 Nu. 33. 55.
29 ἐκφεύγω.
30 Mat. 25. 41.
Re. 12. 7. [n
‡ Σατᾶν ἵνα-
§ Καυχᾶ-
σθαι δεῖ:-n.
|| Συμφέρον
μέν· ἐλεύ-
σομαι δὲ-n
31 1 Co. 6. 12.
32 Mat. 26. 67.
33 ἔρχομαι.
34 s. αἰτίου.
35 παρακα-
λέω.
36 ἁρπάζω.

Digitized by Google

λεσα, ἵνα [1]ἀποστῇ ἀπ'
ἐμοῦ.
9 Καὶ [2]εἴρηκέ μοι·
'Αρκεῖ σοι ἡ χάρις μου·
ἡ γὰρ δύναμίς [d] μου |
ἐν ἀσθενείᾳ, *τελειοῦ-
ται. [3]Ἥδιςα οὖν μᾶλ-
λον [5]καυχήσομαι ἐν
ταῖς ἀσθενείαις μȣ, ἵνα
ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ
δύναμις τοῦ Χριστοῦ.
10 Διὸ [7]εὐδοκῶ ἐν
ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν,
ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγ-
μοῖς, ἐν στενοχωρίαις
ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν
γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνα-
τός εἰμι.
11 Γέγονα [13] ἄφρων
[b]καυχώμενος· | ὑμεῖς με
[14]ἠναγκάσατε. 'Εγὼ
γὰρ [15]ὤφειλον ὑφ' ὑ-
μῶν συνίςασθαι· οὐδὲν
γὰρ ὑςέρησα τῶν ὑπερ-
λίαν ἀποστόλων, § εἰ
καὶ οὐδέν εἰμι.
12 Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ
ἀποστόλου κατειργά-
σθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ
ὑπομονῇ, ἐν σημείοις
καὶ τέρασι καὶ δυνάμε-
σι.
13 Τί γάρ [19]ἐστιν ὃ
††[21]ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς
λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ
ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ȣ̓ [23]κατ-
ενάρκησα ὑμῶν; χαρί-
σασθέ[25] μοι τὴν ἀδικί-
αν ταύτην.
14 'Ιδοὺ, τρίτον §§ἑτοί-
μως ἔχω[24] ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς, καὶ οὐ [23]κατα-
ναρκήσω [e] ὑμῶν· | ||||οὐ
γὰρ ζητῶ τὰ [28]ὑμῶν,
ἀλλ' ὑμᾶς. Οὐ γὰρ
ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς
γονεῦσι θησαυρίζειν,
ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέ-
κνοις.
15 'Εγὼ δὲ ἥδιστα δα-
πανήσω ϗ ἐκδαπανηθή-
σομαι ὑπὲρ τῶν [4]ψυχῶν
ὑμῶν· [c]εἰ καὶ | † περισ-
σοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν,
ἧττον ἀγαπῶμαι.
16 Ἔστω[19] δὲ, ἐγὼ οὐ
‡[6]κατεβάρησα ὑμᾶς·
ἀλλ' ὑπάρχων [8]πανȣ̃ρ-
γος, δόλῳ ὑμᾶς [9]ἔλα-
βον.
17 Μή τινα ὧν [10]ἀπέ-
ςαλκα πρὸς ὑμᾶς, δι'
αὐτοῦ [11]ἐπλεονέκτησα
ὑμᾶς;
18 Παρεκάλεσα [12] Τί-
τον, καὶ συναπέστειλα
τὸν ἀδελφόν· μή τι [11]ἐ-
πλεονέκτησεν ὑμᾶς Τί-
τος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύ-
ματι [16]περιεπατήσα-
μεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς
[17]ἴχνεσι;
19 Πάλιν δοκεῖτε ὅτι
ὑμῖν [18]ἀπολογούμεθα;
|| κατενώπιον τȣ̃ Θεοῦ,
ἐν **Χριστῷ [20]λαλοῦ-
μεν· τὰ δὲ [22]πάντα,
ἀγαπητοὶ, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν οἰκοδομῆς.
20 Φοβοῦμαι γὰρ, μή-
πως [24]ἐλθὼν οὐχ οἵȣς
θέλω [25]εὕρω ὑμᾶς, κἀ-
γὼ [26]εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον
οὐ θέλετε· μήπως ‡‡[27]ἔ-
ρεις, ζῆλοι, θυμοὶ, ἐρι-
θεῖαι, καταλαλιαὶ, ψι-
θυρισμοὶ, φυσιώσεις,
ἀκαταστασίαι·
21 Μὴ πάλιν *†ἐλθόν-
τα[24] με ταπεινώσῃ

A. D. 58.

1 ἀφίστημι.
2 εἴρω.
* τελεῖται-n.
3 ch. 11. 19.
4 Mat. 16. 25.
5 καυχάομαι.
†al. ϗ-ε.[σα-n
‡ κατενάρκησα
6 καταβαρέω
7 ch. 5. 8.
8 Pr. 13. 1.
9 λαμβάνω.
10 ἀποστέλλω
11 πλεονε-
κτέω. [λέω.
12 παρακα-
13 γίνομαι.
14 ἀναγκάζω.
15 ὀφείλω.
16 περιπα-
τέω.
17 Ro. 4. 12.
18 Lu. 12. 11.
§ Vide App.
|| Κατέναν-
τι-h.
** ἐν Χριςῷ,
λαλοῦμεν
τάδε-a.
19 εἰμί.
20 λαλέω.
†† ἡσσώθητε
s. ἐλαττώ-
θητε-n.
21 2 Pe. 2. 19
22 s. ποιȣ̃μεν.
23 καταναρ-
κάω, v. 14.
24 ἔρχομαι.
25 χαρίζομαι
26 εὑρίσκω.
‡‡ ἔρις, ζῆ-
λος,-n.
27 Ro. 1. 29.
§§ τοῦτο-m.
|||| al. ὑμᾶς[τα
28 s. πράγμα-
*† ἐλθόντος
μȣ, ταπει-
νώσῃ με ὁ
Θεός-n.

Digitized by Google

ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς·
καὶ πενθήσω πολλοὺς
τῶν [1] προημαρτηκό-
των, καὶ μὴ μετανοη-
σάντων ἐπὶ τῇ [3] ἀκα-
θαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ
καὶ [5] ἀσελγείᾳ ᾗ [7] ἔπρα-
ξαν.

Κεφ. ιγ΄.

ΤΡΙΤΟΝ † τοῦτο ‡ ἔρ-
χομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύ-
ρων καὶ τριῶν [11] σταθή-
σεται πᾶν ῥῆμα.
2 Προείρηκα[12] καὶ προ-
λέγω,[13] § ὡς [14] παρὼν
τὸ δεύτερον, καὶ [15] ἀπὼν
|| νῦν b γράφω| τοῖς προ-
ημαρτηκόσι,[1] καὶ τοῖς
λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν
[16] ἔλθω εἰς τὸ πάλιν,
οὐ [17] φείσομαι·
3 Ἐπεὶ [19] δοκιμὴν ζη-
τεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λα-
λοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς
ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ
δυνατεῖ ἐν ὑμῖν.
4 Καὶ γὰρ εἰ [23] ἐ-
σταυρώθη ἐξ ἀσθενεί-
ας, ἀλλὰ [25] ζῇ ἐκ δυ-
νάμεως Θεοῦ· καὶ γὰρ
** ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν
†† ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ‡‡ ζη-
σόμεθα[26] σὺν αὐτῷ
ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς
ὑμᾶς.
5 Ἑαυτοὺς [31] πειράζε-
τε εἰ [32] ἐστὲ ἐν τῇ πί-
στει, ἑαυτοὺς [33] δοκι-
μάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγι-
νώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι
Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν
[32] ἐστιν; εἰ μή τι [34] ἀδό-
κιμοί [32] ἐστε.

6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώ-
σεσθε,[2] ὅτι ἡμεῖς οὐκ
[32] ἐσμὲν ἀδόκιμοι.
7 * Εὔχομαι [4] δὲ πρὸς
τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι
ὑμᾶς κακὸν μηδέν· οὐχ
ἵνα ἡμεῖς [6] δόκιμοι [8] φα-
νῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς
τὸ [10] καλὸν ποιῆτε,
ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι
[32] ὦμεν.
8 Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι
κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ'
ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.
9 Χαίρομεν γὰρ ὅταν
ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς
δὲ δυνατοὶ [32] ἦτε· τοῦτο
d δὲ | καὶ εὐχόμεθα, τὴν
ὑμῶν κατάρτισιν.
10 Διὰ τοῦτο ταῦτα
[15] ἀπὼν γράφω, ἵνα πα-
ρὼν[14] μὴ [18] ἀποτόμως
[20] χρήσωμαι, κατὰ τὴν
ἐξουσίαν ἣν [21] ἔδωκέ
μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδο-
μὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαί-
ρεσιν.
11 [24] Λοιπὸν,[26] ἀδελ-
φοὶ, χαίρετε. [27] καταρ-
τίζεσθε, παρακαλεῖσθε,
τὸ αὐτὸ [28] φρονεῖτε,
[29] εἰρηνεύετε· καὶ ὁ
Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ
εἰρήνης [32] ἔσται μεθ'
ὑμῶν.
12 Ἀσπάσασθε [30] ἀλ-
λήλους ἐν ἁγίῳ φιλή-
ματι. Ἀσπάζονται ὑ-
μᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ
κοινωνία τοῦ ἁγίου
Πνεύματος μετὰ πάν-
των ὑμῶν. b Ἀμήν. §§

A. D. 58.

1 προαμαρτάνω.
2 γινώσκω.
3 Ro. 1. 24.
* Εὐχόμεθα-h.
4 Ro. 9. 3.
5 Mar. 7. 22.
6 ch. 10. 18.
7 πράσσω.
8 φαίνω.
† Ἰδοὺ, τρίτον-n.
‡ ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν-n
10 ch. 8. 21.
11 ἵστημι.
12 ch. 7. 3.
13 Ga. 5. 21.
§ (ὡς παρὼν,)-a.
(καὶ ἀπ. νῦν)-a.
14 πάρειμι.
15 ἄπειμι.[n
|| (ὡς...νῦν)-
16 ἔρχομαι.
17 φείδομαι.
18 Tit. 1. 13.
19 c. 2. 9; 8. 2. Ro. 5. 4.
20 χράομαι.
21 δίδωμι.
22 ch. 10. 4, 8.
23 σταυρόω.
** καὶ-b.
24 s. κατὰ τὸ.
25 ζάω.
26 Mat. 26.45.
27 Mat. 21.16.
28 Ro. 12. 16.
29 Mar. 9. 50.
†† σὺν-n.
‡‡ ζήσομεν-n
30 ἀσπάζομαι
31 Mat. 4.1,3.
32 εἰμί.
33 ch. 8. 8, 22. Lu. 12. 26.
34 Ro. 1. 28.
§§ Vide App.

Digitized by Google

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ἘΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος,
οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐ-
δὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ
[4] ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν,
2 Καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάν-
τες ἀδελφοὶ, ταῖς ἐκ-
κλησίαις τῆς Γαλατί-
ας·
3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ Θεοῦ † πατρὸς,
καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ,
4 Τοῦ [9] δόντος ἑαυτὸν
‡ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν, ὅπως [10] ἐξέλη-
ται ἡμᾶς ἐκ τοῦ [11] ἐν-
εστῶτος [12] αἰῶνος [13] πο-
νηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα
τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς
ἡμῶν·
5 Ὧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων·
Ἀμήν.
6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω
ταχέως [15] μετατίθεσθε
ἀπὸ τοῦ καλέσαντος
ὑμᾶς ἐν χάριτι d Χρι-
στοῦ,| ‖ εἰς ἕτερον εὐαγ-
γέλιον·
7 Ὃ οὐκ [17] ἔστιν ἄλλο·
εἰ μή τινές [17] εἰσιν οἱ
[19] ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ
θέλοντες [25] μεταστρέ-
ψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ.
8 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς
ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ
εὐαγγελίζηται ὑμῖν
[1] παρ' ὃ [2] εὐηγγελισά-
μεθα ὑμῖν, [3] ἀνάθεμα
[17] ἔστω.
9 Ὡς * προειρήκαμεν,
καὶ ἄρτι πάλιν λέγω,
εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζε-
ται παρ' ὃ [5] παρελάβε-
τε,[6] ἀνάθεμα [17] ἔστω.
10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώ-
πους [7] πείθω ἢ τὸν Θεόν;
ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέ-
σκειν;[8] εἰ c γὰρ | ἔτι
ἀνθρώποις [8] ἤρεσκον,
Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν
[17] ἤμην.
11 Γνωρίζω § δὲ ὑμῖν,
ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέλιον
τὸ [2] εὐαγγελισθὲν ὑπ'
ἐμοῦ, ὅτι οὐκ [17] ἔστι
[14] κατὰ ἄνθρωπον.
12 Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ
ἀνθρώπου [5] παρέλαβον
αὐτὸ, οὔτε [16] ἐδιδάχθην·
ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
13 Ἠκούσατε [18] γὰρ τὴν
ἐμὴν [20] ἀναστροφήν πο-
τε ἐν τῷ [21] Ἰουδαϊσμῷ,
ὅτι καθ' [22] ὑπερβολὴν
[23] ἐδίωκον τὴν ἐκκλησί-
αν τοῦ Θεοῦ, καὶ ** ἐπ-
όρθουν [24] αὐτήν·
14 Καὶ [26] προέκοπτον
ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ
πολλοὺς συνηλικιώτας
ἐν τῷ γένει μου, περισ-

A. D. 52.

1 Lu. 3. 13.
2 εὐαγγελίζομαι.
3 Ro. 9. 3.
4 ἐγείρω.
* προείρηκαμεν, s. προείρηκα,-n.
5 παραλαμβάνω.
6 s. ἀπ' εμβ.
† πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ-n.
7 Mat. 28. 14.
8 ἀρέσκω.
9 δίδωμι.
‡ περὶ-a.
10 ἐξαιρέω.
11 ἐνίστημι.
12 2 Co. 4. 4.
13 Mat. 6. 13.
§ γάρ-i.
14 ch. 3. 15.
15 μετατίθημι, Ac. 7. 16.
16 διδάσκω.
‖ alii Θεοῦ.
17 εἰμί.
18 ἀκούω.
19 ch. 5. 10. Mat. 14. 26.
20 Ep. 4. 22.
21 ver. 14.
22 Ro. 7. 13.
23 διώκω.
** ἐπολέμουν-n.
24 πορθέω, ver. 23.
25 μεταστρέφω, Ac. 2.20.
26 προκόπτω, Lu. 2. 52.

Digitized by Google

σοτέρως [1] ζηλωτὴς ὑπ-
άρχων τῶν [3] πατρικῶν
μου [5] παραδόσεων.
15 Ὅτε δὲ [7] εὐδόκη-
σεν c ὁ Θεὸς ‖ ὁ [8] ἀφο-
ρίσας με ἐκ κοιλίας μη-
τρός μου, καὶ καλέσας
διὰ τῆς χάριτος αὐ-
τοῦ,
16 Ἀποκαλύψαι [9] τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ,
ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐ-
τὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
εὐθέως οὐ [11] προσανε-
θέμην[13] [15]σαρκὶ καὶ αἵ-
ματι·
17 Οὐδὲ †[13]ἀνῆλθον εἰς
Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς
πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους·
ἀλλ᾽ [19] ἀπῆλθον εἰς
Ἀραβίαν, καὶ πάλιν
[21]ὑπέστρεψα εἰς Δαμα-
σκόν.
18 Ἔπειτα μετὰ ἔτη
τρία [17]ἀνῆλθον εἰς Ἱε-
ροσόλυμα ἱστορῆσαι
§ Πέτρον· καὶ [22]ἐπέμει-
να πρὸς αὐτὸν ἡμέρας
δεκαπέντε.
19 Ἕτερον δὲ τῶν ἀπο-
στόλων οὐκ εἶδον, εἰ
μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελ-
φὸν τοῦ Κυρίου.
20 Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν,
ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,[27]
ὅτι οὐ ψεύδομαι.
21 Ἔπειτα [29]ἦλθον εἰς
τὰ κλίματα τῆς Συρίας
καὶ τῆς Κιλικίας.
22 Ἤμην [2] δὲ ἀγνοού-
μενος τῷ προσώπῳ ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας
ταῖς ἐν Χριστῷ·
23 Μόνον δὲ [37]ἀκούοντες
[2] ἦσαν, ὅτι ὁ διώκων
ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγε-
λίζεται τὴν πίστιν ἥν
ποτε [4] ἐπόρθει.
24 Καὶ [6] ἐδόξαζον ἐν
ἐμοὶ τὸν Θεόν.

Κεφ. β΄.

ΕΠΕΙΤΑ διὰ * δεκα-
τεσσάρων ἐτῶν [10]πάλιν
[12]ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυ-
μα μετὰ Βαρνάβα, συμ-
παραλαβὼν[14] κ. Τίτον.
2 Ἀνέβην[12] δὲ κατὰ
ἀποκάλυψιν· καὶ [16] ἀν-
εθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγ-
γέλιον ὃ κηρύσσω ἐν
τοῖς ἔθνεσι· [18]κατ᾽ ἰδί-
αν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μή-
πως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ
[20]ἔδραμον.
3 Ἀλλ᾽ οὐδὲ Τίτος ὁ
σὺν ἐμοὶ, Ἕλλην [2] ὢν,
[23] ἠναγκάσθη ‡ [24] περι-
τμηθῆναι.
4 Διὰ δὲ τοὺς παρεισά-
κτους [25] ψευδαδέλφους,
οἵτινες [26] παρεισῆλθον
[28] κατασκοπῆσαι τὴν
ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν
ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
ἵνα ‖ ἡμᾶς [30] καταδου-
λώσωνται·
5 c Οἷς οὐδὲ ‖ ** πρὸς
ὥραν [31]εἴξαμεν τῇ ὑπο-
ταγῇ [32] ἵνα ἡ ἀλήθεια
τοῦ εὐαγγελίου [33] δια-
μείνῃ πρὸς ὑμᾶς.
6 Ἀπὸ[34] δὲ τῶν δοκούν-
των [2] εἶναί τι, ὁποῖοί
ποτε [2] ἦσαν, οὐδέν μοι
[35]διαφέρει· πρόσωπον
Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμ-
βάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δο-
κοῦντες, †† οὐδὲν [11]προσ-
ανέθεντο

A. D. 52.

1 Ac. 21. 20.
2 εἰμί.
3 Ecclus. 42. 11
4 πορθέω.
5 Mat. 15. 2.
6 δοξάζω.
7 εὐδοκέω.
8 ἀφορίζω.
9 ἀποκαλύπτω. [ρων.
* con. τεσσά-
10 διελθόντων. [θημι
11 προσανατί-
12 ἀναβαίνω.
13 s. βουλὰς.
14 συμπαραλαμβάνω.
15 Mat. 16. 17.
16 ἀνατίθημι
† ἀπῆλθον-n.
17 ἀνέρχομαι
18 Mat. 14. 13.
19 ἀπέρχομαι
20 τρέχω.
21 ὑποστρέφω
22 ἐπιμένω.
23 ἀναγκάζω.
‡ con. περιτμηθῆναι διὰ τοὺς παρεισάκτους.
24 περιτέμνω
§ Κηφᾶν,-i.
25 2 Co. 11. 26.
26 παρεισέρχομαι.
27 s. ὄμνυμι.
28 Jos. 2. 2, 3.
‖ μή-f.
29 ἔρχομαι.
30 2 Co. 11. 20
** alii οἷς-e.
alii οὐδὲ-e.
31 εἴκω.
32 2 Co. 9. 13.
33 διαμένω.
34 s. οἱ.
35 ch. 4. 1.
†† τι εἶναι-f.
37 s. οἱ ἅγιοι.

Digitized by Google

7 Ἀλλὰ τοὐναντίον.
[1]ἰδόντες ὅτι [2]πεπίςευ-
μαι [3]τὸ εὐαγγέλιον
τῆς ἀκροβυστίας, κα-
θὼς Πέτρος [*] τῆς περι-
τομῆς,
8 (Ὁ γὰρ [7]ἐνεργήσας
Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν
τῆς περιτομῆς, [7]ἐνήρ-
γησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ
ἔθνη·)
9 Καὶ [9]γνόντες τὴν χά-
ριν τὴν [10]δοθεῖσάν μοι.
‡Ἰάκωβος [e] καὶ Κηφᾶς§
καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκȣν
τες στύλοι [11] εἶναι, δε-
ξιὰς [10]ἔδωκαν ἐμοὶ χ
Βαρνάβᾳ κοινωνίας·
ἵνα ἡμεῖς [12] ‖εἰς τὰ
ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν
περιτομήν.
10 Μόνον [13]τῶν πτω-
χῶν ἵνα μνημονεύωμεν·
ὃ καὶ [15]ἐσπȣ́δασα αὐτὸ
[16]τοῦτο [17] ποιῆσαι.
11 Ὅτε δὲ [18]ἦλθε ††Πέ-
τρος εἰς Ἀντιόχειαν
κατὰ πρόςωπον αὐτῷ
[19]ἀντέςην, ὅτι [21] κατε-
γνωσμένος [11] ἦν.
12 Πρὸ τοῦ γὰρ [18] ἐλ-
θεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώ-
βου, μετα τῶν ἐθνῶν
[23] συνήσθιεν· ὅτε δὲ
‡‡[18] ἦλθον, [25]ὑπέστελλε
καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν,
φοβούμενος τȣ̀ς ἐκ πε-
ριτομῆς.
13 Καὶ ‖‖ [28]συνυπεκρί-
θησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοι-
ποὶ Ἰουδαῖοι· ὥςτε καὶ
Βαρνάβας [29] συναπή-
χθη αὐτῶν τῇ [31] ὑπο-
κρίσει.
14 Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι
οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς
τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγ-
γελίου, εἶπον τῷ [*] Πέ-
τρῳ ἔμπροσθεν πάν-
των· Εἰ σὺ Ἰουδαῖος
ὑπάρχων, ἐθνικῶς [4]ζῇς
καὶ οὐκ [6] Ἰουδαϊκῶς,
† [3] τί τὰ ἔθνη ἀναγκά-
ζεις Ἰουδαΐζειν;
15 Ἡμεῖς [8]φύσει Ἰου-
δαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν
ἁμαρτωλοὶ,
16 Εἰδότες § ὅτι οὐ δι-
καιοῦται ἄνθρωπος ἐξ
ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ
διὰ πίςεως Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ· καὶ ἡμεῖς εἰς Χρι-
στὸν Ἰησοῦν [2]ἐπιστεύ-
σαμεν, ἵνα δικαιωθῶ-
μεν ἐκ πίςεως Χριςȣ̃,
καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμȣ·
**διότι οὐ δικαιωθήσε-
ται ἐξ ἔργων νόμȣ πᾶ-
σα σάρξ.
17 Εἰ δὲ ζητοῦντες δι-
καιωθῆναι ἐν Χριστῷ,
[20] εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ
ἁμαρτωλοὶ, ἄρα Χρι-
ςὸς ἁμαρτίας [22] διάκο-
νος; Μὴ [24]γένοιτο.
18 Εἰ γὰρ ἃ [26] κατέ-
λυσα, ταῦτα πάλιν
οἰκοδομῶ, παραβάτην
ἐμαυτὸν §§ συνίστη-
μι.
19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου
νόμῳ [27] ἀπέθανον, ἵνα
Θεῷ [4] ζήσω.
20 Χριστῷ [30] συνε-
σταύρωμαι· [4] ζῶ δὲ,
οὐκέτι ἐγὼ. [4] ζῇ δὲ ἐν
ἐμοὶ Χριστός· [32] ὃ δὲ
νῦν [4] ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν
πίστει [4] ζῶ τῇ *† τοῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ

A. D. 52.

1 εἴδω.
2 πιστεύω.
3 s. κατὰ.
* Κηφᾷ-h.
4 ζάω.
† πῶς-a.
5 s. πεπίςευται κατὰ τὸ εὐαγγέλιον.
6 Tit. 1. 14.
7 ἐνεργ ω.
8 Ro. 1. 26.
9 γινώσκω.
10 δίδωμι.
‡ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος-i.
§ δὲ-m.
11 εἰμί. [μεθα.
12 s. πορευώ-
‖ μὲν-m. [σαν
13 s ἠθέλη-
** ὅτι-h.
15 σπουδάζω
16 s. πρᾶγμα
17 ποιέω.
18 ἔρχομαι.
†† Κηφᾶς-h.
19 ἀνθίστημι
20 εὑρίσκω.
21 καταγινώσκω.
22 Mat. 20.26.
23 συνεσθίω.
‡‡ ἦλθεν,-n.
24 γίνομαι.
25 ὑποστέλλω
26 καταλύω.
§§ συνιςάνω-a
27 ἀποθνήσκω
‖‖ conj. συνυπεκλίθησαν.... τῇ ὑποκλίσει.
28 συνυποκρίνομαι.
29 συναπάγω
30 συςαυρόω
31 Mat. 23.28.
32 s. καθ'.
*† τȣ̃ Θεȣ̃ καὶ Χριστȣ̃.-n.

Digitized by Google

ἀγαπήσαντός με, καὶ
[1] παραδόντος ἑαυτὸν
ὑπὲρ ἐμοῦ.
21 Οὐκ [5]ἀθετῶ τὴν χά-
ριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ
διὰ νόμου δικαιοσύνη,
ἄρα Χριστὸς [6] δωρεὰν
[7] ἀπέθανεν.

Κεφ. γ΄.

Ω [9]ΑΝΟΗΤΟΙ Γα-
λάται, τίς ὑμᾶς [11] ἐβά-
σκανε [b] τῇ ἀληθείᾳ μὴ
[15] πείθεσθαι; | οἷς κατ'
ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χρι-
στὸς [17] προεγράφη, [c] ἐν
ὑμῖν| [19] ἐσταυρωμένος.
2 Τοῦτο μόνον θέλω
[21] μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν· ἐξ
ἔργων νόμου τὸ Πνεῦμα
[23]ἐλάβετε, ἢ ἐξ [25]ἀκοῆς
πίστεως;
3 Οὕτως ἀνόητοί [12] ἐ-
στε; [26] ἐναρξάμενοι
πνεύματι, νῦν σαρκὶ
ἐπιτελεῖσθε;
4 Τοσαῦτα[27] [29]ἐπάθε-
τε [31] εἰκῇ; εἴγε καὶ
εἰκῇ.
5 Ὁ οὖν [33]ἐπιχορηγῶν
ὑμῖν τὸ Πνεῦμα, καὶ
ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν
ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ
ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
6 Καθὼς § Ἀβραὰμ
[35] ἐπίστευσε τῷ Θεῷ,
καὶ [36]ἐλογίσθη[37] αὐτῷ
εἰς δικαιοσύνην.
7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι
[38] οἱ ἐκ πίστεως, οὗ-
τοί [12]εἰσιν υἱοὶ Ἀβρα-
άμ.
8 Προϊδοῦσα[40] δὲ ἡ
γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως
δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεός,

A. D. 52.

1 παραδίδωμι
2 προευαγγελίζω.
3 s. λέγουσα.
* εὐλογηθήσονται.
4 Ge. 12. 3.
5 ch. 3. 15. Lu. 10. 16.
6 Mat. 10. 8.
7 ἀποθνήσκω
8 Jno. 20. 27.
9 Lu. 24. 25.
10 He. 6. 8.
11 βασκαίνω.
12 εἰμί.
14 γράφω.
15 ch. 1. 10.
† "Ὅτι-m.
16 De. 27. 26.
17 Ro. 15. 4.
18 s. ἕνεκα.
19 σταυρόω.
20 ποιέω.
21 μανθάνω.
22 Hab. 2. 4.
23 λαμβάνω.
24 ζάω.
25 Ro. 10. 17.
26 ἐνάρχομαι
27 s. κακά.
28 ἐξαγοράζω
29 πάσχω.
30 γίνομαι.
‡ ὅτι γέγραπται-n.
31 1 Co. 15. 2.
32 De. 21. 23.
33 ἐπιχορηγέω.
34 Ac. 5. 30.
35 πιστεύω.
§ γέγραπται-f
‖ εὐλογίαν-n
36 s. ἡ πίστις
37 λογίζομαι.
38 Ro. 3. 30.
39 1 Co. 15. 32.
40 προείδω.
41 κυρόω.
42 ch. 2. 21.

[2] προευηγγελίσατο τῷ
Ἀβραάμ· [3] "Ὅτι *ἐνευ-
λογηθήσονται[4] ἐν σοὶ
πάντα τὰ ἔθνη.
9 "Ὥστε οἱ ἐκ πίστεως,
εὐλογοῦνται σὺν τῷ
[8] πιστῷ Ἀβραάμ.
10 "Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων
νόμου [12]εἰσὶν, ὑπὸ κατ-
άραν[10] [12]εἰσί· [14]γέγρα-
πται γάρ· † [16] Ἐπικα-
τάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμ-
μένει ἐν πᾶσι τοῖς γε-
γραμμένοις[14] ἐν τῷ βι-
βλίῳ τοῦ νόμου, [18] τοῦ
[20] ποιῆσαι αὐτά.
11 "Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐ-
δεὶς δικαιοῦται παρὰ
τῷ Θεῷ, δῆλον· [22]ὅτι ὁ
δίκαιος ἐκ πίστεως ζή-
σεται.[24]
12 Ὁ δὲ νόμος οὐκ
[12] ἔστιν ἐκ πίστεως·
ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ
ὁ ἄνθρωπος,|[24] ζήσεται
ἐν αὐτοῖς.
13 Χριστὸς ἡμᾶς [28]ἐξη-
γόρασεν ἐκ τῆς κατά-
ρας τοῦ νόμου, [30] γενό-
μενος ὑπὲρ ἡμῶν κατά-
ρα· ‡ [14] γέγραπται γάρ·
[32] Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ
[34] κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου.
14 "Ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ
εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ
[30]γένηται ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ‖ἐπαγ-
γελίαν τοῦ Πνεύματος
[23]λάβωμεν διὰ τῆς πί-
στεως.
15 Ἀδελφοί, [39]κατὰ ἄν-
θρωπον λέγω· ὅμως ἀν-
θρώπου [41]κεκυρωμένην
διαθήκην οὐδεὶς [42]ἀθετεῖ
ἢ ἐπιδιατάσσεται.

Digitized by Google

16 Τῷ δὲ Ἀβραὰμ [1]ἐῤῥήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει· [2]Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός· Καὶ [3]τῷ σπέρματί σου, ὅς [5]ἐστι Χριστός.

17 Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην [7]προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ [c]εἰς Χριστὸν,[l] ὁ μετὰ ἔτη *τετρακόσια καὶ τριάκοντα [28]γεγονὼς νόμος οὐκ [9]ἀκυροῖ, εἰς τὸ [11]καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.

18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, [12]οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας [13]κεχάρισται ὁ Θεός.

19 Τί οὖν †ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν ‡[15]προσετέθη, [17]ἄχρις [19]οὗ [21]ἔλθῃ τὸ σπέρμα §ᾧ [22]ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' **ἀγγέλων, ἐν χειρὶ ††μεσίτου.[23]

20 Ὁ δὲ μεσίτης, ἑνὸς οὐκ [5]ἔστιν· ὁ δὲ Θεὸς, εἷς [5]ἐστιν.

21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; Μὴ [25]γένοιτο· εἰ γὰρ [26]ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος [27]ζωοποιῆσαι ὄντως ἂν ἐκ νόμου [5]ἦν ἡ δικαιοσύνη.

22 Ἀλλὰ [29]συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ [26]δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

23 Πρὸ τοῦ δὲ [21]ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον [4]ἐφρουρούμεθα, [29]συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι.[6]

24 Ὥςτε ὁ νόμος [8]παιδαγωγὸς ἡμῶν [25]γέγονεν εἰς Χριστὸν, ἵνα ἐκ πίστεως [10]δικαιωθῶμεν·

25 Ἐλθούσης[21] δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν [5]ἐσμεν.

26 Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ [5]ἐςε διὰ τῆς πίςεως ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ.

27 Ὅσοι γὰρ [14]εἰς Χριςὸν [16]ἐβαπτίσθητε, Χριςὸν [18]ἐνεδύσασθε.

28 Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, ἐδὲ Ἕλλην· οὐκ ἔνι δῦλος, ἐδὲ ἐλεύθερος· [20]ἐκ ἔνι ἄρσεν ϗ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς ‖εἷς [5]ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

29 Εἰ δὲ ὑμεῖς ‡‡Χριςῦ, ἄρα τῦ Ἀβραὰμ σπέρμα [5]ἐστε, [d]καὶ [l] κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

Κεφ. δ'.

ΛΕΓΩ δὲ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος [24]νήπιός [5]ἐςιν, οὐδὲν διαφέρει δούλȣ, κύριος πάντων [5]ὤν·

2 Ἀλλὰ ὑπὸ [28]ἐπιτρόπους [5]ἐςὶ καὶ [30]οἰκονόμους ἄχρι τῆς [31]προθεσμίας τοῦ πατρός.

A. D. 52.

1 ῥέω.
2 s. ἡ γραφή.
3 Ge. 12. 7.
4 φρουρέω.
5 εἰμί. [πτω.
6 ἀποκαλύ-
7 προκυρόω.
8 1 Co. 4. 15.
* τριακοσια-
9 Mat. 15.6.[n
10 δικαιόω.
11 ch. 5. 4.
12 s. δίδοται v. ἔστι.
13 χαρίζομαι
14 Mat.28.19.
† ὁ νόμος τῶν πράξεων; ἐτέθη-n
‡ ἐτέθη-a.
15 προςτίθημι
16 βαπτίζω.
17 s. ὥςτε διαμενεῖν.
18 ἐνδύω.
19 s. τȣ χρόνȣ
20 Col. 3. 11.
21 ἔρχομαι.
§ ὅ-n.
22 ἐπαγγέλλω. Ac.7.5.
‖ ἐστε Χριςȣ Ἰησȣ-n. al. ἓν ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰ.
** ἀγγέλου-n.
†† Μωϋσέως.
23 He. 8.6. [n
‡‡ εἷς (s. ἓν) ἐστε ἐν Χ. Ἰ. ἄρα-n.
24 Mat.11.25.
25 γίνομαι.
26 δίδωμι.
27 Jno. 5 21.
28 Mat. 20. 8.
29 συγκλείω.
30 Lu. 12. 42.
31 s. ὥρας, v. ἡμέρας.

Digitized by Google

3 Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε
[1] ἦμεν νήπιοι. ὑπὸ τὰ
[3] στοιχεῖα τοῦ κόσμου
[1] ἦμεν [5] δεδουλωμένοι·
4 Ὅτε δὲ [7] ἦλθε τὸ
[8] πλήρωμα τοῦ χρόνου,
[11] ἐξαπέςειλεν ὁ Θεὸς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ * [13] γενό-
μενον ἐκ γυναικὸς, γε-
νόμενον [13] ὑπὸ νόμον·
5 Ἵνα τὲς [15] ὑπὸ νόμον
[16] ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν
[17] υἱοθεσίαν [18] ἀπολάβω-
μεν.
6 Ὅτι δέ [1] ἐστε υἱοὶ,
[11] ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς
τὸ Πνεῦμα τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας
§ ὑμῶν, κράζον, [21] Ἀβ-
βᾶ, ὁ πατήρ.
7 Ὥςε οὐκέτι [1] εἶ δῦ-
λος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ
υἱὸς, καὶ κληρονόμος
c Θεοῦ δια Χριςοῦ.| ‖
8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ
εἰδότες Θεὸν, [23] ἐδυλεύ-
σατε τοῖς ** μὴ [25] c φύ-
σει | [1] οὖσι θεοῖς·
9 Νῦν δὲ, [27] γνόντες
Θεὸν. μᾶλλον δὲ [27] γνω-
σθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς
ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ
τὰ ἀσθενῆ καὶ πτω-
χὰ στοιχεῖα. οἷς πάλιν
ἄνωθεν δουλεύειν θέ-
λετε;
10 Ἡμέρας παρατηρεῖ-
σθε, καὶ μῆνας, καὶ
καιροὺς, καὶ ἐνιαυ-
τούς.
11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή-
πως εἰκῆ [29] κεκοπίακα
εἰς ὑμᾶς.
12 Γίνεσθε [13] ὡς ἐγὼ, [30]
ὅτι κἀγὼ [30] ὡς ‖‖ ὑμεῖς·
ἀδελφοὶ, δέομαι ὑμῶν.
Οὐδέν με [2] ἠδικήσατε.
13 Οἴδατε [4] δὲ ὅτι δι'
ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
[6] εὐηγγελισάμην ὑμῖν
τὸ πρότερον·
14 Καὶ τὸν † [8] πειρα-
σμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρ-
κί μου οὐκ ἐξουθενήσα-
τε, οὐδὲ [10] ἐξεπτύσατε,
ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ
[12] ἐδέξασθέ με, ὡς Χρι-
στὸν Ἰησοῦν.
15 ‡ Τίς οὖν [1] c ἦν | ὁ
[14] μακαρισμὸς ὑμῶν;
μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν, ὅτι,
εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ὑμῶν [19] ἐξο-
ρύξαντες ἂν [20] ἐδώκα-
τέ μοι.
16 Ὥςτε ἐχθρὸς ὑμῶν
[13] γέγονα, [22] ἀληθεύων
ὑμῖν;
17 Ζηλοῦσιν [24] †† ὑμᾶς
οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖ-
σαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα
αὐτοὺς ζηλοῦτε.
18 Καλὸν δὲ ‡‡ τὸ ζη-
λοῦσθαι ἐν καλῷ πάν-
τοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν
τῷ παρεῖναί με πρὸς
§§ ὑμᾶς.
19 Τεκνία μου, οὓς πά-
λιν ὠδίνω, ἄχρις [28] οὗ
μορφωθῇ Χριστὸς ἐν
ὑμῖν·
20 Ἤθελον [26] δὲ παρεῖ-
ναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι,
καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν
μου· ὅτι ἀποροῦμαι ἐν
ὑμῖν.
21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ
νόμον θέλοντες [1] εἶναι,
τὸν νόμον οὐκ *† ἀκού-
ετε;

A. D. 52.

1 εἰμί.
2 ἀδικέω.
3 Col. 2. 8, 20.
4 εἴδω.
5 δουλόω.
6 εὐαγγελίζω
7 ἔρχομαι.
8 Mat. 6. 13.
9 Ro. 11. 25.
10 ἐκπτύω.
11 ἐξαποστέλλω.
* γεννώμενον-n
12 δέχομαι.
† πειρασμὸν τὸν ἐν-h. al. πειρασμὸν ὑμῶν ἐν-i.
13 γίνομαι.
14 Ro. 4. 6.
‡ Ποῦ οὖν-n.
15 s. ὄντας, v. δεδυλωμένυς
16 ch. 3. 13.
17 Ro. 8. 15.
18 ἀπολαμβάνω.
§ ἡμῶν-l.
19 Mar. 2. 4.
20 δίδωμι.
21 Mar. 14. 36.
‖ Vide App.
22 Ep. 4. 15.
23 δουλεύω.
24 1 Co. 12. 31.
** φύσει μὴ-l.
25 Ro. 1. 26.
†† ἡμᾶς.
26 θέλω.
‡‡ ζηλῦσθε-n.
§§ ὑμῖς, τεκνία-n.
27 γινώσκω.
28 s. τῦ χρόνυ
29 κοπιάω.
30 s. γίνομαι
‖‖ ὑμεῖς, ἀδελφοί· δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν-n.
*† Vide App.

Digitized by Google

22 Γέγραπται[1] γὰρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς [2]ἔσχεν· ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης,[3] καὶ ἕνα ἐκ τῆς [4]ἐλευθέρας.

23 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα [5]γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγελίας.

24 Ἅ τινά [6]ἐςιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ [6]εἰσιν [b]αἱ[l] δύο διαθῆκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δυλείαν [7]γεννῶσα, ἥτις [6]ἐστὶν Ἄγαρ.

25 ‡Τὸ γὰρ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος [6]ἐςὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλὴμ, δυλεύει §δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.

26 Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ, ἐλευθέρα [6]ἐστὶν, ἥτις [6]ἐςὶ μήτηρ [b]πάντων[l] ἡμῶν.

27 Γέγραπται[1] γάρ· [14]Εὐφράνθητι [15]ςεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα· [16]ῥῆξον [17]καὶ [21]βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς [23]ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς[23] ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

28 ‖Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, κατὰ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα [6]ἐσμέν.

29 Ἀλλ' ὥςπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα [5]γεννηθεὶς [29]ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα· οὕτω καὶ νῦν.

30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; [30]Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ *υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.

31 [c]Ἄρα,[l] †ἀδελφοὶ, οὐκ [6]ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ‡ἐλευθέρας.

Κεφ. ε'.

1 ΤΗ[8] ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ Χριςὸς ἡμᾶς [9]ἠλευθέρωσε, [10]στήκετε, καὶ μὴ πάλιν [11]ζυγῷ [12]δυλείας [13]ἐνέχεσθε.

2 Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριςὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.

3 Μαρτύρομαι δὲ [e]πάλιν[l] παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης [6]ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι.

4 Κατηργήθητε[18] ἀπὸ [c]τοῦ[l] Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος [19]ἐξεπέσατε.

5 Ἡμεῖς γὰρ [20]πνεύματι ἐκ πίςεως ἐλπίδα δικαιοσύνης [22]ἀπεκδεχόμεθα.

6 Ἐν γὰρ Χριςῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυςία, ἀλλὰ πίςις δι' ἀγάπης [24]ἐνεργουμένη.

7 Ἐτρέχετε[25] καλῶς· τίς ὑμᾶς **[26]ἀνέκοψε[27] τῇ ἀληθείᾳ μὴ [28]πείθεσθαι; ††

8 Ἡ πεισμονὴ [e]οὐκ[l] [31] ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.

A. D. 52.

1 γράφω.
2 ἔχω.
3 Mat. 26. 69. Lu. 12. 45.
4 Jno 8. 36.
5 γεννάω.
* υἱοῦ μοῦ, Ἰσαάκ.-n.
† al Ἡμεῖς δὲ, al. Διὸ, al. Ἄρα οὖν, s. Ἄρα δὲ.
6 εἰμί.
7 Mat. 1. 2. Jno. 1. 13.
‡ Vide App.
8 s. ἐν.
9 ἐλευθερόω.
10 στήκω.
11 Mat. 11. 29. Ac. 15. 10.
12 ch. 4. 24. Ro. 8. 15.
13 Mar. 6. 19.
§ γὰρ-a.
14 Is. 54. 1.
15 εὐφραίνω. Lu. 12. 19.
16 ῥήσσω.
17 s. φωνὴν.
18 καταργέω. Ro. 3. 3.
19 ἐκπίπτω.
20 Jno. 3. 6.
21 βοάω.
22 Ro. 8. 19.
23 s. γυναικὸς
24 c 2 S. 3. 5. Ep. 3. 20.
25 τρέχω.
‖ Ὑμεῖς....ἐστέ-n.
** ἐνέκοψε-a.
26 ἀνακόπτω.
27 s. ὥστε.
28 πείθω.
†† μηδενὶ πείθεσθε.-f.
29 διώκω.
30 Ge. 21. 10.
31 s. ἐστι.

Digitized by Google

9 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ
φύραμα *ζυμοῖ.
10 Ἐγὼ [1]πέποιθα εἰς
ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐ-
δὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ
δὲ [3]ταράσσων ὑμᾶς βα-
στάσει τὸ κρῖμα, ὅστις
ἂν [5]ᾖ.
11 Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοὶ,
εἰ περιτομὴν [c]ἔτι [1] κη-
ρύσσω, [7]τί ἔτι διώκο-
μαι; ἄρα [9]κατήργηται
τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυ-
ροῦ.†
12 Ὄφελον[11] ϗ [13]ἀπο-
κόψονται [15]οἱ [17]ἀναστα-
τοῦντες ὑμᾶς.
13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευ-
θερίᾳ [19]ἐκλήθητε, ἀδελ-
φοί· μόνον μὴ [21]τὴν
ἐλευθερίαν εἰς [23]ἀφορ-
μὴν τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ
‡ διὰ τῆς ἀγάπης [25]δου-
λεύετε ἀλλήλοις.
14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος
§ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται,
[c]ἐν τῷ· [1] Ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ὡς
** ἑαυτόν.
15 Εἰ δὲ ἀλλήλους
δάκνετε καὶ κατεσθίε-
τε, βλέπετε μὴ ὑπὸ
ἀλλήλων [29]ἀναλωθῆ-
τε.
16 Λέγω δέ· [31]Πνεύ-
ματι περιπατεῖτε. καὶ
ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ
μὴ †† τελέσητε.
17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυ-
μεῖ κατὰ τοῦ Πνεύμα-
τος, τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ
τῆς σαρκός· ταῦτα §§δὲ
[34]ἀντίκειται ἀλλήλοις,
ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε,
ταῦτα ποιῆτε.

A. D. 52.

* δολοῖ-n.
1 πειθω.
2 Ro. 1. 24.
3 ch. 1. 7.
4 Mar. 7. 22.
5 εἰμι.
6 Re. 9. 21.
7 s. κατὰ.
8 1 Co. 3. 3. 2 Co. 12. 20.
9 καταργέω.
10 Ro. 16. 17.
† τοῦ Χριστοῦ-f.
11 2 Co. 11. 1.
12 Ac. 5. 17.
13 Mar 9. 43.
14 Ro. 13 13.
15 s. ἀφ' ὑμῶν
16 s. καθ'.
17 ἀναστατόω
18 2 Co. 13. 2.
19 καλέω.
20 Ro. 2. 4.
21 s. δίδοτε.
22 Ep. 2. 7.
23 Ro. 7. 11.
24 Ac. 24. 25.
‡ τῇ ἀγάπῃ τοῦ πνεύματος δουλεύετε-n.
25 ch. 4. 9,25.
§ ἐν ὀλίγῳ al. ὑμῖν al. ἐν ὑμῖν ἐν ἑνὶ λόγῳ-n.
‖ ἁγνεία·-f.
26 ch. 3. 29.
27 σταυρόω.
** σεαυτόν-σ
28 Ro. 7. 5.
29 ἀναλίσκω.
30 ζάω.
31 ver. 5, 25.
32 ch. 6. 16.
33 γίνομαι.[n
†† τελέσετε·-
‡‡ ἀλλήλους-n.
34 Lu. 21. 15.
§§ γὰρ-n.[νω
35 προλαμβά-

18 Εἰ δὲ Πνεύματι ἄγε-
σθε, οὐκ [5]ἐστὲ ὑπὸ νό-
μον.
19 Φανερὰ δέ [5]ἐστι τὰ
ἔργα τῆς σαρκός· ἅτι-
νά [5]ἐστι, μοιχεία,‖ πορ-
νεία, [2]ἀκαθαρσία, [4]ἀ-
σέλγεια,
20 Εἰδωλολατρεία,
[6]φαρμακεία, ἔχθραι,
ἔρεις, [8]ζῆλοι, θυμοὶ,
ἐριθεῖαι, [10]διχοστασίαι,
[12]αἱρέσεις,
21 Φθόνοι, [c]φόνοι [1] μέ-
θαι, [14]κῶμοι, ϗ τὰ ὅμοια
τούτοις· [16]ἃ [18]προλέγω
ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖ-
πον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα
πράσσοντες βασιλείαν
Θεοῦ οὐ κληρονομήσου-
σιν.
22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ
Πνεύματός [5]ἐστιν, ἀγά-
πη, χαρὰ, εἰρήνη, μα-
κροθυμία,[20] [22]χρηστό-
της, ἀγαθωσύνη, πί-
στις,
23 Πραότης, [21]ἐγκρά-
τεια·‖ κατὰ τῶν τοιού-
των οὐκ [5]ἔστι νόμος.
24 Οἱ[26] δὲ τοῦ Χριστοῦ,
τὴν σάρκα [27]ἐσταύρω-
σαν σὺν τοῖς [28]παθήμα-
σι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις
25 Εἰ ζῶμεν[30] πνεύμα-
τι, πνεύματι καὶ [32]στοι-
χῶμεν.
26 Μὴ [33]γινώμεθα κε-
νόδοξοι, ἀλλήλους προ-
καλούμενοι, ‡‡ἀλλήλοις
φθονοῦντες.

Κεφ. ϛ'.

ΑΔΕΛΦΟΙ, ἐὰν καὶ
[35]προληφθῇ ἄνθρωπος

Digitized by Google

ἔν τινι [1] παραπτώμα-
τι, ὑμεῖς οἱ [2] πνευματι-
κοὶ [3] καταρτίζετε τὸν
τοιοῦτον ἐν πνεύματι
πραότητος· [5] σκοπῶν
σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πει-
ρασθῇς.
2 Ἀλλήλων τὰ [7] βάρη
[8] βαστάζετε, καὶ οὕτως
* [9] ἀναπληρώσατε τὸν
νόμον τοῦ Χριστοῦ.
3 Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶ-
ναί [11] τι, μηδὲν [11] ὤν,
ἑαυτὸν φρεναπατᾷ.
4 Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ
δοκιμαζέτω ἕκαστος,
καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μό-
νον τὸ καύχημα [13] ἕ-
ξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτε-
ρον.
5 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον
[15] φορτίον βαστάσει.
6 Κοινωνείτω [17] δὲ ὁ
[19] κατηχούμενος τὸν λό-
γον τῷ κατηχοῦντι, ἐν
πᾶσιν ἀγαθοῖς.
7 Μὴ πλανᾶσθε· Θεὸς
οὐ [21] μυκτηρίζεται· ὃ
γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρω-
πος, τοῦτο καὶ θερί-
σει.
8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς
τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ
τῆς σαρκὸς θερίσει
φθοράν· ὁ δὲ σπείρων
εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ
πνεύματος θερίσει ζω-
ὴν αἰώνιον.
9 Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦν-
τες μὴ [27] ἐκκακῶμεν·
καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσο-
μεν, μὴ [29] ἐκλυόμενοι.
10 Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν
ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ
ἀγαθὸν πρὸς πάντας,
μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς
οἰκείους τῆς πίστεως.
11 Ἴδετε [18] [4] πηλίκοις
ὑμῖν γράμμασιν [6] ἔγρα-
ψα τῇ ἐμῇ χειρί.
12 Ὅσοι θέλουσιν εὐ-
προσωπῆσαι ἐν σαρκὶ,
οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς
περιτέμνεσθαι, μόνον
ἵνα μὴ [10] τῷ σταυρῷ τοῦ
Χριστοῦ διώκωνται.
13 Οὐδὲ γὰρ οἱ † περι-
τεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον
φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέ-
λουσιν ὑμᾶς περιτέ-
μνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμε-
τέρᾳ σαρκὶ [12] καυχή-
σωνται.
14 Ἐμοὶ δὲ μὴ [14] γένοι-
το καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν
τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·
δι᾽ οὗ ἐμοὶ κόσμος [16] ἐ-
σταύρωται, κἀγὼ τῷ
κόσμῳ.
15 ‡ Ἐν γὰρ Χριστῷ
Ἰησοῦ οὔτε περιτομή
τι § ἰσχύει, οὔτε ἀκρο-
βυστία, ἀλλὰ [20] καινὴ
[22] κτίσις.
16 Καὶ ὅσοι τῷ [23] κα-
νόνι τούτῳ ‖ [24] στοιχήσου-
σιν, εἰρήνη [25] ἐπ᾽ αὐτοὺς
καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.
17 Τοῦ [26] λοιποῦ, κό-
πους μοι μηδεὶς παρεχέ-
τω· ἐγὼ γὰρ τὰ [28] στίγ-
ματα τοῦ c Κυρίου Ἰη-
σοῦ ἐν τῷ σώματί μου
βαστάζω.
18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [30] με-
τὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν,
ἀδελφοί. Ἀμήν. **

A. D. 52.

1 Mat. 6. 14, 15.
2 1 Co. 2. 15.
3 Mat. 21. 16. 1 Th. 3. 10.
4 He. 7. 4. Zec. 2. 2.
5 Ro. 16. 17.
6 γράφω.
7 Mat. 20. 12. Ac. 15. 28.
8 ver. 5, 17. ch. 5. 10.
* ἀναπληρώσετε-π.
9 Mat. 13. 14. 1 Co. 14. 16.
10 s. ἐπὶ.
11 εἰμί.
† περιτετμημένοι-i.
12 καυχάομαι.
13 ἔχω.
14 γίνομαι, Ro. 3. 4.
15 Mat. 11. 30. Lu. 11. 46.
16 σταυρόω.
17 Ro. 15. 27. Phi. 4. 15.
18 εἴδω.
19 Lu. 1. 4.
‡ Οὔτε γὰρ περιτομή-h.
§ ἐστὶν-l.
20 2 Co. 5. 17.
21 Job 22. 19. Pr. 1. 30.
22 Ro. 8. 19.
23 2 Co. 10. 13.
‖ στοιχοῦσιν-h
24 ch. 5. 25. Ac. 21. 24.
25 s. ἔστω. [νυ
26 s. ἀπὸ χρό-
27 Lu. 18. 1.
28 Ca. 1. 11.
29 Mat. 9. 36. Mar. 8. 3.
30 2 Ti. 4. 22. Phile. 25.
** Vide App.

Digitized by Google

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόςολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ
θελήματος Θεοῦ, τοῖς
ἁγίοις τοῖς [1] οὖσιν
e ἐν Ἐφέσῳ,| καὶ [3] πι-
στοῖς ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς[5] [6]ὁ Θεὸς
καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὁ [7] εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν
πάσῃ [9] εὐλογίᾳ πνευ-
ματικῇ [10] ἐν τοῖς [11]
[12] ἐπουρανίοις ‡ Χρι-
στῷ·
4 Καθὼς [15] ἐξελέξατο
ἡμᾶς § ἐν αὐτῷ πρὸ
[17] καταβολῆς κόσμου,
[19] εἶναι [1] ἡμᾶς ἁγίους
καὶ [21] ἀμώμους κατενώ-
πιον ** αὐτοῦ ἐν ἀγά-
πῃ·
5 Προορίσας [23] ἡμᾶς
εἰς [25] υἱοθεσίαν διὰ Ἰη-
σοῦ Χριςῦ εἰς ††αὐτὸν,
κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ
θελήματος αὐτοῦ,
6 Εἰς ἔπαινον δόξης
τῆς χάριτος αὐτοῦ, §§ἐν
ᾗ[31] [28]ἐχαρίτωσεν [29] ἡ-
μᾶς ἐν τῷ [30] ἠγαπημέ-
νῳ·||||
7 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ
αἵματος αὐτοῦ, τὴν
ἄφεσιν τῶν παραπτω-
μάτων, κατὰ τὸν πλῦ-
τον τῆς χάριτος αὐ-
τοῦ·
8 Ἧς [2] ἐπερίσσευσεν
εἰς * ἡμᾶς ἐν πάσῃ σο-
φίᾳ καὶ [4] φρονήσει·
9 † Γνωρίσας ἡμῖν τὸ
μυςήριον τοῦ θελήμα-
τος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐ-
δοκίαν αὐτοῦ, ἣν [8] προ-
έθετο ἐν αὐτῷ,
10 Εἰς [13]οἰκονομίαν τῦ
[14]πληρώματος τῶν και-
ρῶν, [16]ἀνακεφαλαιώσα-
σθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
Χριςῷ, τά hτε [1] ἐν τοῖς
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς
γῆς, ἐν αὐτῷ·
11 Ἐν ᾧ καὶ ‖ [18] ἐκλη-
ρώθημεν, [23]προορισθέν-
τες κατὰ [20] πρόθεσιν
τοῦ τὰ πάντα [22] ἐνερ-
γοῦντος κατὰ τὴν βου-
λὴν [24] τοῦ θελήματος
αὐτοῦ·
12 Εἰς τὸ [1] εἶναι ἡμᾶς
εἰς ἔπαινον c τῆς | δό-
ξης αὐτοῦ, τοὺς [26] προ-
ηλπικότας ἐν τῷ Χρι-
στῷ·
13 Ἐν ᾧ καὶ ‡‡ ὑμεῖς,
ἀκούσαντες τὸν λόγον
τῆς ἀληθείας, τὸ εὐ-
αγγέλιον τῆς σωτηρίας
ὑμῶν· ἐν ᾧ καὶ πι-
στεύσαντες ἐσφραγί-
σθητε τῷ Πνεύματι
τῆς ἐπαγγελίας τῷ
ἁγίῳ·

A. D. 61.

1 εἰμί.
2 περισσεύω.
* ἡμᾶς ἐν π. σ. χ̓ φρονήσει· γνω.-a.
3 Jno. 20. 27.
4 Lu. 1. 17.
† γνωρίσαι-n
5 Mar. 14. 61.
6 s. ἔστω.
7 Mat. 25. 34.
8 προτίθημι.
9 Ro. 15. 29.
10 Ro. 7. 14.
11 s. τόποις.
12 c. 2.6; 3.10.
13 ch. 3. 2.
14 Ga. 4. 4.
‡ ἐν-a. alii c.
15 ἐκλέγομαι
§ ἑαυτῷ, s. ἐν αὐτῷ-n.
16 Ro. 13. 9.
17 Mat.25.34.
‖ ἐκλήθημεν,-
18 κληρόω. [i
19 s. εἰς τό.
20 ch. 3. 11.
21 ch. 5. 27.
** αὐτοῦ· ἐν ἀγάπῃ προορίσας-a.
22 1 Co. 12.6.
23 προορίζω.
24 Ac. 2. 23.
25 Ro. 8. 15.
26 προελπίζω
†† αὐτὸν,-n.
‡‡ ἡμεῖς,-n.
§§ ἧς-i.
28 χαριτόω.
29 s. ἑαυτῷ.
30 ἀγαπάω.
|||| υἱῷ αὐτῦ-f
31 s. χάριτι.

14 Ὅς [1]ἐςιν [3]ἀῤῥαβὼν
τῆς κληρονομίας ἡμῶν,
εἰς [5]ἀπολύτρωσιν τῆς
[7]περιποιήσεως, εἰς ἔ-
παινον τῆς δόξης αὐ-
τοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγὼ
ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς
πίςιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰη-
σȣ̃, ϗ ετὴν ἀγάπην| τὴν
εἰς πάντας τοὺς ἁγί-
ους,
16 Οὐ παύομαι εὐχαρι-
ςῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν
ε ὑμῶν| ποιούμενος ἐπὶ
τῶν προσευχῶν μου·
17 Ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ ὁ πατὴρ τῆς δόξης,
[12]δῴη ὑμῖν πνεῦμα σο-
φίας καὶ † [13]ἀποκαλύ-
ψεως, ἐν [14]ἐπιγνώσει
αὐτοῦ·
18 Πεφωτισμένους [15]
[17]τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς
‡ [19]διανοίας ὑμῶν, εἰς
τὸ [20]εἰδέναι ὑμᾶς τίς
[1]ἐςιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλή-
σεως αὐτοῦ, c καὶ| τίς
ὁ πλȣ̃τος τῆς δόξης τῆς
κληρονομίας αὐτοῦ ἐν
τοῖς ἁγίοις·
19 Καὶ τί τὸ [21]ὑπερ-
βάλλον [23]μέγεθος τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ‖ἡ-
μᾶς τοὺς **πιςεύοντας
κατὰ τὴν [25]ἐνέργειαν
τοῦ [27]κράτȣς τῆς ἰσχύ-
ος [ ] αὐτοῦ,
20 Ἣν [31]ἐνήργησεν ἐν
τῷ Χριςῷ, [33]ἐγείρας
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ
[35]ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρα-
νίοις,[37]
21 Ὑπεράνω [2] πάσης
ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ
δυνάμεως καὶ [4]κυριό-
τητος, καὶ παντὸς ὀνό-
ματος ὀνομαζομένου οὐ
μόνον ἐν τῷ [6]αἰῶνι τȣ́-
τῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι·
22 Καὶ πάντα [8]ὑπέ-
ταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας
αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν [12]ἔ-
δωκε κεφαλὴν [9]ὑπὲρ
πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ,
23 Ἥτις [1]ἐςὶ τὸ σῶμα
αὐτοῦ, τὸ [10]πλήρωμα
τοῦ * [11]πάντα ἐν πᾶσι
πληρουμένου.

Κεφ. β'.

ΚΑΙ ὑμᾶς [1]ὄντας [16]νε-
κρȣ̀ς τοῖς παραπτώμα-
σι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις·
2 Ἐν αἷς ποτε [39]περι-
επατήσατε κατὰ τὸν
[18]αἰῶνα τοῦ κόσμου
τούτου, κατὰ τὸν ἄρ-
χοντα τῆς ἐξουσίας τȣ̃
§ἀέρος, τοῦ πνεύματος
τοῦ νῦν [31]ἐνεργοῦντος
ἐν τοῖς [22]υἱοῖς τῆς
[24]ἀπειθείας·
3 Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς
πάντες [26]ἀνεςράφημέν
ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμί-
αις τῆς σαρκὸς ἡμῶν,
ποιοῦντες τὰ [28]θελή-
ματα τῆς σαρκὸς καὶ
τῶν [30]διανοιῶν· καὶ
[1]ἦμεν [32]τέκνα [34]φύσει
ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοι-
ποί.
4 Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος
[1]ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν
πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ
[36]ἣν [38]ἠγάπησεν ἡμᾶς,

A. D. 61.

1 εἰμί.
2 ch. 4. 10.
3 2 Co. 1. 22.
4 Col. 1. 16.
5 ch. 4. 30.
6 Ro. 12. 2.
7 1 Th. 5. 9.
8 ὑποτάσσω.
9 s. τίθεσθαι.
10 Col. 1. 19.
* τὰ-m.
11 1 Co. 12. 6
12 δίδωμι.
† ἀποκαλύψεως· ἐν ἐπ. αὐτȣ̃ πεφ.-n.
13 Ro. 8. 19.
14 ch. 4. 13.
15 φωτίζω.
16 ch. 5. 14.
17 s. κατὰ.
18 ch. 1. 21.
‡ καρδίας-a.
19 c. 2. 3; 4. 18.
20 εἴδω.
§ ἀέρος τȣ́τȣ. πνεύματος-n
21 c. 2. 7; 3. 19.
22 ch. 5. 6.
23 2 Mac. 15. 24.
24 Ro. 11. 30.
‖ ὑμᾶς,-n.
** πιστεύοντας. κατὰ-n.
25 c. 3. 7; 4 16. Phi. 3. 21.
26 ἀναστρέφω
27 ch. 6. 10.
28 ch. 1. 1. 5 9.
29 Mar. 12. 30.
30 ch. 1. 18.
31 νεργέω.
32 . ver. 2.
33 ἐγείρω.
34 Ro. 1. 26.
35 καθίζω.
36 s. καθ'.
37 s. τόποις.
38 ἀγαπάω.
39 περιπατέω

5 Καὶ [1] ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι, [3] συνεζωοποίησε * τῷ Χριστῷ· † χάριτί [1] ἐστε [b] σεσωσμένοι·

6 Καὶ [5] συνήγειρε, καὶ [7] συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις[8] ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

7 Ἵνα [9] ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

8 Τῇ γὰρ § χάριτί [1] ἐστε [5] σεσωσμένοι διὰ [d] τῆς ! πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ‖ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον·

9 Οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις [17] καυχήσηται.

10 Αὐτοῦ γάρ [1] ἐσμεν [18] ποίημα, [19] κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν[21] ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε [4] τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,

12 Ὅτι [1] ἦτε [c] ἐν ‖ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, [24] ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ξένοι τῶν ‖‖ διαθηκῶν τῆς *† ἐπαγγελίας, [2] ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ.

13 Νυνὶ δὲ [4] ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὑμεῖς οἵ ποτε [1] ὄντες μακράν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

14 Αὐτὸς γάρ [1] ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα [10] ἕν,[12] καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ [11] φραγμοῦ ‡[13] λύσας·

15 Τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν [14] δόγμασι [15] καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο [16] κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην,

16 Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ ** Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν †† αὐτῷ·

17 Καὶ [20] ἐλθὼν [22] εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακράν, καὶ ‡‡ τοῖς ἐγγύς·

18 Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα.

19 Ἄρα οὖν οὐκέτι [1] ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, §§ ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ·

20 Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφη-

A. D. 61.

1 εἰμί.
2 Ro. 8. 24.
3 συζωοποιέω
* ἐν-f.
† ᾧ τῇ χάριτι, al. χάριτι γάρ, s. ἐς-n.
4 s. ὄντες.
5 σώζω.
6 συνεγείρω.
7 συγκαθίζω.
8 s. τόποις.
9 ἐνδεικνύω.
10 s. ἔθνη, v. μέρη, v. γένη.
11 Mat. 21. 33.
12 s. σῶμα.
‡ λύσας, τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σ. αὐτοῦ τὸν-a
13 λύω.
14 Lu. 2. 1.
15 s. ὄντα.
16 s. ἀνθρώπους.
§ αὐτοῦ χάριτί ἐσμεν n.
‖ ἡμῶν-n.
17 καυχάομαι
** Θεῷ, διὰ τοῦ σταυροῦ ἀποκ.-n.
18 Ro. 1. 20.
19 c. 3. 9; 4. 24.
†† αὐτῷ.-n.
20 ἔρχομαι.
21 προετοιμάζω.
22 εὐαγγελίζομαι.
‡‡ εἰρήνην τοῖς-i.
24 ἀπαλλοτριόω.
§§ ἀλλ' ἐστὲ συμ.-h.
‖‖ τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς διαθήκης,-n
*† ἐπαγγελίας ἐλπίδα-n.

Digitized by Google

τῶν, [1]ὄντος [3]ἀκρογωνι-
αίου [5]αὐτοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ·
21 Ἐν ᾧ πᾶσα [c] ἡ | οἰ-
κοδομὴ [7]συναρμολογου-
μένη αὔξει εἰς ναὸν
ἅγιον ἐν Κυρίῳ·
22 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συν-
οικοδομεῖσθε[8] εἰς [9]κατ-
οικητήριον τȣ͂ Θεοῦ ἐν
Πνεύματι.

Κεφ. γ΄.

ΤΟΥΤΟΥ χάριν ἐγὼ
Παῦλος ὁ [11] δέσμιος
[13]τȣ͂ Χριϛοῦ Ἰησȣ͂ ὑπὲρ
ὑμῶν § τῶν ἐθνῶν·
2 Εἴγε [15]ἠκούσατε τὴν
[17] οἰκονομίαν ‖ τῆς χά-
ριτος τοῦ Θεοῦ τῆς
[19] δοθείσης μοι εἰς
ὑμᾶς·
3 Ὅτι κατὰ ἀποκάλυ-
ψιν ** [21] ἐγνώρισέ μοι
τὸ μυστήριον, καθὼς
[23] προέγραψα ἐν [25]ὀλί-
γῳ·
4 Πρὸς ὃ δύνασθε ἀνα-
γινώσκοντες νοῆσαι
τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ
[27] μυϛηρίῳ τοῦ Χρι-
στοῦ·
5 Ὃ [b] ἐν | ἑτέραις γε-
νεαῖς οὐκ [21] ἐγνωρίσθη
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ-
πων, ὡς νῦν [29]ἀπεκαλύ-
φθη τοῖς ἁγίοις ἀποϛό-
λοις αὐτοῦ καὶ προφή-
ταις ἐν †† Πνεύματι·
6 Εἶναι[1] τὰ ἔθνη συγ-
κληρονόμα καὶ σύσσω-
μα, καὶ [33] συμμέτοχα
τῆς ἐπαγγελίας §§ [d] αὐ-
τȣ͂ | ἐν τῷ Χριϛῷ, διὰ
τοῦ εὐαγγελίου·
7 Οὗ [2] ἐγενόμην διάκο-
νος κατὰ τὴν [4] δωρεὰν
τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ
*τὴν [19]δοθεῖσάν μοι κα-
τὰ τὴν [6] ἐνέργειαν τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ·
8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστο-
τέρῳ πάντων [b] τῶν |
[d] ἁγίων | †[18]ἐδόθη ἡ χά-
ρις αὕτη, [e] ἐν | τοῖς ἔ-
θνεσιν εὐαγγελίσασθαι
τὸν [10] ἀνεξιχνίαστον
[12] πλοῦτον τοῦ Χριϛοῦ,
9 Καὶ [14]φωτίσαι [e]πάν-
τας | τίς ἡ ‡[16] κοινωνία
τοῦ μυϛηρίου τοῦ ἀπο-
κεκρυμμένου[18] ἀπὸ τῶν
αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ,
τῷ τὰ πάντα [20]κτίσαν-
τι [b] διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ· |
10 Ἵνα [21] γνωρισθῇ
[e] νῦν | ταῖς [22] ἀρχαῖς
καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν
τοῖς [24] ἐπουρανίοις,[26]
διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ
πολυποίκιλος σοφία τȣ͂
Θεοῦ·
11 Κατὰ [28] πρόθεσιν
[30] τῶν αἰώνων, ἣν [31] ἐ-
ποίησεν ἐν Χριϛῷ Ἰη-
σοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν·
12 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
‖ παῤῥησίαν καὶ τὴν
προϛαγωγὴν ἐν [32] πε-
ποιθήσει, διὰ τῆς πίϛε-
ως αὐτοῦ.
13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ
ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλί-
ψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν,
ἥτις [1]ἐστὶ δόξα ‡‡ ὑ-
μῶν.
14 Τούτου χάριν κάμ-
πτω τὰ γόνατά μȣ πρὸς
τὸν πατέρα [c] τοῦ Κυ-

A. D. 61.

1 εἰμί.
2 γίνομαι.
3 s. λίθου.
4 Ro. 3. 24.
5 Is. 28. 16.
*τῆς δοθείσης
6 c. 1. 19. [-ί.
7 ch. 4. 16.
8 3 Esdr. 5. 68.
9 Re. 18. 2.
† alii ἀποστό-λων, alii ἀν-θρώπων.
10 Ro. 11. 33.
11 ch. 4. 1.
12 ch. 1. 7, 18.
13 s. διά.
14 ch. 1. 18.
15 ἀκούω.
‡ οἰκονομία-α
16 Ac. 2. 42.
§ πρεσβεύω, s. κεκαύχημαι-f.
17 ch. 1. 10.
‖ Vide App.
18 ἀποκρύπτω
19 δίδωμι.
20 κτίζω. [-α.
** ἐγνωρίσθη
21 γνωρίζω.
22 ch. 1. 21.
23 προγράφω.
24 ch. 1. 3.
25 s. χρόνῳ, v. λόγῳ, v. μέρει
26 s. τόποις.
27 ch. 5. 32.
28 ch. 1. 11.
29 ἀποκαλύπτω.
30 s. ἀπό, v. 9.
31 ποιέω.
32 Phi. 3. 4.
†† τῷ πνεύματι· s. πνεύματι ἁγίῳ-n.
‡‡ ἡμῶν.-n.
§§ al. τȣ͂ Θεȣ͂.
33 ch. 5. 7.

Digitized by Google

ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.|
15 Ἐξ οὗ πᾶσα [3] πα-
τριὰ ἐν οὐρανοῖς ϰ ἐπὶ
γῆς ὀνομάζεται·
16 Ἵνα [5] δῴη ὑμῖν κατὰ
τὸν πλοῦτον τῆς δόξης
αὐτῦ, δυνάμει [7] κραται-
ωθῆναι διὰ τῦ Πνεύμα-
τος *αὐτοῦ, εἰς τὸν [9] ἔ-
σω ἄνθρωπον·
17 [11] Κατοικῆσαι[13] τὸν
Χριστὸν διὰ τῆς πί-
στεως ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν·
18 Ἐν ἀγάπῃ [15] ἐῤῥιζω-
μένοι καὶ ‡ [16] τεθεμελι-
ωμένοι· ἵνα [17] ἐξισχύ-
σητε [18] καταλαβέσθαι
σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις,
τί τὸ [19] πλάτος, καὶ μῆ-
κος, καὶ [21] βάθος, καὶ
ὕψος·
19 Γνῶναί[23] τε τὴν
[24] ὑπερβάλλουσαν τῆς
γνώσεως ἀγάπην τοῦ
Χριστοῦ, ἵνα ‖ πληρω-
θῆτε εἰς πᾶν τὸ [26] πλή-
ρωμα τοῦ Θεοῦ.
20 Τῷ δὲ δυναμένῳ
ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι
[27] ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ
ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦ-
μεν, κατὰ τὴν δύναμιν
τὴν [29] ἐνεργουμένην ἐν
ἡμῖν,
21 Αὐτῷ ἡ δόξα c ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ | ‡‡ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς
γενεὰς d τοῦ αἰῶνος |
τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κεφ. δ'.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑ-
μᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν
Κυρίῳ, ἀξίως περιπα-
τῆσαι τῆς [1] κλήσεως ἧς
[2] ἐκλήθητε,
2 Μετὰ πάσης [4] ταπει-
νοφροσύνης καὶ πραό-
τητος, μετὰ μακροθυ-
μίας, [6] ἀνεχόμενοι ἀλ-
λήλων ἐν ἀγάπῃ·
3 Σπουδάζοντες [8] τη-
ρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ
πνεύματος ἐν τῷ [12] συν-
δέσμῳ τῆς εἰρήνης.
4 Ἓν σῶμα [14] καὶ
ἓν Πνεῦμα, καθὼς καὶ
[2] ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλ-
πίδι τῆς κλήσεως † ὑ-
μῶν·
5 Εἷς Κύριος, μία πί-
στις, ἓν βάπτισμα·
6 Εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ
πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων,
καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν
πᾶσιν § ὑμῖν.
7 Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν
[5] ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ
μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ
Χριστοῦ.
8 Διὸ λέγει· [28] Ἀνα-
βὰς[30] εἰς ὕψος, ** ᾐχ-
μαλώτευσεν[31] αἰχμα-
λωσίαν, c καὶ | [5] ἔδωκε
δόματα †† τοῖς ἀνθρώ-
ποις.
9 Τὸ[32] δὲ, [33] ἀνέβη, τί
ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ
[34] κατέβη b πρῶτον | εἰς
τὰ κατώτερα c μέρη |
τῆς γῆς;
10 Ὁ [34] καταβὰς, αὐ-
τός ἐστι καὶ ὁ [33] ἀναβὰς
ὑπεράνω πάντων τῶν
οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ
τὰ πάντα.
11 Καὶ αὐτὸς [5] ἔδωκε,
τοὺς μὲν, [35] ἀποστόλους·

A. D. 61.

1 ch. 1. 18.
2 καλέω.
3 Lu. 2. 4.
4 Ac. 20. 19.
5 δίδωμι.
6 Mat. 17. 17.
7 Lu. 1. 80.
8 Ga. 2. 10.
* αὐτῦ· εἰς τ. ἔ. ἄνθρωπον κατοικ.-n.
9 2 Co. 4. 16.
11 s. ὥστε.
12 Col. 2. 19.
13 Col. 1. 19.
14 s. ἔστε, v.
15 ῥιζόω[ἔστε
† ἡμῶν-n.
‡ τεθεμελιωμένοι, ἵνα-n
16 θεμελιόω.
17 Ecclu. 7. 6.
18 καταλαμβάνω.
19 Re 20 9.
21 Ro. 8. 39.
23 γινώσκω.
§ ἡμῖν.-a.
24 ch. 1. 19.
‖ πληρωθῇ πᾶν-n.
26 ch. 1. 23.
27 Jno. 10. 10.
28 s. ὁ προφήτης, v. γραφὴ.
29 c. 1. 11, 20.
30 Ps. 68. 18.
** αἰχμαλωτεύσας-i. al. ᾐχμαλωτεύσας. [τεύω
31 αἰχμαλω-
†† ἐν-f.
32 s. κατὰ.
‡‡ alii ἐν τῇ ἐκκλ. καὶ al. transp.
33 ἀναβαίνω.
34 καταβαίνω
35 s. εἰς τὸ εἶναι.

Digitized by Google

τοὺς δὲ, προφήτας· τὺς
δὲ, εὐαγγελιςάς· τοὺς
δὲ, [3] ποιμένας καὶ διδα-
σκάλυς·

12 Πρὸς τὸν καταρτι-
σμὸν τῶν ἁγίων, εἰς
ἔργον διακονίας, εἰς οἰ-
κοδομὴν τοῦ σώματος
τοῦ Χριστοῦ·

13 Μέχρι [9] καταντή-
σωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν
ἑνότητα τῆς πίστεως,
καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς [11] ἄν-
δρα τέλειον, εἰς μέτρον
[13] ἡλικίας τοῦ † πλη-
ρώματος [15] τοῦ Χρι-
στοῦ.

14 Ἵνα μηκέτι [17] ὦμεν
[18] νήπιοι, [19] κλυδωνιζό-
μενοι καὶ [20] περιφερόμε-
νοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς
διδασκαλίας, ἐν τῇ κυ
βείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν
[21] πανουργίᾳ πρὸς τὴν
[23] μεθοδείαν τῆς [25] πλά-
νης· ‡

15 Ἀληθεύοντες [27] ‖ δὲ
ἐν ἀγάπῃ, [29] αὐξήσωμεν
εἰς αὐτὸν [32] τὰ πάντα.
ὅς [17] ἐστιν ἡ κεφαλὴ.
d ὁ Χριστός·

16 Ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶ-
μα ** συναρμολογού-
μενον καὶ συμβιβαζό-
μενον διὰ πάσης ἁφῆς
τῆς ἐπιχορηγίας, e κατ'
ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ
ἑνὸς ἑκάστου †† μέρους
τὴν αὔξησιν τοῦ σώμα-
τος ποιεῖται, εἰς οἰκο-
δομὴν [31] ἑαυτοῦ ἐν ἀγά-
πῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω
καὶ [1] μαρτύρομαι ἐν
Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς πε-
ριπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ
c λοιπὰ [2] ἔθνη περιπα-
τεῖ, ἐν [4] ματαιότητι τῦ
νοὸς αὐτῶν·

18 Ἐσκοτισμένοι [5] τῇ
[6] διανοίᾳ, [17] ὄντες [7] ἀπ-
ηλλοτριώμενοι τῆς ζω-
ῆς τῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄ-
γνοιαν τὴν [17] οὖσαν ἐν
αὐτοῖς, διὰ τὴν [8] πώρω-
σιν τῆς καρδίας αὐτῶν·

19 Οἵτινες * [10] ἀπηλ-
γηκότες ἑαυτοὺς [12] παρ-
έδωκαν τῇ [14] ἀσελγείᾳ,
εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρ-
σίας πάσης ἐν [14] πλεο-
νεξίᾳ.

20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕ-
τως [22] ἐμάθετε τὸν Χρι-
στόν·

21 Εἴγε αὐτὸν [24] ἠκού-
σατε, καὶ ἐν αὐτῷ [26] ἐ-
διδάχθητε, καθώς [17] ἐ-
ςιν ἀλήθεια ἐν τῷ § Ἰη-
σοῦ·

22 Ἀποθέσθαι [28] ὑμᾶς
κατὰ τὴν προτέραν
ἀναςροφὴν τὸν παλαι-
ὸν ἄνθρωπον τὸν φθει-
ρόμενον κατὰ τὰς ἐπι-
θυμίας τῆς ἀπάτης·

23 Ἀνανεοῦσθαι [30] δὲ
τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς
ὑμῶν,

24 Καὶ ἐνδύσασθαι τὸν
καινὸν ἄνθρωπον, τὸν
κατὰ Θεὸν κτισθέντα
ἐν δικαιοσύνῃ ϗ ὁσιό-
τητι τῆς ἀληθείας.

25 Διὸ [28] ἀποθέμενοι τὸ
ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλή-
θειαν ἕκαςος μετὰ τοῦ
πλησίον αὐτῦ· ὅτι [17] ἐ-
σμὲν ἀλλήλων μέλη.

A. D. 61.

1 Ga. 5. 3.
2 ch. 2. 3.
3 1 Pe. 2. 25.
4 Ro. 1. 21.
5 σκοτίζω.
6 c.1.18; 2. 3.
7 ἀπαλλοτριόω, ch. 2. 12.
8 Mar. 3. 5.
9 καταντάω.
* ἀπηλπικότες,-n.
10 ἀπαλγέω.
11 1Co. 14.20.
12 παραδίδωμι.
13 Mat. 6. 27.
14 Mar. 7.22.
† σώματος-n
15 ch. 1. 23.
17 εἰμί.
18 1 Co. 3. 1.
19 Is. 57. 20.
20 He. 13. 9.
21 Lu. 20. 23.
22 μανθάνω.
23 ch. 6. 11.
24 ἀκούω.
25 Mat.27.64.
‡ τοῦ διαβόλου·-f.
26 διδάσκω.
§ Ἰησοῦ. Ἀποθεσθαι-n.
27 Ga. 4 16.
‖ δὲ, ἐν ἀγάπῃ αὐξ.-n.
28 ἀποτίθημι
29 αὐξάνω.
** σῶμα, (συν. ϗ συμ. δ. π. ἀφῆς τ. ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν.)-a.
30 Job 33. 24.
†† μέλους-i.
31 s. τοῦ σώματος.
32 s. κατὰ.

Digitized by Google

26 Ὀργίζεσθε,[1] καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ [3] παροργισμῷ ὑμῶν·

27 Μήτε [5] δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.

28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος * τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν, ἵνα ἔχῃ [11] μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι.

29 Πᾶς λόγος [13] σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω· ἀλλ' εἴτις ἀγαθὸς πρὸς [15] οἰκοδομὴν τῆς †[17] χρείας, ἵνα [5] δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσι.

30 Καὶ μὴ [19] λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ [21] ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν [22] ἀπολυτρώσεως.

31 Πᾶσα [23] πικρία, καὶ θυμὸς, καὶ ὀργὴ, καὶ [25] κραυγὴ, καὶ βλασφημία [27] ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ.

32 Γίνεσθε[28] δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, [29] εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ [31] ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ [33] ἐχαρίσατο ‖ ὑμῖν.

Κεφ. ε΄.

ΓΙΝΕΣΘΕ[28] οὖν [35] μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά·

2 Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς [38] ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ [2] παρέδωκεν

A. D. 61.

1 Mat. 5. 22. Lu. 14. 21.
2 παραδίδωμι. ver. 25.
3 1 Ki. 15. 30.
4 Ac. 21. 26. Ro. 15. 16.
5 δίδωμι.
6 2 Co. 2. 14. Ph. 4. 18.
7 2 Co. 2. 15.
8 ch. 4. 19. Mar. 7. 22.
9 1 Co. 5. 1.
10 1 Ti. 2. 10.
* Vide App.
11 Lu. 3. 11.
12 Col. 3. 18.
13 Mat. 7. 17.
14 Ac. 24. 3.
15 Ro. 14. 19.
† πίστεως-i.
‡ ἴστε-a.
16 εἰμί.
17 Ac. 2. 45.
18 1 Ti. 1. 10.
§ ὅ-n.
19 Mat. 18. 31.
20 1 Co. 5. 10.
21 σφραγίζω.
22 ch. 1. 14.
23 Ac. 8. 23.
24 1 Co. 15. 10.
25 Mat. 25. 6.
26 ch. 2. 2.
27 αἴρω.
28 γίνομαι.
29 1 Pe. 3. 8.
30 ch. 3. 6.
31 2 Co. 5. 19.
32 Mat. 6. 23.
33 χαρίζομαι
34 s. ἔστι.
‖ ἡμῖν.-i.
35 1 Co. 4. 16.
** φωτὸς-a.
36 Lu. 12. 56.
37 Ro. 12. 1.
38 ἀγαπάω.
39 Ph. 4. 14. Re. 18. 4.

ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν [4] προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ, εἰς [6] ὀσμὴν [7] εὐωδίας.

3 Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ [8] πλεονεξία μηδὲ [9] ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς [10] πρέπει ἁγίοις·

4 Καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ [12] ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον [14] εὐχαριστία·

5 Τοῦτο γάρ ‡[16] ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς [18] πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ [20] πλεονέκτης, §ὅς [16] ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω [24] κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς [26] υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.

7 Μὴ οὖν [28] γίνεσθε [30] συμμέτοχοι αὐτῶν.

8 Ἦτε γάρ ποτε σκότος,[32] νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε·

9 (Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ ** Πνεύματος [34] ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·)

10 Δοκιμάζοντες [36] τί [16] ἐστιν [37] εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.

11 Καὶ μὴ [39] συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις

Digitized by Google

τοῖς *[1] ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ [3] ἐλέγχετε.

12 Τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰσχρόν [5] ἐςι καὶ λέγειν.

13 Τὰ δὲ πάντα §ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς [5]ἐστι.

14 Διὸ λέγει· [6]‖Ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ [7]ἀνάςα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ **[8]ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

15 Βλέπετε †† οὖν πῶς [10]ἀκριβῶς περιπατεῖτε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί·

16 Ἐξαγοραζόμενοι [12] τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι [13]πονηραί [5] εἰσι.

17 Διὰ τοῦτο μὴ [15]γίνεσθε [17] ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

18 Καὶ μὴ [19]μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ [5] ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι· *†

19 Λαλοῦντες ἑαυτοῖς *‡ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς· [21] ᾄδοντες ϰ ψάλλοντες ἐν *§ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ·

20 Εὐχαριςοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, τῷ Θεῷ καὶ πατρί·

21 Ὑποτασσόμενοι [2] ἀλλήλοις ἐν φόβῳ † Θεοῦ.

22 Αἱ [4] γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ᶜὑποτάσσεσθε,‡ ὡς τῷ Κυρίῳ·

23 Ὅτι ᵇὁ‖ ἀνήρ [5]ἐςι κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριςὸς, κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας· ᵇϰ‖ αὐτός [5]ᶜἐστι‖ σωτὴρ τοῦ σώματος.

24 Ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριςῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες[9] τοῖς ᵈἰδίοις‖ ἀνδράσιν ἐν παντί.

25 Οἱ [4] ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριςὸς [11] ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, ϰ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς·

26 Ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ [14] λουτρῷ τοῦ ‡‡ὕδατος ἐν ῥήματι·§§

27 Ἵνα [16] παραστήσῃ ‖‖ αὐτὴν ἑαυτῷ [15] ἔνδοξον, τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν [20] σπῖλον, ἢ ῥυτίδα, ἤ τι τῶν τοιούτων. ἀλλ' ἵνα [5] ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.

28 Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ.

29 Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν, καθὼς

A. D. 61.

* ἀκαθάρτοις al. ἀτάκτοις-n
1 Mat. 13. 22.
2 ch. 1. 22.
3 Mat. 18. 15.
† Χριστοῦ-a.
4 nom. pro voc. At.
‡ al. transp. al. ὑποτασσέσθωσαν,
5 εἰμί.
§ ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς, φαν.-a
6 s. ἡ γραφή.
‖ Ἔγειρε-a.
7 ἀνίστημι.
** ἐπιψαύσεις τοῦ Χριστοῦ s. ἐπιψαύσει σοι ὁ Χριστός.-n.
8 Job 25. 5.
9 s. ὑποτασσέσθωσαν.
†† οὖν ἀκριβῶς, πῶς περιπ.-n.
10 Mat. 2. 8.
11 ἀγαπάω.
12 Ga. 3. 13.
13 c. 6. 13, 16.
14 Tit. 3. 5.
‡‡ ὕδατος, ἐν ῥήματι· ἵνα al. ὕδατος·
15 γίνομαι.
§§ ζωῆς-f.
16 παρίστημι
‖‖ αὐτὸς-a.
17 Lu. 11. 40.
18 Lu. 13. 17.
19 Jno. 2. 10.
20 2 Pe. 2. 13.
21 ἀείδω.
*† ἁγίῳ,-f.
*‡ ἐν-f.
*§ ταῖς καρδίαις-i.

Digitized by Google

καὶ ὁ * Κύριος τὴν ἐκκλησίαν·

30 Ὅτι μέλη [3] ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ·†

31 Ἀντὶ [5] τούτου [7] καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ [9] προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ [3] ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

32 Τὸ [10] μυστήριον τοῦτο μέγα [3] ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστόν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

33 Πλὴν ϗ ὑμεῖς οἱ [12] καθ' ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ [13] ἵνα [14] φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Κεφ. ϛ′

ΤΑ [17] τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ [3] ἐστι [19] δίκαιον.

2 Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· (ἥτις [3] ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ·)

3 Ἵνα εὖ σοι [21] γένηται, καὶ [3] ἔσῃ [23] μακροχρόνιος §§ ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Καὶ [17] οἱ πατέρες μὴ [25] παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' [28] ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν [29] παιδείᾳ καὶ [30] νουθεσίᾳ Κυρίου.

5 Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς [1] κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ [2] φόβου καὶ τρόμου, ἐν [4] ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ.

6 Μὴ κατ' [6] ὀφθαλμοδουλείαν ὡς [6] ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι [c] τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα † τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς,

7 Μετ' ‡ [9] εὐνοίας δουλεύοντες § τῷ Κυρίῳ, ϗ οὐκ ἀνθρώποις·

8 Εἰδότες [11] ὅτι ‖ ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο ** κομιεῖται παρὰ [b] τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.

9 Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, [15] ἀνιέντες τὴν [16] ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ †† ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύριός [3] ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ [18] προσωποληψία οὐκ [3] ἔστι παρ' αὐτῷ.

10 Τὸ λοιπόν, [d] ἀδελφοί μου, ‡‡ [20] ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ [22] κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν [24] τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς [26] στῆναι πρὸς τὰς [27] μεθοδείας τοῦ διαβόλου.

12 Ὅτι οὐκ [3] ἔστιν ‖‖ ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα ϗ σάρκα, [31] ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους

A. D. 61.

* Χριστὸς-a.
1 Col. 3. 22.
2 1 Co. 2. 3.
3 εἰμί.
4 Ro. 12. 8.
5 Ge. 2. 24.
6 Col. 3. 22.
7 καταλείπω.
† Vide App.
‡ εὐμενείας-n
8 1 Co. 7. 3.
§ ὡς-m.
‖ ἕκαστος ὃ ἂν ποιήσῃ-n.
** κομίσεται-n.
9 Mat. 19. 5.
10 c. 1. 9; 3. 3. Mat. 13. 11.
11 εἴδω.
12 s. πάντες.
13 s. ὁράτω.
14 φοβέω, Mar. 6. 20.
15 ἀνίημι, Ac. 16. 26.
16 Ac. 4. 17.
†† αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ-i.
17 nom. pro voc. At.
18 Ro. 2. 11. Col. 3. 25.
19 Ro. 7. 12. Col. 4. 1.
‡‡ al. μου-e.
20 Ac. 9. 22. Ro. 4. 20.
21 γίνομαι.
22 ch. 1. 19.
23 Ex. 20. 12.
24 Lu. 11. 22.
§§ ἐγκυρίῳ-n
25 Ro. 10. 19.
26 ἵστημι.
27 ch. 4. 14.
28 ch. 5. 29.
29 2 Ti. 3. 16.
30 1 Co. 10. 11.
‖‖ ὑμῖν-n.
31 s. μόνον.

Digitized by Google

b τοῦ [1]αἰῶνος [1] τούτου.
πρὸς τὰ [3]πνευματικὰ
τῆς πονηρίας ἐν τοῖς
*[4]ἐπουρανίοις.[5]
13 Διὰ τοῦτο [7] ἀναλά-
βετε τὴν πανοπλίαν τȣ̃
Θεȣ̃, ἵνα [9]δυνηθῆτε ἀν-
τιςῆναι[11] ‡ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα
[12]κατεργασάμενοι [e] ςῆ-
ναι. | [13]
14 Στῆτε [13] [e] οὖν |
[15] περιζωσάμενοι τὴν
[17]ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι
τὸν [19] θώρακα τῆς δι-
καιοσύνης,
15 Καὶ [20] ὑποδησάμε-
νοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοι-
μασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου
τῆς εἰρήνης·
16 Ἐπὶ πᾶσιν [7] ἀνα-
λαβόντες τὸν θυρεὸν
τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυ-
νήσεσθε πάντα τὰ βέ-
λη τοῦ [22] πονηροῦ τὰ
[23] πεπυρωμένα [24] σβέ-
σαι·
17 Καὶ τὴν [25] περικε-
φαλαίαν τοῦ σωτηρίου
[26] d δέξασθε, | ‖ καὶ τὴν
μάχαιραν τοῦ Πνεύ-
ματος, ὅ [28]ἐστι ῥῆμα
Θεοῦ·
18 Διὰ πάσης προσευ-
χῆς καὶ δεήσεως προσ-
ευχόμενοι ἐν παντὶ
καιρῷ ἐν Πνεύματι,
καὶ εἰς αὐτὸ [c] τοῦτο |
[2] ἀγρυπνοῦντες ἐν πά-
σῃ προσκαρτερήσει καὶ
δεήσει περὶ πάντων
τῶν ἁγίων,
19 Καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα
μοι † [6] δοθείη [8] λόγος
ἐν ἀνοίξει τοῦ στό-
ματος μου ἐν [10] παῤῥη-
σίᾳ, γνωρίσαι τὸ μυ-
στήριον [e] τοῦ εὐαγγε-
λίου· §
20 Ὑπὲρ οὗ [14] πρε-
σβεύω ἐν [16]ἁλύσει, ἵνα
ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσω-
μαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.
21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ
ὑμεῖς τὰ [18] κατ' ἐμὲ,
τί πράσσω, πάντα ὑμῖν
γνωρίσει Τυχικὸς ὁ
ἀγαπητὸς ἀδελφὸς, καὶ
πιστὸς διάκονος ἐν Κυ-
ρίῳ·
22 Ὃν [21]ἔπεμψα πρὸς
ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο,
ἵνα [29] γνῶτε τὰ περὶ
ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ
τὰς καρδίας ὑμῶν.
23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελ-
φοῖς, καὶ ἀγάπη μετὰ
πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πα-
τρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
24 Ἡ χάρις μετὰ πάν-
των τῶν ἀγαπώντων
τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰη-
σοῦν Χριςὸν ἐν [27] ἀ-
φθαρσίᾳ. [b] Ἀμήν. | **

A. D. 61.

1 Ro. 12. 2. 2 Co. 4. 4.
2 Mar. 13. 33. Lu. 21. 36.
3 s. τάγματα
* ὑπουρα-νίοις.-n.
4 ch. 1. 3.
5 s. τόποις.
† δοθῇ-a.
6 δίδωμι. [νω
7 ἀναλαμβάνω
8 Lu. 24. 19.
9 δύναμαι.
‡ τῷ πονη-ρῷ-n.
10 ch. 3. 12. Mar. 8. 32.
§ μου ἐν παῤ-ῥησίᾳ γνω.-a
11 ἀνθίστημι
12 Ro. 2. 9.
13 ἵστημι.
14 2 Co. 5. 20.
15 περιζώννυμι.
16 Ac. 28. 20.
17 Mat. 3. 4.
18 s. πράγματα ὄντα. v. 22
19 1 Th. 5. 8.
20 ὑποδέω.
21 πέμπω.
22 Mat. 13. 19.
23 πυρόω.
24 σβέννυμι
25 1 Th. 5. 8.
26 δέχομαι.
‖ al. δέξασθαι
27 Ro. 2. 7.
28 εἰμί.
29 γινώσκω.
** Vide App.

Digitized by Google

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμό-
θεος δῦλοι Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς
[3]οὖσιν ἐν Φιλίπποις,
* σὺν ἐπισκόποις καὶ
διακόνοις·
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησῦ
Χριστοῦ.
3 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ
μυ ἐπὶ πάσῃ τῇ [5] μνείᾳ
ὑμῶν,
4 † Πάντοτε ἐν πάσῃ
δεήσει μου ὑπὲρ πάν-
των ὑμῶν ‡ μετὰ χα-
ρᾶς τὴν δέησιν ποιού-
μενος,
5 Ἐπὶ τῇ [11] κοινωνίᾳ
ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλι
ον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
ἄχρι τοῦ νῦν·
6 Πεποιθὼς[13] αὐτὸ τῦ-
το, ὅτι ὁ [14] ἐναρξάμε-
νος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγα-
θὸν, [15] ἐπιτελέσει ἄχρις
[17] ἡμέρας Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ·
7 Καθώς [3] ἐστι [19] δί-
καιον ἐμοὶ τοῦτο φρο-
νεῖν ὑπὲρ πάντων ὑ-
μῶν, διὰ τὸ ἔχειν με
ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν
τε τοῖς δεσμοῖς μου,
** καὶ τῇ [1] ἀπολογίᾳ,
καὶ [2] βεβαιώσει τοῦ
εὐαγγελίου, [4] συγκοι-
νωνούς μου τῆς χάρι-
τος πάντας ὑμᾶς [3] ὄν-
τας.
8 Μάρτυς γάρ μου
[3d] ἐςὶν ὁ Θεὸς, ὡς ἐπι-
ποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν
σπλάγχνοις Ἰησῦ Χρι-
στοῦ.
9 Καὶ τοῦτο προσεύ-
χομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη
ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ
μᾶλλον περισσεύῃ ἐν
ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ
[6] αἰσθήσει·
10 Εἰς τὸ [7] δοκιμά-
ζειν ὑμᾶς τὰ [8] διαφέ-
ροντα, ἵνα [3] ἦτε [9] εἰλι-
κρινεῖς καὶ [10] ἀπρόσκο-
ποι εἰς ἡμέραν Χρι-
στοῦ·
11 Πεπληρωμένοι [12]
§ καρπῶν δικαιοσύνης
τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ,
εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον
‖ Θεοῦ.
12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς
βούλομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι
τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς
[18] προκοπὴν τοῦ εὐαγγε-
λίου[23] ἐλήλυθεν.
13 Ὥςτε τοὺς [18] δε-
σμούς μου φανεροὺς ἐν
Χριστῷ [21] γενέσθαι ἐν
ὅλῳ τῷ [20] πραιτωρίῳ,
χ τοῖς λοιποῖς [22] πᾶσι·

A. D. 62.

1 Ac. 22. 1.
2 He. 6. 16.
3 εἰμί.
4 Ro. 11. 17.
* συνεπισκόποις-n.
5 Ro. 1. 9.
6 Pr. 1. 4, 22; 3 20; 22. 12.
† (Πάντοτε... ποιύμενος) alii (μετὰ χ. τ.δ. ποιύμενος)-n.
7 Lu. 12. 56.
8 Ro. 2. 18.
‡ ποιούμενος τὴν δέησιν μετὰ χαρᾶς ἐπὶ-n.
9 2 Pe. 3. 1.
10 Ac. 24. 16.
11 c.2.1: 3.10. Ac. 2. 42.
12 πληρόω.
§ καρπὸν δικ. τὸν διὰ-a.
13 πείθω.
14 ἐνάρχομαι Ga. 3. 3.
‖ μοι,-n.
15 2 Co. 7. 1.
16 1 Ti. 4. 15.
17 1 Co. 1. 8. 2 Co. 1. 14.
18 Col. 4.18.
19 Ep. 6. 1.
20 Mat.27.27.
21 γίνομαι.
** χ ἐν τῇ-h.
22 s. τόποις.
23 ἔρχομαι.

Digitized by Google

14 Καὶ τοὺς πλείονας
τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυ-
ρίῳ, [1] πεποιθότας τοῖς
δεσμοῖς μου, περισσοτέ-
ρως τολμᾷν [3] ἀφόβως
τὸν λόγον λαλεῖν.†
15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ
φθόνον καὶ ἔριν· τινὲς
δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν
Χριςὸν κηρύσσουσιν.
16 ** Οἱ μὲν ἐξ ἐρι-
θείας τὸν Χριςὸν κατ-
αγγέλλουσιν [11] οὐχ
ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν
†† ἐπιφέρειν τοῖς δε-
σμοῖς μου·
17 ‡‡ Οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης,
εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολο-
γίαν τοῦ εὐαγγελίου
κεῖμαι.
18 Τί γάρ; [15] πλὴν
παντὶ τρόπῳ, εἴτε προ-
φάσει, [16] εἴτε ἀληθείᾳ,
Χριστὸς καταγγέλλε-
ται· καὶ ἐν τούτῳ χαί-
ρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσο-
μαι.
19 Οἶδα [18] γὰρ ὅτι
τοῦτό μοι [19] ἀποβήσε-
ται εἰς σωτηρίαν διὰ
τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ
[21] ἐπιχορηγίας τοῦ
Πνεύματος Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ·
20 Κατὰ τὴν |||| [23] ἀπο-
καραδοκίαν καὶ ἐλπίδα
μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰ-
σχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν
πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς
πάντοτε, καὶ νῦν μεγα-
λυνθήσεται Χριςὸς ἐν
τῷ σώματί μου, εἴτε
διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θα-
νάτου.
21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ [28] ζῆν,
* Χριςός· καὶ τὸ [2] ἀπο-
θανεῖν, κέρδος.
22 Εἰ δὲ [4] τὸ [28] ζῆν ἐν
σαρκὶ, τοῦτό μοι καρ-
πὸς [5] ἔργου, καὶ τί
αἱρήσομαι οὐ [6] γνωρί-
ζω.
23 Συνέχομαι [7] ‡ γὰρ
ἐκ τῶν δύο, τὴν [8] ἐπιθυ-
μίαν § ἔχων εἰς τὸ [9] ἀνα-
λῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ
εἶναι· πολλῷ || μᾶλλον
[10] κρεῖσσον·
24 Τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν
τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότε-
ρον [12] δι' ὑμᾶς.
25 Καὶ [13] τοῦτο [1] πεποι-
θὼς [18] οἶδα ὅτι μενῶ ϗ
§§ [14] συμπαραμενῶ πᾶ-
σιν ὑμῖν, εἰς τὴν ὑμῶν
προκοπὴν καὶ χαρὰν
τῆς πίστεως·
26 Ἵνα τὸ [17] καύχημα
ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χρι-
ςῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ
τῆς ἐμῆς παρουσίας πά-
λιν πρὸς ὑμᾶς.
27 Μόνον [20] ἀξίως τοῦ
εὐαγγελίου τοῦ Χρι-
ςοῦ [22] πολιτεύεσθε, ἵνα
εἴτε [24] ἐλθὼν ϗ [18] ἰδὼν
ὑμᾶς, εἴτε *† [25] ἀπὼν,
ἀκούσω τὰ [26] περὶ
ὑμῶν, ὅτι [27] ςήκετε ἐν
ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυ-
χῇ συναθλοῦντες τῇ
πίστει τοῦ εὐαγγελί-
ου·
28 Καὶ μὴ πτυρόμενοι
ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀν-
τικειμένων· ἥτις *‡ αὐ-
τοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις
ἀπωλείας, *§ ὑμῖν δὲ
σωτηρίας, καὶ τοῦτο
ἀπὸ Θεοῦ·

A. D. 62.

* χρηστὸν, -i.
1 πείθω, v. 6.
2 ἀποθνήσκω
3 Lu. 1. 74.
4 s. μοι συμ.
5 s. ἐςαι. [βῆ
† τοῦ Θεοῦ, s. κυρίου-f.
6 ch. 4. 6.
‡ δὲ-a.
7 Lu. 12. 50.
8 Lu. 22. 15.
§ ἔχων· τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χ. εἶναι, -n.
9 Lu. 12. 36.
|| γὰρ μᾶλλον-a.
10 1Co. 7. 9, 38.
** Οἱ δὲ et vs. 16, 17. transp.-a.
11 Ac. 4. 2.
12 s. ἐστι.
†† ἐγείρειν-h
‡‡ Οἱ μὲν-a.
13 s. κατὰ. [h.
§§ παραμενῶ-
14 Ps. 72. 5.
15 s διαφέρει.
16 Mat 23. 13.
17 ch. 2. 16.
18 εἴδω.
19 ἀποβαίνω
20 Ep. 4. 1.
21 Ep. 4. 16.
22 Ac. 23. 1.
23 Ro. 8. 19.
|||| καραδοκίαν-n.
24 ἔρχομαι.
*† ἀπὼν ἀκούω-n.
25 ἄπειμι.
26 s. πράγμα-
27 στήκω. [τα
*‡ ἐστὶν αὐτοῖς ἐνδ.-a
*§ ὑμῶν-i.
28 ζάω.

Digitized by Google

29 Ὅτι ὑμῖν [1] ἐχαρίσθη * τὸ ὑπὲρ Χριςοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν·

30 Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ‡[1]ἴδετε ἐν ἐμοὶ, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Κεφ. β΄.

ΕΙ τις οὖν [9]παράκλησις ἐν Χριςῷ, εἴ ‖ τι [11] παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις [13]κοινωνία Πνεύματος, εἴ ** τινα σπλάγχνα καὶ [14]οἰκτιρμοὶ,

2 Πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ [17] φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες·

3 Μηδὲν κατὰ [19] ἐρίθειαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ [20] ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους [21] ἡγούμενοι [22]ὑπερέχοντας ἑαυτῶν.

4 Μὴ [23]τὰ ἑαυτῶν ‡‡ ἕκαστος §§ σκοπεῖτε, ἀλλὰ [e]καὶ [l] ‖‖ τὰ ἑτέρων *‖ ἕκαστος.

5 Τοῦτο [c]γὰρ [l] †‡φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

6 Ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν [21]ἡγήσατο τὸ [24]εἶναι ἴσα Θεῷ·

7 Ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν,†‖ ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων ‡§ γενόμενος.

8 Καὶ [2]σχήματι [3]εὑρεθεὶς ὡς †ἄνθρωπος, [4]ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος [5]ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

9 Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν [8] ὑπερύψωσε, καὶ [1]ἐχαρίσατο αὐτῷ §ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα·

10 Ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων·

11 Καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς [12]Χριςὸς, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός.

12 Ὥςε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε [16] ὑπηκούσατε, μὴ ὡς [l] ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ †† μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν [18]κατεργάζεσθε·

13 *† Ὁ Θεὸς γάρ [24] ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ *‡ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς *§ γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν·

15 Ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα †§ ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεςραμμένης· ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,

16 Λόγον ζωῆς ἐπε-

A. D. 62.

1 χαρίζομαι.
* ἀπὸ Χριστοῦ.-n.
2 1 Co. 7. 31.
3 εὑρίσκω.
† ἄνθρωπος· ἐταπ.-a.
4 ταπεινόω.
5 Ac. 7. 39.
‡ εἴδετε-h.
7 εἴδω.
8 ὑπερυψόω.
§ τὸ ὄνομα-i.
9 Lu. 2. 25.
‖ τις-i.
11 Wis. 3. 18.
12 s. ἐστι.
13 ch. 1. 5.
** τις-l.
14 Ro. 12. 1.
16 ὑπακούω.
17 Ro. 12. 3, 16.
†† μȣ μ.φ. καὶ τρόμȣ, τὴν-n
18 Ro. 2. 9.
19 ch. 1. 16.
20 Ac. 20. 19.
21 ἡγέομαι.
22 c. 3. 8; 4. 7.
23 s. μόνον.
‡‡ ἕκαστοι-n
§§ σκοποῦντες-
24 εἰμί. [a.
‖‖ ἑτέρων· ἕκαστοι τȣ̃το φρονεῖτε ἐν-n.
*† Θεὸς-h.
*‡ ἐνεργεῖν. Ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας πάντα-n.
*§ ὀργῆς-n.
*‖ ἕκαστοι.-a. al. e. al. transp.
†‡ φρονεῖτε-i.
†§ μέσον-h.
†‖ λαβών· ἐν-n.
‡§ γενόμενος· καὶ-n.

χοντες· εἰς καύχημα
ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριςȣ̃,
ὅτι οὐκ εἰς κενὸν [2]ἔδρα-
μον, οὐδὲ εἰς κενὸν
[3]ἐκοπίασα·
17 Ἀλλ' εἰ καὶ [6]σπέν-
δομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ
λειτουργίᾳ τῆς πίςεως
ὑμῶν, χαίρω καὶ συγ-
χαίρω πᾶσιν ὑμῖν.
18 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ
ὑμεῖς χαίρετε, καὶ συγ-
χαίρετέ μοι.
19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυ-
ρίῳ Ἰησȣ̃, Τιμόθεον τα-
χέως [13]πέμψαι ὑμῖν,
ἵνα κἀγὼ § εὐψυχῶ,
[15]γνȣ̀ς τὰ περὶ ὑμῶν.
20 Οὐδένα γὰρ ἔχω
[16]ἰσόψυχον, ὅςτις γνη-
σίως τὰ περὶ ὑμῶν με-
ριμνήσει.
21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ
ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ
** τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰη-
σοῦ.
22 Τὴν δὲ [19]δοκιμὴν
αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι
ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν
ἐμοὶ [21]ἐδȣ́λευσεν εἰς τὸ
εὐαγγέλιον.
23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλ-
πίζω [13]πέμψαι, ὡς ἂν
[23]ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ,
[25]ἐξαυτῆς.
24 Πέποιθα [27] δὲ ἐν
Κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς
ταχέως §§ [28]ἐλεύσο-
μαι.
25 Ἀναγκαῖον δὲ [29]ἡ-
γησάμην Ἐπαφρόδι-
τον τὸν ἀδελφὸν καὶ
συνεργὸν καὶ [30]συςρα-
τιώτην μου, ὑμῶν δὲ
[1]ἀπόστολον, καὶ λει-
τουργὸν τῆς χρείας
μου, [13]πέμψαι πρὸς
ὑμᾶς·
26 Ἐπειδὴ [4]ἐπιποθῶν
[5]ἦν πάντας ὑμᾶς, *
καὶ [7]ἀδημονῶν, διότι
[8]ἠκούσατε ὅτι [9]ἠσθέ-
νησε.
27 Καὶ γὰρ [9]ἠσθένησε
παραπλήσιον † θανάτῳ·
ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέ-
ησεν· [10]οὐκ αὐτὸν δὲ
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ,
ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ ‡ λύ-
πῃ [11]σχῶ.
28 Σπȣδαιοτέρως [12] οὖν
[13]ἔπεμψα αὐτὸν, ἵνα
[14]ἰδόντες ‖ αὐτὸν πάλιν,
χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπό-
τερος [5]ὦ.
29 Προςδέχεσθε [17] οὖν
αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ
πάσης χαρᾶς. καὶ τοὺς
τοιούτους [18]ἐντίμους
ἔχετε·
30 Ὅτι διὰ τὸ ἔργον
d τοῦ Χριςȣ̃ †† μέχρι
θανάτου [20]ἤγγισε ‡‡ πα-
ραβουλευσάμενος τῇ
ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ
τὸ ὑμῶν [22]ὑστέρημα
τῆς πρός με [24]λειτουρ-
γίας.

Κεφ. γ'.

ΤΟ λοιπὸν, ἀδελφοί
μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ.
Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν,
ἐμοὶ μὲν οὐκ [26]ὀκνη-
ρὸν, ὑμῖν δὲ ‖‖ ἀσφα-
λές.
2 Βλέπετε τοὺς κύνας,
βλέπετε τοὺς κακοὺς
ἐργάτας, βλέπετε τὴν
κατατομήν.

A. D. 62.

1 2 Co. 8. 23.
2 τρέχω.
3 κοπιάω.
4 ch. 1. 8.
Ro. 1. 11.
5 εἰμί.
* ἰδεῖν.-f. q. s.
6 2 Ti. 4. 6.
7 Mat. 26. 37.
8 ἀκούω.
9 ἀσθενέω.
† θανάτου-n.
10 ἐλεέω.
‡ λύπην-a.
11 ἔχω.
§ ἐμψυχῶ, n
12 Lu. 7. 4.
Tit. 3. 13.
13 πέμπω.
14 εἴδω.
‖ αὐτὸν, πάλιν χαρῆτε.-n.
15 γινώσκω.
16 Ps. 54. 13.
17 προςδέχομαι.
** τὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ-a.
18 Lu. 7. 2.
1 Pe. 2. 4, 6.
†† al. Χριςȣ̃, al. κυρίȣ, s. Θεοῦ.
19 Ro. 5. 4.
20 ἐγγίζω.
‡‡ παραβολευσάμενος-l.
21 δουλεύω.
22 Lu. 21. 4.
23 ἀπείδω.
24 Lu. 1. 23.
25 Mar. 6. 25.
26 Mat. 25. 26.
27 πείθω. [n.
§§ ἐλεύσεται.-
28 ἔρχομαι.
‖‖ τὸ-f.
29 ἡγέομαι.
30 Phile. 2.

Digitized by Google

3 'Ημεῖς γάρ [11]ἐσμεν ἡ
περιτομὴ, οἱ πνεύματι
*Θεῷ λατρεύοντες, καὶ
[1]καυχώμενοι ἐν Χριςῷ
'Ιησοῦ, καὶ ἐκ ἐν σαρκὶ
[2]πεποιθότες·
4 Καίπερ ἐγὼ [3]ἔχων
πεποίθησιν καὶ ἐν σαρ-
κί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος
[2]πεποιθέναι ἐν σαρκὶ,
ἐγὼ μᾶλλον·
5 § Περιτομὴ ὀκταήμε-
ρος, ἐκ γένους 'Ισραὴλ,
φυλῆς Βενιαμὶν, 'Ε-
βραῖος ἐξ 'Εβραίων,
κατὰ νόμον Φαρισαῖος,
6 Κατὰ ζῆλον διώκων
τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ
δικαιοσύνην τὴν ἐν νό-
μῳ [9]γενόμενος ἄμεμ-
πτος.
7 [e]'Αλλ'| ἅτινα [11]ἦν
μοι κέρδη, ταῦτα ἥγη-
μαι διὰ τὸν Χριστὸν
[13]ζημίαν.
8 'Αλλὰ ‡‡ μενοῦνγε
καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζη-
μίαν [11]εἶναι διὰ τὸ
ὑπερέχον τῆς γνώσεως
Χριςοῦ 'Ιησοῦ τȣ Κυ-
ρίου μου, δι' ὃν [21]τὰ
πάντα [23]ἐζημιώθην, ϗ
ἡγοῦμαι [28]σκύβαλα
[11]εἶναι, ἵνα Χριστὸν
[29]κερδήσω,
9 Καὶ [30]εὑρεθῶ ἐν αὐ-
τῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δι-
καιοσύνην τὴν ἐκ νόμȣ,
ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως
Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ
§§ δικαιοσύνην [6]ἐπὶ τῇ
πίστει·| *†
10 Τȣ [34]γνῶναι [35]αὐ-
τὸν, καὶ τὴν δύναμιν
τῆς ἀναστάσεως αὐτȣ,
καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν
παθημάτων αὐτοῦ, συμ-
μορφούμενος † τῷ θανά-
τῳ αὐτου·
11 Εἴ πως [4]καταντή-
σω εἰς τὴν ἐξανάςασιν
τῶν νεκρῶν.
12 Οὐχ ὅτι ἤδη [5]ἔλα-
βον,[6] ‡ ἢ ἤδη [7]τετε-
λείωμαι· διώκω δὲ εἰ
καὶ [8]καταλάβω, ἐφ'
ᾧ καὶ [8]κατελήφθην
ὑπὸ ‖ τοῦ Χριστȣ 'Ιη-
σοῦ.
13 'Αδελφοὶ, ἐγὼ ἐμαυ-
τὸν ** οὐ λογίζομαι
[8]κατειληφέναι·
14 Ἓν δὲ, [10]τὰ μὲν
ὀπίσω ἐπιλανθανόμε-
νος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν
ἐπεκτεινόμενος, †† κατὰ
[12]σκοπὸν [14]διώκω ἐπὶ
τὸ [16]βραβεῖον τῆς
[17]ἄνω [18]κλήσεως τοῦ
Θεοῦ ἐν Χριστῷ 'Ιη-
σοῦ.
15 Ὅσοι οὖν [19]τέλει-
οι, [20]τοῦτο φρονῶμεν·
καὶ εἴ τι ἑτέρως φρο-
νεῖτε,[22] καὶ τοῦτο ὁ
Θεὸς ὑμῖν [24]ἀποκαλύ-
ψει.
16 Πλὴν εἰς ὃ [25]ἐφθά-
σαμεν,[26] τῷ αὐτῷ ςοι-
χεῖν[27] [32]b κανόνι, τὸ
αὐτὸ φρονεῖν.| §§
17 Συμμιμηταί μου
[9]γίνεσθε, ἀδελφοὶ, καὶ
σκοπεῖτε τοὺς οὕτω πε-
ριπατȣντας, καθὼς ἔχε-
τε [33]τύπον ἡμᾶς.
18 Πολλοὶ γὰρ περι-
πατοῦσιν,|||| οὓς πολλά-
κις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ
καὶ κλαίων λέγω, τοὺς

A. D. 62.

* Θεοῦ-i.
1 καυχάομαι
2 πείθω.
3 s. εἰμι.
4 καταντάω.
† συμμορφιζόμενος-h.
5 λαμβάνω.
6 s. βραβεῖα.
‡ ἢ ἤδη δεδικαίωμαι,-f.
7 τελειόω.
§ περιτομῇ-a
8 καταλαμβάνω.
‖ Χριστȣ.-a.
9 γίνομαι.
** οὔπω-n.
10 s. ποιῶ.
11 εἰμί.
†† κατασκοπῶν-n.
12 Job 16. 12.
13 Ac. 27. 10.
14 Ro. 12. 13.
16 1 Co. 9. 24.
17 Jno. 8. 23.
18 Ro. 11. 29.
19 Mat. 5. 48.
20 s. ἔσμεν.
‡‡ μὲν οὖν-a
21 s. κατὰ.
22 c. 1.7; 2. 2.
23 ζημιόω.
24 ἀποκαλύπτω.
25 φθάνω.
26 s. δεῖ.
27 Ac. 21. 24.
28 Eccl. 27.4.
29 Mat 16.26.
30 εὑρίσκω.
32 2 Co.10.13.
§§ Vide App.
33 Jno. 20.25.
34 s. ἕνεκα.
35 γινώσκω.
*† al. ἐν πίςει
|||| ἑτέρως, s. κατὰ τὴν σάρκα.-f.

Digitized by Google

ἐχθροὺς τοῦ ϛαυρȣ̃ τοῦ
Χριστοῦ·
19 Ὧν τὸ τέλος ἀπώ-
λεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοι-
λία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ
αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ
τὰ [1] ἐπίγεια φρονοῦν-
τες.
20 Ἡμῶν γὰρ τὸ [3] πο-
λίτευμα ἐν οὐρανοῖς
ὑπάρχει, [5] ἐξ οὗ καὶ
σωτῆρα [7] ἀπεκδεχόμε-
θα Κύριον Ἰησοῦν Χρι-
στόν·
21 Ὃς [9] μετασχηματί-
σει τὸ σῶμα τῆς [10] τα-
πεινώσεως ἡμῶν, [b] εἰς
τὸ [11] γενέσθαι αὐτὸ †
[13] σύμμορφον τῷ σώμα-
τι τῆς δόξης αὐτοῦ,
κατὰ τὴν [15] ἐνέργειαν
τοῦ δύνασθαι αὐτὸν
καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ
πάντα.

Κεφ. δʹ.

ΩΣΤΕ, ἀδελφοί μου
ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπό-
θητοι, χαρὰ καὶ στέ-
φανός μου, οὕτω [19] στή-
κετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπη-
τοί.
2 § Εὐωδίαν παρακα-
λῶ, καὶ Συντύχην πα-
ρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρο-
νεῖν ἐν Κυρίῳ.
3 ‖ Καὶ ἐρωτῶ καί σε,
** σύζυγε [25] γνήσιε,
[27] συλλαμβάνȣ αὐταῖς,
αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγε-
λίῳ [31] συνήθλησάν μοι,
μετὰ καὶ Κλήμεντος, ϗ
τῶν λοιπῶν συνεργῶν
μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν
βίβλῳ ζωῆς.
4 Χαίρετε ἐν * Κυρίῳ
πάντοτε· πάλιν ἐρῶ,
χαίρετε.
5 Τὸ [2] ἐπιεικὲς ὑμῶν
[4] γνωσθήτω πᾶσιν ἀν-
θρώποις· ὁ Κύριος ἐγ-
γύς.
6 Μηδὲν [6] μεριμνᾶτε·
ἀλλ' ἐν παντὶ [8] τῇ
προσευχῇ καὶ τῇ δεή-
σει μετὰ εὐχαριστίας
τὰ αἰτήματα ὑμῶν
γνωριζέσθω πρὸς τὸν
Θεόν·
7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
Θεοῦ, ἡ [12] ὑπερέχουσα
πάντα νοῦν, [14] φρου-
ρήσει τὰς καρδίας ὑ-
μῶν καὶ τὰ † νοήματα
ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ.
8 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοὶ,
ὅσα [17] ἐστὶν ἀληθῆ,
ὅσα [18] σεμνὰ, ὅσα δί-
καια, ὅσα [20] ἁγνὰ, ὅσα
[21] προσφιλῆ, ὅσα εὔφη-
μα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ
τις ἔπαινος,‡ ταῦτα λο-
γίζεσθε· [22]
9 Ἃ καὶ [23] ἐμάθετε,
καὶ [24] παρελάβετε, καὶ
[26] ἠκούσατε, καὶ εἴδετε
ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσσε-
τε, καὶ ὁ [28] Θεὸς τῆς
εἰρήνης [17] ἔσται μεθ'
ὑμῶν.
10 Ἐχάρην [29] δὲ ἐν
Κυρίῳ μεγάλως, ὅτι
ἤδη ποτὲ [30] ἀνεθάλετε
[32] τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρο-
νεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ [33] ἐφρο-
νεῖτε, †† [34] ἠκαιρεῖσθε
δέ.
11 ‡‡ Οὐχ ὅτι καθ' ὑϛέ-
ρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ

A. D. 62.

* κυρίῳ· πάν-
τοτε, πάλιν-
1 ch. 2.10. [n.
2 1 Ti. 3. 3.
3 2 Mac. 12. 7.
4 γινώσκω.
5 pro ἐξ ὧν
sc. οὐρανῶν
6 Mat. 6. 25.
7 Ro. 8. 19.
8 s. χρόνῳ,
v. τόπῳ, v.
πράγματι.
9 1 Co. 4. 6.
10 Lu. 1. 48.
11 γίνομαι.
12 c. 2. 3; 3. 8.
13 Ro. 8. 29.
† σώματα-n.
15 Ep. 1. 19.
16 2 Co. 2. 11.
17 εἰμί.
18 1 Ti. 3. 8, 11.
19 στήκω.
20 2 Co. 7. 11.
21 Eccl 20. 12.
‡ ἐπιϛήμης-f
22 ch. 3. 13.
23 μανθάνω.
§ Εὐοδίαν-a.
24 παραλαμ-
‖ ναί-a [βάνω
** γνήσιε
γερμάνε
σύζυγε,-n.
25 2 Co. 8. 8.
26 ἀκούω.
27 Lu. 5. 7. 9.
28 Ro. 15. 33.
29 χαίρω.
30 ἀναθάλλω
31 συναθλέω
32 s. κατὰ v.
εἰς. [σθε-n.
†† ὑστερεῖ-
33 φρονέω.
34 ἀκαιρέομαι
‡‡ conj. Οὐχ,
ὅτι (s. ὡς)
καθυστέρη-
σα, λέγω.

Digitized by Google

ἔμαθον,[1] ἐν οἷς [3] εἰμι,
αὐτάρκης [4] εἶναι.
12 Οἶδα[5] * δὲ ταπεινοῦ-
σθαι, [5] οἶδα καὶ περισ-
σεύειν· ἐν παντὶ [7] καὶ
ἐν πᾶσι [3] μεμύημαι[8] καὶ
χορτάζεσθαι καὶ πεινᾷν,
καὶ περισσεύειν καὶ ὑστε-
ρεῖσθαι.
13 Πάντα [13] ἰσχύω ἐν
τῷ [14] ἐνδυναμοῦντί με
b Χριστῷ.|
14 Πλὴν καλῶς [15] ἐ-
ποιήσατε, [16] συγκοινω-
νήσαντές μου τῇ θλί-
ψει.
15 Οἴδατε [5] δὲ καὶ
ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι
ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγε-
λίου, ὅτε [17] ἐξῆλθον
ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδε-
μία μοι ἐκκλησία
[18] ἐκοινώνησεν εἰς λό-
γον δόσεως καὶ λή-
ψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μό-
νοι·
16 Ὅτι καὶ ἐν Θεσσα-
λονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς
e εἰς | τὴν χρείαν μοι
[19] ἐπέμψατε.
17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ
δόμα, ἀλλ' [20] ἐπιζητῶ
τὸν καρπὸν τὸν πλε-
ονάζοντα εἰς λόγον
ὑμῶν.
18 Ἀπέχω [2] δὲ πάντα,
καὶ περισσεύω· [6] πε-
πλήρωμαι, δεξάμενος
e παρὰ Ἐπαφροδίτου |
τὰ παρ' ὑμῶν, [9] ὀσμὴν
εὐωδίας, [10] θυσίαν [11] δε-
κτὴν, [12] εὐάρεστον τῷ
Θεῷ.
19 Ὁ δὲ Θεός μου † πλη-
ρώσει πᾶσαν χρείαν
ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον
αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ.
20 Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πα-
τρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. Ἀμήν.
21 Ἀσπάσασθε πάντα
ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ
σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.
22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς
πάντες οἱ ἅγιοι, μά-
λιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καί-
σαρος οἰκίας.
23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
c ἡμῶν | Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ πάντων ὑμῶν.
c Ἀμήν. | ‡

A. D. 62.

1 μανθάνω.
2 Mat. 6. 2.
3 s. πράγμασι
4 εἰμί.
* καὶ-α.
5 εἴδω.
6 πληρόω.
7 s. χρόνῳ v. τόπῳ.
8 μυέω.
9 2 Co. 2. 14, 15. Ep. 5. 2.
10 Ep. 5. 2.
11 2 Co. 6. 2.
12 Ro. 12. 1.
† πληρώσαι-ι.
13 Mat. 26. 40. Lu. 6. 48. Ac. 6. 10. 15. 10.
14 Ac. 9. 22. Ro. 4. 20. Ep. 6. 10. 1 Ti. 1. 12. 2 Ti. 2. 1. 4. 17. He. 11. 34.
15 ποιέω.
16 Ep. 5. 11.
17 ἐξέρχομαι.
18 κοινόω.
19 πέμπω.
20 Mat. 6. 32. Lu. 12. 30.
‡ Vide App.

Digitized by Google

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόςολος
Ἰησοῦ Χριςῦ, διὰ θελή-
ματος Θεοῦ. καὶ Τιμό-
θεος ὁ ἀδελφὸς,
2 Τοῖς ἐν *Κολοσσαῖς
ἁγίοις καὶ πιςοῖς ἀδελ-
φοῖς ἐν Χριςῷ· χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, † ϗ
Κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. ‖
3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ
Θεῷ ‡ καὶ ‡ πατρὶ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
§ Χριστοῦ, πάντοτε πε-
ρὶ ‖ ὑμῶν προσευχόμε-
νοι·
4 Ἀκούσαντες τὴν πί-
στιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην
*† τὴν εἰς πάντας τοὺς
ἁγίους,
5 Διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν
[8] ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς, ἣν [9] προ-
ηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ
τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγ-
γελίου,
6 Τοῦ [13] παρόντος εἰς
ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν
παντὶ τῷ *§ κόσμῳ· καὶ
[4] ἔστι [15] καρποφορού-
μενον *‖ καθὼς καὶ ἐν
ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας
[1] ἠκούσατε καὶ [2] ἐπέ-
γνωτε τὴν χάριν τοῦ
Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ·
7 Καθὼς ‡ καὶ ‡ ἐμά-
θετε [3] ἀπὸ Ἐπαφρᾶ
τοῦ ἀγαπητοῦ συν-
δούλου ἡμῶν, ὅς [4] ἐ-
στι πιστὸς ὑπὲρ † ὑ-
μῶν διάκονος τοῦ Χρι-
στοῦ·
8 Ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν
τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν
[5] πνεύματι.
9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς,
ἀφ' ἧς ἡμέρας [1] ἠκούσα-
μεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ
ὑμῶν προσευχόμενοι,
καὶ αἰτούμενοι ἵνα
[6] πληρωθῆτε τὴν ἐπί-
γνωσιν τοῦ θελήματος
αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ
καὶ [7] συνέσει πνευματι-
κῇ·
10 Περιπατῆσαι [10] ὑ-
μᾶς ‖ [11] ἀξίως τοῦ Κυ-
ρίου εἰς πᾶσαν ἀρέ-
σκειαν, [12] ἐν παντὶ ἔρ-
γῳ ἀγαθῷ καρποφο-
ροῦντες καὶ αὐξανόμε-
νοι *‡ εἰς τὴν ἐπίγνω-
σιν τοῦ Θεοῦ,
11 Ἐν πάσῃ [14] δυνάμει
δυναμούμενοι κατὰ τὸ
κράτος τῆς δόξης αὐ-
τοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν

A. D. 62.

1 ἀκούω.
2 ἐπιγινώσκω
3 μανθάνω.
* Κολασσαῖς-[h.
4 εἰμί.
† ἡμῶν-h.
5 Jno. 4. 24.
‡ alii τῷ s. καὶ τῷ.
§ Χριστοῦ πάντοτε, περὶ-a.
‖ ὑπὲρ-i.
*† ἣν ἔχετε-i
6 πληρόω.
7 ch. 2. 2. Mat. 12. 33.
8 Lu. 19. 20. 2 Ti. 4. 8. He. 9. 27.
9 προακούω.
10 s. εἰς τὸ.
11 Ep. 4. 1.
12 s. τοῦ Θεοῦ.
*‡ τῇ ἐπιγνώσει-l. al. ἐν τῇ ἐπιγνώσει.
13 πάρειμι.
14 Ep. 1. 19. Ph. 3. 10.
*§ κόσμῳ ἐστι-h.
15 ver. 10 Mat. 13. 23. Mar. 4. 20. Lu. 8. 15.
*‖ καὶ αὐξανόμενον,-m.

Digitized by Google

καὶ *μακροθυμίαν μετὰ
χαρᾶς·
12 Εὐχαριϛοῦντες ‡τῷ
πατρὶ τῷ §[3]ἱκανώσαντι
ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τȣ͂
κλήρου τῶν ἁγίων ἐν
τῷ φωτί·
13 Ὃς [6]ἐῤῥύσατο ἡμᾶς
ἐκ τῆς [7]ἐξουσίας τοῦ
σκότους, καὶ [8] μετέστη-
σεν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης
αὐτοῦ·
14 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
ἀπολύτρωσιν [b] διὰ τοῦ
αἵματος αὐτοῦ,| τὴν
ἄφεσιν τῶν ἁμαρτι-
ῶν·
15 Ὅς [9]ἐστιν [12] εἰκὼν
τοῦ Θεοῦ τοῦ [13] ἀορά-
του, [16] πρωτότοκος πά-
σης κτίσεως·
16 Ὅτι ἐν αὐτῷ [13] ἐ-
κτίσθη τὰ πάντα [e] τὰ |
§§ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ
τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρα-
τὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε
θρόνοι, εἴτε κυριότη-
τες, εἴτε ἀρχαὶ, εἴτε
ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι'
αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν
[18] ἔκτισται·
17 Καὶ αὐτός [9] ἐστι
πρὸ πάντων, καὶ [e] τὰ |
πάντα ἐν αὐτῷ [26] συνέ-
στηκε.
18 Καὶ αὐτός [9] ἐστιν
ἡ κεφαλὴ τοῦ σώμα-
τος τῆς ἐκκλησίας, ὅς
[9] ἐστιν *† [28]ἀρχὴ, πρω-
τότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν,
ἵνα [27] γένηται ἐν πᾶ-
σιν[29] αὐτὸς [31] πρωτεύ-
ων·
19 Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδό-
κησε[1] πᾶν τὸ [2] πλήρω-
μα† [4] κατοικῆσαι·
20 Καὶ δι' αὐτοῦ ἀπο-
καταλλάξαι τὰ πάντα
εἰς ‖αὐτὸν, [5]εἰρηνοποι-
ήσας διὰ τοῦ αἵματος
τοῦ ϛαυροῦ αὐτοῦ, ‡δι'
αὐτοῦ,| εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς
γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς.
21 Καὶ ὑμᾶς ποτε
[9] ὄντας [10] ἀπηλλοτρι-
ωμένους, καὶ ἐχθροὺς
** τῇ [11]διανοίᾳ ἐν τοῖς
ἔργοις τοῖς πονηροῖς,
νυνὶ δὲ ἀποκατήλλα-
ξεν,
22 Ἐν τῷ σώματι τῆς
σαρκὸς †† αὐτοῦ, διὰ
τοῦ θανάτου, [14] παρα-
στῆσαι[15] ὑμᾶς ἁγίους
καὶ ἀμώμους καὶ [17]ἀν-
εγκλήτους κατενώπιον
‡‡ αὐτοῦ·
23 Εἴ[19] γε ἐπιμένετε
τῇ πίστει [20]τεθεμελιω-
μένοι καὶ [21] ἑδραῖοι,
καὶ μὴ [22] μετακινούμε-
νοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος
τοῦ εὐαγγελίου οὗ [23] ἠ-
κούσατε, τοῦ [24] κηρυ-
χθέντος ἐν πάσῃ [c] τῇ |
[25] κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν
οὐρανόν· οὗ [27] ἐγενό-
μην ἐγὼ Παῦλος διάκο-
νος.
24 |||| Νῦν χαίρω ἐν
τοῖς παθήμασί [b] μου |
ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀντα-
ναπληρῶ τὰ [30] ὑστερή-
ματα τῶν θλίψεων τοῦ
Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί
μου, ὑπὲρ τοῦ σώματος
αὐτοῦ, ὅ [9]ἐστιν ἡ ἐκ-
κλησία·

A. D. 62.

* μακροθυμίαν· μετὰ χαρᾶς εὐχαριστ.-n.
1 Mat. 3. 17.
2 ch. 2. 9.
† τῆς Θεότητος·f.
‡ Θεῷ τῷ s. Θεῷ καὶ-f.
§καλέσαντι-n
3 2 Co. 3. 6.
4 Ep. 3. 17.
‖ αὐτὸν,-n.
5 Pr. 10. 10.
6 ῥύω.
7 Lu. 22. 53.
8 μεθίστημι.
9 εἰμί.
10 ἀπαλλοτριόω.
** Vide App.
11 Mat. 22.37.
12 ch. 3. 10.
13 Ro. 1. 20.
†† αὐτοῦ,-n.
14 s. εἰς τὸ.
15 παρίστημι
16 Mat. 1. 25.
17 1 Co. 1. 8.
‡‡ αὐτοῦ·-a.
§§ al. τά τε.
18 κτίζω.
19 2 Co. 5. 3.
20 θεμελιόω.
21 1 Co. 7.37.
22 De 19. 14.
23 ἀκούω.
24 κηρύσσω.
25 Ro. 8. 19.
26 συνίστημι
27 γίνομαι.
28 Jno. 1. 1.
29 s. πράγμασι v. ἀνθρώποις.
|||| Ὃς νῦν-n
*† ἡ ἀρχὴ, s. ἀπαρχὴ,-n
30 Lu. 21. 4.
31 Est. 5. 11.

Digitized by Google

25 Ἧς [1] ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν [3] οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν [4] δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·

26 Τὸ μυστήριον τὸ [5] ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν [7] αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, † νυνὶ δὲ [8] ἐφανερώθη τοῖς ‡ ἁγίοις αὐτοῦ·

27 Οἷς [9] ἠθέλησεν ὁ Θεὸς [11] γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, § ὅς [13] ἐστι Χριστὸς [14] ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης·

28 Ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες [d] πάντα ἄνθρωπον,| καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα [15] παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ [b] Ἰησοῦ.|

29 Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ [17] ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν [19] ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν [21] ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

Κεφ. β′.

ΘΕΛΩ γὰρ ὑμᾶς [24] εἰδέναι [25] ἡλίκον [26] ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ,** καὶ ὅσοι οὐχ [27] ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί·

2 Ἵνα [29] παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, †† [30] συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς [2] πληροφορίας τῆς [6] συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ [b] καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ·| *

3 Ἐν ᾧ [13] εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως [10] ἀπόκρυφοι.

4 Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μή τις ὑμᾶς [12] παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ.

5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν [16] τάξιν, καὶ τὸ || [18] στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

6 Ὡς οὖν [20] παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε·

7 Ἐῤῥιζωμένοι [22] καὶ [31] ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει, καθὼς [23] ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες [d] ἐν αὐτῇ| ἐν εὐχαριστίᾳ.

8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς [13] ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ [28] στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν.

9 Ὅτι ἐν αὐτῷ κατ-

A. D. 62.

1 γίνομαι.
2 1 Th. 1. 5.
3 Lu. 16. 2.
4 δίδωμι.
5 ἀποκρύπτω.
6 ch. 1. 9.
* Vide App.
7 Ac. 15 18.
† ὃ νῦν ἐφανερώθη s. νυνὶ δὲ φανερωθὲν-ιι.
8 φανερόω.
‡ ἀποστόλοις-ιι.
9 θέλω.
10 Mar. 4. 22.
11 γνωρίζω.
12 Ja. 1. 22.
13 εἰμί.
§ ὅ-n.
14 Jno. 14. 20.
15 παρίστημι
16 Lu. 1. 8.
17 ch. 4. 12. Lu. 13. 24.
|| ὑστέρημα-n
18 Ec. 43. 1.
19 ch. 2. 12. Ep. 1. 19.
20 παραλαμβάνω.
21 Ro. 7. 5. 1 Co. 12. 6.
22 ῥιζόω.
23 διδάσκω.
24 εἴδω.
25 Ja. 3. 5.
26 Ph. 1. 30.
** καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει,-f.
27 ὁράω.
28 Ga. 4. 3.
29 παρακαλέω.
†† συμβιβασθέντες-a.
30 συμβιβάζω, v. 19.
31 1 Co. 3. 10.

Digitized by Google

οικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα
τῆς θεότητος σωματι-
κῶς·
10 Καί [3] ἐστε ἐν αὐ-
τῷ [4] πεπληρωμένοι,
ὅς [3] ἐστιν ἡ κεφαλὴ πά-
σης †ἀρχῆς καὶ ἐξουσί-
ας·
11 Ἐν ᾧ καὶ [5] περιε-
τμήθητε περιτομῇ ἀχει-
ροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκ-
δύσει τοῦ [7] σώματος
b τῶν ἁμαρτιῶν | τῆς
σαρκὸς, ἐν τῇ περιτομῇ
τοῦ Χριστοῦ·
12 Συνταφέντες [9] αὐ-
τῷ ἐν τῷ βαπτίσμα-
τι, ἐν ᾧ καὶ [11] συνηγέρ-
θητε διὰ τῆς πίστεως
τῆς [13] ἐνεργείας τοῦ
Θεοῦ τοῦ [15] ἐγείραν-
τος αὐτὸν ἐκ b τῶν | νε-
κρῶν.
13 Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς
[3] ὄντας d ἐν | τοῖς πα-
ραπτώμασι ϗ τῇ ἀκρο-
βυστίᾳ τῆς σαρκὸς
ὑμῶν, || [22] συνεζωοποί-
ησε d σὺν | αὐτῷ, χαρι-
σάμενος ‡‡ ἡμῖν πάντα
τὰ παραπτώματα·
14 Ἐξαλείψας [23] τὸ
καθ' ἡμῶν [27] χειρόγρα-
φον τοῖς [29] δόγμασιν,
ὃ [3] ἦν [31] ὑπεναντίον
ἡμῖν, καὶ αὐτὸ §§ [33] ἦρ-
κεν ἐκ τοῦ μέσου, προς-
ηλώσας αὐτὸ τῷ σταυ-
ρῷ·
15 Ἀπεκδυσάμενος [35]
|||| τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς
ἐξουσίας [36] ἐδειγμάτι-
σεν ἐν παῤῥησίᾳ, θρι-
αμβεύσας αὐτοὺς ἐν
*‡ αὐτῷ.

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς
κρινέτω ἐν βρώσει ἢ
ἐν πόσει, ἢ ἐν *[1] μέρει
ἑορτῆς, ἢ [2] νουμηνίας,
ἢ σαββάτων·
17 Ἅ [3] ἐστι σκιὰ τῶν
‡ μελλόντων, τὸ δὲ σῶ-
μα b τοῦ | Χριστοῦ.
18 Μηδεὶς ὑμᾶς κατα-
βραβευέτω θέλων ἐν
[6] ταπεινοφροσύνῃ καὶ
θρησκείᾳ τῶν ἀγγέ-
λων, ἃ c μὴ | § || [8] ἑώρακεν
** [16] ἐμβατεύων, [10] εἰκῆ
[12] φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ
νοὸς τῆς σαρκὸς αὐ-
τοῦ,
19 Καὶ οὐ [14] κρατῶν
τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν
τὸ σῶμα, διὰ τῶν
[17] ἁφῶν καὶ [18] συνδέ-
σμων ἐπιχορηγούμενον
καὶ συμβιβαζόμενον,
[20] αὔξει τὴν αὔξησιν τȣ͂
Θεοῦ.
20 Εἰ b οὖν | [24] ἀπεθά-
νετε σὺν b τῷ | Χριςῷ
ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ
κόσμου, τί ὡς [25] ζῶν-
τες ἐν κόσμῳ δογματί-
ζεσθε;
21 Μὴ [26] ἅψῃ, μηδὲ
γεύσῃ, μηδὲ [28] θίγῃς·
22 Ἅ [3] ἐστι πάντα εἰς
[30] φθορὰν τῇ ἀποχρή-
σει, κατὰ τὰ [32] ἐντάλ-
ματα καὶ [34] διδασκαλί-
ας τῶν ἀνθρώπων·
23 Ἅτινά [3] ἐςι λόγον
μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν
ἐθελοθρησκείᾳ καὶ τα-
πεινοφροσύνῃ *† ϗ ἀφ-
ειδείᾳ σώματος, οὐκ ἐν
τιμῇ τινι πρὸς πλησμο-
νὴν τῆς σαρκός.

A. D. 62.

1 2 Co. 3. 10.
* ἡμέρα-n.
2 Ex. 40. 2.
3 εἰμί. [ἐν-n.
† ἐκκλησίας·
‡ conj. μελ-
λοντων.
4 πληρόω.
5 περιτέμνω.
6 ch. 3. 12.
7 Ro. 6. 6.
§ al. οὐχ.
8 ὁράω.
|| Vide App.
9 συνθάπτω.
** ἐμβατεύ-
ων εἰκῆ,-n.
10 1 Co. 15. 2.
11 συνεγείρω.
12 1 Co. 4. 6.
13 ch. 1. 29.
14 Mar. 7. 3, 4.
15 ἐγείρω.
16 Jos. 19. 49.
17 Ep. 4. 16.
18 ch. 3. 14.
20 αὐξάνω.
22 συζωοποι-
‡‡ ὑμῖν. [έω.
23 ἐξαλείφω.
24 ἀποθνή-
25 ζάω. [σκω.
26 ἅπτομαι.
27 Tobit 5. 3.
28 He. 11. 28.
29 Lu. 2. 1.
30 Ro. 8. 21.
31 He. 10. 27.
32 Mat. 15. 9.
§§ ἦρεν-n.
33 αἴρω
34 Ep. 4. 14.
35 ch. 3. 9.
|||| τὴν σάρκα
τὰς ἐξου-
σίας,-n [ζω
36 δειγματί-
*† τȣ͂ νοός. f.
*‡ αὐτῷ. alii
σταυρῷ. al.
τῷ ξύλῳ.-n.

Digitized by Google

Κεφ. γ΄.

ΕΙ οὖν [1]συνηγέρθητε
τῷ Χριςῷ, τὰ [2]ἄνω ζη-
τεῖτε, οὗ ὁ Χριστός
[3]ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ
Θεοῦ καθήμενος.
2 Τὰ ἄνω [4]φρονεῖτε,
μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.
3 Ἀπεθάνετε[5] γὰρ, καὶ
ἡ ζωὴ ὑμῶν [6]κέκρυπται
σὺν * τῷ Χριστῷ ἐν τῷ
Θεῷ.
4 Ὅταν ὁ Χριστὸς
[8]φανερωθῇ, ἡ ζωὴ † ἡ-
μῶν, τότε καὶ ὑμεῖς
σὺν αὐτῷ φανερωθήσε-
σθε ἐν δόξῃ·
5 Νεκρώσατε[9] οὖν τὰ
[11]μέλη ε ὑμῶν | τὰ
[12]ἐπὶ τῆς γῆς, πορνεί-
αν, ἀκαθαρσίαν, [13]πά-
θος, [14]ἐπιθυμίαν κακὴν,
καὶ τὴν [15]πλεονεξίαν,
ἥτις [3]ἐςτὶν εἰδωλολα-
τρεία·
6 Δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀρ-
γὴ τȣ̃ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς
[17]υἱοὺς τῆς ἀπειθείας·
7 Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς
[19]περιεπατήσατέ ποτε,
ὅτε [21]ἐζῆτε ἐν ** αὐ-
τοῖς·
8 Νυνὶ δὲ [23]ἀπόθεσθε
καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα.
ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν,
βλασφημίαν, [27]αἰσχρο-
λογίαν ἐκ τοῦ ςόματος
ὑμῶν.
9 Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλ-
λήλους, [29]ἀπεκδυσάμε-
νοι τὸν παλαιὸν ἄν-
θρωπον σὺν ταῖς πρά-
ξεσιν αὐτοῦ·
10 Καὶ ἐνδυσάμενοι
τὸν νέον τὸν [31]ἀνακαι-
νούμενον εἰς ἐπίγνωσιν
κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαν-
τος αὐτόν·
11 Ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλ-
λην καὶ Ἰουδαῖος·
περιτομὴ καὶ ἀκροβυ-
στία· βάρβαρος, Σκύ-
θης· δοῦλος, ἐλεύθε-
ρος· ἀλλὰ [d] τὰ | πάν-
τα καὶ ἐν πᾶσι Χρι-
στός.[7]
12 Ἐνδύσασθε οὖν,
ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ
ἅγιοι καὶ [32]ἠγαπημέ-
νοι, σπλάγχνα ‡ οἰ-
κτιρμῶν, χρηστότητα,
ταπεινοφροσύνην, πρᾳ-
ότητα, μακροθυμίαν·
13 Ἀνεχόμενοι [10] ἀλ-
λήλων, καὶ χαριζόμε-
νοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις
πρός τινα ἔχῃ § μομφήν·
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς
[16]ἐχαρίσατο ὑμῖν, ὅτω
καὶ ὑμεῖς.
14 Ἐπὶ πᾶσι δὲ τού-
τοις [18]τὴν ἀγάπην,
‖ ἥτις [3]ἐστὶ [20]σύνδε-
σμος τῆς †† [22]τελειότη-
τος·
15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
‡‡ Θεοῦ βραβευέτω ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν,
εἰς ἣν καὶ [24]ἐκλή-
θητε [25]ἐν ἑνὶ σώματι,
καὶ εὐχάριστοι [26]γίνε-
σθε.
16 Ὁ λόγος τοῦ Χρι-
στοῦ [28]ἐνοικείτω ἐν
ὑμῖν §§ [30]πλουσίως, ἐν
πάσῃ σοφίᾳ· διδά-
σκοντες καὶ νουθετοῦν-
τες ἑαυτοὺς ‖‖ ψαλ-
μοῖς, καὶ ὕμνοις, καὶ
ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν

A. D. 62.

1 συνεγείρω.
2 Jno. 8. 23. Ga. 4. 26.
3 εἰμί.
4 Mat. 16 23. Ro. 12. 3.
5 ἀποθνήσκω.
6 κρύπτω.
7 s. ἔστι.
* Θεῷ ἐν Χριστῷ·-n.
8 φανερόω.
† ὑμῶν,-h.
‡ οἰκτιρμȣ̃,-a
9 νεκρόω. Ro. 4. 19.
10 Mat. 17. 17.
11 Ro. 7. 23. Ep. 4. 25.
12 Ja. 5. 5.
13 Ro. 1. 26.
14 Lu. 22. 15.
15 Mar. 7. 22.
§ μέμψιν· al. ὀργήν·-n.
16 χαρίζομαι
17 Ep. 2. 2.
18 s. ἐνδύσασθε.
‖ ὅ s. ὅς-h.
19 περιπατέω
20 ch. 2. 19.
21 ζάω.
** τȣ́τοις.-h.
†† ἑνότητος-n
22 He. 6. 1.
23 ἀποτίθημι.
‡‡ Χριςοῦ-a.
24 καλέω.
25 s. ε ναι.
26 γίνομαι.
27 cf. Ep. 5.4.
28 Ro. 8. 11.
29 ch. 2. 15.
§§ Vide App.
30 1 Ti. 6. 17.
‖‖ ψαλμοῖς ὕμνοις ᾠδαῖς πν:-n.
31 2 Co. 4. 16.
32 ἀγαπάω.

Digitized by Google

A. D. 62.

χάριτι [1]ᾳδοντες ἐν *τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν τῷ ‡ Κυ-
ρίῳ.
17 Καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν
[5] ποιῆτε, ἐν λόγῳ, ἢ ἐν
ἔργῳ, πάντα [6] ἐν ὀνό-
ματι c Κυρίου | Ἰησοῦ,
εὐχαριστοῦντες τῷ
Θεῷ d καὶ | πατρὶ δι'
αὐτοῦ.
18 Αἱ [7] γυναῖκες, ὑπο-
τάσσεσθε τοῖς b ἰδίοις |
ἀνδράσιν, ὡς [9] ἀνῆκεν
ἐν Κυρίῳ.
19 Οἱ [7] ἄνδρες, ἀγα-
πᾶτε τὰς γυναῖκας,|| ϗ
μὴ [13] πικραίνεσθε πρὸς
αὐτάς.
20 Τὰ [7] τέκνα, ὑπακύε-
τε τοῖς γονεῦσι κατὰ
πάντα· τοῦτο γάρ [3] ἐ-
στιν [15]εὐάρεστον ** τῷ
Κυρίῳ.
21 Οἱ [7] πατέρες, μὴ
[19] ‡‡ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα
ὑμῶν, ἵνα μὴ [20] ἀθυμῶ-
σιν.
22 Οἱ [7]δοῦλοι, ὑπακού-
ετε e κατὰ πάντα | τοῖς
κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ
ἐν §§ [21] ὀφθαλμοδουλεί-
αις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,
ἀλλ' ἐν [23] ἁπλότητι
καρδίας, φοβούμενοι
τὸν |||| Θεόν.
23 Καὶ πᾶν *† ὅ, τι
ἐὰν [5] ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς
ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυ-
ρίῳ *‡ καὶ οὐκ ἀνθρώ-
ποις·
24 Εἰδότες ὅτι ἀπὸ
Κυρίου [25] ἀπολήψεσθε
τὴν [28]ἀνταπόδοσιν τῆς
κληρονομίας· τῷ c γὰρ |
Κυρίῳ Χριςῷ δυλεύετε.
25 Ὁ † δὲ [2] ἀδικῶν κο-
μιεῖται ὃ [2]ἠδίκησε· καὶ
οὐκ [3]ἔστι [4]προσωπολη-
ψία.

Κεφ. δ'.

ΟΙ [7]κύριοι, τὸ [8]δίκαι-
ον § καὶ τὴν [10]ἰσότητα
τοῖς δούλοις [11]παρέχε-
σθε, εἰδότες ὅτι καὶ
ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν
οὐρανοῖς.
2 Τῇ προσευχῇ [12]προς-
καρτερεῖτε, γρηγοροῦν-
τες ἐν αὐτῇ e ἐν εὐχα-
ριστίᾳ· |
3 Προσευχόμενοι ἅμα
καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ
Θεὸς [14]ἀνοίξῃ ἡμῖν θύ-
ραν [16] τοῦ e λόγου, | λα-
λῆσαι [17] τὸ μυστήριον
τοῦ Χριστοῦ, †† δι' ὃ
καὶ [18]δέδεμαι·
4 Ἵνα φανερώσω αὐ-
τὸ, ὡς δεῖ με [17] λαλῆ-
σαι.
5 Ἐν σοφίᾳ περιπα-
τεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω,
τὸν καιρὸν ἐξαγοραζό-
μενοι.
6 Ὁ λόγος ὑμῶν [22]πάν-
τοτε ἐν χάριτι, ἅλατι
[24] ἠρτυμένος, εἰδέναι
πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάςῳ
ἀποκρίνεσθαι.
7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα
γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς
ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς, ϗ
πιστὸς διάκονος, καὶ
σύνδουλος ἐν Κυρίῳ·
8 Ὃν [26] ἔπεμψα πρὸς
ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τὸτο, ἵνα
[27] γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν, ϗ
παρακαλέσῃ τὰς καρ-
δίας ὑμῶν·

1 ἀείδω.
* ταῖς καρδί-
αις-a.
† γὰρ-a.
2 ἀδικέω.
‡ Θεῷ·-l.
3 εἰμί.
4 Ep. 6. 9.
5 ποιέω.
6 s. ποιεῖτε.
7 nom. pro
voc. At.
8 Ep. 6. 1.
§ κατὰ-n.
9 ἀνήκω,
Ep. 5. 4.
10 2 Co. 8. 14.
11 Lu. 7. 4.
12 Ac. 1. 14.
|| ὑμῶν,-f.
13 πικραίνω.
14 ἀνοίγω.
15 Ro. 12. 1.
16 1 Co. 16.9.
** ἐν κυρίῳ.-
17 λαλέω. [a.
†† διό, s. δι'
ὅν-n.
18 δέω.
‡‡ παροργί-
ζετε-i.
19 2 Co. 9. 2.
20 1 Sa. 15.11.
§§ ὀφθαλμο-
δουλείᾳ,-i.
21 Ep. 6. 6.
22 s. ἔστω,
23 Ep. 6. 5.
24 ἀρτύω.
|||| κύριον·-l.
*† ὃ ἐὰν-h.
*‡ δουλεύον-
τες, s. ἀρέ-
σκοντες f.
25 ἀπολαμ-
βάνω.
26 πέμπω.
*§ γνῶτε τὰ
περὶ ἡμῶν,-i
27 γινώσκω.
28 Is. 59. 18.

Digitized by Google

9 Σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς [1] ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν [2] γνωριοῦσι τὰ [3] ὧδε.

10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ [4] ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ [5] ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν [6] ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, [7] δέξασθε αὐτόν·

11 Καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ [1] ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες [10] ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.

12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε [13] ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα [15] στῆτε [16] τέλειοι καὶ § [17] πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ.

13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει * ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.

14 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς, καὶ Δημᾶς.

15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον † αὐτοῦ ἐκκλησίαν.

16 Καὶ ὅταν [8] ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, [9] ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ [8] ἀναγνωσθῇ· καὶ τὴν [11] ‡ ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς [8] ἀναγνῶτε.

17 Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν [14] παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18 [c] Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. | Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. [b] Ἀμήν. | ‖

A. D. 62.

* πολὺν πόνον-σ. alii πολὺν πόθον, s. κόπον, s. ἀγῶνα.
1 εἰμί.
2 γνωρίζω.
3 pro τὰ πράγματα ἃ συμβέβηκε.
4 Nu. 36. 11.
5 λαμβάνω.
6 ἔρχομαι.
† αὐτῆς, s. αὐτῶν-n.
7 δέχομαι.
8 ἀναγινώσκω.
9 ποιέω.
10 γίνομαι.
11 s. ἐπιστολὴν.
‡ ἐν-n.
13 ch. 1. 29. Lu. 13. 24.
14 παραλαμβάνω.
15 ἵστημι.
16 1 Co. 2. 6. Phi. 3. 15. He. 5. 14.
§ πεπληροφορημένοι-i.
17 πληρόω.
‖ Vide App.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλου-
ανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ
ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονι-
κέων,[3] ἐν Θεῷ πατρὶ,
καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χρι-
στῷ· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη[5] [d]ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.|
2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ
Θεῷ πάντοτε περὶ πάν-
των ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν
[8]ποιούμενοι ἐπὶ τῶν
προσευχῶν § ἡμῶν·
3 Ἀδιαλείπτως μνη-
μονεύοντες || ὑμῶν τοῦ
ἔργου τῆς πίστεως, καὶ
τοῦ [10]κόπου τῆς ἀγά-
πης, καὶ τῆς [11]ὑπομο-
νῆς [e]τῆς ἐλπίδος|
** τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔμπρο-
σθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πα-
τρὸς ἡμῶν·
4 Εἰδότες, ἀδελφοὶ
[13]ἠγαπημένοι, ὑπὸ
Θεοῦ τὴν [15]ἐκλογὴν
ὑμῶν·
5 Ὅτι τὸ εὐαγγέλι-
ον ἡμῶν οὐκ [2]ἐγενήθη
§§ εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυ-
νάμει, καὶ ἐν Πνεύματι
ἁγίῳ, καὶ ἐν [21]πληρο-
φορίᾳ πολλῇ· καθὼς
[1]οἴδατε οἷοι [2]ἐγενή-
θημεν [e]ἐν| ὑμῖν δι'
ὑμᾶς.
6 Καὶ ὑμεῖς [4]μιμηταὶ
ἡμῶν [2]ἐγενήθητε καὶ
τοῦ Κυρίου, [6]δεξάμενοι
τὸν λόγον ἐν θλίψει
πολλῇ, μετὰ χαρᾶς
Πνεύματος ἁγίου·
7 Ὥστε [2]γενέσθαι
ὑμᾶς *[7]τύπους πᾶσι
τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ
Μακεδονίᾳ καὶ † τῇ
Ἀχαΐᾳ.
8 Ἀφ' ὑμῶν γὰρ [9]ἐξή-
χηται ὁ λόγος τοῦ Κυ-
ρίου οὐ μόνον ἐν τῇ
Μακεδονίᾳ ϗ ‡ Ἀχαΐᾳ,
ἀλλὰ [c]καὶ| ἐν παντὶ
τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν
ἡ πρὸς τὸν Θεὸν [12]ἐξε-
λήλυθεν, ὥστε μὴ χρεί-
αν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν
τι.
9 Αὐτοὶ γὰρ περὶ †† ἡ-
μῶν ἀπαγγέλλουσιν
[14]ὁποίαν [16]εἴσοδον ‡‡ ἔ-
χομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
πῶς [17]ἐπεστρέψατε
[10]πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ
τῶν εἰδώλων, δουλεύ-
ειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀλη-
θινῷ·
10 Καὶ [19]ἀναμένειν [20]
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν
οὐρανῶν, ὃν [22]ἤγειρεν

A. D. 52.

1 εἴδω.
2 γίνομαι.
3 s. οὔσῃ.
4 ch. 2. 14.
5 s. ἔστω.
6 δέχομαι.
* τύπον-h. al. τύπος.
7 Jno. 20. 25.
† ἐν τῇ-h.
8 ποιέω.
9 ἐξηχέω.
‡ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ,-h.
§ ἡμῶν ἀδιαλείπτως,-n
|| τοῦ ἔργ. τῆς πίσ. ὑμῶν,-n
10 ch. 2. 9.
11 Lu. 8. 15. Ro. 5. 3, 4.
** alii καὶ τῆς ἐλπίδος, alii τῆς ἀγάπης-n.
12 ἐξέοχομαι.
13 ἀγαπάω.
†† ὑμῶν-n.
14 Ac. 26. 29. 1 Co. 3. 13.
15 Ac. 9. 15.
16 ch. 2. 1. [α.
‡‡ ἔσχομεν.
17 ἐπιστρέφω.
18 s. ἑαυτὸς.
§§ πρὸς-i.
19 s. εἰς τὸ.
20 Job 7. 2. Is. 59. 11.
21 Col. 2. 2.
22 ἐγείρω.

Digitized by Google

ἐκ * νεκρῶν, Ἰησῦν τὸν [3] ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

Κεφ. β'.

ΑΥΤΟΙ γὰρ [5] οἴδατε, ἀδελφοὶ, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ [6] γέγονεν·

2 Ἀλλὰ b καὶ | [7] προπαθόντες καὶ [9] ὑβρισθέντες, καθὼς [5] οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, [11] ἐπαῤῥησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ [12] ἀγῶνι.

3 Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ·

4 Ἀλλὰ καθὼς [14] δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ [15] πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν.

5 Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας [6] ἐγενήθημεν, καθὼς [5] οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας· Θεὸς μάρτυς·

6 Οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν, οὔτε ἀπ' ἄλλων· δυνάμενοι ἐν βάρει[18] [19] εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι·

7 Ἀλλ' [6] ἐγενήθημεν ‖[22] ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν [1] τροφὸς [2] θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα.

8 Οὕτως † ἱμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν [4] μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν ‡ [6] γεγένησθε.

9 Μνημονεύετε γὰρ, ἀδελφοὶ, τὸν [8] κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς b γὰρ | καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ [10] ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, [13] ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.

10 Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν [6] ἐγενήθημεν.

11 Καθάπερ [5] οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ [16] παραμυθούμενοι,

12 e Καὶ μαρτυρούμενοι,| εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς [17] ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ § καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

13 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι [20] παραλαβόντες λόγον [21] ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ Θεοῦ, [23] ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ (καθὼς

A. D. 52.

* τῶν-m.
1 Ge. 35. 8. 2 Ki. 11. 2.
2 Ep. 5. 29.
3 Mat. 6. 13. Lu. 1. 74. Ro. 7. 24. 2 Th. 3. 2. 2 Ti. 3. 11. 2 Pe. 2. 7, 9.
† ὁμειρόμενοι l.
4 μεταδίδωμι
5 εἴδω. [h.
‡ ἐγενήθητε.-
6 γίνομαι.
7 προπάσχω.
8 2 Co. 11. 27. 2 Th. 3. 8.
9 ὑβρίζω, Lu. 11. 45.
10 2 Co. 2. 5. 2 Th. 3. 8.
11 παῤῥησιάζομαι. Ac. 9. 27. Ep. 6. 20.
12 Phi. 1. 30. Col. 2. 1.
13 κηρύσσω.
14 δοκιμάζω, ch. 5. 21. 2 Co. 13. 5.
15 Ro. 3. 2.
16 ch. 5. 14. Jno. 11. 19.
17 Ep. 4. 1.
§ καλέσαντος-n.
18 Mat. 20. 12. Ga. 6. 2.
19 εἰμί.
20 παραλαμβάνω, c. 4 1. 1 Co. 11. 23. 2 Th. 3. 6.
21 Ro. 10. 16, 17.
‖ νήπιοι-n.
22 2 Ti. 2. 24.
23 δέχομαι.

Digitized by Google

ἐστιν [1] ἀληθῶς) λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ [2] ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.

14 Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ [3] ἐγενήθητε, ἀδελφοὶ, τῶν * ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν [1] οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι † ταὐτὰ [4] ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ‡ Ἰουδαίων·

15 Τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν ϗ τοὺς [b] ἰδίους | προφήτας, καὶ § ἡμᾶς [8] ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων·

16 Κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα [11] σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε· [13] ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ §§ εἰς τέλος.

17 Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν [15] πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως [17] ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν [18] ἰδεῖν ἐν πολλῇ [19] ἐπιθυμίᾳ.

18 |||| Διὸ [22] ἠθελήσαμεν [23] ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς (ἐγὼ μὲν Παῦλος) καὶ ἅπαξ καὶ δὶς, καὶ [24] ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς.

A. D. 52.

1 εἰμί.
* ἀγαλλιάσεως-n.
2 Ep. 1. 20. Ph. 2. 13.
3 γίνομαι.
† τὰ αὐτὰ-a.
4 πάσχω.
5 1 Co. 9. 12.
6 Mat. 3. 17. 17. 5.
‡ ἰδίων·-n.
§ ὑμᾶς-n.
7 καταλείπω.
8 ἐκδιώκω, Lu. 11. 49. 1 Ch. 8. 13.
9 πέμπω.
|| Vide App.
10 στηρίζω.
11 σώζω.
** ὑπὲρ-l.
†† τὸ-n. alii τοῦ.
12 s. ἐπὶ.
‡‡ conj. μηδὲν ἀσαίνεσθαι s. μηδένα σιαίνεσθαι.
13 φθάνω.
§§ τοῦ Θεοῦ-f. q. s.
14 κεῖμαι, Mat. 3. 10. Lu. 2.12,34. Ph. 1. 17. 1 Ti. 1. 9.
15 Jno. 5. 35. Ga. 2. 5. Phile. 15.
16 προλέγω.
17 σπουδάζω.
18 εἴδω.
19 Ro. 7. 7.
20 γινώσκω.
21 πειράζω.
|||| Διότι-i.
22 θέλω.
23 ἔρχομαι.
24 ἐγκόπτω.

19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς, ἢ χαρὰ, ἢ στέφανος * καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [c] Χριστοῦ, | ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;

20 Ὑμεῖς γάρ [1] ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

Κεφ. γ'.

ΔΙΟ μηκέτι [5] στέγοντες, [6] εὐδοκήσαμεν [7] καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι·

2 Καὶ [9] ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν || καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ ϗ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ [10] στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι [d] ὑμᾶς | ** περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν·

3 †† Τῷ [12] ‡‡ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἴδατε [18] ὅτι εἰς τοῦτο [14] κείμεθα.

4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς [1] ἦμεν, [16] προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ [3] ἐγένετο, καὶ [18] οἴδατε.

5 Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων, [9] ἔπεμψα εἰς τὸ [20] γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν· μήπως [21] ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν [3] γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.

6 Ἄρτι δὲ [23] ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ'

Digitized by Google

ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισα-
μένου ἡμῖν τὴν πίστιν
καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν,
καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν
ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε.
[1] ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς
[2] ἰδεῖν, καθάπερ καὶ
ἡμεῖς ὑμᾶς·
7 Διὰ τοῦτο [3] παρε-
κλήθημεν, ἀδελφοὶ, ἐφ'
ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ τῇ θλί-
ψει καὶ ἀνάγκῃ § ἡ-
μῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πί-
στεως·
8 Ὅτι νῦν [7] ζῶμεν, ἐὰν
ὑμεῖς [9] στήκητε ἐν Κυ-
ρίῳ.
9 Τίνα γὰρ εὐχαριστί-
αν δυνάμεθα τῷ Θεῷ
[11] ἀνταποδοῦναι περὶ
ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χα-
ρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς
ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν,
10 Νυκτὸς καὶ ἡμέρας
[13] ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεό-
μενοι εἰς τὸ [2] ἰδεῖν ὑμῶν
τὸ πρόσωπον, χ [15] κατ-
αρτίσαι τὰ [17] ὑστερήμα-
τα τῆς πίστεως ὑμῶν;
11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ
πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ
Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
Χριστὸς [19] κατευθύναι
τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς
ὑμᾶς.
12 Ὑμᾶς δὲ d ὁ Κύριος‖
†† πλεονάσαι καὶ περισ-
σεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς
ἀλλήλους καὶ εἰς πάν-
τας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς
εἰς ὑμᾶς·
13 Εἰς τὸ [24] στηρίξαι
ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμ-
πτους ἐν ἁγιωσύνῃ,
ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ
καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν
τῇ παρουσίᾳ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ c Χριστοῦ ‖ μετὰ
πάντων τῶν ἁγίων αὐ-
τοῦ.*

Κεφ. δ'.

ΤΟ † [4] λοιπὸν οὖν,
ἀδελφοὶ, ἐρωτῶμεν ὑ-
μᾶς καὶ παρακαλοῦ-
μεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ,
‡ καθὼς [5] παρελάβετε
παρ' ἡμῶν τὸ πῶς
δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν
καὶ ἀρέσκειν Θεῷ,
‖ ἵνα [6] περισσεύητε μᾶλ-
λον·
2 Οἴδατε [2] γὰρ τίνας
[8] παραγγελίας [10] ἐδώκα-
μεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ.
3 Τοῦτο γάρ [12] ἐστι θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγι-
ασμὸς ὑμῶν, [14] ἀπέχε-
σθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορ-
νείας·
4 Εἰδέναι [2] ἕκαστον
ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ [16] σκεῦος
[18] κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ
καὶ τιμῇ·
5 Μὴ ἐν [20] πάθει ** ἐ-
πιθυμίας, [21] καθάπερ χ
τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα
τὸν Θεόν·
6 Τὸ μὴ [22] ὑπερβαί-
νειν καὶ [23] πλεονεκτεῖν
‡‡ ἐν τῷ πράγματι τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι
ἔκδικος ὁ Κύριος περὶ
πάντων τούτων, καθ-
ὼς καὶ §§ προείπαμεν
ὑμῖν, καὶ [25] διεμαρτυ-
ράμεθα.

A. D. 52.

1 Ro. 1. 11.
2 εἴδω.
3 παρακαλέω.
* Ἀμήν.-f.
† Λοιπὸν οὖν·a.
‡ ἵνα καθὼς-i
§ ὑμῶν,-n.
4 2 Co. 13. 11. Ep. 6 10. Ph. 3. 1; 4. 8.
5 παραλαμβάνω.
‖ καθὼς καὶ περιπατεῖτε, ἵνα-i.
6 s. οὕτως.
7 ζάω.
8 Ac. 5. 28. 16. 24. 1 Ti. 1. 5.
9 στήκω.
10 δίδωμι.
11 ἀνταποδίδωμι.
12 εἰμί.
13 ch. 5. 13. Ep. .20.
14 ἀπέχω.
15 καταρτίζω Mat. 21. 16.
16 Ac. 9. 15.
17 1 Co. 16. 17. Ph. 2. 30.
18 κτάομαι.
19 Lu. 1. 79. 2 Th. 3. 5.
20 Ro. 1. 26.
** ἀτιμίας-n.
†† al. ὁ Θεὸς, al. ὁ κύριος Ἰησοῦς.
21 Ro. 7. 7.
22 2 Sa. 22. 30. Job 24. 2.
23 2 Co 2. 11.
‡‡ ἐν τῷ-i.
24 στηρίζω.
§§ προείπομεν-l. [ρομαι
25 διαμαρτύ-

Digitized by Google

7 Οὐ γὰρ [1] ἐκάλεσεν
ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ [3] ἀκα-
θαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν [5] ἁγια-
σμῷ.
8 Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν,
οὐκ ἄνθρωπον [6] ἀθετεῖ.
ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν καὶ
[8] δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτȣ
τὸ ἅγιον εἰς † ἡμᾶς.
9 Περὶ δὲ τῆς [10] φιλ-
αδελφίας οὐ χρείαν
‡ ἔχετε γράφειν ὑμῖν·
αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θε-
οδίδακτοί [11] [13] ἐστε
εἰς τὸ ἀγαπᾷν ἀλλή-
λους.
10 Καὶ γὰρ ποιεῖτε
αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς
ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ
τῇ Μακεδονίᾳ. Παρα-
καλοῦμεν δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, περισσεύειν
μᾶλλον·
11 Καὶ [17] φιλοτιμεῖ-
σθαι [18] ἡσυχάζειν, καὶ
πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ
ἐργάζεσθαι ταῖς ¶ ἰδί-
αις ‖ χερσὶν ὑμῶν, κα-
θὼς ὑμῖν [19] παρηγγεί-
λαμεν·
12 Ἵνα περιπατῆτε εὐ-
σχημόνως [21] πρὸς τοὺς
ἔξω, καὶ μηδενὸς χρεί-
αν ἔχητε.
13 Οὐ †† θέλω δὲ
ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ,
περὶ τῶν ‡‡ [23] κεκοιμη-
μένων, ἵνα μὴ λυπῆ-
σθε, καθὼς καὶ οἱ λοι-
ποὶ [27] οἱ μὴ ἔχοντες ἐλ-
πίδα.
14 Εἰ γὰρ πιστεύομεν
ὅτι Ἰησοῦς [29] ἀπέθανε
καὶ [31] ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ
Θεὸς τȣ̀ς ‖‖ [23] κοιμηθέν-
τας [2] διὰ τοῦ * Ἰησοῦ
[4] ἄξει σὺν αὐτῷ.
15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν
λέγομεν ἐν λόγῳ Κυ-
ρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶν-
τες [7] οἱ περιλειπόμενοι
εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ
Κυρίου, οὐ μὴ [9] φθά-
σωμεν τοὺς [23] κοιμηθέν-
τας.
16 Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύρι-
ος ἐν κελεύσματι, ἐν
φωνῇ [12] ἀρχαγγέλου, ϗ
ἐν σάλπιγγι Θεοῦ [14] κα-
ταβήσεται ἀπ' οὐρανȣ̃,
καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χρι-
στῷ [31] ἀναστήσονται
§ πρῶτον.
17 Ἔπειτα ἡμεῖς ¶ οἱ
[7] ζῶντες ‖ οἱ περιλει-
πόμενοι, ἅμα σὺν αὐ-
τοῖς [15] ἁρπαγησόμεθα
ἐν νεφέλαις εἰς [16] ἀπάν-
τησιν τοῦ Κυρίου εἰς
ἀέρα, καὶ οὕτω ** πάν-
τοτε σὺν Κυρίῳ [13] ἐσό-
μεθα.
18 Ὥστε παρακαλεῖτε
ἀλλήλους ἐν τοῖς λό-
γοις τούτοις.

Κεφ. ε'.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν [20] χρό-
νων καὶ τῶν καιρῶν,
ἀδελφοὶ, οὐ χρείαν ἔχε-
τε ὑμῖν [22] γράφεσθαι.
2 Αὐτοὶ γὰρ [24] ἀκρι-
βῶς [25] οἴδατε ὅτι ¶ ἡ ‖
[26] ἡμέρα Κυρίου ὡς
κλέπτης ἐν νυκτὶ, οὕ-
τως ἔρχεται.
3 Ὅταν ♭ γὰρ ‖ §§ λέγω-
σιν, Εἰρήνη [28] ϗ ἀσφά-
λεια, τότε [30] αἰφνίδιος
αὐτοῖς [32] ἐφίσταται [33] ὁ-

A. D. 52.

1 καλέω.
2 1 Co. 15. 18.
* Ἰησοῦ, ἄ-
ξει-a.
3 ch. 2. 3.
4 ἄγω.
5 Ro. 6. 19.
6 Mar. 7. 9.
7 ζάω.
8 δίδωμι.
† ὑμᾶς. h.
9 φθάνω.
10 Ro. 12. 10.
‡ ἔχομεν-h.
11 Is 54. 13.
12 Jude 9.
13 εἰμί.
14 καταβαίνω
§ πρῶτοι-n.
‖ al. οἱ περι-
λειπόμενοι-e
15 ἁρπάζω.
16 Mat. 25. 1. 6.
17 Ro. 15. 20.
18 Lu. 23. 56.
19 παραγγέλ-
λω, Lu. 5. 14.
** πάντες-n.
20 Ac. 1. 7.
21 Ro. 13. 13.
22 γράφω.
†† θέλομεν-a.
23 κοιμάω.
‡‡ κοιμωμέ-
νων, -i.
24 Ac. 18. 25.
25 εἴδω.
26 1 Co. 1. 8.
27 Lu. 18. 9.
§§ al. δὲ.
28 s. ἐστι.
29 ἀποθνή-
σκω.
30 Lu. 21. 34.
31 ἀνίστημι.
32 ἐφίστημι.
Lu. 2. 9, 38.
33 1 Co. 5. 5.
2 Th. 1. 9.
‖‖ κοιμηθέν-
τας, διὰ-n.

Digitized by Google

λεθρος, ὥςπερ ἡ ὠδὶν
τῇ ἐν γαςρὶ ἐχούσῃ·
καὶ οὐ μὴ ἐκφύγω-
σιν.
4 Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ,
οὐκ [3]ἐστὲ ἐν σκότει,
ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς
ὡς κλέπτης [5]καταλά-
βῃ.
5 Πάντες *ὑμεῖς υἱ-
οὶ φωτός [3]ἐστε, καὶ
υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ [3]ἐ-
σμὲν νυκτὸς, οὐδὲ σκό-
τους.
6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύ-
δωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ,
ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ
[10]νήφωμεν.
7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες,
νυκτὸς καθεύδουσι· ϗ
οἱ μεθυσκόμενοι, νυ-
κτὸς μεθύουσιν.
8 Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας
[3]ὄντες,§ νήφωμεν, ἐν-
δυσάμενοι θώρακα πί-
στεως καὶ ἀγάπης· καὶ
περικεφαλαιαν, ἐλπίδα
σωτηρίας.
9 Ὅτι οὐκ [14]ἔθετο
ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀρ-
γὴν, ἀλλ' εἰς [15]περιποί-
ησιν σωτηρίας διὰ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ·
10 Τοῦ [16]ἀποθανόντος
ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε
γρηγορῶμεν, εἴτε καθ-
εύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ
[21]ζήσωμεν.
11 Διὸ παρακαλεῖτε
ἀλλήλους, καὶ οἰκοδο-
μεῖτε εἷς τὸν ἕνα, κα-
θὼς καὶ ποιεῖτε.
12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, εἰδέναι τοὺς

A. D. 52.

1 1 Ti. 4. 10. 5. 17. 2 Ti. 2. 6.
2 Ro. 12. 8.
3 εἰμί.
4 ἡγέομαι.
5 καταλαμβάνω, Jno. 1. 5.
* γάρ-m.
6 ch. 3. 10.
† αὐτοῖς.-h.
7 cf. 2 Th. 3. 6, 7, 11.
8 ch. 2. 11.
9 Pr. 14. 29. Is. 54. 6.
10 2 Ti. 4. 5. 1 Pe. 1. 13.
‡ ἀνέχεσθε-n
11 Mat. 6. 24. Tit. 1. 9.
12 ἀποδίδωμι
13 Ro. 12. 13.
§ υἱοί.-f.
14 τίθημι, Jno. 15. 16 Ac. 13. 47. 20. 28.
15 2 Th. 2. 14.
16 ἀποθνήσκω.
17 Ep. 6. 16.
18 Ro. 12. 6. 1 Co. 12. 10. 13. 2. 8. 1 Ti. 1. 18.
19 Lu. 18. 9.
‖ conj. πνεύματα.
** δὲ-m.
20 ch. 2. 4. Lu. 12. 56.
21 ζάω.
22 2 Th. 2 6, 7. He. 3. 6, 14. 10. 23. Ro. 1. 18.
23 Ja. 1. 4. Le. 23. 15. De. 27. 6.

[1]κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ
[2]προϊςαμένες ὑμῶν ἐν
Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦν-
τας ὑμᾶς·
13 Καὶ [4]ἡγεῖσθαι αὐ-
τοὺς [6]ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ
ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ ἔργον
αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν
‡ἑαυτοῖς.
14 Παρακαλοῦμεν δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, νουθε-
τεῖτε τοὺς [7]ἀτάκτους,
[8]παραμυθεῖσθε τοὺς
[9]ὀλιγοψύχους, ‡[11]ἀντ-
έχεσθε τῶν ἀσθενῶν,
μακροθυμεῖτε πρὸς
πάντας.
15 Ὁρᾶτε μή τις
κακὸν ἀντὶ κακοῦ
τινι [12]ἀποδῷ· ἀλ-
λὰ πάντοτε τὸ ἀγα-
θὸν [13]διώκετε [c]καὶ ‖
εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς
πάντας.
16 Πάντοτε χαίρετε.
17 Ἀδιαλείπτως προς-
εύχεσθε.
18 Ἐν παντὶ εὐχαρι-
στεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλη-
μα Θεοῦ ἐν Χριςῷ Ἰη-
σοῦ εἰς ὑμᾶς.
19 Τὸ Πνεῦμα μὴ σβέν-
νυτε.[17]
20 Προφητείας [18] μὴ
[19]ἐξουθενεῖτε.
21 ‖ Πάντα ** [20]δοκι-
μάζετε· τὸ καλὸν κατ-
έχετε.[22]
22 Ἀπὸ παντὸς εἴ-
δους πονηροῦ ἀπέχε-
σθε.
23 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς
τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι
ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ
[23]ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ

Digitized by Google

πνεῦμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα, ἀμέμπτως ἐν τῇ [2] παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [3] τηρηθείη.

24 Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ † ποιήσει.

25 Ἀδελφοὶ, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.

26 Ἀσπάσασθε [1] τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

27 * Ὁρκίζω ὑμᾶς [4] τὸν Κύριον, [5] ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς [c] ἁγίοις ἀδελφοῖς.

28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. [b] Ἀμήν. ‡

A. D. 52.

1 ἀσπάζομαι.
2 ch. 2. 19.
3 τηρέω.
* Ἐνορκίζω-η.
4 s. νὴ. [σκω.
5 ἀναγινώσκω.
† τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαίαν f.
‡ Vide App.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. ά.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, [2] ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.

2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς [d] ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ, καθὼς [3] ἄξιόν [2] ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους·

4 * Ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν [11] καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς [1] ἀνέχεσθε·

5 * Ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ [4] καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε.

6 Εἴπερ δίκαιον [5] παρὰ Θεῷ [6] ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν·

7 Καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις [8] ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ [10] ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ,

8 Ἐν † πυρὶ [12] φλογὸς, [13] διδόντος [14] ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ

A. D. 52.

1 ἀνέχω.
2 s. ὅ ἐστι.
3 s. οὖσῃ.
* ἐνδείγματι, seu εἰς ἔνδειγμα-η.
4 Lu. 20. 35.
5 s. ἐστι.
6 ἀνταποδίδωμι.
7 Mat. 3. 8. Lu. 3. 8. Ro. 8. 18.
8 Ac. 24. 23. 2 Co. 2. 13.
9 εἰμί.
10 1 Co. 1. 7. 2 Th. 1. 7. 1 Pe. 4. 13.
11 καυχάομαι.
† φλογὶ πυρὸς,-i.
12 Lu. 16. 24.
13 δίδωμι.
14 Lu. 18. 7.

Digitized by Google

εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·
9 Οἵτινες [1] δίκην [2] τί-
σουσιν, * ὄλεθρον [4] αἰ-
ώνιον, ἀπὸ προσώπου
τοῦ Κυρίου, καὶ [5] ἀπὸ
τῆς δόξης τῆς ἰσχύος
αὐτοῦ·
10 Ὅταν [7] ἔλθῃ ἐνδο-
ξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγί-
οις αὐτοῦ, καὶ [9] θαυμα-
σθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς
§ [13] πιστεύουσιν, (ὅτι
‖ [13] ἐπιστεύθη τὸ μαρ-
τύριον ἡμῶν ἐφ' †† ὑ-
μᾶς,) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ.
11 Εἰς ὃ καὶ προσευ-
χόμεθα πάντοτε περὶ
ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς [17] ἀξι-
ώσῃ τῆς [21] κλήσεως ὁ
Θεὸς ἡμῶν, καὶ [22] πλη-
ρώσῃ πᾶσαν [23] εὐδοκί-
αν [24] ἀγαθωσύνης, καὶ
ἔργον πίστεως ἐν δυ-
νάμει·
12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ
τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν
αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν
τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κεφ. β'.

ΕΡΩΤΩΜΕΝ [32] δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί, [33] ὑπὲρ
τῆς παρουσίας τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ ὑμῶν ἐπισυν-
αγωγῆς ἐπ' αὐτὸν,
2 Εἰς τὸ μὴ ταχέως
σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ
τοῦ νοὸς, *† μήτε θροεῖ-
σθαι μήτε διὰ πνεύμα-
τος, μήτε διὰ λόγου,
μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς
δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι [2] ἐνέ-
στηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ
† Χριστοῦ.
3 Μή τις [6] ὑμᾶς ἐξαπα-
τήσῃ κατὰ μηδένα τρό-
πον· ὅτι [8] ἐὰν μὴ [7] ἔλ-
θῃ ἡ [10] ἀποστασία πρῶ-
τον, καὶ [11] ἀποκαλυφθῇ
ὁ ἄνθρωπος τῆς ‡ ἁμαρ-
τίας, ὁ [12] υἱὸς τῆς ἀπω-
λείας,
4 Ὁ [14] ἀντικείμενος
καὶ [15] ὑπεραιρόμενος
ἐπὶ ** πάντα λεγόμενον
Θεὸν ἢ [16] σέβασμα· ὥσ-
τε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν
τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν
[18] καθίσαι, [19] ἀποδει-
κνύντα ἑαυτὸν ὅτι [20] ἐ-
στὶ Θεός.
5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι
ἔτι [20] ὢν πρὸς ὑμᾶς
ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν;
6 Καὶ νῦν τὸ [25] κατέ-
χον [26] οἴδατε, εἰς τὸ
[11] ἀποκαλυφθῆναι αὐ-
τὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ.
7 Τὸ γὰρ [27] μυστήριον
ἤδη [28] ἐνεργεῖται τῆς
ἀνομίας, μόνον ὁ κατέ-
χων [30] ἄρτι ἕως ἐκ μέ-
σου [31] γένηται·
8 Καὶ τότε [11] ἀποκα-
λυφθήσεται ὁ [34] ἄνομος,
ὃν ὁ Κύριος ‡‡ §§ [35] ἀνα-
λώσει τῷ πνεύματι τοῦ
στόματος αὐτοῦ, καὶ
καταργήσει ‖‖ τῇ ἐπι-
φανείᾳ τῆς παρουσίας
αὐτοῦ·
9 Οὗ [20] ἐστιν ἡ παρου-
σία κατ' ἐνέργειαν τοῦ
Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνά-

A. D. 52.

1 Ac. 25. 15.
2 ἐνίστημι.
3 Pr. 20. 22.
* ὀλέθριον-n.
4 Mat. 25. 46.
† κυρίου.-a.
5 Is. 2. 19, 21.
6 s. ὁρᾶτε.
7 ἔρχομαι.
8 s. ἐκείνη ἡμέρα οὐκ ἐλεύσεται
9 Mat. 8. 10. 27.
10 Ac. 21. 21.
11 ἀποκαλύπτω.
‡ ἀνομίας,-n.
12 Jno. 17. 12.
§ πιστεύσασιν,-a.
13 πιστεύω.
14 Lu. 21. 15.
‖ ἐπιστώθη-n
15 2 Co. 12. 7.
** πᾶν τὸ-a.
16 Ac. 17. 23.
†† ὑμᾶς ἐν-n.
17 ἀξιόω.
18 καθίζω.
19 Ac. 2. 22.
20 εἰμί.
21 Ep. 4. 1, 4.
22 πληρόω.
23 Mat. 11. 26.
24 Ro. 15. 14.
25 Ro. 1. 18.
26 εἴδω.
27 1 Ti. 3. 16.
28 1 Th. 2. 13.
30 s. καθέξει.
31 γίνομαι.
32 ἐρωτάω.
33 Jno. 6. 51.
34 Ac. 2. 23.
‡‡ Ἰησοῦς-m.
§§ ἀνελεῖ-i.
35 ἀναλίσκω.
‖‖ τὴν ἐπιφάνειαν...αὐτοῦ-n.
*† ὑμῶν-f.

Digitized by Google

μει, καὶ σημείοις, καὶ
[1] τέρασι [3] ψεύδους,
10 Καὶ ἐν πάσῃ [5] ἀπά-
τῃ d τῆς | ἀδικίας d ἐν |
τοῖς [7] ἀπολλυμένοις·
ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς
ἀληθείας οὐκ [9] ἐδέξαν-
το εἰς τὸ [10] σωθῆναι
αὐτούς.
11 Καὶ διὰ τȣ̃το † πέμ-
ψει [11] αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν-
έργειαν [13] πλάνης, εἰς
τὸ πιϛεῦσαι αὐτοὺς τῷ
ψεύδει·
12 Ἵνα [15] κριθῶσι πάν-
τες οἱ μὴ πιστεύσαντες
τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδο-
κήσαντες d ἐν | τῇ ἀδι-
κίᾳ.
13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλο-
μεν εὐχαριϛεῖν τῷ Θεῷ
πάντοτε περὶ ὑμῶν,
ἀδελφοὶ [18] ἠγαπημένοι
ὑπὸ Κυρίου, ὅτι ‖ [19] εἵ-
λετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς
** [21] ἀπ' ἀρχῆς εἰς σω-
τηρίαν ἐν ἁγιασμῷ
Πνεύματος, καὶ πίστει
ἀληθείας·
14 Εἰς ὃ [25] ἐκάλεσεν
ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγε
λίου ἡμῶν, εἰς [26] περι-
ποίησιν δόξης τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησου Χρι-
στοῦ.
15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ,
[29] στήκετε, καὶ [30] κρα-
τεῖτε τὰς [31] παραδόσεις
ἃς [32] ἐδιδάχθητε εἴτε
διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπι-
στολῆς ἡμῶν.
16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος
ἡμῶν §§ Ἰησȣ̃ς Χριϛὸς,|
καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ
ἡμῶν ὁ [18] ἀγαπήσας
ἡμᾶς, καὶ [2] δοὺς [4] παρά-
κλησιν αἰωνίαν ϗ ἐλπί-
δα ἀγαθὴν ἐν χάριτι,
17 Παρακαλέσαι [6] ὑ-
μῶν τὰς καρδίας, καὶ
[8] στηρίξαι c ὑμᾶς | ἐν
παντὶ *λόγῳ καὶ ἔργῳ
ἀγαθῷ.

Κεφ. γʹ.

ΤΟ λοιπὸν προσεύχε-
σθε, ἀδελφοὶ, περὶ ἡ-
μῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ
Κυρίου τρέχῃ, καὶ δο-
ξάζηται καθὼς ϗ πρὸς
ὑμᾶς·
2 Καὶ ἵνα [14] ῥυσθῶμεν
ἀπὸ τῶν [16] ἀτόπων καὶ
πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ
γὰρ πάντων ἡ πίστις.
3 Πιστὸς δέ [17] ἐστιν ὁ
‡ Κύριος, ὃς § [8] στηρίξει
ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ
τοῦ πονηροῦ.
4 Πεποίθαμεν [22] δὲ ἐν
Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ
παραγγέλλομεν ὑμῖν,
καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσε-
τε.
5 Ὁ δὲ Κύριος [23] κατ-
ευθύναι ὑμῶν τὰς καρ-
δίας εἰς τὴν ἀγάπην τȣ̃
Θεοῦ, καὶ εἰς †† [24] ὑπομο-
νὴν τοῦ Χριστοῦ.
6 Παραγγέλλομεν δὲ
ὑμῖν, ἀδελφοὶ, ἐν ὀνό-
ματι τȣ̃ Κυρίȣ ἡμῶν Ἰη-
σȣ̃ Χριϛοῦ, στέλλεσθαι
ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελ-
φοῦ [28] ἀτάκτως περιπα-
τοῦντος ϗ μὴ κατὰ τὴν
παράδοσιν ἣν ‡‡ [33] παρ-
έλαβε παρ' ἡμῶν.
7 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε
πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς·

A. D. 52.

1 Mat. 24. 24.
2 δίδωμι.
3 Jno. 8. 44.
4 Lu. 2. 25.
5 Mar. 4. 19.
6 ch. 3. 12.
7 1 Co. 1. 18.
8 στηρίζω.
* ἔργῳ καὶ λόγῳ-h.
9 δέχομαι.
10 σώζω.
† πέμπει-h.
11 πέμπω.
13 Mat. 27. 64.
14 ῥύω.
15 κρίνω.
16 Lu. 23. 41.
17 εἰμί.
‡ Θεὸς,-n.
§ τηρήσει-n.
18 ἀγαπάω.
‖ εἵλατο-l.
19 αἱρέω.
** ἀπαρχὴν-n.
21 Mat. 19. 4.
22 πείθω.
23 Lu. 1. 79.
†† τὴν-m.
24 Lu. 8. 15.
25 καλέω.
26 Ep. 1. 14.
28 1 Th. 5. 14.
29 στήκω.
30 Mar. 7. 3, 4.
31 ch. 3. 6.
32 διδάσκω.
‡‡ παρελάβοσαν-a. alii ἐλάβοσαν, s. παρέλαβον, s. παρελάβετε.
33 παραλαμβάνω.
§§ Ἰ. Χ. καὶ Θεὸς ὁ πατὴρ-i. al. καὶ Θεὸς Ἰ. Χ. καὶ πατὴρ.

Digitized by Google

ὅτι οὐκ [1]ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν·

8 Οὐδὲ [2]δωρεὰν ἄρτον [3]ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν [5]κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ [7]ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν.

9 Οὐχ [8]ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον [9]δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ [11]μιμεῖσθαι ἡμᾶς.

10 Καὶ γὰρ ὅτε [14]ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο [15]παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω.

11 Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους.

12 Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν, καὶ παρακαλοῦμεν ‡διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.

13 Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, μὴ [4]ἐκκακήσητε [6]καλοποιοῦντες.

14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ * ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε· c καὶ l μὴ [10]συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα [12]ἐντραπῇ·

15 Καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν [13]ἡγεῖσθε, ἀλλὰ [16]νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης [9]δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ [17]παντὸς ἐν παντὶ †τρόπῳ. Ὁ Κύριος [18]μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ [14]ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [18] μετὰ πάντων ὑμῶν. c Ἀμήν. l §

A. D. 52.

1 ἀτακτέω, cf. 1 Th. 5. 14.
2 Mat. 10. 8.
3 φάγω.
4 Lu. 18. 1.
5 2 Co. 11. 27.
6 Le. 5. 4. in Lxx. Alex. MS.
7 2 Co. 2. 5. 1 Th. 2. 9.
* ὑμῶν, alii ἡμῶν, διὰ (τῆς) ἐπιστ. σημειοῦσθε·-n.
8 s. τοῦτο λέγω
9 δίδωμι.
10 1 Co. 5. 9, 11. Ho. 7. 8.
11 μιμέομαι, v. 7. He. 13. 7.
12 ἐντρέπω, Mat. 21. 37.
13 ἡγέομαι.
14 εἰμί. [λω.
15 παραγγέλ-
16 Ac. 20. 31.
17 s. χρόνου.
† τόπῳ·-i.
18 s. ἔστω.
‡ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ,-i
§ Vide App.

Digitized by Google

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος
'Ιησοῦ Χριστοῦ, κατ'
[1]ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆ-
ρος ἡμῶν e καὶ | * † Κυ-
ρίου 'Ιησοῦ Χριστοῦ,
τῆς ἐλπίδος ἡμῶν,
2 Τιμοθέῳ [4] γνησίῳ
τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις.
ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς c ἡμῶν, | καὶ
Χριστοῦ 'Ιησοῦ τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν.
3 e Καθὼς | [7] παρεκά-
λεσά σε [13] προσμεῖ-
ναι ἐν 'Εφέσῳ, πορευ-
όμενος εἰς Μακεδονί-
αν, ἵνα παραγγείλῃς
τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκα-
λεῖν,[14]
4 Μηδὲ προσέχειν
[16]μύθοις,[17] καὶ §[19] γενε-
αλογίαις ἀπεράντοις,
αἵτινες [21] ζητήσεις παρ-
έχουσι[22] μᾶλλον ἢ ‡ οἰ-
κονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν
πίστει.
5 Τὸ δὲ [24] τέλος τῆς
παραγγελίας [25] ἐστὶν
ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρ-
δίας, καὶ συνειδήσεως
ἀγαθῆς, καὶ πίστεως
ἀνυποκρίτου·
6 Ὧν τινες ἀστοχήσαν-
τες, [27] ἐξετράπησαν [29]
εἰς ματαιολογίαν·
7 Θέλοντες εἶναι [2] νο-
μοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦν-
τες μήτε ἃ λέγουσι,
μήτε περὶ τίνων [3] δια-
βεβαιοῦνται.
8 Οἴδαμεν [5] δὲ ὅτι κα-
λὸς ὁ νόμος, ἐάν τις
αὐτῷ [6] νομίμως χρῆ-
ται·
9 Εἰδὼς τοῦτο, ὅτι
δικαίῳ νόμος οὐ [8] κεῖ-
ται, [9] ἀνόμοις δὲ καὶ
[10]ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέ-
σι καὶ ἁμαρτωλοῖς,
[11] ἀνοσίοις καὶ [12]βεβή-
λοις, ‡ πατραλῴαις καὶ
μητραλῴαις, ἀνδροφό-
νοις,
10 Πόρνοις, [15] ἀρσε-
νοκοίταις, ἀνδραποδι-
σταῖς, ψεύσταις, ἐπι-
όρκοις, καὶ εἴ τι ἕτε-
ρον τῇ [18] ὑγιαινούσῃ
διδασκαλίᾳ [20] ἀντί-
κειται·
11 ** Κατὰ τὸ εὐαγγέ-
λιον τῆς δόξης τοῦ μα-
καρίου Θεοῦ, ὃ [26] ἐπι-
στεύθην ἐγώ.
12 d Καὶ | χάριν ἔχω
τῷ ἐνδυναμώσαντί με
†† Χριστῷ 'Ιησοῦ τῷ Κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν
με ἡγήσατο, [28] θέμενος
εἰς διακονίαν·
13 ‡‡ Τὸν πρότερον

A. D. 65.

1 Ro. 16. 26.
2 Lu. 5. 17.
* al. transp. ante σωτῆρος
† Χριστοῦ 'Ιησοῦ, τῆς-a.
3 Tit 3. 8.
4 2 Co. 8. 8.
5 εἴδω.
6 2 Ti. 2. 5.
7 παρακαλέω
8 Mat. 3. 10.
9 Mar. 15. 28.
10 Tit. 1.6,10.
11 2 Ti 3. 2.
12 c.4.7; 6.20.
‡ Vide App.
13 προσμένω.
14 s. οὕτω καὶ νῦν παρακαλῶ.
15 1 Co. 6. 9.
16 s. τὸν νοῦν.
17 ch. 4. 7.
18 ch. 6. 3.
§ conj. κενολογίαις.
19 Tit. 3. 9.
20 ch. 5. 14.
21 ch. 6. 4.
22 ch. 6. 17.
24 Ro. 10. 4.
25 εἰμί.
** τῇ-f.
26 πιστεύω.
27 ἐκτρέπω.
†† ἐν-f. alii Θεῷ-f.
28 τίθημι. [δοῦ
29 s. ἐκ τῆς ὁ-
‡‡ τὸ-i.

Digitized by Google

[31]ὄντα [1]βλάσφημον καὶ
διώκτην καὶ [3]ὑβριςήν·
ἀλλ' [5]ἠλεήθην, ὅτι
ἀγνοῶν [6]ἐποίησα ἐν
ἀπιστίᾳ.
14 Ὑπερεπλεόνασε [7]
δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ
ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ.
15 Πιςὸς [9] [10]ὁ λόγος,
καὶ πάσης [11]ἀποδοχῆς
ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰη-
σοῦς [13]ἦλθεν εἰς τὸν
κόσμον ἁμαρτωλοὺς
[15]σῶσαι, ὧν [16]πρῶτός
εἰμι ἐγώ.
16 Ἀλλὰ διὰ τοῦτο
[5]ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ
†πρώτῳ†† [19]ἐνδείξη-
ται Ἰησοῦς Χριστὸς
τὴν πᾶσαν μακροθυμί-
αν, πρὸς [20]ὑποτύπωσιν
τῶν μελλόντων πιςεύ-
ειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν
αἰώνιον.
17 Τῷ δὲ βασιλεῖ [21]
τῶν αἰώνων ‡[23]ἀφθάρ-
τῳ, [25]ἀοράτῳ, [26]μόνῳ
bσοφῷ| Θεῷ, τιμὴ καὶ
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
18 Ταύτην τὴν παραγ-
γελίαν [27]παρατίθεμαί
σοι, τέκνον Τιμόθεε,
κατὰ τὰς προαγούσας
ἐπί σε προφητείας,
ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐ-
ταῖς τὴν καλὴν [31]στρα-
τείαν,
19 Ἔχων πίστιν καὶ
ἀγαθὴν συνείδησιν· ἥν
τινες [32]ἀπωσάμενοι,
περὶ τὴν πίστιν [33]ἐναυ-
άγησαν·

A. D. 65.

1 2 Ti. 3. 2.
2 παραδίδωμι
3 Ro. 1. 30.
4 Lu. 23. 16.
5 ἐλεέω.
6 ποιέω.
7 ὑπερπλεονάζω. [λει-n.
* Παρακά-
8 cf. Ro. 8.26.
9 ch. 3.1; 4.9.
10 s. ἔστι.
11 ch. 4. 9.
12 1 Co. 2. 1.
13 ἔρχομαι.
14 1 Pe. 3. 4.
15 σώζω.
16 Jno. 1. 15.
17 ch. 3. 4.
18 ch. 5. 4.
† al. πρῶτον.
19 ἐνδεικνύω
20 2 Ti. 1. 13.
21 1 Co. 2. 7.
22 Mat. 9. 13.
‡ ἀθανάτῳ-n
23 Ro. 1. 23.
24 Ga 3. 19.
25 Ro. 1. 20.
26 Ro. 16. 27.
27 παρατίθημι, Lu.23 46.
28 δίδωμι.
§ οὗ τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις ἐδόθη, εἰς-n.
‖ ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ-n.
29 τίθημι, Jno. 15. 16.
30 2 Ti. 1. 11.
31 2 Co. 10. 4.
32 ἀπωθέομαι.
** πνεύματι-n.
33 ναυαγέω, 2 Co. 11.25.
34 c.5.14; 6.9.
35 εἰμί.

20 Ὧν [35]ἐςιν Ὑμέναι-
ος καὶ Ἀλέξανδρος· οὓς
[2]παρέδωκα τῷ Σατανᾷ,
ἵνα [4]παιδευθῶσι μὴ
βλασφημεῖν.

Κεφ. β'.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ * οὖν
πρῶτον πάντων ποιεῖ-
σθαι δεήσεις, προσευ-
χὰς, [8]ἐντεύξεις, εὐχα-
ριστίας ὑπὲρ πάντων
ἀνθρώπων·
2 Ὑπὲρ βασιλέων, καὶ
πάντων τῶν ἐν [12]ὑπερ-
οχῇ [35]ὄντων· ἵνα ἤρε-
μον καὶ [14]ἡσύχιον
βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ
εὐσεβείᾳ καὶ [17]σεμνό-
τητι.
3 Τοῦτο γὰρ καλὸν
καὶ [18]ἀπόδεκτον ἐνώ-
πιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
Θεοῦ·
4 Ὃς πάντας ἀνθρώ-
πους [22]θέλει [15]σωθῆ-
ναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν
ἀληθείας [13]ἐλθεῖν.
5 Εἷς γὰρ [10]Θεὸς, εἷς
καὶ [24]μεσίτης Θεοῦ καὶ
ἀνθρώπων, ἄνθρωπος
Χριστὸς Ἰησοῦς·
6 Ὁ [28]δοὺς ἑαυτὸν ἀν-
τίλυτρον ὑπὲρ πάντων,
§ τὸ μαρτύριον καιροῖς
ἰδίοις·
7 Εἰς ‖ὃ [29]ἐτέθην
ἐγὼ [30]κήρυξ καὶ ἀπό-
στολος, (ἀλήθειαν λέ-
γω bἐν Χριστῷ,| οὐ
ψεύδομαι.) διδάσκαλος
ἐθνῶν ἐν ** πίστει καὶ
ἀληθείᾳ.
8 Βούλομαι[34] οὖν προς-
εύχεσθαι τοὺς ἄνδρας

Digitized by Google

ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ † [3]διαλογισμοῦ.

9 Ὡσαύτως καὶ [5] τὰς γυναῖκας ἐν [7] καταστολῇ ‡ κοσμίῳ, μετὰ [9] αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ·

10 Ἀλλ' (ὃ [13] πρέπει γυναιξὶν[15] [17] ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν) δι' ἔργων ἀγαθῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.

12 Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' [5] εἶναι [42] ἐν ἡσυχίᾳ.

13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος [25]ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα.

14 Καὶ Ἀδὰμ οὐκ [26] ἠπατήθη,[27] ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει [28]γέγονε·[31]

15 Σωθήσεται δὲ [32]διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν ‖ [33] μείνωσιν [34] ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ *σωφροσύνης.

Κεφ. γ'.

ΠΙΣΤΟΣ ὁ λόγος· εἴ τις [36]ἐπισκοπῆς ὀρέγεται,[38] [39]καλοῦ ἔργυ [41] ἐπιθυμεῖ.

2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον [42] εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, *[1] νηφάλεον, [2] σώφρονα, κόσμιον, [4] φιλόξενον, [6] διδακτικόν·

3 Μὴ [8] πάροινον, μὴ [9]πλήκτην, [b]μὴ [8]αἰσχροκερδῆ· [l] ἀλλ' ἐπιεικῆ, [11]ἄμαχον, [12] ἀφιλάργυρον,

4 Τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς [14] προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης [16] σεμνότητος·

5 (Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου [14] προστῆναι οὐκ [19] οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;)

6 Μὴ [20] νεόφυτον· ἵνα μὴ [21] τυφωθεὶς εἰς κρῖμα [22] ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου.

7 Δεῖ δὲ c αὐτὸν [l'] καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν· ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν [22]ἐμπέσῃ καὶ [23] παγίδα τοῦ [24] διαβόλου.

8 Διακόνους ὡσαύτως [28] σεμνοὺς, μὴ § διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ [30] προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς·

9 Ἔχοντας [35]τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει.

10 Καὶ οὗτοι δὲ [37] δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν, [40]ἀνέγκλητοι [42]ὄντες.

11 Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνὰς, μὴ ** διαβόλυς, †† νηφαλέυς, πιστὰς ἐν πᾶσι.

A. D. 65.

* Vide App.
1 Tit. 2. 2.
2 Tit. 1. 8; 2. 2.
† διαλογισμῶν-i.
3 Mar. 7. 21.
4 1 Pe. 4. 9.
5 s. βύλομαι.
6 2 Ti. 2. 24.
7 Is. 61. 3.
8 Tit. 1. 7.
‡ κοσμίως,-n
9 He. 12. 28.
11 Tit. 3. 2.
12 He. 13. 5.
13 Mat. 3. 15.
14 προΐστημι
15 s. ποιεῖν.
16 ch. 2. 2.
17 Tit. 1. 2.
19 εἴδω.
20 Job 14. 9.
21 ch. 6. 4.
22 ἐμπίπτω.
23 ch. 6. 9.
24 Mat. 4. 1.
25 πλάσσω.
26 s. πρῶτος.
27 ἀπατάω.
28 Tit. 2. 2.
§ δικολόγυς n
29 γίνομαι.
30 c. 1. 4; 4. 1.
31 s. πρώτη.
32 s. ἡ γυνὴ.
‖ μένη-n.
33 μένω.
34 s. ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνήρ.
35 ch. 1. 19.
36 Ac. 1. 20.
37 Lu. 12. 56.
38 ch. 6. 10.
39 ch. 5. 10.
40 1 Co. 1. 8.
41 Ro. 7. 7.
** διλόγυς.-n.
†† νηφαλίυς-a. al. νηφαλαίους.
42 εἰμί.

Digitized by Google

12 Διάκονοι [13]ἔστωσαν
μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες,
τέκνων καλῶς [3]προϊστά-
μενοι, καὶ τῶν ἰδίων
οἴκων.
13 Οἱ γὰρ καλῶς [5]δια-
κονήσαντες, [6]βαθμὸν
ἑαυτοῖς καλὸν [7]περι-
ποιοῦνται, καὶ πολλὴν
παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14 Ταῦτά σοι γράφω,
ἐλπίζων [9]ἐλθεῖν πρός
σε τάχιον·
15 Ἐὰν δὲ βραδύνω,
ἵνα [10]εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν
οἴκῳ Θεοῦ [11]ἀναστρέφε-
σθαι, ἥτις [13]ἐστὶν ἐκ-
κλησία Θεοῦ *[14]ζῶν-
τος, στύλος καὶ ἑδραίω-
μα τῆς § ἀληθείας.
16 Καὶ ὁμολογουμένως
μέγα [13]ἐστὶ τὸ τῆς
§[17]εὐσεβείας ‖ μυστήρι-
ον· **Θεὸς [19]ἐφανερώ-
θη ἐν σαρκὶ, [21]ἐδικαι-
ώθη ἐν πνεύματι. [23]ὤ-
φθη ††ἀγγέλοις, [24]ἐκη-
ρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπι-
στεύθη[25] ἐν κόσμῳ, [27]ἀν-
ελήφθη ἐν δόξῃ.

Κεφ. δ΄.

ΤΟ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς
λέγει, ὅτι ἐν [29]ὑστέ-
ροις καιροῖς [30]ἀποστή-
σονταί τινες τῆς πίστε-
ως, προσέχοντες πνεύ-
μασι ‡‡[31]πλάνοις, §καὶ ‖
διδασκαλίαις ‖‖ [32]δαι-
μονίων,
2 Ἐν ὑποκρίσει ψευ-
δολόγων, [34]κεκαυτηρι-
ασμένων τὴν ἰδίαν συν-
είδησιν,
3 Κωλυόντων γαμεῖν,
[1]*ἀπέχεσθαι βρωμά-
των ἃ ὁ Θεὸς [4]ἔκτισεν
εἰς μετάληψιν μετὰ
εὐχαριστίας τοῖς πι-
στοῖς καὶ [8]ἐπεγνωκόσι
τὴν ἀλήθειαν.
4 Ὅτι πᾶν κτίσμα
Θεοῦ καλὸν, καὶ οὐδὲν
ἀπόβλητον, μετὰ εὐχα-
ριστίας λαμβανόμενον.
5 Ἁγιάζεται γὰρ διὰ
λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύ-
ξεως.
6 Ταῦτα [12]ὑποτιθέμε-
νος τοῖς ἀδελφοῖς, κα-
λὸς [13]ἔσῃ διάκονος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφό-
μενος τοῖς λόγοις τῆς
πίστεως, καὶ †τῆς κα-
λῆς διδασκαλίας, ᾗ
[15]παρηκολούθηκας.
7 Τοὺς δὲ [16]βεβήλους
καὶ γραώδεις [18]μύθους
παραιτοῦ· [20]γύμναζε
δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέ-
βειαν.
8 Ἡ γὰρ [22]σωματικὴ
γυμνασία πρὸς ὀλίγον
[13]ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ
εὐσέβεια πρὸς πάντα
[26]ὠφέλιμός [13]ἐστιν,
ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζω-
ῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελ-
λούσης.
9 Πιστὸς [28]ὁ λόγος,
καὶ πάσης ἀποδοχῆς
ἄξιος.
10 Εἰς τοῦτο γὰρ §καὶ ‖
κοπιῶμεν καὶ §§ ὀνειδι-
ζόμεθα, ὅτι [33]ἠλπίκα-
μεν ἐπὶ Θεῷ [14]ζῶντι, ὅς
[13]ἐστι σωτὴρ πάντων
ἀνθρώπων, μάλιστα πι-
στῶν.

A. D. 65.

1 s. κελευόντων.
* Vide App.
3 προΐστημι.
4 κτίζω.
5 Ac. 6. 2.
6 1 Sa. 5. 5.
7 Ac. 20. 28.
8 ἐπιγινώσκω
9 ἔρχομαι.
10 εἴδω.
11 Mat. 17. 22.
12 ὑποτίθημι
13 εἰμί.
† τῇ καλῇ διδασκαλίᾳ.-n.
14 ζάω. [θέω.
15 παρακολουθέω.
16 ch. 1. 9.
17 c. 2.2; 4.8.
18 ch. 1. 4.
§ ἐκκλησίας-n
‖ μυστήριον, ὃ ἐφαν.-n.
** Ὅς-a. al. ὃ-i.
19 φανερόω.
20 He. 5. 14.
21 δικαιόω.
22 Lu. 3. 22.
23 ὄπτομαι.
†† ἀνθρώποις.-n.
24 κηρύσσω.
25 πιστεύω.
26 2 Ti. 3. 16.
27 ἀναλαμβάνω.
28 s. ἔστι.
29 1 Ch. 29 29.
30 ἀφίστημι.
‡‡ πλάνης-i.
31 Mat. 27. 63.
§§ ἀγωνιζόμεθα,-i.
‖‖ δαιμόνων-n
32 Ac. 17. 18.
33 ἐλπίζω.
34 καυτηριάζω.

Digitized by Google

11 Παράγγελλε ταῦτα
καὶ δίδασκε.
12 Μηδείς σου τῆς νε-
ότητος καταφρονείτω.
ἀλλὰ τύπος [3] γίνου
τῶν πιστῶν ἐν λό-
γῳ, ἐν ἀναστροφῇ,
ἐν ἀγάπῃ, [b] ἐν πνεύμα-
τι, [l] ἐν πίστει, ἐν [5] ἁ-
γνείᾳ.
13 Ἕως ἔρχομαι πρόσ-
εχε [7] τῇ ἀναγνώσει, τῇ
παρακλήσει, τῇ διδα-
σκαλίᾳ.
14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν
σοὶ χαρίσματος, ὃ [10] ἐ-
δόθη σοι διὰ προφητεί-
ας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν
χειρῶν τοῦ [13] πρεσβυ-
τερίου.
15 Ταῦτα [15] μελέτα, ἐν
τούτοις [17] ἴσθι· ἵνα σοῦ
ἡ [19] προκοπὴ φανερὰ
[17] ᾖ [c] ἐν [l] πᾶσιν.
16 Ἔπεχε [21] σεαυτῷ,
καὶ τῇ διδασκαλίᾳ·
[23] ἐπίμενε αὐτοῖς. Τοῦ-
το γὰρ ποιῶν, καὶ σε-
αυτὸν σώσεις καὶ τοὺς
[21] ἀκούοντάς σου.

Κεφ. ε΄.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡῼ [27] μὴ
[29] ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ πα-
ρακάλει ὡς πατέρα·
νεωτέρους, ὡς ἀδελ-
φούς·
2 Πρεσβυτέρας, ὡς
μητέρας· νεωτέρας, ὡς
ἀδελφὰς, ἐν πάσῃ [33] ἁ-
γνείᾳ.
3 Χήρας [34] [35] τίμα τὰς
[36] ὄντως χήρας.
4 Εἰ δέ τις χήρα τέ-
κνα ἢ [37] ἔκγονα ἔχει,
μανθανέτωσαν πρῶτον
τὸν ἴδιον οἶκον [1] εὐ-
σεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς
[2] ἀποδιδόναι τοῖς [4] προ-
γόνοις· τοῦτο γάρ
[17] ἐστι [b] καλὸν καὶ [l]
ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ.
5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα
καὶ [6] μεμονωμένη [8] ἤλ-
πικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν,
καὶ προσμένει ταῖς
δεήσεσι καὶ ταῖς προσ-
ευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέ-
ρας.
6 Ἡ δὲ [9] σπαταλῶσα,
[11] ζῶσα [12] τέθνηκε.
7 Καὶ ταῦτα παράγ-
γελλε, ἵνα [14] ἀνεπίλη-
πτοι [17] ὦσιν.
8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων
καὶ μάλιστα τῶν [16] οἰ-
κείων οὐ [18] προνοεῖ, τὴν
πίστιν [20] ἤρνηται, καὶ
[17] ἔστιν [22] ἀπίστου χεί-
ρων.
9 Χήρα καταλεγέσθω
μὴ ἔλαττον ἐτῶν * ἑξή-
κοντα, [3] γεγονυῖα ἑνὸς
ἀνδρὸς γυνή·
10 Ἐν ἔργοις καλοῖς
[24] μαρτυρουμένη, εἰ [26] ἐ-
τεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξ-
ενοδόχησεν, [28] εἰ ἁγί-
ων πόδας [30] ἔνιψεν, εἰ
θλιβομένοις [31] ἐπήρ-
κεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ
ἀγαθῷ [32] ἐπηκολούθη-
σε.
11 Νεωτέρας δὲ χήρας
παραιτοῦ· ὅταν γὰρ
καταστρηνιάσωσι τοῦ
Χριστοῦ, γαμεῖν θέ-
λουσιν
12 Ἔχουσαι [38] κρῖμα,

A. D. 65.

1 Ac. 17. 25.
2 ἀποδίδωμι.
3 γίνομαι.
4 2 Ti. 1. 3. 2 Mac. 8. 19.
5 ch. 5. 2.
6 μονόω.
7 s. τὸν νοῦν.
8 ἐλπίζω.
9 Ja. 5. 5.
10 δίδωμι.
11 ζάω.
12 θνήσκω.
13 Ac. 22. 5.
14 c. 3. 2; 6. 14.
15 Mar. 13. 11.
16 Ga. 6. 10.
17 εἰμί.
18 Ro. 12. 17.
19 Phi. 1. 12.
20 ἀρνέομαι.
21 Phi. 2. 16.
22 1 Co. 6. 6. Re. 21. 8.
23 ἐπιμένω.
* ἑξήκοντα γεγονυῖα, ἑνός-α.
24 Ac. 6. 3.
25 Mat. 17. 5. 1 Jno. 5. 15.
26 τεκνοτροφέω.
27 Lu. 15. 25. Ac. 2. 17.
28 ξενοδοχέω
29 ἐπιπλήσσω.
30 νίπτω.
31 ἐπαρκέω, v. 16.
32 ἐπακολουθέω.
33 ch. 4. 12.
34 Mar. 12. 40. Lu. 2. 37.
35 Mat. 15. 4. 1 Pe. 2. 17.
36 Lu. 24. 34.
37 De. 29. 11. Is. 49. 15.
38 ch. 3. 6. Mat. 23. 13.

Digitized by Google

ὅτι τὴν πρώτην πίστιν
[3]ἠθέτησαν.
13 [a]Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ
[5]μανθάνουσι [6]περιερ-
χόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ
μόνον δὲ [7]ἀργαὶ, ἀλλὰ
καὶ φλύαροι καὶ [9]περί-
εργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ
δέοντα.
14 Βούλομαι οὖν νεω-
τέρας γαμεῖν, [10]τεκνο-
γονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν,
μηδεμίαν ἀφορμὴν
[11]δίδοναι τῷ ἀντικει-
μένῳ [13]λοιδορίας χά-
ριν.
15 Ἤδη γάρ τινες ἐξ-
ετράπησαν[15] ὀπίσω τοῦ
Σατανᾶ.
16 Εἴ τις [d]πιστὸς
ἢ [l]πιστὴ ἔχει χήρας,
[17]ἐπαρκείτω αὐταῖς,
καὶ μὴ [19]βαρείσθω
ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς
ὄντως χήραις ἐπαρκέ-
σῃ.
17 Οἱ καλῶς [21]προ-
εστῶτες πρεσβύτε-
ροι [23]διπλῆς [24]τιμῆς
ἀξιούσθωσαν, μάλι-
στα οἱ [25]κοπιῶντες
ἐν λόγῳ καὶ διδασκα-
λίᾳ.
18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή·
[32]Βοῦν ἀλοῶντα οὐ [†]φι-
μώσεις. Καί· [33]Ἄξιος
ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ
αὐτοῦ.
19 Κατὰ πρεσβυτέρου
[28]κατηγορίαν μὴ [29]πα-
ραδέχου,[30] [e]ἐκτὸς εἰ μὴ
ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύ-
ρων. [l]
20 Τοὺς ἁμαρτάνον-
τας, ἐνώπιον πάντων
[1]ἔλεγχε, ἵνα καὶ [2]οἱ
λοιποὶ φόβον ἔχωσι.
21 Διαμαρτύρομαι [4]
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ
[c]Κυρίου [l] Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν
ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα
[8]φυλάξῃς χωρὶς προ-
κρίματος, μηδὲν ποιῶν
κατὰ [*]πρόσκλισιν.
22 Χεῖρας [12]ταχέως
μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ
κοινώνει ἁμαρτίαις
ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν
ἁγνὸν τήρει.
23 Μηκέτι ὑδροπότει,
[14]ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ
διὰ τὸν στόμαχόν σου
καὶ τὰς [16]πυκνάς σου
ἀσθενείας.
24 Τινῶν ἀνθρώπων
αἱ ἁμαρτίαι [18]πρόδη-
λοί [20]εἰσι, προάγου-
σαι εἰς κρίσιν· τισὶ
δὲ καὶ ἐπακολουθοῦ-
σιν.
25 Ὡσαύτως καὶ τὰ
καλὰ ἔργα πρόδηλά
[20]ἐστι· καὶ τὰ ἄλλως
ἔχοντα, [22]κρυβῆναι οὐ
δύναται.

Κεφ. ς'.

ΟΣΟΙ [20]εἰσὶν ὑπὸ
[26]ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς
ἰδίους δεσπότας πά-
σης τιμῆς ἀξίους [27]ἡ-
γείσθωσαν· ἵνα μὴ τὸ
ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ
διδασκαλία βλασφημῆ-
ται.
2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχον-
τες δεσπότας, μὴ κατα-
φρονείτωσαν, [31]ὅτι ἀ-
δελφοί [20]εἰσιν· ἀλλὰ

A. D. 65.

1 Mat. 18. 15.
2 Lu. 18. 9.
3 ἀθετέω, Mar. 7. 9.
4 Lu. 16. 28. 2 Ti. 2. 14.
5 s. εἶναι.
6 Ac. 19. 13
7 Mat. 12. 36.
8 φυλάσσω.
9 Ac. 19. 19.
* πρόσκλησιν. al. χάριν.-n.
10 cf. ver. 10. ch. 2. 15.
11 δίδωμι.
12 Lu. 16. 6. Ga. 1. 6.
13 1 Pe. 3. 9.
14 s. μόνον.
15 ἐκτρέπω, ch. 1. 6.
16 Ac. 24. 26.
17 ver. 10.
18 He. 7. 14. 2 Mac. 14. 39.
19 2 Co. 1. 8.
20 εἰμί.
21 προΐστημι.
22 κρύπτω.
23 Mat. 23. 15. Re. 18. 6.
24 Ro. 12. 10. 1 Pe. 3. 7.
25 Ro. 16. 6. 1 Co. 15. 10.
26 Ga. 5. 1.
27 ἡγέομαι.
† κημώσεις.-n.
28 Lu. 6. 7. Jno. 18. 29. Tit. 1. 6.
29 Mar. 4. 20. Ac. 16. 21. He. 12. 6.
30 1 Co. 14. 5.
31 s. αὐτῶν.
32 De. 25. 4.
33 Lu. 10. 7.

Digitized by Google

μᾶλλον δουλευέτωσαν,
[1] ὅτι πιστοί [3] εἰσι
καὶ ἀγαπητοὶ, οἱ τῆς
[5] εὐεργεσίας *ἀντιλαμ-
βανόμενοι. Ταῦτα δί-
δασκε, καὶ παρακά-
λει.
3 Εἴτις [9] ἑτεροδιδα-
σκαλεῖ, καὶ μὴ ‡προσέρ-
χεται ὑγιαίνουσι λό-
γοις τοῖς τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν
διδασκαλίᾳ.
4 ‖ Τετύφωται,[13] μη-
δὲν [15] ἐπιστάμενος, ἀλ-
λὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις
καὶ [16] λογομαχίας· ἐξ
ὧν γίνεται φθόνος,
ἔρις, βλασφημίαι, ὑπό-
νοιαι πονηραὶ,
5 Παραδιατριβαὶ ††
[17] διεφθαρμένων ἀνθρώ-
πων τὸν νοῦν, καὶ
‡‡ [19] ἀπεστερημένων τῆς
ἀληθείας, νομιζόντων
πορισμὸν [3] εἶναι τὴν
εὐσέβειαν. c [25] Ἀφί-
στασο ἀπὸ τῶν τοιού-
των.]
6 Ἔστι[3] δὲ πορισμὸς
μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ
αὐταρκείας.
7 Οὐδὲν γὰρ [26] εἰς-
ηνέγκαμεν εἰς τὸν κό-
σμον, d δῆλον] ὅτι οὐ-
δὲ [27] ἐξενεγκεῖν τι δυ-
νάμεθα.
8 Ἔχοντες δὲ διατρο-
φὰς καὶ σκεπάσματα,
τούτοις ἀρκεσθησόμε-
θα.
9 Οἱ δὲ βουλόμενοι
πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν
εἰς πειρασμὸν καὶ πα-

A. D. 65.

1 s. αὐτοῖς.
* τοῦ διαβόλου,-f.
† ἀνοήτους-n
2 Pr. 10. 26.
3 εἰμί
4 Lu. 5. 7.
5 Ac. 4. 9.
6 1 Co. 5. 5.
7 Lu. 1. 54.
8 Jno. 17. 12.
9 ch. 1. 3.
‡ conj. προςέχεται, s. προςέχει.
10 cf. Lu. 16. 14.
11 ch. 3. 1.
12 ἀποπλανάω.
13 τυφόω.
§ περιέπειραν-n.
14 περιπείρω.
‖ τετύφλωται,-n.
15 ἐπίσταμαι.
16 cf. 2 Ti. 2. 14.
** πραϋπάθειαν-h.
†† διαπαρατριβαί-a.
17 διαφθείρω
18 Lu. 13. 24.
‡‡ ἀπεστραμμένων ἀπὸ τῆς-n.
19 ἀποστερέω.
20 Phi. 1. 30.
21 ἐπιλαμβάνω, v. 19.
22 s. τὸν στέφανον.
23 καλέω.
24 ὁμολογέω.
25 ἀφίστημι.
§§ ζωογονοῦντος-i.
26 εἰσφέρω.
27 ἐκφέρω.
28 1 Pe. 1. 19.
29 δείκνυμι.

γίδα, *καὶ ἐπιθυμίας
πολλὰς †ἀνοήτους καὶ
[2] βλαβερὰς, αἵτινες βυ-
θίζουσι [4] τοὺς ἀνθρώ-
πους εἰς [6] ὄλεθρον καὶ
[8] ἀπώλειαν.
10 Ῥίζα γὰρ πάντων
τῶν κακῶν [3] ἐστιν ἡ
[10] φιλαργυρία· ἧς τι-
νες [11] ὀρεγόμενοι [12] ἀπε-
πλανήθησαν ἀπὸ τῆς
πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς
§ [14] περιέπειραν ὀδύναις
πολλαῖς.
11 Σὺ δὲ, ὦ ἄνθρωπε
τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε·
δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγά-
πην, ὑπομονὴν, **πραό-
τητα.
12 Ἀγωνίζου [18] τὸν
καλὸν [20] ἀγῶνα τῆς πί-
στεως, [21] ἐπιλαβοῦ [22] τῆς
αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν
b καὶ] [23] ἐκλήθης, καὶ
[24] ὡμολόγησας τὴν κα-
λὴν ὁμολογίαν ἐνώ-
πιον πολλῶν μαρτύ-
ρων.
13 Παραγγέλλω σοι
ἐνώπιόν τοῦ Θεοῦ τοῦ
§§ ζωοποιοῦντος τὰ πάν-
τα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ
Ποντίου Πιλάτου τὴν
καλὴν ὁμολογίαν·
14 Τηρῆσαί σε τὴν
ἐντολὴν [28] ἄσπιλον,
ἀνεπίληπτον, μέχρι
τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ·
15 Ἣν καιροῖς ἰδίοις
[29] δείξει ὁ μακάριος
καὶ μόνος δυνάστης,

Digitized by Google

ὁ βασιλεὺς τῶν [1] βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν [3] κυριευόντων,

16 Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν.[5] φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν [7] εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ [7] ἰδεῖν δύναται· ᾧ [9] τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. Ἀμήν.

17 Τοῖς πλουσίοις ‡ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ [10] ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ** ἐν τῷ Θεῷ ᵈ τῷ [11] ζῶντι,| τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν·

18 Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους [2] εἶναι, κοινωνικούς·

19 Ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς * θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα [6] ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου† ζωῆς.

20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν § παρακαταθήκην φύλαξον. ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους ‖ κενοφωνίας. καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως·

21 Ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ τὴν πίστιν [12] ἠστόχησαν· Ἡ χάρις [9] μετὰ σοῦ. ᵇ Ἀμήν.| ††

A. D. 65.

1 Ro. 5. 15.
2 εἰμί.
3 Lu. 22. 25.
* conj. κειμήλιον, s. θέμα λίαν.
5 1 Co. 15. 53.
6 ἐπιλαμβανω.
7 εἴδω.
9 s. ἔσω.
† ὄντως-α.
‡ τῦ νῦν αἰῶνος.-n.
§ παραθήκην-l.
10 ἐλπίζω.
‖ καινοφωνίας-n.
** ἐπὶ-n.
11 ζάω.
12 ἀστοχέω.
†† Vide App.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α΄.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ, χάρις, ἔλεος. εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς. καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ [6] προγόνων ‡ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει,[7] ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ * ἡμέρας,

4 Ἐπιποθῶν σε [1] ἰδεῖν, [2] μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ·

5 Ὑπόμνησιν [3] † λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ [4] ἀνυποκρίτου πίστεως. ἥτις [5] ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνείκῃ· [8] πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί.[9]

A. D. 65.

* ἡμέρας ἐπιποθῶν-n.
1 εἴδω. ἴμαι.
2 μιμνήσκο-
3 2 Pe. 1. 13.
† λαβὼν-i.
4 1 Ti. 1. 5.
5 ἐνοικέω.
6 1 Ti. 5. 4.
‡ conj. ἐκ καθαρᾶς συνειδήσεως ἀδιάλειπτον ἔχων.
7 Ac. 23. 1.
8 πείθω.
9 s. ἐνοίκει.

Digitized by Google

6 Δι' ἣν αἰτίαν [1] ἀνα-
μιμνήσκω σε [3] ἀναζω-
πυρεῖν τὸ [5] χάρισμα τȣ̃
Θεοῦ, ὅ [7] ἐστιν ἐν σοὶ
διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν
χειρῶν μου.
7 Οὐ γὰρ [9] ἔδωκεν
ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα
[10] δειλίας, ἀλλὰ δυνά-
μεως καὶ ἀγάπης καὶ
σωφρονισμοῦ.
8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς
τὸ μαρτύριον τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ
τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλ-
λὰ συγκακοπάθησον τῷ
εὐαγγελίῳ κατὰ δύνα-
μιν Θεοῦ·
9 Τοῦ [12] σώσαντος
ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος
κλήσει ἁγίᾳ, ȣ̓ κατὰ τὰ
ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ'
ἰδίαν [13] πρόθεσιν καὶ
χάριν τὴν [9] δοθεῖσαν
ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
[15] πρὸ χρόνων αἰωνί-
ων·
10 Φανερωθεῖσαν δὲ
νῦν διὰ τῆς [17] ἐπιφανεί-
ας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
Ἰησȣ̃ Χριστοῦ, [19] καταρ-
γήσαντος [21] μὲν τὸν θά-
νατον, [23] φωτίσαντος δὲ
ζωὴν ϗ ἀφθαρσίαν διὰ
τοῦ εὐαγγελίου·
11 Εἰς ὃ [27] ἐτέθην ἐγὼ
[28] κήρυξ καὶ ἀπόστολος
καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.
12 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ
ταῦτα πάσχω· ἀλλ'
οὐκ ἐπαισχύνομαι. Οἶ-
δα [31] γὰρ ᾧ [33] πεπί-
στευκα, καὶ [34] πέπει-
σμαι ὅτι δυνατός [7] ἐστι
τὴν ‖ παραθήκην μου
φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν
ἡμέραν.
13 Ὑποτύπωσιν [2] [4] ἔχε
[6] ὑγιαινόντων λόγων,
ὧν παρ' ἐμοῦ [8] ἤκουσας
ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ
τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14 Τὴν καλὴν παρα-
καταθήκην φύλαξον
διὰ Πνεύματος ἁγίου
τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡ-
μῖν.
15 Οἶδας [31] τοῦτο, ὅτι
[11] ἀπεστράφησάν με πάν-
τες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν
[7] ἐστι Φύγελλος καὶ Ἑρ-
μογένης.
16 Δῴη [9] ἔλεος ὁ Κύ-
ριος τῷ Ὀνησιφόρου
οἴκῳ· ὅτι πολλάκις με
[14] ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυ-
σίν μου οὐκ * [16] ἐπῃ-
σχύνθη·
17 Ἀλλὰ [18] γενόμενος
ἐν Ῥώμῃ, †σπουδαιότε-
ρον [20] ἐζήτησέ με, καὶ
[22] εὗρε.
18 Δῴη [9] αὐτῷ ὁ Κύ-
ριος εὑρεῖν [22] ἔλεος πα-
ρὰ Κυρίου ἐν [24] ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν
Ἐφέσῳ [25] [26] διηκόνη-
σε,‡ βέλτιον σὺ γινώ-
σκεις.

Κεφ. β'.

ΣΥ οὖν, τέκνον μȣ, ἐν-
δυναμοῦ [29] ἐν τῇ χάρι-
τι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
2 Καὶ ἃ [8] ἤκουσας παρ'
ἐμοῦ [30] διὰ § πολλῶν
μαρτύρων, ταῦτα [32] πα-
ράθȣ πιστοῖς ἀνθρώποις,
οἵτινες ἱκανοὶ [7] ἔσονται
καὶ ἑτέρους [35] διδάξαι.

A. D. 65.

1 Mar. 11.21.
2 1 Ti. 1. 16.
3 Ge. 45. 27.
4 Jno. 14. 21.
5 Ro. 1. 11.
6 1 Ti. 1. 10.
7 εἰμί.
8 ἀκούω.
9 δίδωμι.
10 Pr. 19. 15.
11 ἀποστρέφω, Ti. 1.14.
12 σώζω.
13 Ro. 8. 28.
14 ἀναψύχω, Ex. 23. 12.
15 Ro. 16. 25.
* ἐπαισχύνθητι.
16 ἐπαισχύνομαι.
17 1 Ti. 6. 14.
18 γίνομαι.
† σπουδαίως-η.
19 s. ἐν σαρκὶ
20 ζητέω.
21 Lu. 13. 7.
22 εὑρίσκω.
23 Lu. 11. 36.
24 ch. 4. 8.
25 s. τοῖς ἁγίοις.
26 διακονέω.
‡ μοι, -ƒ.
27 τίθημι.
28 1 Ti. 2. 7.
29 Ac. 9. 22.
30 1 Ti. 6. 12.
§ Conj. διὰ πολλῶν, μαρτυρῶν ταῦτα
31 εἴδω. [μι.
32 παρατίθημι.
33 πιστεύω.
34 πείθω, v.5.
‖ παρακαταθήκην. 1 Ti. 6. 20.
35 διδάσκω.

Digitized by Google

3 * Σὺ οὖν [1] κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Οὐδεὶς στρατευόμενος ‡ [2] ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίȣ πραγματείαις, ἵνα τῷ ςρατολογήσαντι ἀρέσῃ.

5 Ἐὰν δὲ καὶ [8] ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ [9] νομίμως [8] ἀθλήσῃ.

6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.

7 Νόει ἃ λέγω· †† [12] δῴη γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριςὸν [13] ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου·

9 Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακȣ̃ργος· [16] ἀλλ' ὁ λόγος τȣ̃ Θεοῦ οὐ [21] δέδεται.

10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, [22] ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς [23] ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.

11 Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ [25] συναπεθάνομεν, καὶ [28] συζήσομεν·

12 Εἰ [29] ὑπομένομεν, καὶ [31] συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς·

13 Εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· † ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ § Κυρίου μὴ ‖ λογομαχεῖν, ** εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ [3] καταςροφῇ τῶν ἀκουόντων.

15 Σπȣ́δασον [4] σεαυτὸν [6] δόκιμον [5] παραςῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, [7] ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας [10] περιΐςασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας·

17 Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα [11] νομὴν ‡‡ [14] ἕξει· ὧν [15] ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός·

18 Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν [17] ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν [1] ἀνάςασιν ἤδη [18] γεγονέναι· καὶ [19] ἀνατρέπουσι τήν τινων πίστιν.

19 Ὁ μέντοι [20] ςερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ [24] ἕςηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· [26] Ἔγνω Κύριος τοὺς [15] ὄντας αὐτοῦ· καί· Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα §§ Χριστοῦ.

20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ [15] ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ [30] ξύλινα καὶ [32] ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

A. D. 65.

* Συγκακοπάθησον-h
1 v. 9. c. 4. 5.
† ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν-i
‡ τῷ Θεῷ-f.
2 2 Pe. 2. 20.
§ Θεοῦ,-n.
‖ λογομάχει-n.
** ἐπ' ȣ̓δὲν, s. ἐπ' ȣ̓δενὶ-n.
3 2 Pe. 2. 6.
4 Ga. 2. 10.
5 παρίστημι.
6 Ro. 14. 18.
7 Pr. 3. 6.
8 ἀθλέω.
9 1 Ti. 1. 8.
10 περιΐςημι.
11 Jno. 10. 9.
†† δώσει-h.
12 δίδωμι.
13 ἐγείρω.
‡‡ ἕχει-n.
14 ἔχω.
15 εἰμί.
16 Lu. 23. 32.
17 ἀστοχέω. 1 Ti. 1. 6.
18 γίνομαι.
19 Tit. 1. 11.
20 He. 5. 12, 14.
21 δέω.
22 Lu. 18. 7. Col. 3. 12. 1 Ti. 5. 21.
23 s. οὔσης.
24 ἵστημι.
25 συναποθνήσκω, Mar. 14. 31.
26 γινώσκω.
27 ἀφίστημι.
28 Ro. 6. 8.
§§ κυρίου-a.
29 He. 10. 32. Ja. 1. 12.
30 Re. 9. 20.
31 1 Co. 4. 8.
32 2 Co. 4. 7.

21 Ἐὰν οὖν τις [1]ἐκκα-
θάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τού-
των, [3]ἔσται σκεῦος εἰς
τιμὴν, [5]ἡγιασμένον, *ϗ
[2]εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ,
εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
[9]ἡτοιμασμένον.
22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς
ἐπιθυμίας φεῦγε· διώ-
κε δὲ δικαιοσύνην, πί-
στιν, ἀγάπην, εἰρήνην
μετὰ † τῶν [12]ἐπικαλου-
μένων τὸν Κύριον ἐκ
[15]καθαρᾶς καρδίας.
23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ
ἀπαιδεύτους ζητήσεις
[16]παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι
[17]γεννῶσι [18]μάχας.
24 Δοῦλον δὲ Κυρίου
οὐ δεῖ [21]μάχεσθαι, ἀλλ'
[22]ἤπιον [3]εἶναι πρὸς
πάντας, [22]διδακτικὸν,
ἀνεξίκακον,
25 Ἐν πραότητι [23]παι-
δεύοντα τοὺς ‖[25]ἀντι-
διατιθεμένους· μήπο-
τε [29]δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνω-
σιν ἀληθείας·
26 Καὶ [30]ἀνανήψωσιν
ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου
παγίδος, [31]ἐζωγρημέ-
νοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ
ἐκείνου θέλημα.

Κεφ. γ'.

ΤΟΥΤΟ δὲ ††γίνω-
σκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις
ἡμέραις [34]ἐνστήσονται
καιροὶ [35]χαλεποί.
2 Ἔσονται [3] γὰρ οἱ
ἄνθρωποι φίλαυτοι,
φιλάργυροι, [38]ἀλαζό-
νες, ὑπερήφανοι, βλάσ-
φημοι, γονεῦσιν ἀπει-
θεῖς, *[2]ἀχάριστοι, ἀν-
όσιοι,
3 Ἄστοργοι, [4]ἄσπον-
δοι, [6]διάβολοι, ἀκρα-
τεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλά-
γαθοι,
4 Προδόται,[8] [10]προπε-
τεῖς, [11]τετυφωμένοι,
φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φι-
λόθεοι·
5 Ἔχοντες [13]μόρφω-
σιν εὐσεβείας, τὴν δὲ
δύναμιν αὐτῆς [14]ἠρνη-
μένοι. Καὶ τούτους
ἀποτρέπου.
6 Ἐκ τούτων γάρ [3]εἰ-
σιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς
τὰς [16]οἰκίας, ϗ ‡αἰχμα-
λωτεύοντες [b] τὰ | γυ-
ναικάρια [20]σεσωρευμέ-
να ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
ἐπιθυμίαις ποικίλαις· §
7 Πάντοτε μανθάνον-
τα, ϗ μηδέποτε εἰς ἐπί-
γνωσιν[24] ἀληθείας ἐλ-
θεῖν[26] δυνάμενα.
8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰαν-
νῆς ϗ **Ἰαμβρῆς ἀντ-
έστησαν[28] Μωϋσεῖ, οὕ-
τως καὶ οὗτοι ἀνθίσταν-
ται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρω-
ποι [32]κατεφθαρμένοι
τὸν νοῦν, [33]ἀδόκιμοι
περὶ τὴν πίστιν.
9 Ἀλλ' οὐ προκόψου-
σιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ
ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος
[3]ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ
ἡ ἐκείνων [36]ἐγένετο.
10 Σὺ δὲ [37]παρηκολού-
θηκάς μου τῇ διδασκα-
λίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προ-
θέσει, τῇ πίστει, τῇ μα-
κροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ,

A. D. 65.

1 1 Co. 5. 7.
2 Lu. 6. 35.
*ἄχρηστοι,-n.
3 εἰμί.
4 Ro. 1. 31.
5 ἁγιάζω.
6 1 Ti. 3. 11.
7 ch. 4. 11.
8 Lu. 6. 16.
9 ἑτοιμάζω.
10 Ac. 19. 36.
11 τυφόω.
† πάντων-f.
12 Ac. 2. 21.
13 Ro. 2. 20.
14 ἀρνέομαι.
15 ch. 1. 3.
16 Mat. 10. 13.
17 γεννάω.
18 Lu. 14. 18.
19 2 Co. 7. 5.
‡ αἰχμαλωτίζοντες-a.
20 σωρεύω.
21 Jno. 6. 52.
22 1 Ti. 3. 2.
23 1 Th. 2. 7.
§ ϗ ἡδοναῖς n
24 ch. 2. 25.
‖ ἀντικειμένυς· n.
25 ἀντιδιατίθημι.
26 ἔρχομαι.
27 2 Co. 6. 9.
** Μαμβρῆς-n.
28 ἀνθίστημι.
29 δίδωμι.
30 ἀνανήφω.
31 ζωγρέω.
32 καταφθείρω. [τε-n.
†† γινώσκε·
33 Ro. 1. 28.
34 ἐνίστημι.
35 Mat. 8. 28.
36 γίνομαι.
37 παρακολουθέω, Lu. 1. 3.
38 Ro. 1. 30.

Digitized by Google

11 Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι [1]ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς [3]ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με [4]ἐῤῥύσατο ὁ Κύριος.

12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς [7]ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται.[9]

13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς [13]ἔμαθες καὶ [14]ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ § τίνος [13]ἔμαθες·

15 Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους[15] e τὰ ‖ ἱερὰ γράμματα [17]οἶδας, τὰ δυνάμενά σε [19]σοφίσαι εἰς σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

16 Πᾶσα γραφὴ, θεόπνευστος, e καὶ ‖ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ·

17 Ἵνα ** ἄρτιος [22]ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν [23]ἐξηρτισμένος.

Κεφ. δ'.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΙ[26] b οὖν ἐγὼ ‖ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ b τοῦ Κυρίου ‖ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας[1] καὶ νεκροὺς *κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ·

2 Κήρυξον[2] τὸν λόγον, [4]ἐπίστηθι [6]εὐκαίρως, [8]ἀκαίρως· [10]ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ † μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. ‖

3 Ἔσται [22] γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ [11]ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ ‡ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς [12]ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν·

4 Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους [16]ἐκτραπήσονται.

5 Σὺ δὲ ‖ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.[18]

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι,[20] καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως [4]ἐφέστηκε.

7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν [21]ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον [24]τετέλεκα, τὴν πίστιν [25]τετήρηκα.

8 Λοιπὸν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν [27]ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι ‖

A. D. 65.

1 γίνομαι.
* καὶ.l.
2 κηρύσσω.
3 ὑποφέρω.
1 Co. 10. 13.
4 ἐφίστημι.
5 ῥύω.
6 Mar. 14. 11.
7 ζάω.
8 cf. Phi.4.10.
9 διώκω.
10 ἐλέγχω.
† προθυμίᾳ-n
11 ἀνέχω.
‡ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας-a.
12 cf. ch. 3. 6. Ro. 12. 20.
§ τίνων-n.
13 μανθάνω.
14 πιστόω.
15 Lu.1.41,44 Ac. 7. 19. 1 Pe. 2. 2.
16 ἐκτρέπω.
‖ νῆφε, ἐν πᾶσι κακ.-n
17 εἴδω.
18 ver. 17. Lu. 1. 1. Ro. 4. 21.
19 σοφίζω, Ps. 19. 7. Eccl. 38.26. 2 Pe. 1. 16.
20 Phi. 2. 17.
21 ἀγωνίζομαι, Lu 13. 24. 1 Co. 9. 25. 1 Ti. 6. 12. Col. 1. 29.
** τέλειος-n.
22 εἰμί.
23 ἐξαρτίζω, Ac. 21. 5.
24 τελέω.
25 τηρέω.
26 Ac. 18. 5. 1 Ti. 5. 21.
27 ἀποδίδωμι

Digitized by Google

τοῖς [1]ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9 Σπούδασον [3]ἐλθεῖν πρός με ταχέως·

10 Δημᾶς γάρ με [2]ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη[8] εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς † Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν.

11 Λουκᾶς [9]ἐϛι μόνος μετ' ἐμȣ̃. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτȣ̃· [9]ἔϛι γάρ μοι εὔχρηϛος εἰς διακονίαν.

12 Τυχικὸν δὲ [11]ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.

13 Τὸν § φαιλόνην ὃν [12]ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιϛα τὰς μεμβράνας.

14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ [14]ἐνεδείξατο· †† [15]ἀποδώη αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

15 Ὃν καὶ σὺ φυλάσσȣ· λίαν γὰρ [16]ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου [17]ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι [18]συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με [2]ἐγκατέλιπον μὴ αὐτοῖς [4]λογισθείη.

17 Ὁ δὲ Κύριός μοι [5]παρέστη, καὶ [6]ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμȣ̃ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ * ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ [7]ἐῤῥύσθην ἐκ ϛόματος λέοντος.

18 *d* Καὶ ‖ [7]ῥύσεταί με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργȣ πονηρȣ̃, καὶ [10]σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτȣ̃ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τȣ̀ς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

19 Ἄσπασαι ‡ Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, ‖ καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον.

20 Ἔραστος [13]ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ [12]ἀπέλιπον ἐν ** Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.

21 Σπȣ́δασον πρὸ χειμῶνος [3]ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

22 *e* Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριϛὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. | *d* Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. | ‡‡ *b* Ἀμήν. | ‖

A. D. 65.

1 ἀγαπάω.
2 ἐγκαταλείπω, Mat. 27. 46.
3 ἔρχομαι.
4 λογίζομαι, Ro. 4. 3...6.
5 παρίστημι,
6 ἐνδυναμόω
* ἀκȣ́σωσι-i.
7 ῥύω.
8 πορεύομαι.
† Γαλλίαν,-n
9 εἰμί.
10 σώζω.
11 ἀποστέλλω
‡ Πρίσκιλλαν-n.
§ φαιλώνην-n
‖ Vide App.
12 ἀπολείπω, He. 4. 6, 9.
13 μένω.
** Μηλωτῷ-n. alii conj. Μελίτῃ.
14 ἐνδείκνυμ
†† ἀποδώσει-h.
15 ἀποδίδωμι
16 ἀνθίϛημι. Ac. 13. 8.
17 Ac. 22. 1.
18 συμπαραγίνομαι, Lu. 23. 48.
‡‡ al. Ἔῤῥωσο ἐν εἰρήνῃ.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.
ΠΑΥΛΟΣ δȣ̃λος Θεȣ̃,
ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ
Χριςοῦ, κατὰ πίςιν ἐκ-
λεκτῶν Θεοῦ, καὶ ἐπί-
γνωσιν ἀληθείας τῆς
κατ' εὐσέβειαν·
2 Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰ-
ωνίȣ, ἣν [3] ἐπηγγείλατο
ὁ ἀψευδὴς Θεὸς [4] πρὸ
χρόνων αἰωνίων,
3 Ἐφανέρωσε[5] δὲ
καιροῖς ἰδίοις τὸν
λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύ-
γματι ὃ [7] ἐπιστεύθην
ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
Θεοῦ·
4 Τίτῳ γνησίῳ τέ-
κνῳ κατὰ κοινὴν πί-
στιν, χάρις, § ἔλεος,
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πα-
τρὸς, καὶ Κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριςοῦ τοῦ σωτῆ-
ρος ἡμῶν.
5 Τούτȣ χάριν ||[10]κατ-
έλιπόν σε ἐν Κρήτῃ,
ἵνα τὰ λείποντα **ἐπι-
διορθώσῃ, καὶ [11] κατα-
ςήσῃς κατὰ πόλιν πρε-
σβυτέρȣς, ὡς ἐγώ σοι
[12]διεταξάμην·
6 Εἴ τις [1] ἐστὶν ἀνέγ-
κλητος, μιᾶς γυναικὸς
ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πι-
στὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ
[14]ἀσωτίας, ἢ [15] ἀνυπό-
τακτα.
7 Δεῖ γὰρ τὸν [16] ἐπί-

A. D. 65.

1 εἰμί.
* διάκονον·-n
2 2 Pe. 2. 10.
† αἰσχρολό-
γον,-n.
‡ φιλόπτω-
χον,-n.
3 ἐπαγγέλλω.
4 Ro. 16. 25.
2 Ti. 1. 9.
5 φανερόω.
6 ch. 2. 9.
Lu. 2. 34.
Ac. 13. 45.
28. 19, 22.
7 πιστεύω,
1 Ti. 1. 11.
8 cf. Ga. 6. 3.
§ καὶ-h.
9 cf. ver. 7.
1 Ti. 3. 3, 8.
1 Pe. 5. 2.
|| ἀπέλιπον-i.
10 καταλείπω
** ἐπιδιορ-
θώσῃς,-n.
11 καθίστημι
12 διατάσσω.
13 2 Co. 13. 10.
confer.
Ro. 11. 22.
14 Ep. 5. 18.
1 Pe. 4. 4.
15 ver. 10.
1 Ti. 1 9.
He. 2 8.
16 Ac. 20. 28.
Phi. 1. 1.
1 Ti. 3. 2.
1 Pe. 2. 25.
17 1 Ti. 1. 4.
4. 7.
2 Ti. 4. 4.
2 Pe. 1. 16.
Eccl. 20. 20.

σκοπον ἀνέγκλητον εἶ-
ναι,[1] ὡς Θεοῦ *οἰκονό-
μον, μὴ [2] αὐθάδη, μὴ
ὀργίλον, μὴ πάροινον,
μὴ πλήκτην, μὴ † αἰ-
σχροκερδῆ·
8 Ἀλλὰ ‡φιλόξενον,
φιλάγαθον, σώφρονα,
δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρα-
τῆ·
9 Ἀντεχόμενον τȣ̃ κα-
τὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ
λόγου, ἵνα δυνατὸς [1] ᾖ
e καὶ [1] παρακαλεῖν ἐν
τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγι-
αινούσῃ, καὶ τοὺς [6] ἀν-
τιλέγοντας ἐλέγχειν.
10 Εἰσὶ[1] γὰρ πολλοὶ
d καὶ [1] ἀνυπότακτοι, μα-
ταιολόγοι καὶ [8] φρενα-
πάται, μάλιστα οἱ ἐκ
περιτομῆς·
11 Οὓς δεῖ ἐπιστομί-
ζειν· οἵτινες ὅλους οἴ-
κους ἀνατρέπȣσι, διδά-
σκοντες ἃ μὴ δεῖ, [9] αἰ-
σχροῦ κέρδους χάριν.
12 Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν
ἴδιος αὐτῶν προφήτης·
Κρῆτες ἀεὶ ψεῦςαι, κα-
κὰ θηρία, γαστέρες ἀρ-
γαί.
13 Ἡ μαρτυρία αὕτη
[1]ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν
αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς
[13]ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαί-
νωσιν ἐν τῇ πίστει·
14 Μὴ προσέχοντες Ἰȣ-
δαϊκοῖς [17] μύθοις, καὶ

Digitized by Google

ἐντολαῖς ἀνθρώπων
[1] ἀποςρεφομένων τὴν
ἀλήθειαν.
15 Πάντα c μὲν | καθαρὰ
τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ
[3] μεμιασμένοις καὶ ἀπί-
ςοις ȣδὲν καθαρὸν, ἀλ-
λὰ [3] μεμίανται αὐτῶν ϗ
ὁ νȣ̃ς καὶ ἡ συνείδησις.
16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν
[6] εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις
ἀρνοῦνται, [8] βδελυκτοὶ
[9] ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγα-
θὸν ἀδόκιμοι.

Κεφ. β΄.

ΣΥ δὲ λάλει ἃ [10] πρέ-
πει τῇ ὑγιαινȣ́σῃ διδα-
σκαλίᾳ·
2 Πρεσβύτας [12] νηφα-
λίους [9] εἶναι, σεμνȣ̀ς,
σώφρονας, [13] ὑγιαίνον-
τας τῇ πίςει, τῇ ἀγά-
πῃ, τῇ ὑπομονῇ·
3 Πρεσβύτιδας ὡςαύ-
τως ἐν καταςήματι ἱε-
ροπρεπεῖς, ¶ μὴ †† διαβ-
βόλους, μὴ οἴνῳ πολ-
λῷ [20] δεδουλωμένας, κα-
λοδιδασκάλους·
4 Ἵνα σωφρονίζωσι
τὰς νέας, φιλάνδρους
[9] εἶναι, φιλοτέκνους,
5 Σώφρονας, ἁγνὰς,
‡‡ [23] οἰκουροὺς, ἀγαθὰς,
ὑποτασσομένας τοῖς
ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα
μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
βλασφημῆται.
6 Τȣ̀ς νεωτέρȣς ὡςαύ-
τως παρακάλει σωφρο-
νεῖν·
7 Περὶ πάντα σεαυτὸν
[27] παρεχόμενος [28] τύπον
καλῶν ἔργων, ἐν τῇ δι-
δασκαλίᾳ §§ ἀδιαφθορί-
αν, σεμνότητα, b ἀφθαρ-
σίαν, | [2]
8 Λόγον ὑγιῆ, ἀκατά-
γνωςον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναν-
τίας [4] ἐντραπῇ, [5] μηδὲν
ἔχων περὶ * ὑμῶν λέ-
γειν φαῦλον.
9 Δȣ́λȣς [7] ἰδίοις δεσπό-
ταις † ὑποτάσσεσθαι, ἐν
πᾶσιν εὐαρέςȣς [9] εἶναι,
μὴ ἀντιλέγοντας,
10 Μὴ νοσφιζομένους,
ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐν-
δεικνυμένους ἀγαθήν·
ἵνα τὴν διδασκαλίαν
‡ τȣ̃ σωτῆρος ἡμῶν Θεȣ̃
κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. §
11 Ἐπεφάνη [14] γὰρ ἡ
χάρις τȣ̃ Θεοῦ || ἡ σωτή-
ριος [15] πᾶσιν ἀνθρώποις·
12 Παιδεύουσα [16] ἡμᾶς,
ἵνα [17] ἀρνησάμενοι τὴν
ἀσέβειαν ϗ τὰς κοσμι-
κὰς ἐπιθυμίας, σωφρό-
νως καὶ δικαίως καὶ εὐ-
σεβῶς [19] ζήσωμεν ἐν τῷ
νῦν αἰῶνι·
13 Προσδεχόμενοι τὴν
μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ
ἐπιφάνειαν τῆς [21] δόξης
τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ
[22] σωτῆρος ἡμῶν Ἰησȣ̃
Χριστοῦ·
14 Ὃς [24] ἔδωκεν ἑαυτὸν
ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώ-
σηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ
ἑαυτῷ λαὸν [25] περιȣ́σι-
ον, [26] ζηλωτὴν καλῶν
ἔργων.
15 Ταῦτα λάλει, ϗ πα-
ρακάλει, ϗ ἔλεγχε μετὰ
πάσης [29] ἐπιταγῆς. Μη-
δείς σȣ |||| περιφρονείτω.

A. D. 65.

1 2 Ti. 1. 15.
2 Ro. 2. 7.
3 μιαίνω, Jno. 18. 28.
4 s. μερίδος, v. γνώμης.
5 ἐντρέπω.
* ἡμῶν-a.
6 εἴδω.
7 s. παρακάλει.
† ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν,-n.
8 Pr 17. 15.
9 εἰμί.
10 Mat. 3. 15. 1 Co. 11. 13.
12 Lu. 1. 18.
13 ch. 1. 9, 13.
‡ τὴν τοῦ σωτ.-i.
§ ἀνθρώποις-f
14 ἐπιφαίνω.
|| τȣ̃ σωτῆρος ἡμῶν-n.
15 Wis. 1. 14.
16 2 Co. 6. 9.
17 ἀρνέομαι.
18 ζάω.
¶ ἱεροπρεπεῖ,-n.
†† διαβόλῳ-n
20 δουλόω.
21 2 Co. 3. 18.
22 ch. 3. 4, 6.
23 cf. 1 Ti. 5. 14.
24 δίδωμι.
25 Ex. 19. 5.
‡‡ οἰκȣργȣ̀ς,-i
26 Ac. 21. 20.
27 1 Ti. 1. 4.
28 Ro. 5. 14.
29 ch. 1. 3.
§§ ἀφθορίαν-i al. ἀφθονίαν, s. ἀδιαφορίαν, al. ἁγνείαν,-f.
|||| καταφρονείτω.-n.

Κεφ. γ΄.

ΥΠΟΜΙΜΝΗΣΚΕ
αὐτοὺς [1]ἀρχαῖς [d]καὶ |
ἐξυσίαις ὑποτάσσεσθαι,
[3]πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν
ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμυς
[7]εἶναι·
2 Μηδένα βλασφημεῖν,
[6]ἀμάχους [7]εἶναι, ἐπιει-
κεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμέ-
νους πραότητα πρὸς
πάντας ἀνθρώπους.
3 Ἦμεν[7] γάρ ποτε καὶ
ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπει-
θεῖς, πλανώμενοι, δου-
λεύοντες ἐπιθυμίαις ϗ
ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν
κακίᾳ καὶ φθόνῳ διά-
γοντες, † στυγητοὶ, μι-
σοῦντες ἀλλήλους.
4 Ὅτε δὲ ἡ [12]χρη-
στότης καὶ ἡ [13]φιλ-
ανθρωπία [15]ἐπεφάνη
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
Θεοῦ,
5 Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν[17]
ἐν δικαιοσύνῃ § ὧν [19]ἐ-
ποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ
κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον
[20]ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ
[21]λουτροῦ [23]παλιγγε-
νεσίας, καὶ ‖ [24]ἀνακαι-
νώσεως Πνεύματος ἁ-
γίου.
6 Οὗ [25]ἐξέχεεν ἐφ᾽
ἡμᾶς πλυσίως, διὰ Ἰη-
σοῦ Χριςοῦ τοῦ σωτῆ-
ρος ἡμῶν·
7 Ἵνα δικαιωθέντες
τῇ ἐκείνου χάριτι, κλη-
ρονόμοι [26]γενώμεθα
κατ᾽ ἐλπίδα ζωῆς αἰω-
νίου.
8 Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ
περὶ τούτων βούλομαί
σε [2]διαβεβαιῦσθαι, ἵνα
φροντίζωσι καλῶν ἔρ-
γων [4]προΐςασθαι οἱ
[5]πεπιστευκότες [d]τῷ |
Θεῷ. Ταῦτά [7]ἐστι [c]τὰ |
καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς
ἀνθρώποις.
9 Μωρὰς δὲ ζητήσεις,
καὶ γενεαλογίας, καὶ
ἔρεις, καὶ μάχας νομι-
κὰς [8]περιΐςασο· [7]εἰσὶ
γὰρ [9]ἀνωφελεῖς καὶ μά-
ταιοι.
10 Αἱρετικὸν ἄνθρω-
πον μετὰ μίαν [e]καὶ δευ-
τέραν |* νουθεσίαν παρ
αιτοῦ.[10]
11 Εἰδὼς ὅτι [11]ἐξέ-
ςραπται ὁ τοιοῦτος, ϗ
ἁμαρτάνει, [7]ὢν αὐτο-
κατάκριτος.
12 Ὅταν [14]πέμψω
Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ
Τυχικὸν, σπούδασον
[16]ἐλθεῖν πρός με εἰς
‡ Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ
[18]κέκρικα παραχειμά-
σαι.
13 Ζηνᾶν τὸν νομικὸν
καὶ Ἀπολλὼ σπουδαί-
ως [22]πρόπεμψον, ἵνα
μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ.
14 Μανθανέτωσαν δὲ
καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν
ἔργων [4]προΐςασθαι εἰς
τὰς ἀναγκαίας χρείας,
ἵνα μὴ [7]ὦσιν ἄκαρποι.
Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ᾽
ἐμοῦ πάντες.
15 Ἄσπασαι τοὺς φι-
λοῦντας ἡμᾶς ἐν πίςει.
Ἡ χάρις μετὰ πάντων
ὑμῶν. [b]Ἀμήν. |**

A. D. 65.

1 Ro. 8. 38.
1 Co. 15. 24.
Ep. 1. 21.
Col. 1. 18.
Re. 3. 14.
2 1 Ti. 1. 7.
3 Ac. 5. 29 32.
27. 21.
4 προΐστημι.
1Ti.3.4,5.12.
5. 17.
5 πιστεύω.
6 1 Ti. 3. 3.
7 εἰμί.
8 περιΐστημι
2 Ti 2. 16.
9 He. 7. 18.
* al. transp.
10 1 Ti. 4. 7.
11 ἐκστρέφω.
† μισητοὶ,-n.
12 Ro. 2. 4.
3.12. 11.22.
2 Co. 6. 6.
Ga. 5. 22.
Ep. 2. 7.
Col. 3. 12.
13 Ac. 28. 2.
14 πέμπω.
15 ἐπιφαίνω,
ch. 2. 11.
Lu. 1. 79.
16 ἔρχομαι.
‡ conj. Νεάπολιν·
17 s. ὄντων.
§ ἃ-n.
18 κρίνω.
19 ποιέω.
20 σώζω:
21 Ep. 5. 26.
22 προπέμπω, Ac. 15.3.
23 Mat. 19.28.
‖ διὰ-f.
24 Ro. 12. 2.
cf. Col. 3. 10.
25 ἐκχέω.
26 γίνομαι.
** Vide App.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς. Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,

2 Καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ,* ϗ Ἀρχίππῳ τῷ [5] συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ [7] κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ·

3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίȣ Ἰησȣ̃ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ‡ μου, πάντοτε μνείαν σου ποιȣ́μενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,

5 Ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις ‖ πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους·

6 Ὅπως ἡ [13] κοινωνία τῆς πίστεώς σȣ ἐνεργὴς [15] γένηται ἐν [16] ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθȣ̃ ** τȣ̃ ἐν †† ὑμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν.

7 ‡‡ Χάριν γὰρ §§ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται [1] διὰ σοῦ, ἀδελφέ.

8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ [2] παῤῥησίαν ἔχων [3] ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον· [4]

9 Διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος [6] ὢν ὡς Παῦλος † πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν [8] ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς [c μȣ,] Ὀνήσιμον·

11 Τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δέ σοι καὶ ἐμοὶ [9] εὔχρηστον, ὃν § ἀνέπεμψα. [10]

12 Σὺ δὲ αὐτὸν, τοῦτ' ἔστι, τὰ ἐμὰ σπλάγχνα [11] [e] [12] προσλαβοῦ· [ǀ]

13 Ὃν ἐγὼ [14] ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου.

14 Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης ȣ̓δὲν [17] ἠθέλησα ποιῆσαι· ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου [6] ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον.

A. D. 62.

1 ἀναπαύω.
2 Jno. 7. 4.
3 Mar. 1. 27. 6. 27. Ac. 23. 2.
4 Ep. 5. 4. Col. 3. 18.
* ἀδελφῇ,-h.
5 Phi. 2. 25.
6 εἰμί.
† conj. πρεσβευτὴς.
7 s. οἶσῃ.
8 γεννάω.
‡ μȣ πάντοτε, μνείαν-a.
9 2 Ti. 2. 21. 4. 11.
§ πεμψα σοι -i.
10 ἀναπέμπω Lu. 23. 7, 11, 15.
11 Lu. 1. 78.
‖ εἰς-n.
12 προσλαμβάνω.
13 Ac. 2. 42.
14 βούλομαι
15 γίνομαι.
16 Col. 1. 9. 2. 2. 3. 10. 2 Ti. 2. 25. Tit. 1. 1.
** ἔργου-f.
†† ἡμῖν,-l.
17 θέλω.
‡‡ Χαρὰν-k.
§§ ἔσχον-i.

Digitized by Google

15 Τάχα γὰρ διὰ τῦτο
[1] ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν,
ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέ-
χῃς·
16 Οὐκέτι ὡς δοῦ-
λον ἀλλ' ὑπὲρ δοῦ-
λον, ἀδελφὸν ἀγαπη-
τὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πό-
σῳ δὲ μᾶλλόν σοι καὶ
ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυ-
ρίῳ;
17 Εἰ οὖν ‡ ἐμὲ ἔχεις
[4] κοινωνὸν, [5] προσλαβοῦ
αὐτὸν ὡς ἐμέ.
18 Εἰ δέ τι [7] ἠδίκησέ
σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο
ἐμοὶ [8] ἐλλόγει.
19 Ἐγὼ Παῦλος [9] ἔ-
γραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ,
ἐγὼ [11] ἀποτίσω· ἵνα
μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ
σεαυτόν μοι προσοφεί-
λεις.
20 Ναὶ, ἀδελφὲ, ἐγώ
σου [2] ὀναίμην ἐν Κυ-
ρίῳ· ἀνάπαυσόν μου
τὰ * σπλάγχνα ἐν † Κυ-
ρίῳ.
21 Πεποιθὼς [3] τῇ ὑπα-
κοῇ σου ἔγραψά σοι,
εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ
λέγω ποιήσεις.
22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοί-
μαζέ μοι ξενίαν· ἐλπί-
ζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν
προσευχῶν ὑμῶν [6] χα-
ρισθήσομαι ὑμῖν.
23 § Ἀσπάζονταί σε,
Ἐπαφρᾶς, ὁ [10] συναι-
χμάλωτός μου ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ,
24 Μάρκος, Ἀρίσταρ-
χος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ
συνεργοί μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος
ὑμῶν. b Ἀμήν. ||

A. D. 62.

1 χωρίζω, Ac. 1. 4. 1 Co. 7. 10, 11, 15.
2 ὄνημι.
* σπλάγχνα. Ἐν Χ. πεποιθὼς-n.
† Χριστῷ-a.
3 πείθω.
4 Lu. 5. 10.
5 προσλαμβάνω.
‡ με-a.
6 χαρίζομαι.
7 ἀδικέω, Mat. 20. 13. Lu. 10. 19.
8 Ro. 5. 13.
9 γράφω.
§ Ἀσπάζεται-a.
10 Ro. 16. 7. Col. 4. 10.
11 Ex. 21. 19. Le. 24. 18.
|| Vide App.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κεφ. α'.

ΠΟΛΥΜΕΡΟΣ καὶ
πολυτρόπως πάλαι ὁ
Θεὸς [3]λαλήσας τοῖς πα-
τράσιν ἐν τοῖς προφή-
ταις, ἐπ' *ἐσχάτων τῶν
ἡμερῶν τούτων [3]ἐλά-
λησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,
2 Ὃν [5]ἔθηκε κληρο-
νόμον πάντων, †δι' οὗ
καὶ τὰς [7]αἰῶνας [8]ἐποί-
ησεν.
3 Ὃς [9]ὢν ἀπαύγασμα
τῆς δόξης, καὶ χαρα-
κτὴρ τῆς [12]ὑποστάσεως
αὐτοῦ, ‖φέρων τε τὰ
πάντα τῷ ῥήματι τῆς
δυνάμεως [e]αὐτοῦ.| †† δι'
ἑαυτοῦ| καθαρισμὸν
[8]ποιησάμενος τῶν ἁ-
μαρτιῶν [c]ἡμῶν.| ἐκά-
θισεν [15] ἐν δεξιᾷ τῆς
[17]μεγαλωσύνης ἐν ὑψη-
λοῖς· [19]
4 Τοσούτῳ κρείττων
[21]γενόμενος τῶν ἀγγέ-
λων, ὅσῳ διαφορώτε-
ρον παρ' αὐτοὺς [23]κε-
κληρονόμηκεν ὄνομα.
5 Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε
τῶν ἀγγέλων· [26]Υἱός
μου [9]εἶ σύ, ἐγὼ σήμε-
ρον [27]γεγέννηκά σε;
Καὶ πάλιν· [28]Ἐγὼ [9]ἔ-
σομαι αὐτῷ εἰς πατέρα,
καὶ αὐτὸς [9]ἔσται μοι εἰς
υἱόν;
6 Ὅταν δὲ πάλιν
εἰσαγάγῃ τὸν [1]πρω-
τότοκον εἰς τὴν οἰκου-
μένην, λέγει· [4]Καὶ
προσκυνησάτωσαν αὐ-
τῷ πάντες ἄγγελοι
Θεοῦ.
7 Καὶ πρὸς μὲν τοὺς
ἀγγέλους λέγει. Ὁ
[6]ποιῶν τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ ‡πνεύματα, καὶ
τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ
πυρὸς φλόγα.
8 Πρὸς δὲ τὸν υἱόν·
[10]Ὁ §[11]θρόνος σου, ὁ
Θεὸς, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος· **ῥάβδος εὐ-
θύτητος [e]ἡ| ῥάβδος
τῆς βασιλείας σου·
9 Ἠγάπησας [13] δικαι-
οσύνην, καὶ [14]ἐμίση-
σας ἀνομίαν· διὰ τοῦ-
το [16]ἔχρισέ ‡‡σε [18]ὁ
Θεὸς, ὁ Θεός σου ἔλαι-
ον [20]ἀγαλλιάσεως πα-
ρὰ τοὺς [22]μετόχους
σου.
10 Καί· [24]Σὺ κατ' ἀρ-
χὰς, Κύριε, τὴν γῆν
[25]ἐθεμελίωσας, καὶ ἔρ-
γα τῶν χειρῶν σου [9]εἰ-
σὶν οἱ οὐρανοί.
11 Αὐτοὶ ἀπολοῦν-
ται, σὺ δὲ §§διαμέ-
νεις· καὶ πάντες ὡς
ἱμάτιον παλαιωθήσον-
ται.

A. D. 63.

1 ch. 11. 28.
3 λαλέω.
* ἐσχάτου-α.
4 Ps. 97. 7.
5 τίθημι.
† con. διότι χ̓.
6 Ps. 104. 4.
‡ πνεῦμα,-n.
7 ch. 11. 3.
8 ποιέω.
9 εἰμί.
10 s. λέγει.
§ θρόνος σου ὁ Θεὸς εἰς-α.
‖ φανερῶν-n.
11 Ps. 45. 6, 7.
12 ch. 3. 14.
** καὶ ἡ-f.
†† al. αὐτοῦ,
13 ἀγαπάω.
14 μισέω.
15 καθίζω.
16 χρίω.
17 ch. 8. 1.
‡‡ σε. ὁ Θεὸς, ὁ Θεός σου ἔλαιον-n.
18 pro ὦ Θεέ.
19 s. τόποις.
20 Lu. 1. 14, 44.
21 γίνομαι.
22 ch. 3. 1, 14.
23 κληρονομέω.
24 Ps. 102. 25–27.
25 θεμελιόω.
26 Ps. 2. 7.
27 γεννάω.
§§ διαμενεῖς-n.
28 2 Sa. 7. 14.

Digitized by Google

12 Καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον *[1] ἑλίξεις αὐτὺς,† καὶ [3]ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς [5]εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ [7]ἐκλείψυσι.

13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν [9]θῶ τὺς ἐχθρύς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν συυ;

14 Οὐχὶ πάντες [5] εἰσὶ [11]λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς [15]διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

Κεφ. β'.

ΔΙΑ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς [17]προσέχειν τοῖς ἀκυσθεῖσι, μή ποτε [19]παραῤῥυῶμεν.

2 Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος [21]ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ [22]ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν·

3 Πῶς ἡμεῖς [23]ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν [22]λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς [25]ἐβεβαιώθη·

4 Συνεπιμαρτυρῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ Πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις [2]ὑπέταξε τὴν [4]οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.

6 Διεμαρτύρατο[6] δέ που τίς, λέγων· [8]‡Τί [5]ἐςιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;

7 Ἠλάττωσας[10] αὐτὸν [12]βραχύ [13] τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ [14]ἐστεφάνωσας αὐτὸν, *b* καὶ [16] κατέςησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου.[1]

8 Πάντα [2]ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν [18]ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ ὔπω [20]ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα [2]ὑποτεταγμένα.

9 Τὸν δὲ βραχύ [13] τι παρ' ἀγγέλους [10] ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησῦν, διὰ τὸ πάθημα τῦ θανάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ [14] ἐςεφανωμένον, ὅπως § χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου.

10 Ἔπρεπε[24] γὰρ ‖ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλὺς υἱοὺς εἰς δόξαν [26]ἀγαγόντα, τὸν [27] ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων [28] τελειῶσαι.

11 Ὅ, τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι,

A. D. 63.

* ἀλλάξεις-n.
1 ἑλίσσω, Ps. 102. 26.
† ὡς ἱμάτιον,-f.
2 ὑποτάσσω.
3 ἀλλάσσω, Ro. 1. 23. 1 Co. 15. 51. Ps. 106. 20.
4 Lu. 2. 1. Ac. 11. 28.
5 εἰμί.
6 διαμαρτύρομαι.
7 ἐκλείπω.
8 Ps. 8. 4--8.
‡ Τίς-n.
9 τίθημι. Ps. 110. 1.
10 ἐλαττόω, Jno. 3. 30.
11 Nu. 4. 12, 26.
12 Jno. 6. 7. Ac. 5. 34.
13 s. χρόνου, v. διάςημα.
14 στεφανόω. 2 Ti. 2. 5.
15 Ac. 1. 17. 25. 6. 1. 2 Co. 9. 12.
16 καθίστημι.
17 s. τὸν νῦν.
18 ἀφίημι.
19 Pr. 3. 21.
20 ὁράω.
21 γίνομαι.
22 λαμβάνω.
23 ἐκφεύγω.
§ χωρὶς-n.
24 πρέπει.
‖ αὐτῷ δι' ὃν-n.
25 βεβαιόω.
26 ἄγω.
27 ch. 12. 2. Ac. 3. 15. 5. 31.
28 τελειόω.

Digitized by Google

ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν,

12 Λέγων· [1]Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.

13 Καὶ πάλιν· [6]Ἐγὼ [7]ἔσομαι [9]πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν· [10]Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι [11]ἔδωκεν ὁ Θεός.

14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία [13]κεκοινώνηκε * σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως [15]μετέσχε τῶν αὐτῶν,† ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι, τὸν διάβολον·

15 Καὶ [16]ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ [17]ζῆν ἔνοχοι [7]ἦσαν ‡ δουλείας.

16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται·

17 Ὅθεν [19]ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων [21]γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ[23] πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.

18 Ἐν ᾧ γὰρ [24]πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

A. D. 63.

1 Ps. 22. 22, 25.
2 1 Co. 1. 26. Ep. 4. 1. Ph. 3. 14. 2 Th. 1. 11. 2 Pe. 1. 10.
3 ch. 1. 9.
4 Jno. 13. 16. 2 Co. 8. 23. Ph. 2. 25.
5 ch. 4. 14. 2 Co. 9. 13. 1 Ti. 6. 12, 13.
6 2 Sa. 22. 3.
7 εἰμί. [τὸς.
8 s. ἦν πισ-
9 πείθω.
10 Is. 8. 18.
11 δίδωμι.
12 ἀξιόω.
13 κοινωνέω.
* αἵματος χ. σαρκός. -h.
14 ch. 9. 2, 6. Mat. 11. 10. Mar. 1. 2. Lu. 1. 17. 1 Pe. 3. 20.
15 μετέχω.
† παθημάτων. -f.
16 ἀπαλλάσ- [σω.
17 ζάω.
‡ conj. δουλείας.
§ αὐτοῦ, -n.
‖ ὅς-i.
18 Ro. 4. 2. 1 Co. 5. 6.
19 ὀφείλω.
20 κατέχω.
21 γίνομαι.
22 Ps. 95. 7--11.
23 i. e. κατὰ τὰ ἀνήκοντα.
24 πάσχω.
25 ver. 15. Ps. 95. 8.

Κεφ. γ'.

ΟΘΕΝ, ἀδελφοὶ ἅγιοι, [2]κλήσεως ἐπουρανίου [3]μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν [4]ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς [5]ὁμολογίας ἡμῶν b Χριστὸν Ἰησοῦν·

2 Πιστὸν [7]ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν, ὡς καὶ Μωσῆς [8]ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

3 Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωσῆν [12]ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ [14]κατασκευάσας αὐτόν·

4 Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ d τὰ ǀ πάντα κατασκευάσας, Θεός.

5 Καὶ Μωσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων·

6 Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον § αὐτοῦ· ‖ οὗ οἶκός [7]ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ [18]καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν [20]κατάσχωμεν.

7 Διὸ, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον[22] ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,

8 Μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ [25]παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ·

Digitized by Google

9 Οὗ [1]ἐπείρασάν * με
οἱ πατέρες ὑμῶν, [2] ἐδο-
κίμασάν με, καὶ εἶδον
τὰ ἔργα †μου τεσσαρά-
κοντα ἔτη.
10 Διὸ [4]προσώχθισα
τῇ γενεᾷ ‡ ἐκείνῃ, καὶ
εἶπον· Ἀεὶ [7]πλανῶνται
τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ
οὐκ [9]ἔγνωσαν τὰς ὁδούς
μου.
11 Ὡς [11] ὤμοσα ἐν τῇ
ὀργῇ μου· Εἰ [12]εἰςελεύ-
σονται εἰς τὴν κατά-
παυσίν μου.
12 Βλέπετε, ἀδελφοὶ,
μήποτε [13]ἔϛαι ἔν τινι
ὑμῶν [15] καρδία πονηρὰ
ἀπιστίας, ἐν τῷ [17] ἀπο-
ϛῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶν-
τος.
13 Ἀλλὰ παρακαλεῖτε
ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην
ἡμέραν, ἄχρις [19] οὗ τὸ
σήμερον καλεῖται· ἵνα
μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ
ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρ-
τίας.
14 Μέτοχοι γὰρ [22] γε-
γόναμεν τοῦ Χριϛοῦ,
ἐάνπερ τὴν ‡‡ ἀρχὴν
τῆς §§ὑποϛάσεως μέχρι
τέλους βεβαίαν [23] κα-
τάσχωμεν·
15 Ἐν τῷ λέγεσθαι·
Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ
*† σκληρύνητε τὰς καρ-
δίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ
παραπικρασμῷ.
16 *‡ Τινὲς γὰρ ἀκού-
σαντες *§ [25] παρεπίκρα-
ναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ
[2] ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύ-
πτου διὰ Μωσέως.
17 Τίσι δὲ [4] προσώχθι-
σε τεσσαράκοντα ἔτη;
Οὐχὶ τοῖς *[5]ἁμαρτήσα-
σιν, ὧν τὰ κῶλα [6] ἔπε-
σεν ἐν τῇ §ἐρήμῳ;
18 Τίσι δὲ [11] ὤμοσε
μὴ [12] εἰςελεύσεσθαι εἰς
τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ,
εἰ μὴ τοῖς [8] ἀπειθήσα-
σι;
19 Καὶ βλέπομεν ὅτι
οὐκ [10] ἠδυνήθησαν εἰς-
ελθεῖν [12] δι' ἀπιστί-
αν.

Κεφ. δ'.

ΦΟΒΗΘΩΜΕΝ [14] οὖν
μήποτε, καταλειπομέ-
νης ἐπαγγελίας [12] εἰς-
ελθεῖν εἰς τὴν [16] κατά-
παυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις
ἐξ ὑμῶν | ‖ [18] ὑστερη-
κέναι.
2 Καὶ γάρ [13]ἐσμεν εὐ-
ηγγελισμένοι,[28] καθά-
περ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ
ὠφέλησεν ὁ λόγος
τῆς [20] ἀκοῆς ἐκείνους,
μὴ * [21] συγκεκραμένος
τῇ πίϛει, * τοῖς ἀκού-
σασιν.
3 ‖‖ Εἰςερχόμεθα γὰρ
εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ
πιϛεύσαντες, καθὼς εἴ-
ρηκεν· [24] Ὡς [11]ὤμοσα
ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰς-
ελεύσονται [12] εἰς τὴν
κατάπαυσίν μου· καί-
τοι τῶν ἔργων ἀπὸ κα-
ταβολῆς κόσμου [22] γε-
νηθέντων·
4 Εἴρηκε γάρ που περὶ
τῆς ἑβδόμης [26] οὕτω·
[27] Καὶ [29] κατέπαυσεν ὁ
Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ

A. D. 63.

1 πειράζω.
* Vide App.
2 ἐξέρχομαι.
3 δοκιμάζω.
† μυ. Τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα-n.
4 προσοχθίζω
‡ ταύτῃ-h.
5 ἁμαρτάνω.
§ ἐρήμῳ-a.
6 πίπτω.
7 Mat. 24. 4.
8 ch. 11. 31.
9 γινώσκω.
10 δύναμαι.
11 ὀμνύω.
12 εἰςέρχομαι
13 εἰμί.
14 φοβέω.
15 Mat. 12. 34.
16 c. 3. 11, 18.
17 ἀφίστημι.
‖ al. ἐξ ἡμῶν
18 Mat. 19. 20.
19 s. τοῦ χρόνου. [17.
20 Ro. 10. 16,
21 συγκεράννυμι.
22 γίνομαι.
‡‡ ἀπαρχὴν-n
§§ πίστεως-n
23 κατέχω.
‖‖ Εἰςερχώμεθα οὖν-n.
24 Ps. 95. 11.
*† σκληρύνετε-n.
*‡ Τίνες-a.
*§ παρεπίκραναν ἀλλ'-n.
25 παραπικραίνω.
26 s. ἡμέρας.
27 Ge. 2. 1, 2.
28 εὐαγγελίζομαι.
29 καταπαύω

Digitized by Google

ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

5 Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· Εἰ [4]εἰςελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεταί τινας [4]εἰςελθεῖν εἰς αὐτὴν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ [4]εἰςῆλθον δι' ἀπείθειαν·

7 Πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, σήμερον, ἐν [7]Δαβὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον· καθὼς ‡ [11]εἴρηται· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.

8 Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς [13]κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης [15]ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας.

9 Ἄρα ἀπολείπεται [17]σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ.

10 Ὁ γὰρ [4]εἰςελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς [13]κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ. ὥςπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός.

11 Σπουδάσωμεν[21] οὖν [4]εἰςελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν· ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι [28]πέσῃ τῆς [23]ἀπειθείας.

12 Ζῶν[25] γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργὴς. καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν [27]δίστομον, καὶ [1]διϊκνούμενος ἄχρι [2]μερισμοῦ [3]ψυχῆς ͼ τε ͽ καὶ πνεύματος.* ἁρμῶν τε καὶ † μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.

13 Καὶ οὐκ [5]ἔςι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτȣ̃· πάντα δὲ γυμνὰ καὶ [6]τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.[8]

14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, [9]διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, [10]κρατῶμεν τῆς [12]ὁμολογίας.

15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον [14]συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν,§ πεπειραμένον[16] δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας.

16 Προςερχώμεθα οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα [18]λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν [19]εὕρωμεν ͼ εἰς ͽ [20]εὔκαιρον βοήθειαν.

Κεφ. ε'.

ΠΑΣ γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος. ὑπὲρ ἀνθρώπων [22]καθίςαται [24]τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, ἵνα προςφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν·

2 Μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι χ̧ [26]πλανωμένοις, ἐπεὶ χ̧

A. D. 63.

1 Ex. 26. 28.
2 ch. 2. 4. Jos. 11. 23.
3 1 Th. 5. 23.
4 εἰςέρχομαι.
* σώματος.-n.
† μελῶν,-n.
5 εἰμί.
6 τραχηλίζομαι.
7 s. τοῖς ψαλμοῖς τοῦ.
8 s. ἐστι.
9 διέρχομαι.
10 Mar. 7. 3. Ac. 3. 11. 2 Th. 2. 15. Re. 2. 14. 15, 25.
11 εἴρω.
‡ προείρηται-h.
12 ch. 3. 1. 10. 23.
13 καταπαύω
14 ch. 10 34. cf. Job 2.11.
15 λαλέω.
§ πεπειραμένον-h. alii conj. πεπλασμένον.
16 πειράζω.
17 cf. Le. 23. 32. Ex. 16. 30. in lxx.
18 λαμβάνω.
19 εὑρίσκω.
20 Mar. 6. 21.
21 Ep. 4. 3. 2 Pe. 1. 10.
22 καθίστημι
23 Ro. 11. 30.
24 i. e. κατὰ τὰ πράγματα.
25 ζάω.
26 ch. 3. 10.
27 Re. 1. 16.
28 πίπτω.

Digitized by Google

αὐτὸς περίκειται ἀσθέ-
νειαν·
3 Καὶ διὰ ταύτην ὀφεί-
λει, καθὼς περὶ τοῦ λα-
οῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυ-
τοῦ προσφέρειν [2]*ὑπὲρ
ἁμαρτιῶν.
4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις
λαμβάνει τὴν τιμὴν,
ἀλλὰ [b]ὁ[1] καλούμενος
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ
καὶ [b]ὁ[1] Ἀαρών.
5 Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς
οὐχ ἑαυτὸν [5]ἐδόξασε
[7]γενηθῆναι ἀρχιερέα,
ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
αὐτόν· [9]Υἱός μου [10]εἶ
σὺ, ἐγὼ σήμερον [11]γε-
γέννηκά σε.
6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ
λέγει· [13]Σὺ ἱερεὺς εἰς
τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν
τάξιν Μελχισεδέκ.
7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεή-
σεις τε καὶ [17]ἱκετηρίας
πρὸς τὸν δυνάμενον σώ-
ζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου,
μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς
καὶ δακρύων [19]προσε-
νέγκας, καὶ ** εἰσακου-
σθεὶς ἀπὸ τῆς [22]εὐλα-
βείας,
8 Καίπερ [10]ὢν υἱὸς,
[23]ἔμαθεν ἀφ' ὧν [24]ἔ-
παθε τὴν ὑπακοήν·
9 Καὶ [26]τελειωθεὶς
[7]ἐγένετο τοῖς ὑπακού-
ουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴ-
τιος σωτηρίας αἰωνί-
ου·
10 Προσαγορευθεὶς ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κα-
τὰ τὴν τάξιν Μελχισε-
δέκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν
ὁ λόγος καὶ δυσερμή-
νευτος λέγειν, ἐπεὶ νω-
θροὶ[1] γεγόνατε [7] ταῖς
ἀκοαῖς.
12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες
[10]εἶναι διδάσκαλοι διὰ
τὸν χρόνον, πάλιν χρεί-
αν ἔχετε τοῦ †διδάσκειν
‡ ὑμᾶς, τίνα τὰ [3]στοι-
χεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν
λογίων τοῦ Θεοῦ· καὶ
[7]γεγόνατε χρείαν ἔχον-
τες γάλακτος, καὶ οὐ
στερεᾶς τροφῆς.
13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων
γάλακτος, [4]ἄπειρος λό-
γου[6] § δικαιοσύνης· (νή-
πιος γάρ ‖ [10]ἐστι·)
14 Τελείων[8] δέ [10]ἐστιν
ἡ στερεὰ τροφὴ, τῶν
διὰ τὴν ἕξιν τὰ [12]αἰ-
σθητήρια [14]γεγυμνα-
σμένα [15]ἐχόντων πρὸς
[16]διάκρισιν καλοῦ τε
καὶ κακοῦ.

Κεφ. ϛʹ.

ΔΙΟ [18]ἀφέντες τὸν
τῆς [20]ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ
λόγον, ἐπὶ τὴν [21]τελει-
ότητα φερώμεθα· μὴ
πάλιν θεμέλιον κατα-
βαλλόμενοι μετανοίας
ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ
πίστεως ἐπὶ Θεὸν,
2 †† Βαπτισμῶν διδα-
χῆς, ἐπιθέσεώς τε χει-
ρῶν, ἀναστάσεώς τε νε-
κρῶν, καὶ κρίματος
[25]αἰωνίου.
3 Καὶ τοῦτο ‡‡ποιήσο-
μεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ
ὁ Θεός.
4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς

A. D. 63.

1 Ecclus. 4. 29. [34.]
2 s. θυσίας.
* περὶ-i.
† διδάσκεσθαι-n. [n.
‡ ὑμᾶς τινα,-
3 Ga. 4. 3, 9. Col. 2. 8, 20.
4 s. μόνον.
5 δοξάζω.
6 s. ἐστι.
7 γίνομαι.
8 1 Co. 2. 6. Phi. 3. 15.
9 Ps. 2. 7.
§ καὶ f.
‖ ἀκμὴν-f.
10 εἰμί.
11 γεννάω.
12 Je. 4. 19.
13 Ps. 110. 4.
14 γυμνάζω, ch. 12. 11.
15 s. ὄργανα.
16 Ro. 14. 1. 1 Co. 12. 10
17 2 Mac. 9. 18.
18 ἀφίημι.
19 προσφέρω.
20 c. 5. 12.
21 Col. 3. 14.
** εἰσακουσθεὶς. ἀπὸ τῆς εὐλαβείας (καὶ ὢ. υ.) ἔμαθεν,-n.
22 ch. 12. 28.
23 μανθάνω.
24 πάσχω.
†† βαπτισμῶν, διδαχῆς, alii βαπτισμῶν διαδοχῆς,-n
25 Mat. 25. 46.
‡‡ ποιήσωμεν,-i.
26 ch. 2. 10. Lu. 13. 32.

Digitized by Google

ἅπαξ [1] φωτισθέντας,
γευσαμένους τε τῆς
δωρεᾶς τῆς ἐπουρανί-
ου. καὶ [3] μετόχους [4] γε-
νηθέντας Πνεύματος
ἁγίου,
5 Καὶ καλὸν γευσαμέ-
νους Θεοῦ ῥῆμα, δυνά-
μεις τε μέλλοντος [7] αἰ-
ῶνος,
6 Καὶ * [9] παραπεσόν-
τας, πάλιν ἀνακαινί-
ζειν εἰς μετάνοιαν,
ἀνασταυροῦντας ἑαυ-
τοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεȣ̃,
ϗ [10] παραδειγματίζον-
τας.
7 Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα
τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς πολλάκις
ἐρχόμενον ὑετὸν, ϗ τί-
κτουσα [11] βοτάνην εὔ-
θετον ἐκείνοις δι᾽ οὓς
καὶ γεωργεῖται, μετα-
λαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ·
8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάν-
θας καὶ τριβόλους,
ἀδόκιμος, καὶ κατάρας
ἐγγὺς, ἧς τὸ τέλος εἰς
καῦσιν.
9 Πεπείσμεθα [14] δὲ πε-
ρὶ ὑμῶν, ἀγαπητοὶ, τὰ
κρείττονα καὶ [15] ἐχόμε-
να [17] σωτηρίας, εἰ καὶ
οὕτω λαλοῦμεν.
10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ
Θεὸς [19] ἐπιλαθέσθαι τȣ̃
ἔργου ὑμῶν, καὶ b τοῦ
[21] κόπου ! τῆς ἀγάπης
ἧς [22] ἐνεδείξασθε εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, διακονή-
σαντες τοῖς ἁγίοις καὶ
διακονοῦντες.
11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ
ἕκαςον ὑμῶν τὴν αὐ-
τὴν ἐνδείκνυσθαι σπου-
δὴν πρὸς τὴν [2] πληρο-
φορίαν τῆς ἐλπίδος
ἄχρι τέλους·
12 Ἵνα μὴ [5] νωθροὶ
[4] γένησθε, [6] μιμηταὶ δὲ
τῶν διὰ πίστεως καὶ
[8] μακροθυμίας κληρο-
νομούντων τὰς ἐπαγγε-
λίας.
13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπ-
αγγειλάμενος ὁ Θεὸς,
ἐπεὶ κατ᾽ οὐδενὸς [23] εἶ-
χε μείζονος ὀμόσαι,
[24] ὤμοσε καθ᾽ ἑαυτοῦ,
14 Λέγων· † Ἦ μὴν
εὐλογῶν εὐλογήσω σε,
καὶ πληθύνων πληθυ-
νῶ σε.
15 Καὶ οὕτω [12] μακρο-
θυμήσας [25] ἐπέτυχε τῆς
ἐπαγγελίας.
16 Ἄνθρωποι μὲν γὰρ
κατὰ τοῦ μείζονος
ὀμνύουσι, καὶ πάσης
αὐτοῖς ἀντιλογίας πέ-
ρας [13] εἰς βεβαίωσιν ὁ
ὅρκος.
17 Ἐν ᾧ περισσότερον
βουλόμενος ὁ Θεὸς [16] ἐ-
πιδεῖξαι τοῖς κληρονό-
μοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
[18] ἀμετάθετον τῆς βου-
λῆς αὐτοῦ, [20] ἐμεσίτευ-
σεν ὅρκῳ·
18 Ἵνα διὰ δύο πραγ-
μάτων ἀμεταθέτων, ἐν
οἷς ἀδύνατον ψεύσα-
σθαι Θεὸν, ἰσχυρὰν πα-
ράκλησιν ἔχωμεν οἱ
καταφυγόντες κρατῆ-
σαι τῆς προκειμένης
ἐλπίδος·
19 Ἣν ὡς ἄγκυραν
[23] ἔχομεν τῆς ψυχῆς

A. D. 63.

1 ch. 10. 32. Lu. 11. 36. Jno. 1. 9. Ep. 1. 18. 2 Ti. 1. 10. Re. 18. 1. 21. 23. 22. 5.
2 ch. 10. 22. 1 Th. 1. 5.
3 ch. 1. 9. 3. 1,14.
4 γίνομαι.
5 ch. 5. 11.
6 1 Co. 11. 1. Ep. 5. 1. 1 Th. 1. 6.
7 Mat. 12. 32. Mar. 3. 29.
8 Ro. 2. 4. Ep. 4. 2. Ja. 5. 10.
* παραπεσόντας πάλιν-n
9 παραπίπτω
10 Mat. 1. 19. Je. 13. 22. Eze. 28. 17.
† Εἰ μὴν-n. Ge. 22.16,17.
11 Ex. 9. 22.
12 Lu. 18. 7. Ja. 5. 7.
13 s. ἔστι.
14 πείθω, Ro. 15. 14. 2Ti. 1. 5,12.
15 ch. 12. 28. 1 Ti. 1. 19.
16 ἐπιδει-
17 s. ἐκ. [κνύω
18 ver. 18.
19 ἐπιλανθάνω.
20 μεσιτεύω.
21 1 Th. 1. 3.
22 ἐνδεικνύω
23 ἔχω.
24 ὀμνύω.
25 ἐπιτυγχάνω.

Digitized by Google

ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαί-
αν, ꭓ εἰςερχομένην εἰς
τὸ ἐσώτερον [1] τοῦ κα-
ταπετάσματος·
20 Ὅπου πρόδρομος
ὑπὲρ ἡμῶν [3] εἰςῆλθεν
Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς
[4] γενόμενος εἰς τὸν αἰ-
ῶνα.

Κεφ. ζ΄.

ΟΥΤΟΣ γὰρ ὁ Μελ-
χισεδὲκ, βασιλεὺς Σα-
λὴμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ
τοῦ ὑψίςου, ὁ συναντή-
σας Ἀβραὰμ ὑποςρέ-
φοντι ἀπὸ τῆς [6] κόπης
τῶν βασιλέων, καὶ εὐ-
λογήσας αὐτόν·
2 Ὧ καὶ [7] δεκάτην ἀπὸ
πάντων [8] ἐμέρισεν Ἀ-
βραάμ· πρῶτον μὲν ἑρ-
μηνευόμενος βασιλεὺς
δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ
καὶ βασιλεὺς Σαλὴμ·
ὅ [11] ἐςι βασιλεὺς εἰρή-
νης·
3 Ἀπάτωρ, ἀμήτωρ,
ἀγενεαλόγητος· μήτε
ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε
ζωῆς τέλος ἔχων· ἀφ-
ωμοιωμένος [13] δὲ τῷ
υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει
ἱερεὺς εἰς τὸ [15] διηνε-
κές.
4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος
οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην
Ἀβραὰμ [19] ἔδωκεν ἐκ
τῶν ἀκροθινίων ὁ πα-
τριάρχης.[20]
5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν
υἱῶν Λευῒ τὴν ἱερατεί-
αν λαμβάνοντες, ἐντο-
λὴν ἔχουσιν [22] ἀποδε-
κατοῦν τὸν λαὸν κατὰ
τὸν νόμον, τουτέστι,
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν,
καίπερ [2] ἐξεληλυθότας
ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβρα-
άμ·
6 Ὁ δὲ μὴ γενεαλο-
γούμενος ἐξ αὐτῶν, δε-
δεκάτωκε [5] τὸν Ἀβρα-
άμ, καὶ τὸν ἔχοντα
τὰς ἐπαγγελίας εὐλό-
γηκε.
7 Χωρὶς δὲ πάσης ἀν-
τιλογίας, τὸ ἔλαττον
ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐ-
λογεῖται.
8 Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας
ἀποθνήσκοντες ἄνθρω-
ποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ
δὲ, [9] μαρτυρούμενος ὅτι
[10] ζῇ.
9 Καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν,
διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευῒ
ὁ δεκάτας λαμβάνων
[5] δεδεκάτωται·
10 Ἔτι γὰρ ἐν τῇ
ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς [11] ἦν,
ὅτε [12] συνήντησεν αὐτῷ
ὁ Μελχισεδέκ.
11 Εἰ μὲν οὖν [14] τελεί-
ωσις διὰ τῆς Λευϊτι-
κῆς [16] ἱερωσύνης [11] ἦν·
(ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' * αὐ-
τῇ [17] νενομοθέτητο·)
τίς ἔτι χρεία, κατὰ
τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ
ἕτερον [18] ἀνίστασθαι
ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν
τάξιν Ἀαρὼν λέγε-
σθαι;
12 Μετατιθεμένης [21]
γὰρ τῆς ἱερωσύνης,
ἐξ ἀνάγκης καὶ νό-
μου [23] μετάθεσις γίνε-
ται.

A. D. 63.

1 s. μέρος.
2 ἐξέρχομαι.
3 εἰςέρχομαι.
4 γίνομαι.
5 δεκατόω, ver. 9. Ne. 10. 37.
6 Ge. 14. 17. Jos. 10. 20.
7 ver. 4, 8, 9. confer. Le. 27. 30. Nu. 18. 21.
8 μερίζω.
9 s. δεκάτας ἔλαβε ἐκεῖνος.
10 ζάω.
11 εἰμί.
12 συναντάω
13 ἀφομοιόω.
14 Lu. 1. 45.
15 c. 10. 1, 12, 14.
16 v. 12, 14, 24. 1 Mac. 2. 54.
* αὐτῆς-i. al. αὐτήν.
17 νομοθετέω, ch. 8. 6. Ro. 9. 4. Ex. 24. 12. Ps. 119. 33.
18 ἀνίστημι.
19 δίδωμι.
20 Ac. 2. 29. 7. 8, 9. 1 Ch. 24. 31. 27. 22.
21 μετατίθημι, ch. 11. 5. Ac. 7. 16. Eccl. 44. 16.
22 Mat. 23. 23. Lu. 11. 42. 18. 12. Ge. 28. 22. De. 14. 22. 1 Sa. 8. 15.
23 s. ἱερατικοῦ.

Digitized by Google

13 'Εφ' ὃν γὰρ λέγεται
ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας
[1]μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐ-
δεὶς *[3]προσέσχηκε τῷ
θυσιαστηρίῳ.
14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι
ἐξ 'Ιούδα [5]ἀνατέταλκεν
ὁ Κύριος ἡμῶν· εἰς ἣν
φυλὴν †οὐδὲν περὶ ἱε-
ρωσύνης Μωσῆς ἐλά-
λησε.
15 Καὶ περισσότερον
ἔτι κατάδηλόν [6]ἐστιν,
εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα
Μελχισεδὲκ [7]ἀνίσταται
ἱερεὺς ἕτερος,
16 Ὃς οὐ κατὰ νόμον
ἐντολῆς ‡σαρκικῆς γέ-
γονεν,[9] ἀλλὰ κατὰ δύ-
ναμιν ζωῆς ἀκαταλύ-
του.
17 §Μαρτυρεῖ γάρ·
Ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν
αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισεδέκ.
18 'Αθέτησις [13] μὲν
γὰρ [9]γίνεται [14]προα-
γούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ
αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ [15]ἀν-
ωφελές·
19 **Οὐδὲν γὰρ [17]ἐτε-
λείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισ-
αγωγὴ δὲ κρείττονος
ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζο-
μεν τῷ Θεῷ.
20 Καὶ καθ' ὅσον οὐ
χωρὶς ὁρκωμοσίας, (οἱ
μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμο-
σίας [6]εἰσὶν ἱερεῖς [9]γε-
γονότες·
21 'Ο δὲ, μετὰ [21]ὁρ-
κωμοσίας, διὰ τοῦ λέ-
γοντος πρὸς αὐτόν·
[22]Ὤμοσε Κύριος, καὶ
οὐ μεταμεληθήσεται·
σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
d κατὰ τὴν τάξιν Μελ-
χισεδέκ·)
22 Κατὰ τοσοῦτον
κρείττονος [2]διαθήκης
[9]γέγονεν [4]ἔγγυος 'Ιη-
σοῦς.
23 Καὶ οἱ μὲν, πλεί-
ονές [6]εἰσι [9]γεγονότες
ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ
κωλύεσθαι παραμένειν·
24 'Ο δὲ, διὰ τὸ μένειν
αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα,
ἀπαράβατον ἔχει τὴν
ἱερωσύνην·
25 Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς
τὸ [8]παντελὲς δύναται
τοὺς προσερχομένους δι'
αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε
[10]ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχά-
νειν ὑπὲρ αὐτῶν.
26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν
‖[11]ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς,
[16]ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαν-
τος, [12]κεχωρισμένος
ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν,
ϗ ὑψηλότερος τῶν οὐ-
ρανῶν [9]γενόμενος·
27 Ὃς οὐκ ἔχει καθ'
[18]ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσ-
περ οἱ ἀρχιερεῖς, πρό-
τερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων
ἁμαρτιῶν θυσίας ἀνα-
φέρειν, ἔπειτα τῶν [20]
τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ
ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυ-
τὸν [22]ἀνενέγκας.
28 'Ο νόμος γὰρ ἀν-
θρώπους καθίστησιν ἀρ-
χιερεῖς, ἔχοντας ἀσθέ-
νειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς
ὁρκωμοσίας τῆς [24]μετὰ
τὸν νόμον, [25]υἱὸν εἰς
τὸν αἰῶνα [26]τετελειω-
μένον.[17]

A. D. 63.

1 μετέχω.
2 1 Co. 11. 25.
* προσέσχε-h alii προσέστηκε.
3 προσέχω.
4 2 Mac. 10. 28.
5 ἀνατέλλω, Mat. 4. 16. Mar. 4. 6. Ja. 1. 11. 2 Pe. 1. 19.
† περὶ ἱερέων οὐδὲν-i.
6 εἰμί.
7 ἀνίστημι
8 Lu. 13. 11.
‡ σαρκίνης-l.
9 γίνομαι.
10 ζάω.
§ μαρτυρεῖται-h.
‖ ϗ ἔπρεπεν-i
11 πρέπω, ch. 2. 10. Mat. 3. 15.
12 χωρίζω.
13 ch. 9. 26.
14 προάγω.
15 Tit. 3. 9.
16 Ac. 2. 27. 1 Ti. 2. 8. Tit. 1. 8. Re. 15. 4.
** οὐδένα-n.
17 τελειόω.
18 s. ἑκάστην
20 s. ἁμαρτίων.
21 ver. 28. Eze. 17. 18. 3 Esdr. 8 93.
22 ἀναφέρω.
23 ὀμνύω.
24 s. οὔσης.
25 s. καθίστησιν.
26 ch. 2. 10. 5. 9. Lu. 13. 32. Jno. 19. 28.

Digitized by Google

Κεφ. η'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ [1] δὲ
ἐπὶ τοῖς λεγομένοις,
τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιε-
ρέα, ὃς [3] ἐκάθισεν ἐν
δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς
μεγαλωσύνης ἐν τοῖς
οὐρανοῖς,
2 Τῶν ἁγίων λειτουρ-
γὸς. καὶ τῆς σκηνῆς τῆς
ἀληθινῆς, ἣν [6] ἔπηξεν ὁ
Κύριος, d καὶ | οὐκ ἄν-
θρωπος.
3 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς
εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά
τε καὶ θυσίας [10] καθί-
ςαται· ὅθεν ἀναγκαῖον
ἔχειν τὶ καὶ τοῦτον ὃ
[11] προσενέγκῃ.
4 Εἰ μὲν * γὰρ [13] ἦν
ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν [13] ἦν
ἱερεὺς, [13] ὄντων c τῶν
ἱερέων | τῶν προσφερόν-
των κατὰ τὸν νόμον τὰ
δῶρα·
5 Οἵτινες [17] ὑποδείγμα-
τι καὶ [19] σκιᾷ λατρεύ-
ουσι τῶν ἐπουρανί-
ων, [20] καθὼς [21] κεχρημά-
τιςαι Μωσῆς, μέλλων
ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν·
[22] Ὅρα γὰρ, φησὶ, ‡ ποι-
ήσῃς [23] πάντα κατὰ τὸν
[24] τύπον τὸν [25] δει-
χθέντα σοι ἐν τῷ
ὄρει.
6 Νυνὶ δὲ [27] διαφορω-
τέρας ‖ [28] τέτευχε λει-
τουργίας. ὅσῳ καὶ κρείτ-
τονός [13] ἐςὶ διαθήκης
μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείτ-
τοσιν ἐπαγγελίαις νε-
νομοθέτηται. [30]
7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκεί-
νη [13] ἦν ἄμεμπτος, οὐκ
ἂν δευτέρας [2] ἐζητεῖτο
τόπος.
8 Μεμφόμενος [4] γὰρ
αὐτοῖς λέγει· [5] Ἰδοὺ,
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει
Κύριος, καὶ συντελέ-
σω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσ-
ραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶ-
κον Ἰούδα διαθήκην
καινήν·
9 Οὐ κατὰ τὴν διαθή-
κην ἣν ἐποίησα τοῖς
πατράσιν αὐτῶν, ἐν
ἡμέρᾳ [7] ἐπιλαβομένου
μου τῆς χειρὸς αὐτῶν,
[8] ἐξαγαγεῖν [9] αὐτοὺς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐ-
τοὶ οὐκ [12] ἐνέμειναν ἐν τῇ
διαθήκῃ μου, κἀγὼ [14] ἠ-
μέλησα αὐτῶν, λέγει
Κύριος.
10 Ὅτι αὕτη ἡ διαθή-
κη ἣν [16] διαθήσομαι τῷ
οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς
ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
Κύριος, [18] διδοὺς † νό-
μους μου εἰς τὴν διά-
νοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
καρδίας αὐτῶν ἐπιγρά-
ψω αὐτούς· καὶ [13] ἔσο-
μαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν,
ϗ αὐτοὶ [13] ἔσονταί μοι
εἰς λαόν.
11 Καὶ οὐ μὴ διδάξω-
σιν ἕκαστος τὸν § πλη-
σίον αὐτοῦ, καὶ ἕκα-
στος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, λέγων· [26] Γνῶθι
τὸν Κύριον· ὅτι πάν-
τες [29] εἰδήσουσί με,
ἀπὸ μικροῦ d αὐ-
τῶν | ἕως μεγάλου αὐ-
τῶν·
12 Ὅτι ἵλεως [13] ἔσο-
μαι ταῖς ἀδικίαις αὐ-

A. D. 63.

1 Ac. 22. 28.
2 ζητέω.
3 καθίζω.
4 Ro. 9. 19.
5 Je. 31. 31--34.
6 πήγνυμι.
7 ἐπιλαμβάνω.
8 s. εἰς τὸ, v. ἕνεκα.
9 ἐξάγω.
10 καθίστημι
11 προσφέρω.
12 ἐμμένω.
* οὖν-n.
13 εἰμί.
14 ἀμελέω.
16 διατίθημι.
17 ch. 9. 23. Jno. 13. 15. 2 Pe. 2. 6.
18 δίδωμι.
† con. δώσω-f
19 ch. 10. 1. Col. 2. 17.
20 s. μερῶν.
21 χρηματίζω. Ac. 11. 26.
22 Ex. 25. 40.
‡ ποιήσεις-n.
23 s. ἵνα.
24 Ac. 7. 44.
25 δεικνύω.
§ πολίτην-a.
26 γινώσκω.
27 ch. 1. 4. 9. 10. Ro. 12. 6.
‖ τέτυχε s. τετύχηκε-n.
28 τυγχάνω, ch. 11. 35. Lu. 20. 35. Ac. 24. 2. 26. 22. 27. 3. 2 Ti. 2. 10.
29 εἴδω.
30 νομοθετέω, ch. 7. 11.

Digitized by Google

τῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν
αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομι-
ῶν αὐτῶν οὐ μὴ [1] μνη-
σθῶ ἔτι.
13 Ἐν τῷ λέγειν και-
νὴν, [2] πεπαλαίωκε τὴν
πρώτην·[3] τὸ δὲ παλαι-
ούμενον καὶ γηράσκον,
ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

Κεφ. θ'.

ΕΙΧΕ [7] μὲν οὖν καὶ ἡ
πρώτη [b] σκηνὴ | * [8] δι-
καιώματα λατρείας,
τό, τε ἅγιον κοσμικόν.
2 Σκηνὴ γὰρ [9] κατε-
σκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν
ᾗ ἥ τε λυχνία ϗ ἡ τρά-
πεζα, καὶ ἡ πρόθεσις
τῶν ἄρτων, § ἥτις λέ-
γεται ** ἁγία.
3 Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον
καταπέτασμα σκηνὴ ἡ
λεγομένη [13] ἅγια ἁγί-
ων,
4 [c] Χρυσοῦν | ἔχουσα
[c] θυμιατήριον, καὶ | τὴν
κιβωτὸν τῆς διαθήκης
[15] περικεκαλυμμένην
πάντοθεν χρυσίῳ· ἐν ᾗ
[17] στάμνος χρυσῆ ἔχουσα
τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος
Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα,
καὶ αἱ πλάκες τῆς δια-
θήκης.
5 Ὑπεράνω δὲ αὐτῆς
Χερουβὶμ δόξης, κατα-
σκιάζοντα τὸ ἱλαστή-
ριον· περὶ ὧν οὐκ
[19] ἔστι νῦν λέγειν κατὰ
μέρος.
6 Τούτων δὲ οὕτω κατ-
εσκευασμένων,[9] εἰς μὲν
τὴν πρώτην σκηνὴν, δι-
απαντὸς [23] εἰσίασιν [24]
οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας
ἐπιτελοῦντες·
7 Εἰς δὲ τὴν δευτέραν
ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μό-
νος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χω-
ρὶς αἵματος, ὃ προσφέ-
ρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ
τῶν τοῦ λαοῦ [4] ἀγνοη-
μάτων.
8 Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ
Πνεύματος τοῦ ἁγίου,
μήπω [5] πεφανερῶσθαι
τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν,
ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς
ἐχούσης στάσιν·
9 Ἥτις [6] παραβολὴ
[10] εἰς τὸν καιρὸν τὸν
[11] ἐνεστηκότα,† καθ' ‡ ὃν
δῶρά τε καὶ θυσίαι
προσφέρονται, μὴ ‖ δυ-
νάμεναι κατὰ συνείδη-
σιν τελειῶσαι τὸν λα-
τρεύοντα,
10 Μόνον ἐπὶ βρώμα-
σι, καὶ πόμασι, καὶ δια-
φόροις [12] βαπτισμοῖς,
[b] ϗ | †† δικαιώμασι σαρ-
κὸς, μέχρι καιροῦ διορ-
θώσεως ‡‡ ἐπικείμενα.
11 Χριστὸς δὲ [14] παρα-
γενόμενος ἀρχιερεὺς
τῶν μελλόντων ἀγα-
θῶν, διὰ τῆς μείζονος
ϗ τελειοτέρας σκηνῆς,
οὐ χειροποιήτου, τοῦτ'
ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς
κτίσεως,
12 Οὐδὲ δι' αἵματος
τράγων καὶ μόσχων,
διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵμα-
τος [20] εἰσῆλθεν ἐφάπαξ
εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν
[21] λύτρωσιν [22] εὑράμε-
νος.
13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύ-

A. D. 63.

1 μιμνήσκομαι.
2 παλαιόω.
3 s. διαθήκην
4 Ge. 43. 12.
5 φανερόω.
6 ch. 11. 19. Mat. 13. 24.
7 ἔχω.
* al. ἐκείνη al. διαθήκη.
8 Lu. 1. 6. Ro. 1. 32. Re. 15. 4.
9 κατασκευάζω.
10 s. ἐστιν.
11 ἐνίστημι.
† καθέστηκε,-f.
‡ ἦν-i.
§ καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον,-f.
‖ δυνάμενα-n
** ἅγια·-a.
12 ch. 6. 2. Mar. 7. 4,8. Ro 12. 6.
13 cf. Ex. 26. 33. 2 Ch. 3. 8. 5. 7, &c.
†† δικαιώματα-h.
‡‡ ἐπικείμεναι.-n.
14 παραγίνομαι.
15 περικαλύπτω.
17 s. κιβώτῳ.
19 εἰμί.
20 εἰσέρχομαι.
21 Lu. 1. 68. 2. 38.
22 εὑρίσκω.
23 s. χρόνου.
24 εἴσειμι, Ac. 3. 3.

Digitized by Google

ρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς [2]κεκοινωμένυς, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα·

14 Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς †διὰ Πνεύματος ‡αἰωνίου ἑαυτὸν [3]προςήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν §ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ [5]ζῶντι;

15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης [7]ἐστὶν, ὅπως θανάτου [8]γενομένου, εἰς [6]ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν [9]λάβωσιν οἱ [10]κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.

16 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ [13]διαθεμένου.

17 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία· ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε [5]ζῇ ὁ ‖[13]διαθέμενος.

18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος [17]ἐγκεκαίνισται.

19 Λαληθείσης [18]γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ **νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, [9]λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου,

A. D. 63.

* βιβλίον, χ̨ πάντα-n. alii conj. βιβλίον, πάντα.
1 ῥαντίζω.
2 κοινόω.
† δι' ἁγνεύματος-n.
‡ ἁγίου-n.
3 προςφέρω.
4 ἐντέλλω.
§ ἡμῶν-h.
5 ζάω.
6 ch. 11. 35. Lu. 21. 28. 1 Co. 1. 30. Ep. 1. 7,14. Col. 1. 14.
7 εἰμί.
8 γίνομαι.
9 λαμβάνω.
10 καλέω.
11 εἰςέρχομαι.
12 1 Pe.3. 21.
‖ διαθέμενος;-n.
13 διατίθημι.
14 s. ἁγίων.
15 s. εἰς τὸ, v. ὥςτε.
16 ἐμφανίζω, ch. 11. 14. Mat. 27. 53. Jno. 14. 21. Ac. 23. 15. 24. 1.
17 ἐγκαινίζω ch. 10. 20. 1 Ki. 8. 63. 2 Ch. 7. 5.
18 λαλέω.
** τὸν-f.
19 πάσχω.
20 Mat. 13.39, 40. 24. 3. 28. 20.
†† ἁμαρτίας διὰ-n.

αὐτό τε τὸ *βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν [1]ἐῤῥάντισε,

20 Λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς [4]ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός.

21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτυργίας τῷ αἵματι ὁμοίως [1]ἐῤῥάντισε.

22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ [8]γίνεται ἄφεσις.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας.

24 Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια [11]εἰςῆλθεν ὁ Χριστὸς, ἀντίτυπα [12] τῶν ἀληθινῶν, [14]ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, νῦν [15]ἐμφανισθῆναι [16]τῷ προςώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν·

25 Οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ·

26 (Ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις [19]παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμυ·) νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ [20]συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ††ἁμαρτίας,

Digitized by Google

διὰ τῆς θυσίας * αὐτοῦ
[1] πεφανέρωται.
27 Καὶ † καθ' ὅσον ἀπό-
κειται τοῖς ἀνθρώποις
ἅπαξ [5] ἀποθανεῖν, μετὰ
δὲ τοῦτο κρίσις·
28 Οὕτως ‡ ὁ Χριστὸς
[6] ἅπαξ [7] προσενεχθεὶς
[9] εἰς τὸ πολλῶν [11] ἀνε-
νεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ
δευτέρου χωρὶς § ἁμαρ-
τίας [13] ὀφθήσεται τοῖς
αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις
εἰς σωτηρίαν. ||

Κεφ. ι'.

ΣΚΙΑΝ[14] γὰρ ἔχων ὁ
νόμος τῶν μελλόντων,
ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν
[15] εἰκόνα τῶν πραγμά-
των, κατ' ἐνιαυτὸν
ταῖς αὐταῖς θυσίαις, ἃς
προσφέρουσιν εἰς τὸ δι-
ηνεκὲς, οὐδέποτε ** δύ-
ναται τὰς προσερχομέ-
νους [19] τελειῶσαι.
2 Ἐπεὶ οὐκ †† ἂν [21] ἐ-
παύσαντο προσφερόμε-
ναι; διὰ τὸ μηδεμίαν
ἔχειν ἔτι συνείδησιν
ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύ-
οντας, ἅπαξ §§ [23] κεκα-
θαρμένους·
3 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς [25] ἀ-
νάμνησις ἁμαρτιῶν
κατ' ἐνιαυτόν.
4 Ἀδύνατον γὰρ αἷμα
ταύρων καὶ τράγων
ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας.
5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς
τὸν κόσμον, λέγει·
[27] Θυσίαν καὶ προσφο-
ρὰν οὐκ [29] ἠθέλησας,
*‡ σῶμα δὲ [31] κατηρτί-
σω μοι.
6 Ὁλοκαυτώματα[2] καὶ
περὶ ἁμαρτίας οὐκ [4] εὐ-
δόκησας.
7 Τότε εἶπον· Ἰδοὺ
ἥκω (ἐν κεφαλίδι βι-
βλίου [10] γέγραπται πε-
ρὶ ἐμοῦ) [12] τοῦ ποιῆσαι,
[17] ὁ Θεὸς, τὸ θέλημά
σου.
8 Ἀνώτερον λέγων·
"Ὅτι θυσίαν καὶ προς-
φορὰν καὶ ὁλοκαυτώμα-
τα καὶ περὶ ἁμαρτίας
οὐκ [29] ἠθέλησας, οὐδὲ
εὐδόκησας· (αἵτινες
κατὰ [d] τὸν | νόμον
προσφέρονται·)
9 Τότε [16] εἴρηκεν· Ἰδοὺ
ἥκω τοῦ ποιῆσαι, [17] ὁ ὁ
Θεὸς,| τὸ θέλημά σου.
Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον,
ἵνα τὸ δεύτερον [18] στή-
σῃ.
10 Ἐν ᾧ θελήματι [20] ἡ-
γιασμένοι [22] ἐσμὲν οἱ
διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ
§ σώματος [b] τοῦ | Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἐφάπαξ.
11 Καὶ πᾶς μὲν ‡‡ ἱε-
ρεὺς [18] ἕστηκε καθ' ἡμέ-
ραν λειτουργῶν, καὶ
τὰς αὐτὰς πολλάκις
προσφέρων θυσίας, αἵ-
τινες οὐδέποτε δύναν-
ται [24] περιελεῖν ἁμαρ-
τίας·
12 |||| Αὐτὸς δὲ μίαν
ὑπὲρ ἁμαρτιῶν [7] προς-
ενέγκας *† θυσίαν, εἰς
τὸ διηνεκὲς [28] ἐκάθισεν
ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ·
13 Τὸ λοιπὸν ἐκδεχό-
μενος ἕως [32] τεθῶσιν οἱ
ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

A. D. 63.

* αὐτοῦ,-n.
1 φανερόω.
2 Mar. 12. 33.
4 Mat. 3. 17.
† καθ' ὃ-n.al. conj. καθὼς.
5 ἀποθνήσκω
‡ καὶ-m.
6 s. μόνον.
7 προσφέρω.
9 s. εἰς θυσίαν
10 γράφω.
11 ἀναφέρω.
12 s. ἕνεκα.
§ αἵματος-n.
13 ὅπτομαι.
|| διὰ πίστεως-f.
14 ch. 8. 5.
15 Ro. 1. 23.
16 εἴρω.
17 nom. pro voc. At.
18 ἵστημι. [n.
** δυνανται-
19 τελειόω.
20 ἁγιάζω.
†† καὶ ἂν ἐπαύσαντο-n.al. conj. ἐπαύσαντο ἄν.
21 παύω.
22 εἰμί. [n.
‡‡ ἀρχιερεὺς-
§§ κεκαθαρμένους ;-a.
23 καθαίρω.
24 περιαιρέω.
25 s. θυσίαις ἐστι.
|||| οὗτος-h.
*† θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς,-n.
27 Ps. 40.6--8.
28 καθίζω.
29 θέλω.
*‡ ὠτία-n.
31 καταρτίζω
32 τίθημι.

Digitized by Google

14 *Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ [1] τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ ‡[3]προειρηκέναι·

16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν [5]διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, [7]διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς·

17 § Καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ[8] ἔτι.

18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκ ἔτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοὶ, παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ,

20 Ἣν [12]ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν [13]πρόσφατον καὶ [15]ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ·

21 Καὶ [17]ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ·

22 Προσερχώμεθα [19] μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, [21]ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς·

23 Καὶ [23]λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· (πιστὸς γὰρ ὁ [2]ἐπαγγειλάμενος.)

24 Καὶ †κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς [4]παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων·

25 Μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες·[6] καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν.

26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ [9]λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία·

27 Φοβερὰ[10] δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους.

28 Ἀθετήσας[11] τὶς νόμον Μωσέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει·

29 Πόσῳ (δοκεῖτε) χείρονος [14]ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ [16]καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν [18]ἡγησάμενος, ἐν ᾧ [20]ἡγιάσθη, ϗ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;

30 Οἴδαμεν [22] γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ [24]ἀνταποδώ-

A. D. 63.

* Μία γὰρ προςφορὰ-n.
1 τελειόω.
2 ἐπαγγέλλω.
3 προερέω.
† conj. κατανοῶμεν.
‡εἰρηκέναι-h
4 Ac. 15. 39.
5 διατίθημι.
6 s. ἑαυτοὺς.
7 δίδωμι.
§ ὕςερον λέγει-f.
8 μιμνήσκομαι.
9 λαμβάνω.
10 ver. 31. ch. 12. 21. Ps. 111. 9.
11 Mar. 7. 9. Lu. 7. 30. 10. 16. Jno. 12. 48.
12 ἐγκαινίζω ch. 9. 18.
13 Nu. 6. 3.
14 ἀξιόω.
15 ζάω.
16 Mat. 5. 13. 7. 6.
17 s. ἔχοντες ex. v. 19.
18 ἡγέομαι.
19 προσέρχομαι.
20 ἁγιάζω.
21 ῥαντίζω. ch. 9. 13, 19, 21. Le. 6. 27.
22 εἴδω.
23 λούω.
24 ἀνταποδίδωμι. De. 32. 35. Lu. 14. 14. Ro. 12. 19. 1 Th. 3. 9. 2 Th. 1. 6.

Digitized by Google

σω, [c]λέγει Κύριος. |
Καὶ πάλιν· Κύριος κρι-
νεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ.
31 Φοβερὸν τὸ [1] ἐμπε-
σεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ
ζῶντος.
32 Ἀναμιμνήσκεσθε
δὲ τὰς πρότερον ἡμέ-
ρας, ἐν αἷς [4] φωτισθέν-
τες, πολλὴν ἄθλησιν
[5] ὑπεμείνατε παθημά-
των·
33 Τοῦτο μὲν, ὀνειδι-
σμοῖς τε καὶ θλίψεσι
θεατριζόμενοι· τοῦτο
δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως
ἀναστρεφομένων [8] γε-
νηθέντες.
34 Καὶ γὰρ τοῖς † δε-
σμοῖς μου [9] συνεπαθή-
σατε, καὶ τὴν ἁρπα-
γὴν τῶν ὑπαρχόντων
ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσ-
εδέξασθε,[11] γινώσκον-
τες ἔχειν [b] ἐν | ‖ ἑαυ-
τοῖς κρείττονα ὕπαρξιν
[d] ἐν οὐρανοῖς,| καὶ μέ-
νουσαν.
35 Μὴ ** ἀποβάλητε
οὖν τὴν παῤῥησίαν
ὑμῶν, ἥτις ἔχει μι-
σθαποδοσίαν μεγά-
λην.
36 Ὑπομονῆς[15] γὰρ
ἔχετε χρείαν· ἵνα τὸ
θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιή-
σαντες, [17] κομίσησθε
τὴν ἐπαγγελίαν.
37 Ἔτι γὰρ μικρὸν
ὅσον ὅσον, [21] ὁ ἐρχό-
μενος ἥξει, καὶ οὐ χρο-
νιεῖ.
38 Ὁ δὲ δίκαιος ‡‡ ἐκ
πίστεως [25]ζήσεται· καὶ
ἐὰν [27] ὑποστείληται,[29]
οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου
ἐν αὐτῷ.
39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ [2] ἐ-
σμὲν [3] ὑποστολῆς εἰς
ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστε-
ως εἰς περιποίησιν ψυ-
χῆς.

Κεφ. ια΄.

ΕΣΤΙ δὲ πίστις, ἐλ-
πιζομένων *[6]ὑπόστασις,
πραγμάτων [7] ἔλεγχος
οὐ βλεπομένων.
2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρ-
τυρήθησαν [10] οἱ πρε-
σβύτεροι.
3 Πίστει νοοῦμεν [12]κα-
τηρτίσθαι τοὺς [13]αἰῶνας
ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ ‡ μὴ
ἐκ φαινομένων §τὰ βλε-
πόμενα [8] γεγονέναι.
4 Πίστει πλείονα θυ-
σίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν
[14] προσήνεγκε τῷ Θεῷ,
δι' ἧς [10] ἐμαρτυρήθη
[2]εἶναι δίκαιος, μαρτυ-
ροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις
αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ δι'
αὐτῆς [16] ἀποθανὼν ἔτι
†† λαλεῖται.
5 Πίστει Ἐνὼχ [18]μετε-
τέθη [20] τοῦ μὴ [22] ἰδεῖν
θάνατον· καὶ οὐχ εὑρίσκε-
το, διότι [18] μετέθηκεν
αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ
τῆς [23]μεταθέσεως [d] αὐ-
τοῦ | [10]μεμαρτύρηται εὐ-
ηρεστηκέναι [24] τῷ Θεῷ.
6 Χωρὶς δὲ πίστεως ἀ-
δύνατον [24]εὐαρεστῆσαι·
πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν
[26] προσερχόμενον τῷ
Θεῷ, ὅτι [2]ἐστὶ, καὶ τοῖς
ἐκζητοῦσιν αὐτὸν [28]μι-
σθαποδότης [8] γίνεται.

A. D. 63.

1 ἐμπίπτω.
2 εἰμί.
3 s. τέκνα.
4 φωτίζω.
5 ὑπομένω.
* ὑποστάσις πραγμάτων.-n.
6 c. 1. 3; 3. 14.
7 2 Ti. 3. 16.
8 γίνομαι.
† δεσμίοις συν.-a.
9 συμπαθέω.
10 μαρτυρέω, Lu. 4. 22.
11 προσδέχομαι.
12 καταρτίζω ch. 10. 5.
13 ch. 1. 2.
‡ ἐκ μὴ-n.
§ τὸ βλεπόμενον-i.
‖ al. ἑαυτοὺς.
14 προσφέρω.
** ἀπολύητε-n.
15 Ro. 2. 7.
16 ἀποθνήσκω.
†† λαλεῖ.-k.
17 κομίζω.
18 μετατίθημι, ch. 7. 12.
20 s. ἕνεκα.
21 Mat. 11. 3. Lu. 7. 19.
22 εἴδω.
23 ch. 7. 12.
24 εὐαρεστέω, ch. 13. 16.
‡‡ μου ἐκ πίστεως, alii ἐκ πίστεώς μου-n.
25 ζάω.
26 ch. 4. 16.
27 s. τίς.
28 cf. v. 26. ch. 2. 2.
29 ὑποστέλλω.

Digitized by Google

7 Πίστει [1] χρηματι-
σθεὶς * Νῶε περὶ τῶν
μηδέπω βλεπομένων,
[3] εὐλαβηθεὶς [4] κατε-
σκεύασε κιβωτὸν εἰς
σωτηρίαν τοῦ οἴκȣ αὐ-
τοῦ· δι' ἧς [5] κατέκρι-
νε τὸν κόσμον, καὶ τῆς
κατὰ πίστιν δικαιοσύ-
νης [7] ἐγένετο κληρονό-
μος.
8 Πίςει ‡ καλούμενος
Ἀβραὰμ [9] ὑπήκουσεν
[11] ἐξελθεῖν [12] εἰς τὸν
τόπον ὃν [13] ἤμελλε
λαμβάνειν εἰς κληρο-
νομίαν· καὶ [12] ἐξῆλθε,
μὴ [14] ἐπιστάμενος ποῦ
ἔρχεται.
9 Πίστει [17] παρῴκη-
σεν εἰς τὴν γῆν τῆς
ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλο-
τρίαν, ἐν σκηναῖς κατ-
οικήσας μετὰ Ἰσαὰκ ϗ
Ἰακὼβ τῶν συγκληρο-
νόμων τῆς ἐπαγγελίας
τῆς αὐτῆς·
10 Ἐξεδέχετο [19] γὰρ
τὴν τοὺς θεμελίους
ἔχουσαν πόλιν, ἧς τε-
χνίτης [23] καὶ δημιουρ-
γὸς ὁ Θεός.
11 Πίστει καὶ § αὐτὴ
Σάῤῥα ‖ δύναμιν εἰς
καταβολὴν σπέρματος
[25] ἔλαβε, ** καὶ παρὰ
καιρὸν †† ἡλικίας [26] ἔ-
τεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγή-
σατο [27] τὸν ἐπαγγειλά-
μενον.
12 Διὸ ϗ ἀφ' ἑνὸς [30] ἐ-
γεννήθησαν, ϗ ταῦτα
[31] νενεκρωμένου, καθὼς
τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
τῷ πλήθει, καὶ ‡‡ ὡςεὶ
ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος
τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρί-
θμητος.
13 Κατὰ πίστιν ἀπέ-
θανον [2] οὗτοι πάντες,
μὴ † [25] λαβόντες τὰς
ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόῤ-
ῥωθεν αὐτὰς [6] ἰδόντες,
b καὶ [8] πεισθέντες,| καὶ
ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμο-
λογήσαντες ὅτι ξένοι
ϗ παρεπίδημοί [10] εἰσιν
ἐπὶ τῆς γῆς.
14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέ-
γοντες, ἐμφανίζουσιν
ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦ-
σι.
15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης
[15] ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς
[12] ἐξῆλθον, [16] εἶχον ἂν
καιρὸν ἀνακάμψαι.
16 Νυνὶ δὲ κρείττονος
[18] ὀρέγονται, τȣτ' ἔςιν,
ἐπουρανίȣ· διὸ οὐκ ἐπ-
αισχύνεται αὐτοὺς ὁ
Θεὸς, Θεὸς ἐπικαλεῖ-
σθαι αὐτῶν· [20] ἡτοί-
μασε γὰρ αὐτοῖς πό-
λιν.
17 Πίστει [21] προσενή-
νοχεν Ἀβραὰμ τὸν
Ἰσαὰκ [22] πειραζόμενος,
καὶ τὸν μονογενῆ
[21] προσέφερεν ὁ τὰς ἐπ-
αγγελίας [24] ἀναδεξά-
μενος·
18 Πρὸς ὃν [28] ἐλαλή-
θη· Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ
[29] κληθήσεταί σοι σπέρ-
μα·
19 Λογισάμενος ὅτι ϗ
ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυ-
νατὸς ὁ Θεός· ὅθεν αὐ-
τὸν καὶ ἐν [32] παραβολῇ
[33] ἐκομίσατο.

A. D. 63.

1 χρηματίζω
* Νῶε, περὶ τ. μ. βλεπομένων εὐλαβηθεὶς.-n.
2 ἀποθνήσκω
3 εὐλαβέομαι.
4 κατασκευάζω.
5 κατακρίνω.
† κομισάμε-
6 εἴδω. [νοι-n.
7 γίνομαι.
8 πείθω.
‡ ὁ-f.
9 ὑπακούω.
10 εἰμί. [τὸ.
11 s. ὥςε, v. εἰς
12 ἐξέρχομαι.
13 μέλλω.
14 ἐπίσταμαι.
15 μνημονεύω
16 ἔχω.
17 παροικέω.
18 1 Ti. 3. 1.
19 ἐκδέχομαι.
20 ἑτοιμάζω.
21 προσφέρω.
22 ch. 4. 15.
23 Ac. 19. 24, 38
§ αὐτῇ Σάῤῥᾳ-n.
‖ ἡ στεῖρα, s. στεῖρα ȣ̃σα-f
24 ἀναδέχομαι.
25 λαμβάνω.
** εἰς τὸ τεκνῶσαι-f.
†† ἡλικίας, ἐπεὶ-l.
26 τίκτω.
27 ἡγέομαι.
28 λαλέω.
29 καλέω.
30 γεννάω.
31 νεκρόω.
32 ch. 9. 9.
‡‡ ὡς ἡ ἄμμος-a.
33 κομίζω.

Digitized by Google

20 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τοῦ Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ.

21 Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον [7] τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

22 Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ [11] ἐνετείλατο.

23 Πίστει Μωσῆς γεννηθεὶς[13] [14] ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον· ϗ οὐκ [15] ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.

24 *Πίστει Μωσῆς μέγας [19] γενόμενος [20] ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ·

25 Μᾶλλον [21] ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον[22] ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν·

26 Μείζονα πλοῦτον [23] ἡγησάμενος τῶν † ἐν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.

27 Πίστει [30] κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ [15] φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς § ὁρῶν [33] ἐκαρτέρησε.

A. D. 63.

1 ποιέω.
2 s. ἄγγελος.
3 s. γεννήματα.
4 διαβαίνω.
5 Ac. 7. 36. Ex. 15. 4.
6 s. γῆς.
7 s. μέρος.
8 λαμβάνω.
9 καταπίνω.
10 πίπτω.
11 ἐντέλλω.
12 συναπόλλυμι, Nu. 16. 26.
13 γεννάω.
14 κρύπτω.
15 φοβέω.
16 ch. 3. 18. Jno. 3. 36. Ro. 11. 30. 1 Pe. 2. 7.
17 δέχομαι.
18 ἐπιλείπω.
* Vide App.
19 γίνομαι.
20 ἀρνέομαι.
21 αἱρέω.
22 Mat. 13. 21. Mar. 4. 17. 2 Co. 4. 18.
23 ἡγέομαι.
† Αἰγύπτου-l. alii ἐν Αἰγύπτου.
24 καταγωνίζομαι.
25 ἐργάζομαι.
26 ἐπιτυγχάνω.
27 φράσσω.
28 σβέννυμι.
29 φεύγω.
‡ στόμα-n.
30 καταλείπω
31 ἐνδυναμόω
32 κλίνω.
§ ὁρῶντα-n.
33 καρτερέω, Ecclus. 2. 2.

28 Πίστει [1] πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων [2] τὰ πρωτότοκα,[3] θίγῃ αὐτῶν.

29 Πίστει [4] διέβησαν τὴν [5] ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς· [6] ἧς πεῖραν [8] λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι [9] κατεπόθησαν.

30 Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ [10] ἔπεσε, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ [12] συναπώλετο τοῖς [16] ἀπειθήσασι, δεξαμένη[17] τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης.

32 Καὶ τί ἔτι λέγω; [18] ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεὼν, Βαράκ τε καὶ Σαμψὼν, καὶ Ἰεφθάε, Δαβίδ τε καὶ Σαμουὴλ, καὶ τῶν προφητῶν·

33 Οἳ διὰ πίστεως [24] κατηγωνίσαντο βασιλείας, [25] εἰργάσαντο δικαιοσύνην, [26] ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν[27] στόματα λεόντων·

34 Ἔσβεσαν[28] δύναμιν πυρὸς, [29] ἔφυγον ‡ στόματα μαχαίρας, [31] ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, [19] ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς [32] ἔκλιναν ἀλλοτρίων·

35 Ἔλαβον[8] γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νε-

Digitized by Google

κροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ
[1]ἐτυμπανίσθησαν, οὐ
[3]προσδεξάμενοι τὴν ἀ-
πολύτρωσιν, ἵνα κρείτ-
τονος ἀναςάσεως τύ-
χωσιν.
36 Ἕτεροι δὲ [5]ἐμπαι-
γμῶν καὶ μαςίγων πεῖ-
ραν [6]ἔλαβον, ἔτι δὲ
δεσμῶν καὶ φυλακῆς.
37 Ἐλιθάσθησαν,[7] e [9]ἐ-
πρίσθησαν,| e [10]ἐπειρά-
σθησαν,| † ἐν φόνῳ μα-
χαίρας [11]ἀπέθανον· πε-
ριῆλθον[12] ἐν [13]μηλω-
ταῖς, ἐν αἰγείοις δέρ-
μασιν· ὑστερούμενοι,[17]
θλιβόμενοι, κακουχού-
μενοι·
38 Ὧν οὐκ [19]ἦν ἄξιος
ὁ κόσμος· ἐν ἐρημίαις
πλανώμενοι καὶ ὄρεσι
καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς
[20]ὀπαῖς τῆς γῆς.
39 Καὶ οὗτοι πάντες,
μαρτυρηθέντες διὰ τῆς
πίστεως, οὐκ [21]ἐκομί-
σαντο τὴν ἐπαγγελίαν·
40 Τοῦ Θεοῦ περὶ
ἡμῶν κρεῖττόν τι προ-
βλεψαμένου, ἵνα μὴ
χωρὶς ἡμῶν [22]τελειω-
θῶσι.

Κεφ. ιβ΄.

ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ καὶ
ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχον-
τες περικείμενον ἡμῖν
νέφος [23]μαρτύρων, ‖ὄγ-
κον [25]ἀποθέμενοι πάν-
τα, καὶ τὴν [26]εὐπερί-
ςατον ἁμαρτίαν, δι'
ὑπομονῆς τρέχωμεν
τὸν προκείμενον ἡμῖν
ἀγῶνα·
2 Ἀφορῶντες εἰς τὸν
τῆς πίστεως [2]ἀρχη-
γὸν καὶ τελειωτὴν Ἰη-
σοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προ-
κειμένης αὐτῷ χαρᾶς,
[4]ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰ-
σχύνης καταφρονήσας,
ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρό-
νου τοῦ Θεοῦ * [8]ἐκάθι-
σεν.
3 Ἀναλογίσασθε γὰρ
τὸν τοιαύτην [4]ὑπομε-
μενηκότα ὑπὸ τῶν
ἁμαρτωλῶν εἰς αὐ-
τὸν [12]ἀντιλογίαν, ἵνα
μὴ ‡ [14]κάμητε, ταῖς
ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμε-
νοι.
4 Οὔπω μέχρις αἵμα-
τος [16]ἀντικατέστητε
πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
ἀνταγωνιζόμενοι·
5 Καὶ [18]ἐκλέλησθε τῆς
παρακλήσεως, ἥτις ὑ-
μῖν ὡς υἱοῖς διαλέγε-
ται· [27]Υἱέ μου, μὴ ὀλι-
γώρει παιδείας Κυρίου,
μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ
ἐλεγχόμενος.
6 Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύ-
ριος, παιδεύει· μαςιγοῖ
δὲ πάντα υἱὸν ὃν παρα-
δέχεται.
7 § Εἰ παιδείαν ὑπομέ-
νετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν
προσφέρεται ὁ Θεός·
τίς γάρ [19]ἐςιν υἱὸς ὃν
οὐ παιδεύει πατήρ;
8 Εἰ δὲ χωρίς [19]ἐστε
παιδείας, ἧς μέτοχοι
[24]γεγόνασι πάντες, ἄρα
νόθοι [19]ἐστὲ καὶ οὐχ
υἱοί.
9 ** Εἶτα τοὺς μὲν
τῆς σαρκὸς ἡμῶν πα-

A. D. 63.

1 τυμπανίζω
2 ch. 2. 10.
3 προςδέχομαι.
4 ὑπομένω.
5 Eze. 22. 4.
6 λαμβάνω.
7 λιθάζω.
• κεκάθικεν.-α.
8 καθίζω.
9 πρίζω.
10 πειράζω.
† conj. ἐπυράσθησαν, s. ἐπυρώσθησαν, s. ἐπρήσθησαν s. ἐπηρώθησαν, &c.
11 ἀποθνήσκω
12 c. 6. 16; 7. 7.
13 περιέρχομαι.
‡ κάμητε ταῖς ψ. ὑμῶν:-n.
14 κάμνω.
15 1 Ki 19. 19.
16 ἀντικαθίστημι. Jos. 5. 7.
17 s. ὑπαρχόντων.
18 ἐκλανθάνομαι.
19 εἰμί.
20 Ja. 3. 11.
21 κομίζω, ch. 10. 36.
22 c. 2. 10; 5. 9.
§ Εἰς-n.
23 Ac. 6. 13. 1 Th. 2. 10. Re. 2. 13.
‖ con. ὄκνον.
24 γίνομαι.
25 ἀποτίθημι.
26 cf. Eze. 26. 8. 2 Mac. 4. 16.
** Εἰ δὲ-n.
27 Pr. 3. 11, 12.

Digitized by Google

τέρας [1]εἴχομεν παιδευ-
τὰς, καὶ [2]ἐνετρεπόμεθα·
[3]οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑπο-
ταγησόμεθα [4] τῷ πατρὶ
τῶν πνευμάτων, καὶ
[5] ζήσομεν;
10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς
ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ
τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαί-
δευον· [7] ὁ δὲ, ἐπὶ τὸ
συμφέρον, εἰς τὸ μετα-
λαβεῖν[8] τῆς ἁγιότητος
αὐτοῦ.
11 Πᾶσα δὲ παιδεία
πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ
δοκεῖ [11] χαρᾶς [13] εἶναι,
ἀλλὰ λύπης· ὕςερον δὲ
καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς
δι' αὐτῆς [14] γεγυμνα-
σμένοις [15] ἀποδίδωσι
δικαιοσύνης.
12 Διὸ [17] τὰς παρειμέ-
νας χεῖρας καὶ τὰ [19]πα-
ραλελυμένα γόνατα ἀν-
ορθώσατε·
13 Καὶ τροχιὰς ὀρθὰς
ποιήσατε τοῖς ποσὶν
ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ [20] χω-
λὸν [22] ἐκτραπῇ, [21] ἰαθῇ
δὲ μᾶλλον.
14 Εἰρήνην [23] διώκετε
μετὰ πάντων, καὶ τὸν
ἁγιασμὸν, οὗ χωρὶς
οὐδεὶς [25] ὄψεται τὸν
Κύριον·
15 Ἐπισκοποῦντες [27]
μήτις [29] ὑςερῶν ἀπὸ
τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ·
μήτις ‡ ῥίζα [30] πικρίας
ἄνω φύουσα ||[31]ἐνοχλῇ,
καὶ διὰ ταύτης [33] μιαν-
θῶσι πολλοί·
16 Μή τις ** πόρνος,[34]
ἢ [35]βέβηλος, ὡς Ἡσαῦ,
ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς
[15]ἀπέδοτο τὰ πρωτοτό-
κια αὐτοῦ.
17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ
μετέπειτα θέλων κλη-
ρονομῆσαι τὴν εὐλογί-
αν, [6]ἀπεδοκιμάσθη· με-
τανοίας γὰρ τόπον οὐχ
[9]εὗρε, καίπερ μετὰ δα-
κρύων ἐκζητήσας αὐ-
τήν.
18 Οὐ γὰρ [10] προσελη-
λύθατε * ψηλαφωμένῳ
ὄρει,[11] καὶ [12] κεκαυμέ-
νῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ,
καὶ † σκότῳ, καὶ θυέλ-
λῃ,
19 Καὶ σάλπιγγος ἤχῳ,
καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς
οἱ ἀκούσαντες [16] παρη-
τήσαντο μὴ [18] προςτε-
θῆναι αὐτοῖς λόγον·
20 (Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ
διαστελλόμενον· Κἂν
θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους,
λιθοβοληθήσεται, ἢ
βολίδι κατατοξευθήσε-
ται·[24]
21 Καὶ, οὕτω φοβερὸν
[13] ἦν τὸ φανταζόμενον,
Μωσῆς [24]εἶπεν· [26]Ἔκ-
φοβός εἰμι καὶ [28]ἔντρο-
μος·)
22 Ἀλλὰ [10] προσελη-
λύθατε Σιὼν ὄρει, καὶ
πόλει Θεοῦ [5] ζῶντος,
Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,
χ § μυριάσιν ἀγγέλων,
23 Πανηγύρει καὶ ἐκ-
κλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν
οὐρανοῖς [32]ἀπογεγραμ-
μένων, καὶ κριτῇ Θεῷ
πάντων, καὶ πνεύμασι
δικαίων [36] τετελειωμέ-
νων,
24 Καὶ διαθήκης νέας

A. D. 63.

1 ἔχω.
2 ἐντρέπω.
3 s. αὐτούς.
4 ὑποτασσω.
5 ζάω.
6 ἀποδοκιμάζω.
7 παιδεύω.
8 μεταλαμβάνω.
9 εὑρίσκω.
10 προςέρχομαι. [οὐ.-f.
• conj. μὴ s.
11 s. πρᾶγμα.
12 καίω.
† ζόφω,-h.
13 εἰμί.
14 γυμνάζω.
15 ἀποδίδωμι
16 παραιτέω.
17 Is. 35. 3.
18 προςτίθημι
19 παραλύω.
20 s. μέρος.
21 ἰάομαι.
22 ἐκτρέπω.
23 Ro. 9. 30.
24 cf. Ex. 19.16.
25 ὄπτομαι.
26 Mar. 9. 6.
27 1 Pe. 5. 2.
28 Ac. 7. 32.
29 ch. 4. 1.
‡ ῥίζα, πικρίας-n.
30 Ac. 8. 23.
|| ἐν χολῇ,-n
31 Da. 6. 2.
§ μυριάσιν, ἀγγέλων πανηγύρει· καί-a.
32 ἀπογράφω
33 μιαίνω.
** πόρνος ἢ βέβηλος, ὡς-n.
34 s. ᾖ.
35 1 Ti. 1. 9.
36 τελειόω.

Digitized by Google

μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵ-
ματι ῥαντισμοῦ *κρείτ-
τονα λαλοῦντι παρὰ
†τὸν Ἄβελ.
25 Βλέπετε μὴ [1]παραι-
τήσησθε τὸν λαλοῦντα.
Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ [4]ἔ-
φυγον, τὸν ἐπὶ ‡ τῆς |
γῆς [1]παραιτησάμενοι
χρηματίζοντα, πολλῷ
μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν
† ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρε-
φόμενοι.
26 Οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν
[13]ἐσάλευσε τότε· νῦν δὲ
[34] ἐπήγγελται, λέγων·
[14]Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ §σείω
οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ
καὶ τὸν οὐρανόν.
27 Τὸ δὲ, Ἔτι ἅπαξ,
δηλοῖ τῶν [13]σαλευομέ-
νων τὴν [17]μετάθεσιν,
ὡς ‖[19]πεποιημένων, ἵνα
[28] μείνῃ τὰ μὴ σαλευό-
μενα.
28 Διὸ βασιλείαν ἀσά-
λευτον παραλαμβάνον-
τες, ἔχωμεν χάριν, δι'
ἧς ** λατρεύωμεν εὐα-
ρέστως τῷ Θεῷ μετὰ
†† [23]αἰδοῦς καὶ [25] εὐλα-
βείας.
29 Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡ-
μῶν πῦρ καταναλίσκον.

Κεφ. ιγ΄.

Η [27] ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ
[28] μενέτω.
2 Τῆς [29]φιλοξενίας μὴ
ἐπιλανθάνεσθε· διὰ
ταύτης γὰρ [30] ἔλαθόν
[31] τινες [32] ξενίσαντες
ἀγγέλους.
3 Μιμνήσκεσθε τῶν δε-
σμίων, ὡς [33]συνδεδεμέ-
νοι· τῶν κακουχουμένων,
ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν
σώματι.
4 Τίμιος [2] ὁ [3] γάμος
ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη
[3]ἀμίαντος· πόρνους ‡δὲ
καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ
Θεός.
5 Ἀφιλάργυρος [5] ὁ
τρόπος· [6] ἀρκούμενοι
[8]τοῖς [9]παροῦσιν.[10] Αὐ-
τὸς γὰρ [11]εἴρηκεν· Οὐ
μή σε [12] ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ
σε ἐγκαταλίπω.
6 Ὥστε θαῤῥοῦντας
ἡμᾶς λέγειν· Κύριος
ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φο-
βηθήσομαι[15] τί ποιή-
σει μοι ἄνθρωπος.
7 Μνημονεύετε τῶν
[16] ἡγουμένων ὑμῶν, οἵ-
τινες [18] ἐλάλησαν ὑμῖν
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·
ὧν [20] ἀναθεωροῦντες
τὴν [21]ἔκβασιν τῆς ἀνα-
στροφῆς, [22]μιμεῖσθε τὴν
πίστιν.
8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς
καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς,
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
9 Διδαχαῖς ποικίλαις
καὶ ξέναις μὴ ‡‡[24] περι-
φέρεσθε· καλὸν γὰρ
χάριτι βεβαιοῦσθαι
τὴν καρδίαν, οὐ βρώμα-
σιν, ἐν οἷς οὐκ [26] ὠφε-
λήθησαν οἱ περιπατή-
σαντες.
10 Ἔχομεν θυσιαστή-
ριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ
ἔχουσιν ἐξουσίαν | οἱ
τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.
11 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται
ζώων τὸ αἷμα [e] περὶ
ἁμαρτίας | §§εἰς τὰ ἅγια

A. D. 63.

* κρεῖττον-α.
† τὸ-ι. alii conj. τὸ τοῦ.
1 παραιτέω.
2 Ac. 5. 34.
3 s. ἐστι, v. ἔστω
4 φεύγω.
‡ γὰρ-ι.
5 1 Ti. 3. 3.
6 Lu. 3. 14.
7 s. χρηματίζοντα.
8 s. ἔστε.
9 πάρειμι.
10 s. χρήμασι.
11 εἴρω.
12 ἀνίημι.
13 σαλεύω.
14 Hag. 2. 7.
§ σείσω-ι.
15 φοβέω.
16 Lu. 22. 26.
17 ch. 7. 12.
18 λαλέω.
‖ conj. πεποιημένων.
19 ποιέω.
20 Ac. 17. 23.
21 1 Co. 10. 13.
22 μιμέομαι.
** λατρεύομεν-ι.
†† εὐλαβείας καὶ δέους-ι.
23 1 Ti. 2. 9.
‡‡ παραφέρεσθε-α.
24 Mar. 6. 55. 2 Co. 4. 10.
25 ch. 5. 7.
26 ὠφελέω.
27 Ro. 12. 10.
28 μένω.
29 Ro. 12. 13.
30 λανθάνω.
31 s. ἑαυτοὺς.
32 ξενίζω, Ac. 10. 6.
§§ al. transp.
33 συνδέω
34 ἐπαγγέλλω.

Digitized by Google

*διὰ τȣ̃ ἀρχιερέως, τού-
των τὰ σώματα κατα-
καίεται ἔξω τῆς [2] παρ-
εμβολῆς.*
12 *Διὸ καὶ* Ἰησοῦς,
*ἵνα [3] ἁγιάσῃ διὰ τοῦ
ἰδίου αἵματος τὸν λα-
ὸν, ἔξω τῆς * πύλης
[5] ἔπαθε.*
13 Τοίνυν *ἐξερχώμεθα
πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς
παρεμβολῆς, τὸν ὀνει-
δισμὸν αὐτοῦ φέρον-
τες.*
14 Οὐ *γὰρ ἔχομεν ὧδε
[7] μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ
τὴν μέλλουσαν ἐπιζη-
τοῦμεν.*
15 Δι' *αὐτοῦ οὖν ἀνα-
φέρωμεν θυσίαν αἰνέ-
σεως διαπαντὸς τῷ*
Θεῷ, *τȣ̃τ' ἔϛι, [9] καρπὸν
χειλέων ὁμολογȣ́ντων
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.*
16 Τῆς *δὲ εὐποιΐας καὶ
[10] κοινωνίας μὴ ἐπιλαν-
θάνεσθε· τοιαύταις γὰρ
[11] θυσίαις § [12] εὐαρεϛεῖ-
ται ὁ* Θεός.
17 Πείθεσθε *τοῖς ἡγȣ-
μένοις ὑμῶν, καὶ ὑπεί-
κετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυ-
πνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυ-
χῶν ὑμῶν, ὡς λόγον
[15] ἀποδώσοντες, ἵνα με-
τὰ χαρᾶς τȣ̃το ποιῶσι,
καὶ μὴ στενάζοντες·
†† ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν
τοῦτο.*
18 Προσεύχεσθε *περὶ
ἡμῶν· ‡‡ [18] πεποίθαμεν
γὰρ ὅτι καλὴν συνείδη-
σιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι
καλῶς θέλοντες [1] ἀνα-
στρέφεσθαι.*
19 Περισσοτέρως *δὲ
παρακαλῶ τοῦτο ποιῆ-
σαι, ἵνα τάχιον [4] ἀπο-
καταστάθω ὑμῖν.*
20 Ὁ *δὲ* Θεὸς *τῆς εἰ-
ρήνης, ὁ [6] ἀναγαγὼν ἐκ
† νεκρῶν τὸν ποιμένα
τῶν προβάτων τὸν μέ-
γαν ἐν αἵματι διαθήκης
αἰωνίου, τὸν* Κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν,
21 Καταρτίσαι [8] *ὑμᾶς
ἐν παντὶ* c *ἔργῳ* | *ἀγα-
θῷ,* ‡ *εἰς τὸ ποιῆσαι
τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποι-
ῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρε-
στον ἐνώπιον αὐτοῦ,
διὰ* Ἰησοῦ Χριστοῦ·
*ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰ-
ῶνας* c *τῶν αἰώνων.* |
Ἀμήν.
22 Παρακαλῶ *δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, ἀνέχεσθε τοῦ
λόγου τῆς παρακλή-
σεως· καὶ γὰρ διὰ* [13]
βραχέων [14] *ἐπέστειλα
ὑμῖν.*
23 Γινώσκετε *τὸν
ἀδελφὸν* ‖ Τιμόθεον [16] *ἀ-
πολελυμένον·* ** *μεθ'
οὗ (ἐὰν τάχιον ἔρχη-
ται)* [19] *ὄψομαι ὑμᾶς.*
24 Ἀσπάσασθε *πάντας
τȣ̀ς* [17] *ἡγȣμένους ὑμῶν,
καὶ πάντας τοὺς ἁγίȣς.*
Ἀσπάζονται *ὑμᾶς οἱ
ἀπὸ τῆς* Ἰταλίας.
25 Ἡ *χάρις μετὰ πάν-
των ὑμῶν.* d Ἀμήν. | §§

A. D. 63.

1 ch. 10. 33. 1 Pe. 1. 17. 2 Pe. 2. 18.
2 Re. 20. 9. Ju. 7. 9, 10.
3 ἁγιάζω.
4 ἀποκαθίστημι, Mar. 3. 5. 8. 25.
5 πάσχω.
* πόλεως s. παρεμβολῆς-n.
6 ἀνάγω.
† γῆς-n.
7 μένω.
8 Mat. 21. 16.
9 Hos. 14. 3.
‡ al. καὶ λόγῳ-f.
10 Ac. 2. 42.
11 Ro. 12. 1. Ph. 2. 17. 4. 18. 1 Pe. 2. 5.
§ εὐεργετεῖται-n.
12 ch. 11. 5, 6.
13 s. ῥημάτων.
14 ἐπιστέλλω, Ac. 15. 20. 21. 25.
15 ἀποδίδωμι
‖ ἡμῶν-f.
16 ἀπολύω.
** πρὸς ὑμᾶς,-f.
17 ver. 7, 17. Ac. 7. 10.
†† λυσιτελὲς-n.
‡‡ πειθόμεθα-h.
18 πείθω.
19 ὄπτομαι.
§§ Vide App.

Digitized by Google

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

Κεφ. α΄.

ΙΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ
Κυρίου Ἰησοῦ Χριςοῦ
δȣ̃λος, ταῖς δώδεκα φυ-
λαῖς ταῖς [3]ἐν τῇ [4]δια-
σπορᾷ, [5]χαίρειν.
2 Πᾶσαν χαρὰν [7]ἡγή-
σασθε, ἀδελφοί μου,
ὅταν [8]πειρασμοῖς [9]πε-
ριπέσητε ποικίλοις·
3 Γινώσκοντες [11]ὅτι
τὸ [13]δοκίμιον ὑμῶν
e τῆς πίςεως [1]κατεργά-
ζεται ὑπομονήν·
4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔρ-
γον τέλειον ἐχέτω, ἵνα
[15]ἦτε τέλειοι καὶ ὁλό-
κληροι,[17] ἐν μηδενὶ
λειπόμενοι.
5 Εἰ δέ τις ὑμῶν
[19]λείπεται σοφίας, αἰ-
τείτω παρὰ τοῦ [21]δι-
δόντος Θεοῦ πᾶσιν
ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδί-
ζοντος· καὶ [21]δοθήσε-
ται αὐτῷ.
6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίςει,
[23]μηδὲν διακρινόμενος·
ὁ γὰρ [26]διακρινόμενος
[27]ἔοικε κλύδωνι θαλάσ-
σης ἀνεμιζομένῳ καὶ
ῥιπιζομένῳ.
7 Μὴ γὰρ [29]οἰέσθω ὁ
ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι
[25]λήψεταί τι παρὰ τȣ̃
Κυρίου.
8 Ἀνὴρ [1]δίψυχος, [2]ἀ-
κατάστατος ἐν πάσαις
ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
9 Καυχάσθω [6] δὲ ὁ
ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν
τῷ ὕψει αὐτοῦ·
10 Ὁ δὲ πλούσιος, ἐν
τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ·
ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου
[10]παρελεύσεται.
11 Ἀνέτειλε [12] γὰρ ὁ
ἥλιος σὺν τῷ [14]καύσω-
νι, καὶ [16]ἐξήρανε τὸν
χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος
αὐτοῦ [18]ἐξέπεσε, καὶ
ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσ-
ώπου αὐτοῦ [20]ἀπώλε-
το· οὕτω καὶ ὁ πλού-
σιος ἐν ταῖς * πορείαις
αὐτοῦ [22]μαρανθήσε-
ται.
12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς
† ὑπομένει πειρασμόν,
ὅτι δόκιμος [24]γενόμε-
νος [25]λήψεται τὸν στέ-
φανον τῆς ζωῆς, ὃν
[28]ἐπηγγείλατο d ὁ Κύ-
ριος [1] τοῖς ἀγαπῶσιν
αὐτόν.
13 Μηδεὶς [30]πειραζό-
μενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ
b τοῦ [1] Θεοῦ πειράζο-
μαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπεί-
ραστός [15]ἐστι κακῶν,
πειράζει δὲ αὐτὸς οὐ-
δένα.

A. D. 61.

1 ch. 4. 8.
2 Is. 54. 11.
3 s. οὖσαις.
4 Jno. 7. 35.
1 Pe. 1. 1.
5 s. εὔχεται,
v. λέγει.
6 καυχάομαι
Ro. 5. 2.
7 ἡγέομαι.
8 Mat. 6. 13.
9 περιπίπτω.
10 παρέρχο-
μαι.
11 s. τοῦτο.
12 ἀνατέλλω.
13 1 Pe. 1. 7.
14 Mat. 20.12.
15 εἰμί.
16 ξηραίνω.
17 1 Th. 5.23.
18 ἐκπίπτω.
19 v.4. c.2.15.
20 ἀπολλύω.
* πορίαις-n.
conj. ἐμπο-
ρίαις.
21 δίδωμι.
22 μαραίνω.
23 s. κατὰ.
† ὑπομενεῖ-n
24 γίνομαι.
25 λαμβάνω.
26 Mat.21.21.
27 εἴκω.
28 ἐπαγγέλ-
λω.
29 οἴομαι.
30 Mat. 4. 1.
16. 1.

Digitized by Google

14 Ἕκαστος δὲ πει-
ράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδί-
ας ἐπιθυμίας ἐξελκό-
μενος καὶ [1] δελεαζόμε-
νος.
15 Εἶτα ἡ ἐπιθυμία
[3] συλλαβοῦσα τίκτει
ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρ-
τία ἀποτελεσθεῖσα ἀ-
ποκύει θάνατον.
16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελ-
φοί μου ἀγαπητοί.
17 Πᾶσα [7] δόσις ἀγαθὴ,
καὶ πᾶν δώρημα τέλει-
ον, [10] ἄνωθέν * [9] ἐστι,
καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ
πατρὸς τῶν ‡ φώτων,
παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλ-
λαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκί-
ασμα.
18 Βουληθεὶς [14] [15] ἀπε-
κύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀλη-
θείας, εἰς τὸ § εἶναι
ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα
τῶν αὑτοῦ κτισμάτων.
19 ‖ Ὥστε, ἀδελφοί μου
ἀγαπητοὶ, [9] ἔστω πᾶς
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ
ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ
[17] λαλῆσαι, βραδὺς εἰς
ὀργήν·
20 Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς
[19] δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ
[21] κατεργάζεται.
21 Διὸ [22] ἀποθέμενοι
πᾶσαν [23] ῥυπαρίαν καὶ
[25] περισσείαν [26] κακί-
ας, ἐν πραΰτητι [28] δέ-
ξασθε τὸν ἔμφυτον
λόγον, τὸν δυνάμενον
[29] σῶσαι τὰς ψυχὰς
ὑμῶν.
22 Γίνεσθε [30] δὲ ποιη-
ταὶ [31] ** λόγου, καὶ
μὴ μόνον ἀκροαταὶ,
[2] παραλογιζόμενοι ἑαυ-
τούς.
23 Ὅτι εἴ τις ἀκροα-
τὴς λόγου [9] ἐστὶ καὶ
οὐ ποιητὴς, οὗτος [4] ἔοι-
κεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι
τὸ πρόσωπον τῆς [5] γε-
νέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσό-
πτρῳ·
24 Κατενόησε [6] γὰρ
ἑαυτὸν, καὶ [8] ἀπελήλυ-
θε, καὶ εὐθέως [11] ἐπελά-
θετο ὁποῖος [9] ἦν.
25 Ὁ δὲ [12] παρακύψας
εἰς νόμον τέλειον τὸν
τῆς ἐλευθερίας, καὶ
[13] παραμείνας, d οὗ-
τος † οὐκ ἀκροατὴς
ἐπιλησμονῆς [30] γενόμε-
νος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔρ-
γου, οὗτος μακάριος ἐν
τῇ [16] ποιήσει αὐτοῦ
[9] ἔσται.
26 Εἴ τις δοκεῖ θρῆ-
σκος § [9] εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ
χαλιναγωγῶν γλῶσ-
σαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπα-
τῶν καρδίαν αὐτοῦ,
[18] τούτου μάταιος ἡ
θρησκεία.
27 Θρησκεία καθαρὰ
καὶ ἀμίαντος παρὰ c τῷ
Θεῷ καὶ πατρὶ [20] αὕτη
[9] ἐστὶν, [24] ἐπισκέπτε-
σθαι ὀρφανοὺς καὶ χή-
ρας ἐν τῇ θλίψει αὐ-
τῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν
τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Κεφ. β'.

ΑΔΕΛΦΟΙ μου, μὴ
ἐν [27] προσωποληψίαις
ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ e τῆς δόξης. ‖ ††

A. D. 61.

1 2 Pe. 2. 14, 18.
2 Col. 2. 4.
3 συλλαμβάνω.
4 εἴκω.
5 ch. 3. 6. Mat. 1. 1.
6 κατανοέω.
7 Phi. 4. 15.
8 ἀπέρχομαι
* ἐστι καταβαῖνον-α.
9 εἰμί.
10 c. 3. 15, 17.
11 ἐπιλανθάνω.
12 παρακύπτω.
13 παραμένω.
† alii οὕτως.
‡ conj. πνευμάτων.
14 βούλομαι.
15 ἀποκυέω.
16 Eccl. 19. 18.
§ εἶναι, μὴ-ἰ.
‖ Ἴστε, -ι.
17 λαλέω.
18 s. ἐστι.
19 Ro. 1. 17. 2 Co. 5. 21. 2 Pe. 1. 1.
20 s. ἡμῶν.
21 Ro. 2. 9.
22 ἀποτίθημι.
23 cf. ch. 2. 2.
24 Mat. 25. 36, 43. Lu. 1. 68. 78.
25 Ro. 5. 17. 2 Co. 8. 2.
26 Ac. 8. 22. Ro. 1. 29. 1 Co. 5. 8. Ep. 4. 31. Col. 3. 8.
27 cf. Ac. 10. 34.
28 δέχομαι.
29 σώζω.
30 γίνομαι.
31 Ro. 2. 13.
** νόμου, -n.
†† al. transp.

Digitized by Google

2 Ἐὰν γὰρ [1] εἰςέλθῃ
εἰς τὴν [2] συναγωγὴν
ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδα-
κτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμ-
πρᾷ, [1] εἰςέλθῃ δὲ καὶ
πτωχὸς ἐν [3] ῥυπαρᾷ
ἐσθῆτι,
3 Καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ
τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆ-
τα τὴν λαμπρὰν, καὶ
εἴπητε [b] αὐτῷ· | Σὺ κά-
θου [c] ὧδε | καλῶς· καὶ
τῷ πτωχῷ εἴπητε· Σὺ
[5] στῆθι ἐκεῖ, ἢ [7] κάθου
ὧδε *ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν
μου·
4 [c] Καὶ | [e] οὐ | [8] διε-
κρίθητε ἐν ἑαυτοῖς,
καὶ [9] ἐγένεσθε κριταὶ
διαλογισμῶν ‡πονη-
ρῶν;
5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί
μου ἀγαπητοί· οὐχ
ὁ Θεὸς [10] ἐξελέξατο
τοὺς πτωχοὺς τοῦ κό-
σμου [b] τούτου, | [11] πλου-
σίους ἐν πίστει, καὶ
κληρονόμους τῆς βα-
σιλείας ἧς [13] ἐπηγγεί-
λατο τοῖς ἀγαπῶσιν
αὐτόν;
6 Ὑμεῖς δὲ [15] ἠτιμά-
σατε τὸν πτωχόν· οὐχ
οἱ πλούσιοι [17] καταδυ-
ναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ
αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς
εἰς κριτήρια;
7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφη-
μοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα
τὸ [19] ἐπικληθὲν ἐφ'
ὑμᾶς;
8 Εἰ μέντοι νόμον τε-
λεῖτε [21] βασιλικὸν, κα-
τὰ τὴν γραφήν· [23] Ἀγα-
πήσεις τὸν πλησίον
σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς
ποιεῖτε.
9 Εἰ δὲ προσωποληπ-
τεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργά-
ζεσθε, [4] ἐλεγχόμενοι
ὑπὸ του νόμȣ ὡς παρα-
βάται.
10 Ὅςτις γὰρ ὅλον τὸν
νόμον τηρήσει, πταίσει
δὲ ἐν ἑνὶ, [9] γέγονε πάν-
των [6] ἔνοχος.
11 Ὁ γὰρ εἰπών· Μὴ
μοιχεύσῃς, εἶπε καί·
Μὴ φονεύσῃς. Εἰ δὲ οὐ
μοιχεύσεις, φονεύσεις
δὲ, [9] γέγονας †παραβά-
της νόμου.
12 Οὕτω λαλεῖτε, καὶ
οὕτω ποιεῖτε, ὡς
διὰ νόμου ἐλευθερί-
ας μέλλοντες κρίνε-
σθαι.
13 Ἡ γὰρ κρίσις [16] ἀν-
ίλεως § τῷ μὴ ποιήσαν-
τι ἔλεος· [b] καὶ | ‖ [12] κα-
τακαυχᾶται ἔλεος κρί-
σεως.
14 Τί τὸ [14] ὄφελος,
[16] ἀδελφοί μου, ἐὰν πί-
στιν λέγῃ τις ἔχειν,
ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύ-
ναται ἡ πίστις [18] σῶσαι
αὐτόν;
15 Ἐὰν [c] δὲ | ἀδελφὸς
ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρ
χωσι, ** καὶ λειπόμε-
νοι [20] ὦσι τῆς ἐφημέρȣ
τροφῆς,
16 Εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς
ἐξ ὑμῶν· Ὑπάγετε ἐν
εἰρήνῃ, ††θερμαίνεσθε ϗ
χορτάζεσθε· μὴ [22] δῶτε
δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια
τοῦ σώματος, τί τὸ
ὄφελος;

A. D. 61.

1 εἰςέρχομαι.
2 Re. 2. 9; 3. 9.
3 cf. Re. 22. 11. Zec. 3. 4, 5.
4 Jno. 16. 8. 1 Ti. 5. 20. Tit. 1. 13. 2. 15.
5 ἵστημι.
6 Mat. 5. 21. Mar. 3. 29. He. 2. 15. 1 Co. 11. 27.
7 κάθημαι.
* ἐπὶ-n.
8 διακρίνω, ch. 1. 6. Jude 22.
9 γίνομαι.
† ἀποστάτης-n.
‡ πονηρῶν.-n
10 ἐκλέγομαι
11 s. γένεσθαι.
§ ἀνέλεος-i.
‖ alii κατακαυχᾷ τε alii κατακαυχάσθω δὲ.
12 ch. 3. 14. Ro. 11. 18.
13 ἐπαγγέλλω.
14 ver. 16. 1 Co. 15. 32.
15 ἀτιμάζω.
16 s. ἔστι.
17 Ac. 10. 38.
18 σώζω.
** ἢ-n.
19 ἐπικαλέω.
20 εἰμί.
†† ἐργάζεσθε-n.
21 Jno. 4. 46.
22 δίδωμι.
23 Le. 19. 18, 34.

Digitized by Google

17 Οὕτω καὶ ἡ πί-
στις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ,
νεκρά [3] ἐστι καθ' ἑαυ-
τήν.
18 Ἀλλ' [1] ἐρεῖ τις· Σὺ
πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔρ-
γα ἔχω· [2] δεῖξόν μοι
τὴν πίςιν σου *ἐκ τῶν
ἔργων ᶜσου,| κἀγὼ δεί-
ξω[2] σοι †ἐκ τῶν ἔργων
μου τὴν πίστιν ᶜ μου.|
19 Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ
Θεὸς εἷς [3] ἐστι· [5] κα-
λῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαι-
μόνια πιστεύουσι, καὶ
φρίσσουσι.
20 Θέλεις δὲ [7] γνῶναι,
ὦ ἄνθρωπε κενὲ, ὅτι ἡ
πίστις χωρὶς τῶν ἔρ-
γων § νεκρά [3] ἐστιν;
21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ
ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων [13] ἐ-
δικαιώθη, [14] ἀνενέγκας
Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;
22 Βλέπεις ὅτι ἡ πί-
στις [15] συνήργει τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ
τῶν ἔργων ἡ πίστις
[16] ἐτελειώθη;
23 Καὶ [17] ἐπληρώθη ἡ
γραφὴ ἡ λέγουσα· [19] Ἐ-
πίστευσε δὲ Ἀβραὰμ
τῷ Θεῷ, ϗ [20] ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην,
καὶ †† φίλος Θεοῦ ἐκλή-
θη.[21]
24 Ὁρᾶτε ᵇτοίνυν| ὅτι
ἐξ ἔργων δικαιοῦται
ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ
πίστεως μόνον;
25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥα-
ὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔρ-
γων [13] ἐδικαιώθη, ὑπο-
δεξαμένη [23] τοὺς §§ἀγ-
γέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ
ἐκβαλοῦσα;
26 Ὥσπερ γὰρ τὸ σῶ-
μα χωρὶς πνεύματος
νεκρόν [3] ἐστιν, οὕτω ϗ
πίστις χωρὶς τῶν ἔρ-
γων νεκρά [3] ἐστι.

Κεφ. γ'.

ΜΗ ‡ πολλοὶ [4] διδά-
σκαλοι [6] γίνεσθε, ἀδελ-
φοί μου, εἰδότες ὅτι
μεῖζον [8] κρῖμα [9] ληψό-
μεθα.
2 Πολλὰ [10] γὰρ πταί-
ομεν [11] ἅπαντες. Εἴ τις
ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗ-
τος [12] τέλειος ἀνὴρ, δυ-
νατὸς χαλιναγωγῆσαι
καὶ ὅλον τὸ σῶμα.
3 ‖ Ἰδοὺ, τῶν ἵππων
τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ
στόματα βάλλομεν
πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐ-
τοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ
σῶμα αὐτῶν μετάγο-
μεν.
4 Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα
τηλικαῦτα [3] ὄντα, καὶ
ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων
ἐλαυνόμενα, μετάγεται
ὑπὸ ἐλαχίστου πηδα-
λίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ
τοῦ **εὐθύνοντος βού-
ληται.
5 Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα
μικρὸν μέλος [3] ἐστὶ, καὶ
[18] μεγαλαυχεῖ. Ἰδοὺ,
‡‡ ὀλίγον πῦρ ἡλίκην
ὕλην ἀνάπτει.
6 Καὶ ἡ γλῶσσα [22] πῦρ,
ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας·
ᶜοὕτως| ἡ γλῶσσα καθ-
ίςαται [24] ἐν τοῖς μέλε-
σιν ἡμῶν, ἡ [25] σπιλοῦσα

A. D. 61.

1 εἴρω.
* χωρὶς-n.
2 δεικνύω.
† τὰ ἔργα μου ἐκ τῆς πί-στεώς μου-n.
3 εἰμί.
‡ conj. πολυ-λάλοι.
4 Ac. 13. 1. 1 Co. 12.28, 29. Ep. 4. 11. 1 Ti. 2. 7. 2 Ti. 1. 11.
5 Mar. 7. 9.
6 γίνομαι.
7 γινώσκω.
8 1 Co. 11. 29.
9 λαμβάνω.
10 s. κατὰ.
11 ch. 2. 10. Ro. 11. 11.
12 ch. 1. 4.
§ ἀργή-n.
‖ Ἴδε.-a. al. El δὲ-i.
13 δικαιόω.
14 ἀναφέρω.
15 συνεργέω.
16 τελειόω.
17 πληρόω.
** ἰθύνον-τος-n.
18 Eze. 16.50. Ecclu. 48.20. 2Mac.15.32.
19 πιστεύω.
20 λογίζο-μαι.
21 καλέω.
†† δοῦλος-n.
‡‡ ἡλίκον-n.
22 s. ἔστι.
23 ὑποδέχο-μαι.
§§ κατασκό-πους,-n.
24 καθίστημι
25 Jude 23. Wisd. 15.4.

Digitized by Google

ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλο-
γίζουσα τὸν * τρο-
χὸν τῆς [1]γενέσεως, καὶ
φλογιζομένη ὑπὸ τῆς
γεέννης.
7 Πᾶσα γὰρ [3]φύσις
θηρίων τε καὶ πετει-
νῶν, ἑρπετῶν τε ϗ ἐν-
αλίων, δαμάζεται καὶ
[5]δεδάμασται τῇ φύσει
τῇ ἀνθρωπίνῃ.
8 Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐ-
δεὶς δύναται ἀνθρώπων
δαμάσαι· ἀκατάσχετον
κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανα-
τηφόρου.
9 Ἐν αὐτῇ εὐλογȣμεν
τὸν † Θεὸν καὶ πατέρα.
καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμε-
θα τοὺς ἀνθρώπȣς τȣς
καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ
[9]γεγονότας.
10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στό-
ματος [11] ἐξέρχεται εὐ-
λογία καὶ κατάρα.
Οὐ χρὴ, ἀδελφοί μου,
ταῦτα οὕτω [9]γίνε-
σθαι.
11 Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ
τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει
τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πι-
κρόν; [13]
12 Μὴ δύναται, ἀδελ-
φοί μου, συκῆ ἐλαίας
[16]ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος
σῦκα; [c]οὕτως ‖οὐδεμία
πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυ-
κὺ | ποιῆσαι ὕδωρ.
13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπι-
στήμων[17] ἐν ὑμῖν; δει-
ξάτω[18] ἐκ τῆς καλῆς
ἀναστροφῆς τὰ ἔργα
αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σο-
φίας.
14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν
ἔχετε καὶ ἐρίθειαν ἐν
τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
[2]κατακαυχᾶσθε ϗ ψεύ-
δεσθε κατὰ τῆς ἀλη-
θείας.
15 Οὐκ [4]ἔστιν αὕτη ἡ
σοφία ἄνωθεν κατερ-
χομένη, ἀλλ' [6]ἐπίγει-
ος, ψυχικὴ, δαιμονιώ-
δης.
16 Ὅπου γὰρ [7]ζῆλος
καὶ ἐρίθεια, ἐκεῖ [8]ἀκα-
ταστασία καὶ πᾶν φαῦ-
λον πρᾶγμα.
17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία
πρῶτον μὲν ἁγνή [4]ἐστιν,
ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπιει-
κὴς, εὐπειθὴς, μεστὴ
ἐλέους ϗ καρπῶν ἀγα-
θῶν, ἀδιάκριτος [c]καὶ |
[10]ἀνυπόκριτος.
18 Καρπὸς δὲ [b]τῆς |
δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ
σπείρεται τοῖς ποιȣσιν
εἰρήνην.

Κεφ. δ'.

ΠΟΘΕΝ πόλεμοι ‡ ϗ
[12]μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ
ἐντεῦθεν, [14]ἐκ τῶν [15]ἡ-
δονῶν ὑμῶν τῶν στρα-
τευομένων ἐν τοῖς μέ-
λεσιν ὑμῶν;
2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ
ἔχετε· § φονεύετε καὶ
ζηλοῦτε, ϗ οὐ δύνασθε
ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε ϗ
πολεμεῖτε, **οὐκ ἔχετε
δὲ, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι
ὑμᾶς.
3 Αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμ-
βάνετε, διότι κακῶς
αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς
ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανή-
σητε.

A. D. 61.

* τρόχον-h.
1 ch. 1. 23.
2 ch. 2. 13.
3 Ro. 1. 26. 1 Co. 11.14. Ga. 4. 8. 2 Pe. 1. 4.
4 εἰμί.
5 δαμάζω, ver. 8. Mar. 5. 4.
6 Jno. 3. 12. Phi. 2. 10.
7 Ac. 5. 17. Ro. 10. 2. 1 Co. 3. 3. 2 Co. 12.20.
8 Lu. 21. 9. 1 Co. 14.33. 2 Co. 6. 5.
† κύριον-h.
9 γίνομαι.
10 Ro. 12. 9. 2 Co. 6. 6. 1 Ti. 1. 5. 2 Ti. 1. 5. 1 Pe. 1. 22.
11 ἐξέρχομαι.
‡ καὶ πόθεν μάχαι-i.
12 2 Co. 7. 5. 2 Ti. 2. 23. Tit. 3. 9.
13 s. ὕδωρ.
14 s. ἐξέρχονται.
15 ver. 3. Lu. 8. 14. Tit. 3. 3. 2 Pe. 2. 13.
16 ποιέω.
§ φθονεῖτε-n.
‖ ὅτε ἁλυκὸν γλυκὺ-a.
17 De. 1. 13. Eccl. 40.31.
** ȣκ ἔχετε, διὰ-a. alii ϗ οὐκ ἔχετε, διὰ-i.
18 δεικνύω.

Digitized by Google

4 Μοιχοὶ καὶ μοιχα-
λίδες, οὐκ [1]οἴδατε ὅτι
ἡ φιλία τοῦ κόσμου
* ἔχθρα τοῦ Θεοῦ [3]ἐ-
στιν; ὃς ἂν οὖν [4]βου-
ληθῇ φίλος [3]εἶναι
τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς
τοῦ Θεοῦ [5]καθίστα-
ται.
5 Ἢ δοκεῖτε ὅτι κε-
νῶς ἡ γραφὴ ** λέγει·
Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ
τὸ πνεῦμα ὃ [7]κατῴκη-
σεν ἐν ἡμῖν;
6 Μείζονα δὲ [9]δίδωσι
χάριν· διὸ λέγει· §§
Ὁ Θεὸς· ὑπερηφάνοις
ἀντιτάσσεται, ταπει-
νοῖς δὲ [9]δίδωσι χάριν.
7 Ὑποτάγητε[11] οὖν τῷ
Θεῷ [14]ἀντίστητε τῷ
διαβόλῳ, καὶ φεύξεται
ἀφ' ὑμῶν.
8 Ἐγγίσατε[15] τῷ
Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν·
καθαρίσατε χεῖρας,
ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνί-
σατε καρδίας, δίψυ-
χοι.
9 Ταλαιπωρήσατε καὶ
πενθήσατε καὶ κλαύσα
τε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς
πένθος [18]μεταστραφή-
τω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατ-
ήφειαν.
10 Ταπεινώθητε ἐνώ-
πιον c τοῦ | Κυρίυ, καὶ
ὑψώσει ὑμᾶς.
11 Μὴ καταλαλεῖτε
ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ
καταλαλῶν ἀδελφοῦ.
* § καὶ κρίνων τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, κατα-
λαλεῖ νόμου, καὶ κρί-
νει νόμον· εἰ δὲ νόμον
κρίνεις, ὐκ [3]εἶ ποιητὴς
† νόμου, ἀλλὰ κριτής.
12 Εἷς [3]ἐστιν ὁ νομο-
θέτης ‡ ὁ δυνάμενος σῶ-
σαι[6] καὶ [8]ἀπολέσαι· σὺ
§ τίς [3]εἶ ‖ ὃς κρίνεις τὸν
ἕτερον;
13 Ἄγε νῦν οἱ λέγον-
τες· Σήμερον †† ϗ αὔρι-
ον ‡‡ πορευσώμεθα εἰς
τήνδε τὴν πόλιν, καὶ
ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυ-
τὸν ἕνα, ϗ ἐμπορευσώ-
μεθα, καὶ κερδήσωμεν·
14 Οἵτινες οὐκ [10]ἐπί-
στασθε [12]τὸ τῆς αὔρι-
ον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ
ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ‖‖ [3]ἐ-
στιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαι-
νομένη,[13] ἔπειτα e δὲ |
*† ἀφανιζομένη·
15 Ἀντὶ τοῦ λέγειν
ὑμᾶς· Ἐὰν ὁ Κύριος
θελήσῃ, καὶ *‡ [16]ζήσω-
μεν, καὶ ποιήσωμεν τῦ-
το ἢ ἐκεῖνο.
16 Νῦν δὲ [17]καυχᾶσθε
ἐν ταῖς ἀλαζονείαις
ὑμῶν· πᾶσα καύχησις
τοιαύτη, πονηρά [3]ἐστιν.
17 Εἰδότι οὖν καλὸν
ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦν-
τι, ἁμαρτία αὐτῷ [3]ἐ-
στιν.

Κεφ. ε'.

ΑΓΕ νῦν οἱ πλούσιοι,
κλαύσατε ὀλολύζοντες
ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις
ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέ-
ναις.
2 Ὁ πλοῦτος ὑμῶν
[19]σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια
ὑμῶν σητόβρωτα [20]γέ-
γονεν.

A. D. 61.

1 εἴδω.
* ἐχθρά-n.
† νόμου. Ἀλλὰ κριτὴς εἷς ἐστιν-n.
3 εἰμί.
4 βούλομαι.
‡ καὶ κριτὴς.-m.
5 καθίστημι.
6 σώζω.
§ δὲ-m.
‖ ὁ κρίνων τὸν πλησίον:-n.
** Vide App.
7 κατοικέω.
8 ἀπολλύω.
†† ἢ.
‡‡ πορευσόμεθα...ποιήσομεν... ἐμπορευσόμεθα...κερδήσομεν·-n
§§ κύριος·f. alii Σολομών·-f. Pr. 3. 34.
9 δίδωμι.
10 ἐπίσταμαι.
11 ὑποτάσσω
12 pro τὸ ἐκβὰν τῆς αὔριον ἡμέρας
‖‖ ἔσται-i. al. ἐστε.
13 s. χρόνον.
*† al. καί, s. δὲ καὶ.
14 ἀνθίστημι
15 ἐγγίζω.
16 ζάω.
*‡ ζήσομεν ϗ ποιήσομεν-n
17 καυχάομαι. [φω.
18 μεταστρέ-
19 σήπω.
*§ ἢ-i.
20 γίνομαι.

Digitized by Google

3 'Ο χρυσὸς ὑμῶν καὶ
ὁ ἄργυρος [1] κατίωται,
καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς
μαρτύριον ὑμῖν [3] ἔ-
σται, καὶ φάγεται
τὰς σάρκας † ὑμῶν ὡς
πῦρ· ἐθησαυρίσατε
ἐν ἐσχάταις ἡμέ-
ραις.
4 'Ιδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν
ἐργατῶν τῶν ἀμησάν-
των τὰς χώρας ὑμῶν,
ὁ ἀπεστερημένος ἀφ'
ὑμῶν, κράζει· καὶ αἱ
βοαὶ τῶν θερισάντων
εἰς τὰ ὦτα Κυρίου
σαβαὼθ [7] εἰςεληλύθα-
σιν.
5 'Ετρυφήσατε [8] ἐπὶ
τῆς γῆς, καὶ [9] ἐσπα-
ταλήσατε· [10] ἐθρέψα-
τε τὰς †† καρδίας ὑ-
μῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφα-
γῆς·
6 Κατεδικάσατε,[11] [13] ἐ-
φονεύσατε τὸν [15] δίκαι-
ον· οὐκ ἀντιτάσσεται
ὑμῖν.
7 Μακροθυμήσατε [16]
οὖν, ἀδελφοὶ, ἕως τῆς
[17] παρουσίας τȣ͂ Κυρίȣ.
'Ιδοὺ, ὁ γεωργὸς ἐκδέ-
χεται τὸν τίμιον καρ-
πὸν τῆς γῆς, μακροθυ-
μῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως ἂν
[19] λάβῃ c ὑετὸν l πρώϊ-
μον καὶ ὄψιμον.
8 Μακροθυμήσατε καὶ
ὑμεῖς, [21] στηρίξατε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ
παρουσία τοῦ Κυρίου
[23] ἤγγικε.
9 Μὴ [24] ςενάζετε κατ'
ἀλλήλων, ἀδελφοὶ, ἵνα
μὴ *† [25] κατακριθῆτε·
ἰδοὺ, * κριτὴς πρὸ τῶν
θυρῶν [2] ἕστηκεν.
10 'Υπόδειγμα [19] λά-
βετε τῆς κακοπαθείας,
ἀδελφοί μου, καὶ τῆς
μακροθυμίας, τοὺς προ-
φήτας οἳ [4] ἐλάλησαν
‡ τῷ ὀνόματι Κυρίου.
11 'Ιδȣ̀, [5] μακαρίζομεν
τοὺς § ὑπομένοντας.
Τὴν ὑπομονὴν 'Ιὼβ [6] ἠ-
κούσατε, καὶ τὸ ‖ τέλος
Κυρίου εἴδετε, ὅτι πο-
λύσπλαγχνός ** [3] ἐςιν
c ὁ Κύριος l καὶ οἰκτίρ-
μων.
12 Πρὸ πάντων δὲ,
ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύ-
ετε μήτε τὸν ȣ̓ρανὸν,
μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλ-
λον τινὰ ὅρκον· [3] ἤτω
δὲ ‡‡ ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ,
καὶ τὸ οὒ, οὔ· ἵνα μὴ
εἰς §§ ὑπόκρισιν [14] πέ-
σητε.
13 Κακοπαθεῖ τις ἐν
ὑμῖν; προσευχέσθω·
[18] εὐθυμεῖ τις; ψαλ-
λέτω.
14 'Ασθενεῖ τις ἐν
ὑμῖν; προςκαλεσάσθω
τοὺς [20] πρεσβυτέρους
e τῆς ἐκκλησίας,ⁱ καὶ
προσευξάσθωσαν ἐπ'
αὐτὸν, [22] ἀλείψαντες
αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ Κυρίου.
15 Καὶ ἡ ‖‖ εὐχὴ τῆς
πίστεως σώσει τὸν
κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ
αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν
ἁμαρτίας [3] ᾖ [26] πεποι-
ηκὼς, [27] ἀφεθήσεται
αὐτῷ.
16 'Εξομολογεῖσθε ἀλ-

A. D. 61.

1 κατιόω.
* ὁ-m.
2 ἵστημι.
3 εἰμί.
† Vide App.
4 λαλέω.
‡ ἐν, s. ἐπὶ-f.
5 Lu. 1. 48.
§ ὑπομείναν-
τας-h.
6 ἀκούω.
‖ ἔλεος-n.
7 εἰςέρχομαι
** πολυεύ-
σπλαγ-
χνος-i.
8 τρυφάω,
Ne. 9. 25.
Pr. 19. 10.
9 σπαταλάω,
1 Ti. 5. 6.
10 τρέφω.
†† σάρκας-n.
11 καταδικά-
ζω.
13 φονεύω.
‡‡ ὁ λόγος-f.
§§ ὑπὸ κρί-
σιν-a. εἰς
κρίσιν-n.
14 πίπτω.
15 Ac. 3. 14.
16 He. 6. 15.
17 Mat. 24. 3.
1 Th. 2. 19.
18 Ac. 27. 22,
25.
19 λαμβάνω.
20 Ac. 11. 30.
1 Pe. 5. 1.
21 στηρίζω.
22 ἀλείφω.
23 ἐγγίζω.
‖‖ προςευ-
χὴ-n.
24 Mar. 7. 34.
Ro. 8. 23.
*† κριθῆτε-a
25 κατακρίνω
26 ποιέω.
27 ἀφίημι.

λήλοις τὰ παραπτώμα-
τα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ
ἀλλήλων, ὅπως [3] ἰαθῆ-
τε. Πολὺ ἰσχύει δέ-
ησις δικαίου [5] ἐνεργου-
μένη.
17 Ἠλίας ἄνθρωπος
[6] ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν,
καὶ προσευχῇ [8] προσηύ-
ξατο [9] τοῦ μὴ βρέξαι·
καὶ οὐκ [11] ἔβρεξεν ἐπὶ
τῆς γῆς ἐνιαυτὸς τρεῖς
καὶ μῆνας ἕξ.
18 Καὶ πάλιν [8] προσ-
ηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς
ὑετὸν [1] ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ
[2] ἐβλάστησε τὸν καρπὸν
αὐτῆς.
19 Ἀδελφοὶ, ἐάν τις
ἐν ὑμῖν [4] πλανηθῇ
ἀπὸ * τῆς ἀληθείας,
καὶ [7] ἐπιστρέψῃ τις
αὐτὸν,
20 Γινωσκέτω ὅτι ὁ
ἐπιστρέψας ἁμαρτω-
λὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ
αὐτοῦ, [10] σώσει † ψυχὴν
ἐκ θανάτου, καὶ καλύ-
ψει πλῆθος ἁμαρτι-
ῶν.‡

A. D. 61.

1 δίδωμι.
2 βλαστάνω.
3 ἰάομαι.
4 πλανάω.
* τῆς ὁδοῦ-f.
5 1Co.12.6,11.
6 εἰμί.
7 ἐπιστρέφω.
8 προσεύχο-
μαι.
9 s. ἕνεκα.
10 σώζω.
11 βρέχω.
† αὐτοῦ, s.
αὐτοῦ-f.
‡ Vide App.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α΄.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλε-
κτοῖς [2] παρεπιδήμοις
[3] διασπορᾶς Πόντου,
Γαλατίας, Καππαδο-
κίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυ-
νίας·
2 Κατὰ ‡ πρόγνωσιν
Θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγια-
σμῷ Πνεύματος, εἰς
ὑπακοὴν καὶ § ῥαν-
τισμὸν αἵματος Ἰησοῦ
Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη πληθυν-
θείη.
3 Εὐλογητὸς[9] ὁ Θεὸς
καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ
κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλε-
ος [11] ἀναγεννήσας ἡμᾶς
εἰς ἐλπίδα *[1] ζῶσαν δι'
ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐκ νεκρῶν,
4 Εἰς κληρονομίαν [4] ἄ-
φθαρτον καὶ [5] ἀμίαντον
καὶ [6] ἀμάραντον, [7] τετη-
ρημένην ἐν οὐρανοῖς
εἰς † ἡμᾶς,
5 Τοὺς ἐν δυνάμει
Θεοῦ [8] φρουρουμένους
διὰ πίστεως, εἰς σω-
τηρίαν ἑτοίμην ἀπο-
καλυφθῆναι ἐν καιρῷ
ἐσχάτῳ.
6 Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε,
ὀλίγον ἄρτι, (εἰ δέον
[10] ἐστὶ,) λυπηθέντες
ἐν ποικίλοις πειρα-
σμοῖς·
7 Ἵνα τὸ δοκίμιον
ὑμῶν τῆς πίστεως ‖ πολὺ

A. D. 64.

* ζωῆς-n.
1 ζάω.
2 ch. 2. 11.
He. 11. 13.
3 Jno. 7. 35.
Ja. 1. 1.
4 ch. 3. 4.
1 Co. 9. 25.
5 Ja. 1. 27.
6 Wis. 6. 12.
7 τηρέω.
Jno.17.11,12.
† ὑμᾶς,-n.
‡ πρόθεσιν-n
§ ῥαντισμῷ-n
8 2 Co. 11. 32.
Ga. 3. 23.
9 s. ἔστω.
10 εἰμί.
11 ver. 23.
‖ πολυτιμό-
τερον-a.

τιμιώτερον [1] χρυσίου,
τοῦ ἀπολλυμένου διὰ
πυρὸς δὲ [2] δοκιμαζομέ-
νου, [3] εὑρεθῇ εἰς ἔπαι-
νον καὶ τιμὴν ϗ δόξαν,
ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
8 Ὃν οὐκ [7] * εἰδότες
ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι
μὴ ὁρῶντες,† πιστεύον-
τες δὲ, [8] ἀγαλλιᾶσθε
χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ
[9] δεδοξασμένῃ·
9 Κομιζόμενοι [11] τὸ
[13] τέλος τῆς πίστεως
ὑμῶν, σωτηρίαν [15] ψυ-
χῶν.
10 Περὶ ἧς σωτηρίας
[16] ἐξεζήτησαν καὶ [17] ἐξ-
ηρεύνησαν προφῆται οἱ
περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χά-
ριτος προφητεύσαντες·
11 Ἐρευνῶντες εἰς τί-
να ἢ ποῖον καιρὸν ἐδή-
λου τὸ ἐν αὐτοῖς
πνεῦμα [e] Χριστοῦ,| §
προμαρτυρόμενον τὰ
εἰς Χριστὸν παθήμα-
τα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα
δόξας·
12 Οἷς [20] ἀπεκαλύφθη
ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, || ἡμῖν
δὲ [21] διηκόνουν αὐτὰ. ἃ
νῦν [23] ἀνηγγέλη ὑμῖν
διὰ τῶν εὐαγγελισαμέ-
νων ὑμᾶς [d] ἐν | Πνεύ-
ματι ἁγίῳ [24] ἀποστα-
λέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς
ἃ [25] ἐπιθυμοῦσιν ἄγγε-
λοι [27] παρακύψαι.
13 Διὸ [28] ἀναζωσάμε-
νοι τὰς ὀσφύας τῆς δι-
ανοίας ὑμῶν, ‡‡ [29] νή-
φοντες, τελείως ἐλ-
πίσατε [31] ἐπὶ τὴν φερο-

A. D. 64.

1 s. τοῦ δοκιμίου.
2 Lu. 12. 56.
3 εὑρίσκω.
4 Ep. 2. 2, 3.
5 Ro. 12. 2.
6 s. γεγονυίαις.
7 εἴδω.
* ἰδόντες-n.
† πιστεύετε.-f.
8 Mat. 5. 12.
9 δοξάζω, ch. 4. 11,14.
10 γίνομαι.
11 He. 10. 36.
12 γράφω.
13 Ro.6 21,22.
14 Le. 11. 44.
‡ ἔσεσθε,-i.
15 s. ὑμῶν.
16 ἐκζητέω.
17 ἐξερευνάω.
18 ἀναστρέφω, Mat. 17. 22.
19 λυτρόω.
§ alii Θεοῦ.
20 ἀποκαλύπτω.
|| ὑμῖν-l.
21 διακονέω.
22 προγινώσκω. [λω.
23 ἀναγγέλ-
** ἐσχάτου-i.
24 ἀποστέλλω
25 Lu. 22. 15.
†† πιστοὺς-n.
26 ἐγείρω.
27 Lu. 24. 12. Jno. 20. 5.
28 ἀναζώννυμι.
‡‡ νήφοντες τελείως,-n.
29 c. 4.7: 5.8. 1 Th. 5. 6 8. 2 Ti. 4. 5.
31 ἐλπίζω
32 δίδωμι.
33 εἰμί.

μένην ὑμῖν χάριν ἐν
ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ·
14 Ὡς [4] τέκνα ὑπα-
κοῆς, μὴ [5] συσχηματι-
ζόμενοι ταῖς πρότερον
[6] ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν
ἐπιθυμίαις·
15 Ἀλλὰ κατὰ τὸν κα-
λέσαντα ὑμᾶς ἅγιον,
καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πά-
σῃ ἀναστροφῇ [10] γενή-
θητε.
16 Διότι [12] γέγραπται·
[14] Ἅγιοι ‡ [10] γένεσθε,
ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.
17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπι-
καλεῖσθε τὸν ἀπροσω-
πολήπτως κρίνοντα κα-
τὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν
φόβῳ τὸν τῆς παροι-
κίας ὑμῶν χρόνον ἀνα-
στράφητε· [18]
18 Εἰδότες ὅτι οὐ
φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ
χρυσίῳ, [19] ἐλυτρώθητε
ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν
ἀναστροφῆς πατροπα-
ραδότου·
19 Ἀλλὰ τιμίῳ αἵ-
ματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώ-
μου καὶ ἀσπίλου Χρι-
στοῦ·
20 Προεγνωσμένου [22]
μὲν πρὸ καταβολῆς κό-
σμου, φανερωθέντος δὲ
ἐπ' ** ἐσχάτων τῶν
χρόνων δι' ὑμᾶς,
21 Τοὺς δι' αὐτοῦ †† πι-
στεύοντας εἰς Θεὸν τὸν
[26] ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ
[32] δόντα, ὥστε τὴν πί-
στιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα
[33] εἶναι εἰς Θεόν.

Digitized by Google

22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν
[1]ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπα-
κοῇ τῆς ἀληθείας [c] διὰ
Πνεύματος,| εἰς [3] φιλ-
αδελφίαν ἀνυπόκριτον,
ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλ-
λήλους ἀγαπήσατε ἐκ-
τενῶς· [4]
23 Ἀναγεγεννημένοι [5]
οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρ-
τῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου,
διὰ λόγου [6] ζῶντος
[e] Θεοῦ| ||καὶ μένοντος
[b] εἰς τὸν αἰῶνα.|
24 Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς
χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα
**ἀνθρώπου ὡς ἄνθος
χόρτου. [7] Ἐξηράνθη ὁ
χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος
[c] αὐτοῦ| [8] ἐξέπεσε·
25 Τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου
μένει εἰς τὸν αἰῶνα· τοῦ-
το δέ [10]ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ
εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

Κεφ. β΄.

ΑΠΟΘΕΜΕΝΟΙ[12] οὖν
πᾶσαν κακίαν καὶ πάν-
τα δόλον καὶ ὑποκρίσεις
καὶ φθόνους καὶ πάσας
καταλαλιὰς,
2 Ὡς ἀρτιγέννητα
βρέφη, τὸ [13] λογικὸν
ἄδολον γάλα [15]ἐπιπο-
θήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ
[17]αὐξηθῆτε· *†
3 Εἴπερ[19] [20]ἐγεύσασθε
ὅτι χρηστὸς [21]ὁ Κύριος.
4 Πρὸς ὃν προσερχό-
μενοι, [23]λίθον [6]ζῶντα,
ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν [24]ἀ-
ποδεδοκιμασμένον, πα-
ρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτὸν,
ἔντιμον·
5 Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι
[6] ζῶντες *‡ οἰκοδομεῖ-
σθε, οἶκος πνευματι-
κὸς, *ἱεράτευμα ἅγιον,
[2] ἀνενέγκαι πνευματι-
κὰς θυσίας, εὐπροσδέ-
κτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.
6 †Διὸ καὶ ‡περιέ-
χει § ἐν τῇ γραφῇ·
Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν
λίθον ἀκρογωνιαῖον,
ἐκλεκτὸν, ἔντιμον·
καὶ ὁ πιστεύων ἐπ'
αὐτῷ, οὐ μὴ καται-
σχυνθῇ.
7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ
τοῖς πιστεύουσιν,· ἀπ-
ειθοῦσι δὲ, †† [e] λίθον
ὃν [24] ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος
[9] ἐγενήθη εἰς κεφα-
λὴν γωνίας, καὶ|
λίθος προσκόμματος,
καὶ πέτρα σκανδά-
λου·
8 ‡‡ Οἳ §§ προσκόπτου-
σι τῷ λόγῳ, ἀπειθοῦν-
τες, |||| εἰς ὃ καὶ ἐτέθη-
σαν.
9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκ-
λεκτὸν, βασίλειον [14]ἱε-
ράτευμα, ἔθνος ἅγιον,
λαὸς εἰς [16]περιποίησιν·
ὅπως τὰς [18] ἀρετὰς ἐξ-
αγγείλητε τοῦ ἐκ σκό-
τους ὑμᾶς καλέσαντος
εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ
φῶς·
10 Οἵ [22]ποτὲ οὐ λαὸς,
νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ· οἱ
οὐκ [25]ἠλεημένοι, νῦν δὲ
[25] ἐλεηθέντες.
11 Ἀγαπητοὶ, παρα-
καλῶ ὡς παροίκους καὶ
παρεπιδήμους, ἀπέχε-
σθαι τῶν σαρκικῶν

A. D. 64.

1 ἁγνίζω, Jno. 11. 55.
* εἰς-f.
2 ἀναφέρω.
3 He. 13. 1.
4 Jon. 3. 8.
5 ἀναγεννάω.
† Διότι-a.
‡ conj. περιέχεται.
§ ἡ γραφή·-n Is. 28. 16.
6 ζάω.
|| al. transp.
** αὐτῆς ὡς l.
7 ξηραίνω.
8 ἐκπίπτω.
9 γίνομαι.
10 εἰμί.
†† λίθος-n.
‡‡ ὅσοι-n. al. conj. οἷς alii ἡ.
§§ προσκόπτουσι, τῷ λόγῳ-a.
|||| ὃν καὶ ἠθέτησαν.-n.
11 τίθημι.
12 ἀποτίθημι, Ro. 13. 12.
13 Ro. 12. 1.
14 ver. 5.
15 Ro. 1. 11.
16 Ep. 1. 14. Mal. 3.17.
17 αὐξάνω.
*† εἰς σωτηρίαν·-m.
18 Ph. 4. 8.
19 Ro. 8.9,17.
20 γεύομαι.
21 s. ἐστι.
22 s. ὄντες.
23 s. ὡς πρὸς
24 ἀποδοκιμάζω.
25 ἐλεέω.
*‡ ἐποικοδομεῖσθε,-n.

Digitized by Google

ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς·

12 Τὴν [2]ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ‡ἔχοντες καλήν· ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ [3]τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες,[5] [6]δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13 Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ §κτίσει, διὰ τὸν Κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς [7]ὑπερέχοντι·

14 Εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν,[10] ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν·

15 Ὅτι οὕτως [11]ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας [14]φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν·

16 Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι ‡‡ Θεοῦ.

17 Πάντας [17]τιμήσατε. Τὴν [19]ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε. Τὸν Θεὸν φοβεῖσθε. Τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

18 Οἱ [21]οἰκέται, ὑποτασσόμενοι [23]ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς [25]σκολιοῖς.

19 Τοῦτο γὰρ [1]χάρις,* εἰ διὰ συνείδησιν †Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως.

20 Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ [4]κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ.

21 Εἰς τοῦτο γὰρ [8]ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ‖[9]ἔπαθεν ὑπὲρ ** ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·

22 Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ [12]ἐποίησεν, οὐδὲ [13]εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·

23 Ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει· παρεδίδου[15] δὲ [16]τῷ κρίνοντι ††δικαίως.

24 Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς [18]ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον· ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις [20]ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ [22]ζήσωμεν· οὐ τῷ μώλωπι αὐτοῦ [24]ἰάθητε.

25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα §§πλανώμενα· ἀλλ' [26]ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

A. D. 64.

1 Lu. 6.32,33.
* παρὰ τῷ Θεῷ,-f.
† ἀγαθὴν-n.
2 ch. 1. 15,18. Ga. 1. 13.
‡ ἔχοντας al ἔχειν-n.
3 s. ὑμετέρων
4 Mat. 26. 67. Mar. 14. 65.
5 ch. 3 2.
6 δοξάζω.
§ φύσει-n. alii conj. κρίσει.
7 Ro. 13. 1.
8 καλέω.
‖ ἀπέθανεν-n
** ὑμῶν, ὑμῖν-a. ἡμῶν, ὑμῖν-h.
9 πάσχω.
10 ver. 12.
11 εἰμί.
12 ποιέω.
13 εὑρίσκω.
14 Mar. 4. 39. Lu. 4. 35.
15 παραδίδωμι.
16 s. ἑαυτὸν.
†† ἀδίκως-n.
‡‡ Θεοῦ πάντας-n.
17 τιμάω.
18 ἀναφέρω.
19 ch. 5. 9.
20 ἀπογίνομαι.
21 Lu. 16. 13. Ac. 10. 7.
22 ζάω.
23 s. ἔστε.
24 ἰάομαι.
§§ πλανώμενοι-n.
25 Lu. 3. 5. Ac. 2. 40.
26 ἐπιστρέφω.

Digitized by Google

Κεφ. γ΄.

ΟΜΟΙΩΣ αἱ γυναῖ-
κες, ὑποτασσόμεναι
[1] τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπει-
θοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ
τῆς τῶν γυναικῶν
§ ἀναστροφῆς ἄνευ λό-
γου ‖ [5] κερδηθήσων-
ται,
2 Ἐποπτεύσαντες[7] τὴν
ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀνα-
στροφὴν ὑμῶν.
3 Ὧν [9] ἔστω οὐχ ὁ
ἔξωθεν †† ἐμπλοκῆς τρι-
χῶν, καὶ περιθέσεως
χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως
[11] ἱματίων κόσμος·
4 Ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς
καρδίας ‡‡ ἄνθρωπος,
ἐν τῷ ἀφθάρτῳ [12] τοῦ
πραέος καὶ [14] ἡσυχίου
πνεύματος, ὅ [9] ἐστιν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πο-
λυτελές.
5 Οὕτω γάρ ποτε
καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖ-
κες, αἱ ἐλπίζουσαι §§ ἐπὶ
τὸν Θεὸν, [12] ἐκόσμουν
ἑαυτὰς, ὑποτασσόμε-
ναι τοῖς ἰδίοις ἀνδρά-
σιν·
6 Ὡς Σάῤῥα [17] ὑπήκου-
σε τῷ Ἀβραὰμ, κύριον
αὐτὸν καλοῦσα· ἧς ἐγε-
νήθητε[18] τέκνα, ἀγαθο-
ποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβού-
μεναι μηδεμίαν [19] πτό-
ησιν.
7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως,
συνοικοῦντες κατὰ γνῶ-
σιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ
*† σκεύει τῷ γυναικείῳ
ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς
καὶ *§ συγκληρονόμοι
χάριτος * ζωῆς, εἰς τὸ
μὴ † [2] ἐκκόπτεσθαι τὰς
προσευχὰς ὑμῶν.
8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες
ὁμόφρονες, συμπαθεῖς,
[3] φιλάδελφοι, εὔσπλαγ-
χνοι,[4] ‡ φιλόφρονες·
9 Μὴ [6] ἀποδιδόντες κα-
κὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοι-
δορίαν ἀντὶ λοιδορίας·
τοὐναντίον δὲ, εὐλο-
γοῦντες· [8] ⸢εἰδότες⸣ ὅτι
εἰς τοῦτο [10] ἐκλήθητε,
ἵνα εὐλογίαν κληρονο-
μήσητε.
10 Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν
** ἀγαπᾷν, καὶ [8] ἰδεῖν
ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσά-
τω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ
ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη
αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι
δόλον·
11 Ἐκκλινάτω ἀπὸ
κακοῦ, καὶ ποιησάτω
ἀγαθόν· ζητησάτω εἰ-
ρήνην, καὶ [15] διωξάτω
αὐτήν.
12 Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ
Κυρίου ἐπὶ δικαίους,
καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέη-
σιν αὐτῶν· πρόσωπον
δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦν-
τας κακά.
13 Καὶ τίς ὁ [16] κακώ-
σων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγα-
θοῦ ‖‖ μιμηταὶ [18] γένη-
σθε;
14 Ἀλλ' εἰ καὶ πά-
σχοιτε διὰ δικαιοσύ-
νην, μακάριοι· τὸν δὲ
φόβον αὐτῶν μὴ [20] φο-
βηθῆτε, μηδὲ [21] ταρα-
χθῆτε·
15 Κύριον δὲ τὸν
*‡ Θεὸν ἁγιάσατε ἐν

A. D. 64.

* ζώσης,-n.
1 s. ἔστε.
† ἐγκόπτε-
σθαι-n.
Ro. 15. 22.
2 Mat. 3. 10.
5. 30.
Lu. 13. 7, 9.
2 Co. 11. 12.
3 2Mac.15.14.
4 Ep. 4. 32.
‡ ταπεινό-
φρονες,-a.
§ ὑποταγῆς-n
‖ κερδηθή-
σονται,-i.
5 Mat. 16. 26.
18. 15.
6 ἀποδίδωμι.
7 ch. 2. 12.
** καὶ ἀγα-
πῶν ἡμέ-
ρας ἰδεῖν-n.
8 εἴδω.
9 εἰμί.
†† ἐκ πλο-
κῆς-n.
10 καλέω.
ch. 2. 21.
11 s. πολυτε-
λῶν.
12 κοσμέω.
‡‡ conj. ἀν-
θρώποις s.
κόσμος.
13 s. κόσμῳ.
14 1 Ti. 2. 2.
15 διώκω.
16 κακόω.
§§ εἰς Θεὸν,-i
17 ὑπακούω.
‖‖ ζηλωταὶ-h
18 γίνομαι.
19 Pr. 3. 25.
1 Mac.3.25.
20 φοβέω.
21 ταράσσω.
*† μέρει-n.
*‡ Χριστὸν-i
*§ συγκληρο-
νόμοις.

Digitized by Google

ταῖς καρδίαις ὑμῶν.
*Ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς
ἀπολογίαν παντὶ τῷ
αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον πε-
ρὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος,
*μετὰ πραΰτητος καὶ
φόβου·
16 Συνείδησιν ἔχοντες
ἀγαθήν· ἵνα ἐν ᾧ † κα-
ταλαλῶσιν ὑμῶν ὡς
κακοποιῶν, ‖καταισχυν-
θῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες
ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν
Χριστῷ ἀναστροφήν.
17 Κρεῖττον γὰρ ἀγα-
θοποιοῦντας, εἰ ‡θέλει
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ,
πάσχειν, ἢ κακοποι-
οῦντας·
18 Ὅτι καὶ Χριστὸς
ἅπαξ §περὶ ἁμαρτιῶν
‖[3]ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ
ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προς-
αγάγῃ [5] τῷ Θεῷ, θανα-
τωθεὶς μὲν σαρκὶ, ζωο-
ποιηθεὶς δὲ ὁ τῷ ‖ πνεύ-
ματι·
19 §§Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν
φυλακῇ ‖‖ *† πνεύμασι
πορευθεὶς [7]ἐκήρυξεν,
20 Ἀπειθήσασί ποτε,
*‡ ὅτε *§ἅπαξ [11] ἐξεδέ-
χετο ἡ τοῦ Θεοῦ μα-
κροθυμία ἐν ἡμέραις
Νῶε, κατασκευαζομέ-
νης κιβωτοῦ, εἰς ἣν
ὀλίγαι, τουτ' ἔστιν
ὀκτὼ, ψυχαὶ [13]διεσώ-
θησαν δι' ὕδατος.
21 †‡Ὧ καὶ ἡμᾶς ἀν-
τίτυπον νῦν σώζει βά-
πτισμα, (οὐ σαρκὸς
ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ
συνειδήσεως ἀγαθῆς
ἐπερώτημα εἰς Θεὸν)
δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ,
22 Ὅς [1]ἐστιν ἐν δεξιᾷ
τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς
οὐρανὸν, ὑποταγέντων
αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξου-
σιῶν καὶ δυνάμεων.

Κεφ. δ'.

ΧΡΙΣΤΟΥ οὖν παθόν-
τος[3] ᵈ ὑπὲρ ἡμῶν‖ σαρ-
κὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν
ἔννοιαν [2]ὁπλίσασθε,
ὅτι ὁ [3]παθὼν ᵉἐν‖ σαρκὶ,
[4]πέπαυται ἁμαρτίας·
2 Εἰς τὸ μηκέτι ἀν-
θρώπων ἐπιθυμίαις,
ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ,
τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρ-
κὶ βιῶσαι χρόνον.
3 Ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν‖
** ὁ [6]παρεληλυθὼς
χρόνος ᶜτοῦ βίου‖ τὸ
†† θέλημα τῶν ἐθνῶν
κατεργάσασθαι, ‡‡ [8]πε-
πορευμένους ἐν ἀσελ-
γείαις, ἐπιθυμίαις, [9]οἰ-
νοφλυγίαις, κώμοις,
πότοις, καὶ [10]ἀθεμί-
τοις εἰδωλολατρείαις·
4 Ἐν ᾧ [12]ξενίζονται,
μὴ συντρεχόντων ὑμῶν
εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσω-
τίας ἀνάχυσιν, βλασ-
φημοῦντες.
5 Οἳ [14]ἀποδώσουσι
λόγον τῷ ἑτοίμως
ἔχοντι κρῖναι [15]ζῶν-
τας καὶ νεκρούς.
6 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ
νεκροῖς [16]εὐηγγελίσθη,
ἵνα [17]κριθῶσι μὲν κατὰ
*‖ ἀνθρώπους σαρκὶ,
[15]ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν
πνεύματι.

A. D. 64.

1 εἰμί.
* ἀλλὰ-f.
† καταλαλοῦσιν-i.
2 ὁπλίζω.
‡ [illegible]-a.
3 πάσχω.
4 παύω.
§ ὑπὲρ ἡμῶν-n. al. περὶ ἁμαρτιῶν ὑπὲρ ὑμῶν.
‖ ἀπέθανε-i.
5 προσάγω.
** al. ὑμῖν.
6 παρέρχομαι.
†† βούλημα-n.
‡‡ πεπορευμένοις-n.
§§ conj. Νῶε χ s. Ἐνὼχ καὶ s. ἐν ᾧ καὶ Ἐνώχ.
‖‖ κατακλεισμένοις-f.
*† πνεύματι al. πνεύματι ἁγίῳ-n.
7 κηρύσσω.
8 πορεύομαι.
9 cf. De. 21. 20.
10 Ac. 10. 28.
*‡ ὅτι-n.
*§ ἀπεξεδέχετο-a. al. ἅπαξ ἐδέχετο.
11 ἐκδέχομαι.
12 ver. 12. Ac. 17. 20.
13 διασώζω.
14 ἀποδίδωμι.
15 ζάω.
16 εὐαγγελίζω.
†‡ Ὃ-a. con. οὗ.
17 κρίνω.
*‖ ἄνθρωπον-n.

Digitized by Google

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος [1]ἤγγικε. [3]Σωφρονήσατε οὖν καὶ [4]νήψατε εἰς τὰς προσευχάς.

8 Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ[5] ἔχοντες· ὅτι [c]ἡ[l] ἀγάπη *καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

9 Φιλόξενοι [7] εἰς ἀλλήλους, ἄνευ †γογγυσμῶν.

10 Ἕκαστος καθὼς [8]ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι [9]ποικίλης χάριτος Θεοῦ.

11 Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς [10]χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ [11]ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει [13] πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος·

13 Ἀλλὰ **καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ [14]χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.

14 Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς §§δόξης [e]καὶ τὸ [l] τοῦ Θεοῦ *†Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· [c]κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται.[l]

15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος.

16 Εἰ δὲ ὡς Χριστιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ ‡μέρει τούτῳ.

17 Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ [6]ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ;

18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

19 Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, [e]ὡς [l] πιστῷ κτίστῃ [12]παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς §ἑαυτῶν ἐν ‖ἀγαθοποιΐᾳ.

Κεφ. ε'.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ††ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνὸς,

2 Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον [e]τοῦ ‡‡Θεοῦ,[l] [15]ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· ‖‖μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως·

A. D. 64.

1 ἐγγίζω.
2 Mat. 11. 28. Lu. 12. 19. 1 Co. 16. 18.
3 Mar. 5. 15. Lu. 8. 35. Ro. 12. 3. 2 Co. 5. 13. Tit. 2. 6.
4 c. 1. 13; 5. 8.
5 Lu. 22. 44. Ac. 12. 5.
* καλύπτει-h.
6 ἄρχομαι.
7 1 Ti. 3. 2. Tit. 1. 8.
† γογγύσμου.-h.
‡ ὀνόματι-h.
8 λαμβάνω.
9 ch. 1. 6. 2 Ti. 3. 6.
10 χορηγέω, 2 Co. 9. 10. Ecclus. 1. 10. 18. 31. 1 Mac. 14. 10. 2 Mac. 4. 49.
11 εἰμί.
12 παρατίθημι.
13 Re. 18. 9.
§ αὐτῶν-i.
‖ ἀγαθοποιΐαις-n.
** καθὼς.
†† ὡς-n.
‡‡ al. τοῦ κυρίου,-n.
14 Mat. 5. 12. Ac. 16. 34.
§§ δόξης καὶ τῆς δυνάμεως καὶ-i.
15 He. 12. 15.
‖‖ κατὰ Θεόν-f.
*† ὄνομα-n. alii ὄνομα καὶ πνεῦμα

Digitized by Google

3 Μηδ' ὡς [1]κατακυριεύοντες *τῶν [3]κλήρων,
ἀλλὰ τύποι γινόμενοι
τοῦ ποιμνίου.
4 Καὶ φανερωθέντος
τȣ̃ ἀρχιποιμένȣς, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον
τῆς δόξης στέφανον.
5 Ὁμοίως [5]νεώτεροι
ὑποτάγητε πρεσβυτέροις. Πάντες δὲ ἀλλήλοις d ὑποτασσόμενοι,| τὴν ταπεινοφροσύνην §ἐγκομβώσασθε·
ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ [10]δίδωσι
χάριν.
6 Ταπεινώθητε οὖν
ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς
[13]ὑψώσῃ ἐν καιρῷ· ||
7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν
ὑμων [17]ἐπιῤῥίψαντες
ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ
μέλει περὶ ὑμῶν.
8 Νήψατε, γρηγορήσατε· b ὅτι | ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς
λέων ὠρυόμενος, ‡‡ περιπατεῖ, ζητῶν §§ τίνα
[19]καταπίῃ.
9 Ὧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες [2] τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ
ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.
10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης
χάριτος, ὁ καλέσας
† ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον
αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριςῷ
Ἰησοῦ, ὀλίγον [4]παθόντας, αὐτὸς ¶ καταρτίσαι d ὑμᾶς,| ‡στηρίξαι,
σθενώσαι, θεμελιώσαι.
11 Αὐτῷ d ἡ δόξα, καὶ |
τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.
12 Διὰ Σιλȣανοῦ ὑμῖν
τοῦ πιςοῦ ἀδελφοῦ, ὡς
[11]λογίζομαι, δι' ὀλίγων [12]ἔγραψα.[14] παρακαλῶν καὶ [15]ἐπιμαρτυρῶν ταύτην [16]εἶναι
ἀληθῆ χάριν τȣ̃ Θεοῦ,
εἰς ἣν ** [18]ἑστήκατε.
13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς
ἡ[20] ἐν ††Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ Μάρκος ὁ
υἱός μου.
14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι
τοῖς ἐν Χριςῷ c Ἰησȣ̃.|
b Ἀμήν.| ||||

A. D. 64.

1 Mat. 20. 25.
* τȣ̃ κλήρȣ,-n.
2 εἴδω.
3 Ac. 1. 26.
† ὑμᾶς-i.
4 πάσχω.
5 Lu. 22. 26.
¶ καταρτίσει-h.
‡ στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει.-l. alii θεμελιώσει.-c.
§ ἐγκολπώσασθε·-n.
10 δίδωμι.
11 Ro. 3. 28.
12 s. ῥημάτων
13 ὑψόω.
|| ἐπισκοπῆς·-
14 γράφω. [f.
15 Ne. 13. 15.
16 εἰμί.
17 Lu. 19. 35.
** στῆτε.-n.
18 ἵστημι.
19 καταπίνω
20 s. ἐκκλησία.
†† Ἰόππη-n. al. Ῥώμη al. ἐκκλησία-f.
‡‡ περιέρχεται,-n.
§§ τινὰ καταπιεῖν·-n.
|||| Vide App.

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Κεφ. α'.
ΣΥΜΕΩΝ[1] [e] Πέτρος, ‖
δοῦλος [e] καὶ ἀπόστο-
λος [1] Ἰησοῦ Χριστοῦ,
τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λα-
χοῦσι [3] πίστιν ἐν δι-
καιοσύνῃ τοῦ * Θεοῦ
ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ·
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη πληθυνθείη ἐν ἐπι-
γνώσει [e] τοῦ Θεοῦ, καὶ ‖
† Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου
§ ἡμῶν.
3 Ὡς πάντα ἡμῖν
τῆς [5] θείας δυνάμεως
αὐτοῦ τὰ [7] πρὸς ζωὴν
καὶ εὐσέβειαν ‖ [8] δεδω-
ρημένης, διὰ τῆς ἐπι-
γνώσεως τοῦ καλέσαν-
τος ἡμᾶς ** διὰ δόξης
καὶ [11] ἀρετῆς·
4 Δι' ‡‡ ὧν τὰ μέγιστα
ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγ-
γέλματα [8] δεδώρηται,
ἵνα διὰ τούτων [13] γένη-
σθε θείας κοινωνοὶ φύ-
σεως, ἀποφυγόντες τῆς
ἐν κόσμῳ ‖‖ ἐν ἐπιθυμίᾳ
φθορᾶς.
5 *† Καὶ *‡ αὐτὸ [15] τοῦτο
δὲ σπουδὴν πᾶσαν [17] παρ-
εισενέγκαντες, ἐπιχο-
ρηγήσατε ἐν τῇ πίστει
ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ
τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν,

A. D. 65.

1 Ac. 15. 14.
2 Ac. 24. 25.
3 λαγχανω.
* κυρίου-n.
4 He. 13. 1.
† σωτῆρος-f.
‡ ἀπράκτους-n
§ ἡμῶν· ὡς-n.
5 Ac. 17. 29.
6 καθίστημι.
7 s. ἀνήκοντα
‖ δεδωρημένα, al. δεδωρημενοις-n.
8 δωρέω·
9 πάρειμι.
10 εἰμί.
** ἰδίᾳ δόξῃ χ̀ ἀρετῇ-h.
11 Ph. 4. 8.
12 λαμβάνω.
†† ἁμαρτημάτων.-l.
‡‡ δι-n.
13 γίνομαι.
§§ ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβ.. ποιῆσθε-f.
15 s. διὰ v. εἰς.
‖‖ ἐπιθυμίας al. ἐπιθυμίας καὶ-n.
*† conj. κατ'.
*‡ Vide App.
16 πταίω.
17 παρεισφέρω. [i.
*§ μελλήσω-

6 Ἐν δὲ τῇ γνώσει
τὴν [2] ἐγκράτειαν, ἐν δὲ
τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπο-
μονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομο-
νῇ τὴν εὐσέβειαν,
7 Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ
τὴν [4] φιλαδελφίαν, ἐν
δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν
ἀγάπην.
8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπ-
άρχοντα, καὶ πλεονά-
ζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ
‡ ἀκάρπους [6] καθίστησιν
εἰς τὴν τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐπίγνωσιν.
9 Ὧ γὰρ μὴ [9] πάρεστι
ταῦτα, τυφλός [10] ἐστι,
μυωπάζων, λήθην [12] λα-
βὼν τοῦ καθαρισμοῦ
τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρ
τιῶν. ††
10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελ
φοὶ, σπουδάσατε §§ βε
βαίαν ὑμῶν τὴν κλῆ-
σιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖ
σθαι· ταῦτα γὰρ ποι-
οῦντες οὐ μὴ [16] πταί-
σητέ ποτε.
11 Οὕτω γὰρ πλουσίως
ἐπιχορηγηθήσεται ὑ
μῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν
αἰώνιον βασιλείαν τοῦ
Κυρίου ἡμῶν καὶ σω-
τῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
12 Διὸ οὐκ *§ ἀμελήσω

Digitized by Google

ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν
περὶ τούτων, καίπερ
εἰδότας, καὶ [1] ἐστηριγ-
μένους ἐν τῇ [3] παρούσῃ
ἀληθείᾳ.
13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι,
ἐφ᾽ ὅσον εἰμὶ ἐν τού-
τῳ τῷ [5] σκηνώματι, δι-
εγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπο-
μνήσει·
14 Εἰδὼς ὅτι [6] ταχινή
[7] ἐστιν ἡ [6] ἀπόθεσις τοῦ
‡ σκηνώματός μου, κα-
θὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς [9] ἐδή-
λωσέ μοι.
15 || Σπουδάσω δὲ καὶ
ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς
μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον,
τὴν τούτων μνήμην
ποιεῖσθαι.
16 Οὐ γὰρ [11] σεσοφι-
σμένοις μύθοις ἐξακο-
λουθήσαντες [12] ἐγνωρί-
σαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
δύναμιν ϗ παρουσίαν,
ἀλλ᾽ [15] ἐπόπται [16] γενη-
θέντες τῆς ἐκείνου με-
γαλειότητος.
17 Λαβὼν [17] γὰρ [19]
παρὰ Θεοῦ πατρὸς τι-
μὴν καὶ δόξαν, φωνῆς
ἐνεχθείσης [21] αὐτῷ τοι-
ᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλο-
πρεποῦς δόξης· Οὗτός
[7] ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, εἰς ὃν ἐγὼ
εὐδόκησα.
18 Καὶ ταύτην τὴν φω-
νὴν ἡμεῖς [20] ἠκούσαμεν
ἐξ οὐρανοῦ [21] ἐνεχθεῖ-
σαν, σὺν αὐτῷ [7] ὄντες
ἐν τῷ ὄρει τῷ ‡‡ ἁγίῳ.
19 Καὶ ἔχομεν βεβαι-
ότερον τὸν προφητι-
κὸν λόγον, ᾧ καλῶς
ποιεῖτε προσέχοντες,
ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν
* αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως
[2] οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, ϗ
† φωσφόρος [4] ἀνατεί-
λῃ ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν.
20 Τοῦτο πρῶτον γι-
νώσκοντες, ὅτι πᾶσα
§ προφητεία γραφῆς,
[8] ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ
γίνεται.
21 Οὐ γὰρ θελήματι
ἀνθρώπου [21] ἠνέχθη πο-
τὲ προφητεία, ἀλλ᾽
ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου
φερόμενοι [10] ἐλάλησαν
b οἱ | c ἅγιοι | Θεοῦ ἄν-
θρωποι.

Κεφ. β΄.

ΕΓΕΝΟΝΤΟ [16] δὲ ϗ
[13] ψευδοπροφῆται ἐν
τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν
[7] ἔσονται ψευδοδιδά-
σκαλοι, οἵτινες [14] παρ-
εισάξουσιν αἱρέσεις
ἀπωλείας, ϗ τὸν [18] ἀγο-
ράσαντα αὐτοὺς δεσπό-
την ἀρνούμενοι, ἐπά-
γοντες ἑαυτοῖς ταχι-
νὴν ἀπώλειαν.
2 Καὶ πολλοὶ ἐξακο-
λουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς
** ἀπωλείαις, δι᾽ οὓς
ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας
βλασφημηθήσεται.
3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ
πλαστοῖς λόγοις †† ὑμᾶς
ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ
κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀρ-
γεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια
αὐτῶν οὐ [22] νυστάξει.

A. D. 65.

1 στηρίζω, Lu. 16. 26. 1 Pe. 5. 10.
* ἀχμηρῷ-n.
2 s. τοῦ χρόνου.
3 πάρειμι.
† ἑωσφόρος-n
4 ἀνατέλλω.
5 Ac. 7. 46.
6 ch. 2. 1. 1 Pe. 3. 21.
7 εἰμί.
‡ σώματος-n.
§ γραφὴ προφητείας,-n.
8 s. ἔργον.
9 δηλόω. [n.
|| Σπουδάσατε-
10 λαλέω.
11 σοφίζω.
12 γνωρίζω.
13 Mat. 7. 15. Mar. 13. 22. Lu. 6. 26. Ac. 13. 6. 1 Jno. 4. 1. Re. 16. 13. 19. 20.
14 παρεισάγω cf. Ga. 2. 4.
15 confer. 1 Pe. 2. 12. 3. 2.
16 γίνομαι.
17 λαμβάνω.
18 ἀγοράζω, Lu. 14. 19. 1 Co. 6. 20. 7. 23. Re. 5. 9. 14. 4.
19 s. ἦν.
** ἀσελγείαις,-a.
20 ἀκούω.
†† con. εἰς-f.
21 φέρω. [a.
‡‡ ἁγίῳ, καὶ-
22 Mat. 25. 5. Ps. 121. 3. Eccl. 22. 8.

Digitized by Google

4 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγ-
γέλων [1]ἁμαρτησάντων
οὐκ [3]ἐφείσατο, ἀλλὰ
σειραῖς [4]ζόφου ταρτα-
ρώσας, [5]παρέδωκεν εἰς
κρίσιν * [7]τετηρημέ-
νους·
5 Καὶ ἀρχαίου κό-
σμου οὐκ [3]ἐφείσατο,
ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δι-
καιοσύνης κήρυκα [8]ἐ-
φύλαξε, κατακλυσμὸν
κόσμῳ ἀσεβῶν [9]ἐπά-
ξας·
6 Καὶ πόλεις Σοδόμων
καὶ Γομόῤῥας [11]τεφρώ-
σας [e]καταστροφῇ[l] κατ-
έκρινεν,[12] ὑπόδειγμα
μελλόντων ἀσεβεῖν τε-
θεικώς·[13]
7 Καὶ δίκαιον Λὼτ,
[14]καταπονούμενον ὑπὸ
τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν
[15]ἀσελγείᾳ ἀναστρο-
φῆς, [17]ἐῤῥύσατο·
8 (Βλέμματι γὰρ καὶ
ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατ-
οικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέ-
ραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν
δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις
[19]ἐβασάνιζεν·)
9 Οἶδε [20] Κύριος εὐ-
σεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ
ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ
εἰς ἡμέραν κρίσεως
κολαζομένους τηρεῖν·
10 Μάλιστα δὲ τοὺς
ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπι-
θυμίᾳ μιασμοῦ πορευο-
μένους, καὶ [25]κυριότητος
καταφρονοῦντας· τολ-
μηταὶ, [27]αὐθάδεις, δό-
ξας οὐ [31]τρέμουσι βλασ-
φημοῦντες·
11 Ὅπου ἄγγελοι,
ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μεί-
ζονες [2]ὄντες, οὐ φέρου-
σι κατ' † αὐτῶν [c]παρὰ
Κυρίῳ[l] βλάσφημον
κρίσιν.
12 Οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα
ζῶα ‡[e]φυσικὰ[l] [6]γε-
γεννημένα εἰς ἅλωσιν
καὶ φθορὰν, ἐν οἷς ἀγνο-
οῦσι βλασφημοῦντες,
ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν
καταφθαρήσονται,
13 Κομιούμενοι [10] μι-
σθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν
ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέ-
ρᾳ § τρυφὴν, σπῖλοι
καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες
ἐν ταῖς ‖ ἀπάταις αὐ-
τῶν, συνευωχούμενοι
ὑμῖν,
14 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες
μεστοὺς ** μοιχαλίδος,
καὶ †† ἀκαταπαύστους
ἁμαρτίας· δελεάζον-
τες ψυχὰς [16]ἀστηρί-
κτους, καρδίαν ‡‡ [18]γε-
γυμνασμένην §§πλεονε-
ξίαις ἔχοντες, κατάρας
τέκνα·
15 Καταλιπόντες [21]
[b]τὴν[l] εὐθεῖαν ὁδὸν, [22]ἐ-
πλανήθησαν, ἐξακολου-
θήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ
Βαλαὰμ[23] τοῦ ‖‖ Βοσὸρ,
ὃς μισθὸν ἀδικίας [24]ἠ-
γάπησεν·
16 Ἔλεγξιν δὲ [26]ἔ-
σχεν ἰδίας παρανομίας·
ὑποζύγιον [28]ἄφωνον,
ἐν ἀνθρώπου φωνῇ
[29]φθεγξάμενον, [30]ἐκώ-
λυσε τὴν τοῦ προφή-
του παραφρονίαν.
17 Οὗτοί [2]εἰσι πηγαὶ
ἄνυδροι, *† νεφέλαι ὑπὸ

A. D. 65.

1 ἁμαρτάνω.
2 εἰμί.
3 φείδομαι, Ro. 8. 32.
4 Jude 6, 13.
5 παραδίδωμι
* τηρουμένους-a.
† ἑαυτῶν-n.
‡ γεγεννημένα φυσικὰ,-n.
6 γεννάω.
7 τηρέω.
8 φυλάσσω.
9 ἐπάγω.
10 1 Pe. 1. 9.
11 τεφρόω, cf. Tobit 8. 2.
12 κατακρίνω
13 τίθημι.
§ τροφὴν,-n.
14 Ac. 7. 24.
‖ ἀγάπαις-i.
15 Ro. 13. 13.
16 ch. 3. 16.
17 ῥύω. [ας-n
** μοιχαλί-
†† ἀκαταπαύστου-i.
‡‡ γεγεμισμένην-n.
18 γυμνάζω.
19 βασανίζω, Mat. 8. 6.
§§ πλεονεξίας-l.
20 εἴδω.
21 καταλείπω
22 πλανάω.
23 s. τοῦ υἱοῦ.
‖‖ Βεὼρ n.
24 ἀγαπάω.
25 Ep. 1. 21.
26 ἔχω.
27 Tit. 1. 7.
28 s. ζῶον.
29 φθέγγομαι
30 κωλύω.
31 Mar. 5. 33.
*† καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ-a.

Digitized by Google

λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ [1] ζόφος τοῦ σκότους c εἰς αἰῶνα | [3] τετήρηται.

18 Ὑπέρογκα [5] γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις, * σαρκὸς, ἀσελγείαις, τοὺς ‡ [7] ὄντως ‖ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους·

19 Ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται,[11] τούτῳ καὶ δεδούλωται.[13]

20 †† Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν [14] ἐμπλακέντες [11] ἡττῶνται, [15] γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων.

21 Κρεῖττον γὰρ [17] ἦν αὐτοῖς μὴ [19] ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν [22] ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς [23] παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.

22 Συμβέβηκε [25] δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· [27] Κύων [22] ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καὶ Ὗς λουσαμένη, εἰς κύλισμα βορβόρου.

Κεφ. γ΄.

ΤΑΥΤΗΝ ἤδη, ἀγαπητοὶ, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολὴν, ἐν αἷς [2] διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν [4] εἰλικρινῆ διάνοιαν·

2 Μνησθῆναι [6] τῶν [8] προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, ϗ τῆς † τῶν ἀποστόλων § ἡμῶν ἐντολῆς, τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος·

3 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι [9] ἐλεύσονται ἐπ᾽ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν **[10] ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι·

4 Καὶ λέγοντες· Ποῦ [17] ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ᾽ ἧς [12] γὰρ οἱ πατέρες [16] ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει [18] ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως.

5 Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ [17] ἦσαν [20] ἔκπαλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος ϗ δι᾽ ὕδατος [21] συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ·

6 Δι᾽ ‡‡ ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς [24] ἀπώλετο.

7 Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ §§ αὐτοῦ λόγῳ [26] τεθησαυρισμένοι ‖‖ εἰσί,[17] πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

8 *† Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγα-

A. D. 65.

1 Jude 6, 13.
2 s. ἀμφοτέ-
3 τηρέω. [ραις
4 Phi. 1. 10.
5 Jude 16.
6 μιμνήσκομαι.
7 Mar. 11. 32.
8 προερέω.
* σαρκὸς, ἐν ἀσελγείαις, al. σαρκὸς ἀσελγείας,-h.
† conj. διὰ τῶν.
‡ ὀλίγως-a.
§ ὑμῶν-n.
‖ ἀποφεύγοντας-h.
9 ἔρχομαι.
** ἐν ἐμπαιγμονῇ m.
10 Jude 18.
11 ἡττάω.
12 s. ὥρας.
13 δουλόω.
†† Οἱ et mox ϗ γέγονεν-n
14 ἐμπλέκω.
15 γίνομαι.
16 κοιμάω.
17 εἰμί.
18 s. ὥς. [κω.
19 ἐπιγινώσ-
20 pro ἐκ τοῦ πάλαι ὄντος χρόνου.
21 συνίστημι
22 ἐπιστρέφω
‡‡ ὃν, s. ὓ-n.
23 παραδίδωμι.
24 ἀπολλύω.
25 συμβαίνω
§§ τῷ αὐτοῦ-a al. τῷ αὐτῷ-n
26 θησαυρίζω
‖‖ εἰσὶ πυρί,n
27 Pr. 26. 11.
*† Ἐν δὲ τούτῳ-n.

Digitized by Google

πητοὶ, [1] ὅτι μία ἡμέρα
παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια
ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς
ἡμέρα μία.
9 Οὐ βραδύνει ὁ Κύ-
ριος τῆς ἐπαγγελίας,
(ὥς τινες βραδυτῆτα
[2] ἡγοῦνται) ἀλλὰ μα-
κροθυμεῖ † εἰς ἡμᾶς, μὴ
βουλόμενός ‡ τινας [4] ἀ-
πολέσθαι, ἀλλὰ πάν-
τας εἰς μετάνοιαν [5] χω-
ρῆσαι.
10 Ἥξει [6] δὲ ἡ ἡμέρα
Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν
νυκτὶ.| ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ
ῥοιζηδὸν [7] παρελεύσον-
ται, στοιχεῖα δὲ [9] καυ-
σούμενα [14] λυθήσον-
ται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν
αὐτῇ ἔργα § [11] κατακα-
ήσεται.
11 Τȣ́των οὖν πάντων
λυομένων, ποταπȣ̀ς δεῖ
ὑπάρχειν ** ὑμᾶς ἐν
ἁγίαις ἀναστροφαῖς ϗ
εὐσεβείαις·
12 Προσδοκῶντας καὶ
σπεύδοντας τὴν παρου-
σίαν τῆς τοῦ †† Θεοῦ
ἡμέρας, δι' ἣν οὐρα-
νοὶ πυρούμενοι [14] λυθή-
σονται, ϗ στοιχεῖα καυ-
σȣ́μενα [9] ‡‡ [15] τήκεται;
13 Καινοὺς δὲ οὐρανȣ̀ς
καὶ γῆν καινὴν §§ κατὰ
τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ
προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δι-
καιοσύνη κατοικεῖ.
14 Διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦ-
τα προσδοκῶντες, σπȣ-
δάσατε ἄσπιλοι καὶ
* ἀμώμητοι αὐτῷ [3] εὑρε-
θῆναι ἐν εἰρήνῃ·
15 Καὶ τὴν τοῦ Κυρίȣ
ἡμῶν μακροθυμίαν, σω-
τηρίαν [2] ἡγεῖσθε· καθ-
ὼς ϗ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν
ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ
τὴν αὐτῷ [8] δοθεῖσαν σο-
φίαν [10] ἔγραψεν ὑμῖν·
16 Ὡς καὶ ἐν πάσαις
ταῖς | ἐπιϛολαῖς, λα-
λῶν ἐν αὐταῖς περὶ τȣ́-
των, ἐν || οἷς [18] ἐϛι δυσ-
νόητά τινα, ἃ οἱ ἀμα-
θεῖς καὶ [12] ἀστήρικτοι
[13] ϛρεβλοῦσιν, ὡς καὶ
τὰς λοιπὰς γραφὰς,
πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν
ἀπώλειαν.
17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπη-
τοὶ, προγινώσκοντες,
φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ
τῶν ἀθέσμων πλάνῃ
[16] συναπαχθέντες [17] ἐκ-
πέσητε τοῦ ἰδίου στη-
ριγμοῦ.
18 Αὐξάνετε δὲ ἐν χά-
ριτι καὶ γνώσει τȣ̃ Κυ-
ρίȣ ἡμῶν καὶ σωτῆρος
Ἰησοῦ Χριϛȣ̃. Αὐτῷ ἡ
δόξα καὶ νῦν ϗ εἰς ἡμέ-
ραν αἰῶνος. [d] Ἀμήν. ||||

A. D. 65.

1 Ps. 90. 4.
* ἄμωμοι-i.
2 ἡγέομαι, ch. 1. 13. 2. 13. 2 Co. 9. 5.
3 εὑρίσκω.
† δι' ὑμᾶς,-h. alii εἰς ὑμᾶς,-i.
‡ τινα-n.
4 ἀπολλύω.
5 χωρέω.
6 ἥκω. [μαι.
7 παρέρχομαι.
8 δίδωμι.
9 καυσόω.
10 γράφω.
§ ἀφανισθήσεται. alii εὑρεθήσεται.-n.
11 κατακαίω.
|| αἷς-i.
12 ch. 2. 14.
13 2 Sa. 22. 27.
** ὑμᾶς; Ἐν-n.
†† κυρίου-n.
14 λύω.
‡‡ τακήσεται-n.
15 τήκομαι.
16 συναπάγω Ro. 12. 16. Ga. 2. 13.
17 ἐκπίπτω.
§§ καὶ τὰ ἐπαγγέλματα-n.
18 εἰμί.
|||| Vide App.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

Κεφ. α′.

Ο ΗΝ [1] ἀπ' ἀρχῆς, ὃ [2] ἀκηκόαμεν, ὃ [3] ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ [4] ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν [5] ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς·

2 (Καὶ ἡ ζωὴ [6] ἐφανερώθη· καὶ [3] ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις [1] ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ [6] ἐφανερώθη ‡ ἡμῖν·)

3 Ὃ [3] ἑωράκαμεν καὶ [2] ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν § ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν [7] ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ [9] κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Καὶ ταῦτα γράφομεν ‖ ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ** ἡμῶν [1] ᾖ [12] πεπληρωμένη.

5 Καὶ αὕτη [1] ἐστὶν ἡ †† [13] ἐπαγγελία ἣν [2] ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς [1] ἐστι, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ [1] ἔστιν οὐδεμία.

A. D. 68.

1 εἰμί.
2 ἀκούω.
3 ὁράω.
4 θεάομαι.
5 ψηλαφάω, Lu. 24. 39. Ac. 17. 27. He. 12. 18.
* αὐτοῦ,-n.
6 φανερόω.
† καθαριεῖ-n.
‡ ἐν-f.
7 ἔχω.
8 ἀφίημι.
§ καὶ-f.
9 Phi. 1. 5.
10 καθαρίζω.
11 ἁμαρτάνω
‖ ἡμεῖς-i.
** ὑμῶν-a.
12 πληρόω, Jno. 3. 29. 15. 11. 16. 24. 17. 13. Phi. 2. 2. 2 Jno. 12.
†† ἀγγελία-l.
13 Ac. 2. 39. 23. 21. 2 Co. 7. 1. He. 4. 1.
14 ver. 12, 28. ch. 3. 7, 18. 4. 4. 5. 21. Jno. 13. 33. Ga. 4. 19.
15 Jno. 14. 16, 26. 16. 7.

6 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν.

7 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός [1] ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων,* καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ † καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.

8 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ [1] ἔστιν ἐν ἡμῖν.

9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός [1] ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα [8] ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ [10] καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας.

10 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ [11] ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ [1] ἔστιν ἐν ἡμῖν.

Κεφ. β′.

ΤΕΚΝΙΑ [14] μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ [11] ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις [11] ἁμάρτῃ, [15] παρά

κλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον.

2 Καὶ αὐτὸς [1] ἱλασμός [2] ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι [4] ἐγνώκαμεν αὐτὸν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.

4 Ὁ λέγων, [4] Ἔγνωκα αὐτὸν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης [2] ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ [2] ἔστιν.

5 Ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ [7] τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ [2] ἐσμεν.

6 Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ [9] μένειν, ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος [10] περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς [c] οὕτως ǀ περιπατεῖν.

7 § Ἀδελφοὶ, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς. Ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά [2] ἐστιν ὁ λόγος ὃν [13] ἠκούσατε [c] ἀπ' ἀρχῆς. ǀ

8 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ‖ ὑμῖν, ὅ [2] ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ** ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία †† [16] παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.

9 Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ [2] εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ [2] ἐστὶν ἕως ἄρτι.

10 Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ [3] σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ [2] ἔστιν.

11 Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ [2] ἐστι, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ [5] οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία [6] ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

12 Γράφω ὑμῖν, * τεκνία, ὅτι [8] ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

13 Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι [4] ἐγνώκατε † τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι [11] νενικήκατε τὸν πονηρόν. ‡ Γράφω ὑμῖν, παιδία, [12] ὅτι [4] ἐγνώκατε τὸν πατέρα.

14 [c] Ἔγραψα [14] ὑμῖν, πατέρες, ὅτι [4] ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ǀ [14] Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί [2] ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ [11] νενικήκατε τὸν [15] πονηρόν. •

15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ [17] ἐν τῷ κόσμῳ· ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ [2] ἔστιν

A. D. 68.

1 ch. 4. 10. Nu. 5. 8.
2 εἰμί.
3 Mat. 16. 23.
4 γινώσκω.
5 εἴδω.
6 τυφλόω.
7 τελειόω, ch. 4. 17. Lu. 13. 32. He. 2. 10. 5. 9. Ja. 2. 22.
8 ἀφίημι.
* παιδία-n.
† conj. αὐτὸν al. τὸ.
9 ver. 10, 28. ch. 3. 15. 4. 12, 15. Jno. 6. 56. 14. 16. 15. 4--7. 2 Jno. 2.
10 περιπατέω.
11 νικάω.
‡ ἔγραψα-i.
§ Ἀγαπητοί,-a.
12 ver. 18. Mat. 18. 2. Jno. 21. 5.
13 ἀκούω.
14 γράφω.
15 ch. 3. 12. 5. 19. Mat. 6. 13.
‖ ὑμῖν· ὅ ἐστιν-n.
** ἡμῖν-i.
†† παραγίνεται,-n.
16 παράγω, ver. 17. Mat. 9. 9. 27. 20. 30. Mar. 2. 14. 1 Co. 7. 31.
17 s. πράγματα.

Digitized by Google

ἡ ἀγάπη τοῦ * πατρὸς
ἐν αὐτῷ.
16 Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ
κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς
σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία
τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ
[1]ἀλαζονεία τοῦ [2]βίου,
οὐκ [3]ἔστιν ἐκ τοῦ πα-
τρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κό-
σμου [3]ἐστί.
17 Καὶ ὁ κόσμος
[5]παράγεται, καὶ ἡ ἐπι-
θυμία [d]αὐτοῦ· | ὁ δὲ
ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰ-
ῶνα.
18 Παιδία, ἐσχάτη
ὥρα [3]ἐστί· καὶ καθὼς
[4]ἠκούσατε [e]ὅτι| ὁ [6]ἀν-
τίχριστος ἔρχεται, ϗ
νῦν ἀντίχριστοι πολ-
λοὶ [7]γεγόνασιν· ὅθεν
γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη
ὥρα [3]ἐστίν.
19 Ἐξ ἡμῶν [9]ἐξῆλ-
θον, ἀλλ' οὐκ [3]ἦσαν ἐξ
ἡμῶν· εἰ γὰρ [3]ἦσαν ἐξ
ἡμῶν, [11]μεμενήκεισαν
ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ'
ἵνα [12]φανερωθῶσιν ὅτι
οὐκ [3]εἰσὶ πάντες ἐξ
ἡμῶν.
20 Καὶ ὑμεῖς [13]χρί-
σμα ἔχετε ἀπὸ [15]τοῦ
ἁγίου, καὶ [16]οἴδατε
πάντα.
21 Οὐκ [17]ἔγραψα ὑμῖν
ὅτι οὐκ [16]οἴδατε τὴν
ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴ-
δατε [16] αὐτὴν, καὶ ὅτι
πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀλη-
θείας οὐκ [3]ἔστι.
22 Τίς [3]ἐστιν ὁ ψεύ-
στης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος
ὅτι Ἰησοῦς οὐκ [3]ἔστιν ὁ
Χριστός; οὗτός ἐστιν
ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνού-
μενος τὸν πατέρα καὶ
τὸν υἱόν.
23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος
τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πα-
τέρα ἔχει.†
24 Ὑμεῖς [c]οὖν | ὃ
[4]ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
ἐν ὑμῖν μενέτω· ἐὰν ἐν
ὑμῖν [11]μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρ-
χῆς [4]ἠκούσατε, καὶ
ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν
τῷ πατρὶ μενεῖτε.
25 Καὶ αὕτη [3]ἐστὶν
ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐ-
τὸς [8]ἐπηγγείλατο ἡ-
μῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰ-
ώνιον.
26 Ταῦτα [17]ἔγραψα
ὑμῖν περὶ τῶν πλα-
νώντων ὑμᾶς.
27 Καὶ ὑμεῖς τὸ ‡χρί-
σμα ὃ [10]ἐλάβετε ἀπ'
αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει,
καὶ οὐ χρείαν ἔχετε
ἵνα τὶς διδάσκῃ §ὑ-
μᾶς· ἀλλ' [e]ὡς | τὸ αὐ-
τὸ ‖ χρίσμα διδάσκει
ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ
ἀληθές [3]ἐστι, καὶ οὐκ
[3]ἔστι ** ψεῦδος· καὶ
καθὼς [14]ἐδίδαξεν ὑ-
μᾶς, †† μενεῖτε ἐν αὐ-
τῷ.
28 Καὶ νῦν, τεκνία, μέ-
νετε ἐν αὐτῷ· ἵνα
‡‡ ὅταν [12]φανερωθῇ,
ἔχωμεν παῤῥησίαν, καὶ
μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ'
αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ.
29 Ἐὰν §§ εἰδῆτε [16] ὅτι
δίκαιός [3]ἐστι, γινώσκε-
τε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν

A. D. 68.

* Θεοῦ-n.
1 Ja. 4. 16.
2 ch. 3. 17. Mar. 12. 44. Lu. 8. 14. 15. 12, 30. 21. 4. 1 Ti. 2. 2. 2 Ti. 2. 4. 1 Pe. 4. 3.
3 εἰμί.
† ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, ϗ τὸν πατέρα ἔχει.-m.
4 ἀκούω.
5 παράγω, ver. 8. 1 Co. 7. 31.
6 ver. 22. ch. 4. 3. 2 Jno. 7.
7 γίνομαι.
8 ἐπαγγέλλω.
9 ἐξέρχομαι.
‡ χάρισμα al. πνεῦμα-n.
10 λαμβάνω.
11 μένω, ver. 6, 28. ch. 3. 15. Jno. 14. 16. 15. 4--7.
12 φανερόω.
§ ὑμᾶς ἄλλος· τὸ-n.
‖ αὐτοῦ-i.
13 ver. 27. Ex. 29. 7. 30. 25.
14 διδάσκω.
15 Mar. 1. 24. Ac. 3. 14. Re. 3. 7.
16 εἴδω.
** ψεῦδος, καὶ-n.
17 γράφω.
†† μένετε-n.
‡‡ ἐὰν-n.
§§ ἴδητε.-n.

Digitized by Google

δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ [1]γεγέννηται.

Κεφ. γ'.

ΙΔΕΤΕ [3] ποταπὴν [4] ἀγάπην [5]δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ, ἵνα [7]τέκνα Θεοῦ [8]κληθῶμεν.* Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ [9]ἔγνω αὐτόν.

2 Ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα Θεοῦ [11]ἐσμεν, καὶ οὔπω [12]ἐφανερώθη τί [11]ἐσόμεθα· [3]οἴδαμεν [c]δὲ[l] ὅτι ἐὰν φανερωθῇ,[12] ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα·[11] ὅτι [13]ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς [11]ἐστι.

3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός [11]ἐστι.

4 Πᾶς ὁ [15]ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία [11]ἐστὶν ἡ [17]ἀνομία.

5 Καὶ [3]οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος [12]ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας [c]ἡμῶν[l] [18]ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ [11]ἔστι.

6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων, οὐχ [19]ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ [9]ἔγνωκεν αὐτόν.

7 ‡Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ [21]ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός [11]ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός [11]ἐστιν.

8 Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου [11]ἐστίν· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο [12]ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα [2]λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.

9 Πᾶς ὁ [1]γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι [6]σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ [10]δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ [1]γεγέννηται.

10 Ἐν τούτῳ φανερά [11]ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ [11]ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·

11 Ὅτι αὕτη [11]ἐστὶν ἡ †ἀγγελία ἣν [14]ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.

12 Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ [11]ἦν, καὶ [16]ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος [16]ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ [11]ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δίκαια.

13 Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί [c]μου,[l] εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

14 Ἡμεῖς [3]οἴδαμεν ὅτι [20]μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ.

15 Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, [22]ἀνθρωποκτόνος [11]ἐστί· καὶ [3]οἴδατε ὅτι πᾶς ἄνθρω-

A. D. 68.

1 γεννάω, ch. 3. 9; 4. 7. 5. 1, 4, 8. Jno. 1. 13.
2 Lu. 13. 16. Ac. 2. 24.
3 εἴδω.
4 Mat. 8. 27. Mar. 13. 1. Lu. 1. 29. 2 Pe. 3. 11.
5 δίδωμι.
6 Mat. 13. 38.
7 Jno. 1. 12. Ro. 8. 16, 17. Ep. 5. 1.
8 καλέω.
* καὶ ἐσμεν-f.
9 γινώσκω.
10 Mar. 6. 5. Ac. 4. 20. 2 Ti. 2. 13.
11 εἰμί.
12 φανερόω. 2 Co. 5. 10
13 ὄπτομαι.
† ἐπαγγελία.
14 ἀκούω. [-n.
15 ver. 7–9. c. 1 6; 2. 29. Jno. 3. 21. 8. 34.
16 σφάζω.
17 Mat. 7. 23. 13. 41. Ro. 4. 7. 6. 19. 2 Co. 6. 14. 2 Th. 2. 7. Tit. 2. 14. He. 1. 9. 8. 12.
18 αἴρω, Jno. 1. 29.
19 ὁράω.
20 μεταβαίνω. Jno. 5. 24.
21 ver. 10. ch. 2. 29.
22 Jno. 8. 44.
‡ Παιδία-n.

Digitized by Google

ποκτόνος οὐκ ἔχει ζω-
ὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ
μένουσαν.
16 Ἐν τούτῳ [1] ἐγνώ-
καμεν τὴν ἀγάπην,*
ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ [2] ἔθη-
κε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν
ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς
ψυχὰς [2] τιθέναι.
17 Ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν
[4] βίον τοῦ κόσμου, καὶ
θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ χρείαν ἔχοντα, χ
[5] κλείσῃ τὰ σπλάγχνα
αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ
ἀγάπη τȣ̃ Θεοῦ ‡ μένει
ἐν αὐτῷ;
18 Τεκνία [c] μου,| μὴ
ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ
§ γλώσσῃ, ἀλλ' ‖ ἔργῳ
καὶ ἀληθείᾳ.
19 Καὶ ἐν τούτῳ ** γι-
νώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς
ἀληθείας [8] ἐσμὲν, καὶ
ἔμπροσθεν αὐτοῦ πεί-
σομεν [9] τὰς καρδίας
ἡμῶν.
20 Ὅτι ἐὰν [12] καταγι-
νώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία,
[e] ὅτι | ‡‡ μείζων [8] ἐστὶν
ὁ Θεὸς τῆς καρδίας
ἡμῶν, καὶ γινώσκει
πάντα.
21 Ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ
καρδία ἡμῶν μὴ κατα-
γινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥη-
σίαν ἔχομεν πρὸς τὸν
Θεόν.
22 Καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν,
λαμβάνομεν παρ' αὐ-
τοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ
τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐ-
τοῦ ποιοῦμεν.
23 Καὶ αὕτη [8] ἐστὶν ἡ
ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα † πι-
στεύσωμεν τῷ ὀνόματι
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶ-
μεν ἀλλήλους, καθὼς
[3] ἔδωκεν ἐντολὴν [e] ἡ-
μῖν.|
24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς
ἐντολὰς αὐτȣ̃, ἐν αὐτῷ
μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐ-
τῷ· καὶ ἐν τȣ́τῳ γινώ-
σκομεν ὅτι μένει ἐν
ἡμῖν, ἐκ τȣ̃ Πνεύματος
οὗ ἡμῖν [3] ἔδωκεν.

Κεφ. δ'.

ΑΓΑΠΗΤΟΙ, μὴ παν-
τὶ [6] πνεύματι πιστεύε-
τε, ἀλλὰ [7] δοκιμάζετε
τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ
Θεοῦ [8] ἐστιν· ὅτι πολ-
λοὶ [10] ψευδοπροφῆται
[11] ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν
κόσμον.
2 Ἐν τούτῳ †† γινώ-
σκετε τὸ Πνεῦμα τοῦ
Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ
ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χρι-
στὸν ἐν σαρκὶ [13] ἐληλυ-
θότα, ἐκ τοῦ Θεȣ̃ [8] ἐςι.
3 [e] Καὶ πᾶν πνεῦμα ‖‖ ὃ
μὴ ὁμολογεῖ [b] τὸν| Ἰη-
σȣ̃ν [b] Χριςὸν ἐν σαρκὶ
[13] ἐληλυθότα,| ἐκ τοῦ
Θεȣ̃ οὐκ [8] ἔςι·| χ τȣ̃τό
[8] ἐςι τὸ τȣ̃ [14] ἀντιχρί-
ςου, §§ ὃ [15] ἀκηκόατε ὅτι
ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ
κόσμῳ [8] ἐστὶν ἤδη.
4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ
[8] ἐςε, τεκνία, καὶ [16] νε-
νικήκατε αὐτούς· ὅτι
μείζων [8] ἐςὶν ὁ ἐν ὑμῖν
ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.

A. D. 68.

1 γινώσκω.
* τȣ̃ Θεοῦ, s. αὐτοῦ,-f.
† πιστεύωμεν-i.
2 τίθημι.
3 δίδωμι.
4 ch. 2. 16. Lu. 21. 4.
5 κλείω.
‡ μενεῖ-n.
§ τῇ-m.
6 ver. 3, 6. 1 Co. 14.32.
‖ ἐν-m.
7 2 Co. 13. 5. Ga. 6. 4. 1 Th. 5. 21.
** γνωσόμεθα,-i.
8 εἰμί.
9 πείθω, Ro. 8. 38. 15. 14. 2 Ti. 1.5,12. He. 11. 13.
10 Mat. 7. 15. 24. 11, 24. Mar. 13.22. Lu. 6. 26. Ac. 13. 6. Re. 16. 13. 19. 20.
11 ἐξέρχομαι.
†† γινώσκεται-i.
12 Ga. 2. 11.
‡‡ alii conj. ἔτι.
‖‖ ὃ λύει τὸν
13 ἔρχομαι.
14 2 Jno. 7.
§§ conj. ὃν.
15 ἀκούω.
16 νικάω, ch. 2. 13,14. 5. 4, 5. Re. 2. 7,11, 17. 26. 3.5,12,21. 6. 2. 11. 7.

5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμȣ
[1] εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ
τοῦ κόσμου λαλοῦσι,
καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν
ἀκούει.
6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ
[1] ἐσμέν· ὁ γινώσκων
τὸν Θεὸν, ἀκȣ́ει ἡμῶν·
ὃς οὐκ [1] ἔστιν ἐκ τοῦ
Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν.
Ἐκ τούτου γινώσκομεν
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθεί-
ας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
πλάνης.
7 Ἀγαπητοὶ, ἀγαπῶ-
μεν ἀλλήλȣς, ὅτι ἡ ἀγά-
πη ἐκ τοῦ Θεοῦ [1] ἐστι·
καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν,* ἐκ
τȣ̃ Θεοῦ [5] γεγέννηται,
ϗ γινώσκει τὸν Θεόν.
8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ
[7] ἔγνω τὸν Θεόν· ὅτι
ὁ Θεὸς ἀγάπη [1] ἐστίν.
9 Ἐν τȣ́τῳ [8] ἐφανερώ-
θη ἡ ἀγάπη τȣ̃ Θεȣ̃ ἐν
ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ τὸν [9] μονογενῆ ἀπ-
έςαλκεν [10] ὁ Θεὸς εἰς
τὸν κόσμον, ἵνα [11] ζή-
σωμεν δι' αὐτοῦ·
10 Ἐν τούτῳ [1] ἐστὶν ἡ
ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς
[12] ἠγαπήσαμεν τὸν
Θεὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς
[12] ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
[10] ἀπέςειλε τὸν υἱὸν
αὐτοῦ [14] ἱλασμὸν περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.
11 Ἀγαπητοὶ, εἰ ȣ̔́τως
ὁ Θεὸς [12] ἠγάπησεν ἡ-
μᾶς, ϗ ἡμεῖς ὀφείλομεν
ἀλλήλους ἀγαπᾷν.
12 Θεὸν ȣ̓δεὶς πώποτε
[16] τεθέαται. Ἐὰν ἀγα-
πῶμεν ἀλλήλους, ὁ
Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ
ἡ ἀγάπη αὐτȣ̃ [2] τετελει-
ωμένη [1] ἐστὶν ἐν ἡμῖν.
13 Ἐν τȣ́τῳ γινώσκο-
μεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένο-
μεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν,
ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος
αὐτοῦ [3] δέδωκεν ἡμῖν.
14 Καὶ ἡμεῖς [16] τεθεά-
μεθα, καὶ μαρτυροῦμεν
ὅτι ὁ πατὴρ [10] ἀπέςαλ-
κε τὸν υἱὸν [4] σωτῆρα
τοῦ κόσμου.
15 Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ
ὅτι Ἰησȣ̃ς [1] ἐςιν ὁ υἱὸς
τȣ̃ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐ-
τῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν
τῷ Θεῷ.
16 Καὶ ἡμεῖς [7] ἐγνώκα-
μεν καὶ † [6] πεπιστεύκα-
μεν τὴν ἀγάπην ἣν
ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν.
Ὁ Θεὸς ἀγάπη [1] ἐστί·
καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγά-
πῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει,
καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ.‡
17 Ἐν τȣ́τῳ [2] τετελεί-
ωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡ-
μῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔ-
χωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
κρίσεως· ὅτι καθὼς
ἐκεῖνός [1] ἐστι, καὶ ἡ-
μεῖς [1] ἐσμεν ἐν τῷ κό-
σμῳ τούτῳ.
18 Φόβος [13] οὐκ [1] ἔστιν
ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τε-
λεία ἀγάπη ἔξω βάλ-
λει τὸν φόβον· ὅτι ὁ
φόβος [15] κόλασιν ἔχει·
ὁ δὲ φοβȣ́μενος ȣ̓ τετε-
λείωται [2] ἐν τῇ ἀγάπῃ.
19 Ἡμεῖς § ἀγαπῶμεν
ε αὐτὸν,| ‖ ὅτι αὐτὸς
πρῶτος [12] ἠγάπησεν
ἡμᾶς.

A. D. 68.

1 εἰμί.
2 τελειόω, ver. 17, 18. ch. 2. 5. He. 7. 28. Ja. 2. 22.
3 δίδωμι.
4 Lu. 2. 11. Jno. 4. 42. Ac. 5. 31. Ep. 5. 23. Phi. 3. 20. 2 Ti. 1. 10.
* τὸν Θεὸν,-f
5 γεννάω.
† πιστεύομεν-n.
6 πιστεύω.
7 γινώσκω.
8 φανερόω.
9 Jno. 1. 14, 18. 3. 16, 18. Ps. 22. 20. 35. 17.
10 ἀποστέλλω.
11 ζάω.
12 ἀγαπάω.
‡ μένει.-f.
13 Ro. 13. 3. 2 Co. 5. 11. 1 Pe. 3. 14.
14 ch. 2. 2. cf. Lu. 18. 13. Ro. 3. 25. He. 2. 17. 9. 5.
15 Mat. 25. 46. cf. Ac. 4. 21. 2 Pe. 2. 9.
§ οὖν-f.
‖ alii τὸν Θεὸν.
16 θεάομαι, ch. 1. 1. Jno. 1. 14, 32. 6. 5; 8. 10. Ac. 1. 11. 8. 18. 22. 9.

Digitized by Google

20 'Εάν τις εἴπῃ· "Οτι
ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, ϗ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ,
ψεύστης [1]ἐστίν· ὁ γὰρ
μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ ὃν [2]ἑώρακε,
τὸν Θεὸν, ὃν οὐχ [2]ἑώ-
ρακε, πῶς δύναται ἀγα-
πᾶν;
21 Καὶ ταύτην τὴν ἐν-
τολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐ-
τῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν
Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Κεφ. έ.

ΠΑΣ ὁ πιστεύων ὅτι
Ἰησῦς [1]ἐςὶν ὁ Χριςὸς,
ἐκ τοῦ Θεοῦ [4]γεγέννη-
ται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν
τὸν [4]γεννήσαντα, ἀγα-
πᾷ καὶ τὸν [4]γεγεννημέ-
νον ἐξ αὐτοῦ.
2 Ἐν τύτῳ γινώσκομεν
ὅτι ἀγαπῶμεν ‡τὰ τέκνα
τῦ Θεῦ, ὅταν τὸν Θεὸν
ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ ‖τηρῶμεν.
3 Αὕτη γάρ [1]ἐστιν ἡ
ἀγάπη τῦ Θεῦ, ἵνα τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶ-
μεν· ϗ αἱ ἐντολαὶ αὐτῦ
[6]βαρεῖαι οὐκ [1]εἰσίν.
4 "Οτι πᾶν τὸ [4]γεγεν-
νημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ,
νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ
αὕτη [1]ἐςὶν ἡ νίκη ἡ νι-
κήσασα τὸν κόσμον, ἡ
πίστις ‡‡ ἡμῶν.
5 Τίς [1]ἐστιν ὁ νικῶν
τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ
πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς
[1]ἐςιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;
6 Οὗτός [1]ἐστιν ὁ [11]ἐλ-
θὼν δι' ὕδατος ϗ §§ αἵ-
ματος, Ἰησῦς ὁ † Χρι-
στός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι
μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ
*ὕδατι καὶ τῷ αἵματι·
καὶ τὸ Πνεῦμά [1]ἐστι
τὸ μαρτυροῦν, ὅτι † τὸ
Πνεῦμά [1]ἐστιν ἡ
[3]ἀλήθεια.
7 "Οτι τρεῖς [1]εἰσιν οἱ
μαρτυροῦντες [5]ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὁ Πατὴρ, ὁ
Λόγος, καὶ τὸ ἅγιον
Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ
τρεῖς ἕν [1]εἰσι.
8 Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ
μαρτυροῦντες ἐν τῇ
γῇ,| τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ
ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα·
καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν
[1]εἰσιν.|
9 Εἰ τὴν μαρτυρίαν
τῶν ἀνθρώπων λαμβά-
νομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ
Θεοῦ μείζων [1]ἐστίν·
ὅτι αὕτη [1]ἐστὶν ἡ μαρ-
τυρία τοῦ Θεοῦ, § ἣν
[5]μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ.
10 Ὁ πιστεύων εἰς
τὸν υἱὸν τῦ Θεῦ, ἔχει
τὴν μαρτυρίαν ** ἐν
ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων
τῷ †† Θεῷ, [7]ψεύστην
[8]πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι
οὐ [9]πεπίστευκεν εἰς
τὴν μαρτυρίαν ἣν
[5]μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ.
11 Καὶ αὕτη [1]ἐστὶν ἡ
[10]μαρτυρία, ὅτι ζωὴν
αἰώνιον [12]ἔδωκεν ἡ-
μῖν ὁ Θεός· καὶ αὕτη
ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτῦ
[1]ἐστιν.

A. D. 68.

1 εἰμί
* ὕδατι ϗ ἐν τῷ πνεύματι· alii αἵματι καὶ ἐν τ. πν.-n.
† Χριστὸς-n.
2 ὁράω.
3 Jno. 14. 6. 18. 37, 38.
4 γεννάω, ch. 2. 29. 3. 9. 4. 7.
‡ conj. τὸν Θεὸν, ὅταν τὰ τέκνα τ. θ. ἀγαπῶμεν, alii trans. ὅταν et ὅτι.
§ ὅτι-h.
5 μαρτυρέω.
‖ ποιῶμεν·-i.
6 Mat. 23. 4, 23. Ac. 20. 29. 2 Co. 10. 10.
** τῦ Θεῦ ἐν αὐτῷ·-n.
†† υἱῷ-i.
7 ch. 1. 10. 2. 4. Ro. 3. 4. Tit. 1. 12.
8 ποιέω.
9 πιστεύω.
‡‡ ὑμῶν.-n.
10 ver. 9, 10. Jno. 1. 7, 19. 3. 11. 5. 32, 34, 36. Tit. 1. 13. Re. 12. 11. 19. 10.
11 ἔρχομαι.
12 δίδωμι.
§§ πνεύματος, alii αἵματος καὶ πνεύματος (ἁγίου),-n.

Digitized by Google

12 'Ο ἔχων τὸν υἱὸν,
ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ
ἔχων τὸν υἱὸν τȣ̃ Θεȣ̃,
τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.
13 Ταῦτα [1]ἔγραψα
ὑμῖν, [b]τοῖς πιστεύου-
σιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ·| ἵνα
εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε
αἰώνιον, †καὶ ἵνα πι-
στεύητε εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.
14 Καὶ αὕτη [5]ἐστὶν ἡ
[6]παῤῥησία ἣν ἔχομεν
πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι
[7]αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέ-
λημα‡ αὐτοῦ, [9]ἀκούει
ἡμῶν.
15 Καὶ ἐὰν [10]οἴδαμεν
ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ
ἂν [7]αἰτώμεθα, [10]οἴδα-
μεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰ-
τήματα ἃ [7]ᾐτήκαμεν
παρ' αὐτοῦ.
16 'Εάν τις [10]ἴδῃ τὸν
ἀδελφὸν αὐτȣ̃ ἁμαρτά-
νοντα ἁμαρτίαν μὴ
πρὸς θάνατον, αἰτήσει,
[e]καὶ [12]δώσει| ††αὐτῷ
ζωὴν, τοῖς ἁμαρτά-
νουσι μὴ πρὸς θάνα-
τον. [5]Ἔστιν ἁμαρτία
πρὸς θάνατον· οὐ περὶ
ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρω-
τήσῃ.*
17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρ-
τία [5]ἐστίν· καὶ [5]ἔστιν
ἁμαρτία [e]οὐ| πρὸς θά-
νατον.
18 Οἴδαμεν[10] ὅτι πᾶς
ὁ [2]γεγεννημένος ἐκ τοῦ
Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει·
ἀλλ' ὁ [2]γεννηθεὶς ἐκ τȣ̃
Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ
[3]ὁ πονηρὸς οὐχ [4]ἅπτε-
ται αὐτοῦ.
19 Οἴδαμεν[10] ὅτι ἐκ
τοῦ Θεοῦ [5]ἐσμεν, καὶ ὁ
κόσμος ὅλος ἐν τῷ πο-
νηρῷ [8]κεῖται.
20 §Οἴδαμεν[10] δὲ ὅτι
ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει,
καὶ [12]δέδωκεν ἡμῖν δι-
άνοιαν ἵνα γινώσκω-
μεν ‖τὸν ἀληθινόν· καὶ
[5]ἐσμεν ἐν τῷ [11]ἀληθι-
νῷ, [e]ἐν τῷ| υἱῷ αὐτοῦ
[d]Ἰησοῦ Χριστῷ| Οὗ-
τός [5]ἐστιν ὁ ἀληθινὸς
[e]Θεὸς,| καὶ **ἡ ζωὴ
αἰώνιος.
21 Τεκνία, [13]φυλάξατε
‡‡ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰ-
δώλων. [b]Ἀμήν.|§§

A. D. 68.

* τὶς-f.
1 γράφω.
2 γεννάω.
3 ver. 19. ch. 3. 12. Mat. 6. 13.
4 ἅπτομαι.
5 εἰμί.
† οἱ πιςεύοντες εἰς-a.
6 Jno. 7. 4.
7 αἰτέω.
‡ ὄνομα-n.
8 Mat. 5. 14. Lu. 2. 12,34. Phi. 1. 17. 1 Ti. 1. 9.
9 Mat. 17. 5. Jno. 9. 31.
§ Οἴδαμεν, ὅτι a.
10 εἴδω.
‖ τὸ ἀληθινόν· alii τὸν ἀληθινὸν Θεόν·-n
11 Re. 3. 7,14.
12 δίδωμι.
** ζωὴ-i. al. ἡ ζωὴ ἡ.
†† al. καὶ δοθήσεται.
13 φυλάσσω.
‡‡ ἑαυτὰ-n.
§§ Vide App.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
* ἐκλεκτῇ † κυρίᾳ, καὶ
τοῖς τέκνοις αὐτῆς. ὓς
ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ,
ϗ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ
καὶ πάντες οἱ [1] ἐγνωκό-
τες τὴν ἀλήθειαν·
2 Διὰ τὴν ἀλήθειαν
τὴν μένουσαν ἐν § ἡμῖν,
καὶ μεθ' ἡμῶν [3] ἔσται
εἰς τὸν αἰῶνα.
3 [e] Ἔσται [3] μεθ' ** ἡ-
μῶν χάρις, ἔλεος, εἰρή-
νη παρὰ Θεοῦ πατρὸς,
καὶ παρὰ [c] Κυρίου| Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ
τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ
καὶ ἀγάπῃ.
4 Ἐχάρην λίαν ὅτι
[7] εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων
σου ‡‡ περιπατοῦντας
ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐν-
τολὴν [8] ἐλάβομεν παρὰ
τοῦ πατρός.
5 Καὶ νῦν [9] ἐρωτῶ σε,
κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν
γράφω σοι καινὴν, ἀλ-
λὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρ-
χῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλ-
λήλους.
6 Καὶ αὕτη [3] ἐστὶν ἡ
ἀγάπη, ἵνα περιπατῶ-
μεν κατὰ τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ. Αὕτη [3] ἐστὶν
ἡ ἐντολὴ, καθὼς [13] ἠ-
κούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
ἵνα ἐν αὐτῇ περιπα-
τῆτε·
7 Ὅτι πολλοὶ πλάνοι
*‡ [15] εἰσῆλθον εἰς τὸν
κόσμον, οἱ μὴ ὁμολο-
γοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν
ἐρχόμενον ἐν σαρκί·
οὗτός [3] ἐστιν ὁ [2] πλάνος
καὶ ὁ ἀντίχριστος.
8 Βλέπετε ‡ ἑαυτοὺς,
ἵνα μὴ ‖ [4] ἀπολέσωμεν
ἃ [5] εἰργασάμεθα, ἀλλὰ
μισθὸν πλήρη [6] ἀπολά-
βωμεν.
9 Πᾶς ὁ †† παραβαί-
νων, καὶ μὴ μένων ἐν
τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ,
Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μέ-
νων ἐν τῇ διδαχῇ [d] τοῦ
Χριστοῦ,| οὗτος καὶ
τὸν πατέρα καὶ τὸν
υἱὸν ἔχει.
10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς
ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν
διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ
λαμβάνετε αὐτὸν εἰς
οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐ-
τῷ μὴ λέγετε·
11 Ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ
χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πο-
νηροῖς.
12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν
γράφειν, οὐκ [10] ἠβουλή-
θην διὰ χάρτου καὶ μέ-
λανος· [11] §§ ἀλλὰ ἐλπίζω
‖‖ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ϗ
[12] στόμα πρὸς στόμα λα-
λῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ *† ἡ-
μῶν [3] ᾖ [14] πεπληρωμένη.
13 Ἀσπάζεταί σε τὰ
τέκνα τῆς ἀδελφῆς
σου [e] τῆς ἐκλεκτῆς.|
*§ [b] Ἀμήν.| *‖

A. D. 69.

* τῇ ἐκλεκτῇ al. Ἐκλεκτῇ τῇ-n.
† conj. ἐν κυρίῳ,
1 γινώσκω.
2 Mat. 27. 63. 2 Co. 6. 8.
3 εἰμί.
‡ αὐτοὺς-n.
§ ὑμῖν, καὶ μεθ' ὑμῶν-n
‖ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε,...ἀπολάβητε.-i.
4 ἀπολλύω.
5 ἐργάζομαι.
6 ἀπολαμβάνω.
** ὑμῶν-a.
†† προάγων-[n
7 εὑρίσκω.
‡‡ περιπατοῦντα-n.
8 λαμβάνω.
9 Mat. 15. 23. Lu. 5. 3. Jno. 14. 16.
10 βούλομαι
11 s. γράφειν
§§ ἐλπίζω γὰρ-l.
‖‖ γενέσθαι-h.
12 s. στρεφόμενον κατὰ.
13 ἀκούω.
*† ὑμῶν h.
14 πληρόω.
*‡ ἐξῆλθον-h.
15 εἰσέρχομαι.
*§ al. τῆς ἐκκλησίας. al. Εὐδέκτης.
*‖ Vide App.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΡΙΤΗ.

A. D. 69.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, [1]ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

2 Ἀγαπητὲ, [3]περὶ πάντων [5]εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι ϰ ὑγιαίνειν, καθὼς [7]εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή.

3 Ἐχάρην[9] γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν, ϰ [10]μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.

4 Μειζοτέραν *τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

5 Ἀγαπητὲ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ †εἰς τοὺς ξένους,

6 Οἳ [10]ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὓς καλῶς ποιήσεις [15]προπέμψας [16]ἀξίως τοῦ Θεοῦ.

7 Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος §[18]ἐξῆλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ‖ἐθνῶν.

8 Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν **ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα [21]συνεργοὶ [23]γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

9 Ἔγραψα[24] τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς.

10 Διὰ τοῦτο, ἐὰν [2]ἔλθω, [4]ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς [6]φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς βουλομένους[8] κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

11 Ἀγαπητὲ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ [11]ἀγαθοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ [12]ἐστιν· ὁ δὲ • κακοποιῶν, οὐχ [13]ἑώρακε τὸν Θεόν.

12 Δημητρίῳ [10]μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· ϰ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ ‡[14]οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής [12]ἐστι.

13 Πολλὰ [17]εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι [24]γράψαι.

14 Ἐλπίζω δὲ εὐθέως [14]ἰδεῖν σε, καὶ [19]στόμα πρὸς στόμα [20]λαλήσομεν.

15 Εἰρήνη[22] σοι. Ἀσπάζονταί σε οἱ ††φίλοι. Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.‡‡

---

1 s. χαίρειν εὔχεται.
2 ἔρχομαι.
3 Lu. 7. 18. Ac. 1. 1.
4 ὑπομιμνήσκω.
5 Ac. 26. 29 Ro. 9. 3.
6 1 Ti. 5. 13.
7 Ro. 1. 10. 1 Co. 16. 2.
8 s. ἐπιδέχεσθαι αὐτοὺς.
9 χαίρω.
10 μαρτυρέω. He. 11. 2. 4, 5.
11 Mar. 3. 4. Lu. 6. 9, 33, 35.
12 εἰμί.
• ταύτης-n.
13 ὁράω.
† καὶ τοῦτο ξένους.-i
‡ οἴδας.-i. al. οἴδαμεν,
14 εἴδω.
15 προπέμπω
16 Ro. 16. 2. Ep. 4. 1.
17 ἔχω.
§ αὐτοῦ-b.
18 ἐξέρχομαι.
19 s. στρεφόμενοι κατά.
‖ ἐθνικῶν-i.
20 λαλέω.
** ὑπολαμβάνειν-i.
21 Ro. 16. 3, 9.
22 s. ἔστω.
†† ἀδελφοί-n
23 γίνομαι.
24 γράφω.
‡‡ Vide App.

Digitized by Google

ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΟΥΔΑΣ Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ δȣλος, ἀδελφὸς δὲ
Ἰακώβȣ, τοῖς ἐν Θεῷ
πατρὶ *[3]ἡγιασμένοις, ϗ
Ἰησοῦ ‡ Χριςῷ [4] τετη-
ρημένοις κλητοῖς·
2 Ἔλεος ὑμῖν ϗ εἰρήνη
ϗ ἀγάπη πληθυνθείη.
3 Ἀγαπητοὶ, πᾶσαν
σπȣδὴν ποιȣμενος γρά-
φειν [9] § ὑμῖν περὶ τῆς
κοινῆς ‖ σωτηρίας, ἀν-
άγκην [10] ἔσχον [9] γρά-
ψαι ὑμῖν, παρακαλῶν
ἐπαγωνίζεσθαι τῇ [11] ἅ-
παξ [12] παραδοθείσῃ
τοῖς ἁγίοις πίστει.
4 Παρεισέδυσαν γάρ
τινες ἄνθρωποι οἱ πά-
λαι [15] προγεγραμμένοι
εἰς τοῦτο τὸ [13] κρῖμα,
ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν χάριν [17] μετατι-
θέντες εἰς ἀσέλγειαν,
ϗ τὸν μόνον δεσπότην
ᵇ Θεὸν ‖ §§ καὶ Κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν
ἀρνούμενοι.
5 Ὑπομνῆσαι [21] δὲ
ὑμᾶς βούλομαι, ‖‖ εἰδό-
τας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο,
ὅτι ὁ Κύριος, λαὸν ἐκ
γῆς Αἰγύπτου σώσας,
[23] τὸ δεύτερον τοὺς μὴ
πιστεύσαντας [24] ἀπώ-
λεσεν.
6 Ἀγγέλους τε τοὺς
μὴ τηρήσαντας τὴν
ἑαυτῶν [1] ἀρχὴν, ἀλλὰ
[2]ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον
οἰκητήριον, εἰς κρίσιν
μεγάλης ἡμέρας, δε-
σμοῖς † ἀϊδίοις [6]ὑπὸ ζό-
φον [4] τετήρηκεν.
7 Ὡς Σόδομα καὶ Γό-
μοῤῥα, καὶ αἱ περὶ αὐ-
τὰς πόλεις τὸν ὅμοιον
τȣτοις τρόπον ἐκπορ-
νεύσασαι, καὶ [7]ἀπελθȣ-
σαι ὀπίσω σαρκὸς **ἑ-
τέρας, πρόκεινται δεῖ-
γμα,†† πυρὸς αἰωνίου
δίκην ὑπέχουσαι.
8 Ὁμοίως μέντοι καὶ
οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι,
σάρκα μὲν μιαίνȣσι, κυ-
ριότητα δὲ ἀθετȣσι, δό-
ξας ‡‡ δὲ βλασφημȣσιν.
9 Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχ-
άγγελος, ὅτε τῷ δια-
βόλῳ διακρινόμενος δι-
ελέγετο[14] περὶ τȣ Μω-
σέως σώματος, οὐκ [16]ἐ-
τόλμησε κρίσιν [18] ἐπε-
νεγκεῖν[20] βλασφημίας,
ἀλλ' εἶπεν· Ἐπιτιμή-
σαι σοι Κύριος.
10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν
οὐκ [22] οἴδασι, βλασφη-
μȣσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς,
ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπί-
στανται, ἐν τούτοις
φθείρονται.
11 Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ
ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύ-
θησαν, καὶ τῇ πλάνῃ

A. D. 65.

1 Jno. 8. 44.
2 ἀπολειπω.
* ἠγαπημέ-
νοις-i.
3 ἁγιάζω.
† Vide App.
‡ Χριστοῦ-n.
4 τηρέω.
6 s. δεδεμένȣς
7 ἀπέρχομαι.
§ ὑμῖν, περὶ
τ. κ. σωτη-
ρίας ἀναγ-α
‖ ἡμῶν-f.
** conj. ἑτέ-
ροις πρό-
κεινται.
†† δεῖγμα
πυρός-n.
9 γραφω.
10 ἔχω. [28-
11 He. 9. 26-
12 παραδίδω-
μι.
13 Mat. 23. 13.
‡‡ δοξαν-n.
14 διαλέγομαι
15 προγράφω
16 τολμάω[μι
17 μετατίθη-
18 ἐπιφέρω.
§§ al. transp.
20 s. τῷ δια-
βόλῳ.
21 ὑπομιμνή-
σκω.
22 εἴδω.
‖‖ εἰδότας. ἅ-
παξ ὅτι ὁ κύ-
ριος (s. Ἰη-
σȣς) λαὸν-h.
23 s. κατὰ.
24 ἀπολλύω.

Digitized by Google

του̃ Βαλαὰμ μισθου̃ ἐξ-
εχύθησαν,¹ καὶ τῇ ἀν-
τιλογίᾳ του̃ Κορὲ ἀπώ-
λοντο.
12 Οὑτοί ⁴εἰσιν * ἐν
ταῖς † ἀγάπαις ‡ ὑμῶν
σπιλάδες, **συνευωχέ-
μενοι, ††ἀφόβως ἑαυτὺς
ποιμαίνοντες· νεφέλαι
ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων,
‡‡ περιφερόμεναι, δέν-
δρα φθινοπωρινὰ, ἄ-
καρπα, δὶς ἀποθανόντα,
⁷ ἐκριζωθέντα·
13 Κύματα ἄγρια θα-
λάσσης, ἐπαφρίζοντα
τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας·
ἀστέρες πλανῆται, οἷς
ὁ ζόφος του̃ σκότους
εἰς *b* τὸν ¹ αἰῶνα ¹¹ τε-
τήρηται.
14 Προεφήτευσε ¹² δὲ
καὶ τούτοις ἕβδομος
ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέ-
γων· Ἰδοὺ, ¹³ἦλθε Κύ-
ριος ἐν *†μυριάσιν ἁγί-
αις αὐτου̃.
15 Ποιῆσαι κρίσιν κα-
τὰ πάντων, καὶ *‡ ἐξε-
λέγξαι πάντας τὺς ἀσε-
βεῖς *c* αὐτῶν¹ περὶ πάν-
των τῶν ἔργων *d* ἀσε-
βείας¹ αὐτῶν ὧν ¹⁴ἠσέ-
βησαν, χ̧ περὶ πάντων
τῶν σκληρῶν *‖ὧν ¹⁷ἐ-
λάλησαν κατ' αὐτου̃
ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.
16 Οὑτοί ⁴εἰσι γογγυ-
σαὶ, μεμψίμοιροι, κατὰ
τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν
πορευόμενοι· χ̧ τὸ στόμα
αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα,
¹⁹ θαυμάζοντες πρόσω-
πα, ὠφελείας χάριν.
17 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπη-
τοὶ, ²μνήσθητε τῶν ῥη-
μάτων τῶν ³ προειρη-
μένων ὑπὸ τῶν ἀποσό-
λων του̃ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησου̃ Χριστου̃·
18 Ὅτι ⁵ ἔλεγον ὑμῖν,
ὅτι §ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ
‖ ⁴ ἔσονται ἐμπαῖκται,
κατὰ τὰς ἑαυτῶν ⁶ ἐπι-
θυμίας πορευόμενοι
τῶν ἀσεβειῶν.
19 Οὑτοί ⁴ εἰσιν οἱ
ἀποδιορίζοντες,¶ ⁸ ψυ-
χικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχον-
τες.
20 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπη-
τοὶ, τῇ ἁγιωτάτῃ §§ ὑ-
μῶν πίστει ⁹ ἐποικοδο-
μου̃ντες ¹⁰ ἑαυτοὺς, ἐν
Πνεύματι ‖‖ἁγίῳ προσ-
ευχόμενοι,
21 Ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ
Θεȣ̃ τηρήσατε, προσδε-
χόμενοι τὸ ἔλεος του̃
Κυρίȣ ἡμῶν Ἰησȣ̃ Χρι-
σȣ̃, εἰς ζωὴν αἰώνιον.
22 *§ Καὶ οὓς μὲν ἐλε-
εῖτε διακρινόμενοι·
23 Οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώ-
ζετε, ἐκ του̃ πυρὸς ἁρ-
πάζοντες, μισȣ̃ντες καὶ
τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς
¹⁶ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυ-
λάξαι †‡ αὐτοὺς ἀπταί-
στους, καὶ ¹⁸στῆσαι κατ-
ενώπιον τῆς δόξης αὐ-
του̃ ἀμώμους ἐν ἀγαλ-
λιάσει,
25 Μόνῳ *b* σοφῷ¹ Θεῷ
σωτῆρι ἡμῶν †§ δόξα
c χ̧¹ μεγαλωσύνη, κρά-
τος καὶ ἐξουσία, †‖ καὶ
νυ̃ν καὶ εἰς πάντας τὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.*§

A. D. 65.

1 ἐκχύω.
2 μιμνήσκομαι.
3 προερέω.
4 εἰμί.
* οἱ ἐν-i.
† ἀπάταις-n.
‡ αὐτῶν-n.
5 λέγω.
§ ἐπ' ἐσχάτȣ (τȣ̃) χρόνȣ, s. τῶν χρόνων-h. [i.
‖ ἐλεύσονται-
¶ ἑαυτὺς-a. c.
** συνευωχούμενοι ἀφόβως,-a.
†† ὑμῖν-f.
6 2 Pe. 3. 3.
‡‡ παραφερόμεναι-a.
7 ἐκριζόω.
8 1 Co. 2. 14.
§§ ἡμῶν-n.
9 Ac. 20. 32.
10 Ep. 4. 32.
11 τηρέω.
‖‖ ἁγίῳ,-n.
12 προφητεύω
13 ἔρχομαι.
*† ἁγίαις μυριάσιν-a. al. μυριάσιν ἁγίων al. μυριάσιν ἁγίων ἀγγέλων.
*‡ ἐλέγξαι-h.
*§ Vide App.
14 ἀσεβέω.
16 σπιλόω.
*‖ λόγων,-f.
17 λαλέω.
†‡ ὑμᾶς-a.
18 ἵστημι.
†§ διὰ Ἰησου̃ Χριςȣ̃ τȣ̃ κυρίȣ ἡμῶν-m.
19 De. 10. 17.
†‖ πρὸ παντὸς τȣ̃ αἰῶνος-f. i

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Κεφ. α΄.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ[1] Ἰη-
σοῦ Χριστȣ̃, ἣν [2] ἔδω-
κεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, [3] δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ
ἃ δεῖ [*] γενέσθαι ἐν τά-
χει· ꭓ [6] ἐσήμανεν ἀπο-
στείλας διὰ τοῦ ἀγγέ-
λου αὐτοῦ τῷ δούλῳ
αὐτȣ̃ Ἰωάννῃ·
2 Ὃς [7] ἐμαρτύρησε τὸν
λόγον τȣ̃ Θεοῦ, καὶ τὴν
μαρτυρίαν Ἰησȣ̃ Χρι-
στȣ̃, ὅσα [b] τε [|] εἶδε.
3 Μακάριος ὁ ἀναγι-
νώσκων, καὶ οἱ ἀκούον-
τες τοὺς λόγους τῆς
προφητείας, καὶ τηρȣ̃ν-
τες τὰ ἐν αὐτῇ [11] γε-
γραμμένα· ὁ γὰρ και-
ρὸς ἐγγύς.
4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ
ἐκκλησίαις ταῖς [12] ἐν
τῇ Ἀσίᾳ· χάρις [13] ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ [b] τοῦ [|] ‖
ὁ [16] ὢν καὶ ὁ [15] ἦν καὶ
ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ
τῶν ἑπτὰ πνευμάτων,
ἃ [16] [c] ἐστιν [|] ἐνώπιον τȣ̃
θρόνου αὐτοῦ·
5 Καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χρι-
ςȣ̃, ὁ [17] μάρτυς ὁ πιςὸς,
ὁ πρωτότοκος, [b] ἐκ [|] τῶν
νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων
τῶν βασιλέων τῆς γῆς·
τῷ ‡‡ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς,
καὶ §§ [19] λούσαντι ἡμᾶς
[*] ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
[c] ἡμῶν [|] ἐν τῷ αἵματι
αὐτοῦ·
6 Καὶ [4] ἐποίησεν † ἡμᾶς
‡ βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ
Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ·
αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
7 Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ
τῶν νεφελῶν, καὶ [8] ὄψε-
ται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλ-
μὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν
[9] ἐξεκέντησαν· ꭓ [10] κό-
ψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶ-
σαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.
Ναὶ, ἀμήν.
8 Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ
τὸ Ω, [b] ἀρχὴ καὶ τέλος, [|]
λέγει § ὁ Κύριος, ὁ
[16] ὢν καὶ ὁ [15] ἦν καὶ ὁ
ἐρχόμενος, ὁ [14] παντο-
κράτωρ.
9 Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ
[b] καὶ [|] ἀδελφὸς ὑμῶν,
καὶ ** [18] συγκοινωνὸς
ἐν τῇ θλίψει καὶ [b] ἐν
τῇ [|] βασιλείᾳ καὶ ὑπο-
μονῇ †† Ἰησοῦ Χριστȣ̃,
[5] ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ
τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ,
διὰ τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, καὶ [d] διὰ [|] τὴν
μαρτυρίαν Ἰησοῦ [c] Χρι-
στοῦ. [|]
10 Ἐγενόμην [5] ἐν Πνεύ-
ματι ἐν [e] τῇ [|] [20] κυριακῇ

A. D. 96.

1 Ro. 2. 5.
2 δίδωμι.
3 δεικνύω.
* ἐκ-n.
4 ποιέω.
† ἡμῖν-n.
‡ βασιλείαν, ἱερεῖς-a. al. βασίλειον ἱεράτευμα
5 γίνομαι.
6 σημαίνω. Jno. 12. 33.
7 μαρτυρέω,
8 ὄπτομαι.
9 ἐκκεντέω.
10 κόπτω, ch. 18. 9.
11 γράφω.
12 s. οὔσαις.
13 s. ἔστω.
§ κύριος ὁ Θεὸς, ὁ ὢν-a
‖ al. Θεοῦ al. κυρίου.
14 ch. 4. 8.
15 pro ὅς.
16 εἰμί.
17 pro ὅς ἐςι.
** κοινωνὸς-i
18 Ro. 11. 17.
†† ἐν Χριςῷ, s. ἐν Ἰησοῦ,-h. alii ἐν Χριστῷ Ἰησȣ̃,-i. al. Ἰησοῦ.
‡‡ ἀγαπῶντι-a.
§§ λύσαντι-n
19 Jno. 13.10.
20 1 Co.11.20.

ἡμέρᾳ· καὶ [1]ἤκουσα ὀπί-
σω μου φωνὴν μεγάλην
ὡς σάλπιγγος,
11 Λεγούσης· b Ἐγώ
εἰμι τὸ [2] Α καὶ τὸ Ω, ὁ
πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος·
καί· | "Ὃ βλέπεις, γρά-
ψον[12] εἰς βιβλίον, καὶ
[5] πέμψον ταῖς † ἐκκλη-
σίαις b ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, |
εἰς "Ἔφεσον, καὶ εἰς
Σμύρναν, καὶ εἰς Πέρ-
γαμον, καὶ εἰς Θυάτει-
ρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ
εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ
εἰς Λαοδίκειαν.
12 Καὶ ‡ [9] ἐπέστρεψα
βλέπειν τὴν φωνὴν
ἥτις [11] || ἐλάλησε μετ'
ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας
[13] εἶδον ἑπτὰ λυχνίας
χρυσᾶς·
13 Καὶ ἐν μέσῳ τῶν
ἑπτὰ | λυχνιῶν ††ὅμοι-
ον ‡‡υἱῷ ἀνθρώπου, [15]ἐν-
δεδυμένον [16] ποδήρη, χ
[17] περιεζωσμένον πρὸς
τοῖς §§ μαστοῖς ζώνην
χρυσῆν.
14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ
καὶ αἱ [23] τρίχες λευκαὶ
*† ὡσεὶ ἔριον λευκόν,
ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυ-
ρός·
15 Καὶ οἱ [24] πόδες αὐ-
τοῦ ὅμοιοι *§[18]χαλκολι-
βάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ
†§[19]πεπυρωμένοι· καὶ ἡ
φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ
[25]ὑδάτων πολλῶν·
16 Καὶ [20] ἔχων ἐν τῇ
δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέ-
ρας ἑπτά· καὶ ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ ῥομφαία
δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευ-
ομένη καὶ ἡ ὄψις αὐ-
τοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει
ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.
17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐ-
τόν, [3] ἔπεσα πρὸς τοὺς
[24] πόδας αὐτοῦ ὡς νε-
κρός· χ * [4]ἐπέθηκε τὴν
δεξιὰν αὐτοῦ b χεῖρα | ἐπ'
ἐμέ, λέγων b μοι· | Μὴ
[6] φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ
πρῶτος χ ὁ ἔσχατος·
18 Καὶ ὁ [7] ζῶν, καὶ
[8] ἐγενόμην νεκρός, καὶ
ἰδοὺ [7]ζῶν εἰμι εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων·
b ἀμήν· | καὶ ἔχω τὰς
§κλεῖς τοῦ [10] ᾅδου καὶ
τοῦ θανάτου.
19 Γράψον[12] ** ἃ εἶ-
δες, καὶ ἅ εἰσι, καὶ ἃ
μέλλει [8] γίνεσθαι μετὰ
ταῦτα.
20 Τὸ μυστήριον [14]τῶν
ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες
ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ
τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς
χρυσᾶς.|||| Οἱ ἑπτὰ ἀστέ-
ρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ
ἐκκλησιῶν [22] εἰσι· καὶ
*‡ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι ἃς
εἶδες, ἑπτὰ ἐκκλησίαι
[22] εἰσί.

Κεφ. β'.

Τῷ ἀγγέλῳ *|| τῆς
†‡ Ἐφεσίνης ἐκκλησίας
[12]γράψον· Τάδε λέγει
ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ
ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐ-
τοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν
μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνι-
ῶν τῶν χρυσῶν·
2 Οἶδα[21] τὰ ἔργα σου,
καὶ τὸν κόπον c σου, |

A. D. 96.

1 ἀκούω.
2 ver. 8. ch. 21. 6. 22. 13.
3 πίπτω.
* ἔθηκε-a.
4 ἐπιτίθημι.
5 πέμπω.
† ἕπτα-m.
6 φοβέω.
7 ζάω.
8 γίνομαι.
‡ ἐκεῖ-f.
9 ἐπιστρέφω.
§ κλεῖδας-n.
10 Lu. 16. 23.
|| ἐλαλει-h. al. λαλεῖ.
11 λαλέω.
12 γράφω.
** οὖν-m.
13 s. ἐμαυτὸν
14 s. γράψον
†† ὁμοίωμα-n
‡‡ υἱὸν-n.
15 ἐνδύω.
16 s. ἐσθῆτα.
17 περιζώννυμι.
§§ μαζοῖς-n.
|||| ταῦτα εἰσίν-f.
*† ὡς-a.
*‡ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ, ἑπτὰ-a.
*§ conj. χαλκοκλιβάνῳ.
18 ch. 2. 18.
*|| τῷ-i.
†‡ ἐν Ἐφέσῳ-a.
†§ πεπυρωμένῳ-n.
19 πυρόω.
20 s. ἦν.
21 εἴδω.
22 εἰμί.
23 θρίξ.
24 πούς.
25 ὕδωρ.

Digitized by Google

καὶ τὴν ὑπομονήν σου,
καὶ ὅτι οὐ [1]δύνῃ [2]βα-
ϛάσαι κακὑς· καὶ †[3]ἐπ-
ειράσω τὑς φάσκοντας
[4]εἶναι ἀποϛόλους, καὶ
οὐκ [4]εἰσί· καὶ [5]εὗρες
αὐτοὺς ψευδεῖς·
3 Καὶ ‡ἐβάστασας,§
καὶ ὑπομονὴν ἔχεις,
καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου
[7]κεκοπίακας, καὶ οὐ
[8]κέκμηκας.
4 Ἀλλ' ἔχω [9]κατὰ
σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην
σοῦ τὴν πρώτην [11]ἀφ-
ῆκας.
5 Μνημόνευε οὖν πό-
θεν ‡‡[12]ἐκπέπτωκας,
καὶ μετανόησον, καὶ τὰ
πρῶτα ἔργα ποίησον·
εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι
ϲταχὺ,[1] καὶ κινήσω τὴν
λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τό-
που αὐτῆς, ἐὰν μὴ με-
τανοήσῃς.
6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις,
ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα
τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ
κἀγὼ μισῶ.
7 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκυσά-
τω τί τὸ Πνεῦμα λέγει
ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ
νικῶντι [15]δώσω αὐτῷ
φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλυ τῆς
ζωῆς, ὅ [4]ἐστιν ἐν §§μέ-
σῳ τοῦ [17]παραδείσου
τοῦ Θεοῦ.||||
8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
†‡ἐκκλησίας Σμυρναί-
ων [13]γράψον· Τάδε λέ-
γει ὁ πρῶτος, ϗ ὁ ἔσχα-
τος ὃς [19]ἐγένετο νε-
κρὸς, καὶ [20]ἔζησεν·
9 Οἶδά[14] σου ϲτὰ ἔργα
καὶ [l] τὴν θλίψιν ϗ τὴν
πτωχείαν, (*πλούσιος
δὲ [4]εἶ) καὶ τὴν βλαϛ-
φημίαν ¶τῶν λεγόντων
Ἰουδαίους [4]εἶναι ἑαυ-
τοὺς, καὶ οὐκ [4]εἰσὶν,
ἀλλὰ συναγωγὴ του
Σατανᾶ.
10 ||Μηδὲν φοβοῦ ἃ
μέλλεις πάσχειν· ** ἰ-
δοὺ, μέλλει βαλεῖν
[6]ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος
εἰς φυλακὴν, ἵνα [3]πει-
ρασθῆτε· καὶ [10]ἕξετε
θλίψιν ††ἡμερῶν δέ-
κα· γίνου πιστὸς ἄχρι
θανάτου, καὶ [15]δώσω
σοι τὸν στέφανον τῆς
ζωῆς.
11 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις·
Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικη-
θῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ
δευτέρου.
12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας
[13]γράψον· Τάδε λέγει
ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν
τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖ-
αν·
13 Οἶδα[14] ᵈτὰ ἔργα
σου, καὶ [l] ποῦ κατοι-
κεῖς, ὅπου ὁ θρόνος
τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρα-
τεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ
οὐκ [16]ἠρνήσω τὴν πί-
στιν μου, ϲκαὶ [l] ϲἐν [l]
†§ ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς
†|| Ἀντίπας ὁ μάρτυς
μου ὁ πιστὸς, ᵉὃς [l] ἀπ-
εκτάνθη [18] παρ' ὑμῖν,
ὅπου κατοικεῖ ὁ Σατα-
νᾶς.
14 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σῦ
ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ

A. D. 96.

* ἀλλὰ πλύσιος εἶ,-a.
1 δύναμαι.
2 βαστάζω, Mat. 3. 11. Lu. 7. 14. Jno. 16. 12.
† ἐπείρασας τὑς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλυς εἶναι,-a.
3 πειράζω.
4 εἰμί.
5 εὑρίσκω.
‡ Vide App.
§ ἐβάπτισας-n. al. με s. αὐτοὺς-f.
|| Μὴ-i.
¶ ἐκ-m.
** δὴ,-f.
6 s. τινὰς.
7 κοπιάζω.
8 κάμνω, He. 12. 3. Ja. 5. 15.
9 s. τὶ.
10 ἔχω.
†† ἡμέρας-n.
11 ἀφίημι.
‡‡ πέπτωκας,-a.
12 ἐκπίπτω.
13 γράφω.
14 εἴδω.
15 δίδωμι.
16 ἀρνέομαι.
§§ τῷ παραδείσῳ-a.
17 Lu. 23. 43. 2 Co. 12. 4.
|||| μου-m.
†‡ ἐν Σμύρνῃ-a.
†§ al. ἐν αἷς.
†|| ἀντεῖπας-n
18 ἀποκτείνω
19 γίνομαι.
20 ζάω.

Digitized by Google

[1] κρατοῦντας τὴν διδα-
χὴν Βαλαὰμ, ὅς *[2] ἐδί-
δασκεν ‡ἐν τῷ Βαλὰκ
βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώ-
πιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.
φαγεῖν εἰδωλόθυτα, ϗ
πορνεῦσαι.
15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ
κρατοῦντας τὴν διδα-
χὴν τῶν Νικολαϊτῶν·
§§ὃ μισῶ.
16 Μετανόησον· †‡εἰ
δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι
ταχὺ, καὶ πολεμήσω
μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομ-
φαίᾳ τοῦ ϛόματός μου.
17 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις·
τῷ νικῶντι [3]δώσω αὐ-
τῷ [b]φαγεῖν ἀπὸ | τοῦ
μάννα τοῦ [4] κεκρυμμέ-
νου, καὶ [3] δώσω αὐτῷ
[5] ψῆφον λευκὴν, καὶ
ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα
καινὸν [6] γεγραμμένον,
ὃ οὐδεὶς [7] †||ἔγνω εἰ μὴ
ὁ λαμβάνων.
18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ
τῆς ἐν ‡||Θυατείροις
ἐκκλησίας [6] γράψον·
Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς
φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ
πόδες αὐτȣ̃ ὅμοιοι χαλ-
κολιβάνῳ·
19 Οἶδά[9] σου [d] τὰ ἔρ-
γα, καὶ | τὴν ἀγάπην,
καὶ τὴν διακονίαν, καὶ
τὴν πίστιν, καὶ τὴν
ὑπομονήν σου, καὶ τὰ
ἔργα σου, [b] καὶ | τὰ
ἔσχατα §*πλείονα τῶν
πρώτων.
20 Ἀλλ' ἔχω κατὰ
σοῦ ὀλίγα,†† ὅτι §ἐᾷς
τὴν γυναῖκα ||**Ἰεζά-
βὴλ, †† τὴν λέγουσαν
ἑαυτὴν προφῆτιν, ‡‡ δι-
δάσκειν καὶ πλανᾶσθαι
ἐμοὺς δούλους, πορνεῦ-
σαι καὶ εἰδωλόθυτα
φαγεῖν.
21 Καὶ [3] ἔδωκα αὐ-
τῇ χρόνον ἵνα μετανο-
ήσῃ ||||ἐκ τῆς πορνείας
αὐτῆς, καὶ οὐ μετενό-
ησεν.
22 Ἰδοὺ, ἐγὼ | βάλλω
αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ
τοὺς μοιχεύοντας μετ'
αὐτῆς, εἰς θλίψιν με-
γάλην, ἐὰν μὴ μετανο-
ήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων
†§ αὐτῶν.
23 Καὶ τὰ τέκνα αὐ-
τῆς ἀποκτενῶ ἐν θα-
νάτῳ, καὶ [7] γνώσονται
πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευ-
νῶν νεφροὺς καὶ καρ-
δίας· καὶ [3]δώσω ὑμῖν
ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
‡§ ὑμῶν.
24 Ὑμῖν δὲ λέγω, §|| ϗ
λοιποῖς τοῖς ἐν Θυα-
τείροις, ||* ὅσοι οὐκ
ἔχουσι τὴν διδαχὴν
ταύτην, καὶ οἵτινες
οὐκ [7]ἔγνωσαν τὰ ||†βά-
θη[8] τοῦ Σατανᾶ, ὡς
λέγουσιν· Οὐ ||‡ βαλῶ
ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βά-
ρος·
25 Πλὴν ὃ ἔχετε, κρα-
τήσατε ἄχρις οὗ ||§ ἂν
[10]ἥξω.
26 Καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ
τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ

A. D. 96.

1 ch. 3. 11. Mar. 7. 3.
* ἐδίδαξε-i.
2 διδάσκω.
† alii πολὺ.
‡ τῷ-a. alii τὸν.
§ ἀφεῖς-a. al. ἀφίης s. ἀφῆ-
|| σὺ-m. [κας.
** Ἰεζάβελ-a
†† ἡ λέγουσα-a. al. ἡ λέγει.
‡‡ ϗ διδάσκει ϗ πλανᾷ-a.
§§ ὁμοίως.-a. al. ὁμοίως, ὃ μισῶ. al. Ὁμοίως μετανόησον, ει.
3 δίδωμι.
|||| καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορ. αὐτῆς-a.
†‡ οὖν·-m.
†§ αὐτῆς,-l.
4 κρύπτω.
5 Ac. 26. 10.
6 γράφω.
†|| οἶδεν-a.
7 γινώσκω.
‡§ αὐτοῦ.-n.
‡||Θυατείραις s. Θυατείρῃ-n.
§|| τοῖς λοιποῖς.a.
||* καὶ-b.
||† βαθέα-a.
8 Ro. 8. 39.
||‡ βάλλω-h.
9 εἴδω.
||§ ἀνοίξω.-n.
10 ἥκω.
§* κρείττονα alii χείρονα-n.

Digitized by Google

ἔργα μου, ¹δώσω αὐ-
τῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν
ἐθνῶν·
27 Καὶ ²ποιμανεῖ αὐ-
τοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ·
ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμι-
κὰ †συντρίβεται, ὡς
κἀγὼ ³εἴληφα παρὰ
τοῦ πατρός μου·
28 Καὶ ¹δώσω αὐτῷ
τὸν ἀστέρα τὸν ⁴πρωϊ-
νόν.
29 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.

Κεφ. γʹ.

ΚΑΙ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας
γράψον· Τάδε λέγει ὁ
ἔχων τὰ πνεύματα τοῦ
Θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ
ἀςέρας· ⁵Οἶδά σου τὰ
ἔργα, ὅτι §τὸ ‖ ὄνομα
ἔχεις ¶ ὅτι ⁷ζῇς, καὶ
νεκρὸς ⁸εἶ.
2 Γίνȣ ⁹γρηγορῶν, ϗ
††στήριξον τὰ λοιπὰ ἃ
‡‡μέλλει ¹¹ἀποθανεῖν·
οὐ γὰρ ¹³εὕρηκά σȣ τὰ
ἔργα ¹⁵πεπληρωμένα
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.‖‖
3 Μνημόνευε οὖν πῶς
³εἴληφας ᶜκαὶ ¹⁶ἤκου-
σας, καὶ τήρει,‖ ϗ μετα-
νόησον. Ἐὰν οὖν μὴ
γρηγορήσῃς, ¹⁷ἥξω ᵈἐπὶ
σὲ ‖ ὡς κλέπτης, καὶ οὐ
μὴ †§²¹γνῷς ¹⁸ποίαν
ὥραν ¹⁷ἥξω ἐπὶ σέ.
4 †‖ Ἔχεις ὀλίγα ὀνό-
ματα ᵇκαὶ ‖ ἐν Σάρδεσιν,
ἃ οὐκ ²⁰ἐμόλυναν τὰ
ἱμάτια αὐτῶν, ϗ περι-
πατήσȣσι μετ' ἐμοῦ ἐν

A. D. 96.

1 δίδωμι.
2 ch. 19. 15.
* οὕτως-n.
† συντριβή-
σεται,-i.
3 λαμβάνω.
4 Ge. 49. 27.
‡ ὁμολογή-
σω-a.
5 εἴδω.
§ κλεῖν-a.
6 s. τȣ̃ οἴκου.
‖ ἅδου-n.
¶ καὶ-n.
** κλείσει
αὐτὴν εἰ
μὴ ὁ ἀνοί-
γων, (al. καὶ
κλείων,-f.)
καὶ οὐδεὶς
ἀνοίξει-n.
7 ζάω.
8 εἰμί.
9 γίνομαι.
10 ἀνοίγω.
†† ςήρισον-a
al. τήρησον.
‡‡ ἔμελλον-a
al. ἔμελλες
ἀποβαλ-
λειν-i.
§§ ἦν-a.
11 ἀποθνή-
σκω.
‖‖ μου-m.
†‡ οὐ-f.
12 τηρέω.
13 εὑρίσκω.
14 ἀρνέομαι.
15 πληρόω.
16 ἀκούω.
17 ἥκω.
18 s. τινὰς.
†§ γνώσῃ-n.
19 s. κατὰ.
†‖ Ἀλλ'-m.
20 μολύνω.
‡§ ἥξουσι-h.
‡‖ προσκυνή-
σουσιν-i.
21 γινώσκω.

λευκοῖς· ὅτι ἄξιοί εἰ-
σιν.⁸
5 Ὁ νικῶν, *οὗτος
περιβαλεῖται ἐν ἱμα-
τίοις λευκοῖς· καὶ οὐ
μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλȣ
τῆς ζωῆς, καὶ ‡ἐξομο-
λογήσομαι τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ
πατρός μου, καὶ ἐνώ-
πιον τῶν ἀγγέλων αὐ-
τοῦ.
6 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.
7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλη-
σίας γράψον· Τάδε λέ-
γει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθι-
νὸς, ὁ ἔχων τὴν §κλεῖ-
δα ⁶τοῦ ‖Δαβίδ· ὁ
ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς
**κλείει· καὶ κλείει,
καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει·
8 Οἶδά ⁵ σου τὰ ἔρ-
γα· ἰδοὺ, ¹δέδωκα ἐν-
ώπιόν σου θύραν ¹⁰ἀνε-
ῳγμένην §§καὶ οὐδεὶς
δύναται κλεῖσαι αὐ-
τήν· ὅτι †‡μικρὰν ἔχεις
δύναμιν, καὶ ¹²ἐτήρη-
σάς μου τὸν λόγον, καὶ
οὐκ ¹⁴ἠρνήσω τὸ ὄνο-
μά μου.
9 Ἰδοὺ, δίδωμι ¹⁸ἐκ
τῆς συναγωγῆς τοῦ
Σατανᾶ τῶν λεγόντων
ἑαυτοὺς Ἰουδαίους
⁸εἶναι. καὶ οὐκ ⁸εἰσὶν,
ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ,
ποιήσω αὐτοὺς ἵνα
‡§ἥξωσι¹⁷ καὶ ‡‖προς-
κυνήσωσιν ἐνώπιον
τῶν ποδῶν σου, καὶ

Digitized by Google

*[1] γνῶσιν ὅτι [c] ἐγὼ‖
[3] ἠγάπησά σε·
10 Ὅτι [a] ἐτήρησας
τὸν λόγον τῆς ὑπομο-
νῆς μου, κἀγώ σε [a] τη-
ρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ
πειρασμοῦ τῆς μελλού-
σης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς
οἰκουμένης ὅλης, πει-
ράσαι τοὺς κατοικοῦν-
τας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 [b] Ἰδοὺ,‖ ἔρχομαι
ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις,
ἵνα μηδεὶς [7] λάβῃ τὸν
στέφανόν σου.
12 Ὁ νικῶν, ποιήσω
αὐτὸν στύλον ἐν τῷ
§ναῷ τοῦ Θεοῦ μȣ, καὶ
ἔξω οὐ μὴ [9] ἐξέλθῃ ἔτι·
καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν
τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μȣ,
καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλε-
ως τοῦ Θεοῦ μȣ τῆς
καινῆς Ἰερουσαλὴμ, ‖ἡ
καταβαίνουσα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ
μου, καὶ τὸ ὄνομά μου
τὸ καινόν.
13 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησί-
αις.
14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
§§ἐκκλησίας Λαοδικέων
γράψον· Τάδε λέγει ὁ
[13] Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ
πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, ἡ
[15] ἀρχὴ τῆς κτίσεως τȣ
Θεοῦ·
15 Οἶδά [17] σȣ τὰ ἔργα,
ὅτι οὔτε [19] ψυχρὸς [2] εἶ,
οὔτε ζεστός· ὄφελον
ψυχρὸς ‡‡ [2] εἴης, †§ ἢ
ζεστός.
16 Οὕτως ὅτι χλιαρὸς
[2] εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς
οὔτε ζεστὸς μέλλω σε
[4] ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόμα-
τός μου·
17 Ὅτι λέγεις· [d] Ὅτι‖
πλούσιός εἰμι καὶ πε-
πλούτηκα,[6] καὶ †οὐ-
δενὸς χρείαν ἔχω·
καὶ οὐκ [17] οἶδας ὅτι σὺ
[2] εἶ ὁ ταλαίπωρος, καὶ
‡ ἐλεεινὸς, καὶ πτω-
χὸς, καὶ τυφλὸς, καὶ
γυμνός.
18 Συμβουλεύω σοι
ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ
χρυσίον [8] πεπυρωμένον
ἐκ πυρὸς, ἵνα πλουτή-
σῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ,
ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ
φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη
τῆς γυμνότητός σου·
καὶ ** κολλούριον
†† [10] ἔγχρισον τοὺς
ὀφθαλμούς σου, ἵνα
βλέπῃς.
19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φι-
λῶ, ἐλέγχω καὶ παι-
δεύω· ‡‡ ζήλωσον οὖν,
καὶ μετανόησον.
20 Ἰδοὺ, [11] ἕστηκα ἐπὶ
τὴν θύραν, καὶ κρούω·
ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς
φωνῆς μου, καὶ [12] ἀνοί-
ξῃ τὴν θύραν, ‖‖ [14] εἰς-
ελεύσομαι πρὸς αὐτὸν,
καὶ δειπνήσω μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ αὐτὸς μετ'
ἐμοῦ.
21 Ὁ νικῶν, [18] δώσω
αὐτῷ καθίσαι μετ'
ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου,
ὡς κἀγὼ [18] ἐνίκησα,
καὶ [20] ἐκάθισα μετὰ
τοῦ πατρός μου ἐν τῷ
θρόνῳ αὐτοῦ.

A. D. 96.

* γνώσῃ,-n.
1 γινώσκω.
2 εἰμί.
3 ἀγαπάω.
4 ἐμέω.
5 τηρέω.
6 πλουτέω.
† οὐδέν-i.
‡ ὁ-m.
7 λαμβάνω.
§ λαῷ.
8 πυρόω, ch. 1. 15. Ep. 6. 16. 2 Pe. 3. 12.
9 ἐξέρχομαι.
‖ ἡ καταβαίνει.
** κολλύριον,-n.
†† ἐγχρῖσαι-a alii ἵνα ἐγχρίσῃ.
10 ἐγχρίω, Je. 4. 30.
‡‡ ζήλευε-h.
11 ἵστημι.
§§ ἐν Λαοδικείᾳ-a.
12 ἀνοίγω.
13 Mat. 6. 5. Jno. 3. 3. 2 Co. 1. 20.
‖‖ χ εἰςελεύσομαί-i.
14 εἰςέρχομαι.
15 Col. 1. 18.
16 δίδωμι.
17 εἴδω.
18 νικάω, ch. 2. 7, 11, 17, 26. 11. 7. 12. 11. 13. 7.
19 Mat. 10. 42.
20 καθίζω.
†‡ ἦς-a.
†§ ὁ-n.

22 'Ο ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Κεφ. δ'.

ΜΕΤΑ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα [2] ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν [3] ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλύσης μετ' ἐμοῦ, † λέγουσα· [4] Ἀνάβα ὧδε, καὶ [5] δείξω σοι ἃ δεῖ [6] γενέσθαι ‡ μετὰ ταῦτα.

2 Καὶ εὐθέως [6] ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος [7] ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος.

3 c Καὶ ὁ καθήμενος | b [9] ἦν | ὅμοιος ὁράσει λίθῳ [10] ἰάσπιδι, καὶ ** [11] σαρδίνῳ· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ‡‡ ὅμοιος †§ ὁράσει σμαραγδίνῳ.

4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι ϗ τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς ‡§ θρόνυς b [12] εἶδον τὺς | εἴκοσι καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένυς. [14] περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ b [15] ἔσχον | ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς.

5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ ϗ βρονταὶ ϗ φωναί· ϗ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ ‖* θρόνου ‖‡ αἵ [D] εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ.

6 Καὶ ἐνώπιον τῦ θρόνου * θάλασσα [1] ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνυ c καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου | τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν.

7 Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον § ὡς ἄνθρωπος, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ.[8]

8 Καὶ ‖ τέσσαρα ζῶα, ἓν †† καθ' ἑαυτὸ, [15] εἶχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, ‡‡ e καὶ ἔσωθεν | §§ γέμοντα ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας ϗ νυκτὸς, ‖‖ λέγοντα· †‖ Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ‡‖ ὁ [9] ἦν καὶ ὁ [9] ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.

9 Καὶ ὅταν §‖ [13] δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,

10 Πεσοῦνται [16] οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον c τοῦ καθημένου ἐπὶ | τῦ θρόνου, καὶ ‖† προσκυνοῦσι τῷ ζῶντι εἰς τὺς αἰῶ-

A. D. 96.

* ὡς-m.
1 ch. 15. 2.
2 ἀνοίγω.
3 ἀκούω.
† λέγων·-a.
4 ἀναβαίνω.
5 δεικνύω.
6 γίνομαι.
‡ Μετὰ ταῦτα εὐθέως-n.
§ ἀνθρώπυ,-a alii ὡς ἀνθρώπου,-i.
7 κεῖμαι.
8 πετάω.
9 εἰμί.
‖ τὰ-m. [19.
10 c. 21.11, 18,
** σαρδίῳ·-a
11 cf. c. 21.20.
†† καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον-a alii καθ' ἓν ἔχον, s. ἔχων-i.
‡‡ al. χ' ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν.
§§ γέμυσιν-a.
‖‖ λέγοντες·a
†‡ ὁμοίως-i. al. ὁμοία.
†§ ὅρασις σμαραγδίνων.-n.
†‖ ἅγιος novies repetitur.
‡§ κδ. θρόνυς πρεσβυτέρυς-n. [ἦν-n
‡‖ ὁ ὢν καὶ ὁ
§‖ δῶσι, s. δώσωσι-i.
13 δίδωμι.
14 περιβάλ-
15 ἔχω. [λω.
16 πίπτω. [-·.
‖* θρόνυ αὐτῦ
‖† προσκυνήσουσι.-a.
‖‡ καὶ τὰ-n. al. τὰ-d.

Digitized by Google

νας τῶν αἰώνων, καὶ
*βάλλουσι τοὺς στεφάνους
αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου, λέγοντες·
11 Ἄξιος [11]εἶ, †Κύριε,
[1]λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ
τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύ-
ναμιν· ὅτι σὺ [5]ἔκτισας
[e]τὰ| πάντα, καὶ διὰ τὸ
[3]θέλημά σου §[11]εἰσὶ, ϗ
[5]ἐκτίσθησαν.

Κεφ. ε΄.

ΚΑΙ εἶδον ἐπὶ τὴν
δεξιὰν τοῦ καθημένου
ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον
[7]γεγραμμένον ††ἔσω-
θεν καὶ ὄπισθεν, [9]κατε-
σφραγισμένον σφραγῖ-
σιν ἑπτά.
2 Καὶ εἶδον ἄγγελον
ἰσχυρὸν [10]κηρύσσοντα
‡‡φωνῇ μεγάλῃ· Τίς
[c]||ἐστιν| ἄξιος [12]ἀνοῖ-
ξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦ-
σαι τὰς σφραγῖδας αὐ-
τοῦ;
3 Καὶ οὐδεὶς [13]ἠδύνα-
το ἐν τῷ |||| οὐρανῷ, οὐδὲ
ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑπο-
κάτω τῆς γῆς, [12]ἀνοῖ-
ξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ
βλέπειν αὐτό.
4 Καὶ [e]ἐγὼ| [16]ἔκλαιον
*†πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς
ἄξιος [17]εὑρέθη [12]ἀνοῖ-
ξαι [b]ϗ [19]ἀναγνῶναι| τὸ
βιβλίον, οὔτε βλέπειν
αὐτό.
5 Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρε-
σβυτέρων λέγει μοι·
Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ [20]ἐνίκη-
σεν ὁ λέων ὁ [11b]ὢν| ἐκ
τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥί-
ζα Δαβὶδ, *§[12]ἀνοῖξαι

A. D. 96.

* βαλοῦσι-a.
† ὁ κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν,-n. alii præterea ὁ ἅγιος,-f.
1 λαμβάνω.
2 ἵστημι.
‡ ἐσφραγισμένον,-n.
3 Jno. 6. 38–40.
4 σφάζω.
§ ἦσαν,-a.
5 κτίζω.
|| ἦ-i.
** ἀποστελλόμενα-h.
6 ἀποστέλλω.
7 γράφω.
†† ἔσωθεν, ϗ ὄπισθεν-n. alii ἔσωθεν ϗ ἔξωθεν-i.
8 ἔρχομαι.
9 κατασφραγίζω.
10 Mat. 3. 1.
‡‡ ἐν-m.
11 εἰμί.
12 ἀνοίγω.
13 δύναμαι.
§§ κιθάραν,-n
|||| οὐρανῷ ἄνω,-i.
14 ch. 15. 7.
15 ἀείδω.
16 κλαίω.
17 εὑρίσκω.
18 ἀγοράζω, 1 Co. 6. 20.
*† πολὺ,-h.
19 ἀναγινώσκω.
20 νικάω.
21 ποιέω.
*‡ αὐτοὺς-a.
*§ ὁ ἀνοίγων-h.
*|| βασιλείαν-i.
22 πίπτω.

τὸ βιβλίον, ϗ [b]λῦσαι|
τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας
αὐτοῦ.
6 Καὶ εἶδον, [b]καὶ
ἰδοὺ| ἐν μέσῳ τοῦ θρό-
νου καὶ τῶν τεσσάρων
ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν
πρεσβυτέρων, ἀρνίον
[2]ἑστηκὸς ὡς ‡[4]ἐσφαγ-
μένον, ἔχον κέρατα
ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς
ἑπτά· ||οἵ [11]εἰσι τὰ
ἑπτὰ τοῦ Θεοῦ πνεύμα-
τα **τὰ [6]ἀπεσταλ-
μένα εἰς πᾶσαν τὴν
γῆν.
7 Καὶ [8]ἦλθε, καὶ [1]εἴ-
ληφε [c]τὸ βιβλίον| ἐκ
τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημέ-
νου ἐπὶ τοῦ θρόνου.
8 Καὶ ὅτε [1]ἔλαβε τὸ
βιβλίον, τὰ τέσσαρα
ζῶα καὶ οἱ εἰκοσι-
τέσσαρες πρεσβύτεροι
[22]ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ
ἀρνίου, ἔχοντες ἕκα-
στος §§κιθάρας, καὶ φι-
άλας[14] χρυσᾶς γεμού-
σας θυμιαμάτων, αἵ
[11]εἰσιν αἱ προσευχαὶ
τῶν ἁγίων.
9 Καὶ [15]ᾄδουσιν ᾠδὴν
καινὴν, λέγοντες· *Ἄξι-
ος [11]εἶ [1]λαβεῖν τὸ βι-
βλίον, καὶ [12]ἀνοῖξαι
τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ·
ὅτι [4]ἐσφάγης, καὶ [18]ἠ-
γόρασας τῷ Θεῷ [d]ἡμᾶς|
ἐν τῷ αἵματί σου,
ἐκ πάσης φυλῆς καὶ
γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ
ἔθνους.
10 Καὶ [21]ἐποίησας
*‡ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν
*||βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς·

Digitized by Google

καὶ *βασιλεύσομεν ἐπὶ
τῆς γῆς.
11 Καὶ [3]εἶδον, καὶ [1] ἤ-
κουσα‡ φωνὴν ἀγγέλων
πολλῶν || κυκλόθεν τοῦ
θρόνου καὶ τῶν ζώων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων·
†† καὶ χιλιάδες χιλιά-
δων,
12 Λέγοντες φωνῇ με-
γάλῃ· Ἄξιόν [5]ἐστι τὸ
ἀρνίον τὸ [7] ἐσφαγμέ-
νον [9]λαβεῖν τὴν δύνα-
μιν καὶ πλοῦτον καὶ
σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ
τιμὴν καὶ δόξαν καὶ
εὐλογίαν.
13 Καὶ πᾶν κτίσμα, [e] ὅ
[5]ἐστιν[1] ‡‡ἐν τῷ οὐρανῷ.
καὶ |||| ἐν τῇ γῇ, [c] καὶ
ὑποκάτω τῆς γῆς,[1] καὶ
ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ
[5]ἐστι, καὶ τὰ ἐν *‡ αὐ-
τοῖς πάντα, [1] ἤκουσα
*|| λέγοντας· Τῷ καθη-
μένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου
καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλο-
γία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων.†§
14 Καὶ τὰ τέσσαρα
ζῶα †||ἔλεγον, ‡§Ἀμήν·
καὶ οἱ [b]εἰκοσιτέσσαρες[1]
πρεσβύτεροι [10]ἔπεσαν.
καὶ [11] προσεκύνησαν
[b] [12]ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων.[1]

Κεφ. ϛʹ.

ΚΑΙ εἶδον ||*ὅτε [14] ἤ-
νοιξε τὸ ἀρνίον μίαν
ἐκ τῶν ||† σφραγίδων,
καὶ [1] ἤκουσα ἑνὸς ἐκ
τῶν τεσσάρων ζώων

A. D. 96.

* βασιλεύσουσιν-a.
† φωνὴ-a.
1 ἀκούω.
‡ ὡς-f.
2 ἔρχομαι.
§ ἴδε.-a.
3 εἴδω.
|| κύκλω-a.
** αὐτὸν-a.
4 δίδωμι.
†† καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλ.-a.
5 εἰμί.
6 ἐξέρχομαι.
7 σφάζω.
8 νικαω.
9 λαμβάνω.
‡‡ al. ἐστιν-c.
§§ πυρός·-n.
|||| ἐπὶ τῆς γῆς-a.
*† αὐτὸν-a.
*‡ αὐτοῖς, πάντας ἤκουσα-h.
*§ ἐκ-a. al.-c.
*|| λέγοντα·-[n.
†‡ ἴδε-a.al.-d.
†§ ἀμήν.-f.
†|| λέγοντα·-i
‡§ τὸ-f.
10 πίπτω.
11 προσκυνέω
12 ζάω, ch. 1.18; 4. 9.
‡|| ὡς-f.
§|| κριθῶν,-n
13 ἀδικέω, ch. 2. 11. Lu. 10. 19.
||* ὅτι-n.
14 ἀνοίγω.
||† ἑπτὰ-m.
||‡ λέγοντος -a.

λέγοντος, ὡς † φωνῆς
βροντῆς· [2]Ἔρχου [d]καὶ
§βλέπε.[1]
2 [c] Καὶ [3]εἶδον,[1] καὶ ἰδοὺ
ἵππος λευκός· καὶ ὁ κα-
θήμενος ἐπ' ** αὐτῷ
ἔχων τόξον· καὶ [4] ἐδό-
θη αὐτῷ στέφανος, καὶ
[6]ἐξῆλθε [8] νικῶν, ϗ ἵνα
νικήσῃ.
3 Καὶ ὅτε [14]ἤνοιξε τὴν
δευτέραν σφραγῖδα, [1]ἤ-
κουσα τοῦ δευτέρου ζώου
λέγοντος· Ἔρχου [k]καὶ
βλέπε.[1]
4 Καὶ [6]ἐξῆλθεν ἄλλος
ἵππος §§πυῤῥός· καὶ τῷ
καθημένῳ ἐπ' *† αὐτῷ
[4] ἐδόθη αὐτῷ [9] λαβεῖν
τὴν εἰρήνην *§ ἀπὸ
τῆς γῆς, [c] καὶ[1] ἵνα ἀλ-
λήλους σφάξωσι· καὶ
[4] ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα
μεγάλη.
5 Καὶ ὅτε [14]ἤνοιξε τὴν
τρίτην σφραγῖδα, [1] ἤ-
κουσα τοῦ τρίτου ζώου λέ-
γοντος· [2]Ἔρχου καὶ
†‡ βλέπε. [c] Καὶ εἶδον,[1]
καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας,
καὶ ὁ καθήμενος ἐπ'
**αὐτῷ, ἔχων ζυγὸν ἐν
τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
6 Καὶ [1]ἤκουσα ‡|| φω-
νὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσ-
σάρων ζώων λέγουσαν·
Χοῖνιξ σίτου δηναρίου,
ϗ τρεῖς χοίνικες §||κρι-
θῆς δηναρίου· καὶ τὸ
ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον
μὴ [13]ἀδικήσῃς.
7 Καὶ ὅτε [14]ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν τετάρ-
την, [1] ἤκουσα [b] φωνὴν[1]
τοῦ τετάρτου ζώου ||‡λέ

Digitized by Google

γουσαν· [1]"Ερχου [d]καὶ
*βλέπε.[l]
8 [c]Καὶ εἶδον,[l] καὶ ἰδὲ
ἵππος [3]χλωρὸς, καὶ ὁ
καθήμενος ἐπάνω αὐ-
τοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ [5]Θά-
νατος· καὶ ὁ [6]"Αδης
ἀκολουθεῖ §μετ' αὐτοῦ·
καὶ [17]ἐδόθη ‖αὐτοῖς
ἐξουσία ἀποκτεῖναι ἐπὶ
τὸ τέταρτον τῆς γῆς,
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λι-
μῷ καὶ ἐν θανάτῳ,
καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων
τῆς γῆς.
9 Καὶ ὅτε [9]ἤνοιξε τὴν
πέμπτην σφραγῖδα, εἶ-
δον ὑποκάτω τοῦ θυ-
σιαστηρίου τὰς ψυχὰς
τῶν [12]ἐσφαγμένων
διὰ τὸν λόγον τῦ Θεῦ,
ϗ διὰ τὴν §§μαρτυρίαν
‖‖ ἣν [13]εἶχον·
10 Καὶ *†[14]ἔκραζον
φωνῇ μεγάλῃ, λέγον-
τες· "Εως πότε, ὁ δε-
σπότης[16] ὁ ἅγιος καὶ
ὁ ἀληθινὸς, οὐ κρί-
νεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ
αἷμα ἡμῶν *§ἀπὸ τῶν
κατοικοῦντων ἐπὶ τῆς
γῆς;
11 Καὶ *‖[17]ἐδόθησαν
†‡ἑκάστοις †§στολαὶ
λευκαὶ, καὶ [18]ἐῤῥέθη
αὐτοῖς ἵνα [19]ἀναπαύ-
σωνται ἔτι χρόνον [b]μι-
κρὸν,[l] ἕως [b]οὗ[l] †‖πλη-
ρώσονται[20] καὶ οἱ σύν-
δουλοι αὐτῶν καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶν, ‡‖οἱ
μέλλοντες ἀποκτείνε-
σθαι ὡς καὶ αὐτοί.
12 Καὶ [e]εἶδον[l] ὅτε
[9]ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα
τὴν ἕκτην· καὶ [b]ἰδοὺ[l]
[2]σεισμὸς μέγας [4]ἐγέ-
νετο, καὶ ὁ ἥλιος [4]ἐ-
γένετο μέλας ὡς σάκ-
κος τρίχινος, καὶ ἡ
σελήνη †[4]ἐγένετο ‡ὡς
αἷμα·
13 Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ
οὐρανοῦ [7]ἔπεσαν εἰς
τὴν γῆν, ὡς συκῆ
**βάλλει τοὺς ὀλύνθυς
αὐτῆς, ὑπὸ μεγάλυ ἀνέ-
μου σειομένη.
14 Καὶ ††οὐρανὸς ἀπ-
εχωρίσθη ὡς βιβλίον
‡‡[10]εἱλισσόμενον, καὶ
πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ
τῶν τόπων αὐτῶν ἐκι-
νήθησαν·[11]
15 Καὶ οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶ-
νες, καὶ οἱ πλούσιοι,
καὶ οἱ χιλίαρχοι, καὶ
οἱ *‡δυνατοὶ, καὶ πᾶς
δοῦλος καὶ [c]πᾶς[l] ἐλεύ-
θερος [15]ἔκρυψαν ἑαυ-
τοὺς εἰς τὰ σπήλαια
καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν
ὀρέων·
16 Καὶ λέγουσι τοῖς
ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις·
[7]Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
[15]κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ
προσώπου τοῦ καθημέ-
νου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ
ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρ-
νίου·
17 "Οτι [1]ἦλθεν ἡ ἡμέ-
ρα [e]ἡ μεγάλη[l] τῆς ὀρ-
γῆς ‡§αὐτοῦ· καὶ τίς
δύναται §‖σταθῆναι;[21]

Κεφ. ζ'.

ΚΑΙ μετὰ ‖*ταῦτα εἶ-
δον τέσσαρας ἀγγέλυς

A. D. 96.

* ἴδε.-a.
1 ἔρχομαι.
2 Mat. 8. 24.
3 ch. 8. 7; 9. 4.
4 γίνομαι.
5 ch. 18. 8. Je. 15. 2.
6 ch. 1. 18. Lu. 16. 23.
† ὅλη-m.
‡ εἰς-n.
§ αὐτῷ.-i.
‖ αὐτῷ-a.
7 πίπτω.
** βαλῦσα-i.
†† ὁ-m. [νος-n.
‡‡ ἑλισσόμε-
9 ἀνοίγω.
10 εἱλίσσω.
11 κινέω.
12 σφάζω.
§§ ἐκκλησίαν-
‖‖ τῦ ἀρνίυ-f. al. Ἰησοῦ Χριστοῦ-f.
13 ἔχω
* † ἔκραξαν-a.
14 κράζω.
* ‡ ἰσχυροὶ,-a
15 κρύπτω.
16 ch. 3. 7. Ac. 4. 24.
* § ἐκ-h.
* ‖ ἐδόθη-a.
17 δίδωμι.
† ‡ αὐτοῖς-a. alii αὐτοῖς ἑκάστῳ-h.
† § στολὴ λευκὴ-a.
18 ῥέω.
19 Mat. 11. 28.
† ‖ πληρώσωσι-a. alii πληρωθῶσι-i
20 πληρόω.
‡ § αὐτῶν·-n.
‡ ‖ καὶ f.
§ ‖ σωθῆναι;-n
21 ἵστημι
‖ * τοῦτο-h.

Digitized by Google

[1] ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσ-
σαρας γωνίας τῆς γῆς,
κρατοῦντας τοὺς τέσ-
σαρας ἀνέμες τῆς γῆς,
ἵνα μὴ [2] πνέῃ ἄνεμος
ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ
τῆς θαλάσσης, μητε ἐπὶ
* πᾶν δένδρον.
2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγ-
γελον †[3] ἀναβάντα ἀπὸ
ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχον-
τα σφραγῖδα Θεῦ ζῶν-
τος· [4] καὶ [5] ἔκραξε φω-
νῇ μεγάλῃ τοῖς τέσ-
σαρσιν ἀγγέλοις, οἷς
[6] ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆ-
σαι τὴν γῆν καὶ τὴν
θάλασσαν,
3 Λέγων· Μὴ ἀδική-
σητε τὴν γῆν, μήτε
τὴν θάλασσαν, μήτε
τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ
‡ [7] σφραγίζωμεν τοὺς
δούλους τῦ Θεοῦ ἡμῶν
ἐπὶ τῶν μετώπων αὐ-
τῶν.
4 Καὶ [8] ἤκουσα τὸν
ἀριθμὸν τῶν [7] ἐσφραγι-
σμένων· ρμδʹ χιλιάδες
** [7] ἐσφραγισμένοι ἐκ
πάσης φυλῆς υἱῶν
Ἰσραήλ.
5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ιβʹ
χιλιάδες ‡‡ [7] ἐσφραγι-
σμένοι· ἐκ φυλῆς
Ῥουβὴν, ιβʹ χιλιάδες
[7c] ἐσφραγισμένοι·[l] ἐκ
φυλῆς *‡ Γὰδ, ιβʹ χιλι-
άδες [7c] ἐσφραγισμένοι·[l]
6 Ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, ιβʹ
χιλιάδες [7c] ἐσφραγι-
σμένοι·[l] ἐκ φυλῆς Νε-
φθαλεὶμ, ιβʹ χιλιάδες
[7c] ἐσφραγισμένοι·[l] ἐκ
φυλῆς Μανασσῆ, ιβʹ
χιλιάδες [7c] ἐσφραγι-
σμένοι·[l]
7 Ἐκ φυλῆς Συμεὼν,
ιβʹ χιλιάδες [7c] ἐσφρα-
γισμένοι·[l] ἐκ φυλῆς
Λευῒ, ιβʹ χιλιάδες [7c] ἐ-
σφραγισμένοι·[l] ἐκ φυ-
λῆς Ἰσαχὰρ, ιβʹ χιλιά-
δες [7c] ἐσφραγισμένοι·[l]
8 Ἐκ φυλῆς Ζαβυλὼν,
ιβʹ χιλιάδες, [7c] ἐσφρα-
γισμένοι·[l] ἐκ φυλῆς
Ἰωσὴφ, ιβʹ χιλιάδες
[7c] ἐσφραγισμένοι·[l] ἐκ
φυλῆς Βενιαμὶν, ιβʹ
χιλιάδες [7] ἐσφραγισμέ-
νοι·
9 Μετὰ ταῦτα εἶδον,
καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς,
ὃν ἀριθμῆσαι [d] αὐτὸν [l]
οὐδεὶς [12] ἠδύνατο, ἐκ
παντὸς ἔθνους καὶ
φυλῶν καὶ λαῶν καὶ
γλωσσῶν, § [1] ἑστῶτες
ἐνώπιον τοῦ θρόνου ϗ
ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου,
‖ περιβεβλημένοι στο-
λὰς λευκάς· καὶ †† [9] φοί-
νικες ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτῶν·
10 Καὶ §§ κράζοντες
φωνῇ μεγάλῃ, λέγον-
τες· Ἡ σωτηρία ‖‖ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ *† τῦ θρό-
νου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ϗ [l]
τῷ ἀρνίῳ.
11 Καὶ πάντες οἱ ἄγ-
γελοι [1] ἑςήκεσαν κύκλῳ
τοῦ θρόνου καὶ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ τῶν
τεσσάρων ζώων, καὶ
[10] ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ
θρόνυ ἐπὶ *§ πρόσωπον
αὐτῶν, καὶ [11] προσεκύ-
νησαν τῷ Θεῷ,

A. D. 96.

1 ἵστημι.
2 πνέω.
* τι-ἰ.
3 ἀναβαίνω.
† ἀναβαί-
νοντα-a.
4 ζάω.
5 κράζω.
6 δίδωμι.
‡ σφραγίσω-
μεν-a.
7 σφραγίζω,
ch. 10. 4.
20. 3.
22. 10.
Jno. 3. 33.
6. 27.
Ro. 15. 28.
2 Co. 1. 22.
Ep. 1. 13.
4. 30.
2 Ki. 22. 4.
8 ἀκούω.
§ ἑστῶτας-n.
‖ περιβεβλη-
μένους-a.
** ἐσφραγι-
σμένων-n.
†† φοίνικας-i
9 Jno. 12. 13.
Ju. 1. 16.
4. 5.
1 Ki. 6. 29.
2 Mac. 10.7.
‡‡ ἐσφραγι-
σμέναι-n.
§§ κράζυσι-a.
‖‖ τῷ Θεῷ τῷ
κ. ἐ. τ. θρό-
νου, καὶ-a.
*† τῷ θρό-
νῳ,-i.
*‡ Δὰν,-n.
10 πίπτω.
11 προσκυ-
νέω.
*§ τὰ πρόσω-
πα-a. alii
τὸ πρόσω-
πον.-i.
12 δύναμαι.

Digitized by Google

12 Λέγοντες· * Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ ϗ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς [3] αἰῶνας τῶν αἰώνων· * Ἀμήν.

13 Καὶ [5] ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι· Οὗτοι οἱ [7] περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνες [9] εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; [10]

14 Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύριε,† σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοί [9] εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης· καὶ [13] ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ [14] ἐλεύκαναν § στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.

15 Διὰ τοῦτό [9] εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ [17] λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.

16 Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ [19] πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν [21] καῦμα.

17 Ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀναμέσον τοῦ θρόνου §§ ποιμανεῖ αὐτοὺς, καὶ [23] ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ‖‖[25] ζώσας πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον * ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

A. D. 96.

* ἐκ-l.
1 s. τὸ ἀρνίον
2 ἀνοίγω.
3 ch. 4. 9; 5. 13. 10. 6. 11. 15. 14. 11. 15. 7.
4 γίνομαι.
5 ἀποκρίνομαι.
6 ἵστημι.
7 περιβάλλω.
8 δίδωμι.
9 εἰμί.
10 ἔρχομαι.
† μου,-m.
11 εἴδω.
12 ver. 5. cf. Mat. 2. 11.
‡ τοῦ θυσιαστηρίου,-h.
13 πλύνω.
14 λευκαίνω.
§ αὐτὰς-a.
‖ τὰς προσευχὰς-n.
15 ἀναβαίνω
** τῶν προσευχῶν-n.
16 s. σύν.
17 Mat. 4. 10. Lu. 1. 74. Ro. 1. 9.
18 λαμβάνω.
†† τὸν...αὐτόν-a.
19 πίπτω.
20 βάλλω.
21 ch. 16. 9.
22 s. αὐτό.
23 Jno. 16. 13.
‡‡ οἱ-m.
24 ἑτοιμάζω.
§§ ποιμαίνει...ὁδηγεῖ-i.
25 ζάω.
‖‖ ζωῆς-a.
26 σαλπίζω.

Κεφ. η'.

ΚΑΙ ὅτε [1] ἤνοιξε [2] τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, [4] ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον.

2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ [6] ἑστήκασι· καὶ [8] ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος [10] ἦλθε, καὶ [6] ἐστάθη ἐπὶ ‡ τὸ θυσιαστήριον, ἔχων [12] λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ [8] ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα [8] δώσῃ ‖ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων, ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου.

4 Καὶ [15] ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ** [16] ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 Καὶ [18] εἴληφεν ὁ ἄγγελος †† τὸ λιβανωτὸν, ϗ ἐγέμισεν αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ [20] ἔβαλεν [22] εἰς τὴν γῆν· καὶ [4] ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ‡‡ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, [24] ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα [26] σαλπίσωσι.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἄγ-

γελος [1] ἐσάλπισε, καὶ
[3] ἐγένετο χάλαζα ϗ πῦρ
[4] μεμιγμένα † αἵματι, ϗ
[5] ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν·
‡ καὶ τὸ τρίτον [6] τῶν
δένδρων [9] κατεκάη, καὶ
πᾶς χόρτος χλωρὸς
[9] κατεκάη.
8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγε-
λος [1] ἐσάλπισε, καὶ ὡς
ὄρος μέγα [c] πυρὶ [l] καιό-
μενον [5] ἐβλήθη εἰς τὴν
θάλασσαν· ϗ [3] ἐγένετο
τὸ τρίτον [6] τῆς θαλάσ-
σης, αἷμα.
9 Καὶ [11] ἀπέθανε τὸ
τρίτον [6] τῶν κτισμά-
των [c] τῶν [l] [c] ἐν [l] τῇ θα-
λάσσῃ, [l] τὰ ἔχοντα ψυ-
χάς· ϗ τὸ τρίτον [6] τῶν
πλοίων ** [13] διεφθάρη.
10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγ-
γελος [1] ἐσάλπισε, καὶ
[17] ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ ἀστὴρ μέγας και-
όμενος ὡς λαμπὰς, καὶ
[17] ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρί-
τον [6] τῶν ποταμῶν, καὶ
ἐπὶ τὰς πηγὰς ‡‡ ὑδά-
των.
11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
ἀστέρος λέγεται ὁ
Αψινθος· καὶ |||| [3] γίνε-
ται τὸ τρίτον [6] εἰς *† ἄ-
ψινθον. ϗ πολλοὶ ‡‡ ἀν-
θρώπων [11] ἀπέθανον ἐκ
τῶν ὑδάτων, ὅτι [19] ἐπι-
κράνθησαν.
12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγ-
γελος [1] ἐσάλπισε, καὶ
[21] ἐπλήγη τὸ τρίτον
[6] τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ τρί-
τον [6] τῆς σελήνης, καὶ
τὸ τρίτον [6] τῶν ἀστέ-
ρων· ἵνα [2] σκοτισθῇ
τὸ τρίτον [6] αὐτῶν, καὶ
* ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ
τρίτον [6] αὐτῆς, καὶ ἡ
νὺξ ὁμοίως.
13 Καὶ εἶδον, καὶ [7] ἤκȣ-
σα ἑνὸς § ἀγγέλου [8] πε-
τωμένου ἐν [10] μεσουρα-
νήματι, λέγοντος φωνῇ
μεγάλῃ· Οὐαὶ ȣαὶ οὐαὶ
|| τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ
τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν
φωνῶν τῆς σάλπιγγος
τῶν τριῶν ἀγγέλων
τῶν μελλόντων σαλπί-
ζειν.

Κεφ. θ'.

ΚΑΙ ὁ πέμπτος ἄγγε-
λος [1] ἐσάλπισε, ϗ εἶδον
ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
[17] πεπτωκότα εἰς τὴν
γῆν. ϗ [14] ἐδόθη αὐτῷ ἡ
κλεῖς τȣ͂ φρέατος τῆς
[12] ἀβύσσου.
2 [d] Καὶ [15] ἤνοιξε τὸ
φρέαρ τῆς ἀβύσσου· [l]
καὶ [16] ἀνέβη καπνὸς ἐκ
τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς
καμίνου †† μεγάλης· καὶ
[2] ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος ϗ
ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τȣ͂
φρέατος.
3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ
[18] ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς
τὴν γῆν, ϗ [14] ἐδόθη αὐ-
ταῖς ἐξȣσία, ὡς ἔχȣσιν
ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι
τῆς γῆς.
4 Καὶ [20] ἐῤῥέθη αὐταῖς
ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν
χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ
πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν
δένδρον· [22] εἰ μὴ τȣ̀ς ἀν-
θρώπȣς [b] μόνȣς [l] οἵτινες
ȣ̓κ ἔχȣσι τὴν σφραγῖδα

A. D. 96.

1 σαλπίζω.
2 σκοτίζω.
* τὸ τρίτον αὐτῆς (s. αὐτῶν) μὴ φανῇ· ἡ ἡμέρα καὶ-h.
3 γίνομαι.
4 μίγνυμι.
† ἐν-m.
5 βάλλω.
‡ καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη,-m.
6 s. μέρος.
7 ἀκούω.
§ ἀετοῦ-a.
8 πετάω.
9 κατακαίω.
10 ch. 14. 6. cf. 1 Ch. 21. 16.
|| τοὺς κατοικοῦντας-i.
11 ἀποθνήσκω.
12 ch. 11. 7. Lu. 8. 31. Ge. 1. 2.
** διεφθάρησαν-h.
13 διαφθείρω.
14 δίδωμι.
15 ἀνοίγω.
16 ἀναβαίνω
17 πίπτω.
†† καιομένης,-i.
‡‡ τῶν-m.
§§ ὁ-m.
|||| ἐγένετο-i.
*† ἀψίνθιον-n.
18 ἐξέρχομαι.
19 πικραίνω, ch. 10. 9, 10. Col. 3. 19.
20 ῥέω.
21 πλήσσω.
22 Mat. 12. 4. Lu. 4. 26, 27. Jno. 17. 12.

Digitized by Google

d τοῦ Θεοῦl ἐπὶ τῶν μετώπων d αὐτῶν.l

5 Καὶ [1] ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα † [2]βασανισθῶσι μῆνας πέντε· ꭓ ὁ [3]βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίȣ, ὅταν § παίσῃ ἄνθρωπον.

6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, ꭓ οὐχ [5] εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν [7]ἀποθανεῖν, ꭓ [9] φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν.

7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις [10] ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον· ꭓ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι §§ ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων.

8 Καὶ [12]εἶχον [13]τρίχας ὡς [13]τρίχας γυναικῶν, ꭓ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων [14] ἦσαν.

9 Καὶ [12]εἶχον [15]θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων e ἵππωνl πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον.

10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ *§ [16]κέντρα [14]ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· ꭓ ἡ ἐξȣσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.

11 b Καὶl *ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιλέα e τὸνl ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδὼν, ‡ καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία [4] ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ‖ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ ** μετὰ ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος [6]ἐσάλπισε, καὶ [8] ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν e τεσσάρωνl κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τȣ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

14 †† Λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ‡‡ ὃς [12]εἶχε τὴν σάλπιγγα· Λῦσον τȣς τέσσαρας ἀγγέλȣς τοὺς [11] δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.

15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ [10]ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον [17] τῶν ἀνθρώπων.

16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς ‖‖ στρατευμάτων τοῦ *† ἱππικοῦ, e δύοl *‡ μυριάδες μυριάδων· b ꭓ l [8] ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

17 Καὶ οὕτως εἶδον τȣς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, ꭓ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ

A. D. 96.

* ἔχουσαι-i.
1 δίδωμι.
† βασανίσωσι-n.
2 βασανίζω, ch. 11. 10. 12. 2. 14. 10. Mat. 8.6.29. Mar. 5. 7. Lu. 8. 28. 2 Pe. 2. 8.
‡ ἐν δὲ-h.
3 c.18.7,10,15.
4 ἀπέρχομαι.
§ πλήξῃ-n.
‖ ἔρχεται-i.
** Καὶ μετὰ ταῦτα ꭓ ὁ-n
5 εὑρίσκω.
6 σαλπίζω.
7 ἀποθνήσκω
8 ἀκούω.
9 φεύγω.
†† λέγοντος, s. λέγοντα-i
‡‡ ὁ ἔχων-a.
10 ἑτοιμάζω.
11 δέω.
§§ χρυσοῖ-l.
12 ἔχω.
13 θρίξ.
14 εἰμί.
15 Ep. 6. 14. 1 Th. 5. 8. 1Sa.17.5,38. Job 41. 17.
‖‖ τῶν-e.
*† ἵππου-i.
*‡ al. δυσμυριάδες.
*§ κέντρα· ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξȣσία αὐτῶν τȣ ἀδικῆσαι-i.
16 Ac. 9. 5. 26. 14. 1Co.15.55.56.
17 s. μέρος.

Digitized by Google

¹ὑακινθίνους ϗ θειώ-
δεις· ϗ αἱ κεφαλαὶ τῶν
ἵππων ὡς κεφαλαὶ λε-
όντων, ϗ ἐκ τῶν στο-
μάτων αὐτῶν ἐκπορεύ-
εται πῦρ ϗ καπνὸς καὶ
θεῖον.
18 ‡Ὑπὸ τῶν τριῶν
§τέτων ⁶ἀπεκτάνθησαν
τὸ τρίτον ⁷τῶν ἀνθρώ-
πων, ‖ἐκ τοῦ πυρὸς ϗ
ᵇἐκ| τοῦ καπνοῦ ϗ ᵇἐκ|
τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευ-
ομένου ἐκ τῶν στομά-
των αὐτῶν.
19 ‡‡Αἱ γὰρ ¹¹ἐξουσίαι
αὐτῶν ἐν τῷ στόματι
αὐτῶν ‖‖¹³εἰσιν· *†αἱ
γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοι-
αι ὄφεσιν, ἔχουσαι κε-
φαλάς· καὶ ἐν αὐταῖς
ἀδικοῦσι.
20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν
ἀνθρώπων οἳ οὐκ ⁵ἀπ-
εκτάνθησαν ἐν ταῖς
πληγαῖς ταύταις, *‡ὔτε
¹⁷μετενόησαν ἐκ τῶν ἔρ-
γων τῶν χειρῶν αὐ-
τῶν, ἵνα μὴ προσκυνή-
σωσι τὰ δαιμόνια, καὶ
*§εἴδωλα τὰ χρυσᾶ ϗ
τὰ ἀργυρᾶ ᵉϗ τὰ χαλ-
κᾶ | καὶ τὰ λίθινα ϗ τὰ
ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν
δύναται, οὔτε ἀκούειν,
οὔτε περιπατεῖν·
21 Καὶ ὐ ¹⁷μετενόησαν
ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν,
ὔτε ἐκ τῶν †§²³φαρμα-
κειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ
τῆς πορνείας αὐτῶν,
ὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων
αὐτῶν.

Κεφ. ι΄.

ΚΑΙ εἶδον ᵈἄλλον |
ἄγγελον ἰσχυρὸν κατα-
βαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ²περιβεβλημένον
³νεφέλην· καὶ *ἶρις
⁴ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· † καὶ
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πό-
δες αὐτοῦ ὡς στύλοι
πυρός.
2 Καὶ **⁶εἶχεν ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ ††⁸βιβλα-
ρίδιον ⁹ἀνεῳγμένον· ϗ
¹⁰ἔθηκε τὸν πόδα αὐτῦ
τὸν δεξιὸν ἐπὶ §§τὴν
θάλασσαν, τὸν δὲ εὐώ-
νυμον ἐπὶ τὴν γῆν.
3 Καὶ ¹²ἔκραξε φωνῇ
μεγάλῃ ὥσπερ ¹⁴λέων
μυκᾶται· ϗ ὅτε ¹²ἔκρα-
ξεν, ¹⁵ἐλάλησαν αἱ
ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυ-
τῶν φωνάς.
4 Καὶ ὅτε ¹⁵ἐλάλησαν
αἱ ἑπτὰ βρονταὶ ᵇτὰς
φωνὰς ἑαυτῶν,| ἔμελ-
λον γράφειν· ϗ ¹⁶ἤκου-
σα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, λέγουσάν ᵇμοι·|
Σφράγισον¹⁸ ἃ ¹⁵ἐλά-
λησαν αἱ ἑπτὰ βρον-
ταὶ, καὶ μὴ *‖ταῦτα
¹⁹γράψῃς.
5 Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν
εἶδον ²⁰ἑστῶτα ἐπὶ τῆς
θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς, ²¹ἦρε τὴν χεῖρα
αὐτοῦ †‡εἰς τὸν οὐρα-
νόν.
6 Καὶ ²²ὤμοσεν ᵉἐν|
τῷ ²⁴ζῶντι εἰς τὺς αἰ-
ῶνας τῶν αἰώνων, ὃς
²⁵ἔκτισε τὸν οὐρανὸν
ϗ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν
γῆν ϗ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ
τὴν θάλασσαν ϗ τὰ ἐν

A. D. 96.

1 Ex. 26. 4.
2 περιβάλλω.
3 s. κατὰ.
* ἡ-ε.
4 s. ἦν.
† αὐτοῦ,-ε.
‡ Ἀπὸ-α.
§ πληγῶν-ε.
5 ἀποκτείνω.
‖ ἀπὸ-ί.
** ἔχων-α.
6 ἔχω.
7 s. μέρος.
†† βιβλίον-ί.
8 ver. 8.-10.
9 ἀνοίγω.
10 τίθημι.
‡‡ Ἡ γὰρ ἐξυσία τῶν ἵππων ἐν-α.
11 Ro. 13. 1.
§§ τῆς θαλάσσης....τῆς γῆς-α.
‖‖ ἐστι.-α.
12 κράζω.
13 εἰμί.
*† καὶ ἐν ταῖς ὀραῖς αὐτῶν-ε.
14 s. ὅτε.
15 λαλέω.
*‡ οὐ-α.
16 ἀκούω.
17 μετανοέω.
*§ τὰ-ε.
18 σφραγίζω.
*‖ αὐτὰ-h.
19 γράφω.
20 ἵστημι.
21 αἴρω.
†‡ τὴν δεξιὰν-ε.
22 ὀμνύω.
†§ φαρμάκων-n.
23 ch. 18. 23. Ga. 5. 20. Ex. 7. 11.
24 ζάω.
25 κτίζω.

Digitized by Google

αὐτῇ· "Οτι χρόνος *ὐκ
[1]ἔσται ἔτι·
7 Ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις τῆς φωνῆς τοῦ
ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν
μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ
§ τελεσθῇ τὸ μυστή-
ριον τοῦ Θεοῦ, ὡς [3]εὐ-
ηγγέλισε ‖ τοῖς ἑαυτοῦ
δούλοις τοῖς προφή-
ταις.
8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν [5]ἤ-
κουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
πάλιν λαλοῦσα μετ'
ἐμοῦ, ϗ λέγουσα· "Υπα-
γε, [6]λάβε τὸ βιβλαρί-
διον τὸ [7]ἠνεῳγμένον ἐν
τῇ χειρὶ ‡‡ ἀγγέλου τῦ
[9]ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης ϗ ἐπὶ τῆς γῆς.
9 Καὶ [11]ἀπῆλθον πρὸς
τὸν ἄγγελον, λέγων
αὐτῷ· §§ [8]Δός μοι τὸ
βιβλαρίδιον. Καὶ λέ-
γει μοι· [6]Λάβε [13]καὶ
κατάφαγε αὐτό· καὶ
[15]πικρανεῖ σου τὴν κοι-
λίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στό-
ματί σου [1]ἔσται γλυκὺ
ὡς μέλι.
10 Καὶ [6]ἔλαβον τὸ
βιβλαρίδιον ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ϗ
[17]κατέφαγον αὐτό· καὶ
[1]ἦν ἐν τῷ στόματί μου
ὡς μέλι, γλυκύ· καὶ
ὅτε ἔφαγον αὐτὸ, ἐπι-
κράνθη [19] ἡ κοιλία
μου.
11 Καὶ †‡ λέγει μοι·
Δεῖ σε πάλιν προφη-
τεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ
ἔθνεσι καὶ γλώσσαις
καὶ βασιλεῦσι πολ-
λοῖς.

Κεφ. ια'.

ΚΑΙ [8]ἐδόθη μοι κάλα-
μος ὅμοιος ῥάβδῳ, †λέ-
γων· [2]"Εγειραι, ϗ ‡μέ-
τρησον τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ, ϗ τὸ θυσιαστήρι-
ον, ϗ τοὺς προσκυνοῦν-
τας ἐν αὐτῷ.
2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν
**ἔσωθεν τῦ ναοῦ [4]ἔκ-
βαλε ἔξω, ϗ μὴ αὐτὴν
†† μετρήσῃς, ὅτι [8]ἐδόθη
τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν
πόλιν τὴν ἁγίαν πατή-
σουσι μῆνας τεσσαρά-
κοντα δύο.
3 Καὶ [8]δώσω [10]τοῖς
δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ
προφητεύσουσιν ἡμέρας
χιλίας διακοσίας ἑξ-
ήκοντα, [12]περιβεβλη-
μένοι [14]σάκκους.
4 Οὗτοί [1]εἰσιν αἱ δύο
ἐλαῖαι, ϗ ‖‖δύο λυχνί-
αι αἱ ἐνώπιον τῦ *†Θεῦ
τῆς γῆς *‡[9]ἑστῶσαι.
5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς
*§ θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ
ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτῶν, καὶ κατε-
σθίει τῦς ἐχθροὺς αὐ-
τῶν· ϗ εἴ τις αὐτῦς θέ-
λῃ*§ ἀδικῆσαι, ὕτω δεῖ
αὐτὸν [16]ἀποκτανθῆναι.
6 Οὗτοι ἔχουσιν ἐξου-
σίαν κλεῖσαι τὸν οὐρα-
νὸν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑε-
τὸς *‖ἐν ἡμέραις αὐτῶν
τῆς προφητείας· ϗ ἐξϋ-
σίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν
ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ
εἰς αἷμα, καὶ [18]πατά-
ξαι τὴν γῆν †§πάσῃ
πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν θε-
λήσωσι.[20]

A. D. 96.

* οὐκέτι ἔσται.-a.
1 εἰμί.
† καὶ ὁ ἄγγελος εἱστήκει. al. καὶ εἱστήκει ὁ ἄγγελος-b.
2 ἐγείρω.
‡ μέτρισον-n.
§ ἐτελέσθη-a.
3 εὐαγγέλλω
‖ τοὺς ἑαυτῦ δούλυς τοὺς προφήτας.-a
** ἔξωθεν-a.
4 ἐκβάλλω.
5 ἀκούω.
†† μετρίσῃς-n.
6 λαμβάνω.
7 ἀνοίγω.
8 δίδωμι.
‡‡ τοῦ-e.
9 ἵστημι.
10 s. ἐξϋσίαν.
11 ἀπέρχομαι
12 περιβάλλω.
§§ δοῦναί μοι-a.
13 s. αὐτὸ.
14 s. κατὰ.
‖‖ αἱ e.
15 ch. 8. 11. Col. 3. 19. Job 27. 2.
*† κυρίου-a.
*‡ ἑστῶτες,-a.
*§ θέλει-a.
16 ἀποκτείνω
17 καταφάγω
*‖ τὰς ἡμέρας-a.
18 πατάσσω.
19 πικραίνω, ver. 9.
†‡ λέγουσί μοι-n.
†§ ἐν-e.
20 θέλω.

Digitized by Google

7 Καὶ ὅταν τελέσωσι
τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν,
τὸ θηρίον *τὸ ἀναβαῖ-
νον ἐκ τῆς ἀβύσσȣ ποι-
ήσει πόλεμον μετ' αὐ-
τῶν, καὶ νικήσει αὐτȣ̀ς,
καὶ [6]ἀποκτενεῖ αὐτούς.
8 Καὶ ‡τὰ πτώματα
αὐτῶν §ἐπὶ τῆς πλα-
τείας πόλεως τῆς μεγά-
λης, ἥτις καλεῖται
πνευματικῶς Σόδομα ϗ
Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ
Κύριος ‖ἡμῶν [9]ἐσταυ-
ρώθη.
9 Καὶ **βλέψουσιν
ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυ-
λῶν καὶ γλωσσῶν καὶ
ἐθνῶν, ‡τὰ πτώματα
αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ϗ
ἥμισυ, καὶ τὰ πτώμα-
τα αὐτῶν οὐκ [13]ἀφή-
σουσι [14]τεθῆναι εἰς
‡‡μνήματα.
10 Καὶ οἱ κατοικȣ̃ντες
ἐπὶ τῆς γῆς ‖‖[15]χαρȣ̃-
σιν ἐπ' αὐτοῖς, ϗ *‡εὐ-
φρανθήσονται· [17] καὶ
δῶρα *§πέμψουσιν ἀλ-
λήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ
δύο προφῆται [18]ἐβασά-
νισαν τοὺς κατοικοῦν-
τας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς
ἡμέρας ϗ ἥμισυ, πνεῦ-
μα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ
[19]εἰςῆλθεν †‡ἐπ' αὐτȣ́ς·
καὶ [20]ἔστησαν ἐπὶ τȣ̀ς
πόδας αὐτῶν, καὶ φό-
βος μέγας †§[5]ἔπεσεν
ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας
αὐτούς.
12 Καὶ †‖[23]ἤκουσαν
φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ
ȣ̓ρανȣ̃, λέγȣσαν αὐτοῖς·
[1]Ἀνάβητε ὧδε. Καὶ
[1]ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ· ϗ
[2]ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ
ἐχθροὶ αὐτῶν.
13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ
†ὥρᾳ [3]ἐγένετο σεισμὸς
μέγας, καὶ τὸ δέκατον
[4]τῆς πόλεως [5]ἔπεσε, ϗ
[6]ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ
σεισμῷ ὀνόματα ἀν-
θρώπων χιλιάδες ἑπτά·
καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι
[3]ἐγένοντο, καὶ [8]ἔδωκαν
δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐ-
ρανοῦ.
14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα
[10]ἀπῆλθεν, ††ἰδοὺ ἡ ȣ̓αὶ
ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ.
15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγ-
γελος ἐσάλπισε, καὶ
[3]ἐγένοντο φωναὶ μεγά-
λαι ἐν τῷ οὐρανῷ, §§λέ-
γουσαι· [3]Ἐγένοντο αἱ
βασιλεῖαι τȣ̃ κόσμου,‖
τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ
*† τοῦ Χριστοῦ αὐτȣ̃,[16]
καὶ βασιλεύσει εἰς τȣ̀ς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.
16 Καὶ οἱ εἴκοσι καὶ
τέσσαρες πρεσβύτεροι
οἱ ἐνώπιον *‖τοῦ Θεοῦ
καθήμενοι ἐπὶ τȣ̀ς θρό-
νȣς αὐτῶν, [5]ἔπεσαν ἐπὶ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν,
καὶ προσεκύνησαν τῷ
Θεῷ,
17 Λέγοντες· Εὐχαρι-
στοῦμέν σοι, Κύριε ὁ
Θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
ὁ [22]ὢν καὶ ὁ [22]ἦν ᵇκαὶ
ὁ ἐρχόμενος·‖ ὅτι [24]εἴ-
ληφας τὴν δύναμίν σου
τὴν μεγάλην, καὶ ἐβα-
σίλευσας.

A. D. 96.

1 ἀναβαίνω.
*τὸ τέταρτον
2 θεωρέω. [f.
† ἡμέρᾳ-h.
3 γίνομαι.
4 s. μέρος.
5 πίπτω.
‡τὸ πτῶμα-a
§ ἐάσει-f.
6 ἀποκτείνω.
‖ αὐτῶν-a.
8 δίδωμι.
9 σταυρόω.
10 ἀπέρχομαι
** βλέπου-
σιν-a.
†† ἡ οὐαὶ ἡ
τρίτη, ἰδȣ̀,
ἔρχεται-n.
13 ἀφίημι.
14 τίθημι.
‡‡ μνῆμα.-a.
§§ λέγοντες·
Ἐγένετο ἡ
βασιλεία-a
‖‖ χαίρȣσιν-
15 χαίρω. [a
*† Ἰησȣ̃ Χρι-
στȣ̃, καὶ βα-
σιλεύει-n.
16 s. αἱ βασι-
λεῖαι.
*‡ εὐφραί-
νονται.-i.
17 εὐφραίνω.
*§δώσȣσιν-h.
18 βασανίζω.
*‖ τȣ̃ θρόνου
τȣ̃ Θεοῦ, οἳ
κάθηνται-n.
19 εἰςέρχο-
μαι.
†‡ αὐτοῖς·-h.
ἐν αὐτοῖς·-a
al. εἰς αὐτȣ̀ς.
20 ἵστημι.
22 εἰμί. [h.
†§ ἐπέπεσεν-
†‖ ἤκουσα-h.
23 ἀκούω.
24 λαμβάνω.

18 Καὶ τὰ ἔθνη [1] ὠρ-
γίσθησαν, καὶ [3]ἦλθεν ἡ
ὀργή σου· καὶ ὁ καιρὸς
τῶν νεκρῶν, [5]κριθῆναι,
καὶ [6]δοῦναι τὸν μισθὸν
τοῖς δούλοις σου τοῖς
προφήταις, ꝁ τοῖς ἁγί-
οις ꝁ τοῖς [7]φοβϐμένοις
τὸ ὄνομά σου, τοῖς μι-
κροῖς ꝁ τοῖς μεγάλοις·
ꝁ διαφθεῖραι τοὺς δια-
φθείροντας τὴν γῆν.
19 Καὶ [9]ἠνοίγη ὁ ναὸς
τϐ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ [11]ὤφθη ἡ κιβωτὸς
τῆς διαθήκης *ϵ αὐτοῦ †
ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ
[13]ἐγένοντο ἀστραπαὶ
καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ
d καὶ σεισμὸς| καὶ χά-
λαζα μεγάλη.

Κεφ. ιβ΄.

ΚΑΙ σημεῖον μέγα
[11]ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ·
γυνὴ [16]περιβεβλημένη
[17]τὸν ἥλιον, ꝁ ἡ σελήνη
ὑποκάτω τῶν ποδῶν
αὐτῆς, ꝁ ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς στέφανος
ἀστέρων δώδεκα·
2 Καὶ ἐν γαστρὶ [19]ἔ-
χουσα, ** κράζει ὠδί-
νουσα, ꝁ [20]βασανιζομέ-
νη [21] τεκεῖν.
3 Καὶ [11]ὤφθη ἄλλο
σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ ἰδοὺ [23]δράκων μέ-
γας ‡‡ [25]πυῤῥὸς, ἔχων
κεφαλὰς ἑπτὰ ꝁ κέρατα
δέκα· ꝁ ἐπὶ τὰς κεφα-
λὰς αὐτοῦ διαδήματα
ἑπτά.
4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ
σύρει τὸ τρίτον [27]τῶν
ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ [2]ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς
τὴν γῆν· ꝁ ὁ δράκων
[4]ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς
γυναικὸς τῆς μελλού-
σης [21] τεκεῖν, ἵνα ὅταν
[21] τέκῃ, τὸ τέκνον αὐ-
τῆς καταφάγῃ.
5 Καὶ [21] ἔτεκεν υἱὸν
ἄῤῥενα, ὃς μέλλει ποι-
μαίνειν πάντα τὰ ἔθνη
ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ
[8]ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐ-
τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ
† τὸν θρόνον αὐτοῦ.
6 Καὶ ἡ γυνὴ [10]ἔφυγεν
εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου
ἔχει ‡ τόπον [14] ἡτοιμα-
σμένον ἀπὸ τϐ Θεοῦ,
ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐ-
τὴν ἡμέρας χιλίας δια-
κοσίας ἑξήκοντα.
7 Καὶ [13] ἐγένετο πόλε-
μος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ
Μιχαὴλ ꝁ οἱ ἄγγελοι
αὐτϐ § [15]ἐπολέμησαν κα-
τὰ τοῦ δράκοντος, ꝁ ὁ
δράκων [15]ἐπολέμησε, ꝁ
οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ·
8 Καὶ οὐκ || ἴσχυσαν,
οὔτε τόπος [18] εὑρέθη
†† αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ.
9 Καὶ [2] ἐβλήθη ὁ δρά-
κων ὁ μέγας, ὁ [22]ὄφις ὁ
ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος
Διάβολος, ꝁ *d* ὁ| Σατα-
νᾶς ὁ πλανῶν τὴν οἰκϐ-
μένην [24]ὅλην, [2] ἐβλήθη
εἰς τὴν γῆν· ꝁ οἱ ἄγγε-
λοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
[2]ἐβλήθησαν.
10 Καὶ [26]ἤκϐσα φωνὴν
μεγάλην λέγϐσαν ἐν τῷ
ϐρανῷ· Ἄρτι [13]ἐγένετο

A. D. 96.

1 ὀργίζω.
2 βάλλω.
3 ἔρχομαι.
4 ἵστημι.
5 κρίνω.
6 δίδωμι.
7 φοβέω.
8 ἁρπάζω.
9 ἀνοίγω.
* τϐ κυρίϐ-a.
al. τϐ Θεοῦ.
† πρὸς-e.
10 φεύγω.
11 ὄπτομαι.
12 s. χώραν.
13 γίνομαι.
14 ἑτοιμάζω.
‡ ἐκεῖ-e.
15 πολεμέω,
ch. 2. 16.
13. 4.
17. 14.
Ja. 4. 2.
2 Ki. 14.15.
§ τϐ πολεμῆ-
σαι μετὰ τϐ
δράκ.-a.
16 περιβάλλω
17 s. κατὰ.
|| ἴσχυσεν,-a
18 εὑρίσκω.
19 s. ἐμβρυὸν
** ἔκραξεν ϐ.
ἔκραζεν-i.
†† αὐτῷ-h.
20 ch. 9. 5.
14. 10.
20. 10.
Mat. 8. 29.
2 Pe. 2. 8.
21 τίκτω.
22 ch. 20. 2.
2 Co. 11. 3.
23 v. 4,7,9,13,
16, 17.
c. 13.2,4,11.
24 s. γῆν.
‡‡ πυρὸς,-n.
25 ch. 6. 4.
26 ἀκούω.
27 s. μέρος.

Digitized by Google

ἡ σωτηρία ϗ ἡ δύναμις
ϗ ἡ βασιλεία τȣ͂ Θεοῦ
ἡμῶν, ϗ ἡ ἐξουσία τοῦ
Χριϛȣ͂ αὐτȣ͂· ὅτι †[1]κατ-
εβλήθη ὁ ‡[3]κατήγορος
τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ
κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώ-
πιον τȣ͂ Θεȣ͂ ἡμῶν ἡμέ-
ρας καὶ νυκτός.
11 Καὶ αὐτοὶ [7]ἐνίκη-
σαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα
τοῦ ἀρνίȣ, ϗ § διὰ τὸν
λόγον τῆς μαρτυρίας
αὐτῶν· ϗ οὐκ [8]ἠγάπη-
σαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν
ἄχρι θανάτου.
12 Διὰ τοῦτο εὐφραί-
νεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ
ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες.
Οὐαὶ ** τοῖς κατοικοῦ-
σι τὴν γῆν καὶ τὴν θά-
λασσαν, ὅτι [11] κατέβη
ὁ Διάβολος πρὸς ὑμᾶς
ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰ-
δὼς, ὅτι ὀλίγον καιρὸν
ἔχει.
13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δρά-
κων[12] ὅτι [13]ἐβλήθη εἰς
τὴν γῆν, [15] ἐδίωξε τὴν
γυναῖκα ἥτις [16] ἔτεκε
τὸν ἄῤῥενα.
14 Καὶ [17] ἐδόθησαν τῇ
γυναικὶ δύο πτέρυγες
τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλȣ,
ἵνα [19]πέτηται εἰς τὴν
ἔρημον εἰς τὸν τόπον
αὐτῆς. |||| ὅπου τρέφε-
ται ἐκεῖ καιρὸν καὶ
καιροὺς. καὶ ἥμισυ και-
ροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ
ὄφεως.
15 Καὶ [13]ἔβαλεν ὁ
ὄφις ὀπίσω τῆς γυναι-
κὸς ἐκ τοῦ ϛόματος αὐ-
τȣ͂ ὕδωρ ὡς ποταμὸν,
ἵνα * ταύτην ποταμο-
φόρητον ποιήσῃ.
16 Καὶ [2] ἐβοήθησεν ἡ
γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ [4] ἤ-
νοιξεν ἡ γῆ τὸ ϛόμα
αὐτῆς, ϗ [5] κατέπιε τὸν
ποταμὸν ὃν [13]ἔβαλεν ὁ
δράκων ἐκ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ.
17 Καὶ [6] ὠργίσθη ὁ
δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ,
ϗ [8]ἀπῆλθε ποιῆσαι πό-
λεμον μετὰ τῶν λοιπῶν
τοῦ σπέρματος αὐτῆς,
τῶν τηρούντων τὰς ἐν-
τολὰς τοῦ Θεȣ͂, ϗ ἐχόν-
των τὴν μαρτυρίαν
|| τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
18 Καὶ ††[10] ἐϛάθην ἐπὶ
τὴν ἄμμον τῆς θαλάσ-
σης.

Κεφ. ιγʹ.

ΚΑΙ εἶδον ἐκ τῆς θα-
λάσσης θηρίον ἀναβαῖ-
νον, [14] ἔχων κεφαλὰς
ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα·
καὶ ἐπὶ κεράτων αὐ-
τοῦ δέκα διαδήματα,
καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτοῦ ‡‡ὄνομα βλασφη-
μίας.
2 Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶ-
δον [18]ἦν ὅμοιον παρδά-
λει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
ὡς §§ [20] ἄρκτου, καὶ τὸ
στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα
λέοντος. Καὶ [17]ἔδωκεν
αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύ-
ναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν
θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξου-
σίαν μεγάλην.
3 Καὶ [b] εἶδον | μίαν
*† τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ
ὡς [21] ἐσφαγμένην εἰς

A. D. 96.

* αὐτὴν-a.
† ἐβλήθη-k.
1 καταβάλλω,
2 Co. 4. 9.
He. 6. 1.
2 βοηθέω.
‡ κατήγωρ-a.
3 Jno. 8. 10.
Ac. 23. 30, 35.
24. 8.
25. 16, 18.
2 Mac. 4. 5.
4 ἀνοίγω.
5 καταπίνω.
Mat. 23. 24.
1 Co. 15.54.
2 Co. 5. 4.
2. 7.
He. 11. 29.
1 Pe 5. 8.
6 ὀργίζω.
7 νικάω.
§ διὰ τὴν μαρτυρίαν-n
8 ἀπέρχομαι
|| Ἰησοῦ.-a.
9 ἀγαπάω.
** τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ-a.
†† ἐστάθη-i.
10 ἵστημι.
11 καταβαίνω
12 ver. 3.
13 βαλλω.
14 ἔχω.
15 διώκω.
16 τίκτω.
‡‡ ὀνόματα-l
17 δίδωμι.
18 εἰμί.
19 πετάω.
20 s. οἱ πόδες
§§ ἄρκου-a.
|||| ὅπως τρέφηται-i.
*† ἐκ-e.
21 σφάζω.

θάνατον. Καὶ ἡ πληγὴ
τοῦ θανάτου αὐτȣ̃ [1]ἐθε-
ραπεύθη, ϗ [2]ἐθαυμάσθη
ἐν ὅλῃ τῇ γῇ [3]ὀπίσω
τοῦ θηρίου.
4 Καὶ [5]προσεκύνησαν
†τὸν δράκοντα ὃς [8]ἔδω-
κεν ἐξȣσίαν τῷ θηρίῳ.
ϗ [5]προσεκύνησαν ‡τὸ
θηρίον, λέγοντες· Τίς
ὅμοιος τῷ θηρίῳ; §Τίς
‖ δύναται πολεμῆσαι
μετ' αὐτοῦ;
5 Καὶ [8]ἐδόθη αὐτῷ ϛό-
μα λαλοῦν μεγάλα καὶ
**βλαςφημίας, ϗ [8]ἐδό-
θη αὐτῷ ἐξουσία ††[c]ποι-
ῆσαι ꟾ μῆνας τεσσαρά-
κοντα δύο.
6 Καὶ [10]ἤνοιξε τὸ στό-
μα αὐτοῦ εἰς βλασφη-
μίαν πρὸς τὸν Θεὸν,
βλασφημῆσαι τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκη-
νὴν αὐτοῦ, [c]καὶ ꟾ τοὺς
ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦν-
τας.
7 Καὶ [8]ἐδόθη αὐτῷ
πόλεμον ποιῆσαι μετὰ
τῶν ἁγίων, καὶ [12]νικῆ-
σαι αὐτȣ́ς· ϗ [8]ἐδόθη
αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶ-
σαν φυλὴν ‖‖καὶ γλῶσ-
σαν καὶ ἔθνος.
8 Καὶ [5]προσκυνήσουσιν
*†αὐτῷ πάντες οἱ κατοι-
κȣ̃ντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν
οὐ [13]γέγραπται *‡ τὰ
ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ
τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου*‖
†§ [14]ἐσφαγμένου, ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου.
9 Εἴ τις ἔχει οὖς ἀκȣ-
σάτω.
10 †‖ Εἴ τις αἰχμαλω-
σίαν συνάγει, εἰς αἰχ-
μαλωσίαν ὑπάγει·
*εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀπο-
κτενεῖ,[4] δεῖ αὐτὸν ἐν
μαχαίρᾳ [4]ἀποκτανθῆ-
ναι· ὧδέ [6]ἐϛιν ἡ ὑπομο-
νὴ ϗ ἡ πίϛις τῶν ἁγί-
ων.
11 Καὶ εἶδον ἄλλο θη-
ρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς
γῆς, καὶ [9]εἶχε κέρατα
[c]δύο ꟾ ὅμοια ἀρνίῳ· ϗ
[7]ἐλάλει ὡς δράκων.
12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ πρώτου θηρίου πᾶ-
σαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐ-
τοῦ, ϗ ποιεῖ τὴν γῆν
ϗ τοὺς κατοικοῦντας
ἐν αὐτῇ ἵνα [5]προσκυ-
νήσωσι τὸ θηρίον τὸ
πρῶτον, οὗ [1]ἐθεραπεύ-
θη ἡ πληγὴ τοῦ θανά-
του αὐτοῦ.
13 Καὶ ποιεῖ σημεῖα
μεγάλα, ‡‡ἵνα καὶ πῦρ
ποιῇ καταβαίνειν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν
γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀν-
θρώπων.
14 Καὶ πλανᾷ §§τοὺς
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ
[8]ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι
ἐνώπιον τοῦ θηρίου·
λέγων τοῖς κατοικȣ̃σιν
ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι
εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ *§ἔ-
χει τὴν πληγὴν †‡ τῆς
μαχαίρας, καὶ [15]ἔζησε.
15 Καὶ [8]ἐδόθη αὐτῷ
[8]δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκό-
νι τȣ̃ θηρίȣ, ἵνα ϗ λαλή-
σῃ ἡ εἰκὼν τȣ̃ θηρίου
ϗ ποιήσῃ, ‡§ὅσοι ἂν μὴ
[5]προσκυνήσωσι ‡‖ τὴν

A. D. 96.

1 θεραπεύω.
2 θαυμάζω.
* εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.-n.
3 s. πορευομένη.
4 ἀποκτείνω.
† τῷ δράκοντι, ὅτι ἔδωκε τὴν ἐξȣσίαν-a.
5 προσκυνέω.
6 εἰμί.
7 λαλέω.
‡ τῷ θηρίῳ,-a
§ καί-m.
‖ δυνατὸς-h.
8 δίδωμι.
9 ἔχω.
** βλασφημίαν-h. al. βλάσφημα.
10 ἀνοίγω. [i.
†† πόλεμον-b
‡‡ ϗ πῦρ ἵνα ἐκ τȣ̃ οὐρανοῦ καταβῇ εἰς-a.
12 νικάω.
§§ τȣ̀ς ἐμȣ̀ς-f
‖‖ ϗ λαὸν-e.
*† αὐτὸν-a.
13 γράφω.
*‡ τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ-a.
*§ εἶχε-i.
*‖ τοῦ-e.
†‡ καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας-n
†§ ἐσφραγισμένου-n.
14 σφάζω
15 ζάω.
†‖ Vide App.
‡§ ἵνα-f.
‡‖ τῇ εἰκόνι-a

Digitized by Google

εἰκόνα τοῦ θηρίου, εἵνα |
[1]ἀποκτανθῶσι.
16 Καὶ ποιεῖ πάντας,
τοὺς μικροὺς ϗ τοὺς με-
γάλους, ϗ τοὺς πλου-
σίους ϗ τοὺς πτωχοὺς,
ϗ τοὺς ἐλευθέρους ϗ
τοὺς δούλους, ἵνα *[3]δῶ-
ση αὐτοῖς †χάραγμα
ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν
τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ ‡ τῶν
μετώπων αὐτῶν.
17 c Καὶ | ἵνα μή τις
[4]δύνηται ἀγοράσαι ἢ
πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων
τὸ χάραγμα ὃ ἢ | § τὸ
ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ
τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ.
18 f Ὧδε ἡ σοφία [7]ἐστίν·
ὁ ἔχων b τὸν | νοῦν,
[16]ψηφισάτω ††τὸν ἀρι-
θμὸν τοῦ θηρίου· ἀρι-
θμὸς γὰρ ἀνθρώπου
[7]ἐστὶ, ϗ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ
‡‡ χξς´.

Κεφ. ιδ´.

ΚΑΙ εἶδον, ϗ ἰδοὺ
|||| ἀρνίον *†[10] ἑστηκὸς
ἐπὶ τὸ ὄρος Σιὼν, ϗ
μετ' αὐτοῦ *§ ἑκατὸν
τεσσαρακοντατέσσαρες
χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ
ὄνομα †‡ τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ [12]γεγραμμένον ἐπὶ
τῶν μετώπων αὐτῶν.
2 Καὶ [13]ἤκουσα φωνὴν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φω-
νὴν ὑδάτων πολλῶν, ϗ
ὡς φωνὴν βροντῆς με-
γάλης· ||*ϗ φωνὴν [13]ἤ-
κουσα κιθαρῳδῶν κιθα-
ριζόντων ἐν ταῖς κι-
θάραις αὐτῶν.

3 Καὶ [2]ᾄδουσιν b ὡς |
ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον
τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπι-
ον τῶν τεσσάρων ζώ-
ων, καὶ τῶν πρεσβυτέ-
ρων· καὶ οὐδεὶς [4]ἠδύ-
νατο [5]μαθεῖν τὴν ᾠδὴν,
εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τέσσα-
ρακοντατέσσαρες χι-
λιάδες, οἱ [6]ἠγορασμέ-
νοι ἀπὸ τῆς γῆς.
4 Οὗτοί [7]d εἰσιν | οἳ
μετὰ γυναικῶν οὐκ [8]ἐ-
μολύνθησαν· παρθένοι
γάρ [7]εἰσιν. Οὗτοί [7]εἰ-
σιν οἱ ἀκολουθοῦντες
τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπά-
γῃ. Οὗτοι ||[6]ἠγορά-
σθησαν ἀπὸ τῶν ἀν-
θρώπων, **ἀπαρχὴ τῷ
Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ·
5 Καὶ ἐν τῷ στόματι
αὐτῶν οὐχ [9]εὑρέθη §§δό-
λος· ἄμωμοι γάρ | [7]εἰ-
σιν ||ἐνώπιον τοῦ θρόνου
τοῦ Θεοῦ |
6 Καὶ εἶδον c ἄλλον |
ἄγγελον *‡[11]πετώμενον
ἐν μεσουρανήματι, ἔχον-
τα εὐαγγέλιον αἰώνι-
ον, εὐαγγελίσαι τοὺς
†§κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
γῆς, ϗ †|| πᾶν ἔθνος καὶ
φυλὴν καὶ γλῶσσαν ϗ
λαόν·
7 ‡§ Λέγοντα ἐν φωνῇ
μεγάλῃ· [14]Φοβήθητε
τὸν ‡||Θεὸν, ϗ [3]δότε αὐ-
τῷ δόξαν, ὅτι [15]ἦλθεν
ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐ-
τοῦ· καὶ προσκυνήσατε
τῷ ποιήσαντι τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
||† θάλασσαν καὶ πηγὰς
ὑδάτων.

A. D. 96.

1 ἀποκτείνω.
2 ἀείδω.
3 δίδωμι.
4 δύναμαι.
5 μανθάνω.
* δῶσιν-a. al. δώσουσιν-i
† χαράγματα-i.
6 ἀγοράζω.
‡ τὸ μέτωπον
7 εἰμί. [·a.
8 μολύνω, ch. 3. 4. 1 Co. 8. 7. Isa. 65. 4.
§ τοῦ ὀνόματος-n.
|| ὑπὸ Ἰησοῦ-f
** ἀπ' ἀρχῆς-n.
†† τὸ ὄνομα-n
9 εὑρίσκω.
‡‡ χις´.-n.
§§ ψεῦδος-a.
|||| τὸ-e.
*† ἑστὼς-n.
10 ἵστημι.
*‡ πετόμενον-a.
11 πετάω.
*§ ἀριθμὸς-f.
†‡ αὐτοῦ ϗ τὸ ὄνομα-e.
†§ καθημένους-a.
12 γράφω.
13 ἀκούω.
†|| ἐπὶ-e.
‡§ λέγων-a.
14 φοβέω.
‡|| κύριον-h.
15 ἔρχομαι.
||* ϗ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα, ὡς κιθαρ.-a.
||† τὴν-e.
16 ψηφίζω, Lu. 14. 28.

Digitized by Google

8 Καὶ ἄλλος * ἄγγε-
λος [1]ἠκολούθησε, λέ-
γων· [3]Ἔπεσεν [3]ἔπε-
σε| Βαβυλὼν [b]ἡ πό-
λις| ἡ μεγάλη, [c]ὅτι|
ἐκ τοῦ οἴνου [d]τοῦ θυ-
μοῦ| τῆς πορνείας αὐ-
τῆς ‡[4]πεπότικε πάντα
ἔθνη.
9 Καὶ|| [d]τρίτος| ἄγγε-
λος [1]ἠκολούθησεν αὐ-
τοῖς, λέγων ἐν φωνῇ
μεγάλῃ· Εἴ τις τὸ θη-
ρίον προσκυνεῖ ϗ τὴν
εἰκόνα αὐτοῦ, ϗ λαμβά-
νει χάραγμα ἐπὶ τοῦ
μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ
τὴν χεῖρα αὐτοῦ·
10 Καὶ αὐτὸς [5]πίεται
ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
τοῦ Θεοῦ, τοῦ [7]κεκερα-
σμένου ἀκράτου ἐν τῷ
ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐ-
τοῦ· ϗ [9]βασανισθήσε-
ται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ
ἐνώπιον τῶν [d]ἁγίων|
ἀγγέλων, καὶ ἐνώπιον
τοῦ ἀρνίου.
11 Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῶν ἀνα-
βαίνει εἰς αἰῶνας αἰ-
ώνων· καὶ οὐκ ἔχου-
σιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας
καὶ νυκτὸς οἱ προσκυ
νοῦντες τὸ [13]θηρίον ϗ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
εἴ τις λαμβάνει τὸ χά-
ραγμα τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ.
12 [f]Ὧδε §§ὑπομονὴ τῶν
ἁγίων [14]ἐστίν· [b]ὧδε| οἱ
[15]τηροῦντες τὰς ἐντολὰς
τοῦ Θεοῦ, ϗ τὴν πίστιν
Ἰησοῦ.
13 Καὶ [16]ἤκουσα φω-

A. D. 96.

* δεύτερος-f.
1 ἀκολουθέω.
2 γραφω.
† ἀποθνή-
σκοντες· ἀπ'
ἄρτι λέγει
ναὶ τὸ-n.
3 πίπτω.
‡ ἧς, s. καί-f.
4 ποτίζω.
§ τὰ γὰρ-i.
|| ἄλλος-a.
** καθήμε-
νον ὅμοιον-a
†† ἔχοντα al.
ἔχοντι-n.
5 πίνω.
6 ἐξέρχομαι.
‡‡ al. ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ.
7 κεραννύω,
ch. 18. 6.
8 πεμπω.
9 βασανίζω,
ch. 9. 5.
Mat. 8. 6. 29.
10 ἔρχομαι.
11 ξηραίνω.
12 θερίζω,
Mat. 6. 26.
25. 24. 26.
Lu. 12. 24.
19. 21, 22.
Jno. 4. 36--38
1 Co. 9. 11.
2 Co. 9. 6.
Ga. 6. 7--9.
§§ ἡ-f.
13 ch. 11. 7.
13. 1.
Mar. 1. 13.
Ac. 10. 12.
11. 6.
28. 4, 5.
Tit. 1. 12.
14 εἰμί.
15 τηρέω.
16 ἀκούω.
17 φωνέω.
18 βαλλω.
19 s. ὄντος.

νῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λε-
γούσης [b]μοι·| Γράψον·
Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ
ἐν Κυρίῳ †ἀποθνήσκον-
τες ἀπάρτι. Ναὶ, λέ-
γει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀνα-
παύσωνται ἐκ τῶν κό-
πων αὐτῶν· § τὰ δὲ ἔρ-
γα αὐτῶν ἀκολουθεῖ
μετ' αὐτῶν.
14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ
νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ
τὴν νεφέλην ** καθ-
ήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀν-
θρώπου, †† ἔχων ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
στέφανον χρυσοῦν, καὶ
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέ-
πανον ὀξύ.
15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος
[6]ἐξῆλθεν [a]ἐκ τοῦ να-
οῦ,| ‡‡ κράζων ἐν μεγά-
λῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ
ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμ-
ψον [8] τὸ δρέπανον
σου, καὶ θέρισον· ὅτι
[10]ἦλθέ [b]σοι| ἡ ὥρα
[c]τοῦ| θερίσαι· ὅτι ἐξη-
ράνθη[11] ὁ θερισμὸς τῆς
γῆς.
16 Καὶ [18]ἔβαλεν ὁ καθ-
ήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην
τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ
τὴν γῆν· ϗ [12]ἐθερίσθη
ἡ γῆ.
17 Καὶ ἄλλος ἄγγε-
λος [6]ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ
τοῦ [19] ἐν τῷ οὐρανῷ,
ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπα-
νον ὀξύ.
18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος
[d][6]ἐξῆλθεν| ἐκ τοῦ θυ-
σιαστηρίου, ἔχων ἐξου-
σίαν ἐπὶ τοῦ πυρός· [e]ϗ|
[17]ἐφώνησε κραυγῇ με-

Digitized by Google

γάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ
δρέπανον τὸ [1] ὀξὺ, λέ-
γων· [2]Πέμψον σου τὸ
δρέπανον τὸ ὀξὺ, ϗ τρύ-
γησον[3] τοὺς βότρυας
τῆς γῆς, ὅτι *[4]ἤκμασαν
αἱ σταφυλαὶ † αὐτῆς.
19 Καὶ [5]ἔβαλεν ὁ ἄγ-
γελος τὸ δρέπανον αὐ-
τοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ [3]ἐ-
τρύγησε τὴν ἄμπελον
τῆς γῆς, καὶ [5]ἔβαλεν
εἰς §τὴν ληνὸν τοῦ θυ-
μοῦ τȣ Θεȣ ** τὴν με-
γάλην.
20 Καὶ [9]ἐπατήθη ἡ λη-
νὸς ‡‡ἔξω τῆς πόλεως·
ϗ [12]ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ
τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν
χαλινῶν τῶν ἵππων,
ἀπὸ σταδίων χιλίων
ἑξακοσίων.

Κεφ. ιε΄.

ΚΑΙ εἶδον ἄλλο ση-
μεῖον ἐν τῷ ȣρανῷ μέ-
γα ϗ θαυμαστὸν, ἀγγέ-
λȣς ἑπτὰ, ἔχοντας πλη-
γὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας,
ὅτι ἐν αὐταῖς [15] ἐτελέ-
σθη ὁ θυμὸς τȣ Θεοῦ.
2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασ-
σαν ὑαλίνην [17] μεμιγ-
μένην πυρί· καὶ τοὺς
[19] νικῶντας *§ ἐκ τοῦ
θηρίου ϗ ἐκ τῆς εἰκόνος
αὐτοῦ ϗ [b]ἐκ τȣ χαράγ-
ματος αὐτοῦ,| ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ, [21] ἑστῶτας ἐπὶ
τὴν θάλασσαν τὴν ὑα-
λίνην, ἔχοντας κιθά-
ρας τοῦ Θεοῦ·
3 Καὶ ᾄδουσι τὴν
ᾠδὴν Μωσέως †‡ δȣλου
τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν
τοῦ ἀρνίου, λέγοντες·
Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ
τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ
Θεὸς ὁ παντοκράτωρ·
δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ
αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς
τῶν ‡ ἁγίων.
4 Τίς οὐ μὴ [6] φοβηθῇ
c σε,| d Κύριε,| καὶ [7]δο-
ξάσῃ τὸ ὄνομά σȣ; ὅτι
μόνος ||ὅσιος· ὅτι πάν-
τα†† τὰ ἔθνη [8]ἥξουσι,
καὶ προσκυνήσουσιν ἐν-
ώπιόν σου· ὅτι τὰ δι-
καιώματά σου [10] ἐφα-
νερώθησαν.
5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶ-
δον, καὶ [b] ἰδοὺ| [11]ἠνοί-
γη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς
τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ
οὐρανῷ.
6 Καὶ [12] ἐξῆλθον οἱ
ἑπτὰ ἄγγελοι §§ἔχον-
τες τὰς ἑπτὰ πληγὰς,
c ἐκ τοῦ ναοῦ,| ||||[13]ἐνδε-
δυμένοι*† *‡ λίνον κα-
θαρὸν b καὶ | λαμπρὸν,
ϗ [14] περιεζωσμένοι πε-
ρὶ τὰ στήθη ζώνας χρυ-
σᾶς.
7 Καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ζώων [16] ἔδωκε
τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις
ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς
[18]γεμȣσας τȣ θυμȣ τοῦ
Θεοῦ τοῦ [20] ζῶντος εἰς
τȣς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
8 Καὶ [23] ἐγεμίσθη ὁ
ναὸς *|| καπνοῦ ἐκ τῆς
δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ·
καὶ οὐδεὶς [22] ἠδύνατο
[24] εἰσελθεῖν εἰς τὸν να-
όν, ἄχρι [15] τελεσθῶσιν

A. D. 96.

1 ch. 1. 16. Ps. 56. 4.
2 πέμπω.
3 τρυγάω, Lu. 6. 44.
* ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ-h.
4 ἀκμάζω.
† τῆς γῆς-i.
‡ ἐθνῶν·-a. alij αἰώνων·-i.
5 βάλλω.
6 φοβέω.
7 δοξίζω.
§ τὸν-n.
|| ἅγιος εἶ·-h.
** τὸν μέγαν.-a.
†† πάντες ἥξουσι-h.
8 ἥκω.
9 πατέω.
‡‡ ἔξωθεν-a.
10 φανερόω.
11 ἀνοίγω.
12 ἐξέρχομαι
§§ οἱ-e.
|||| al. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
13 ἐνδύω.
*† οἳ ἦσαν-f.
14 περιζώννυμι.
*‡ λίθον-n.
15 τελέω.
16 δίδωμι.
17 μίγνυμι.
18 γέμω.
19 νικάω.
*§ ἐκ τῆς εἰκόνος καὶ ἐκ τȣ θηρίȣ αὐ-
20 ζάω.[τȣ,-n
21 ἵστημι.
*|| ἐκ τοῦ-f.
22 δύναμαι.
23 γεμίζω.
†‡ τοῦ-f.
24 εἰσέρχομαι.

Digitized by Google

αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν
ἑπτὰ ἀγγέλων.

Κεφ. ιϛ´.

ΚΑΙ [4] ἤκουσα φωνῆς
μεγάλης [c] ἐκ τȣ ναοῦ,|*
λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγ-
γέλοις· Ὑπάγετε, [d] χ |
[5] ἐκχέατε τὰς ‡ φιάλας
τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεȣ εἰς
τὴν γῆν.
2 Καὶ [6] ἀπῆλθεν ὁ πρῶ-
τος,§ καὶ [5] ἐξέχεε τὴν
φιάλην αὐτοῦ ‖ἐπὶ τὴν
γῆν· καὶ [7] ἐγένετο ἕλ-
κος [e] κακὸν καὶ | πονη-
ρὸν ** εἰς τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς ἔχοντας τὸ
[11] χάραγμα τοῦ θηρίου,
καὶ τοὺς τῇ εἰκόνι αὐ-
τοῦ προσκυνοῦντας.
3 Καὶ ὁ δεύτερος [c] ἄγ-
γελος| [5] ἐξέχεε τὴν φι-
άλην αὐτοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν· καὶ [7] ἐγένετο
αἷμα ὡς νεκροῦ· χ πᾶ-
σα ψυχὴ ‡‡ [13] ζῶσα |
[15] ἀπέθανεν ἐν τῇ θα-
λάσσῃ.
4 Καὶ ὁ τρίτος [b] ἄγγε-
λος| [5] ἐξέχεε τὴν φιά-
λην αὐτοῦ εἰς τοὺς πο-
ταμοὺς καὶ εἰς τὰς πη-
γὰς τῶν ὑδάτων· καὶ
*† [7] ἐγένετο αἷμα.
5 Καὶ [4] ἤκουσα τοῦ
ἀγγέλου τῶν ὑδάτων,
λέγοντος· Δίκαιος,
[b] Κύριε,| [3] εἶ, ὁ [3] ὢν,
καὶ ὁ [3] ἦν, [b] καὶ | *‡ ὁ
ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρι-
νας· [17]
6 Ὅτι αἷμα ἁγίων
[e] χ | προφητῶν [5] ἐξέχε-
αν, καὶ αἷμα αὐτοῖς
[1] ἔδωκας [2] πιεῖν· ἄξιοι
[b] γάρ | [3] εἰσι.
7 Καὶ [4] ἤκουσα [b] ἄλλȣ
ἐκ| † τοῦ θυσιαστηρίου,
λέγοντος· Ναὶ Κύριε ὁ
Θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι
αἱ κρίσεις σου.
8 Καὶ ὁ τέταρτος
[b] ἄγγελος| [5] ἐξέχεε
τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ
τὸν ἥλιον· καὶ [1] ἐδό-
θη αὐτῷ [8] καυματίσαι
τοὺς ἀνθρώπους ἐν
πυρί.
9 Καὶ [8] ἐκαυματίσθη-
σαν οἱ ἄνθρωποι [9] καῦ-
μα μέγα, καὶ [10] ἐβλασ-
φήμησαν †† τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχον-
τος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς
πληγὰς ταύτας· καὶ οὐ
[12] μετενόησαν [1] δοῦναι
αὐτῷ δόξαν.
10 Καὶ ὁ πέμπτος [b] ἄγ-
γελος| [5] ἐξέχεε τὴν φι-
άλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ
[7] ἐγένετο ἡ βασιλεία
αὐτοῦ [14] ἐσκοτωμένη·
καὶ §§ [16] ἐμασσῶντο τὰς
γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ
πόνου·
11 Καὶ [10] ἐβλασφήμη-
σαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἐκ τῶν πόνων
αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλ-
κῶν αὐτῶν· καὶ οὐ μετ-
ενόησαν [12] ἐκ τῶν ἔρ-
γων αὐτῶν.
12 Καὶ ὁ ἕκτος [b] ἄγγε-
λος| [5] ἐξέχεε τὴν φιά-
λην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πο-
ταμὸν τὸν μέγαν [b] τὸν|
Εὐφράτην· καὶ [18] ἐξη-

A. D. 96.

1 δίδωμι.
2 πίνω.
3 εἰμί.
4 ἀκούω.
* alii ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
† alii φωνὴν ἐκ.
5 ἐκχέω.
‡ ἑπτὰ-e.
6 ἀπέρχομαι.
§ ἄγγελος-f.
‖ εἰς-h.
7 γίνομαι.
8 καυματίζω.
Mat. 13. 6.
Mar. 4. 6.
9 ch. 7. 16.
** ἐπὶ-i.
10 βλασφημέω.
Mat. 9. 3.
26. 65.
Mar. 3. 28, 29.
Lu. 12. 10.
Jno. 10. 36.
Ro. 2. 24.
†† οἱ ἄνθρωποι τὸ-i.
11 c. 13. 16, 17.
14. 9, 11.
15. 2.
19. 20.
20. 4.
Ac. 17. 29.
12 μετανοέω.
13 ζάω.
14 σκοτόω.
‡‡ ζωῆς-a.-d.
15 ἀποθνήσκω.
§§ ἐμασῶντο-n.
16 μασσάομαι. [n.
*† ἐγένοντο-
*‡ alii καὶ ὁ ἐσόμενος, ὅτι-n.
17 κρίνω.
18 ξηραίνω.

Digitized by Google

ράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ,
ἵνα [1]ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς
τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ
* ἀνατολῶν ἡλίου.
13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ
ςόματος τȣ͂ δράκοντος,
καὶ ἐκ τοῦ ςόματος τȣ͂
θηρίου, καὶ ἐκ τοῦ στό-
ματος τοῦ ψευδοπρο-
φήτου, πνεύματα τρία
ἀκάθαρτα †ὅμοια [5]βα-
τράχοις‡
14 Εἰσὶ [6] γὰρ πνεύμα-
τα § δαιμόνων ποιοῦν-
τα σημεῖα ‖ ἐκπορεύε-
σθαι | ἐπὶ τοὺς βασι-
λεῖς [b] τῆς γῆς καὶ | τῆς
οἰκουμένης ὅλης, [9]συν-
αγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
** πόλεμον τῆς ἡμέρας
[d] ἐκείνης | τῆς μεγάλης
τοῦ Θεοῦ τοῦ παντο-
κράτορος.[11]
15 †† Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς
κλέπτης. Μακάριος ὁ
γρηγορῶν, καὶ τηρῶν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα
μὴ γυμνὸς περιπατῇ, ϗ
βλέπωσι τὴν ἀσχημο-
σύνην αὐτοῦ.
16 Καὶ [9] συνήγαγεν
αὐτȣ̀ς εἰς τὸν τόπον
τὸν καλούμενον Ἑβρα-
ϊστὶ §§ Ἀρμαγεδδών.
17 Καὶ ὁ ἕβδομος [b]ἄγ-
γελος | [14]ἐξέχεε τὴν φι-
άλην αὐτοῦ ‖‖ εἰς τὸν
ἀέρα· καὶ [16]ἐξῆλθε φω-
νὴ [d]μεγάλη | *‡ἀπὸ τοῦ
ναοῦ τοῦ οὐρανȣ͂,| ἀπὸ
τοῦ θρόνου, λέγουσα·
[2]Γέγονε.
18 Καὶ [2]ἐγένοντο φω-
ναὶ καὶ βρονταὶ καὶ
ἀστραπαί· καὶ σεισμὸς
[d] [2] ἐγένετο | μέγας, οἷος
οὐκ [2] ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ
ἄνθρωποι [2] ἐγένοντο
ἐπὶ τῆς γῆς, [3] τηλικοῦ-
τος σεισμὸς οὕτω μέ-
γας.
19 Καὶ [2]ἐγένετο ἡ πό-
λις ἡ μεγάλη εἰς τρία
μέρη, καὶ αἱ πόλεις
τῶν ἐθνῶν [4] ἔπεσον·
καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη
[7] ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ, [8]δοῦναι αὐτῇ τὸ
ποτήριον τοῦ οἴνου
τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς
αὐτοῦ.
20 Καὶ πᾶσα νῆσος
[10]ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ
[19] εὑρέθησαν.
21 Καὶ χάλαζα μεγά-
λη ὡς ταλαντιαία κα-
ταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ ἐπὶ τȣ̀ς ἀνθρώπȣς·
ϗ [12]ἐβλασφήμησαν οἱ
ἄνθρωποι τὸν Θεὸν, ἐκ
τῆς πληγῆς τῆς χαλά-
ζης· ὅτι μεγάλη [6]ἐςὶν
ἡ πληγὴ ‡‡ αὐτῆς σφό-
δρα.

Κεφ. ιζ'.

ΚΑΙ [13]ἦλθεν εις ἐκ
τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν
ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιά-
λας, καὶ ἐλάλησε μετ'
ἐμοῦ, λέγων [b] μοι· |
Δεῦρο, [15]δείξω σοι τὸ
κρῖμα τῆς πόρνης τῆς
μεγάλης, τῆς καθημέ-
νης *† ἐπὶ τῶν ὑδάτων
τῶν πολλῶν·
2 Μεθ' ἧς [17]ἐπόρνευ-
σαν οἱ βασιλεῖς τῆς
γῆς, ϗ [18] ἐμεθύσθησαν
ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορ-

A. D. 96.

1 ἑτοιμάζω.
2 γίνομαι.
* ἀνατολῆς-h
3 2 Co. 1. 10. He. 2. 3. Ja. 3. 4.
4 πίπτω.
† ὡς βάτραχοι·-a.
5 Ps. 78. 45.
‡ ἐκπορευθέντα.-f.
6 εἰμί. [a.
§ δαιμονίων-
7 μιμνήσκομαι.
8 δίδωμι.
‖ ἃ ἐκπορεύεται-a.-d.
9 συνάγω.
10 φεύγω.
** τὸν-e.
11 v. 7. c. 1. 8. 2 Co. 6. 18.
†† Οὕτω γὰρ ἔλεγεν ὁ κύριος·-f. alii Ἰδοὺ ἔρχεται. [μέω.
12 βλαςφη-
‡‡ αὕτη-n.
13 ἔρχομαι.
§§ Ἀρμαγεδών.-a. alii Μαγεδών.-i.
14 ἐκχέω.
15 δεικνύω.
‖‖ ἐπὶ-l.
16 ἐξέρχομαι
*† ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν.-i.
*‡ ἐκ-i.
17 πορνεύω. ch. 18. 3, 9. Jer. 3. 7. Deu. 23. 17.
18 μεθύσκω, Lu. 12. 45. Ep. 5. 18.
19 εὑρίσκω.

Digitized by Google

νείας αὐτῆς οἱ κατοι-
κοῦντες τὴν γῆν.

3 Καὶ [2]ἀπήνεγκέ με
εἰς ἔρημον [e]ἐν| πνεύμα-
τι· καὶ εἶδον γυναῖκα
καθημένην ἐπὶ θηρίον
κόκκινον, γέμον * ὀνο-
μάτων βλασφημίας,
ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ ꭓ
κέρατα δέκα.

4 Καὶ ἡ γυνὴ § ἡ [3]πε-
ριβεβλημένη πορφύρα,
καὶ κοκκίνῳ, καὶ [4]κε-
χρυσωμένη ‖ χρυσῷ
καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
μαργαρίταις, ἔχουσα
χρυσοῦν ποτήριον ἐν
τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον
βδελυγμάτων καὶ **ἀ-
καθάρτητος πορνείας
αὐτῆς·††

5 Καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον
αὐτῆς [e]ὄνομα| ‡‡ [7]γε-
γραμμένον· Μυστήριον·
Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ
μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ
τῶν βδελυγμάτων τῆς
γῆς.

6 Καὶ εἶδον τὴν γυναῖ-
κα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵ-
ματος τῶν ἁγίων, ꭓ ἐκ
τοῦ αἵματος τῶν μαρ-
τύρων Ἰησοῦ· ꭓ [9]ἐθαύ-
μασα, [11]ἰδὼν αὐτὴν,
θαῦμα μέγα.

7 Καὶ εἰπέ μοι ὁ ἄγ-
γελος· Διατί [9]ἐθαύμα-
σας; ἐγώ σοι [14]ἐρῶ τὸ
μυστήριον τῆς γυναι-
κὸς, ꭓ τοῦ θηρίου τοῦ
βαστάζοντος αὐτὴν,
τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ
κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα
κέρατα.

8 *§ Θηρίον ὃ εἶδες,
[1]ἦν, ꭓ οὐκ [1]ἔστι· καὶ
μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ
τῆς ἀβύσσου, ꭓ εἰς ἀπώ-
λειαν ὑπάγειν· ꭓ [9]θαυ-
μάσονται οἱ κατοικοῦν-
τες ἐπὶ τῆς γῆς, (ὧν
οὐ [7]γέγραπται τὰ ὀνό-
ματα ἐπὶ τὸ βιβλίον
τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβο-
λῆς κόσμου) † βλέπον-
τες τὸ θηρίον, ὅ, τι [1]ἦν
καὶ οὐκ [1]ἔστι, ‡ καίπερ
[1]ἐστίν.

9 Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων
σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφα-
λαὶ, ὄρη [1]εἰσὶν ἑπτὰ,
ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται
ἐπ' αὐτῶν.

10 Καὶ βασιλεῖς ἑπτά
[1]εἰσιν· οἱ πέντε [5]ἔ-
πεσαν, [b]καὶ| ὁ εἷς
[1]ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω
[6]ἦλθε· καὶ ὅταν [6]ἔλ-
θῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ
[8]μεῖναι.

11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ
[1]ἦν, ꭓ οὐκ [1]ἔστι, καὶ αὐ-
τὸς ὄγδοός [1]ἐστι, ꭓ ἐκ
τῶν ἑπτά [1]ἐστι, καὶ εἰς
ἀπώλειαν ὑπάγει.

12 Καὶ τὰ δέκα κέρα-
τα ἃ εἶδες, δέκα βασι-
λεῖς [1]εἰσιν, οἵτινες βα-
σιλείαν §§ οὔπω [10]ἔλα-
βον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς
βασιλεῖς μίαν ὥραν
λαμβάνουσι μετὰ |||| τοῦ
θηρίου.

13 Οὗτοι μίαν [12]γνώ-
μην ἔχουσι, καὶ τὴν
δύναμιν καὶ τὴν ἐξου-
σίαν, *† ἑαυτῶν τῷ
θηρίῳ *‡ [13]διαδιδώσου-
σιν.

14 Οὗτοι μετὰ τοῦ

A. D. 96.

1 εἰμί.
2 ἀποφέρω.
* ὀνόματα-n
† βλεπόντων-a.
‡ καὶ πάρεσται.-a. alii ꭓ πάρεστιν.
§ ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον,-a.
3 περιβάλλω.
4 χρυσόω, ch. 18. 16. Ex. 26. 32. 2 Ch. 3. 7.
‖ χρυσίῳ-a.
** τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας-a.
†† τῆς γῆς,-h
5 πίπτω.
6 ἔρχομαι.
‡‡ γεγραμμένον μυστήριον·-n.
7 γράφω.
8 μένω.
9 θαυμάζω.
§§ οὐκ-n.
10 λαμβάνω.
11 εἴδω. [n.
|||| τὸ θηρίον-
12 ver. 17. Ac. 20. 3. 1 Co. 1. 10. 7. 25, 40. 2 Co. 8. 10. Philem. 14.
*† αὐτῶν-h.
*‡ διδόασιν.-a.
13 Lu. 11. 22. 18. 22. Jno. 6. 11. Ac. 4. 35.
14 εἴρω.
*§ Τὸ-e.

Digitized by Google

ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτοὺς, ὅτι Κύριος †κυρίων [3] ἐστὶ καὶ Βασιλεὺς βασιλέων· καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

15 Καὶ λέγει μοι· Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ ϗ ὄχλοι [3]εἰσὶ, ϗ ἔθνη καὶ γλῶσσαι.

16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες ††ἐπὶ τὸ θηρίον, οὗτοι [5] μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ [7] ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν *καὶ γυμνὴν,||§§ καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί.

17 Ὁ γὰρ Θεὸς [10]ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην, ϗ [10] δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι *‡τελεσθῇ *§τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ.

18 Καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, [3]ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Κεφ. ιη'.

ΚΑΙ μετὰ ταῦτα εἶδον †§ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ [18] ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ.

A. D. 96.

1 κράζω.
* ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ,-a.al. ἐν ἰσχύϊ,-i
† ὁ Θεός ἐςι-n
2 πίπτω.
3 εἰμί.
4 γίνομαι.
‡ δαιμονίων-f.
§ ϗ μεμισημένου,-f.
|| θηρίων-n. al. utrumque conjungunt.
5 μισέω.
** alii τοῦ θυμοῦ-e.
†† καὶ τὸ-a.
‡‡ πεπότικε. alii πέπτωκαν s. πεπτώκασι-n
6 πορνεύω.
7 ἐρημόω.
§§ al. καὶ γυμνὴν ποιήσουσιν αὐτὴν
8 πλουτέω.
9 ἀκούω.
10 δίδωμι.
|||| Ἐξέλθε-i.
*† βλαβῆτε-n.
13 λαμβάνω.
*‡ τελεσθήσονται-a. al. τελεσθῶσιν-h.
*§ οἱ λόγοι-a.
*|| ἐκολλήθησαν-a.
14 ἀκολουθέω.
15 μνημονεύω
†‡ αὐτῆς-f.
16 ἀποδίδωμι.
†§ ἄλλον-e.
†|| al. τά.
‡§ αὐτῆς-f.
17 κεραννύω.
18 φωτίζω.
19 δοξάζω.

2 Καὶ [1] ἔκραξεν * ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· [2]Ἔπεσεν [2]ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ [4] ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ‡ ἀκαθάρτου,§ ϗ φυλακὴ παντὸς || ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ [5] μεμισημένου·

3 Ὅτι ἐκ *τοῦ οἴνου|| ** τοῦ θυμοῦ *τῆς πορνείας| αὐτῆς ‡‡ πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς [6] ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς [8] ἐπλούτησαν.

4 Καὶ [9] ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν· |||| Ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα μὴ *†[13]λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς·

5 Ὅτι *|| [14] ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, ϗ [15]ἐμνημόνευσεν †‡ ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς.

6 Ἀπόδοτε[16] αὐτῇ ὡς ϗ αὐτὴ [16]ἀπέδωκεν ὑμῖν,| καὶ διπλώσατε *αὐτῇ| †||διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ‡§ ᾧ [17] ἐκέρασε, [17] κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν.

7 Ὅσα [19]ἐδόξασεν ἑαυτὴν, καὶ ἐστρηνίασε,

Digitized by Google

τοσῦτον [1]δότε αὐτῇ βα-
σανισμὸν ϗ πένθος· ὅτι
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέ-
γει· †Κάθημαι βασίλισ-
σα, καὶ χήρα οὐκ εἰ-
μὶ, καὶ πένθος οὐ μὴ
[2]ἴδω.
8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ
ἡμέρᾳ [3]ἥξουσιν αἱ πλη-
γαὶ αὐτῆς, θάνατος ϗ
πένθος ϗ λιμός· καὶ ἐν
πυρὶ [5]κατακαυθήσεται,
ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ
Θεὸς ὁ ‖κρίνων αὐτήν.
9 Καὶ ††[6]κλαύσονται
[b]αὐτὴν,[l] καὶ [7]κόψονται
ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς
πορνεύσαντες ϗ στρη-
νιάσαντες, ὅταν βλέ-
πωσι τὸν καπνὸν τῆς
πυρώσεως αὐτῆς.
10 Ἀπὸ μακρόθεν [10]ἑ-
στηκότες, διὰ τὸν φό-
βον τοῦ βασανισμοῦ
αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ,
οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη
Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ
ἰσχυρά. ὅτι [b]ἐν[l] μιᾷ
ὥρᾳ [11]ἦλθεν ἡ κρίσις
σου.
11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς
γῆς ‖‖κλαίουσι καὶ πέν-
θοῦσιν *† ἐπ' αὐτῇ, ὅτι
τὸν γόμον αὐτῶν οὐ-
δεὶς *§ ἀγοράζει οὐκ
ἔτι·
12 Γόμον χρυσοῦ, καὶ
ἀργύρου, καὶ λίθου τι-
μίου, καὶ μαργαρίτου,
καὶ †‡ βύσσου, ϗ †§ πορ-
φύρας, καὶ σηρικοῦ,
καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν
†‖ ξύλον θύϊνον, καὶ
πᾶν σκεῦος ἐλεφάντι-
νον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ
* ξύλου τιμιωτάτου, ϗ
χαλκοῦ, καὶ σιδήρου,
καὶ ‡ μαρμάρου,
13 Καὶ κινάμωμον, § ϗ
θυμιάματα, ϗ μύρον, ϗ
λίβανον, καὶ οἶνον, καὶ
ἔλαιον, ϗ σεμίδαλιν, ϗ
σῖτον, καὶ κτήνη, καὶ
πρόβατα· καὶ [4]ἵππων,
καὶ **ῥεδῶν, καὶ σωμά-
των, ϗ ψυχὰς ἀνθρώ-
πων.
14 Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς
ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς
σοῦ [8]ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ,
ϗ πάντα τὰ λιπαρὰ ϗ
τὰ λαμπρὰ ‡‡ [8]ἀπῆλ-
θεν ἀπὸ σοῦ, ϗ οὐκ
ἔτι οὐ μὴ §§ [9]εὑρήσῃς
αὐτά.
15 Οἱ ἔμποροι τούτων
οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐ-
τῆς, ἀπὸ μακρόθεν στή-
σονται,[10] διὰ τὸν φό-
βον τοῦ βασανισμοῦ
αὐτῆς, κλαίοντες ϗ πεν-
θοῦντες.
16 [c]Καὶ [l] λέγοντες·
Οὐαὶ, οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ
μεγάλη, ἡ [12]περιβε-
βλημένη βύσσινον ϗ
πορφυροῦν καὶ κόκκι-
νον, ϗ [13]κεχρυσωμένη
[c]ἐν[l] *‡ χρυσῷ καὶ λίθῳ
τιμίῳ ϗ μαργαρίταις·
ὅτι μιᾷ ὥρᾳ [14]ἠρημώθη
ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
17 Καὶ πᾶς κυβερνή-
της, καὶ πᾶς *‖ἐπὶ τῶν
πλοίων ὁ ὅμιλος, καὶ
ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν
θάλασσαν ἐργάζονται,
ἀπὸ μακρόθεν [10]ἔστη-
σαν,

A. D. 96.

1 δίδωμι.
* λίθου-n.
† Ὅτι κάθημαι al. Ὅτι καθὼς alii Καθὼς κάθημαι-n.
‡ μαργάρυ-n
2 εἴδω.
§ καὶ ἄμωμον,-e.
3 ἥκω.
4 s. γόμον.
5 κατακαίω.
‖ κρίνας-a. al. κρινῶν-n
** ῥαιδῶν,-n.
†† κλαύσουσι-h.
6 κλαίω.
7 κόπτω. [a.
‡‡ ἀπώλετο-
8 ἀπέρχομαι.
§§ εὕρῃς-h.
9 εὑρίσκω.
10 ἵστημι.
11 ἔρχομαι.
12 περιβάλλω.
‖‖ κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν-h.
13 χρυσόω, c. 17. 4.
*† ἐφ' ἑαυτοὺς, al. ἐπ' αὐτοὺς,-n.
*‡ χρυσίῳ-a.
*§ ἀγοράζει· οὐκέτι γόμον-n.
14 ἐρημόω.
*‖ ὁ ἐπὶ τόπον πλέων, καὶ-a. alii. ὁ ἐπὶ τῶν πλοίων πλέων. ϗ-n
†‡ βυσσίνυ-a
†§ πορφυρȣ,-i
†‖ σκεῦος-n.

Digitized by Google

18 Καὶ [1]ἔκραζον, *[2]ὁ-
ρῶντες τὸν καπνὸν τῆς
πυρώσεως αὐτῆς, λέ-
γοντες· Τίς ὁμοία τῇ
πόλει τῇ μεγάλῃ;
19 Καὶ [4]ἔβαλον χοῦν
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
τῶν, ϗ [1]ἔκραζον κλαί-
οντες καὶ πενθοῦντες,
†λέγοντες, Οὐαὶ, οὐαὶ,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ
[7]ἐπλούτησαν πάντες
οἱ ἔχοντες §πλοῖα
ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐκ
τῆς τιμιότητος αὐτῆς.
ὅτι μιᾷ ὥρᾳ [9]ἠρημώ-
θη.
20 Εὐφραίνου ἐπ' ‖αὐ-
τὴν, οὐρανὲ, καὶ οἱ
ἅγιοι ††ἀπόστολοι
καὶ οἱ προφῆται,
ὅτι [10]ἔκρινεν ὁ Θεὸς
τὸ κρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐ-
τῆς.
21 Καὶ [12]ἦρεν εἷς
ἄγγελος ἰσχυρὸς λί-
θον ὡς μύλον μέγαν,
καὶ [4]ἔβαλεν εἰς τὴν
θάλασσαν, λέγων· Οὕ-
τως ὁρμήματι [4]βληθή-
σεται Βαβυλὼν ἡ με-
γάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ
[15]εὑρεθῇ ἔτι.
22 Καὶ φωνὴ [17]κιθα-
ρῳδῶν ϗ [18]μουσικῶν
ϗ [19]αὐλητῶν καὶ σαλ-
πιστῶν οὐ μὴ ἀκου-
σθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ
πᾶς τεχνίτης πάσης
τέχνης οὐ μὴ [15]εὑρεθῇ
ἐν σοὶ ἔτι· ϗ φωνὴ μύ-
λου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι·
23 Καὶ φῶς λύχνου οὐ
μὴ [22]φανῇ ἐν σοὶ ἔτι·

A. D. 96.

1 κράζω.
* βλέποντες-a.
2 ὁράω.
3 εἰμι.
4 βάλλω.
5 πλανάω.
† καὶ λέγοντες·-i.
‡ αἵματα-a.
6 σφάζω.
7 πλουτέω.
§ τὰ πλοῖα-h.
8 ἀκούω.
9 ἐρημόω.
‖ αὐτῇ-a.
¶ ὡς φωνὴν-a
** λεγόντων·-a.
†† καὶ οἱ-e.
10 κρίνω.
11 ver. 3,4,6. confer. Ps. 104. 35.
‡‡ δύναμις ϗ ἡ δόξα-h.
12 αἴρω.
§§ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν·-a.al. τῷ Θεῷ.-n.
13 s. δοθήτω.
‖‖ διέφθειρε-h
14 φθείρω.
15 εὑρίσκω.
16 ἐκδικέω, ch. 6. 10. Lu. 18. 3,5. Ro. 12, 19. 2 Co. 10. 6. 2 Ki. 9. 7. Je. 50. 15.
*† εἴρηκεν-n.
17 ch. 14. 2.
18 1 Mac. 9. 39, 41.
19 Mat. 9. 23.
20 πίπτω.
21 προσκυνέω
22 φαίνω.
*‡ τῷ θρόνῳ,-i.

ϗ φωνὴ νυμφίου καὶ
νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι· [e]ὅτι| οἱ
ἔμποροί σου [3]ἦσαν οἱ
μεγιστᾶνες τῆς γῆς,
ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ
σου [5]ἐπλανήθησαν πάν-
τα τὰ ἔθνη.
24 Καὶ ἐν αὐτῇ ‡αἷμα
προφητῶν ϗ ἁγίων εὑ-
ρέθη,[15] ϗ πάντων τῶν
[6]ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς
γῆς.

Κεφ. ιθ'.

[b]ΚΑΙ| μετὰ ταῦτα
[8]ἤκουσα ¶φωνὴν ὄχλου
πολλοῦ μεγάλην ἐν
τῷ οὐρανῷ, **λέγον-
τος· [11]Ἀλληλούϊα·
ἡ σωτηρία ϗ ἡ ‡‡δόξα
[b]καὶ ἡ τιμὴ,| καὶ ἡ δύ-
ναμις [13] §§Κυρίῳ τῷ
Θεῷ ἡμῶν·
2 Ὅτι ἀληθιναὶ καὶ
δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐ-
τοῦ· ὅτι [10]ἔκρινε τὴν
πόρνην τὴν μεγάλην,
ἥτις ‖‖[14]ἔφθειρε τὴν
γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐ-
τῆς, καὶ [16]ἐξεδίκησε τὸ
αἷμα τῶν δούλων αὐ-
τοῦ ἐκ [b]τῆς| χειρὸς
αὐτῆς.
3 Καὶ δεύτερον *†εἴ-
ρηκαν· Ἀλληλούϊα.
Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς
ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰ-
ῶνας τῶν αἰώνων.
4 Καὶ [20]ἔπεσον οἱ
πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι
ϗ τέσσαρες, ϗ τὰ τέσ-
σαρα ζῶα, ϗ [21]προσε-
κύνησαν τῷ Θεῷ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ *‡τοῦ

Digitized by Google

θρόνῳ, λέγοντες· Ἀ-
μήν· Ἀλληλούϊα.
5 Καὶ φωνὴ * ἐκ τοῦ
θρόνου [2]ἐξῆλθε, λέγου-
σα· Αἰνεῖτε †τὸν Θεὸν
ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ, καὶ οἱ [3]φοβούμε-
νοι αὐτὸν [b]καὶ | οἱ μι-
κροὶ ϗ οἱ μεγάλοι.
6 Καὶ [5]ἤκουσα [e]ὡς |
φωνὴν ὄχλου πολλοῦ,
καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων
πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν
βροντῶν ἰσχυρῶν ‡λέ-
γοντας· Ἀλληλούϊα·
ὅτι [6]ἐβασίλευσε Κύρι-
ος ὁ Θεὸς § ὁ παντοκρά-
τωρ.
7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλ-
λιώμεθα, καὶ [8]δῶμεν
τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι
[9]ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ
ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ
[e]αὐτοῦ | [13]ἡτοίμασεν
ἑαυτήν.
8 Καὶ [8]ἐδόθη αὐτῇ ἵνα
[10]περιβάληται βύσσι-
νον[14] καθαρὸν καὶ λαμ-
πρόν· τὸ γὰρ βύσσινον,
τὰ [16]δικαιώματά [17]ἐστι
τῶν ἁγίων.
9 Καὶ λέγει μοι· Γρά-
ψον· [19]Μακάριοι οἱ εἰς
τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου
τοῦ ἀρνίου [21]κεκλημέ-
νοι. Καὶ λέγει μοι·
Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθι-
νοί [17]εἰσι τοῦ Θεοῦ.
10 Καὶ [22]ἔπεσον ἔμ-
προσθεν τῶν ποδῶν αὐ-
τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ·
καὶ λέγει μοι· §§Ὅρα
μή· [23]σύνδουλός σου
εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν
σου τῶν ἐχόντων τὴν
[1]μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ·
τῷ Θεῷ προσκύνησον·
ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ
Ἰησοῦ [17]ἐστι τὸ
πνεῦμα τῆς προφητεί-
ας.
11 Καὶ εἶδον τὸν οὐ-
ρανὸν [4]ἀνεῳγμένον, ϗ
ἰδοὺ ἵππος λευκός, ϗ ὁ
καθήμενος ἐπ' αὐτόν,
[e]καλούμενος | πιστὸς
καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν
δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ
πολεμεῖ.
12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐ-
τοῦ [c]ὡς | φλὸξ πυρός,
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ διαδήματα πολ-
λά· ἔχων‖ ὄνομα [19]γε-
γραμμένον, ὃ οὐδεὶς [7]οἶ-
δεν εἰ μὴ αὐτός.
13 Καὶ [10]περιβεβλη-
μένος [11]ἱμάτιον [12]βε-
βαμμένον αἵματι· καὶ
** καλεῖται τὸ ὄνομα
αὐτοῦ· Ὁ λόγος τοῦ
Θεοῦ.
14 Καὶ τὰ στρατεύμα-
τα ἐν τῷ οὐρανῷ [15]ἠκο-
λούθει αὐτῷ [18]ἐφ' ἵπποις
λευκοῖς, [20]ἐνδεδυμένοι
βύσσινον [14]λευκὸν [b]ϗ |
καθαρόν.
15 Καὶ ἐκ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ ἐκπορεύε-
ται ῥομφαία †† ὀξεῖα,
ἵνα ἐν αὐτῇ ‡‡ πατάσ-
σῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐ-
τὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς
ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ
αὐτὸς πατεῖ τὴν λη-
νὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυ-
μοῦ [b]καὶ | τῆς ὀργῆς
τοῦ Θεοῦ τοῦ παντο-
κράτορος.

A. D. 96.

1 ch. 6. 9. 12. 17.
* ἀπὸ-h.
2 ἐξέρχομαι.
† τῷ Θεῷ-h.
3 φοβέω.
4 ἀνοίγω.
5 ἀκούω.
‡ λέγοντες·-a. al. λεγόντων·
6 βασιλεύω.
§ ἡμῶν-e.
‖ ὀνόματα γεγραμμένα καὶ-f.
7 εἴδω.
8 δίδωμι.
9 ἔρχομαι.
10 περιβάλλω, ch. 3. 5; 4. 4. 7. 9, 13. 10. 1. 11. 3. 12. 1.
11 s. κατὰ.
12 βάπτω.
13 ἑτοιμάζω.
** κέκληται-h.
14 s. ἔνδυμα.
15 ἀκολουθέω
16 Lu. 1. 6. Ro. 5. 16, 18. 8. 4.
17 εἰμί.
18 s. ἥμενα.
19 γράφω.
20 ἐνδύω.
21 καλέω.
†† δίστομος ὀξεῖα.-h.
‡‡ πατάξῃ-a.
22 πίπτω.
23 s. ποιήσῃς.
§§ Ὅρα, μὴ ποιήσῃς· σύνδουλός alii Ὅρα, μὴ σύνδουλός-n.

Digitized by Google

16 Καὶ ἔχει [e] ἐπὶ τὸ
ἱμάτιον καὶ | ἐπὶ τὸν
μηρὸν αὐτοῦ [b] τὸ | ὄνο-
μα [2] γεγραμμένον· Βα-
σιλεὺς βασιλέων καὶ
Κύριος κυρίων.
17 Καὶ εἶδον [d] ἕνα | *
ἄγγελον [4] ἑστῶτα ἐν
τῷ ἡλίῳ· καὶ [5] ἔκραξε
φωνῇ μεγάλῃ, λέγων
πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς
[7] πετωμένοις ἐν μεσου-
ρανήματι· Δεῦτε ‡ καὶ
[8] συνάγεσθε εἰς τὸ δεῖ-
πνον § τοῦ μεγάλου
Θεοῦ·
18 Ἵνα φάγητε σάρκας
βασιλέων, καὶ σάρ-
κας χιλιάρχων, καὶ
σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ
σάρκας ἵππων καὶ τῶν
καθημένων ἐπ' αὐτῶν,
καὶ σάρκας πάντων,
ἐλευθέρων †† ϗ δȣλων,
ϗ μικρῶν, ‡‡ καὶ μεγά-
λων.
19 Καὶ εἶδον τὸ θηρί-
ον, καὶ τοὺς βασιλεῖς
τῆς γῆς, καὶ τὰ [11] ϛρα-
τεύματα αὐτῶν [8] συν-
ηγμένα [13] ποιῆσαι πό-
λεμον |||| μετὰ τοῦ καθη-
μένου ἐπὶ τοῦ ἵππου,
καὶ μετὰ τοῦ στρατεύ-
ματος αὐτοῦ.
20 Καὶ [14] ἐπιάσθη τὸ
θηρίον, καὶ *† μετὰ τού-
του ὁ ψευδοπροφήτης
ὁ [13] ποιήσας τὰ σημεῖα
ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς
[17] ἐπλάνησε τοὺς [19] λα-
βόντας τὸ χάραγμα
τȣ θηρίȣ, καὶ τȣς προσ-
κυνοῦντας τῇ εἰκόνι
αὐτȣ· [20] ζῶντες ἐβλή-
θησαν [1] οἱ δύο εἰς τὴν
λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν
καιομένην ἐν [b] τῷ |
θείῳ·
21 Καὶ οἱ λοιποὶ [3] ἀπ-
εκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομ-
φαίᾳ τȣ καθημένȣ ἐπὶ
τȣ ἵππȣ, τῇ † ἐκπορευο-
μένῃ ἐκ τοῦ ϛόματος
αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ
ὄρνεα [6] ἐχορτάσθησαν
ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν·

Κεφ. κ'.

ΚΑΙ εἶδον ἄγγελον
καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν
|| κλεῖδα τῆς ἀβύσσου,
ϗ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ
τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
2 Καὶ [9] ἐκράτησε τὸν
δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν
ἀρχαῖον, ὅς [22] ἐϛι Διά-
βολος καὶ Σατανᾶς·
** καὶ [10] ἔδησεν αὐτὸν
χίλια ἔτη.
3 Καὶ [1] ἔβαλεν αὐτὸν
εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ
ἔκλεισεν [b] αὐτὸν, | καὶ
[12] ἐσφράγισεν ἐπάνω
αὐτȣ, ἵνα μὴ §§ [17] πλα-
νήσῃ τὰ ἔθνη ἔτι, ἄχρι
τελεσθῇ [e] τὰ | χίλια
ἔτη· [c] καὶ | μετὰ ταῦτα
δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μι-
κρὸν χρόνον.
4 Καὶ εἶδον θρόνους·
καὶ [15] ἐκάθισαν ἐπ' αὐ-
τȣς, καὶ κρῖμα [16] ἐδόθη
αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς
τῶν [18] πεπελεκισμένων
διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰη-
σοῦ, καὶ διὰ τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵ-
τινες οὐ [21] προσεκύνη-
σαν ‡* τῷ θηρίῳ, οὔτε

A. D. 96.

1 βάλλω.
2 γράφω.
3 ἀποκτείνω.
* alii ἄλ-
λον-n.
4 ἵστημι.
† ἐξελθού-
σῃ-a.
5 κράζω.
6 χορτάζω.
7 πετάω.
‡ συνάχθη-
τε-a.
8 συνάγω.
§ τὸ μέγα τȣ
Θεοῦ·-a.
|| κλεῖν-a.
9 κρατέω.
** ὁ πλανῶν
τὴν οἰκου-
μένην ὅ-
λην,-f.
†† τε ε.
‡‡ τε καὶ-i.
10 δέω.
11 ver. 14.
ch. 9. 16.
Mat. 22. 7.
Lu. 23. 11.
Ac. 23. 10,
27.
12 σφραγίζω.
13 ποιέω.
§§ πλανᾷ-a.
|||| τὸν πόλε-
μον-i.
14 πιάζω.
*† ὁ μετ' αὐ-
τȣ ψευ.-a.
15 καθίζω.
16 δίδωμι.
17 πλανάω.
18 πελεκίζω.
19 λαμβάνω.
20 ζάω.
21 προσκυ-
νέω.
*‡ τὸ θηρί-
ον-a.
22 εἰμί.

Digitized by Google

* τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· καὶ
οὐκ [1]ἔλαβον τὸ χά-
ραγμα ἐπὶ τὸ μέτω-
πον b αὐτῶν,[1] καὶ ἐπὶ
τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ
[3]ἔζησαν, καὶ [5]ἐβασί-
λευσαν μετὰ Χριστοῦ
‡ χίλια ἔτη.
5 c Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν
νεκρῶν οὐκ §[6]ἀνέζησαν
‖ ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια
ἔτη.[1] **Αὕτη ἡ ἀνάστα-
σις ἡ πρώτη.
6 Μακάριος καὶ ἅγιος
ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ
ἀναστάσει τῇ πρώτῃ·
ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος
ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει
ἐξουσίαν ἀλλ' [9]ἔσονται
ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ ϗ τοῦ
Χριστοῦ, καὶ βασιλεύ-
σουσι ‖‖ μετ' αὐτοῦ χί-
λια ἔτη.
7 Καὶ *†ὅταν τελεσθῇ
e τὰ [1] χίλια ἔτη, λυθή-
σεται ὁ Σατανᾶς ἐκ
τῆς φυλακῆς αὐτοῦ·
8 Καὶ [14]ἐξελεύσεται
[15]πλανῆσαι τὰ ἔθνη
τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι
γωνίαις τῆς γῆς, τὸν
Γὼγ καὶ e τὸν[1] Μαγὼγ,
[17]συναγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς *‡πόλεμον, ὧν ὁ
ἀριθμὸς *§ ὡς ἡ ἄμμος
τῆς θαλάσσης.
9 Καὶ [18]ἀνέβησαν ἐπὶ
τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ
†‡[19]ἐκύκλωσαν τὴν παρ-
εμβολὴν τῶν ἁγίων,
καὶ τὴν πόλιν τὴν [20]ἠ-
γαπημένην· καὶ [21]κατέ-
βη πῦρ d ἀπὸ τοῦ Θεοῦ,[1]
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατ-
έφαγεν[22] αὐτούς·
10 Καὶ ὁ Διάβολος ὁ
πλανῶν αὐτοὺς [2]ἐβλήθη
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυ-
ρὸς καὶ θείου, ὅπου †τὸ
θηρίον καὶ ὁ ψευδοπρο-
φήτης· καὶ [4]βασανι-
σθήσονται ἡμέρας καὶ
νυκτὸς e εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.[1]
11 Καὶ εἶδον θρόνον
λευκὸν μέγαν, καὶ τὸν
καθήμενον ἐπ' †† αὐτοῦ,
οὗ ἀπὸ προσώπου [7]ἔφυ-
γεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός·
καὶ τόπος οὐχ [8]εὑρέθη
αὐτοῖς·
12 Καὶ εἶδον τοὺς νε-
κροὺς, μικροὺς καὶ μεγά-
λους, [10]ἑστῶτας ἐνώπιον
τοῦ ‡‡ Θεοῦ, καὶ βιβλία
§§ [11]ἠνεῴχθησαν· καὶ
βιβλίον ἄλλο [11]ἠνεώ-
χθη, ὅ [9]ἐστι τῆς ζωῆς·
ϗ [12]ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ
ἐκ τῶν [13]γεγραμμένων
ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν.
13 Καὶ [16]ἔδωκεν ἡ θά-
λασσα τοὺς ἐν αὐτῇ
νεκροὺς, καὶ ὁ θάνατος
καὶ ὁ ᾅδης [16]ἔδωκαν
τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκροὺς·
καὶ [12]ἐκρίθησαν ἕκα-
στος κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν.
14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ
ὁ ᾅδης [2]ἐβλήθησαν εἰς
τὴν λίμνην τοῦ πυρός·
οὗτός *‖ἐστιν [9]ὁ δεύτε-
ρος θάνατος.
15 Καὶ εἴτις οὐχ [8]εὑ-
ρέθη ἐν †§ τῇ βίβλῳ
τῆς ζωῆς [13]γεγραμμέ-
νος, [2]ἐβλήθη εἰς τὴν
λίμνην τοῦ πυρός.

A. D. 96.

* τὴν εἰκόνα-h.
1 λαμβάνω.
2 βάλλω.
† καὶ-e.
3 ζάω.
‡ τὰ-a. al. d.
4 βασανίζω.
5 βασιλεύω.
6 ἀναζάω, Ro. 14. 9.
§ ἔζησαν-a.
‖ ἄχρι-a.
** ὅτι αὕτη-n
†† αὐτὸν,-a.
7 φεύγω.
8 εὑρίσκω.
9 εἰμί.
10 ἵστημι.
‡‡ θρόνου-a.
§§ ἠνοίχθησαν-a.
11 ἀνοίγω.
‖‖ μετὰ ταῦτα-i.
12 κρίνω.
13 γράφω.
*† μετὰ τὰ-h.
14 ἐξέρχομαι
15 πλανάω, ch. 12. 9.
16 δίδωμι.
17 συνάγω.
*‡ τὸν πόλεμον,-i.
*§ αὐτῶν-e.
18 ἀναβαίνω
*‖ ὁ θάνατος ὁ δεύτερος ἐστί-a. alii ἐστιν ἡ λίμνη τοῦ πυρὸς.-f. i.
†‡ ἐκύκλευσαν-i.
19 κυκλόω.
20 ἀγαπάω.
†§ τῷ βιβλίῳ-h.
21 καταβαίνω
22 καταφάγω

Κεφ. κα΄.

ΚΑΙ εἶδον οὐρανὸν
καινὸν καὶ γῆν καινήν·
ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς
καὶ ἡ πρώτη γῆ* [1]παρ-
ῆλθε· καὶ ἡ θάλασσα
οὐκ [3]ἔστιν ἔτι.
2 Καὶ ‖ ἐγὼ Ἰωάν-
νης εἶδον τὴν πόλιν
τὴν ἁγίαν, Ἱερουσα-
λὴμ καινὴν, καταβαί-
νουσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, [5]ἡτοι-
μασμένην ὡς νύμφην
[7]κεκοσμημένην τῷ ἀν-
δρὶ αὐτῆς.
3 Καὶ [8]ἤκουσα φω-
νῆς μεγάλης ἐκ τοῦ
§§ οὐρανοῦ, λεγούσης·
Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ
Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ σκηνώσει
μετ᾽ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ
*‡λαοὶ αὐτοῦ [3]ἔσονται,
καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς [3]ἔ-
ϛαι μετ᾽ αὐτῶν, c Θεὸς
αὐτῶν·1
4 Καὶ [11]ἐξαλείψει b ὁ
Θεὸς 1 *§ πᾶν δάκρυον
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος
ȣ̓κ [3]ἔϛαι ἔτι· οὔτε πέν-
θος ȣ̓́τε κραυγὴ, ȣ̓́τε πό-
νος ȣ̓κ [3]ἔσται ἔτι· ὅτι
τὰ πρῶτα [13]ἀπῆλθον.
5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμε-
νος ἐπὶ †‡ τοῦ θρόνου·
Ἰδȣ̀, καινὰ πάντα ποιῶ.
Καὶ λέγει ϲμοι·l [15]Γρά-
ψον· ὅτι οὗτοι οἱ λό-
γοι ἀληθινοὶ καὶ πι-
ϛοί †§ [3]εἰσι.
6 Καὶ εἰπέ μοι· †‖
[17]Γέγονε. Ἐγώ εἰμι
τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ
ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.
Ἐγὼ τῷ διψῶντι [2]δώ-
σω † ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ
ὕδατος τῆς ζωῆς δω-
ρεάν.
7 Ὁ νικῶν ‡ κληρονο-
μήσει § πάντα, καὶ [3]ἔ-
σομαι αὐτῷ Θεὸς, καὶ
αὐτὸς [3]ἔσται μοι e ὁ 1
υἱός.
8 **Δειλοῖς [4] δὲ καὶ
††ἀπίϛοις χ [6]ἐβδέλυγ-
μένοις καὶ φονεῦσι καὶ
πόρνοις χ ‡‡ φαρμακεῦ-
σι καὶ εἰδωλολάτραις,
καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι,
τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ
λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυ-
ρὶ καὶ θείῳ, ὅ [3]ἐστι
‖‖ δεύτερος θάνατος.
9 Καὶ [9]ἦλθε ὑπρός με!
εἷς *† τῶν ἑπτὰ ἀγγέ-
λων τῶν ἐχόντων τὰς
ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμȣ́-
σας d τῶν 1 ἑπτὰ πλη-
γῶν τῶν ἐσχάτων· καὶ
ἐλάλησε [10] μετ᾽ ἐμȣ̃, λέ-
γων· Δεῦρο, [12]δείξω
σοι *‖ τὴν νύμφην τȣ̃
ἀρνίȣ τὴν γυναῖκα.
10 Καὶ [14]ἀπήνεγκέ με
ἐν πνεύματι ἐπ᾽ ὄρος
μέγα καὶ ὑψηλὸν, καὶ
[12]ἔδειξέ μοι τὴν πό-
λιν b τὴν μεγάλην,1
τὴν ἁγίαν Ἱερουσα-
λὴμ, καταβαίνουσαν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τȣ̃
Θεοῦ·
11 Ἔχουσαν τὴν δό-
ξαν τοῦ Θεοῦ· b καὶ 1 ὁ
[16]φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος
λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς
λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλ-
λίζοντι·

A. D. 96.

* ἀπῆλθον-a. al. ἀπῆλθε.
1 παρέρχομαι.
2 δίδωμι.
† αὐτῷ ἐκ-i.
3 εἰμί. [τῷ-i.
‡ δώσω αὐ-
§ ταῦτα,-a.
‖ Vide App.
4 Mat. 8. 26.
** Τοῖς δὲ δειλοῖς-a.
†† ἀπίστοις χ ἁμαρτωλοῖς καὶ-i.
5 ἑτοιμάζω.
6 βδελύσσομαι.
7 κοσμέω.
‡‡ φαρμακοῖς-a.
8 ἀκούω.
§§ θρόνου,-n.
‖‖ ὁ θάνατος ὁ δεύτερος-a.
9 ἔρχομαι.
*† ἐκ τῶν-i.
*‡ λαὸς,-l.
10 λαλέω.
11 ἐξαλείφω.
12 δεικνύω.
*§ ἀπ᾽ αὐτῶν-f.
*‖ τὴν γυναῖκα τȣ̃ ἀρνίου-h. al. τὴν νύμφην, τὴν γυναῖκα τȣ̃ ἀρνίου-i.
13 ἀπέρχομαι
14 ἀποφέρω.
†‡ τῷ θρόνῳ·
15 γράφω. [-a
†§ τȣ̃ Θεοῦ-f.
16 Phi. 2. 15.
†‖ γέγοναν. Ἐγὼ τὸ-h. alii Γέγονα τὸ-i.
17 γίνομαι.

Digitized by Google

12 *Ἔχουσάν τε τεῖ-
χος μέγα καὶ ὑψη-
λὸν, † ἔχουσαν πυλῶ-
νας δώδεκα, καὶ ἐπὶ
τοῖς πυλῶσιν ἀγγέ-
λους δώδεκα, καὶ ὀνό-
ματα [1] ἐπιγεγραμμένα,
ἅ [2] ἐστι § τῶν δώδεκα
φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραήλ.
13 ‖ Ἀπ' ἀνατολῆς, πυ-
λῶνες τρεῖς· †† ἀπὸ
βοῤῥᾶ, πυλῶνες τρεῖς·
†† ἀπὸ νότου, πυλῶνες
τρεῖς· †† ἀπὸ δυσμῶν,
πυλῶνες τρεῖς.
14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς
πόλεως ἔχον θεμελί-
ους δώδεκα, καὶ §§ ἐν
αὐτοῖς ὀνόματα τῶν
δώδεκα ἀποστόλων τοῦ
ἀρνίου.
15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ'
ἐμοῦ [4] εἶχε ‖‖ κάλαμον
χρυσοῦν, ἵνα [5] μετρήσῃ
τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυ-
λῶνας αὐτῆς, [e] καὶ τὸ
τεῖχος αὐτῆς.[1]
16 Καὶ ἡ πόλις τετρά-
γωνος κεῖται, ☧ τὸ μῆ-
κος [7] αὐτῆς [b] τοσοῦτόν
[2] ἐστιν‖ ὅσον [c] καὶ ‖ τὸ
[8] πλάτος· καὶ [5] ἐμέτρη-
σε τὴν πόλιν τῷ καλά-
μῳ ἐπὶ *‡ σταδίων δώ-
δεκα χιλιάδων· *§ τὸ
μῆκος καὶ τὸ πλάτος
[e] καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ‖
ἴσα [2] ἐστί.
17 Καὶ [e5] ἐμέτρησε ‖ τὸ
τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν
τεσσαράκοντα τεσσά-
ρων [e] πηχῶν,[1] †‡ μέτρον
ἀνθρώπου, ὅ [2] ἐστιν
ἀγγέλου.
18 Καὶ [2] ἦν ἡ ἐνδόμη-
σις τοῦ τείχους αὐτῆς,
ἴασπις· καὶ ἡ πόλις
χρυσίον καθαρὸν, ‡ ὁ-
μοία ὑάλῳ καθαρῷ.
19 [d] Καὶ ‖ οἱ θεμέλιοι
τοῦ τείχους τῆς πόλεως
παντὶ λίθῳ τιμίῳ [3] κε-
κοσμημένοι· ὁ θεμέ-
λιος ὁ πρῶτος, ἴασπις·
ὁ δεύτερος, σάπφειρος·
ὁ τρίτος, **χαλκηδών·
ὁ τέταρτος, σμάραγ-
δος·
20 Ὁ πέμπτος, σαρδό-
νυξ· ὁ ἕκτος ‡‡ σάρδιος·
ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος·
ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ
ἔνατος, τοπάζιον· ὁ
δέκατος, χρυσόπρασος·
ὁ ἑνδέκατος, ὑάκινθος·
ὁ δωδέκατος, ἀμέθυ-
στος.
21 Καὶ οἱ δώδεκα πυ-
λῶνες, δώδεκα μαρ-
γαρῖται, ἀνὰ εἷς ἕκα-
στος τῶν πυλώνων [2] ἦν
ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου·
καὶ ἡ πλατεῖα τῆς
πόλεως, χρυσίον καθα-
ρὸν, ὡς [9] ὕαλος *† δια-
φανής.
22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον
ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος
ὁ Θεὸς ὁ [10] παντοκρά-
τωρ, ναὸς αὐτῆς [2] ἐστι,
καὶ τὸ ἀρνίον.
23 Καὶ ἡ πόλις οὐ
χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου
οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα
φαίνωσιν [b] ἐν‖ *‖ αὐτῇ·
ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ
[6] ἐφώτισεν αὐτὴν, καὶ
ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρ-
νίον.[a]

A. D. 96.

* ἔχυσα τεῖχος-a.
† ἔχουσα-a.
‡ ὅμοιον-h.
1 ἐπιγράφω, Mar. 15. 26. Ac. 17. 23. He. 8. 10.
2 εἰμί.
§ ὀνόματα-f.
3 κοσμέω.
‖ Ἀπὸ ἀνατολῶν-a.
** καρχηδών·-i.
†† καὶ ἀπὸ-i. ter.
‡‡ σάρδιον·-h
§§ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα-a.
4 ἔχω.
‖‖ μέτρον-e.
5 μετρέω. [a.
*† διαυγὴς.-
*‡ σταδίους-a
*§ δώδεκα·-f.
*‖ αὐτὴ γὰρ ἡ δόξα-i.
†‡ al. σταδίων,-n.
6 φωτίζω, ch. 18. 1. 22. 5. Lu. 11. 36. Is. 60. 19.
7 Ep. 3. 18. Ge. 6. 15. Je. 52. 22.
8 Hab. 1. 6. 2 Mac. 12.16.
9 ver. 18. Job 28. 17.
10 ch. 1. 8. 4. 8. 11. 17. 15. 3. 16. 7,14. 19. 6.15. 2 Co. 6. 18. 2 Sa. 5. 10. Job 5. 17.

Digitized by Google

24 Καὶ * τὰ ἔθνη τῶν
σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ
αὐτῆς περιπατήσυσι· ϗ
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
φέρουσι † τὴν δόξαν c καὶ
τὴν τιμὴν l ‡ αὐτῶν εἰς
αὐτήν.
25 Καὶ οἱ πυλῶνες αὐ-
τῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν
ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ
2 ἔσται ἐκεῖ.
26 Καὶ 4 οἴσυσι τὴν δό-
ξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν
ἐθνῶν εἰς αὐτήν.§§
27 Καὶ οὐ μὴ 6 εἰςέλθῃ
εἰς αὐτὴν πᾶν *† κοι-
νοῦν, ϗ *§ ποιοῦν βδέ-
λυγμα, ϗ ψεῦδος· εἰ μὴ
οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ
βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ
ἀρνίου.

Κεφ. κβ΄.

ΚΑΙ 10 ἔδειξέ μοι b κα-
θαρὸν l ποταμὸν ὕδα-
τος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς
κρύσταλλον, ἐκπορευ-
όμενον ἐκ τοῦ θρόνου
τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἀρ-
νίου.
2 Ἐν μέσῳ τῆς πλα-
τείας αὐτῆς, ϗ τοῦ πο-
ταμοῦ, ἐντεῦθεν †‖ καὶ
ἐντεῦθεν, ξύλον ζωῆς,
ποιοῦν καρποὺς δώδε-
κα, κατὰ μῆνα b ἕνα l
‡§ ἕκαστον ἀποδιδοῦν
τὸν καρπὸν αὐτοῦ·
καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύ-
λου εἰς θεραπείαν τῶν
ἐθνῶν.
3 Καὶ πᾶν ‡‖ καταναθε-
μα οὐκ 2 ἔσται §‖ ἔτι·
καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ
καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ
2 ἔσται· ϗ οἱ δοῦλοι αὐ-
τοῦ λατρεύσουσιν αὐ-
τῷ.
4 Καὶ 3 ὄψονται τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, ϗ τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν
μετώπων αὐτῶν.
5 Καὶ νὺξ οὐκ 2 ἔσται
§ c ἐκεῖ l ϗ ‖ χρείαν οὐκ
ἔχουσι ** λύχνου καὶ
φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος
ὁ Θεὸς †† φωτίζει ‡‡ αὐ-
τούς· καὶ βασιλεύσου-
σιν εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.
6 Καὶ ‖‖ εἶπέ μοι· Οὗ-
τοι οἱ λόγοι πιστοὶ ϗ
ἀληθινοί· καὶ Κύριος
ὁ Θεὸς τῶν *‡ ἁγίων
προφητῶν 5 ἀπέστειλε
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ
10 δεῖξαι τοῖς δούλοις
αὐτοῦ ἃ δεῖ 8 γενέ-
σθαι ἐν τάχει.
7 *‖ Ἰδοὺ, ἔρχομαι τα-
χύ· μακάριος ὁ 7 τηρῶν
τοὺς λόγους τῆς προφη-
τείας τοῦ βιβλίου τού-
του.
8 Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ
†‡ βλέπων ταῦτα καὶ
ἀκούων· ϗ ὅτε 11 ἤκουσα
†§ ϗ 12 ἔβλεψα, 13 ἔπε-
σα προσκυνῆσαι ἔμπρο-
σθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγ-
γέλου τοῦ δεικνύοντός
μοι ταῦτα.
9 Καὶ λέγει μοι· Ὅρα
μή· σύνδουλός σου b γάρ l
εἰμι, ϗ τῶν ἀδελφῶν
σου τῶν προφητῶν, ϗ
τῶν τηρούντων τοὺς
λόγους τοῦ βιβλίου
τούτου· τῷ Θεῷ προσ-
κύνησον.

A. D. 96.

* περιπατή-
σουσι τὰ ἔ-
θνη διὰ τοῦ
φωτὸς αὐ-
τῆς. Καὶ-a.
2 εἰμί.
3 ὄπτομαι.
† αὐτῷ δόξαν
καὶ τιμὴν-n
‡ τῶν ἐθνῶν
εἰς-n.
§ ἔτι-a.
‖ οὐ χρεία-a.
al. οὐχ ἕξου-
σι χρείαν-i.
4 φέρω.
** φωτὸς λύ-
χνου καὶ φω-
τὸς ἡλίου,-i.
alii λύχνου ϗ
φωτός,-n.
†† φωτιεῖ-a.
‡‡ ἐπ'-m.
§§ ἵνα εἰςέλ-
θωσι.-f
‖‖ λέγει-h.
5 ἀποςέλλω.
6 εἰςέρχομαι.
*† κοινὸν-a.
*‡ πνευμά-
των τῶν
προφ.-a.
*§ ποιῶν-i.
7 Jno. 17. 12.
8 γίνομαι.
9 γράφω.
*‖ Καὶ-m.
†‡ ἀκούων ϗ
βλέπων
ταῦτα-a.
10 δεικνύω.
11 ἀκούω.
†§ καὶ ὅτε εἶ-
δον, ἔπεσα-i.
12 βλέπω.
13 πίπτω.
†‖ καὶ ἐκεῖ-
θεν-h.
‡§ Vide App.
‡‖ κατάθεμα-
§‖ ἐκεῖ-i. [a.

Digitized by Google

10 Καὶ λέγει μοι·
Μὴ [1] σφραγίσῃς τοὺς
λόγους τῆς προφητεί-
ας τοῦ βιβλίου τούτȣ·
† ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγὺς
[3] ἐστιν.
11 Ὁ ἀδικῶν, ἀδικη-
σάτω ἔτι· καὶ ὁ § ῥυ-
πῶν, ῥυπωσάτω ἔτι·
ϗ ὁ δίκαιος, ** δικαιω-
θήτω ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος,
ἁγιασθήτω ἔτι.
12 b Καὶ l ἰδοὺ, ἔρ-
χομαι ταχύ· καὶ ὁ
μισθός μου μετ' ἐμοῦ,
[5] ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς
τὸ ἔργον αὐτοῦ [3] d ἔ-
σται. l §§
13 Ἐγώ b εἰμι l τὸ Α
καὶ τὸ Ω, *† ἀρχὴ ϗ
τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ
ἔσχατος.
14 Μακάριοι οἱ *§ ποι-
οῦντες τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ, ἵνα [3] ἔσται ἡ ἐξου-
σία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον
τῆς ζωῆς, ϗ τοῖς πυλῶ-
σιν [8] εἰσέλθωσιν εἰς τὴν
πόλιν.
15 Ἔξω b δὲ l οἱ κύνες
καὶ οἱ φαρμακοὶ ϗ οἱ
πόρνοι ϗ οἱ φονεῖς καὶ
οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ
πᾶς c ὁ l φιλῶν ϗ ποι-
ῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησȣ̃ς [9] ἔπεμ-
ψα τὸν ἄγγελόν μου
μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦ-
τα d ἐπὶ l §|| ταῖς ἐκκλη-
σίαις. Ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα
ϗ τὸ γένος b τοῦ l Δα-
βὶδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμ-
πρὸς * καὶ ὀρθρινός.
17 Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ
ἡ νύμφη λέγȣσιν· ‡ Ἐλ-
θέ· [2] ϗ ὁ ἀκούων εἰ-
πάτω· ‡ [2] Ἐλθέ· καὶ
ὁ διψῶν || [2] ἐλθέτω,
b ϗ l ὁ θέλων †† λαμβα-
νέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς
δωρεάν.
18 ‡‡ Συμμαρτυροῦμαι
γὰρ παντὶ ἀκούοντι
τοὺς λόγους τῆς προ-
φητείας τοῦ βιβλίου
τούτου· ἐάν τις |||| [6] ἐπι-
τιθῇ πρὸς ταῦτα, [6] ἐπι-
θήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐ-
τὸν τὰς πληγὰς τὰς
[7] γεγραμμένας ἐν *‡ βι-
βλίῳ τούτῳ·
19 Καὶ ἐάν τις *|| ἀ-
φαιρῇ ἀπὸ τῶν λό-
γων †‡ βίβλου τῆς προ-
φητείας ταύτης, †§ ἀφ-
αιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέ-
ρος αὐτοῦ ἀπὸ †‡ βί-
βλου τῆς ζωῆς, ϗ ἐκ
τῆς πόλεως τῆς ἁγί-
ας, b ϗ l τῶν γεγραμ-
μένων ἐν *‡ βιβλίῳ
τούτῳ.
20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν
ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι
‡§ ταχύ· ἀμήν. Ναὶ
ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τȣ̃ Κυρίȣ
b ἡμῶν l ‡|| Ἰησοῦ Χρι-
στȣ̃ μετὰ πάντων ||* ὑ-
μῶν. Ἀμήν.

A. D. 96.

1 σφραγίζω.
* ὁ πρωϊνός-a
† ὁ καιρὸς-a.
al. ὁ καιρὸς
γάρ-i.
‡ Ἔρχȣ-a.
2 ἔρχομαι
3 εἰμί.
§ ῥυπαρὸς
ῥυπαρευθή-
τω-a.
|| ἐρχέσθω,-a
** δικαιοσύ-
νην ποιησά-
τω ἔτι-a.
†† λαβέτω
ὕδωρ-a.
‡‡ Μαρτυρῶ
ἐγὼ παντὶ
τῷ-a.
5 ἀποδίδωμι.
§§ al. ἐστιν.
|||| ἐπιθῇ ἐπ'
αὐτὰ,-a.
6 ἐπιτίθημι.
7 γράφω.
*† ὁ πρῶτος ϗ
ὁ ἔσχατος,
ἡ ἀρχὴ καὶ
τὸ τέλος-a.
*‡ τῷ-e.
*§ πλύνοντες
τὰς στολὰς
αὐτῶν,-i.
*|| ἀφέλῃ-a.
†‡ τȣ̃ βιβλίȣ-a
8 εἰσέρχομαι.
†§ ἀφελεῖ-a.
†|| τȣ̃ ξύλου-a.
‡§ ταχύ. Ἀ-
μὴν, ἔρχȣ-a
9 πέμπω.
‡|| al. τȣ̃ κυρίȣ
ἡμῶν I. X.-e
§|| al. ἐν.
||* Vide App.

Digitized by Google

ΤΟ

ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΕΛΟΣ.

Δόξα μόνῳ τῷ Θεῷ.

Digitized by Google

APPENDIX.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

c. 6. 5. *φιλȣ̃σι στῆναι ἐν ταῖς συναγωγαῖς ϗ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατεῖων, ὅπως-n.*

— 13. *alii ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. alii ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.*

8 13. Καὶ *ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, εὗρε τὸν παῖδα ὑγιαίνοντα.-f.*

15. 31. *τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντα-n. al. τοὺς ὄχλους θαυμάσαι τυφλοὺς βλέποντας.*

— — *κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας-n.*

16.11. *εἶπον ὑμῖν·* Προςέχε*τε-h. alii εἶπον ὑμῖν;* Προςέχετε *δὲ s. εἶπον ὑμῖν προςέχειν;* Προς*έχετε δὲ ·-i.*

20.28. Ὑ*μεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, καὶ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι.* Εἰςερ*χόμενοι δὲ, καὶ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλίνεσθαι εἰς τοὺς ἐξέχοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, καὶ προςελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἴπῃ σοι·* Ἔ*τι κάτω χώρει· καὶ καταισχυνθήσῃ·* Ἐ*ὰν δὲ ἀναπέσῃς εἰς τὸν ἥττονα τόπον, καὶ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἐρεῖ σοι ὁ δειπνοκλήτωρ·* Σ*ύναγε ἔτι ἄνω· καὶ ἔσται σοι τοῦτο χρήσιμον.-f.*

22.13. Δ*ήσαντες αὐτȣ̃ πόδας ϗ χεῖρας, ἐκβάλετε εἰς.-h. alii* Ἄ*ρατε αὐτὸν ποδῶν ϗ χειρῶν, καὶ βάλετε αὐτὸν εἰς.*

25.29. *Hic, vel vs.* 30 *post ὀδόντων·* Τ*αῦτα λέγων ἐφώνει·* Ὁ *ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω-f.*

26.60. Καὶ *οὐχ εὗρον, πολλῶν ψευδομαρτύρων προςελθόντων.* Ὕ*ςερον-a.*

27.28. *ἐνδύσαντες αὐτὸν, s. ἐνδύσαντες αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν-n.*

ΜΑΡΚΟΣ.

2.21. *αἴρει ἀπ᾿ αὐτοῦ τὸ πλήρωμα (s. τὸ πλή*

Digitized by Google

ρωμα ἀπ' αὐτοῦ) τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ· *alii*, αἴρει τὸ πλήρωμα τὸ καινὸν ἀπὸ τȣ̃ παλαιοῦ-*n*. .

3. 10. ἅψωνται. Καὶ ὅσοι εἶχον μάστιγας καὶ τὰ-*n*.

— 11. ἐθεώρουν, προςέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον, λέγοντες-*n*.

6. 33. *alii* ἐκεῖ, ϗ προῆλθον *s*. προςῆλθον αὐτούς· *alii* ἐκεῖ, ϗ συνῆλθον πρὸς αὐτόν.

— 43. κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, *s*. κλασμάτα δώδεκα κοφίνους πληρώματα-*n*.

7. 30. τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ (ὑπὸ) τὴν κλίνην, ϗ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.-*n*.

8. 2. ἡμέραι τρεῖς, προσμένουσί μοι, ϗ οὐκ-*a*. *alii* ἡμέραι τρεῖς εἰσιν, ἀπὸ πότε ὧδέ εἰσι, καὶ οὐκ.

11. 1. 'Ιερουσαλὴμ ϗ εἰς Βηθανίαν, πρὸς-*i*. *alii* 'Ιερȣσαλὴμ, εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ἀποςέλλει.

— 13. οὔπω γὰρ ἦν *alius* ἦν γὰρ *conj*. οὐ γὰρ ἦν.

— 32. 'Αλλ' εἴπωμεν· 'Εξ ἀνθρώπων; ἐφοβȣ̃ντο-*h*. *alii* 'Αλλ' ἐὰν εἴπωμεν· 'Εξ ἀνθρώπων· φοβούμεθα.

12. 21. ϗ ὁ τρίτος ὡςαύτως· ϗ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν-*n*. *alii* καὶ ὡςαύτως ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν, *conject*. ϗ ὡςαύτως καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν.

— 22. Ἔσχατον πάντων ϗ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν-*i*. *alii* Καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

13. 25. οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκπίπτοντες *s*. πίπτοντες-*n*.

16. 9. 'Αναστὰς *usque ad finem libri-c. alii*: Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα. καὶ αὐτὸς ὁ 'Ιησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας.

ΛΟΥΚΑΣ.

1. 29. 'Η δὲ διεταράχθη, καὶ-*h*. *alii* 'Η δὲ ἰδȣ̃σα διεταράχθη, καὶ-*i*. 'Η δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ-*a*.

— 50. εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν-*h*. *alii* εἰς γενεὰς ϗ γενεὰς-*i*.

— 55. ἡμῶν τῷ 'Αβραὰμ ϗ τῷ σπέρματι αὐτοῦ,) ἕως-*n*.

2. 14. Θεῷ· καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν *s*. Θεῷ ϗ ἐπὶ γῆς· εἰρήνη ἐν-*n*.

— 43. ἔγνωσαν οἱ γονεῖς

αὐτῷ.-*i.* *Conj.* οὐκ ἔγνωσαν. Νομίσαντες

3. 23. ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα· ὢν υἱὸς, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσὴφ, *s.* ἀρχόμενος εἶναι ὡς ἐτῶν τριάκοντα, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ, *s.* ὡς ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὡς ἐνομίζετο εἶναι υἱὸς Ἰωσὴφ, *s.* ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, καὶ ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ-*n.*

— — ἀρχόμενος· ὢν, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ *s.* ἀρχόμενος ὢν· ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ, τῷ *s.* ἀρχόμενος ὢν, ὡς ἐνομίζετο· υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ-*n.*

6. 5. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος καὶ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου.-*f.*

7. 40. Ὁ δέ φησι· Διδάσκαλε; Εἶπε· Δύο·-*n.* *alii:* Ὁ δέ· Διδάσκαλε εἰπέ. Φησί· Δύο· *alii:* Ὁ δέ φησι· Διδάσκαλε εἰπέ. Ὁ δὲ εἶπε· Δύο.

9. 10. εἰς τόπον ἔρημον Βηθσαϊδά-*h.* *alii* εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά-*i.* *alii* εἰς κώμην λεγομένην Βηθσαϊδά. *alii* εἰς τόπον ἔρημον.

11. 53. ἀποστομίζειν αὐτὸν-*n.* *alii* συμβάλλειν αὐτῷ.

— — περὶ πλειόνων ἐνεδρεύοντες αὐτὸν θηρεῦσαί τι-*n.*

— 54. ἀφορμήν τινα λαβεῖν αὐτοῦ, ἵνα *conj.* ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ-*e.*

— — *alii* ἵνα εὕρωσι κατηγορῆσαι αὐτοῦ.

12. 1. Πολλῶν δὲ ὄχλων συμπεριεχόντων κύκλῳ,-*n.* *alii* Περιεστηκότων δὲ τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου.

17. 36. Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραληφθήσεται, ϗ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται-*b.*

20.30,31. Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα,-*i.* *alius* Καὶ ὁ δεύτερος ϗ ὁ τρίτος ὡσαύτως οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν τέκνον,

23. 54. Καὶ θέντος αὐτῷ, ἐπέθηκε τῷ μνημείῳ λίθον, ὃν μόγις εἴκοσι ἐκύλιον. Ἦν δὲ ἡ ἡμέρα πρὸ σαββάτου. Κατηκολούθησαν δὲ-*f.*

24. 10. Ἰακώβου· καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτά-*n.*

24. 43. Καὶ (λαβὼν) τὰ ἐπίλοιπα (περισσεύμα-

Digitized by Google

ta) ἔδωκεν αὐτοῖς.*f*.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

1. 1. *Conj.* ἦν καὶ ὁ λόγος. Οὗτος ἦν. *alii* ἦν. Ὁ λόγος οὗτος ἦν ἐν
— 9. κόσμον, ἐν τῷ κόσμῳ ἦν· καὶ-*n*.
— 13. ὃς οὐκ . . . ἐγεννήθη.-*n*.
— 14. πλήρη-*n*.
—26,27. οἴδατε, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ ἐγὼ οὐκ-*a*.
3. 6. ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματός ἐστι.-*f*. *alii* ὅτι Θεὸς πνεῦμά ἐστι. *alii* ὅτι Θεὸς πνεῦμά ἐστι, καὶ ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθη.-*f*.
5. 2. Ἱεροσολύμοις κολυμβήθρα,-*n*. *alii* Ἱεροσολύμοις προβατικὴ κολυμβήθρα, *alii* Ἱεροσ., ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, *alii* Ἱεροσ. ἐν τῇ προβ. κολ.
— 3. *alii* ἐκδεχ. *ad* κίνησιν.-*e*. *alii* Ἄγγελος *ad* νοσήματι-*e*. *alii* Ἄγγελος *ad* ὕδωρ.-*e*. *alii* ὁ οὖν πρῶτος *ad* νοσήματι.-*e*. *alii* μετὰ *ad* ὕδατος.-*e*. *alii* ᾧ δήποτε *ad* νοσήματι-*e*.
7.37,38. πινέτω ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή. Ποταμοὶ-*n*. *alii* πινέτω ὁ πιστ. εἰς ἐμέ. Καθὼς ε. ἡ γραφή· Ποταμοί.
8. 4. πειράζοντες·*f*. *alii* ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐτοῦ-*f*.
8. 4. ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην-*n*.
— 5. Μωσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσε-*n*.
— — λιθάζειν *s*. λιθάζεσθαι·-*n*.
— — σὺ δὲ νῦν τί λέγεις περὶ αὐτῆς;-*n*.
— 6. εἶπον ἐκπειράζοντες-*n*.
— — κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ-*n*.
— — κατέγραφεν *s*. καταγέγραφεν-*n*.
— — προσποιούμενος.-*f*. *s*. μὴ προσποιούμενος.-*f*.
— 7. ἐπερωτῶντες, ἀναβλέψας (*s*. ἀνέκυψε καὶ) λέγει αὐτοῖς·-*n*.
— — πρῶτον λίθον ἐπ' αὐτὴν βαλλέτω *n*.
— 8. κατακύψας, τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν.-*n*.
— — ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας.-*f*.
— 9. *alii* Ἕκαστος δὲ τῶν Ἰουδαίων.
— — εἷς καθ' εἷς (*s*. εἷς ἕκαστος αὐτῶν) ἀνεχώρησαν-*n*.
— — *alii* ὥστε πάντας ἐξελθεῖν·
— — *alii* μόνος-*e*. *alii* ὁ Ἰησοῦς-*e*.
— 10. Ἀναβλέψας οὖν ὁ Ἰησοῦς-*n*.
8. 10. *alii* εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν. *alii* πλὴν τῆς γυναικὸς-*e*.
— — *alii* ἐκεῖνοι *ad* σοῦ;-*e*. *alii* ἐκεῖνοι-*e*.
— 11. Κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ-*n*.

Digitized by Google

8\. 11. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐδὲ-*n*.
— 25. Τὴν ἀρχὴν, ὅτι ϗ λαλῶ ὑμῖν, πολλὰ ἔχω .... κρίνειν. Ἀλλ'-*n*. *alii* Τὴν ἀρχὴν ὅτι ϗ λαλῶ ὑμῖν;
— 58. καὶ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο, καὶ παρῆγεν οὕτως.-*n*.
12\. 7. ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφ. μὴ τηρήσῃ αὐτό.-*n*.
13\. 2. ἵνα παραδῷ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης,-*h*.
— 10. εἰ μὴ τοὺς πόδας-*n*. *alii* τὴν κεφαλὴν νίψασθαι, εἰ μὴ τοὺς πόδας μόνον· ἔστι γὰρ καθαρὸς
— 24. καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ, τίς ἐστι περὶ οὗ-*n*.
17\. 6. ἀνθρώποις· οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου, σοὶ ἦσαν, *alii* ἀνθρώποις· οὓς δέδωκάς μοι, ἐκ τοῦ κόσμου ἦσαν-*n*.
18\. 13. Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.-*f*.
19\. 28. τετέλεσται ἵνα-*a*. *alii* τετελείωται, ἵνα *alii* τετέλεσται τὰ περὶ αὐτοῦ, ἵνα-*n*.
— 29. *conj*. ὕσσωπον περιθέντες. *alii conj*. ὑσσωτῷ, *s*. ὑσσωδίω περιθ. *alii conj*. ὑσσῷ, *s*. ξυστῷ προπεριθ.

ΠΡΑΞΕΙΣ.

1\. 2. ἀποστόλοις, διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο,-*a*.
— 4. ἠκούσατε, φησὶν, διὰ τοῦ ϛόματός μου.-*n*.
— 5. ἡμέρας, ἕως τῆς πεντηκοστῆς. Οἱ-*n*.
2\. 36. ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριϛὸν ὁ Θεὸς-*a*.
4\. 25. Ὁ διὰ πνεύματος ἁγίου, διὰ στόματος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυῒδ, παιδός σου, *alii* Ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου ϛόματος Δαυῒδ, παιδός σου,-*n*.
5\. 15. καὶ ῥυσθῶσιν ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ἧς εἶχον.*f*. *alii* ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ὡς εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν.-*f*.
— 36. προσεκλίθη-*h*.*al*.προσεκλήθη, *al*. προσετέθη-*n*.
— 38. μὴ μιάναντες (*s*. μολύνοντες) τὰς χεῖρας ὑμῶν.-*f*.
8\. 37. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἐὰν πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, σωθήσῃ. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω εἰς τὸν Χριϛὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ.-*n*.
10\. 6. ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.-*n*.
— 25. Προσεγγίζοντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς τὴν Και-

Digitized by Google

σάρειαν, προδραμὼν εἷς τῶν δούλων διεσάφησεν, παραγεγονέναι αὐτόν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἐκπηδήσας καὶ συναντήσας αὐτῷ, πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας προσεκύνησεν αὐτόν.-*n*.

11. 2. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος διὰ ἱκανοῦ χρόνȣ ἠθέλησε πορευθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα· ϗ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπιστηρίξας αὐτοὺς, πολὺν λόγον ποιȣ́μενος, διὰ τῶν χωρῶν διδάσκων αὐτούς· ὃς καὶ κατήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τȣ̃ Θεȣ̃. Οἱ δὲ ἐκ περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν λέγοντες·-*n*.

— 28. Ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις. Συνεστραμμένων δὲ ἡμῶν, ἔφη εἷς ἐξ-*n*.

12. 25. εἰς Ἱερυσαλὴμ,-*n*.*alii* ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, *alii* ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἀντιόχειαν,

13. 6. Βαριησȣ̃ν, s. Βαριησȣ̃, s. Βαριησουὰν, s. Βαρσοῦμα,-*n*. *alii* ὃ μεθερμηνεύεται Ἐλύμας s. ἕτοιμος,-*f*.

— 19. αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε-*i*. *alii* αὐτῶν· καὶ ἕως ἔτεσι τετράκ. καὶ πεντήκ. ἔδωκε-*n*.

13. 23. σωτηρίαν, προκηρύξαντος. *alii* σωτηρίαν Ἰησοῦν, προκηρύξ. *al.* σωτῆρα, προκηρύξ-*n*.

— 41. ὅτι ὁ Θεὸς ϛαυρȣ̃ται καὶ ἀποθνήσκει-*f*.

— 44. Ἐγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς πόλεως (s. κατὰ πᾶσαν πόλιν) διελθεῖν (s. φημισθῆναι) τὸν λόγον (s. λόγον τȣ̃ Θεοῦ.)-*f*.

14. 10. Σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τȣ̃ κυρίου Ἰησȣ̃ Χριστοῦ,-*f*.

— — ἥλατο,-*a*.*alii* ἥλλατο, *alii* παραχρῆμα ἐξήλλατο,*al.* εὐθέως παραχρῆμα ἀνήλατο,-*n*.

— 19. ϗ διαλεγομένων αὐτῶν παῤῥησίᾳ, ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἀποστῆναι αὐτῶν, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται.-*f*.

15. 2. ἔλεγεν γὰρ ὁ Παῦλος, μένειν οὕτως καθὼς ἐπίστευσαν, διϊσχυριζόμενος. Οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ παρήγγειλαν αὐτοῖς, τῷ Παύλῳ ϗ τῷ Βαρνάβᾳ καί τισιν ἄλλοις, ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς ἀποϛ. καὶ πρεσβυτ. εἰς Ἱερουσ. ὅπως κριθῶσιν ἐπ' αὐτοῖς περὶ-*n*.

— 12. Συγκατατεθεμένων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου εἰρημένοις, ἐσίγησεν ἅπαν-*n*.

Digitized by Google

15.17,18. ταῦτα γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος. Διὸ-a. al. ταῦτα. Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐςι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτȣ̃. Διὸ alii ταῦτα. Γνωστὸν ἀπ' αἰ. τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Διὸ alii ταῦτα πάντα. ἅ ἐστι γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ. Διὸ-n.

— 20. καὶ ὅσα μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν-f.

16. 10. Διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὅραμα ἡμῖν, καὶ ἐνοήσαμεν, ὅτι προςκέκληται-n.

— 35. συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα, ἐφοβήθησαν καὶ ἀπέστειλαν τοὺς-n.

— 38. τὰ ῥηθέντα πρὸς τȣ̀ς στρατηγούς. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὅτι 'Ρωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες· Ἠγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς, ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς λέγοντες· ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθατε, μήποτε πάλιν συνστραφῶσιν ἡμῖν ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ-n.

17. 5. Προςλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τῶν,-a. alii transp. ἀπειθοῦντες. alii habent ἀπειθήσαντες s. συςρέψαντες.

— 15. παρῆλθε δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρύξαι τὸν λόγον-f.

— 31. Ἰησοῦ ᾧ ὥρισε πίςιν παρασχεῖν s. παρέσχειν-n.

18. 21. ἀποταξάμενος καὶ εἰπών· Πάλιν ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος· ἀνήχθη-i.

— 27. Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τινες Κορίνθιοι καὶ ἀκούσαντες αὐτȣ̃, παρεκάλουν διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Συγκατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ, οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς ἐν Κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄνδρα· ὃς ἐπιδημήσας εἰς τὴν Ἀχαΐαν, πολὺ συνεβάλλετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Εὐτόνως-n.

19. 1. Θέλοντος δὲ τȣ̃ Παύλου κατὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ὑποςρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν. Διελθὼν δὲ τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἔρχεται εἰς Ἔφεσον-n.

— 27. λογισθήσεται, μέλλει τε ϗ καθαιρεῖσθαι-n.

Digitized by Google

alii λογισθῆναι μέλλει, καθαιρ. τε
20. 24. οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τῆς ψυχῆς μου, ὡς-n. alii οὐδενὸς λόγου ποιῦμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς
— 28. κυρίου-l. alii κυρίου καὶ Θεοῦ, s. Θεοῦ καὶ κυρίου, s. κυρίῳ Θεοῦ, alii Χριστοῦ, s. σωτῆρος,
21. 6. ἠσπασάμεθα (s. ἀπησπασάμεθα s. ἀπησπάσμεθα) ἀλλήλους ☧ ἀνέβημεν-n. Conj. ἀπεσπάσμεθα ἀλλήλων καὶ ἐπέβημεν
— 16. ἡμᾶς πρὸς οὓς ξενισθῶμεν· καὶ παραγενόμενοι εἴς τινα κώμην, ἐγενόμεθα παρὰ Νάσωνι-n.
— 22. Πάντως ἀκούσονται ὅτι ἐλήλυθας.-i.
— 25. οὐδὲν ἔχουσι λέγειν πρός σε, ἡμεῖς γὰρ ἐπεστ.-n.
23. 9. τινες τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων,-i. alii τινες τῶν Φαρισαίων, alii γραμματεῖς τοῦ μ. τ. Φαρισαίων,
— 30. ἐπιβουλῆς, ἐξαυτῆς ἔπεμψα-n. alii ἐπιβ. ἔσεσθαι, ἐξαυτῆς ἔπεμψα alii εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι (s. μέλλειν ἔσεσθαι) ἐξ αὐτῶν, ἔπεμψα
24. 7. βία πολλῇ ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀφείλετο ☧ πρός σε ἀπέστειλε,-n.
26. 14. φωνὴν λαλοῦσαν πρός με τῇ Ἑβραΐδι-i. alii φωνὴν λέγουσαν πρός με τῇ Ἑβρ.-n.
— 26. οὐ πείθομαι· οὐδὲ γὰρ-n. alii πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ

ΠΡΟΣ ῬΩΜΑΙΟΥΣ.

1. 29. πορνείᾳ, πλ.-n. alii trans. alii ἀκαθαρσίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ.
3. 2. Πρῶτοι μὲν γὰρ ἐπιστεύθησαν-n. alii Πρῶτον γὰρ ἐπιστ. alii Πρῶτον μὲν, ὅτι ἐπιστ.-i.
— 9. Τί οὖν προεχόμεθα; Οὐ παν. προητ.-n. alii Τί οὖν προκατέχομεν περισσόν; ᾐτιασάμεθα
4. 1. εὑρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν πατέρα (προπάτορα-h.) ἡμῶν κατὰ-h.
5. 6. ἀσθενῶν, ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ-n. alii ἀσθενῶν (ἔτι) κατὰ καιρὸν, ὑπὲρ
6. 12. ὑπακούειν αὐτῇ· μηδὲ-n. alii ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ (s. αὐτῆς·) μηδὲ· alii ὑπακούειν· μηδὲ-n.
8. 23. ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν ἀπ. τοῦ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ (s. καὶ αὐτοὶ, s. ἡμεῖς αὐτοὶ)-n. alii ἡμεῖς, οἱ τὴν ἀπ. τοῦ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ

Digitized by Google

alii ἡμεῖς (*s.* ἡμεῖς αὐτοὶ) τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, ἡμεῖς αὐτοὶ *alii* αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, ϗ αὐτοὶ (*s.* καὶ ἡμεῖς) *alii* αὐτοὶ τὴν ἀπαρ. τοῦ πν. ἔχοντες ἡμεῖς, ϗ αὐτοὶ, *alii* αὐτοὶ, τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες,

9. 5. κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ.-*n.al.* κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων. Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. *alii* κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός· εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. *al.* κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων, Θεός· εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰ.

10. 5. ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὁ ποιήσας ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτῇ.-*n.*

11. 6. *alii* εἰ δὲ ἐξ . . . χάρις·-*e.* *alii* ἐπεὶ τ. ἔ. οὐ. ε. ἔργον-*e.* *alii* εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι χάρις· ἐπεὶ τ. ἔ. οὐ ἐστὶ χάρις.

12. 17. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ *s.* οὐ μόνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ-*f.*

13. 1. Πάσαις ἐξεσίαις ὑπερεχέσαις ὑποτάσσεσθε.-*n.*

16. 21. καὶ αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.-*f.*

— 27. Πρὸς Ῥωμαίες ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης, τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρέαις ἐκκλησίας.-*f.*

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α.

2. 4. ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ'-*a.* *alii* ἐν πειθοῖ σοφίας, ἀλλ'-*h.* *alii conj.* ἐν πειθοῖ ϗ *s.* ἐν πειςοῖς *s.* ἐν πιθανοῖς (ἀνθρωπίνης) σοφίας λόγοις, ἀλλ'

7. 29. συνεςαλμένος τὸ λοιπόν ἐστιν· ἵνα-*a.* *alii* συνεσταλμένος ἐστί· τὸ λοιπὸν, ἵνα (*s.* τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα)-*n.*

— 33, 34. τῇ γυναικί. Καὶ μεμέρισαι ϗ ἡ γυνή. Ἡ ἄγαμος (*s.* Ἡ παρθένος *s.* Καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγαμος) μεριμνᾷ-*h.* *alii* τῇ γυναικί, ϗ μεμέρισαι. Καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ-*i.*

8. 6. ϗ ἓν πνεῦμα ἅγιον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ.-*f.*

9. 1. Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος;-*l.*

— 10. *conj.* ἐπ' ἐλπίδι, ὁ ἀροτριῶν· ϗ ὁ ἀλοῶν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν.

12. 13. ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν.-*i.* *alii* ἓν *s.* εἰς ἓν πόμα ἐποτίσθημεν.*al.* εἰς ἓν πνεῦμα ἐφωτίσθημεν. *alii* ἓν σῶμά ἐσμεν.

15. 51. Πάντες μὲν (*s.* μὲν οὖν) κοιμηθησόμεθα· οὐ πάντες δὲ-*i.* *alii* Πάντες (*s.* Οἱ πάντες) μὲν κοιμ., πάντες (*s.* οἱ πάντες) δὲ *al.* Οἱ

Digitized by Google

πάντες μ. οὐ κοιμ., ȣ πάντες δὲ alii Πάντες μὲν ἀναςησόμεθα, οὐ πάντες δὲ

16. 24. *In Millii editione*, Πρὸς Κορινθίȣς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ ϗ Φȣρτουνάτου, καὶ Ἀχαϊκȣ͂, ϗ Τιμοθέου.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β.

1. 6. εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως, τῆς ἐνεργȣμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων, ὧν ϗ ἡμεῖς πάσχομεν· (καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν·)-*a. al.* τῆς ἐνερ. ἐν ὑπομ. τῶν αὐτῶν παθημ. ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· ϗ ἡ ἐλπὶς ἡμ. βεβ. ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑ. παρακλ. καὶ σωτηρίας· εἰδότες-*i.*

7. 13. παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν-*n.*

9. 10. σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν, χορηγήσει ϗ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, ϗ αὐξήσει τὰ γενήματα-*a.*

11. 6. φανερώσαντες *s.* φανερώσαντες ἑαυτοὺς *al.* φανερωθεὶς-*n.*

13. 13. *In Millii editione*, Πρὸς Κορινθίȣς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας, διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

4. 7. Θεȣ͂.-*n. al.* διὰ Θεȣ͂. *s.* διὰ Θεὸν, *al.* διὰ Χριςȣ͂, *al.* μὲν Θεȣ͂, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ.

— 21. ἀναγινώσκετε;-*n.*

— 25. τὸ γὰρ Σινᾶ ὄρος ἐςὶν-*i. al.* τὸ δὲ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν *al. conj.* τῇ δὲ Ἄγαρ συςοιχεῖ νῦν Ἱερουσαλὴμ,

— 31. ἐλευθέρας, τῇ ἐλευθερίᾳ, ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν ϗ-*h. alii* ἐλευθέρας. Ἡ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε, στήκετε, ϗ-*i.* ἐλευθέρας. Τῇ ἐλευθερίᾳ, ᾗ ἡμᾶς Χριςὸς ἠλευθέρωσε, ςήκετε, καὶ-*a*

6. 18. *In editione Milliana*, Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

3. 2. τοῦ Θεοῦ τῆς χάριτος τῆς-*n. alii* τῆς χάριτος αὐτοῦ τῆς *alii* τῆς χάριτος τῆς

— 12. προςαγωγὴν εἰς τὴν παῤῥησίαν ἐν πεποιθήσει,-*n. al.* προςαγ. ϗ τὴν παῤῥησ. ἐν τῷ ἐλευθερωθῆναι,

4. 28. ταῖς χερσὶ (*s.* ἰδίαις

Digitized by Google

χερσὶ s. χερσὶν αὐτῦ), τὸ ἀγαθὸν ἵνα-n. alii ταῖς χερσὶ-e. alii τὸ ἀγαθὸν-e. al. conj. τὸν ἄρτον ταῖς χερσὶν, ἵνα
6. 6. Θεοῦ· ἐκ ψυχῆς μετ' εὐνοίας δουλεύοντες,-n. al. Θεοῦ ἐκ ψυχῆς μετ' εὐνοίας· δυλεύοντες
— 24. In Millii editione, Πρὸς Ἐφεσίυς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

3. 9. δικαιοσύνην· ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ-n.
— 16. κανόνι-e. al. τὸ αὐτὸ φρονεῖν-e. vel transp.
4. 23. In editione Milliana. Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπαφροδίτου.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.

1. 21. τῆς διανοίας ὑμῶν s. τῆς διανοίας αὐτῦ-n.
2. 2. ἐν Χριστῷ· s. ὅ ἐστι Χριστός· s. πατρὸς τοῦ Χριστοῦ·-n. alii aliter.
— 13. συνεζωοποίησεν ὑμᾶς (s. ἡμᾶς) σὺν-i.
— 18. ἑωράκαμεν ἐμβατεύειν,-n. alii conj. ἑώρα κενεμβατεύειν,
3. 16. πλουσίως· ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες, χ νουθετ.-a.
4. 18. In Millii editione, Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικῦ καὶ Ὀνησίμου.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α.

3. 2. χ συνεργὸν τῦ Θεοῦ ἐν-a. alii χ διάκονον τῦ Θεοῦ ἐν-n.
5. 28. In Millii editione, Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β.

3. 18. In editione Milliana, Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

1. 4. οἰκοδομὴν-h. alii οἰκοδομίαν.
— 9. πατρολῴαις χ μητρολῴαις,-n. al. πατραλοίαις χ μητραλοίαις.
2. 15. σωφροσύνης· πιστὸς ὁ λόγος.-n.
3. 2. νηφάλιον,-a. alii νηφάλαιον.
— 15. ζῶντος· (ςῦλος...μυςήριον·) ὃς ἐφαν.-n. ζῶντος. Στῦλος καὶ ἑδρ. τῆς ἀληθείας χ ὁμολ.-a.
4. 3. conj. ἀντέχεσθαι alii ἀπεχόντων
6. 21. In Millii editione, Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Λαο-

Digitized by Google

δικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β.

4\. 19. *Λέκτραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ϗ Σεμαῖαν καὶ* Ζήνωνα *τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.-f.*

— 22. *In Millii editione,* Πρὸς Τιμόθεον *δευτέρα τῆς* Ἐφεσίων *ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ* Ῥώμης, *ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη* Παῦλος *τῷ* Καίσαρι Νέρωνι.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

3\. 15. *In Millii editione,* Πρὸς Τίτον *τῆς* Κρητῶν *ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ* Νικοπόλεως *τῆς* Μακεδονίας.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

25\. *In editione Milliana,* Πρὸς Φιλήμονα *ἐγράφη ἀπὸ* Ῥώμης *διὰ* Ὀνησίμυ *οἰκέτου.*

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

3\. 9. *ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ, καὶ-i.*

— 17. *ἁμαρτήσασιν;-a. al. ἀπειθήσασιν;-n.*

4\. 2. *συγκεκερασμένους s. συγκεκραμένους-i.*

4\. 2. *τῶν ἀκουσάντων.-n alii τοῖς ἀκυσθεῖσι.*

11\. 24. *Πίςει μέγας γενόμενος* Μωϋσῆς, *ἀνεῖλεν τὸν* Αἰγύπτιον, *κατανοῶν τὴν ταπείνωσιν τῶν ἀδελφῶν αὐτȣ̃.-f.*

13\. 25. *In Millii editione,* Πρὸς Ἑβραίȣς *ἐγράφη ἀπὸ τῆς* Ἰταλίας *διὰ* Τιμοθέου.

ΕΠΙΣΤ. ΙΑΚΩΒΟΥ.

4\. 5. *λέγει;* Πρὸς *φθόνον ἐπιποθεῖ-a. alii λέγει πρὸς φθόνον; (s. φθόνον·)* Ἐπιποθεῖ *s.* Ἐπιποθεῖ *δὲ s. ὅτι ἐπιποθεῖ-n.*

5\. 3. *ὑμῶν· ὡς πῦρ ἐθησαυρίσατε-n. al. ὑμῶν ὡς πῦρ, ὃ ἐθησ. al. ὑμῶν ὁ ἰός· ὡς πῦρ ἐθησ.*

— 20. *In editione Milliana,* Ἰακώβου *ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐν στίχοις σμβʹ.*

ΕΠΙΣΤ. ΠΕΤΡΟΥ Α.

5\. 14. *In Millii editione,* Πέτρȣ *ἐπιςολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν στίχοις σλςʹ.*

ΕΠΙΣΤ. ΠΕΤΡΟΥ Β.

1\. 5. *αὐτοὶ δὲ-n. al. conj. αὐτοὶ δὲ τούτῳ*

3\. 18. *In Millii editione,* Πέτρου *ἐπιςολὴ καθολικὴ δευτέρα στίχων ρζʹ.*

Digitized by Google

ΕΠΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Α.

5. 21. *In editione Milliana*, Ἰωάννε ἐπιςολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν ςίχοις σογ΄.

ΕΠΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Β.

13. *In Millii editione*, Ἰωάννε ἐπιςολὴ δευτέρα ἐγράφη ἐν στίχοις λ΄.

ΕΠΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Γ.

15. *In Millii editione*, Ἰωάννε ἐπιςολὴ καθολικὴ τρίτη στίχων λβ΄.

ΕΠΙΣΤ. ΙΟΥΔΑ.

6. ἀλύτοις ὑπὸ ζόφον ἀγρίων ἀγγέλων τετήρηκεν·-*n*.

22, 23. Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένες· οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ, μισῦντες-*h*. *al*. Καὶ ὃς μὲν ἐκ πυρὸς ἁρπάζετε, διακρινομένους δὲ, ἐλεεῖτε, μισοῦντες-*i*.

25. *In editione Milliana*, Ἐπιςολὴ Ἰούδα καθολικὴ στίχων οα΄.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

2. 3. ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάςασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἐκοπίασας. (4) Ἀλλ΄-*a*.

13. 10. Εἴ τις (εἰς) αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει·-*i*. *al*. Εἴ τις ἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει·-*n*.

21. 2. Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνεσαν ἐκ τῦ ἐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἡτοιμασμένην-*a*.

22. 2. ἀποδιδοὺς ἕκαςος *s*. ἕκαςον-*h*. *al*. ἀποδιδοὺς ἑκάστῳ-*i*.

— 21. τῶν ἁγίων-*a*. *al*. ὑμῶν *s*. τῶν ἁγίων-*d*.

ΤΕΛΟΣ.

Digitized by Google

A 551060

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 06390 8142

Digitized by Google

Digitized by Google